

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REPERTORIUM DIPLOMATICUM REGNI DANICI MEDIÆVALIS.

SERIES SECUNDA.

FORTEGNELSE OVER
DANMARKS BREVE FRA MIDDELALDEREN

MED UDTOG AF DE HIDTIL UTRYKTE.

2. RÆKKE.

UDGIVET VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

3. BIND (1479—1488).

PAA CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR).

1931.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 28. Februar 1915 besluttet at udgive Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, 2. Række, ved Arkivar Dr. phil. *William Christensen* under Tilsyn af fhv. Rigsarkivar Dr. phil. *Kr. Erslev* og Stiftsskriver Dr. phil. *Johs. Lindbæk*; efter den sidstes i 1919 indtrufne Død indtraadte i hans Sted Museumsdirektør Dr. phil. *M. Mackeprang*.

Erik Arup. Louis Bobé. Johs. Brøndum-Nielsen.
William Christensen. Knud Fabricius. Aage Friis.
Holger Hansen. Holger Hjelholt. Ellen Jørgensen. Alfr. Krarup.
L. Laursen. Axel Linvald. M. Mackeprang. Emil Marquard.
Eiler Nystrom. Poul Nørlund. Jørgen Olrik. Carl S. Petersen.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg. Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1879.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve**, udgivne ved *C. F. Bricka og J. A. Fridericia*. 1.—7. Bind. 1878—91.
- Codex Esromensis**. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1881—82.
- Libri memoriales capituli Lundensis**. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid**, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1.—3. Bind. 1883—90.
- Corpus constitutionum Danicæ**. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1553—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1.—6. Bind. 1887—1918.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie**, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov**, udgivne ved *V. A. Secher og Chr. Stöchel*. 1.—2. Bind. 1891—94.
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævallis**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude*. 1.—4. Bind. 1894—1912.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen**, udgivne ved *C. Nyrop*. 1.—2. Bind. 1895—1904.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark**, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle**, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676**, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1.—2. Bind. 1903—10.
- Vitæ Sanctorum Danorum**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12.
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid**, udgivne ved *William Christensen*. 1.—2. Bind. 1912—14.
- Luxdorfs Dagbøger**, udgivne ved *Eiler Nyström*. 1.—2. Bind. 1915—30.
- Scriptores minores historię Danicę medię ævi**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1.—2. Bind. 1917—22.
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid**, udgivne ved *Emil Marquard*. 1918.
- Annales Danicę medię ævi**, udgivne ved *Ellen Jørgensen*. 1920.
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877—1927**.
- Inkvistitionskommissionen af 20. Januar 1772**, udgivet ved *Holger Hansen*. 1.—2. Bind. 1927—30.
- Repertorium diplomaticum regni Danici medięvallis. Series secunda**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. Række, udgivet ved *William Christensen*. 1.—3. Bind. 1928—31.
- Svaning-Hvitfeld**. Svanings Danmarkskrønike 1241—1282, sammenstillet med Hvitfeld og kildemæssigt oplyst, udgivet ved *Kr. Erslev*. 1928.
- Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre**, udgivne ved *E. Marquard*. 1. Bind. 1929.

Forretningsudvalgets Medlemmer er for Tiden:
William Christensen. Holger Hjelholt. Aage Friis.

FORKORTELSER.

Gælder som Regel for alle Kasus af vedkommende Ord.

ap. ∅: apostolus.	Mk. ∅: Mark.
b. - beatus.	mr. - marca.
ep. - episcopus.	S. - Sogn.
ew(v)ang. ∅: ew(v)angelista.	s. - sanctus (ss. ∅: sancti).
H. ∅: Herred.	sig. - sigillum, sigilla.
Medb. ∅: Medbeseglet.	virg. ∅: virginis.

I Tidsangivelser:

crast. ∅: crastinum.
dni. - domini.
dnica. - dominica.
f. - festum.
fer. - feria.
oct. - octavæ, octava ¹ .
sabb. - sabbatum.
vig. - vigilia.

I Titulaturer:

A. ∅: armiger (AA. ∅: armigeri).
a. w. (v.) ∅: a wapn (vapn).
discr. ∅: discreti.
Dn. ∅: dominus (DDn. ∅: domini).
M. - miles (MM. ∅: milites).
Md. - Mand.
R. - Ridder (RR. ∅: Riddere).
V. - Væbner (VV. ∅: Væbnere).
virr. ∅: viroium.

I de diplomatiske Oplysninger:

Additam. ∅: Additamenta.
AM. ∅: Arnamagnæanske Samling med dens forskellige Afdelinger (AM. efterfulgt af et Romertal og et Arabertal ∅: Arnamagnæanske Samlings Danske Diplomer).
Danske Kanc. ∅: Danske Kancellis Arkiv (i Rigsarkivet).
FLA. ∅: Landsarkivet for Fyn.
G. ∅: Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller.
K. ∅: Danske kongelige Sigiller 1085-1559, samlede af Henry Petersen, udgivne af A. Thiset.
Kl. ∅: Kloster.
LDipl. ∅: Langebeks Diplomatarium.

¹ Hvor dette Ord af Brevet ses at være Enkelttal, er det skrevet helt ud; men det er ofte i selve Originalerne skrevet: oct.

Lunds LA. ∅: Landsarkivet i Lund.
MS. ∅: Manuskriptsamling.
NLA. ∅: Landsarkivet for Nørrejylland.
RA. ∅: Rigsarkivet.
Reg. ∅: Regesta diplomatica historiæ Danicæ.
Reg. o. a. L. ∅: Registre over alle Lande (i Rigsarkivet).
Rtk. ∅: Rentekamrets Arkiv (i Rigsarkivet).
1. Række ∅: Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis indtil
1450.
SLA. ∅: Landsarkivet for Sjælland m. m.
Statsark. ∅: Statsarkivet.
SvRA. ∅: det svenske Rigsarkiv.
T. K. I. A. ∅: Tyske Kancellis indenlandske Afdeling (i Rigsarkivet).
T. K. U. A. ∅: Tyske Kancellis udenlandske Afdeling (sstds.).
UB. (ved Angivelse af Breves eller Haandskrifters Opbevaringssted) ∅:
Universitetsbibliotek.
UB. (i Bogtitler) ∅: Urkundenbuch.
ÆA. ∅: De ældste danske Archivregistraturer.

FORTEGNELSE

over Haandskrifter og Haandskriftsamlinger
med Angivelse af Opbevaringsstedet,
naar dette ikke anføres i Teksten nedenfor.

Additam.: Universitetsbiblioteket.

AM.: Universitetsbiblioteket.

Bartholin ☉: Bartholins Collectanea: Universitetsbiblioteket.

Bøllings Brevsaml.: Kgl. Bibl.

Donatio variorum: Universitetsbiblioteket.

Gl. kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Halmstads Stads Privilegiebog: Halmstad Bys Arkiv (i Byens Raadhus).

Hardsyssels Provstis Registratur: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlands
Samlinger III. 31.

Kall ☉: Kallske Saml.: Kgl. Bibl.

Kallundborgske Registr.: Rigsarkivet.

Karen Brahes Bibl. (Manuskripter): Landsarkivet for Fyn.

Klevenfeldts forskellige Samlinger af Segltegninger: Rigsarkivet.

Langebeks Segltegn.: Rigsarkivet.

LDipl.: Rigsarkivet.

Ledreborgske Haandskriftsaml.: Kgl. Bibl.

Lundebogen ☉: Registrum ecclesie Lundensis: det svenske Rigsarkiv.

Løgumbogen ☉: Ny kgl. Saml. Fol. 881: Kgl. Bibl.

Malmøregistret ☉: Registrum ville Malmøyghe: Malmø Bys Arkiv (i
Byens Raadhus).

Ny kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Odensebogen ☉: De la Gardie Nr. 39: Uppsala Universitetsbibliotek.

Rostgaard ☉: Rostgaards Saml.: Universitetsbiblioteket.

Sorøbogen ☉: AM. Fol. 290: Universitetsbiblioteket.

Specifikation ☉: Skånebrevsförteckningen: det svenske Rigsarkiv (tid-
ligere Haandskrift E 102, nu B 29).

Svavstedbogen: Rigsarkivet, Slesvig Bisps Arkiv.

Thott ☉: Thottske Saml.: Kgl. Bibl.

Uldall ☉: Uldallske Saml.: Kgl. Bibl.

Werlauffs Manuskripter: Kgl. Bibl.

1479.

Jan. I. Wii Otte vann Aleuelde Wuluesson tor Noer, Siuert Brocktorp unde Otte Seestede to Kohouede knapen hebben entfangen van frouwen Dorotheen koninghinnen 8000 lubesche mr. in gudeme golde unde graueme pagimente, als to Lubeck unde Hamborch gheinge is, al[z]e 3000 mr. lubesk in deme negest vorghangen ummeslage tome Kile unde 5000 mr. lubesk des dinxtdages vor des hilligen Karstes dage in deme suluen jare to Gottorpp an der borch, dede uns unse gnedigheste frow van wegen des toll[en to] der borch Gottorp belegen, [un]s dorch koningh Cristier[n] vor souenteyde halff du[sent mar]ck tor waringhe ghesat unde unse gnedigheste frow dorch willen des suluen unses gnedighesten heren van uns den tollen vor sodanen summen, den op etlike tiid to botalende ingheloset hefft, so de b[reue] uns dorch ere gnade daropp ghegeuen inhouden. Welkere 8000 mr. lubesk haluen in den summen der 16500 mr. uns botalt lauen wii unse gnedigheste frouwen nummer umme to manende, men ere gnade der haluen quiten. Unser drier inghesegel. Datum to Gottorp ame dage circuncis. dni.

Perg. med [3] Segl: 2. Skjold med Brockdorff-Vaaben og Hjelm. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gottorp C). [4371

— Axell Brade¹ R. i Tostrop. Ærlig Md. og velbyrdige Hr. Jon Slage i Sverige R. paa Aspenes har antvordet mig med sit aabne Brev noget sit Jordegods i Hegn og Forsvar, som ham tilfaldet er af sin »frenke« Husfru Kierstine i Martorp, alt i Bleginge liggende, som er: 1 Gaard i Mølnetorp (3 Mk. skan.), i Hiortzberg S. 1 Gaard i Dagstorp (3 Mk. skan.), i Edestad S. 2 Gaarde i Edestadh kirkeby (hver 3 Mk. skansk), 1 Gaard i Li(?)effuelundemala^a 3 Mk. skan., 2 Gaarde i Hedeby hver 3 Mk. skan., 1 Gaard i Hiordøø 3 Mk. skonsk, i Rudzstrop 2 skan. Mk., af Drøpemølle 1 swensk Mk., af Bwssemala 2 skan.

Mk., af Bolsbro 2 Mk. skan., af Rothninge 3 Mk. skan., 2 Gaarde i Heggetorp hver 3 Mk. skan., af Botmarstorp 3 Mk. skan., i Hoby S. 1 Gaard i Sylpinge (5 Mk. skan.), 1 Gaard i samme Sogn i Towatorp (2 Mk. skan.), 2 Gaarde i Helzmyrt (2 Mk. skan.; 1 Mk. swensk), 2 Gaarde i Tokeryd (3 skan. Mk.; 2), 2 Gaarde i samme Sogn i Swenstrop (3 skan. Mk.; 2), 1 [Kværn i] Æwerde i samme Sogn (3 skan. Mk.), 2 Gaarde [i Efredhe (2 skånska Mk.; 1½ Mk.), 1 Gaard] i Kulebra i samme Sogn (3 skan. [Mk.]), 1 Gaard i] Helgerydh S., s[om hedder Kåpar]torp (3 Mk. skan.). Disse Gaarde med deres rette Landgilde og, hvis de af Rette udgive skal, Skat eller andet, skal jeg opbære[!] paa Hr. Jon Slages Vegne og gøre ham hvert Aar Regnskab deraf, saa længe jeg dette Gods i Væрге har. Naar Hr. Jon Slage eller hans Arvinger det Gud forbyde ham »forstacket« vorder[!], da skal jeg eller mine Arvinger ej længer vil unde mig dette Gods i Forsvar[!], da skal jeg antvorde det Hr. Jon igen eller hans Arvinger i saa gode Tro, som han mig det antvordet har, og kendes jeg mig ingen Rettighed i det forskrevne Gods længere at have. Mit Indsegl. Datum Krogholm die cir[cumci]s. dni.

A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lii 5; det i [ ] satte er suppleret fra Aa. Jon Slavekas Arkiv (SvRA. Papir). — Aa. Vidisse 1554 Maj 12 af Hr. Børie Nilsson til Winess m. fl., uden at det siges, til hvem Vidissen gives. Perg. med [7] Segl: 1, 5-7. (SvRA. Perg. 1554 Maj 12 under Bleking.) [4372

a) Aa: Løfwelwndamålla.

Jan. 7. Jeg Elyne Andersdotter¹, Per Dysings Efterleverske i Othens, er skyldig en beskeden Svend Dominicus Reynichesß Borger sstds. 30 lub. Mk. Penge, som i Fiwn gænge er, og som en Købmand kan den anden fuldt med gøre, for hvilke [jeg] i et brugeligt Pant pantsætter ham en min Jord liggende i s. Michels Sogn i Othens østen næst Adelgaden og sønden næst Beynt Billes Gaard fra B. B.s Gaard til den Gaard, Nisse Brwn i boede, med Fuldmagt at bruge og bygge efter sin Villie og vornede paa og af at sætte og Leje op at bære, til hun igenløses. Og hvad Bygning som findes paa Jorden, naar hun skal igenløses, derfor skal Dominicus gøres Fyldest ved mig efter 8 Dannemænds Sigelse, 4 paa hver Side tiltagne. Medb. af gode Mænd Robert Hardh² Borgemester i Othens, Per Mortensß Raadmand og Skipper Clawes Borger sstds. Datum Ottonie die Kanuti ducis.

Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke; 2. Cxxiii 1; 3. Bomærke. Senere (jfr. 1482 Aug. 23 og 1485 Maj 13) til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4373]

Jan. 7—13. Hans og Hinrick van Aleuelde Benedictess sone tho Dorninghen udsteder Gælds-brev til deres Moder Fru Dorothe van Aleuelde.

^a Perg. ^a Senere til ^a Arkivet paa Haseldorf ^a (ikke undersøgt). Udtog: *Bobé, Ahlefeldt IV, Henvisninger S. 53.* [4374]

a—a) Saaledes det anførte Udtog.

Jan. 8. Christiern Konge. For os paa vort Retterting var Hr. Gerluff Mortenssens Priors i Øø Kloster Bud med vort 3. Dombrev paa alt Øland og Øskov alle 4 Veje til Markemode og til Midtstrømme og paa Hagedyb, som er fra Vestre Hagedybs Aalegaard og saa Hagedyb til begge »høffde« ned til Halegarth og Halegarth med, alle Mænds rette Aalegaarde uforkrænkede, og paa dette Gods i Broust By og i Broust S.: Vestregarth (Thøger Olsøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Oluff Hemmicklsen, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Jes Olsøn, 2 Pd. Korn), et Bol ibid. (Per Dall, 1 Pd. Smør) med al fornævnte Godsens »tillegh« og Fællig i Broust Sø med Fiskeri; item paa Gods i Synder Jexiø: 1 Gaard (Las Anderlsen, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Clement Anderlsen, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Per Niellsen, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Michel Ullsen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Per Terkellsen, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Las Perlsen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Anders Lauritzen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør), et Bol ibid. (Las Marqvordlsen, 1 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (Oluff Joseplsen, 1 Løb Smør), et Bol ibid. (Unge Anders Laurlsen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør), et Bol ibid. (Anne Jensdatter, 1 Pd. Smør), 1 Gaard (Jep Thøgersen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør), i Nørre Jegxiø 1 Gaard, Lasß Jenlsen i boer, skylder 1 Pd. Korn og 1 Pd. Smør og kaldes Putted, et Bol ibid. (Matz Ogeßen, 1 Pd. Smør), et Bol ibid. (Per Niellsen, 1 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (Torckel Holgerlsen, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Jes Bodillsen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Knut Perslsen, $\frac{1}{2}^a$ Løb Smør); og paa Syndre Mølle med fri Vandløb og »utskiurdh« fra Nørre Jegxiø til Sønder Mølle og i Stranden; efterdi som vort 3. Dombrev udviser; og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi til-dømmer vi 4. Sinde Øø Kloster forskrevne Gods, forbydende nogen forskrevne Kloster deri Hinder at gøre, saa længe nogen ej kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting.

Datum Hafn. crast. Canuti ducis nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe de Tryggervelde justiciario nostro.

[A. Orig. Ø Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek uden Kilde: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh. (af Langebek ell. mulig Gram betegnet: J. Rw): LDipl. — Ac. Afskr. af Frands de Thestrup uden Kilde: RA. Topogr. Saml. Papir, Ø.-Han H., Øland S., Oksholm. [4375
a) Ab og Ac: 1.

Jan. 11. (Reg. *7473.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 504.* [4376

Jan. 14. Reg. 4624 = *7474. Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Suhms Saml. I. 1. H. S. 67; Dipl. Chr. I S. 338.* [4377

Jan. 15. Reg. 4641*. [Orig. Senere (jfr. 1504 Okt. 15) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 24 a. *Nye Danske Mag. I. 182; Kbhvns Dipl. II. 139.* [4378

Jan. 16. Ik Hartich Breide¹ knape hebbe entfangen van deme duchtigen knapen Henningh Pogghevisken 200 lubesche mr. in ghudeme pagimente, wilker 200 mr. Hennigh my van der bede unde ouerschat ame jare 78 ime hartichrick to Sleßwick entweden van koninges Cristierns wegen in afkortinghe siner gnade schulde ghegheuen heft. Darum ik myn gnedigen heren quite umme alsulken summen der 200 mr. lub. nummer to manende, men de 200 mr. lub. in sodanen myn schulden, als ik myt sinen gnaden hebben, wil affkorten. Myn ingesegel. Datum tome Kile ame sonauende vor Anthonii anno dusent uerhundert souen unde negentich^a.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Cxxxi 18. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4 under 1497 Jan. 14). [4379

a) Voss bemærker paa Brevet: »Es hat ohne Zweifel negen unde souentich heissen sollen«.

— Reg. 4642*. Perg. med [8] Segl: 1. Lxlix 64 (Reventlow); 2. Brudst., vistnok G. 538; 3. G. 539 (Ulfeldt). Bent Billes Arkiv (RA.). *Matzen, Panteret S. 496.* [4380

Jan. 17. Wii Alberth¹ bisschup to Lubeke hebben entfangen van des herenn Cristierns koninges wegen 6780 mr. 10 ß 9 penninge, dede uns zine koninglike gnade van der bede, dede ime jare 78 ouer ziner gnade lande Holsten unde Sleßwyk ghingk, in afkortinge der schulde 'twisschen zinen gnaden unde uns stande, in wath mate zinen gnaden de geleuet afttokortende, dorch ziner gnade scriuer heren Enwaldum Souenbroder ent-

richtet heft, dar ok de bede, dede van der vogedie to Zegeberge uthekomen ane de, dar noch an na uthwisinge unses registers nasteit, mede ingerekent is. Wilkerer 6780 mr. 10 ß 9 s summen haluen wii den heren koningk quiten. Wii hebben unse secrett dorch unsern dener unde scriuer Tymmen Gotzikes drucken laten an desse unse quitantien. Datum tome Kile ame dage Anthonii.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bisp Albert af Lübeck's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [4381

Jan. 17. Ik Benedictes van Aneuelde Wuluesson knape hebbe entfangen van heren Cristiern koningk unde van siner gnade wegghen uthe der beden unde ouerschath des yares 78 van der voghedige tor Tylen 600 mr., item 400 danske mr. in Norgutlande to Ømekloster, wilker 600 lub. mr. unde 400 danske mr. summen haluen ik mynen gnedighesten heren quite, men al sulken summen wil affkorten in den schulden, dede twisken sinen gnaden unde my stan, woran synen gnaden dat gheleuet. Myn ingesegel. Datum tome Kyle amme daghe Anthonii.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). [4382

Jan. 18. Brev, at Sandemænd i Huorntz H. gjorde deres Tog om Horssnab og Horssnab Fang.

[Orig.] Udtog anført i Tingsvidne 1595 Juli 21 af Huorntz H., givet Erick Lunge til Stougaardt. 1874 i Arkivet paa N.-Elkær (ikke undersøgt). *Saml. til jydsk Hist. V. 132.* [4383

Jan. 20. Per Nielsß Herredsfoged i Winning H., Anders Jensß i Korpndrop, Anders Haffuegardh Raadmand i Nyburgh, Mangnus Remsnidher, Hans Yrth og Hans Jensß »borgher« i Nyborgh, Jess Tuesß i Winninge og Jep Matsß i Koxbøøl. Onsd. før Pauli Dag skødede for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, velbyrdig Md. Jep Nielsß i Aldrop til beskeden Md. Crestern Clausß i Hwalsø paa Beynt Bildss Vegne 3 Gaarde i Torpe, en Gaard »kallendes« Lindegardh (Niss Sonesß), den anden, Jess Iwersß i boer, den tredie, P[er An]dhersß i boer, med al deres Tilliggelse, Jernss lykke undtagen, som mit[!] Skødebrev indeholder, som Beynth Bille af ham har paa fornævnte Gods. Derpaa »beddes« Crestern Clausß et Tingsvidne, hvilket han fik med disse Dannemænd: Mattes Baggi i Kastel, Niss Matsß i Ellinge, Per Hansß i Reffwininge, Beynt Tygisß ibid., Tordh Jeipsß ibid., Per Jensß ibid., Hans Nielsß i Lamdrop og Mattes Knutsß i Winninge; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jep Nielsß

af Aldrop skødede fornævnte Gods til C. C. paa B. B.s Vegne, Jernss lykke undtagen. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med 6? ^a Segl]. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). — Hertil 3993. [4384

a) Der har næppe været flere end 6 Seglhuller.

Jan. 21. *Reg. *7476.* Papir med 7 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Exviii 12; 3-7. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 16). *Hübertz, Aarhus I. 32* (læs: borgemester - Per Brwn - par sko - wort - par knyffue - Esbernß - Per Anderß i - Per Anderß, Jes - Per Marquardß). [4385

Jan. 22. Vi[!] Esbern Nielsøn¹ Borger i Aleborgh gør vitterligt, at jeg sælger til Powell Andersß min Vaaning, som mig af Rette paakommen er med min Husfru Annæ Pedersdatther, hvilke Jord og Vaaning liggende imellem Per Winter og Bodel Krogs deres Vaaning og Jord, saa langt og bred som deres er, op og ned, med saadan Vilkaar, at P. A. skal aarlig udgive 4 Alb. til Jordskyld til Vor Frue Kloster i Aaleborgh, og vederkendes mig Penge og fuldt Værd op at have baaret for forskrevne Jord og Vaaning; hvilke Jord og Vaaning liggende i Vor Frue Sogn uden Østerporth paa den nørre Gade ved sønder Side. Medb. af hæderlig Mænd Seuren Eskelß Raadmand, Swend Bager og Per Scriuer. Datum Alburgie die Vincencii.

Perg. med 4 Segl: 1-2. Bomærker; 3-4. Utydelige. ^a1745 af Frands de Thestrup foræret til Danske Selskab^a (RA. Aalborg (Tillæg)). [4386
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 195*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Jan. 23. *Reg. *7477.* Perg. [med 8 Segl]. Bent Billes Arkiv (RA.). *Matzen, Panteret S. 497.* [4387

Jan. 25. Jeg Anna Jensßdather¹, Hr. Olaw Axelsß R.s Efterleverske i Walløffue, har annammet af Per Jensß, som kaldes Ingelsß, i Sæder 8^{1/2} lødige Mk. for Halvdelen af Rariis efter »myne pantebreffs« Lydelse og, som Rigens Raads Dombrev [c: 4065] indeholder og siden i Køge i min Herres Nærværelse og efter hans Naades Tilladelse. For hvilken Sum Penge jeg lader ham kvit. Medb. af velbaaren Md. Efrard Grwbbe i Tryggewelle Rigens Kansler og Trogels Whit Raadmand i Køge. Datum in curia Walløffwe die Pauli convers.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Llvi 12 (Present). Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillingen m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [4388

Jan. 26. Christian Konge. »Wor borgemestere«, Raad og Menighed i Nykiøbing i Falster har ladet berette for os, at

mange, som købslaar med dem, vil ej betale dem, hvis de dem pligtig er. Thi tillader vi, at de maa »besette« dem og deres Gods, som dem med Rette skyldig er og vil dem ej betale, der i Byen eller anden Steds i vore Købstæder i Dannemarck, ligervis som andre vore Undersaatter har »besættning« i andre vore Købstæder i Dannemarck. Thi forbyder vi *osv.* Datum in opido nostro Kiøge in crast. convers. Pauli ^anostro sub signeto^a.

[A. Orig. Nykøbing F. Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 a). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 34. — Ac. Afskr. i Hæfte fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Biblioteket paa Orebygaard. [4389

a—a) Mangler i Ab.

Jan. 26. Reg. *7478. Perg. [med 2 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. I. 664.* [4390

Jan. 31. Søndall Sognevidne, givet Hr. Olluff Laurissen Sognepræst i Søndall om Søndall Præstegaards Ejendom.

[A. Perg.^a Sindal Kirkes Arkiv. — Aa. Vidisse 1559 Maj 8 (Mand. efter Philippi et Jackobi) af Horns H.s Ting, givet Hr. Olluff Laurissen Sognepræst til Søndall.] Aaa. Afskr. efter Aa: Aalborg Bispearkiv (i 1921 ikke fundet i Viborg). Herefter: *Saml. til jydsk Hist. 2. R. II. 390.* — Aab. Forkortet Afskr. efter Aa af Palle Hansen Moesberg (Sognepræst til Sindal) 1676: NLA. Aalborg Bispearkiv Capsa B, Loculus 3, Fasc. F. [4391

a) Saaledes Vidlissen.

Febr. 1. Per Wtß Foged paa Hal H.s Ting, Lagæ Braack paa Æsændrvp V., Jes Nielß i Allystrvp, Per Jenß i Twrstrvp, Anders Twß i Allingh, Anders Powelß i Lymæ, Sommer i Faardrvp Bønder, Jes Skøtt i Faxingh, Marquard Hermenß i Skadderd og Michel Skaaningh i Giæsingh. Paa Kyndelmisseaften paa forskrevne Ting fik Broder Jon Ywerß af Eskingbæk Kloster et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jens Nielß i Allistrvp, Jes Knwtß i Wywildh, Jon Torsthenß i Søbyy, Jes Twß i Ryydom, Jes Aabß i Aandy, Michel Skaaningh i Giæsingh, Gregers i Lymæ og Seuren Matß i Skiøringh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden alle 4 Stokke, at Broder Jon havde med sig sine Lovshøringe 2 skellige Dannemænd Anders Twß i Allingh og Per Jenß i Twrstrvp, hvilke vidnede, at de Torsd. efter Powels Dag convers. hos Weringh Kirkegaard saa' og hørte, at Broder Per Nielß Abbed i Eskingbækloster gjorde Lovhævd med Kirkens Mænd de bedste paa alt det Gods, som Klostret har i forskrevne Herred: først paa Klosters Lade-

gaard, item Eskingbæck Kirke mad alt Eskingbæc S., Kooildkod, Gwndrwp og Mwnkægaard, som er øde »markæ«; item Lundh med Lwntz Fang, Haildsø med Søbergæ undtagen Torn nab og de Enge, som Hr. Axel og Lagæ Braack har under Lindbergh til Heegard og Wiilstrvp; item Weringh Kirke med alt Weringh S. undtagen et Stykke Skov, som Laghæ har i Wering halth, og Eng i Hæsthholm til Krogsager og Eng, Ejersmænd har i Halsænghy; item frit Fiskevand, fra Klosters Hestehave tager og til Halshøff: først 1 Fiskegaard ud for Klosters Dige og 1 Gaard oven i Sønderdyb med »twegren«, 1 Gaard, Tames Perß har, 1 Gaard, Michel Nærgard har, Nærgard og Søndergaard, som ligger til Abbeds og Konvents Bord, Holmængi, Taghkiær, som ligger ved disse Gaarde sønden til Landet med al »sønnerwegnæ« og Kær mellem Halshøff ovenfor, som sagt er; item 1 Gaard i Faxingh (Jes Twß), 1 Gaard (Anders Jenß), 1 Gaard (Jelo), 1 Gaard (Las Perß), 1 Gaard (Jes Skrædher), 1 Gaard (Tøgher), 1 Gaard (Per Knosæ), 1 øde Bol i Lilltwedh, 1 Gaard i Gæsing (Lagæ Esgerß), 1 Gaard (Anders Clæmæntß), 1 Gaard (Per Jenß), 1 Bol (Jens Langh), 1 Bol (Nis Biønß), 1 Bol (Powel Smyt), 1 Bol (Hans Swawer), 1 Bol (Marquard Degn) med Langkiær, Mwnckæskoff og Mwnkskoffrodæ og halv Stenbæcks halth, 1 Gaard i Lymmerd (Gregers Jenß), 1 Gaard (Gregus Andersß), Fflewgstvrp Kirke med Kirkegaard og 1 Gaard i Mooskiær (Nis Olwß), som ligger til forsagt Kirke, 1 Gaard i Aarsløff (Esbern Jeipß), 1 Bol (Anders Bangh), 1 Gaard i Gwnderstrvp (Oluf Nielß), 1 Bol (Tames Knoos), 1 Gaard i Hiørningh (Jæp Anderß), 1 Bol (Per Naffy), 1 Gaard (Jes Hwas), 1 Gaard (Terkel Koc), 1 Bol (Kirstin Ascersdøtter), 1 Gaard (Nis Perß), 1 Gaard (Michel Anderß), 1 Gaard (Nis Brook), 1 Gaard (Germyn), Vndingbooll med al sin Tilliggelse undtagen $\frac{1}{2}$ Otting, Begsbool har i Hiørningh, item 2 øde »bygtofftæ« i Twrstrvp, item 1 Otting i Wgdall. Hvilken Lovhævd lovlig tilbudet var 3 Ting og tilfunden af Fogeden og Herredsmænd, og mælte de hans Lov stadig at blive, og ingen »giænhøring« imod sagde. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 9! Segl]. Essenbæk Kl. Arkiv; *ÆA. II. 92*; senere til Gl. Estrup Godsarkiv; α 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA. Essenbæk Kl. Arkiv). — Udtog anført i kongelig Dom 1558 Sept. 17 (Lörd., som Lamberti Dag paafaldt) mellem Hanns Stygge Embedsmand paa Drotningborig paa Kronens Vegne og Gregers Wlffstannndtt til Estrup; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1499 Apr. 15. RA. Rigens Dom-bog 1554-58 S. 176. [4392

a—a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Febr. 1. Jeg Godzstaff Karsß¹ i Ekholm R. og Lagmand i Vplandh har set 3 Henningh Pynnos beseglede »qwittensie breff«, lydende, at han har opbaaret 150 Stædermark i Lybekee af ærlige og »welbørdhe« Md. Benkt Bille i Søholm paa mine Vegne, for hvilke 150 Mk. jeg lader Benkt Bille kvit. Mit Indsegl. Skrevet i Lagnø om Kyndelmisseaften.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Skjold med Gumsehufvud-Vaaben og Hjelm. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4393

Febr. 4. Jes Matsß¹ Byfoged i Aars, Jes Matsß Borgemester, Per Nielsß, Jes Terkelsß⁴ Raadmænd og Gwndi Matsß. Torsd. efter »kiødermisse« paa Aars Byting fik Nis Persß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Michel Trwe, Atzer Michelsß, Per Andersß, Jes Oluffsß, Per Pethersß, Jes Gladh, Plog Persß og Michel Wolsß Bigh; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Tinget Jep Kat Raadmand sstds., der kundgjorde, at Michel Andersß, som hængt »worth«, stjal ham fra $\frac{1}{2}$ Alen Klæde, 1 Lagen, 2 Par Hoser, 2 Skill. Penge og andet Gods, for hvilket Gods han skyldte ham paa Aars Byting, og aldrig »affwordhæ«. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1-5. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [4394
a) RA. Reg. 60 S. 268.

Febr. 6. »Burgemestere« og Raad i Aars. For siddende Raad og Rette i vor Raadstue i Aars kundgjorde 2 Dannemænd Seueren Lystrvp og Seueren Jensß »borgher«, at de over var med andre Dannemænd Jes Symensß, Claus Giørwel og Plogh Perß paa et Skifte i den Gaard paa Medelgadæ i Ars, som Dorete Jenssis i boer, mellem Dorete, hendes Børn og denne Brevviser Nis Perß og hans Søkende. Da »worth« dem saa skiftet mellem, at N. P. og hans Søkende skal have den Bod, Hus og Jord mellem Cristern Perß og den »isthe radh«, Dorete i boer, hvilken Jord som Boden paa stander, til Gaden 11 Alen og $1\frac{1}{2}$ Kvarter paa Bredde fra de yderste Kanter af Hjørnestolperne, som »ther pw standher, thagdrobith« derforuden, og paa Bredde Jorden op i Gaarden 9 Alen 1 Kvarter mindre og paa Længde 1 Alen mindre end 60 lang; og fri Gang og »magh« til »kioldhen« og fra uforment. Og skal Dorethæ og hendes Børn fri og indløse N. P. og hans Søkende Boden, Huset og Jorden inden Paaske for alle Mænds Hinder uden for Bys Tyngge; og skal N. P. holde Dorete og hendes Børn aldeles kvit for sig

og hans Søskende for al ydermere Tiltale og for alt det, dem havde imellem været til denne Dag, intet undtagen uden et Pantebrev lydende paa 1 Gaard i Nørre H. Og gav de hverandre Afkald og takkede hverandre for godt Skifte. Til Vidnesbyrd Claus Perß, Jes Matsß »borgemestere«, Jes Matsß Byfoged, som Dorete »kieste« til sin Værge, Jep Sture Raadmand, Per Jensß og Gwndi Matsß vore Indsegl hængt for dette Brev. Datum Lörd. efter »kiødermysse«.

Perg. [med 6 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Nis Perß Lidelman«. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [4395]
a) RA. Reg. 60 S. 267.

Febr. 8. Reg. 4643*. [Orig. Senere (jfr. 1504 Okt. 15) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 25 a. Herefter: *Nye Danske Mag. I. 183; Kbhvns Dipl. II. 140.* — Afskr. af Langebek: LDipl. [4396]

Febr. 10. Jeg Predbyørn Podbws¹ paa Woosburg kendes skyldig at være velbyrdig Md. Hr. Niels Erikß af Tym R. 10 rinske Gylden gode af Guld, hvilke han mig nu laant har, og saadant Vilkaar mellem os, at naar mig lyster at købe den Gaard igen i Brødbek i Bordberæg S., hvilken han tilforn har af min Fader og mig for 40 rinske Gylden, skal jeg udgive disse 10 rinske Gylden med de 40. Medb. af andre gode Mænd Hr. Willem Cresternß Præst i Vldburg, Jens Clawß i Skerem og Albregt Cresternß⁴. Skrevet paa Skolestika Dag.

Perg. med [4] Segl: 1. Dxxx 10; 4. Bomærke. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; »senere til Kærgaardsholm Godsarkiv«; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [4397]

a—a) RA. Klevenfeldts Segltegn., Podebusk. b) RA. Reg. 60 S. 70.

Febr. 11. Reg. *7480. Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Exviii 12; 3-5. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 17). *Hübertz, Aarhus I. 34* (læs: eller hust - sigilla nostra presentibus sunt[!]). Datum anno die vt supra). [4398]

— »Johan Brockenhuuße haffuer Gryds ennemercke toffte och aggerre alle, som kiercken haffuer paa Hower marck, foruden forne vii marcks sølfs jordt, Michell Jude haffuer aff kierchen; »och kiendiß Peder Brockenhuuße det for aarligh schylld at haffue aff kierchenn, som deraff ganger aarligenn, och kiendiß iche sig heller sine arffuinger nogen rettigheedt deri at haffue i nogle maader, som forschreffuitt staar, och er schyllden huert aar ii m^l dansche och i ørttug biugh, och er ix m^lr sølfs jordt. Datum anno domini 1479 die crastino Scholasticæ virginis.«

[Orig. Hover (Tørrild H.) Kirkes Arkiv.] Udtog fra c. 1620: RA. Danske Kanc. Rentekammerafdel., 6 Aars Kirkeregnskaber indsendte i Henh. til kgl. Miss. 1620 Marts, 11 (Koldinghus Len) Bl. 168 b (under »Hoffuerd kierches rette jordbog«). [4399

a) Først her begynder det gamle Brev.

Febr. 14. Anders Clauß m. fl. gør vitterligt, at de har indført Jesper Norby paa Bent Billis Vegne i forskelligt Gods.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte fornedet: 1. Bxiii 11 (Ulfeldt); 2. Lxiii 7 (Blaa); 3. Ki 16; 4. Li 23; 5. Bomærke. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 15* (de her i Parentes anførte Slægtnavne findes selvfølgelig ikke i Orig.). [4400

Febr. 15. Bisp Helricus af Slesvig anmoder Ribe Kapitel om at overdrage Johannes Petri, Kongens Sekretær paa Gottorp, det første ledige Præbende i Ribe.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv; »senere formentlig ejet af Sandvig«; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Missiver II. 102*. [4401

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Febr. 17. Salman Smedh Tinghører paa Marieagerss Birkeeting, Jeopp Nielsß Præst i Marieager, Jøriæn Krompen af Skyttrup, Jep Hænriksß af Asens, Anders Lonekær af Balle, Erich Bwggý af Ebdrop VV., Nis Pouelsß af Keelstrop, Sty Nielsß sstds., Lass Buggy i Trwæ, Pouel Bwnde i Hoo Bønder, Jess Persß, Bærtill Swder i Keelstrop, Anders Remsnyder, Jess Vldrop, Marquard Temmerman, Nis Fogeth, Per Swder, Nis Skræder, Bænth Oluffß og Tammess Skoth i Marieager. Onsd. før Flæskesøndag, som man synger esto michi, paa Marieagers Birketing fik en beskeden Dannemand Niels Pedersß Foged i Marieager Kloster et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Tammessß, Jess Vldropp, Bænth Oluffß, Jess Knwdsß, Niss Skredder, Niss Bæntsß, Anders Remsnyder og Niss Andersß i Marieager; hvillke vidnede, at de hørte og saa' [osv.; moderne »Oversættelse«: *Dahlerup, Mariager S. 11*; læs dog: ware loffhøringhe - Tammessß, generalis - enmærk - gryme eegh - høff; item theraff oc - ok Thorsløff - begyndes - wed Øbehøffwen - Marienkær ok Marien - Skoffgardh ok Æninghgardh, item - forskreffne stander - Hoo kirke i Marienkær - thette - forskreffne broder Anders Tammessß generalis - forskreffne ræte - Nørrecloster fore them for therre - forskreffne loffhøringe).

Perg. [med 20 Segl]. Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 650*; a1856 af Godsejer (senere Conseilpræsident) J. Estrup foræret til Gehejmearkivet^a. [4402

a—a) Aarsberetn. fra Geheimearch. II S. XVII f.

Febr. 17. Jeg Mi[chel L]aurensß i Strandbygardh a w. har solgt og skødet til »walbwrðæ« Md. Mawriss Nielsß paa Agardh a w. et min Gaardsted i Fowlom i Giislom H. med $\frac{1}{2}$ Fjerding Jord over al Fowlom Mark, og vederkender jeg mig fuldt Værd op at have baaret af M. N. derfor. Medb. af andre hæderlige og »wælburdæ« Mænd Hr. Per Persß Præst i Lowens, Styæ Westenny i Holmgard og Mykel Cresternsß i Kyæ VV. Datum fer. 4. ante carnisprevium.

Perg. [med 4 Segl]. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4403]

Febr. 18. Reg. *7481. Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Borgemester Jes Madssøns (Bomærke). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 35.* [4404]

a) RA. Reg. 60 S. 262.

— Jes Matsß¹ Byfoged i Aars, Claus Perß², Jes Matsß³ »borgemestere«, Jes Terkelsß⁴, Mates Perß, Las Kremere, Oluff Kieldß Raadmænd og Gwndi Matsß⁶. Torsd. før Fastelavn paa Aars Byting fik Nis Persß^a Borger et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Per Nielsß, Esbern Mwremesterer, Jes Aby, Jes Jude, Bende Hiernøø, Per Andersß, Jes Jeibsß og Nis Eriksß Borgere; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting 4[!] Dannemænd og Svende: Seueren Ffrantzen i Stadtzgardh, Per Ffrantzen, Michel Ffrantzen Brødre kundgjorde, at Michel Andersß, som sidst hængt »warth« for Aars, stjal dem en Filthat og en Økse fra. Item vidnede Jes Winther i Skeyby, at M. A. stjal Jes Oluffß i Skeyby en »bynneøx« fra, og »sowen« paa Randhers Vejen hos Spøringh, og har han været en berygtet Tyv, siden han kunde genne Svin af »marke«. Sig. nostra. Datum anno ut supra.

Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Exviii 12; 3-6. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [4405]

a) Kaldes i en samtidig Paaskrift paa Bagsiden: Jes Perß. b) RA. Reg. 60 S. 268.

Febr. 19. Reg. *7482. Perg. med [3] Segl: 1, 3. Bomærker. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 215.* [4406]

Febr. 22. Udtog: *Hvass III. 124; Reg. *7483.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 174.*

Febr. 27. Kongens Stævning meddelt Viborg Kapitel mod Byens Borgere angaaende Bymarken.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog i det under 509 anførte »Register« S. 8. *Dipl. Viberg. S. 64.* [4407]

Febr. 27. Reg. *7484. Papir med Spor af 4 Segl paatrykte Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA.). *Matzen, Panteret S. 498.* [4408]

— Kongen paalægger 17 Mænd inden 6 Uger at udlægge Beind Bille, hvad de er ham pligtige for Skovhug og Oldengæld m. m.

Papir med Udskrift: Langlandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 2 Segl paatrykte Bagsiden og samtidig Paaskrift: »rympningsbreff«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). *Lütken, Langeland S. 565.* [4409]

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Beind Bille med et Pergamentsbrev [o: 4178] beseglet med 5 hængende Indsegl, som Hans Jenss i Kroagra, Oluff Jenss i Swalebølle, Anders Clausss i Emmerbølle, Niels Grvbbe i Fæbek og Wærner Hansss Foged i Nørre H. havde udgivet, lydende, at de indførte Jasper Norby i Putzelycke garth paa Beind Billes Vegne, som de var tilmælte af Langensfare Lands-ting, og hans Penge var inddømte og indlagte i Bøstorp Kirke tilforn, som han havde opbudet til Herredsting og Landsting før Midsommer og efter. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi Beind Bille Putzelyckes garth, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting Datum in civitate nostra Haffnensi sabb. post diem Mathie ap. nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe de Thyrggewælle justiciario nostro.

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte Bagsiden: det ene K. 80, de 2 utydelige, det 4. Bomærke. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [4410]

— Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Beind Bille med vort Stadfæstelsebrev [o: 4194] lydende, at vi har Hr. Æggert Frillis Arvinger tildømt 2 Gaarde i Wllersløff i Winninge H. (Pether Slætte og Powel Andersss) for et fuldt Køb og Skøde, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi nu 1. Sinde Hr. Æggert Frillis Arvinger forskrevne 2 Gaarde efter deres aabne Breves Lydelse, forbydende nogen dem deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis sabb. post f. Mathie nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med utydelige Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Lecta fuit hec littera in placito generali Phionie sabbato proximo post diem beati Gregorii pape anno domini etc. lxxix«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [4411]

Marts 1. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Laghe Broks med et Pergamentsbrev med 7 hængende Indsegl, udgivet af Wiburgs Landsting, lydende, at der var saa for Rette fundet, at Laghe Brock bør Kardeholm at beholde efter hans Breves Lydelse, og tilfunde de Axel Jepsß at holde alle de Breve, han har givet L. B., og L. B. at holde alle de Breve, som han har givet A. J. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi L. B. Kardeholm efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis fer. 2. post f. Mathie ap. nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). [4412

^{a-a}) Jfr. dettes Journal S. 25.

Marts 4. Matis Lasß og Erik Tigisß Kirkeværger »ath« Hadrop Kirke. Den Gaard, som May, Nis Lawsßs Husfrue, i boer i Tandrop, [som] Hadrop Kirke i Pant havde af hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels . . . R. i Tandrop for 2 løde Mk. og Nis Lawsß fremdeles havde Gaarden for Skyld af Hadrop Kirke, hvilken Gaard fornævnte[!] Hr. Per Høg paakommen er med ret Arv og Ejendom, som Kongens Dombreve indeholder, som han derpaa har, for hvilket Pant vi kendes os at have opbaaret paa Kirkens Vegne af Hr. Per Høg til vor og Kirkens Nøje efter Sognemænds Samtykke, og takker vi ham for god Betaling, og kendes vi os ingen Ret at have i Gaarden efter denne Dag. Medb. af gode beskedne Mænd Tigi Beg, Crestern Jensß i Forbeg, Per Jensß ibid. og Matis Jensß i Jegelwndh. Givet og skrevet Torsd. i første »helæ« Uge i Faste.

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 2. Bomærke(?).^a Peder Høgs Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. [4413

^a) Jon Mortensen i LDipl.: »Alle 6 Indsegl ere fordervede«. ^b) RA. Reg. 60 S. 257.

Marts 6. Cristiern Nielsß da Kongens Foged paa Nesbo Ting, Jes Troelsß² a. w., Per Nielsß i Longwad, Pouel Esgiß Bønder, Jes Laureß, Jeloff Cristiernß og Seueren Scriwer. Tingdagen før Gregorii Dag paa Nesbo Ting fik beskeden Md. Morthen Perß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Ymer Peterß, Michel Nielsß, Jes Matß, Las Tamß, Terkil Boß, Jes Laureß, Graers Liffertß og Nis Bertilß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at det Vidne, som Henrick Kall tog paa Nesbo Ting, det bød Mor-

ten Perß Henrick Kaall hans Bud sin Besegling for, om de, i Vidnet var, vilde staa deres Vidne til. Item stod paa fornævnte Ting en Del af dem, som var i fornævnte Vidne, og sagde, at de vilde ej staa det Vidne til, fordi at det var ydermere skreven, end vidnet var, og somme af dem sagde, at de var ej i det Vidne. Item stod der og paa fornævnte Ting af de Mænd, som var skrevne i fornævnte Vidne, og sagde Nej for fornævnte Vidne og bød dem i Borgen med dette Brev og i Rette. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Fxii 29; 3-7. Utydelige; omtr. samtidig Paaskrift: »Breff paa Jes Laverß«. (RA. Privatark., Mourids Nielsøn Gyldenstjerne, E.) [4414]

Marts 7. Per Jenssenn i Hylte a. v. sælger Ensløff Kirke et Bol Nortroppe i Tønnerssiø H.

[Orig. Enslöf Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1569: »1569 års Lunds stifts landebog. Malmöhäftet«, 2. Paginering S. 717 (Lunds LA.). *Falkman, Upplysn. om kronans inkomster II. 230.* [4415]

Marts 10. Vidne af Foburgh Byting, at Hænnicke Stage skødede Claus Bryske en Gaard i Foburgh.

Perg. [med 8 Segl]. Claus Bryskes Arkiv (RA.). *Lindbæk og Ste-mann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 60.* [4416]

Marts 12. .....
 evindelig Eje Danstedhæ gord; Tredieparten af Sædinghæ Hovedgaard, som Mates Eriksß i Leje har, og 1 Gaard sstds. (Clawss Smeth); 1 Gaard i samme By (Oluff Smeth); 1 Gaard i samme By (Jenss Matesß); 1 Gaard i Flintinghe (Jenss Bosß); 1 Gaard i Buckæhawæ, som giver 1 Pd. Korn og 2 Skill. Grot med andre Beder; 2 Gaarde i Sandaghræ, som giver 4 Skill. Grot. Derimod skal jeg Cristoffer Jensß have paa fornævnte min Husfrue Elnes Vegne 6 Gaarde i Redhersø; 1 Gaard i Hæretzslø (Poell Cleffling); 1 Gaard i Byørnærop i Fa[l]ster, som giver 4 Skill. Grot; 1 Gaard i Toorp i Fa[l]sther. Hvilket Gods vi til-binder os hverandre at hjemle i Søkendeskifte; og kender vi os ingen Del at have i hverandens Gods. Jeg fornævnte Cri-stoffer Jensß hænger mit Indsegl for dette Brev med velbyrdige Mænds Indsegl: Herlog Skawe, Niels Skawe, Inghemer Grubbæ af Nesby og Cristoffer Jensß af Brengstorp. Datum Syøorpæ Gregorii Dag.

Perg. (Begyndelsen mangler) [med 5 Segl]. ^a1745 af Langebek for-æret til Danske Selskab^a (RA. Privatark., Eskil Gøye). LDipl. [4417
 a—) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 195; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa:*

Marts 13. Tingsvidne af Brwsk H., givet Ywer Skeell om, hvorledes Fredstet Mark tidligere var bleven rebet.

Perg. med [6] Segl: 2. Lxxiv 6 (Galt); 3. Bomærke; 4. Lxlvii 1; 5. Clxiv 13 (*si per nels fon; Dyre*); 6. Bomærke. Senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 30 (K. 13 ell. L. 3)?* (RA. C6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 101.* [4418

— Morten Perß Foged paa Nesbo Ting, Erick Anderß² af Kokedaall, Jes Trouelß »webner«, Terbern Matß, Sone Jenß Præster, Jes Knudß, Per Nielß, Seueren Laureß og Bo Bertilß. Crast. die Gregorii paa Nesbo Ting fik velbyrdig Md. Mauritz Nielß af Aagard et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Ymer Perß, Jes Laureß, Per Perß, Nis Laureß, Mattes Matß, Boo Bertilß, Anders Crestiernß og Griis Boß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte inden 4 Stokke, at Mauritz Nielß adspurgte Per Daall, om han var »thwingh« til med Stok eller Jærn, han eller hans Datter Anna, at kendes nogen Sag uærlig. Da aarsagede Per Daall Mauritz Nielß og alt hans Brød, at han aldrig tvang ham eller hans Datter kendes nogen Sag, som var »kettheri«, som hun bedrev med Thomes Jenß, og takkede Per Daall Mauritz Nielß og hans Hustru baade for Raad og »gerningæ« til alle »gode«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Lxxii 26 (Banner); 3-4. Utydelige. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [4419

Marts 14. Cristern Hindzøn Sognepræst i Drogby S., Jes Esgersß Borgemester i Æbeltofft, Per Nielsß i Drogby, Seuerin Cristernsß i Løngxbeck og Mougens Seuerensß i Holme. Dnica. oculi paa Drogby Kirkegaard fik beskeden Md. Tygi Tordsß et Sognevidne af 12 gamle Dannemænd: Anders Jensß i Boslom, Nis Swendsß, Swend Thamesß, Per Lasß, Morten Troelsß *ibid.*, Jens Nielsß, Seuerin Cristernsß i Løngxbeck, Seuerin Jensß i Holme, Jes Michelsß *ibid.*, Byørn Twæsß i Exmark, Cristern Persß i Holme og Anders Burgardh i Drogby; hvilke vidnede, at de har hørt af deres »fader« og Forældre og af mange andre gode gamle Dannemænd, og dem selv vitterligt er, at al den Jord, som ligger til Kronens Gaard Æbelsiøgardh, som Cristern Jonsß i boer, har dertil ligget i 100 Aar og mere det længste, som nogen Mand kan mindes eller spørge, i Hr. Jeeb Trvgelssøns Dage, i Hr. Per Mougenssßs Tid og i Hr. Otte Nielssons Tid ukært af alle til nu »om stonhd«, Bispen har

ladet kære derpaa. Item er os og alle vitterligt, at forskrevne[!] Hr. Erick Ottsß har ingen Hinder gjort eller ladet gøre Kirken paa al den Del, som Kirken har nydt i Hr. Jeeb Trogelsßs Tid, i Hr. Peder Mougensßs Tid eller i hans Faders Tid Hr. Otte Nielssøns. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 2, 5. Bomærker. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. (ufuldstændig). Moderne »Oversættelse«: *Bøttiger, Æbeltoft og Omegn S. 37* (ufuldstændig og ikke fejlfri). [4420]

Marts 19. *Reg. *7485.* [Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 12 a. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 74; Kbhvns Dipl. IV. 130.* — Hertil 464. [4421]

Marts 20. Hoghen Truelson, Bare H.s Tinghører, afgiver Vidnesbyrd om Kanniken i Lundh Mester Laurensz Strid med Oghe Staar om Hesleberghe Skov.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 295.* [4422]

Marts 21. Vidne af Joon Clemetsøn m. fl. angaaende Strid mellem Mester Laurens Anderssøn Kannik i Lund og Oghe Staar og hans Søskende om Hesleberghe Skov.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. G. 72 (*s. i one faldre*); 2. Flv 1; 3. Ubetydelige Rester. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 296.* [4423]

Marts 23. Hans Nielssøn Borger i Lundh kundgør, at en Kannik og Kantor i Lund har delt paa Hesleberghe Skov paa Mester Hans Wrnes Vegne.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden^a. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 297.* [4424]

^a Brocman i LDipl. 1754 (under 1479 Marts 18): »Fragm. sig. suffixi adhuc reliquum«.

— Kongen stadfæster for Mester Laurens Kannik i Lund 3889. Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg. 1476 Aug. 12). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 297.* [4425]

Marts 25. Jeg Per Jensß Borger og Raadmand i [Køg]he sælger h[æderli]g og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. al min Rettighed, som mig tilf[alden er] eller falde kan i Arv med min Hustru Cristine efter hendes Faders Død Per Trvelsß i den [Gaard] . . . .en ved Torv[et] liggende i Køghe, som Jes Knutsß i boer, østen Bastwegaardh liggende og vesten næst den Gaard, som Jep Ollsß i boede, ... Gaard østen Kirken og norden næst den Gaard, som Jes Iwersß tilhører, med fri Indgang og

[Ud]gang. Og kendes jeg mig derfor at have fanget af J. O. fuldt Værd. Medb. af ærlige og hæderlige Mænd Mattes Benss Borgemester, Michel Bwsß, Jes Jeipß Raadmænd sstds. Datum die annunciat. Marie.

Perg. [med 4 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [4426]

Marts 28. Dom af Kongens Retterting mellem Mester Laurens Anderssøn Kannik i Lund og Oghe Star, hvorved Heslebergh Skov tilømmes den førstnævnte paa Domkirkens Vegne.

A. Perg. [med 1 Segl^a]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 298.* — Aa. Vidisse 1587 Marts 4 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hack Vlfstandt til Hickebjerg. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 45 a. Herefter: *Rørdam, Arild Hvitfeldt, Till. S. 79.* — Udtog se 3889. RA. Rigens Dombog 1586-97 Bl. 25 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 105.* [4427]

a) Ifølge Aa manglede Seglet allerede 1587.

Marts 29. Vidne af Kiøbenhafns Byting, at Raadmand Bernt Hachenberg skødede den Helligaands Kloster i Kiøbenhavn en Gaard ved Fischetorfvedzgaden og Ledderstredet.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielsson 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 13 b. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 61.* [4428]

Apr. 3. *Reg. *7486.* [A. ^aPerg. [med Segl].^a Aahus Dominikanerkl. Arkiv; senere til Aahus Hospitals Arkiv; *ÆA. V. 794*; ^b1764 i Christianstad Bys Arkiv ^b.] Aa. Afskr. af Langebek (1764?): LDipl. — Aaa. Afskr. af Lagerbring, mulig efter Aa: Lunds UB., Dipl. Lagerbringianum T. II. — Ab. Afskr. af J. Ichsel 1752: Uppsala UB., Haandskr. S 64, Læg 6. — Ac. Afskr., ifølge Langebek »meddeelt af Hr. Ichsell Stokh. 1754«: LDipl. — Ad. Afskr. fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 53 S. 98. — *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 300* (efter »Broocmanska afskriftssamlingen« i Vitterhetsakademiens Arkiv). [4429]

a—a) Saaledes Aa. b—b) Saaledes Aa og *Weibull, anf. St.*

Apr. 4. *Skånska saml. utg. af M. Weibull 1893. III, 1 S. 28.* Er 4429.

Apr. 5. Pether Jeipß Kannik og Biskop Jensses Officialis i Aars¹. Fer. 2. post dnicam. palmarum var for os paa Dom i Aarsgardh 2 Dannemænd Jes Hasloff i Rind og Nis Bonde sstds., og var her 2 Dannemænd 8 Dage siden, som er Anders Nilß og Per Tygß i Rind; disse 4 vidnede for os, at de over var til »likøpsswyntne«, den Tid Hr. Jens i Rindh købte 2 Odderhandsker af Michel Andersß, som tjente forskrevne Jes Hasloff, og gav ham der Penge og fuldt Værd for. Sig. nostri officiolatus

cum sig. nobilis discretique virorum Olavi Munck de Silkeborgh A., Petri Andree in Brobergh et Johannis Jone in Medelgade civium Arusiensium. Datum *etc.*

Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1. G. 728, jfr. 744; 2-4. Utydelige Rester. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

a) RA. Reg. 60 S. 268.

[4430

Apr. 10. Morthen Dwæ Tingfoged paa Nesboo Ting, Jes Trowels² i Wesløss, Nis Palls¹ i Kieltrop, Per Niels¹ i Longwot, Crestern Niels¹, Powell Eys¹, Jes Laurens¹ i Holm, Michel Jel¹ og Jellæ Crestern¹. Paa Paaskeaften paa Nesboo Ting fik Terkill Pers¹ et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Thøger Mattes¹, Jes Thøger¹, Jes Blap[?], Jes Mattes¹, Powell Mattes¹, Nis Pers¹, Michel Niels¹ og Per Mattes¹; hvilke vidnede, og dem vitterligt er, at Jes Laurens¹ Svar var krævet inden alle 4 Stokke af Terkil Pers¹ og saa af »høringh«; ingen vilde svare eller rette for Jes Laurens¹. Derover »wortæ« Jes Laurens¹ lovsøgt baade for Hovedgæld og for »fallmoll« for Kongens Skat. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 7[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Fxii 29; 3-6. Utydelige; 7. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.).

[4431

Apr. 13. Pether Jeip¹ Kannik og Biskop Jensses Officialis i Aars¹. For os var i Rette i Aarsgordh Jes Terkel¹ i Sadepyt Raadmand i Aars og kundgjorde, at de 2 Odderhandsker, som Hr. Jens i Rind købte af den Tyv Michel Anders¹, som hængt »wort« for Aarss, var Jes Terkelsens og var ham frakommen uden hans Villie, og aldrig han fik Penge eller Penges Værd for dem. Og kendtes han for os, at Hr. Jens bød ham de 2 Odderhandsker igen i hans Hus. Sig. nostri officiolatus cum sig. honorabilium et nobilium virr. DDn. Nicolai Laurentii², Marquardi³ perpetuorum vicariorum ecclesie Arusiensis, Andree Munck et Torloff Munck AA. Datum Arusie fer. 3. pasche.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. G. 728, jfr. 744; 2. G. 756* (Nicolaus Laurentii); 3. G. 756* (Marquardus). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

[4432

a) RA. Reg. 60 S. 267.

— Jeg Erick Cristierns¹ Husfoged paa Nyborgh kendes mig at have opbaaret af Bondhe Skytte, Beynt Billes Svend, 2 Pd. og 3 Læster Havre paa min naadige Herres Vegne, for hvilket jeg »ladhe« ham kvit. Sig. meum. Datum Nyborgh 3. fer. pasche.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4433]

Apr. 14 ell. Aug. 11. Casper wan Cassel, Kongens Tjener i Malmøgh, lejer af Sore Kloster en Huslænge i Klostrrets Gaard i Malmøgh.

Perg. med [4] Segl: 1. Utydeligt Brudst. Sorø Kl. Arkiv (AM. V. 22).
Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 301.* [4434]

Apr. 19. Jes Esgersß Borgemester i Æbeltofft og Tinghører paa Æbeltofft Byting den Dag, Hr. Cristern Hyndzøn Sognepræst i Æbeltofft, Pedher Palsß af Alsrodhe V., Søweren Cristernsß i Løngxbeck, Jes Jeebsß i Æbeltofft, Per Nielsß i Drogby, Mougens Seuerensß i Holme, Nis Jensß og Søweren Jensß. Mand. før Jøriens Dag paa Æbeltofft Byting fik beskeden Svend Jes Hwass et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Keldsß i Boslom, Per Lasß, Oluff Kopsß, Seuerin Jæpsß *ibid.* [?], Per Skær-siø, Jes Michelsß i Holme, Keld Høffwekeld og Søweren Jensß *ibid.*; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at Tygi Tordsß paa Kongens og Kronens Vegne har 3 Ting budt Lovhævd til paa Æbelsiøgardh, og »worte« Clawes Jøssopsß lovlig funden til Lovhævd paa forskrevne Gaard paa Tinget; item hørte og saa' vi, at Clawes Jøssopsß hans Lovhøringe var samme Dag paa Thinget: Byørn Twæsß i Exmark og Nis Jensß, og de kundgjorde, »hure« Clawes Jøssopsß gjorde sin Ed og fuldkommede sin Lovhævd selv 12. med gode Riddermændsmænd og jordegne Bønder paa Æbelsiøgard og Gaardsted, som ham var forfunden, og »indwordhe« han Æbelsiøgard og al den Del, som Cristern Jonsß har i Værgе og bruger til forskrevne Gaard. Saa »indworde« Clawes Jøssopsß Gaarden paa Kongens og Kronens Vegne og dertil de 11 Dele og »reebdræth« paa Kronens Vegne over al Æbelsiø Mark i »fælingh«, og Kirken de 5 Dele, og mælte de Lovhøringe hans Lovhævd ved Magt at blive, saa længe »æn« fældes, som Loven udviser. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at de hørte og saa', at samme Dag paa forskrevne Ting de 4 Sandemænd paa Hassens kundgjorde deres Tog, at efterdi som de var lovlig opkrævet til Togs mellem Guds Hus og Bonden og »tilfyldt« at gøre Tog paa Æbelsiøgard paa Kongens og Kronens Vegne, og bad de dem Gud »til hielpæ«, at de havde gjort fuldt Tog og svoret til Æbelsiøgardh al den Rettighed, som der af Arild har tilligget og nu tilligger, og al den Del, som Cristern Jonsß har haft i Værgе og brugt til Gaarden, og kundgjorde Sandemændene, at de ellers svor

dertil de 11 Dele og »reebdræth« over al Æbelsjø Mark til Kongen og Kronen i Fællig al Marken over, og Kirken de 5 Dele. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Kongens Arkiv; *a* 1748 og 1769 i Danske Kancellis Arkiv *a*; *b* 1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet *b* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. [4435

a-a) Saaledes Jon Mortensen i Additam. Fol. 113 og Langebek i LDipl. *b-b*) Jfr. *Vejled. Arkivreg. I. 181.*

Apr. 21. Vidne af Langelandsfar Landsting, at Jes Michilssøn og Marquardh Matessøn bød Sagvolderen deres Faldsmaal og takkede Beynt Bille og lod hans Svende kvitte, fordi de var førte til Trancker.

Papir med 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Fiv 1 (Hvitaks); 2. Lxiv 7; 3. Clxiv 43 (Mylting); 4. I Sigilfeltet en Kalk med en Rose paa hver Side (*s clementis nanonis pfbri*); 5. Lxiii 7 (Blaa); 6. Li 23. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Lütken, Langeland S. 565.* [4436

— Mates Jonds¹ Landsdommer paa Langelandh, Jehan Winsterman² Høvedsmand paa Traneker, Hans Jen³ i Krogager, Hr. Clemet Nan⁴ i Linnesse Biskoppens Officialis inden Langelandh, Jepp Oloff⁵ Foged paa Ørkell, Oloff Jen⁶ i Swalebøle, Hans Jwl⁶ i Leybøle. Onsd. før Georgii Dag paa Langensfar Landsting fik velbyrdig Md. Bent Bille i Søholm et Tingsvidne med 12[!] Dannemænd: Hans Hwitz⁶ i Leggebøle, Hans Jen⁶ i Krogager, Per Læbo, Hans Ark i Henninge, Hans Jwl i Leybøle, Nis Wredh i Torpe, Villiom *ibid.*, Michil Jen⁶ i Gundersgardh, Hans Biørns⁶ i Liengelsse, Michil Niels⁶ i Henningtwedh, Esbern i Linnesse, Thomas Jwde Foged i Forewegle og Hans Niels⁶ i Assmosæ; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Hr. Symon Anders⁶ har ofte været paa fornævnte Ting og sagde saa: Jeg tilstaar, at de 5 »marsel« Jord i Putzselyckæ var skødet Hr. Philippus Axels⁶ og ikke de 7, og har bedet alle Tid Dannemænd drage de Ord til Minde. Sig. nostra. Datum et actum anno et loco quibus superius prenommatum.

Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Fiv 1 (Hvitaks); 2. Lxiv 7; 3. Clxiv 43 (Mylting); 4. Samme Signet som 4436, Nr. 4; 5. Utydelige Rester; 6. Li 23. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. [4437

— Mates Jon¹ Landsdommer inden Langelandh, Jehan Winsterman² Høvidsmand paa Traneker, Hr. Clemet³ i Linnesse Biskoppens Officialis in Langelandh, Jepp Oloff⁵ Foged paa Ørkel, Hans Jen⁴ i Krogager, Oloff Jen⁶ i Swalebøle, Hans Jwl i Leybøle, Villiom Niels⁶ i Helsnødet, Hans Kort⁶ i Lyckesholm og Esbern Jen⁸ i Linesse VV. Onsd. før Georgii Dag paa

Langensfar Landsting fik velbyrdige Md. Bent Bille i Søholm et Tingsvidne med 12 Dannemænd: Jes Gregorsß Borgemester i Rudkøpinge, Hans Kortß i Lyckesholm, Thomas Tube, Oloff Jenß i Swalebøle, Hans Biørnsß i Liengelsse, Esbern i Linnesse, Villiom i Toroppe, Jes Mwremester *ibid.*, Nis Jenß i Rudkøpinge, Hans Hwitß[?] i Leggebøle, Hans Hwidzß Nielsß[!] og Jens Swr i Skowsboo; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Bent Bille var forskrevne Dag for Rette funden, at han skulde løse Putzselyckæ gardh for 30 lødige Mk. Stæderpenge og 45 Stæderskilling i hver lødige Mk. og skal antvorde de Penge Nis Matessøns Arvinger, som var ihjelslagen, og fornævnte Jes Matessøns Arvinger skal antvorde Bent Bille igen det Pantebrev paa de 30 lødige Mk. Stæderpenge paa Putzselyckæ og vor naadige Frues Dombrev, som var udgivet paa Traneker, og alle de Breve, som paa Putzselycke anrørende er. Med vore Indsegl. Datum et actum *etc.*

Papir med 8[!] Segl paatrykte forneden: 1. Fiv 1 (Hvitaks); 2. Lxiv 7; 3. Samme Signet som 4436, Nr. 4; 4. Clxiv 43 (Mylting); 5. Utydeligt, maaske Li 23; 6. Lxiii 7 (Blaa); 7. Utydeligt Skjold; 8. Cxxii 4. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4438]

Apr. 22. *Reg. *7487.* Papir med Rester af 4 Segl paatrykte forneden: 1. G. 728, jfr. 744; 2. Exviii 12; 3-4. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 36.* [4439]

^{a)} RA. Reg. 60 S. 268.

— Jeg Hans Perß i Snarmose og Mates Laurensß i Henninge vi har opbaaret af velbyrdige Md. Bent Bille i Søholm 15 og 40 rinskæ Gylden og 3 Stæderskilling for 30 lødige Mk. Stæderpenge, som det Pantebrev indeholdt, som Nis Jenß Skegh og Joon Nielsß har udgivet paa Putzselyckæ for Niels Matessøns Død; for hvilken Sum Guld og Penge vi lader B. B. kvit for os og alle Niels Matessøns Arvingers Død[!], og takker vi ham for god Betaling. Sig. nostra cum sig. discr. virr. Esberni Johannis³ in Linnesse, Johannis Mwremester in Torppæ, Michaelis Loogh in Rudkøpinghæ, Johannis Jwl in Leybøle et Olau Johannis in Swalebøle. Datum et actum in Bremholm in profesto Georgii.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. Cxxii 4. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4440]

Apr. 23. Kongen mægler Forlig mellem Bisp Pether i Ribe og Anders Spend i en Strid om Jordegods m. m.

Medtaget Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Ribe Bisps Arkiv?; ^a1740 formentlig ejet af Henrichsen ^a ∩: Hielmstierne;

(formentlig af Henrichsen) foræret til Danske Selskab (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 63* (Aftrykket kan suppleres paa følgende Maade fra en Afskr. af Langebek i Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e: herret i [R]am.... so[gn] - meth [*sin tilliggelse . . . . . biscopts*]æng - Le[mwig, then tiidh hans ha]rnisk - fuld[e oss i wor oc righens thieniste] til [Norge] etc. Ther - forlich[*te then . . . . . skulde worde aff*]sagd - Pe[dher . . . . . t Anders Spend] skulde - tilligels[e . . . . . sin hvstrwes tiidh oc] skulde - marck o. . . . .[æng i alle made oc] efter - ther p[aa haifwer, ydermere inneholde] - Ped[her at giffwe hannom sil breff ther]paa - f[or-neffnde] - swo [talet, at *forscreffne biscop* - hwes h[an will halde meth sin] eedh - tiidh [myste i Lemwig. Oc ther vppaa] bleffwe - sku[lle wære forneffnde Anders - wære hanom oc kircken] til - qui[bus supra nostro sub signeto].

[4441

^{a—a)} Langebek i Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e: »Meddeelt af Hr. Secr. Henrichsen in Jan. 1740«.

Apr. 30. Johannes Embeke Domprovst, Johannes Breyde Ærke-
degnd og Kapitlet i Sleswich lover at holde en aarlig »consolatiøn« paa
Mikkels Dag for Penge, som Barbara Vormans har givet dem.

Perg. med 1 Segl: G. 982. Senere til Slesvig Kapitels Arkiv? (Stats-
ark. i Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 13). *Schriften des Vereins
f. schlesw.-holst. Kirchengesch. 1. Reihe 7. H. S. 159.* Anført: *Westphalen
IV. 3191 Nr. 109* (med urigtigt Aar og Dag) og *Sach, Gesch. der Stadt
Schleswig S. 198* (med et andet urigtigt Aar og urigtig Dag). (*Reg. 4887*
(ligeledes)).

[4442

Maj 1. Christiørn Konge. »Wor« Borgemestre i Nackschow
har berettet for os, at »nogen« sætter Dele paa Sigherseghe
Mark og Madheskow med de Grunde, der tilligger, som Konger
i Danmarck har givet til vor og Kronens Købstad Nackskow,
som de Breve, de derpaa har, indeholder og vi dem stadfæstet
har [c: 42]. Thi forbyder vi alle, vore Borgemestre, Raad eller
Menighed i Nackschow paa Sighers Eghe Mark, Madheskow
eller de Grunde, der tilligger, at hindre eller derpaa nogen Dom
at sidde uden vi selv med vore menige Raad under »wor«
Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Kalundeborgh die
Phillippi et Jacobi nostro sub signeto.

[A. Perg.^a med 1 Segl.^b Nakskov Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt
1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 b). — Ab. Afskr. i en »Relation« af 1684
Aug. 1: RA. Indl. t. Fynske og Smaal. Miss. 1684 Nov. 25 Nr. 57. — Aba.
Afskr. af Poul Rogert efter Ab (ell. vel snarere efter en formodentlig
da i Nakskov beroende Afskr. af ell. Concept til Relationen): Thott
Fol. 730 Bl. 36 a. — Abb. Afskr. fra 18. Aarh. (mulig af Luxdorph og
utvivlsomt efter Ab): Ny kgl. Saml. 4 to 1293 e, Stykke 3. — Ac. Afskr.
fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 129. — Andre Afskrifter
fra 18. Aarh.: Uldall Fol. 5; Kall 4 to 374.

[4443

^{a)} Saaledes en Registratur af 1630 (Thott Fol. 730 Bl. 76 b). ^{b)} Aa og flere Afskrifter:
»loco sigilli regii«.

Maj 3 ell. Sept. 14. Bunden unde inwanere des kerspels Stapel. Eyn wilkore is maket twisschen heren Helrico bischoppe [t]ho Sleßwick unde den inwanere des dorpes Zeete unde eghere in Dornebul, so dat de van Zeete unde eghere in Dornebul myt der hulpe Godes willen indiken, wes noch van Dornebul in dat westen der marsch so . . . . . nicht is diket wesen, myt anderen ackeren des suluen dorpes an desser wise, dat de eghere de dike moghen setten, wo en dat beqwemest is, unde scholen de souenteyen ackere, de s. Peter tohoren, mede innemen unde de dike dat erste jar maken like ereme besten dike; darna schal de erbenomede here bestellen to dikende, so des behoff is; doch willen de eghere eme worane frundlike hulpe don, dat schal s. Peters ham, de sunderghes hored to Swauestede, dar scholen se aff bliuen myt deme dike veert. . . . . roden unde dar nicht van to grauende to deme dike; m[en] alle eghere scholen holden enen grouen buten eren spetinghe drye roden van deme dike ihegen den ham, so . . . . . nenen schaden . . . . . nemen. Ock beleue wii van Zeete und ghemene eghere an Dornebul, dat der van Swauestede qwick moghe eethen . . . . . bynnen[?] dike . . . . . eghere[?] scholen kesen 16 dickswaren, de dar to d. . . . . hen sweren eneme[?] jewelken[?] richten to rechte; dar schal de ergenomede here de ouerste richter van sin, unde de dickswaren scholen deme ergenomenen heren gheuen ene[?] lub. mr. alle jar uppe Jacobs dach. Item nach deme Dornebul van Nordstapel mersch wente to eneme grouen nomet [?Harre]kens gap horet an s. Peters unde Swauestede recht also, we dar ane wanet, de schal sin recht unde dingh, so da[t o]ldens plach to wesende, soken to Swauestede, ock so scholen de eghere der mersch . . . . . deme erbenomenen heren helpen enen dach meyghen, wore em des behoff is, unde ock an der suluen mersch, wannere id eme beqweme is, helpen umme frundliker bede weggen. Vortmer scholen de eghere van allen ackere tegheden ghe[uen] na utwisinghe der olden registere, do de eghere pleghen bynnen Dornebul to wanende, unde also sick de acker vorbettert, schal ock sick de teghede verbetereren. Unde weret sake, de dick nicht vullenthoghen worde, so schal de ergenomede here wedder bruken, also oldens id gheset is; ock umme to [ho]ldende gude naberschopp, efft jemandes [qwi]ck o. . . . . uppe [de]s anderen korne offte heghet gras, dar mach . . . . . panden[?] unde van stund an, so

he werdert ward, ... Wii Helrick [bischof to] Sleswick hebbe unse secret, unde bunden unde inwanere erbenomede unses kerspels ingesegel henghen heten an dessen breff. Schreuen to Swauestede ame cruces daghe.

Medtaget Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 485* (RA.). LDipl. [4444]

Maj 5. Jeg Henric Holzst¹ vederkendes mig skyldig at være beskeden Md. Per Nielsß 40 lub. Mk. danske Penge, som i Nørjudland gænge er, for hvilke jeg pantsætter ham mit Hus, som jeg i boer, med Gaardsrum norden til Huset, i 4 Aar uafløst, med saa Skel, at han selv skal indløse Gadeboden for 8 Mk. derforuden; item skal P. N. halv Jordskyld og halv aarlig Skat hvert Aar udgive. Skal Huset ydermere forpantes, sælges eller afhændes, skal P. N. næst være at beholde det for skellige Penge; og naar det skal igenløses, skal det advares et Fjerdingaars tilforn, og hvad han bygger paa Huset, Vægge, »thække« eller Fod, skal betales til Skellighed, naar det igenløses. Medb. af andre Dannemænd Per Nielsß, Cort Godtiid, Michel Thursß Raadmænd i Alborgh, Mattis Smith⁵, Per Cristiernsß og Per Jacopsß Borgere sstds. Datum Alburgis fer. 4. post f. Phillippi et Jacobi.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Ubetydeligt Brudst.; 4-7. Bomærker (6. i Skjold). Senere til Aalborg Bys Arkiv^a; ^b utvivlsomt indsendt af Byens Kommunalbestyrelse 1861 til Gehejmearkivet^b (RA. Aalborg (Tillæg)). [4445]

^a) Saaledes RA. Reg. 73 i Fol., Aalborg 28. ^{b-b}) *Aarsberetn. fra Geheimearch. III* S. XVI.

Maj 5 ell. Sept. 22. Jep Stiggæ af Lægewit, Götcke Jonsß af Qwidinge, Johan Møltighe af Lywngby, Niels Bradhe af Witsköffle VV., Lasse Jonsß i Wiby, Ffælis Jonsß ibid., Haman Pedersß i Tostheberghe, Jens Agisß i Hostade, Jens Trwedsß ibid. og Anders Ipsß ibid. vor naadige Herre Konges Bønder. Tirsd. efter hellig Kors Dag var vi paa Willæntz H.s Ting med flere gode Mænd, som er velbyrdig Md. Powæl Laxman Høvidsmand paa Silffwisburgh og velbyrdig Svend Knwt Stigghe. Og var disse efterskrevne paa forskrevne Ting, som velbyrdig Svend Oliff Stigsß af Bollerop havde did stævnet paa deres »hosbondes« Vegne, som er Hr. Abbed Niels i Bækkeskow paa Klosters Vegne, Jens Karsß paa Ærkebiskoppens Vegne, Hans Olsß paa Hr. Ywer Axelsß Vegne og Oliff Skaningh paa Laghe Brocks Vegne, om Trætte, som var mellem Oliff Stigsß og Bønder i Opmadinghe

syndhre og Nørre Opmadinghe, hvilke Bønder tilhørte Kongen, Ærkebiskoppen i Skane, Hr. Ywer Axelsß R., Llaghe Brock a. w. og Bæckeskows Kloster. Da gjorde vi efter vor naadige Herres Tilskrivelse et almindeligt Spørgsmaal, om der nogen var paa fornævnte Ting, der havde hørt, hvor mange »ijs wodher« der plejede at være i Kæltistadhe syø; og spurgte vi, om disse Øer: Karsholm, Kornæ øø, Hwsæ øø, Kyræ øø, Byernæ øø og Opmadings nææs, hvem disse Øer og Næs tilhørte og i Hævd havde haft af Arild. Da sagde mange Dannemænd af de ældste, der af vidste, at de aldrig andet havde hørt af deres »forælderne« eller af andre Dannemænd, end fornævnte Øer og Næs havde været til Kæltistadhe gardh af Alder, og Hr. Oliff Stigsß, Fru Ælne af Kæltistadhe, Hr. Stigh Olsß og deres »foreldernæ«, Gud deres Sjæl naade, havde disse Øer og Næs i deres Værge ukæret. Item vidnede disse forskrevne gamle Dannemænd, at de aldrig havde hørt, at der plejede eller bør at være flere »ijswodher« paa Kæltistadhe syø end 3: en af Kæltistadhe gardh, en af Bæckeskow og en af Nørre Opmadinghe. Imod disse Artikler kunde vi ingen Mands Gensigelse høre andet, end saa er, som forskrevet stander, at forskrevne Øer og Næs hørte Oliff Stigsß til af Rette. Thi bad vi Powæl Laxman, Tue Jensß Tinghører i fornævnte Herred og Knwt Stygg hæ følge os til forskrevne Øer og Næs for »witnæ skwld« og se Lejlighed derom, hvilket de og saa gjorde og flere Dannemænd med. Item bad vi Hr. Abbed Niels, Jens Karsß, Hans Olsß og Oliff Skaningh, at de skulde møde om Morgenen derefter paa forskrevne Øer og Næs med, hvad Dannemænd de kunde fange dertil, som Sandingen vilde sige; hvilket[!] vi mødte med mange Dannemænd, og de Hr. Abbed Niels og Fogeder ej møde vilde, men dog mødte der nogle Dannemænd, som boede i Opmadinghe syndhre og nørre. Da kunde vi ej heller høre andet af dem, end saa er, som forskrevet stander om fornævnte Øer, Næs og »ijswodher«. Item lod vi læse Kongens Brev for os og dømte derefter Oliff Stigsß til efter de Vidner, vi hørt havde, forskrevne Øer og Opmadings nææs med al Rettighed, som hans »forælderne« havde frit i Værge baade i Sø og andet, og saa at ej skal være flere »ijswodher« end 3, som har været af »æryllæ sid«, og dømte vi »wtaff alle wloglighe« ny Fiskeri og ulovlige »higgæ« paa forskrevne Næs, som var optagne, saa længe at bedre Bevisning kommer. Medb. af flere gode Mænd, som da nærværende var, som er Powæl Laxman, Knut Stygghe VV. og Twæ Jensß

Tinghører i fornævnte Herred. Givet og skrevet i Kæltistadhe Aar og Dag, som forskrevet stander.

Perg. med [7!] Segl: 4. Forsiden mangler. Karsholm Godsarkiv (Lunds LA.). [4446]

Maj 6. *Reg. *7489.* Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Kongens Arkiv (RA. C 1, Paven). *Dipl. Chr. I S. 343; Dipl. Norv. XVII. 1076; Norges gl. Love 2. R. II. II. 543; dansk Oversætt.: Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh.: RA. Kallundborgske Registr. S. 199, ÆA. I. 80; dansk Udtog: Hvitfeld V. 253, Fol. 948 L. 14.* — Den latinske Tekst findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 202* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [4447]

Maj 7. Kristina af Matterop, Siwedt Ingemarsß a. w. Efterlevende. »Siwnde« Dagen i May Maaned var ærlig og velbyrdig Md. Hr. Jonn Slage R., en af mine næste »arffwa«, hos mig i Scaræ og rørte for mig og mig alvorlig tilkrævede at ham underwise, om jeg havde pantsat, lovet eller solgt Matis Thagesßønn a. w. i Sandby i Gidinge »hath« noget af mit Gods i Blekinge, hvilket Hr. Jonn Slage »forførth« var af ærlige og velbyrdige Dannemænd, hvilke han selv nævne kan, om han tilkrævet vorder. »Tock« skal det Gud vide, at jeg Matis Thagesßønn eller nogen anden pantsatte, lovede eller solgte[!] et Gods eller flere i Blekinge i mine Dage, saa være mig Gud huld og Jomfru Maria; og findes nogen, der mit Brev har eller Indsegl paa forskrevne Gods, da skal det Gud vide, at det var aldrig med mit Ja eller Samtykke skrevet eller beseget, »wthan« er mig, om saa findes, med Forræderi afvundet. Det »siger jack almectigeligh wm«. Medb. af »beskede« Mænd Perder Gwlsmidt og Mester Erick »borgmester« i Scarå. Givet og skrevet osv.

[Orig. Jon Slavekas Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: SvRA. Kammararkivet, Pk. »Rasmus Ludvigssons Stródda handlingar« (Løbe-Nr. 246). [4448]

— Anders Erickßøn »preben« her i Scarå, Torkel Magnusßøn fordum Sognepræst i Hosobii, Hanß Gwlsmidt Byfoged og Ragwal Magnusßøn Raadmand i Skarwm. »Siwndhe« Dagen i May Maaned taledede ærlig og velbyrdig Md. Hr. Jonn Slaghe R. til velbyrdig Hustru Hustru Kirstina Mathisßædotter, Siwidt Ingemarsß a. w. Efterlevende, i velbyrdige Hustru Nærværelse Hustru Antes[!] Matis Thagßønn a. w. om noget Gods i Blekinge, som Hr. Jonn Slage R. »forfarith wåre« forskrevne Hustru Kristina skulde have bebrevet, solgt, lovet eller givet Matis Thagisßønn i B[l]eking til »løffn« efter sin Død. »Tog« tilspurgte Hustru Kierstina forskrevne Hustru Anna, om hun eller hendes »som«,

som nærværende var, om han havde hørt nogen Tid af sin Husbonde om saadant Brev eller »orde«, som før rørt er i forskrevne Gods i Bleking. Da bad Hustru Annæ sig saa Gud til Hjælp, at han[!] aldrig saa' eller hørte Brev paa noget Gods, der »ham« Matis Thageßønn skulde beholde i Bleking i sine Dage. Og sagde Hustru Anna, at »hwore« hendes Bonde »bi-foith« havde, saa havde ham »mera[?] enn reth giorth[?]«. Vi trykker vore Indsegl paa Ryggen dette Brev. Skrevet osv.

[Orig. Jon Slavekas Arkiv?] Afskr. fra c. 1550: SvRA. Kammararkivet, Pk. »Rasmus Ludvigssons Strödda handlingar« (Løbe-Nr. 246). [4449

Maj 10. Cristina Mattesdotther, Siwidh Ingemarsß a. w. Efterlevende. Efterdi jeg i »nokon förlidhen« Aar har lidt megen »krankdom« til min Krop og endnu lider i saa Maade, at jeg ej nu »förmaa« at ride eller fare om det Gods, som mine Forældre mig »atherleeffth« har, og ej formaar jeg Svende at holde, saa at fornævnte Gods og mine Forældres »atherleeffwa« og de fattige Landboer, der Skyld af giver, noget Forsvar udaf har, om dem nogen uforrette vilde, thi har jeg befalet ærlig og velbyrdig Md. Hr. Jon Slagha R., en af mine næste »arffwa«, alt mit Gods i Blegwngh og Smalendh at have i Værge og Forsvar til Rette i min Livstime og at fly mig den Rettighed, der bør af gange, Landskyld, Sagøre og andet, hvad der bør af gange, aarlig ved Mychaelis Tid til Skara i saa gode Tro, som jeg ham tiltroer og han mig sin synderlige »kærlek theeth« og bevist har ej »ath enasth, men jak hilibrygdha war, wthan« nu ogsaa ydermere, siden Gud mig nogen »krankdom« tilføjede. Thi »bydher« [jeg] og »bywdher« alle dem, der paa dette mit Gods sidder, nogen[!] anden svare end Hr. Jon Slaga. Medb. af »hedher« Mænd Hr. Høøsa[?] Kannik i Scara og Hr. Andhers [Er]icß »prebendat« sstds. Skrevet i Scara 10. die menssis may.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1-3. Svenske. Jon Slavekas Arkiv (SvRA. Papir). [4450

Maj 11. »En gammel Laugheved udgifvet paa Nør Herridtz Ting af velb. Mand Strange Muus med derpaa forhverfvede Tingsvinde wd-sted Nør Herridtz Ting i Mors Aar 1479 Thisdagen nest efter den Søndag cantate, hvor Strange Muus indvorder med hans Laghøvedz Weren Scharum Mølle med alle Wanderender, som nu oc af gammel Tid hafver werret, med Dam og Damsbonde, fri Støfning ofven oc neden med Fischerie ofven oc neden af Dammen og saa til Fiorden med fri Demning i Synder Scharumb March; med widere, samme tingsvinde i sig self indholdte, som dend 6. Novembr. nest afvigte saa vel som oc i

Dag her for Retten blev lest oc paaschrefvet; hvorpaa blev fremlagt en kongl. Confirmation af dato Hafniæ 3a feria post Bonefacii anno domini mdlmiii.

[Orig. Strange Jenssøn Mus's Arkiv ell. Ullerup Godsarkiv.] Udtog anført i Dom 1683 Dec. 18 af Herredsfogeden i Nør H. Mors mellem Sifvert Brochenhuß til Ullerup og Hr. Olle Jenßen Julbye i Scharumb, Sognepræst til Alsted og Bierbye Sogne, m. fl.; Brevet fremlægges af den første. NLA. Nørre H. Mors's Tingbog 1681-83 under 1683 Dec. 18. — »Wdtog« (∴: Udskrift) af Tingbogen for 1683 Dec. 18, attesteret af Herredsskriveren A. P. Nicop (∴: Anders Pedersen Nicop). NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. O. [4451

Maj 12. Cristiern Konge. Die Nerei et Achillei for os paa vort Retterting paa vort Slot Køpenhaffn i vort eget »magh«, nærværende Hr. Claus Runnow vor Marsk, Hr. Corwitz Runnow, Hr. Johan Oxe, Hr. Pether Falster, Hr. Johan Huidkop RR., Pether Nielsß paa Lindholm vor Landsdommer i Schane, Jep Jensß paa Raffnsborgh, Knut Jachimsß Landsdommer i Phywn, Jens Bill, Wilhelm Frille og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Hr. Knwd Truedsß R. paa den ene Side og Jørghen Daa paa den anden Side. Da i Rette lagde Hr. Knuth Trvedsß et Pergamentsbrev, som Knwth Pethersß i Qwinige, Niels Knutsß, Pether Knutsß og Trved Knutsß, som kaldes Hass, Brødre havde udgivet fer. 2. post f. Laurencii 1348, lydende, at Niels, Pether og Knut kendtes dem at have skiftet skellig efter deres Moders Død, saa at de undte Niels Trvgetsß »the gots«, de havde i Skafftedrop og i Harebergh, som ham er tilskikket paa Arvs Vegne med sin Husfrue; item et Brev, som Nis Wistesß havde udgivet 1420 Vrbani Dag [∴: 1. Række Nr. 5850], lydende, at han og hans Moder Ælne Mogensedatter skødede paa Lands-tinget Hr. Thrwed Hass af Ørtoffte al sin Rettighed i Harebergh og Harebergh Fang i Thorne H., det som hende kom i Arv efter hendes Moder Husfrue Cecilix og hendes Morbroder Mester Nis Knutsß, som de arvede efter Hass Twesß og var dem urettelig aftrængt, og tilbinder de dem at hjemle Hr. Trvged Hass deres Rettighed i forskrevne Gods; og var det bevist med mange aabne Breve, at Harebergh var kært og Harebergh Fang til Tinge af Hr. Trvged Hase og hans Husfrue Fru Kirstinæ og af Oluff Trvedsß og Hr. Knuth Truedsß. Derimod i Rette lagde Jørghen Daa et Pergamentsbrev, som Hr. Beind Pigh R. havde udgivet 1406 [∴: 1. Række Nr. 4792], lydende, at han havde gjort et lovligt Skifte med Pether Thwesß paa Gods, som hans

Fader Tve Perss aatte, saa at Pether Twesß skulde have alt hans Fædrene uden saa meget, som han havde i Harebergh, det har han opladt hans Moder og Hr. Beind Piigh hans Fader til evindelig Eje; item et Brev, som Henicke Lembek havde udgivet 1445 [c: 1. Række Nr. 7526], lydende, at han havde gjort et Skifte med sin Broder Pether Twesß og lod ham kvit for alt Skifte uden for deres mødrene Hovedgaard Harebergh gard med en Mølle og 2 Fæster i Harebergh By, som dem stod uskiftet imellem; der skulde hver »there« have en Broderdel i; item et Brev, som Henicke Lembek havde udgivet 1445 [c: 1. Række Nr. 7525], lydende, at han havde gjort et Skifte med hans Broder Pether Twesß om den Arv, som dem var tilfalden efter deres Moder Fru Cecilie af Harebergh, saa at Pether Twesß fik i sit Skifte 5 Gaarde i Harebergh By; item et Brev, som Henicke Lembek havde udgivet 1447 [c: 1. Række Nr. 7729], lydende, at han havde skiftet med Pether Twesß hans Broder Harebergh gard, Ager og Eng og Harebergh Mølle og 2 Fæster i Harebergh By; item et Brev, som Lage Gotstaffs havde udgivet 1447 [c: 1. Række Nr. 7735], lydende, at han havde skiftet efter hans Husfrues Raad Bolle Bendzdatter med sin Husfrues Broder Pether Twesß den Arv, som dem tilfaldt efter hans Husfrues Moder Fru Cecilæ af Harebergh, Guld, Sølv, Bolpenninge og Jordegods; item et Brev, som Henicke Lembek havde udgivet 1455 [c: 546], lydende, at han havde solgt og skødet Fru Mætte af Sonerop al hans Rettighed, som ham er tilfalden efter hans Moder Cecilie Jens Hwss Datter i Harebergh gard, Mølle og alle sine »telligelse« og al den Rettighed, som hans Søster Fru Bothill tilfaldt efter begges deres Moder i Harebergh gard og Mølle og alle sine »telligelse«, hvilket Henicke Lembek havde før købt af Fru Bothill, og tilbinder Henicke Lembek sig at fri Fru Mætte al hans Mødrene og hans Søsters Mødrene i Harebergh Sogn; item et Brev, som Lage Gotstaffson havde udgivet 1447 [c: 1. Række Nr. 7736], lydende, at han kendtes at have gjort et Søkendeskiye med hans Husfrues Broder Pether Twesß efter hans Husfrues Moder Fru Cecilæ af Harebergh paa Bolpenninge og Jordegods og al Arv og Tilsigelse, som dem imellem var, og lader ham kvit for Skifte; item havde Jorghen Daa 4 Tingsvidnebreve af Thorne H. udgivne [c: 4242, 4251 A og B, 4253], lydende, at i 50 Aar og mere har ikke været givet Kære paa Harebergh gord eller Fang til Tinge før nu i Aar 1478 ved 8 Dage før Pinsedag, Hr. Knut Trvgedsß gav der

Ilding paa; item 2 Breve, det ene udgivet af Thorne H. [c: 4258] og det andet af Lunde Landsting [c: 4269], lydende, at Jorghen Daa selv og hans Bud bød Lov for Lovhævd paa forskrevne Ting paa Harebergh og Harebergs Fang paa sin Broders Vegne Blix Daas og hans Husfrues Fru Athlitzes, og at Hr. Knut Trvedsß har ingen Brev ladet læse paa Lunde Landsting lydende paa Harebergh eller Harebergh Fang, men sagde, at han havde Breve derpaa; gjordes det Behov, da vilde han lade læse dem. Og deslige bød nu Jorghen Daa Lov for Lovhævd for os paa Harebergh og Harebergh Fang paa Fru Cecilies Vegne. Og gav de dem i Rette for os paa baade Sider. Da funde vi saa for Rette efter skansk Lov, »ath skiill men om heffð«, da skal nævnes 12 Mænd i Herred, og lade dem sværge den ved Hævd, »ther the wele«; saa skal og gøres, »ehuor som men skyll om heffð« [!]. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4452

Maj 13. Hinricus unde Hartwicus Lund brodere, vicarieße in der domkerken to Sleßwiik. De erßame råd to Sleßwiik hebben unß dorch unßer unde anderer ghuden frunde beede willen gegunt, dat wii sodan huß, ßo dat is belegen bii des dômes kerckhaue int nortôsten der kerken negest der vriiheit, tobehorich Marinen Dreweßes unde oreme ßone Jacob, dar men alle stadrecht wonlick is uthtogeunde, mochten kopen unde hebben gekoft des to brukende to unseme besten, bii alßo dat wii, unße eruen, inwonre ifte deß hußes besittere dat nicht scholen vorargeren ifte vormynren. Ok scholen wii ßodan huß nicht in geistlike hende ifte macht bringen na unß edder to der kerken geuen ifte vorkopen, men bii der stad rechticheit to bliuende unde alle stadrecht unde borgerplicht vame huße deme rade to beschickende, geliik anderen borgeren is wonlick to donde van oren hußen. Were ok, dat alle articule, ßo vorbe-nomet is, nicht worden gheholden, dan mach de rad myt deme stadvoghede dar nochaftighe pande uthnemen geliick uthe anderen borgeren hußen unde darvan sodan borgrecht to ßokende geliick den anderen panden. Schege et ok, dat sodan pande eyn jar auer bleuen bii deme rade ungelofset unde jenich weder-sprekent umme schege, ßo mach de råd myt deme stadvoghede sodan huß antasten unde siick deß underwynden, so langhe

dat sodane vorscreuen articule werden gehalten. Wii hebben gebeden de heren van deme cappitle² der kerken Sleßwiik ores cappittels inghesegele myt deme inghesegele des duchtigen knapen Peter van Aneulde amptmanne to Gottorpe bii unse inghesegele wolden laten hengen vor dossen breff. Gegeuen unde screuen des dages na Pancracii.

Perg. med [4] Segl: 2. G. 982. Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 40). LDipl. [4453]

Maj 15. *Reg. *7492.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 2; RA.). *Styffe IV. 66; Missiver II. 104.* [4454]

Maj 20. *Reg. *7494.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 79. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 273; Missiver I. 67.* [4455]

Maj 22. Jeg Hans Walkenderopp af Eskebyerghe R. fuld-mægtig gør velbyrdig Md. Clawes Bryske Løsen at kundgøre paa det Gods, som Per Andersß i Asens havde i Pant af mig, liggende i Mwlrwdh, Streeropp og Strandby og det siden ind at løse efter de Breves Lydelse derpaa givne og at beholde for et brugeligt Pant efter alle forskrevne Breves Artikler. Mit Indsegl. Datum Ottonie sabb. infra oct. ascens. dni.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Claus Gertsson Bryskes Arkiv (RA.). [4456]

Maj 26. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Beind Billes med vort 3. Dombrev lydende, at vi har ham tildømt Tymme skogh for hans rette Enemærkeskov, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi nu 4. Sinde B. B. Tymme skogh for hans rette Enemærkeskov, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Tryggewelde crast. Vrbani nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [4457]

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Beind Bille med vort 1. Dombrev lydende, at vi har Hr. Eggært Frilles Arvinger [*osv. som 4411; læs dog: nu 2.* Sinde - *indtil:*] Retterting. Datum Tryggewelde crast. Vrbani nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [4458]

Juni 3. Vi Cristiern Konge hilser eder alle Hr. Johan Frilles Arvinger. Renlivedes Personers Bud af Mariebo Kloster [osv., se *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 99*].

[A. ^aPapir^a b med 1 Segl paatrykt Bagsiden^b. Maribo Kl. Arkiv; ^a1749 og 1753 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Aa. Afskr. af Langebek 1749: LDipl. — Ab. Afskr. for Langebek 1753: LDipl. [4459

^{a-a)} Saaledes Aa og Ab. ^{b-b)} Saaledes Aa. En Tegning i Langebeks Segltegn. Fasc. 1 af K. 79 efter »Doc. chart. Soran. 1479» er sikkert enten efter dette ell. det andet Brev af samme Dag.

— Vi Cristiern Konge hilser eder alle Lyder Kabells Arvinger. Mariebo Klosters Konvents Bud har her berettet for os, at Lyder Kabell, hvis Sjæl Gud naade, gav en Gaard til Mariebo Kloster for sin Sjæls Salighed med sin Husfrues Samtykke, hvilken Gaard ligger i Skelstorp og Anders Ebbessøn, hvis Sjæl Gud naade, siden vandt med Loven fra Mariebo, og de har 2 vore Dombreve, at eder er tildømt at fri dem forskrevne Gaard. Thi beder vi eder, at I endnu frier dem forskrevne Gaard efter vore Dombrevs Udviselse, og eder af Rette bør at gøre, saa at ej skal gøres Behov ydermere den Sag at kæres for os. Ex castro nostro Haffnensi fer. 5. pentecostes nostro sub signeto.

[A. ^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1749 og 1753 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Aa. Afskr. af Langebek 1749: LDipl. — Ab. Afskr. for Langebek 1753: LDipl. — Udtog og Brudst.: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 99*. [4460

a) Saaledes Aa og Ab. Jfr. 4459, Note b.

Juni 6. *Reg. *7496.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 24). *Kbhvns Dipl. I. 216*. [4461

Juni 7. Hans Wille Byfoged i Nykøpingh, Bo Rask Borgemester og Jens Brwn Raadmand sstds. Mand. efter dnica. trinitatis paa Nykøpings Byting skødede beskeden Md. Jep Nielß Borgemester i Nykøpingh til beskeden Md. Hr. Hans Abramsß en Jord, som han købt havde af Byen, hvilken Jord Hr. Hans nu et Hus paa bygt har, og staar østen næst den Brønd norden Vor Frue Kirke, og saa lang og bred Jord norden til Huset, som »aff stycket och upfult« er. Dette Hus skal Hr. Hans beholde fri for alle kongelige Tyngte i sin Livstid, og en Kvinde Mærdhe Esgeadother skal bo i Huset fri i sin Livstid; naar de baade døde er, skal Jorden og Huset fri være for al kongelige Tyngte til Vor Frue Kirke til evindelig Eje, og Værgerne til

Kirken skal have Magt at sætte der i og af, hvem dem lyster, og tage der »muwelich« Husleje af. Og var hans Skøde stadigt mælt af 3 Tingbænke. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [3] Segl: 1. Udslidt; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Skøde paa den jord, som Lauritz Claußøn nu besider«. Nykøbing F. Kirkes Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Nykøbing F. (Tillæg)). [4462]

Juni 7. Jes Skytte, som da var Foged paa Hwndborg H.s Ting, Grers Swenß Provst i Wæsterwygh², Jaspas Lauersß Bispens Officialis og Sognepræst i Tystet, Anders Mattzß⁴ Sognepræst i Wongh, Cristern Michelsß Sognepræst i Skioldborg, Jes Trowelß⁶, Gotzke Frys, Jes Andersß⁷ i Ølandh og Mattz Martenß. Mand. efter Trinitate[!] Søndag var for os Jes Æskilsß med en »kabe«, ham var stjaalet fra, og havde gode Bevisning paa forskrevne Ting samme Dag med levende Mands Røst, at den »kabe« er hans rette »kabe«, og spurgte, om han skulde der ydermere »wærye« gøre for eller ej. Da sagde vi saa for Rette, at efter ingen vil gange i »tagh« med ham for forskrevne »kabe«, da bør ham den at beholde med Rette »loffløss«. Vore Indsegl.

Papir med 8[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Bømærke; 2. G. 634; 3. Engel ell. Menneske holdende et Skjold, hvori en Ørn; 4. G. 643; 5. Skjold, hvori en ubestemmelig Figur (.....*iepf*); 6. Fxii 29; 7. Cix 9; 8. Utydeligt. (RA. Privatark., Mourids Nielsøn Gyldenstjerne, E.) LDipl. 1479 Maj 7. [4463]

Juni 9. Tingsvidne af Eelnæbo H., givet Anders Cresternssøn af Eggum om hans Adkomst til et Gods i Erissø, som der først er givet Kære paa nu af Fru Karinæ.

Perg. [med 7 Segl]. Anders Christiernssøn Sandbergs Arkiv; senere til Barritskov Godsarkiv; 1839 med en Del af dette deponeret i Gehejmearkivet (RA. Privatark., Anders Christiernssøn Sandberg). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 98.* [4464]

Juni 12. Ick Nesse Ebbensß¹ wonafftich bynnen Rademysse vorkope myt myner eruen vulbort deme vromen heren her Laurens Bolten deken des kalandes bynnen Husem unde den ghemeynen kalandesheren 4 deymede landes, de belegghen synt in deme see twysschen Jôn Payncg uppe dat westen unde Boye Jonsß uppe dat osten, vor 15 mr. ghuder munthe, de my desse heren vornoghet hebben, welckere 15 mr. houetstols ick jarlikes uppe Wolburgis dach vorrenten schal deme dekene desses kalandes vor ene lub. mr. Were sake, dat desse renthe jarlikes

nicht ud eyn qweme unde desse heren dar schaden up deden, den schaden schal ick edder de eghener desser 4 deymede landes wedder oprichten. Ock loue ick desse 4 deymede landes nicht hoger to vorpandende, zunder dat desse kalandesheren dar mer geldes up doen wyllen; unde desse 4 deymede landes schollen dessen heren staen vor den ersten unde latesten penningc desses summen ock nenerleyge uncost, diick edder dam darup tho holdende. Ick hebbe vor my beholden enen wedderkoep, wanner my beqweme is, so schal ick eyn halff jaer thouoren toseggen deme gennen, de dessen breff hebbende is, unde darna des negesten Wolburgis daghe de bethalinge to donde, den houetstol myt aller bedageden renthe in enen summen myt alsodaner munthe, also to Lubeke unde Hamborch gyng synt. Myn ingesegel myt unser buer ingesegel Rademysse². Ghegheuen unde ghescreuen des sunauendes na Bonifacius daghe.

Perg. med 2 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet Planter over Bølger (**ftgiilvøm rode miffe**). Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 16). [4465]

Juni 17. Udtog: *Danske Mag. 5. R. III. 160.* Er 2611; den i *Danske Mag.* citerede Kilde (Bircherods *Dagbøger* 1672 Juni) har det rigtige Aar.

Juni 18. (*Reg. *7498.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 504.* [4466]

Juni 24. Vi Erik Nielßenn^a Ærkedegn i Wiborrig, Eschild Nielßen af Liøngholmb R., Anne Nielßdaatter, Hr. Peder Skrambs Efterleverske, Peder Rud i Wogenstrup, Jes Morttenßenn i Reffsnes, Peder Friis i Yrup, Will Tomeßen paa Oddenn og Hendrich Agesenn af Hageløs VV. har alle oversiddet et Forligelse og »dagtinge« med hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Annders Nielßenn af Brotgaard R. om Arv efter vor Moders Død Fru Johann Andersdaatter. Da har (vi^b) udlagt Hr. Annders Nielßenn dette Gods: Aßdall og Aßdall Fang; alt det Gods i Horenst^c S. undtagen 2¹/₂ Læster Korn, som Fru Anne Nielßdaatter, Hr. Peder Skrambs Efterleverske, har^d; en Gaard i Kolle^e, som Hr. Annders Nielßenn skal have og skylder 3 Pd. Korn; Horßnabe. Item skal Hr. Annders Nielßenn have hans Fædrenegaard i^f Winstrup i Siellann (Ib Oelßenn og Laß Oelsenn) og dette Gods i Winstrup By: Peder Anndersens Gaard 1 Pd. Byg, 1 Pd. Mel, 1¹/₂ løde Mk., 1¹/₂ Svin; Las Thur^g, og saa meget; Laß Matthißenn, og saa meget; Olluff Annderßenn, og saa meget; Marenn Jenßdaatter, og saa meget; Olluff Pederßenn, saa meget; Annders

Thuesenn, saa meget; Las Laurßenn, saa meget; Wellads, saa meget; Las Thuesen, saa meget; Hanns Mogenßen, saa meget; Las Sudder, ^hsaa meget^h, 4 Skill. Grot; Berretthe, 1 Pd. Byg, 1ⁱ Pd. Mel, 1/2 løde Mk., 1/2 Svin; med forskrevne Gaarde deres rette Tilliggelse ^hi Indmark og Udmark, i Hammerßmark og Weld og Fischeholmb og Fischeholms Mark, som til forskrevne Gaard »dielt« og tillagt er^h. Item skal vi alle møde i Aalborrig 14 Dage før Mikels Dag og føre da vore Breve og Skrifter, som vi nu har lagt Gods med, ^j(til Stede)^j at gøre hverandre fuld Søkendeskiye, førend vi deden kommer, og fuld »affkaldtz-breff«. Item skal Hr. Annders have efter hans^k Broders Død ^lPrior Niels^l i Vregeløff dette Gods: Torneby Annders Vre 4^m Pd. Korn, Las Paasche 3 Pd. Korn, Knud Degenn 1 Pd. Korn, Olluff Anderßenn 3 Pd. Korn, Karenn Andersis 3 Pd. Korn, ⁿMadtz Wistißenn 2 1/2 Pd. Korn, Morttenn Jenßen 3 Pd. Korn, Annders Terkildßenn 3 Pd. Korn, Winstrup Mølle i Sielland (og^b) Skougaard (i^b) ^oThorrebye S. skal Hr. Annders Nielßen^o have 3^p Pd. Korn og Jenns Morttenßen 2 Pd. Korn. ^qDette »koergodtz« skal Hr. Annders Nielßenn beholde efter Hr. ^rNiels hans^r Død, uden Hr. Annders Munck kan fange^s nogen Rettighed deri. »In cuius rei« (testim.^t). Datum Aalborrig ^u(die s. Johanni)^u anno 1479.

[A. ^vBeseglet Orig. paa Papir; »dog vaar dett aff alderdom och sambt aff ond foruaring nogit brøtt udi foldingerne, dißligest nogit aff beseiglingen och forderffuit, men icke alt, och vaar det udi alle maader uschrabet och wstungen.«^v Anders Nielssøn Banners Arkiv. — Aa. Vidisse 1553 Maj 10 (Onsd., som Vor Herres Himmelfart Aften paafaldt) af Siellandtzfar Landsting, givet Biørn Annderßen til Stienholt. Sikkert Stenalt Godsarkiv.] Aaa. Ufuldstændig Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) efter Bl. 424 (af det vidimerede Brev findes kun Slutningen, og Udtoget ovfr. er derfor efter Aaaa). — Aaaa. Afskr. efter Aaa af Tønne Madssøn: Ny kgl. Saml. Fol. 598 q, Hæfte Bl. 6 a (ekscerperet herefter ovfr.). — [Ab. Afskr. af Peder Dyrskjøet, der ikke nævner Vidissen, men formodentlig dog er efter den og efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog.] Afskrifter efter Ab: Aba. Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 122 a (herefter: Abaa. RA. Klevensfeldt, Afskr. i Fol., Banner) og Abb. LDipl. [4467

a) Aaaa indskyder: og. b) Saaledes Aba, Abaa, Abb; mangler i Aaaa. c) Aba, Abaa, Abb: Hørmested. d) Aba, Abaa, Abb: skal have. e) Saaledes Aba, Abaa, Abb; Aaaa: Koller. f) Mangler i Aba, Abaa, Abb. g) Aba, Abaa, Abb: Thue. h—h) Mangler i Aba, Abaa, Abb. i) Abb: 1/2. j—j) Saaledes Aba, Abaa, Abb; mangler i Aaaa. k) Aba, Abaa, Abb: vor. l—l) Aba, Abaa, Abb: Hr. Niels Nielsen Prior. m) Aba, Abaa, Abb: 3. n) Her begynder først Aaa. o—o) Aba, Abaa, Abb: Thorneby S., hvori forskrevne Hr. Anders Nielsen skal. p) Aaa: 4. q—q) Aba, Abaa, Abb: Og alt dette forskrevne Gods. r—r) Aba, Abaa, Abb: Prior Nielsens. s) Aaa: falde: Aba, Abaa, Abb: tilfalde. t) Saaledes Aba, Abaa, Abb; mangler i Aaa, Aaaa. u—u) Saaledes Aba, Abaa, Abb; mangler i Aaa, Aaaa. v—v) Saaledes Aaa, Aaaa.

Juni 27. Christiern Konge. Vore Borgemestre, Raad og Menighed i vor og Kronens Købstad Wordingborg har her bevist, at de har haft vore Forfædres Konger i Danmarck Privilegier, som nu bortkommen er, paa »nogen« Mark, som dem var undt at have til deres Fægang, som er fra Wordingborg By indtil Knutz-hoffuet og indtil Spyde weyle, østen ud igennem Stiensved og indtil Ballie og (V)iemose^a, og at de dog, naar Olden var, skulde udgive Oldengæld, som andre gør. Da paa det at vor Købstad Wordingborg maa forbedres, tillader vi, at vore Borgemestre, Raad og Menighed i Wordingborg skal forskrevne Fægang nyde og beholde til deres Kvæg, som forskrevet staar benævnt ved Navn, paa hvad Sted det er. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Kalundborg dnica. post f. Johannis bapt. nostro regali sub secreto inferius appenso.

[A. Orig. Vordingborg Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek »ex copia iblandt Vordingborg Byes Breve«: LDipl. — 2 Afskrifter fra 18. Aarh. (begge med samme Haand): Vordingborg Bys Arkiv (SLA. Dokum. ang. Vordingborg (tidligere: Thott Fol. 721)). Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Vordingborg Bys Privilegier: Kall Fol. 52. Afskrifter fra 18. Aarh.: SLA. Vordingborg Raadstuearkiv, Breve til Magistraten m. m. 1571- ; SLA. Sjællands Bispearkiv, Sognepræsternes og Proprietærerne hist. Efterretn. . . . til . . . Hans de Hofman, 2. Bd., Baarse H., Vordingborg; Nationalmuseet, Orig. Indberetn. vedr. Sjæll. til Thura og Hofman, II Bl. 693 a. [4468

a) Saaledes Afskrifterne undtagen Aa, der har Niemose.

Juni 28. *Reg. *7499.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 37.* [4469

a) RA. Reg. 60 S. 257.

Juli 1. Philpus Karlß a. w. Med min »hustrw« Samtykke Cecilie Olaffdotther har vi[!] solgt ærlig og velbaaren Md. Hr. Gøstaff Olaff R. min »hustrw« Broder »twedelen« af det Gods, som Mangus Bygh aatte i Hallandh, og 2 Pd. i Torestorp, som min »hustrw« Fædrene var. Thi afhænder jeg mig det fornævnte Gods under Hr. Gøstaff Olß, og kendes jeg, at Hr. Gøstaff har os betalt, saa os vel »ath nøer«. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Erlendh Hokonß Krigge[?] Præst i Synderbo og Bondhe Olß Herredshøvding sstds. *Scriptum Byholm vig. visitac. Marie.*

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Svensk. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Papir). [4470

Juli 2. Vi Cristiern¹ Konge hilser dig Per Niels i Rooriis. Per Jenß har kæret for os, at han har Tiltale til dig for nogen

Jord, som du har inde med dig fra ham med Urette. Thi beder vi dig og vil, at du møder for os og vore Raad nu paa Søndag i Købendehaffn med dine Breve, som du har paa forskrevne Jord, at gøre og hænde, hvis Ret er, for hvis han har dig til at tale. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex castro nostro Haritzborg in festo visitat. Marie nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [4471

Juli 8. »Ithem her Eyllers laffheffdt paa Ow kirckens wegne. Datum wdi same breff mcdlxxxix thenn torsssdag nest for sancte Chetilli dag.«

[Perg. Viborg Bisps Arkiv; sagtens = *ÆA. II. 337, N. 16* (her med Aar 1490).] Udtog anført i Brev 1544 Febr. 21, se 2531. [4472

Juli 9 ell. 16? Vi Nis Kath og Elnæ Koxtzdothor i Aars vederkendes os skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eyler Ærkedegn i Aars 18 Mk. i hele danske hvide Penge Sølv mønt, for hvilke vi ham til et brugeligt Pant sætter en vor Gaard i Aars i s. Clementis S.^a (Per Werckmesther); og naar den skal løses, skal Skyld og Rente følge Hovedpengene; item da skal Hr. Eyler tilvares Lørd. før Johannis Dag Midsommer med 2 besiddende Borgere, der »wederhettes« er, i Hr. Eylers egen Gaard, og løses paa Micaelis Aften næstefter i Hr. Eylers Gaard. Hænder det, at den Skyld og Rente, der plejer af Gaarden aarlig ud at gives, ej betalt vorder inden Micaelis Dag, tilbinder vi os at give Hr. Eyler den Skyld og Rente, der plejer aarlig af at gange, inden fornævnte Tid under Dom. Sig. nostra cum sig. discr. virr. Mathie Petri et Olai Ketilli consulum. Datum 6. die ante f. Margarete.

Perg. med 4 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Voksklump uden Signetaftryk; 4. Ubetydeligt Brudst. ^b1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Aarhus (Tillæg)). LDipl. 1479 Juli 8 ell. 15. [4473

^a) Paaskrift fra c. 1700: »den gaard i Aar paa Grafuen«. ^{b-b}) Jfr. RA. Reg. 73 i Fol., Aarhus 72.

Juli 15. »Ithem biscop Niellsses laffheffdt paa Ougaardt och Owby. Datum wdi same breff mcdlxxxix thenn torsssdag nest ephther sancti Chetilli dag.«

[Perg. Viborg Bisps Arkiv; sagtens = *ÆA. II. 336, N. 4* (her med et andet, men ulæseligt Aar og med Dagen »thenn torsdag nest for sancti Ketilli . . . .«).] — Udtog anført i Brev 1544 Febr. 21, se 2531.

[4474

Juli 15. Ebbæ Nielsß Herredsfoged i Stæffens H., Claus Jensß Raadmand i Hæddingæ, Jes Ingwersß³ i Arnøwæ, Mons Olsß⁴ i Lille Hæddingæ, Anders Jensß Borger i Hæddingæ. Torsd. efter Knutss Dag Konge for os og flere gode Mænd, som Stæffens H.s Ting søgte, spurgte Jep Knutsß a v. i Arnøwæ sig for, om nogen er vitterligt, at han lovbød sit Gods, som han har i Siælandh, 2 Ting før Mortens Dag og et efter og flere. Da tilmælte Fogeden Je[s] Bosß af Hæddingæ at tage 11 Dannemænd til sig, som er Hans Suder i Arnøwæ, Jes Bosß i Roby, Jep Laurensß i Siersløff, Jes Gwnnersß, Jep Grwnnæ i Frøsløff, Per Grwnnæ i Valby, Eric Bremle i Hæddingæ, Lass Fodh i Helstædæ, Esbern Hartbo i Thomestørp, Hemming Jensß i Høgørp, Jep Mattesß i Torstørp; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vel til Minde droges, at Jep Knutsß var til Tinge første Ting selv og lovbød sit Jordegods sine »næst« Slægtninge at købe, om de vilde, og befalede saa sin Tjener Jep Ascerß i Arnøwæ at gøre saa fremdeles andet og tredie, han og saa gjorde og flere Ting, 2 Ting før Mortens Dag og et efter og flere. Med vore Indsegl. Skrevet givet osv.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-5. Bomærker. (RA. Topogr. Saml. Papir, Stevns H., Hellested S., Arnøje.) [4475]

Juli 22. Jens Jyde Herredsfoged i Tybjergs H., Povel Hendriksøn i Tybjerg a. v., Peder Nielßøn i Wredsløse a. v., Ingvor Jensen i Træløse, Oluf Degn i Riisløv. Torsd. før Jacobi Dag var for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, beskeden Md. Ebbe i Kiøberup med et Brev paa Vor Frues Kirkes Vegne i Riisløv og lod der læse, lydende paa Jord, som den hellige Kirke tilligger og har været hende tilgivet af gode Mænd, og spurgte sig for, om dette Brev kunde igendrives, eller det maatte holdes. Da svarede menige Almue, at fornævnte Brev bør holdes efter Guds Ret og Verdens Ret, og kan ingen Mand det igendrive. Derpaa »forbedis« Ebbe et Tingsvidne; da tilmælted en beskeden Md. Jens Jepsøn i Ordrup; han til sig tog 11 Dannemænd: Oluf Nielßøn i Ordrup, Jens Mogentsøn ibid., Jens Plig i Tybjerg, Jens Clausøn i Heggerup, Lars Jensøn i Aversie, Oluf Vrang i Hielsøe lille, Jep Friis i Kalcherop, Lars Jepsøn i Riisløv, Jens Andersøn ibid., Peder Jensøn i Raunstrup og Jep Olufßøn i Eldbyske; disse 12 Dannemænd vidnede, at fornævnte Brev og Jord var »megtig« i fuld Magt

og ej »maatte« igendrives, men stadfæstes og holdes. Med vore Indsegl hængende neden dette Brev. Scriptum ut supra.

[Orig. Rislev Kirkes Arkiv. — Afskr.: Tybjerg Herreds ældre Provstebog.] Afskr. efter sidstnævnte fra 18. Aarh.: SLA. Sjællands Bispearkiv, Tybjerg Herreds Provstebog (attesteret af Provst J. Thanch 1738 Okt. 1) S. 67. [4476]

Juli 23. Jeg Olaff Marthenß paa Hastrvp Landsdommer i Nørjutlandh har siddet over et Mageskifte med velbaaren Kvinde Fru Kyrstine Hartwigsdotter i Hesle, Cristern Rwdz Efterleverske, i saa Maade, at Krestine skal have af mig disse Gaarde i Flastrvp i Lyngby Sogn i Søndher H., som Biskop Jens i Aars nu i Værge har: 1 Gaard (Jes Nielß, 6 Ørte Korn og 15 Skill.), 1 Gaard (Anders Bondes Hustru, 6 Ørte Korn og 15 Skill.), 1 Gaard (Per Heliß, 6 Ørte Korn og 15 Skill.), 1 Gaard (Nis Jenß, 6 Ørte Korn og 15 Skill.), 1 Gaard (Michel Kløffuer, 6 Ørte Korn og 15 Skill.), 1 Gaard (Jes Kløffuer, 6 Ørte Korn og 15 Skill.), 1 Gaard, som Karin Hinds gav til Kirken ibid., med sin aarlig Skyld, skøder jeg Fru Kirstine. Herimod skal jeg have al den Rettighed, som Fru Kristine har i Kragrwp og Kragrwp Fang i Ørsløff Sogn i Løffue H. i Syællandh, baade øde og bygte med alle forskrevne[!] Gaarde. Afvindes forskrevne Gaarde i Flastrvp Fru Kirstine, tilbinder jeg mig at vederlægge hende saa godt Gods og saa vel »beyleyith« inden en »fiærdel« af et Aar. Medb. af flere gode velbyrdige Mænd Jes Rwd i Fowelsangh, Tames Jenß i Kaas, Erik Vestenny i Syøbygardh, Jens Nielß i Østrvp, Sty Nielß i Tapprvp og Ennerth Laurenß i Viburgh VV. Datum crast. die Marie Magdalene in Galten.

[^aOrig. med hængende Indsegl.^a Christiern Ruds Enkes Arkiv.] Vidisse 1481 Juni 11. LDipl. [4477]

a—a) Saaledes Vidissen.

Juli 29. Frater Olauus¹ abbas in Sora. Noverint universi, Dn. Johannem Oxæ M. nobis omnes pensiones nostras de bonis nostris Aswerbode sibi conductive dimissis usque in diem datarum presencium persolvisse, unde ipsum quitum dimittimus. Datum in monasterio nostro Sora sub appensione sig. nostri die Olaii.

Perg. med 1 Segl: G. 496 (nu løst vedliggende). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4478]

Juli 30. Vi Cristiern Konge hilser eder Hr. Knwt Trwetzßs vor Mand og Raad. Som Jørghen Daa vor Mand og Tjener

»i sist« var for os og berettede, at han havde Brøst i den Dom, som vor Riges Kansler havde udgivet i den Sag mellem eder, og vi da tog den Sag til os selv og vore Raad at adskille med Rette, thi beder vi eder og vil, at I eller eders fuldmægtige Bud møder for os og vort Raad i Købendehaffn Mand. efter Bartholomei Dag med, hvad Bevisning I har i den Sag, at gøre og hænde, hvis Ret er derom; og lad det ingenlunde. Og forbyder vi alle og særdeles eder, som til Nævnd tagne er i den Sag, noget sig dermed at bevare, før hun kommer i Rette for os og vort Raad og der vorder adskilt, under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Haffnensi in crast. Olai nostri sub signeto.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4479

Aug. 3. *Reg. *7503.* [Orig. (? Senere til) Københavns Bys Arkiv.] Afskr. fra Aar 1681: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 9 (∴ Resens »Kiobenhafns Raadhvs« osv.) S. 273. *Kbhvns Dipl. II. 141.* [4480

Aug. 4. »Uti et bref 1479 in profesto sti. Dominici confessoris nämnes Jens Pãtherson borgmäster i Malmöya, Jesper och Pether Mikilson rådmän, och Peter Michelssons wapn är sådant^a.« [Orig.] Udtog med Lagerbrings Haand: Lunds UB., Haandskr. H c 4 to 109. [4481

a) En Tegning findes ikke i Haandskriftet.

Aug. 8. Jeg Elitzæ Eskeldzdotther¹ har Fuldmagt givet min Datter Magdalene paa mine Vegne at sidde over Skifte med velbyrdig Kvinde Fru Cecilæ Bernichesdotther, Hr. Pæther Howenskildz Efterleverske, om den Arv, som os tilfalden er i Jwotlandh efter Fru Karinæ, Hr. Thaghe Henricsß Efterleverske, hvilket Skifte de nu fuldkommelig endt har i saa Maade, at mig og Magdalenæ og paa min Søsters Annes Vegne er tilfalden 5 Gaarde i Grwmstropp (8 Pd. Korn, 15 Skill. og 5 »fiærdingh« Smør) og 1 Bol (1 Skp. Smør), 2 Gaarde i Otthensæ (6 Ørte Korn og 2 »fiærding« Smør), 1 Gaard i Dramestropp (1 Ørte Korn og 1/2 Skp. Smør). Magdalene tager min Søster Annes Arv, fordi at Annæ har givet hende den Arv, som det Brev, hun derpaa har, udviser; og er den Arv i disse Gaarde med mig indtagen. Item er Fru Cecile tilfalden det Gods i Bottorop, skylder 1 Læst Korn og 6 »fiærdingh« Smør, og er det Gods 6 Gaarde og 1 Bol. Dette Skifte, som Magdalenæ med Fru Cecilia nu saa gjort har, der lader jeg mig vel med nøje og stadfæster

det, og jeg lader Fru Cecilæ kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Skifte og giver hende fuld Afkalding og takker hende for venligt Skifte. Medb. af flere hæderlige og velbyrdig Mænd Hr. Jenss Bingh² Domprovst i Lundh, Pæther Longh³, Matthiss Thaghess⁴ i Sanby, Hans Pether⁵ og Niels Niels⁵ »burghe- mestære« i Lundh. Skrevet og givet i Weskølæ Sønd. før Laurencii Dag.

Perg. med 6 Segl: 1. Gxxvi 5 (Hegle); 2. Iii 9 = G. 67*, det sidste af de 2 Bing-Segl; 3. G. 107 = Fvii 3; 4. Lxxiii 2; 5. Bomærke; 6. Ubedydeligt Brudst.; Paaskrifter med 3 ell. 4 forskellige, med Brevet omtr. samtidige Hænder: »i breff, ath søsther fyngæ fullest for i biblia, the solde«; »Littera domine Magdalene de Skanea«; »Thessæ breff komæ inthet closther tell«; »ii fru Magdalenæ ii fru Annæ om Heinæ i . . . . . sett i ban for i garn, han thog fra i bonnæ; i breff aff en bod po Drakør ær solt.« Senere til Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 588* (AM. LXIII. 9). [4482]

Aug. 11. Se 4434.

Aug. 20. Katherina Laurentzdatter i København lejer af Københavns Kapitel en Vor Frue Kirke tilhørende Grund i Nicolai Sogn ved Kirkegaarden.

[^aPerg.; »Seiglene ikke adelige«. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 132.* [4483
a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 21. Morthen Lawrens^ß Slotsfoged paa Bygholm, Tingholder paa Beroff H.s Ting den Dag, Jep Reff Slotsfoged paa Skanderburgh, Per Niels^ß Herredsfoged i Berroff H., Jess Ancker, Las Mat^ß og Mattes Jens^ß. Lörd. før Bartolomei Dag paa Berre H.s Ting fik hæderlig og »welburligh« Md. Hr. Niels Mandrvp R. i Barretskoff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Lass Mat^ß, Jep Anders^ß, Søueren Anders^ß, Eskel, Jess Jens^ß, Per Jens^ß, Søueren Jens^ß og Jess Anders^ß i Rawenholt; hvilke vidnede, at Hr. Niels Mandrvp og hans Fogeder har køret Aar fra Aar paa Lyæ og Sletthe, Ørwm Lykke og Aarup Mølle. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7!] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Bomærke; 6. Utydeligt Brudst. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [4484]

— *Reg. 4649.* Papir med Rester ell. Spor af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Fxii 29; 3-5. Utydelige; 6. Kun Spor. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. VI. 127.* [4485]

Aug. 26. Borghermestere unde radmanne der stad Lubeke. Uns zint vorgebracht 2 opene pergemyntesbreue, den enen dorch

heren Cristiern koninghe mit ziner koningliken maiestaet groten ingesegele mit ziner gnaden secrete ruggelinges daran gedruket, den heren Thuo ertzebisschopp to Lunden, de heren Oleff to Roschilde unde Johannes to Arhusen bisschoppe unde de gestrengen herenn Otte Nigelsß, Erick Ottessß unde Clawes Ronnouwe ritteren myt eren anhangenden ingesegelen alle runder figuren, also de an eren bilden, wapen unde schriften daromme heer gescreuen irschenen, darvan de ene breff in denscher sprake ludende was aldus: 628. Unde de andere dorch koning Cristiærn myt ziner koningliken anhangenden secrete allenen försægelt ok in denscher sprake lwdende alldus: 1509. Unde dat wy sulke 2 breue mit eeren waren houetbreuen eensludende na ouerzeende enes unses gesworen scriuers ledegantz ungedelget unde aller vordechtnisse anich hebben bevunden, des hebben wy dessen breff mit unser stad anhangenden secrete vorsegelen unde dorch unsen geswornen notarium unde scriuer onderschriuen lathen. Gheuen in der 12. indictien ame donredage des 26. dages des måntes augusti tor vespertiid edder darby, des bisschopdomes heren Sixti des veerden paweses in deme 9. jare, dar jegenwardich weren de ersamen mestere Johannes Bracht unde Johannes Bersenbrugge secretarii der stad Lubeke, opembaren notarii unde scriuere, tughe hirtto geesschet.

Et ego Johannes Arndes clericus Sleswicensis, imperiali auctoritate notarius et DDn. meorum proconsulum et consulum secretarius juratus, quia dictarum litterarum presentacioni omnibusque aliis cum prenominatis testibus interfui, ideoque presens instrumentum per duos alios fideles, videl. unum theutonicum et alium zwecum, conscriptum exinde confeci singnoque et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke og 1 Segl: Lübecks Sekret. Gustaf Karlsson Gumsehufvuds Arkiv?^a (SvRA. Skoklosters Bibl., Perg. Nr. 181). [4486

^a) Hvem der faar Vidissen, siges ikke; men at de vidimerede Breve i 1479 formentlig opbevaredes af Gustaf Karlsson, er allerede udtalt af *Alexandra Skoglund, De yngre Äxelssönernas förbindelser med Sverige S. 201.*

Aug. 28. Vi Jess Staphensß i Weghne Tingholder paa Molt H.s Ting, Hermen Pedersß Sognepræst i Moltbek, Lawi Kilß i Tobyll, Per Eyß i Eskelund og Per Jensß i Holstet. Lörd. før Egidii Dag paa fornævnte Ting fik Hr. Knwth Lwndh Kannik i Ribe et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Lawi Kilsß, Therkill Mattesß i Bøle, Jeppe Eyß, Niss Grumß, Niss Jwll, Jess Lasß, Tocki Nilsß og Per Jensß; hvilke vidnede, at de

hørte og saa' samme Dag inden 4 Stokke, at Hr. Knwths »lowshøryng« vidnede, at han gjorde sin Lovhævd med gilde Mænd og gæve, som ham var tilfunden paa fornævnte Ting, paa det øde Gaardsted Rawensnapp, Vor Frue Kirke og Kapitel i Ribe har paa Holstet Mark, baade paa den bygte Gaard i Holstet By og paa alle andre sine rette Tilliggelse i Sekier og anden Steds, som der har været brugt til af Arild ukært over nogen Mands Minde til fornævnte Byggested og Gaards Eje. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [5] Segl: 3-5. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 356* (RA.). (*Reg. *7526* (uden Dag ligesom i det der anførte Udtog).) [4487

Aug. 30. Johan Oxæ R. paa Torssø og Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør. Efterdi at vi er saa til ens »worde« med velbaaren Kvinde Fru Cristinæ Jenssdatter af Synderop, Hr. Jens Torberns Datter Ridders af Brengsterop har(!) lovet og hebrevet os baade, at hun skal intet afhænde, sælge eller pante af sit Gods, hvis hun arvet har efter Fader og Moder og herefter arve kan, anden uden os baade, da er vi derom saa fordragne »wordhe«, at det skal gælde os baade ens derom paa Skade og Fordel, hvis deraf komme kan, og Godset at skifte os imellem, som Samfrænder og »samswenner« bør at gøre. Sig. nostra. Datum Haffnis crast. decollac. Johannis bap.

Perg. [med 2 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. (ufuldstændig). [4488

Sept. 1. *Reg. 6741* (med urigtigt Aar 1520 ligesom i det nedenævnte Aftryk). [A. Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 7 a. — Ab. Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 293. — Aba. Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Thott 4to 1575 S. 599. Efter Ab ell. Aba: *Hofman, Fundationer X. 182* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): gjøre det alle - biurd 1479 die - Kieldtzøn - veigne fru Elsebeth - daatter til hæderlig - Christiern - helligtistis hospital i - eje nyde - Syndre Vestud - korn och 2 - korn och 1/2 løde - paa Hofve-marche march - schylder 1/2 pund - item i den - boel jord, som - gifver en schilling - som Morten bode och schylder 4 1/2 ß - som Fiche Lydertzøn i - hofvidtbrefve, paa *forschrefne* godtz - udviser, som *forsch. her Johan Oxæ paa forne fru Elsebeth Harvigsdatter veigne* halver - opladt och andtuadet - sin och beggis hans - schiel, at der - baptistæ *nativitalis* och - *forschrefne* messe begyndis vid det lag - dette *forschrefne* - udviser. Och holdt *forschrefne* - paa *forschrefne* - fuldt ja till och fuldbiurdede *forschrefne* - vi *forschrefne* - closter *forschrefne* -

effter *forschreffne* - sig *forschreffne* - bevisning. *Gifvidt och schrefvidt*![paa wort - loco *ut supra*). — Afskr. fra c. 1700 uden Kilde, formentlig for Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. X ved Aar 1520. — Udtog med urigtigt Aar 1429: Ny kgl. Saml. 4to 687, jfr. 1. Række Nr. 6429. — Hertil 2574. [4489

Sept. 2. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Danmark. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Jep Clausß vor Borgemester i Køpenhaffn med vor almindelige Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark over alle dem, der sig nogen Rettighed kendes at have i 2 Gaarde i Syndra Herløffue i Smørum H. i Sieland (Hemingh Olsß og Niels Persß), hvilke Gaarde Ewert Trvetsß i Grimstrop har skødet Jep Clausß, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi byder vi endnu alle dem, i Danmark er, der sig nogen Rettighed kendes at have i forskrevne Gaarde, i hvad Maade det er, at de inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, møder for os paa vort Retterting med alle deres Breve, at nyde og undgælde, hvis vi dem derom for Rette findende vorder; saafremt at kommer der ingen for os inden forskrevne Tid mod Jep Clausß, da giver vi der vort Laasebrev paa, som os af Rette bør. Thi lad det ingenlunde. Datum Haffnis crast. Egidii nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Papir med Udskrift: *Daciam inhabitantibus*, Spor af 1 brevlukkende Segl og utydelige Rester af 1 mindre Segl (Bomærke; [s m]ates [pers]ø[n]) paatrykte Bagsiden og samtidige Paaskrifter: *Citacio generalis per 6 ebdomadas*, og »Anno domini etc. lxxnono then othensdagh nest æffther alle [helghe]n dagh tha wor thette breff [læ]sd tiil Sielantzfare lantztingh etc.« Jep Claussøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. LDipl. [4490

Sept. 3. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Hr. Knwt Trwesß vor Mand og Raad. Som vi eder tilforn tilskrevet har [c: 4479], at I skulde have mødt her for os og vort Raad i Mandags med Jørgen Daa om den Dom og Sag, som eder imellem er om Haffrebergh, da mødte Jørgen Daa her og bød sig i Rette nu for os og vort Raad med hans »breff«, som han derpaa havde, og I eller nogen Fuldmægtig paa eders Vegne ikke mødte. Thi beder vi eder og byder, at I møder for os og vort Raad i Købendehaffn 6 Uger efter, at vi her igen komme er i Landet, at gøre og hænde, hvis Ret er om forskrevne Dom og Sag. *Ex castro nostro Haffnensi fer. 6. post f. Egidii nostro sub signeto.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4491

Sept. 3. Engilbrit Albritssøn i Torbernefieldh oplader Clawes Briske Gaarde, som Udstederens afdøde Søn Albrit havde i Pant.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Claus Gertssøn Bryskes Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 62.* [4492]

Sept. 8. Ffrater Birgerus [*osv. som 4050; læs dog:* anno 1479 sublevasse - *indtil:*] Datum Ringstaden ut supra die nativit. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4493]

Sept. 10. *Reg. 4650.* Perg. [med 1 Segl]. Oluf Axelssøn Thotts Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 139 L. 13* (RA.). *Danske Mag. II. 38.* [4494]

Sept. 14. Se 4444.

Sept. 22. Per Nielß og Tamis Ericssøn af Lynwet VV., Lleenæ Iwers og Jahan Nielssdatter sstds. Vi indginge i Prædikebrødre-kloster i Ribe og gav og giver og skøder til fornævnte Kloster, Broder Tamis Booß Prior i fornævnte Kloster og hans Brødre alt det Gods, os er til Arv falden efter vor Fader: i Warmingh 1 Gaard (Nis Jebsß, 1 Øre Rug), 1 Toft liggende imellem Bøndergods og Bispens Gods i Warmingh, Aaberii Hussted; hvilket Gods liggende er i Hwiding H. i Sseem S. Item skal fornævnte Prior og Brødre indløse denne Gaard i Warmingh af Kantor Jebs Arvinger, som det Pantebrev udviser. Medb. af andre Dannemænd Hr. Per Friis Kannik i Ribæ og Provst i Jelingsysell, Per Cristiernsß⁴ Borgemester, Jahan Erlandsß⁵ Raadmand og Nis Kremer Borger sstds. Datum Ripis die Mauricii.

Perg. med [6!] Segl: 4-6. Bomærker. Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [4495]

— Se 4446.

Sept. 25. Oluff Morthensß¹ Landsdommer i Nørjwlandh, Mester Kield Kantor, Jens Cristiernsß Officialis, Eric Ericssøn R., Cristiern Eskilsß, Lass Mogensß, Pouel Abilgardh »borgmesther«, Nis Jeibsß og Niels Scriffuer. Lørd. efter Mauricii Dag paa Wiborg Landsting beviste velbaaren Md. Jon Vitfertsß med Tingsvidne af Aars H.s Ting, at han og hans Fader Vitfert Jonsß har haft Torstæbro Mølle ukært i 50 Aar og mere, og »hwre« hans Fader byggede Møllen paa sin egen Grund, og spurgte, om ham bør Møllen at nyde lovløst. Da sagde vi saa for Rette efter forskrevne Tingsvidne, at J. V. bør at nyde den lovløst. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [6!] Segl: 1. Hxv 10 (Gyrstinge); 6. Bomærke. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [4496]

Sept. 27. Jæp Budiß Foged paa Hornum H.s Ting, Laurens Waltersøn, Per Pouelß Præster, Nis Tordß i Doldrvp, Per Nielß i Wolstrop, Anders Bæk, Per Twresß og Las Palß. Mand. før Michaelis Dag paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Joen Wiffertß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nielß i Wolstrop, Seueren Nielß *ibid.*, Nis Tordß i Doldrop, Las Palß, Anders Mortenß, Anders Bæck, Per Twresß og Hans Henricß; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at Torstetbro Mølle lod Wiffert Joenß, hvis Sjæl Gud have, bygge og dæmme paa sin egen Grund og ingen anden Mands og havde den i sit eget Værge hans Tid ud, og siden arvede Joen Wiffertß den efter sin Fader, og har W. J. og J. W. haft Møllen i Værge i 50 Aar og mere ukært. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 5. Bomærke. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [4497]

Sept. 30. Jeg Erick Crestiernsß af Wolbiergh a. w. oplader Kapitlet i Ripe al den Rettighed, som jeg har eller har haft i Guldager Mølleddam og besynderlig, fordi hun nu støver højere, end hun af Arild Tid gjort har, og skal Kapitlet have fri Støvning til fornævnte deres Mølle for mig og dertil fri Jord paa Forte og Fælledd at dæmme med og dertil Magt at grave Hedeagre op, som ej har været »ardh« i mange Aar, til fornævnte Møllens og Dams Behov. Item skal mine Tjenere i Guldager S. med Kapitlets Tjenere sstds. holde deres Markvej færdig over fornævnte Dam, som nu begyndt er, naar Behov gøres. Og vederkender jeg mig at have fanget fuld Vederlag derfor, som er 1 Gaard i Skarild S. i Nørby i Hamrom H., som det Brev lyder, derpaa givet er. Sig. meum cum sig. nobilium ac discr. virr. Nicolai Skram, Thome Fazi de Wenergardh, Marquardi Jwll⁴ AA., Petri Cristierni proconsulis, Esgeri Petri necnon Petri Baggy consulum Ripensium. Datum die Jeronimi.

Perg. med [7] Segl: 2. Udslidt Brudst. (Bv 9?); 3. Utydeligt Skjold (Fasti-Vaaben?); 4. Gxvii 5 (Stjerne-Juel); 6. Bomærke i Skjold. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 391 (RA.). [4498]

— Jeg Pedher Theyæmadh¹ og Andhers Theyæmath² Brødre vi har opbaaret 1100 Mk. i rensht Guld og Stæderpenge af velbyrdig Md. Benth Bylle i Søholm for det Gods, som vi og vore Medarvinger finge i Pant af Hr. Philippo Axelsß, hvilket

Gods ligger paa Lawendh, efter »dess breffuess lwdelse«, som Hr. Philippus os og vore Medarvinger derpaa givet har [o: 1507]. Og kendes vi os og vore Medarvinger ingen Rettighed at have i Godset efter denne Dag; »the« mæler vi for os og vore Medarvinger det Brev dødt at blive, som Hr. P. A. har givet os og vore Medarvinger paa det Gods, som ligger i Lawendh. Og bepligter vi os at antvorde B. B. det Brev, som vi finge af Hr. Philippo det Gods i Pant med, paa Lawendh ligger, inden Symonis et Jude Dag; og bepligter vi os at holde B. B. uden al Skade, om han ej faar Hr. Philippi Brev igen. Medb. af flere gode Mænd Mester Hans Wrnæ³ Provst i Otthense, Goske Teghenhwsæ, Niss Jens⁵ Borgemester i Otthense og Jes Mwlæ Raadmand sstds. Datum die Jeronimi.

Perg. med [6] Segl: 1. Hiii 9; 2. Hiii 7 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 3. G. 538; 5. Bomærke. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 100* (RA.). LDipl. [4499]

Okt. 1. *Reg. *7506.* Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke; 2. Brudst.; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en Dør. (RA. Karmeliterordenens Arkiv.) *Kbhvns Dipl. II. 144* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [4500]

Okt. 4. Jep Bwdi^ß Foged paa Hornum H.s Ting, Per Powæl^ß² Bispens Officialis i fornævnte Herred, Nis Thord^ß i Doldrup, Per Nil^ß i Wolstrup, Anders Bæk, Lass Pal^ß i Ellærshøw, Lass Ander^ß i Wolstrvp og Michil Per^ß. Mand. efter Michaelis Dag paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Wiffært^ß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nil^ß, Jon Jeib^ß, Lass Pal^ß, Jes Jwdæ, Mates Michil^ß, Twri Per^ß, Sty i Æstrvp og Lass Ander^ß; hvilke vidnede, de saa' og hørte, Jon Wiffært^ß Lovhøringe paa fornævnte Ting kundgjorde, de saa' og hørte, at Jon Wiffært^ß »worde« med Lovhævd Thorstetbro Mølle og al Møllens Tilliggelse baade sønden Dammen og norden, som hans Fader og han har haft i Hævd i 50 Aar ukært, og »wordæ« han alle Mænd ud af Del og Fællig fra sig med gode Riddermændsmænd og »eyær bondher«; hvilken Hævd var lovlig tilbudet 3 Ting, og ingen aabne Breve eller Gensvar derimod kom, og var »tilræt« af Fogeden og menig Herredsmænd at gøre sin Lovhævd, og mælte de ham Lov af Hænde og stadig at blive, saa længe hun rygges efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 707* (Per Powæl^ß); 5. Bomærke. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [4501]

Okt. 12. *Reg. 4651.* Perg. med [11!] Segl: 2-7, 9, 11. Svenske (7. Lxviii 48 (Thott)). Oluf Axelsson Thotts Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 139 L. 13* (RA.). *Danske Mag. II. 41.* [4502]

Okt. 17. Anders Matisß Sognepræst i Oddher, Cristern Rødh Kapellan i Rodhagher, Per Tholsß i Gudensagher, Nis Jebß i Oddher og Brodher Brodhersß Borger i Ribe. Sønd. før Luce Dag for os og Sognemænd paa Oddher Kirkegaard bad en beskeden Md. Hr. Niels Backensß Kannik i Ribe paa Kapitlets Vegne sstds. om et Sognevidne, hvor længe det Gods, som Anders Oluffß i Oddher By paa boer og hans Fader før ham boede, har hørt til Vor Frue Domkirke og Kapitel i Ribe, hvilket han fik med 8 Dannemænd: Per Tolsß i Gudhensagher, Ebby Jepsß, Lass Smydh sstds., Per Nisß, Per Lasß, Niss Pethersß sstds., Nis Jebß i Oddher og Anders Pethersß sstds.; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at det Gods, som Anders Olafß paa boer, har været til Vor Frue Domkirke og Kapitel i Ribe ukært i 50 Aar og mere; og havde Hr. Ywer Thordsß og Hr. Claus Cristernsß, som Ærkedegne var i Ribe, Gud deres Sjæle naade, Godset i deres Tid ud, og nu Hr. Niels Backensß har haft det i 24 Aar uildet førend nu, Erich Ywensß af Koxbyll V. taler derpaa. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. [med 5 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 331* (RA.). [4503]

Okt. 23. Ærkebisp Johannes i Lund stævner Georgius Daa i Hareberge for sig og Landsdommeren Per Nielsß i Anledning af hans Strid med Hr. Knwt Trvetsß.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Mulig G. 31. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 303; Missiver II. 105.* [4504]

Okt. 25. Vidne af Wiborig Byting, at Anders Nielssen Borger i Wiborig skødede Hinric Olussen Provst af Nors og Han H. en Gaard i s. Morthens Sogn.

Perg. [med 8 Segl]. Vistnok senere (jfr. 4068) til Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 65.* [4505]

Okt. 26. Nis Buck »fogden« paa Nør H.s Ting i Morss, Joseph Præst i Flade, Magens Præst i Alstet, Staphen Michelsß Præst i Agerholm, Elær Styggy, Acer Winter VV., Anders Awsß og Swendh Bondæ. Tirsd. før »hellemess« paa fornævnte Ting fik velbyrdige Md. Gotske Friis et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Paulsß, Swendh Cristiernsß, Nis Paulsß i Thøffuingæ, Seuerin Martensß, Nis Persß, Las Nielsß, Mats Laurensß og

Paul Persß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at velbyrdig Svend Anders Martensß hans Bud paa fornævnte Ting i 3 Ting lovbød al det Arv og Gods, som ham tilhørte i Fortofft og alle Fortoffts Fang i Nør H. i Morss. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. [med 8 Segl]. Godske Friis's Arkiv; ^a1848 af Baron Krag-Juel-Vind-Arenfeldt til Sæbygaard i Jylland foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). [4506]

a—a) Dettes Journal S. 35.

Okt. 28. Cristiern Konge. Hr. Erick Ottzssøn vor Hofmester har nu gjort os Regnskab af saadan Landehjælp, som os var tilladen til vor Søns Bryllup og han paa vore Vegne har ladet opbære af alle de Len og Herreder, som han af os i Værge har, i hvilken Hjælp hver 4 Mænd udgav 5 Mk., og har han os den til gode Rede ladet antvorde. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum. Datum in opido nostro Horssnes die Symonis et Jude.

[^aPerg. med 1 Segl. ^aErik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 24).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [4507]

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 6. Reg. *7507. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 98. [4508]

— Cristrern konigk. Umme hernn Johannis bisschoppes to Arußen und des gestrengen herenn Erick Otzssen ritters und hoffemesters unses rikes Dennemarcken bede willen und umme truwen denst, als Volquart Tetenssen uns und unsen landen gedan hefft und hie und sine kindere unns don mach, gonnen wi Volquarde und sinen echten kinderenn und kunderen eruen tho ehewigen tiden friheide mit schilde und helme gelick ändern rittern und knechten desser unser lande Schließwig und Holtzsten alß namelken und[!]^a schilde einen roden flegenden draken in einem blawen velde und uppe dem helme 3 upgerichtede utheschlagen blawe banneren mit roden stocken und 3 roden draken darinne und mit blawen und roden flugeren, in aller mate als hirinne gemalet steit. Ock gunnen wi Volquarde, dat hie mach kopen und vorköpen frie gudere und, so fri die sind, bruken und sine kunderen se na ehm besitten. Wi entfangen ock sinen hoff und guderen, dar hie innewanet, und dewile he die bruket, in unse koninglike beschermentt, de gelick anderen vrighe guderen tho vordedingende. Vorbeden hirume allen unsen

rideren, gudemannen, vogeden, amptluden, stollerenn, deneren und undersaten und allen den jennen, die umme unsent willen don und laten scholen, Volquarde Tethenssen, sine kindere und eruen hirenbauen tho hinderende under unsen koninglicken hulden und gnaden. Wi hebben unse koningliche secrett midtt roder und witten siden[!] laten hengen vor dessen brieff. Datum an unsem schlate Koldinghe am sonnauende na omnium sanctorum.

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 66 a, jfr. 7 a. — Ab. Udtog: Registrum Chr. I. Herefter: *Hilles Udgave S. 558. (Reg. 4652*.)* [4509

a) o: formentlig Fejl for: im.

Nov. 12. Christiern Konge. Mester Jeip Stage Kannik i Ribe og Forstander i den Helligaands Gaard sstds. har berettet for os, at mange gode Folk giver dem ind i den Helligaands Hus og giver deres Gods og Penge derind med dem i deres levende Liv med deres fri Villie, og naar de dør, gøres der Hinder paa deres Gods, Kvæg og andet, hvor de det har, og paa hvad andet Gods dertil gives. Thi beder vi og byder eder alle vore Fogeder og Embedsmænd, i hvis Len saadant Gods findes, og »vor borgemesterer« og Raad i Ribe, at I »værer« forskrevne Forstander i forskrevne Helligaandsgaard behjælpelige at fange saadant Gods til forskrevne Helligaandsgaards Behov, Bygninger og Forbedring, ihvor det er. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Forbydende osv. Datum in castro nostro Ripensi in crast. Martini nostro sub secreto.

• [A. Perg.^a Ribe Helligaandshus's Arkiv; senere (jfr. 1543 Okt. 12, *Kinch, Ribe II. 37 f.*) til Ribe Hospitals Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1595-96: NLA. Ribe Hospitals Forstanders Arkiv, Kopibog 1298-1697 S. 63. — Afskrifter »effter Copiebogen«, attesterede af Morten Henrichs Ewendorph (men med urigtigt Aar 1579): Aaa. RA. Danske Kanc. 1699-1771, Efterretn. om Hospitalerne i Danm. i Henh. til Miss. 1701 1. Aug., Ribe Stift; Aab. NLA. Ribe Bispearkiv, Pk. Ribe Hospital 1513-1745. — Aac. Afskr. efter Aa, attesteret 1754 af Johannes Hiort: RA. Danske Kanc. 1699-1771, Kopier af Fundatser indsendte i Henh. til Reskr. 1753 2. Nov., Ribe Hospital S. 19. — (Reg. *7508 (med urigtig Dag Nov. 13 ligesom i det der anførte Udtog).) [4510

a) Saaledes Aa.

Nov. 13. Udtog: *Kinch, Ribe I. 381; Reg. *7508.* Er 4510.

Nov. 16. Michel Aslæsß Tingholder paa Jæling Syssetling, Anderss Jepsß Præst i Huixel, Nielss Skram V. og Officialis i Holgard, Jep Andersß⁴ i Sanduad, Nis Lausß i Heselbalø, Jep

Vognsß i Brantbero, Nis Vlk i Linue og Jep Deghen i Holtum. Tirsd. efter Martini Dag fik en Dannemand Jes Mounsß i Gresæ et Tingsvidne paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Jeep Wind Kantor i Ribæ af 8 Dannemænd: Jep Andhersß i Sanduad, Tamess Deghen i Mindstrvp, Nis Vlk i Linvæ, Las Esbernsß i Huixel, Jøren i Bostrvp, Nis Mortensß, Nis Pouelsß i Omvraa og Jahan i Bostrvp; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. Jep Vindss »laghæfftss loffs høringh« Hr. Anders Jepsß Præst i Huixel og Jep Deghen i Holtum vidnede samme Dag paa forskrevne Ting, at de saa' og hørte, at Hr. J. V. gjorde sin Lovhævd paa den Gaard, som Jes Mounsß boer i, i Gresæ paa Kapitlets Vegne med Præster og fribaarne Mænd og gode Selvejere selv 12., som Foged og Herredsmænd funde ham for »a« Ret, saa at Gaarden har ligget til Kapitlet og til Vor Frue Kirke i Ribæ i 30 Aar og i 100 Aar ukært; og kendtes Hr. J. V. ingen Mand Del at have i Gaarden uden Kapitlet og Vor Frue Kirke i Ribæ. Denne Gaard med al hendes Rettighed, som er 2¹/₂ Otting Jord og 2 »jænmerkiss toffthæ« og al Gaardens Rettighed, »vordhæ indh« Hr. J. V. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 4-5. Bomærker; 7-8. Udslidte. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 374* (RA.). [4511

Nov. 17. *Reg. * 7509.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 79. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 273; Missiver I. 68.* [4512

Nov. 18. Claus Perß¹ Borgemester og Tinghører paa Aars Byting, Jep Rødsß, Jes Terkelsß³, Jep Sture, Mates Perß, Las Kremere, Oluff Kieldsß Raadmænd og Gwndi Matsß⁵. Torsd. før Clemens Dag paa Aars Byting fik Jes Matsß Byfoged sstds. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bende Hiernøø, Søgard, Hans Scriffuer, Michel Esbernsß, Pether Brwn, Byørn Esbernsß, Anders Øtsß og Esbern Kat; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting de Dannemænd, som i det Tingsvidne og Stokkenævnd var, som Erik Kieldsß tog paa Michel Anderssens Vegne, som hængt »worth«, tilstod det forskrevne Vidne i alle Maader, som det er skrevet. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Exviii 12; 2-5. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [4513
a) RA. Reg. 60 S. 268.

Nov. 19. *Reg. *7510.* Perg. [med 2 Segl]. Flensborg Helligaands-
hus's Arkiv (Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flensborg, I. 2 B 3 Nr. 3)).
Dipl. Flensborg. I. 605. [4514]

Nov. 22. (*Reg. *7511.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille*
S. 237. [4515]

— Truels Winter Tinghører paa Hwiding H.s Ting, Swen Pedherss² Præst og Vicarius i Ribe, Cristiern Rødh Kapellan i Rodhagher, Acer Trvels⁴, Olaff Jonssøn sstds. og Laurens Winter i Ribe. Mand. før Clementis Dag lod Hr. Niels Backens³ Kannik i Ribe sine »loghswithne« Hr. Niels Esgis³ Præst og Vicarius i Ribe og Kield Pedhers³ i Bierkleff fremgange paa fornævnte Ting, hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Hr. N. B. gjorde Lovhævd paa Kapitlets Vegne i Ribe, som var tilbuden 3 Ting, med gilde Mænd og gæve, som ham var forfundet af Herredsfoged og gode Herredsmænd at gøre paa det Gods i Odder By, som Anders Olaff³ paa boer i Odder S. og Eric Yuens³ af Koxbøll V. paatalede. Og æskede Hr. Cristiern Rødh derpaa et Tingsvidne paa Kapitlets Vegne, hvilket han fik med 8 Dannemænd: Pær Swens³ i Witzstedh, Niss Nis³ i Hiemstedh, Niss Las³ i Bierkleff, Ebbe Acers³ i Obling, Swen Tygs³ i Raahe, Jens Niels³ i Skierbek gardh, Jep Niels³ i Høm og Bo Pedhers³ i Gazi; hvilke vidnede, at Hr. N. B.s »loghswithne« inden Stokke vidnede, at de hos var, den Tid Hr. N. B. gav Lovhævd paa Kapitlets Vegne paa Gods, som forskrevet staar. Vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [6] Segl: 1. Skjold, hvori 2 krydslagte Fisk?; 2. Bomærke; 4. Bomærke?. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 331* (RA.). [4516]

Nov. 24. (*Reg. *7512.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille*
S. 238. [4517]

Nov. 25. *Reg. *7513.* Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Dronning Dorotheas Arkiv; senere (rimeligvis før 1490^a) kasseret (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 345.* [4518]

a) Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 470.

Nov. 26. Jeg Jheronimus Olff³ og Henrich Hans³ Borgere i Odens gør vitterligt, at vi sælger og skøder velbyrdig Md. Bent Bille i Siøholm 2 vore Gaarde i Siølandh i Flakkabers H. i Norra Jellinghe^a (Willeman, 3 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; Je. Skreddhare, 2 Pd. Korn og 1 Skill. Grot), og kendes vi os fuldt Værd op at have baaret af B. B. derfor. Thi tilbinder jeg

mig Jheronimus at hjemle B. B. Todelen af Gaardene, og jeg mig H. H. at hjemle B. B. den tredie Del, og kendes vi os og ingen anden Mand nogen Rettighed at have i Gaardene, om nogen vilde sige, at der flere Dele var i Gaardene end de 3, som vi nu solgt har B. B. Fragaar de ham, tilbinder vi os at vederlægge ham saa godt Gods inden 6 Uger derefter; sker det ej, skal B. B. Fuldmagt have at lade læse dette Brev paa Fynbo Landsting og tage sig der straks Ridemænd og lade sig straks indføre i vort Jordegods uden ydermere Rettergang, ihvor ham tækkes i Danmark Indførelse at have i saa meget Gods, som forskrevet staar. Medb. af flere gode Mænd Hr. Børn Johanss i Walby, Euert Grubbe⁴ i Trøggawelle, Niels Grubbe i Alsløff, Laurens Knoop paa Giortzløff og Klaws Neb paa Høxtorp. Datum Siøholm 6. fer. post f. Katherine.

Perg. med [7] Segl: 2. Lxii 6; 4. Lxxxvii 30. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4519]

a) Paaskrift af Anders Bille: «i Noreyellyngh wdi Flakebier herrith eller Tyngyellyngh».

Nov. 28 ell. før. *Reg. 4653**. Indført i samtidigt Perg.-Haandskrift. Københavns Universitets Arkiv; ^asenere ejet af Jens Rosenkrantz^a (Additam. 4to 299 S. 8). *SRD. VIII. 335; Matzen, Kbhvns Univ. Retshist. I, Till. S. 4* (jfr. nærmere om Haandskriftet og dets Historie: *SRD. VIII. 333 f., Matzen, anf. St. I, Tekst S. 69-72 og Norvin, Kbhvns Univ. i Middelald. S. 81-83*). [4520]

a—a) Saaledes Bartholin K 217.

Nov. 28. *Reg. 4654**. Perg. med 1 Segl: G. 30. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 1). *SRD. VIII. 359; Rettelser anførte: Werlauff, Kbhvns Univ. indtil Reformationen S. 7.* [4521]

Dec. 2. Jes Powel¹ i Æweldurp Herredsfoged i Gwdumme H., Jesper Friis, Per Laurins² i Wixstorp VV., Jes Mawens³ Raadmand i Swinneburgh, Powel Hææl i Frørøp, Jes Krogh i Gwdum, Salman Diæghen⁷ i Gwdbærigh. Torsd. før Vor Frue Dag concepc. paa Gwdum H.s Ting fik en beskeden Md. Per Jeop⁵ i Øxendurp et Tingsvidne af 8 beskedne Mænd: Hans Symons⁶ i Gwdbærigh, Nes Jens⁸ *ibid.*, Mates Glødh, Las Olloff⁹ og Per Haw *ibid.*, Nes Kith i Brwdager, Jes Pers⁴ og Hans Swdere *ibid.*; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at Diæns Pers⁴ og hans Hustru Marine paa Gwdum H.s Ting skødede Per Jeop⁵ al hendes Rettighed i Æskæmossæ gordh i Swinninghe S. og 1 Gaard i Øxendurp og andet Sted, hvor som hendes Del falder med sin Broder fornævnte Per Jeop⁵. Item gav Dians Pers⁴ og Marine Per Jeop⁵ Afkalding

for rørende Gods og urørende og for alt det, de tilsammen havde haft, og de takkede hverandre for godt Skifte og kendtes, at de havde faaet fuld Betaling efter deres Nøje. Vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [7] Segl: 1, 3, 6. Bomærker; 7. I Sigilfeltet Bogstavet s. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [4522

Dec. 2. Andirs Jenss¹ Byfoged i Lund, Hans Baghere², Jens Fyn »burghemesthere«, Pæther Hæmingsß Raadmand, Hæning Pæthersß »kæmmenær« og Bæint Skomaghere⁶ Borger sstds. Torsd. efter Andree Dag paa vort Byting sagde beskeden Md. Oluff Pethersß i Hinricksthorp inden Hwælinge S., at han havde solgt beskeden Md. Tyghe Locke vor Medborger sin Gaard liggende inden s. Staffens S. i Lund vesten til Torgadhen, sønden næst Pædher Nielsß Gaard og norden den Gaard, som Kempe i boer, bekendende sig at have opbaaret Penge og fuldt Værd efter sin Nøje; og dermed skødede Oluff Pædhersß fornævnte Gaard til Tyghe Locke. Medb. af Oluff Pædhersß. Givet i Lund *osv.*

Perg. med [7] Segl: 1. Flii 5; 2-5. Bomærker (4. i Skjold); 6. Bomærke (s *bent eßberf..*). (SvRA. Perg.) LDipl. [4523

Dec. 3. Ærkebisp Jens i Lund overlader Afgørelsen af Striden mellem Hr. Knwt Truetzssøn paa Ørtoffte og Jørghen Daa i Haræbergh til Kongen og hans Raad.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 31. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 304.* [4524

Dec. 4. Hr. Jehan Oxe¹ R. Jeg lader kvit velbaaren Md. Mattes Godow a. v. min Morbrodersøn for al Gæld og Krav, som vi tilsammen har haft til denne Dag. Medb. af flere gode Mænd Vincencius Ywersß i Acerstorpe, Briccius i Awældorpe, Markort Bwddæ i Lillæskow. Datum die Barbare.

Perg. med [4] Segl: 1. Cxlvii 6. Matthias Godovs Arkiv (RA.). LDipl. [4525

Dec. 16. (*Reg. *7523.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 466.* [4526

Dec. 19. Kongen stadfæster Hr. Erik Ottsens Bevisning paa Fiskeriet i Gjedsted Aa, til han kommer i Rette derom for Kongen med sin Modpart Movrids Nielsen.

[A. Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Aa. Afskr.: NLA. Gislum Herreds Tingbog 1680-81 (c: 1680 Jan. 17) Bl. 12 b. — Ab.

Afskr.: NLA. Viborg Bisparkiv, Stiftsbog 1690, 1. Bd. S. 1029. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 66.* — Ac. Afskr. (formentlig efter Originalen): NLA. Viborg Landstings Pantebog 1690-91 Bl. 82 a. [4527

Uvis Dag. Morthen Dwe Foged paa Nesbo Ting, Terbern Matesß Sognepræst i Klim, Jes Trouelsß³, Knwdsß, Bo Bertelsß, Per Nilsß i Langway, Mates Skiøt, Mates Matesß og Cresthen Nilsß i Frøsdrop. Lørd. efter Vor Frue Dag fik beskeden Md. Nis Palsß Foged paa Agard et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Lauersß i Aldrop, Jes, Suder, Terkell Bosß, Griis Bosß, Sowen(!) Bosß, Per Persß, Mates Matesß og Anders Cresthensß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Per Eysß, som boede i Holm, er lovlig fordelt til Nesbo Ting af Wolle Matesß og Pouell Matesß »tøsswer sind aa hwer there« og aldrig løs ladt. Item vidnede fornævnte 8 Mænd, at Jes Lauersß i Holm kom ham og Ran over, og »wort« fordelt for Faldsmaal, og hver Tid fordelte Per Persß ham for Kongens Faldsmaal paa Mouritz Nilsß Vegne, og ej er løs ladt [de]rfor. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 8(!) Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3. Fxii 29; 4. Utydeligt; 5. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 6-8. Utydelige. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [4528

— Vi Tammes Thøgerdsß ..... [Jeio]pssøn, Jæp Kalssøn, Mic]kel Jensß, Lasse Persß og Thordh Pædh.....
 ..... [gør vitterligt, at] Søndag ..... [Dag paa Jetsmarks Kirk]egaard ..... [Brevviser Paliæ Jenssøn], som fik et S..... [gode Mænd Mats Pæ]dherssøn, Lasse Pædherssøn, Oleff Jens.....[uerenssøn; hvilke] vidnede ..... [at de ho]s var, saa' og hørte, a[t fo]..... [paa Hwælbo H.s Tin]g og bød Penge og ..... [Thor]kild Ow]esß og ham imellem var, og ..... [søgt ulovl]ig. [Med vore Indse]gl. Datum anno .....

Papir (kun Midten bevaret) med Spor af 2 Segl paatrykte forneden; det i [ ] satte er suppleret fra en Afskr. af N. M. Petersen i LDipl. fra en Tid, da ogsaa Brevets venstre Side var bevaret. Senere ejet af Danske Selskab (RA. Kronolog. Saml. Papir). LDipl. [4529

— *Reg. *7527.* [A. Orig.] Aa. Afskr. af A. Heimreich: Ny kgl. Saml. 8vo 304 Bl. 104 b. Vistnok herefter: *Westphalen IV. 1506* (Afskriften har en meningsløs, men i Aftrykket rigtig gengiven Dag (»ipso sanctæ Paternæ virginis et matris gloriosæ«), som imidlertid er udeladt i *Regesta*). — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. (sikkert direkte ell. indirekte efter Aa, men med urigtigt Aar 1472): RA. Westphalens Dipl., Fol.

(under Aar 1472). — Afskr. fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 205 S. 80 (med Aar 1479). [4530]

Dag? »For^{ne} skøde under datum mcdlxxix, lydende, att forne frue Berige^a hade soldt, skøth och affhendtt tiill euindeligh eyge tiill hindes frende Marquortt Pøyske alle hindes dell och retighet uti Bieritzgaardth uti Lalandtt och en gaardt lygende uti Kyllerup, Per Hiorth i bode etc.«

[A. Orig. Markvard Pøiskes Arkiv.] Aa. Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Juli 20 ell. 27 (Onsd. efter Margarete Dag) mellem Hans Walthersß i Wlsløff vor Mand og Tjener og Christoffer Huitfeldtt; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 134 b. [4531]

a) Kaldes anden Steds i Aa: Fru Berigte Ericksdather, Emicke Vesthermands Efterleverske.

— »En lagheffdt aff Hornum herritz ting wnder datum mcdlxxix, lydende, att Joen Wiffertsß hagde induordtt met lagheffdt en grundt och damstet, kalis Winthønnen, saa langtt och brett, som sa[nne]mendtt hagde tilforen giortt markeskell etc.«

[Orig. Torstedlund Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Den originale Dom: Torstedlund Godsarkiv (RA.); Afskr. efter Koncept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189 a. [4532]

— »En lagheffdt wnder datum mcdlxxix wdgifuit paa Wiborig landsting, lydende, att Jon Wiffertsß hagde induordtt met lagheffdt Kragelundt marck fra mølledeming och øster alle fiire wegne tiill marckemode oc Synder Dyuelstrup fra thet marckeskell, sanmendtt gjorde mellom Nørlundt och for^{ne} Dyuelstrup met alle theres rette tilligelse etc.«

[Orig. Torstedlund Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Den originale Dom: Torstedlund Godsarkiv (RA.); Afskr. efter Koncept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189 a. [4533]

— »En dom aff Wiborig landsting wnder datum mcdlxxix, lydende, att sannemendt aff Aarß herrit tuo aar, epher for^{ne} sannemendstog aff Hornum herritz ting giortt wor, hagde gangit ind paa samme grundt oc soret ther tuert emodt, oc thet første thog bør wedt magt at bliffe, och thet siste sannemendstog ingen til skade at komme etc.«

[Orig. Torstedlund Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Den originale Dom: Torstedlund Godsarkiv (RA.); Afskr. efter Koncept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189 b. [4534]

— »En lagheffdt wnder datum mcdlxxix, lydende, att Mogens Krabe hagde induordtt sig met syn heffdt til Wesløse bye uti felig paa sin moders oc modersystems wegne y Østerildtt wdmарck tiill fedrifftt oc ilingberenge y hede och kiere, som hanß gamble opne breffue lyde therpaa etc.«

[Orig. Mogens Krabbes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Febr. 7 (Onsd. efter Vor Frue Dag Kyndelmisse) mellem Iffuer Krabbe

til Østergaardt og Jon Matsß til Tostelundtt paa den ene Side og Anders Persß til Tyrestrup paa hans egne og alle Per Ebeßns Arvingers Vegne paa den anden; de første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1483 Dag?. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 265 a. [4535]

Dag? »Ett breff under datum mcdlxxix, lydende, att her Per Høg riither hagde wntt Harderup kyrckie jen ortu rog huertt aar atth udgiffe tiill euig tyddt aff hans gaardt wti Heisdруп, kalles Høgs hußtedtt etc.«

[Orig. Haderup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1552 Maj 23 (Mand. efter Sønd. vocem jocunditatis) mellem Iuer Julli til Stubergaardt og Gaberiell Gyllenstyern til Reffsterup; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 521. [4536]

— »Ett pantebreff wnder datum mcdlxxix, lydinde, att Laurs Smedt bymand wti Tistet hagde pantsatt prouist Gregers y Westeruigh och capitell ibidem hans gaardt, hand i bode, liginde westen beck y Tistet, for halffierdesindetiuge marck danske pendinge etc.«

[Perg.^a Vestervig Kl. Arkiv; *ÆA. III. 158.*] Udtog anført i kongelig Dom 1553 Marts 11 (Midfastelørdag) mellem Erick Rudt Embedsmand i Westeruig Kloster paa Klostrets Vegne paa den ene Side og Gregers Simensß Borgemester og Willatz Kremmere Borger i Tistet paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1481 Dag?. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 664 (den originale Dom af 1553 anføres *ÆA. III. 144*). [4537]

a) Saaledes *ÆA. III. 158*.

— »En lagheffdt wnder datum mcdlxxix, lydende, att Anders Polsß y Dalsg[aa]rdtt hagde induordt Morsø till mitstrøme, eng och riskier uti alle maade, som hans fader oc forelderne for ham hagde hagdt uti hand oc heffdt for ham[!]; oc fandes dog icke hoffuitindseglit for same lagheffdt.«

[Orig.] Udtog se 2527. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 751. [4538]

— »Ett lagheffdzbreff^a wnder Gutz aar mcdlxxix, lydende, att Eriick Chrestiernnsßen hagde indwordtt mett lagheffdt thesse ephtrne gaarde och gods: først en gaardt y Tarm, som Jep Agsßenn i bor, oc en gaardt i Pugelundh, Forßum mølle mett dam oc damßbundh oc allt thett godtz, handtt hagde i Forßum, ødhæ oc bygtt, woett oc thiurtt, inthett wndertagiitt etc.«

[A. Orig. Erik Christiernssøn Fastis Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Juni 12-18 (2. fer. post Barnabe) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Skram til Wolbiereg. RA. Rigens Forfølgningsbog 1539-46 Bl. 247 a. — **Ab.** Et omtr. enslydende, men nærmest lidt kortere Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Juni 12-18 (2. fer. post Barnabe) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Skram. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 161 b. [4539]

a) Ab tilføjer: aff Nør herritz ting.

Dag? Lunde Kapitel lejer Jahan Lydichsson Halvdelen af Krafftz Sogns Præstegaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 215«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 306.* [4540

— »Literæ Christ. I, huilchet[!] laanis aff borgemester og raad her i byen dett gamle raadhus vesten for vor f. kirche i thi aar till dett nye studii og collegii behoff, som der nu begynt er, huilchet forne hus schall dennem igien giffuis, om saa scheer, att studium andensteds disimidlertid henschichet vorder. Anno 1479.«

[Orig.? Københavns Universitets Arkiv.] Udtog anført i Registrant af 1633 over Universitetsarkivet (Konsistoriums Arkiv Nr. 201) Bl. 7 a. — Et andet Udtog lyder: »Christierni 1. literæ super antiqva domo consulatus in platea studii. 1479.« [Udtog anført i Registrant af 1586 over Universitetsarkivet.] Afskr. herefter af Arne Magnusson: AM. 4to 911 Bl. 15 a. Afskr. efter sidstnævnte af Wadskjær: Kall Fol. 149 Bl. 95 a. [4541

— »Monasterium s. Nicolai Ripis, qvod moniales inhabitabant, diu ante reformationem est desolatum monialibusqve evacuatum tum ob reddituum penuriam, tum maxime ob varia in eo gesta flagitia, sicut ipse qvoqve rex Christianus primus agnoscit publico in edicto anni 1479, qvo monasterii hujus monialium redditus juxta ac coemiterium s. Clementis dedit ordini s. Johannis.«

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 264.*] Udtog med Th. Bartholins Haand »ex Petri Resenii Atlante Daniæ«: Additam. Fol. 89 S. 420. — Det samme Udtog uden Kilde: AM. 8vo 230, IV Bl. 14 a. [4542

— »1479 har Byen igjen givet nogle Jorder til at bygge Kirken paa uden for Byen, og er samme Brev i Odense Hospitals Gjemme og forseglet med det gamle Foburg Byes Indsegle, som er saaledis« a.

[A. Orig. med Faaborg Bys Segl. Faaborg Helligaandskl., senere Odense Hospitals Arkiv.] **Aa.** Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Rostgaard Fol. 18 Bl. 114 a (herefter: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 135 a (med urigtigt Aar 1470); **Aab.** Uldall Fol. 190 S. 91). — **Ab.** Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 255. Herefter delvis trykt: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 133.* **Aba.** Afskr. efter Ab med urigtigt Aar 1499: Thott 4to 1419 S. 363. — **Ac.** Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1186 Bl. 30 b. — **Ad.** Udtog med Vedel Simonsens Haand: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg VII. — **Ae.** Udtog med Jacob Bircherods Haand, men uden de 3 sidste Ord: Gl. kgl. Saml. 4to 2349, Hæfte b under Faaborg (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 321 og Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskr. Nr. 511 y S. 258). — **Af.** Udtog med Haand fra 18. Aarh., men uden de 11 sidste Ord: Ny kgl. Saml. Fol. 403 S. 39 (herefter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad α , Læg 6). — Se 4544. [4543

a) Den Tegning, som man skulde vente at finde indført her, findes kun i Aa, Aaa, Aab, Ac og Ad, hvor den alle 5 Steder (utvivlsomt ved en Forveksling) viser Faaborg Helligaandsklosters Segl (∞: et af de 2 i G. 592-93).

Dag? »284. Borgm. og Raad i Faaborg deris Skiøde og Gafvebref paa et St. Jord i Faaborg, som blef gifvet til en Teillade til Hellig Aands Closter samme Sted. Dat. 1479, og derpaa tagen Tingsvidne 1519.«

[Perg.^a Faaborg Helligaandskl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 284 (herefter ovfr.), 1701 Nr. 284, »1711«, 1743 (alle: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 183* (de 3 sidste: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 37). — Brevet er mulig identisk med 4543. [4544

a) Saaledes Registraturer »1711«, 1743 og *Hofman, Foundationer V. 183*.

— »17. Ett papirs sognevinde aar 1479 pa Mølkrog till Hadrup kircke.«

[Papir. Haderup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 127. [4545

— »22. Ett konning Kristens festebreff aar 1479 till her Jens Jenß i Houe paa den gaard i Hou maye och Klaßenns jord.«

[Orig. Hove Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 38. [4546

— »3. Itt biskob Peders festebreff paa en halffgaardt i Hiom. Dattierit 1479.«

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 41. [4547

— »33. Itt panttbreff paa perckement aff Chresten Anderssen i Nesum paa 6 agger till Nesum kirck. Aar 1479.«

[Perg. N.-Nissum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 64. [4548

— »85. Itt perckementz tingsvinde paa Holbech eye till Øre kirke under sin dato 1479.«

[Perg. Ørre Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 161. [4549

— »41. Enn sognevinde, atti icke wed eller kunde minde, end det støcke jord, som liger norden och østen fra Lesum kier, ennd det haffuer liget till Lesum kier. 1479.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 73 (under Skodborg H.). [4550

— »Itt Bent Perßens pergamendz schiøde paa en gaardt i Wannebergh, en gaardt i Kircke Lyndbye, 2 gaarde i det andet Lyngbye, 3 gaarde i Indnerødt, 2 gaar[de] i Aßmindtorp, en gaardt i Grenom met dendt jordt i Grøedbye. Wnder dato 1479.«

[Perg.] Udtog anført i Registratur fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (over Breve paa Svaneholm?): Uppsala UB., Haandskr. S 51. [4551

— »31. Frue Sitzelle paa Egedi at haffue foerlennt her Johann Oxe Niellstrupgard. Dat. 1479.«

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 15: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [4552]

Dag? »Ett tingswynde efftther, att ther skulde were giortt eth skødebreff paa then gaard y Borse och paa two ottinge jord y Welmarck, som same wydne ydermere wduiser, samme breffuis datum mcdxcviii; ittem ett skødebreff lydende ocsaa paa then gaard y Borse mett mere godtz, same breffuis datum mcdlxxix; ittem en lageheffd lydinde om same gaard y Borse mett mere godtz, same heffdtz datum mdv.«

[Orig.] Udtog anførte i Dom 1551 Febr. 16 (Mand. efter Sønd. invocavit) af Jørgen Lyøcke til Offuergaard, Eriick Skram til Hastrupe og Jens Juell til Alsted mellem Bønderne Niels Pedersen og Mickell Chrestensen paa den ene Side og Eyller Hardenberge til Mattrupe paa den anden; den sidste fremlægger 3 Breve. Perg. med [11] Segl: 1-3, 5-11. Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Eiler Hardenbergs Arkiv 1551 Febr. 16). [4553]

^{a)} RA. Reg. 60 S. 254.

— »5. Ett breff, Axill Ipßønn haffuir verritt Erick Ottßønn 80 marck pendiinge skylligh oc haffuer ther for i panntt satt hannom en gaard i Morrum udi Gißlum herritt. Dateritt 1479.«

[Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i Helliggejsthus af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Brock annammede: RA. Privatark., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18. [4554]

— Se 3781. [4555]

— Se 1685. [4556]

Uden Dag. Vi Cristiern Konge har nu her forfaret af Fru Abelle, Hennike Stages Efterleverske, og vor Borgemester Anders Hanßen i Koldinge, at der er Trætte mellem dem om Breinckers Mark liggende hos Koldinge; thi at Fru Abbel siger, at hun har der Rettighed i til vort Slot Hadherslæffwæ, og vor Borgemester siger vor og Kronens Købstad Koldinghe at have deri Rettighed, og at en Del skal ligge til s. Jørgens Hospital for Koldinge, og en Del skal høre Hinrick Teghenhwsis Arvinger til. Da efterdi at det os og Kronen med paarørende er, har vi nu taget den Sag til os selv at skille ad med Rette med vore Raad, naar vi først i den Egn kommer. Thi mæler vi Brendker Mark i Kværstade og under Fæfod til Koldinge at blive saa længe og forbyder nogen at bruge hende herforinden; og

forbyder vi Sandemænd at gøre der Tog over Marken, før Sagen har været for os og vort Raad, eller vi nogen af vort Raad den Sag befaler at høre til Rette, under vor Hyldest og Naade. Datum anno 1479.

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, Pk. »Kolding Bys Papirsbreve. Varia I«, et Hæfte (Nr. 38). — **Ab.** Afskr. i Kopi indsendt 1774 af Kolding Bys Privilegier: Haandskr. i Museet paa Koldinghus S. 67. **Aba.** Afskr. herefter: Kall Fol. 60. — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, »Copie af Colding Byes Previllegier« S. 36. **Aca.** Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Ac: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), den saakaldte Borgemester Jens Riis's Afskriftsbog S. 36. (*Reg.* *7525.) [4557]

Uden Dag. Jeg Olloff Ræff¹ i Swinningh kendes at »hauer« skødet og solgt velbyrdig Md. Axell Walkendurp i Glorop et »ængstykke« Jord i Hellædes madh for anden Jord, som jeg har igen af ham, som ligger paa »biærghet« østen Eric Niels's Gaard, som jeg nu i Værge har. Og kendes jeg mig ingen Ret at have i fornævnte Enemærke Hellædes math efter denne Dag. Medb. af flere gode Mænd Nes Pers² i Gwdbærigh og Eric Niel³ i Swinningh. Givet under Aar 1479.

Perg. med 3 Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. Skjold, hvori et skraatstillet langøret firføddet Dyr, og Hjelm; 3. Voksklump uden Signetaftryk. (Straks til) Arkivet paa Glorup. LDipl. [4558]

— Eric Nielsen Ærkedegn i Viborg m. fl. kvitterer Hr. Anders Nielsen for Modtagelsen af en Kiste, som de efter deres Moders Død havde antvordet Anders Nielsen sammen med Asdal.

[Orig. Anders Nielsson Banners Arkiv.] Afskr. af Jørgen Seefeld Christopherssøn: Thott 4to 1889 Bl. 4 a. *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 215. [4559]

— Per Jen¹ i Hylthe a. v. Jeg har med min Hustrus og Venners Samtykke solgt hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Merethe Benhtdotther, Hr. Aghe Axel² Efterleverske, en »gordhstadh« i Nortorp i Ensleff S. i Thynnersø H., for hvilket jeg kendes mig have opbaaret Fæ og fuldt Værd. Medb. af »hedherligh oc velbirdighe« Mænd Aghe Sandbeck a. v., Aghe Mintz Landsdommer i Syndherlandh[!], Hr. Hans⁴ Kirkeherre i Ensløff og Powel Per⁵ Borgemester i Halmstadhe. Skrevet i Halmstadh 1479.

Perg. med [5] Segl: 1. M 77; 2. Utydeligt Skjold; 4. I Sigilfeltet 2 Hænder?; 5. Bomærke. Aage Axelsson Thotts Enkes Arkiv (SvRA. Perg.). [4560]

— Udtog: *Nielsen, Malt H. S. 127; Reg. *7526. Er 4487.*

Brevbøger: Ribe Kapitel: *Oldemoder* 94 (Juli 9), 94 (Juli 9). — Esrom: *Cod. Esrom*. 242 (Aug. 9). — Æbelholt: *SRD. VI. 188* (Aug. 9). — Dueholm: *Dueholms Dipl.* 111 (Dag? (kun nævnt); *ÆA. III. 173*). — Løgum: *SRD. VIII. 99* (Jan. 9), 95 (Jan. 9?).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 4418, 4447. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 87*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 334* (Okt. 23); se ogsaa 4472, 4474. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 80* (Febr. 6), 9 (Marts 2), 81 (Marts 20), 9 (Juli 8), 24 (Juli 15), 19 (Sept. 1)?, 73 (Sept. 29), 75 (Sept. 30), 84 (Nov. 27), 84 (Nov. 27), 123, 126, 126, 163 (= V. 115). — Ribe Kapitel: se 4487, 4498, 4503, 4511, 4516. — Slesvig Bisp: se 4444. — Antvorskov: *ÆA. IV. 86, 127, 141, 141, 231, 241, 246*; se ogsaa 4542. — Roskilde Claræ Kl.: se 4482. — Maribo: *ÆA. III. 258, 266, 268, 272, 280, 300*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 626* (958), 629 (794), 630 (991). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 22*. — Dueholm: *ÆA. III. 176, 180, 180, 180, 190*; se ogsaa 3497 og Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 106* (Maj 3); se ogsaa 4392. — Mariager: *ÆA. V. 650, 663, 668, 668, 691, 728, 729, 729, 733, 744, 747*; se ogsaa 4402. — Ring: *ÆA. I. 236*. — Vestervig: *ÆA. III. 138, 139, 141*; se ogsaa 4537. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 380*. — Vor: *ÆA. I. 190, 202, 208, 217*. — Ø: *ÆA. III. 118, 120, 122, 128*. — Øm: *ÆA. I. 252, 252, 266*. — Aaahs Hospital: se 4429. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 882, 1062, 1062, 1123, 1123*. — *Eline Gøyes Jordebog* 174 (Febr. 22), 147 (Marts 12), 111 (Marts 22), 112 (Marts 22), 248 (Apr. 28), 423 (Maj 2 ell. 9), 147 (Maj 12), 115 (Juni 28), 127 (Juni 29), 423 (Aug. 4), 252 (Aug. 24), 423 (Sept. 15), 114 (Nov. 18), 247 (Dec. 4), 423 (Dec. 15). — *Adel. Brevkister* 43; se ogsaa 4494, 4499, 4502.

1480.

Jan. 2. Pedher Skonyng¹ Sognepræst i Ørom, Anderss Hennik² Kapellan sstds., Jens Knudh³ Sognepræst i Bareth, Broder Niels Jen⁴ i Wedelcloster, Owe Skalæ V., Terkel Jen⁶ i Grunnet, Nis Jen⁵ i Ørom og Jes Sak Bymand i Wedelæ. Sønd. før 12. Dag Jul paa Ørom Kirkegaard fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Mandropp af Barethskoff R. et Sognevidne af 12 Dannemænd: Hanss Skipper, Nis Jen⁵, Tamess Smydh, Mattes Niel⁵, Lass Nørgordh, Per Deghen, Lass Per⁵, Nis Brask, Hanss Domstrupp, Seuren Rikkorth, Jes Bertel⁵ og Jepp Hans⁵ i Ørom; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at Ørom Lykke og Lydhæ og Slættæ og Orupp Mølle-dam og Damsbaand var Hr. Mandropp's rette Arvegods, fornævnte Hr. Niels Mandropp's Fader, og havde Hr. Mandropp Ørom Lykke og Lydhæ og Slættæ i Væрге ukæret til hans Dødsdag, og aldrig Hr. Iwer Jens⁵ fik det i Væрге før den Dag, han gjorde der Lovhævd paa, og havde Hr. Iwer Jens⁵ Orupp Mølle i Pant af Hr. Mandropp, hvor dyrt det var, ved vi ej. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med 8 Segl: 1. G. 776* (s per vel[lelmi? pref]biter); 2. G. 776* (Anderss Hennik⁵); 3. G. 775; 4. G. 955; 5. Utydeligt Skjold (forskelligt

fra Cli 12, hvorunder det citeres); 6-7. Bomærker; 8. Utydeligt Brudst. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [4561

Jan. 2. Pedher Skonyng¹ Sognepræst i Dawgardh, Anders Hennik² Kapellan sstds., Jens Knud³ Sognepræst i Bareth, Broder Niels Jen⁴ i Wedelcloster, Mickel Skarth, Mickel Hiærnø, Jes Sak Bymand i Wedelæ, Staffen Jen⁵, Terkel Jen⁶ i Grunnet og Terkel Tysk¹⁰ i Daugordh. Sønd. før 12. Dag Jul paa Dawgardh Kirkegaard fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Mandropp af Barethskoff R. et Sognevidne af 12 Dannemænd: Terkel Tysk, Nis Cristiern⁷, Nis Jens⁸, Per Gall, Erich Howel⁹, Seuren Niel¹⁰, Tames Sten¹¹, Jes Cristiern¹², Per Han¹³, Lass Jepp¹⁴, Seuren Las¹⁵ og Nis Jwel i Daugordh; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at Ørom Lykke [osv. som 4561 indtil:] Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [10] Segl: 1. G. 776* (s per vel[lelmi? pres]biter); 2. G. 776* (Anderss Hennik³); 3. G. 775; 4. G. 955; 7. I Sigilfeltet en Saks (... nelffon); 8. Bomærke; 9. I Sigilfeltet en Saks; 10. Bomærke (s terkel nielson). Barritskov Godsarkiv RA.). LDipl. [4562

Jan. 10. Albreth Skeel pantsætter Las Nielssen i Tandrop en Gaard i Tandrop og et øde Byggested i Thowstrop.

^aPerg. med [6] Segl: 1. (Skeel); 2. Bomærke; 4. 3 Bølger; 6. Bomærke. 1893 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard^a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgiveren). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 64.* [4563

^a—^a) Saaledes det anførte Aftryk.

Jan. 13. *Reg. *7536.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 244.* [4564

— Wii Otte van Aleuelde Wulffesson¹, Siuerd Brocktorpp unde Otte Zestede² tho Kohouede hebben entfangen van heren Enwaldus Souenbrodere . . . . . tho Sleswiick van wegen frouwen Dorotheen koninghynnen sodane 5000 lubesche mr. penninghe, alße ere gnade unß na uthwisinghe der breue unde degedinghe twischen eren gnaden unde unß gemaket unde vorsegelt van wegghen [he]ren Cristierns koninghe deß tol[le]n hal[ue]n to Gottorpp[!], v[or] welk[ere 5000] lubesche mr. penninghe wii unße gnedigesten frouwen quiith lathen vor alle namaninghe, unde daruppe doden wii sodane breue unß van unßer gnedigesten frouwen gegeuen uppe de vorschreuen summen unde andere summen unß thouoren betalet. Unße ingesegel. Gheschreuen thome Kyle ame achtendage der hilligen dryer koninghe.

Perg. med [3] Segl: 1. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 3. Skjold med Sested-Vaaben. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gottorp C). (*Reg.* *7601 (uden Dag ligesom i det der anførte Udtog).) [4565]

Jan. 15. *Reg.* 4657. [Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Vidisse 1492 Febr. 26. *Danske Mag.* IV. 14. [4566]

Jan. 17. Abbed Pædher i Esroms Kloster kvitterer Hr. Johan Oxæ for Landgilde af det Gods, han har af Klostret.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere ejet af Jens Rosenvinge^a; endnu senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Cod. Esrom.* S. 284. [4567]

a—a) Saaledes Gram i LDipl. b) RA. *Reg.* 60 S. 241.

Jan. 19? Jens Tøgsen i Gallten Foged paa Framløff H.s Ting, Knud Stien i Skouby V., Jens Simens i Storning, Jens Lang i Rue, Mauritz Eschild i Skøring, Jens Skreder i Tostrup og Esche Frantz i Labing. Aar »1480 sampte den« Onsd. før Fabiani og Sebastiani Dag for os og mange andre Dannemænd; som Framløff H.s Ting søgte, fik beskeden Md. Niels Tøgsen i Tostrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Laßen i Lillering, Jens Per i Suerfejer i Skouby, Jens Hørsløff *ibid.*, Jens Lang i Rue, Mauritz Eschild i Skøring, Michel Terchel i Hørsløffgaard, Joen Jen i Snastrup og Jens Morten i Harløff; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Niels Tøgsens Lovshøringer Per Huid i Framløff og Jens Kield *ibid.* samme Dag paa forskrevne Ting kundgjorde, at de i Harløff Kirkeskov saa' og hørte Niels Tøg i gjorde sit Lovhævd selv 12. med Ejerbønder og de bedste og viseste, der i Harløff S. boer, hvilke »indvorde« med ham et Stykke Skov liggende paa Lillering Mark i Framløff H. sønden og vesten fra Lillering, og støder den ene Ende paa Lillering Agerland og den anden paa Stær Markeskel og lige bred som »eggen« vesten paa den vester Side liggende til den Gaard i Hørsløff, som Morten Borck nu i boer, og har forskrevne Skovskifte været i Kirkens Hævd i 60 Aar og mere. Dette forskrevne Skov »indvorde« han i Kirkens Hævd, at det var Harløff Kirkes rette Skov, og mælte de »hannom« Lov stadig og ingen »gienhøring« derimod; og forskrevne Lovhævd var tilbuden i 3 Ting, hvilken Lovhævd funden var af Tinge af Kongens Foged og Herredsmænd. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPerg. Harlev Kirkes Arkiv.^a] Afskr. fra 17. Aarh. (sammen med en Del yngre Breve) (i et Kvarthæfte med Overskrift: »Nogle copier aff gamle eyendomsbreffue Harløff kiercke tilhørende«): RA. Topogr. Saml. Papir, Framlev H., Harlev S., Harlev. [4568]

a—a) Saaledes Afskriften.

Jan. 22. Jeg Hans Nagell af Marop har med min Husfrues Cecilie Samtykke gjort et Mageskifte med Fru Karine Viliomsdotter Priorisse og alt Konvent i Vor Frue Kloster i Roskilde i saa Maade, at Klostret skal have af mig en Gaard i Giislinge i Twtze H., som giver 3 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ lødige Mk. Penge (Jep Anderß), 1 Gaard i Ostrop i Tostroppe S. i Myærløse H., som giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 1 Skill. Grot Penge, 1 Lam og 2 Høns (Hemmingh Jenß) og 1 Gaard i Gerløffue i Løffwe H., som giver 1 Pd. Korn (Oleff Bæk) og ligger paa den nørre Gade næst den vesterste Gaard. Tilbinder jeg mig at skøde Jomfruerne Gaardene for Kongen eller paa Landsting, naar de det have vil. For hvilke Gaarde jeg kendes mig at have fanget Fyldest efter min Nøje i saa Maade, at jeg skal have af forskrevne Jomfruer en deres Hovedgaard i Væstherby i Jørløse S. i Ars H. med al Gaardens Tilliggelse og »gardsæde« med alle Artikler, som det Skiftsbrev, fornævnte Fru Priorisse og Konvent mig derpaa givet har, indeholder. Medb. af renlivet og hæderlige Mænd Hr. Abbed Oleff af Sooræ, Hr. Odde Hansß Kantor i Roskilde, Hr. Moghens Hansß, Hr. Peder Rebergh Kanniker sstds., Marqward Teynhuss Forstander til Vor Frue Kloster i Roskilde, Hans Keldß Forstander til s. Clare Kloster sstds., Jens Krwse og Oleff Jeipß Borgemestre sstds. Datum Roskildis die Vincencii.

Perg. [med 9 Segl]. Roskilde Frue Kl. Arkiv; ^a1770 i Danske Kancellis Arkiv^a; ^b1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^b (RA.). LDipl. [4569]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl. b—b) Jfr. Vejled. Arkivreg. I. 181.

Jan. 24. Per Wtß Foged paa Hal H.s Ting, Michel Ascerß i Tygistrvp V., Albrichth Foged paa Hæfringholm, Anders Twß i Wæsterallingh, Jens Nielß i Allistrvp Bønder, Keld Perß i Hwilsager, Jæp Perß i Lywelstrvp, Marquard Hermenß i Skadderd og Per Nielß i Wæsteralingh. Mand. før Powels Dag convers. paa Hal H.s Ting fik en beskeden Md. Powel Perß i Allingh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Marquard Haræ i Søby, Grigus Nielß i Lymæ, Twi Palnß i Wæsteralingh, Olwf Perß i Siøby, Per Seurensß i Tygistrvp, Jes Perß i Weeylby, Seuren Ascerß i Aandy og Per Persß i Giæsingh; disse Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden 4 Stokke 2 Dannemænd Anders Twß i Allingh og Jens Bangh *ibid.*, som Lovshøringe var, stande for dem, hvilke 2 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' paa Sebastiani Dag i Allingh paa den Tid Powel Perß i Wæsterallingh gjorde sin Lovhævd med 12 Danne-

mænd Bønder og Bøndersønner de bedste paa den Gaard, som han i boer, liggende i Allingh mellem Hr. Anders Jacobsß Gods og Anders Twßs, som hans Brev udviser, og dertil »tøw stycky« Enge liggende uden Mark i Herreds Enge, som tilforn har til-
ligget med Rette af Alder; item et Stykke Skov, som ligger østen ved Anders Twß Skov, og det Skovskel ligger oven ved Hr. Anders Jacobsß Gaardsted ved 3 Stene og ret sønder til Heelskow Mark og østen ved de 3 Stene ved Owstrvp »weyen oc mærki paa jen bøøgh hogghen, oc lithet ower meræ ligger jen holæ graffwen och opkasth«, og saa sønder til Heelskow Mark til ret Markeskel med sin »breligh«, som det hører at være med Rette, andre Mænds uforkrænket; item et Stykke Skov vesten ved Anders Twß Skov, og der ligger 4 Stene til Skel paa en »lyyngbalw« og sønder til Heelskow Mark, som de andre »giør« til ret Markeskel; item mellem Hr. Anders Jacobsß Skov og »ath hænder« Helskoow Mark og til en Eg; da løber Powel Persßs Skov siden vester over Vejen. Denne Gaard »worde« Powel Perß sig til med sin Lovhævd, hvilken Lovhævd tilbuden »worth« 3 Ting, før hun »wort« gjort, og i forskrevne Gaard ingen at have Del uden Powel Perß, hans Husfrue og hans Børn. Og mælte Powel Perßs Lovshøringe hans Lovhævd stadig at blive og ej rygges »til bagæ«, før Biskop og »byymænd« kunde fælde hende. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt, ikke Skjold; 3. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 4. Bomærke; 5. Ubetydeligt og utydeligt Brudst.; 6, 8-9. Bomærker. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjærgemester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4570

Jan. 26. Ffrater Jacobus abbas Nestuedensis¹. Recognoscimus nos a nobili viro Henrico Meynstrop Selandie legislatore plenam pensionem de bonis nostris sibi a nobis in Freyersløff conductive dimissis sublevasse anno pro presenti, pro qua pensione ipsum quittum per nos et nostros successores dimittimus. Datum in crast. convers. Pauli nostro sub sig.

Perg. med 1 Segl: G. 469. Henrik Meinstrups Arkiv; »senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. V. 23). [4571

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Jan. 29. Ick Otte van Aleuelde knape Wuluesson hebbe entfangen van heren Enwaldo Souenbroder des koninges secretario van wegen frouwen Dorotheen koninginnen 1000 lubesche mr. in gudeme grouen pagemente, als to Lubeke unnde Ham-

borch genge is, welkere 1000 lubesche mr. my ere gnade ime gelde my ame tollen to Gottorppe nastande tor losinge betalt laten hefft unde doch der betalinge sodaner 1000 mr. in macht etliker verschriuinge dorch ere gnade derhaluen geschen nicht er upp den ummeslach des tokomenden jars verpflichtiget wehre west to donde. Des ick eren gnaden sodaner gnedichliker toneginge denstliken bedancke, welkerer 1000 lubescher mr. haluen mit allen anderen upp vorschenen termyne vernogeden summen ick de koninginnen qwitere vor allerleye namaninge. Datum ame slote Segeberge des sunnauendes vor lichtmissen under myneme ingesegele.

Perg. [med 1 Segl]. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gottorp C).
[4572]

Jan. 29. *Reg. 4659.* [A. Perg.^a Nyborg Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1650: FLA. Nyborg Sognekalds Arkiv, Protokol 1445-1664 S. 50. — Afskrifter fra c. 1664, mulig efter Aa: FLA. Nyborg Kirkeinspektions Arkiv, Bog ov. Nyborg Kirkes og dens Betjentes Indtægter »1664-76« Bl. 9 a og 1664-1748 Bl. 9 a. — Afskr. af Jacob Lerche c. 1740: Jacob Lerche, Det renoverede Nyeborg Stads Speil. 2. Part S. 57 (FLA. Topogr. Saml. Nyborg). *Hofman, Fondationer V. 428.* [4573]

a) Saaledes Aa.

Jan. 30. »Herimod^a giffuitt gienbreff paa pergement aff m. Hanß Vrne dombprouist i Ottenße, Hanß Suenßen sogneprest i Nyborg, Hanß Thomaßen prest, Henrich Henrichßen kirchewerger till Wor frue capell, dat. Ottenße mcdlxxx dominica septua., at med for^{ne} messe och andet schall i alle maade bliffue holdet och effterkommit effter dette breffs indhold.«

[A. Perg. Formentlig senere tilbagegivet til Nyborg Kirkes Arkiv.] Aa. Udtog med Haand fra c. 1650: FLA. Nyborg Sognekalds Arkiv, Protokol 1445-1664 S. 53. — Det samme Udtog, skrevet c. 1664 (mulig efter Aa, dog urigtig Søffrensen i Stedet for Suenßen): FLA. Nyborg Kirkeinspektions Arkiv, Bog ov. Nyborg Kirkes og dens Betjentes Indtægter »1664-76« Bl. 10 b og 1664-1748 Bl. 10 b. — Det samme Udtog, skrevet med Jacob Lerches Haand c. 1740 (men med det rigtige Navn Svensen): Jacob Lerche, Det renoverede Nyeborg Stads Speil, 2. Part S. 57 (FLA. Topogr. Saml. Nyborg). [4574]

a) »: Imod 4573.

Jan. Jes Olofß¹ Foged paa Wynberg H.s Ting, Maryn Pedhersdoter af Krugstrvppplwndh, Eskyl Nielsß³ af Lyngholom R., Henrick Friis⁴ Foged paa Seylstrvpp, Knud Jenß⁵ i Løns-trvpp VV., Las Jenß⁶ Borgemester i Hiøring og Jes Polß⁷ [i] Krvgstrvppplund. Snapsting paa Vinberg H.s Ting fik beskeden Md. Nis Jonß i Haugard paa hæderlig og velbyrdig Mands

Vegne Mawritz Nielsß paa Aagard et Tingsvidne af 8 Danne-
mænd: Anders Jeebß i Weldingshøw, Jacob Perß i Jonstrvpp,
Keel Perß i Dyrdrvpp, Symon Jeibß i Bacterpp, Per Nielsß i
Nørharesløf, Anders Andersß, Helly Laurenß i Vanstet og Jes
Laurenß i Synderharesløff; hvilke vidnede, at de paa forskrevne
Ting saa' og hørte, at Marin Persdoter gjorde Nis Jonß fuld
Skøde med »wpskorne« Jord paa velbaarne og hæderlig Mands
Vegne Mauritz Nielß paa Krugstrvplundh, som M. P. er til
Arv falden eller kan tilfalde i K. og alt andet Gods, som er
Jordegods i Land og uden Lands, i al Skifte efter sine Forældre.
Item vidnede forskrevne Mænd, at de saa' og hørte forskrevne
Dag og Sted, at Marin Persdoter vederkendtes sig at have op-
baaret af M. N. fuldt Værd for forskrevne Gods i Guld, Sølv,
Penge og Penges Værd, som M. N. og Marin Persdoter er for-
enede om. Men hvilke hendes Arvinger herimod vil sige, da
bebrever jeg M. N. ind at dele i rette Skifte al den Del, som
»forkommer« er af deres Gods i Land eller uden Lands; og
forbyder jeg nogen mine Arvinger herimod at sige. Med vore
Indsegl. Givet osv.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3. Lxxii 10 (Banner);
4. Lxxiii 90; 5. Exviii 5 (Rotfeld); 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet et Anker.
Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. 1480 Jan. 10 (ufuld-
stændig). [4575

Jan. Ihæss Olfß¹ i Nørløø Foged paa Wenebiere H.s Ting,
Maryn Persdotther af Crwstrvplwndh, Esskyl Nielsß af Løng-
holm R., Henryk Fryyss Foged paa Seylstrvp, Knwd Jensß⁵ af
Lønstrvp VV., Lass Jensß Borgemester i Hiørryngh og Jess
Olsß i Crvstrvplwndh. Snapsting fik beskeden Md. Nis Jonsß i
Hawgordh paa hæderlige og velbyrdige Mands Vegne Mowritz
Nielsßs af Agordh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Andherrs
Jebsß i Weldyngsshow, Jacob Persß i Jonstrvp, Keldh Persß i
Giørdrvp, Symen Jebsß i Bactrvp, Per Nielsß i Nørharressløff,
Andherrs Andherrsß i Giordrvp, Helli Lawrensß i Wanstet og
Jess Lawrensß i Søndherharressløff; disse vidnede, at de hørte
og saa', at Maryn Perssdotther paa Wennebyere H.s Ting gjorde
Nis Jonsß fuld Skøde paa Mowritz Nielsßs Vegne paa Crvstrvp-
lwndh med al sin rette Tilliggelse, som M. P. er eller kan tilfalde
i C. og andet Gods, Jordegods inden Lands og uden Lands, og
al den Del, som hende er eller kan tilfalde. Vore Indsegl.
Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 5. Exviii 5 (Rotfeld): 6. Bomærke (*iofep̃h̃ h̃anf*). Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4576]

C. Febr. 2. *Dipl. Viberg. S. 66.* Er 1485 Febr. 1.

Febr. 5. (*Reg. *7538.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 531.* [4577]

Febr. 7. (*Reg. *7539.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 531.* [4578]

— (*Reg. *7540.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 532.* [4579]

Febr. 13. Paven tillader Minoriterne af Observansen i Odense, Svendborg og Nysted Klostre at vælge en Provinsialvikar og paalægger Biskoppen i Odense, Provsten i Roskilde og Dekanen i Odense at sørge for dette Brevs Udførelse.

· [A. ^aOrig. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. ^aFranciskanerordenens Provincialarkiv. — Aa. Optaget i 1480 Maj 16.] *Acta pontif. Dan. IV. 214* (ikke helt fuldstændig). — Nævnt ganske kort i Minoriterkrøniken: *SRD. V. 520 L. 16 f. n.* [4580]

a—a) Saaledes Aa.

Febr. 21. Per Nielson Landsdommer i Skona dømmer i en Strid mellem Mester Laurens Anderson Kannik i Lund og Oge Staar om en Dam og Damsbaand mellem Hesebergæ og Atzertorp et kongeligt Dombrev (∴ 4427) ved Magt.

A. Perg. [med 1 Segl^a]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 311.* — Aa. Vidisse 1587 Marts 4 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hack Vlfstandt til Hickebjerg. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 46 a. Herefter: *Rørdam, Arild Hvilfeldt, Till. S. 80.* — Udtog se 3889. RA. Rigens Dombog 1586-97 Bl. 26 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 106.* [4581]

a) Ifølge Aa manglede Seglet allerede 1587.

— Jeg Oluff Jieeps¹ Præst i Wlsse giver min Broder Hemingh Jieeps¹ og hans Husfru Birtte Laurensdatter i min Velmagt uden »nogher« Vilkaar for besynderlig kærlig Broderskab, jeg af ham befunder ydermere end af nogen i min Slægt, al min Rettighed i Jordegods, Hus og Grund, ihvor det ligger inden 4 Porte i Kiøge eller uden, rørende og urørende, alt mit »erffue«, som mig er »aa rette« tilfaldet efter min Fader og Moder, forskrevne min Broder og hans Hustru, ihvo af dem som længst lever, og deres Børn, om Gud dem »nogher« sammen føjet har, til evindelig Eje. Og forbyder jeg alle mine Arvinger min Broder, hans Husfru og deres Børn heri at hindre.

Item giver jeg beskeden Md. Mates Bentsß Borger i Kiøghe Fuldmagt min Broder og hans Hustru dette Gods paa Kiøge Byting at skøde. Medb. af disse Dannemænd Mouens Bertelsß Byfoged, Truels Hwid, Oluff Jeiepsß, Albret Hansß⁵ Raadmænd, Mates Bentsß⁶, Mates Andersß Odbo og Hans Clementsß Borgere. Datum Kiøkis fer. 2. ante f. Petri in quadragesima.

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet et Hjerte; 5-6. Bomærker. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [4582

Febr. 22. *Reg. 4660. A.* Perg. [med 1 Segl]. Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 90* (læs: borgermestere - Stranghoti - curie etc.). — [Aa. Optaget i Vidne af Toßinghe Ting 1560 Apr. 18 (Torsd. efter Paaske). Perg. [med 6 Segl]. 1841 i Svendborg Raadstuearkiv.] Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 96. Aaa.* Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 408. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 a). [4583

Febr. 23. *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 379; Reg. *7541.* Er 4584.

Febr. 24. *Reg. *7541* (med urigtig Dag Febr. 23 ligesom i det nedennævnte Aftryk). [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 379.* [4584

Febr. 25. Cecilie Tyges Borgerske i Halmstade giver en Trediedel af sin Gaard (sstds.) til sin Tjenestepige og efter dennes Død, hvis hun dør ugift, til s. Nicholai Kirke i Halmstade.

Perg. med [4] Segl: 1-2, 4. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 29)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 312.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 586. [4585

Marts 10. *Reg. 4662*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 246.* [4586

— Registreret: *E. Graber, Das Archiv der Stadt Flensburg S. 15.* Er 1448 Marts 10, 1. Række Nr. 7768.

Marts 16. Paven giver Aflad til dem, der paa 2 bestemte Festdage besøger Skowklosters Kirke.

[Orig. Skovklosters Arkiv.] Latinsk Udtog uden Datum, skrevet med omtr. samtidig Haand: Skovklosters Obituarium (Additam. 8vo 56). Herefter: *SRD. IV. 333.* — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. IV. 219.* [4587

Marts 19. *Reg. 4663.* Er 1481 Apr. 8.

Marts 20. *Reg. 4664.* Perg. med [8] Segl: 5. Bomærke (Brudst.). Odense Bys Arkiv (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Tingsvidner og andre Dokumenter paa Perg.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 68* (læs: thingsteffninge haaffde). [4588

Marts 23. *Reg. *7546. A. Orig. paa Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Tønder Bys Arkiv (i Tønder). — Aa. Optaget i udførlig Stadfæstelse 1522 Sept. 17 (am dage Lamberti) af Hertug Frederich. Perg. med 1 Segl. Samme Arkiv (sstds.). Herefter: *Westphalen IV. 3244; Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch. XXXIX. 175.* [4589*

Marts 27. Hans Geritsøn Grabo Borger i Landeskronen skøder Ærkebisp Jens Brostorp i Lundh sin Rettighed i en Gaard (i Landeskronen).

Perg. med [7] Segl: 7. Ubetydeligt Brudst., Bomærke. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 314.* [4590

— Elne, Geritz Grabooss Enke, skøder Ærkebisp Jens Brostorp i Lund sin Rettighed i en Gaard (i Landzkronen).

Perg. med [7] Segl: 2-6. Bomærker. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 315.* [4591

— Jeg Jep Stage Kannik i Ribe og Forstander i den Helligaands Gaard sstds. kundgør at have en Gaard i Meolden By i Meolden S., som nu i boer Christen^a Knudsen (9 Skill. engelsk), hører til Sognealter i Domkirken i Ribe og er »velbeleyen« blandt den Helligaands Gaards Gods. Da har jeg med Kapitlets Villie skiftet Gaarden til den Helligaands Gods for en Gaard i Varming i Siem S. i Huiding H. (Niß Pedersen, 3 Ørte Korn). Thi skøder jeg paa forskrevne Helligaands Gaards Vegne Gaarden i Varming til Sognealter. Sig. meum cum sig. domus s. spiritus. Datum Ripis fer. 2. post dnicam. palmarum.

[A. ^bPerg. med 2 Segl. ^bRibe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 330.*] Aa. Afskr.: RA. Rtk., Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666 Bl. 23 a. [4592

a) Aa: Christen. b—b) Saaledes Aa Bl. 150 a.

— Nobili matrone domine Margarete Cristernsdatter frater Jacobus ordinis fratrum minorum custos Roskildensis. Devocionem vestram, qua nos Cristi pauperes diligitis, magnopere satagens spiritualium beneficiorum vicissitudine compensari, vestram personam michi gratissimam ad gremium confraternitatis nostre necnon ad omnia suffragia fratrum nostre custodie recipio, plenam vobis participacionem bonorum omnium concedens tam post mortem quam in vita, que per ipsos die noctuque in missis, vigiliis, jejuniis, oracionibus, predicacionibus, laboribus ac aliis piis exercitiis operari dignatur clemencia salvatoris, superaddens, ut cum obitus vester nostre convocacioni custo-

diali fuerit intimatus, idem officium fiet pro vobis, quod pro fratribus nostris defunctis fieri est consuetum. Datum Skielskøer in crast. palmarum custodiatus officii sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [4593

Apr. 4. *Reg. *7547.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 350; Missiver I. 69.* [4594

Apr. 5. *Reg. *7548.* A. Perg. med [8] Segl: 1. K. 78; 2. K. 85; 3. Bisp Albert af Lübeck's; 4. Bisp Helrik af Slesvig's; 5. Dxli 16; 6. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; gennemskaaret. Dronning Dorotheas Arkiv; senere kasseret^a (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 350; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 247.* — Aa. Afskr.: Registrum Chr. I. [4595

a) Maaske allerede 1480 (*Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 458*).

Apr. 9. Wii Cristiern¹ koningh gheuen umme truwen denstes willen, als unse leue getruwe undersate in Horsbul herde in unser vogedien Lutken Tunderen Broder Fruddensson uns gedan hefft unde he unde syne eeliken eruen uns don scholen, em unde synen eeliken kindeseruen fryheyde glyck anderen ritteren unde knechten unses hertighdomes Sleßwick mit schilt, helm unde helmteken unde mit dessem wapen als eyne schilt mit eyne rode velde, darane eyne with bår swerth dwerß imé schilde, dat scharpe van deme swerde bouen unde den knopp beneden ime schilde unde uppe deme helme eyne jungfrowen borstbilde with unde rôth gekledet mit uthgeslagen haren in eyne rosenkrantz, de rosen with unde rôth durchgemischet unde dersuluen varwe eyne rosenkrantz der jungfrowen uppe dat houet, unde de jungfrowe schal mit uthgestreckeden armen bouen dat houet holden in de lengede mit beyden henden van ander eyne with bår swerth, in aller mathe, als hiinne gemalet steyt. Vorbeden hiirumme ernsthaftigen allen unsen rederen, gudemannen, amptluden, vogeden, deneren unde undersaten unde allen den jennen, de umme unnsent willen don unde laten scholen, Broder Fruddensson unde syne eruen hiiren bouen to hinderende under unnsen koniglichen hulden unde gnaden. Unse koniglike secret. Gegeuen in unsem bleke Husem ame deme sondage quasimodogeniti.

Perg. med farvelagt Waabentegning og 1 Segl: K. 78. Broder Fruddenssons Arkiv; ^a1811 in der Guthslade^c paa Toftum^a (Kiels UB., S. H. 605 Nr. 6). [4596

a—^a) Saaledes ifølge et Brudst. i Afskr. 1811 Okt. 27 af Præsten i Embsbøl J. M. Zoëga (Nationalmuseets 2. Afdeling, Tønder Amt, Viding H., Embsbøl S.).

Apr. 13. *Reg. *7549.* [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] *Jensen, Schlesw.-Holst. Kirchengesch. II. 351.* [4597]

Apr. 13 ell. Aug. 10. Marquor Thulsß Foged til Hinstet H.s Ting, Eler Ywersß Provst i Hinsthet H., Thwe Persß Præst i Wibbestrop, Nis Jensß i Nysom, Jes Persß i Stenstrvp, Keld Nielsß i Findrvp og Wogn Morthensß. Torsd. før Thyburcii Dag paa Hinstet H.s Ting fik velbyrdig Md. Jes Morthensß i Reffnes et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Jensß i Nysom, Jes Persß i Stenstrvp, Las Palnsß i Rørbek, Cresten i Stenstrvp, Wogn Morthensß, Jes Knudsß i Owe, Michil Nielsß i Brønbergh og Jes Michilsß i Røkkendaal; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Jes Morthensß Lovhøringe kundgjorde, at de saa' og hørte, at J. M. »warde« med Lovhævd Findrop i Hinstet H.; først »warde« han fra Døsdrvp Eng i Seldkiær der, som den »staar och then rænde« løber ned i Adelbek, og den »anhøft« op ret øster til Adelvejen og Adelvejen op, saa længe »en annet anthøfd« kommer og en »hodemsagher at so ner ath« den samme »hodomsgagher« til en Sten, som ligger i den nær Ende i den Ager, og saa den Høvd øster ned i Mosen, og saa Grunden ned til Brundendaal og saa til den »dæmingh« og saa »anhøfdh« op fra »dæmingen« til den Sten, der stander sønden Thrwe wey, som løber til Wibbestrop, og fra den Sten ned ad Trwedal og ned til Ranptrup[?] kiær og »henne mark met«[?] og til Døsdrvp Eng vedtager; dette Gods »warde« han lovlig, saa at der havde ingen Del med ham uden han[!] og hans Søster. Og var hans Lovhævd lovlig tilbuden 3 Ting og funden af Fogeden og Herredsmænd, og mælte hans Lovhøringe hans Lovhævd ved Magt, saa længe at kunde rygges med Bisp og Bygdemænd efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8!] Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet et Hjerte; 4-6. Bomærker; 7. Utydeligt Brudst. Refsnæs Godsarkiv (RA.). [4598]

Apr. 16. Sognevidne om Jord liggende paa Baridt Mark til Barridtskouff Hovedgaard.

[Perg.^a Barritskov Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1574 Juni 15 mellem Holger Rosenkrantz til Boluer og Fru Margrethe Niels-Daather, Hans Holckis Efterleverske; Biørn Andersen til Steenolt paa Fru Margrethes Vegne fremlægger nærværende Brev og Brev af 1511 Aug. 30. RA. (Herredags-) Dombog 1570-76 Bl. 116 a. *Rosenvinge, Domme III. 250.* [4599]

a) Saaledes Udtoget.

Apr. 19. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Beind Billes Bud med vort 2. Dombrev lydende, at vi har Hr. Eggerth Frilles Arvinger [osv. som 4411; læs dog: nu 3. Sinde - forskrevne Gaarde - indtil:] Retterting. Datum Tryggewelde fer. 4. ante diem Georgii nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. 1479 Apr. 21. [4600

Apr. 24. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Svends Oluff Stigsß Bud med vort 3. Dombrev lydende, at vi har ham tildømt Karsholm, Korneøø, Huseøø, Kyrse øø, Bierne øø og Opmadings nææs liggende til Keltstædegard og af Arild dertil ligget har, hvilke Øer og Næs Oluff Stigsß tildømte er paa Willandz H.s Ting [o: 4446] frit at have med al Rettighed, som hans »forældere« har haft i Værge baade i Keltstæde siø og andet, og 3 »ijs wodher« som af Arild har været i forskrevne Sø; og »alle uloglige« ny Fiskeri og ulovlige »hugge«, som optagne er paa Opmadings nææs, er afdømte; efterdi som vort Stadfæstelsebrev og vort 3. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Oluff Stigsß forskrevne Øer og Opmadings nææs, og afdømmer vi »alle ny uloglige« Fiskeri i forskrevne Sø og ulovlige »hugge« paa forskrevne Næs; forbydende nogen Oluff Stigsß deri hindre, saa længe nogen kommer for os paa vort Retterting med bedre Bevisning. Datum Haffnis crast. Georgii nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: Ødelagt af at have været indsyet i Pose. Karsholm Godsarkiv (Lunds LA.). [4601

Apr. 25. Magnss Ebbisß R. og Høvedsmand paa Koldingh, Erich Stwre Høvedsmand paa Skodborgh, Beyloff Randzow, Per Rale i Velling, Anderss Cristernß i Ygwm, Cristern Pederß i Stubdrvp VV., Nis Tordß i Vlstrup, Iwer Iwerß i Skandrup, Nis Pederß i Skerup, Twle Iwerß i Doldrup, Thomes Iwersß i Hørup, Iwer Pågh i Vlstrup, Esge Ffriiss og Henrich Pågh i Møswra. Marci Dag var vi paa Brendkierss Mark med hæderlig velbaaren Mands Overværelse Hanss Randzow Høvedsmand paa Haderssløff og mange flere Dannemænds Overværelse af Sønderjwdlandh og Nørjwdlandh om det Markeskel, som Sandemænd af Tystorp H. var tilkrevde mellem Odenshyldh Mark og Brendkiers Mark. Da kunde os ej »ligher« tykke efter sandt

Mærke og Markens Lejlighed, end forskrevne Sandemænd gjorde skelligt Markeskel imellem forskrevne Marker, som de »mwe« være bekendte og forsvare, saa at de begyndte ved Dalby Aa og saa op ad den »beckeryndh hart« norden op til Norkier og saa til den Vej, der ganger ud af Norkier, og saa den samme Vej langs ad ret sør paa og saa ned ad til den Vej, der løber fra Dalby paa det »steegh«, som de 2 Veje samles; der gjorde de det nordeste »skyll« og saa ret tvært vester af i den »becke-rundh«, som løber mod Nyrup Mark, og saa ikke nærmere Koldingh. Vore Indsegl.

Perg. [med 14 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). (Reg. *7604 (uden Dag ligesom det der anførte Udtog).) [4602]

Apr. 26. Vidhe Wintherß Tinghører paa Jerlo H.s Ting, Pedher Matß Sognepræst i Eytiff S., Vinther Vifferß³ Sognepræst i Høynæ S., Iwer Skiel⁴, Henrick Nielsß »wæpner«, Jes Kortß i Odhstet og Niss Eyß i Torstet. Onsd. efter Georgii Dag paa Jerlo H.s Ting fik beskeden Md. Ville Wilß i Bøgwadh et Tingsvidne paa Hr. Tammes Longes Vegne af 8 Dannemænd: Sewerin Pile, Jes Jonß, Iwer Perß, Gødhi Clauß, Thames Jebß, Thames Olß, Niss Matesß og Cristhen i Spiervp; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Hr. T. L. Lovshøringe Niss Eyß i Torstet og Mattes Krogh i Worck vidnede, at de var i Bøgwadh og i Torstet, hørte og saa', at Hr. T. L. »indworde« med Lovhævd selv 12. med hæderlige Mænd og Selvejere 3 Byggestedtofte i Bøgwadh, 3 Gaarde i samme By og 3 Otting Jord over al Torp Mark, liggende til de 3 Gaarde, og Bøgwadh Mølle og den Gaard i Torstet, som Niss Eyß i boer, og Torstet Mark saa meget, som Vor Frue Kirke i Ribæ har haft i Væрге i 30 Aar og mere; dette Gods »inwordæ« Hr. T. L. alt sammen paa fornævnte Kirkes Vegne, som Fogeden og gode Herredsmænd funde ham for Rette. Item vidnede de 8 Dannemænd, at Lovhævden »worthæ« lovlig tilbuden i 3 Ting tilforn. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 3. Bomærke?; 4. Lxv 13. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 369 (RA.). [4603]

Apr. 27. Ænglæ i Assvmthorp, Olaff Albredsß ibid., Anders Jeppsß i Købingghe, Toste Nielsß i Lywngsyø, Anders Jensß i Lywngby, Aghe Nielsß i Magllehem, Nis Arwasstesß i Fareholt, Nis Balsersß i Cottarp, Per Bosß i Aorydh, Pædher Jeppsß i Træne, Tosste Powellsß i Nybøle og Maens Twesß i Wææ.

Tirsd. efter Paaskedag var vi i Skebersløff at granske om Jord, som vor Herredsfoged Olaff Olsß havde os tilnævnt af vort Herredsting, hvilken Jord som de »threætis« om Thrielsß Jensß og Olaff Smedh. Da funde vi for Rette, at Thryelss Sywndesß skulde faa fra sig en syvende Part af al den Jord, som ligger til hans Gaard, som han har lejet af Hr. Jens Binggh: den Jord skal Olaff Smedh have til sin Gaard til »ewærdelegh« Eje, ihvor det ligger i alle Vangene. Vi har bedet velbyrdig Md. Hinryk Jensß i Asswm og Hans Olsß, Hr. Ywer Axelsß Foged, og Olaff Olsß vor Tingfoged om deres Indsegl at hænge forneden dette Brev, fordi vi ikke selv Indsegl har. Skrevet i Wææ Torsd. for Valbwrghe Dag.

Perg. [med 3 Segl]. (SvRA. Perg.) — Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 470. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 316.* [4604

Maj I. Niels Hanssøn sælger Jep Staffensøn Borgemester i Landeskronen sin Ejendom i en Gaard i Halmstedhe:

Perg. med 5 Segl: 1-5. Bomærker. Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 30). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 166* (læs: Datum *Landeskronen sub anno domini m^ocdlxxx^o ipso die.*) [4605

— Broder Laurens Brantsß Vicarius i Othensse Graabrødrekloster, Swenburch og Nystæth, Broder Jørghen Albertsß Gardian i Swenburch og alle Konventsbrødre sstds. Vi har med alle Brødres Samtykke solgt velbyrdig Md. Axel Walkendorp det Hus og Jord, som Hr. Pæther Nielsß, hvis Sjæl Gud have, gav til vort Konvent i Swenburch, som Hans Flynt og Lass Hay nu i boer, og kendes os derfor at have oppebaaret fuldt Værd. Sig. vicariatus cum sig. gwardiani Swenburgensis et conventus eiusdem. Datum die Philippi et Jacobi.

Perg. [med 3 Segl]. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [4606

— »Ett kongeliig laaßebreff, som er wdgangen wdi affgangne Effuert Grubbis tidtt, som thend tidtt wor rigens cantzeler, wnder datum 1480^a lydendis, att xii dannemend widnede paa troe och sanden paa Elling kirckegaard, att Quißell och Elling gaardtt haffue lodttskiffthe agger och fuld felliig i all Rebeholtz marck alle firre wegne till retthe marckeskiell och fuld feedrefft och suinedrefft, och att fra thend siigh, som nest ligger norden op till Opholm, som rett marckeskiell er emellom Lerbecks marck och Fladde marck, och allt thett, norden er wed till Elling aae, thett er Mouritz Nielsßens retthe arff och grund till Lerbeck wnderthagen all thend deell, Elling kircke therwdi haffuer.«

[Orig. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1571 Okt. 29 mellem Biørnn Kaaß til Starupgaard og

Oluff Mouritzenn til Bollerup; Brevet fremlægges af den sidste. RA. (Herredags-) Dombog 1570-76 Bl. 17 a. — Et andet Udtog anføres i 1484 Juli 13 ell. 20. [4607]

a) Datum er Maj 1, se 1484 Juli 13 ell. 20.

Maj 3. Erick Nielsson i Biereseholm sælger med Genkøbsret en Gaard i Hardagers H. i Rødmerløff til s. Øryens Alter i Lund.

Perg. med [6] Segl: 1. Exviii 6 (Rotfeld); 2. Hiii 9; 3. Cxli 7 (Grott); 4. Lviii 8; 5. Llxviii 13 (Sparre). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 316.* [4608]

— *Reg. *7553.* Perg. [med 4 Segl]. Vesløs Kirkes Arkiv (NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. H). Herefter: *Ny kirkehist. Saml. II. 530.* — Udtog uden Dag anført i Dom 1545 Febr. 16 (Mand. efter Fastelavns Sønd.) af Christian III (forseglet med Signetet). Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden. Samme Arkiv (sstds.). Herefter: *Saml. til jydsk Hist. 2. R. II. 231.* [4609]

Maj 6. Ærkebisp Johannes (af Lund) stadfæster en af Johan Oxé foretagen Stiftelse af et Alter og en evig Vikarie i Landiscrone Kirke, hvortil Stifteren har forbeholdt sig Præsentationsretten.

Perg. (den højre Side mangler) [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 317.* [4610]

— Graabrødrekloster(!) sælger Nilsz Sewitson Vikar i Lund og Sognepræst i Biælderop en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klosters Breve Nr. 12. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 318.* [4611]

Maj 7. Tirich Persß Sognepræst i Tersløff S., Hemingh Jensß i Haubyrde, Per Perß i Førsløff, Per Trvelß i Store, Koggæ Hemingß i Tersløff, Jens Hwass i Affuersie og Oluff Bosß i Queret. Søndag vocem jocunditatis paa Tersløff Kirkegaard paa menige Sognestævne spurgte beskeden Md. Niels Persß kaldendes Jude af Horstofftæ sig for, om dem vitterligt var, mindedes eller hørt havde, om hans Morfader Anders Persß, som kaldtes Langhæ Anders, som for dum boede i Tiereby i forskrevne Sogn, fik og aatte for Ejendom i Søkendskifte alt sammen den øde Gaard i Tiereby, som ligger østen næst ved den Gaard, som Niels Mørk i boer, og hvor lang Tid A. P. havde Gaarden i Værge uden al Afgift og »wbewaren« af hver Mand, og hvad der gaves af Gaarden til Landgilde, og om den kom A. P. lovlig fra med Køb, Salg eller Pant, og om Jens Persß, A. P.s Broder, havde den i Værgemaal efter A. P.s Død paa Niels Persß Moders Cristinæ Anderssædatthers Vegne, og om hans Moder og hendes Husbonde Beyent Gwmmæsß,

Gud deres Sjæle have, kærede baade der og anden Steds ofte, at Gaarden holdtes dem for med Vold mod Ret og mod deres Villie, og om dem mindedes, hvor længe det er, siden A. P. død blev, og om hans Moder eller nogen med Fuldmagt paa hendes Vegne der eller anden Steds lod Jens Persß eller nogen paa hans Vegne kvit for forskrevne Værgemaal eller der eller anden Steds forsvor, at hun aatte ingen Del i Gaarden eller ej, og »bedes« derpaa et Sognevidne. Da tilmælttes beskeden Md. Jens Knutß af Jorløssæ, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd og bespørge sig med dem og flere og vidne derpaa, hvad dem vitterligt var, og de spørge kunde, og fremdeles tilstaa, om Behov gjordes. Da tog han til sig Jep Knutß ibid., Esbern Nielsß ibid., Jens Olß i Tersløff, Per Jensß, Oluff Hwidh, Morthen Hwidh, Jens Atzsersøn, Jens Persß ibid., Per Nielsß i Tiereby, Jep Baggæ ibid., Per Pauelß i Stenckelsterop. Disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, mindedes og hørt havde, at A. P. fik og aatte for Ejendom i Søkendeskifte alt sammen forskrevne Gaard i Tyereby og boede selv i Gaarden 20 Aar og længere og havde ham i Værge uden al Afgift og »wbeuaren« af hver Mand; og saa fór han ud af den Gaard og til Tersløff at bo og lod Dannemænd Gaarden paa Leje hver efter anden, som var Mechell Swdere, Clement Jepsß, Clement Dyningh og Jens Jæffn, og de gav A. P. Landgilde af Gaarden og svarede ham derpaa og ingen anden, og at der gaves af Gaarden til Landgilde 2 Pd. Byg og 1 lib. Mk. Penge, hvilket beskeden Md. Effuert Dwn af Biereth og samme Dag paa forskrevne Sognestævne tilstod, at han boede i en anden Gaard i Tiereby og lejede den Jord af Jens Persß, A. P.s Broder, som ligger til forskrevne øde Gaard, og gav ham til Landgilde deraf hvert Aar 2 Pd. Byg og 1 lib. Mk. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at Gaarden kom aldrig A. P. fra lovlig med Køb, Salg eller Pant, og at Jens Persß, A. P.s Broder, havde den i Værgemaal efter A. P.s Død paa Niels Persß Moders Vegne, og at hans Moder og hendes Husbonde Beyenth Gwmmæsß kærede ofte baade der og anden Steds og end for vor naadige Herre Konge og hans Raad og for Hr. Anders Hak og mange gode Mænd og Dannemænd, at Gaarden holdtes dem for med Vold mod Ret og mod deres Villie, og at dem mindedes og vitterligt var, at det er paa 37 Aar, siden A. P. død blev, og at Niels Persß Moder aldrig der eller anden Steds eller nogen med Fuldmagt paa hendes Vegne lod Jens Persß eller nogen paa hans

Vegne kvit for forskrevne Værgemaal, og at hun aldrig der eller anden Steds forsvor, at hun aatte ingen Del i Gaarden, det de af vidste eller spørge kunde. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 6 Segl]. Senere til Henrik Meinstrups Arkiv? (RA).
LDipl. [4612]

Maj 7. Laurens Seuerinsß Præst paa Hanness, Per Jensß, Per Billæ VV., Yngwardh Nielsß, Jes Glob, Grawers Lybertsß og Boo Nielsß. Paa Sønd. efter Walburgis Dag paa Wesløs Kirkegaard fik beskeden Svend Seuerin Laurensß et Sognevidne med disse 12 Dannemænd: Aggy Andersß, Cristiern Clemetsß, Nis Bertilsß, Nis Persß, Paul Pallisß, Cristiern Persß, Anders Persß, Paul Smed, Per Andersß, Eric Persß, Gregers Lawsß og Magens Laurensß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at hvad Gods og Penge som Anders Strangesß kræver af Seuerin Laurensß, det lod Annæ Cristiernsdotter føre i hans Gaard med sin fri Villie, og ej han har taget eller fanget noget af hendes Gods uden hendes Minde. Item vidnede de, at det er dem vitterligt, at paa den Tid Annæ Cristiernsdotter skiftede med sine Børn, tilstod hun, at Las Jensß gav Seuerin Laurensß en sort Kjortel, den som hun og »anttæ« ham og lod sende til Jes Trvgelssøns Gaard. Sig. nostra. Datum loco ut supra.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forned: 1-2. Utydelige; 3. Bomærke. (RA. Topogr. Saml. Papir, V.-Han H., Vesløs S.) [4613]

Maj 8. *Reg. *7554. A.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 17). Herefter: *Dipl. Flensborg. I. 606; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 101.* — Aa. Udtog: Registrum Chr. I. [4614]

Maj 15. Terkel Jenß Foged paa Horns H.s Ting, Seurin Andersß Sognepræst »ath« Mygdal Kirke, Oluff Laurensß Sognepræst i Syndal, Las Terbenß i Stadbek, Nis Persß i Skerpingh, Torben Daal Bønder, Jacob Persß i Jonstrop, Eric Nielß [i] Grystedh, Anders Olß, Las Persß i Twerstet, Mowens Mattesß, Acer Tygß og Oluff Nielß. Mand. før Pinsedag for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Anders Nielß R. paa Asdal et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Las Torbenß, Oluff Nielsß, Jacob Persß, Terben Bondhe, Nis Persß, Oluff Andersß, Las Persß, Per Gondß, Nis Kiortß, Crestern Terkelß, Oluff Terbenß og Mattes Terkelß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Hr. Eric Nielß, som Høvedsmand var paa Alburgh, gav Kære paa Agardh og Agards Fang og kendtes sig

der en Søsterdel i at have og æskede altid Fyldest for den Søsterdel »eller wises aff« med Rette, og ej det kunde ham vederfares; da lagde Hr. Eric Nielsß Tw Baggis Arvinger Lovdag for og forfulgte sin Tale saa nær, at han havde Ridebrev og skulde lade sig indføre i Agardh og Agardz Gods; da kom Jep Baggi, Hans Baggi og Powel Jebson i Høffringh og gjorde en mindelig »detningh« med ham, at de skulde komme for Biskop Gerith og andre gode Mænd i Alburgh inden Mortens Dag, der næst kom, og lægge ham ud den Del, som ham burde, eller vise ham af efter Loven; og ej de mødte, og ej »worth« udlagt. Item er det os vitterligt, at Hr. Anders Nielsß har givet Kære paa fornævnte Gods i 30 Aar og begæret, at de skulde udlægge ham sin Rettighed i Agard og Agars Gods eller vise ham af med Rette; det har han gjort Aar fra Aar til den Dag, han begyndte at dele paa forskrevne Gods; og har han ladet sig lovlig indføre med vor naadig Herres Breve, og har det Gods været holdet for ham [med] Vold, siden han »worth« indført, og har gode Mænd sagt for Rette, at de, som paa forskrevne Gods boer, skal svare Hr. Anders Nielsß og ingen anden, og har han forbudt dem at bruge Ager eller Eng uden hans Minde efter den Dag, som han »worth« indført. Item vidnede fornævnte Dannemænd, at de hørte, at de Mænd, som paa forskrevne Gods boer, bad Hr. Anders Nielsß om 8 »dagz toff«, at de maatte bespørge dem, om de skulde svare ham eller ej; da gav han dem 8 »dagz daw«, at de skulde bespørge dem, og saa sidder de paa fornævnte Gods og ej har det i hans Minde. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Spor af 6[!] Segl paatrykte forneden: 2. Utydeligt Skjold(?); 3-4. Bomærker. Anders Nielsøn Banners Arkiv; ^a1895 ejet af A. P. Gaardboe^a; ^b1900 af Lærer A. Gaardboe, Høgholt, foræret til Rigsarkivet^b (RA. Topogr. Saml. Pap., Horns H. Jylland, Bindslev S., Aagaard). [4615]

a—a) O. Nielsen i RA. Thisets Saml. i Fol., Banner. b—b) Dettes Gavebog 1900 Maj.

Maj 16. (Reg. *7555.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 478.* [4616]

— (Reg. *7556.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 479.* [4617]

— Dn. Cristierno regi nec non DDn. Lundensis, Roskildensis, Arusiensis, Rypensis, Burglanensis et Vibergensis ecclesiarum archiepiscopo et episcopis eorumqve in spiritualibus vicariis et officialibus generalibus ac universis DDn. abbatibus, prioribus,

prepositis, decanis, archidiaconis, scolasticis, cantoribus, custodibus, thesaurariis, sacristis tam cathedralium quam collegiatarum canonicis parochialiumque ecclesiarum rectoribus sive loca tenentibus eorundem nec non monasteriorum ordinum quorumcumque generalibus provincialibusque, ministris, gvardianis, vicariis, custodibus, prioribus, lectoribus ac s. Johannis Jherosolimitani et bb. Marie et Birgitte commendatoribus et preceptoribus ipsorumque, predicatorum et minorum, s. Augustini et bb. Marie et Birgite domorum fratribus et conventualibus, plebanis, viceplebanis, capellanis curatis et non curatis ceterisque presbiteris, clericis, notariis et tabellionibus publicis nec non nobilibus et potentibus dominis, militibus, militaribus, gubernatoribus, armigeris, proconsulibus, consulibus, magistris civium, burgimagistris, capitaneis, advocatis, iudicibus, civibus, oppidanis, incolis, servientibus, executoribus justitie et officialibus aliisque jurisdictionem ordinariam et temporalem per regna dicti Dn. regis ac provincias et dioceses dictorum DDn. archiepiscopi et episcoporum et aliis[!] ubilibet excercentibus et locatentibus eorundem, omnibus aliis, quorum interest aut interesse poterit, Carolus episcopus Ottoniensis nec non Nicholaus Andree artium liberalium magister, Ottoniensis ecclesie decanus, iurium, bonorum et privilegiorum vicarii fratrum minorum reformatorum ac gvardianorum et fratrum Ottoniensis, Svinburgensis et Nystadensis domorum cum uno nostro in hac parte collega cum clausula: quatinus ipsi vel duo aut unus ipsorum etc., a Dn. Sixto papa quarto iudices, conservatores et defensores deputati. Nuper litteras Dn. Sixti pape quarti, ejus bulla plumbea cum filis sericis rubei croceique colorum more Romane curie impendente bullatas, omni suspicione carentes, cum clausula: Ad perpetuam rei memoriam, nobis per fratrem Laurentium Branderi ordinis fratrum minorum vicarium provincialem in notarii publici testiumque infrascriptorum presentia presentatas, cum ea, qua decuit, reverentia noveritis nos recepisse, hujusmodi sub tenore: 4580. Post quarum litterarum presentationem per Laurentium Branderi dictorum fratrum reformatorum vicarium fuit nobis expositum cum querela, quod aliqui fratres ejusdem ordinis de communi vita, observantie hujusmodi penitus contrarii, sibi et fratribus suis de observantia multiplices molestationes incessanter inferunt et fratres ejus de observantia anno quasi nunc elapso de conventu Nystadensi armata manu ejece- runt et contra jus spoliarunt ac calices, reliquiaria ac plura loci

clenodia deportarunt. Fuimus per Laurentium Branderi requisiti, qvatinus ad executionem dictarum litterarum procedere curaremus, et ut ipsum ac fratres reformatos nec non conventus Ottoniensis, Svenburgensis et Nystadensis[!] sub nostra et sedis apostolice protectione reciperemus, non permittentes vicarium, gvardianos et fratres a qvoqvam contra litterarum predictarum tenorem molestari, ac etiam ut omnia privilegia et litteras apostolicas eis concessas et presertim qvoddam privilegium a Paulo papa secundo svasione Dn. Sixti pape quarti in minoribus constituti emanans[!], continens, ut qvicumqve frater de observantia absqve licentia generalis seu provincialis vicariorum recedere presumat, ipso facto excommunicationis pena ligatus existat; cujus privilegii declarationem a prefato domino nostro Sixto sub annulo piscatoris emanatam et postmodum sub sigillo Dn. Johannis Prioris, camere apostolice auditoris, et ejus auctoritate transumptam coram nobis idem vicarius produxit, in qva declaratione continetur, ut receptores fratrum de observantia ita recedentium eandem excommunicationis penam ultra illas in litteris Pauli pape secundi contentas incurrant, qvibuscumqve privilegiis a memorato domino nostro papa iiii concessis, qve omnia in eadem declaratione littera revocat ceterisque in contrarium facientes, non obstantibus qvibuscumqve, et alia privilegia dictis fratribus concessa defendere et conservare ac in aliis, quantum in nobis esset, defendi et conservari mandare nec non ut litteras executoriales contra dictis fratribus molestationes inferentes eorumqve fratrum privilegia infringentes eorundemqve fratrum de observantia, ut prefertur, recedentium receptores ac dictorum locorum raptores et injuriatores ac qvoscumqve dictos fratres, ne sub tali regulari vita permaneant, impediens in forma solita juxta preinsertarum litterarum tenorem usqve ad invocationem brachii secularis inclusive decerni et concedi per nos postulavit. Nos igitur omnia per fratrem Laurentium Branderi narrata reperimus veritate fulciri, et attendentes requisitionem hujusmodi fore justam volentesqve mandatum apostolicum nobis directum reverenter exeqvi, fratrem Laurentium Branderi ac qvemcumqve alium pro tempore existentem vicarium provincialem et fratres reformatos et eorum conventus videl. Ottoniensem, Svenburgensem et Nistadiensem sub nostra et sedis apostolice protectione recipimus et eosdem a vobis omnibus supradictis eadem auctoritate defendi volumus, inhibentes omnibus, presertim fratribus minoribus de communi vita, ne vica-

rium pro tempore existentem et fratres in dictis conventibus reformatos molestent seu aliquid agere circa dictos conventus et fratres, quod reformationi huiusmodi derogare possit, contra dictorum fratrum et locorum privilegia presumant; contra quoscumque vero inobedientes ac dictorum fratrum et conventuum raptores ac recedentium fratrum de observantia sine licentia receptores, privilegiorum violatores, litteras executoriales desuper oportunas juxta preinsertarum litterarum tenorem usque ad invocationem brachii secularis inclusive in forma solita decernendum et concedendum duximus, prout decernimus sub modificatione infrascripta. Qve omnia et hunc nostrum processum ac in eis contenta vobis omnibus supradictis, quibus presens noster processus dirigitur, notificamus vosque et presertim viros ecclesiasticos monemus primo, secundo, tertio et vobis sub infrascriptis sententiarum penis mandamus, quatenus infra 6 dierum spatium post presentationem presentium et requisitionem vobis pro parte dicti provincialis vicarii seu fratrum reformatorum desuper factis[!] immediate sequentibus[!], quorum dierum duos pro primo, duos pro secundo et duos pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, eundem vicarium provincialem et fratres reformatos in Ottoniensis, Svenburgensis et Nistadensis conventuum possessione quieta defendatis, fructus quoque et elemosinas et questus de dictorum conventuum terminis et collectionibus, jura et emolumenta ad dictos conventus pertinentia percipere ac eisdem libere uti nec [a] dictis fratribus conventualibus sive in communi vita degentibus, fratrum reformatorum adversariis, seu a quoquam alio vicarium et fratres reformatos molestari permittatis. Monemus insuper sub infrascriptis sententiarum penis et censuris ecclesiasticis vos omnes tam ecclesiasticos quam seculares et presertim vos, fratres minores de communi vita, fratrum reformatorum adversarios et molestatores, quatenus infra 30 dierum spatium post notificationem predictam ac requisitionem vobis factas immediate sequentium, quorum dierum pro primo 10, pro secundo 10 et 10 dies pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, debitam satisfactionem pro alienatione clenodiorum deportatione, molestatione et injuriis illatis impendatis et impendere procuretis aut interim de premissis cum eisdem amicabiliter concordetis. Inhibemus preterea sub infrascriptis sententiarum penis vobis omnibus supradictis, ne prefatis vicario et fratribus reformatis, quominus premissis suis privilegiis plenarie uti ac[!]

possessionem dictorum conventuum teneant quiete, omnia supra et infrascripta suum assequantur effectum, impedimentum prestantis seu presentis, ac impediendis vicarium et fratres aut procuratores eorundem super premissis suis privilegiis detis seu dent auxilium, consilium vel favorem publice vel occulte. Qvod si premissa omnia non impleveritis mandatisque nostris hujusmodi, ymmo verius apostolicis, non parueritis, in vos omnes, qui culpabiles fueritis in premissis, et generaliter in molestatores in specie monitos in hac parte et rebelles ac impediendis dictos vicarium et fratres seu procuratores eorundem super premissis ac ipsos impediendis dantes auxilium, consilium et favorem singulariter in singulos, dicta canonica monitione premissa, excommunicationis, in capitula vero et collegia in hiis delinquentia suspensionis a divinis et in delinquentium et rebellium hujusmodi ecclesias, monasteria et capellas interdicti sententias ferimus. Vobis vero, DDn. archiepiscopo et episcopis prefatis, quibus ob reverentiam vestrarum pontificalium dignitatum deferimus in hac parte, si contra premissa per vos vel submissas personas feceritis, predictorum 6 dierum simili canonica monitione premissa, ingressum ecclesie interdicimus; si vero hujusmodi interdictum per alios 6 dies, prefatos 6 dies immediate sequentes, sustinueritis, vos simili canonica monitione premissa suspendimus a divinis. Verum si interdicti et suspensionis sententias per alios 6 dies, dictos 12 dies immediate sequentes, animis sustinueritis induratis, vos eadem canonica monitione premissa excommunicationis sententia innodamus. Ceterum cum ad executionem premissorum ulterius faciendam nequeamus, aliis arduis nostris et ecclesie nostre prepediti negotiis, personaliter interesse, universis DDn. abbatibus, prioribus, prepositis, decanis, archidiaconis, scolasticis, cantoribus, custodibus, thesaurariis, sacristis, tam cathedralium quam collegiatarum canonicis parochialiumque rectoribus seu locatentibus eorundem, plebanis, viceplebanis, curatis et non curatis, vicariis perpetuis, altaris ceterisque presbiteris, clericis, notariis et tabellionibus publicis per dioceses dictorum DDn. archiepiscopi et episcoporum ac aliis[!] ubilibet constitutis super ulteriori executione facienda committimus vices nostras, donec eas duxerimus revocandas. Qvos monemus primo, secundo, tertio et peremptorie ipsisque sub excommunicationis pena, quam in ipsos, 6 dierum canonica monitione premissa, ferimus, nisi fecerint, que mandamus, mandantes[!], quatinus infra 3 dies post requisitionem ipsis

pro parte vicarii provincialis et fratrum reformatorum desuper factis[!] immediate sequentes, quos 3 dies ipsis pro termino peremptorio ac monitione canonica assignamus, ita tamen quod in hiis exequendis unus alterum eorum non expectet nec alter pro alio se excuset, ad vos omnes, quibus presens noster processus dirigitur, ad dictas cathedrales sive monasteria, ecclesias capellasque parochiales et loca alia, de quibus, ubi et quotiens expediens fuerit, accedant ac presentem hunc processum omniaque in dicto processu contenta vobis legant ac legi procurent nec non prefatos vicarium et fratres reformatos in dictorum conventuum possessione juriumque omnium eorundem manuteneant, et ne per fratres minores de communi vita seu alium molestari permittant, amotis a dictis conventibus illicitis detentoribus aliisque forsitan intrusis seu intrudendis, quos nos ut supra amovimus et denunciavimus amotos. Et si forsitan dicti intrusi et intrudendi ceterique molestatores mandatis ac processibus nostris hujusmodi, ymmo verius apostolicis, infra dictos terminos non paruerint et[!] penas in eos latas incurrendo, omnes subdelegatos nostros supradictos monemus, ipsis sub dicta excommunicationis pena mandantes, quatinus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis et monasteriis, capellis ac aliis[!], ubi et quando expediat et pro parte dictorum vicarii et fratrum aut procuratorum eorum requisiti fuerint, infra missarum et aliarum divinarum horarum solemnias prefatos forsitan intrusos et intrudendos ceterosque molestatores sic excommunicatos tam diu publice denuncient et ab aliis, quantum in eis fuerit, denunciari faciant, donec aliud a nobis aut superiori nostro receperint in mandatis. Si vero dicti forsitan intrusi et intrudendi ceterique molestatores excommunicationis sententiam per 10 dies denuntiationis[!] illius immediate sequentes pertinaciter sustinuerint, nos subdelegatis nostris sub excommunicationis pena mandamus, quatinus singulis diebus dominicis et festivis in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum horarum prescriptarum solemnias denuntiationem excommunicationis renovando eosdem forsitan intrusos et intrudendos ceterosque rebelles predictos nominatim campanis pulsatis, candelis accensis et in terram projectis, erecta cruce et religione induta aquam benedictam aspergendo ad fugandum demones, qui eos detinent sic ligatos, orantes, quod dominus noster Ihesus Christus ipsos ad catholicam fidem et ecclesie gremium revocare dignetur, cum decantatione responsorii: Reve-

labunt celi iniquitatem Jude etc., et psalm.: Deus laudem meam non tacueris, cum anthiphona: Media vite in morte sumus totaliter, et hiis finitis ad januas ecclesiarum cum clericis et parochianis suis accedant et ad terrorem, ut ad obediendum redeant, 3 lapides versus domos habitationum suarum projiciant in signum maledictionis eterne, quam dedit Deus Dathan et Abiron, quos terra sustinere non potuit, sed vivos absorbuit, ut in infernum descenderent viventes; etiam post missam et in vesperis et aliis horis canonicis, sermonibus et predicationibus publicis solenniter publicent et ab aliis, quantum in eis fuerit, publicari ac ab omnibus Christifidelibus evitari faciant, donec aliud a nobis vel superiori nostro habueritis in mandatis. Verum si prefati denunciati et aggravati per alios 10 dies, dictos 10 dies immediate sequentes, denunciationem et aggravationem ad ipsorum notitiam deductas animis sustinuerint induratis, nos, ne fides illorum ledatur, qui superioribus suis semper obedientiam impenderunt, processus nostros hujusmodi reaggravationis[!], subdelegatis nostris sub excommunicationis pena mandamus, quatinus dicta auctoritate apostolica omnes Christifideles utriusque sexus et presertim familiares et servitores sic denuntiatorum et aggravatorum moneant primo, secundo, tertio et peremptorie, quos etiam monemus, ac ipsis sub excommunicationis pena injungant, prout et injungimus eisdem, quatinus infra 6 dierum spatium post monitionem ipsis per eos factam immediate sequentium, quos dies ipsis pro termino peremptorio ac monitione canonica assignent, prout nos assignamus eisdem, a communione, familiaritate et servitio denuntiatorum et aggravatorum desistant nec cum eisdem serviendo, loquendo aut aliquo humanitatis solatio preterquam in casibus a jure permissis participare presumant, et si contrarium fecerint, in eos, dicta 6 dierum canonica monitione premissa, excommunicationis sententiam ferimus; subdelegatis nostris mandamus, quatinus singulis diebus dominicis et festivis, quotiens expedierit, in suis ecclesiis, monasteriis et capellis infra missarum et aliarum horarum prescriptarum solemnities prefatos familiares et servitores, qui cum dictis denunciatis et aggravatis participaverint, excommunicatos tam diu publice denuncient et ab aliis, quantum in eis fuerit, publice denunciari et ab omnibus Christifidelibus evitari faciant, donec aliud a nobis vel superiori nostro receperint in mandatis. Preterea si prefati denunciati, aggravati et reaggravati reaggravationem nostram hujusmodi per alios 10

dies illius denunciationis[!] et dictos 20 dies immediate sequentes sustinuerint, nos elapsis terminis antedictis omnes civitates, terras et quarumcumque ecclesiarum collegia, parochias et alia loca, in quibus seu ad que denunciatos, aggravatos et reaggravatos morari seu devenire contigerit, quamdiu ibidem fuerint, ecclesiastico supponimus interdicto, mandantes omnibus subdelegatis nostris, quatinus, quamdiu denunciati, aggravati et reaggravati in locis predictis fuerint, cessant[!] et ab aliis cessari faciant apertis januis a divinis; quam cessationem per 3 dies continuos post denunciatorum, aggravatorum et reaggravatorum ab inde recessum observent et ab aliis, quantum in eis fuerit, observari faciant, ita quod hujusmodi stante interdicto nulla ecclesiastica sacramenta in eisdem locis ministrentur nisi penitentia et baptismus omnibus indifferenter, eucharistia infirmis tantum; matrimonium sine ecclesiastica solennitate contrahatur inibi que decedentibus denegetur ecclesiastica sepultura. Demum vero si denunciati, aggravati et reaggravati et interdicti hujusmodi interdictum per alios 10 dies ipsius publicationem et dictos 30 dies immediate sequentes sustinuerint ac mandatis nostris, ymmo verius apostolicis, non paruerint, nos auxilium brachii secularis duximus invocandum. Hinc est, quod vos, Dn. Christiernum regem, exhortamur vosque, generosos dominos milites, militares, proconsules, consules, magistris civium, iudices et officiales ceterasque personas jurisdictionem temporalem et ordinariam per se vel alium exercentes, quibus presens processus dirigitur, auctoritate apostolica monemus primo, secundo, tertio et peremptorie, vobis sub excommunicationis pena, quam in vos canonica monitione premissa ferimus, nisi feceritis, que mandamus, mandantes, quatinus infra 6 dierum spatium supradictos terminos nec non notificationibus[!] presentium vobis in vestris territoriis et jurisdictionibus factis immediate sequentibus[!], quorum 6 dierum duos pro primo, duos pro secundo et duos pro tertio et peremptorio termino ac monitione canonica assignamus, vos omnes, domini temporales, quando pro parte vicarii et fratrum reformatorum aut procuratorum eorundem fueritis requisiti, contra prefatos auctoritate apostolica per incarcerationem et detentionem personarum et honorum ipsorum insurgatis et alios insurgere faciatis nec non personas et bona eorundem incarceretis et in custodia teneatis, fratres attamen dictis reformatis adversantes ad suas custodias mancipandos assignari facientes; super omnibus^a vobis omnibus licentiam

concedimus dicosque denunciatos, aggravatos, reaggravatos et interdictos ita compellatis etiam manu forti, absque tamen gravi corporum lesione, usque ad integram satisfactionem et resarcinationem omnium premissorum dictis vicario, fratribus et conventibus impendendam ac donec intrusi aut intrudendi possessionum[!] conventuum, si quos occupaverint vel in futurum occupare contingat, ac restitutionem aliorum bonorum vicario et fratribus vel procuratori eorundem liberam dimiserint, ceterique molestatores predicti ab molestationibus destiterint et ad gremium ecclesie redierint beneficiumque absolutionis a sententiis et censuris predictis a nobis aut superiori nostro meruerint obtinere. Quod si forte vos, illustrissime domine rex, mandatorum nostrorum, ymmo verius apostolicorum, transgressor vel neglector fueritis, quod tamen vestre serenitatis jam dudum per orbem divulgate obedientia non sinit, etiam justis iudicis iudicium offenderitis et premium vobis pro executione iustitie a Deo paratum amittentes, licet hujusmodi nostris sententiis sic ligari nolumus, vobis ob reverentiam vestre serenitatis non immerito deferentes, intuitu tamen iustitie et ob domini nostri pape reverentiam vestram majestatem ad prefatam executionem adimplendam exhortamur. Et subdelegati nostri omnia nobis in hac parte commissa exequantur, ita tamen quod nichil in prejudicium vicarii et fratrum reformatorum valeant attemptare nec in processibus per nos habitis et sententiis per nos latis absolvendo vel suspendendo aliquid immutare; in ceteris autem, que vicario et fratribus nocere possint, ipsis potestatem omnimodam denegamus. Et si contingat nos[!] super premissis in aliquo procedere, de quo potestatem omnimodam nobis reservamus, non intendimus commissionem nostram per hoc revocare, nisi de revocatione specialem fecerimus mentionem. Presentes quoque litteras volumus penes vicarium, fratres et conventus principales aut procuratores eorundem remanere et non per vos seu quemquam alium contra ipsorum voluntatem detineri; contrarium facientes prefatis nostris sententiis, prout in scriptis per nos licite[!] sunt, volumus subjacere. Mandamus tamen copiam fieri de premissis eam petentibus et debentibus habere, petentium quidem sump-
tibus. Absolutionem vero omnium, qui prefatas nostras sententias incurrerint, nobis et superiori nostro reservamus. Presentes litteras sive presens publicum instrumentum per notarium publicum subscribi mandavimus nostrorumque sigillorum fecimus appensione communiri. Datum et actum Ottonie in conventu

fratrum minorum reformatorum indictione 13., die Martis 16. mensis maii, pontificatus Dn. Sixti prefati anno 9., presentibus venerabilibus, nobilibus et circumspectis viris DDn. Johanne Urnæ preposito ecclesie Ottoniensis, Jaspero Henrici decano Haffnensi et Lagone Johannis canonico Ripensi artium magistris, Johanne Hviitkop in Sandholt M. et Canuto Jakimssen de Siøbo A., legifero terre Fionie, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Otto Johannis, alias Foghet, clericus Ottoniensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, qvia omnibus premissis cum prenominitis testibus interfui, hoc instrumentum manu aliena, me aliis occupato negotiis, scriptum exinde confeci signoqve, nomine et cognomine meis solitis cum DDn. episcopi et decani appensione sigillorum signavi.

[Orig. Franciskanerordenens Provincialarkiv. -- Vidisse 1500 Okt. 15.]
Afskr. efter Vidissen: Bartholin D 132. [4618]

a) Læs sikkert: qvibus.

Maj 19. *Reg. *7557.* [Orig.] Samtidig Afskr. (Bilag til 4623) (RA. Gem. Arch. XXI. 8). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 722.* [4619]

Maj 20. *Reg. *7558.* [A. ^aOrig. med 11 Segl.^a] Aa. Nedertysk Tekst, formentlig en til Dronningens Brug gjort Oversættelse. Optegnelse paa Papir med samtidig Haand. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 375* (= *Rydberg III. 650*); *Missiver II. 106 Nr. 78 A.* — Ab. Forkortet latinsk Gengivelse. Optegnelse paa Papir med samtidig Haand. Samme Arkiv (RA.). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 377*; *Missiver II. 106 Nr. 78 B.* [4620]

a—a) Saaledes Ab, der tillige siger, at der nævnes 11 svenske Rigsraader i Brevet; Aa opregner 14.

— Se 3466, Ab.

Maj 21? (Aar?). (*Reg. *7559.*) [Orig. Henning Jenssøn Qvitzows Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh. (af Langebek betegnet: *Ex copia*): LDipl. — Afskr. af Klevenfeldt *ex copia mihi a d^o Hendricß^a comm.* RA. Klevenfeldts Stamtavler, Qvitzow, Note I. — *Nyrop, Gilde- og Lausskraaer I. 362.* Aaret stemmer ikke med 4626, idet nærværende Brev nævner en Kvinde som død, der ifølge 4626 lever 1480 Maj 29. [4621]

a) ∴: Hielmstjerne.

Maj 22. (*Reg. *7560.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 479.* [4622]

Maj 24. *Reg. *7561.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 8). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 722.* [4623]

— Jeg Jheronimus Olwffß¹ og Henrich Hansß² Borgere i Odhense gør [osv. som 4519; læs dog: Jes Skrædhære - indtil:] som forskrevet staar. Og stadfæster jeg Albreth Hyndzesß

alle disse Artikler og Skøde med mit Indsegl. Begges vore Indsegl J. O. og H. H. med Albreth Hyntzessøns³ med flere gode Mænds Hr. Jens Eggerdsß Kannik i Otthense, Goske Tedhenhwss⁵ a. w., Jes Mwlæ⁶ Raadmand i Otthense og Hans Kræmære⁷ Borger sstds. Datum Ottonie fer. 4. pentecosten scil. 4 temporum.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxii 4; 2. Lxii 6; 3. Cxli 5 (Grott); 5. Cxxi 5; 6. Cliv 7; 7. Bomærke (*si hans nielffen*); en Paaskrift, vist af Bent Bille, nævner »thet gosz i Tingjællinge«. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4624]

Maj 27. *Reg. *7563.* A. Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. Hxliii 1; 4. Bomærke. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. V. 24). — [Aa. Vidisse 1495 uden Dag.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. II. 531* (der i Teksten af Brevet af 1480 til Slutning efter: hengde nædhæn fore thette breff udelader: Datum die et loco ut supra). [4625]

Maj 29. Jeg Jesper Henrichßen¹ »Degn« i Kiøbenhaffn har skødet og solgt og oplader hæderlig og »welb.« Md. min Svoger Heming Jensen i Ynggestoffte i Laaland og hans Husfrue Fru Mette Clausdate[r] min eneste Arving og Moders Broderdatter Sandagergaard med al Lydhin[?] og Buschoven med al Jorden derpaa og min Rettighed i Tornbørnschiff, 2 mine Møller, som er Sandager Mølle og Ruge Mølle, og med al Sandaggergaardz synderlig Tilliggelse, som Hans Thyggeßen, Peder Kallisßen og Michel Pederßen det nu i Værge har haft, liggende i Fiøen i Skoubye H. Item har jeg skødet forskrevne Henniche Jensen og Fru Mette Skeenebølle med min Rettighed i Lang, item 2 mine Gaarde i Æstredskow, som er Wlstrope og Sverdorp, og al Estredschou. Og kendes jeg mig at have opbaaret af Hennicke og Fru Mette Guld, Sølv, Penge og fuldt Værd. Jeg har hængt mit Indsegl med flere gode Mænds, som er Hr. Henrich Doe² i Sæbye, Jeppe Jensen³ paa Rafnsborg, Evert Trueßen i Nørregaard, Brun⁵ i Skovlenge, Briccius i Abeldorpe og Hr. Hans Dyngh Sognepræst i Vapneste, for dette Brev. Datum Ingestoffte fer. 2. post f. Urbani.

[^aOrig. med [mindst 6, sagtens 7] Segl: 1. Vaaben som Fxxx 1; 2. Daa-Vaaben; 3. Ravensberg-Vaaben (dog Skjoldets højre Side delt); 4. »deest«; 5. Gyrstinge-Vaaben^b; 6. »desunt«.^a Henning Jenssøn Qvitzows Arkiv.] Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (rettet af Jens Rosenkrantz, der ogsaa har skrevet Bemærkningerne om Beseglingen): RA. Klevenfeldt, »Collect. geneal. Dan.« Bl. 47 a. Om Aaret jfr. 4621. [4626]

^a—^a) Saaledes Afskriften. ^b) Gyrstinge er her mulig en Forveksling med Algdusen. jfr. *Danm. Ad. Aarb. VI. 119.*

Maj 31. *Reg. 4666**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 379.* [4627]

— *Reg. 4667**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 415.* [4628]

Juni 1. Johannes archiepiscopus Lundensis. Pium et gratum Deo obsequium impendere credimus, quotiens ejus Christi fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut capella Mauricii in Barendholm nostre diocesis congruis habeatur reverentia et honore, omnibus vere penitentibus et confessis, qui ad dictam capellam causa devotionis, orationis vel peregrinationis accesserint, missas et alia divina officia in ea audierint, cimiterium ejus pro defunctis orando circuierint, corpus dominicum et oleum sanctum, dum ad infirmos portantur et reportantur, secuti fuerint, in serotina pulsatione campane more Romane ecclesie ter Ave Maria flexis genibus dixerint, ad fabricam capelle aut sua ornamenta melioranda manus porrexerint adjutrices, necnon illis, qui pro nostro, nostrarum ecclesiarum totiusque christianitatis statu salubri Deum exoraverint, quociens id fecerint, 40 dierum indulgentias de injunctis eis penitentiis relaxamus, superaddentes, [quod] omnes indulgentias per quoscumque ecclesiarum prelatos capelle datas, quantum cum Deo possumus, confirmamus. Datum in opido Nexæ die Nichomedidis nostro sub secreto presentibus inferius impenso.

[Orig. «Senere i »museo Holgeri Parsberg judicis Selandiæ«.a] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin C 510. — Afskr. af Langebek efter Bartholin: LDipl. [4629]

a—) Saaledes Bartholin C 494.

— Jens Biskop i Aars. Jes Mortenß af Refsness har betalt os de Penge hans »andedell«, som han var pligtig i det Pant, som var i en Gaard i Borup, hans Fader Morten Jeipß »pantet« Biskop Ølric, hvis Sjæle Gud have. Thi lader vi ham kvit for os og vore Efterkommere Biskopper for hans »andedell« i de Penge, hans Fader os skyldig var i forskrevne Pant. Sig. nostrum. Datum Arusie die corporis Cristi.

Perg. [med 1 Segl]. Jens Mortenssøn Seefelds Arkiv ell. Refsnæs Godsarkiv; senere til Ledreborgske Haandskriftsaml., Dokum. Nr. 21. [4630]

Juni 2. Nos Johannes archiepiscopus Lundensis leges et statuta hec villanorum nostrorum apud Aakirke, ipsis a predecessoribus nostris concessa et confirmata, prout in eorum literis^a, quibus has literas nostras affigi fecimus, continetur, con-

firmamus, inhibentes, ne quis advocatorum nostrorum seu quisquam alius ipsos contra hanc nostram gratiam presumat molestare. Datum in villa nostra Aakirkæ 6. fer. infra octavam corporis Christi nostro sub secreto.

[A. ^bPerg. [med 1 Segl].^b Aakirkeby Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek ›ex origin. membr. ex Bornholmia transmisso 1742‹: LDipl. — Afskr. af Langebek uden Kilde: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh. (betegnet: ›Copia ex autogr.‹): Ny kgl. Saml. Fol. 398 d. [4631

^a) Hvilke her sigtes til, oplyses ikke. ^{b—b}) Saaledes Aa.

Juni 5. Robbert Duwe og Gørick Tammesß² Borgemestre i Alborgh, Per Nielsß og Jes Griis Raadmænd sstds. Michel Thuresß vor Raadsmedbroder har betalt for Alborgh By 10 lubesk Mk. danske Penge, som nu i Nørjudland gænge er, for hvilke vi med mene vort Raads Medbrøders Samtykke pantsætter ham en vor Bys Jord, som han selv i Væрге har, liggende uden Westerport vesten til den søndre Slotslade og norden til den Jord, som Bertil Suder af Byen i Væрге har, i Bredde og Længde, som hun nu forefunden er, med saadant Skel, at der skal kvittes hvert Aar 6 Skill. i forskrevne Sum, saa længe de 12 Mk. er aldeles kvittet. Naar de er kvitte, skal M. T. og hans Arvinger Jorden beholde for 6 Skill. til Jordskyld om Aaret i alle Maader, som han den nu i Væрге har. Vore Indsegl. Datum Alburgis fer. 2. infra oct. corporis Cristi.

Perg. med [4] Segl: 2-4. Bomærker (3-4. i Skjolde). Senere til Aalborg Bys Arkiva; ^b utvivlsomt indsendt af Byens Kommunalbestyrelse 1861 til Gehejmearkivet^b (RA. Aalborg (Tillæg)). [4632

^a) Saaledes RA. Reg. 73 i Fol., Aalborg 29. ^{b—b}) Aarsberetn. fra Geheimearch. III S. XVI.

Juni 7. Viliom Swort, som nu boer i Læckingæ. Kundgør jeg mig at have i Leje annammet af Abbed Jeip og alt Konvent i Scoucloster i min og min Husfrues Mettes Livstid en deres Gaard liggende i Lille Nestweth mellem ›broo‹ østen ved Vejen med sin Ladegaard, Humlegaard, Abildgaard, Kaalgaard, Kalvehave, med 2 Jorder paa Lille Nestuede Mark, hvilke Ralickæ, hvis Sjæl Gud naade, tilforn havde, med saadanne Vilkaar, at vi skal fornævnte Gaard bygge, selv i bo og ingen anden og ej Magt have fornævnte Gaard at afhænde Kloster til Skade og give dem hvert Aar inden Morthens Dag 2 lødige Mk. gæve Penge, undtaget deres Biskopstiende, og være fri for Oldengæld til vore egne Svin. Item har vi noget ›begges wore‹ Barn efter

os, som »mynnight« er og fornævnte Gaard med Bygning kan holde, da [ma]a »thet behollæ hanum« i sin Livstid for samme »leyning«. Item skal vi være Kloster til Tjeneste, hvor vi kan. Item skal vi Magt have at fiske oven Broen og i Viræ [til^a] »møllæ ællæ«, ej den Tid om Aaret, der »rymten« tages, men anden Tid, og hvad vi fanger til Fisk, d[et sk]al Kloster Halvdelen nyde; dog maa de lade fiske i fornævnte Vand, naar dem lyster. Item skal vi ej sælge, afføre eller afføre lade, hvad Bygning paa »bolæ« er eller paa komme kan. Item skal vi holde god »hey-neth oc gertzslæ, skellige vidhæ« og Vilkaar med Lille Nestuede Mænd, saa at vort Kvæg ej gør dem Skade, og dem ej »forhadhæ« eller fortrykke. Item skal vi ej Magt have i Klosters Skove at hugge til Gærdsel eller Ildebrand uden der, som Lille Nestuede Mænd nyder deres Gærdsel og Ildebrand. Om fornævnte Artikler ej holdes, skal de Fuldmagt have fornævnte Gaard og Jord igen at tage. Naar vi alle 3 døde er, skal fornævnte Gaard med sin Bygning og anden forskreven Ejendom fri til deres Kloster igen komme. Sig. meum cum sig. discr. virr. Magni Tuonis et Petri Hemmingi proconsulum Nestuedensium. Datum fer. 4. infra oct. corporis Cristi.

Perg. [med 3 Segl]. Skovklosters Arkiv (Arkivet paa Herlufsholm).
LDipl. [4633]

a) Hul i Pergamentet; suppleret fra 1704.

Juni 7. Reg. 4668. [A. Orig. Niels Mogenssøns Arkiv.] Aa. Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 423 a. Herefter: *Vedel Simonsen, Borgruinerne 1. H. S. 57*; udførligt Udtog efter Aa: *Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 464*, jfr. S. V. — Udtog fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 29 a. [4634]

Juni 8. Hans¹ udvalgt til Danmarcks og Sveriges Rige, Arving til Norige, Hertug i Sleßwigh osv. Torsd. infra oct. corporis Cristi paa Raadhuset i Othens, nærværende Karll Biskop i Othens, Hr. Claus Rønøw R. og flere gode Mænd, var for os vore og Kronens Bønder i Høyroppe og bekærede dem, at Sandemænd gjorde et Markeskel mellem Espe og Høyropp, og inden forskrevne Sandemænds Tog gik, gjorde Abbeden i Holme Kloster og »kirckewerie« Lovhævd paa Kirkens Jord, og Kronens Bønder gjorde sammeledes paa deres Jord Lovhævd, som kaldes Høiropp og Woreberger, hvilken Bønders Jord og Kirkens ligger baade under ét Agerskifte og én Skov; og forskrevne Sandemændstog var mælt af Biskoppen og bedste Bygdemænd ved Magt at være. Da var der saa paa

sagt, at vore og Kronens Bønder skal nyde i alle Maader deres Jord, som de hertil haft har af Arild, og Abbeden og »kirkerwerie« ved deres Jord, indtil den Sag ind kommer for vor Fader og hans Raad; hvis hans Naade for Rette afsigende vorder derom, da blive det derved, og gange derom, som Lov og Ret er. Datum ut supra nostro sub signeto.

Perg. med 1 Segl: K. 86. Senere til Fjellebro Godsarkiv; ^asenest 1750 af Gaardens Ejer F. L. C. Pentz foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. 1480 Juni 1. [4635

a—a) Saaledes en Afskr. af Klevenfeldt i RA. Langebeks (!) Segltegn., Fasc. 1.

Juni 9. Notarialinstrument om de Forpligtelser, som Petrus Johannis, der af Paulus Winter Præceptor for s. Antonii Hus i Mortker var blevet indsat til »procurator et provisor« for s. Antonii Hus i Prestoo, paatog sig over for Mortker.

Perg. med Notarmærke og 1 Segl: G. 463. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 220.* [4636

Juni 14. Mates Clemenss Herredsfoged i Skowby H., Niels Magenss, Jachim And[er]ss VV., Twi Niels Borgeimester i Bowsense, Erik Niels Borger og Bymand sstds., Per Byg, Hans Fris, Erik Jenss og Henrik Jenss i Weede. Onsd. før Botiltz Dag paa Skowby H.s Ting fik en beskeden Dannemand Hans Ols i Hoolzød et Tingsvidne paa hæderlige og velbyrdige Mands Vegne Bent Bille med 8 Dannemænd: Jes Twss i Wedby, Gregorius Hanss i Bowsense, Laurens Bondess i Ore, Per Olss i Gamelby, Mates Semess, Nis Rask i Eilskoff, Tvi Skeling og Hans Semess i Nor Esterbøl; hvilke vidnede, at de hørte, Myckel Anderss samme Dag paa forskrevne Ting tilstod, at han og Laurens Saws hans »metbrøder« de skødede den Gaard i Hemersløff, som Per Frøst i boer, til Bent Bille, og kendtes de dem have opbaaret Penge og godt Gods for Gaarden til deres Nøje. Med vore Indsegl.

Perg. med [8!] Segl: 1, 4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en Segl; 6. Utydeligt; 7. Bomærke. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 109 L. 14* (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4637

Juni 20. Tingsvidne af Aars H., at Aars Sognepræst gjorde Lovhævd paa Smordupgaard for Kirkens og Bispedømmets Endel.

[A. ^aPerg. med 6 Segl.^a Brorstrup Kirkes Arkiv. — Aa. Vidisse 1552 Febr. 27 (Fastelavns Lørd.) af Wiborig Landsting, givet Hr. Christen Madsøn Sognepræst i Smordup.] Aaa. Afskr. efter Aa: NLA. Viborg Bisparkiv, Stiftsbog 1690, 2. Bd. S. 676. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 67* (i Aftrykket er Slutningsformularen udeladt). — Aab. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh., attereret af Ebbe Gyldenstjerne og Peder Villadsen (med

urigtigt Aar mdlxxx): NLA. Viborg Bisparkiv, Aars H., Smorup Kald Nr. 1. Anført herefter: *Dipl. Viberg. S. 299* under Nr. 3. [4638]

a—a) Saaledes Aa.

Juni 22. Hans Jeps Byfoged i Stwbbekøpingh, Morthen Vilioms, Per Fiskere³ »burgemestere« sstds., Heningh Niels Raadmand, Jens Biil⁵ Borger sstds. Beskeden Md. Niels Skaningh af Malmø stod for os og vilkaarede sig at komme til Nykøpingh for Axel og flere gode Mænd inden Johannis Dag bapt., nu var, under sin Fred, at svare velbyrdig Kvinde Fru Margretæ, Hr. Johan Frillæs Efterleverske, paa Gæld og andet Sag, hende at gøre Minde med Kærlighed eller Ret, »for han thedhen fordhæ«. Med vore Indsegl. Skrevet i Stwbbekøpingh fer. 5. ante f. Johannis bapt.

Papir med 5 Segl paatrykte forneden: 1-5. Bomærker. Johan Frilles Enkes Arkiv; senere til SvRA., Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [4639]

— Ærkebisp Jens i Lund stadfæster de Breve og Friheder, som Ærkebisp Tve har givet Olaff Bagge.

[Perg.] Afskr. af Klevenfeldt 1746 »ex originali pergameno a d^o Bohne de Bornholmia mihi misso«: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bagge. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 318.* [4640]

Juni 23. Christiern Konge. For os er berettet, at Mester Michel Jensøn vor Skrivners Kapellan i Maglebrende ^aKirke, som han^a ham forlent har, gøres Hinder paa, at han maa ej lade fiske i den Sø, som ligger i Maglebrende Sogn, og forskrevne Kirkes »gebed«^b Ager og Eng »skiøder«^c derpaa, og Sognepræsterne^d i Maglebrende har af Arild haft deres Fiskeri deri, og som han^e derpaa Sognevidne har. Da tillader vi, at forskrevne Præst og^f Kapellan i Maglebrende Kirke maa have frit Fiskeri med »sætte ned«^g eller i andre Maader i forskrevne Sø saa langt, som Kirkens Jord og Eng »skiøder«^c paa Søen og gammel Sædvane været har. Og tager vi forskrevne Kapellan til vor Kirke Maglebrende med al hans og forskrevne Kirkes Gods i vor Beskærmelse. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd forskrevne Kapellan at hindre og særdeles vor Foged paa vort Slot Nykiøbing Hinder at gøre forskrevne Præst eller Kapellan paa forskrevne Fiskeri eller hans Gods under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in claustro[!] nostro Segeberg in vigiliis^h Johannis bapt. nostro sub secreto appenso.

[A. Orig. Maglebrænde Kirkes Arkiv.] **Aa.** Afskr., attesteret af Jesper Jepsøn Sognepræst i Stubkiøping: SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, Kongebreve, Reskripter og Kollegialbreve 1472-1716. — **Ab.** Afskr., utvivlsomt fra 1666, attesteret af Fyns Biskop Niels Bang: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Fyn, »Kopier af Benaadninger, som ere givne Gejstligheden i Fyens Stift« Nr. 41. — **Ac.** Afskr.: SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Jordebøger, Herredsbøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Falster 1571-1690«, Hæfte: »Geistlighedens Intrader i Nørre Herred i Falster« (affattet 1690) Bl. 9 a (i Indberetning fra Præsten i Stubbekøbing Jacob Lauritzøn Birch). [4641

a—a) Ac: »Kirchis Sogn vi«. b) Ac: Grund. c) Ac: støder. d) Ac: Sognepræst. e) Ac: »da«. f) Ac: eller. g) Ac: »sætte næt«. h) Ac: vigilia nativitatis.

Juni 23 ell. 24.^a Tingsvidne af Tyril H., givet Henrick Wolstrup af Wrup, at hans Hustrus Broder Oloff Laweson havde gjort Lovhævd paa Wrup.

Perg. med [6] Segl: 3. Utydeligt; 4-5. Bomærker; 6. Utydeligt. (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.) *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 118.* [4642

a) Dagen angives som: den Lørdag, som var Midsommersaften; men 23. Juni var i 1480 en Fredag.

Juni 25. Ærkebisp Jens i Lund under sin Tjener Jepp Trugilssøn et Fiskevand Baldzmyre, der ligger op til hans Gaard (paa Borendholm) og tidligere har hørt til Gaarden, men nu var kommet derfra.

Perg. [med 2 Segl]. (SvRA. Perg.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 319.* [4643

Juni 28. Roskilde Bisps Officialis generalis overdrager Dr. Ericus Nicolai og Magister Cristiernus Petri at undersøge Sagen mellem Vikaren ved Frue Kirke Martinus og Raadmand Esbernus Scriffuere, begge i København.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 188. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 133.* [4644

— Tingsvidne af Hartsysel, at Jes Bloberigh Borgemester i Holstebro gjorde Lovhævd paa 2 Gaardes Eje i Assehoweth.

Perg. med [10!] Segl: 7. Brudst. »Senere til Niels Clementssøns Arkiv« (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 4.* [4645

a—a) Jfr. *ÆA. IV. 413 Nr. 92* og *Eline Gøyes Jordebog S. 385 d, e* (= *ÆA. IV. 412 Nr. 86* og *413 Nr. 91*); medens de Breve, hvorved Jes Blaabjergs Arvinger overdrager Godset til Niels Clementsson, senere er komne til Mogens Gøye, synes det samme ikke at være Tilfældet med Brevet af 1480, der ikke forekommer i *Eline Gøyes Jordebog*.

Juli 2. Kongen tilskriver Viborg Kapitel om Udlevering til Hermand Rynch Borger i Lybech og Danschen af, hvad der er bjærget af hans ved Leßøe strandede Skib og dets Ladning.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Viborg Bispearkiv, Læsø XXIII. 15. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 68; Missiver I. 69.* — Afskr. i Hæfte (attesteret 1690 Nov. 24 af Biskop Søren Glud og 3 andre ved Viborg Domkirke residerende) S. 22: NLA. Viborg Bispearkiv, Læsø I. 1 a. — Afskr. i tilsvarende Hæfte (attesteret 1690 Nov. 24 af de samme 4 Personer, men fortsat senere) S. 22: NLA. Viborg Bispearkiv, Læsø I. 1 b. — Afskr. fra 18. Aarh. (efter »en ved Stiftskisten forefindende videmeret Copie«), attesteret af Biskop Andreas Wøldike: RA. Rtk., Breve, Dokum. og Akter vedk. København, Købstæder og Amter, VI. Viborg Stift, Hald og Skivehus Amter. [4646]

C. Juli 2. Nævnt: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 756.* Se Udaterede Breve.

Juli 3. Jenns Pofuillsenn i Boserup, Eschild Nielsenn i Mollerup, Laue Skelmsen i Semmersberch, Mads Morttensøn i Torp, Joen Bing i Bransuig og Anders Andersenn i Øuerp VV., Hellge Lauridsenn Sognepræst i Koggerdyt og Ostrid Hendrichsenn Sognepræst i Hallmstet. Mand. efter Petri et Pauli ginge vi ret Markeskel med Odelbønder og andre Dannemænd og gamle Oldinge, som var imellem [*osv.; trykt med simplificeret Retskrivning: Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 114; læs dog: Hellm oc - Sonnerup marck oc Sonnerup - Sonnerup - Sommers berg marck i skielsdige -; Afskriften og som en Følge deraf Aftrykket udelader Brevets Slutning*].

[Perg.^a Duege Godsarkiv.] Afskr. (ufuldstændig) indført i kongelig Dom 1607 Aug. 29 mellem Lagsmandt Gyllenstiernn til Duegede paa den ene Side og Steen Brahe til Knudstrup og Melchior Vlfstandn til Axelluolldt paa den anden; Brevet fremlægges af den første. RA. Rigens Dombog 1597-1609 Bl. 249 b. [4647]

a) Saaledes Afskriften.

Juli 7. Vidne af Wordw Birketing, at Bisp Niels i Wiborgh lod gøre Lovhævd paa Gods i Romdrw Sogn til Wiborgh Bispedømme.

Perg. [med 10 Segl]. Viborg Bispes Arkiv; *ÆA. II. 320* (RA.). *Dipl. Viberg. S. 69.* [4648]

Juli 12 ell. 19. Christian Konge. In profesto Margarete for os paa vort Retterting i Suenstrops gaardt, nærværende Biskop Oloff Mortensøn af Roschilde, Hr. Axel Lagesøn paa Clauffsholm R., Jørgen Rudt paa Solte, Hr. Jens Pedersøn, Hr. Oloff Halffuegge, Hr. Espern, Hr. Peder Andersøn Kanniker i Roschilde, Hr. Claus forskrevne værdig Faders Kansler, Hr. Jacob hans Official, Jep Halffuegge, Grib i Borgby, Mattis Rolu, Boo Jennssøn i Kierop med mange flere gode Mænd, var Hr. Prior Gerloff Mortensøn af Øekloster med vort Stadfæstelsebrev [c: 2498]

lydende, at han har gjort Lovhævd efterdi, som ham var forfunden, paa alt Øelandt og Øskaw alle 4 Vegne til Markemode og til Midtstrøms og øster indtil Bedeholm og alle de Aalegaard, som dertil ligger nu og af Arilds Tid tilligget har, for Øeklosters rette Enemærke; item »induorde« forskrevne Hr. Prior Klosters Aalegaard Halegordt, item Hagediub, som er fra »vesten« Hagediubs Aalegaard og saa Hagediubet til begge »høffde« ned til Halegard for Øeklosters rette Enemærke undtaget et Fiskedræt, som kalde[s]^a Slogit, som paagaar efter Mickels Dag, som de af Brodskaw har Klosters Brev paa; item paa dette Gods: i Brouist S. og i Brouist By: Vestergardt (Tøger Oelsøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Oloff Hennicksøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Jens Oelsøn, 1 Øre Korn), et Bol sstds. (Peder Daael, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), med al Tilliggelse, som nu dertil ligger, og som kan bevises, at dertil ligget har af Arilds Tid, og med fuld Fællig, Fægang og Risehug i Mokier og fuld Fællig i Brouist Sø med Fiskeri; i Synder Yuxe 1 Gaard (Las Andersøn, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Clement Andersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Peter Nielsøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Mickel Wlff, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Anders Lauersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Peder Tørckelsøn, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Oloff Josepsøn, 1 Løb Smør), et Bol ibid. (Las Marquarsøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Jep Tøgersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør) og et Bol ibid. (Anne Jensdatter, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard (Lass Pedersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard (Vnge Anders Lauersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør) og et Bol (Matz Lauersøn, 1 Pd. Smør); i Nør Yuxe 1 Gaard, Las Jenßøn i boer, kaldes Putten, skylder 1 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ Løb Smør, et Bol ibid. (Niels Agesøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), et Bol ibid. (Peder Nielsøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Torckel Holgessøn, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Jøs Siuversøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Jøs Bodelsøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør) og 1 Gaard ibid. (Knud Pederß, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), dette Gods med »lodschiff« Jord i Agerimbs Mark til »mestendele« af forskrevne Gods i Synder Yuxe og i Nør Yuxe, som der har tilligget i gammel Tid og nu tilligger, og »grips jordt« og fuld Fællig i Agerimbs Mark og gamle Tofte til alt forskrevne Gods i baade Yuxe »indvorde« forskrevne Hr. Prior med Lovhævd for forskrevne Klosters rette frit Gods; item »indvorde« han med Lovhævd Sønder Mølle med frit Vandløb og »wdskyrdt« fra Nøriuxe Sø til Synndermølle og saa ud i »strandit«. Item havde forskrevne Hr. Peder[!] 4 vore Dombreve, det 4. skreven paa Pergament

med hængende Indsegl, med hvilke vi har Øekloster forskrevne Gods tildømt, og vor almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark over alle, som sig nogen Rettighed i forskrevne Gods vil kendes at have, item vor 6 »ugger« Stævnings Overhørelse; hvilke Tider paa forskrevne Breve alle ved deres fulde Terminer fremgangne er, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi Øekloster alt forskrevne Gods, forbydende alle forskrevne Kloster paa forskrevne Gods at hindre, og sætter vi den Sag evindelig Tielse paa. Datum *etc.* Sig. regni nostri Danie ad causas, teste Efrardo Grubbe de Tryggeuelle justiciario nostro.

[A. Perg.^b Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 111, Z. 7.*] Aa. Afskr. i Papirshæfte, se 1499, Aaa. RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 8 b. — Aaa. Afskr. af Frands de Thestrup efter Aa: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 11 a. [4649

a) Aa: »kalder«; Aaa: »kaldis«. b) Saaledes Aa.

Juli 13 ell. 20. *Reg. 4672**. A. Perg. med 7 Segl: 1. Bisp Albert af Lübeck's; 2. Bisp Helrik af Slesvig's; 3. Brun Bruskows; 4. Volmer Warendorps; 5. Henrik Broms's; 6. Henrik Murmeisters; 7. Johan Huges. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 4). *Dipl. Chr. I S. 353; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 286; dansk Udtog: Hvitfeld V. 281, Fol. 959 L. 15 f. n.* — Aa. Afskr.: Registrum Chr. I. [4650

— Jfr. *Reg. 4672**. Papir med 1 endnu overløbnet Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 18). *Dipl. Flensb. I. 608; Johann Petersen, Chronica der Lande zu Holsten (etc.; Franckfurt am Mayn 1557) Bl. cli; dansk Oversætt. herefter: Hvitfeld V. 279, Fol. 959 L. 1.* [4651

Juli 17. Trowels Winter Tingholder til Hwiding H.s Ting, Swen Pethersß², Boo Nielsß³ Præster og Lass Woghensß i Endrvp By. Mand. efter Ketilli Dag var paa Hwiding H.s Ting hæderlig Mands Lovshøring Hr. Per Friis Kannik i Rybe paa mene Kapitels Vegne sstds., som var Hr. Swen Pethersß Præst og Lass Woghensß i Endrvp By, hvilke vidnede, at de var i Wester Westet i Niss Lasß Gaard, hvilken Gaard Hr. P. F. »in-wordhæ« med Lovhævd med gilde Mænd og gæve, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for. Derefter æskede Hr. P. F. et Tingsvidne, hvilket han fik af 8 Dannemænd: Pawel Ascersß, Per Cristiernsß, Morten Swensß, Anders Pethersß i Risby, Nis Jensß, Nis Ascersß, Matis Lund og Nis Jensß af Balem; disse vidnede, at alle Ting lovlig tilginge, som tilforn skrevet stander. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [4] Segl: 2. Bomærke; 3. G. 941; 4. Bomærke; omtr. samtidig Paaskrift: »Super bonis Lagonis Deghen in Wester Wistet«. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 326* (RA.). [4652]

Juli 18. Lass Knudsen Foged paa Øster Lisbiere H.s Ting, Anders Morthensen i Kradbierigh, Nis Andersen i Høffvordue, Jens Therkildsen i Vgelbølle, Nis Jensen i Rottskou og S...us Degin i Mørckie. Tirsd. før Margeretis Dag paa Lisbiere H.s Ting fik Broder Matz Joensen af Eskingbeck Kloster et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Kiøndu i Elkier, Nis Michilsen i Baloff, Per Bunde i Bænnstrup, Per Jonß i Dagstrup, Anders Pouilsen i Meylbye, Per Tueßen i Baluff, Nis Michilsen i Kanckbølu og Michill Thyrißen i Høffuordu; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at Broder Matz inden 4 Stokke havde med sig sine Lovhøringe Thuordt Jennsen i Hiordshøff og Bertill Joensen i Rottskou, hvilke vidnede, at de var Lørd. efter Kieldz Dag paa en Eng, som kaldes Naldkier liggende ved Vgelbølu, hørte og saa', at Broder Per Nielsen Abbed i Eskingbeck Kloster gjorde Lovhævd med Præster og Kirkens Mænd paa det Gods, som s. Laurentii Kloster har i Lisbiere H., som det nu har i Hævd: 1 Gaard i Ugelbølu (Jens Therkildsen), 1 Gaard (Jens Hellißen), 1 Gaard (Michil Jennsen), 1 Gaard (Michill Nielsen), 1 Gaard (Jep Andersen), en (Anders S...us), et Bol (Erich Bruss), et (Nis Bruss), et Bol (Suendt Andersen), et Bol (S...us Henicksen), et (S...us Skreder), Naldkiers Eng, Skovland, som ligger til Vgilbølu, 7 Stykker Jord, som ligger til forskrevne 5 Bol, Skovskifte, som Markeskel udviser tvært over Skiørboe Eng i den vester Vesterbeck og saa i Rodtskou Mølledam, Ballugrdh[!] og sin[?] Eng og Toften inden ^a, item vesten og sønden op til Hr. Niels Thimeßens Gaard, Skov og Mark halvt saa stort som Hr. Niels Gaard »haue«, item alt Skovskifte paa Ballu Mark, item hver »oonde« Fure over al Ballu Mark, item 1 Gaard i Skieringh (Niss Faarßen), item i Karstrup Skov paa Skieringe Mark hvert 6. Træ, item Grenerdz-bierigh og Liungskouff. Hvilken Lovhævd lovlig tilbudet var 3 Ting og tilfunden var af Fogeden og Herredsmænd; og mælte de hans Lov stadig at blive, og ingen »gienhøringe« derom imod sagde. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Perg.^b Essenbæk Kl. Arkiv; *ÆA. II. 97*. — Aa. Vidisse 1588 Marts 16 af Viborg Landsting, givet Niels Schram til Wrup Hovedsmand paa Drotningborigh hans Bud.] Aaa. Afskr. fra 19. Aarh. (for-

mentlig af Kancelliraad Olsen; med Overskrift: »Fra Skjeringmunkgaard«): NLA. C. Olsens Samlinger, Topographica (under Skjeringmunkgård). [4653]

a) I Aaa er ladt Plads aaben til et Ord. b) Saaledes Aa.

Juli 20. (Reg. *7568.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 416.* [4654]

Juli 22. Reg. *7569. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 504.* [4655]

Juli 24. Per Andersß Foged i Salling H., Borquord Feckeß² a. w., Per Bonde i Aldrop, Oluf Morthenß Foged paa Hwitkeld, Hans Tordß i Broby, Claus Brvn og Jess Mathesß i Espæ. Jeips Aften var paa Salling H.s Ting velbyrdig Svend Ottæ Skinkel, hvilken adspurgte Dommer og den menige Almue, om nogen hørt havde til Tinge, at Mortin Beindsß, der Embedsmand var til Løfftzmosse, eller nogen Embedsmand sstds. efter ham har kyndet Løsen paa nogen den Jord, som bruges til Fiælbro, og særdeles navngivet, og »beddes« derom en Herredsnavn. Da var der opmælt 12 Dannemænd: Mathes Swønß, Per Skreder i Krarop, Jess Smeth i Espæ, Hans Persß *ibid.*, Swønd Mathesß i Finningh, Hans Persß *ibid.*, Anders Henricß i Nybøl, Mortin Lausß i Hoghrop, Claus Brwn i Rwdom, Per Morthenß i Hogrop, Per Nielsß og Hans Clemynß sstds.; hvilke vidnede, at de aldrig hørte, at Mortin Beindsß eller nogen anden kyndte Løsen paa nogen den Jord, til Fiælbro bruges, særdeles ved Navn nævnt, af den, som skulde høre til Løfftzmosse. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8!] Segl: 1. Bomærke; 2. Lxii 1; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet en Klokke; 7. Utydeligt. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [4656]

Juli 25. Reg. 4673. Er 1400 Juli 25, saaledes som ogsaa *Hofman, Fundationer VIII. 211* har; 1. Række Nr. 4366.

Juli 28. Frater Olauus abbas in Sora¹ [*osv. som 4072; læs dog: dimissis de anno date presentis persolvisse; - indtil:*] Datum in profesto Olaii.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4657]

— Jeg Abbed Olaff i Sore Kloster lover hæderlig og »welborlig« Md. Hr. Johan Oxæ R. paa Tordzø, at kommer de 10 lødige Mk., som han skal give os hvert Aar af Azerebode, ikke frem inden Olaffz Dag, som hans Brev indeholder, skal hans

Brev ikke blive forbrudt, paa det at vi kan fange dem inden 14 Dage eller 3 Uger derefter. Og dette har vi lovet ham at holde, saa længe vi lever. Mit Indsegl. Datum Soor fer. 6. in profesto Olai.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA). [4658

Juli 29. »Modbog«, udstedt af »Christian med guds naade Danmarckis, Norgiß, Wendiß och Gottis koning, hertug wdi Sleßvig, Holsten, Stormarn och Dytterschen, greffue udi Oldenborg och Dellmenhorst«, indeholdende 59 Artikler og »Datum Haffniæ in festo sancti Olai regis sub regali decreto[!] secretoque anno dommini mdclxxx.«

Afskr. fra c. 1650: Additam. 4to 451 Bl. 319 a. Er en dansk Tekst af Modbogen, ikke lidet afvigende fra den, som er trykt hos *Schlyter, Corpus juris Sueo-Gotorum antiqui IX. 462*, hvor den angiver sig udstedt af Kong Erich og Dronning Margareta. [4659

Aug. 1. Per Andersß Foged i Salling H., Anders Flemigh i Gelskoff, Wilhelm Frillæ³ i Vedeløff, Borquard Skinkel i Lamæhawæ, Borquard Feckesß, Laurens Iwerß i Hæsingh VV., Oluff Morthenß Foged paa Hwitkelde, Hans Tordsß i Broby og Matës Hauræ i Aldrop. Petri Dag ad vincula paa Salling H.s Ting fik ærlig og velbyrdig Md. Jahan Skinkel et Tingsvidne ved 8 Mænd: Per Skyttæ i Huntzrop, Per Hwith i Hæsingh, Jess Persß *ibid.*, Per Skred[er]æ i Krarop, Esbern Mathß i Hogrop, Anders Marquardß i Oræ, Jess Hiort og Michel Lindegord i Finning; hvilke vidnede, at de samme Dag saa' og hørte paa fornævnte Ting, at Jahan Skinckel fremledte 2 gode Riddermændsmænd Borquord Skinkel og Borquord Feckesß, hvilke hans Tinghøringe var til den Lov, han havde fæstet paa Lovhævd at gøre paa den Jord, Claus Bryske paataler, der til Fiælbro ligger. De fornævnte gode Mænd fremginge og vidnede, at de med Jahan Skinckel paa »loffs« Sted var, saa' og hørte, at han gav sin Lov, som han havde fæstet paa sin Lovhævd, med 10 gode Riddermændsmænd og 2 jordegne Bønder, som han havde paa den Jord, der Claus Bryske paatalede, som er fra Wibhæ gaff paa Heringhe Mark og til Villessæ bek, al den Jord, der sønden Vejen ligger, derpaa gav han Lov paa sin Lovhævd, der han havde til Fiælbro, og »laffworde« sin Jord som en Dannemand, og som ham var forfundet af Dommer og gode Mænd, og de mælte hans Lov og Lovhævd ved Magt at blive. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 3. Flxiii 6; [8. Nævnt af Plesner i LDipl.]. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [4660

Aug. 6. Bernd Wechte som Fuldmægtig for de i Lubek og Dantsk hjemmehørende Ejere af Ladningen i et strandet Skib kvitterer Wiborg Kapitel og dets Tjenere paa Lessø for Regnskab for det bjærgede Gods.

Papir uden Segl, men med Slutningen egenhændig og et derved tegnet Bomærke. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 70.* [4661

Aug. 7. (Reg. 4674*.) [Orig. paa Papir.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 505.* [4662

Aug. 10. (Reg. 4675*.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 250.* [4663

— Se 4598.

Aug. 12. Eggert Vestenii, den Tid Landsdommer i Nørjuttlandt, Axell Lageß, Peder Høgh, Erich Erichß »ridder«, Olluff Munck, Albritt Skiell, Sti Vesteni, Mogins Krabe, Morthen Roedt, Spendt Vester[!], Pouill Abildgaardt »borgemester«, Endt^a Lauritz Vester^b, Nis Sale og Niels Schriffuer. ^cLørd. før f. asumpt. Mariæ paa Viburg Landsting kundgjorde velbaarne Md. Olluff Morthinß Landsdommer i Nørjuttlandt, at Jomfru Buolle og Jomfru Igge Stengbergsdøttre^d har gode gamle Lovhævdsbreve paa noget Gods i Nør H. i Varsøbill, som ind var »vardt« med Lovhævd, før Sandemænd gjorde Markeskel. Og derpaa sagde vi saa for Rette, at »huilcke dieldt och« Jord og Enge, som ind var »vardt« med Lovhævd, før Markeskel gjordes, det bør dem at beholde, endog Sandemænd gjorde Markeskel, dog »suere« de ingen Mands bort, og har der nogen bort^e af den Del, der ind er »vardt« med Lovhævd, da er det Ran og bør at forfølges efter Loven. »In cuius rei testimonium etc. f«

[A. Orig.] Afskrifter: **Aa.** Gl. kgl. Saml. Fol. 1138 Nr. 49 (fra Slutningen af 16. Aarh.); **Ab.** Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 50 (fra c. 1600); **Ac.** sstds. Fol. 842 Nr. 50; **Ad.** sstds. Fol. 846 Nr. 50; **Ae.** Uldall 4to 257 Nr. 250 (de 3 sidste fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); **Af.** Ny kgl. Saml. 4to 1386 S. 43 (fra 18. Aarh.); **Ag.** RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Stangeberg (Afskr. for Klevenfeldt »af en gl. Dom-Bog ex comm. di Sevel 1751«); **Ah.** Kall 4to 567 S. 96; **Ai.** LDipl. 1485 Aug. 13 (af Langebek betegnet: »Ex copia«; de 2 sidste fra 18. Aarh.). [4664

a) Ad: Eued; Af, Ah, Ai: Eved; mangler i Ae. b) Ab, Ad, Af, Ah, Ai: Vesteni; Ae: Vestini. c) Ah har Aaret mcdlxxxii, Af og Ai Aaret mcdlxxxv. d) Ac: Strengebjergsdøttre; Ad: Stenbergsdøttre; Ae: Stenzbierigsdøttre; Af, Ai: Stenbergsdøttre; Ag: Stangbierigsdøttre; Ah: Steen Bergs døttre. e) Ab, Ac, Ad, Ae, Af, Ag, Ah, Ai: bortført. f) Ab: sigilla nostra presentibus etc.

Aug. 17. Reg. *7571. Perg. [med 4 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Gottorp C). *Dipl. Flensborg. I. 609.* [4665

— Tingsvidne af Hinstet H., givet Hr. Eler Provst i Owgardi om en urigtig gjort Lovhævd paa Gods i Owe og Oweterp.

Perg. [med 7 Segl]. Viborg Bisps Arkiv? (RA. Viborg Kapitels Arkiv). *Dipl. Viberg. S. 71.* [4666

Aug. 18. *Reg. *7572.* Perg. [med 3 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. III. 6.* [4667

— Cristiernn koningh. Ame daghe Agapiti nemliken des vrydages in den achtedagen Unser frowen assumpt. to Segeberge ime clostere weren vor unns in bywesende des heren Alberdes bischoppes to Lubeke, heren Erick Ottensons unses hoffmesters, heren Clawes Ronnowen unses marschalkes in Denmarcken, here Niclawesß Reuentlowen rittere, der duchtigen Detleues van Bockwolde heren Detleuessons, Luder Rumors, Clawes Ratlowen, Hartich Schinckels, Clawes unde Hinrikes van Aleuelde heren Johanssons, Henneken unde Otten Wals-
torppen Dethleuessons, Diderigk Blomen, Gotzick Rantzowen unser redere, der ersamen heren Hinrick Kastorpen, Brun Bruschowen borgermestere unde Hinrick Bremße radmanns to Lubeke, heren Hinrick Murmeisters, Johann Hugen borgermestere unde here Hermen Langenbeke radmanns to Hamborg, rades-
sendeboden unde vele mehrere gude menne unde fromer lude gheistlick unde wertlick, geschicket ime rechte de duchtige Clawes van Aleuelde Benedictesson to Segarden uppe ene unde unns
er borgermestere, rades unde gemenen inwonere to Apenraa vulmechtigen uppe de anderen syden umme twistinge van der vorgnanten van Apenraa koweyde wegen en entwischen wesende, mit priuilegien un[de br]euen van beyden parthen auergegeuen, der se menden to netende unde to entgeldende. Daruppe wii na beyder parthe muntliker tosprake unde antwerde se beyden uthwiseden unde na flitiger betrachtunge der priuilegien unde breue inholde myt rade aller vorgnanten se wedder inne geschet, en vor eyn recht affgesecht hebben, dat unse undersaten tho Apenraa erer koweyde nethen scholen na innholde erer priuilegien, also ene de van koningen, hertogen unde greuen
gegeuen unde vorsegelt unde van unseme zeligen ohme hertogen Alue unde unns bestediget syn. Weret, se erer priuilegien warane vorsatliken misbrukeden, dat schal men vorfolgen na lantrechte. Unse koninglike secrete. Gegeuen unde geschreuen *etc.*

Ad mandatum domini proprium Enwaldus S. prepositus Sleswicensis.

Perg. [med 1 Segl]. Aabenraa Bys Arkiv; ^a1702 indleveret til Hertugen af Gottorp's Regering^a (RA. Gottorp C). LDipl. (Afskr. af Langebek 1769 ^bex archivo civit. Slesvic. ^c). [4668

a—^a) Paaskrift: •Pd. Gottorff d. 25. April 1702•.

Aug. 20. Gierdh Crestenß Kapellan i Owe, Thygi Jenß i Dalsgardh a. v., Malti Nielß, Knud Stykki VV., Nis Jenß i Nysom, Jes Knudß i Owe, Jes Laurensß *ibid.* og Bend Nielß i Wyffwe. Sønd. efter Vor Frue Dag *assumpc.* paa Owe Kirkegaard fik Hr. Eler Ywerß Provst i Owegardh et Sognevidne af 23 Dannemænd: Tygi Jenß i Dalsgard, Nis Jenß i Nysom, Clauus i Bashøl, Las Hordbo, Magns i Keelstrvp, Per Nielß, Per Pouelß, Jes Jenß, Pouel Kam, Anders Brwn, Bend Nielß i Wiffwe, Jes Nielß, Tames Mognß, Stafen Morthenß, Jes Nielß, Jep Nielß i Owe, Michil Perß, Jes Hardbo, Las Listh, Jes Knudß i Owe, Nis Jebß, Anders Hordß og Jes Lanth; disse 24[!] Dannemænd vidnede, at det var dem vitterligt, at der har aldrig ligget mere Jord til Michil Persß Gaard og Keld Nielß i Owe end, som nu ligger til dem, enten paa Owe Mark eller Owe torp Mark; item vidnede de 24 Dannemænd, at Michil Perß og Keld Nielß tilstod samme Tid, at saa var i Sandhed. Med vore Indsegl. Datum u[t] supra.

Perg. med [7!] Segl: 7. Bomærke. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 338*; 1861 af Pastor emer. C. Praëm foræret til Gehejmearkivet^a. LDipl. [4669
^{a—a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Gehejmearch. III S. XVII.*

— *Reg. *7573.* Perg. [med 1 Segl]. Ribe Dominikanerkl. Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 11.* [4670

Aug. 21. (*Reg. 4676**) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 251.* [4671

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Lage Broks Bud med et Pergamentsbrev uskrabet, ustunget og med 13 hængende Indsegl vel færdige, lydende: 3145. Med vort Indsegl til Sager. Datum in curia nostra Tryggewelle fer. 2. ante f. Bartholomei, teste Efferardo Grubbe *justiciario nostro.*

Perg. med 1 Segl: K. 80. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4672

Aug. 22. Jess Jwthe Foged i Nøre H. i Falster, Axel Walkendorpp² Høvedsmand paa Nikøbingh, Hr. Per Falster Landsdommer i Falster, Jahan Wensterman i Fføulsangh, Mortin Wænsterman i Stadager, Hening Wænsterman⁴ i Torkilstorp, Mortin Rebergh i Biærge. Tirsd. før Bartolmei Dag paa Nøre H.s Ting spurgte velbaaren Md. Palli Andersß sig for, om Ting-

mænd vitterligt var, om nogen Abbed af Sør eller deres Bud har givet Kære paa Nøre H.s Ting paa det Gods i Grymmelstorp, som Hr. Steen Basse i Værge havde, Gud hans Sjæl naade, som er 1 Gaard, Tve Nilß i boer, og 1 Gaard, Anders Pærss i boer, og 3 Gaarde, som Pær Rudh og Fru Hæble der har. Derpaa »bedes« Palli et Tingsvidne. Da var tilmælt Mortin Biner i Klaskow; han skulde til sig tage 11 Dannemænd og sige derpaa, som de vilde være bekendt for Gud og for Danne-mænd; da tog han til sig: Boo Olsß i Ønsløff, Oloff Hæmingsß ibid. og Nils Patke ibid., Bo Mortenß ibid., Jæp Boß ibid., Anders Nilß ibid., Nils Biner i Biskow, Trwels Lawertß i Klaskow, Hans Hwidh i Ranz, Hansomer i Løndbw, Simen Patkke i Büskow. Disse 12 Mænd vidnede, at de aldrig hørt havde, at nogen Abbed af Sore eller nogen paa deres Vegne har givet Kære paa det forskrevne Gods i Grimmelstorp paa Nore H.s Ting i nogens Mands Minde, som nu lever. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester ell. Spor af 4 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Dxliv 6; 4. Lxiv 9. Palle Andersson Ulfeldts Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmarkivet. [4673

Aug. 23. *Reg. *7575.* Perg. [med 4 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Gottorp C). *Dipl. Flensborg. I. 611.* [4674

— *Reg. *7574.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Gl. Estrup Godsarkiv; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). *Brasch, Vemmetofte I. 25* (i moderne »Oversættelse«). [4675

a—a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Aug. 25. *Reg. *7576.* Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere (jfr. 1498 Jan. 7-13) tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 361.* [4676

— *Reg. *7577.* Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere (jfr. 1494 Jan. 9) tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 363.* [4677

— Unsem borgermester unde radmannen unser stad Sleswick. Cristiern koningk. Leven getruwen, wy schicken juw na unsem affschede sodanen mester, de dat dep unde gelech des Sligges allenthalven besehen schal, off men dar mit der ploch deper haben dorch maken moghe. Begheren darumme, gy eme bote unde folck schicken mit eme to farende unde alle gelech to besende. Ißet, eme denn düncket, dat id bestendich sy arbeit unde kost daran to kerende, so wüllet eme resschop schicken na behove, so he juw to seggende werdet, dat he des

werckes möghe betengen beth to unser tokompst, denn willen wy vorder dar rat to finden, dat id möghe vort ghan, juw und deme gemenen besten to gude. Willet juw hir gutwillich inn bewisen, so gy weten juw unde uns daran to donde is; is uns dancklick van juw to willen. Datum an unser borch Segeberge am fridage na Bartholomei under unsem signete.

[Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VIII Bl. 2. [4678]

Aug. 25. *Reg. *7578.* Perg. med [4] Segl: 1-2. Bomærker. ^aAf Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^a (RA. København (Tillæg)). *Kbhvns Dipl. I. 217.* [4679]

^{a-a)} *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 196.*

Aug. 29. *Reg. *7579.* A. Perg. med [11] Segl: 1. Bisp Albert af Lübeck's; 2. Skjold, hvori en Bjælke, og Hjelm (Brudst.); 3. Forsiden mangler; 4. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 5. Lxlix 71; 7. Brun Bruskows; 8. Henrik Broms's; 9. Henrik Murmeisters; 11. Herman Langenbekes. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XII. 57). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 364; Dipl. Flensborg. I. 613; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 294.* — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* [4680]

— Ick Gotzick Rantzow Gotzickesß byn na rechter rekenscopp aller schulde haluen, de ick mit heren Cristiernn koning hadde beth an dessen dach, mit synen gnaden mit fryeme willen auer eyn gekomen, so dat syne gnade van allen schulden unde schaden, hetendes unde louendes my nicht schuldich blifft. Hirup hebbe ick mynem gnedigesten heren alle syner gnaden breue my up alle schulde unde schaden gegeuen auergeantwordet unde gedodet; deßgeliken dode ick alle besegelde breffue, de syn van schulden, schaden, hetende unde louende, beth her to gegeuen, efft der welke bevunden wurden, darmede ick mynen gnedigesten [heren] mochte manen, unde dancke mynen gnedigesten heren, synen gnaden husfrowen unde eren kynderen als mynen naturliken heren guder betalinge, uthgenomen mynen pantbreff up Norborch unde eyn breff my nw vorsegelt up 2400 lub. mr. van heren Gherdes greuen to Oldemborch wegen, unde wo ick dit jar vor mynem gnedigesten heren gelouet hebbe, dat alles loue ick to holdende. Myt myneme ingesegelle. Gegeuen ame slote Segeberge ame dage Johannis decollat.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Gottorp C). [4681]

— Ick Mathias Ratlouw¹ knape byn na rechter rekenscopp [osv. som 4681; læs dog: louendes nicht - hetende effte louende -

siner gnaden - *indtil*:] betalinge, uthgenomen eynen breff ludende upp etlike summen geldes, de my doch durch mynen gnedigisten herenn schir betalt is, den Siuerd Brocktorpp myneme gnedigisten herenn van myner wegen ghesecht hefft to antwerdende; unde wes darinne nicht betalt is, wil myn gnedigiste here na tiden unnde stunden betalen. Mit myneme ingesegelle. Gegeuen to Segeberge ame dage Johannis decollac.

Perg. med 1 Segl: Skjold med Rathlou-Vaaben og Hjelm. Kongens Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). [4682

Sept. 7. *Reg. *7581.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 79. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Dipl. Chr. I S. 372; Missiver I. 70.* [4683

— *Reg. *7582.* Papir (lidt beskadiget) med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 351; Missiver I. 71.* [4684

— Ffrater Birgerus [*osv. som 4050; læs dog: anno 1480 sublevasse - indtil*:] Datum Ringstaden in profesto nativit. Marie nostre abbacie sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4685

Sept. 9. Christiern Konge. For os paa vort Retterting var Biskop Jeips af Børglum Bud med vore Stadfæstelsebreve lydende, at forskrevne værdig Fader har gjort Lovhævd paa dette Gods i Westre Swenstorp, hvilken Lovhævd var tilbuden paa Hane H.s Ting og tilfunden af Fogeden og Herredsmænd, som er: paa Nørregardh, som Jens Mattsen i boer, 1 Gaard, Cristiern Keldsen i boer, 1 Gaard, Oleff Swenningssen i boer og Hiortils Kirke tilhører; item paa dette Øoclosters Gods: 1 Gaard (Pether Atzersen), 1 Gaard (Cristiern Swenningssøn), 1 Gaard (Kaye Keldzen), et Bol (Jep Jeipsen) og et Bol (Twæ); dette Gods med al sin rette Tilliggelse, »lodskiff« Jord og »wild« Jord, med Fæled, Fægang, Fiskevand, Hede og Udmark, som er sønder indtil Humbleheidh og øster indtil Markeskels høw og der nær fra til en Sten, som staar i en liden »liwng-rigell«, og saa til en Sten, som staar yderst paa »lyen hart« oven for Twedall, og saa Twedall lige ned i Skeringh, som Sandemænd sidst svor Markeskel, vesten indtil Tuerops Mark og Hiortels Mark. Alle forskrevne Marker svor Biskop Jeip til forskrevne Biskopsdømme og til Klosters Gods og til Slæte og andre Ejere, som Gods har i Swenstorp, undtaget i Swenstorps Mark 5 Stykker Jord, som ligger til Pether Thamessøns Gaard

i Taerop, og 1 Eng, ligger til Per Olssens Gaard i Taerop, og Taerop gordz Jord, som er 40 Stykker Jord: først 4 Agre vesten fra Jens Mattsens Gaard, som boer sønderst i Swenstorp, 6 paa Raghager, 4 Agre vesten for i det samme Fald, 2 Agre paa Lerwangs mede, 5 Agre paa Gamble Lerwangh, 1 Ager paa Holmëndzholm, 1 paa Kirkegade og 1 anden Ager der sønden for, 1 østerst paa Grønedige, 1 anden »wester lige« paa Grønedige, 1 paa Steenbergh agher, 2 Agre sønder Eielsingade, 2 Agre paa Nørre Eielsingade, 2 paa Bremmeager, 2 Agre oven til Møllen, 2 oven til Agershøw, 1 Ager oven for Slæte, 2 norden til Holen. Item svor han Ny aa og Skeringh til fælles Fiskevand til al Hiortels S., og ingen Mand der nogen Del ene i at have med »telne lagh« eller i andre Maader. Og al den Grund norden for Skeringh og øster indtil Boielons bek og nær indtil Kongens Forstrand svor han til fri Fædrift og Ildebrand til al Hiortels S. »Item at« Sandemænd i Hane H. gjorde deres Ed om Markeskel mellem Leidorps Sognemark og Hiortels Sognemark, da gjorde de deres »tugh« først ved Markeskels høw og saa til en Sten, staar der norden for i en liden »liwng h rygell«, og saa lige nær til en anden Sten, som staar yderst paa »lyen hart« vesten til Attishob hos Twedall, og saa Twedall ret ned i Skeringh; den Grund der østen for svor forskrevne Sandemænd til Leydorp Sognemark og den Grund der vesten for til Hiortels Sognemark. Efterdi som vore Stadfæstelsebreve udviser, og derimod er ingen »breff« tagen af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Børglum Biskopsdømme, Kirke og Øø Kloster fornævnte Gods efter forskrevne Lovhævdsvævs Lydelse, og tildømmer vi Leydorp S. og Hiortels S. de forskrevne Marker efterdi, som forskrevne Sandemænd har svoret dem ret Markeskel imellem. Forbydende nogen dem paa forskrevne Gods eller Marker Hinder at gøre, saa længe forskrevne Lovhævd og Sandemænds »tugh« rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køge crast. nativit. Mariæ. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe de Tryggevelde justitiario nostro.

[^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Børglum Bisps ell. maaske snarere Ø Kl. Arkiv; ^asenere »penes« Jens Rosenvinge^a.] Afskr. af Gram: LDipl. [4686

^{a-a}) Saaledes Afskriften.

Sept. 9. Morten Dwe Foged paa Nesbo Ting, Per Nielß i Longuad, Bo Bertilß, Crestern Jelß, Pouel Esgiß, Terkil Perß,

Michil Jeleß og Jeloff Crestiernsß. Lörd. før f. exaltac. crucis paa Nesbo Ting fik beskeden Svend Jasper Henricß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Griis Boß, Crestern Lauerß, Thøger Matß, Las Oleß, Jes Munck, Visti Roerß, Pouel Eysß og Las Jenß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, saa' og hørte paa fornævnte Ting 6 Synsmænd: Bo Bertilsß, Per Niels i Longuad, Griis Boß, Ymer Perß, Esbern Palnß, Mattes Matß, hvilke afhjemlede, at de har aldrig set eller hørt, at imellem Giebgard og Bwndgard nær i Øsløs har været noget Byggested eller har været bygget nogen Gaard i 80 Aar eller i nogen Mands Minde. Item er det os vitterligt, at Mauritz Niels har et Kaalgaardsted imellem Bwngarden og det Byggested, som nu begyndes, som ligger af Rette til Mauritz Niels Gaard Giebgard. Item har vi aldrig hørt, at der har været noget »adell bøgstet« imellem Giebgard eller Bwngarden i nogen Maade. Sig. [*nostra*]. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Kun Spor: 3-4. Utydelige; 5. Bomærke(?); 6. Bomærke. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [4687]

Sept. 10. Jens Ryøther Sognepræst i Tranis, Jens Puddher V. og Per Mattissen. Sønd. før hellig Kors Dag exaltac. »alh« Trans Kirke fik velbyrdig Md. Niels Krabbe af Herpinghgarth et Sognevidne af 12 Dannemænd: Las Lowsß, Las Bugsß, Per Mattisß, Cristern Persß, Cristern Mollerwp, Mattis Persß, Las Ybesß, Per Storm, Jep Bertilsß, Nis Bowbere, Per Skøth, Ybwer Cristernsß; hvilke vidnede, og mene Sognemænd med dem, at det var dem vitterligt, at Las Krabbe og Jens Krabbe og Mowris Krabbe alle 3 paa fornævnte Kirkegaard tilstod at have opbaaret 28 Tdr. Byg af Niels Krabbe. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aOrig. paa Papir. 1749 i Kærgaardsholm Godsarkiv.^a] Afskr. af Jon Mortensen 1749: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krabbe. [4688
a-a) Saaledes Afskriften.

Sept. 16. *Reg. *7583.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 251.* [4689]

Sept. 21. *Reg. *7584.* Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (1504) og derefter til Christiern II.s (1513); *ÆA. V. 46*, jfr. 44 (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 374.* [4690]

— *Reg. 4677.* Perg. med [6] Segl: 1. G. 350; 2. Lxxxvii 30; tidligere mulig ved alle 6, nu kun ved de 4 første Seglremme forbundet med

1642. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. IV. 3). *Nye Danske Mag. I. 183; Kbhvns Dipl. IV. 134.* — Hertil 1642. [4691]

Sept. 25. Hermen Grabo Borger i Landzkronæ sælger Ærkebisp Jens i Lund sin Rettighed i en Gaard (i Landskrone).

Perg. med [7] Segl: 1, 7. Bomærker. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 320.* [4692]

Før Sept. 26. *Reg. *7585.* [Orig.] Optaget i 4694. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 378.* [4693]

Sept. 26. *Reg. *7586.* [Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Notaren Otto Foget. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 378.* [4694]

Sept. 28. Johannes vam Haffuen archidiaconus Ripensis, Thomas Longhe dechanus, Jacobus Windh cantor totumque capitulum ibid. Noverint universi, nos 2 litteras DDn. regum Dacie sub veris eorum sigillis sigillatas nec in aliqua sui parte viciatas vidisse, quarum prima sub tali habetur forma: 1. *Række, Udaterede Breve Nr. 83.* Forma secunde talis verbotenus, ut[?] subsequitur: 1. *Række Nr. 7948.* Et ad requisicionem circum-spectorum virorum proconsulum et consulum civitatis Ripensis, cum ipsum originale de loco ad locum periculosissimum sit portare, originale fecimus transscribi supradictum. Sig. capituli nostri. Datum^a profesto Michaelis.

A. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). — [Aa. Udateret Vidisse, udstedt af Jenns Wiborg Ærkedegn, Hanns Suanninge >degen<, Casper Mull Provst og menige Kapitel i Ribe^b, uden at det siges, til hvem Vidissen gives, og saaledes at baade Brevet af 1480 og de deri indeholdte Breve er oversatte paa Dansk. Ribe Bys Arkiv.] Afskrifter efter Aa: Aaa. AM. 4to 17 Bl. 109 b (fra c. 1600); Aab. Gl. kgl. Saml. 4to 3170 Bl. 149 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.). [4695]

a) Aaret er 1480 (og ikke 1470, saaledes som anført paa de 2 citerede Steder i 1. Række). b) Da Aaa Bl. 104 a og Aab Bl. 143 a taler om <tuinde copier>, gaar jeg ud fra, at Oversættelsen af nærværende Brev ligesom Oversættelsen af 1491 Dec. 29 nedfr. har foreligget i Vidisse af de ovfr. nævnte.

— *Reg. 4678**. [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 102.* — Andre Afskrifter, formentlig direkte ell. indirekte efter Orig.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 1170 (fra 17. Aarh.); sstds., Urk. Stadt Schleswig Nr. 186; sstds., Haandskr. Nr. 142; Kiels UB., S. H. 529 AA 1 S. 73; sstds., S. H. 529 AA 2 S. 337 (de 4 sidste fra 18. Aarh.); RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VIII Bl. 3 og Vol. X paa 4 forskellige Steder (disse 5 af Ulrik Petersen); Thott Fol. 1230 S. 275 (fra c. 1700); Ny kgl. Saml. Fol. 886, 1. Foliering Bl. 42 b; Thott Fol. 1229 (omtr. midt i Bindet) (de 2 sidste fra 18. Aarh.). — Da Slesvig By i 1723 skal

indsende sine Privilegier til Tyske Kanc., nævner den i et vedføjjet »Register« dette Brev kun »in copia«, medens den for de allerfleste Breve fra den foregaaende Tid citerer Originalerne (men for Brevene fra den efterfølgende Tid rigtignok som oftest ligeledes kun Kopier) (RA. T. K. I. A. Afskrifter af Aabenraa og Slesvig Byers Privilegier indsendte i Henh. til Pat. 15. Maj 1723). [4696

Sept. 30. Mickell Andersß Herredsfoged i Tutze H., Powell . . . . . paa Holbek, Oluff Jenß sstds., Hans Laurensß i Hagesstede, Anders Jensß i Arnack. . . . . Lörd. efter Micaelis Dag paa Tutze H.s Ting spurgte beskeden Svend Jep Nielsß, H[r. Abbed] Oleffs i Sore Kloster Foged, sig for, om der var nogle Dannemænd vitterli[gt eller til] Minde drog, om den Eng har ligget ukært til Mogens Jensß Gaard i Snærti. . . . . eller dem til Minde drog, at Jep Erickß har været Hr. Abbets fulde Hjemmel til den . . . . . ej. Der »bedes« Jep Nielsß et Stokkevidne paa. Da tilmælte jeg en beske[den] . . . . . Tord af Sweininghe, at han skulde tage 11[!] Dannemænd til sig og spørge . . . . . »vyndne«. Da tog han til sig Jes Skytte [i] Skaresholm, Per Mog. . . . . Hembek, Las Jude i Sanby, Jes Perß i Gislingh, Per Mattesß i Løsserop, Mattes Matesß i . . . . . Nielsß i Hørby, Jep Nielsß [i] Gurede, Jep Perß ibid., Jes Jepß i Skamstrop, Swnde i Stocke. . . . . Mates i Høuith. De 12[!] Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var og vel i Hu kommer, at forskrevne Eng . . . . . ukært i 40 Aar og mere; og opstod forskrevne Jep Ericssß og til . . . . . Eng, som ligger til Moghens Jenß. Med vore Indsegl.

Perg.-Brudst. uden Segl; den højre Side og Plica mangler. Sorø Kl. Arkiv; a1902 af Amtsforvalter Holst i Maribo foræret til Rigsarkivet^a. [4697

a—a) Delttes Gavebog; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsark. I. 127.*

— Wy Cristiern konningk entbeden dy, unsem amptmanne to Gottorpp Hans van Alevelde, unse gүнste tovörn, ernstliken gebedende, du in allen dinghen und karspelen, als by dem Slye gehalten werden und belegen syn, deßen breff leßen und vorkündigen latest, dat nemant syck vordriste in dem Slye etlike paleholte^a to slande, thüne to settende iffte ander dingk, dar-dorch de Slygh weder unreyne gemaket^b möchte werden, by live und gude, dem allerhögesten bröke und by verlust unser könig-likn gnade in nener mathe anheve to makende. Weret sake, dat jemant syck vordristede in dem Slye paleholte to settende, thüne effte ander dingk to makende, gebeden wy dy by unsem

königliken gnaden dat van unser wegen ane alle gnade by live und gude to straffende. Datum an unsem slote Flensborch am dage Jeronymi under unsem secrete.

[A. Orig. Slesvig Bys Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VIII Bl. 6. (Afskr. herefter af Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXVIII, XXVII c 1 b). — **Ab** og **Ac.** Afskrifter af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. X, en S. 130 og en S. 126. — **Ad.** Afskr. fra 18. Aarh.: Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 187. [4698]

a) Ab og Ac: pale oder holte. b) Mangler i Ab.

Okt. 3. Udtog: *Hvass III. 125*; *Reg. *7587*. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 175*.

Okt. 4. *Reg. *7588*. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Kapitels Arkiv; *EA. V. 331* (RA.). *Dipl. Chr. I S. 375*. [4699]

— *Reg. 4679**. **A.** Perg. [med 1 Segl^a]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Terpager, Ripø S. 735*; *Kinch, Ribe I. 383*. — **Aa.** Vidisse 1481 Marts 14. — **Ab.** Vidisse 1499 Nov. 20. — **Ac.** Afskr. fra 16. Aarh.: RA. T. K. I. A. Acta der zur Abhelfung der in den Aemtern Ripen, Hadersleben, Torningen u. Tondern eingefallenen Gebrechen bestellten Commissarien 1568-76, Pk. IV (Læg 2). — **Ad.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 20 a) (med urigtig Dag). [4700]

a) Nævnt i Aa.

Okt. 7. Viborg Landsting afgiver paa Forespørgsel af Domprovst Hartuig Jwl i Viborg Erklæring om Inddrivelse af Kapitlets Tjenere paa Lessø's Saltafgift.

Perg. [med 6! Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 72*. [4701]

Okt. 9. *Reg. *7589*. [Perg. [med 1 Segl]. Odense Skrædderlavs Arkiv.] Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. II. 65* (= *Nyrop, Gildog Lavsskraaer II. 186*). — Afskr. af Vedel Simonsen: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg IX. [4702]

— Oluff Friiss V. Foged paa Kallø, Per Vtsß Herredsfoged i Hallæ H., Greerss Søvrensß Provst i samme Herred, Mikil Ascersß i Tygstrvp V., Hans Albritsß Foged paa Esdrvp, Per Mortensß⁶ i Tordup og Jes Nielsß i Allistrvp. Mand. paa Dynus Dag paa Hallæ H.s Ting finge beskedne Mænd Anders Nielsß af Fordup og Pouel Jensß ibid. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Jensß i Turstrvp, Greerss i Limæ, Jep Persß i Lyuelstrvp, Ascer Obsß i Andi, Hinric Jensß i Rudgord, Jens Bang i Wester Aling, Morten i Kardæ og Per Mogensß i Faxing; disse vidnede,

at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting 2 beskedne Dannemænd Anders Tuesß i Wester Aling og Per Obsß i Andi, som var rette Lovhøringe til de 2 »lagheffd«, som A. N. og Pouel Jensß gjorde i Syøby Mark; de forskrevne Lovhøringe vidnede, at de over var, der A. N. og Pouel Jensß stod paa deres egen Grund i Syøby Mark mellem Hielmgordz Vej og Ywersbalu, og saa' og hørte, at de gjorde hver sin Lovhævd med 12 jordegne Bønder og Bøndersønner, Dannemænd og Dannesvende, efterdi som de havde tilforn tilbudet Lov for Lovhævd paa deres rette eget og »inthet« paa andre Mænds i 3 Ting til Herredsting, og efterdi som O. F., P. V. Herredsfoged og menig Herredsmænd havde tilfundet dem af Ting. Da »wordæ« de med Lovhævd til dem og deres Slægt 12 Stykker Jord mellem Ywersbalu og indtil Hielmgordz Vej og Skov for Enden for hver Ager indtil Kirkibec, som deres »oldefader« og Fader havde i Hævd ukært mange Vintre før dem, og siden A. N. har brugt i 20 Vintre og mere. Fremdeles »wörde« de til dem med Lovhævd den Rettighed i »vrönt« Jord og Skov indtil Hielmgordz Vej. Fremdeles »woordæ« de og til dem med Lovhævd saa megen Grund, som et Læs Eng kan give, som ligger i Kroxbec Dam sønden ved Krogxbec Kirke vesten op til »kirkibecken«, hvilket har ligget til Westergord i Fordup i lang Tid, og en Ager ved Syøby »thydlid« sønden op til »fortaan«, som de og deres Forældre har brugt ukært af gammel Tid. Fremdeles »wörde« de til dem og deres Slægt Westergord i Fordup. Alle disse 12 Stykker Jord og Rettighed i »vrönt« Jord og Skov fra Ywersbali til Hielmgordz Vej »woorde« de dem til med Lovhævd til Westergord til ret Ejendomsgods, som der har ligget til af Arild, dog saa at ihvor som Kirkens Jord ..... ligger med Rette, den være fri undtagen. Derover mælte Lovhøringene begge deres »lagheffd« stadig at blive, og ingen »gienhøring« derimod stod. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 7 Segl: 1-5. Utydelige; 6. Bomærke i Skjold; 7. Utydeligt. α 1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^α (RA. Privatark., kronolog. Række). [4703

α—) Jfr. RA. Reg. 73 i Kvart, Sønderhald H. 59 og 62.

Okt. 11. Reg. *7590. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 350. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 76; Kbhvns Dipl. IV. 134.* [4704

Okt. 12. *Reg. 4680.* Perg. [med 1 Segl]. Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 91* (læs: *sociorum eius martirum*). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6 b). [4705]

— *Reg. 4681.* [A. Orig. Svendborg Bys Arkiv. — Aa. Optaget i Vidne 1560 Apr. 18 (Torsd. efter Paaske) af Toßinghe Ting. Perg. [med 6 Segl]. 1841 i Svendborg Bys Arkiv.] Efter Aa: *Aktstykker udg. af Fyens Selsk. I. 96.* — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 408. [4706]

Okt. 13. *Reg. *7591.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 90.* [4707]

Okt. 20. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var Hr. Abbed Oluff af Sore Kloster med et Pergamentsbrev [u]skaaret, med 3 hele Indsegl, lydende: 3044. Datum Kalundeborgh in profesto 11000 virginum nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grybbe justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Sorø Kl. Arkiv (AM. V. 25). [4708]

Okt. 23. Johannes electus in regem Daciæ et Sveciæ, hæres regni Norvegiæ, dux Slesvicensis *etc.* Animo concepimus et ex informatione suscepimus, opus hoc esse saluberrimum, qvo non privatum et particulare bonum qværitur, sed publicum, et eo magis credimus hoc negotium fore eligendum, quanto magis ad spiritualia mentis alimenta^a tendit. Qvamobrem^b considerata pia intentione^b patris nostri Dn. Christierni regis^c, cujus cura^d erat (et est), ut^d regna sua prudentum virorum copia^e decoraret, suorumqve^e regnorum filii possent erudiri, qva de re a sede apostolica obtinuit auctoritatem fundandi universitatem, per qvam voluit philosophicam scientiam et virtutes varias in regnis suis augmentari, ne suorum (regnorum^f) incolæ pro investigandis scientiis compellerentur in alienis terris scientias mendicare, dignum duximus hujusmodi negotium persequendum^g, et tanto libentius^h ad hoc inducimur, quanto plus per hoc gloriamⁱ regiæ celsitudinis regnorumqve ac incolarum eorundemⁱ commodum credimus posse dilatari ad laudem Dei fideique catholicæ exaltationem. Unde et nos commissioni patris nostri factæ venerabili viro Petro Alberti artium magistro, decretorum et medicinarum licentiato de erectione studii in civitate Hafniensi consentimus et, quæ facta sunt per eundem de consensu patris nostri, confirmamus. Volumus insuper doctoribus, magistris et suppositis ejusdem universitatis

et eorum privilegiis, quantum in nobis est, assistere et eosdem ab injuriis defendere, quemadmodum pater noster aliique principes consueverunt, in quorum terris universitates sunt fundatæ; inhibentes omnibus nobis subjectis, ne quis de doctoribus, magistris, scholaribus et eorum bonis se intromittere audeat. Secretum nostrum præsentibus duximus appendendum. Datum in castro Kalendeborg die Severini.

Ad relationem et commissionem junioris principis.

[A. Orig. Københavns Universitets Arkiv.] Aa. Afskr. fra 1641: Rostgaard Fol. 86 S. 3. — Afskrifter fra 17. Aarh.: Ab. Thott 4to 2041 Bl. 4 b; Ac. Oslo UB., Haandskr. 4to 30 Bl. 3 b; Ad. Uppsala UB., De la Gardie Nr. 33 Bl. 2 a. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ae. Thott 4to 2041 c Bl. 2 b; Af. sstds. 8vo 518 S. 8; Ag. Additam. 4to 189 a S. 3. — Ah. Ufuldstændig Afskr. af N. Foss: Gl. kgl. Saml. 4to 3200 (største Delen af Brevet gives ved en unøjagtig Angivelse af, at »hic inseritur de verbo ad verbum tota fundatio universitatis Hafniensis, prout eam publicari fecerat Christianus 1mus«). — Anført med Haand fra 18. Aarh. (ret kortfattet, dog med fuldstændig Datering): Ny kgl. Saml. 4to 1222 S. 160.

[4709

a) Ab, Ac, Ad, Ah: alimonia. b—b) Ab, Ac, Ad: consideramus piam intentionem. c) Ab, Ac, Ad tilføjer: felicissimæ recordationis[!]. d—d) Saaledes Ae, Af, Ag; Aa: erat, ut; Ab, Ac, Ad: erat. e) Ab, Ac: decorare, quibus suorum; Ad: decorare, quibus piorum[!]. f) Saaledes Ab, Ac, Ad; mangler i Aa, Ae, Af, Ag. g) Ab, Ac, Ad, Ae, Af, Ag: prosequendum. h) Ab, Ac, Ad: liberius. i—i) Ab: regni Daciæ et ejus aliorumque advenientium; Ac, Ad: regni Daciæ et ejus incolarum aliorumque advenientium.

Okt. 23. Per Hwidh, Hans Madhgrewæ[?] Borgemestre i Ystede, Jep Nielsß og Ollwff Smedh Raadmænd sstds. Mand. før Symonis et Jwde Dag var for os og mange flere Danne-mænd i vor naadige Herre Konges Toldbod Olwff Graffwere, som Tolder var, og en Kvinde, som kalder sig at hedde Thyre Brvn Hyorths, og spurgte Ollwff Graffwer fornævnte Kvinde ad, hvem de 2 Tønder Øl tilhørte, som Olwff Graffwere havde taget et Aar tilforn fra fornævnte Kvinde, som hun førte ud af Ystede og ikke havde fortoldet, som hende burde at gjort; til hvilket hun svarede, at det ej anden Mand tilhørte uden hende selv, og havde selv betalt fornævnte 2 Tønder Øl med sine egne Penge. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt Skjold; 2-3. Bomærker; 4. Utydelige Rester. (RA. C 3, Domme.) [4710

Okt. 25. Johannes archiepiscopus Lundensis, Olauus Roskildensis, Johannes Arusiensis, Jacobus Burglanensis, Karulus Ottoniensis et Nicolaus Verbergensis[!] ecclesiarum episcopi. Pium ac acceptum obsequium Deo impendere credimus, quociens fideles suos ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare s. Erasmi in ecclesia b. Michaelis Slaulosie congruis

habeatur reverencia et honore et a Cristifidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui altare causa devotionis, peregrinationis vel oracionis visitaverint et precipue in festis dedicacionis et patronorum eiusdem missas, predicaciones aut alia divina officia coram eo audierint, celebraverint seu celebrari fecerint, vel qui dominicam oracionem, angelicam salutacionem aut alias devotas oraciones flexis genibus ob reverenciam patronorum altaris dixerint, illis eciam, qui ad ornamenta eiusdem melioranda seu augmentanda manus porrexerint adjutrices, tociens eis singuli nostrum 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitencii relaxamus, dummodo ad hoc consensus dyocesani accesserit. Datum Kalundeburgis ffer. 4. ante f. Symonis et Jude nostris sub secretis.

Perg. [med 6 Segl]. Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv (RA.). [4711

Okt. 26.^a *Reg. 4406.* [Orig.] Afskrifter (med Aar 1480, men urigtig Dag, jfr. Note a): Gl. kgl. Saml. 4to 3140 b Bl. 117 a; Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk.: Thott 4to 2022 S. 165; Uldall 4to 237, 3.-sidste Side; Donatio variorum 4to 121, Læg v xxii og Læg w xxiii; Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. »Jydsk laugbok Nr. 6«; Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14. — Afskr. med Aar 1580: Ny kgl. Saml. Fol. 847 Nr. 10. — Afskrifter med Aar 1470: Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 99; sstds. Fol. 1138 Nr. 10; Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 10 a; sstds. Fol. 839 Bl. 26 a; sstds. Fol. 845 Nr. 10; sstds. Fol. 1310 e (2 Afskrifter, den ene af Langebek); Kall 4to 567 S. 39; Additam. Fol. 151 Nr. 10; sstds. Fol. 152 Nr. 10; RA. MS. Domssamling B Nr. 10; sstds. Domssamling D Nr. 10; LDipl. bag 1480 Okt. — Afskr. med Aar »M. D.«: Gl. kgl. Saml. Fol. 1137 Nr. 10. — Afskrifter med Aar 1570: Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 10; Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 10; sstds. Fol. 842 Nr. 10; sstds. Fol. 846 Nr. 10; sstds. 4to 1386 S. 15; Uldall 4to 257 Nr. 244; RA. MS. Domssamling A Nr. 10. — *Rosenvinge, Domme I. 8.* — Udtog med omtr. samtidig Haand (dateret 1480 »ante omnium sanctorum«): Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 40 Bl. 67 b. Afskrifter her- efter: Kall 4to 546 (af Kofod Ancher) og LDipl. bag 1480 Okt. (af Brocman). — [Afskr. i Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VIII Ord. I in folio Nr. 17 (anført *Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 257*). — Udtog her- efter af G. E. de Franckenau.] Afskr. efter sidstnævnte af B. C. Sandvig: Kall 4to 404 (med Aar 1470 uden Dag). [4712

a) Dette Brev, der ikke haves i Orig., har i ingen af de i nærværende Udgave citerede Afskrifter den Datering, hvortil det her er henført. Aaret angives i Afskrifterne baade som 1470, som 1480 og som 1570 (ell. 1580); Dagsangivelsen kan mangle helt ell. være: den N. Dag ell. lyde: »Erasmio famen Eraspi et Despinatis nostri« (f. Eks. Gl. kgl. Saml. 4to 3140 b). At denne sidste forskrevne Dagsangivelse skal læses: »erastino sanctorum Crispini et Crispiniani martirum« (s: Okt. 26), kan formentlig anses for givet, saa meget mere som et med omtr. samtidig Haand skrevet Udtog af Brevet (i Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 40 Bl. 67 b) henfører det til 1480 »ante omnium sanctorum«. Hvad Aaret angaar, har allerede *Rosenvinge, Domme I. 9 Note 2* gjort opmærksom paa, at det ikke kan være 1470, men tidligst 1478 og rimeligvis er 1480. Henførelsen til 1480 er sikkert rigtig; ikke blot har et ret stort Antal af til Dels ret gamle Haandskrifter dette Aar (skønt *Rosenvinge. anf. St.* siger, at »samtlige Afskrifter have 1470«), men det stemmer ogsaa med Kongens Itinerarium, idet nærværende Brev er udstedt paa Kallundborg, hvor Kongen var 1480 Okt. 29 (*ÆA. V. 281*) (og Tronfølgeren 1480 Okt. 23 (se her ovenf.)).

Okt. 27. Notarialinstrument, at Københavns Kapitel appellerede sin Sag mod Esbernus Schriffuere Raadmand i København for Ærkebispem af Lund.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkiyet. *Kbhvns Dipl. IV. 135.* [4713]

Okt. 30. Cristiern Konge¹. Fer. 2. ante f. omnium sanctorum paa vort Retterting i Graabrødre Kirke i Kalundeborgh, nærværende vore Mænd og Raad Hr. Eric Otteß vor Hofmester, Hr. Anders Nielß af Asdal, Hr. Axel Lagesß RR., Oluff Mortensß vor Landsdommer i Nørre Jutland, Mauricius Nielß og Claus Bryske med mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hans Nagel og Hans Skindhher i Kordell om Trætte om en Gaard i Bregninge i Ars H. (Oluff Guld), som Anders Powelß forðum i boede og giver 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot uden Stud og Leding. Da i Rette lagde Hans Skindhher et Dombrev, som Kong Eric havde udgivet, lydende, at han havde tildømt Jeip Persß og Arsten og deres Medarvinger Gaarden i Bregninge; item et Pergamentsbrev beseglet med 4 Indsegl, udgivet af Ars H.s Ting, lydende, at Per Michelß Foged i Ars H., Jens Nielß i Tyggetstrop, Tøme Botzendall, Jens Rws i Flintterop og Karl Nielß i Westraby havde indført Merde Atzere og hendes Børn i 2 Gaarde i Bregninge i Ars H. (Anders Pouelß; Jens Persß) efter Kongens Brevs Lydelse og Landslov. Derimod havde Hans Nagel ingen Brev eller Bevisning, men sagde, at han havde købt en Del i Gaarden af en Kvinde Citze, som var Jeip Persß Husfrue. Derimod lagde Hans Skindhher et Pergamentsbrev [c: 1. Række Nr. 7478] beseglet med 7 hængende Indsegl, som Hr. Jachim Flemmingh med flere gode Mænd havde udgivet, lydende, at Oluff Persß, Citzes Fader, skødede Pether Dieghn i Bregninge et øde Pd. Skyld vesten for forskrevne By. Da gav de dem i Rette for os paa baade Sider. Derom funde vi for Rette, at Citze havde ej Magt at sælge det Gods, som hendes Fader tilforn havde skødet bort; thi bør Merde Atzere Arvinger at have Gaarden; forbydende nogen dem deri Hinder at gøre, saa længe den afvindes dem lovlig, og til nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [4714]

Før Nov. 1. Udtog: Stockholms Kgl. Bibl. Haandskr. C 40 Bl. 67 b. Er 4712.

Nov. 1. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder nu 3. Sinde Hr. Jørghen Rwdz Arvinger eller, hvo det Gods i Lyngby og anden Sted, ihvor det ligger, som Hr. Jens Knutsß havde befalet Hr. Jørghen Rwd i god Tro, i Væрге har, at de inden 5 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. forskrevne Gods under deres Faldsmaal efterdi, som de er tilforn lovlig paa-mindede med vore Lovdagsbreve. Datum die omnium sanctorum nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus og utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Johan Pedersøn Oxes Arkiv (RA.). [4715]

Nov. 5. Laxman¹ Høvedsmand paa Siwitzburgh, Erich Andersß, Henrich Friiss og Michel Acersß i Tygstrvp a w. Vi var hos, den Tid Laghe Brøk købte Kardeholmæ af Axel Jeipsß, og aldrig vi hørte, at Laghe lovede Axel enten Breve eller Gods igen. Med vore Indsegl. Datum Kiøbinghaffn dnica. infra oct. omnium sanctorum nostris sub sig.

Papir med Rester og Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Dxi 7; 2. Kun Spor; 3. Utydeligt Brudst. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). LDipl. [4716]

Nov. 6. (Reg. *7592.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 256.* [4717]

— Jep Bwdiß Foged paa Hornum H.s Ting, Per Thwriß, Lass Anderß, Per Thorß, Seurin Spegher, Niss Perß i Nybæ, Michil Perß, Anders Morthenß og Therkil Jwdæ. Mand. før Martini Dag paa fornævnte Ting fik velbyrdig Md. Lass Wiffærtß V. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Thwriß, Lass Anderß, Per Thordß, Seurin Spegher, Nis Perß, Mates Michilß, Anders Morthenß og Niss Jenß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Lass Wiffærtß havde sine Lovhøringe inden alle 4 Stokke, hvilke kundgjorde, at L. W. havde »indword« med Lovhævd Ræpstrup, som L. W. selv i boer, og Pleiælstrvp og Pleyalstrup Mølle, ligesom Sandemænd har gjort deres Tog tilforn imellem Raadstedh Mark og Pleiælstrvp Mark fra Tøktrup Bæk indtil »hodomssaghern, hodomssagærn« ud og saa ned til Aaen til Grisæss krogh og Engen vesten til Aaen nedden og oven, som Jep Dinsæns Brev udviser. Item »indhwordæ« han Mwnkholm, 1 Gaard i Syndrup (Gregorius), 1 G[aard i H]yllæstet (Per Magnß), 1 Gaard i

Brastrvp (Nis Throwelß), 1 Gaard i Heetz (Jes Oloß), Halvdelen i Nerop med sin rette Tilliggelse baade i Marken og i Søen, 1 Gaard i Gul[b]jek (Lass Anderß), 1 Gaard i Durdup (Jes Jenß), »jen« Bol ibid. (Michil Perß), ib[id. 1 Tr]jediedel i »jet« Bol (Mates Cresternß), Hiæsbæk (Per Anderß), al Albæk, Hylgardh i Ardestrvp (Lass Perß), Berægard ibid. (Seurin Nilß), 1 Gaard (Per Swdher), 1 Gaard (Jess Perß), 1 Gaard (Mates Therkilß), 1 Gaard (Per Olosß), »jeth« Bol (Therkil Jwdæ), »jeth« Bol (Seurin Hiwæلمان), »jet« Bol (Hans), »jet« Bol (Ingh), »jet« Bol (Lass Skredher). Item vidnede fornævnte Dannemænd, at L. W. gjorde sin Lovhævd, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette, og var hans Lovhævd tilbudet i 3 Ting, og var hans Lovhøringe inden alle 4 Stokke og mælte hans Lovhævd stadig. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Senere til Torstedlund Godsarkiv? (RA.). [4718

Nov. 8. Joannes archiepiscopus Lundensis universis episcopis, abbatibus, præpositis, decanis, archidiaconis tam cathedralium quam collegiatarum ecclesiarum prælatis et canonicis cæterisque præbyteris in et sub provincia nostra Lundensi ac alias ubilibet constitutis. Noveritis, quod cum certa statuta in favorem cathedralis ecclesiæ Schlesuicensis nostræ provinciæ Dacianæ super residentia inchoanda et perficienda inter alia ipsius ecclesiæ statuta edita et forte prædecessorum nostrorum auctoritate approbata ac juramento personarum capituli roborata, ut asseritur, existant, quorum statutorum tenor de verbo ad verbum sequitur: Item ad residentiam seu perceptionem communitatis nullus admittatur, nisi in die parasceues protestationem faciat per se vel per alium de residentia personali facienda, "quæ inchoari" a debeat a die protestationis infra mensem; a tempore autem inchoationis resideat per 12 septimanas, nihil percipiat nisi cottidianas distributiones, quæ manualia dicuntur. Nec tunc percipiat in cæreis et aliis communibus, nisi prius apponat capitulo unam libram ceræ. Item si quis ex residentibus se ab ecclesia Slesuicensi per 12 septimanas integras sive semel sive vicissim absentaverit, ab anno perceptionis communitatis statim cadat, et si quid perceperit, in alio anno refundat; a quo excipiat procurator vel procuratores bonorum capituli tempore, quo bona prædicta procurant, item qui mittuntur a capitulo in negotiis eiusdem sive fabricæ. Item si rex sive dux sive episcopus aliquem canonicorum de residentibus in suis

agendis per modicum tempus miserint seu ad se vocaverint, eorum absentia eis non nocebit, similiter præpositi Schlesuicensis, archidiaconi et aliorum prælatorum, qui præposituras suas ex incumbenti eis habent visitare^b, si sine fraude faciant visitationem; et si suspicio sit contra eum, quod faciat visitationem fraudulenter, purget se proprio juramento. Item quicumque de residentibus post inchoatam residentiam ad studium vel ad servitium alicuius principis supranominati seu episcopi transferre voluerit, dummodo hoc fecerit de licentia capituli, pro rata temporis deserviti percipiat et non ultra. Fuimus nihilominus pro parte Dn. Enwaldi Souenbroderi præpositi ac canonici et præbendati ecclesiæ Schlesuicensis necnon Dn. Christiani regis secretarii supplicati, quatenus ^ctam cum ^ceodem Dn. præposito quam ecclesiæ Schlesuicensis canonico^d super dictis statutis^e ac juramento desuper facto, si et in quantum illa aliquo modo occasione ipsius Dn. Enwaldi præpositi^f inchoatæ et non debite, ut asseritur, ad ritum ecclesiæ prædictæ continuatæ^g residentiæ, ut non speratur, violata forent, eo quia ad vocationem dicti^h principis de consensu ipsius capituli post inchoatam et non continuatamⁱ residentiam huiusmodi sine[?]^j regiæ celsitudinis servitio in terris Schlesuicensi[?] et Holsatiæ juxta exigentiam temporis residentiam huiusmodi et ultra fuisset et esset probabiliter mancipatus, gratiose dispensare et a perjurii reatu, si quem tam ipse præpositus quam personæ capituli præmissorum statutorum occasione incurrissent, absolvere ipsumque Enwaldum perfecte residentem declarare dignemur. Nos enim non immerito legitimis Dn. Enwaldi impedimentis moti suisque precibus inclinati, super prædictis statutis et eorum asserta violentia pro hac vice, de cetero tamen illis in suis robore et firmitate duraturis, auctoritate nostra metropolitana et legationis dispensamus, et Dn. Enwaldum ex causis præmissis perfecte residentem declaramus ac eum ut talem cum omnium fructuum suæ præbendæ perceptione reputari volumus; necnon ipsum ac quascunque capituli personas in præmissis interesse habentes a prædicto asserti perjurii reatu, si quem non specialiter ex præmissis et earum occasione incurrissent, gratiose nostra auctoritate, quantum de jure possumus, absolvimus. Secretum nostrum est appensum. Datum et actum in civitate Hafniensi die Wilhadi.

[A. Orig. Enevold Souenbroders Arkiv.] Aa, Ab, Ac. Afskr. (»sed non extat originale; extractum vero ex registratura«) i Protokoller

1579, henholdsvis Bl. 32 b, 39 a og 39 a (RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2). LDipl. [4719

a—a) Ab: quam inchoare. *b*) Ab og Ac indskyder: et. *c—c*) Ab: cum; Ac: tam (rettet fra cum). *d*) Ab: canonicis. *e*) Ab indskyder: tam. *f*) Ab: præfati. *g*) Ab: consummatæ. *h*) Ac indskyder: a. *i*) Ab: consummatam. *j*) Ab: suæ; Ac: sine.

Nov. 14. *Reg. *7593.* Perg. med [7] Segl: 1-4, 6. Bomærker; 7. I Sigilfeltet en Hestesko(?). Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; 1837 af Overkrigskommissær N. C. Øst solgt til Danske Selskab (RA.). LDipl. *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 149.* [4720

Nov. 20. Morthen Mortenss Foged paa Han H.s Ting, Laurens Perss Sognepræst i Kettrvp, Mattes Skytte i Klim, Grauers Thygesss ibid., Mattes Smeedh i Jernum, Nis Laurensss i Telling og Ingmer Perss. Mand. før Katerine Dag paa Han H.s Ting fik velbyrdige Md. Mawritz Nielsss af Ogord et Stokkenævnd af 24 Dannemænd: Mattes Skytte, Grauers Tygesss, Mattes Smedh, Per Nielsss i Longwod, Nis Laurensss i Telling, Anders Oloffs i Attrvp, Powel Mattesss i Klim, Las Perss i Lørstet, Las Jensss i Egerim, Griis Bosss paa Hannes, Ingmer Perss, Morthen Falquordss, Kieeld Sowensss[?], Nis Michelsss i Bestrvp, Jes Clementss ibid., Las Sewrenss i Hauertzleff, Per Bosss, Sewren Jensss i Telling, Jep Henricks i Hwsby, Falqword Ogesss, Jep Gwndiis i Mansdrvp, Per Staphensss, Sone Bosss og Jes Slette; hvilke vidnede, og er dem vitterligt, at den Aalegaard, som kaldes Thures Aalegaard, som Prior Gerloff har »hæffuede« sig til, er rette Bønders Aalegaard og Grund, og har de givet Skat og Leding af den i 60 Aar og flere til nu, Prior »heffuedæ« sig den til. Item vidnede forskrevne Dannemænd og menige Herredsmænd med dem, at den Tid Mawritz Nielsss var i vor naadige Herres Forfald af Landet i Skone, forfulgte Prior Gerloff alle sine Dele til Tinge, fordi han vidste, at han var ej i Landet, og ikke før. Item vidnede forskrevne uvildige Danne-mænd, [*at de*] samme Dag saa' og hørte paa Han H.s Ting, at 4 Dannemænd kærede, at den Aalegaard var dem ulovlig af-trængt, som kaldes Thures Aalegaard, og aldrig nogen »arwinge« i Rette var stævnet med Prior. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt; 2-4. Bomærker (2. og 3. er 2 Aftryk af samme Signet). Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E: RA.). [4721

Nov. 27. Kongen befuldmægtiger Ærkebisp Jens i Lwnd m. fl. til at dømme mellem Jørgen Daa og Hr. Knut Truetsøn om Harebergh.

Papir med ubetydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 321.* [4722]

Nov. 29. *Reg. *7595.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 77; Kbhvns Dipl. IV. 136.* [4723]

— *Reg. *7594.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 79. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Dipl. Chr. I S. 373; Missiver I. 72.* [4724]

Nov. 30. Johan Gerickes¹ Herredsfoged i Hornss H., Bo Jons¹ i Vellervp a v., Oleff Pers¹ Sognepræst i Skiby, Anders Niels¹ Foged i Syelsyøgaarth og Niels Pers¹ i Veylæby. Die Andree paa Hornss H.s Ting fik velbaaren Md. Per Byllæ i Swanholm et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Mangens Jens¹, Niels Jons¹ og Jon Niels¹ i Landherssløff, Nis Hemmings¹ i Dalby, Clæmeth Pers¹ i Liwngervp, Hanss Niels¹ i Kindby, Jep Andhers¹ og Jep Hiørdrengh i Ferssløff, Tygæ Alffs¹ i Bondervp, Anders Sywrds¹ i Søndherby, Per Knwts¹ i Thørssløff og Lassæ Pers¹ i Droby; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Per Byllæ havde hvert Aar givet Kære paa det ny Markeskel, som Skiby Mænd gjort havde i den øde Mark, som kaldes Krogsstrvps ooldh, som er mellem Swanholm og Skiby, og paa den Del, som Skiby Mænd ind havde hegnet til deres Mark og Vang af den fornævnte øde Mark og Grøde af ført, som Per Byllæ gav Kære paa samme Dag. Disse Ildinger havde Per Byllæ ildet og ladet ilde hvert Aar til Hornss H.s Ting, siden fornævnte Markeskel gjort var og fornævnte Stykke Jord indhegnet var, og var det nu det 4. Ting i det Aar, at han saa gjort havde. Med vore Indsegl. Givet ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Tværdelt Skjold, i det øverste Felt en tredelt Plante; 2-3. Kun Spor. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). [4725]

Dec. I. *Reg. *7596.* Perg. med egenhændig Underskrift og 1 Segl: K. 78; gennemskaaret. Dronning Dorotheas Arkiv; senere kasseret^a (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 375; Dipl. Flensborg. I. 630; dansk Udtog: Hvilfeld V. 280, Fol. 959 L. 21 f. n.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Godehardus Asseborgh, clericus Huelbergensis civitatis, kejserlig Notar: RA. Gem. Arch. XVII. 81. — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XVII. 13. [4726]

a) Jfr. *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 464 f.*

Dec. I—7. Jeg Cristinae Jenssædatther i Syndherop, Hr. Jens Torberns¹ Datter Ridder af Brengsterop, hvis Sjæl Gud naade,

sælger og skøder til velbyrdig Md. Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Høvedsmand paa Korsør: 1 Gaard i Ytheræ Ytherby i Otz H. og Offræ Ytherby S. (Kieldh Jensß, 2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot med andre »bedhæ«) og Halvdelen den Gaard, som Per Nielsß i boer og giver af forskrevne Halvdel 12 Skpr. Byg og 1 Skill. Grot med andre »bethæ«; 1 Gaard i Hiernæbergh i Slauelsæ H. i s. Michels S. (Staffen Jenß, 3 Pd. Korn, 12 Skill. Penge, Høns, Gaas, Lam og hvert andet Aar 1 Bolsvin med andre »bedhæ«); 1 Gaard i Tiereby i Ars H. i Rørby S. (Oluff Persß, 2 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 9 Grot Penninge med andre »bedhæ«); 6 Grot Penninge af 1 Gaard ibid., som Hans Søffrinß i boer, og 2 Skill. Grot af 2 Gaarde ibid., den ene som Jens Orm, og den anden som Samsingh i boer. Hvilke Gaarde H. M. tilforn af mig i Pant har efter de Breves Lydelse, som derpaa givne er. Og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af H. M., som er 1000 lib. Mk. i Guld, Sølv og rede Penge, som i Sielandh er gænge, og en Købmand kan en anden fuldt med gøre. Afvindes forskrevne Gaarde H. M., tilbinder jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods af Rente og »beleyælighed« inden 6 Uger derefter; sker det ikke, skal H. M. have Fuldmagt straks at lade læse dette Brev til Sielantzfare Landsting og lade sig straks for Ejendom indføre i saa meget af mit Gods uden ydermere Rettergang. Medb. af flere[!] hæderlige og velbyrdige Mænd Jasspar Bryskæ² af Grimsterop, Jørghen Rwdh³ Høvedsmand paa Soltæ, Cristoffer Jenß⁴ i Sørrop, Karll Saxterop i Twræby, Niels Brvn⁶ Borgemester i Nestwet og Mattes Roloff i Swensterop a. w. Datum Synderop infra oct. Andree.

Perg. med [7] Segl: 2. Dxxi 9; 3. Llviii 13; 4. Clxxii 8 (Basse); 5. Llviii 13 (∅: endnu et Eksemplar af Jørgen Ruds Segl); [6. Hxxv 5a]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4727

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Brun.

Dec. 1—7. Søster Bendittæ Claußdatther Priorissa i s. Angnetis Kloster i Roskilde¹. Hæderlig og velbyrdig Md. Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh har fornøjet os vort Landgilde, som vi i dette Aar have skal af det Gods, som vi af ham i Pant har i Hielsømaglæ i Ringstæde H. og i Snesløff S.; hvilket Pant velbyrdig Svend Jens Fælningh os gav og oplod; saa at vi lader Henrich Meyensterop kvit i dette Aar. Sig. nostrum. Datum clastro nostro infra oct. Andree.

Perg. med 1 Segl: G. 432. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [4728

Dec. 3. Kiel Seuerin¹ Præst i Nørkongsløff, Gregers Anderson Præst i Skib[steth], Nis Thordß, Esbern Jenß i Lyngby, Palli Bertelß *ibid.*, Jes Pederson *ibid.*, L[a]s Michelsß i Brønnum og Nis Thomasson i Termdrop. Dnica. 1. adventus dni. paa Nørkongsløff Kirkegaard fik velbaaren Md. Jes Morthen af Reffs et Sognevidne af 12 Dannemænd: Peder Laurensß, Peder Paulson, Mates S[ta]finson, Terkil Nielson, Povel Thomasson, Jes Hwid, Lille . . . ., Peder Nielson, Jes Jeppson, Jap Pederson, Nis Rødh og Palli Pederß; hvilke vidnede, at Styrsholm har ligget til Reffnes i 40 Vintre og mere, og har ej nogen Mand bevaret sig med Størsholm uden de, der har [haft he?]nde [i] Ejers Minde, som er Morthen Jeppsons, Fru B. . . . .s og Morthen Jeppsons Børns Minde. Sigillis [nost]ris. Datum *etc.*

Medtaget Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet k; 5. Utydeligt Brudst. Refsnæs Godsarkiv; senere til Arkivet paa Holbækgaard. LDipl. [4729]

— Kiel Seuerinson¹ Præst i Sønderkongsløff, Gr[eg]ers Anderson Præst i Skibstet, Nis Thordß i Doldrvp, Jes Pederson⁴ i Lyngby, Esbern Jenß, Palli Bertelson Bønder, Nis Thomasson, Las Michielß i Brønnum. Dnica. 1. adventus dni. fik velbaaren Md. Jes Morthenson af Ræffs paa Sønderkongsløff Kirkegaard et Sognevidne af 12 Dannemænd: Nis Morthensß, Jes Smed, Nis Swenson, Peder Jenson, Nis Andersøn, Ascer Suder, Las Michielson, Cristern Pederson, Kieell Jenson, Jahan Laurensen, Las Nielson og Seuerin Pedersøn; hvilke vidnede, at Styrsholm har ligget fri til Refnes i 40 Vintre og længere, og har hun været brugt til Reffnes i saa lang Tid og mere, og ihvo som har haft Styrsholm for Leje eller Laan, da har de haft hende i Ejers Minde som [!] Morthen Jeppsons, Fru Brigittes og Morthen Jeppsons Børns Minde. Sig. nostris. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet k; 4, 6. Bomærker. Refsnæs Godsarkiv; senere til Overgaard Godsarkiv; ^a1918 af Hofjægmester Fr. von Arenstorff solgt til Rigsarkivet^a (NLA. Refsnæs Godsarkiv). [4730]

a—a) Dettes Bog over Køb af Arkivalier; jfr. *Meddel. om Rigsark. for 1916-20 S. 44.*

Dec. 4. *Reg. 4682.* Perg. med [9!] Segl: 3. Utydeligt Brudst.; 4. Lii 5 (*s her ægel perþon*); 6. Brudst., Skjold med Skanke-Vaaben (der har sikkert været Hjelm, som nu mangler); 7. Utydeligt Brudst. Aahus Dominikanerkl. Arkiv (SvRA.). *Dipl. Norv. XVI. 297; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 322.* [4731]

Dec. 11. Vidne af Køpmanhaffn Byting, at Ejerne af og Arvingerne til Jens Andersens Gaard, som kaldes Marsilii, lod skøde denne ved Østergade liggende Gaard til Niclai Kirke sstds.

[^aPerg. med mindst 1 Segl: Cxi 1.^a ^bKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 138*; *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 324.* [4732

^{a-a}) Saaledes Klevenfeldts Segltegn., Nyman (med Tegning). ^{b-b}) Saaledes Afskriften.

Dec. 15. Udtog: *Hofman, Foundationer V. 373.* Er 1481 Dec. 14.

Dec. 17. Anders Perss Præst og Kapellan i Gryndeløss i Skame H., Hagen Perss *ibid.*, Oleff Hanssen og Per Busk *ibid.* Sønd. før Tome ap. Dag paa Grindeløss Kirkegaard »bedes« Hr. Per Saxs Sognepræst i Sandager om et Sognevidne om den Lykke og Skov, som nu Hr. Peder i Værgen har, liggende vesten hos Kirken fra det Dige til Meensvodt og siden nær ud til Bøgelundtzbroe, om nogen havde hørt, at forskrevne Lykke og Skov nogen Tid havde været paatalt, eller andre havde i Værgen haft end Præst efter Præst til forskrevne Præstebord. Da fremginge disse 12[!] gamle Dannemænd: Anders Perss i Jerstrvp, Hagen Perss i Grindeløss, Jep Mats *ibid.*, Anders Høsbøll *ibid.*, Anders Iips *ibid.*, Mates Plou *ibid.*, Anders Hindt *ibid.*, Hans Anderss i Egenøse, Per Hans *ibid.*, Hans Terckels *ibid.*, Albrett Anderss i Jestrop, Henrick Hanss i Hørup og Per Jude i Endrupe; hvilke vidnede, at de aldrig hørte og aldrig mindedes og aldrig kunde spørge af deres »forelderne« andet, end Præsten har haft og brugt og i Leje ladet forskrevne Skov og Lykke, og hørte vi aldrig nogen Mand give der Kære paa i 60 Aar. Item er mig Hagen Perss vitterligt, paa den Tid jeg var Mester Jespers Foged i 12 Aar og mere over alt det Gods, Hr. »degen« havde i Fyn, og[!] forbød han mig at bevare mig med Lykke eller Skov, som ligger til Sandtager Kirke Præstebord i Skouby H. Item havde Hr. Jørgen 30 Oldensvin paa Sandager lundt; der tog jeg 2 Galte af til Oldengave; den Tid min Herre kom, da gav han ham Flæsket igen og gav ham Penge for »iisterit«; dette er mig vitterligt, og dette vidner vi. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Givet osv.

[^aPerg. med Segl.^a Sandager (Skouby H.) Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1550 ell. noget før, attesteret (uden Aar) af Jesper Daa; Paaskrift bagpaa: »Etth breff« (osv.), »som Jesper Daatz budt tilbødtt att ville lade lese paa thet aastedt, som Jørgenn Quidtzo suor i lagheffdt, oc førrendt ..... samme eidt.« 1909 af det kgl. Bibliotek afgivet til

Rigsarkivet (RA. Topogr. Saml. Papir, Skovby H., Sandager S. i Almindelighed). [4733]

a—a) Ifølge Afskriften: beseget Pergamentsbrev.

Dec. 19. Hans¹ udvalgt Konge til Danmarks og Sweriges Rige, Arving til Norige, Hertug i Slesswiigh osv. Prioren af Sortebrødrekloster i Othensse har berettet, hvorledes han har paa Klosters Vegne Halvdelen i Wskow og hvert 3. Træ i den anden Halvdelen; hvilken Skov ulovlig hugges imod hans Minde. Thi har vi tilskikket Niels Maghensson vor Foged og Embedsmand paa Nesebyhofuet, at han skal være forskrevne Prior behjælpelig i de Ærender, om nogen vilde djærves til at hugge eller huggelade ulovlig i forskrevne Skov, saa længe forskrevne Klosters Del bliver ham lovlige udlagt, og tale dem til, som derimod gør, efter Loven. Forbydende osv. Datum in castro nostro Nesebyhoffuit fer. 3. ante f. Thome ap. nostro sub signeto.

[A. ^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 86.^a Odense Dominikanerkl., senere Odense Hospitals Arkiv; anført i Registraturer over det sidstnævnte 1701 Nr. 378 og 1701 Nr. 378.] Aa. Afskr. af Langebek 1765: LDipl. (meddelt ham af Biskop (J. C.) Bloch (i Ribe)). — Ab. Afskr. af Th. Br. Bircherod: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 94 a (jfr. Bl. 91 a: meddelt ham af Kammerraad (Rasmus) Mule). — Aba. Afskr. efter Ab: LDipl. — Abb. Afskr. fra 18. Aarh., mulig efter Ab, men uden Datum: LDipl. — Abc. Afskr. fra 18. Aarh., direkte ell. indirekte efter Ab: Kall 4to 483. — Ac. Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. (Reg. *7597.) [4734]

a—a) Saaledes Aa.

Dec. 20. Stronge Torstensen Borger i Aalborg oplader til Vor Frue Kirke en Byens Jordkælder sønden under Raadhuset, som han har i Pant.

[A. ^aPerg. med [5] Segl, hvoraf 3 bevarede.^a Aalborg Vor Frue Kirkes, senere ^aAalborg Bys Arkiv^a.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Ab. Afskr. af Frands de Thestrup med ufuldstændig Dagsangivelse »feria quarta»: Ny kgl. Saml. 4to 747 b. Herefter i nyere »Oversættelse»: J. P. Stenholm, *Aalborg Klosterhist. I. 34* (læs: oc met min - libske march - aar op at bære - aar rænttler oc - wor frwes kircky forstander - vdi oc - borgemester oc - Ingwardson - Peder Scriffwer. Datum - feria quarta quatuor temporum ante natiuitatis). [4735]

a—a) Saaledes Aa.

— Per Schøtte. De Penge, som jeg og min Broder Jep Schøtte satte Hr. Erick Ottsø vor Del i Pant for i Giærild keer, som det Pantebrev [c: 4099] indeholder, som vi ham derpaa givet har, der har vi Fyldest opbaaret for efter vor Nøje og takker Hr. E. O. for god Betaling, og tilbinder jeg mig at holde

Hr. E. O. deri uden Skade. Medb. af andre velbyrdige Mænd Oluff Boesß² af Asdrop og Lass Owsß³ af Ingwarstrop VV. Datum in vig. Thome ap.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Lxxiii 98; 3. Lxii 16. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [4736

Dec. 23. Oluff Persß af Nygordh, som for den Sag i Dommers Sted sad paa Otz H.s Ting, Jens Laurensß af Ellynghe a w., Per Masß af Høby, Jens Persß af Gwdmyndrup, Mattes Jensß af Asmyndrup. Lörd. efter Thome ap. Dag paa Odz H.s Ting spurgte velbaaren Kvinde Fru Beritthe af Attherup, Cristyerns Famhaghens Efterleverske, sig for, om nogen havde hørt, at der var nogen Tid køret paa Attervp eller Atterups Fang i hendes Faders Tid Per Flemyngs eller ej, og hvor længe det har været i Per Flemyngs og hans Arvingers Værge ukæret, og derpaa »beddes« hun et Tingsvidne. Da tilmælte Fogeden en beskeden Dannemand Oluff Sebbysß af Skawerup, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig: Jens Persß af Gwdmyndrup, Jens Nielsß af Brenolth, Lassæ Nielsß af Skawervp, Nis Jensß af Asmyndrup, Jens Skredher af Ledstrup, Jep Laurensß af Hændstrup[?], Jens Andhersß af Oddhen, Beynth af Høwæ, Mechil Rask af Hønsinghe, Nis Iwersß af Preyllerup, Per Ipsß af Stenstrvp; disse 12 Dannemænd vidnede, at Per Flemyngh og hans Arvinger har haft Attherup og Attherup Fang i 40 Aar og Aar »iver« i fri havende Værge ukæret. Med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. uden Segl; Plica mangler. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [4737

Uvis Dag. *J. P. Stenholm, Aalborg Klosterhist. I. 34.* Er 4735.

— (**Aar?**). Jeg Jes Smed i Berynghe har solgt og skødet velbyrdig Md. Oleff Sommer i Giendrvp al den Rettighed, som mig er tilfalden paa Giendrvp Mark paa »myne hostrv« Vegne en Søsterdel, og kendes jeg mig, at jeg har opbaaret fuldt Værd efter min egen Nøje. Medb. af vel. . . . . Philippus Otssen i Twed . . . . . Nis Eskelsß og Per Hansß . . . . . Søndag efter . . . . .^a

Perg.; et stort Stykke forneden med hele Plica mangler. Gendrup Godsarkiv; senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-documenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 6). LDipl. bag 1480. [4738

^a) Selve Teksten har nu intet Aar; en Paaskrift bagpaa fra c.1800 angiver Aaret som 1480.

Dag? »Ett landtingsdom wdgiffuitt aff Wiborg landtzting wnder Gudtz aar mcdlxxx, thet Olluff Morthensß landtzdommer mett flere hagde wdgiffuitt, lydende, att then lagheffdt, som Morthen Jepß haiffde giortt paa Wester Steffne oc hues engedom som fandes i Osther Steffne marck, wor dømpt dødt oc magtelost, mett flere ordt oc talle, som samme dom ythermere wduißer oc indeholder.«

[Orig. Tyge Jenssøn Seefelds Arkiv?] Udtog se 3361. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 39 a. — Et andet, kortere Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 19 (Torsd. efter Sønd. cantate) se 4330. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 100 b. [4739

— »En laghefftt under Guds aar mcdlxxx, lydende, atth samme gordtt i Guldbeck met mere gotts vor indvordtt fore hanns^a foreldernis rette gotts oc eygendom etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1542) Juni 12 (Mand. efter Barnabe Dag) mellem Morthen Rodt og Malthy Laurensß; den første fremlægger Brev af 1492 Dag?; den sidste fremlægger nærværende Brev og en udateret Stadfæstelse derover af Kong Hans. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 45 a. [4740

a) ∴ Malthy Laurensß (Viffert)'s.

— »Ett beßegliitt pergmentsbreff wnder datum mcdlxx paa thett tiende, lydende, att Pouell Henrichsß paa Tydbierg oc Jens Anderssen wti Drußlebjerg hagde werett offwer ett wenligt skoffschiffte mett Christoffer Jensß i Siørup oc Claus Rebjerg i Bramßlycke om the skoffue, som hører tiill Tydbierg, oc tha findes therwti, att the alle fiire schulle nyde oc beholde tiill fellig for^{ne} Hoffuitsckoff och Østeriis, dog att eg och bøg wti for^{ne} felligßckoffue icke skulle hugges wden alles theres willig oc sambytcke etc.«

[Perg. med Segl.] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Marts 24 (Torsd. efter Sønd. letare) mellem Oluff Glob til Tydbierggaardt og Basßy Chrestofferßen; Brevet fremlægges formentlig af den sidste. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 114 a. [4741

— »Ett thingsuinde af for^{ne} thinng^a anno 1480 udgiffuett, liudendis, xii mend adt haue wunditt, adt Løffuindmoese oc Slummer-skoff indthill Hedenuadzknolldt hauer ligget thill Aalstrupgaardt af gammell thidt.«

[Orig.] Udtog se 3639. RA. Herredagsdombog 1608 Bl. 128 a. Referat herefter: *Secher, Kongens retterlings domme 1605-1614 S. 189.* [4742

a) ∴ »Fulse herrids thinng.«

— »Fiire pergmentz breffue oc ett papyrsbreff, thet førstæ wd-giffuit aff Skadtz herrittz ting wnder Gudtz aar mcdlxxx, lydende, att Hans Andersßenn y Ølo hagde aldrig skiøtt nogen mandt aff hans retthæ deell y Ølo uden biscop Peder y Riipæ etc. Thet andet ud-giffuit under sammæ datum, lydende, att biscop Peder hagde opladt Jes Persßenn y Ølo al then eygendom, som handt kiøbtæ aff Hans Andersßenn, y Ølo liggende etc.« [De øvrige Breve efter 1513.]

[Pergg.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Sept. 9-15 (6. fer. post nativit. Marie) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Jenssens Bud i Ølloo. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 142 b. [4743-44

Dag? »Ett laghefftt aff for^{ne} Skatz herritz ting mcdlxxx, lydende, att Jep Jenss hadde indwordt iii otting jordt liggende paa Fordwm marck oc iii otting jordt paa Fordumlunds march och ett byggestedt i samme stedt etc.«

[Orig. Jep Jenssøn Skovgaards Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Febr. 10 (die Scholasticę) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Anders Skouffgaardt. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 165 b. [4745

— »Two laghefftsbreff aff Wends herritz ting, thett første wtgiffuet wnder Guds aar mcdlxxx, lydende, att Henrich Brockenhus hanß^a fadher haffwer indtwordt mett laghefftt Lundsørwormwoße, Lundebiergs fang, Ryßlyung oc Ranolt, som hannom wor tilkommen wt aff rett arff etc.« [Del andet Brev af 1545.]

[Orig. Henrik Brockenhus's Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1545 Nov. 27 (6. fer. post Catharine) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Claus Brockenhuß. RA. Rigens Forfølgningsbog 1545-52 Bl. 146 a. [4746

a) ∴ Claus Brockenhuß's.

— »Enn gammell papirs thingsuinde, ath denn mølle wed Sindinggaardt met damb oc dambsbund oc frie støffning, disligeste denn aalgaard westen gaarden haffuer werit brugtt thill Sindinggaardt aff arrildz thid, daterit Hammerum herridsthinn anno 1480.«

[Orig. paa Papir. Sindinggaard Godsarkiv. — Udtog i Tingsvidne 1604 Nov. 10.] Udtog af Tingsvidnet af 1604 se 1380. RA. Rigens Forfølgningsbog 1601-7 Bl. 203 b, 207 a. [4747

— Se 3956. [4748

— (Reg. 4683*.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 250.* [4749

— (Reg. *7603.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 532.* [4750

— »Cordt von Veltheim knapen, seligen Gotschen sohn, schadlosbrieff, hertzogen Friedrichen geben auf 2500 reinische gulden. Anno 1480.«

Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 XIX. 2 (RA. Reg. 39 Bl. 65 a = 180 b = RA. Reg. 41 Bl. 69 a (jfr. Regesten paa sidstnævnte Side under Nr. 1, der er fremkommen ved en Sammenblanding af nærværende Udtog med Udtog af et Brev af 1512 Dag?)). Aaret 1480 maa sikkert anses for urigtigt paa Grund af Brevmodtagerens Ungdom. Brevet er øjensynlig identisk med et, der anføres nedfr. med Datum 1486 Dag?, og dette formentlig atter med et af 1504 Dag?.

— Lunde Kapitel lejer Nilsz Stigson 2 Teglboeder i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 216«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 325.* [4751

Dag? Lunde Kapitel lejer Mattes Olsson Dörswen en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 217«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 325.* [4752

— Lunde Kapitel lejer Barthold Dörhagen Myntaregården i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 218«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 326.* [4753

— Lunde Kapitel lejer Jens Jönszon i Lund en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 219«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 326* (hvor Aaret, der i det skrevne Udtog angives som 1580, stiltiende er rettet til 1480). [4754

— Ærkebisp Jöns's Lejebrev til Törbiörn Jenzon paa Hammerhuus.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 220«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 326.* [4755

— Lunde Kapitel lejer Nilsz Anderson Wärckmästare i Lund en Jord sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 221«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 326.* [4756

— (Ærke)bisp Jöns lejer Jepp Trulszon 2 Gaarde paa Bornholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 222«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 327.* [4757

— (Ærke)bisp Jöns's og Lunde Kapitels Frihedsbrev til Nilsz Laurentzson paa det ham af Kapitlet givne Gods.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 225«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 327.* [4758

— (Ærke)bisp Jöns lejer Tacho Hendrichszon Hæglinge Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 229«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 327.* [4759

— Lunde Kapitel lejer Clemet Håkonszon en Gaard i Lumma.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 230«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 327.* [4760

— Lunde Kapitel lejer Jens Jepszon en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 231«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 328.* [4761

— Lunde Kapitel lejer Didrick Guldsmed en Bod i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 232«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 328.* [4762

— Lunde Kapitel lejer »Teloni« i Malmoe en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 234«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 328.* [4763

— Se 3018.

Dag? *Reg. *7599.* [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 550.*] Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 92* og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 503 b. [4764

— (**Aar?**). (*Reg. *7606*) = (*Reg. 4888*). [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 508.*] Brudst.: *Sach, Gesch. der Stadt Schlesw. S. 54*; Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 108* (her med Datum 1489 Maj 21) og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 495 a (her med Datum 1489 uden Dag). [4765

Dag? Elina Agesdotter giver sin i Bosøø Kloster værende Datter en Fæste i Størstrup.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 34. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 325.* — Et andet Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 177. — Et tredje Udtog, lignende det sidstnævnte: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 65. [4766

— »Item findis it breff, at Jochim Daa, Suend Daa oc Olluff Daa haffde giffuit borgemester i Nasted en gaard i Nasted anno 1480.«

[A. Orig. Næstved Bys Arkiv?] **Aa.** Udtog med Haand fra c. 1650: RA. MS. Sophie Belows og Anne Thotts Slægtetog S. 569. — **Aaa.** Afskr., indirekte efter Aa fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 774 S. 624. Afskr. efter den foregaaende af Anne Trolle: Thott Fol. 1081 S. 253 (heretter: Ny kgl. Saml. Fol. 777 S. 293; RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 45 a S. 127 (af P. Lucoppidan?); Karen Brahes Bibl. Nr. 1637 S. 240 (efter sidstnævnte: Uldall Fol. 199 S. 326)). — **Aab.** Afskr. efter Aa fra c. 1700: Karen Brahes Bibl. Nr. 1638 Bl. 44 b (Afskrifter herefter: Thott Fol. 1080 S. 90 (fra c. 1700); sstds. 4to 1873 S. 289 (fra 18. Aarh.)). — Udtog med Michael Michelsens Haand: Thott 4to 1878 under Daa (Afskrifter herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1087, Vol. I; RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 68 a Bl. 231 a). [4767

— »Mester Hans Urne Domproust hans Vidice effter Kong Christopher Confirmation paa Byes Privilegier. Dat. 1480.«

[Orig. Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 541. (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867.) [4768

— »Anno 1480 skiødte Nis Persen af Gasum til Per Buk paa Vor Frue Meßes Vegne, som holdes i St. Peders Kirke, et Stykke Jord liggende i St. Peders Sogn i Randers næst østen til Vor Frues Huus, som Hr. Greors Ulff nu uti boer.«

[Orig. Randers Peders Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 272. [4769

— »Anno 1480 gjorde Raadmand Ofwe Rafn Lauhefd paa den Holm vesten ved Randers Broe liggende med ald sin Breede og Længde, som den da forefandtes, fra den øster Ende paa Holm og saa vesten ad til den H. Aands Eng.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 274. [4770

Dag? »Et probstebref, som forn^{ne} her Roluf hafver udstedt aar 1480.«

[A. Orig. Taagerup Kirkes Arkiv? a] Aa. Nævnt af Jacob Claussøn i hans »Ærendlefs oc Olsdorps præste-chronike«: AM. 4 to 873 Bl. 12 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. II. 172.* — Aaa. Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. 4 to 1189 S. 65. [4771

a) Ifølge Aa fandtes Brevet da »i Taagerup«.

— »Et Thingsvidne af 1480 endnu mere ulæseligt« (c: end 2302).

[Perg. Aasted (Horns H. Jylland) ell. Gjerum Kirkes Arkiv; endnu 1808 i Aasted Kirkes Arkiv.] Nævnt: *Antiquar. Ann. III. 42*, jfr. 46. [4772

— »26. Jep Thøstesens bekindellæbref paa perckement, att Alsthofft er Aspby kirckis jord. Aar 1480.«

[Perg. Asp Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 90. [4773

— »39. Enn sognevinde paa 5 agger, haffuer liget til Hyum prestgaardt. 1480.«

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 49. [4774

— »73. Ett perckementz sandmandtz breff aar 1480 paa Store Rauenwig till Øster Høllend och till Skarild kircke.«

[Perg. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 159. [4775

— »31. Ett papirs dom under sin dato 1480 paa den lauhøuit. proust Claus giord paa Pogager.«

[Papir. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 22. [4776

— »19. Sandemendtz breff paa Pogager. Dattierit 1480.

Landttingsdom paa Pogagger. Dattierit 1480.«

[Orig. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 31. [4777-78

— »60. Prioren i Anderschouff haffuer solltt her [Johann] Oxe Thrudstrupghaard och noget goetz i Aagerrup och i Wognnstedt i Lallandt. Datieret 1480.«

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 19: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [4779

— »Laughævd paa Bigum Vestergaard, Skarnholm, Søen til Midstrøm, et Tofte norden til Skarenholm ved Grøften sønden til Faastrup

Vej og nær paa Bigum Lund Sviinhougekrog fra Vejen og i Østen indtil Anhævdten etc. Anno 1480.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 4: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4780

Dag? »6. Ett skødebreff paa thou gaarde udi Gißlum herritt udi Morum bye i Odenße sogn, som Axill Jacobsß haffuir skøtt her Erick Ottßøn. Daterit 1480.«

[Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i Helliggejsthus af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Brock annammede: RA. Privatark., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18. [4781

— »Veierslevgaard i Veierslev Sogn, Synderherred« »skal forud have tilhørt Adelsfolk og været en Herregaard, hvilken Kong Hans 1480 tildømte Niels Krabbe imod Biskob Ib af Børlum.«

[Orig.] Udtog: *Danske Atlas V. 590* (jfr. 558) og derefter: Ny kgl. Saml. 4 to 748 under Veierslevgaard. — Da »Kong Hans« vel næppe i 1480 har udstedt noget Dombrev om jydsk Gods, er Aaret sagtens galt.

Uden Dag. (Reg. *7600.) Optegnelse paa Papir. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 9). *Stemann, Urkundl. Beiträge S. 91.* — Om Tiden for nærværende udaterede Aktstykker se *Allen I. 630 f.* [4782

— Poffuell Laßen, som den Dag sad Ting i Hornß H., Hendrick Friiß Høvidsmand paa Abramstrup og Hanns Ibßen i Skulleløffue. Aar 1480 paa Hornß H.s Ting opkrævede hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Johan Præst paa Kyndbyholm et Tingsvidne af 12 Dannemænd, som var Olluff Jonnsenn og Niells Jenßen i Landersløff, Jep Jennsenn og Anders Olluffß i Liungerup, Peder Michellsenn, Niells Michellsenn og Johann Herichsenn i Skudeløff, Nis Hemmingßenn i Dalby, Michell Olluffßenn i Othensuedt, Niells Siuordtzenn i Syndreby, Niells Ibßenn i Kyndby og Niells Jonnsenn i Othennsued; hvilke paa forskrevne Ting sagde, at de havde hørt, og mange af dem vitterligt var, at forskrevne Hr. Johann[s] »foreldre« Albritt Hemmingßenn og derefter hans Hustru Fru Ellseff, siden Jep Jennsenn i Kyndby, derefter hans Hustru Fru Ellene og saa Hr. Johann har været paa Hornß H.s Ting med deres aabne beseglede »breff och kiendis« dem ved Ejendom i Krummersløff old og Mark efter deres Breves Lydelse, og ej har været nogen Gensigelse i deres Minde i 60 Aar, »saa thett igien^a« maatte fange paa deres Ejendom nogen Hævd efter Loven. Item vidnede disse 12 Danne-mænd, at Hemming Walckendrup's Bud havde været der til Tinget med deres aabne beseglede »breff och kiendis then[!]«

ved deres Ejendom efter deres »breffs« Lydelse, og ingen har kunnet fanget der nogen Hævd paa forskrevne Axells[!] Del efter Loven. Med vore Indsegl. Datum anno, die[!] ut supra.

[^bPapir med 2 Segl.^b] Vidisse 1597 Febr. 24 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Christoffer Pax til Thorup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 263 b. [4783]

a) Formentlig Skrivfejl for: ingen. b-b) Saaledes Vidissen.

Uden Dag. Christoffer Jensen Doktor i Kirkeloven og Domprovst i Roskilde. Efter Samtykke hæderlige Kapitels i Roskilde under vi beskeden Md. Hemming Jensen i Engelstrup i Effverdrup S. i Borße H. og hans Hustru Jahanne og en deres ægte Søn, som de »tilsende« vorder, den Gaard, som de nu i boer, som vi i Forsvar har og hører til Præstebord Effverdrup Kirke, at beholde, saa længe de lever en efter en anden, med saa Skel, at de skal forskrevne Gaard bygge og forbedre efter deres Formue og give hvert Aar inden Kyndelmisse en løde Mark Landgilde til Effverdrup Kirke Sognepræst. Og skal de ej hugge eller hugge lade Skoven, som der tilligger, upligteligen; og skal de ingen anden tage til Husbonde og Forsvar end os og vore Efterkommere Provst i Roskilde og derover ej uforrette og ej at kastes af os af forskrevne Gaard uforbrudt. Og naar de alle døde er, skal forskrevne Gaard fri igenkomme til forskrevne Præstebord i Effverdrup, eller om forskrevne Artikler ej holdes. Vi hænger vor »proust indsegl« med forskrevne Kapitels Indsegl for dette Brev. Datum Roskilde anno 1480.

[Orig. Everdrup Kirkes Arkiv.] Afskr., utvivlsomt fra 1666: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Sjælland Bl. 270 b.

[4784

— (**Aar?**). Jørgen Krumpen af Støtrup sælger Hr. Erik Otsen til Bjørnholm al den Ret i Gjedsted Aa, som ligger til Ullids.

[A. Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Aa. Afskr.: NLA. Gislum Herreds Tingbog 1680-81 (o: 1680 Jan. 17) Bl. 10 b (af Datering kan paa Grund af Tingbogens medtagne Forfatning kun læses: »anno domini«). — Ab. Afskr. (med Aar 1480 uden Dag): NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 1. Bd. S. 1027. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 72.* — Ac. Afskr. indført i Højesterets Dom 1693 Okt. 31 (her med Aar 1483 uden Dag) mellem Justitssekretær Baltzar Sechman m. fl. og Peder Lerche til Lerchenfeld; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Højesterets Dombog 1693 II Bl. 337 a. [4785]

Uden Dag. Jeg Birgitte Powilsdatter¹ af Reffnes sælger og skøder til velbyrdige Md. Jørien Kromppen al den Rettighed, som

jeg har og mig kan tilfalde i Swndkrog ved Hadswnd østen ved den Stenbro og vesten op ud med Smydi høw, og saa højt sønder op fra Swndkrogh, som det duer at rydde til Eng, og det Fiskeri der udenfor til Midtstrømme, hvilke Swndkrog og Fiskeri liggende er i Gerlo H. i Winbless S. Og kendes jeg mig at have opbaaret af J. K. Penge og fuldt Værd. Medb. af min Svoger Knwt Thomesß² og flere hæderlig og velbyrdige Mænd Hr. Jeib Nielsß Sognepræst i Mariager, Hr. Laurens Swensß⁴ Præst ibid., Jep Henricsß i Assnes, Anders Lonker⁶ i Ballo »wepner«, Niels Persß Ridefoged i Mariager og Salman Smyd Birkefoged ibid. Datum Mariager anno 1480.

Perg. med [8] Segl: 1. Gxvi 60 (Hvide); 2. Dxlvi 14 (Vognsen); 4. G. 775*; 5. Utydeligt Brudst.; 6. M 54; 7. Bomærke.^a Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [4786

a) 1486 Maj 18 nævnes alle 8 Segl som bevarede.

Uden Dag. Brev, at Slotsfogeden paa Aaleborghuss m. fl. i Henhold til et af Kong Cristiern i Rostock udgivet Brev havde rebet Hasseriis Marker.

Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 20 (6. fer. post dnicam. miserec. domini). RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 33 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme II. 19*. Brevet, som her angives at være 57 Aar gammelt i 1537, er af 1456 Dec. 4 og identisk med 664.

— Udtog: *Nye Danske Mag. I. 296; Reg. *7601*. Er 4565.

— Udtog: *Fyhñ, Kolding S. 187; Reg. *7604*. Er 4602.

— Udtog: *Saml. til jydsk Hist. 2. R. II. 231*. Er 4609.

— Udtog: *Hist. Museum S. 100*. Er 4630.

— Anført: *Dipl. Viberg. S. 299* under Nr. 3. Er 4638.

— Nævnt: *Hvass IV. 210 L. 17 f. n. og 12 f. n.* Er 1483 Maj 25.

— Nævnt: *Hofman, Foundationer III. 189*. Er 1484 Apr. 10.

— Udtog: *Fyhñ, Kolding S. 187, 242, Vejle Amts Aarbøger 1906 S. 201* og (uden Aar) *Danske Atlas V. 882 Nr. 13; Reg. *7605*. Er 1490 Maj 11.

— *Neues staatsbürgerl. Mag. II. 649; Reg. 4684*. Er formentlig før 1450, se Harms i *Schriften des Vereins f. schlesw.-holst. Kirchengesch. 1. Reihe 7. H. S. 95*.

— *Neues staatsbürgerl. Mag. II. 647; Reg. 4685*. Se Udaterede Breve.

Brevbøger: Dueholm: *Dueholms Dipl. 111* (Dag? (kun nævnt); *ÆA. III. 174*). — Løgem: *SRD. VIII. 173* (Marts 22).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 18*; se ogsaa 4645, 4690. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 214* (Maj 8). — Børglum Bisp: *ÆA. III. 52, 54*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 279* (Febr. 1), 308 (Febr. 12), 223 (Febr. 21; ell. 1488 Febr. 14), 354 (Marts 5), 328 (Apr. 6), 309 (Maj 6), 261 (Maj 20), 314 (Juni 16; ell. Aar 1475), 261 (Juni 20), 341 (Aug. 27), 255 (Okt. 1; ell. Aar 1470), 358 (Dec. 12), 233, 243, 271, 349; se ogsaa 4648, 4669. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 24* (Marts 10), 23 (Sept. 21), 81 (Dec. 14), 19 (Dec. 17), 141, (142 se Aar 1486), 161 (= V. 113 med Aar 1460). — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 280* (Okt. 29). — Ribe Kapitel: *ÆA. V. 446*; se ogsaa 4592, 4603, 4652, 4699. — Slesvig Kapitel: se 4764. — Antvorskov: *ÆA. IV. 117, 117, 118, 120, (165; Aaret galt), 183, 214*. — Skovkloster: *SRD. IV. 356, 364, 379*. — Maribo: *ÆA. III. 266, 266, 268, 277, 281, 286, 288*,

292, 296, 299, 302, 304. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 627 (967), 630 (1001), 642 (1083)*). — Alling: *ÆA. II. 185*. — Dueholm: *ÆA. III. 180, 202, 202, 204*; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: se 4653. — Hundslund: *ÆA. III. 7, 7, 21*. — Mariager: *ÆA. V. 670, 721, 741, 741*. — Ring: *ÆA. I. 177*. — Tvilum: *ÆA. II. 60 (Nov. 2), 61 (Nov. 9)*. — Vestervig: *ÆA. III. 163, 166*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 380, 381, 381*. — Vor: *ÆA. I. 199, 199, 217*. — Ø: *ÆA. III. 117, 117, 118, 118, 120, 124, 126, 129, 130, 130*; se ogsaa 2869, 4649. — Øm: *ÆA. I. 221*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 820, 864, 1077, 1078, 1078, 1096, 1113*. — *Eline Gøyes Jordebog 379 (Jan. 10), 156 (Febr. 4), 147 (Febr. 23), 114 (Apr. 9), 211 (Maj 2 cl. Sept. 12), 131 (Juni 21), 148 (Juni 27), 148 (Juni 28), 261 (Juli 22), 115 (Juli 29), 370 (Okt. 2), 175 (Okt. 3), 112 (Dec. 1), 140 (Dec. 7), 112 (Dec. 13), 203 (Dec. 30)*. — *Adel. Brevkister 44. 98*: se ogsaa 4637.

1481.

Jan. 1. Vi Cristiern¹ Konge hilser dig Peder Rariiss. Peder Ingeß har nu her berettet for os, at du sidder ham overhørig for sit Landgilde, sammeledes hugget hans Skov og ført til »tørgh«. Thi beder vi dig og byder, at du Mand. efter de hellige 3 Konger Dag møder her i Købendehaffn for os og vore Raad at gøre og hænde, hvis Ret er, for hvis han har dig til at tale. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Haffnensi die circumcis. dni. nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [4787

— *Reg. *7608*. [Orig. Morsum Kirkes Arkiv.] Afskr. af A. Heimreich: Ny kgl. Saml. 8vo 304 Bl. 85 a. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 205 S. 41; (2 forskellige:) RA. Westphalens Dipl., Fol. H. *Muhlius, De reformatione religionis in Cimbria S. 129; Westphalen IV. 1498*.

[4788

Jan. 7. Jeg Johannes Nielsen af Moseberg V. giver og skøder til Øø Kloster en min Gaard i Wenneberg (Anders Jensen, 3 Pd. Korn, 1/2 Løb Smør og »andre smoskatt«) med min Datter Elseff Thamesdatter for hendes »ingift« og Medgift i fornævnte Kloster. Medb. af Biskop Jeip af Børlø og andre gode Mænd Hans Baggesson af Worn, Knud Jensøn af Lødhestrop, Per Clausøn og Thomis Jensen af Toffte VV. Datum die Kanuti ducis.

[^aPerg. med Segl: Bispens bevaret. ^a Ø Kl. Arkiv.] Afskr. af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Papir, Ø-Han H., Øland S., Oksholm.

^a—^a) Saaledes Afskriften.

[4789

Jan. 7. Unsen leven getrūwen borgermestern und radtman-
nen unser stadt Slesſwyck. Cristiern kōningh. Leve getruwen.
Als Karsten Wonßfleth bynnen der stadt gewalt und avermoedt
upp it nye ghedan hefft und derhalven in borghen handen ge-
kommen is, scriven wy nu derwegen unsem amptmanne to
Gottorpp Hanßen van Anevelde unse meninghe, wo he darby
varen etc. Weret denne, der gelykes ifft in wat mathen hyr
namals ghewalt und averdaet daran ghestellet wūrde van als
weme, de weren, we de weren, willen wy und juw strengelick
gebeden dar ernstlick aver to richtende und dat nergen mede
afstellen ifft vortōgeren laten. Is unß so ernstlick to willen
under unse hūlde und gnade und by vorlust juwer stadt privi-
leyen, dar gy ernstlick mōghen up ghewernet syn. Datum an
unsem slote Kopenhagen am sondaghe na epyphaniaē dni. under
unsem signete.

[Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik
Petersens Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 1029. LDipl. [4790

— Cristiern Konge. Die Kanuti ducis var for os i Køpen-
haffn paa vort Retterting hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan
Oxe R. vor Mand og Raad med et Pergamentsbrev [c: 2559]
med 9 hele hængende Indsegl, lydende, at Fru Karine Nielse-
datter af Belttebergh med sine Venners Samtykke har solgt Hr.
Johan Oxe og hans Husfrue Fru Birgitte Belttebergsgardh, Beltte-
berg Fang og alt hendes Arvegods, som hun friest arvet har i
Skane, og kendes hun sig fuldt Værd op at have baaret for
forskrevne Gods. Item havde Hr. Johan gode Breve lydende,
at Husfru Botildh i Westerstæde har solgt Hr. Johan 1 Gaard i
Tolerop (1 Td. Smør) og 1 Bol sstds. (1 Skill. Grot). Hvilke
Breve vi stadfæster, og tildømmer vi Hr. Johan Oxe alt forskrevne
Gods, forbydende nogen ham deri hindre, saa længe nogen
kommer for os paa vort Retterting med bedre Bevisning. Datum
ut supra nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justici-
ario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere for-
mentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 1). [4791
^{a-a} Ifølge Paaskrift bagpaa.

Jan. 7—13. Reg. *7609. Perg. med [16] Segl: 1. Skjold med
Rantzau-Vaaben; 2. Brudst., Skjold med Rantzau-Vaaben og sikkert ogsaa
Hjelm; 3. Dxli 16; 4-5. Utydelige Skjolde og Hjelme; 11. Skjold med
Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 12. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 13. Skjold
med Ahlefeldt(?) -Vaaben og Hjelm; 14. Skjold med Rantzau-Vaaben.

Kongens og Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gottorp C). *Dipl. Flensborg. I. 633.* — *Jfr. Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 5 L. 8, S. 7 L. 9.* [4792

Jan. 7—13. Ik Hans van Aleuelde¹ to Dorninghe Benedicte-
són hebbe entfangen van heren Enwaldo Souenbroder dom-
proueste der kergken to Sleswich 1800 lub. mr. in gudeme
grauen munthe, de ik myneme gnedigen heren in desseme jare
na der hanth gelenhet unde in redeme ghelde gedån hadde,
welkere 1800 mr. lub. ick mynen gnedigen heren qwiit verlathe.
Myn ingesegel. Datum tome Kiile in den achtedagen der hilligen
driier koninghe.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Dxli 18. Kongens
Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — *Jfr. Meddel. fra Rentekammerarch.
1872 S. 5 L. 17, S. 7 L. 9 f. n.* [4793

— Ik Otte van Aleuelde¹ knape Vulueßon hebbe entfangen
van heren Enwaldo Souenbroder dõmpraueste der kergken tho
Sleswich 300 lub. mr. in den 800 mr. van Hartich Schinckels
wegene dorch myneme gnedigen heren vorwiiseth, welkere 300
mr. haluen ick myneme gnedigen heren qwiit vorlathe. Myn
ingesegel. Datum tome Kiile in den achtedagen der hilligen
driier koninge.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Ahlefeldt-Vaaben.
Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — *Jfr. Meddel. fra Rente-
kammerarch. 1872 S. 8 L. 5 f. n.* [4794

— Ik Karsten Hollick¹ knape hebbe entfangen van heren
Ewaldo Souenbroder domprawest to Sleswick 160 mr. renthe
vor 2000 mr., de yk dem duchtigenn Hanße van Aleuelde van
mynes gnedigesten junghen heren weggen ghelenet hebbe; vor
wilkere 160 mr. rente ick vorlate leddich van mynes junghen
heren wegen Hanse van Aleuelde, dede nw uppe dyt jår van
siner gnade wegen deme ummeslach holt. Myn ingesegel.
Datum tome Kyle an den achtedagen der hilligen drier koninghe.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Iv 2. Kongens Arkiv? (RA.
Gem. Arch. XXXIV. 4). — *Jfr. Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 7
L. 7 f. n.* [4795

— Ik Wulff Poghwich Wulueßon¹ hebbe entfangen van
heren Enwaldo Souenbroder dompraueste der kergken to Sles-
wich 200 lub. mr., de ick myneme gnedigen heren gelenhet
hadde unde Hans van Aleuelde my dar vorlauet hadde, welkere
200 mr. ick deme heren praueste unde Hans van Aleuelde des

lofftes haluen vorlathe vor alle namaninge. Myn ingesegel. Datum tome Kiile in den achtedagen der hilligen driier koninghe.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — Jfr. *Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 6 L. 3, S. 8 L. 4.* [4796

Jan. 7—13. Ik Wulff Pogwisch¹ knape hebbe entfangen van heren Enwaldo Souenbroder dömpraueste der kerken to Sleswich 56 mr. lub. in affkortinge der schulde, so ick mit myneme gnedigesten heren hebbe, welkere 56 mr. haluen ick deme heren praueste vorlathe vor alle namaninghe. Myn ingesegel. Datum tome Kiile in den achtedagen der hilligen driier koninghe.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm (samme Signet som under 4796). Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — Jfr. *Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 7 L. 5 f. n.* [4797

— Ik Hans van Qwale¹ knape hebbe entfangen van heren Enwaldo Souenbroder dömpraueste der kergken to Sleswich 100 mr. van Keye Rantzouwen renthe van den 2000 mr., de Keye myneme gnedigen heren diit jar gelenhet hadde; welkere 100 mr. haluen ik deme heren praueste vorlathe vor alle namaninghe. Myn ingesegel. Datum tome Kiile in den achtedagen der hilligen dryer koninghe.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Qualen-Vaaben. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — Jfr. *Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 5 L. 12, S. 8 L. 1.* [4798

— Ick Hermannus Schulte vicarius in der domkerken bynnen Lubeke bekenne in desser zcedelen myt myner egenen hand gescreuen, dat ick entfangen hebbe bynnen deme Kiile in den achtedaghen der hilligen dryer koninge van magistro Enwaldo Souenbroder domproueste to Sleßwiigk 12 rinsche gulden, so konningk Cristiernn magistro Enwaldo bynnen Gottorpe muntliken beuoll sodann ghelt my to entrichtende van my vordeneth van synen koningliiken gnaden in zaken vormalß wese sende twiisschen synen gnaden unde zeligen heren Dyoniß Heesten. Myn signet. In den achtedagen epiphantie dni.

Hermannus Schulte manu propria subscripsit.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Ottekantet; Skjold, hvori en Blomst(?); ingen Omskrift. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — Jfr. *Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 10 L. 11.* [4799

Jan. 7—13. Ik vor Mette Sesteden, Otte Zesteden to Kohouede wedewen, hebbe entfangen van heren Enwaldo Souenbroder domproueste der kergken to Sleswich 300 lub. mr. in den 800 mr. van Hartich Schinckels wegen vormiddelst myneme gnedigen heren vorwiiset, welker 300 mr. haluen ick myneme gnedigen heren qwiit vorlathe. Myn ingesegel, so ik nu tor tyd brukende bin. Datum tome Kyle in den achtedagen der hilligen driier koninghe.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med Sested-Vaaben. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — Jfr. *Meddei. fra Rentekammerarch. 1872 S. 8 L. 9 f. n.* [4800

— Detleff van der Wisch Vulueßon¹. Dorch heren Enwaldo Souenbroder dömpraweste tho Sleswigg sint my betalet 200 lub. mr., de ick myneme gnedigesten heren gelenhet hadde unde de duchtige Hans van Aleuelde vor lauet hadde; welkere 200 mr. haluen ick mynen gnedigen heren qwite unde ok Hans van Aleuelde des lofftes haluen qwiit schelde. Myn ingesegel. Datum tome Kyle in den achtedagen der hilligen driier koninghe.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Skjold med v. d. Wisch-Vaaben. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIV. 4). — Jfr. *Meddel. fra Rentekammerarch. 1872 S. 5 L. 10 f. n., S. 8 L. 8.* [4801

— Ik Eggert Ghorße¹ knape byn schuldich deme beschedene Bertelt Jenßen 50 lub. mr.; darvor sette ik eme to vorwaringhe myn gud to Bradorp, dar nu uppe wonet Jeppe Broderßen, myt aller rechticheyt in 10 jaren uthghenomen denst, broke unde halff mastswyn; unde wanner ik dat gud losen wyl, schal ik de losinghe kundighen in den achtedaghen s. Johannis to myddensomer, unde denne de 50 mr. uth tho geuende in den achtedaghen der hilghen dryer konynghe; unde wanner dat dat gud ghevryet ys, so mach Berteld dat besitten unde don daraff, wat daraff bort. Myn inghezegel; unde de ersamen her Truwels Peterßen unde Jep Tukesson hebben dyt mede besegelt. Datum in den achtedaghen der hilghen dryer konynghe.

Perg. med [3] Segl: 1. Lii 21; 2. Utydeligt. (RA. Gem. Arch. XXXI. 25.) LDipl. Anført *Falck, Samml. III. 318* med urigtigt Aar 1487. [4802

Jan. 8. Vi Abbedisse, Konfessor og »ganze« Konvent i Marieagher Kloster i Aars Biskopdom sælger og skøder Mester Lamberth Kannik i Ribe et vort Hus og Stald liggende i s. Johannis Gade i Ribe sønden næst ved »soghne gardh«^a. Item skal Mester

Lamberth forse May Laskone til Hus sine Levedage. Begges vore Konventers Indsegl. Datum fer. 2. infra oct. epiphanie.

Perg. med [2] Segl: 2. G. 783. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA.* V. 450 (RA.). LDipl. — Hertil 2083. [4803

a) Lidt yngre Paaskrift: circa domum dotis.

Jan. 8. Erich Persßen Foged paa Rindtz H.s Ting, Jep Røffuer, Kield Persen i Møldrop, Nils^a Povelsen i Klovtrap, Michel Lavrittzen i Truelstrop, Oge Persen i Tolstrop, Per Persen i Tostrop og Ogi^b Spangord. Mand. efter 12. Dag Jul paa forskrevne Ting fik Anders Jwel Foged til Skierne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Ogi Persen i Spangord, Mogens Jvde, Per Morthensen i^c Torop, Ogi Persen i Tolstrop, Nis Persßen ibid., Søvren Mogensen, Woghen Kielsen i Gulager og Glay i Ulberg; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Rindtz H. kundgjorde, »hure« de gjorde Markeskel imellem Trøstrop Mark og Lwnden Mark først fra en stor Sten, staar paa en Bakke oven for Sporedall og saa ret øster op »at en stordal«, ligger en Vej op ad, og saa lige øster op over en Bakke »at ett andhefft« og frem »at ett stien diisß oc so att ett andhefft« frem ad en liden Røgel, ligger hos Gedhøff, som de satte en Sten i, og saa lige sønder ad imellem Hærop Mark og Trøstrop Mark til en Skelsten, staar norden ved en Mose, og saa lige sønder ad til en Skelsten i en Dige over for Skamrisßdal og saa ned a[d] Skamrisdal til en Sten, staar i Dalen, og saa lige vester igennem Skoven »at thi grime jegi«, som de grimede og satte Skelsten hos i Skoven imellem Hærsom Mark og Trøstrop Mark, og saa vester ned i den Dal, som den Vej ligger i, som løber fra Røriiss[?] til Trøstrop, og saa op ad den Vej til en Sten, staar vesten ved Vejen, og saa lige vester »at eth andhefft« til nogle »lang agher«, kommer fra Nøbil, og saa lige nær til den gammel Adelvej og saa lige vester med den Adelvej, der løber til Holriis Gaardsted til en Sten, staar norden ved den samme Vej, og saa nær og vester ned imellem Trostrop Mark og Holriis Mark og Hoogards Mark og Naandrop Mark vesten ud med en stor Mose, som de satte en Sten i en Bakke, og saa vester og nær ned ad en Grund og saa lige øster fra den Grund til den store Sten, der staar oven for Sporedall, som de først gjorde Tog paa; alt det, inden disse »markskelling« er, svor de til Trostrop. Vore Segl^d. Datum ut supra.

[A. ^ePerg. med [8] Segl, hvoraf 1 manglede. ^e Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 30).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 44 a. [4804

a) Ab: Nis. b) Ab tilføjer: i. c) Mangler i Ab. d) Ab: "...cegle". e—e) Saaledes Aa.

Jan. 11. *Reg. 4687.* Indført i en Slesvig Bys Bog (i brunt Bind). et Blad foran Bl. i. (Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 4.) *Noodt, Beiträge II. 29* (efter »dem mehr angeführten alten Protocoll des Rathes zu Schleswig«). — Afskr. fra 16. Aarh. efter »eines erbarnn ratts der stadt Schleswigk stadt buche«, attersteret af Christoff Meier von Luneburgk, kejserlig Notar: Statsark. i Kiel, Acta C XIV Nr. 47. — Afskrifter af Ulrik Petersen efter »Rathbuch No. 10 im braunen Band Pag. 6 am 1 Blat«: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. V og sammes Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig S. 201. [4805

Jan. 15. Per Ingwersß Borger i Hæddingæ, Jep Bosß² Byfoged sstds., Jes Hansß Borgemester sstds., Jes Clemetsß⁴ Raadmand, Ebbæ Nielsß⁵ Sognedegn sstds. Mand. før Marcelli Dag pape var for os og flere gode Mænd, som Hæddingæ Byting søgte inden Niels Skrædere Stue i »hogorindh«, beskeden Md. Per Ingwersß, skødede Claus Jensß 3 Parter i den Gaard, som nu i boer Inguer Ottessß, og Jes Porssæ skødede Fjerdeparten paa sin Broderdatters Vegne, og holdt paa Skøde Mættæ Hemings, solgte paa sin Datters Vegne Kerstinæ; Per Ingwersß og Jes Porssæ skødede Claus Jensß Hus og Jord. Det vidner jeg med mit Indsegl Per Ingwersß med de, som forskrevne stander, hængende nedenfor dette Brev. Skrevet og givet osv.

Perg. med [5] Segl: 2-5. Bomærker. (AM. XXVII. 2.) [4806

Jan. 16. Niels Mwrere Borger i Halmstade giver s. Barbare Alter i Halmstade Bykirke en Gadebod (sstds.).

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 32)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 328.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 588. [4807

Jan. 17. *Reg. *7611.* Perg. med 1 Segl: Bisp Albert af Lübeck's. Kongens Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Perg.). *Dipl. Chr. I S. 377.* [4808

— Andhers Gøypæ paa Kerstrvp R. og da sad i Landsdommers Sted paa Laallantffar Landsting, Prior Bæyndh i Halstet, Jehan Feckesß R. Høvedsmand paa Raffwensborigh, Erich Matsß i Krøgyngæ, Niels Brvn i Skoffwlenge, Sty Pors i Ølyøxøø, Hierrich Persß paa Aleholm VV., Claus Laurensß Husfoged paa

Aleholm, Mates Ræmp Foged paa Alewoth og Andhers Hoeth i Buckehaffwæ. Onsd. efter 20. Dag Jul var paa Laallantffar Landsting velbyrdig Md. Jep Jwde i Olstrop og hans Husfru Fru Gertrvdh Hermensdather og holdt paa hans højre Arm, og de skødede velbyrdig Md. Cristoffer v[amme] Haghen og hans Husfru Fru Mette Cristi[ernsdatt]her med alle sine Sønners Samtykke, og da hos var, al den Arv, som Fru Gertrvdh var tilfalden efter sin Moder Fru Cristine Hartwigssdather og hendes Broder Jehan Rwdh, ihvor som helst den Arv ligger i Danmark, uden den Del, som hun solgte Hr. Erich Otsß i Heselæ. Og kendte Jep Jwdhe og Fru Gertrvdh dem Fyldest i Fæ og i Jordegods at have opbaaret for forskrevne Arv. Afvindes Arven Cristoffer eller hans Husfru, bepligter vi os, Jep Jwde og Fru Gertrvdh, at hjemle Cristoffer og hans Husfru inden $\frac{1}{2}$ Aar Arven. Og derpaa »bedes« Cristoffer et Tingsvidne; da tilmælted der en beskeden Md. Niels Brvn i Skoffwlenge, han til sig tog 11 Dannemænd: Hans Laurensß Borgemester i Nacskoffw, Mates Ræmp, Hans Rødh i Danmare, Esbern Brydy i Tornby, Esbern Persß i Skoffwby, Niels Bodh i Binetze, Mawens Persß i Købeløff, Jens Heyre i Østherbally, Las Smeth i Skotzebøl, Michel Rødh paa Hwntzhoet og Hans Rwss i Almyne; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa', at J. J. og Fru G. skødede Cristoffer denne Arv, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 10 Segl^a]. Christopher v. Hafns Arkiv (RA.). LDipl.
a) Ifølge LDipl. var i Grams Tid 2 Segl bevarede. [4809]

Jan. 19. *Reg. *7612.* Perg. med [7] Segl: 1. Gxix 4 (Qvitzow); 2. Ubetydeligt Brudst.; 3. Exix 9 (Gøye); 6. G. 101* (Jep Haseknag; **§ iacobi magni p̄fri**); 7. G. 101* (Jep Nielsson). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Matzen, Panteret S. 499* (læs: Arelsß - Trielsß, som - Ingilstrope - i Ingilstrop - Trielsß fiick - Trielsß ytermeere - Trielsß thet - ther byer). [4810]

a) RA. Reg. 60 S. 70.

— *Reg. *7613.* Perg. med 5 Segl: 1. Gxix 4 (Qvitzow); 2. Lii 5; 3. Exix 9 (Gøye); 4. G. 101* (Jep Haseknag; **§ iacobi magni p̄fri**); 5. G. 101* (Jep Nielsson). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; ^a vistnok købt 1747 af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA.). *Matzen, Panteret S. 501.* [4811]

a—a) Ifølge en nu næsten udslidt Paaskrift af Langebek bagpaa.

Jan. 22 ell. 29. Christiernn Konge. Vore Borgemestre, Raad og Menighed i vor Købstad Nestuidt har nu haft her for os

nogle vore Forfædres og særdeles Kong Ericks, Kong Christoffers, hvis Sjæle Gud naade, og »worre breff« og Privilegier, som vi og de dem givet har, lydende: 1. *Række Nr. 6263, 7138, 7682*; 2. *Række Nr. 39*. Hvilke Breve vi stadfæster. Og paa det at vore Borgere i Nestuidt maa blive ved Bestand og ej gøre dem Umage, Kost eller Tæring at søge deres Ret uden Bys om nogle Sager, som der i Byen falder, giver vi dem saadanne Privilegia at nyde, som vore Borgemestre, Raad og Menighed i Kiøbnehaffnn har, efterdi som de Breve, de i Kiøbninghaffnn derpaa har, indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Hafnen(si)^a bfer. 2. in festum[!] convers. Pauli regale[!] sub secreto^b.

[A. Perg.^c Næstved Bys Arkiv.] Aa. Vidisse 1596 Sept. 26 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Hans Kortzenn og Anders Niellßenn, Borgemestre i Nestuidt, paa Nestuidt Bys Vegne. RA. Rigens Forfølgningssbog 1592-98 Bl. 240 a. — Aaa. Afskr. efter Aa af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 662 c. — Aab. Afskr. fra 17. Aarh., formodentlig efter Originalen til Aa: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 183 b. — Aaba. Afskr. efter Aab: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 456. [4812

a) Aa: Hafnen; Aab: Hafniensi. b—b) Mangler i Aab. c) Saaledes Aa.

Jan. 23. Henrik Meynstorp og Effuerd Grubbæ forliger Striden mellem Kopenhaffns Kapitel og Raadmanden Esbern Schriffuer.

[^aPapir med 2 Segl paatrykte forneden.^a Københavns Kapitels Arkiv.] Optaget i Notarialinstrument 1481 Apr. 11. *Kbhvns Dipl. IV. 140.*

a—a) Saaledes Notarialinstrumentet.

[4813

Jan. 31. Henning Jensß¹ Byfoged i Roskilde, Jens Krwse² og Oleff Jeypß³ »burgemestere«, Oleff Hwørff⁴, Jep Fywnbo⁵, Jes Jwde og Hans Kortsß⁷ Raadmænd sstds. Onsd. før Vor Frue Dag Kyndelmisse paa Roskilde Byting skødede Hr. Henrik Hansß Sognepræst til Swowersløffue Kirke til Hr. Pædher Rebergh Kannik i Roskilde en sin Gaard liggende i Roskilde i s. Jeip Sogn vesten næst en Gaard, som hører til s. Jeips Kirke, som nu paa boer Jep Fywnbo; for hvilken Gaard Hr. Henrik Hansß kendtes sig at have opbaaret fuldt Værd og rede Penge af Hr. Pether Rebergh. Og var denne Skøde »stadfæst« mælt af Konnings Foged og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*s crvf nielf fø'*); 3. Bomærke i Skjold; 4. Bomærke (*s olaus iohannis*); 5. Bomærke, ved hvis højre Side 2 fembladede Roser (*s iep mathson*); 6-7. Bomærker (7. i Skjold). Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXVII. 3). [4814

Febr. 1. Per Cristiernß, Per Bagge »borgmestere« i Ribe, Esigi Perß Raadmand, Retleff Byfoged, Nis Perß og Claus Gøringh Borgere sstds. Torsd. før Vor Frue Dag purificac. vidnede for os Hr. Per Matzß, som kaldes Stwdh, »korssebroder« i Ribe, at medens han Sognepræst var i Hostrup i Slogs H., krævede velbyrdig Md. Wlff van der Wisk, samme Tid Høvidsmand paa Tynner, Sandemænd til af Slogs H. og Tynner H. om et Markeskel mellem Drøffuidh Mark, Trowsteth Mark, Emmersketh Mark og Söllith Mark, hvilket Markeskel forskrevne Sandemænd svor fra Drøffuith Dige ned til Emmerskedh Vad i menige tvende »herretz mentz« Nærværelse, og forskrevne Wlff, som da Medejer var, og Abbeden af Lyom Kloster og Claus Gyrdß lod sig vel nøjes dermed, og af dem ingen derpaa gav ydermere Kære nogen Tid. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^a1746 i Viborg Landstings Arkiv^a; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [4815
a—a) Saaledes LDipl.

— Per Cristiernsøn, Per Bagge »borgmestere« i Ribe, Esgi Persøn Raadmand, Retlef Byfoged, Nis Persøn og Claus Goringh Borgere sstds. Torsd. før Vor Frue Dag purificat. vidnede for os Hr. Per Matsøn, som kaldes Studh, at ham vitterligt er, at Tynne var Hr. Hartwigh Splitz, Claus Gyrdsis og Henric Eysens rette »erffue« og Eje, og ingen anden i deres Tid deri Del havde. Ydermere sagde Hr. Per, at paa den Tid han Sognepræst var i Hostrup, hørte han og saa', at Tynne i mange Dannemænds Nærværelse var »vordh« med Lovhævd af velbyrdige Mænd Esgi Friis og Nis Eysen, som forskrevne velbyrdige Mænds rette Arvinger var, og »haffue« de det siden i deres Væрге for deres »erffue« al deres Tid uden nogen Mands Kære derpaa. Med vore Indsegl. Datum etc.

[A. ^aPerg. [med Segl].^a Solvig Godsarkiv; ^b1746 i Viborg Landstings Arkiv^b.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Aaa. Afskr., formentlig efter Aa: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gjordsen. [4816
a—a) Saaledes Aa og Aaa. b—b) Saaledes Aaa.

Febr. 6. Petrus Henrici civis Haffnensis. Noverint universi, me a capitulo Haffnensi quandam curiam b. Marie Haffnis pertinentem ..... eiusdem ecclesie meridionaliter proxim... [a]d d[omum?] scole[?] facultatis arcium noviter erectam[?] situatam, ... curiam Lucia Egg..... habitavit, cum bodis et omnibus aliis pertinentiis a..... curiam, quam Johannes .....

pie memorie habuit conductive, ad dies meos, uxoris mee . . . . necnon liberorum nostrorum conductive recepisse sub condicionibus, quod tutoribus ecclesie 6 sol. gross., medietatem ad festum pasche et medietatem ad festum Micaelis, pro pensione annua erogemus. Item curiam edificemus edificatamque in bono statu teneamus et, quidquid construxerimus, cum tectura lapidea conservemus. Item edificia constructa et construenda nullo modo vendamus nec quomodolibet alien[em]us sine consensu capituli. Item tributa et alia onera, que a mandatis principis sive ville curiis ecclesie imposita fuerint, absque ulla recompensa solvere teneamur. Prescriptis articulis non servatis littere nobis a capitulo date irritae sint, atque capitulo curiam cum melioracionibus omnibus resumendi sit facultas. Meque, uxore mea necnon liberis nostris de medio sublatis curia cum melioracionibus cedat ecclesie. Sig. meum cum sig. . . . . videl. Agonis pistoris et Petri Nicolai tutoris. Datum Haffnis anno . . . . .xxxi die Dorothee.

Perg. med [3 Segl^a og] ældre Paaskrift: 1481^b. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). [4817

a) I Biskop Harboes Tid »med 2 Segl, 1 borte« (Udtag med hans Haand paa Folioblad i RA. Pk. »Ældste Efterretninger om Rigsarkivet«, trykt *Ny kirkehist. Saml. V. 424*). Plica er nu delvis ødelagt, saa at kun 2 Seglhuller er bevarede. b) Det samme Aarstal findes i det i Note a nævnte Folioblad.

Febr. 18. Kongelig Dom mellem Almuen i Willandz H. og Aaus By om Pligt til Vedligeholdelse af Strøme Bro.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 366.* [4818

Febr. 19. *Reg. *7614.* Perg. med [7] Segl: 2. Cxi 1; 3. Bomærke i Skjold (*s. berent hafensbete*). ^a Af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^a (RA. København (Tillæg)). *Kbhvns Dipl. I. 217.* [4819

a—a) *Det Kgl. Danske Selsk. Begynd. S. 196.*

Febr. 22. Jeg Henric Hansß¹ Sognepræst i Sworerleff har med »mynde broders« Samtykke solgt og skødet velbaaren Md. Hr. Pedher Rebergh Kannik i Roskildhe min Gaard, som nu øde er, liggende i s. Jepis Sogn i Roskildhe vesten næst en Gaard, som hører til s. Jepps Kirke, som nu paa boer Jeppe Fjønbo, og er fornævnte Jord udaf Sønden og i Nør 12 og 40 »skow alne«, item udaf Østen og i Vesten 16 og 40 »skow alne«. Og vederkender jeg mig op at have baaret Penge og fuldt Værd af Hr. Pedher for fornævnte Jord. Medb. af gode Mænd Albryct Hansß min Broder, Oleff Jepsß »borgemesthere«

i Roskildhe, Jepp Ols⁴, Oleff Hworff, Jep Fynbo⁶ Raadmænd sstds. Datum in f. cathedre Petri.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 410 (i Teksten; 411 i Afbildningerne); 2. I Sigilfeltet Bogstavet a(?); [3. a]; 4. Bomærke; [5. a]; 6. Bomærke (s **teþ mathføn**). Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XLVI. 8). LDipl. [4820

a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl.

Febr. 22. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var beskeden Mands Bud Jep Stales af Ølsiemagle med et Pergamentsbrev beseglet med 5 hængende Indsegl, lydende, at der er gjort et Skifte mellem Jep Stolæ og hans Søkende om Gæld og Arv, som Merde Hemings, Hemingh Stales Efterleverske, og dem imellem er efter Hemingh Stales Død, i saa Maade at Jep Stale skal besidde sin Faders Gaard, som han nu i boer, uskiftet paa alle Søkendes Vegne, som er Karine Pether Jonß Husfrue i Lællinge, Kerstine Mechil ^a Husfrue i Ølby, Lutze Knwt Olß Husfrue i Wetthersløff og Citze Niels Beindß Husfrue i Ølsiemagle, og ej nogen af dem skal Jep Stale svare af Gaarden, uden han skal give Knudh Olß paa hans Husfrues Vegne hvert Aar 1 Pd. Byg deraf, og at Merde Hemings skal give Michel ^a hvert Aar 1 Pd. Byg af den øde Jord, ligger mellem Knwt Jepß og Trvgels Persß Gaard, og skal Niels Beindß give Per Jonß hvert Aar 1 Pd. Byg af den Gaard, forskrevne Niels i boer, og det andet Pd. Byg skal han aarlig beholde paa sin Husfrues Vegne af de 2 Pd. Byg, som han gav Hemingh Stale hvert Aar til Leje af forskrevne Gaard. Item at forskrevne Søkende og Medarvinger skal tilsammen bære og udgive 8 Skill. »ath« s. Johannis Midsommers Dag, og Jep Stale en lub. Mk., saa at det vorder 3 Mk. fuldt, som skal ydes til Skioldenes af forskrevne Gods, og at den Gaards »ege« østerst i Byen skal Jep Stale have til »antworde« med Hævd og Bygning til alle Søkendes Bedste. Hvilket Brev vi stadfæster, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køgis die Petri ad cathedram nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Privatark., kronolog. Række).

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

[4821

Febr. 23. Peer Cristernß¹ Borgemester i Ripe, Relleff Stafenß² Byfoged, Nis Peersß »herscopes foget«, Esge Persß, Jeep Clemetß⁵, Erick Josepß⁶ Raadmænd, Marquard Nielsß⁷ og Hans

Gwmmesß »borger« *ibid.* Paa Mathie Aften Apostel var paa vort Ting velbyrdig Md. Peer Nielsß af Leneth og havde med sig sin Husfrue Kierstine og sine Sønner Claues Persß og Tames Persß, med alle deres Samtykke skødede Broder Tames Booß Prior inden Prædikebroderorden i Ripe »alle« deres Arvegods i Syem S. i Hwydding H., som er en øde Gaards Eje i Høm, som tilligger 1 Otting Jord over al Høøm Mark, 1 Gaard i Warning (Nis Ebbyß), 1 Toftjord liggende i Warmyng By imellem Bondegods og Bispens Gods, og Oberg Hussted, Prior og Brødre i fornævnte Kloster til evindelig Ejendom. Vore Indsegl med Peer Nielsß Indsegl og hans Søns Clawes Persß. Datum ut supra.

Perg. med [10] Segl: 1, 2, 5-7. Bomærker. Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [4822

Marts I. Jens Biskop i Aars. »The pant«, som vi havde i 3 Gaarde i Molns H., de 2 i Eghens og den 3. i Grønfeldh i Agri S., af velbyrdig Md. Hr. Cristoffer Lycke R., har vi fanget »wore« Nøje for med Guld og rede Penge af Hr. Cristoffer Lyckis Arvinger. Og oplader vi Hr. Cristoffer Lyckis Børn og rette Arvinger »the pant« og Pantebreve, som vi havde paa forskrevne 3 Gaarde, og kendes vi os og vore Arvinger ingen ydermere Ret at have i forskrevne 3 Gaarde. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 5. ante dnicam. esto mihi.

[A. ^aPerg. med Biskoppens Segl.^a Erik Timmessøn Rosenkrantz (Christopher Lykkes Enkes anden Mand)'s Arkiv; ^bsenere til Viborg Landstings Arkiv^b.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Aaa. Afskr., formentlig efter Aa: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Lykke. [4823

a—a) Saaledes Aa. b—b) Saaledes Aaa.

Marts 3 ell. Okt. 13. Jess Nielsß¹ Tingholder paa Gøring H.s Ting, Jess Knvtsß i Terpagher, Grummy Persß, Karll Karlsß i Lille Darrvm og Mattes Knvtß i Tymmerby. Lörd. før Luce pape et mart. paa fornævnte Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Thomas Longhe »dægghen« i Ribe et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Grummy Persß i Ilsted, Niss Grumsß i Allerop, Jep Jensß i Darrvm, Niss Perß i Tymmerby, Thomas Perß i Obsneum, Andhers Perß i Veyerrop, Per Scredher i Darrvm og Oloff Nielsß *ibid.*; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jess Knvtß i Terpagher tilstod Hr. T. L. til al den Jord, som ham tilhørte i Lille Darrvm, som Thomas Nielsens Huse og Bygning paa stander, og vederkendte sig at have fanget fuld Vederlag med Jord igen for samme Jord af Hr. T. L. paa Vor Frue Kirkes Vegne. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en Sko(?); 5. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 379* (RA.). [4824

Marts 4. Jeg Jørghen Jeyps¹ Præst i Roskilde har i Leje af Hr. Henrick Henricks¹ perpetuus vicarius i Roskilde til s. Karine Alter med Hr. Boo prioris og alle vicariorum Samtykke en s. Katherine Jord, som ligger sønden for Teglgården, med saadant Skel, at jeg skal fornævnte Jord bygge og forbedre og i gode Maade holde, og skal jeg give af fornævnte Jord 12 Skill. til aarlig Jordskyld ham og hans Efterkommere til s. Katheri[ne] Alter inden Paaske. Jeg maa efter min Død unde en min Ven, hvem mig lyster, som kan »bygget«, forbedre og i gode Maade holde og give siden 2 Skill. Grot deraf til Jordskyld; naar de[!] er baade døde, skal fornævnte Jord fri igen komme til s. Katherine Alter med al sin Bygning. Sig. meum cum sig. Dn. Johannis Hemmingi² et Dn. Nicolai Kanuti³ presbiterorum Roskildensium. Datum Roskildis die Lucii.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 410* (Jørghen Jeyps), formentlig = G. 305; 2. G. 410* (Johannes Hemmingi); 3. G. 410* (Nicolaus Kanuti), formentlig = G. 310. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 11). LDipl. [4825

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

— Jeg Henric Henris¹ perpetuus vicarius i Roskilde har med Hr. Boos Priors og alle vicariorum Samtykke i Roskilde i Leje ladet Hr. Yrghen Jeps¹ Præst i Roskilde en s. Katherine Jord, som ligger sønden for Teglgården, med saadant Skel, at han skal fornævnte Jord bygge og forbedre og i gode Maade holde, og skal han give af fornævnte Jord 12 Skill. til aarlig Jordskyld mig og mine Efterkommere til s. Katherine Alter inden Paaske. Han maa efter sin Død unde en sin Ven, hvem han lyster, som kan »bygget«, forbedre og i gode Maade holde og give siden 2 Skill. Grot deraf til Jordskyld; naar de er baade døde, skal fornævnte Jord fri igen komme til s. Katherine Alter med alt sin Bygning. Sig. meum cum sig. Dn. Boecii² prioris et Dn. Jone³ vicariorum perpetuorum. Datum die Lucii.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 294; 2. G. 293; 3. G. 294*. Senere tilbagegivet til Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 10). [4826

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Marts 7 ell. 14? *Reg. *7616.* Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Flii 18; 2. Utydeligt Skjold; 3. Utydelige Rester; 4-5. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 355* (RA.). *Nielsen, Sysselinddelingen S. 97.* [4827

Marts 8. (Reg. *7617.) [Orig. Dronning Dorotheas Arkiv.] Udtog anført i 1481 Sept. 15. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 383; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 337.* [4828]

Marts 9. Reg. 4688* = *7618. A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. (RA. Danske Kanc., Div. orig. Kongebreve 1481-1571, I.) Herefter: *Dipl. Chr. I S. 378; Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 74; Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 368* (her ikke fuldstændig). — **Aa.** Optaget i Stadfæstelse 1499 Okt. 21. — **Ab.** Afskr. fra c. 1500: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. C 66 Bl. 181 b (herefter: Kall 4 to 562). [4829]

Marts 12. Reg. *7619. Perg. med [7] Segl: 1. D_{xv} 2 (*ies hørby*); 2. I Sigilfeltet en Murhage mellem 2 Roser; 3. Lv 94; [^a4. dimidium^a]; 5. G_{xvi} 51; 6. Utydeligt Brudst.; [^b7. Bomærke^b]. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere utvivlsomt dennes Svigersøn Jørgen Ruds Arkiv, ∅: utvivlsomt Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuher; ^csenere ejet af Klevenfeldt^c (RA. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 153* (det ikke aftrykte er for største Delen Formularer uden særlig Interesse; mærk dog mod Slutningen: *wepner, German Persß oc Esbern Bertilsß wti Wlstrop bønder.* Datum). [4830]
^{a-a)} Saaledes Jon Mortensen i LDipl. ^{b-b)} Nævnt i det anførte Aftryk. ^{c-c)} RA. Reg. 60 S. 230.

— Reg. *7620. Perg. med [9] Segl: 1-2, 8. Bomærker; [^a9. in periferia læsum^a]. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere utvivlsomt dennes Svigersøn Jørgen Ruds Arkiv, ∅: utvivlsomt Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuher; ^bsenere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 151.* [4831]

^{a-a)} Saaledes Jon Mortensen 1757 i LDipl. ^{b-b)} RA. Reg. 60 S. 230.

Marts 14. Jahan vam Haghen Ærkedegn i Ribe og »ganze« Kapitel sstds. Onsd. efter Gregorii Dag var for os paa vort Kapitels Hus beskedne Mænd Per Crestiernsß og Per Baggher »borghermesther« i Ribe, Esghi Persß, Jep Clemetsß og Las Persß Raadmænd sstds. og lod læses et Pergamentsbrev med vor naadige Herre Konges Indsegl beseglet, hvilket var ufordærvet og lød: 4700. Med vort Kapitels Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [4832]

Marts 19. Jes Jeupß, som den Dag sad i Fogedens Sted, Mates Beintß, Mates Boß Borgemestre i Køge, Oluff Perß, Per Jeupß, Per Knudß, Albrect Hansß Raadmænd sstds. Mand. efter Gertrudz Dag var for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, hæderlig Md. Michil Boß Raadmand sstds. og skødede beskedene Md. Maghens Baghere paa hæderlig Mands Hr. Jeup Rodes Vegne,

og han holdt paa hans Arm, en Gaard med Grund og Bygning liggende i Bruse stræde østen Gaden norden næst Mates Odboes Gaard og sønden næst Ingheborgh Laurens Gaard, og er 48 Alen lang og 1 Kvarter og $12\frac{1}{2}$ Alen bred, og kendtes til Takke betalt at være for fornævnte Gaard; og var samme Skøde stadigt mælt over alle Tingbænke, og der var ingen Gensigelse. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 7 Segl]; Paaskrift fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: »Pae then bolig, som Oluff Draffuere i boor i Nosupstredit[?]«. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [4833]

Marts 21. Jeg Gyridhe Andhersa dotther kundgør mig have solgt med »myna barna« Samtykke ærlig og velbyrdig Md. Karl Bentsß a. v. min Gaard Bækkia gardhen i Ræffwike i Okema S. i Hallandh for 30 Mk. swenska, hvilke Penge han har mig vel betalt, saa at mig vel »athnøgher«. Afgaar fornævnte Gaard Karl Bentsß, bepligter jeg mig saa godt Gods igen lægge inden 6 »wikor« i saa »godho læghe«. Beseglet af »byskedelika« Mænd Bent Brvse min Maag og Hr. Affradh i Asle Provst i Wartof H., Tordh Jeppesß a. v. Herredshøvding i Wartof H. og Hans Swensß a. v. Herredshøvding i Gudhemdz H., »met« jeg ej selv Indsegl har. Scriptum Vinzatorp die Benedicti.

Perg. [med 4 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [4834]

Marts 23. *Reg. 4689.* [A. Orig. Stege Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 a). Herefter: *Bojsen, Stege Bys Bog S. 95.* — Aaa. Afskr. efter Aa: Resens Atlas, Møen (AM. Fol. 362) S. 18 (herefter: *Donatio variorum* Fol. 24 S. 51 (vistnok herefter: Thott Fol. 722 Bl. 8 b) samt Ny kgl. Saml. Fol. 395 S. 50). — Aaaa. Afskr. fra 18. Aarh. (vel direkte ell. indirekte efter Aaa): Resens Atlas (Uldall Fol. 186) III. 24. Herefter: *Paludan, Beskriv. ov. Møen II. 287.* — [Aab. Afskr. efter Aa, attesteret 1677 Nov. 30 af Sekretærerne i Danske Kancelli Erik Rodstøn og Balthasar Seckman: Stege Bys Arkiv.] Aaba. Afskr. efter Aab i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Stege Bys Privilegier: Kall Fol. 54. — Ab. Udtog med Anders Billes Haand paa Foliohalvark: RA. Privatark., Anders Bille VIII. [4835]

Marts 25. Bothild Mortensdatter, Henric Mostes Enke, og hendes Datter Anne Henricsdatter stifter et Alter i Ærkebisp Karls Kapel i Lunde Domkirke, hvortil de giver Gods.

Perg. med [6] Segl: 1. Flvii 5; 3. G. 31. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 329.* [4836]

Marts 29. *Reg. 4690.* A. Perg. med [5]^a Segl: 1. G. 473; 4. Dvi 13 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 5. Bomærke. Dronning Dorotheas Arkiv;

ÆA. IV. 45 (XXXIII. 13, hvor Margrete i saa Fald er en Skrivfejl for Dorothea, ell. maaske XXXIII. 16) (RA.). — Aa. Vidisse 1481 Apr. 1. Her- efter: Hofman, Fundationer X. 185. [4837

a) Aa nævner: 5 hele og holdne Indsegl.

Apr. 1. Reg. *7622. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Dipl. Norv. V. 657. [4838*

— *Reg. *7628 (med Dag »ante 22. Maji«). [A. Orig. Dronning Dorotheas Arkiv; senere til Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 5 b. — Ab. Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 301 (med Dagsangivelse: »in annunciationis Marie«). — Aba. Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Thott 4to 1575 S. 607. Efter Ab ell. Aba: Hofman, Fundationer X. 185 (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): med vort indsegle tilsatte^a her neden forre. Datum Kiøbenhafn anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo primo in octo. annuntiationis Mariæ uge[!]^b teste justitiario nostro dilecto). [4839*

a) Fejlslæsning for: til Sager. b) Fejlslæsning for: virginis.

Apr. 3. Niels Pædhersøn kaldet Sewitsøn, Vicarius i Lwndh og Præst i Bioldorp, oplader sin Broder Maghens Perssøn kaldet Sewitsøn en Gaard (i Lund) paa Bredhegadhe mod Vederlag.

Perg. [med 9 Segl]. Senere (jfr. 1485 Juli 21 og 1487 Okt. 4) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 331. [4840*

— Mester Kield Krabbe Kantor i Wiburgh, Niels Krabbe, Per Krabbe, Michel Krabbe, Lucas Krabbe og Elsebe Tygesdatter paa mine Børns Vegne. Vi har med vore Venners Raad og Samtykke siddet over et Skifte med vor Svoger og Medarving Moghens Moghensß. Da »worthe« os saa jævnet imellem efter vor egen Villie, at Moghens Moghensß paa hans Husfrues Vegne vor Søster Anne skal have dette Gods i Salingh: Moghenstrvp i Norre H. i Closter S. (9 Ørte Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Jes Jensß, 5 Ørte Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard sstds. (Pouel, 3 Ørte Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard i Hackild (Gwdman, 2 Ørte Korn), 1 Gaard i Tynnerengh i Harre H. (Simen Leth, 6 Ørte Korn, 1 Ask Smør), 1 Gaard i Durup (Tames Persß, 6 Ørte Korn, 2 Pd. Smør), 1 Gaard i Rosleff, C[ri]s[ti]jern Smedß i boede, giver 5 Ørte Korn, 1 Gaard i Tornwm (Cristiern Torstenß, giver Kirken sin Kornskyld og 1 Ask Smør til Husbonden), 1 Gaard ibid., Strange i boede, og giver Kirken sin Kornskyld og 1 Ask Smør til Husbonden, 1 Gaard ibid., Hienrick i boer, for Husbondhold, og Kirken skal have Skylden, 1 Gaard i Hardsysel i Hierm H., Jes Cristernsß i boede, giver 2 Ørte Korn, 1 Ask

Smør, 2 Gaarde i Aspe (Mattes Ebß, 4 Tdr. Rug; Cristern Kori, 3 Ørte Rug). Og kendes vi os at have opbaaret fuld Vederlag i andet Gods, og gør vi Moghens Moghensß fuld Afkald for alt det frit Gods, som os har været imellem til denne Tid af vort fædrene Gods. Falder os mere Arv til, skal de 2 Brødre, som ikke nu fanger Sædegaard, med vor Søster Anne være Sædegaard næst for »jaffnet« og for den Skyld, som de nu stander for. Medb. af flere gode Mænd Biskop Niels i Wiburg, Albret Skeel af Hegnet og Oluff Persß af Wellumgard. Datum in Bus-tryp fer. 3. post dnicam. letare.

Perg. [med 9 Segl]. Mogens Mogenssøn Dues Arkiv; a 1759 og 1760 ejet af Christen Sørensen Testrup^a; b af denne foræret til Danske Sel-skab^b (RA.). LDipl. [4841

^{a-a)} LDipl.; RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krabbe. ^{b-b)} Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Apr. 3. Mester Kield Krabbe Kantor i Viborgh, Moghens Moghensß paa [min] Husfrues Vegne, Ælsebe Tyghesdather paa mine Børns Vegne, Per Krabbe, Michel Krabbe og Lucas Krabbe. Vi har med vore Venners Raad og Samtykke siddet over et Skifte med vor Broder Niels Krabbe. Da »vorthæ« os saa jævnnet imellem efter vor egen Villie, at N. K. skal have dette Gods i Mors i Vethersløff S.: Vethersløfgardh lagt for 8 Pd. Korn, Vethersløff Mølle lagt for 7 Pd. Korn, 1 Gaard i Vethersløf, kaldes Møllegardh (Bænth Nielß, 4 Pd. Korn og 1 Pd. Smør), 1 Gaard sstds. (Jæp Mattesß, 4 Pd. Korn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard sstds. (Andhers Vinther, 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard sstds. (Jes Thomesß, 1¹/₂ Pd. Korn), 1 Bol sstds. (Lass Loff-ringh, giver til aarlig Skyld 1 Pd. Korn, som Vethersløff Kirke skal have, og 1 Pd. Smør til Husbonden), 1 Gaard sstds. (Gra-wers, 3 Pd. Korn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard i Sallingh i Harre H. i Osted S. i Risom og giver til Seld Kirke sin Kornskyld, 1 Pd. Smør til Husbonden. Dette Gods skal N. K. have, og kendes vi os at have annammet fuld Vederlag i andet Gods derfor, og gør vi N. K. fuld Afkald for alt det frit Gods, som os har været imellem af vort fædrene Gods til denne Tid. Medb. af flere gode Mænd Biskop Niels i Viborgh, Albreth Skeel af Heyneth og Oluff Petherß af Veyldomgardh. Datum in Bwdstrup fer. 3. post dnicam. letare.

Perg. [med 9 Segl]. Niels Krabbes Arkiv (RA.). [4842

Apr. 4. Jens Baggi Kannik i Viborg udsteder en udførlig Forpligtelse til Viborg Kapitel ved sin Overtagelse af Fogderiet paa Læssø.

[A. Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Aa og Ab. Afskr. i de under 4646 nævnte 2 Hæfter af 1690, begge Steder S. 31. (NLA. Viborg Bispearkiv, henholdsvis Læsø I. 1 a og 1 b). Efter Ab: *Dipl. Viberg. S. 73.* [4843

Apr. 7. Andhers Jenß Landstingssagfører i Skanæ. Lörd. efter Midfastesøndag var paa Lwndhæ Landsting et aabent Brev med 3 Indsegl læst, mig nærværende med flere gode Mænd, som var Thaghæ Hinrikß og Jes Olsß a. w., hvilket Brev »lwdede«: *Brev af Cristhin Mattessædatther (se Udaterede Breve).* Medb. af fornævnte gode Mænd. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester af 3 Segl paatrykte forneden. (SvRA. Papir.) [4844

Apr. 8. *Reg. 4663* (med urigtigt Aar 1480, hvorved Dagen vilde blive Marts 19). Perg. med 1 Segl: Næstved Bys (afbildet *Danske Mag. VI. 161* og *Trap⁴ III. 282*). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Danske Mag. VI. 162.* [4845

Apr. 11. Notarialinstrument, at Dekanen i Københavns Kapitel faar vidimeret 4813.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 139.* [4846

Apr. 14. Cristiern¹ Konge. Palmelørdag paa vort Slot Købendehaffuen, nærværende Hr. Jens Brostorp Ærkebiskop i Lund, Hr. Oleff Morthenß Biskop i Roskilde, Hr. Johan Oxe, Hr. Daud Hack, Henrick Meynstorp vor Landsdommer i Sieland, Erick Jenß vor Embedsmand paa Købendehaffuen og Diderick Jenß vor Embedsmand paa Drotningholm med flere vore gode Mænd og Tjenere, var for os Hr. Twre Twreß af Kragherwm R., kærrende over Per Nielsøn vor Landsdommer i Skane og Effwert Grubbe »wor riges« Kansler, at de havde givet Oleff Stigß Indførelse i hans Gods Hammer mod Loven. Da beføl vi Hr. Johan Oxe og Henrick Meyenstorp vore Raad at gange ned i Byen med Effwert Grubbe til Per Niels der, som han syg laa, at forhøre, hvorlunde Oleff Stigß havde forfulgt Herredsting og Landsting i Hr. Twres Gods. Da sagde Per Niels, at Oleff Stigß delte paa Hr. Twres Gods Hammer for en »guldratze«, hans Moder havde fanget ham, og for »andre tiltall«, han havde til Hr. Twre, og da han havde forfulgt sine Dele til Herredsting og Landsting, gav han ham Brev til Rigens Kansler, at han saa havde forfulgt sine Dele, og varede »then dele« vel 1¹/₂ Aar, før han gav ham Brev til Rigens Kansler. Siden gav Rigens Kansler ham »breff«, og det varede og lang Tid, saa længe han fik Indførelse i Hammer,

og forstod ej andet, end Oleff Stigß vilde dele sig ind i Hammer for Ejendom og ej for »guldbratzen« eller Løsøre; men havde han saa forstandet det, at han vilde dele sig derind for »guldbratzen«, da havde han »sted hanom urdnings men« i Hr. Twres »boo« Færelde for Løsøre efter Loven, førend han havde »sted« ham Indførelse i forskrevne Hr. Twres Jord. Disse Svar førte de ind for os, og Effwert Grubbe da selv til Stede var og det saa tilstod. Da svarede Hr. Twre dertil, at den »guldbratze« sendte Fru Barbara Hr. Twre, at han hende straks skulde antvorde os, og begærede, at vi skulde være hende behjælpelige i de Sager, Hr. Torbern Bille og hende imellem var, og der var vi hans fulde Hjemmel til, at han den Befaling saa fuldgjorde. Og mente Hr. Twre, at han vel havde saa »mange løsøre« i hans Gaard Færelde, som den »bratze« kunde være værd, saa at ham ikke havde burdet Indførelse i hans Jord, og sagde Hr. Twre, at hvad Tiltale han havde haft til ham, det havde ham burdet at udsagt, før han dermed kunde komme i hans Jord, og satte det i Rette for os. Og der »word« saa paa Rette paa sagt, at efterdi Oleff Stigß taledes sin Tale til Herredsting og Landsting og vilde delt sig i hans Jord for den »guldbratze oc andre tiltall«, da burde ham at have fanget »urdnings men i hans boo« Færelde for forskrevne »guldbratze«, før han kunde kommet i hans Jord efter Loven; havde »boo icke til recht«, da maatte han have fanget Indførelse i hans Jord. Thi mæler vi den Indførelse død, efterdi det var ikke sket efter Loven, og mæler Hr. Twre ved sit Gods Hammer igen fri at nyde, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning. Havde vi og nu tvende Sinde tilskrevet Oleff Stigß og hans Moder, at de hid skulde komme, og ikke kom. Hvad Sag mellem Per Nielß, Effwert Grubbe og Oleff Stigß er, den anammer vi til os selv med vore Raad at høre til Rette, som det sig bør. Sagde og Effwert Grubbe for os, at Oleff Stigß tog Stadfæstelse paa Indførelsen og vilde siden forfulgt det til Laasebrev; da Ewert fornam, at det gjaldt Pant og Løsøre paa, vilde han ikke give ham nogle Dombreve ydermere at forfølge til Laasebrev med. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. palmarum nostro sub secreto.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Ture Turesson Bjelkes Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [4847

Apr. 15. Olaff Morthensß¹ Biskop i Roskilde. Velbaaren Md. Henrich Meyenstrop har nu betalt os alt det Landgilde,

som han os p[lig]tig er aarlig at give efter hans Brevs Lydelse af Fredzgardh og de Len, der til ligger, fra det første, han forskrevne vor Gaard og Len i Væрге fik af os, indtil denne Dag. Thi lader vi ham kvit for os og vore Efterkommere for alt ydermere Krav om forskrevne Landgilde. Secretum nostrum. Datum Haffnis dnica. palmarum.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 176. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [4848

Apr. 16. Per Skinere »forman« i s. Jyrghen i Stubbekjøping og Boo Flørnigh Broder sstds. og alle Brødre og Søstre ibid. Vi har annammet en Guldring, som s. Jyrghens Billede paa staar, af beskeden Md. Jep Jenß Raadmand i Nykiøpingh, hvilken Ring Jes Laurensß Werkmestere i Nykiøping, hvis Sjæl Gud naade, gav s. Jyrghen i Stubbekjøping til Sjælegave i sit Testament. Thi lader vi Jep Jenß ledig for forskrevne Guldring for alt ydermere Krav derom. Vort Klosters Indsegl. Datum Stubbekjøping fer. 2. palmarum.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden; omtr. samtidig Paaskrift: »Quittantz om een guldring, Jep Jenß fick brøderne i sancti Jørghens closther i Stubbekjøpig aff Niels Laurentß testament«. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [4849

Apr. 18. (Reg. *7624.) Udtog: *Hvitfeld V. 281, Fol. 959 L. 5 f. n.* Er Forveksling med 1479 Apr. 14 (RA. Gem. Arch. XVII. 35), der i Virkeligheden kun angaar Holsten og Stormarn (ikke, som angivet af Hvitfeld, ogsaa Slesvig) og derfor ikke er medtaget i nærværende Udgave. Jfr. *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 431 Note 1.*

Apr. 24. Kongen giver Noszebye Kirke til Provstiet i Lund, dog saaledes at Provsten skal lade holde Gudstjeneste for Sognefolket i Noszebye og lade holde en Aartid i Lunde Domkirke for Kongen m. fl.

[Orig. ^a med hængende Segl^a. Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 58.] Afskrifter fra 17. Aarh.: RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 31 b; og Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 33 b. — Afskr. fra 1662: Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv, Oluf Baggers Kopibog S. 58. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 332.* Afskrifter efter Oluf Baggers Kopibog: LDipl. og Linköpings Stiftsbibl., Haandskr. J 49 S. 82; og formentlig efter samme Kopibog: Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 97 (herefter atter: LDipl.). — Afskrifter fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 15, B IX. 1. 20 Bl. 43 b og B IX. 1. 20^{1/2} Bl. 57 a.

a—a) Saaledes Oluf Baggers Kopibog.

[4850

Apr. 27. Dreslettæ Sognevidne om en tidligere Gave af 6 mark-søllwffs Jord og af Lindegaardtz Toft til Præstebordet i Flamløse.

[A. ^aOrig. med 4 hængende Indsegl.^a Flemløse Kirkes Arkiv.]

Aa. Udtog anført i Dom 1553 Aug. 21 (Mand. efter assumpt. Marie) af Herredsfogeden i Bog H. Papir med 1 Segl. Flemløse Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 986* (RA.). Herefter: *Danske Mag. 4. R. VI. 102*; anført med urigtigt Aar 1453 (Apr. 6): *Hofman, Foundationer V. 373* og med urigtigt Aar 1480: FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 17 (Afskr. herefter 1686: Additam. 4to 104 Bl. 4 a).

[4851]

a—a) Saaledes Aa.

Apr. 30. *Dipl. Viberg. S. 76.* Er 1481 Maj 28?

Maj 1. *Reg. *7626.* [Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12 (Hansborg). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 158.* [4852]

Maj 3. *Reg. *7627.* Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaret. Dronning Dorotheas Arkiv; senere kasseret^a (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 380.*

[4853]

a) Jfr. *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 464 f.*

Maj 5. Kongen giver Borgemestre og Raad i Malmøge en Grund og Dam liggende vesten hos Malmøge, som de tilforn har haft Brev paa, med Søen, saaledes at de skal lade bygge en Mølle derpaa.

A. Perg. [med 1 Segl]. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 20). *Weibull, Dipl. civitatis Malmog. I. 40 = Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 369; Isberg, Bidrag till Malmö stads hist. II a S. 236.* — Aa. Afskr. fra c. 1500 ell. lidt senere: Malmøregistret Bl. 21 b. — Afskr., vel fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: RA. Topogr. Saml. Papir, Malmø. Udtog anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 70 b; med Datum 1480 uden Dag).

[4854]

Maj 7. Christiern Konge. Paa det Gudstjeneste maa øges og opholdes, og fattige Mennesker maa fange deres Livs »nøtte och biering« i den Helligaands Hus, som nu optaget er i vor og Kronens Købstad Whæ, og forskrevne Hus maa blive ved Magt til evig Tid, stadfæster vi, at det maa blive, som det begyndt er, og tillader, at disse efterskrevne Artikler skal holdes i forskrevne »helliggeisthuß«. Først at menige Præster og Klerkeri i Præstegildet i Giers H. skal forskrevne Hus have at forestaa efter Oldermændens og menige Brødres Villie, og at forskrevne Præstegildes Brødre Oldermænd og Klerkeri i Gers H. skal have Fuldmagt at sætte en Tilsynsmand af Whæ, som forskrevne »helliggiesthuß« skal bygge og forestaa og gøre Regnskab af al Guds Almisse, som dertil kommende vorder, for Oldermænd og Brødre til forskrevne Gilde. Thi forbyder vi eder alle vore Fogeder og Embedsmænd i Gers H. og »borge-

mester« og Raad i Whæ og alle andre herimod at gøre eller eder med forskrevne »helliggeisthuß« at bevare under vor Hyldest og Naade. Datum in civitate nostra Lundensi in crast. Johannis ante portam latinam nostro sub secreto.

[Orig. Væ Helligaandshus's Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 15. [4855]

Maj 7. Jeg Jacob Bertils har med min Moders Samtykke givet og skødet til Højalter i Vor Frue Kirke i Nykøpinge min Humlegaard liggende østen imod Pæders strede og sønden næst den Gaard, som Jep Niels Borgemester, hvis Sjæl Gud naade, i Værge havde, hvilken Humlegaard Hans Skaldhre tilforn paa boede, med saa Skel, at min Moder og jeg skal selv beholde og forsvare Humlegaarden i begges vor Livstid; og efter begges vor Død skal den være fri til Højalter, og skal hvilke Danne-mænd som Kirkeværger er til Vor Frue Kirke, have Humlegaarden i Forsvar og lade forbedre ham, og hvis han kan rente om Aaret, skal de lade gøre Vokslus for til Højalter om højtidelige Dage. Og skal de ej have Magt at sælge eller skifte eller at lade Humlegaarden komme fra Højalter. Vil Kirkeværgerne ej holde dette, skal mine Arvinger have Fuldmagt Humlegaarden igen at kalde fra Højalter og give ham anden Steds til Guds-tjeneste for mine Forældres Sjæle og min Sjæl. Og har jeg antvordet de Dannemænd Hans Perls og Jens Skredere, som nu Kirkeværger er til Vor Frue Kirke, alle de Breve, som jeg har paa Humlegaarden. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Axel Walkendorp² Høvidsmand paa Nykøpinge, Hr. Henrick Sognepræst *ibid.*, Hr. Hans Aabrams perpetuus vicarius *ibid.*, Boo Rask⁵ Borgemester, Jep Wynde Byfoged og Jes Brwn Raadmand *ibid.* Datum ex opido Nycopensi 2. fer. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. med [7] Segl: 2. Dxliv 6 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 5-6. Bomærker. Nykøbing F. Kirkes Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — Hertil 2390. [4856]

— Erich Jens Præst og Biskop Peders Officialis i Kolding, Marthen Jens Sognepræst i Seesthe, Hanss Ebbis Sognepræst i Bierte, Hartugh Smalstedh i Bengardh, Beløff Randzow i Vrandrvp og Cristern Pederls⁶ i Stubdrvp. Før os og andre Dannemænd var beskeden Md. Anders Hanss Borgemester i Koldingh og lod læse et aabent Brev uskaaret, beseget med Henrich Tedinghusing Indsegl med andre gode Mænds Indsegl,

»hUILKE« Brev saa lydende er: 1. *Række Nr. 6901*. Vore Indsegl. Datum fer. 2. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. med [6] Segl: 2. Bomærke; 6. Flvii 52 (Glambek). Kolding Bys Arkiv (RA.). (Reg. *7655.) [4857]

Maj 7. Erich Jenß Præst [*osv. som 4857; læs dog: Stubdrup VV. For - Dannemænd i Koldingh var beskeden - indtil:*] Brev uskaaren, beseglet med Hanss van Anevelt og Benedictis van Aneveltz Indsegl, hvilke Dorningh havde i Væрге, Gud deres Sjæle have, »hUILKE« Brev saa lydende er: 1. *Række Nr. 7455*. Med vore Indsegl. Datum Kolding fer. 2. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. med [6] Segl: 2. Bomærke; 3. G. 946* (Hanss Ebbisß); 6. Flvii 52 (Glambek). Kolding Bys Arkiv (RA.). (Reg. *7656.) [4858]

Maj 8. Notarialinstrument, at Høvedsmanden på København paa lagde Lejerne af det s. Michaelis Alter tilhørende Gods at svare deres Afgifter til Dekanen og Alterets Besidder og ikke til Esbernus Schriffuere.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 141*. [4859]

Maj 9. Reg. 4691. Perg. med [9] Segl: 7. Ubetydeligt Brudst.; 9. Iviii 4 (Hollunger). (SvRA. Perg.) *Wieselgren, De la Gardiska Archivet III. 13*. [4860]

Maj 10. Aflad for Suaninge Kirke.

[Orig. Svanninge Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »In comitiis Stetini«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 521*. [4861]

Maj 11. Jeg Johan Oxen R. paa Tordzø har udlagt velbaaren Md. Hr. Axel Brade R. i Tostrop min »fostersøn« 6 Pd. Korn af mit Køb, som han skal beholde til evindeligt Eje, som er 1 Gaard i Kragerop (Morthen Alleß, 4 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Beddinge (Per Aggeß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot); og den fornævnte $\frac{1}{2}$ Læst Korn skal han beholde med sine Beder. Item har jeg vederlagt Hr. Axel for de $6\frac{1}{2}$ Pd. Korn 2 Skpr., $\frac{1}{2}$ lødig Mk. 1 Grot og 2 Tejer, som ham tilfaldt i Tordzø gordh og By, Sawitzløff og Kalsiø: først 2 Gaarde i Perstrop i Hallandh (Oluff Siluersterß og Jep Persß, hver $\frac{1}{2}$ Td. Smør med alle Smaaredsler), 1 Gaard i Synderwandløse i Skonæ (Oluff Persß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn og 15 Grote), 1 Gaard i Mosby (Jens Anderß, 1 Pd. Korn og Teje), 1 Gaard i Beddinge (Morthen Skoning, 2 Skill. Grot), saa frit som jeg det i Væрге har. Afgaar Oluff Oxen min Søn uden ægte Barn, skal jeg beholde Hr. Axels Rettighed, som ham tilfalden er i Tordzø gord og By, Sawitzløff og Kalsiø, i min Livs-

tid; og naar jeg er død, skal Hr. Axel have igen fornævnte Rettighed i Tordzø gordh og By, Sawitzløff og Kalsiø, som er 6 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn 2 Skpr., $\frac{1}{2}$ lødig Mk. 1 Grot og 2 Tejer, for samme Vederlag, som jeg nu Hr. Axel udlagt har. Medb. af hæderlige og »welborlige« Mænd Holger Hinricß i Glyminge, Sten Persß i Ingilstæde, Anders Binx i Smystrop og Oluff Styß i Bullerop. Datum Lwndis in profesto Nerei et Achillei.

Perg. [med 4! Segl]. Axel Pederssøn Brahes Arkiv (RA.). [4862

Maj 11. Jeg Axell Brade¹ R. i Tostorp kendes at have annammet til Vederlag af hæderlig og »welborlig« Md. min »fosterfader« Hr. Johan Oxæ R. paa Tordzø for de 6 Pd. Korn, som han skulde udlægge mig for sit Købegods, som jeg skal beholde til evindelige Eje, som er 1 Gaard i Kragerop (Morthen Alleß, 4 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Biddinge (Per Aggeß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot). Item vederkendes jeg mig at have annammet til Vederlag af Hr. Johan Oxæ for min Rettighed, som er 6 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn 2 Skpr., $\frac{1}{2}$ lødig Mk. 1 Grot og 2 Tejer, som mig er tilfalden i Tordzø gard og By, Sawitzløff og Kalsiø efter min Moder og min Broder Otte Knob, hvis Sjæle Gud naade, som er 2 Gaarde i Pederstrvp i Halland (Olaff Suluersteß og Jep Persß, hver $\frac{1}{2}$ Td. Smør med alle Smaaredsler), 1 Gaard i Sønderø Wanløff i Skone (Olaff Persß, 1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn og 15 Grot), 1 Gaard i Mosby (Jes Anderß, 1 Pd. Korn og Teje), 1 Gaard i Biddinge (Morten Skonning, 2 Skill. Grot); hvilke Gaarde jeg skal beholde til Vederlag til evindelig Eje for den Rettighed, mig tilfalder i Tordzø gard og By, Sautzløff og Kalsiø, med saa Vilkaar, at dør Olaff Oxe min Broder uden ægte Barn, skal jeg igen have min Rettighed i Tordzø gard og By, Sautzløff og Kalsiø for samme Vederlag, som jeg nu annammet har, dog saa at Hr. Johan skal beholde i sin Livstid forskrevne min Rettighed; men naar Hr. Johan dør, skal jeg forskrevne Rettighed i Tordzø gard og By, Sautzløff og Kalsiø fri igen have for samme Vederlag. Medb. af »hederlig oc welborlige« Mænd Hr. Jens Dwe² min Morbroder, Halger Henricksß i Glimminge, Anders Bing i Smidstrop, Sten Persß i Ingillstrop. Datum Lunden fer. 6. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. med 2[!] Segl: 1. Lii 5 (*s her axel perfont*); 2. Lxviii 9 (*s iohannis bñdønis*; Thott). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 3). [4863

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Maj 11. Jeg Niels Brade¹ i Witzskøle har annammet til Vederlag af hæderlig og »welborlig« Md. min »fosterfader« Hr. Johan Oxen R. 6 Pd. Korn af hans Køb med deres Beder, hvilket jeg skal beholde til evindelig Eje, som er 1 Gaard i Kragerop (Trvels Beyntzß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Beddinge (Per Henningß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), Staffyn sstds. (1 Pd. Korn), 1 Gaard i Synderwilyæ (Hoghen Persß, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje). Item har jeg annammet til Vederlag for min Rettighed, som mig er tilfalden efter min Moder Fru Berettæ og min Broder Otte Knob, hvis Sjæle Gud naade, i Tordzø gordh og By, Sawitzløff og Kalsiø, som er 6¹/₂ Pd. Korn 2 Skpr., ¹/₂ lødig Mk. 1 Grot og 2 Tejer, Brødagere gordh i Hallandh, som var regnet for ¹/₂ Læst Korn, og 1 Gaard i Ørmele (Jens Anderß, 1 Pd. Korn), med saa Vilkaar, om min Broder Oluff Oxen afaaar uden ægte Barn, da skal jeg min Rettighed have igen i Tordzø gordh og By, Sawitzløff og Kalsø for dette efterskrevne Gods: 1 Gaard i Arløse (Oluff, ¹/₂ Td. Smør), 1 Gaard i Daggerop (Hans Winter, 6 Pd. Smør) 1 Gaard i Wysinge (Jens Lock, 4 Pd. Smør), 1 Gaard i Tiæreby (Bo, 6 Pd. Smør) og 1 Gaard i Ørmele (Jens Anderß, 1 Pd. Korn), og skal jeg dog beholde til evindelig Eje Brødagere gordh. Item skal Hr. Johan Oxes[!] alligevel beholde min Rettighed i Tordzø gordh og By, Sawitzløff og Kalsiø i sin Livstid, om Oluff Oxen afaaar uden ægte Barn; og naar Hr. Johan er død, skal forskrevne min Rettighed i Tordzø gordh og By, Sawitzløff og Kalsø igen komme til mig for forskrevne Vederlag. Og takker jeg Hr. Johan, for han gav mig sin og min Broder Oluff Oxes Rettighed i Brødagere Mølle til evindelig Eje. Medb. af hæderlige og »welborlige« Mænd Hr. Jens Dwe paa Krageholm, Hr. Daud Hack paa Mogenstrop RR., Sten Persß i Ingilstæde, Anders Bing i Smestrop, Axel Olß i Gwunnerløff og Tage Henricß i Brame. Datum Lwndis fer. 6. ante dnicam. jubilate.

Perg. med [3!] Segl: 1. Lii 7. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; a senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 2). [4864

a—) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Maj 13. Christienn Konge. For os paa vort Retterting var Hr. Prior Gerloff af Øekloster med et Pergamentsbrev af Han H.s Ting udgiven anno 1467 [c: 2345], beseglet med 8 hængende Indsegl, lydende, at forskrevne Hr. Prior »induorte« med Lovhævd Øeklosters Gods i Lhørstedt: 1 Gaard, som Las Pedersøn

i boer, og 3 Agre der vester for i Solders dal og 2 Agre norden for Laß Pedersøns »hiøgardtstedt«, et Byggested øster paa forskrevne »agger«, en Toft der østen for og et Byggested, undtaget al den Del, som Agardz Gods har i forskrevne Toft og Kirken; item 1 Gaard østen for det sønder Vangeled, Tohmas Benndtzen i boer, og en inddiget Have der norden for, et Byggested østen paa forskrevne Have; item et Byggested mellem det sønder Vangeled og den Gaard, Anders Pedersøn i boer; item alle de Agre, som ligger fra forskrevne Vangeled og vester til en »laangh haar reme«, som store Stene i ligger, som ligger vester og sønder fra Andres Persøns Lade, og et Bol norden fra Anders Peersøn[s] Gaard, som Laße Tomissøn i boer, 2 Agre der sønden for næst inden til Diget og saa sønder til Anders Pederß Husevej; alt dette Gods, bygt og øde, »induorte« forskrevne Hr. Prior med Lovhævd, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for, og at hans »luoffhøring« paa forskrevne Ting sagde ham Lov af Hænde. Item et Pergamentsbrev udgiven anno 1470 [c: 2869], beseglet med 10 hængende Indsegl, lydende, at forskrevne Hr. Prior »induorde« med Lovhævd en Have, kaldes Closterhaffue, som ligger næst øster fra Woost, og det gamle Byggested, som ligger næst norden ved den nørre Ende af forskrevne Have og sønder til det søndre Dige, som vender paa Aagardz Gods fra det vestre Dige og saa øster til Kæret med den Eng der øster for, som gode Mænd og Selvejere tilforn udlagde al forskrevne Have og Byggested for Øklosters rette Endelsgrund med fuld Fællig og »forthaa« i Woost Mark; hvilken Lovhævd var lovlig 3 Ting tilbuden og tilfunden af Fogeden og gode Mænd paa Nesbo Ting, og at forskrevne Hr. Priors »laghøring« inden 4 Stokke sagde ham Lov af Hænde. Item et Pergamentsbrev af Nesbo Ting udgiven anno 1470 [c: 2870] med 10 hængende Indsegl, lydende, at Hr. Prior Gierlouff »induorte« med Lovhævd, som ham var forfunden paa forskrevne Ting, den østerste Have i Holme og det gamle Byggested, som ligger noget nær midt paa forskrevne Have til det øster Dige, og at han »induorte« forskrevne Byggested og Have inden alle 4 Diger fra det Dige, som skyder nør paa Kæret, og sønder til det sønderste Dige, som vender paa »for-tofft«, vester til det gamle Dige, som kastet er mellem Aagardz Gods og forskrevne Have, øster til det Dige, som nu »hus« og Gaarde paabygte er, for Øklosters rette Endels Grund med Fællig og »forthaa« i Holme Mark til forskrevne Have og Byggested, og at forskrevne Hr. Priors »louffhøring« paa forskrevne

Ting sagde ham Lov af Hænde. Efterdi som forskrevne 3 Lovhævdere breve udviser, som da i Rette laa for os; hvilke Breve vi stadfæster, og tildømmer vi Øekloster alt forskrevne Gods, forbydende alle Øekloster paa forskrevne Gods at hindre, saa længe forskrevne Lovhævder rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Truggeulle (c)ras(t).^a Nerei et Achilei. Sig. nostrum ad causas, teste Effuerhardo Grubbe justiciario nostro.

[A. Perg.^b Ø Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. i Papirshæfte, se 1499 Aaa. RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 10 b. — Aaa. Afskr. af Frands de Thestrup efter Aa: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 14 a. [4865

a) Aa: Erasmo; Aaa: crastino. b) Saaledes Aa Bl. 8 b.

Maj 16. Mattes Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielantzfare Landsting. Onsd. efter dnicam. jubilate »worth« velbyrdig Md. Hr. Beyent Billæ R. paa Siøholm af forskrevne Ting stedet Indførsel i det Gods i Grvbbæ Orderop og 3 Gaarde i Nyrop og 2 af Huinede Møller, som Hr. Phillipus Axelß i Pant satte Hr. Laures Axelß, efterdi som han det tilforn til Herredsting og Landsting forfulgt havde, og indlagde han da i Landekisten paa forskrevne Gods en Skilling og en Gylden med sine »tinghørigæ«, som var Beyent Jenß i Høm og Oluff Jenß i Noby, og opnævnedes sig der da sine Indførelsemænd, som var Per Billæ, Marquardh Teghenhuss, Herluff Skaffuæ og Hans Kieldß. Sig. meum.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (E; RA). [4866

Maj 21. Nis Jensß i Tøsløff Foged paa Gerlo H.s Ting, Niels Nielsß i Blenstrop V., Symon Andersß i Gerlo, Per Andersß i Westerskow, Per Hommel i Tøsløff, Michel Stowby i Winthrop, Las Nielsß i Knestet, Laurens Scriffwer i Hald og Per Bonde i Dalbyøffwer. Mand. før Vrbani Dag for os og flere gode Mænd, som Tinget søgte, fik velbyrdige Md. Jøren Kromppen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Esbernsß i Dalbyneder, Las Jonsß i Bindrop, Anders Sommersß, Esbern Sommersß, Jep Sommersß, Michel Thomesß, Kield i Østerskow og Anders Jonsß; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at J. K. havde sine Lovhøringene inden Tingene, som var Per Bayd i Kasberg og Anders Jensß ibid., hvilke kundgjorde, at de var ved Trwtzholm østen ved Steyel-

berget ved det Dige næst østen til forskrevne »berge«, som Jørien gjorde sin Lovhævd med Riddermændsmænd og Jordejere; da »warde« han »two delden« i Trwtzholm i Dam og Damsbaand op til »hardjorden« saa højt, som Dammen har »flød« i gamle[1]^a Tid, og sønder op fra Dammen til Handal og saa sønder op, til Markeskel møder. Item »warde« han »two delden« i Steelberget fra det Dige, som ligger østen til forskrevne »berg« fra den søndre Ende, som vender ud mod Trwtzholm Dam, og til den nør Ende, som vender mod Fogels marck, og vester ned ud med Fogels marck, til den Bæk møder, som løber fra Trwtzholm; alt det, derimellem var, »warde« han undtagen den tredie Del, som Marquard Stygsø Arvinger har i Væрге og har »ward« med Lovhævd. Alt det andet »worde« Jørien for Trwtzholms rette Tilliggelse, og bød han Lovhævden til 3 Ting og æskede hver Sinde for, om nogen havde Breve eller kendte sig Del i Trwtzholm, at de skulde lade dem for komme, og der ingen kom. Hvilken Lovhævd Jørien var tilfunden af Fogeden og Herredsmænd at væрге den Del, han i Væрге havde, og efter hans gamle aabne Breve. Item kundgjorde Jørien til Tinge den Dag, som han vilde gøre sin Lovhævd, og æskede da for, om nogen der havde mod at sige med Breve, at de skulde for komme, og der ingen kom som før. Og mælte forskrevne Lovhøringe Lovhævden ved Magt at blive, uden hun rygges efter Loven. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [4867

a) Orig.: gammen.

Før Maj 22. Reg. *7628. Er 4839.

Maj 25. Mariebo Kloster gør Nonnerne i Bosø Kloster delagtige i »all desz gudztienst«.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 180. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 334.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 51. — Et tredie Udtog med Aar, men uden Dag: Sstds., Sextern 13, Nr. 6. [4868

— Jørghen Rwdh¹ Høvidsmand paa Soltæ a. w. Jeg og min Husfrue Cristinæ Ericsdatther har i Leje annammet af Søster Elnæ Matissædatther Abbatissa i Clare Kloster i Roskilde og alt Konvent ibid. 1 Gaard i Lundby i Flackæbergs H. og i Tiereby S. (Jens Olø) med saa Vilkaar, at jeg og min Husfrue skal have forskrevne Gaard i »begges ware« Levedage og dem

deraf aarlig i deres Kloster til »abbatisß« Haand 2 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 20 Grot Penge »ath« Katherine Dag yde skal og Gaarden »biger besæth til rettæ ath forsware och i gode modhæ hollæ skulende«. Og naar vi baade døde er, skal straks forskrevne Gaard med Bygning, som han da findes, fri igen komme til deres Kloster. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Henrich Meyensterop² Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør og Marquardh Teghenhusß³ Forstander til Vor Frue Kloster i Roskilde. Datum die Vrbani.

Perg. med 3 Segl: 1. Llviii 13; 2. Lxxxiv 48; 3. Cxxi 8 = G. 422*.
Roskilde Claræ Kl. Arkiv; ÆA. V. 596 (AM. LXIII. 10). [4869]

Maj 25. Bertil Hampdrop Sognepræst i Falsløw, Jens Clementsß Sognepræst i Gerlo, Jep Henricksß i Asnes, Lawe Kioldsß i Stangrom VV. Paa Vrbani Dag var vi i Haddrvp hos hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Axel Lagsß R. over en Forligelse med velbyrdige Md. Jørien Kromppen af Skøttrvp V. paa den ene Side og de Haddrop Grander paa den anden om Trætte om Lystrop Mark. Da talte vi dem saa imellem, at J. K. for Hr. A. L.s og »alle wore« Bøns Skyld tillod, at de af Haddrop maatte have deres Fædrift paa Lystrop Mark og bruge den Afgrøde af i Aar og ej for nogen Arilds Vane, og ej ydermere at bruge eller drive inden Lystrvp Markeskel, uden de kunde vinde dem derind med Rette. Og »wort« saa talet, at naar Hr. Axel kom her i Herred i Vinter, vilde han tage til sig 6 Riddermændsmænd og 6 Bønder og se, om han kunde forlige J. K. og de Haddrvp Mænd med Minde eller Rette; kunde han ej, vilde han sætte den Sag ind for Biskop og »bygmen«, thi der var Lovhævd mod Lovhævd. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 4 Segl].^a Trudsholm Godsarkiv (RA.). [4870]
a) 1486 Maj 18 nævnes alle Seglene som bevarede.

Maj 28. Nis Jensß i Tøsløff Foged paa Gerlo H.s Ting, Jens Owesß i Dalbyneyder Præst ibid., Michel Stawby i Winstrop, Kield Thomesß, Jes Esbernsß, Laurens Scriffwer, Bayd i Kasberg og Per Bonde⁹ i Dalbyøffwer. Mand. før hellig Torsdag paa forskrevne Ting fik velbyrdige Md. Jørien Krwmpffen V. et Tingsvidne af 8[!] Mænd: Jes Esbernsß, Michel Tordsß, Jes Jepsß i Tøsløff, Jes Michelsß, Nis Michelsß i Stangrom, Tøgher Matesß og Pask i Dalbyøffwer; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Nis Jensß Herredsfoged kundgjorde, »hwre« Hr. Axel Lagsß R., Hr. Jens [i] Gerlo,

Hr. Bertil i Falsløff Præster, Jep Henricksß i Asnes, Lawe Keldsß i Stangrom VV. og mange flere Dannemænd, som hos var i Haddrop Vrbani Dag, havde talet med J. K. og de Haddrop Grander imellem, saa at Jørien for Hr. Axels og alle de Danne-mænds Bøn Skyld tillod, at de af Haddrop [*osv. som 4870; læs dog: denne Afgrøde - Vane, og ej længer at bruge - Lystrop Markeskel, som Sandemænd gjorde deres Tog, uden - dem inde med - Haddrop - Ret; kunde - »bygdemen« - indtil:] Lovhævd mod Lovhævd. Vore Indsegl. Datum ut supra.*

Perg. med [9!] Segl: 7, 9. Bomærker.^a Trudsholm Godsarkiv (RA.).
a) 1486 Maj 18 nævnes 7 Segl som bevarede. [4871]

Maj 28? Bisp Jeip i Børglum m. fl. afgiver paa Forespørgsel af Wiborig Kapitel den Erklæring, at paa Læssø bør kun Bolsmand holde Sandemændstog.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. G. 620*; 2. G. 630 (Rosenkrantz); 3. Utydeligt Skjold; 4. Lxlix 6 (Galskyt); 5. Flviii 4. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 76* (læs: Iwensß - helig torss - Wiborrig ock wppaa). [4872]

Maj 30. Henningh Skomagere Raadmand i Halmstade giver s. Ericks Alter i Halmstade Bykirke en Kælder (sstds.).

Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. Det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 346* under Halmstad I gengivne; 3-4. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 31)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 334.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 589. [4873]

Maj 31. Per Byllæ¹ i Swanholm, Herlwff Skaffwe² Høvedsmand paa Skyolleness, Marqwor Tenghwss³ Forstander i Vor Frue Kloster i Roski[l]de, Hans Kelsß Høvedsmand paa Haris-[borg]h. Vor Herres Opfarelsedag havde vi med os Herredsfogeden af Walbwurtz H., og indførte vi Jeess Hansß paa velbyrdig Md. Bæynth Billes Vegne i alt det Gods, som Hr. Laurens Axelsß havde i Grwbeordrvp og i Nyrwp og i 2 af Hwinedhe Møller, som er Høwe qwer og den Mølle, næst for nedent ligger, og gjorde vi det fuldt efter Loven, som vi var tilfundne af Siællenssfare Landsting [c: 4866]. Vore Indsegl. Datum Ordrvp ut supra.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxx 25; 2. Llvii 5; 3. Cxxi 8 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 98* (RA.). LDipl. [4874]

Juni 1—7. *Reg. *7629.* Papir med Rester af 7[!] Segl paatrykte Bagsiden: 1. G. 31; 2. Cxlvii 6; 3. Formentlig Li 8 (Has); 4. Lxxix 4; 5. Utydelige Rester; 6. Lxviii 9 (s *iohannis hvndonis*; Thott); 7. Dxxxvii 10 (Krogno). (RA. Topogr. Saml. Papir, S.-Asbo H. i Almindelighed.) *Danske Mag. 4. R. II. 2.* [4875]

Juni 6. Vi Cristoffer Jenß i Sørøp, som den Dag sad i Landsdommers Sted i den Sag paa Sielantzfare Landsting, Broder Byrghæ Abbed i Ringstæde Kloster, Per Jensß i Walækiellæ, Jep Lolæ i Ass, Jep Morthenß i Swensterop a. w., Knuth Bosß, Michel Hemingsß »burgere« i Ringstæde og Jens Jude i Torppæ. Onsd. før Pinsedag paa forskrevne Ting adspurgte hæderlig og velbaaren Md. Henrich Meyensterop, Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør, hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Cristinæ Jensß datther af Synderop, Hr. Jens Torbernß Datter R. af Brengsterop, om »the gotz« og Breve, som han havde fanget af hende, om han havde fanget dem alle med hendes fri Villie for hans Gods og Penge eller ej, og om hun dertil var hans fulde Hjæmmel. Til hvilket Fru Cristinæ svarede, at alle »the gotz« og Breve havde han fanget med hendes fuldkommelig Minde, og var hans fulde Hjæmmel dertil og kendtes sig derfor af Henrich Meyensterop fuldt Værd op at have baaret. Og paa disse Ord »beddes« Henrich Meyensterop et Stokkevidne; da tilmælttes beskeden Md. Per Andersß af Ortwet, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd og vidne, hvad dem derom vitterligt var; da han til sig tog Niels Brydie i Querkæby, Anders Perß i Hølby, Knuth Hemmingß i Synderop, Niels Olß i Kæderop, Per Anderß i Sonærop, Jens Morthenß i Ystærødh, Lassæ Nielsß *ibid.*, Jens Wngersß *ibid.*, Torsthen i Ogærop, Vbbæ Kanth af Nebbæ og Anders Trvelsß i Birkærødh; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Henrich Meyensterop adspurgte Fru Cristinæ om »the gotz« og Breve, som han havde fanget af hende, om han havde fanget dem alle med hendes fri Villie for hans Gods og Penge eller ej, og om hun dertil var hans fulde Hjæmmel, og at Fru Cristinæ dertil svarede, at alle »the gotz« og Breve havde han fanget med hendes fuldkommelig Minde, og var hans fulde Hjæmmel dertil og kendtes sig derfor af Henrich Meyensterop fuldt Værd op at have baaret. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv; »senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 4). [4876

a—) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juni 11. Jep Oweß Foged paa Nørre H.s Ting, Nis Michilß² i Dalstrvp, Hans Lickii³ i Fandorp, Ollaff Booß⁴ i Aastrvp »vepner«, Owe Nielsß i Owelstrvp, Mates Smit i Skerwath, Ingwar Persß i Sællekiær og Jæp Clemetß⁸ i Volbii. Mand.

efter Pinsedag paa forskrevne Ting fik en beskeden Md. Nis Bwnde i Enslæff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Laures Stigß i Mastrvp, Claus Skrædher i Gindorp, Søveren Jwlisß i Volbii, Jæp Clemetß *ibid.*, Knut Ørnß i Lande, Daudid Jenß i Stienwath, Terkil Jenß i Ørum og Ingwar Pætherß i Sællekier; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Nis Michilß i Dalstrvp skødede til Nis Bwnde al den Rettighed, han havde arvet i den Gaard i Enslæff, sora Anders Jonß i boede og Nis Bwndæ nu i boer. Og kendtes Nis Michilß sig fuldt Værd op at have baaret »aa« Nis Bwnde for forskrevne Del. Item vidnede forskrevne 8 Mænd, at Nis Michilß lovbød den Del i Gaarden 3 Ting, førend noget Skøde gik. Med vore Indsegl. Datum loco ut supra.

Perg. med [10!] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. I Sigilfeltet en Sko(?); 3. Lv 43; 4. Lxxiii 98; 5, 7-8. Bomærker. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [4877]

Juni 11. Jep Perß Byfoged i Grindw, Trols Jeibß Borge-mester *ibid.*, Jes Hwas Foged til Biørnholm, Olaff Scredher, Ffrerik Clauß, Claus Josepß, Nis Michelß⁷ og Jon Magenß »borger« *ibid.* Paa Grindw Byting var velbyrdig Md. Jens Rwdh af Hesle og lod læse et aabent Brev med hængende Indsegl, uskrabet og ustunget, lydende: 4477. Med vore Indsegl. Datum Grindw fer. 2. pentecostes.

Papir med Rester af 8 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Bomærke; 3. Utydeligt; 4-8. Bomærker. Jens Ruds Arkiv (RA.). LDipl. 1479 Juli 23. (Reg. *7630.) [4878]

Juni 14. Jes Powelß i Æweldurp Herredsfoged i Gwdum H., Per Laurensß i Wixstorp, Claus Jensß i Gielbærigh, Jes Krogh i Gwdum, Hans Persß i Langow, Salmon Diæghen⁶ i Gwdbærigh. Torsd. før Guds Legems Dag paa Gwdum H.s Ting fik en beskeden Md. Nes Jensß i Gwdbarigh et Tingsvidne af 8 beskedne Mænd: Jesper Jensß i Ryslinghe, Michil Twæsß i Egsmossæ, Nes Kith i Gwdbærigh, Hans Matß i Rydhe, Mates Persß i Gislæ, Bærtel Daudidß *ibid.*, Mates Persß i Swinninghe, Nes Bertelß i Wordemærck; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at fornævnte Nes Jens Jensß[!] samme Dag paa fornævnte Ting havde med sig 8 skellige Dannemænd af Gwdbærigh[!]: Jep Jensß i Æweldurp, Anders Munk, Mates Glødh, Las Olloffß *ibid.*, Per Haw, Hans Jonsß, Hans Munk og Michil Lac *ibid.*; disse Dannemænd vidnede, at dem mindedes og havde spurgt,

at Per Jensß, i Gwdbærigh boede, som var Herredsfoged, var en Skattebonde til Nyburgh og »ogh och foor« til Nyburgh som en anden Bonde, førend han fik »mall«, og aldrig hans Gaard var fri, før hans Søn Niels Persß fik Frihed. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 4. Bomærke; 5. Utydeligt; 6. I Sigilfeltet Bogstavet s. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [4879]

Juni 17. Niels Cristiernssøn, Provincialprior for Karmeliterordenen i Danmark og Swerigh, og Karmeliterklostret i Landeskronen lover Guds-tjeneste i Klostret for Fru Barbara Brades dotter, Hr. Stii Olssøns Enke, og hendes Slægt.

Perg. [med 2 Segl]. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 335.* [4880]

a) RA. Reg. 60 S. 73.

Juni 20. (*Reg. *7631.*) [Orig. Dronning Dorotheas Arkiv.] Udtog anført i 1481 Sept. 15. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 384; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 337.* [4881]

Juni 20 ell. 23. Petrus Vngar klager til de af Lunde Ærkebisp indsatte Dommere over, at den københavnske Vikar Jacobus Johannis har tilegnet sig P. V.s nu afdøde Broder Johannes Vngars Breviarium.

Papir (Renskrift) uden Spor af Segl. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 143.* [4882]

Juni 24. *Reg. 4694.* [Orig. Ribe Kapitels (Helligaandshus's) Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 514.* [4883]

Juni 29. Laurens Persß¹ Sognepræst i Ketrup, Per Nielsß² Præst og Kapellan paa Ogord, Nis Pallsß³ i Ketrup, Bood, Nis Tordß i Mastrup, Crestern Scriwer og Børrilde. Paa Pether og Powells Dag paa Ketrup Kirkegaard fik Jesper Henrichsß, Mowritz Nielsß Foged paa[!], et Sognevidne af 12 Dannemænd: Nis Pallsß i Ketrup, Børieell, Bood, Nis Tordß, Las Persß, Erich Berighe, Las Offuesß, Las Sewrenß, Jes Persß, Per Galle, Hen- niche og Morten Lawrenß; hvilke vidnede, at Why Persß og hans Søn den samme Dag paa Ketrup Kirkegaard sagde, at Mattes Lawrenß i Torop var »fulldh raadz man« med Why og hans Søn med dragen »swardhæ« i Gaard og af Gaard, og havde den Skade ej sket, havde Mattes Lawrenß raadet saa meget fra, som han raadede til. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. G. 648; 2. I Sigilfeltet Bogstavet p i en Ramme; 3. Bomærke; 4. Bomærke (s *bvri nielson*). Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [4884

Juni 30. Morten Dwæ¹ Foged paa Nesboo Ting, Sone Jenss, Per Niels Præster, Morten Mortenss, Nis Pallis i Kettrvp, Ygmer Perss, Per Niels i Langwod, Las Laurenss, Mattes Mattesss, Jes Niels i Osløs, Grauers Leefferts og Terkil Perss. Lørd. før Vor Frue Dag visitac. paa Nesbo Ting fik Jasper Henrichs, Mawritz Niels Foged paa Ogordh, et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Glaad, Nis Vinther, Jes Owess, Anders Perss, Jes Boords, Las Lawrenss, Jes Mwnk og Per Yssichs; hvilke vidnede, og er dem vitterligt, saa' og hørte, at Mattes Lawrenss i Torop lod læse et Tingsvidne, som Mattes tog paa Hillersløf H.s Ting, og et Sognevidne; de Mænd, i det Tingsvidne var, som Mattes Laurenss lod skrive i 3 af dem, og 2, som han lod skrive i det Sognevidne, de 3, i det Tingsvidne skulde være, det er Las Olofs, Michel Anders, Jep Jenss, de 2, i det Sognevidne skulde være, det er Jes Michels, Las Anders; item vidnede fornævnte 8 Dannemænd, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at disse 5 Dannemænd vidnede, at de aldrig »waande« det Vidne og aldrig hørte det, og aldrig de vidste af det Vidne og aldrig hørte det læse før den Tid paa Nesboo Ting, og aldrig de var »betindes« til at vidne med Mattes Lawrenss paa den Sag, og stod de det Vidne ej til. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en Fugl; 2. Bomærke; 3. I Sigilfeltet Bogstavet p(?); 4. Bomærke; 5. Utydeligt. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [4885

Juli 1. Poell Perss Sognepræst »at« s. Nicolai Kirke i Warde, Palli Mats Præst, Chresten Symenss den Tid Borgemester i Warde, Jep Jenss, Laffue Niels Raadmænd og Jesper Perss Sognedegn i Warde. Sønd. før visitat. Marie i forskrevne s. Nicolai Kirke adspurgte Mester Lambert Kannik i Rybe menige Borgere saa vel af s. Jeps Sogn som af s. Nicolai Sogn, om nogen Mand havde andet hørt, end det Stykke Eng, som Per Horn paataler paa hæderlig Mands Vegne Per Chrestenss Borgemester i Rybe, andet end det er Vor Frue Kirkes rette Eng til »formeße alter« i Rybe Domkirke, og »bedes« derom et Sognevidne, hvilket han fik med 7[!] gode Dannemænd: Staphen Jenss, Per Jenss, Laffue Niels, Diderich Alberts, Per Ankerss,

Anders Jude, Nis Jonsß, Nis Eysß i Bundrvp, Chresten Symensß, Per Thamsß, Nis Skrødher og Jes Jebß Borgere i Warde; hvilke vidnede, at saa længe som dem mindes, har Nis Iuersß og hans Fader Iwer Nielsß brugt det forskrevne Stykke Eng med »ant enge«, som de af Kapitel i Rybe i Fæste havde; og fremgik forskrevne Staphen Jensß og Per Jensß og flere af de ældste Mænd og bad dem saa Gud hjælpe, at de kendte Nis Iuersß »oldefar«, og hed og Nis Iuersß, og han havde det samme Stykke Eng med andre Enge i Fæste 60 Aar og mere, og hans Søn Iuer Nielsß efter ham og siden Nis Iuersß, og gav deres Skyld til Rybe Domkirke, og aldrig nogen Mand gav Kære derpaa, og hvilken af Wardher Borgere havde noget af »then enge« i Leje, da gav de Nis Iuersß og Iuer Nielsß der Skyld af paa Vor Frue Vegne og ingen anden. Vi har hængt vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 398.*] Optaget i 1481 Aug. 6. [4886

Juli 3. Jeg Johan Oxæ R. paa Torssø tillader, at hæderlig og velbyrdig Md. Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Hovedsmand paa Korssør maa have efterskrevne Gaarde efter de Breves Lydelse, som derpaa givne er: 1 Gaard i Thiereby (3 Pd. Korn og 6 Grote Penninge), 1 Gaard i Hiernæbergh (3 Pd. Korn og 12 Skill. Penninge), 1 Gaard og $\frac{1}{2}$ Gaard i Ytheræ Ytheræby i Otz H. ($2\frac{1}{2}$ Pd. og $2\frac{1}{2}$ Skill. Grot). Og kendes jeg mig ingen Rettighed i forskrevne Gaarde efter denne Dag at have efter de Breves Lydelse, som vi hverandre derpaa givet har, som lyder, at hvad Gods vi baade faa kan af velbyrdig Kvinde Fru Cristinæ af Synderop, det skal gælde os baade ét. Og derimod skal jeg have disse Gaarde efter de Breves Lydelse, som derpaa givne er: 1 Gaard i Vemlæsæ (3 Pd. Korn og 18 Grote), 1 Gaard i Skowerlunde (2 Pd. Korn), 1 Gaard i Kirkæ Helsinghæ (1 Øre Korn) og 1 øde Jord ibid. (1 Øre Korn). Medb. af flere hæderlige Herre og velbyrdige Mænd Hr. Per Falster R. i Kotzælitæ, Ewerth Grvbbæ Rigens Kansler, Jørghen Daa, Niels Grvbbæ i Alsøff, Heningh Olß paa Rynebecsholm og Kristiern Matisß i Følitzsløff a. w. Datum Haffnis crast. visitac. Marie.

Perg. [med 7 Segl: 1-3. Nævnte af Gram i LDipl.]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4887

— Anders Hansß Borgemester i Koldingh. Jep Jensß i Nykøpingh i[?] Ffalster har nu været til Koldingh og gjort der

sit Marked med Korn, hvis han havde med at fare, skellig som en Dannemand og har der intet købt eller solgt imod vor naadige Herres eller vor naadige Frue Dronningens Forbud. Mit Indsegl. Datum Kolding fer. 3. infra oct. visitac. Marie.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [4888

Før Juli 5. Det svenske Rigsraad anmoder Iver Axelssøn om at møde det i Thalge 5. Juli.

[Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld V. 282, Fol. 960 L. 9* (Hvitfelds Udtog skyldes dog mulig kun Oplysninger, der kan være indeholdte i Iver Axelssøns Svar af 6. Aug.). [4889

Juli 7. Jeg Anders Jacobß i Stenholt R. har opbaaret 80 gode rinsche Gylden, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre, af velbyrdige Md. Hr. Niels Mandorp i Barwetskow R., for hvilken Sum Guld jeg skøder og sælger ham en min Gaard i Barwithole i Barwit S. i Biere H. i Norjudland (Lasse Pederß, 1 Øre Korn, 1 Fjerdingtønde Smør med »andre sma retzel«). Og kendes jeg mig fuldt at have opbaaret god Betaling af Hr. Niels for Gaarden. Medb. af flere gode Mænd Hr. Mester Jespar² »degen« i Køpmænhauen, Hr. D[a]uid Hak R., Jorien Da og Marquord Tegnhuse a. w. Givet Lørd. før Knud Konges Dag.

Perg. med [5] Segl: 2. Fxxx 2 (*s iasper henrici decani haffn(?)*). Barritskov Godsarkiv; ^a1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl. [4890

a—a) Dettes Journal S. 48.

Juli 10. Vi Jens Krwse, Oleff Jeipsß »burgemestere« i Roskilde og alt Raadet sstds. har alle endrægtelig tilladet, at Hr. Pether Rebergh Kannik i Roskilde maa indtage et Stykke af Bys Jord i s. Jeip Sogn liggende norden næst op til hans Gaard ved Stranden østen for Pether Areldsß Gaard, en Jord imellem; hvilken Bys Jord holder i Længden fra Øster i Vester 22 Favne og 12 Alen syælendskæ i Bredden. Hvilket Stykke Jord Hr. Pether Rebergh skal have for et Laan, saa længe han lever, uden Leje med saadant Skel, at han skal ej grave eller grave lade noget ydermere Dige end, som der nu er, saa fremt som han forskrevne Jord nyde skal. Og naar Hr. Pether Rebergh død er, skal hans Efterkommere, som fornævnte Gaard i Værgе har, nyde fornævnte Stykke Jord til Leje for 4 Grote om Aaret »ydeskulendis« til Roskilde Raadhus inden Mortens Dag hvert

Aar. Lader hans Efterkommere noget ydermere Dige grave end, som forskrevet staar, eller betales forskrevne Jordskyld ikke, skal vi have Fuldmagt at annamme forskrevne Jord med Gærde eller, hvad »hæffdh« som der da paa findes, uden ydermere Rettergang. Vort Stads Sekret¹. Datum die Kanuti regis.

Perg. med 1 Segl: Mindre end det hos *Trap*⁴ II. 206 afbildede; har den samme Fugl i Sigilfeltet (dog mulig hvilende paa en anden Grund forneden) og Omskrift: S' CIVIVM ROSKILDENSIVM AD NEGOCIA). Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVII. 1). [4891

Juli 12. Udtog: *Hvass* III. 125; *Reg.* * 7635. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog* S. 175.

Juli 18. Jesse Tamsß dinghorer to Sluxherde. Des midwekens vor Marie Magdalenen daghe bynnen den 4 stocken unses herdes bat de duchtighe Eggert Ghortsze umme enen stockneueningh, oft dar we were, deme des vordacht were, wo in vortyden syner zelighen moder part, dat ze sick to helt van rechtes weggen in deme wosten ghude Tunde in Hostropp kerspele, vorlathen wart van deme forsten her Gherde. Dar worden gheladen uth den 4 stocken 12 herdesbunden van den oldesten by namen Anders Andersß to Hundingh, Cristiern Hoek, Gregorius Jonsß, Tuky Terkilsß, Llasse Matsß, Mattes Jensß, Nisse Jahansß, Truwels Petersß to Ghozeker, Peter Scroder, Nisse Kaeth, Jesse Mattesß, Jesse Andersß, unde tugheden, dat yd ene unde deme menen herde wyttlik was, do de duchtighe Hennyng Pogwysch leth Tunde buwen, do qwemen de rechten eghere unde byspreken dat unde woldhen dat weren myt deme rechte alzo Egy Friis, vor Anne Ghortsze unde vor Kerstine. In den tyden was de duchtighe Clawes van Anevelde vor Annen Ghortsze vormunder, unde van erent weggen reth he to deme vorsten her Gherde unde warff id so an syner gnadhen, unde wart so ghebracht bynnen unsen 4 dinckstocken, dat vor Anne scholde bruken ere part in Tunde sunder alle rechtghanck. Hiruppe krech Eggert en dingheswytte van 8 herdesbunden: Tuki Jeypsß, Hans Bosß, Mickel Boysß, Mattes Kalliß, Niss Andersß, Jepp Smyt, Hinrick Petersß, Jens Owesß; desse lude tugheden, dat se gheseen unde ghehort hadden, dat yd so ghan ys, alzo de stockneuingh in brochte bynnen den 4 dinckstocken. Myn inghezeghel myt den inghezeghelen desser erwerdighen manne Eler Rantzouw knape, heren Nicolai Jensß kerchere to

Rapstede, heren Trugilli Petri in de stede des kercheren to Hostropp. Ghegheuen unde ghescreuen *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [4892
a—a) Saaledes LDipl.

Juli 21. Gøtzstaff Karls^ß¹ i Ekholm R. Efter det at Hr. Olaff Morthens^ß Biskop i Roskil og ærlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxæ skrev mig til i Vinters, at Kong Cristiern, Gud hans Sjæl naade, vilde intet Hinder gøre mig paa det Guld og Rettighed, som jeg har at kræve paa min Hustrus Vegne for Tranekær, derfor sender jeg nu ærlig Md. Benkt Bille de Breve, som »lude« paa forskrevne Guld og Penge, som min »hustru fader« Hr. Philippus Axels^ß, Gud hans Sjæl naade, udlaante paa Tranekær, og har jeg nu befalet og Fuldmagt giver Benkt Bille annamme det Guld og Penge og mig dem hid fly, hvad min Hustru deraf bør; og naar saa er sket, maa Benkt Bille de Breve antvorde Kong Cristierns Arvinger. Mit Indsegl. Givet i Stocholm paa Marie Magdalene Aften.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Samme Signet som under 4393, og med Paaskrift bagpaa (med Anders Billes Haand): »Her Gødstaf brefue po de viii^c gyllene«. Bent Billes Arkiv (E; RA.).

[4893

Juli 22. Mikel Esgerson Sognepræst i Kaasberig, Per Bay sstds., Anders Jen^ß, Lylle Bay, Ywer Smith, Jes Meelly, Tordh Per^ß og Mikel Mates^ß. Sønd. før Olaui Dag paa Kasberigh Kirkegaard fik velbaaren Md. Jøren Krompen et Sognevidne af 12 Dannemænd: Per Bay, Nis Bay, Tomes Smith, Lylle Bay, Nis Per^ß, Mates Andersson, Nis Orm, Nis Lassøn, Oloff Raay, Per Søvren^ß, Mikel Mates^ß og Nis Mikelson; hvilke vidnede, at Steilbereth, som ligger østen ved Trudttzholm, er inddiget og mærket til Trudttzholm; paa den øster Side ved forskrevne Bjærg er et Dige opkastet indtil Trudttzholm mere end 2 Alen dybt »some stet« og er kastet fra Wdhboower indtil Trudttzholm paa den nørre Side ved fornævnte Bjærg har de haft en Fiskedam til Trudttzholm, der Trwdttzholm var bygget; den Tid fornævnte Fiskedam har været ved sin Magt, har »alle« den nørre Side været »wmfloth for^{de} berigh och floth« op til Enden til fornævnte Dige norden til. Der Trwttzdholm Dam har været dæmmet, har Trudttzholm Dam til den sønder Side til fornævnte Bjærg til den sønder Ende af fornævnte Dige »wppflooth« og har været omdiget og omflydt paa de 3 Sider,

og den 4. Side vender mod Trvdtzholm. Item vidnede fornævnte Mænd, at den Tid Truttzholm var bygget, undlivede de de »wedesmen« de af Truttzholm paa fornævnte Bjærg, som de havde, og tog de al den Jord af fornævnte Bjærg, som de dæmmede de 2 Damme med, de af Truttzholm, og er Bjærget Trudttzholms rette Tilliggelse. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. [med 8 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [4894

Juli 24. Per Anders¹ Foged i Salling H., Borquard Feckes² a w., Michel Jens³ i Sallingh, Jespær Ranzo, Ffind Pers⁴ i Hørøp, Jess Bøgh *ibid.*, Hans Tords⁵ i Broby og Jess Michels⁶ i Sallinghe. Tirsd. før Jacobi Dag paa Salling H.s Ting fik velbyrdig Md. Ottæ Skinkel i Egheskoffs gord et Tingsvidne ved 8 Mænd: Per Mathes⁷ i Hoghrop, Esbern Mathes⁸, Jess Hiort *ibid.*, Mathes Michel⁹ i Lunde, Powel Mørk *ibid.*, Jess Michel¹⁰ i Sallingh, Jess Jeips¹¹ i Lydingord og Hans Jens¹² i Snarop; hvilke vidnede, at Ottæ Skinkel paa fornævnte Ting nu om 14 Dage »modh« s. Knwths Aften tiltalede Jess Pers¹³ i Biertæ, Sømmæn Bylæ i Herringhe, Mathes Dong og Swøndh Dong *ibid.* og havde »lawer« til Stokke over dem for et Vidne, de havde vidnet om Jord, Skov, Ager og Eng, som ligger paa Herringhe Mark mellem Wiuæ gaff og Villessæ broo sønden Vejen, saa at de havde hørt, at den Jord skulde være kommen til Herringhe Kirke i Pant for et hvidt »øørs« og $\frac{1}{2}$ Læst Rug, en god Kvinde, som hed Fru Gørwall, havde givet til fornævnte Kirke, for hvilket Vidnes Skyld hans Fader Jahan Skinkel maatte gøre Lovhævd paa fornævnte Jord og havde derfor stor Kost og Tæring, og derfor krævede Ottæ Skinkel de 4 Mænd »kostningx gialdh« igen for den Skade, han sagde, at de førte dem paa. Da svarede de fornævnte Mænd, at de var ham ingen »wandher« eller Opretning pligtig for deres Vidne; som de har vidnet, det har de hørt for dem. Da spurgte Dommeren dem ad, om de vilde blives der i Rette; de sagde Ja paa begge Sider. Da tog han de gode Mænd til sig, som da paa Tinge var, som er Lodwich Marsk, Ottæ Pers¹⁴, Jep Alguth¹⁵, Pær Alguth¹⁶, Borquard Feckes¹⁷, Laurens Iwers¹⁸, Niss Hwas og flere Dannemænd, Bønder og »brydiæ«, og beraadte sig med. Da sagde Per Anders¹⁹, der Dommer er: Jeg har beraadt mig med disse gode Mænd om Retten; den vil jeg fremsige, naar jeg skal, men jeg raader eder paa begge Sider: sæt den Sag op til om 14 »dagh modh« med Vilkaar at møde, hvor eder tykker, herforinden

og giv det paa Dannemænd om fornævnte Sag; kan I da vel forliges, da er det for sig; kan I ikke, da kom igen Morgen 14 Dage her i Retten; da vil jeg sige den Ret frem, som disse gode Mænd har fundet med mig; og dermed ledte Ottæ Skinkel de 2 »lawæ« frem over de fornævnte 4 Mænd og lod den 3. »lawæ« opstaa til fornævnte Tid. Der de 14 Dage fremgange[!] var, kom Ottæ Skinkel igen inden 4 Stokke og sagde: Maa min 3. »lawæ til seyæ« over de 4 Mænd? de vil ingen »wander« gøre min Fader for den store Kost og Tæring, den Lovhævd kostede ham. Da svarede de, at de var ham ingen »wander« pligtig eller Opretning. Da opstod Dommeren og sagde saa: Jeg finder eder for Rette efter fornævnte gode Mænds Fund, der med mig var, at I enten har det med hans Minde og »bædre« mod ham for den fornævnte Kost og Tæring eller siger ham Nej, at I ingen Skade førte hans Fader paa med fornævnte Vidne, helst fordi havde det Vidne ikke været, da vilde jeg have fundet Jahan Skinkel sin Jord »loffløøs«. Da bad Ottæ Skinkel, at hans 3. »lawæ« skulde tilsige over Sømen Bylæ, Jess Perss, Mates Dong og Swønd Dong; da sagde hans »trediaæ lawæ mæn« til over de fornævnte Mænd, der Ottæ Skinkel nævnede. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. Lxii 1; 3-5. Utydelige; 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet en Klokke; 8. Utydeligt. Fjellebro Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [4895]

Juli 26. Reg. *7636. Perg. med [4] Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); ved 2. Seglrem forbundet med 3307. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 218.* [4896]

Juli 28. Las Wiffertson Væbner giver Aleborg Helligaandshus en Gaard i Giislom mod Gudstjeneste.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxv 35 (Viffert); [4-5. a]; 6. Bomærke. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 65.* [4897]

a) Nævnte af Langebek 1751 i LDipl. og af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a. — Skulde det ene have været Las Lunovs (Lxii 9; Tegning i Langebeks Segl-tegn., Fasc. 6 d, Lunov)? og det andet Morten Rods (Lv 89; Tegning i Klevenfeldts Segl-tegn., Rod og i Langebeks Segl-tegn., Fasc. 6 e, Rod)?

Juli 29. Frater Olauus abbas in Sora¹ [osv. som 4072 indtil:] Datum die Olaii.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4898]

Juli 30. Jeg Ingamer Grvbbæ¹ i Nesby a. w. beder eder Hr. Abbed Byrghæ, Jasper Bryskæ, Jørghen Rudh, Cristoffer Jenß, Pouel Henricß og Moghens Tueß, at I besegler dette

Ejendomsbrev med mig, som jeg har givet hæderlig og velbyrdig Md. Henrich Meyensterop paa en min Gaard i Gwdmundsterop i Otz H. og en i Ytheræ Ytheræby ibid. Sig. meum. Datum crast. Olai.

Perg. med 1 Segl: Lxxxvii 29. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [4899]

Juli 30. »Borgemester« og Raad i Køpmanhauen vidimerer *1. Række Nr. 6024 og 7834.*

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: København Bys. 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet (RA. København (Tillæg)). *Kbhvns Dipl. IV. 144.* [4900]

Juli 31. Jeg Ingæmer Grvbbæ i Nesby a. w. skøder efter min Husfrues Elenæ Jensædatthers Samtykke fra mig og min Husfrue til hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Cristinæ Jensædatther i Synderop min Husfrues Søster en min Gaard i Otz H. i Høyby S. i Tengslæmarkæ (Per Kamppe, 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot med andre »bedhæ«), imod hvilken Gaard jeg og min Husfrue igen have skal al den Rettighed, som Fru Cristinæ i Søskendeskifte efter hendes Broder Cristoffer Jenß af Brengsterop tilfalden er i Brengsterops Hovedgaard med Gaardsæder og al sin Tilliggelse. Afvindes Gaarden i Tengslæmarkæ Fru Cristinæ, tilbinder jeg mig og min Husfrue Fru Cristinæ saa meget godt Gods af Rente og »beleyælighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Henrich Meyensterop² Landsdommer i Sielandh, Cristoffer Jenß³ i Sørrop, Pouel Henricß i Tydebergh, Heningh Olß⁵ i Swensterop, Jep Morthenß i Swensterop og Boo Jenß⁷ i Kerrop. Datum et actum in profesto Petri ad vincula.

Perg. med [7] Segl: 2. Lxxxiv 48; 3. Clxxii 8 (Basse); [5. Clviii 19^a]; 7. Bviii 5. Christine Jensdatter Sparres Arkiv (RA.). LDipl. [4901
a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Basse.

— Jeg Ingæmer Grvbbæ¹ af Nesby a. w. beder eder Henric Meyensterop, Cristoffer Jenß, Pouel Henricß, Heningh Olß, Jep Morthenß og Bo Jenß i Kerrop, at I besegler dette »mektæ breff« [c: 4901] med mig, som jeg har givet hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Cristinæ af Synderop paa en min Gaard i Tengslæmarkæ. Sig. meum. Datum in profesto Petri ad vincula.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxvii 29. Christine Jensdatter Sparres Arkiv (RA.). LDipl. [4902]

Aug. 6. Chresten Gerlosß Byfoged i Warde, Kalli Igerne, Jep Jenß Raadmænd i Warde, Jesper Persß og Andhers Jude

»borigher« i Warde. Mand. før Laurentii Dag paa Warde Byting var Hr. Knudt Lasß Officialis i Warde og lod læse et Brev, hvilket var helt og velbeseglet med gode Mænds Indsegl, lydende: 4886. Ydermere adspurgte Hr. Knudt Menighed, som »a tyng« var, om de havde andet hørt, end forskrevne Stykke Eng hører med Rette til forskrevne »formeßealter« i Rybe Domkirke; da svarede de alle endrægtelig, at de aldrig andet har hørt, end det er Vor Frue hendes rette Eng til »formeße alter« i Rybe Domkirke. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPerg. med 5 Segl.^a Ribe Kapitels Arkiv.] Vidisse 1547 Nov. 11 (Martini Dag) af Mester Hans Tawsß Superattendent i Ryber Stift, 1 Sognepræst og 2 Kanniker i Rybe. Perg. [med 4 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe) under Aar 1547. (Reg. *7654 (uden Dag ligesom i det der anførte Udtog).) [4903

a—a) Saaledes Vidissen.

Aug. 6. Jeg Offe Jonsß i Grysetorp har opladt ærlig og velbyrdig Md. Hr. Eric Agesß R. al min Ejedel i min Gaard Reuecke gard i Rewecke By i Fardes H. i Ageme S., hvilken Gaard Karl Bentsß har i Værge, med alle de »macthe breff«, som jeg har derpaa; hvilken Gaard aarlig skylder 6 Pd. Smør. Beseglet af Hr. Abbed Liindorm med ærlige og »welbyrdig« Mænd Germyn Bentsß² Landsdommer i Nørre Halland og Niels Persß³ i Gosewad med Oddo Persß Raadmand i Nyby, »men« jeg ikke selv havde mit Indsegl med mig. Datum Worbierg die Sixti pape et mart.

Perg. med 4 Segl: 2. Clxxiv 1; 3. Hviii 9. Erik Aagessøn Thotts Arkiv (Uppsala UB). [4904

— Iver Axelssøn tilskriver det svenske Rigsraad om Forholdene i Finland og sin Strid med Sten Sture.

[Koncept ell. Kopi. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld* V. 282, *Fol. 960 L. 12.* [4905

Aug. 25. Reg. 4698. Perg. [med 6 Segl]. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 105* (læs: engtet wndhentaghet - hwilken gardh som lyggynde er i Swenneborg i sancti Nicolai soghen wdhi Brogadæ østhen nesth - messæ. Item skeer - dannementz - och Thordh). [4906

Sept. 11. Reg. 4700*. A. Perg. med [7] Segl: 1. G. 481; 3. Lxxii 41 (s *dirif vrefe*); 4. Hxii 3; 5. Fvi 2 (Dresselberg); 6. Fxv 3. Esrom Kl. Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 144; Cod. Esrom. S. 244.* — Aa. Afskr.: Cod. Esrom. [4907

Sept. 15. *Reg. *7640.* Perg. med Notarmærke. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 383; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 337.* [4908]

— *Reg. *7641.* Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Geheimearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 145* (af det ikke aftrykte ses, at hele Instrumentet er skrevet med Notarens egen Haand; i øvrigt er det uden særlig Interesse). [4909]

Sept. 19. Mattes Perß¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielantzfare Landsting, Claus Da R. i Raffnsterop, Hans Kieldß Forstander i s. Clare Kloster i Roskilde og Høvidsmand paa Harrisburg, Jep Morthenß i Swensterop, Boo Jenß i Kerrop a. w., Per Swenß Borger i Ringstæde, Per Andersß i Ortwet og Oluff Perß i Ørsløff. Onsd. infra oct. exaltac. crucis paa forskrevne Ting kærede hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Berittæ af Attærop i Otz H., at Mattes Jenß af Asmenderop, Herredsfoged i Otz H., havde gjort hende Uret, idet at han havde ladet stadfæstet Jep Jenß Lov af Ingelsterop, som han gav for den Arv, som hun talede ham til om, hvilken Lov hun sagde, at ej rettelig given var efter Loven; og havde hun ladet lagt Mates Jenß for 3 Ting og i Dag fjerde at møde hende paa forskrevne Landsting og svare hende til, hvad Skyldinger som hun til ham havde om forskrevne Sag. Til hvilket velbyrdig Md. Oluff Perß af Nygarth svarede, at han vilde være Mattes Jenß fulde Hjemmel til alt, hvis han i den Sag gjort havde, og sagde, at han mente, at Mattes Jenß havde der saa skellig med faret, at Fru Beritte havde ham derom intet med Rette til at tale, og frembar et Tingsvidne givet af Otz H.s Ting, lydende, at Mattes Jenß havde 3 Ting efter, at Jep Jenß havde bevist med sine Tinghøringe, at han havde givet sin Lov, paaæsket og paakaldet »tinghridernæ« og hjembudet til Sognene, om nogen havde den Lov at straffe, og at han da 4. Ting efter ingens Gensigelse havde ladet stadfæste forskrevne Lov, og satte i Rette, om han paa Mattes Jenß Vegne var Fru Beritte noget derfor »pleygh«. Til hvilket Fru Beritte svarede, at Jep Jenß førte noget Gods til Stede paa den Tid, der han gav sin Lov, som ham var forefundet, og der han havde givet sin Lov, tog han straks Godset bort med sig igen, hvilket hun beviste med menige Tingmænd, at Jep Jenß det samme tilstod paa forskrevne Ting Onsd. efter Kanuti regis Dag næst forleden. Og kendtes Fru Beritte, at hun ej havde haft sit Bud eller selv været til Herredsting og straffet forskrevne

Lov, siden hun given [*var*], men at hun havde været til Lands-ting og straffet hende der, og satte i Rette, om den Lov var saa rettelig given, at hende burde at blive stadfæstet. Og gav de dem for os i Rette paa baade Sider. Da efter Tiltale og Gensvar var saa for Rette paasagt, at Oluff Persß paa Mattes Jensß Vegne var Fru Beritte intet »pleygh«, for at han den Lov saa lod stadfæste, saa længe til bedre Bevisning kommer, eller Fru Beritte kan rygge det Tingsvidne, som Oluff Perß da i Rette havde, og Fru Beritte Jep Jensß til at tale om forskrevne Arv efter Loven, og Jep Jensß ej til Lov at komme for de Ærender, som han selv til Tinge aabenbare »kentz« og tilstandet havde. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med Rester af 1[!] Segl paatrykt forneden: Det under 4490 beskrevne. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [4910]

Før Sept. 25. Reg. *7642. [Orig.] Optaget i 1481 Sept. 25. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 385.* [4911]

Sept. 25. Reg. *7643. [Orig.] Samtidig Afskr., skreven paa de 2 Sider af et Folioark, hvis 2 andre Sider indeholder 1482 Febr. 22. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 385.* [4912]

Sept. 26. [»Jegh«^a] Herredsfoged i Skoby H., Thydeke Dannæbyr.. Officialis i fornævnte Herred, Jep Laurensß Præst til Hasløff, Scristærn Persß Foged paa Blangsteth, Mawens Persß, Hans F...s af Wæde, Henrick *ibid.*, Erik Jensß *ibid.*, Marthen Jordsß, Mates Clem... og Karl Jensß af Madropp vi hørte og saa' paa Skoby H.s Ting, at en beskeden Danne- mand Jes Andersß havde 8 Dannemænd med sig: Seuren Mor- thensß, Hans Nielsß, Esbern Jepsß, Per Seurensß, Clemen Strangesß, Jep Nielsß, Powel Jensß og Per Jensß; hvilke vid- nede, at Jes Andersß var aldrig tingstævnet til det Tingsvidne, som Henrick Morthensß tog paa den Gaard i Bedesløff, som Jes Andersß skødte Henrick Morthensß, og tilstod Jes Andersß Hus- frue, at det var »hinde« og hendes Husbondes^b, og ligger der 2 Enge paa deres »maæ«, de var Kistinæ Jensß og hendes Hus- bondes rette købte »køfft«; de 2 Enge gav de til Hwnstropp Kirke, førend Jes Andersß skødte Henrick Morthensß den Gaard, og tilstod Jes Andersß Husfrue, at der var et Pantebrev og et Skødebrev paa de 2 Enge. Med vore Indsegl. Datum Onsd. før Michel Dag.

Papir med Rester og Spor af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker; 4. Kun Spor; 5. Bomærke; 6. Kun Spor. Hundstrup

Kirkens Arkiv?; c1750 af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^c (RA.).
LDipl. [4913

a) Saaledes Plesner i en Afskr. i LDipl. b) Herefter, men atter overstreget: købte
•køpfth•. c-c) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Sept. Frater Johannes de Cardona, ordinis hospitalis s. Jo-
hannis Jherosolimitani baiulivus Maioricensis, Dn. magistri et
conventus Rhodi locumtenens ac commissarius, a Dn. Sixto
papa quarto vigore litterarum suarum pro expeditione contra
Turchos in defensionem insule Rhodi et fidei catholice facta et
facienda per universum orbem concessarum ad infrascripta
deputatus dilect^o nobis in Cristo ^adominus[!] Johannes^a[!].
Provenit ex tue devotionis affectu, quo Romanam ecclesiam
revereris ac huic sancte et necessarie expeditioni gratum reddis
et liberalem, ut petitiones tuas, illas presertim, que conscientie
pacem et anime tue salutem respiciunt, ad exauditionis gratiam
admittamus. Hinc est, quod tuis supplicationibus inclinati tibi,
ut idoneum et discretum presbiterum secularem vel cuiusvis
ordinis regularem in tuum possis eligere confessorem, qui con-
fessione tua audita pro commissis per te criminibus, excessibus
et delictis quantumcumque gravibus, etiam si talia fuerint,
propter que sedes apostolica sit merito consulenda, injectionis
manuum in episcopum vel superiorem ac libertatis ecclesiastice
offense seu conspirationis in personam aut statum Romani
pontificis vel cuiusvis offense, inobedientie aut rebellionis sedis
eiusdem ac presbitericidii casibus exceptis, in reservatis semel
tantum, in aliis vero non reservatis totiens, quotiens fuerit
oportunum, debitam absolutionem impendere et penitentiam
salutarem injungere ac omnium peccatorum tuorum, de quibus
corde contri^atus^a et ore confess^aus^a fueris, semel in vita et
semel in mortis articulo plenariam remissionem et indulgen-
tiam omnimodam auctoritate apostolica tibi concedere possit,
dicta auctoritate, qua per ipsius litteras sufficienti facultate
muniti fungimur, in hac parte indulgemus. Sig. nostri, quo in
talibus utimur, appensione. Datum die ^aMartis^a mensis ^asep-
tembris^a. Forma absolutionis. Misereatur tui »etc.« Absolu-
tionem »etc.« Dn. Ihesus Kristus per suam misericordiam te
absolvat, et ego auctoritate eiusdem et Petri et Pauli apostolo-
rum eius ac Dn. nostri pape mihi commissa et tibi concessa
absolvo te ab omni vinculo excommunicationis ac aliis censuris
ecclesiasticis, si incidisti, ab omnibus quoque peccatis tuis, cri-
minibus, excessibus et delictis quantumcunque gravibus, etiam

sedi apostolice reservatis juxta apostolici indulti tenorem, dando tibi plenariam remissionem omnium peccatorum tuorum, et restituo te gremio et unioni ecclesie et eiusdem sacramentis. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Pro simoniacis post punctum: Ab omni vinculo excommunicationis addatur: Et a simonie labe ac censuris, quas inde incurristi, et dispenso tecum super irregularitatibus incursis, abolendo a te omnem inhabilitatis et infamie maculam inde sequutam. Et nota, quod in mortis articulo adjungenda est hec clausula: Si tamen ab hac egritudine non decesseris, plenariam remissionem et indulgentiam eadem auctoritate in mortis articulo tibi conferendam reservo.

Perg. (trykt med Undtagelse af, hvor andet er angivet) [med 1 Segl]. (Kgl. Bibl. (Udstillingen Nr. 389).) Faksimile: *Lange, Analecta bibliographica Tavle I* (Brudstykker: *sstds. S. 6* og *Antiqvar. Ann. III. 231*).

a—a) Skrevet.

[4914

Okt. 6. I Guds Navn Amen. Lörd. før Dionisii Dag »worte« jeg Jes Rwdh saa overens med Hr. Erich Otteß paa Joren Rwdz Vegne, at Jøren Rwdh skal have al min Rettighed i al Kragerop og Kragerop Fang i Siællandh til evindelig Eje, og jeg skal have igen af Hr. Erich Otteß paa Jørens Vegne alle hans Gaarde i Alsjø S. til evindelig Eje, som er: 1 Gaard i Alsjø (Velum, 6 Ørte Korn og $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 1 Lam), 1 Gaard ibid. (Morten, 1 Øre Korn, 1 Fjerdingskæppe Smør), 1 Gaard ibid. (Nis Seuerenß, 5 Ørte Korn, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Bol ibid. (Vilatz, 1 Pd. Korn), 1 Bol i Høbergh (Michel Nielß, 1 Pd. Korn, »en« $\frac{1}{2}$ Skp. Smør), 1 Gaard i Alsrode (Terchel Perß, 1 Øre Korn, 1 Lam, 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Biørn, 7 Ørte Korn). Og da brøster mig end 5 Ørte Korn og 2 lødige Mk., som jeg skal end have Vederlæggelse for. Med hvilket Skifte jeg lader mig fuldkommelig nøje med. Og herpaa har vi gjort 2 udskaarne Skrifter, den [ene] mod de[n] anden »at« saa længe der vorder gjort ydermere Breve og Vederlæggelse, som det sig bør. Mit Indsegl er trykt nedenfor dette Brev. Anno ut supra.

[Orig. Jørgen Ruds Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir. Jørgen Ruds Arkiv? (RA. Privatark., Jens Rud). LDipl. [4915

— *Reg. 4701.* Afskr. fra 18. Aarh.: Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 150. *Corp. constit. Regio-Holsat. III. 991.* — Brevet maa i første Række have været udstedt til Rendsburg; men da det giver en Bestemmelse vedrørende 3 Byer saaledes, at Bestemmelsen skal gælde for hver af Byernes Borgere i de andre, og da en af Byerne er Eckern-

förde, har et Eksemplar af Brevet maaske ogsaa været i denne Bys Arkiv; eller maaske drejer det sig kun om en Afskrift, som er leveret Eckernförde fra Rendsburg. I alt Fald vedrører det ovfr. citerede Haandskrift i øvrigt Eckernförde og ikke Rendsburg. [4916]

Okt. 12. *Reg. *7644.* Perg. med 2 Segl: 1. G. 1018; 2. Jomfru Maria med Barnet (?) under Baldakin. Aage Axelssøn Thotts Arvingers Arkiv (SvRA. Perg.). v. Möller, *Halland I. 313*; Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 339.* [4917]

— Jon Perssøn Tingfoged i Albo H. m. fl. gør vitterligt, at Jep Nielsøn i Assarum skødede s. Oleffs Kirke i Lunckende en Fæste i Elmholt.

[^aPerg. »sigilla vetusta habentes; quorum tamen fuerunt, satis apparuerunt«^a. St. Olufs Kirke i Lunkende's Arkiv; *ÆA. IV. 345, AQ. 10*; anført Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 57 og SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 105.] Vidisse 1506 Marts 20. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 342.* [4918]

a—a) Saaledes Vidissen.

Okt. 13. Se 4824.

Okt. 19. *Reg. *7645.* Perg. [med 6 Segl: 1. »plebejum«^a]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 6*; Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 343.* [4919]

a) Nævnt af Gram og Langebek i LDipl.

Okt. 22. (*Reg. *7646* (med urigtig Dag Okt. 26 ligesom i *Kbhvns Dipl. IV. 144*.) [Orig. samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Jens Hemmyngs¹ Raadmand og Morthen Beyntz² Borger i Malmøge. Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 144*; Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 344.* [4920]

Okt. 26. *Kbhvns Dipl. IV. 144*; *Reg. *7646.* Er 4920.

Okt. 27. Jeg Claws Henricß Borger i Køghe har opladet til Hr. Jeip Jenß perpetuus vicarius til s. Anne Alter i Roskilde Domkirke og hans Arvinger eller, hvem han det unde vil, et aabent beseglet Pantebrev, som jeg fik med min Husfru . . . . ., som jeg nu har, lydende paa en Gaard i Køghe, som jeg i Pant havde af H. . . Bugge Borger i Køghe, [som han] selv i boede i Vesthre strædhæ sønden Gaden, hvilket P[ant og] Pantebrev fornævnte Hr. . . . . eller, hvem han det unde vil, skal have . . . . . og Artikler, som det Hov. . . . . givet er. For hvilket Pant og P[antebrev] . . . . . [fuldt] Værd og rede Penge af fornævnte Hr. . . .

.... for ..... staar af fornævnte Leje efter min Nøje
 ..... god Betaling. Medb. af flere Dannemænd Albrecht
 Hanß Raadmand i Køge og Mattes Odbo Borger sstds. Datum
 in vig. Symonis et Jude.

Medtaget Perg. [med 3 Segl]. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv
 (Annæ Alter)? (AM. XXXIV. 16). LDipl. [4921]

Okt. 27. Reg. *7647. Perg. med [7] Segl: 2. Lv 20 (Munk); 3. Lxv 11;
 4. Ivii 7; 5. Lv 94; 6. Lxviii 34 (Thott); 7. Forsiden mangler^a. Erik
 Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere utvivlsomt dennes Svigersøn Jørgen
 Ruds Arkiv, c: utvivlsomt Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamt-
 mand Pritzbuer; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Erik Ottesson Rosen-
 krantz's Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 154.* [4922]

^a) Jon Mortensen 1757 i LDipl.: *7. in periphæria superne læsum est. ^b) RA.
 Reg. 60 S. 230.

Okt. 30. Reg. 4703. Papir med Spor af 1 brevluukkende Segl: For-
 mentlig K. 86. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Jahn*
S. 563; Missiver I. 73. [4923]

Okt. 31. Genbrev af Nielsz Anderson Stiighson Kannik i Lund til
 Bosø Kloster paa $\frac{1}{4}$ Jord i Kielby Vang.

[A. Orig. ^amed 1 Segl^a. Bosø Kl. Arkiv.] Aa. Udtog: Specifikation,
 Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 179. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec.*
Lund. IV. 345. — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA.
 Kopieböcker B 30, Bl. 57 a Nr. 386. [4924]

^a—^a) Saaledes Ab.

Nov. 2. Borgermestere unde radmanne der stat Borch up
 Vemerem. Vor uns heft Degener Kerckmeyer unse medeborger
 bekant, dat he mit vulbord siner eruen heft vorkoft deme be-
 scheden manne Matheus Kotze unseme medeborgere vor 25 mr.
 lubescher penninge, de he Degener Kerckmeyer, also he vor
 uns bekande, in enem summen betalet heft, unde de in sine
 nutticheit gekeret heft, 2 mr. lubescher penninge jarliker rente
 in den achte dagen Mertens bynnen Lubeke to betalende uth
 sineme huse unde houe tor Borch twisschen Hinrick Offen unde
 Clawes Makesale belegen, welker hus unde hof is vrig unde
 unuorpandet ane der heren pacht unde ane de 6 schillinge, de
 de rad tor Borch dar alle jare ynne heft van der stede, also dat
 de erfbeseten lofwerdigen manne Eggert Ladewich unde Hans
 Smyth vor uns, also se van rechte scholden, getuget hebben.
 Were ock, dat Degener Kerckmeiger de rente to rechten tiden
 nicht betalede, so schal he sick mit deme huse unde houe nicht
 mer beweren, men Matheus Kotze mach dat huß unde hof

bruken, vorhuren, vorsetten, vorkopen unde darmede don, also sineme willen geleuet. Jodoch heft Matheus Kotze togelaten, dat alle de wile Degener Kerkmeiger de rente betalet, mach dat huß unde hof in den achte dagen Mertens wedderkopen vor 25 mr. lubescher penninge, also bynnen Lubeke genge zin, mit der plichtigen rente an guden gulden unde grouen suluerpenningen in eneme summen to betalende unde den wedderkop eyn half jare touoren to uorkundigende. Wii hebben der stath Borch ingesegel Degener Kerckmeygers gebede haluen henghen heten an dessen breff ame dage aller cristen zele.

Perg. med 1 Segl: Udslidt. (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 74.) [4925]

Nov. 3. Fogeden^a og menige Herredsmænd i Kalslwndh H. Lørd. før Vilhadi Dag paa Kalslwnd H.s Ting fik ^bstrenge Ridder og ^bvelbyrdig Md. Hr.^c Hans van Aleuelth af Dørningh 3 Tingsvidner af 24 Dannemænd: Nis Trouelsß i Medelby, Terkel Knwthssß *ibid.*, Las Laghsß i Farderop, Per Jensß i Lintrop, Jep Storm^d, Per Eysß, Mattes Bondesß, Nis Persß i Hirthingh, Las Thamesß i Ganderop, Swen Nielsß, Hans Owesß, Per Nielsß i Festii, Jep Lagsß i Vildebyl, Mattes Persß i Jestet, Jes Lagsß i Vildebyl, Jes Jensß i Jestet, Jes Andersß, Laurens Marquordsß, Nis Matesß, Hans Lasß i Festii, Nis Jensß i Farderop, Jep Nielsß *ibid.*, Thames Jensß i Hareby og Per Matesß sstds.^e; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at beskeden Svend Tames Nielsß paa Kalslwnd H.s Ting skødede Hr.^c H. v. A. et Gods i Wilzløff S. (Jesper Nielsß), ^bhvilken Gaard i Hillerop var lovlig lov-buden 3 Ting før Skøde og 3 Ting efter, og den Tid kom ingen og kærede derpaa^b. Herpaa »beddes« Hr.^c H. v. A. vor Herredsskrift, hvilket han fik. Med vort Herreds Indsegl. /Givet Aar, Dag og Sted, som forskrevet staar. /

A. Perg. med 1 Segl: Kalslund Herreds. Senere (jfr. 1493 Maj 11) til Ribe Kapitels Arkiv; anført (Udfærdigelsen A ell. B) *ÆA. V. 341* (RA.). — B. Perg. med 1 Segl: Kalslund Herreds (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Senere (jfr. 1493 Maj 11) til Ribe Kapitels Arkiv; jfr. under A (RA.). [4926]

a) B: Foged. b—b) Mangler i B. c) Mangler i B. d) B: Stormesg. e) B: *ibid.* f—f) B: Datum anno, die et loco ut supradictum.

Nov. 6. Beritte Pouelsdatter sælger Hr. Erich Ottesen til Biørnholm alt sit Fiskeri i Giedstet Aa.

Perg. [med 6 Segl]. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 18.* — Hertil 1743, 4261, 4368. [4927]

Nov. 9. *Reg. 4704.* Perg. [med 6 Segl]. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 106; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 187.* [4928]

Nov. 12. *Reg. *7648.* Perg. med [2] Segl: 1. G. 176. Københavns Kapitels Arkiv; senere til Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 161). Herefter: *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 80; Kbhvns Dipl. IV. 145.* — Lidt yngre Afskr., skrevet paa samme Papir som 1492 uden Dag og 1. *Række Nr. 6023.* Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Københavns Kapitels Arkiv 1423 Juni 2). [4929]

Nov. 23. *Reg. 4706.* [Orig. Aalsø Kirkes Arkiv; a mulig senere til Aarhus Bispearkiv^a.] *Hofman, Foundationer III. 132.* [4930]

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Nov. 29. Jeg Anders Berg¹ sælger til velbyrdige Md. Mauritz Nielß af Aagard al den Arvedel, som mig er tilfalden efter min Fader og Forældre i Krugstruplwnd, og bekendes jeg mig fuldt Værd at have opbaaret af M. N. for fornævnte Arvedel. Medb. af gode Mænd Hr. Pæder Thammesß² Sognepræst i Agersburg, Hr. Laurens Persß³ Sognepræst i Ketterop, Jahan Morthenß⁴ i Hiermynsløffgard, Jens Nielß⁵ i Brwds koff, Thammes Jensß i Toffthe a. v., Nis Palniß⁷ og Morthen Morthenß⁸. Datum vig. Andree.

Perg. med [8] Segl: 1. Fxxxiii 8; 2. G. 647 (Vognsen af Hørbylund); 3. G. 648; 4. Aix 7 (Vognsen af Stenshede); 5. Exviii 7 (Rotfeld); 7. I Sigilfeltet et Kors over et Hjerte; 8. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [4931]

Nov. 30. Vi Olaff Mortensß Biskop i Roskilde i Leje lader Niels Jensß vor vornede i Kongstæde og hans Husfrue Mette en vor Gaard sstds., som de i boer, og dertil vore Biskops-tiender af Kongstæde og Roolte Sogne, saa længe de lever, den ene efter den anden, i saa Maade, at de skal Gaarden bygge og forbedre efter deres Formue og give os og vore Efterkommere Biskop i Roskilde aarlig 8 Skill. Grot Penge af forskrevne Gaard inden Mortens Dag og 4 Pd. Byg og 2 Pd. Rug af forskrevne Tiender inden Kyndelmisse i vor Gaard Twrebye; og skal de holde vor Embedsmand i Twreby en »mweligh« Gæstning om Aaret af forskrevne Gaard. Og dermed skal de være fri for Arbejde og al anden Tyngelse af forskrevne Gaard. Naar Niels Jensß og Mette døde er eller forskrevne Artikler ej holdes, skal forskrevne Gaard og Tiender fri igen komme til os og vore

Efterkommere til Tureby. Secretum nostrum. Datum Nestwedis die Andree.

Perg. [med 1 Segl]. (AM. LXIII. 11.)

[4932

Dec. 6. Niels Perssøn¹ i Gazewadh, Fieræ H.s Tinghører. 1481 Torsd. før Alle Helgens Dag var for mig og flere Danne-mænd, som Fieræ H.s Ting søgte, beskeden Svend Henrich Perssøn paa Niels Clausssøn Vegne paa den ene Side og de Bønder, i Torpe boer, paa den anden Side om Trætte, som de havde sig imellem om Jord og Fiskevand. Da kunde jeg ej anden Ret sige efter vor Landslov: jeg tilnævnte 15 Riddermændsmænd og Odelbønder: Benkth Krabe, Jep Krabe, Trvels Styrlle, Oddhe Nielsssøn, Benkth Espingh, Bondhe Rolff, Esbiørn Krabe VV., Benkth Nissesøn, Swen Esbiørnsssøn, Niels Spek, Hokon Benktzssøn, Swen Benktzssøn, Oloff Laurensssøn, Swen Nielsssøn, Tor-kyll Symonsssøn Odelbønder, at de skulde ransage det Ærinde, som de kunde trøste mellem Gud og deres Sjæl, at skelligst var. Hvilket de gjorde og kom ind paa Fiærye H.s Ting Torsd. efter Andree Dag og sagde for Rette, at Niels Clausssøn skulde lade bygge sin Fiskegaard midtstrøms og ej længer og intet »forfiiskæs skulle gøres« ham udenfor hverken med Bygning eller med »røsser«. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Erich Aghesssøn² R., Benkth Krabe, Jep Krabe⁴, Trvels Styrlle, Oddhe Nielsssøn⁶, Bondhe Rolff⁷.

Perg. med [7] Segl: 1. Hviii 9; 2. Lxviii 43 (s erit agleffon; Thott); 4. Gxvii 24; 6. M 73; 7. M 87. Niels Claussøn Sparres Arkiv? (SvRA. Perg.).

[4933

Dec. 14. Bosø Kloster lejer til Jøns Åkeson Kannik i Lund en Eng i Lummæ S.

[Orig. Senere tilbagegivet til Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 178. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 347.*

[4934

— Vidne af Provstedom i Assens Bykirke, at Lindegordz Toft og 6 »marcksøllws« Jord over al Woltofft Grund i mange Aar har ligget til Flamløse Præstebord.

[^aOrig. med 6 hængende Indsegl. ^aFlemløse Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Dom 1553 Aug. 21 (Mand. efter assumpt. Marie) af Herredsfogeden i Bog H. Papir med 1 Segl. Flemløse Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 986* (RA.). Herefter: *Danske Mag. 4. R. VI. 102*; anført med urigtigt Aar 1480 (Dec. 15): FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 18 (Afskr. her-efter 1686: Additam. 4to 104 Bl. 4 b) og *Hofman, Fundationer V. 373.*

a—a) Saaledes Udtoget.

[4935

Dec. 15. In nomine domini amen. Indictione 14., die sabati 15. mensis decembris, pontificatus Dn. Sixti pape quarti anno 11. in mei notarii publici testimoniumque infrascriptorum presencia Dn. Petrus de Svalbach preceptor in Wissel Maguntinensis diocesis, receptor Almanie ordinis s. Johannis Jherosolimitani, non vi, dolo, metu aut aliqua sinistra machinacione circumventi[!], sed ex certa ejus scientia libera voluntate, ut asseruit, palam recognovit se recepisse a Dn. Johanne Mertensson priore ecclesie Anderschaw Roskildensis diocesis dicti ordinis ibid. presentis[!] nomine Dn. Gherardi Visbeke prioris in Exen Razeburgensis diocesis, etiam dicti ordinis professi, in prompta pecunia 356 florenos Renenses, 2 florenos Renenses in valore, 71 florenos postulatos, inter qvos, ut asseruit, erant floreni Hundeken gulden vulgariter nuncupati mixtim, 9 florenos Daniticos[!], 2 nobiliones, 25 florenos mixtim Lubicenses, Vngaros et ducatos, inter qvos, ut asseruit, erant 6 non valentes, 13 florenos leves, 2 florenos Bavarienses, 1 florenum Reynoldi occasione indulgentiarum dicto ordini per Dn. Sixtum papam quartum concessarum pro contributione et defensione fidei catholice et in subsidium dicti ordinis s. Johannis Jherosolimitani de Rhodo ex cista in opido Sundensi Zwerinensis diocesis pro contributione predicta posita a Christi fidelibus elargitis[!] et per Dn. Gherardum collectis et expositis. Idcirco Dn. Petrus pro se dictique ordinis procuratoribus quibuscumque Dn. Johannem Mertensson nomine Dn. Gherardi de dictis pecuniis quitavit, renuncians pro se prefatique ordinis procuratoribus dictarum pecuniarum non habitarum ..... aliter fuisse dictum quam scriptum et e converso doli mali, vis, metus in factum actioni conditioni indebitis omnibusque aliis exceptionibus et defensionibus, omni juris canonici et civilis auxilio omnique remedio, quibus contra premissa aliquid facere posset; promisitque Dn. Petrus pro se ipsiusque ordinis procuratoribus michi notario publico ut persone avtentice se omnia in presenti publico instrumento contenta velle habere rata sub obligatione omnium bonorum suorum mobilium et immobilium. Super quibus omnibus DDn. Petrus et Johannes nomine Dn. Gherardi sibi a me notario publico unum vel plura fieri petierunt instrumentum et instrumenta. Acta sunt hec Lubeck in domo habitationis honesti viri Conradi Suszenhemmer civis Lubicensis *etc.*, presentibus Conrado Suszenhemmer et discreto

viro Conrado Schelterwalt laicis Maguntinensis diocesis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Johannes Brakel, clericus Lubicensis, imperiali auctoritate notarius, quia omnibus premissis cum prenominatis testibus interfui, hoc instrumentum manu mea scriptum confeci et in hanc publicam formam redegi, quam signo et nomine meis solitis signavi.

[A. Orig. med Notarmærke^a. Antvorskov Kl. Arkiv; ^bsenere i »museo Jani Rosenkransii judicis Fioniaë«^b.] Aa. Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin C596. LDipl. [4936

a) Eftertegnet i Aa. b—b) Saaledes Bartholin C573.

Dec. 18. Hans Friis Borger i Aalborg giver Gods i Hatzeriis og i Aalborg til Aalborg Helligaandshus.

[A. Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Aa. Udtog fra c. 1700 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 66.* [4937

Dec. 19. (*Begyndelsen trykt Danske Mag. III. 35.*) Da var de paa baade Sider mødte for os i den søndre Kapel i s. Knudtz Kirke i Otthens Tamperonsdag før Jul, og de gav dem der til Minde og Rette for os. Da efter begges Samtykke for et kærligt Minde taledede vi dem saa imellem, at forskrevne 2 Gaarde skal til evindelig »ath eyæ« blive til Skamby Kirkes Præstegaard, som de Breve, derpaa givne er, indeholder, og Mester Mickel og hans Efterkommere Præster til Skamby Kirke skal have Fuldmagt Landgilde op at bære, vornede i og af at sætte og være Forsvar til forskrevne Gaarde efter deres egen Villie med saadant Skel, at Præster til Skamby Kirke eller deres Kapellaner skal holde 2 evige Messer hver Uge om Aar for deres Sjæles Salighed, som forskrevne Gods givet har. Men sker det saa, at forskrevne Præst eller Kapellan ej »tiil skyckæ waræ« at holde forskrevne Messer hver Uge, da maatte han dem oprette i de andre Uger næst efter uden Straf; item holdes forskrevne Messer ej, men der kommer mærkelig Brøst paa forskrevne Præsters eller »capellanes« Vegne, og de vorder paamindede én Tid, anden Tid og tredie Tid og det ej forbedre vil, da skal Kapitel i Othens, som forskrevne Kirke tilhører, og rette »arffwinghe« til forskrevne Gods have Fuldmagt at gøre Hinder paa »renthene«, som af forskrevne Gods gaar, saa længe at forskrevne Præst eller Kapellan har »oprætthæ«, hvis Forsømmelse paa forskrevne

Messer gjort var; dog Godset at blive eviglig til forskrevne Præstebord. Item at Henningh Jenssøn eller hans Efterkomere i Sandaghergardh eller Arvinger ej skal ydermere bevare dem med forskrevne Gods, end forskrevet stander. Da »antwordhæ han« fra sig samme Dag Mester Michill et Tingsvidne, som velbyrdig Md. Hienrich Nielssøn af Sandaghergardh havde taget paa Skame H.s Ting, lydende, at Hr. Thommess Nielssøn gav til Skamby Kirkes Præstegaard Slebbeestrope. Vore Indsegl. Datum die, loco »etc.«.

[A. «Velbeseglet Perg. a Skamby Kirkes Arkiv. — Aa. Vidisse 1509 Apr. 11.] Aaa. Afskr. efter Aa af Gram: LDipl. 1481 Dec. 19. — En Del Afskrifter, mulig efter Originalen, men med adskillige Afvigelser i Brevets Slutning: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1680 Maj (fra c. 1700); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 448 (herefter: Thott 4to 1420 S. 604); Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. (med urigtigt Aar 1480) (de 5 sidste fra 18. Aarh.); LDipl. (Afskr. af Langebek uden Kilde). — [Ab. Udtog af A anført i Dom 1544 Sept. 1 (Mand. efter Augustini Dag) af Christian III. Skamby Kirkes Arkiv; ÆA. V. 942.] Aba. Vidisse 1590 Aug. 20 af Ab af Kongen (☉: Rigskansleren), givet Hr. Hans Nielssøn Sognepræst til Skamby Kirke. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 184 b; den originale Vidisse: Perg. [med 1 Segl]. FLA. Skamby Sognekalds Arkiv. Hofman, *Fundationer* V. 270. (Reg. * 7649.) [4938
a—a) Saaledes Aa.

Dec. 21. Reg. 4708*. Perg. med [5] Segl: 3. Hxv 11 (Gyrstinge); 5. Fxliii 19 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Ribe Kapitels Arkiv (RA.). Thorup, *Efterretn. om Ribe Cathedralskole I. 1. H. S. 37.* [4939

Dec. 24. Michel Jensen Byfoged i Randers paa Hr. Eric Otsens Vegne, Per Ericson, Nis Howissen Raadmænd, Jep Magnsøn, Per Magnsøn, Symon Koc, Nis Rogeby, Michil Riber, Jes Scriffweræ. 2. fer. ante f. nativit. dni. paa vort Byting fik Jes Stigsøn, Bymand med os, et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Nis Rageby, Jep Magnsøn, Twy Vilgrebsøn, Esbern Tamesøn, Symon Koc, Gamel Swan, Terkil Andersøn, Seuerin Nielsøn, Cristiern Tordsøn; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Michil Riber skødede Jes Stigsen Hus og Jord, som var al den Gaard, som Michil tilforn i boede østen næst s. Pæders Kirkegaard i Randers, hvilket Hus og Jord han kendtes, at Jes Stigsen havde gjort hans fulde Nøje. Tilbandt han sig Jes Stigsen den fornævnte Gaard at hjemle uden for Huspenge og Jordskyld, som der bør af at gives med Rette. Med vore Indsegl. Datum[!].

[A. «Perg. Senere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).»] Aa. Afskr. af Langebek 1750: LDipl. 1481 Sept. 3. — Aaa. Afskr. (utvivlsomt efter Aa) af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b. [4940]

a—a) Saaledes Aa.

Dec. 30. Johan vamme Haghen Ærkedegn, Thames Langhe »dæghe«, Jeeb Windh Kantor og »gantze« Kapitel i Ripe. For Gunst og mærkelige Almissegerninger, som Biskop Jens Iuersß af Aars os og vort Kapitel bevist har, besynderlig idet at han med hans næste Frænders og Venners Raad har givet til vort Kapitel hans Gaard i Ripe, som han arvede efter hans Broder Hr. Jeeb Iuersß Kantor, liggende i Vor Frue Sogn og samme Hr. Kantor Jeeb selv i boede, med al sin Rettighed inden 4 Gader, har vi tilbundet os og vore Efterkommere i Riper Kapitel at holde saadan Tyng: først paa den Dag, som Hr. Jeb Iuersß døde, som er Nicolai translacionis Dag, uden den falder paa en Søndag, hvert Aar lade holdes 24 Sjælemesser med vigiliis i vort Kor, som »sedewant« er, item en anden Begængelse ved Alle Helgens Dag med 18 Sjælemesser og vigiliis, og da skal vi give 18 fattige Folk hver 1 Par Vadmels Hoser og 1 Par ny Sko, hvert Aar for Biskop Jens Sjæls Helsen, hans Broders forskrevne og andre deres Forældres Sjæles Bestandelse. Med vort Kapitels Indsegl. Givet i Ribe crast. Thome archiepiscopi.

Perg. [med 1 Segl]. Senere tilbagegivet til Ribe Kapitels Arkiv? ell. aldrig udfærdiget? (RA.) [4941]

Uvis Dag. Dom af Wiborrig Landsting.

Afskr.: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 21. Aaret er urigtigt, og Brevet maa være fra 1485-86; se Udaterede Breve.

Dag? »Itt Sogenvitne udgiffuet anno mcdlxxxi, lydende, ath then tiidt for^{ne} Henrick Jennsß lodt ßeg vye vedtt Mette Esbensdotter, tha vor hwnn Per Kortes ecthe hustru bode tieth oc vyett, oc alle the børn, thi haffde ßamen, thi vor født, føre thi vortt vyett ßamen.«

[Orig.] Udtog se 788-89. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 30 b. [4942]

— Tingsvidne af Giøring H., at Knudtt Tussen i Lille Darum solgte Hr. Thomes Lanng »degen« i Ribe en Eng i Store Darum Eng.

[Orig. Thomas Langes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Febr. 3 (Lørd. efter Vor Frue Dag Kyndelmisse) mellem Hans Suaninge »degen« i Riber Domkirke og Nels Lange til Kiergaardt; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 268 a. Ny kirkehist. Saml. VI. 701. [4943]

Dag? »Et tingswitne aff Hitz herritz ting wtgiffuit wnder Guds aar mcdlxxxii, lydende, at Torlund gaardtstedtt mett alle sine rettighettt wor Terbern Mickelsens, for^{ne} høstruis faders oldefaders, retthe arffuegods.«

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom (1544) Juni 17 (die Bothulphi) mellem Jørgen Lauritzøn og Hr. Jens Willatzøn Sognepræst til Randløff paa hans Hustrus Vegne; Hr. Jens fremlægger nærværende Brev, et Brev af 1487 Dag? og 3 udaterede Breve (et af Kong Hans, et Skøde af May Jensdotter og hendes Søn og et Lovhævdsbrev). RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 232. [4944

— »Ett pergmentz skødebreff wnder datum mcdlxxxii, lydinde, att Laurs Smid bymandtt y Thistet hagde saalltt och skøtt hederliige mand prouist Gregers wti Westeruig och capitell ibidem en sin gaardt liginde wti Thiistet westen wed beck metd alle sine bygnyngh, herberigh, smedie oc alle sine rete tillhørelse, inthet wnderthagit, att haffue, nyde, bruge och beholle till euindeligh eye etc.«

[Perg. Vestervig Kl. Arkiv; *ÆA. III. 158.*] Udtog se 4537. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 665. [4945

— »Ett skifftebreff wnder datum mcdlxxxii, lydende, att Oluff Grube wor tilffallenn Sandby hoffuitgaardt met vii gaardsede, item y pant i Sandby i Bundes gaard iij pund kornn oc iiii ß grat etc.«

[Orig. Oluf Grubbe Sparres Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1555 Febr. 28 (Torsd. efter Fastelavns Søndag) mellem Jørgen Grube til Sandby og Nels Fixßenn til Sandbygaardt; den sidste fremlægger nærværende Brev; den første fremlægger 2 andre Breve af 1481 Dag?. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 30. — Det samme Udtog anført i kongelig Dom 1555 Sept. 11 (Onsd. efter Vor Frue Dag nativit.) mellem de samme Parter, der hver for sig fremlægger de samme Breve. RA. Samme Dombog S. 61. [4946

— »Ett skiifftebreff wnder datum mcdlxxxii, lydende, att for^{ne} frue Kierstinne^a wor tilskiffitt enn gaardt y Sandby, Oluff Bosß i bor, giffuer iijj pundt kornn, i fieringe smør, suin oc ander smaa redse etc.

Thernest ett skødebreff wnder datum mcdlxxxii, lydende, att Anders Jepsß aff Langou skøtte fra sig och sinne arffuinge och till frue Kierstine aff Sandby oc alle hindes arffuinge ald thend retighet oc egen-dom, som hand hagde erffuit effther siin moder wdi thend gaardt wdi Sandby, som Oluff Bosß i bode, och i thend gaardt ibidem, som Bonde i bode, met miere godtz.«

[Orig. Jep Jenssøn Sparres Enkes Arkiv.] Udtog se 4946. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 30. — De samme Udtog se 4946. RA. Samme Dombog S. 62. [4947-48

a) ∴ Jørgen Grube til Sandby's Farmoder (Kirsten Olufsdatter Grubbe).

— (**Aar?**). »Ett dombreff lydende, att Gregores Skyttes børn wore tilßagt till mynde oc retthe halffdel Kieldzmarch, oc loffuit Peder Jensß the breffue, Erich Matsß therpaa hagde etc.

Item et andit aff Hierm herritz ting mclxxxi[!], lydende, at Per Jensß aff Møllegaardt hagde indwordt met laghefft halffdelen i Kielsmarch etc. Mett flere breffue.◀

[Orig.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse uden Aar 2. fer. pasche af Kongen (◊: Rigskansleren), givet Jens Persßen i Smedzhaffue. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 104 b. [4949-50]

Dag? ◊Eggert Gorßen verpfandet frow Oze Tordes sein guedt zu Vphusum fur 40 $\frac{1}{2}$ lub. 1481.◀

[Orig. Senere til Kongens Arkiv.] Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 III³. 19 (RA. Reg. 39 Bl. 10 a (med Tilføjelse: ◊Den kongiligen zugestellet◀) = 111 b = RA. Reg. 41 Bl. 10 a) = Registr. 1533 (RA. Reg. 38, ◊Udkast◀ Bl. 106 b; her udateret). — Brevet manglede allerede 1661 Sept. 24 (RA. Reg. 40). [4951]

— Lunde (Ærke)bisps pantsætter Anders Bingh Karleby Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 60 (efter Bog ◊Lit. A◀ Bl. 236). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 348.* [4952]

— Lunde (Ærke)bisps pantsætter Kort Danjelsson i Hälsingöhr Gewentoffta Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 61 (efter Bog ◊Lit. A◀ Bl. 240). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 349.* [4953]

— ◊Erchiebiscopens i Lundh tilliika med några dombhafwares breek och bewiis, att Jep Nilßon Æssaker afhande och skiötte fran sig och till stæ. Olufs kyrckie een fæstæ liggjandes uthi Elmholt, hwarpå medh deras sigellers undersattjande detta confirmeras. 1481.◀

[Orig. St. Olufs Kirke i Lunkende's Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 17, Nr. 96. [4954]

— Lunde Kapitel lejer Tage Hendrichson Wåsterstade Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ◊Fol. 237◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 348.* [4955]

— Lunde Kapitel lejer Bertoldus Flabbe i Landzcrone en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ◊Fol. 238◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 348.* [4956]

— Lunde Kapitel lejer Acho Bingh 2 Gaarde paa Borneholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ◊Fol. 239◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 348.* [4957]

— ◊2de Erke-Bisper i Lund deres Breve sub titulo: Vi N. med Guds Naade Erkebisop i Lund, Sverriges Første, Pavens Legat etc.:◀ ◊(ß) Bisps Jenses og Danmarks Riges Raads Dom paa noget Gods i Ølbye og Ølseagle til Roesk. Capit. 1481.◀

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (D d ð).] Afskrifter efter Udtogene fra 18. Aarh.: AM. 4 to 1034 Bl. 12 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 4 S. 325. [4958]

Dag? (Reg. *7652.) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtoget: *Westphalen IV. 3190 Nr. 96.* [4959]

— Aflad af Pave Sixtus for Bosjø Kloster.

[Orig. Bosjø Kl. Arkiv. — Vidisse 1496 Juli 26.] Udtoget af Vidissen, det ene trykt: *Acta pontif. Dan. VI. 548; Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 278.* [4960]

— »Domini Johannis prioris ordinis fratrum minor[um]^a gifne indulgentz åth sancti Francisci convent och deß priorissæ. Dat. 1481.«

[Orig. Lunds Franciskanerkl. Arkiv?] Udtoget: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 17. [4961]

a) Udtoget: minoris.

— »Marchus Guldsmed og Niels Hansens Skiøde til Reigenild Marusdatter paa een Gaard beligende ved Graabrødrestrede. Dato 1481.«

[Orig. Senere til Odense Bys Arkiv.] Udtoget anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 484 (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [4962]

— »I et Sognevidne ført paa Frue Kirkegaard i Randers 1481, hvor Kirken blev tilfunden $\frac{1}{2}$ Gaard, som Mogens Smid meer end 40 Aar tilforn havde skienket for^{ne} Kirke, findes efterfølgende: Peder Jensen Præst, Cannik i Aars, Provost i Randers og Ommer Syßel; NB. underneden et adelig Signet, men alt utydelig; han var og 1483; Jens Howman Sognepræst til st. Peders Kirke ibidem; Anders Hansen Sognepræst til Vor Frue Kirke ibidem; Hr. Morten Beniksen Sognepræst i Gassum.«

[Orig. Randers Vor Frue Kirkes Arkiv.] Udtoget med S. A. Stadfeldts Haand, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 363. [4963]

— »It tingßvidne aff Malt herritzing paa pergement anno 1562 om to papirsbreffue oc it pergementzbreff, den første en laugheffd, som her Jacob Saxen canik udi Ribe haffuer anno 1481 giordt oc indword til Puggaard udi Ribe en gaard liggendes i Estrup i Malt sogn, som kaldtis Brendgaard, met enemerskow sønder oc øster fra samme gaard, met andre skowe oc enemerskstoffer, aggre etc. De andre to breffue: tuende m. Gunde Nielsøns degens udi Ribe anno 1508 sandmendsbreffue etc.«

[A. Brevene af 1481 og 1508. Ribe Puggaards Arkiv; senere Ribe Hospitals Arkiv. — Aa. Optagne ell. anførte i Tingsvidne 1562. Perg. Ribe Hospitals Arkiv.] Aaa. Udtoget efter Aa med Biskop Peder Hegelunds Haand, skrevet c. 1595-96: NLA. Ribe Hospitals Forstanders Arkiv, Kopibog 1298-1697 S. 101. — Aaaa. Afskr. efter Aaa, attesteret 1754 af Johannes Hiort: RA. Danske Kanc., Kopier af Fundatser indsendte i Henh. til Reskr. 1753 2. Nov., Ribe Hospital S. 57. [4964]

— »62. Peder Niellß aff Thim hanns breff dat. 1481, at hand haffuer oplat hanns høstrues frue Ingre^a Bildesdatters anpart wdi Niellstrup hoffuitgordtt till Johan Oxe.«

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Arkiv ell. Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 18: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [4965]

a) ∅: Regitse.

Dag? ›Skiøde paa en Gaard i Swinding. 1481.◀

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 15: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 46). [4966]

— ›Pantebref paa en Gaard i Reistrop. 1481.◀

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 16: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 46). [4967]

— ›Joen Vevertsen af Torstedlund, Jens Stien af Vellumgaards Skiftebrev og Contract efter sal. Hr. Steffan Christensens Død udi Linderomsgaard, saadant, Gaarden og Ejendommen deelt i toe Parter, Joen Vevertsen skal have den vestre Part og Jens Stien den østre Part, og Gierde afsettes imellem dem og fellis Lod til Uddriften og Synderdam og Nørredam tilfællis. Til Vitterlighed med beseglet Hans Baggi, Thord Thomisen, Laſe Vevertsen, Stig Vesteni, Niels Iverſen, Jesper Lunov, Johan Pors, Thomis Jenſen, Albret Krogenos, Jens Olefſen, Niels Tordſen, Michel Joenſen. Dat. 1481. N. 8.◀

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 17 a og Langebeks Saml. Pk. VI, Ark k. [4968]

— ›Sandemænds Tog mellem Bigum Skou og Bigum Kirkeskou. Anno 1481.◀

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i ›Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred◀ S. 4: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4969]

— ›Priorens i St. Hans Closter i Wiborg hans Opladelse paa Capitelets Fiskerættighed i Aaen, som løbber i Rødding Søe. Anno 1481.◀

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i ›Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred◀ S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4970]

— ›15. .... Knudsens breff till Peder [Bi]lde .... №. Date-ridt 1481.◀

[Orig. Peder Billes Arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i ›Helliggiestes◀ af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Bille til Valden annammede: RA. Privatark., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18. [4971]

Uden Dag. Erick Jenſen Præst og Biskop Peders Official i Colding, Morten Jenſen Sognepræst i Seeste, Hans Ebbesen Sognepræst i Bierte, Hartug Smalsted i Bengaard, Beløff Rantzou

i Wranderup og Christen Pederßen i Stubdrup »vebner«. For os og andre Dannemænd i Colding var beskedene Md. Anders Hanßen Borgemester i Kolding og lod læse et aabent Brev uskaaret og vel beseglet med Tystrup H.s Indsegl, lydende: 147. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. »Dat. anno dom. mcdlxxxp^oa.«

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, »Copie af Colding Byes Previllegier« S. 48. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Aa: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), den saakaldte Borgemester Jens Riis's Afskriftsbog S. 48. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, Pk. »Kolding Bys Papirbreve. Varia I«, et Hæfte (Nr. 11). — Brevet, der i Aaa i sin Tekst har Aaret 1480, har i Overskrifterne i Aa og Aaa Aaret 1485; i Virkeligheden er det efter al Sandsynlighed af 1481 Maj 7, sammenlign 4857-58. [4972

a) Aaa: mcdlxxx^{mo}.

Uden Dag. Bisp Carl af Odense tilskriver Beboerne i Vestenskov Sogn, at det i Sognet nylig opbyggede Kapel ikke maa være Sognepræsterne i Vestenskov til Skade.

[Orig. Vestenskov Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 853*. — Vidisse 1566 Juni 7, se 3112.] Afskrifter (delvis ufuldstændige) efter Vidissen: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 70 a (af Th. Br. Bircherod; herefter: LDipl. 1472 Juni 24); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 110 (af Jacob Bircherod); Thott Fol. 730 Bl. 473 a (af Poul Rogert); SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Sønder Herred 1464-1730« (2 Afskrifter fra 18. Aarh.). *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 463*. [4973

— Vi Jep Henriksß i Assens, Anners Lovnkier i Balle, Kristern Persß i Stovby, Mykel Jebsß i Rogebv VV. og Nis Jensß i Tosløff Herredsfoged i Gerlow H. indførte efter vor naadige Herres Tilskrivelse velbaaren Md. Jyren Krvmpen i det Bol Haddrop, som Kristern Raii paa boer. Vore Indsegl. Anno etc. 81.

Perg. med [5? a] Segl: 2. Utydeligt Brudst. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [4974

a) Det Sted, hvor 4. Seglhul rimeligvis har siddet, er nu udrevet, saa at det ikke er sikkert, at Hullet har været der.

— Ff[r]ater Birgerus [osv. som 4050; læs dog: Johanni - anno 1481 sublevasse - indtil:] Datum anno ut supra nostro[!] abbacie sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4975

— Nævnt: *Danske Atlas III. 537*. Er 4583.

— Udtog: *Nye Danske Mag. I. 296*; *Reg. *7657*. Er 4799.

— *Hofman, Fondationer X. 185*. Er 4839.

- Uden Dag.** Udtog: *Fyhn, Kolding S. 187; Reg.*7655.* Er 4857.
 — Udtog: *Fyhn, Kolding S. 187, jfr. 79; Reg.*7656.* Er 4858.
 — Udtog: *Terpager, Ripæ S. 243; Reg.*7654.* Er 4903.
 — *Noodt, Beitråge II. 31; Reg. 4709.* Se 1484 uden Dag.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 147 L. 37-148 L. 34* (Nov. 21). — *Esrom: Cod. Esrom. 253* (Aug. 22), *254* (Aug. 22); se ogsaa 4907. — *Æbelholt: SRD. VI. 189* (Dec. 2). — *Dueholm: Dueholms Dipl. 106* (Juni 26; *ÆA. III. 174*), *107* (uden Dag; 2 Breve; kun Udtog).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 4837. Sejlstrup Slot: *ÆA. V. 101.* — Lunde Ærkebisp: se 4918. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 331, 366, 366.* — Børglum Bisp: *ÆA. III. 56, 58.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 82.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 301* (Jan. 1-14 ell. Juli 3-17)?, *313* (Febr. 18 ell. 25), *313* (Febr. 23 ell. Marts 2), *261* (Maj 13), *261* (Maj 15). — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 19* (Apr. 30), *35* (Juni 4), *15* (Sept. 20), *6* (Okt. 14), *127.* — Aarhus Kapitel: *ÆA. V. 312.* — Ribe Kapitel: se 4803, 4824, 4827, 4886, 4926. — Antvorskov: *ÆA. IV. 231, 246, 266.* — Roskilde Claræ Kl.: se 4869. — Maribo Kl.: *ÆA. III. 271, 287, 299.* — Dueholm: *ÆA. III. 191, 201, 204;* se ogsaa Brevbøger. — Hundslund: *ÆA. III. 15.* — Mariager: *ÆA. V. 685, (750* (Aaret er senest 1446, se *S. 750 L. 14)), 755.* — Tvilum: *ÆA. II. 61* (Sept. 23)? — Vestervig: *ÆA. III. 158, 166.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 389.* — Vor: *ÆA. I. 203?, 216.* — Ø: *ÆA. III. 113, 116, 120, 125.* — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 327* (Marts 27; = *ÆA. I. 176*), *327* (Apr. 24; = *ÆA. I. 165* (A. 17 og Vidisse: A. 11)), *335* (Maj 29; = *ÆA. I. 222*), *327* (Juni 19; = *ÆA. I. 165*). *ÆA. I. 164, 167, 171, 266, 271.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 854, 880;* se ogsaa 4973. — *Eline Gøyes Jordebog 115* (Jan. 9), *115* (Jan. 9), *273* (Marts 12), *91* (Apr. 27), *142* (Maj 13), *136* (Juni 10), *273* (Juni 21), *127* (Juni 28), *175* (Juli 12), *423* (Aug. 15), *420* (Aug. 29), *377* (Okt. 28), *275* (Nov. 21), *424* (Dec. 8)?, *274* (Dec. 22). — *Adel. Brevkister 35;* se ogsaa 4874.

1482.

Jan. 7—13. *Reg. *7660.* Perg. med 15[!] Segl: 1, 14-15. Skjolde med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 2. Utydeligt Skjold og Hjelm; 3. Dxlí 16; 4-6. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 7. Lxlíx 81; 8. Utydeligt Skjold og Hjelm; 9. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 10-13. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben, 10-11. og 13. med Hjelm, 12. uden Hjelm. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Dipl. Flensborg. I. 634.* [4976

— Wíi Dorothea koniginne sint van wegen unnsere kindere schuldich deme duchtigen knapen Schacken Rantzouwen 3000 mr. houetstols, 210 mr. rente, als bynnen Lubeke unde Hamborch genge sint, unde dar eyn islich gudtman deme anderen vull mede don mach ime lande to Holsten ane hale penninge, de wíi entfangen hebben unde van unnsere kindere wegen in betalinge eres zeligen vaders, unnses gemahels, schulde to deseme ummeslage mit weten der rede desser lande betalt hebben, to betalende bynnen den achtedagen der hilgen drier koninge

erstkomende mit redeme gelde edder mit so velen nochafftigen panden, dar Schacke Rantzow mach mede mahnen den summen des vorscreuen reden geldes, to eyner tydt unde upp eyner stede bynnen deme Kyle in Laurens Visches huse effte in eyner anderen sekeren stede ame lande to Holsten, dar id eme beqweme is upptoborende. Alle desse stuccke louen wii van wegen unsere kindere mit unsen medeloueren deme erwerdigen uadere, werdigen unde duchtigen knapen heren Alberchte bischoppe to Lubeke, heren Enwalde Souenbroder prouest to Sleswig, heren Nicolawes Reuentlow rittere, Hans Rantzow heren Schackensson, Henneke, Otte Waelstorpp⁷, Clawes van Aleuelde⁸ to Segarden, Clawesse unde Hinricke van Aleuelde herenn Johannsson, Otten¹¹, Benedictus¹² van Aleuelde Wuluesson, Clawes van der Wisch¹³ to Rendesborch, Jachim van Bogwolde¹⁴, Peter van Aleuelde, Hans van Aleuelde¹⁶ to Dorninge, Gottzick Rantzouwe¹⁷, Marquardt¹⁸ unde Hinrick van Aleuelde Gotzickesson, Detleue van der Wisch Wuluesson mit samender handt to holdende ock mede to louende in de handt deme erben. Schacken, welke tid he dat van uns medeloueren eschende is. Wii Dorothea koniginne hebben unse secret mit den ingesegelen unser medelouere hengen lathen an dessen breff. Gegeuen an den achtedagen der hilgen drier koninge.

Perg. med [20] Segl: 4. Lxlix 72 (s *iachim reuentlow*); 5. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 6. Skjold med Walstorp-Vaaben og Hjelm; 7. Lxlix 81; 8. Dخلي 16; 9. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 11-12. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben; 13. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben; 14. Skjold med Buchwald-Vaaben og Hjelm; 15. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 16. Dخلي 18; 17. Skjold med Rantzau-Vaaben; 18-19. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 20. Utydeligt Skjold, mulig med v. d. Wisch-Vaaben; gennemskaaet. Senere tilbagegivet til Dronning Dorotheas(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). (Reg. *7699.) [4977]

Jan. 11. Kirstine, Lasse Buddis Enke, gør Testamente.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 4[!] Segl paatrykte forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 349.* [4978]

Jan. 14? Reg. *7692 (med Dag Nov. 15). **A.** Noget beskadiget Renskrift (Afskr.) paa Papir. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). — **B.** Endnu mere beskadiget Koncept paa Papir. Samme Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 391; Missiver I. 74.* [4979]

Jan. 16? Thomas Jenssen giver Gods til Aalborg Helligaandshospital.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 67.* [4980

Jan. 24. Per Cristiernsß Borgemester i Ribæ, Retløff Staffensß Byfoged, Per Keeldsøn »herskopes ffoghet«, Esghi Persøn Raadmand, Seuerin Stabby, Hanss Ffyøn, Iwer Nielsøn og Ascer Lawssøn Borgere sstds. Paa Pauli Apostels Aften paa vort Ting i Ribe skødede velbyrdige Md. Tamess Ericssøn af Lenneth Broder Thamesß Boosøn Prior i Prædikebrødreorden i Ribe alt hans rette Arvegods i Hwiding H. i Ssemæ S. i Warmingh i den Gaard, som Nis Ebsøn nu i boer, og i en Toftjord liggende i Warmingh By imellem Bondegods og Bispens Gods og i Aabergh Hussted Prior og Brødre i fornævnte Kloster til evindeligen Ejendom. Vore Indsegl med Tamess Ericksønss. Datum Ripis *etc.*

Perg. [med 9 Segl]. Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [4981

Jan. 29. *Reg. 3519* = *7662.* Perg. med 1 Segl: Lv 40. (RA. Mariager Kl. Arkiv.) *Danske Mag. VI. 69* (med urigtigt Aar MCDXXX. secundo; jfr. *1. Række III. 849* (og *Nr. 6540*)). [4982

Febr. 9. Kongen forbyder Udførsel af Korn og »ædende« Varer og af Heste yngre end 5 Aar.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Nu kun en ret lille Voksplet, uden at det kan ses, at der nogen Sinde har været trykt et Signet deri. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Papper Nr. 9). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 166* (læs: *Hans met Gudz nade vdwald koning till Danmarcks oc Sveriges rige, ret arffuing till Norge, hertug i Slesuig oc hertug i Holsten, Stormarn oc Ditmersken, greffue i Oldenborg oc Delmenhorst helse ether oss elskelige borgemestere, radmen oc menigheed vdi Halmstede kerlige met Gud oc wor nade. Vether - Datum in ciuitate Wibergensi sabbato*). — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 60. [4983

Febr. 11. Monghens Bertilß Byfoged i Køghæ, Mattes Beintß², Mattes Bosß »burgemesther«, Michil Bosß, Jess Nielsß, Per Jepß og Per Knutß Raadmænd *ibid.* Mand. før Fastelavn paa vort Byting berettede beskeden Md. Laurens Knutß vor Medborger, at han har solgt beskeden Md. Lasse Hanß af Ørstede en Trediepart af en Gaard i Roskilde, hvilken Trediepart L. K. fik til Arv med sin Hustru Karyne, søm han nu har, efter hendes Moder og Morfader Hans Diegn i Ørstede; forskrevne Tingdag skødede L. K. til L. H. fornævnte Trediepart, og var det Skøde

stadig mælt over alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum Køgis die ut supra.

Perg. med [7] Segl: 2, 4-5. Bomærker (2. i Skjold); 6-7. Udslidte. Senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Roskilde (Tillæg)). [4984]

Febr. 11. Niels Olufson Gardian og Konventsbrødre i Graabrødrekloster i Lwndh forpligter sig til at holde en af Pawell Laxman indstiftet Gudstjeneste i Klostret.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 1015; 2. G. 112. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 351.* [4985]

Febr. 13. Per Cristierns Borgemester i Ribe, Redløff Staffensøn Byfoged, Per Keildsøn »herskaps ffoghet«, Bertill Ssonicß Præst i Ffoorlæ, Per Niels⁴ af Østher Lenwidh V., Esgi Persøn Raadmand i Ribe, Lass Eysß Smidh, Lass Nielß og Hanss Ffyøn Borgere sstds. Onsd. før Fastelavn paa vort Ting i Ribe havde velbyrdig Md. Thames Ericson af Lenwidh med sig sin Farbroder Per Nielß af Lenwidh, hvilken Tamess Ericson kundgjorde, at han havde givet sig i Prædikebrødreorden i Ribe med alt det Gods, han har, rørende og urørende. Derover gjorde han Broder Tamess Bosøn Prior i Prædikebrødrekloster i Ribe Skøde paa alt hans Arvegods, bygt og ubygt. Med vore Indsegl med Tamess Ericsons Indsegl. Datum Ripis ut supra.

Perg. med [9!] Segl: [4. Lxlvii 4^a]; 7. Bomærke i Skjold (nu løst vedliggende); 8. Utydeligt Skjold. Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [4986]

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 615.

Febr. 14. *Reg. *7663.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 7; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 352.* [4987]

Febr. 16. *Reg. *7664.* [A. ^aPerg. ^a med 1 Segl: »i Seiglet sees S. Oluf siddende paa Tronen med Øxen i høire Haand, omkring læses: S. domus leprosorium Hafnen.« ^b. ^aKøbenhavns Kapitels Arkiv.^a] Aa. Afskr. af Langebek 1750: LDipl. Herefter: *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 81 = Kbhvns Dipl. IV. 155.* — Ab. Afskr. af Langebek 1764: LDipl.

a—a) Saaledes Aa og Ab. b—b) Saaledes Ab; Aa: »Seiglet er næsten forsledt.« [4988]

Før Febr. 22. *Reg. *7665.* [Orig.] Optaget i 4990. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 388.* [4989]

Febr. 22. *Reg. *7666.* [Orig.] Samtidig Afskr., skreven paa de 2 Sider af et Folioark, hvis 2 andre Sider indeholder 4912. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 388.* [4990]

Febr. 25. *Reg.*7667. Paategning paa 4990. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 391. [4991*

Febr. 26. Lass Jebsß Foged paa Børglan H.s Ting, Jesper Lwno a. w., Michel Piilth, Therchil Bleegh, Jess Michelsß, Sywerth Jebsß Bønder, Nis Jonsß, Oby Jensß, Per Jensß i Kalm og Nis Persß i Snarddrvp. Tirsd. efter dnicam. invocavit var paa forskrevne Ting en beskeden og velbyrdige Svend Greess Knwtsß af Agordh tjenende, fik paa hæderlige og velbyrdige Mands Vegne Mowritz Nielsßs paa Aghordh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Michel Piilth, Jess Mechelsß, Sewren Moghensß, Oby Jensß, Lass Andhersß i Rackeby, Andherss Moghensß, Benth Skredher og Per Jensß forskrevne; disse vidnede, at dem vitterligt er, at Andherss Greessß paa Børglan Birketing »qwith och uploth« Lass Habram for Dele, som Børglan Klosters Forstander havde ladet komme Lass Habram over, og Andherss Greessß »hendh wiissæ och low aff« Lass Habram, før han vilde lade ham kvit eller op. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 5[!] Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt; 2. Mulig Skjold med Lunov-Vaaben, men uden Hjelm (ikke Lxii 12); 3-4. Utydelige; 5. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [4992

Febr. 28. Den ersamen borgermesteren unde radmannen tor Borgh uppe Vemerens unsen leuen getruwen. Unsen gunst touoren. Unse undersate Hinrick Krumvôt heft sine scrifte an uns gelanget, sik hôchliken beclagende, dat gii bouen alsodane vordracht, sin selige vader mit juw schole gemaket hebben, welke êndracht he unde gii wol 30 jare sunder indracht gehalten hebben, 2 uthe deme rade unde 2 juwer borgere uppe Laurencius dagh to eme scholen hebben geschicket, eme vorbidende sine swine mit den juwen nicht lenger laten driuen unde tor weide gân; des he den juwen wedderumme gesecht hadde, dat gii mit juwen swynen unde queke van deme sinen blyuen scholden dergeliken. Darenbouen gy mit sulffwalt juwe perde getudert, juwe swyne unde koye uppe dat syne, so vro de garue nouwe van deme stucke was, gedreuen, ok slachtinge in sineme rechte geschên bouen sine segele unde breue, dat he unde anders nemand sodanes hebbe to richtende, sunder sinen willen gericht scholen hebben unde vele meere ouerlast eme van juw beschên zii, wo sine scrifte darvan vormelden. War-

umme is unse begere, gii mit todaed des ersamen heren Hinrick Klockemans unses amptmans uppe Vemereren juw mit Hinrick Krumuôt fruntliken vorliken, unde is jenige endracht twischen sineme vader unde juw gemaket, unde id so voruogen, de geholden moge werden. Mach deme so nicht beschên, alsulke twischelige sake twischen juw beiden nicht konen werden vorliket, gy alßdenne uppe beiden ziiden enen bequemen steke rechtdagh willen vorramen vor uns to komende; alzedenne willen wii juw mit rechte vorscheiden. Hirna juw mit deme besten to richtende; in uns van juw alzo to willen. Screuen under unser stad secrete ame donredage na deme sondage invocavit.

Borgermestere unde radmanne der stad Lubeke.

Perg. (nu skaaret i 3 Stykker) med Spor af 1 brevlukkende Segl. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 86). [4993

Marts 4. Moghens Bertelß¹ Byfoged i Køghe, Mattes Beintß², Mattes Bosß »burgemesther«, Michil Bosß⁴, Truels Huith⁵, Per Jepß og Per Knutß Raadmænd sstds. Lucii Dag i Faste paa vort Byting berettede beskeden Md. Ebbe Hennichß vor Medborger, at han med sin Hustrus Raad Boeld og med alle deres Arvingers Minde, Gud til Lov og s. Antonii Kloster i Prestø til Hjælp, dem til evig Salighed har indgivet dem i fornævnte Kloster med en deres Gaard liggende i Køghe paa Byærie norden næst Jess Knutß Gaard østen Gaden med al den Jord og Haverum, som ligger mellem Spyletvet og Esbern Nielß Gaard, som Ebbe Hennichß fik af Mattes Morthensß i Kopenhaffn. Forskrevne Tingdag skødede E. H. Broder Per Jenß Prior og Formand i fornævnte Kloster fornævnte Gaard til Klostret med Frihed og Frelse for fødte og ufødte; og saa var det Skøde tingskødet og stadigt mælt over alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum Køghe ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Skjold, hvori et Søblad; 4-7. Bomærker. Præstø Antonii Kl. Arkiv (RA.). [4994

Marts 6 ell. 7. Notarialinstrument, at Dronning Dorotheas Kapellan Johannes Wegge udtalte, at Esbernus Scriffuer havde søgt at skaffe ham s. Michaelis Alter (i Københavns Frue Kirke).

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhuns Dipl. IV. 156.* [4995

Marts 8. Reg. *7669. Paategning paa 4990. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 391.* [4996

Marts 8. Vi Mester Hans Vrne Domprovst i Othens og menige Kapitel sstds. har set i vort Kapitelshus et aabent Pergamentsbrev uraget og ustunget, beseglet med hængende Indsegl i Silke, lydende: *1. Række Nr. 7171.* Sig. meum cum sig. capituli. Datum fer. 6. ante f. Gregorii.

[A. ^aPerg. med [2] Segl: 2. »Forslidt og ukiendelig.«^a Odense Bys Arkiv.] Aa og Ab. 2 Afskrifter af Langebek (Aa taget 1735): LDipl. 1441 Maj 7. — Ac. Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 406. — (Reg. *7668.)

a—a) Saaledes Aa.

[4997

Marts 12 (Aar?). Reg. *7670. [A. Perg.^a Dueholm Kl. Arkiv; *ÆA. III. 175* (med Aar 1477^b).] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 138 a. Herefter: *Dueholms Dipl. S. 125.* — Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 8 b. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 118 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz og LDipl. [4998

a) Saaledes *ÆA. III. 175.* b) Det er vel snarest dette Aar, der er urigtigt; herpaa kunde det tyde, at de samme Udstedere i 1482 har udstedt et Skødebrev paa andet Gods til Klostret (*ÆA. III. 186*).

Marts 23 (Aar?). Hermyn Krabe i Gaazekyll. Jeg har solgt ærlig og velbyrdig Md. Hr. Erich Aghesson R. og Høvidsmand paa Wordbergh min Gaard i Siøby i Hornerydhs S. i Mark liggende og et øde Gods i Fotskellæ S. liggende, hvilken Gaard og Gods min Hustrus rette Arv er efter sin Moders Død, »hwes begghis there siellæ« Gud naade. Afgaar forskrevne Gods Hr. Erich Aghesson med Ret, bepligter jeg mig saa godt Gods igen at lægge inden 6 »wygher«. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Hans Aghesson R., Germundh Benktzsson Landsdommer i Norre Hallan, Niels Persson i Gazewadh, Benkth Krabe, Jens Krabe^a(?) VV., Hr. Mattiss Kirkepræst i Fieraas. Scriptum Hamergardh sabb. sicientes anno 1482(?)^b.

A. ^cPerg. »tillh. possessionaten Wibom på Hufvesta«; »Sigillen borta«. Erik Aagesson Thotts Arkiv. — Aa. Afskr. af Hofmarskalk Carl Silfverstolpe: SvRA. Kopieböcker B 20. [4999

a) Note af Silfverstolpe i Aa: »Dessa ord äro förändrade till »Jeppe Rabbes« — hyaraf vill synas, som om brevet varit i Rabenii hand.« b) Note af Silfverstolpe i Aa: »Årtalet skrifvet med siffror, är så utnött att det icke kan med säkerhet bestämmas.« c—c) Saaledes Aa; A ikke set af Udgifveren.

Marts 26. Notarialinstrument, at Esbernus (Skriver) nægtede at udlevere Vikaren Martinus ved s. Michaelis Alter i Københavns Frue Kirke Nøglerne til 2 Alteret tilhørende Huse.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 158.* [5000

Marts 26. *Reg. 4715.* [Orig. Odense Knuds Kl. Arkiv. — Afskr. atteret af Notaren Otto Johannis.] Afskr. herefter med Haand fra c. 1550: Christiern Poulssøns Registratur (RA. Odense Knuds Kl. Arkiv) Bl. 75 b. *Danske Mag. III. 38*; Notarialattesten trykt: *ÆA. V. 213.* [5001

Marts 27. *Reg. *7672.* Perg. med [7] Segl: 5. Bomærke. Kappel Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 40). *Dipl. Flensburg. I. 636.* [5002

Marts 28. *Reg. *7673.* Perg. med 9 Segl: 1. K. 85; 2. Bisp Albert af Lübeck's; 3. Bisp Helrik af Slesvig's; 4. G. 532; 5. G. 682; 6. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 7. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 8. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 9. Lxlix 81. Kongens Arkiv (RA. D 3, Holsten). *Ostwald, Zur Würdigung der Schrift: »Zweite polemische Erörterung« II. 8.* [5003 a

Apr. 4. Notarialinstrument, at Symon Kannik i København forbød Esbernus Scriffwere Raadmand sstds. at gaa til Herrens Bord, indtil han havde udsonet sine store Forseelser.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 105.* — Brevet har i Orig. ligesom i Aftrykket Aaret 1472 (skrevet helt ud med Bogstaver), hvad der imidlertid øjensynlig er en Fejl for 1482. Med dette sidste Aar stemmer Brevets Angivelse af Indiktion og af Paveaar; Erik Nielssøn Rosenkrantz, der i Brevet nævnes som Dekan i Københavns Kapitel, beklædte denne Stilling i 1482, men ikke i 1472, og hele Indholdet passer ind i, hvad der i den paagældende Sag skete 1482, jfr. *Kbhvns Dipl. IV. 164, 168.* [5003 b

Apr. 11. *Reg. *7674.* Perg. med [4] Segl: 1. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 4. Llxv 27. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; sagtens senere til Kærgaardsholm Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 155.* [5004

a) RA. Reg. 60 S. 74.

Apr. 14. Jens Teetz Ærkedegn og Maghens Kempe Kannik, Kirkeværger ved Domkirken i Lund, lejer til Niels Fyn Borgemester i Lund, hans Hustru og et af deres Børn for deres Livstid en Gaard i Lund.

Gennemskaaret Perg. med 4 Segl: 1. G. 30; 2. G. 39; 3. Skjold med Rosengård-Vaaben; 4. G. 75. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 354.* [5005

Apr. 18. Jeg Jens Perss af Lile Thorrop, som kaldes Harbo, sælger og skøder hæderlige og velbyrdige Md. Jens Mattiss af Wisborgh R. en Gaard og et Bol i Withom i Skelom S. i Hinstet H., hvilken Gaard og Bol jeg fik af Jon Wifferds for den Del og Rettighed, jeg havde arvet efter mine Forældre i Tistetgard og i mere Gods, og Del og Fællig at have i Withom wore

og i Withom holm med andre Ejere i Byen. Og kendes jeg at have faaet Guld og Penge og Værd for fornævnte Gaard og Bol efter min Villie. Medb. af flere gode Mænd Tugi Jensß af Daalsgard, Jepp Hinricksß i Assens, Llawi Kioldsß af Stangrum, Eric Bwggi i Wiscumøø, Hans Persß af Comdrop a. w., Jon Persß i Withom og Llas Twesß i Skelom. Datum Torsd. efter quasi-modogeniti.

Perg. [med 8 Segl]. Visborggaard Godsarkiv (NLA. Visborggaard Godsarkiv (Ejendom)). [5006]

Apr. 20. Jes P[er]sen Tinghører paa Hvætbo H.s Ting, Mads P[er]sen Præst i Sal. . . ., Las Bonde, P[er] Nels[?], Tyny Tamsen, Jes Munk, Jep Bonde, »som bondher ære«, og Nis Jonsen. Lörd. før Georgii Dag paa Hvætbo H.s Ting fik Hr. Pedher Lauritzsen Kapellan i Ingestrop paa Biskop Japs Vegne af Børglum et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis P[er]sen, Jes Smed, Kiel[?] Matsen, Nis Jepsen, Per Swendsen, Seuren Andersen, Tolle Lauritzsen, Jes Andersen; hvilke vidnede, at de saa' 2 Dannemænd Nis Jonsen og Thames Kielß[?] kundgjorde, at de hos var inden alle 4 Stokke, at Biskop Jap af Børglum gjorde hans Lovhævd med gode Prælater og Præster[?] paa den Jord, som vester ligger fra Ingestrop Præstegaard, som de Trwdsliiff »grannæ« har pløjet[?], i saa Maade: fra Enden af den »grob«, som ligger østen for Enden af den forskrevne Jord, og øster op med en »rug till damen« og sønder saa langt, som den forskrevne Jord og »grob ræckid« til Endel til Ingestrop Præstegaard. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at forskrevne Lovhævd var lovlig tilbudet i 3 Ting og lovlig tilfunden[?] af Tingsdom, og sagde de forskrevne 2 Dannemænd forskrevne værdige Fader Lov af Hænde og mælte hans Lovhævd fast at blive, saa længe hun lovlig rygges. Med vore Indsegl. Givet osv.

[Perg. [med 9 Segl]. Børglum Bisps ell. Ingstrup Kirkes Arkiv; a i Søren Abildgaards Tid paa Børglum Kloster^a.] Afskr. af Kapellanen i Boddum Sebastian Peter Opitius 1753: Langebeks Ekscerpter 57, Jylland. [5007]

^{a—a} Saaledes RA. MS. Tyge Becker, Copie af de Abildgaardske Tegninger (osv.) S. 21, jfr. 20.

Apr. 22. Jeg Metthe Mattessedotther fuldmægtig gør beskeden Md. Moghens Mattesß Borger i Køge, hvilken jeg kejser til min lovlige Væрге besynderlig i saa Maade, at al den Ejendom, som mig tilfalden er [i] den Gaard, som min Søster

Karine ..... og i boer i Kirkestrædet liggende .....ingß
 .....
 .....

Jeg Mons Mattesß¹ hænger mit [Indsegl] neden dette Brev [med] hæderlige Dannemænds Indsegl, som Metthe og jeg paa hendes Vegne tilbedet har, som er Hr. Syer Monß² Kapellan i Køge, Mattes Bosß »burge^r«, Jens Jepsß Raadmand og Gunner Skredher⁵ Borger sstds. Datum Køgis fer. 2. ante Georgii.

Medtaget Perg. (Midten bortbrændt) med [5] Segl: 1. Utydeligt; 2. G. 410* (Syer Monß); 4. Utydeligt Skjold; 5. Bomærke (..... **er tensen**). (AM. XXVII. 4.) [5008]

Apr. 23. Jeg Oloff Folmersß¹ i Egebiebergh har med mine Sønners Samtykke gjort et »maglagh« med den Helligaands »kirke wærie oc forstandere« i den Helligaands Gaard i Nykiøpingh, overværende hæderlige og velbyrdige Mænd Axel Walkendorp Hovedsmand paa Nykiøpingh, Hr. Per Falster R. i Cotzelitze, Per Bangh i Bællinge, Hr. Henrik Sognepræst i Nykiøpingh og Officialis i Falster, Hr. Hans Abramß vicarius i Nykiøping, saa at den Helligaands Kirke og den Helligaands Gaard i Nykiøpingh skal have af mig en Gaard i Rabergh liggende paa Getzøør (Oleff Nielß, 3 Pd. Byg og 2 Skill. Grot) og en Gaard i Syndre Widby (Per Brydie, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot) og en øde Jord i Nykiøpingh liggende mellem Thorsten Swdere og Anders Skoningh for de 2 Gaarde, som jeg har haft i Leje i Egebiebergh af den Helligaands »kirke wærie« i Nykiøping, og skylder hvert Aar 4 Pd. Byg, 2 Lam, 2 Gæs, 4 Høns og 6 Læs Ved. Hvilke Gaarde i Rabergh og i Widby og Jord i Nykiøping jeg skøder den Helligaands Kirke og den Helligaands Gaard i Nykiøping. Afgaar Gaardene og Jorden dem, tilbinder jeg mig at antvorde dem og den, som Forstander er dertil, forskrevne den Helligaands Gaarde igen i Egebergh, liggende vesten næst Egebergh gardh, eller og at vederlægge dem saa godt Gods »wælbeleylicht« i Falster inden 6 Uger derefter. Medb. af forskrevne gode Mænd. Datum i Egebiebergh gardh die Georgii.

Perg. med [6] Segl: 1. Kiv 3 (Baad af Lolland). Nykøbing F. Helligaandshus's Arkiv; a1849 af J. Christian Sidenius i Nykøbing F. foræret til Hist.-genealog. Ark. ^a (RA.). [5009]

a—a) Dettes Journal S. 54.

Apr. 26. Roskilde Bisps Officialis generalis paalægger 2 Præster i København at stævne Vikaren Martinus ved Københavns Frue Kirke til at møde i Roskilde i sin Sag med Raadmanden i København Esbernus Jacobi dictus Scriffuere.

Papir (Renskrift) uden Spor af Segl. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 159.* [5010]

Apr. 29. Hans Wille¹ Byfoged i Nykøping, Bo Rask Borgemester, Per Bang i Bellynge, Hans Laurensß og Jes Olß Borgere i Nykøping. Mand. før Walburgh Dag for os paa Nykøping Byting spurgte beskeden Md. Jep Jenß Borger i Nykøping sig for, om nogen Mand havde hør[t elle]r af vidste, at han havde sejlet mod vor naadige Frues Forbudsbrev anden S[teds, end] han maatte. Da var tilmælt beskeden Md. Jes Boß; han sig til tog 11 [Dan]nemænd: Per Jepß Sudere, Jens Hanß, Anders Hwid, Anders Hose, Anders Olß, Hans Mickelß, Mickel Abram, Hans Bord, Per Skindere, Hans Nielsß og Torsten Sudere; disse 12 Dannemænd »wytne«, at de aldrig havde hørt, at Jep Jenß [sejle]de^a noget Sted i vor naadige Frues Forbud uden did, som han maatte, og aldrig de havde hørt, at han havde »straffet noget« vor naadige Herres eller Frues Brev og ej »seldh« uden, som han havde sin Bevisning paa efter vor naadige Herres Brevs Lydelse. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; det i Teksten i [ ] satte er suppleret fra en Afskr. af Brocman i LDipl. undtagen: »[sejle]de«, der skyldes Udgiiverens Gising. (SvRA. Papir 1482 uden Dag(!).) LDipl. [5011]

a) LDipl.: »hadhe«.

Maj 4. *Reg. *7675.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 31. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 82; Kbhvns Dipl. IV. 160 = 161.* [5012]

Maj 8. Frouwen Dorotheen köningynnen, unser allergnedigsten leven frouwen. Unssen underdanighen denst to voren. Als wy juwer gnaden undersaten vaken hebben unß beklaget vor dem koningh verstorven und na juwer gnaden als van des düchtigen knapen Peter Holckes wegen, de unß und unse borger beschuldiget umme synen broder Clawes Holck, in vorschenen tyden am Slye egener vorsümeniße halven vordruncken, und derwegen anlanget on scholen ghelden und be-

talen und noch kortliken unß und der gantzen gemeenheit unser stadt an synen scriffen dede wytlick, in dem wy synen broder Claus nicht willen ghelden und betalen, so dencket he on mit synen brödern und alle den gennen, dede he darto vormach, van unser allen to manende; upp welkre scrifte wy unß hebben to rechte boeden vor juwe könichlike gnade ock alle desser landen redere rechttes derhalven to nethen und erghelden, welckent uns doch nicht mach bedyghen. Is darumme unse underdanighe beede, juwe konichlike gnade unß wille to rechte vorscriven an Peter Holck und syne bröder, de unß willen rechttes laten gheneten und nene veide anstellen. Juwe fürstlike gnade syck wille hyranne gnedichliken bewysen, syn wy plichtich jeghen juwer konichlyken gnaden demodighen to irkennende. Screven am midweken na Johannis daghe ante portam latinam under dem secret unser stad.

Juwer köninchliken gnaden arme undersaten borgermester und radmanne to Slesßwyck.

[Koncept ell. Kopi. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VIII Bl. 1. [5013]

Maj 11. Niels Scriffuer¹ Landstingshører i Nørjutlandh, Hartwig Jwl² Domprovst i Wiborg, Jenss Cristiernß³ Kannik, Moghens Mogensß⁴, Niels Krabbe, Niels Jwl »vepner« og Jacob Vandorp⁵. Lörd. før f. ascens. dni. paa Wiborg Landsting var Otte Niels paa Palli Jenß Vegne og havde did stævnet Terkil Owß og kærede, at han havde lovsøgt ham med Uret, og Terkil Owß ej mødte eller nogen paa hans Vegne. Da lod Otte Niels læse et Sognevidne, saa at 5 Dannemænd havde vidnet, at de saa' og hørte, at Palli Jenß paa Hwetbo H.s Ting bød Penge og fuldt Værd for den Sag, som Terkil Owß og ham mellem var, og at han derover »vortte« lovsøgt ulovlig. Derpaa sagde vi saa for Rette: efter Terkil Owß var lovlig stævnet og ej mødte, og efter forskrevne Sognevidne mæler vi Palli Jenß kvit for forskrevne Søgmaal, saa længe nogen kommer med bedre Bevisning. Sig. nostra.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bømærke; 2. G. 693; 3. I Sigilfeltet Bogstaverne i og c sammenslyngede; 4. Dxvii 19 (Due); 5. En Engel holdende et Skjold med en Ibskal. Otte Nielsson Smalstedts Arkiv? (RA.). [5014]

Maj 12. Jens Brotstrop Ærkebiskop i Lundh og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var Hr. Abbed

Oluff af Sorecloster med et Pergamentsbrev udgivet af Siællantzfare Landsting, beseglet med 6 hængende Indsegl, lydende, at »welburlig« Md. Jep Erichsß i Snærtinge paa forskrevne Landsting skødede Hr. Abbed Oluff paa Soreclosters og al Konvents Vegne sstds. disse Gaarde: den Hovedgaard i Snertynge, som han nu selv boer i (6 Pd. Korn og 6 Skill. Grot med andre »bede«) og al den Eng paa Sweyninge mader, som ligger til forskrevne Gaard; 1 Gaard ibid. (Mons Jensß, 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot med andre »bede«); 1 Gaard ibid. (Per Monsß, 2¹/₂ Pd. Korn og 1¹/₂ lødig Mk. med andre »bede«) og 1 øde Gaard paa den vestre Gade ibid. imellem den Gaard, Jens Atzersß og Jep Persß nu i boer, efter de aabne Breves Lydelse, som derpaa givne er, og at Jep Eriksß kendes sig ingen ydermere Rettighed i forskrevne Gaarde at have, og at der var ingen Gensigelse imod forskrevne Skøde; thi »word« det ved Magt dømt; efterdi som forskrevne Skødebrev udviser. Hvilket Skøde vi stadfæster, og tildømmer vi Sorecloster forskrevne Gaarde, forbydende nogen forskrevne Kloster deri Hinder at gøre, saa længe kommer for os nogen med bedre Bevisning paa Retterting. Datum Kallunborg die Nerei et Achillei regni Dacie ad causas sub sig., teste Effrardo Grwbbe regni eiusdem justiciario.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Sorø Kl. Arkiv (RA.). LDipl. [5015]

Maj 12. Jeg Anders Jepsß¹ i Langwo gør vitterligt, at jeg skyldig at være(!) velbyrdig Md. Axel Walkendrop 22 rinske Gylden og 3 lub. Gylden, for »hwilke« Sum Guld jeg pantsætter ham en min Jord liggende hos Glorop, som kaldes Bregnehaffen, indtil Grøften. Og Løsningsdagen skal være Meckes(!) Dag, og »løssens« kundgøres om Johannis Dag. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Dn. Johannis Valkendrop² M. et Petri Jacobi A. Datum dnica. vocem jocunditatis.

Perg. med [3] Segl: 1. M 2; 2. Dxliv 5. (Straks til) Arkivet paa Glorup. LDipl. [5016]

Maj 13. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lundh og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var Biskop Jeips i Børglum Bud med Stadfæstelse og Dombreve under Rigens Indsegl til Sager, lydende, at forskrevne værdig Fader har gjort Lovhævd paa dette efterskrevne Gods i Westre Swenstorp, hvilken Lovhævd var tilbuden paa Hane H.s Ting og tilfunden af Fogeden og gode Mænd, som er: paa Nørregardh, Jens Mateß i boer, [osv.

som 4686; læs dog: (Kaye Keldz), et - Tæroops - Roghager - indtil:] Efterdi som forskrevne Stadfæstelse og Dombreve udviser, og derimod er ingen »breff« tagen. Thi tildømmer vi 3. Sinde Borglum Biskopsdømme, Kirke og Øø Kloster forskrevne Gods efter forskrevne Lovhævdsbrevs Lydelse, og tildømmer vi Leidorp S. og Hiortels S. de forskrevne Marker [osv. som 4686 indtil:] Bevisning paa Retterting. Datum Kalundeborgh crast. Nerei et Achilei regni Dacie ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe eiusdem regni justiciario.

[A. «Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Rettertingsseglet.» Børglum Bispis ell. maaske snarere Ø Kl. Arkiv; anført: Arne Magnussons private brevveksling (Kbhvn 1920) S. 513 (da (o: 1714) i Aalborg Bisparkiv).] Aa. Afskr. for Arne Magnusson: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e (Afskr. af Langebek herefter: sstds.). — Afskrifter af Frands de Thestrup: Thott 4to 1444 Bl. 1 b og RA. Topogr. Saml. Papir, Ø.-Han H., Øland S., Oksholm (begge uden Kilde). [5017

a—a) Saaledes Aa.

Maj 13. Matz Nielsen Foged paa Skottborg H.s Ting, Annders Spennndt, Hans Olloffß, Eiller Jull, Malti Jull, Niels Krabbe »webener«, Hr. Jenns Haunnßenn Sognepræst i Thøriingh, Niss Wistiß, Chrestenn Anderßenn og Chresten Skreder. Mand. før asomsiaanis dni. paa fornævnte Ting fik Eriik Paalßen et Tingsvidne af 8 Mænd: Ness Wistiß, Morthen Poelßn, Chresten Skreder, Neess Studt, Chresten Nielßn, Chresten Ibßn, Well Perßen og Anders Huidt; disse vidnede, at de paa forskrevne Ting hørte og saa', at Eriik Polßen Lovhøringsmænd Suentd Laßen og Laass Krabe kundgjorde, at de i Willsundt hørte og saa', at Erik Paalßen gjorde hans Lovhævd med Riddermændsmænd og Jordejere, som Fogeden og gode Mænd funde ham for at gøre, at han »innduorde« Willsundt paa de 3 Sider sønden og vesten og norden til Midtstrømme indtil Frederbeck og saa fra den nordest Hulvej, som ganger af Thaang søe og op ad »berigett« et Skifte og tvært over indtil den nørre Ende paa Stokebrou indtil den liden »hiøffu« og saa ned med Stockebrou indtil Midtstrømme til Søndergren og saa fra Søndergren nedad indtil Aagesø, saa til Midtstrømme og Aageßø, saa og Aageß Hussted indtil Bønde til »thee« fri Enemærke, som forskrevne staar, item en Engedel imellem Aaberigs enng og Lass Skalmandßn, item siden øster i Fælled til Tørvegrøft, Lyngslet og Fædrift, item over Bøne i Udmark sønden »seundet« i Fælled til Tørvegrøft og Lyngslet og Fædrift, indtil Kirkens Enemærke

vedtager, item Søndergaardt, item den Gaard, som han fik af Prebiørnn, som Bentt Poullsenn nu i boer, item Pieltz Hussted og Toft, item Tholle Hussted og Tholle Tofte og 3 Lyngagre, som ligger sønden i Toften næst »digenn«, med al hendes Tilliggelse uden 5 Agre, som Kirken har, item fra Kierkesund og ud med Fjordsiden indtil Østerbek og siden sønder i Fællend, til Enemærke tager, item 13 Agre ved Threbroe og saa i Udmark som i Indmark. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Dathum wt supraa.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir. Senere til Benzon Godsarkiv (RA). [5018]

Maj 13. *Reg. 4716.* [Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Vidisse 1492 Febr. 26. *Danske Mag. IV. 15.* [5019]

Maj 14. »Wii Dorothea meth Gudz nade Danmarcks, Sweriges, Norges, Wendes oc Gothes drotning, hertighinne i Sleswig oc hertighinne i Holzsten, Stormarn oc Ditmarschen, i Oldenborgh oc Delmenhorst greffwinne, gøre alle witherlicht meth thette wort obne breff, at wii meth wor frii willie haue nw antwordhet oss elskelige werdigheste werdighe fædhrer herrer oc godhe men Danmarcks riges radh all Danmarcks krones slotzlogh, som høyghboren første konning Cristiern wor kære nadige herre, hwes siel Gudh nadhe, oss tilforen swodan slotzlogh till wor, wore kære børns oc Danmarcks riges radz hand antwordhet haffdhe, frii oc qwitt, wore, wore kære børns, godhe mentz, godhe qwinners alle oc hwer serdelis breff, pantt oc rettighet ther vdi vforkrencht i alle made. In cuius rei testimonium secretum nostrum presentibus inferius est appensum. Datum in castro nostro Kalundeborgh fferia tercia rogationum anno domini mcdlxxxii^o.«

[Orig.] Optaget i 5021. — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [5020]

— »Wii Jens Brostorp¹ meth Gudz nadhe erchebiscop i Lund, Sweriges første oc pawens legaatt, Olaff Morthensß² i Roskilde, Jeip Friis³ i Bwrglom, Karl Rønnow⁴ i Othens oc Niels Gloob⁵ i Wiborgh meth samme nade biscooper oc Olaff¹⁰ abbet i Soer, Cristoffer prowest i Roskilde⁹ oc Niels⁸ prowest i Bwrglom oc Erick Otzsß⁶, Niels Ericksß¹¹, Strange Nielsß, Clawes Rønnow⁷, Johan Oxe, Knwt Trwetzß¹³, Werner Partzpergher¹⁶, Dawid Hack¹⁹, Axel Laghesß, Correfitz Rønnow²², Llodwigh Nielsß, Erick Aghesß¹⁸, Jens Dwe¹⁷, Niels Tymmesß²⁰, Eskild

Gøye¹⁵ oc Anders Jacobsß riddere oc Henrich Meyenstorp²⁴, Clawes Brwske²³, Ewert Grwbbe oc Beyncht Bille wepnere, Danmarcks riges radh, som nw forsamblede eere her i Kalundeborgh, gøre alle witherlicht meth thette wort obne breff, at wii nw vdi tro oc loffwe haue annamet oc vntfonget eet høyghboren førstnnes drotning Dorothees wor kære nadige frwes breff ludhende oordh fraa oordh, som her effter følger: « 5020. »Hwilket breff wii beplichte oss vppa wore godhe troo oc ære igen at antwordhe forscreffne høyghboren førstinne drotning Dorothee wor nadige ffrwe frii oc vbehindret i alle made oc ey at lade instrwmentere eller vt at copiere, nar thet mode, som nw were skal i Calmarn sancti Knutz koningx dagx tiidh nestkommende, forlobet oc framganget eer, oc wii, som thiid kommende wordhe, igen komme heem til Danmarck widh sancti Bartholomei dagx tiidh nestkommende; oc tha skal alle slotzloghen her i Danmarck were swo frii oc vbehindredhe vdi alle swodan skickelzse, som the nw eere vdi slotzloghen, Danmarcks krones friihet oc alle godhe mentz oc qwinners, ehwo the helst eere eller were kwnne, theres rettighet ther vdi vforkrencht bodhe vdi pantt oc i andre made, om swo wore, thet Gudh forbywdhe, at thesse thry righene her forinnen ey kwnne komme vnder wor nadige herre, som oss alle hopes meth Gudz hielp doch skee skal. Item nar wii thette wort breff beseyghlt haue, tha skal thet indlegges vdi eet skriin eller breffkaar oc ther vden fore beseyghles meth fire thesse effterscriffne rigens radz, wore kere methbrødhrrers, indseyghle, som eere werdigheste, werdige fedhrer, herrer oc godhe men her Jens erchebiscop i Lund, her Olaff biscop i Roskilde, her Jehan Oxe oc her Knut Trwetzß riddere, oc skal swo antwordes wor kære nadige herre til troer hand at forware, swo lenge oc til thes wii igen heem komme oc wii igen antwordhe forscreffne høyghboren førstinne drotning Dorothee, wor kære nadige frwe, hennes nades breff, tha skal oc strax hans nade igen antwordhe oss thette wort obne breff i alle made swo beseyghlt meth forscreffne fire Danmarcks radz indseyghle, som forscreffuet staar, oc ey heller vt at copieres eller instrwmenteretz i nogre made. In cuius rei euidens testimonium secreta et sigilla nostra presentibus inferius sunt appensa. Datum in Kalundeborgh fferia tercia rogationum anno domini millesimo quadringentesimo octoagesimo secundo. «

Perg. med [27!] Segl: 1. G. 30; 2. G. 176; 3. G. 620; 4. G. 532; 5. G. 682; 6. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 7. Li 64; 8. G. 630 (*s niels stovf*; Rosenkrantz);

9. G. 196; 10. G. 497*; 11. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 13. Li 8 (Has); 15. Exix 15 (*s efftil monfføn*); 16. Lxvi 2; 17. Lxviii 9 (*s iohannis bønðonis*; Thott); 18. Lxviii 46 (Thott); 19. Lxxix 4; 20. Lxxiii 46 (Rosenkrantz); 22. Li 65; 23. Dxxi 10; 24. Lxxxiv 48. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. — Den af *Hvitfeld VI. 3, Fol. 962 L. 1* meddelte Rigsraadsliste stammer fra dette Brev, og det samme gør rimeligvis hans Opgivelse om Slotslovene *VI. 3, Fol. 962 L. 17*. [5021]

Maj 15. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lund og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var velbyrdige Md. Joon Wiffertß med et Lovhævdsbrev af Wiborgh Landsting [c: 4533], lydende, at hans ›loghøringh‹ vidnede, at J. W. stod hos Tostæbrood Mølleddam og ›induorde‹ med Lovhævd Krage-lu[n]dz Mark fra Mølleddæmning og øster, item at han ›induorde‹ det Gods, han fik af Axell Jeepß, med Gaardsted og Sønder Dewelstorp saa langt og saa bredt, som hende bør med Rette at gaa, og det Gods, han fik af sin Broder i Harsløff, han ›induorde‹ med Riddermændsmænd og Selvejere, og særdeles det Gods, han fik af Axell Jeepß, saa langt og saa bredt, som Jep Axellß og Axell Jeepß havde i Væрге, og Lovhævd den ›wordher‹ lovlig tilbuden og funden, og hun er mælt ved Magt. Hvilket Brev og Lovhævd vi stadfæster, og tildømmer vi J. W. forskrevne Gods efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe Lovhævd den lovlig rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige. Datum Kalundborg vig. ascens. dni. regni Dacie ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbæ de Tryggewelde eiusdem regni justiciario. Perg. [med 1 Segl]. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [5022]

Maj 19. *Reg. 4717**. [Orig. Københavns Universitets Arkiv.] Afskr. af Johannes Stephanus: Ny kgl. Saml. 4to 1219 S. 161 (sikkert herefter: Ny kgl. Saml. 4to 1220 S. 168; vistnok indirekte efter sidstnævnte: Ny kgl. Saml. 4to 1222 S. 158 og 4to 1227 S. 138). Andre Afskrifter: Uldal Fol. 16 Bl. 1 b; Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 4 (begge fra c. 1600); sstds. Fol. 754 Bl. 114 b; sstds. 4to 1219 b; Thott 4to 2041 Bl. 6 b; Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 389 S. 3; Oslo UB., Haandskr. 4to 30 Bl. 5 b; Uppsala UB., De la Gardie Nr. 33 Bl. 3 a (de 6 sidste afgjort ell. rimeligvis fra 17. Aarh.); Rostgaard Fol. 86 S. 5 (fra 1641); Oslo UB., Haandskr. 4to 246 (fra c. 1700); Gl. kgl. Saml. 4to 3200 (af N. Foss); Thott 8vo 518 S. 11; Kall 4to 511 S. 4; Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 390; Additam. 4to 189 a S. 4 (de 4 sidste afgjort ell. rimeligvis fra 18. Aarh.). — *Pontoppidan, Annales II. 677*; jfr. *Werlauff, Kbhvns Univ. indtil Reformationen S. 17, Note n*. [5023]

Maj 20. (Reg. *7677.) Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 84. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 163.* [5024

— Reg. *7676. [Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielsøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 10 a. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 83; Kbhvns Dipl. IV. 162.* [5025

Maj 23. Las Therkilß i Brøørstrup, som den Dag Tingholder var paa Frøs H.s Ting, Per Nielß af Lynwet, »ther waben ær«, og Las Jebß inden Hygum. Torsd. efter Vor Herres Himmelfarts Dag paa fornævnte Ting kundgjorde velbyrdig Md. Tamis Erikß af Lenwet, at han havde givet sig i Prædikebrødreorden i Ribe med alt det Gods, han havde, rørende og urørende. Derover gjorde han Broder Tamis Boß Prior i Prædikebrødre-kloster i Ribe Skøde paa alt hans Arvegods, bygt og ubygt, rørende og urørende. Vore Indsegl med Tamis Erikß Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 4 Segl] (2 Eksemplarer af Seglet Lxlvii 5 (Thomas Erikssøns) findes i Rigsarkivets Seglsaml.; det ene Eksemplar stammer formentlig fra dette Brev, jfr. Klevenfeldts Herold Nr. 614). Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [5026

Maj 24. Notarialinstrument, at Simon Laurencii Præst ved Københavns Frue Kirke, hvem Raadmanden i København Esbernus Jacobi anklagede for at have nægtet ham Nadverens Sakramente, appellerede denne Sag til Ærkebisp Johannes af Lund.

Perg. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 163.* [5027

Maj 27. Notarialinstrument, at Esbernus Jacobi dictus Scriwere Raadmand i København appellerede sin Sag mod Vikaren Martinus ved Vor Frue Kirke til Paven.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Notaren Birgerus Petri. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 165.* [5028

— Jeg Yffwær Skøot Sandemand og Kongens Bonde i Hyl- lersløff H. sætter med »myn metharffuingæs« Samtykke i brugelig Pant Provst Heinric i Norsse 1 Ager, kaldes Haldagær, i Seln S. i Hwo Mark neden for Buttæ, falder i 16 Skpr. »tybobywgh«, for 10 Mk. danskæ Penge. Naar det skal løses, skal Løsen kyndes 3 Ting paa Hyllersløff Ting, og løses i Norsse Michelß Dag næstkommende, og Opbørsel skal ej regnes af i Hoved- gæld. Og tilbinder jeg mig at fri Provst Henric og hans Ar- vinger for alle Mænds Paatale, Skat, Leding, »bedæ« eller andre kongelig Tyngsel, saa længe det løses for forskrevne 10 Mk.

Medb. af andre gode Mænd Hr. Laurens Jeibß Kapellan i Norsse, Hr. Staffen Michilß, Lass Jahanß V. i Søgard, Mates Morthenß og Henric »Degn« i Hillersløff. Datum i Norsse altera die pentecostes.

Perg. [med 6 Segl]. Senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatarck., kronolog. Række). LDipl. [5029]

Maj 31. Notarialinstrument, at Ericus Nicolai Dekan i København appellerede til Lunde Ærkebisp i Anledning af, at Roskilde Bisps Officialis mod Dekanens Forbud havde tilladt Esbernus Schriuer Raadmand i København at nyde Alterens Sakramente.

[Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Notaren Bernhardinus Hoffeman og benyttet til Opslag paa Københavns Frue Kirkes Dør. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 167.* [5030]

Juni 1. Notarialinstrument, at Martinus Vikar ved s. Michaelis Alter i Københavns Vor Frue Kirke gjorde Dekanen i København Ericus Nicolai til sin Prokurator i sin Sag mod Esbernus (Skriver).

Papir med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 170.* [5031]

Efter Juni 2. »Et skiøde paa pargement, som er ulæselig, uden at mand næppelig kand udsee datum at være aaret 1482 efter dominica trinitatis.«

[Perg.] Udtog fra Aar 1726, da Brevet angives ejet af Peder Pedersen i Storup S., Storup By (i Brusck H.). RA. Indl. t. Jydske Miss. 1726 Sept. 27 Nr. 68, Bilag O S. 11. [5032]

Juni 4. (*Reg. *7680.*) Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. 31. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 172; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 355.* [5033]

— Ærkebisp Johannes af Lund stævner Esbernus Jacobi dictus Scriffuer til Lund, for at Sagen mellem ham og Københavns Kapitel kan blive paadømt.

A. Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. 31. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 173; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 357.* — Aa. Optaget i Notarialinstrument 1482 Juni 5. [5034]

— Udtog: *Hvass III. 125; Reg. *7679.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 175.*

Juni 5. Notarialinstrument, at Ericus Nicolai Dekan ved Københavns Vor Frue Kirke lod vidimere 5034.

[Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Notaren Bernhardinus Hoffeman og benyttet til Opslag paa Københavns Frue Kirkes Dør. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 175.* [5035]

— (Bent Bille) tilskriver Hr. Iwer (Axelssøn Thott) angaaende sit Mellemværende med hans Broder Hr. Larentzes Hustru Karine.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Bent Billes Arkiv (C; RA.).
Missiver II. 110. [5036]

Juni 6. Notarialinstrument, at Lunde Ærkebispes Stævning mod Esbernus Jacobi dictus Scriffer Raadmand i København, da denne ikke var i København, blev opslaaet paa Frue Kirkes Dør.

Papir med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 177.* [5037]

Juni 8. Notarialinstrument, at Martinus Vikar ved s. Michaelis Alter i Københavns Vor Frue Kirke efter Opfordring af Dekanen Ericus Nicolai meddelte, hvorledes han var blevet behandlet af Esbernus dictus Schriffer.

Papir med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 179.* [5038]

Juni 13. Jeg Beritta Oleffsdo[tt]er [i] Hamerstade fuldmægtig gør min Frænde Henningh Olsß at dele Per Skredher for den Rømning, som han rømte fra mig, og for mine Penge, som han opbar i Sleminghe af mine »tener«, og for mit »leyest«, som han tog fra mig. Mit Signet. Scriptum Ringstede octava corporis Cristi.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 37 (*ihs ꝑꝛ ab*; Thott).
Henning Olsson Godovs Arkiv (RA.). [5039]

Juni 15. Jeg Per Nielß af Lynwet, »ther waben ær«, giver til Prædikebrødreorden i Ribe de hundrede Stædermark, som jeg har Tamis Eriksß min Søstersøn Gods i Pant for, som han i Lynwet har liggende, for mig og min Husfrue og begges vore Forældre, Søskende og Børn, levende og døde, deres Sjæle. Item kendes jeg mig ingen Ret ydermere at have inden Tamis Eriksß Gods eller med det Pantebrev eller med Penge, men Prior og Brødre i fornævnte Kloster at nyde fornævnte Pantebrev og Penge. Medb. af andre Dannemænd Jahan Erlanß Raadmand i Ribe, Nis Kremer og Nis Blok⁴ »borger« sstds. Datum in die Viti et Modesti.

Perg. med [4] Segl: 2. Bomærke; 3. Utydeligt; 4. Bomærke. Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [5040]

Juni 21. *Reg. *7681.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 84; Kbhvns Dipl. IV. 181; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 360.* [5041]

Juni 22. Mester Hans Vrnæ Provst i Othens, Knwd Jakymß² Landsdommer i Fyn, Hr. Jep Paabe³ Kannik i Othens, Hr. Jep

i Bordhes, Jes Røwær i Thørisse, Anders Kempæ ibid., Lawrens Skredher ibid., Henrik Nilß i Kordopgordh og Anders Persß i Bordhes. Lörd. før s. Hans Dag bap. i Othens for os i Rette var beskedne Mænd Hans Jepsß i Fræmmeløffgordh og Esbern Gasy Kirkevæрге i Agerness om Trætte, som dem mellem var om en Eng, som kaldes Villusæng, liggende paa Thøris Mark, og E. G. beviste med aabne Breve og god Bevisning, at den med Rette tilhørte Agernes Kirke, og H. J. ikke godt Vidne havde, at hun ham tilhørte. Da tildømtes Engen Agerness Kirke, og H. J. da med god Villie Engen afsagde for sig og alle sine, fødte og ufødte. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Udslidt Brudst. (mulig G. 538); 2. Lxlix 64 (Reventlow); 3. Hviii 10; 5. Udslidt. Agernæs Kirkes Arkiv (RA.). [5042

Juni 23. Byritthe Hemmingxdatther¹, Grips af Brothe Efterleverske. Jeg skøder og sælger til hæderlige velbyrdig Md. Per Steen i Fawreholm en min Gaard i Sælandh i Skipinghe og i Skypingx H. (1 Øre Korn, Halvdelen Byg og Halvdelen Rug, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns og 4 Grote Penge). Og kendes jeg mig at have opbaaret af Per Steen fuldt Værd for fornævnte Gaard ved Guld og Penge efter min Nøje. Afvindes forskrevne Gaard Per Steen, tilpligter jeg mig saa godt Gods at vederlægge inden 16 »wghne dagh« derefter og i saa gode »laghe« liggende. Vil jeg have forskrevne Gaard igen, skal forskrevne Gaard være til Løsen inden 10 Aar næstkommende for Guld og Penge. Medb. af flere gode Mænd: velbyrdig Mand Marqward Teghenhws² Forstander til Vor Frue Kloster i Roskyldh, Erich Jenssøn³ Høvidsmand paa Harisborgh, Jeep Orm⁴ Byfoged i Roskildhe, Jep Olaffß⁵ Raadmand sstds., Olaff Andersß⁶ og Raadmand sstds. og Mawenss Søffrinsß Borger sstds. Givet i Roskildhe Sønd. før s. Hansse Dag bap.

Perg. med 7 Segl: 1. Axi 5 (Halvegge); 2. Cxxi 8 = G. 422*; 3. Clviii 13 = G. 422 (Godov); 4-7. Bomærker (4. i Skjold); ikke meget yngre Paaskrift bagpaa: »Skypinghe ad altare sancte Barbare Tyghe Sten«. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Barbaræ Alter) (AM. XXVII. 5).

[5043

Juni 24. Vi Marqword Jwl Prior¹, Karin Jensdater Priorisse i Hwndslwnd Kloster og al Konvent² sstds. har gjort Mageskifte med velbyrdig Md. Mauritz Nielß af Aagaard med Gods, som vi har »westers« i Synder Trygdrop, som han skal have af os, som Morthen Peelß i boer (1 Løb Smør), for det Gods, som M. N. har givet os derfor, liggende i Nøør Trygdrop østen

ved »the ander wore gootz«, hvilket Matz Jonsß i boer (1 Øre Korn), som hans Brev udviser, som han os derpaa givet har. Vi Prior og Konvent har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev. Datum Hwndzlw n die nativit. Johannis bapt.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 658; 2. G. 657. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [5044

Juni 29. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lundh og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var Biskop Jeips i Borglum Bud med vort 3. Dombrev, lydende, at forskrevne værdig Fader har gjort Lovhævd paa dette efterskrevne Gods i Westre Swenstorp, hvilken Lovhævd var tilbuden paa Hane H.s Ting og tilfunden af Fogeden og gode Mænd, som er: paa Nørregard [osv. som 4686; læs dog: (Kaye Keldz), et - Taerops - og Klosters - vesten fra i - indtil:] Efterdi som vort 3. Dombrev udviser, og derimod er ingen »breff« tagen. Thi tildømmer vi 4. Sine Borglum Biskopsdømme, Kirke og Øø Kloster forskrevne Gods, og tildømmer vi Leidorp S. og Hiortels S. de forskrevne Marker [osv. som 4686 indtil:] paa Retterting. Datum Køgis die Petri et Pauli regni Dacie ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe eiusdem regni justiciario.

Perg. [med 1 Segl]. Børglum Bisps ell. maaske snarere Ø Kl. Arkiv; ^asenere »ap[ud] Jac. Bircherod« ^a; ^b1744 »hos« Sekretær (i Danske Kanc. Daniel) v. Bergen ^b; ^caf denne foræret til Danske Selskab ^c; endnu senere: Ny kgl. Saml. Fol. 598 q (RA. Børglum Bisps Arkiv). [5045

^{a—a}) Saaledes Gram i LDipl. 1480 Sept. 9. ^{b—b}) Saaledes Langebek i Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. ^{c—c}) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 196.*

— Jens Ærkebiskop i Lundh og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var hæderlig og velbyrdig Mands Hr. Johan Oxes R.s Bud med vort 3. Dombrev lydende, at Fru Karine Nielsedatter af Beltebergh med hendes Venners Samtykke har solgt Hr. Johan Oxe og hans Husfrue Fru Birgitte Belteberggardh, Beltebergfangh og alt hendes Arvegods, som hun friest i Skane arvet har, og kendes hun sig fuldt Værd for forskrevne Gods at have opbaaret [c: 2559]; item at Husfru Bothild i Westerstede solgt har Hr. Johan 1 Gaard i Tolerop (1 Td. Smør) og 1 Bol sstds. (1 Skill. Grot), hvilket Gods Hr. Niels Swenß tilforn i Pant havde; og derimod er ingen Breve tagne. Thi tildømmer vi 4. Tid Hr. Johan forskrevne Gods efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os paa Retterting med bedre Bevisning. Datum Haffnis die Petri et Pauli regni Dacie ad causas sub sig.¹, teste Efrardo Grvbbe eiusdem regni justiciario.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 5). [5046
^{a-a}) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juli 1. Jeg Axell Walckendrop sælger og skøder velbyrdige Md. Hr. Johann Jepsen Præst 6 Bol Jord i Krumsløff^a Mark i Krogstrups S. i Horns H. og alle mine Gaarde og^b øde Byggesteder i forskrevne Krommersløff^c By, til hvilke Gaarde eller øde Byggesteder forskrevne 6 Bol Jord tilligger. Afvindes forskrevne Byggesteder eller 6 Bol Jord ham, tilbinder jeg mig at vederlægge saa »megell« Jord inden ¹/₂ Aar. Og kendes jeg mig at have opbaaret fuld Værd for forskrevne Jorder efter min Nøje. Medb. af flere gode Mænd Euertt Thruellsen, Peder Langh, Hr. Hendrick Michellsen Domprovst i Fallster og Hr. Olluff Jensen i Flintinge. Datum Nykiøbingh octava Johan. bap.

[A. ^dPerg. med 3 Segl.^d] **Aa.** Vidisse 1597 Febr. 24 af Kongen (∩: Rigskansleren), givet Christoffer Pax til Thorup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 262 b. — [Ab. Ufuldstændig Afskrift anført i Dom 1555 Juli 4 (Torsd. efter Vor Frue Dag visitac.) af Pouill Quist i Landtzløff Herredsfoged i Horrens H. mellem Bennt Gregersenn paa hans Husbondes Vegne Anders Barby Provst i Roskilde og Anders Niellsen paa hans Husbondes Vegne Erick Wrne til Hindemadtt; Brevet fremlægges af Anders Nielsen.] **Aba.** Vidisse 1597 Febr. 24 af Ab af Kongen (∩: Rigskansleren), givet Christoffer Pachs til Thorup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 261 b. — [Ac. Udtog anført i Tingsvidne 1552 Aug. 11 (Torsd. efter Lauritz Dag) af Hornns H., givet Erick Wrne til Hindemadt.] **Aca.** Vidisse 1597 Febr. 24 af Ac af Kongen (∩: Rigskansleren), givet Christoffer Pax til Thorup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 265 a. [5047

^a) Aba og Aca: Kundersløff. ^b) Aba og Aca: eller. ^c) Aba: Kundersløff; Aca: Kundersløff. ^{d-d}) Saaledes Aa.

Juli 2. Jeg Mettæ Pædhers i Ølsiæ, Per Oxes Efterleverske, har opladet til Løsning beskeden Md. Thuræ Dieghen sstds. det Pantebrev [∩: 3646], som jeg havde af Per Tuwesß i Ølsiæ, som dette mit »føliesbreff« er tilstunget, for 5 lødige Mk. danske Penge, som nu i Landet gænge er, og 20 Grote, Thuræ for et brugeligt Pant at beholde, indtil det ham afløst vorder om Morthens Dag, som mit Brev alle Artikler derom udviser om den Fjerding Jord, der jeg i Pant havde af Per Tuwesß. Jeg har ombedet Hr. Hans Germendsß vor Sognepræst, Per Skegh Foged paa Ramsø H.s Ting, Jep Scolæ i Ølsiemaglæ »hengt« (!) deres Indsegl for dette Brev. Datum festo visitac. Marie.

Perg. [med 3 Segl], ved alle Seglremmene forbundet med 3646. Senere til Svenstrup Godsarkiv (RA.). LDipl. [5048

Juli 3. Jeg Arffuit Throlle i Birckuar V. hilser eder kære Hr. Landsdommer og Landstingssaghører og alle andre gode Mænd, som Lunde Landsting søger, bedende eder, at I vil drage til Minde, at jeg kærede paa min Hustrus Vegne Beatte Iffuersdatter paa Fru Kierstin i Areßleff hendes Arvinger, som er Anders Stigßen og hans Søster Fru Mette i Gedtzsholm, om min Hustrus Arv og Rettighed 2 Gaarde i Togerup, som Peder Niellßen nu har, og som Hr. Thruedt Perßen^a købte af Erich Perßen, som kaldes Nybere, og hans Moder Fru Mette, og om den Opbyrd, som Fru Kiersten opbar af det Gods, som min Hustru tilfaldt efter hendes Søn Peder Thruedßen^a, og Fru Kiersten havde opbaaret i 8 Aar, og om nogen anden Tiltale, som jeg har Fru Kierstenes »arffue«^b og til at tale. Og beder jeg eder kære Hr. Landsdommer og alle andre gode Mænd, at I drager til Minde, at jeg har dem kæret, og hjælper mig til Retten, og at jeg maatte komme til mit paa min Hustrus Vegne. Og beder jeg eders Indsegl for dette Brev. Jeg lader trykke mit Indsegl paa Ryggen »aa« dette Brev. Givet paa min Gaard den 3. Juli^c.

[A. Perg.^d med Segl. Arvid Trolles Arkiv.] Aa. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 40 a. — Aaa. Afskr. fra 17. Aarh., mulig efter Aa: Lunds UB., Sophie Brahes originale Slægtbog S. 511 (med Overskrift: »Herepther föllger cophia aff thuende pergemendtzsbreffue med hengendis indseigell, som ahngaar her Anders Stiszen thill Nes och her Arffuidt Throlle till Lilløe« (de 2 Breve er nærværende Brev og 1495 Marts 31)). — Aaaa. Afskr. efter Aaa af Tale Ulfstand: Thott Fol. 1077 Bl. 454 a. — Aaaaa. Afskr., formentlig efter Aaaa: Ny kgl. Saml. Fol. 770 Bl. 364 a. — Aaab. Afskr. fra c. 1650 (mulig efter Aaa; i alt Fald med den samme Overskrift): RA. Sophie Belows og Anne Thotts Slægtbog S. 184. — Aaaba. Afskr., indirekte efter Aaab fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 774 S. 181. Afskr. efter den foregaaende: Thott Fol. 1081 S. 109 (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 777 S. 113; RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 45 a S. 24 (af P. Lucopidan); Karen Brahes Bibl. Nr. 1637 S. 108 (efter sidstnævnte: Uldall Fol. 199 S. 135)). — Afskr. af Michael Michelsen: Thott 4to 1881, Trolle (herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1087 Vol. II og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 68 c Bl. 913 b). — Jfr. *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 57 f., 60.* [5049

a) Mange Tekster tilføjer: Lilde. b) Mange Tekster: Arvinger. c) Mon Fejl for: 3. Dag Jul? d) Saaledes mange Tekster, hvad der dog næppe er rigtigt i Betragtning af den i Brevet selv anførte Beseglingsmaade.

Juli 9. Jeg Götstaffh Karlsson¹ R. i Egholm har opbaaret af ærlig og velbyrdig Md. Bencth Bille i Sioholm al den Summa

Guld og Penge, som han annammede paa mine Vegne af Hr. Hans udvalgt til Dalmarzs[!] Krones Konge for Tranaker og Langalandh, som er 800 rinska Gylden, for hvilken Sum jeg lader B. B. kvit for mig og min Hustru Ingeborgh Philippidotther. Og giver jeg B. B. Fuldmagt at antvorde forskrevne højbaaren Fyrste de Pantebreve paa Traneker, som Hr. Philipus Axelsß, Gud hans Sjæl naade, havde Traneker og Langalandh i Pant med, hvilke Breve jeg har nu ladet antvordet B. B. med ærlig og velbyrdig Md. Hr. Iwar Axelsß R. Medb. af ærlig og velbyrdig Mænd Hr. Iwær Axelsß² R. og Arwidh Trulla i Berkwara. Datum Syllesborgh profesto Kanuti regis.

Perg. med [3] Segl: 1. Svensk (Gumsehufvud); 2. Lxviii 22 (Thott). Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 103* (RA.). [5050]

Juli 9. Tingsvidne af Skast H., givet Marcord Persson i Wongh om en Ordning mellem Mattis Nielsson i Jendrop og Cristiern Symensson i Wardde angaaende Grysbeck Mark.

Perg. [med 5 Segl]. ^aSenere til Endrupholm Godsarkiv^a; ^bsagtens 1859 af Student (senere Dr. phil.) O. Nielsen foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Privatar., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 67.* [5051]

^{a-a}) RA. Reg. 73 i Kvart, Gørding H. 64. ^{b-b}) Jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II S. LIII.*

Juli 12. Bendit Jens datther, Steenfieldz Enke, pantsætter sin Søn Jes Steen i Wetherlanggard Gaarden Raptrop i Skotburg H. m. m.

Perg. med [9] Segl: 7. Utydeligt. Senere til Barritskov Godsarkiv; 1839 med en Del af dette deponeret i Gehejmearkivet (RA. Jes Sten (Stenfeld)'s Arkiv). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 66.* [5052]

Juli 13. Jes Lundesß i Soringh, Tingholder den Tid paa Gerne H.s Ting, Niels Tordsß Sognepræst i Twlstrup, Morten Hinricksß i Boritz, Frantz Gødsß i Moldrvp, Tyry i Daldrvp og Nis Andersß i Fardo. Lørd. efter Keldz Dag for os og flere Dannemænd, som forskrevne Ting søgte, fik beskeden Md. Anders Lasß i Fardo et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Dyr i Jaffngy, Jon Jeipß i Towstrvp, Powell Eskilsß, Las Jensß i Siøby, Jenwoldh i Moldrvp, Morthen Hinricksß i Boritz, Anders Bygh i Ayt og Jes Persß *ibid.*; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Sandemænd i Gerne H. kundgjorde, »hwre« de gjorde Markeskel mellem Flensten Mark og Skegeskoffs Enemærke og imellem Skeggeskoffs Enemærke og Jaffngy Mark, som Anders Lasß i Fardo havde dem tilkrævet, og begyndte de det i Stocke-

bro Sig, som ligger mellem Flensten og Skegeskoff, og saa ginge de ret øster ad den samme Sig til de 3 Stene, som ligger paa Røde weyen, og gjorde de der deres Ed, og saa ginge de ned ad den Sig øster og sønder, som ud til Marken gaar, og saa »ath thet høffdh«, som de 3 Stene i Heden ligger, som de funde Flint, saa ned sønder ad mellem 2 Agre, som den store »stenbalk« (?) ligger, saa ned ad Syldaall til de 3 Stene i den nedre Ende i Dalen, som de og gjorde deres Ed, saa til den Høj, som det gamle Kors staar (?), saa øster til en . . . »høffdh«, saa lige sønder ned ad Sigen og udi Aaen; og svor de, at det var ret Markeskel. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, »hwre« . . . . . og kundgjorde, »hwre« de gjorde Skel mellem Twlstrvp Mark og Skegeskoffs Enemærke, som alle Ejere i Twlstrvp vedtog paa »jordhmonen« (?) den samme Dag, der Sandmænd gjorde Tog, og begyndtes det Skel paa den Vej mellem Jaffngy og Knwbro, som de grimede den Eg, saa nør ad til den . . . , som ligger mellem Jaffngy og Tulstrvp, som den gamle grimede Eg staar, saa ret nør ad Skoven op til den Bæk i det »daall« og det »daall« ret nør ad Heden til det »høffdh«, som de 3 Stene i ligger, saa nør ad det samme »høffdh«, til Skoven tager igen, saa fremdeles ad Skoven og til Stockbro Sig, som de straks grimede efter, og »forwyste« de Skellet igen sønder ad fra den Vej, som de først ved tog, og tvært over den Mose og den Sig sønder ned til Engen, saa til den Eg, som grimet var og stod i Engen og ned er hugget, og saa fra den Egestub og sønder ad udi Aaen. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) [5053]

Juli 13 ell. 20. Righer i Kongsgarden og Torkil sstds. Vi er vel forligte med Esge Lawesß i Tommorp, saa at vi skal drage Vod i Hobe og ej i Røyn, som er hans fri Strøm; drager vi i Røyn, vilkaarer vi os til, at han maa tage vore Vod. Vi beder disse hænge deres Indsegl for dette Brev: Per Nielsß i Aaberpe, Maens Astrotsß i Høye, Per Pawelsß i Skørpinghe og Jepp Swensß i Tranerp. Givet i Høye die Margarete.

Perg. [med 4 Segl]; Paaskrift med omtr. samtidig Haand: »Breff aff kongens ffoget pa Rønengord hoss Løntertvnd«. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [5054]

Juli 14. Per Pouelsß Kapellan i Bordberigh, Cristiern Jebß, Mates Persß, Cristiern Jensß, Nis Jensß, Jep Cristiernß, Moghens

Cristiernß i Hesel, Jes Cristiernß og Symen Kløwer. Sønd. efter Ketilli Dag paa Bordberigh Kirkegaard fik beskeden Md. Ywer Jebß i Hollemgardh paa Hr. Cristiern Lauersß Vegne Sognepræst i Bordberigh et Sognevidne af 18 Dannemænd: Nis Jensß . . . . ., Jes Cristiernß i Skawe, Symen Kløwer, Swend Jensß, Cristiern Gaal, Cristiern Persß i Bisgardh, Cristiern Persß i Brødbeck, Cristiern Frødhen *ibid.*, Mi. . . . ., Jes Lauersß, Cristiern Persß i Sønderhwame, Anders Jensß, Cristiern Pouelsß, Nis Persß i Hwaam, Tørkil *ibid.*, Jesper Jensß . . . . .) . . . . . Dannemænd vidnede, at den Gaard, som Hr. . . . .ns Vegne, er bygget paa Kirkens rette Jord og har standen i 30 Aar og mere ulast . . . . . Forte og Fæled, Gade og Fægang før nu, Jes Mwnck . . . . .ed, Gade og Fægang. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at de har søgt Syssetling, Herreds. . . . ., at Jes Mwnck eller nogen paa hans Vegne har givet Kære paa forskrevne Gaard . . . . . forskrevne Dannemænd, at den Jord, som Hr. Cristiern Lauersß har gjort Lovhævd paa i . . . . . og bedste Sognemænd for den hellige Kirkens rette Jord, og den Tid Cristiern Jebß »haff« . . . . ., »worthe« ham undervist af Sognepræst og Sognemænd, at det var Kirkens rette Jord . . . . . [Dan-] nemænd deres Tog og sagde sig intet ville have af den hellige Kirkens Jord, men heller . . . . . han og gjorde etc., da var Jes Mwnck hos paa forskrevne Jord og ej gav Kære . . . . . at have i Jorden. Og gør Jes Mwnck Kirken aaben. . . . ., vidnede for os, det hørte vi og saa', og er os vitterligt. [Vore Inds]egl. Datum ut supra.

Perg. (et stort Stykke forneden til venstre med en Del af Plica bortklippet) [med mindst 6 Segl]. Borbjerg Kirkes Arkiv (NLA. Borbjerg-Ryde Præstearkiv). [5055]

Juli 16. Alborgh Borgemestre og Raadmænd giver Alborgh Helligaandshus en Jord uden for Westerport som Betaling for Bygningsmaterialier, de har modtaget til at bygge Westerport med.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap*⁴ V. 489 afbildede. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 203.* [5056]

Juli 24. *Reg. 4720.* Perg. med [7] Segl: 1. Liv 8 (Bild); 2. Lxviii 46 (Thott; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 3. Lxxxvii 30; 4. Ubetydeligt Brudst.; 5. Lvi 16 (*s iaþar ..auffe*; Krafse; Brevets Tekst har: J. s. . . Krafzse,

ikke, som i Udgaverne, Yffer...); 6. Cxi 1; 7. Bomærke i Skjold (*s berent hættenbete*). Kongens Arkiv; *ÆA. V. 30* (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 17; Kbhvns Dipl. IV. 183.* [5057]

Juli 24. Jesse Tamsß herdesvagheth to Slux herde. In deme auende Jacobi was de duchtighe Eggert Ghorsze vor uns bynnen 4 dinckstocken unde was eschende en dingheswytte, wodane wysz he syn drudde part in Tunde ghewerde, also em toghevunden wart, des eme gheghunt wart van 8 herdesbunden: Tuke Terkelß, Nisse Tortß, Lasse Matß, Nisse Truwelsß, Nisse Jensß, Jesse Anderszen to Hundingh, Nisse Anderszen, Ebby Ericksß; desse lude tugheden, dat ze gheseen unde ghehort hadden, dat de duchtighe Lasse Sthure unde beschedene Anders to Hundinghe inbrochten vor deme menen herde bynnen 4 dinckstocken, dat Eggert tho sick werde myt ryddermateschen luden sulff twelffte en drudde part in Tunde in Hostropp kerspel belegghen, also eme bynnen 4 dinckstocken thoghevunden wart. Myn ingheseghel myt den inghesegelen des duchtighen Eler Rantzouwen, des heren Nicolai Johannis to Rapstede kerkeren unde des beschedenen [Je]ns Owesß bunde. Screuen unde gheuen *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; senere til ^aViborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejeth af Danske Selskab (RA.). LDipl. [5058
a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juli 29. Jeg Hans Tidickesß kundgør mig og min Husfrue Marinæ i Leje at have annammet af Hr. Abbed og Konvent i Skouclosther Grimstorps Hovedgaard og de Boliger alle, som der i Byen ligger, med saadanne Vilkaar, at vi skal fornævnte Gods beholde i begges vor Livstid, og skal vi give dem aarlig 3 Tdr. Smør til Landgilde inden Morthens Dag inden deres Kloster, det som godt og »ydheført« er. Item skal de selv frit nyde deres Fiskevand, som er Effuien, og deres Skov, som kaldes Grimstorps Lund, og vi skal der »engtæ« i hugge; dog maa vi lægge vore egne Svin paa fornævnte Skov, og naar Olden er, skal os ej formenes fri Olden deri til vore egne Svin og til deres, som i Grimstorp By boer. Og naar nogen »windfellæ« falder i fornævnte Lund, skal vi dem nyde og gøre af, hvad os tykkes. Item skal de selv nyde deres Biskopstiende og aandelige Sager af fornævnte Gods. Item skal vi fornævnte Gods bygge og »bedhre« og ej Magt have dem eller deres »breff« at afhænde uden deres Villie. Item skal vi dem og deres Kloster

»fordæ« og ej imod være over Rette. Holdes forskrevne Artikler ej, skal de Fuldmagt have det Gods igen at tage uden Hinder. Naar vi baade døde er, skal fornævnte Gods med Bygning og med Tjenere, paa boer, frit straks til deres Kloster igen komme. Sig. meum cum sig. discr. virr. Magni Tuonis et Jacobi Nicholai proconsulum Nestwedensium. Datum in monasterio prefato die Olaii.

Perg. [med 3 Segl]; paa en Pergament-Seddel, som er fæstet til Brevet ved dets 1. Seglrem: Item skal vi ej »leergrøfft till teyloffnæ antigh« til Nestwet eller anden Sted sælge eller afhænde paa Grims-
torps Fang uden deres Villie. Skovklosters Arkiv (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. [5059]

Aug. 1. Matis Swenssen i Hørningh. Min »aldefader« Nis Suensßen vandt aldrig noget Gods eller Jord i Tandrop for Dronning Margaretes Retterting eller anden Steds for nogen Dom, og aldrig han fik Gods eller Ejendom i Tandrop, og aldrig min Fader Swen Nielsen gav Nis Laussen Gaard eller Jord i Tandrop eller nogen Ejendom med sin Søster, og aldrig min Fader fik noget Gods eller Ejendom i Tandrop, og aldrig jeg eller »nogher myn metarwinge« fik Arv eller Gods eller Ejendom i Tandrop, og er Tandrop ret fri Gods. Item kundgør jeg Per Jenssen i Forebek, at jeg aldrig fik Gaard, Jord eller Arv i Tandrop med Swen Nielssens Datter, og aldrig Swen Nielssen gav Nis Laussen noget Gods eller Jord i Tandrop med hans Datter, og aldrig Swen Nielssen fik noget Gods eller Ejendom i Tandrop, og er Tandrop ret fri Gods. Jeg Per Jenssen hænger mit Indsegl for dette Brev, og beder jeg Matis Swenssen eder Crestern Jenssen i Forebek at besegle dette Brev, fordi jeg har ikke selv Indsegl, og Mattis Jenssen i Hasælwndh og Erich Tigissen. Datum die Petri ad vincula.

[^aPerg. [med 4 Segl].^a] Afskr. af Jon Mortensen for Klevenfeldt: LDipl. [5060]

a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 2. Frater Olauus abbas in Sora¹ [osv. som 4072; læs dog: Oxe in Hælsyngborgh M. - Aswordebothe sibi - dimissis de anno date presentis persolvise - indtil:] Datum in monasterio nostro die Stephani pape et mart.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5061]

Aug. 5. Christenn Anderßenn Foged paa Hønborg H.s Ting i Salling, Jes Christenßenn Foged paa Skyffue, Per Krag Præst

og Kapellan i Heem, Joen Jebßen i Wodens, Tøger Brand i Heem, Jep Keelskoff *ibid.*, Per Skytt i Wormstrup og Tve Biørnkier i Otthing. Mand. før Lauritz Dag paa Hønborg H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Albrett Skeell et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Marquor i Groffue, Joen Jebßenn i Wodens, Per Christenßen, Christen Groerßen i Næstill, Jep Keelskoff, Erich Jenßen i Huidberg, Nis Laßen og Tve Biørnkier; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Albrett Skeell har ofte været paa Høneborig H.s Ting og bød sig i Rette at ville pleje sin Broder Iffuer Skeell Ret og alle andre, som ham har til at sige for Jordegods. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at alt det Gods, som Albrett Skeell har i Hønborg H. uden de 5 Gaarde, som Albrett Skeels Fader arvede efter Hr. Sti Munchis Datter og deres Børn,[!] og har vi aldrig hørt, at Albredt Skeels Fader fik mere Gods med Hr. Sti Monckis Datter Fru Lucie end de 5 Gaarde: 2 Gaarde i Høneborgh, 1 Gaard i Groffue (Tøger Schreder), 1 Gaard i Riptrup^a (Enken) og 1 Gaard, som Albret Skeell har i Huidberg, og undtagen 3 Gaarde, som Albrett Skeell har i Værgе af Erich Stygge: 1 Gaard i Trustrup (Nis Smed), 1 Gaard i Groffue (Pouell Søffrinßenn), 1 Gaard i Brøndom (Jep Haardebow). Item vidnede forskrevne Dannemænd, at alt det Gods, som Albret Skeell har i Hønborig H. uden det Gods, som forskrevet staar, alt det andet Gods og Wellomgaardt og alt det Gods, som Olluff^b Perßenn fik med Albrett Skeels Søster i Wellom og Møllegaardt i Riptrup^c og Stiengaardt^d havde Michill Krag til Værgemaal paa Albrett Skeels Søsters Vegne Jomfru Berethe, Per Haeses Datter, og den Tid han blev død, annammede Albret Skeels Fader dette Gods til Værgemaal paa Albrett Skeels Vegne. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at de kan ej sandere spørge end, at Albret Skels Fader »myste« Stengaardt, for han mødte ej Stævning med Hr. Johan Biørnßen. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at Albrit Skeell har lovlig forfulgt »laugdag«^e paa alt det Gods, som Iffuer Skeell og Albrett Skeell har til Hobe i Hønborig H., og har Albrit Skeell det forfulgt for Opbørsel og Bopenning og for fælles Gods, som Iffuer Skeell og hans Moder har forkommet, og for al den Skade, som Albrett Skeell har fanget derover og Iffuer Skeell er ham pligtig og ham er paakommen med »arffue«. Med vore Indsegl hængt for dette Brev. Datum uti supra.

[A. Orig. Albert Skeels Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 419 b. — Ab. Afskrifter

[efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopi-bog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 116 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Skeel) og LDipl. [5062

a) Ab: Rextrup. b) Ab: Willom. c) Ab: Rixtrop. d) Aa's Overskrift tilføjer: "i Saling". e) Ab: "3 laugdage".

Aug. 10. Se 4664, Note c.

Aug. 16. Pave Sixtus IV tillader Indbyggerne i de 3 nordiske Riger at tilbede den hellige Brigedas Datter Catarina som Helgen, indtil han faar truffet Bestemmelse om hendes Kanonisation.

A. Perg. [med Bulle]. (SvRA. Perg.) Herefter: *Dipl. Norv. XVII. 1094.* — Aa. Optaget i 1501 Marts 19. Herefter: *Dipl. Norv. XVI. 302.* — Efter begge Tekster: *Norges gl. Love 2. R. II. II. 565.* [5063

Aug. 16—22. Alexandher Perssen Raadmand i Fobur erklærer, at han ikke har afhændet det Fredløsmaal mellem Peyther Metzmagher og ham til nogen anden end Jorghen Ruth.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; "1785 købt af Student Falck til Genealog.-herald. Selskab"; derefter Genealog.-herald. Selskab, Spec. R 34 f (RA. Jørgen Ruds Arkiv). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 60.* [5064

a—a) Saaledes ifølge Paaskrift paa Orig.

Aug. 17. *Reg. *7683.* Perg. med [25!] Segl: 1-4, 6-8, 10, 12-21, 23, 25. Svenske (7. Lxviii 22 (Thott); 18. Lxviii 48 (Thott); 19. Bii 2; 21. Llxvii 8 (Sparre); 23. Lxviii 49 (Thott)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 268; Rydberg III. 367; Udtog med urigtig Dag Aug. 18 ell. 22: Hvitfeld VI. 5, Fol. 962 L. 3 f. n.* [5065

Aug. 21. Vi Pether¹ Biskop i Ripe oplader vort Kapitel den Gaard i Rødingh, som vi i Pant har af Jørien Smalstedhe for 120 Mk., med Pantebrev, som vi derpaa har, og al anden Rettighed, som Gaarden er os paakommen. Sig. nostrum. Datum Ripis fer. 4. infra oct. assumpc. Marie.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 821. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [5066

Aug. 23. Jeg Dominicus Reynickesß Borger i Othens oplader beskeden Md. Hans Twssß i Haffue den Pantejord, som jeg i Pant har af beskeden Kvinde Elynæ, Pedher Dysings Efterleverske, at beholde for et brugeligt Pant, som det Pantebrev mig derpaa givet indeholder [o: 4373]. Og dertil sælger jeg og skøder forskrevne Hans alle mine Huse, som nu paa Jorden bygt er, og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret af ham baade for Bygning og for det Pant, jeg har i Jorden.

Medb. af beskedne Mænd Knwt Hayesß Raadmænd i Othens, Renickæ Hordh og Nis Smidh Borgere sstds. Datum vig. Bartholomei.

Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke i Skjold. Senere (jfr. 1485 Maj 13) til Bent Billes Arkiv (RA.) [5067

Aug. 24. Bo Rask¹ Borgemester i Nyköping, Hans Perß² og Hans Laurensß Raadmænd sstds. For os paa Nyköpings Raadhus og for menige Almue paa Bystævne spurgte beskednen Md. Jep Jenß Raadmænd sstds. sig for, om de Dannemænd vitterligt var, at han fik Niels Skoningh Borger i Malmø 1 »skiffpunt« Humle og 2 Lispund Overvægt med saa Skel, at han skulde sende ham en Hest saa god som 12 eller 13 Mk., og var Hesten bedre end Humlen, da skulde Jep Jenß forbedre det efter Dannemænds Sigelse. Da svarede en Del af den ganske Almue, at det var dem vitterligt, at Jep Jenß fik Niels Skoningh fornævnte Humle med saadant Vilkaar, som forskrevet staar. Vore Indsegl. Skrevet Bartolomei Dag.

Papir med 3 Segl paatrykte forned: 1-3. Bomærker. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Papir; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [5068

Aug. 29. Nis Brvn¹ Herredsfoged i Løwæ H., Hermyn Flæmingh² i Knwsterop, Hans Byornsß Præst i Gesløff, Thomes Degn i Vedby, Jon Smedh i Redersløff. Die decollac. Johannis bapt. paa Løwæ H.s Ting spurgte hæderlig og velbyrdig Mands Jørghen Rutz Kapellan Hr. Thomes sig for, om nogen mindedes, at Cristiern Rutz Bud af Heselæ her paa Tinge havde køret, at Cristiern Rudh havde ikke Fyldest Vederlag paa sin Husfrues Vegne Fru Kyrstinæ Harttwygdoter, som det Skiftebrev udviser mellem Hartwigh Brvskæ og Hr. Henryk Jensß af Kragerop, som Brødre var. Da var tilmælt Anders Persß af Krenckerop, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig og granske den Sag, som var: Nis Persß i Turlunde, Oluff Jensß ibid., Oluff Bæynsß i Hyenghe, Nis Høgh i Harysterop, Nis Trane i Helsinghe, Jens Poelsß i Halitzløff, Hans Smed i Tyrlunde, Jep Hagenskogh i Helsinghe, Niels Bertilsß ibid., Esbern Persß ibid. og Oluff Powelsß ibid.; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, og de spurgt havde, at Cristiern Rutz Svend Thomes Jensß her paa Løwæ H.s Ting kærede, at Cristiern Rudh havde ikke Fyldest Vederlag paa sin Husfrues Vegne Fru Kyrstinæ efter det Brevs Lydelse, som var gjort mellem Hartwigh Brvskæ og

Hr. Henrich Jenss af Kragerop; der Cristiern Rudh død blev, ildede Thomes paa samme Gods paa Fru Kyrstinæ Hartwigx-dother Vegne; efter Fru Kyrstines Død lod Jens Rudh af Heselø og ilde paa fornævnte Gods; derefter kom velbyrdig Mands Jørghen Rutz Præst Hr. Thomes her til Tinge og læste en Udskrift af det Skiftebrev, som gjort var mellem Hartwigh Brvskæ og Hr. Henrich Jenss, og kærede Hr. Thomes paa fornævnte Gods paa Jørghen Rutz Vegne og sagde sig ikke Fyldest Vederlag at have hverken i »byr«, Skov eller Mark efter »skiffte breffuens« Lydelse. Med vore Indsegl. Ut supra.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Llv 6; 3. Bomærke. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. [5069]

Aug. 30. *Reg. 4725.* Perg. med [14] Segl: 1. I Sigilfeltet en Dør; 2-3. Bomærker (3. i Skjold); 6. Bomærke (*s michil svensson*); 10. Bomærke (*s iens broderffon*); 12. Bomærke; 13. Bomærke (*s marine peders*); 14. Bomærke. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 19; Kbhvns Dipl. IV. 184.* [5070]

Sept. 2. Marthen Marthenss Foged paa Han H.s Ting, Powæll Swrdaall, Per Staffenss og Clemet Brwsse. Mand. før Vor Frue Dag nativit. paa Han H.s Ting fik Jes Wths s et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Powæll Swrdaall, Jes Bondhe, Torkiill Ffaass, Jes Clemeths s, Nis Niels s, Las Hans s, Seuerin Henrics s og Per Cristierns s; hvilke vidnede, at de samme Dag saa' og hørte, et Sognevidne var læst paa Han H.s Ting, lydende, at 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt og spurgt af gamle Dannemænd, som mindes i 60 Aar og længere, at hver anden Ager i Wiitthe hawe ligger af Rette til den vesterste Gaard i Jegerim, som Sseuerin Tames s nu i boer, og den »owærsthæ hwodhe agger« ligger og til fornævnte Gaard. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstavet M; 2-3. Bomærker. Niels Erikssøn Rotfelds Arkiv? (Arkivet paa Gaunø). [5071]

Sept. 3. Ffrater Johannes Boecii abbas monasterii Ringstadensis¹. Noverint universi, nos a nobili viro Jehan Oxæ M. plenam pensionem de bonis nostris in Hallandia, que a nobis habet in conductu, fer. 3. post f. Egidii sublevasse, pro qua pensione ipsum quittum dimittimus. Datum ut supra abbacie nostre sub sig.

Perg. med 1 Segl: G. 473. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5072]

Sept. 4. Jeg Jahan Pors af Helstrupp V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Matiss s electo i Aars og hans efter-

kommende Biskopper sstds. 60 lub. Mk. danske Penge, som gænge er i Nørjutland, Sølv mønt, for hvilken Sum jeg forhøjer det Pant, som Biskop Jens i Ars af mig i Pant havde, som er 1 Gaard i Reystrvp i Sønderlywng H. (Anders Buggi, 3 Ørte Korn og $\frac{1}{2}$ Skp. Smør) og 1 Gaard i Helstrvp i Medelsom H. (Per Lasß, 6 Ørte Korn og 1 Skp. Smør), med alle Artikler, som de Pantebreve lyder, som derpaa gjorde er. Naar jeg vil igenløse Gaardene, skal disse 60 Mk. følge den »førremere« Sum Penge, som Biskop Jens har udgivet paa Gaardene. Medb. af andre beskedne Mænd Claus Pethersß, Jes Matissß Borgemestre, Matis Persß og Oluff Keldsß Raadmænd i Aars. Datum Arusie fer. 4. ante f. nativit. Marie.

Perg. med [5] Segl: 3. Udslidt Skjold. Senere til Fusingø Godsarkiv; ^aanført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 8^a (Arkivet paa Sierhagen i Holsten). [5073]

a—a) Thott Fol. 735 S. 26 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 27).

Sept. 6. *Reg. *7686.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 85. (RA. Norske Saml., 1. Afdel., Fasc. 4, Nr. 1.) *Dipl. Norv. VI. 628; Norges gl. Love 2. R. II. I. 307.* [5074]

Sept. 8. Jens Brodstorp Ærkebiskop [i Lund] og mene Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var [Hr.] Jens Nielß Kannik i Roskylle med et Stadfæstelsebrev [c: 574], som Kong Cristiern under hans secreto udgivet havde, lydende, at han har stadfæstet Kong Oleffs Dombrev [c: 1. Række Nr. 3148], i hvilket han havde tildømt Hwidh Jensß Arvinger et Bol med 2 Ørtuger Jord i Hødwet i Tutze H. til evindelige Eje, efterdi som forskrevne Stadfæstelsebrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne. Thi tildømmer vi 1. Sinde Hwidh Jensß Arvinger forskrevne Gods efter deres Breves L[ydel]se, forbydende nogen dem deri Hinder [at gøre], saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa Retterting. Datum Haffnis die nativit. Marie regni Dacie ad causas sub sig.¹, teste Efrardo Grvbbe eiusdem regni justiciario.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Det under 4490 beskrevne. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 11). LDipl. [5075]

Sept. 10. Jens Hwid Borger i Malmøie sælger Maghens Kæmppe Kannik i Lund en Gaard i Malmøie.

Perg. med [7] Segl: 1-3, 5-6. Bomærker (5. i Skjold). Senere (jfr. 1483 Apr. 4) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 362.* [5076]

Sept. 11. Jeg Margrete, Hr. Johan Fritles Efterleverske, har fuldmægtig gjort Jep Jenss til at tale Niels Skoningh Borger i Malmø om 2 Møllestene og andet gammelt Regnskab, som han og jeg til Hobe har, og hvis Jep Jenss heri gør paa mine Vegne, lader jeg mig vel nøje med. Datum Haffnis 4. fer. infra oct. nativit. Marie tali sub sig.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Papir; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. [5077]

Sept. 12. Jep Jenss Byfoged i Malmø, Per Michels³ og Hans Skacke Raadmænd ssds. Torsd. efter Vor Frue Dag nativit. paa »fogedheboen« i Malmø taltalede beskeden Md. Jepp Jenss Borger i Nykøphingh beskeden Md. Niels Skonigh Borger i Malmø om Gæld og Regnskab paa Fru Margretes Vegne, Hr. Jehan Frelless Efterleverske, som Niels Skonigh og Fru Margretæ har til Hobe. Da skød Niels Skonigh sig for Fru Margretæ og hendes Kapellan at komme inden Jul og gøre hende Minde eller Ret nu saa vel som tilforn. Item taledede Jep Jenss Niels Skonigh til om en Møllesten; da skød Niels Skonigh paa »vithnæ«, som over var, at Stenen kom op af hans Skib, og kendtes Niels Skonigh sig skyldig at være Fru Margrete 1 Td. Rugmel og 2 tomme Tønder og ingen mere »gildh«. Med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Ll xv 9 (*s per neles fen*); 3. Bomærke. Johan Frilles Enkes Arkiv; senere til SvRA. Papir; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. [5078]

Sept. 13. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lund og mene Danmarks Riges Raad. In profesto exaltac. crucis for os paa Retterting paa Raadhuset i Køpmanhaffn i vor egen Nærsværelse, nærværende Biskop Pether af Ripe, Biskop Jeip af Børglum, Biskop Karll af Othens, Biskop Niels Glob af Wiborgh, Hr. Erik Ottes³, Hr. Johan Oxe, Hr. Knwd Trved³, Hr. Jens Dwe, Hr. David Hak RR., Henrik Megenstorp Landsdommer i Sieland, Oleff Morthens³, Pether Niels³ paa Lindholm og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Beiend Bille paa Siøholm paa hans Moders Vegne Fru Cecilies af Egede og sagde det Mageskifte op, som hans Moder havde gjort med velbyrdig Md. Hr. Axel Lage³ R. paa det Gods i Gerluffue, at Hr. Axel skulde annamme sit Gods igen i Gerluff, og hans Moder vilde have det Gods igen, som hun har mageskiftet med Hr. Axel, som er 1 Gaard

i Ørstede og 1 i Ølby. Datum ut supra. Sig. regni Dacie ad causas, teste Efrardo Grvbbe justiciario.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (E; RA). [5079]

Sept. 13. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lund og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting in profesto exaltac. crucis i vor Gaard i Køpnehavn i vort eget »magh«, nærværende værdige Fædre og gode Mænd Biskop Peder af Ripe, Biskop Karl af Othens, Hr. Johan Oxe, Hr. Axell Lageß, Hr. Niels Temesß RR., Henrik Megenstrop Landsdommer i Sieland, Mauritz Nielsß, Oleff Mortensß og Beind Bille med flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Hr. Twre Twresß R. og Oleff Stiigß om Trætte, som de sammen havde om Hamersby i Ingelstade H. og om en »gudlbratze«[!]. Da var dem saa talet imellem paa en kærlig Forligelse, at Hr. Twre skal straks annamme forskrevne Hamer i sin fri Værge, som han det havde, førend Oleff Stigß begyndte at dele derpaa, og alle de Breve, som de paa haade Sider har taget af Kong Cristiern og af Rigers Kansler, og alle andre Breve, som paa den Sag rører, skal døde være og ingen af dem til Skade komme. Og derpaa sagde de hveranden et stadigt Venskab og aldrig op at drages paa den Sag; men vil Oleff Stiigß noget herefter tale om Hamer eller andet Hr. Twres Gods, da tale til efter Loven til Herredsting og Landsting. Om den »guldbratze«, som Oleff Stiigßß taler Hr. Twre til, at hans Moder Fru Barbara sendte Hr. Twre, og han selv kendes, at han fik forskrevne »bratze«, der var saa paa sagt, at Hr. Twre skal »kese« 2 af sine Venner dertil og Oleff Stiigßß 2 af sine Venner; de skal have Fuldmagt til Minde og Rette at forhandle dem det imellem i dette »made«, nu 20. Dag Jul vorde skal i Halmstade, til en fuldkommelig Ende, før de adskilles af forskrevne »mode«, og hvad de 4 gode Mænd siger dem imellem, der skal dem nøjes med om forskrevne »bratze«. Datum *etc.* Sig. regni Dacie ad causas, teste Efrardo Grubbe regni eiusdem justiciario.

Perg. [med 1 Segl: »Sigillum regni Daniae«^a.] Oluf Stigssøn Krogno's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 167*; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. [5080]

a) Nævnt af Langebek 1736 i LDipl. b) RA. Reg. 60 S. 75.

Sept. 15. Jeb¹ Biskop i Børglom. Paa det at Messe og Gudstjeneste i Clare Kloster i Roskildh maa øges, og Bygning, som der begyndt er, maatte bygges Gud til Lov, har vi tilladt,

at forskrevne Kloster maa have sit Bud i vort »bispedom« i 10 Aar herefter efter godt Folks Almissee paa Skaffuendh, Halsse og anden Steds, som Fiskelejer er i vort »biskopsdom«. Thi beder og byder vi eder alle vore Præster, til hvis Nærværelse forskrevne Klosters Bud »hengdher« til at komme, at I »foerde« det til det bedste for Guds Skyld og s. Clare. Og giver vi dem, som forskrevne Kloster hjælper af deres Almissee, 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis af den Naade, som Gud har undt os. Sig. nostrum. Datum Roskiildis die octavo nativit. Marie.

Perg. med 1 Segl: G. 620. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 573* (AM. LXIII. 12). [5081]

Sept. 17. Olauus Petri Abbed i Skoucloster tilskriver Henningh Olsß om en af Klosters Tjenere, der har hugget en Bjælke i Steensskov, og om Olden for 20 af Klosters Svin paa Tydebergs Skov.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Henning Olsøn Godovs Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Missiver II. 112.* [5082]

Sept. 19. Kong Hans tager Mester Laurens Kannik i Lund og hans Gods i sin Beskyttelse.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 364* (Kancellipaaskriften skal læses: Dominus per se). [5083]

Sept. 25. *Reg. 4727. A.* Perg. [med 4 Segl]. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — *Aa. Afskr.: Løgumbogen S. 12.* Herefter: *SRD. VIII. 6.* [5084]

Sept. 27. *Reg. *7689.* Perg. med Notarmærke. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 219.* [5085]

— Olavus Martini episcopus Roskildensis. Ad ea, qve ecclesie nostre commodum venerabilisqve capituli nostri Roskildensis libertatem concernunt, libenter intendimus, rationiqve convenit, ut qve rationabiliter fundata atqve longeva consuetudine approbata sunt, perenni stabilitate perseverent. Oblatis itaqve nobis nuper per ipsum capitulum certorum canonicatum et prebendarum altariumqve et beneficiorum in ecclesia nostra fundatorum foundationibus nonnullisqve capituli statutis diu legitime observatis, per nos et nostros predecessores generaliter confirmatis, prout in foundationum litteris desuper confectis, qvarum literarum tenores haberi volumus pro insertis, plenius continetur; qvibus foundationibus statutisqve per nos

perlectis, invenimus canonicatum et prebendarum altariumqve et beneficiorum infrascriptorum collationes, presentationes et dispositiones ex ipsorum primevis foundationibus ad episcopum pro tempore existentem prelatosqve et capitulum et alios patronos, ut sequitur, pertinuisse et pertinere, videl. canonicatus et prebende Bethleem altariumqve s. Martini et s. crucis ad totum capitulum, canonicatusqve et prebende capelle s. Laurentii ad capituli presentationem et episcopi pro tempore existentis institutionem, altarium ss. Johannis ap., Thome ap. et trium regum ad decanum, Vincentii ad archidyaconum et Anne ad cantorem, altaris b. Marie virg. maioris imaginis ad capituli presentationem et prepositi institutionem, capelle s. Cristofori ad patronorum presentationem et prepositi institutionem, capelle s. Brigitte ad patronorum presentationem ad tempus, ut in fundatione expressum est, et deinde capituli presentationem et ordinarii institutionem, capelle s. Andree ad patronorum presentationem et capituli institutionem, canonicatus et prebende de Rota altariumqve ss. Erasmi et Bartholomei ad patronorum presentationem et episcopi institutionem, altarium Yvonis et Dorothee conjunctim ad episcopum et capitulum necnon Katherine junioris ad patronorum presentationem et capituli institutionem, altaris s. Kanuti regis ad convivarum convivii s. Kanuti presentationem et episcopi institutionem. Ex statutis autem prenarratis reperimus, quod prelati et canonici eiusdem ecclesie juxta senium, quo in ecclesia residendo militaverint, possint medias et maiores prebendas, quociens vacaverint, optare gradatimqve de minoribus ad medias ac de mediis ad maiores prebendas ascendere, quodqve etiam prelati et canonici ecclesie nostre suam domesticam et totam aliam familiam ab omni jure et episcopali jurisdictione liberam habeant. Nos itaqve, desuper cum capitulo nostro prehabito consilio et omnium communi consensu, canonicatum et prebendarum altariumqve et beneficiorum predictorum fundationes, presentationes et institutiones statutaqve huiusmodi etiam de optando, ut prefertur, in omnibus suis articulis confirmamus, statuantes atqve capituli consilio et unanimi consensu adicientes, quod capellani et perpetui vicarii parochialium ecclesiarum prelatoris sive prebendis canonicalibus annexarum appellatione familie sue contineantur atqve sub eodem statuto sine exemptionis privilegio comprehendantur, ita ut prelati et canonici, ecclesiarum possessores, in eosdem capellanos et vicarios suos correctionem habeant cum potestate emendam ab eis, si deli-

querint, in perpetuum sublevandi necnon de eorum bonis relictis, si decedere eos contingat intestatos, eorum debitis primo solutis juxta canonicas sanctiones disponendi. Hoc adjuncto, quod capellani ipsarum ecclesiarum perpetui instituantur, accessum altaris et curam animarum a nobis, prout juris est, recipiendo. Nobis quoque et nostris officialibus debitam exhibeant reverentiam, nostris et eorum mandatis obtemperando et ea exsequendo. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri Roskildensis necnon DDn. Sorensis, Ringstadensis et Ebleholt monasteriorum abbatum presentibus est appensum. Datum Roskildie fer. 6. ante f. Michaelis.

[Orig. ^aRoskilde Kapitels Arkiv^a; formentlig anført i Registratur over dette (AM. 4to 1034 Bl. 9 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 318).] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 90 (jfr. 39).

^a—^a) Saaledes Afskriften.

[5086

Sept. 27. Reg. *7688. Perg. med [2] Segl: 1. G. 176; [2. G. 193^a]. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuier; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Jørgen Ruds Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 156.*

[5087

^a) Beskrevet (delvis misforstaaet): Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 80 b. ^b) RA. Reg. 60 S. 231.

Sept. 30. Ik Jacob Peterß borger bynnen Flensborch hebbe myt wulbort aller, der hyrto ere wulbort is behoff, vorkoft unde vorschotet uppe deme mene dyngge bynnen Flensborch, vorkope unde vorschote heren Peter Partzouwen domhere to Hadersleue unde kerkheren to s. Nicolawese bynnen Flensborch 8 mr. lub. jarlike rente in myneme huse, hofte unde boden buwet unde unghebuwet, beleghen bynnen Flensborch an Unser leuen vrouwen kerspel twysken Inghe Huneses[?] unde Kersten Baden huse, dar ik suluen inne wane, vor 100^a mr. lub., de my her Peter Partzouwe an eneme summen heft vornoget an gudeme golde unde schyllingeren, alse to Lubeke unde to Hamborch genge is, unde de 100 mr. lub. ok ghekeret hebbe in myn nutte. Wylkere 8 mr. lub. rente ik schal alle jar betalen, 4 mr. lub. an den achtedagen to passchen unde de anderen 4 mr. lub. an den achtedagen to Michahelis heren Peter Partzouwen edder hebbere desses breues to Flensborch edder in ener ander sekeren stede, wor yd em bequemest is to entfangende, an guder grauen munte, so vorscreuen is. Weret ok, dat ik de 8 mr. nicht en betalde, wat schaden de heren Peter ofte hebbere desses breues darumme deden, wyl ik en wedderleggen. Vortmer laue ik dat

hus unde boden wol to buwende unde in wesende to holdende ok anders nemende mer to vorkopende edder to vorplychtende, er dat ik sodane hus entfryet hebbe van heren Peter ofte hebber [des]ses [bre]ues. Ok laue ik, dat sodane hus unde boden vrygh is unde unvorpandet. Vortmer laue ik dyt hus vrygh laten scriuen desser renten haluen in des rades unde stad bocke, wen ik darto gheesket werde, unde sodane hus unde boden vrygh holden vor alle anval unde unplycht wonlyck unde unwonlyck. Wen ik desse 8 mr. lub. jarlike rente na 6 jaren wedder losen wyl, so my van heren Peter is ghegunnet, schal ik de losynge vorkundygen an den achtedaghen to passchen myd nogaflygen breuen edder tuge, dar here Peter beseten is, ofte den hebberen desses breues, unde darneghest an den achtedaghen Michaelis sodane 100 mr. lub. myt des jares renten unde allen anderen vorsetenen renten in grauer munte, so vorscreuen steyt, in eneme summen betalen. Weret ok, dat ik sodane losynge vorkundygede unde den houetsummen myt synen renten uppe desse vorscreuen tyd nicht uth en geue, so schal ik an deme huse nenen wedderkop mer geneten, men schal dar ewych inne blyuen de rente to betalende. Ift ok desse jarlike rente nicht uth en queme, so vorplychte ik my, dat heren Peter Partzouwen edder hebbere desses breues sodane schaden mogen uthmanen myt geystlikem edder werlykem rechte, wannere en dat bequemet is. Weret ok, dat sodane hus vorwosted worde unde dar nement inne wande, dar heren Peter edder hebber desses breues ere rente van krygen konden, so mach heren Peter unde hebbere desses breues dat hus suluen antasten unde bruken, so langhe eme syn schade unde nastande rente wedder lecht sy. Myn ingheseghel; unde wy Anders Smadder borgermester, Nicolaus [Freunde?], Hans Wytwater ratmanne, Hermen Scroder unde Peter Gunß borgher to Flensborch bekennen, dat alle articule an unser jegenwordycheyt so geschen syn unde togelaten. Des to wytlicheyte hebbe wy unse ingesegele hengen heten an dessen breff. Gheuen unde screuen to Flensborgh des ma[ndages] na Michaelis.

[Orig. Flensborg Nicolaj Kirkes Arkiv?] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv (i Kirken, Pk. »Archivalien 15-17. Jhr.«) [5088

a) Her er i Afskriften tegnet et Mærke, og i dens Margen er ved et tilsvarende Mærke skrevet: »seuen unde sostich vollenkomen unbesneden rynsche ghulden«.

Okt. 9. *Reg. 4730.* [Ribe Kapitels Arkiv? (senere tilbagegivet dertil? ell. Koncept ell. Afskrift?).] *Terpager, Ripæ S. 250.* [5089

Okt. 10. Anders Jenß¹ Byfoged i Lund, Hans Petherß, Niels Fyn »borghemestere«, Erland Gwldsmith, Jepp Remesnidere, Hemmingh Petherß og Niels Lasß Raadmænd sstds. Torsd. efter Dyonisii Dag paa Lunde Byting var beskeden Md. Anders Gødzß, som kaldes Skoning, Borger i Lund med sin Hustru Elinæ Skoningsdottir, hvilke skødede beskeden Md. Pether Nielsß Smedhen Borger i Lund al den Del af deres Gaard, som deres Købebreve indeholder, som Pether Nielsß derpaa har. Og vederkendes de dem op at have baaret fuldt Værd for forskrevne Gaard af Pether Nielsß, saa at dem vel med nøjes. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Flii 5; 2. Ubetydeligt Brudst.; 3-5. Bomærker; [6. a]; 7. Bomærke. (SvRA. Perg.) LDipl. [5090]
a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.

Okt. 11. Jeg Nis Jensß i Lillæ Vælinge har til evindeligt Eje afhændet velbyrdig Md. Benth Bille i Søholm 2 Agre vesten liggende op til hans Gaard i Vester Vælinge, som Pedher Jepsß i Værgen havde, til Vederlag mod den Jord, som jeg har af B. B., liggende blandt min Jord. Jeg kendes mig at have fanget fuld Vederlægning i saa megen Jord, som de forskrevne Agre er. Medb. af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Niels Hansß² Prior i s. Hans Kloster i Othens, Gotske Tegenhwse³, Niels Jensß⁴ Borgemester i Othens og Jes Mwle⁵ Raadmand sstds. Datum fer. 6. post f. Dyonisii.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 586; 3. Cxxi 5; 4. Bomærke; 5. Cliv 7. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106* (RA.). [5091]

Okt. 12. Dom af Viborg Landsting, at Mattis Vornings Arvinger bør beholde Eygiet med mere Gods, som han har gjort Lovhævd paa.

Perg. [med 6! Segl]. Eget Godsarkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). *Anton Gaardboe, Skærum Sogn S. 15* (i moderne Oversætt. og ikke fejlfrit). [5092]

Okt. 14. 4. Dombrev, udstedt af Ærkebispens og Danmark Riges Raad, for Hr. Cristiern Forstander til Duebrødre i Roskilde paa Gods i Ølby og flere Steder.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Duebrødre) (AM. LXIII. 13). *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 483*. [5093]

— Niels Peerson, kaldet Braide, i Wiskøwle og Lawrins Twlson i Frænnarp udsteder Vidnesbyrd om, at af en Gaard i Westre Olinghe har Halvdelen ligget til Grydz Kirke og Halvdelen til Præstebolet.

Perg.; Plica afklippet, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses. Gryts Kirkes Arkiv (Lunds LA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 366*. [5094]

Okt. 14. Axell Walkendorpp »høwetman« paa Nykøpingh, Boo Rask² Borgemester, Hans Villæ³ Byfoged i Nykøpingh. Anders Nielsß i Onsløff og hans Medarvinger paa én Side og Lasse Persß Borger i Nestwet paa den anden Side og[!] »bedes besæthningh paa then arff« efter Jens Verkmeesters Død af mig Axell Walkendorpp, hvilket jeg og saa gjorde og gik i Jep Jensß Hus og »besæthtæ« forskrevne Arv med disse Dannemænd, som forskrevne staar. Vore Indsegl. Datum Nykøpingh die Calixti.

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2-3. Bomærker. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [5095]

a) Kaldes i en Paaskrift: »Jens Laurensß godz«.

— Axell Walkendorpp¹ Høvedsmand paa Nykøpingh, Boo Rask² Borgemester i Nykøpingh, Hans Wille³ Byfoged sstds. Den Arv^a, som i Jepp Jenssøns Hus var efter Niels Werkmeesters Død, dømte Hr. Per Falster Landsdommer og flere gode Mænd Palliæ Andersøn til paa Laurens Persøns Vegne, som var Jes Werkemesters uægte Broders Søn, og var Jepp Jensøn 14 Dage forlagt af Tinge, efter han var hjemkommen, at antvorde Palliæ forskrevne Arv. Vore Indsegl. Datum Nykøpigh die Calixti.

Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. Dxliv 6; 2-3. Bomærker. Jep Jenssøns Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [5096]

a) Kaldes i en Paaskrift: »Jens Laurensß arff«.

Okt. 18. Kærstine Nielse, Niels Mathzens Skomaghers Efterleverske, som var Borger i Slawelse. Jeg har givet Sore Kloster alt min Ejendom, som er Halvdelen af den Gaard, som jeg i boer, hvilken Gaard ligger paa Hjørnet tvært ud fra Per Æsghes Gaard, med saadanne Vilkaar, at jeg og min Husbonde, Gud hans Sjæl have, skal blive delagtige af alle de gode Gerninger og Gudstjeneste, som sker i forskrevne Kloster Dag og Nat. Item skal jeg have min Bolig ved forskrevne Klosters Port, saa længe jeg lever, og skal jeg aarlig have til min Føde et fedt Svin, et ferskt Nød, et fedt Faar, 3 fede Gæs, en Fjerdings Smør, 2 Skpr. Gryn, 2 Skpr. Salt, en Ol Sild om Fasten 20 Oste, $\frac{1}{2}$ »wore kawellæ y prouente« Øl[!] af Præstekældereren om Dagen, hver Dag en fersk Ret af Hr. Abbeds Stegers, 3 »kast« Præstebrød og 4 »kast« Svendebrød. Og skal jeg antvorde til for-

skrevne Kloster alle de Breve, som jeg har paa forskrevne Gaard. Item skal forskrevne Kloster være min Arving, naar jeg er død. Jeg har bedet velbyrdig Md. Jep Halweghe min Frænde af Snesleff a. w., min »swaffwer« Jens Mechelsøn, Gerike og Thorbørn Borgemestre i Slawelse, Jenß Mawensen »etc. etc.«, at de hænger deres Indsegl for dette Brev. Givet die Luce.

[Orig. Sorø Kl. Arkiv.] Afskr. af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Halvegge. [5097

Okt. 18. Mattes Nielsß¹ i Førsløff Herredsfoged i Ringstæde H., Pouel Henricß² i Tydebergh, Jep Morthenß³ i Swensterop, Bo Jenß⁴ i Kerrop, Jep Fligh i Skelskøør og Oluff Perß i Orderop a. w. Fred. Luce Dag var vi og vore visse Bud mødte i Thiereby i Ringstæde H. og Tersløff S. og indførte beskeden Md. Niels Perß dictus Jude af Horstofftæ i Ejendommen i den Gaard sstds., som Per Jepß i boer, for Kost, Tæring, Skadegæld, Afrøder og Opbørsel af den øde Gaard ibid., som ligger østen næst den Gaard, som Niels Mørk i boer, hvilken øde Gaard N. P. tilforn for Ejendom vundet og inddelt havde fra beskeden Svend Per Nielsß og hans Medarvinger. Og anvordede vi N. P. forskrevne Gaards Ejendom at beholde, til P. N. og hans Medarvinger udlægger N. P. Fyldest for forskrevne Kost, Tæring, Skadegæld, Afrøder og Opbørsel. Og satte vi N. P. paa Gavlbænken i Per Jenß[!] Gaard, og »bonde po bolæ«, forskrevne Per Jepß, »festæ« af N. P., efterdi som vi tilforn var for Per Nielsß og hans Medarvingers Husbondes Brofjæl Baffuelsæ gardh og æskede der ud Fyldest for forskrevne Kost, Tæring, Skadegæld, Afrøder og Opbørsel, og os der intet vederfores for, og efterdi som vi derom tilforn med Kanslerens Ridebrev tiltagne og tilkrævede var. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. Lxiv 2; 3. Dvi 14 (Krag); 4. Bviii 5. Senere til Henrik Meinstrups Arkiv? (RA.). LDipl. [5098

— Claus Ronnow R. For mig og Dannemænd flere var mødte i Wordigborgs Port beskedne Mænd Jeppe Jenß Borger i Nykøpingh og Nis Hoffman Borger i Wordigborch om Trætte, som dem imellem var. Da skyldte Nis Hoffman Jeppe Jenß derfor, at han havde den Arv inde hos sig, som Nis Hoffman skulde være tilfalden efter Nis Lauresßs Død. Da beviste Jeppe Jenß med ve[l]beseglede Breve, at den Arv var ham lovlig afvunden med Tingsdom, og efter saadan Bevisning dømte jeg

Jeppe Jenß kvit for Nis Hoffman for forskrevne Arv og hans Medarvinger. Mit Indsegl. Datum in castro Wordigborch die Luce.

Papir med ubetydelige Rester af 1 Segl paatrykt forned. Jep Jenssons Arkiv; senere til SvRA., Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til' det danske. LDipl. [5099]

Okt. 21. Jens Monsß¹ Byfoged i Slauelse, Gerit Hansß, Torbern Pethersß³ Borgemestre, Pether Torkildß Raadmand, Erik Rød⁵, Pether Clauisß og Engelbret Hansß Borgere sstds. Mand. efter Luce Dag paa Slauelse Byting saa' og hørte vi, at Boo Sudere paa egne Vegne og Niels Kok paa Hr. Clauiss Mortensß Vegne Broder i Ebleholt, Boess Husfrues Broder, skødede beskeden Md. Niels Hemmingß Bastueman i Slauelse en deres Have liggende i forskrevne Sted vesten ved Vor Frues Kirke og sønden næst Badstuen og med al Husbygning, som derpaa findes, hvilken Have holder i sin Længde fra Gaden op i Haven[?] 50 Alen Syelandz Klædealen og 4 Alen og 1 Kvarter; Bredden østen ved Gaden holder 25 Alen og 1 Kvarter; Bredden vesten i Haven holder 17¹/₂ Alen og 1 Kvarter. Sig. nostris. Datum Slaulosie etc.

Perg. med 7 Segl: 1-6. Bomærker; 7. Udslidt; omtr. samtidig Paa-skrift: »Skødæbreff paa then gordh hooss badstwen sinden«. Senere (jfr. 1510 Maj 6) til Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv; »endnu senere utvivl-somt til Knud Ruds Arkiv^a (RA. Slagelse (Tillæg)). [5100]

^a—a) Jfr. Vedel Simonsen, Ruderne I. 123.

Okt. 22. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lund og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var hæderlig Mands Bud Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskilde med vort 1. Dombrev [c: 5075] lydende, at Kong Cristiern har stadfæstet Kong Oleffs Dombrev, som han havde tildømt Hwid Jenß Arvinger et Bol med 2 Ørtuger Jord i Hødwet i Tutze H. til evindelige Eje, efterdi som vort 1. Dombrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagne. Thi tildømmer vi 2. Sinde Hwid Jensß Arvinger forskrevne Gods efter deres Breves Lydelse, forbydende nogen dem deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa Retterting. Datum Køgis crast. 11000 virginum, teste Efrardo Grvbbhe regni eiusdem[!] justiciario.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Det under 4490 beskrevne. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 12). [5101]

Okt. 25. Notarialinstrument, at Dr. Cristiernus Petri frikendte Vikarerne ved Københavns Frue Kirke i den mod dem af Petrus Vnger Borger i København rejste Sag angaaende hans Broder Johannes Vngers Breviarium.

Medtaget Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 184.* [5102]

Okt. 30. Jeg Swendh Thorbernsß¹ af Traneholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Matß electo i Aars og hans Arvinger 16 gode gamle gænge og gæve af Guld rinske Gylden og 28 Mk. lub. i gode hele danske hvide Penge, som nu i Nørrejutland gænge er, Sølv mønt, saa gode, at hver 12 og 20 Skill. lub. gør en god rinske Gylden, som han mig nu laant har, inden Michels Dag næstkommende betalesskullende. Betaler jeg ej forskrevne Sum inden forskrevne Tid, pantsætter jeg Hr. Eyler en min Gaard i Dolmer i Gryndw S. i Nørre H., som Laghe og Jes Smyth »sisten« i boede og ^a nu i boer og giver 12 Ørtug Korn, Rug og Byg, og 2 Skill. Grot. Og skal Hr. Eyler have forskrevne Gaard, vornede i og af at sætte, Skyld aarlig op at bære, saa længe Gaarden igenløses. Løsen skal kyndes paa Aars Byting 3 Ting før Midsommer, og løses paa Michels Dag, dernæst efterkommer, og da skal al Skyld, som ej da udkommen er med det Aars Skyld, følge Hovedpengene. Medb. af beskedne Mænd Clawes Pethersß², Jes Matß Kremer »borgemestere« i Aars, Jes Matß⁴ Scriffuer Byfoged, Jep Stwre⁵, Mattis Pethersß Raadmænd og Pether Mwremester Borger sstds. Datum Arusie die Theodgari.

Perg. med [7] Segl: 1. Hxl 14 (Udsøn); 2. Exviii 12; 4-5. Bomærker. Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [5103]

a) I Orig. er ladt Plads aaben til Navnene.

— Jeg Gertrvdh Pedhersdotther, Hr. Voldemar Møltikes Efterleverske, sælger og skøder til hæderlig og velbyrdig Md. Henrik Medhensterop, Høvidsmand paa Korsør og Landsdommer i Syellandh, 2 mine Gaarde, som Jep Halwegghet i Pant har, 1 i Bøghetbiergh i Boslon S. i Slauels[e] H. (¹/₂ Td. Smør) og 1 i Atterop i samme Sogn og Herred (1 Øre Korn [med] andre »bedhet«) med saadant Skel, at H. M. skal [Gaardene] selv indløse; [hvilke] Gaarde jeg arvede efter min Datter Metthe Voldemarsdotther, og hun arvede efter [sin Fader] Hr. Voldemar Møltikæ. Og kendes jeg mig fuldt Værd derfor [op at have] baaret. Medb. af flere Dannemænd Hr. Pedher Lauredß Sogne-

præst i Korsør, Hr. Anders Jeopß Præst, Pedher Barn Borge-
mester i Korsør, Morthen Swd[ere?] og Jep Smedh Borgere og
Bymænd sstds. Datum castro Korsør fer. 4. ante f. omnium
sanctorum.

Perg. [med 6 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [5104

Okt. 31. Anders Graa i Søllsted a. v., som den Dag Sønder
H.s Ting sad, Prior Beindh i Halstædhæ Kloster, Hans Matssen
i Ore, P. Byrdh i Nacskov, Hans Ottssen i Rydhe og Hans
Rødh i Danmaræ. Torsd. efter Symonis et Jude paa Søndher
H.s Ting i Lollandh »bedes« Hans Mwnch i Tornby om et
Tingsvidne, om nogen havde hørt givet Kære der til Tinge paa
det Kalentegods, han nu i sidder, som hører til Vor Frue
Kalente i Søndher H. Da tilmælttes en Dannemand Hans
Maghnssen i Søllested; han til sig mælte 11[!] Dannemænd:
Claus Perssen, Lasse Man *ibid.*, Jeppe Sudræ i Grodshave,
Mattis Gertsß *ibid.*, Niels Clausen i Høyreby, Jens Jepsß *ibid.*,
Hans Jwl i Troelseby, Matz Jensen *ibid.*, Henr. Andersen i
Gloslunde, Hans Rygetsen i Øøm; hvilke 12[!] Dannemænd paa
forskrevne Ting vidnede, at de ej har hørt eller spørge kunde
af »noghre i alle oldingæ«, at nogen Mand har givet Kære der
til Tinge paa det forskrevne Kalentegods i 40 Aar og mere, og
aldrig vi har hørt nogen at kendt sig ved Ager eller Eng at
have førend i Aar, Esben Marchusen i Tornby har givet Ilding
paa en Ager. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aPerg. med [6] Segl.^a Lollands Sønder H.s Kalentes Arkiv; *ÆA.*
V. 900.] Afskr. af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 359 a. [5105

a—a) Saaledes Afskriften.

Nov. 1. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lundh og mene Dan-
marks Riges Raad. For os paa Retterting var velbyrdig Mands
Oleff Stigß Bud med et Stadfæstelsebrev under Rigens Indsegl
til Sager, lydende, at Jep Stygge af Lægetwet, Gødicke Jens af
Quidinge, Johan Mølticke i Liungby, Niels Brade i Witsköffle
VV., Las Jonß i Wiby, Fælis Jonß *ibid.*, Hamand Perß i Toste-
berge, Jes Ageß i Hastade, Jens Trvedß og Anders Jepsß *ibid.*
Bønder efter Kong Cristierns Tilskrivelse var de paa Willandz
H.s Ting [c: 4446] og gjorde et almindeligt Spørgsmaal, om
nogen havde hørt, hvor mange »ijswodher« plejede at være i
Kæltistæde siø, og hvem disse Øer og Næs: Karsholm, Korne
øø, Huse øø, Kyrse øø, Bierne øø^a og Opmadings nææs tilhørte
og i Hævd havde haft af Arild; da sagde mange Dannemænd

af de ældste, der af vidste, at de aldrig andet har hørt, end forskrevne Øer og Næs har været til Kæltestæde gord af »ærild«, og Hr. Oleff Stigß, Fru Elne af Kæltestæde, Hr. Stigh Olsß og deres »foreldere« havde dem i Værge ukæret, og at der ej plejede eller bør at være flere »ijswodher« paa Kæltestæde siø end 3: en af Kæltestædegord, en af Beckeskow og en af Opmadingor, og at der ingen Gensigelse var paa forskrevne Ting; da efter saadanne »withnede« tildømte forskrevne gode Mænd Oleff Stigß forskrevne Øer og Opmadings nææs med al Rettighed, som hans »foreldere« havde frit i Værge, baade Sø og andet, og saa at ej skal være flere »ijswodher« end 3, som har været af »arild sydh«, og afdømte de »alle ny uloglige« Fiskeri og ulovlige »hugge« paa forskrevne Næs, som optagne var. Dertil havde Oleff Stigß Bud 4 Dombreve, det 4. [c: 4601] skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, item almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmarks Rige over alle, som dem nogen Rettighed i forskrevne Øer og Næs vilde kendes at have, og dertil 6 Uger Stævning Overhørelse, hvilke Tider paa forskrevne Rigens Breve alle lovlig fremgange er ved deres fulde »thimer oc data«, og derimod er ingen Breve tagne. Thi tildømmer vi Oleff Stigß forskrevne Øer og Næs Karsholm, Korneøø, Huseøø, Kyrse øø, Bierne øø og Opmadings nææs med al Rettighed, som hans »foreldere« havde fri i Værge, at have efter hans aabne Breves Lydelse til evindelige Eje, og afdømmer vi »alle ny uloglige« Fiskeri i forskrevne Sø og ulovlige »hugge«, som optagne er paa forskrevne Næs, forbydende nogen Oleff Stigß deri Hinder at gøre, og sætter vi den Sag evindelige Tielse paa. Datum Haffnis die omnium sanctorum regni Dacie ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe eiusdem regni justiciario.

Perg. [med 1 Segl]. Karsholm Godsarkiv (Lunds LA.). — Udtog (med Aar, men uden Dag) anført i Rettertingsdom 1552 Juli 20 ell. 27 (Onsd. efter Margarete Dag) mellem Fru Anne, Hr. Claus Podebuskis Efterleverske, og vore Undersaatter i Nøre Opmandige og Synder Opmandig; Brevet fremlægges af den første. Perg. med 1 Segl. Samme Arkiv (sstds.). Afskr. efter Koncept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 138 a. [5106]

a) En Paaskrift fra 16. Aarh. nævner: »thii øer wdi Karsholm søø.«

Nov. 3. Reg. *7691. Perg. med 3 Segl: 1. G. 1018; 2. G. 458; 3. G. 457. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 13.* [5107]

Nov. 5. Nis Fynbo Herredsfoged i Hammersz H., Bærtill Matthisß Husfoged paa Wordingburg, Annens Bekkeskav. Tirsd.

før Marthins Dag paa Hammers H.s Ting »bedhes« velbyrdig Md. Beyentth Bille i Syøholm et Tingsvidne, hvor det var ganget med det Delemaal, som Povell, Hr. Eskyll Gøyes Foged, delte nu i Sommer paa Beyentth Billes Gods i Renge i Hammers H. Da var der udmeldt disse 12 Dannemænd: Per Kamppe, Ingwer Krur, Jens Krvr i Kyngge, Per Hæmmigsß, Per Nisß i Egespurff, Per Jensß i Hammer, Jens Tulsß, Mattes Kæmppe, Josep Smedh, Per Bondhe af Torp, Erich af Ffaerrvp og Per Brvn i Sverdburg; disse vidnede, at Bentth Billes Foged og Hr. Eskils Foged paa Hammers H.s Ting skød dem paa baade Sider ind for vor naadige Herre og Danmarkx Raad at møde i Køppnehaffn til det »modhe«, der være skulde ved Bartolomei Tid, om den Trætte, som Povell, Hr. Æskils Foged, delte paa Beyentth Billes Gods i Renge. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir uden Spor af Segl (uudfærdiget Renskrift ell. samtidig Afskr.). Bent Billes Arkiv (F; RA.). [5108]

Nov. 5. Niels Ffynbo Herredsfoged i Hammers H., Bærtill Matthisß Husfoged paa Oringburg, Anners Bækkeskav. Tirsd. før Martini paa Hammers H.s Ting fik velbyrdig Md. Bentth Bille i Syøholm et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Per Kamppe, Ingwer Krvr, Jens Krur i King, Per Hæmmigsß, Per Nielsß i Egespurff, Per Jensß i Hammer, Jens Tullsß, Mattes Kamppe, Josæp Smedh, Per Bondhe af Torp, Erik af Ffaerup, Per Brvn i Suerdburg; disse vidnede, at de 16 Mænd, som ud var tagen i den Nævnd om den Jordtrætte mellem Beyentth Bille og Hustru Karine i Rengge, var tiltagen at rebe og »raffthe« mellem Beyentth Bille og Hustru Karine baade deres Tofter og ude paa Marken og ikke at sværge. Med vore Indsegl. Datum udh ssupra.

Papir uden Spor af Segl (uudfærdiget Renskrift ell. samtidig Afskr.). Bent Billes Arkiv (F; RA.). [5109]

Nov. 9. Se 1483 Nov. 8.

Nov. 11. Jæpe Oweß¹ Foged paa Nøre H.s Ting, Jon Magenß Raadmand i Grinduff, Lawe Friis i Veghersleff, Jes Ericß⁴ ibid. og Mates Smed i Skerwadh. Mand., som Martini Dag paa var, paa Nøre H.s Ting fik en beskeden Md. Nis Bonde i Ensleff et Tingsvidne »aa« 8 Dannemænd: Mattes Smedh i Skerwadh, Bertil Persß, Nis Hwidh i Ensleff, Jæp Daudidß ibid., Jens Tygesß i Sellekier, Jes Jwel, Jæpe Lasß i Gierildh og Per Kaat; hvilke vidnede, at Jon Magenß i Grindw paa forskrevne

Ting med sin Hustrus Kaye Jenssdetthers Tilladelse gjorde Nis Bondhe et Skøde paa al den Rettighed, hun havde i al den Agerjord og Engen nedentil liggende ved forskrevne »agherendæ« paa Ensleff Mark, som Kaye Jenssdetter arvede efter sin Fader; og kendtes Jon Magenß sig op at have baaret fuldt Værd af Nis Bonde for forskrevne Jord. Med vore Indsegl. Datum loco ut supra.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. Utydeligt Brudst.; 3-4. Bomærker; 5. Utydeligt. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [5110

Nov. 13. Age Bing i Dybeck sælger Ærkebisp Jens Brostorpe en Gaard i Bedinge litle.

Perg. med [7] Segl: 2. Gxix 3 (Qvitzow); 3. Iviii 4 (Hollunger); 4. Cxxvii 3; 5. Ubetydeligt Brudst.; 6. Lxv 8; 7. Cxxvi 1 (*s per nielsson*). Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 368.* [5111

Nov. 15. *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 391; Reg. *7692. Se 4979.*

Nov. 21. Anderss Persß Tingfoged i Biæuerskous H., Hanss Haare i Herføglæ, Mattes Aruetsß, Mattes Jensß *ibid.*, Jess Brvn i Tætæbølæ. Die precentac. Marie for os og flere Dannemænd, som Ting søgte, skødede Michil i Jonstroe Jess Persß en Søsterdel i den Gaard, som han i boer, liggende i Sæddher øster i Byen paa den søndre Gade. Item kendtes Michil sig op at have baaret Penge og fuldt Værd af Jess Persß for forskrevne Søsterdel og lod ham ledig for Gæld og »kraffuæ« for forskrevne Søsterdel. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [5] Segl: 2. Bomærke. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 22). LDipl. [5112

Nov. 23. Niels Scriffuer Landstingshører i Nørjutlandh, Hartwig Jwl Domprovst, Bertil Kooss, Oluff Munk, Oluff Persß, Thammes Jensß, Nis Munk og Malti Munk »vepner«. Lörd. før Karens Dag paa Wiborg Landsting havde hæderlig Md. Hr. Knut Jensß med sig en »bigiord« med Penge noget saa nær fuld og bød dem lovlig til, for hvilket Gods Hr. Strongi har i Pant af Hr. Engelbret, Jørien Daa og af Claus Briiskæ, som han sagde, dem »lodner« at løse, og bød Pengene lovlig til, som Godset staar for, og vilde gøre Pantebrevene fuldt og æskede deres Gods igen. Sig. nostra.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2-3. Utydelige; 4. Utydeligt Skjold; omtr. samtidig Paaskrift: »Tingsswidne paa thii gotz i Wentsylle«. Claus Gertssøn Bryskes Arkiv? (RA.). [5113

Nov. 24. Jep Andhers¹ Sognepræst i Fersløff, Herlugh Pers² i Gerløff a v. og Per Niels³ Foged i Egholm. Dnica. ante f. Katerine paa Fersløff Sognestævne spurgte velbaaren Md. Per Byllæ i Swanneholm sig for med menige Sognemænd, om det var Sæd eller Ret eller var med Villie vedertaget, at Fersløffs Sognemænd skulde gøre »dampmæ«, Broer eller forbedre nogle Veje paa Kindby Mark mellem Kindby og Hornssweth; og derpaa »baddes« Per Byllæ et Sognevidne af 12 Dannemænd. Da mælttes der til Anderss Pers¹ i Fersløff, Per Andhers¹, Jep Anders¹, Jep Hiørdrengh, Lass Yeps¹, Lasse Kraffzæ, Jenss Smeth sstds., Jep Niels¹ og Hemmingh Niels¹ i Vetlæby, Ingwar Quisth, Jep Niels¹ og Per Jens¹ i Ventssløff; hvilke vidnede, at Kindby Mænd var paa Hornss H.s Ting og lod byde til Ferssløff Sogn, at de skulde forbedre de Veje paa Kindby Mark og gøre »dampmæ« og Broer; da Budet kom fra fornævnte Herredsting til fornævnte Sognestævne, svarede somme af Sognemænd Nej, og somme af dem sagde Ja til; og sagde fornævnte 12 Dannemænd, at det var aldrig Ret eller Sædvane anderledes end, om de selv vilde. Item spurgte Per Byllæ menige Sognemænd ad, om det plejede at være Ret eller Sædvane, at Kindby Mænd burde at pante udenbys Mænd i anden Sogn, om de ej vilde tilhjelpe at gøre Broer eller forbedre de Veje paa Kindby Mark, som forskreven stander. Da svarede menige Sognemænd dertil Nej, at de havde aldrig vedertaget og ej vilde vedtage, at Kindby Mænd skulde pante udenbys Mænd i andre Sogne; men hvad Vilkaar som de selv optaget havde, det maatte de holde, om de vilde. Med vore Indsegl. Givet ut supra.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet i; 2. Dxxxi 1; 3. Bomærke. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). [5114]

Nov. 26. Jep Staffensøn Guldsmed og Borgemester i Landeskrone skøder Laurens Hermanssøn, som plejer at søge til Allehelgensklostret uden for Lundh, en Gaard i Landeskrone norden Torghgaden.

Perg. med [7] Segl: 1-4, 6. Bomærker. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 369.* [5115]

— Ærkebisp Jens af Lund vidimerer et af Oluff Stigssøn i Bollorp fremlagt Brev: 1. Række Nr. 1754.

Perg. med [4] Segl: 2. G. 73; 3. G. 78*; 4. G. 71* (Jep Jeps¹). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 371.* [5116]

a) RA. Reg. 60 S. 1.

Nov. 27. Ick Hans Dornebusch inwonre bynnén Husem hebbe myt vulbort myner husvrouwen Heyneken unde alle der ghennen, der my ere vulbort dartho behoeff was, ghekoftt unde vorkope den erliken vorstenderen des hilligen lichames by namen Dyderick Vasmer unde Detleff Hansß ene mr. penninge jarliker renthe an mynem huse unde hoffte vor 15 mr. houetstols, de my desse vorstendere vornoget hebben in guder munthe, unde desset erue belegen is bynnen Husem in der norderen straten twysschen Jacob Sydehoue unde Wobbeke Klensmedes, vor welckere 15 mr. houetstols ick edder de inwonre desses erues dessen vorstenderen jarlikes uppe Crispinus unde Crispianus dach vorrenten schollen vor ene lub. mr. penninghe. Unde were sake, dat desse renthe jarlikes nicht ud eyn qweme unde desse vorstendere dar schaden up deden, den schaden schal ick wedder uprichten. Ock loue ick desset erue nicht hogher tho vorpandende edder tho vorkopende zunder wyllen desser vorstendere desses gildes, ock neen gelt daer mer up tho nemende, zunder dat desse vorstendere dar vordermer up doen willen. Doch hebben desse vorstendere desseme Hanse[!] ghegunt enen wedderkoop, wanner eme beqweme is, so schal he dessen vorstenderen eyn halff jaer tovoeren thosseggen, unde darna des negesten Crispini unde Crispiani de betalinghe tho donde, den houetstol myt aller bedageden renthe in enen summen myt alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel; unde ick hebbe ghebeden Hinrick Kock unde Ludeke Hornemanne³, dat se ere ingesegel hebben mede hengen heten an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen des mydwekens na Katherinen daghe.

Perg. med [3] Segl: 3. Bomærke. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 17). [5117]

Nov. 30. Axel Lawesß R. paa Klaxholm. Efterdi at jeg og min Husfrue Ely[ne] . . . . . Gods i Leje af Sorecloster og nyde der Fordel af, som er Vdhesundby, Gymbling . . . . ., Wembløse og Thywsthorp, derfor med min Husfrues Elyne A. . . . . Samtykke giver jeg og skøder til Sorecloster disse [Gaarde]: 3 Gaarde i Skippinghe i Skyppyns H. i Wallekelle S. (Per Yrgensß, 1½ Pd. Rug og 1½ Pd. B[yg] . . . . . og »smoo retzel«; Per Naboo, 1 Pd. Rug og 1 Pd. By[g] . . . . .; Jens Petherssøn, ½ Pd. Rug og ½ Pd. Byg med de Beder, dertil hø[rer]) . . . . .lingstorp i Myerløse H. i Ascendthorp S.

(Jens Olsen, .. Pd. Rug og 1½ Pd. Byg med alle sine Beder og »smoo retzle«). Fravindes f[orskrevne Gaarde] Klostret, tilbinder jeg mig [at] vederlægge Klostret saa godt Gods af Skyld og Rente inden 6 [Uger der]efter. Medb. af renlivet og velbyrdige Mænd Hr. Jæiep Morttensß Prior i Anworskow, Hienrik Meiensthorp Landsdommer i Slæla[nd], ... Førsleff, Jep Halwegge i Snesleff, Per Laurensß i Skaffteløff og Jens Andersß i Kongstæde. .... die Andree.

Perg. [med mindst 6 Segl^a]. Sorø Kl. Arkiv; b1902 af Amtsforvalter Holst i Maribo foræret til Rigsarkivet ^b. [5118

a) Hele Brevets højre Side med den dertil svarende Del af Plica mangler. b—b) Dettes Gavebog; jfr. *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 127.*

Nov. 30. *Reg. 4733.* [Orig. Aalsø Kirkes Arkiv.] *Hofman, Fundationer III. 133.* [5119

Dec. 2. Karinæ, Anders Åkesons Enke, giver Bosø Kloster Gods i Ofwanstrø.

[A. Orig. ^amed 6 Segl^a. Bosø Kl. Arkiv.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 181. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 372.* — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 50 b Nr. 310. Jfr. *Weibull, anf. St.* — **Ac.** Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 66 (her: »Anders Agesons« - »een gård i Owenströ«). [5120

a—a) Saaledes Ab.

Dec. 5. Per Støgge i Legewid sælger Ærkebisp Jens Brostorpe i Lund en Gaard i Vestra Torppe i Væmundehøys H.

Perg. med [7] Segl: 2. Lviii 10 (Galen); [5. Brudst.^a]; 6. Fliv 1 (s *mortten mortenfen*); 7. Cxxvi 1 (s *per nielsson*). Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 372.* [5121

a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.

— Per Støgge i Legewid sælger Mester Jens Agesson Kannik i Lund en Gaard i Byerottoftæ i Færs H.

Perg. med [7] Segl: 1. Lviii 11 (Galen); 2. Helgenbillede med udslidt Omskrift (Brudst.); 3. Iii 12; 4. Cxlix 7 (s *iens olef son*); 5. Cxli 7 (Grott); 6. Lviii 8. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 373.* [5122

Dec. 6. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lund og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var hæderlig Mands Bud Hr. Jens Niel[ß Kan]nik i Roskilde med vort 2. Dombrev lydende [*osv. som 5101; læs dog: vort 2. Dombrev - vi 3. Sinde - efter Breves - indtil:*] Datum Køgis die Nicolai

regni Dacie ad causas sub sig.¹, teste Efrardo Grvbbe regni eiusdem justiciario.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 13). [5123

Dec. 8. Ick Hans van Aleuelde¹ knape to Dornigen do witlich, dat de werdige here meister Lago, koningh Johanns kentzelere, vor my bericth hefft, wo dat syn vorfaren domhere unde wandages besitter syner prouen to Ripen eyne wysch in Wyding kerspel van Nyssen Swolmesß in Wyding herde gekoufft hefft, als syn breff utwiset, unde eyn dombreff, den he van koningh Cristiernn hefft [c: 4309], ock vormeldet. Darumme ghunne ick em, wannere sich na utwisinge syner breue mit rechthe irkant wert, dat eme sodane wisch togehoret, dat hie unde syner nakomende de denne beholden skolen van my unghindert, unde vorbede hirumme allen mynen bunden unde lantsten meister Lagen unde syne nakomenden darenbouen nichth to hinderende. Myn ingesegel. Datum to Gottorpp ame dage Unser frowen dage concepc.

Perg. med 1 Segl: Dxli 17. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 324* (RA.).

[5124

— Wille Tamessen i Odden giver Alborgh Helligaandshus en Gaard i Eyerstet og en Gaard i Sneffuer mod Gudstjeneste.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxlix 6 (Galskyt; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); [2.^a]; 6. Bomærke. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 204.*

[5125

a) Nævnt af Langebek 1751 i LDipl. og af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4to 747 a.

Dec. 12. *Reg. 4734**. ^aOrig. med 9 Segl. ^a Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). *Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 87*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 7, Fol. 963 L. 11 f. n.*

[5126

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Dec. 13. Udtog: *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 120.* Er 5128.

Dec. 15. *Reg. *7695. A.* Medtaget Perg. [med 1 Segl^a.] Landskabet Eidersteds Arkiv (i Tønning, Urk. Nr. 2). *Schlesw.-Holst. Provinzialberichte 4. Jahrg. 1790 S. 115.* — Aa og Aaa. Se 1280, Aa og Aaa.

a) Nævnt i Aftrykket S. 116 som bevaret.

[5127

— Wi Johan tho Dennemarken, Schweden gekaren koninck *etc.* gunnen for uns unde unsen broder hartogen Frederick, dat unsen undersaten bunden unde gemenen inwaneren unses landes Nordstrandt, up dat se desto flitiger beholden ehre landt unde

bewaren se mit dike, also des behoeft is, to bestendicheit des landes gebruken mögen alle ehre olden landrechte unde privelegien, de se beth herto gehadt hebben, sunder beschweringe alles deenstes tho wagen edder ander ungewonthlikes deenstes, dar de Uthlande wente an dußen dach fri unde unbeschwaret mede gewesen sin, uthgenahmen landfolginge, also gewonthlich is. Duße artikel lafen wi for uns unde unsen broder to holdende unde hebben for unsen broder unsere secreten an dußen breff laten hengen. Gefegen binnen unserem bleke Husum am son-dage na Lucien.

[A. Orig. Nordstrand Lands Arkiv.] Aa. Afskr. af A. Heimreich: Ny kgl. Saml. Fol. 882 (indhæftet mellem Bl. 1 og 2) (herefter: RA. MS. »Afskrifter af Breve . . . vedrørende Nordstrand« S. 2). — Ab. Afskr. af A. Heimreich: Kiels UB., S. H. 497 N Bl. 2 b. — Afskrifter fra 17. og 18. Aarh.: Kiels UB., S. H. 497 M (ikke fuldstændig); sstds., S. H. 226 Bl. 3 a; Thott 4 to 2070 b, 1. Bd. Bl. 4 b; RA. Westphalens Dipl., Fol.; RA. MS. »Corpus constitutionum . . . Nordstrandæ« Nr. 2; Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 148. — Brudst.: *Westphalen IV, Præfatio S. 64* (her uden Dag). Udtog af Johannes Petreus (med urigtig Dag am dage Luciae): *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. V. 120* og af *Heimreich (Falcks Udgvave I. 320*; med den samme urigtige Dag). (Reg. *7698 (uden Dag).) [5128

Dec. 17. Reg. *7696. Perg. [med 1 Segl]. Flensborg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 19). *Dipl. Flensborg. I. 637.* [5129

— Cristiern Hegg[i]dal Væbner skifter Arv efter sin »oldefader« Jes Thommesß af Dalssgordh og dennes Hustru Fru Kerstin med sin Morbroder T[y]gi Jensß, der bl. a. faar Dalssgort.

Perg. [med 9 Segl]. Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1473-1675). *Meddel. fra det danske Rigsarkiv I. 176*, jfr. *180 f.* (Er den oprindelige, nu kun vanskelig læselige Tekst af et Brev, hvis ægte Orlyd senere er fjernet, idet Pergamentet er blevet benyttet til derpaa at skrive en Tekst, som er dateret 1464 Juli 26, se 1769.) [5130

Dec. 27. Jeg Cristoffer Ywensß a. w. oplader velbyrdig Md. Hr. Johan Fickesß R. Hovedsmand paa Raffnsborg [de Pantebreve], som jeg har paa 3 Gaarde i Sieland, den første . . . . . i Reersløff S., hvilken jeg fik i Pant af Hermen Flæmingh, den anden . . . . . Skippings H., som jeg fik af Michil Andersß, og den tredie i Aagerop i Mierløse . . . . . i Pant af Fru Birgitte i Atterop, disse 3 Pantebreve at bruge, til des Gaardene [afløses] ham [for den] Sum Penge, som Pantebrevene indeholder. Medb. af flere gode Mænd Prior Beynt i Haldz-

stædhe Kloster, Anders Graa i Søllffuestæde og Cristiern Brwn i Mieltoffte. Givet i Arninge Johannis Dag ap. og ewang.

Medtaget Perg. [med 4 Segl]. Johan Fikkesens Arkiv (RA.). [5131

Uvis Dag. Vi Jens Ærkebiskop i Lund hilser eder alle, som boer i Brønnetzstade S. paa Gydingeholm. Ostrid Matsen i Sandaghre har berettet for os, at hans Broder Per Matzen har købt en Gaard i Horyt, og af Arild plejer den, som boede i samme Gaard, at have en Kirkejord til Leje og give der Fyldest af til Brønitzstade Præstebord, og at Hr. Oluff nu Sognepræst i Brønitzstade ej vilde unde Per Matzen den Jord i Leje efter gamle Sædvane. Derfor har vi nu for Ostrid Matzen og for gode Mænds Bøn Skyld tilladt, at Per Matzen maa nyde forskrevne Kirkejord i Leje for sin fulde Afgift, som der af Arild plejer af at gives til Præstebord i Brønitzstade; og skal han ej tillægge forskrevne Gaard og Jord nogen uvanlig Tynge med Stud eller Leding eller anden Bondetynge, efterdi hun hertil fri har været til Kirken for »sadane tynge«, og skal han ej heller opbryde »renesten eller stwbbe«, som imellem forskrevne Gaard været og standet har. Vorder Per Matzen brydende mod disse Artikler, da tilstander vi ham intet »garden eller jord«, som han har i forskrevne By nu i Leje af os. Signetum nostrum. Datum Lund sabato[!].

[^aOrig. med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Senere til ^aBrönnestad Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Lagerbring (med Overskrift: »Lundska erkebiskopparnas bref och handlingar«): Lunds UB., Dipl. Lagerbringianum T. II. [5132

a—a) Saaledes Afskriften.

Dag? (Aar?). Brev, at en gammel Selvejerbonde havde indværet Hasseris Kær og Enge.

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 20 (6. fer. post dnicam. miserec. dni.) mellem Knudt Perssen, Rigsraad, paa Hasseriis Lodsejeres Vegne og Gabriell Gyllenstiernne til Riffstrop; de første fremlægger nærværende Brev og Breve af (1480? Dag? ☩:) 664 (jfr. her ovfr. S. 137) og af 1484? Dag? (Brevenes Datum angives kun ved, at de ved Dommens Afsigelse var henholdsvis 55, 57 og 53 Aar gamle; men som det ses af det til c. 1480 henførte Brevs virkelige Aar, har den, der har udført Udregningen, været mindre heldig). RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 33 a. *Rosenvinge, Domme II. 19.* [5133

Dag? »Ett beßegliitt skødebreff wnder dattum mcdlxxxii, lydende, att for^{ne} frue Anne^a hagde ðoldtt oc sckøtt fra ðeg oc ðyne arffuinge oc tiill for^{ne} her Loduig Nielsß^b for^{ne} gaardt wti Bøgballe, som then

tiidt Thomes Terckilsß wti bode, mett all ßin retthe tilliggelse tiill euindelig eige etc.«

[Orig. Ludvig Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Febr. 17 (Torsd. efter Juliane Dag) mellem Hartuig Sckram til Dedbjerglundt og Oluff Munck; den sidste fremlægger nærværende Brev; den første fremlægger Brev af 1486 Dag? og et udateret Vidne. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 114 b. [5134

a) ∴: Hr. Niels Erickøens Datter af Aldall, Hartuig Sckram til Dedbjerglundt's Farmoder. b) ∴: til Paløgaardt.

Dag? »Enn copie af ett gamiltt sogneuinde paa Braabye sogne-steffne anno 1482 udgiffuett, liudendis, otte mend att hafue wunditt, att de Barsebecke, Hans Barsebecks forældre, haffde opbygdt Braabye kircke af grund oc giffuett der grund oc præstegaard thill med thoe andre gaarde i Brobye med saadan schiell, att de oc theris arffvinger schulle haue samme kircke oc gaarde att forlhenne oc der i oc aff sette; formellis oc i saeme vinde, dett aldhid att haue fuld Hanns Barsebek oc hanns foreldre indthill dett aar, dend præst døde i Brobye; da borttoeg bispens fogid Chresten Pedersen kirkens breffue, som lydte paa for^{ne} sogenn; som saeme copie, med Knud Daas egen haand under-schreffuenn, i sig sellff widre indeholder.«

[Orig. Hans Barsebeks Arkiv. — Kopi underskreven af Knud Daa.] Udtog efter Kopien, anført i Rettertingsdom 1606 Marts 20 mellem Knud Rud til Sandoltt som Embedsmand paa vor Gaard i Odense og Henning Walckendorpff til Glorup; den første fremlægger nærværende Brev; den sidste fremlægger Breve af 1490 Dag? og 1501 Dag?. RA. Herredagsdombog 1606 Bl. 155 a. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 86.* [5135

— »Tuende tingswitner, thet ene aff Jelling ßøsell ting mcdlxxxii, thet andet aff Wrast herritz ting mcdlxxxv, bode lydende, att Tyckeskoff haffwer weret Hastrop enmercke oc leygitt till Hastrop wlast oc wkierdt wti lx aar oc mere etc.«

[Orig. Oluf Mortensøn Gyrstinges Arkiv.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Okt. 24-30 (sabb. post Seuerini) af Kongen (∴: Rigskansleren), givet Erich Skram. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 128 a. [5136

— Lunde Kapitel lejer Erick Kåck et Stenhus.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 241«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 375.* [5137

— Lunde Kapitel lejer Jacob Ulf en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 242«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 375.* [5138

— Lunde Kapitel lejer Oluf Larszon en Gaard i Lundh.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 243«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 375.* [5139

Dag? ›Et stoknævn af Rinds herredsting under Guds aar 1482, at 12 mænd vundet hafde, at den gaardsbond og fiskegaard, som sandmænd udi Rinds herred svor til Viborg biscoppsdom, liggendis udi Lille Vejl aae nest oven forsk^{ne} Lille Vejle og nest nedenfor hr. Jens Matzens fiskegaard, hvilket hafde ligged og væred til Viborg bispdom udi rolig hævd ulasted og ukiert i hundred aar og ei i nogen maade afhændet fra Viborg bispdom, og aldrig hr. Jens Madsen eller nogen af hans forældre fik den udi være eller hævd enten staket tid eller lang i nogen maade; med magt, vold og uret lod hand hugge for^{ne} fiskegaard ned for biscop Knud ulovfuld, og aldrig hr. Jens Matzen eller nogen paa hans vegne bød eller lod byde nogen lavhævd paa den forn^e gaard til Rinds herredsting, og ej heller var de funden til laughævd paa den forn^e fiskegaard i nogen maade etc.◀

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 236.* — Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. efter Udtoget, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 16. [5140

— ›Item eth riighens stadfestelße, som biscop Jens Broterop wdgiiffuiitt haffuer wnder siin datum mcdlxxxii, lydende, att hand hage stadfest samme sandmentz breff [o: 4343]◀.

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 241.*] Udtog se 4145-46. — Et andet Udtog lyder: ›Et erkebiscop Jenses udi Lund og Danmarks raads stadfæstelse under rigens indsegl under Guds aar 1482 paa et tingsvidne af Rinds herred, at sandmænd i forn^e herred haver svored til Viborg biscoppsdom en aae liggende ved Laastrup, som kaldis Lille Vejle aae, og en gaardsbond, som ligger nest neden hr. Jens Matzens gaardsbond etc., og et andet tingsvinde af samme ting, at sandmænd kundgjorde deres tog og svor til Laastrup kirke fri gaard og ejedom en gaard, som ligger nest østen til Laastrup kirke, og det huus, som Niels smid i boede, som hr. Jens Matzen paatalde, forsk^{ne} biscop Niels at nyde og beholde forsk^{ne} fiskegaard og kirkegaard udi Laastrup paa kirkens og bispens vegne, saa længe sandmænd rygges etc.◀ [Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. herefter, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 15. [5141

— ›Paullus Wynter ist Praeceptor und Meister zu Morcker gewesen an. 1482 und hat die Dingeswinde, so die Thumherrn von Schleswig über die Güter Schwenbuy und Atzbüll von Neu Harde gerichtlich erhalten, zur Wissenschaft mit unterschrieben. Acta capituli Slesv.◀

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 509.*] Udtog med Hænder fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1434 (under Mohrkirchen) og RA. Westphalens Dipl., Kvart. — Andre Udtog: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 495 a og 500 a. — Brevet er sikkert = Udtoget i *Westphalen IV. 3190 Nr. 98*, der har Aaret 1483. Hvilket Aar der er det rette, er uvist; men i Betragtning af Westphalens store Unøjagtighed synes det rimeligst at foretrække 1482. [5142

Dag? Tingsvidne om Stigelund.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 550.*] Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 97* og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 492 b. [5143]

— ›Dingswinde super bonis Hackstettgaard et aliis pertinentibus. Anno 1482.◀

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 508 a. Er mulig = 4959. [5144]

— ›Peder Hansens og Anders Nielsens breff giffuet Evert Grubbe Danmarchis rigis cantzeler paa en jord og grund liggendis norden ved dett lille stræde, som løber fra Pugestrædet og vesten ud, vesten hans egen gaard og jord, som hand nu haffuer, østen nest Niels Hiortis kollhaffuejrd og sønden nest Henrich Bovenschotz jord i s. Clemends sogn i Kiøbenhaffn; alle[!] og maall findis i samme breff. Anno 1482.◀

[A. Perg.^a Senere til Københavns Universitets Arkiv.] Aa. Udtog anført i Registrant af 1633 over Universitetsarkivet (Konsistoriums Arkiv Nr. 201) Bl. 9 b. — Ab. Et andet Udtog (med Grams Haand) lyder: ›Peder Hanssøn Borgemester i Helsingør og Anders Nielsøn Radmand i Khavn Brev, hvori de selger til Evert Grubbe Danmarks Riges Cancellen en Jord og Grund i st. Clements Sogn i Khavn. Kh. 1482. Pergament. Dan.◀ Additam. Fol. 102. [5145]

a) Saaledes Ab.

— Se 3022. [5146]

— ›En vidissze aff biscop Peder anno mcdlxxxii◀ (nemlig af Brevet 1. *Række Nr. 605*).

[Orig. Ribe Bys Arkiv.] Udtog fra Aar 1542: Gl. kgl. Saml. Fol. 1128 Bl. 25 a. [5147]

— ›43. Sognevinde paa Pindtzrøn. Dattierit 1482.◀

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 74 (under Skodborg H.). [5148]

— ›130. Enn sannmdentz breff paa Lumborig kirchis eigendomb. Dat. 1482; och fattis seglene til denn.◀

[Orig. Lomborg Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 81. [5149]

— ›Ett dom paa perckement aff Ribe. Aar 1482.◀

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 133. [5150]

— ›Skøde paa 1 Gaard i Wenning. 1482.◀

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 17: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 46). [5151]

— ›Samfrenders Brev, at Philipus Osten^a er tildømt det Gods i Bigum med mere Gods. Anno 1482.◀

[Orig. Senere til Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 4: Thott Fol. 750, den største Mappe. [5152

a) a: Philippus Ottessen (Unger ell.) Bølstrup.

Uden Dag. Roskilde (Biskops Officialis) fælder en foreløbig Dom i Sagen mellem Hr. Morthen Vicarius i Køpnæhaffn og Esbern Scriffwære Raadmand sstds.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet). *Kbhvns Dipl. IV. 187.* [5153

— *Reg. *7700.* Perg. med 1 Segl: G. 450. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 86; Kbhvns Dipl. IV. 186.* [5154

— *Reg. *7701.* Perg. [med 1 Segl]. Claus Rønnovs Hustrus Arkiv (RA.). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 87; Kbhvns Dipl. IV. 187.* [5155

— Udtog: *Nye Danske Mag. I. 296; Reg. *7699.* Er 4977.

— Nævnt: *Arne Magnussons private brevveksling (Kbhvn 1920) S. 513.* Er 5017.

— Brudst.: *Westphalen IV, Præfatio S. 64; Reg. *7698.* Er 5128.

— Udtog og Brudst.: *Storgaard Pedersen, Hardsyssel (Ringkjøbing 1904) S. 38; samme, Hardsyssel (Kbhvn 1916) S. 40.* Er 1483 Apr. 1.

— Udtog og Brudst.: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 182.* Er 1483 uvis Dag.

— Nævnt: *Hofman, Foundationer III. 189.* Er 1488 Nov. 15.

— Udtog: *Ny kirkehist. Saml. VI. 281.* Er 1492 Dag?

Brevbøger: Esrom: *Cod. Esrom. 247 (Juli 4), 263 (Dec. 31).* — Æbelholt: *SRD. VI. 190 (Nov. 3).* — Løgum: *SRD. VIII. 68 (Juli 15), 55 (Sept. 25), 76 (Okt. 7);* se ogsaa 5084.

Registraturer: Kongens Arkiv: se 5057. — Odense St. Knuds Kl.: se 5001. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 83, 86, 105.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. (278 (Jan. 7); Aaret er galt og sikkert før 1450), 354 (Marts 13 ell. 20), 309 (Marts 20), 346 (Juli 4-18), 317 (Juli 12 ell. 19), 316 (før Juli 13 ell. 20), 253 (Aug. 11), 253 (Aug. 17), 296 (Sept. 23 ell. 30), 236, 237, 241, 314 (ell. Aar 1492).* — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 31 (Marts 25), 32 (Juli 6), 31 (Juli 8), 79 (Juli 11 ell. 18), 48 (Juli 13 ell. 20), 31 (Juli 15), 78 (Aug. 1), 79 (Sept. 19), 42 (Nov. 25), 124 (ikke Aar 1432), 125.* — Ribe Kapitel: se 5124. — Slesvig Kapitel: se 5142-43. — Antvorskov: *ÆA. IV. 229, 233, 237, 237, 238, 238, 241, 241.* — Roskilde Claræ Kl.: se 5081. — Skovkloster: *SRD. IV. 342, 350, 364, 364, 364, 364.* — Maribo: *ÆA. III. 272, 287, 289, 292.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 629 (791), 629 (985), 630 (995), 633 (875).* — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 26.* — Dueholm: *ÆA. III. 186, 200, 202.* — Essenbæk: *ÆA. II. 105 (Maj 27).* — Mariager: *ÆA. V. 653, 677, 681, 682, 683, 711, 713, 718 (ell. Aar 1428), 721, 741, 743 (ell. Aar 1442), 743.* — Ring: *ÆA. I. 238, 263.* — Vestervig: *ÆA. III. 136, 164.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 375.* — Vor: *ÆA. I. 186, 202.* — Ø: *ÆA. III. 117.* — Øm: *ÆA. I. 252.* — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 170.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 865, 1007;* se ogsaa 5105. — *Eline Gøyes Jordebog 135 (Jan. 23), 424 (Jan. 30), 91 (Febr. 6), 366 (Febr. 22), 152 (Marts 5), 127 (Marts 12), 140 (Marts 13), 424 (Apr. 14), 140 (Apr. 23), 148 (Apr. 24), 148 (Apr. 24), 149 (Apr. 24), 149 (Apr. 24), 149 (Apr. 24), 163 (Maj 2), 424 (Maj 15), 424 (Maj 15), 425 (Maj 16), 425 (Maj 27), 175 (Juni 4), 425 (Juni 4), 425 (Juni 4), 425 (Juni 5), 204 (Juni 14), 426 (Juni 18), 152 (Juni 19), 426 (Juni 26), 426 (Sept. 14), 129 (Nov. 4), 426 (Nov. 27).* — *Adel. Brevkister 92, 97;* se ogsaa 5050, 5080, 5091.

1483.

Jan. 4. Lasse Nielsß Borger i Køghe. Jeg kendes mig paa min Moders Vegne Luce Nielsse skyldig at være beskeden Md. Per Jensß i Sædher 10 lødige Mk. Penge gænge i Sielandh, som min Moder kendes at have opbaaret, for hvike jeg og min Moder pantsætter ham $\frac{1}{2}$ Øre Jord Skyld liggende i Sædher mellem Jens Bondis og Jens Knudssens Gaarde og »jorde i alle skiffthe« med saadanne Vilkaar, at Per Jensß skal beholde forskrevne Pant uden Landgilde i 20 Aar nu kommende og fri det selv for kongelige »tiwnghe«, saa længe det i Pant stander. Naar forskrevne 20 Aar er gangne, har jeg Fuldmagt igen at løse forskrevne Pant for forskrevne Sum Penge, og Lønningsdagen »ath« Morthens Dag. Medb. af flere Dannemænd Mattes Bosß Borgemester i Køghe, Anders Olsß, Per Jepsß Raadmænd sstds. og Anders Persß i Osøwæ. Datum Køgis sabb. ante epiphaniam dni.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 22). LDipl. [5156]

Jan. 5. Niels Ericssen af Thiim kvitterer Ripe Kapitel for Betaling for det Pant, han havde i Piilegardh og Østergardh i Stadel Sogn.

Perg. med [4] Segl: 1. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 3. Lxliii 1. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 400 (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 67.* [5157]

Jan. 7—13. Wii Johann to Denmarcken, Sweden gekoren koning *etc.* synt vor unns unde unsem brodere heren Frederiche hertogen schuldich deme duchtigen knapen Syuerde Brocktorppen 4500 lubesche mr. penninge, alse to Lubeke unde Hamborg ghenge synt, unde dar eyn islick gud mån deme anderen vull mede dõn mach ime lande to Holsten ane hale penninge to betalende, der he uns uppe desseme ummeslage in redem golde unde gelde 4000 lubesche mr. lehnet hefft, unde de anderen 500 mr. in betalinge synes geldes em na lude des recessß ame latesten to Segeberge dorch unsen heren vadere vorschreuen affgekortet unde vorlaten hefft, unns umme sodane 500 mr. nicht mehre to manende. Vor desse summen penninge vorpanden wii uppe eynen wedderkopp Syuerde Brocktorppe to eynem brukeliken pande unse slot Tylen mit deme Stapelholm, tollen, mit allem gerichte unde rechte an hals unde in hant, hogest, sydest unde middelst, alse koning Cristiernn touoren unde wy

na frigest in wehren gehat hebben, nictesnicht buthen to beschedende ane gheistliche lehnware, frygemannedenst unde, wes dat gemene lant deyt. Ock weret sake, dat Syuerde Brocktorppen dyt slot Tylen, stad edder vogedien ane syne schult affgedrungen worde jegen Syuerdes willen, so scholen wii Johann unde Frederich Syuerde dat slot, stad unde vogedie uppe unse egenen euenture in Syuerdes besittinge wedder schicken bynnen deme suluen jare edder synen houetstoll tome suluen s. Merten betalen in golde unde schillingeren tome Kyle in Jaspar Schulten huse, dar he nu inne wahneth, edder in eyner anderen sekeren stede ime lande to Holsten, dar id Syuerde beqweme is upp-toborende. Wii willen em ock sodane slot, stad unde vogedie vordegedingen. Wii scholen Syuerde ock nicht affslan in dessem houetstole, wes he van dessem slote, stad unde vogedie uppgeboret hefft. Weret ock, dat jemant desser vogedie inwonere deme Syuerde ime rechten wreueliken worden unde sich to hope verbunden, entjegen wolden setten unde jenige vorsamlinge effte upplopp jegen en maken, syne rechten tinße effte broke effte andere gerichte vortoentholdende, so scholen wii Syuerde behelpen dat uthtoschickende unde auer sulken unhorsam to richtende. Wann wy dat slot unde stad Tylen wedderlosen willen, willen wii de losinge kundigen in den achtedagen s. Mertens, unde to den negesten s. Mertens auer eyn jår scholen wii Syuerde de 4500 lubesche mr. penninge in eyneme summen betalen bynnem deme Kyle in Jaspar Schulten huse, dar he nu inne wahneth, edder in eyner anderen sekeren stede ime lande to Holsten, dar id Syuerde behechlick is syn gelt upp-toborende; ock scholen wii eme volgen laten mit deme summen syne renthe unde alle rechticheyt, de eme boren mach uth deme slote unde vogedien des jares, wann wii dat wedder afflosen. Ock schal dat slot unde stad unse opene huß wesen to allen unsen noden, jodoch Syuerde to neyneme schaden. Wes Syuerdt in desseme slote mit unsem willen vorbuwende werd, dat scholen wii eme betalen mit sineme houetstole, unde dat buwete schal stan to irkantnisse twyer unser redere unde twe Syuerdes frunde. Wii Johann hebben vor uns unde unsem brodere unse secret an dessen breff laten hengen. Gegeuen in den achtedagen der hilligen dryer koninge.

Perg. med 1 Segl: K. 85; gennemskaaret. Senere^a tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.).

^a) Endnu ikke 1490 (*Dipl. Flensborg. I. 685*).

Jan. 7—13. Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 104; Reg. 4737*. Er 1485 Jan. 7-13.

Jan. 9. Jes Poelsß i Ænsleff Herredsfoged til Howelberig H.s Ting, Mikell Kower Slotsfoged paa Tordrop, Jes Nielsß, Per Wynnello, Andhers Persß i Gerningh, Marten Henriksß, Swenningh, Cresten Bonde og Hans Scriffwer. Paa Snapsting fik hæderlige og velbyrdige Md. Eggerdh Westæny et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cresten Bonde, Swenningh, Nis Matsß i Ænsleff, Per Nielsß i Værleff, Lille Jes Barn, Jes Hwidh, Jes Matsß i Knwdstrop og Tames Clausß i Østhergard, vidnede[!], at de saa' stande for dem samme Dag 18 gamle Dannemænd: Jes Nielsß i Torstelundh, Marthen Henriksß i Borr.^a, Per Wynnello, Jes Barn i Borr.^a, Jahan Olsß i Gransleff, Jes Owsß, Terkell Poelsß i Skyødh, Mowens i Bøøstrop, Mowens Eskilsß i Bøgiskoff, Jes Nielsß i Skyødh, Cresten Persß i Bøgiskoff, Eskill i Skiødh, Mattes Persß *ibid.*, Andhers Persß i Gerningh, Jes Jonsß i Nerdsterp, Per Høgh i Knudstrop, Jes Twssß i Abdrop og Jes Tordsß i Obstrop; disse sagde, at dem vitterligt er, at der er Sten og Stabel og ret Markeskel mellem Skyøds Mark og Kolbæk Mark, og Sølsten ligger inden Skyøds Markeskel, og har E. W. forbudet dem af Kolbæk at drive eller at bruge Skyøds Mark eller noget andet Sted, som ham tilhører, aarlig i 24 Aar og mere. Vore Indsegl. Datum anno ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Senere til ^bBidstrup Godsarkiv; en Tid ved en Fejltagelse indkommen i Hist.-genealog. Ark.^b (RA. Eggert Vestenis Arkiv). LDipl. [5159]

^a Navnet er skrevet Borr med en Forkortelse efter; der findes nu i Herredet baade et Borrissø (tidligere: Borys) og et Borre (*Trap⁴ VI. 321, 325*). ^{b—b} Jfr. T. A. Becker i RA. Topogr. Saml. Papir, Hovlbjærg H., Granslev S., Bidstrup.

Jan. 14. Hans¹ udvalgt Konge til Danmarcks og Sweriges Rige *osv.* Henrich Dringenberg Møntmester i Malmøge har nu gjort os Regnskab af vor Told, Sagefald og alt andet, som han paa vore Vegne opbaaret og udgivet har i Malmøge af dette Aar, saa at os derom vel »at nøies«. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav for forskrevne »upbyrd« og Udgift. Secretum nostrum. Datum in castro Helsingborg die Felicis in Pincis.

Dominus per se.

Perg. med 1 Segl: K. 85. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [5160]

Jan. 16. *Reg. *7704*. Perg. med [16] Segl: 1. Skjold med Rantzau-Vaaben; 2, 12. Skjolde med Rantzau-Vaaben og Hjelme; 3. Dxli 16; 4-6, 13, 15. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelme; 7. Lxlix 81; 8. Skjold

med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 9. Utydeligt Skjold; 10. Skjold med Blome-Vaaben. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXII. 58). *Dipl. Flensborg. I. 638.* [5161]

Jan. 18. »Boremesther« og Raad i Ripe. For os lod Prælater og Kanniker i Ripe læses et aabent Pergamentsbrev velbeseglet og ufordærvet, hvilket »lyddhe«: 1. Række Nr. 6258. Med vor Stads Sekret. Datum Ripis die Prisce.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap*⁴ VIII. 360 nederst afbildede. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 383*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [5162]
a) RA. Reg. 60 S. 272.

— Jess Niels¹ Tingholder paa Gøring H.s Ting, Therkiill Matz² i Bølæ, Jess Knwtz³ i Therpagher, Thomass Berther⁴ i Darrum, Knwth Therkil⁵ sstds., Mattes Knwtz⁶ i Thymmerby og Mattes Matz⁷ i Lwndh. Lörd. før Sebastiani Dag paa Gøring H.s Ting fik velbyrdig Md. Hr. Thomas Langhe »deghen« i Ribæ et Stokkenævn af 12 Dannemænd: Therkil Matz⁸ i Bølæ, Jess Pether⁹ i Bierndrop, Niss Las¹⁰ i Darrum, Per Hwidh i Gresthet, Mattes Knwtz¹¹ i Tymmerby, Mattes Matz¹² i Lwndh, Thomas Berthyl¹³ i Darrum, Knut Therkil¹⁴ sstds., Olaff Tyg¹⁵ i Nøraa, Jess Hawbek i Tymmerby, Bodh Therkil¹⁶ i Brammyng og Laghe Niels¹⁷ i Gøringh; hvike vidnede, at saa længe de har søgt Gøring H., har de aldrig hørt nogen give Klage over det Gods i Gøring H. i Ostrop S., som Hr. Andhers Skeel, hvis Sjæl Gud have, undte til Vor Frue Kirke i Ribæ, at det skulde have været ulovlig solgt, før nu et Aar, Hinrik Sthen ildede derpaa. Og det samme tilstod Jess Niels¹⁸ Herredsfoged, at ved 20 Vintre, han har holdet der Ting, har han ej hørt nogen give der Last paa før nu Hinrik Sthen. Under vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-7. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 384* (RA.). [5163]

Jan. 20. Oluff Fryss¹ Slotsfoged paa Kalfføø, Jep Ows² Herredsfoged paa Nør H.s Ting, Anders Monk af Brwssegard, Michel Ascers³ af Tygstrop »webner«, Nis Jens⁴, Trogels Stys⁵, Bertill Pers⁶⁷ og Jep Clæmits⁸. Mand. før Powels Dag convers. paa Nør H.s Ting fik beskeden Svend Jes Hwas Foged paa Byørnehholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertil Pers⁹ i Sellekyær, Nis Smed i Kasbergh, Powel Jens¹⁰ i Lande, Oluff Gwndis¹¹ ibid., Marqword Henriks¹² i Togersjø, Mattes Smed i Skerwadh, Daudid i Stenwadh og Bertill Hwydh; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at samme Dag paa forskrevne Ting

Bolde Andersses i Gærild, Anders Skyttes Efterleverske, »kyesset« Clæmit Symensß til hendes »lagewerii« og befalede ham at skøde Jes Hwas al hendes Rettighed i Syøgard i Gærild i Nør H., som Anders Skyttæ tilforn i boede; og da skødede og solgte Clæmit Symensß paa Bolde Andersses Vegne og paa hans »echtiige« Husfrues Vegne Maeyæ Andersdotter, som er Anders Skyttes »echtiige« Datter, fra Bolde Andersses og Maeyæ Andersdotther til Jes Hwas al deres Rettighed i Syøgardh efterdi, som det er dem tilfalden paa Arvs Vegne, ligervis som Anders Skøtte havde det tilforn, og oplod Jes Hwas alle de Breve, som derpaa lydende er. Og var Bolde Andersses og Maeyæ Andersdotter samme Dag paa forskrevne Ting og stadfæstede det Skøde, og kendtes de dem Penge og fuldt Værd derfor at have opbaaret af Jes Hwass, dog med saa Skel, at hvad som Hr. Erick Ottess, Hr. Erik i Rymsyø og Krwse har i Pant af Gaardsens Tilliggelse, skal Jes Hwass selv indløse, som de Pantebreve, derpaa givne er, indeholder. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Fxl.iii 42; 2. I Sigilfeltet en Plov; 5. Bomærke; 6. Utydeligt; 7-8. Bomærker. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [5164

Jan. 23. Jens Brodstorp Ærkebiskop i Lund og menige Danmarks Riges Raad. For os paa Retterting var hæderlig Mands Bud Hr. Jens Nielß Kannik i Roskyld med vort 3. Dombrev lydende [*osv. som 5101; læs dog: vort 3. Dombrev - vi 4. Sinde - deres aabne Breves - indtil:*] Datum Haffnis crast. Vincencii. Sig. regni Dacie¹, teste Efferardo Grvbe eiusdem regni justiciario.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 14). [5165

Jan. 25. *Reg. 4738.* [Orig. Slesvig Helligtrefoldighedskirkes (3: Helligaandshusets Kirkes) Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. IX, mellem Bl. 151 og 151. *Noodt, Beiträge II. 113.* [5166

— Vi Broder Jeuph Morthensß¹ Prior i Antuortskogh og alt Konvent sstds. har i Leje ladet velbyrdig Md. Jyryen Ruth og hans Husfrue Fru Cristine Ericsdotther i deres Livstid det Gods, som vi har i Syndre Liungby i Flackeberigs H., hvilket Hr. Mikell Rudh, Gud hans Sjæl naade, Jyryen Rutz Fader, gav os til vort Kloster, med saadant Skel, at de skal give os hvert Aar i vort Kloster inden Kyndelmissedag 1 Pd. Byg og 1 Pd. Rug, godt Korn, og sker det ikke, skal vi have Fuldmagt vort

Gods straks igen at annamme. Og naar de baade døde er, skal Godset straks komme frit igen til vort Kloster. J. R. skal annamme til sig med os det Delemaal, som vi har imod Hr. Johan Oxé om Godset, som Hr. Mikill Rutz Brev, som vi derpaa har, indeholder. Og skal J. R. straks oplade os vort Gods igen, som han har af os i Redersløff i Løwe H., uden Hr. Johan Oxé afvunde os og J. R. Godset i Liungby; da skal J. R. igen have i sin Livstid Godset i Redersløff, som han hertil haft har af os og vort Kloster, som det Brev lyder, han af os derpaa har. Afvinder Hr. Johan Oxé os og J. R. Godset i Liungby, skal J. R. straks antvorde os Halvdelen af de Penge, som Hr. Johan Oxé udgiver, som er 50 lødige Mk. Vort og vort Konvents Indsegl. Givet in festo convers. Pauli.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 510. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [5167]

a) RA. Reg. 60 S. 231.

Jan. 26. Ærkebisp Johannes af Lund m. fl. giver Aflad til dem, der besøger s. Georgii Alter i Lunde Domkirke.

Perg. med 6 Segl: 1. G. 30; 2. Ærkebisp Gaute af Trondhjem's; 3. G. 176; 4. Bisp Hans af Bergen's; 5. G. 532; 6. Bisp Carl af Hamar's. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Dipl. Norv. XVI. 304; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 377.* [5168]

Jan. 28. Jeg Hans Knutß af Jonsterop a. w. sælger og skøder til velbyrdig Md. Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør en min Gaard liggende i Wæthersløff i Ringstæde H. paa den søndre Gade (Themme Olsß, 2^{1/2} Pd. Byg og 18 Grote Penninge med andre »bedhe«), og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af Henrich Meyensterop, saa det mig vel »ath nøghes«. Afvindes forskrevne Gaard Henrich Meyensterop, tilbinder jeg mig saa meget godt Gods af Rente og »beleyælighedh« igen at vederlægge inden 6 Uger derefter; sker det ikke, skal Henrich Meyensterop have Fuldmagt straks at lade læse dette Brev til Sielantzfare Landsting og lade sig saa straks uden al ydermere Forfølgning for Ejendom indføre i saa meget Ejendomsgods af mit. Medb. af flere hæderlige Herrer og velbyrdige Mænd Hr. Abbed Oluff i Skowclosther, Jasper Bryskæ⁹ i Nestwet, Jep Ericß sstds. a. w., Hr. Niels Sognepræst i Affuersie, Moghens Tueß og Jep Nielsß »burgemesteræ« i Nestwet. Datum fer. 3. ante f. purificac. Marie.

Perg. med [7] Segl: 3. Dxxi 9; 6. I Sigilfeltet en kvindelig Figur holdende et Skjold, hvori et Bomærke; ved 1. Seglrem forbundet med 5170. Henrik Meinstrups Arkiv (AM. VI. 7). [5169]

Jan. 28. Jeg Hans Knutß af Jonsterop a. w. beder hæderlige Herrer og velbyrdige Mænd Hr. Abbed Oluff i Skowclosther, Jasper Bryskæ, Jep Ericß, Hr. Niels i Affuersie, Moghens Tueß og Jep Nielsß »burgemestere« i Nestet, at I besegler dette Ejendomsbrev med mig, som jeg har givet velbyrdig Md. Henric Meyensterop paa en min Gaard i Wæthersløff i Ringstæde H. (Themmæ Olß). Sig. meum. Datum fer. 3. ante f. purificac. Marie.

Perg. [med 1 Segl]; forbundet med 5169. Henrik Meinstrups Arkiv (AM. VI. 7). [5170]

Jan. 30. Palle Bredal Byfoged i Wedle, Nis Thußenn, Jørgenn Lauritzenn, Peder Ebeß, Las Christennßen, Peder Harbuo Raadmænd i Wedle, Clemend Jensen, Morten Smedt og Matz Euertzen Bymænd ibid. Torsd. før Blasii Dag for os og flere Dannemænd, som Wedle Byting søgte, fik beskeden Md. Jep Sørennßen Borge-mester i Wedle et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Jes Iffuerßenn, Peder Hendrichßenn, Anders Skreder Raadmænd i Wedle, Peder Iffuerßen i Wilstrup, Oluff Andersen i Høynne, Nis Laßenn ibid. og Nis Jennßenn i Ladegaard; hvilke 8[!] Dannemænd vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting 2 Dannemænd Jes Winter og Nis Jonnßen Raadmænd i Weille, som var Jep Søffrinßens Lovhævdshøringe; de vidnede, at de hørte og saa', at Jep Søffrinßen gav Lov og gjorde Lovhævd selv 12. med gilde Mænd og gæve, som Kongens Foged og Tingmænd funde ham for Rette, og »indworde« han al Westermade liggende vesten og norden for Wedle fra den store Sten, som staar mellem Klosters Enemærke og Wedle Byfred, og alt det, som de har haft i Hævd til Wedle; og svor han, at det har været og er Wedle Bys rette Jord, siden Kong Waldemar gav dem »priuilegie« i Wedle. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[^aPerg. med 6 Segl.^a Vejle Bys Arkiv. — Vidisse 1553 Jan. 18 (4. fer. post Anthonii) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet »borgemester«, Raad og Menighed i Wedle deres visse Bud.] Afskr. fra 17. Aarh. efter Vidissen: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 20 a. [5171]

a—a) Saaledes Vidissen.

Febr. 1. Reg. 4739*. A. Perg. med [26] Segl: 5. Bisp Hans af Bergen's; 6. G. 532; 7. Bisp Carl af Hamar's; 9. Liv 8 (Bild (Strangesen));

10. Li 64; 11. Jon Smørs; 12. Cxlvii 6; 13. Li 8 (Has); 14. Llv 8; 15. Gaute Kanes; 16. Lxxix 4; 17. Lxviii 9 (*s iohannis bñndonis*; Thott); 18. Cxlvii 8 (*s ivrien laurfon ritter*; Oxe); 19. Lxxxiv 27 (Brock); 20. Lxviii 46 (Thott); 21. Exix 15 (*s effil monfføn*; Gøye); 22. Svend Galdes; 23. Lxviii 29 (Thott); 24. Lxx 23; 26. Otte Madssøn (Rømer)'s. Kongens ell. Rigets Arkiv (RA. B 1, Haandfæstninger). — B. Perg. med [25] Segl: 1. K. 85; 2. G. 30; 3. Ærkebisp Gantes; 4. G. 176; 5. Bisp Hans af Bergen's; 6. G. 532; 7. Bisp Carl af Hamar's; 10. Li 64; 11. Jon Smørs; 12. Cxlvii 6; 13. Li 8 (Has); 14. Llv 8; 15. Lxviii 46 (Thott); 16. Gaute Kanes; 18. Cxlvii 8 (*s ivrien laurfon ritter*; Oxe); 19. Lxviii 9 (*s iohannis bñndonis*; Thott); 20. Lxxxiv 27 (Brock); 21. Svend Galdes; 22. Lxviii 29 (Thott); 24. Lxx 23; 25. Otte Madssøn (Rømer)'s. Rigets ell. Kongens Arkiv (RA. B 1, Haandfæstninger). Trykt efter A og B: *Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 46; Dipl. Norv. XIII. 111; Rydberg III. 678*; efter A ell. B(?) (med urigtig Dag Febr. 2): *Hvitfeld VI. 11, Fol. 965 L. 23 f. n.* — Lidt yngre Afskr. i et Kvarthæfte paa Papir (med Titel skreven med en Haand, der formentlig er Ove Billes: »Konnyng Hansß handfestnyng och recess«, og med forskellige Randbemærkninger med samme Haand): Kongens Arkiv? (RA. B 1, Haandfæstninger). Benyttet: *Dipl. Norv. XIII. 123.* — Afskr. fra c. 1500 i et Kvarthæfte paa Papir: RA. B 1, Haandfæstninger. — Afskr., omtr. samtidig med Orig., i et Kvarthæfte paa Papir: Norske Rigsarkiv, Münchener. Saml., Papir Nr. 8. Herefter: *Saml. til det norske Folks Sprog og Hist. IV. 347.* — Ikke meget yngre Afskr. med Tilføjelse til Slutning med en anden Haand: »Copia auscultata et collacionata per me Thomam Martini clericum Roskildensis diocesis, sacris apostolica et imperiali auctoritatibus notarium, et concordat de verbo ad verbum cum alia simili copia auscultata et collacionata etc., quod protestor manu mea propria«; ved de enkelte Paragrafer findes ikke sjældent Bemærkningen »non tenuit«; ved »Tesligest sculle vii oc ingen vforrette« osv. i §10: Bemærkningen »Nota non tenuit, thii han toogh ii skip fra oc[!] oss oc wor borgher i Aoss etc.« AM. 4to 23 Bl. 98 a (om Haandskriftets oprindelige Ejer (∴ Ærkebisp Birger) se *Kålund, Katalog ov. den Arnamagn. håndskriftsaml. I. 353*). — Udførligt Referat, skrevet med samtidig Haand i et Foliohæfte paa Papir: RA. T. K. U. A. Sverige A II. [5172

Febr. 3. *Reg. 4742.* Perg. [med 7 Segl]. Godske Friis's Arkiv; a c. 1830 i Baggessvogn Godsarkiv^a; b 1848 af Baron Krag-Juel-Vind-Arenfeldt til Sæbygaard i Jylland foræret til Hist.-genealog. Ark.^b (RA. Godske Friis's Arkiv). *Nye Danske Mag. VI. 78.* [5173

a—a) Saaledes *Nye Danske Mag. VI. 77.* b—b) Dettes Journal S. 35.

— Jep Andersß¹ a. v. Jeg har skødet og solgt hæderlig og velbyrdig Md. Jørghen Rudh en min Gaard i Ars H. i Sersløff (Niels Olsß, 2 Pd. Korn og 1 Skill. Grot med andre »bede«), for hvilken jeg Fyldest opbaaret har, Guld, Sølv og Penge efter min Nøje. Afvindes Gaarden J. R., tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard igen at fri og saa vel »belæylich« inden 6 »ughe

dagh« derefter. Medb. af flere gode Mænd Hermyn Flæmingh² i Knwsterop, Niels Andersß i Drislæberigh, Hr. Hans⁴ i Gesløff og Hr. Thomes Mantz⁵ i Vedby. Datum in Vedby die Blasy.

Perg. med [5] Segl: 1. Clxvi 5 (Grubbe af Særsløv); 2. Llv 6; 4. G. 403*; 5. Skjold, hvori en Lillie (*s thome iohannis p̄sb*). Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. [5174

Febr. 4. Swarte Age Jensson R. m. fl. gør vitterligt, hvad Hr. Thwre Thwrssøn har tilbudt i Halmstade i sin Strid med Laurens Knob.

Perg. [med 2 Segl]. ^aSenere mulig til Bent Billes Arkiv^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 378.* [5175

a—a) Saaledes ifølge Haandskriften i Paaskrifter paa Bagsiden.

— Jeg Arffwid Trolle¹ i Berquare V. lover velbaaren Md. [Po]w[e]ll [Lax]ma[n] Høvidsmand paa Ørekrogh, at med det allerførste . . . . . jeg eller min Hustru Beata Ywerssdatter belej. . . . ., skal jeg, hun eller vort Bud komme til Stede . . . . . »en belegeligen« Sted og gøre med ham en fuld Ende . . . . . »aringhe« paa Wallan og Wallanss Gods i Hallandh og . . . . . ham igen »swodane forwaringe«, som mellem ham og mig før talet er, efter begges vor Nøje. Mit Indsegl. Datum Berquare fer. 3. post purificac.

Medtaget Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bii 2. Poul Laxmands Arkiv (RA.). [5176

Febr. 7. Ffindh Biørnsøn Dekan i Sønder og Nørre Hallandh m. fl. kundgør et Vidnesbyrd, som efter Anmodning af Sognepræsten i Halmstade er blevet afgivet om Ejendomsretten til en op til Præstebolet i Halmstade liggende Lade.

Perg. med [11] Segl: 1. Skjold med utydelig Omskrift; 3-4, 6. Utydelige Brudstykker; 8. Utydeligt; 9-10. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 33)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 379.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 591.

[5177

Febr. 16. Jens Bille¹ a. w. i Solbjerghe i Siælland. Jeg sælger og skøder til min Svoger Pether Long og min Søster Kirstine 2 Gaarde i Kwdhæddinge (Oleff Petherß, 2 Skill. Grot og 1 lüb. Mk. og Teje; Lasse Ingwarß, og saa meget) og en Fæste (Michil Thyesk, 18 Grot) og 1 øde Gaard sstds., ligger næst ud med Aaen, i Kirkehæddinge 1 Gaard (Jens Hansß, 30 Skpr. Korn, 14 Grot og Teje), 1 Gaard sstds. (Maghens Pethirß, og saa meget), i Færs H. i Wallerom 1 Gaard (Anders Atteß, 3½ Skill. Grot), i Willandz H. i Wiiby 1 Gaard (Niels Jensß, 3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot) og 1 Gaard sstds. (Hans Jeipß, 3 Pd. Korn og ½ lødig Mk.), en øde Fæste i Hoasløff (giver 1 Pd.

Korn og 10 Grot), 1 Gaard i Østre Liwngby (Hans Oolß, 2 Pd. Korn og 18 Grot), 1 Gaard i Nymæ (Knwth, 3 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard i Ledingørødh (Maghens Erlandß, $\frac{1}{2}$ lødig Mk.), 1 Gaard i Gweløff (Jes Anderß, 30 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot), 2 Fæster i Grydhby (hver 1 Skill. Grot), i Jæritzstade H. i Glemminge 1 Gaard, Niels Giortsß i Pant har (1 lødig Mk.), Halvdelen af Nockebroo Mølle, al min Del i Solbjerggordh i Siælland, som er $4\frac{1}{2}$ Pd. Korn og 2 Skpr., og 1 Gaard sstds. (Oleff Iwerß, 1 Øre Byg, 1 Pd. og 5 Skpr. Rug, $\frac{1}{2}$ Svin, 2 Gæs, 4 Høns, 6 Grot, 2 Tdr. Havre), 1 Gaard sstds. (Mattis Petherß, og saa meget); hvilken Del mig i Arv tilfalden er og i Søkendskifte i Solbierge gordh og By og i forskrevne Gods. Item kendes jeg mig at have opbaaret af P. L. Penge og Værd, saa at mig vel med nøjes, for Godset. Item kendes jeg mig at have den Del, som jeg har solgt P. L. og Kirstine i Solbierge gordh og By, for et Laan med den Del, som Kirstine er tilfalden i Søkendskifte i Solbierge gordh og By, saa længe jeg lever; og naar jeg er død, skal Godset i Solbierge gordh og By, som jeg i Laan nu har, komme frit til P. L. og Kirstine. [Afg]aar Godset P. L. eller hans Hustru, tilpligter jeg mig dem saa godt Gods at vederlægge inden 6 »wghe dagh« derefter. Medb. af velbyrdige Mænd Pether Nielsß i Alnarp Landsdommer i Skone, Thorbern Jenß³ i Skarolte, Hr. Niels Andersß Kannik i Lund, Cristiern Gloob⁵, Erick Jensß i Wgorp og Anders Galen⁷. Givet i Lund Juliane Dag.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxx 19; 3. Fxlvii 9 (Rosensparre); 5. Dxxvii 24 (s *criften pefen*; Due); 6. Utydeligt Brudst.; 7. Lviii 8; Paaskrift med en anden, men ikke meget yngre Haand: Item fik Hr. Benth Billee af Siøholm 1 Gaard i Issøwe i Sielandh (3 Pd. Korn) til Vederlag efter Jens Billis Død for 1 Gaard, som Jens Bille havde solgt Per Langh, liggende i Skone, som hedder Lidingerødth i Iwetoffthe S., og Hr. Benth Bille sagde, at Jens Bille skulde og have solgt ham Gaarden; derfor fik Hr. Benth den Gaard i Issøwe til Vederlægning af alle Jens Billis Arvinger. Peder Langs Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [5178]

Febr. 21. »Eodem anno^a to Swauestede des negesten vriidages vor sunte Peters daghe in der vasten confirmirt der Bischoff zu Schlesw. Helrick van der Wisch obige Stiftungen^b, in welcher Confirmation Baltasar Stake ein Knape genennet, und erwehnet wird, daß er zu Hadersleben wohnhaft gewesen sey.«

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Afskr.: Haderslevregistret.] Udtog herefter af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VII Bl. 108 a. [5179]

a) o: 1483. b) o: Brev af 1483 Juli 3-9 nedfr.(!; skulde nærværende Brevs Aar være 1484? eller er der en Fejl i et af Brevenes Dagsangivelse?).

Febr. 25. Niels Mandrvpp af Barethskoff R. Jeg har opbaaret 800 lub. Mk. Stæderpenge af min [Hustru] Fru Barbra, og dertil har jeg givet hende 800 lub. Mk. Stæderpenge . . . . .
 . . . . ., for hvilke 1600 lub. Mk. jeg pantsætter [hende] Barethskoffs howegardh med saa mange Gaarde, som jeg har fri i Bareth S.: først [1] Gaard (Per Andersß, 1 Pd. Korn og 8 Skill. og Ugedagsgerning), 1 Gaard (Tames [D]ydrikß, 1 Ørte Byg og Ugedagsgerning), 1 Gaard (Jes Mattesß, 10 Skpr. Byg og Ugedagsgerning), 1 Gaard (Jes Nielß, 1 Pd. Korn og 13 Skill.), 1 Gaard (Storæ Jes Mattesß, 1 Pd. Korn og 17^{1/2} Skill.), 1 Gaard (Mattes Jenß, 1 Pd. Korn og 18 Skill.), 1 Gaard (Jess Beyær, 1 Skp. Smør og Ugedagsgerning), 1 Bol (Jes Seurenß, 10 Skill. og Ugedagsgerning), 1 Gaard (Nis Seurenß, 1 Pd. Korn, 1 lub. Mk. og Ugedagsgerning), 1 Gaard (Seuren Perß, 1 Pd. Korn, 18 Skill. og Ugedagsgerning), i Barethholæ 1 Gaard (Lass Perß, 1/2 Td. Smør og Ugedagsgerning), 1 Gaard (Knudh Swænß, 1/2 Td. Smør og 3 Ørte Korn), 1 Gaard (Jes . . . . ., ... Td. Smør og 3 Ørte Korn), 1 Gaard (Seuren Knudß, 1 Pd. Korn, 12 Skill. og Ugedagsgerning), 1 Gaard i Hawe (Kieldh, 1 Pd. Korn og Ugedagsgerning), 1 Gaard i Bareth (Jes Jensß, 1 Ørte Byg og Ugedagsgerning), Bareth Mølle (12 Ørte Mel). Afgaar jeg før Fru Barbra, skal hun have fornævnte Gaard og Gods for et brugeligt Pant, saa længe mine Arvinger løser det igen af hende. Og skal Fru Barbra beholde halv min Bo og Bopenge, naar jeg afgaar; og forbyder jeg mine Arvinger, at de uforretter hende herimod. Medb. af andre gode Mænd Lawe Brok paa Æsdrupp, Hinrich Knudß paa Byghholm, Hennich van der Wisk, Hanss van Anefeld, Erich Stwræ . . . . . Emikß. Datum in crast. Mathie ap.

Perg. med [7] Segl: 2. Utydeligt; 7. Forsiden mangler; gennemskaaret. (? Senere tilbagegivet til) Barritskov Godsarkiv; 1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA).

a) Dettes Journal S. 46.

[5180]

Febr. 27. Pether Olsson kaldet Krwsæ, Borger i Lund, sælger Hr. Moghens Kempe 1/2 Gaard i Malmø.

Perg. med [4] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Udslidt Brudst. Senere (jfr. 1483 Apr. 4) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 380.*

[5181]

Marts 1. Hans Hwitß¹ Herredsfoged i Sønder H. i Lange-land, Mattes Jonsß² i Skoffzgod, Jes Matß *ibid.*, Esbern Jensß⁴ i Lindesse a. w. og Anders Hwitß i Trvgeloff. Kundgør vi os

at have været paa Sønder H.s Ting Lørd. efter Mathie ap. Dag, saa' og hørte, at beskeden Md. Anders Smed i Lindesse fik et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Boo Perß i Hesløff, Jep Perß ibid., Mattes Skradher, Jes Jepß, Hans Perß i Oræ, Mattes Jensß i Kædeby, Anders Bonde i Lingelsse og Nis Hansß i Ylebølle; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at 5 Dannemænd: Hans Laurensß, Anders Ywerß, Jep Laurensß, Jep Perß og Michil Boosß samme Dag paa fornævnte Herredsting vidnede, og dem vitterlig er og mindes, at den Jord i Wynneby, som Birgitthæ Smedzdotther paa boer, »ther man kalle« Ffwndenss tooffth, er kommen af Pylægord og ligger i Pylægordz rette Fang og Maal, og Jahannæ Swales, som boede i Pylægord, hvis Sjæl Gud have, »lædhe« Marinæ Lasses, Hans Laurensß Moder, fornævnte Jord at bygge paa. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 5 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 2. Fiv 1 (Hvitaks); 3. Kun Spor; 4. Cxxii 4; 5. Utydelige Rester. (RA. Topogr. Saml. Papir, Sønder H. Langeland, Lindelse S., Vindeby.) LDipl. [5182]

Marts 3. Reg. *7706. Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 88; Kbhvns Dipl. IV. 189; Missiver II. 112.* [5183]

— Seueren Niels Foged paa Hornom H.s Ting, Per Pouels Præst, Per Twrisß, Anders Bæk, Las Brwn, Crestern Mortensß, Oluff Jebß og Las Andersß. Mand. før Midfaste paa Hornom H.s Ting fik velbyrdig Md. Joen Wiffertß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Bæk, Las Palß, Las Andersß, Crestern Mortensß, Nis Persß i Nybe, Anders Mortensß, Mates Gregersß og Bertill i Hærswm; hvilke vidnede, og dem vitterligt er, at Torstetbro Mølle, som hun nu er forefunden og har været i 50 Aar, havde Wiffert Joensß og Joen Wiffertsß i Værge ukært i 50 Aar til nu i Aar, Lodwigh Marsen gav der Kære paa. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at de aldrig havde hørt af deres Forældre eller af andre uvildige Dannemænd, at Wifferth Joensß gav Hr. Palli Marsß nogen Leje af forskrevne Mølle, Smør eller Mel eller anden Skyld. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [5184]

Marts II. Pether Stygge i Legewid pantsætter eventuelt Ærkebisp Jens Brostorpe i Lund 2 Gaarde i Westre Torppe i Wæmundehøyss H. Perg. med [3] Segl: 1. Lviii 11 (Galen); 3. G. 78*. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 381.* [5185]

Marts 13. »Itt sandemendtz breff wdgiiffuet till Hendst herritz ting anno 1483 torsdagen nest ephter midfaste, liudendis att a werre giordtt och soerridtt rett^a marckeskiell emellom Haslegaardtt och Torup wester wd aff thend store moeße neder, som kaldis Høemoße, och saa en sig neder lige wdi øster emellom Michels Tange och Møgelholtt och saa lige øster ind till reffgraffuen och saa fra reffgraffuen och lige øster att thend rene och till en bøg, som sandemendt haffuer grimitt, oc saa ind till aalen och saa øster ind till haffuitt paa thend nørre side till endell till for^{ne} Haslegaardtt och paa thend syndre side till Torup; item er tilsoridtt aff sandemendt till for^{ne} Haslegaardtt en aelgaardt, ligger wester wedtt her Anders Jachimsøns algaardt, met hindis forstrog, saa thett ther er ingen aalgaardt emellom for^{ne} her Anderßis algaardt och thend, thend for^{ne} algaardt suore the till endell till Haslegaardtt.«

[A. Perg.^b Viborg Bisps Arkiv (en Vidisse af 1484 Dec. 18 nævnes *ÆA. II. 343*). — Aa. Optaget (fuldstændig?) i Vidne uden Datum af Wiburg Landsting.] Aaa. Udtog af Landstingsvidnet anført i Stadfæstelse 1577 Apr. 27 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Jørgenn Løcke til Offuergaardtt Ridder, Befalingsmand i vort Kloster Mariagger. Den originale Stadfæstelse: Perg. med 1 Segl. Jørgen Lykkes Arkiv (RA.); Afskr. efter Koncept hertil: RA. Rigens Forfølgningssbog 1575-82 Bl. 68 b (Stadfæstelsen her dateret 1577 Apr. 26). — Ab. Et noget kortere Udtog anført i Brev 1583 Sept. 19 af Mouritz Stygge til Holbeckgaardt m. fl., hvorved de afgør en Sag mellem Hr. Jørgenn Lycke til Ouffuergaardt og Corffuitt Wiffertt til Neß paa hans afdøde Broder Axell Wiffertts Børns Vegne; Brevet fremlægges af Jørgen Lyckes Foged. Perg. med [5] Segl: 1-2, 5. Axel Vifferts Arkiv 1583 Sept. 19; c1887 af Godsejer J. Kiellerup foræret til Gehejmarkivet^c. — Ac. Et tredie, ganske kort Udtog anført i Brev 1544 Febr. 21, se 2531. [5186

a—a) Ab: sandemendt y for^{ne} herrett afsagde thieris toug och eed, ðom thii haffde giordt och udduorett. b) Saaledes Aa og Ac. c—c) Jfr. *Meddel. fra det kgl. Gehejmark. for 1886-88* S. 39.

Marts 14. *Reg. *7707.* Perg. med 3 Segl: 1. G. 447 (*s fris mathie pet lectoris roffilden ordis p̄dicator*); 2. G. 456; 3. G. 455. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Gcheimearch. III, Till. S. 13.* [5187

Marts 15. Brwnell Biskop i Skaræ, S[ten] Stwre R. i Gribsholm og Sweriges Riges Forstander, Niels Stwre, Twre Tursß, Aghæ Jensß, Hans Agesß, Niels Ericsß RR., Lindorm Biørsß og Arffwit Knwtsß VV. Lörd. før Gertrud[s] Dag var vi stedte i Skare Rigens »ærendhæ«; da havde ærlig og velbaaren Kvinde Hustru Cristina i Maretorp Bud efter os, at vi skulde gaa til hende did, som hun laa i Guds Plage paa sin Seng, og hun længe saa ligget har; hvilket vi gjorde og funde hende der ved sit fulde »samwith och skæl«, som en Guds skellig Menneske burde at være, end det at Gud havde »kræncth« hende til sit Legeme. Da lod hun »wnderstaa« disse Ærinder lydende:

Værdige Fader Biskop Brwnell og ærlig og velbaaren Herre Hr. Sten Stwre, strenge Ridder og Sweriges Riges Forstander med flere ærlige og velbaarne Herrer og gode fribaarne Mænd, jeg beder eder for Guds Retvished Skyld og eders »erlighæ herrædom« Skyld, at I hjælper mig saa meget, som [mi]g er Ret i; jeg kærer det for Gud og for eder den store Svig, som mig fattige Guds Fange og »wertzløsæ« Kvinde sket er og daglig sker endnu af den, som jeg vel troede og hedder Mates Tagesß. Det kom saa til, at Mates Tagesß var begærende noget Gods af mig og lovede mig saa stor Villie og Kærlighed derfor, at jeg skulde sælge det ham, hvilket jeg »testhewær« og saa gjorde og solgte ham 5 Gaarde i Skanæ hver ved sit Navn, som mit Brev udviser, hvad de »hedhæ«, og hvor som de ligger i Herreder og Sogne, og bad jeg ham selv lade skrive Brevet om forskrevne 5 Gaarde, saa at han »ware« forvaret med, og ej mere Gods, og jeg dertil betroede ham til mit Indsegl og bad dertil Biskop Hansß Indsegl, hvis Sjæl Gud naade, og Kapitels Indsegl, som dem »en deels« vel vitterligt er og endnu nærværende til Stede er. Da lod han mig se det Brev, som jeg bad ham besegle og tilstod om de 5 Gaarde, og et andet Brev »dithæde« han sig selv med Biskops og Kapitels Indsegl med mit mig uvitterligt, lydende, at jeg havde bebrevet ham alt det Gods, som jeg havde i Bleginghæ, og det »wanth« han falskelige; »endh« de 5 Gaarde undte jeg ham for 200 Mk. saa med Skel, at han skulde givet mig Landgildet og »saghøren« hvert Aar, saa længe jeg levede, hvilket ikke sket er, og har han nu bebrevet sig alt mit Gods i Bleginghæ til de 5 Gaarde for de 200 Mk., som er 9 Gaarde og 20, hvilket jeg havde for mange Aar lovet og bebrevet, at jeg aldrig vilde afhænde mig mit Gods i Bleginghæ andre end mine rette Arvinger til deres Haand, om mig trængte, thi at jeg hverken maatte eller vilde gøre [det]. Item er mig sagt, at det staar saa i Mates Tagesß Brev, at jeg skulde have arvet det Gods i Bleginghæ efter min Brodersøn Niels Ericsß; hvilket ikke saa skal findes, fordi at min Moder levede længe, efter at Niels Ericsß var død, og Godset hørte hende til, og thi arvede jeg det Gods i Bleginghæ efter min Moder og ikke efter Niels Ericsß, som jeg vil bevise med disse gode fribaarne Mænd, hæderlige Klerke og gode Kvinder: Lindhorm Biørsß Lagmand i Westhergillandh, Sigghæ Laurisß i Skaftthæby, Biørn Benitsß i Helghækees, Tordh Jeppesß, Moens Lamb i Deiebiergh og Hans Swensß VV., Hr. Tryels Sogne-

præst i Hossæby, Hr. Triels Forstander i »spitall« hos Skare og Hr. Hans Wickmantsß »prebendatus« i Skare, Fru Ragnill i Skare, Husfrue Ragnill i Skaffthæby og Hustru Ingerdh Baatz med flere, om Behov gjordes; og har I selv at mærke, at jeg ikke havde solgt saadant Gods for 200 Mk. Thi kære Herrer, gør det for Guds Retvished Skyld og for hans og min Sjæles Bestandelse Skyld, at I hjælper mig i disse Ærinder saa meget, som vi er »reth« i efter disse Artikler, og dertil vil jeg vilkaare min Sjæl aldrig at komme for Guds retvise Dom, om det nogen Tid kom i min Hu anderledes at afhænde mit Gods end, som forrørt er, og staar jeg nu ingenlunde Mates Tagesß Køb[b] til paa de 5 Gaarde i Skanæ, efterdi at mig ikke er holdet det, som mig sagt var, og han saa har ganget mig efter med den store Svig, som forrørt er. Jeg vilde vel gerne ydermere tale, og jeg »formaa« det ikke, som I vel selv seer. Dette er min ydmyge Bøn til eder, at I mig være behjælpelige, som forskrevet staar, hvilket eder Gud lønne og s. Erick Konge. Og er jeg begærende alles eders Indsegl paa dette Brev med mit eget. Givet og skrevet ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 8 Segl paatrykte Bagsiden: Svenske. (SvRA. Papir.) [5188

Marts 17. Hans Konge. Gertrudis Dag paa B[iskop]sgaarden i Viborg, nærværende Hr. Jep i Burglom og Hr. Niels i Viborg Biskopper, Hr. Erich O[tte]ß, Hr. Strange Nielß vor Hofmester, ... [Hr. Lo]dwiig Nielß, Hr. Axel Lageß, Hr. Anders Nielß, Hr. Niels Timme[ß] og Hr. Anders Jacob[!] Anderß RR. og . . . . . vore Mænd . . . . ., var for os Cristiern Steen kærende, at Biskop [Je]ns i [Aa]rs, hvis Sjæl G[ud naade], lod ham med . . . . . sætte i Fængsel og . . . . . han[s] Gods og »breff« s. . . . . lovufor[vunde]n, den Tid han grebes, og endnu er. »Wort« der saa paa sagt, at han skal straks igen have alt . . . . Gods, rørende og urørende, som ham frataget var, og hvis det skyldet har, og sammeledes hans Breve og alt . . . som han i »swodane made« mistede, ihvo det i Væрге har. Item som Cristiern Steen adspurgte, hvem han skulde tiltale for det Vold og Uret, ham sket er, der »word« saa paa sagt, at Biskop Eiler i Aars, nogle Fuldmægtige paa Kapitels Vegne sstds. og Biskop Jenß Arvinger skal komme til Købendehaffn det første »mode«, der holdes; der skal afsiges, hvem ham bør til at tale for hans Skade. Thi beder vi eder, Biskop Eiler i

Aars, Kapitel sstds. og Biskop Jens Arvinger, at I møder for os i Købendehaffn med eders Breve der at svare ham til Rette, og lad det ingenlunde. Vi har og annammet ham og alt hans Gods i vor Beskærmning, forbydende alle ham herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum *etc.* nostro sub secreto, quod tempore istius[?] . . . . . e non habuimus.

Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1484 Apr. 7) til Kongens Arkiv; *ÆA.* IV. 55, *XLI. 13* (RA. C 3, Domme). [5189]

Marts 17. Gregors Magns Byfoged i Kjøpmanhaffn, Claus Nyman² Borgemester, Niels Wedhmer og Laurens Peder^s Raadmænd, Laurens Dodde, Olaff Anders^s og Jens Michels⁷ Borgere sstds. Mand. før Palmesøndag paa Kjøpmanhaffn Byting skødede beskeden Md. Mates Jeips^s, som kaldes Wak, Borger her sstds., Hr. Gregorio Kapellan til Vor Frue Kapel i s. Niclai Kirke i Kjøpmanhaffn og hans Arvinger en Gaard og Bolig, som Mates Wak selv i boer, som er den vestre Halvdel af den hele Gaard, som Jeppe Wak, Mates Waks Fader, fordum aatte og i boede, liggende østen fra Pilestredet vesten næst den anden Halvdel af forskrevne hele Gaard, som Hr. Gregorius tilforn af Mates Wak købt havde, som de Breve, som derpaa gjorde er, indeholder, med al forskrevne Gaards og Boligs Tilhørelse, som det Købebreve, som derpaa gjort er, indeholder, med alle de Breve og Rettighed, som M. W. og hans Forældre derpaa og i har. Og kendtes M. W., at han havde fanget god Betaling af Hr. Gregorio for forskrevne Gaard og Bolig til hans fulde Nøje. Og efter det at forskrevne Gaard og Bolig var tilforn lovbuden paa forskrevne Ting, og ingen Gensigelse imod var, »wort« forskrevne Skøde fast mælt at blive til evig Tid. Vore Indsegl. Givet, som forskrevet er.

Perg. med [7] Segl: 2. Cxi 1; 5. Bomærke; 7. I Sigilfeltet en Dør.
^a Af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^a (RA. København (Tillæg)).
 a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 197.* [5190]

Marts 19. Jep Orm¹ Byfoged i Roskilde, Jes Krwss², Olaff Jeps³ »burgemestere«, Jes Boos^s, Jep Andher^s⁵ Raadmænd, Maghenss Søffryn^s, Niels Jens^s Baghere Bymænd sstds. Onsd. før Palmesøndag paa vort Byting var en ung Mand Olaff Jeps^s, Olaff Hørffs Dattersøn, og skødede beskeden Svend Niels Jens^s paa hans Fæstekvindes Vegne Barbare, Olaff Hørffs Efterleverske, alle de »hws« og Rettighed, som ham af Arv tilfaldt efter hans Morfader Olaff Hørffs Død i en Gaard i Roskilde i s. Olaffs Sogn,

som Olaff Hørff i boede og ligger mellem de 2 Gaarde, som Hr. Jep Rebergh og Jes Krwsse nu i »værde« har, og sønden for den Bod, som Olaff Jeps har ud til Thorffgaden liggende. Og kendtes han sig at have opbaaret Fyldest, Værd og Penge af Nielss Jenss paa Barbares Vegne for fornævnte Andel, saa at han takkede hende for god Betaling. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold (nu løst vedliggende); 2-3. Bomærker i Skjolde; 4. Utydeligt; 5. Exvii 4 (Baden); [6. a]; 7. Bomærke (nu løst vedliggende). Senere (jfr. 1489 Maj 21) til Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalenæ Alter) (AM. XLIII.15). LDipl. [5191

a) Nævnt af Langebek 1742 i LDipl.

Marts 20. Andhers Jenss¹ Byfoged i Lwndh, Hans Pedherß, Jens Fyøn »borgemestære«, Pedher Hemmingß, Swen Trvellß, Heming Pedherß og Niels Lasß Raadmænd sstds. Torsd. før Palmesøndag var paa Lwnde Byting beskeden Md. Pedher Hemmingß Raadmand i Lwnd, som var fuldmægtig gjort af Elnæ Scinders og Karinæ Wermesthæres hendes Datter at skøde en begges deres Gaard. Da skødede Per Hemingß fra dem til Powel Wlff fornævnte Gaard, som ligger i Lwnd i »worffrvæ kyrkæ lillæ« Sogn sønden hos Glaambeeck; for hvilken Gaard Per Hemingß efter deres Ord sagde dem fuldt at have opbaaret, saa at dem vel med nøjedes. Vore Indsegl. Givet i Lwndh osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Flii 5; 2-4, 7. Bomærker (4. i Skjold); Paa-skrift: Ad altare s. Margarete in littera N. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 140* (SvRA. Perg.). LDipl. [5192

Marts 21. Aghe Bingh¹ i Dybeck »aa wapen«. Jeg sælger og skøder til velbyrdige Md. Thage Hinricß i Brame 5 mine Gaarde i Hannes i Ingenstad H. (Cristiern Mattesß, 7^{1/2} Skill. Grot; Nis Mattesß, 1 lødig Mk.; Nis Jenss, 1 lødig Mk.; Per Gwmesß, 1 lødig Mk.; i den 5. boede Budmyn Laurensß, og giver 4 Skill. Grot til Landgilde). Og kendes jeg mig at have oppebaaret fuldt Værd og Penge af Taghe Hinricß for forskrevne Gaarde. Afgaar forskrevne Gaarde Thage Hinricß, bepligter jeg mig saa godt Gods af Rente og »beyleylighet« inden 6 »ugher dagh« derefter igen at give. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Jens Brostrop² Ærkebiskop i Lwndh, Hr. Jens Tetz Ærke-degn sstds., Mester Jon Skaldræ Kannik sstds., Hr. David Arildß⁵ i Swenstrop, Hr. Axell Brade⁶ paa Krogholm RR., Hans Arwitß⁷ i Jordbiergh og Morthen Jyde⁸ i Castløssæ »aa vapen«. Datum Dybeck fer. 6. ante dnicam. palmarum.

Perg. med 8 Segl: 1. Iii 10; 2. G. 31; 3. Utydeligt Skjold, Brudst.; 4. Ubetydeligt Brudst.; 5. Gxix 4 (Qvitzow); 6. Lii 5; 7. Cxxvii 3; 8. Fliv 1 (*s mortten mortenfjen*). Senere (jfr. 1495 Sept. 22) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [5193]

Marts 21. Vi Karen Jeibsdotter¹ af Haakgard, Iwer Mwnckz Efterleverske, og Jens Knogmosæ², som Iwer Mwnckz rette »borwærii« er, hørte de Pantebreve og Skødebreve, at Jep Iwersß, der man Knogmose kalder, har pantet og siden skødet hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Eric Ottessß til Biornholm R. alt hans Arvegods, som ham er tilfalden efter hans Fader Iwer Mwnck og hans Søkende eller tilfalde kan efter hans Moder, Søkende eller efter nogen hans Venner. Nu har vi siddet over en venlig »dedingh« med Hr. Eric Ottessß og tillader, at Hr. Eric Ottessß skal beholde til evindeligt Eje Bordzgard, Bordzskow, Østerskow og et Byggested, som kaldes Kollenade, i Høwsløff S. i Fyentz H., og kendes vi os eller nogen Iwer Monckz Børn ingen ydermere Del at have i fornævnte Gods. Og det andet Gods skal »arffuingh« igen have, som Hr. Ericz Brev paa lyder. Medb. af »werburdug och beskeen men« Porss³ i Helstrop, Eric Bwgy⁴ i Wyskomødh, Per Jensß VV., Jes Michelß i Wyskom og Mattes Mwrrmester i Ordwp. Datum die Benedicti.

Perg. med 7 Segl: 1. Fxvii 29; 2. Flvii 15; 3. Gxvi 72 (*s iohān pors* (?)); 4. Gxvi 51; 5. Bomærke?; 6. Utydeligt Skjold; 7. Bomærke; Paaskrifter fra 16. Aarh. fra 2 forskellige Tider: »Lidende paa Bordzgaartt oc [et] byggested y Swendstrvp« og »Anne Ollisdotter«. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [5194]

— Kongeligt Stadfæstelsesbrev for Henrik Olsen Provst i Norsse paa Gods i Faxingh, Damgordh, Hedegordh og Gods i Færingh og i Transse.

^aPerg. [med 1 Segl]. 1856 i Arkivet paa Sebbekloster^a (ikke undersøgt i 20. Aarh.). — Afskr. af Plesner 1856: LDipl. Herefter: *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 68.* [5195]

a—a) Saaledes LDipl.

Marts 22. *Reg. *7708.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 86. Ribe Kapitels Arkiv; ^a1795 af den daværende unavn-givne Ejer udbudt til Salg^a; senere til Fyns Bispearkiv (RA.). *Missiver I. 77.* [5196]

a—a) *Maanedskriften Iris Jan., Febr. og Marts 1795 S. 209.*

Marts 24. Tingsvidne af Ryntz H., givet Hr. Jens Matsøn til Wesborgh om Fiskeriet i Syndher aa, paa hvilken han tidligere havde gjort Lovhævd.

Perg. med [16] Segl: 6-7. Utydelige Brudstykker; 9. Utydeligt Skjold og Hjelm; 10. Forsiden mangler; 11-12. Utydelige; 13. Bomærke. Jens Madsøn Munks Arkiv; senere til Lynderupgaard Godsarkiv (NLA. Lynderupgaard Godsarkiv, Pergamenter (Depositum)). *Saml. til jydsk Hist. IX. 335* (læs: Anders Lwnkær - Keldhß - Grøn, Lwnno i - Keldh - Reystrvp, Lwno i Hwamme - i Ebdrvp - Laurisß i Wgelriis - Niels Sebbisß). [5197

Marts 24. Vi Jorien Krwmpen¹, Tugi Jensß af Dalsgard, Jepp Hinriksß, Ennert Laurensß, Anders Lowenkiær⁵, Llawi Kieldsß, Cristern Grun, Elbek, Lluno, Jens Nielsß a. w., Michel Ericsß, Per Ericsß, Jes Morthensß, Jes Laurensß, Nis Andersß, Nis Glad og Thomas Ericsß. Mand. efter Palmesøndag var vi nærværende med andre gode Dannemænd, »hwre« Litle Wetle i Ringx H. paa den søndre Aa og »fiskgarthe«, som Biskop Niels og Hr. Jens Mattisß om trætter, som vi var tagen til Synsmænd at se og sige det sandeste derom, vi kunde spørge af andre gamle Dannemænd, og vi kunde finde i Sandhed, hvilket den søndre Aa var. Da »tytte« os alle, og ej vi kunde andet spørge eller finde, end den Fiskegaard er bygget i ret Sonder aa, og ingen Aa er imellem »sonder land« andre end Sonder aa, og den Bæk, som Biskop Niels vil nu gøre til Sonder aa, er ej Sonder aa i nogen Maade; det er en »frebeek« og er udskaaren med Haand, og ej vi kunde finde »steeg« eller Pæle eller sand Jertegn, at der har været »fiskegarthe« i den Bæk af Arilds Tid. Og staar vi fuldkommelig til det Syn. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Ivii 7; 3. Utydeligt Skjold; 4. Ubetydeligt og utydeligt Brudst.; 5. M 54; 6. Utydeligt Skjold; omtr. samtidig Paaskrift: »Paa Loostrvp och fiskerii«. Jens Madssøn Munks Arkiv; senere til Lynderupgaard Godsarkiv (NLA. Lynderupgaard Godsarkiv, Pergamenter (Depositum)). [5198

Marts 25. Vi Hans [Konge]¹ hilser eder, som boer i Da[nmark]. For os paa vort Retterting var [hæderlig] Mands Bud Hr. Jens Nielsß Kannik i Roskylle med 4 vore Dombreve, det 4. [o: 5165] skrevet paa Per[gamen]t med hængende Indsegl, lydende, at Kong Cristiern vor Herre Fader har stadfæstet Kong Ole[ffs Dombre]v, som han havde tildømt Hwid Jensß Arv[ing]er 1 Bol med 2 Ørtu[ger Jord] i Hødwet i Tutze H. [til] evindelige Eje, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi hyder vi alle i Danmark, som dem nogen Rettighed i forskrevne Gods kendes at have for Ejendom, Pant, »laan« eller Gave, at de inden 6 Uger og 1 Aar, efter d[ette v]ort Brev er læst, møder for os paa vort Retterting med alle deres Breve paa forskrevne

Gods, at nyde og undgælde, hvis vi dem derom for Rette findende v[order]; saa fremt at kommer ingen for os inden forskrevne Tid, da giv[er] vi der fremdeles vore Breve paa, som af Rette bør. Datum Ottonie die anuñciac. Marie nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: det under 4490 beskrevne og samtidige Paaskrifter: »Citacio generalis per annum et sex ebdomadas«, og: »[Anno] domini mcdlxxxtercio feria quarta ante sanctorum Viti et Modesti [da]gh tha [war thette] breff brvdet oc læst po Sielantzfare [l]antztin[g.] . . . . . testimonium sigillum presentibus . . . .«. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 15). LDipl. [5199]

Apr. 1. Vi Hans¹ Konge hilser eder alle Bønder og mene Almue, som ligger til vort Slot Lundenes. Som I vel ved, at forskrevne vort Slot er ganske ilde forfaldet i mange Maader, som paa kender, da har vi befalet Hr. Anders Friis vor Mand og Tjener at bygge der et nyt Hus paa og det at forbedre, som Behov gøres. Thi beder vi eder og byder, at I er ham lydige og tilhjelper ham forskrevne Hus op at bygge, i »hvilke mode« han eder derom tilsigende vorder, og værer ham til Rede med Ægt, som han Behov har til Slots Behov, efterdi som han eder derom tilsigende vorder. Der gør I os synderlig til Villie i, og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Ripensi 3. fer. pasce nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 86. Anders Friis's Arkiv; senere til Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv? (RA. Danske Kanc., Div. orig. Kongebreve 1481-1571, I). LDipl. (Reg. *7710.) [5200]

Apr. 2. Københaffns s. Nicolai Kirkes Værger lejer til Henric Andersson en Kirken tilhørende Gaard i Pilestrædet.

[^aPerg. ^a Senere tilbagegivet til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv ^a.] Afskr. fra 18. Aarh. for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 189.* [5201
^a—^a) Saaledes LDipl.

— Vi Hans Konge tillader, at vore og Kronens Borgere i Wahrd skal frit have og beholde en »heedt«, som kaldes Haarhede marck, som ligger mellem Riber wey og Orre weie, som tilforn gaves af 1 Ørtug Havre og 1 Td. Aal, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Ripensi^a 4. fer. pasce nostro sub sig. presentibus ^bdors[o]te[n]us impress[o]^b.

[A. Orig. Varde Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 5 b). [5202

a) Aa: Ripensis. b—b) Aa: dorsatemus impresse.

Apr. 2. Udtog: *Hvass III. 126*; *Reg. *7711*. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 175*.

Apr. 3. Ufuldstændigt Aftryk: *Wieselgren, De la Gardiska Archivet III. 117*; *Reg. 4743*. Se Udaterede Breve (*Dipl. Norv. XVI. 374*).

Apr. 4. Magnus Kempe Kannik i Lund gør Testamente.

Perg., beskrevet paa begge Sider, [med 6 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 171* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 383*. — Hertil 5076, 5181. [5203

Apr. 8. *Reg. *7712*. Perg. med [5] Segl: 1. Vistnok Lvii 19; 2. Utydeligt Skjold; 3. Skjold, hvori en Skraabjælke, hvori 3 Figurer; 4. Lxv 52. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 368* (RA.). *Saml. til jydsk Hist. VI. 32*. [5204

Apr. 12. Udtog: *Hvass III. 127*; *Reg. *7713*. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 176*.

Apr. 17. Hans Konge. Paa det at vor og Kronens Købstad Koldinge maa forbedres, og vore Borgere og Almue sstds. maa des bedre »vidkomme« at give os deres aarlige Skat og anden kongelig Tyngde, stadfæster vi alle de Privilegier, som fremfarne Konger i Danmarck dem givet har, undtagen den Artikel^a: om nogen i »hereden oc bygden« er nogle Borgere i Koldinge gældskyldige, da skal Borgerne advare dem til deres »vernekirke« eller Brofjæl; den Artikel skal holdes om den Gæld, som loves i Koldinge, og ej ellers. Item har vi tilladt, at vore Borgere i Koldinge maa nyde deres fri Byfred saa langt, som deres Mark Brendekersmark rækker, indtil Dalby Aa, dog hver Mands Rettighed, som deri har Ejedel, uforkrænket. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Koldinge fer. 5. post dnicam. misericordia dni. nostro sub secreto.

Dn. rex per se in presencia r. p. Dn. Nicolai Glob episcopi Wiber-gensis et Dn. Strangonis Nicolai M.

Perg. [med 1 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 14 a). LDipl. [5205

a) Se *Rosenvinge, Love V. 303 § 4* (Aar 1452).

— Nis Brvn Foged paa Løwæ H.s Ting, Hermen Flæmyngh² i Knwtzstrøp, Nis Billæ³ i Solbieri, Hans Biørnsø⁴ Sognepræst i Gesløff, Nis Eypsø⁶ Sognepræst i Helsinghe og Erych Andersø Foged i Solbieri gordh. Torsd. før Jøryens Dag paa Løwæ H.s Ting spurgte velbyrdig Md. Per Rwdh af Wong-

serøp sig for, om der var nogen Mand vitterligt, at Fru Kerstynæ, Cristiern Rwdz Efterleverske, var her nogen Tid paa Tinge eller hendes Bud og gav Ilding paa, at hendes Søn Jahan Rwdh satte hendes Gods ud her i Kragherøp eller anden Sted, eller hun sagde sig af Arv eller Gæld efter Jahan Rwdh. Derpaa »bedes« Per Rwd et Stokkevidne; da bad jeg Jes Owelsß af Hyinghe tage 11 Dannemænd til sig, som var Jep Brvn af Hyinghe, Jes Persß af Lowæ gordh, Jep Jensß af Ryghi, Per Jensß ibid., Lass Nielsß af Vglerøp, Andersß Bæynsß af Hersløff, Per Rødh af Blæsynghe, Lass Eypsß af Sobieri, Mates Hwidh af Fynderøp, Nis Byry af Halitsløff og Oluff Swdher af Fulydhe; disse 12 Dannemænd sagde paa deres Tro, at de havde aldrig hørt, at Fru Kerstinæ var ej[!] her paa Tinge eller hendes Bud at give Kære, at hendes Søn Jahan Rwdh satte hendes Gods ud uden hendes Minde, og ej hun sagde sig af Arv eller Gæld efter Jahan Rwdh. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 6 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Llv 6; 3. Lxx 19 (*s ies bilde*); 4. G. 403*; 5. Utydeligt Skjold; 6. I Sigilfeltet Bogstavet n (*nicolai iacobsen*). Peder Ruds Arkiv (RA.). LDipl. [5206

Apr. 17. Kirkeværgerne ved Flensborch Nicolai Kirke lover at holde Gudstjeneste for Gotschalck Vlamincck Præst i Hodorp paa Altzen. [Orig.] Udtog og Brudst.: *O. H. Moller, Genealog. Tabellen u. Nachrichten von der Prehnischen Familie S. 16 = Dipl. Flensburg. I. 639.* [5207

Apr. 23. Ick Ghese¹, zeligen heren Detleues Reuentlouwen ritters dochter unde Peters van Aleuelden wedewe, byn frouwen Dorotheen koninghinnen schuldich 1700 lubesche mr. penninge, also to Lubeke unde Hamborch ghenge sint, van rekenschopp twisschen eren gnaden unde my van Peters mynes eeliken mannes van der vogediie des slotes Sunderborch unde reden uppgeboreden geldes wegenn to behoff des ummeslages tome Kiile ime jare 83 bauen sodane geldt, also Peter van Luder Mynreke borger tome Kiile vor 10 szelandessche last garst entfangen scholde, unde 1 last weten nicht in de uppgenanten 1700 mr. gerekent, van welkerenn 1700 lubesche mr. penningen ick myner gnedigesten frouwen uppe den negesten ummeslach bynnen deme Kiile effte uppe ener anderen zekeren stede ime lande to Holsten, dar id eren gnaden ere geldt uppetoborende beqwem is, betalen schal 1000 lubesche mr. vorscreuener munthe unde ouer eyn jare, also men schriff 85, tome ummeslage uppe stede vorscreuenn de 700 mr. ock vorschreuenn

munthe sunder renthe. Myn ingesegel; unde ick hebbe de duchtigen Clawes van Aleuelde to Segarden, Hans van Aleuelde³ to Dorninge, Hans Rantzouwe Hinrickessone amptman to Hadersleue unde Iwen Reuentlouwe⁵ amptman to Sunderborch gebeden, dat se ere ingesegele vor dessen breff willen hangen, dat wii bekennen dat umme bede willen der frouwen Ghesen gerne gheदान hebben. Gescreuen uppe deme slote Sunderborch ame dage Jurgens.

Perg med 5 Segl: 1. Lxlix 74; 2. Utydeligt Skjold; 3. Dxli 18; 4. Utydeligt Skjold og Hjelm; 5. Skjold med Reventlow-Vaaben. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 41). [5208]

Apr. 25. Doktor Jehan Dekan og Kapitlet i Roskilde udlejer en Gaard i Malmøge i Skademandz ladegard til Conradus Hwitstat Borger i Malmøge.

Perg. [med 1 Segl]. Senere tilbagegivet til Roskilde Kapitels Arkiv? (AM. VI. 8). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 387* (læs: sigillum nostrum - die sancti). [5209]

Apr. 26. Tingsvidne af Tyril H., at Clawes Bryske af Løgssmoss paa egne og Medarvingers Vegne gjorde Lovhævd paa Kerssgardhs Byggested og paa Roskær.

Perg. [med 7 Segl]. Claus Bryskes Arkiv (RA.). *Nielsen, Gl. jydske Tingsvidner S. 119.* [5210]

Apr. 28. Maghens Bertilß Byfoged i Køge, Mattis Beintß, Mattis Boß Borgemestre, Michil Boß⁴, Oluff Persß, Truels Hwidh og Jes Nielß Raadmænd sstds. Mand. før Philippi et Jacobi Dag skødede for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, beskeden Md. Pedher Jensß Raadmand i Køge til beskeden Md. Albrett Hansß Raadmand sstds. paa hæderlig og velbyrdig Mands Hr. Johan Oxes R.s Vegne Hus og Jord med Grund og Bygning, som er 7 Alen og 1 Kvarter langt, liggende i Køge sønden Torvet i den Gaard mellem Hemmingh Jeupß Gaard og Bastwægaardhen norden næst den Part, som Hr. Johan købte af Jep Persß, og 8^{1/2} Alen Jord liggende i fornævnte Gaard sønden næst den Part, som han købte af J. P., og kendtes til Takke betalet at være for fornævnte Jordegods. Og var Skødet stadigt mælt over alle Tingbænke. Sig. nostra. Datum etc.

Perg. med [7] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst.; 4. Bomærke; 5. Udslidt; 6. Bomærke; 7. Ubetydeligt Brudst. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. [5211]

Apr. 29. Jeg Jeppe Winde Borger i Nykiøpingh har med min Husfrues Samtykke, Gud den Helligaand til Lov, min

Sjæl, min Husfrues og begges vore Forældres Sjæle til evig Salighed givet til den Helligaands Kapel i Nykiøpingh al den Rettighed, mig er tilfalden i Arv paa min Husfrues Vegne i det Pund Skyld og Jord i Stuby, som den Helligaands Kapel i Pant har og Per Mykelß i Stuby i Værge har, paa det at Guds-tjeneste maa des ydermere ske end tilforn. Sammeledes har jeg givet til forskrevne Kapel al den Rettighed, som min Husfrues Brødre og hendes Søster, som er Per Smith i Rostock, Jes Smith paa Hasløø, Oleff Smith i Nykiøpingh, Oleff Laurensß i Nykiøping, min Husfrues Svoger, og Karine Oleffs, min Husfrues Søster i Nykiøpingh var tilfaldne i Arv i forskrevne Pund Skyld og Jord i Stuby, hvilken Arv de gav mig til Ejendom min Svendekvældsaften for den »mædegaffue«, som jeg skulde have med deres Søster. Afgaar forskrevne Rettighed og Arv Kapellet, tilbinder jeg mig at vederlægge det saa megen Jord og Skyld inden $\frac{1}{2}$ Aar, »welbeyleicht« i Falster eller her i Byen, derefter. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Hans Abramß i Nykiøping og Hr. Niæls Hose ibid. Datum Nykiøpingh fer. 3. ante f. Philippi et Jacobi.

Perg. med [3] Segl: 2. Utydeligt Brudst. Nykøbing F. Helligaands-hus's Arkiv; a 1849 af J. Christian Sidenius i Nykøbing F. foræret til Hist.-genealog. Ark. a (RA.).

[5212

a—a) Dettes Journal S. 54.

Apr. 29. Vi Erich Akeß¹, Hanss Akeson RR., Jøren Akeß, Bencth Akeson, Clawus Akeß og Iliane Akisdotter har nu været her tilsammen paa Gripsholm og gjort et Skifte os imellem paa det Gods, som ligger i Hallandh og vi arvet har efter vor Fader og Moder Hr. Ake Axelß og Mærette Bencthzdotter, og er saa til ens vordne med vor Svoger Hr. Sten Sture R. Sweriges Riges Forstander paa hans Hustrus vor Søsters Vegne, at han skal have saa »mangh gotz«, paa hendes Del faldne er, i det Gods, som ligger i Hymble H., Fardase H. og Fiædre H., og udskaarne Skrifter derpaa givne er, og Hr. Sten Stures »fogode« alle beskrevne har, hvor det Gods ligger og renter, ved hvad Navn det nævnes kan. Hvorfor beder vi og byder eder alle, som det Gods besidder, at I »waren« ham og hans Embedsmænd lydige, givende ham eders aarlige Landgilde, »aterstæder«, Sagefald og alle Rettigheder, som af det Gods ganger og af Alder ganget har, og ingen anden ved den »nepsth«, der ved bør. Datum in Gripsholm die Petri mart. nostris sub sig.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte Bagsiden: 1. Lxviii 46 (Thott); 2. Mulig Lxviii 48 (Thott); 3. Skjold med Thott-Vaaben uden Hjelm; 4. Skjold med Thott-Vaaben uden Hjelm ell. Omskrift. (RA. Privatark., Aage Axelssøn Thott.) LDipl. [5213

Maj 1. Jeg Cristina Matesdatther¹ i Maretorp, Seweth Inge-marsß Efterleverske, hilser eder alle de ærlige og velbyrdige Herrer Riddere og gode Mænd, som for Raad og Rette sidder. »Mædhæn myn støcker ære swo belæghælighæ«, at jeg ikke formaar at komme til den Herredagen, da gør jeg mine Frænder og rette Arvinger Hr. Joan Slaghæ R., Lassæ Karsß og Hans Persß a.w. fuldmægtige at tale paa mine Vegne om den Trætte, som imellem Matis Tagesß og mig er. »Endh offwer alth« da staaer jeg Matis Tagesß hverken Køb eller andet til efter den store Falskhed og »ulagh«, han mig . . . . . har. Det Gods, som jeg »haffder« i Bleginghæ, har jeg længe siden solgt mine Arvinger, og Pengene har jeg givet i Guds Hæder; da kan I vel betragte, hvor svigeligen han vilde mig fordærve baade til Liv og Sjæl. Thi beder jeg eder ydmygeligen, at I for Guds Barmhjærtighed Skyld »være« disse forskrevne mine Arvinger behjælpelige paa mine Vegne i det, de er »reth« i. Givet og skrevet i Skare . . . . Philippi et Jacob meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Utydeligt Skjold. (SvRA. Papir.) [5214

Maj 3. Jes Michelson Borger i Malmø kvitterer en Kannik i Lund paa Kirkens Vegne i Malmø.

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 59. *Weibull, Dipl. dioec. Luud. IV. 388.* [5215

— *Rhode, Saml. til Haderslev-Amts Beskriv. S. 362; Reg. *7716.* Er 1489 Maj 3.

Maj 5. Eyler Biskop i Aarss¹. For os og Bygdemænd var i Aarss Mand. før hellig Torsdag velbyrdig Md. Knwt Tamesß af Reffitznetz paa den ene Side og Jørien Krwmpen paa den anden om Trætte om Lystrvpp Skov. Da tog de baade ved, at de skulde komme Lørdag næst efter til fornævnte Skov at rebe og skifte, saa at det skulde aldrig komme dem ydermere til Trætte derom. Og tilnævnedede de Dannemænd paa begge Sider, som var Jep Henrigß i Assyntz, Anders Loffgenkier i Ballw, Michel Jepß i Rogby, Kaall i Gierholm VV., Jes Fogh i Dalbyøwer, Per Laurenß i Wdbyøwer, Baay i Katzberyg, Anders Jenß sstds., hvilke det Skovskifte skulde overvære, som de

lod dem baade nøje med. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 2. ante ascens. dni.

Perg. med 1 Segl: G. 728. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5216

Maj 6. Vi Hans¹ Konge hilser dig Jaspas Kraffze af Bastness vor Mand og Tjener. Hr. Jenss Persß Ærkedegn i Roskilde har berettet her for os, at du uforretter ham paa en hans Bonde og Tjener, som boer i Oreby. Beder vi dig og vil, at du møder for os 5. Dag Pinse næstkommende i Købendehaffn med dine Breve, at gøre og hænde, hvis Ret er, og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. rogacionum nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 86; omtr. samtidig Paaskrift: »Dat . . . . . 1 gard i Øreby, som her Anders Jepß aff Eric Niels met hans frw frw Ger. . . . .«. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [5217

Maj 8. Reg. *7718 (med urigtig Dag Maj 7). Perg. med 3 Segl: 1. G. 1014; 2. G. 442*; 3. Forsiden mangler. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 14.* [5218

Maj 9. Helricus episcopus Sleswicencis. Injuncti nobis ratio deposcit officii, ut devotorum nostrorum fidelium pias intentiones auctoritatis nostre patrocinio prosequamur et has propensius, quas in divinum honorem et animarum salutem vergere conspicimus. Sane coram nobis venerabilis et circumspectus vir Dn. Ludolphus Veerecker canonicus ecclesie nostre Sleswicencium[!] et nomine capituli nostri Sleswiccensis et pro parte bone memorie Dn. Gregorii Hargen canonici ecclesie nostre Sleswiccensis, qui in suo testamento optavit transitoria in perpetua bona commutare, Deo et nobis in dotem perpetue viccarie obtulit 35 marcarum Lubicensium perpetuos redditus cum summa 500 marcarum eiusdem monete Lubicencis de pecuniis Dn. Gregorii suorumque progenitorum et cognatorum in bonis validorum Ottonis Rantzowenn et quondam Petri de Aleuelde impositarum, prout in litteris desuper confectis continetur, supplicans nobis Dn. Ludolphus nomine capelli[!] nostri predicti, quatenus redditus et summam capitalem suprascriptos sub ecclesiastica protectione recipere et de eis perpetuam vicariam ad altare supra chorum s. Laurentii in ecclesia nostra Sleswiccensi in honorem bb. Bartholomei et Johannis app., Gregorii et Margarete consecratum in memoratiqua Dn. Gregorii Hargen, parentum suorum, fratris ac Clawes Brant quondam proconsulis in Idzeho, sue

uxoris Metthen, sororis eius, peccaminum remissionem animarumque earum salutem dotare et fundare dignaremur. Nos itaque devocionem Dn. Gregorii et suorum[!] venerabiliumque virorum DDn. canonicorum et capituli nostri approbantes reditus ac summam principalem supradictos sub protectione ecclesiastica recipimus et in dotem perpetue vicarie persone ecclesiastice committende assignavimus ac de eis perpetuam vicariam huiusmodi ad altare bb. Bartholomei et Johannis app., Gregorii et Margarete supra chorum s. Laurentii sub honore et titulum[!] eorundem sanctorum dotavimus ac fundavimus, prout recipimus, assignamus, dotamus ac fundamus, illam prerogativis et consortio aliorum beneficiorum ecclesiasticorum in ecclesia nostra adjungendo. Statuimus itaque, quod vicarius, qui huiusmodi vicariam possederit in ecclesia nostra teneatur interesse divinis et in festivitatibus in circuitu, prout moris est, ac teneatur in ebdomada qualibet 3 missas celebrare, unam de trinitate, secundam de domina, terciam pro defunctis cum collecta Inclina; in quibus si negli[g]ens fuerit, solvat pro qualibet vice Dn. cantori aut eius vicemgerenti nomine pene in sabbato sex denarios Lubicensis secundum ecclesie nostre consuetudinem hactenus observatam et teneatur personaliter residere. Jus quoque patronatus ad vicariam, quoties eam vacare contigerit, personam idoneam sufficienter doctam, sacerdotem actu vel in sacerdotem infra annum promovendum abilem, veris heredibus Dn. Gregorii et in gradu propioribus[?] usque in quartam generationem inclusive concedimus. Ipsi vero sublatis de medio jus presentandi ad capitulum nostrum volumus perpetuo pervenire. Jus vero instituendi personam per . . . . . ad eandem dumtaxat et non alias, licet sit contra dispositionem juris communis, de speciali gracia et ex singulari complacentia et adfectione DDn. preposito et capitulo ecclesie nostre graciose indulgemus, ut sic tandem tota dispositio huius vicarie devolvatur ad eosdem. Sig. nostrum cum secreto capituli nostri Sleswiccensis est appensum. Datum et actum in castro nostro Suauestede die Veneris 9. mensis maii, presentibus providis viris Dn. Damiano Schulten presbitero et Detleuo Meynstorpen laico Sleswiccensis diocesis, familiaribus nostris, testibus ad premissa vocatis.

Hinricus Minden clericus Lubicensis, notarius ad premissa requisitus, manu propria sssusscripsi.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 41. Afskrifter herefter af Ulrik Petersen:

RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. V, Vol. IX S. 276 (ikke fuldstændig) og S. 304 (ikke fuldstændig). Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 99* (uden Dag). (*Reg. 4762* (ligeledes).) [5219]

Maj 9. Jeg Lauritz Nielsen i Ættehave V. sælger og skøder nu »giensten« til Hr. Jep Jepsen Kapellan i Saxkiøbing en min Bod i Saxkiøbing liggende østen op til s. Peters Kirkegaard, sønden næst den »østre nordreste kirkegaards-stette« vesten Gaden mod »Hellig-gæst«, Hans Suder paa boer, med halvt Gaardsrum, dertil hører, som jeg arvede efter min Fader Niels Madsen og min Broder Hermin Nielsen, med saadan Skel, at Hr. Jep Jepsen skal forskrevne Bod straks give, skøde og be-segle til »Hellig gæst« i Saxkiøbing til Gudstjeneste, dog saa han nyder forskrevne Bod sine Livsdage og gør den Helligaand den kvemlige Tjeneste af aarlig for Landgilde. Thi bepligter jeg mig at hjemle Hr. Jep Jepsen forskrevne Bod uden for By-skat, Vilkaar »forehafft«, som forskrevet stander. Medb. af ærlige beskedne Mænd Hr. Hans Jensen Sognepræst i Slimming og Hr. Biskops »naades« Officialis i Mosse H., Bent Lauritsen, Peder Olsen og Jes Skreder Borgere i Saxkiøbing. Datum fer. 6. post ascens. Christi Jesu.

[A. Perg. a Saksøbing Helligaandshus's Arkiv.] Aa og Ab. Afskrifter fra 18. Aarh. (Aa med et Par Rettelser af Langebek, Ab med en Rettelse af Gram): LDipl. — Ac. Afskr. af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 727 d. — Ad. Afskr. fra Aar 1777: SLA. Saksøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 5 b. — Ae. Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. [5220]

a) Saaledes Ae.

Maj 10. Bertill Handrop Sognepræst »ath« Winbles Kirke, Jep Henricß i Asnes, Anders Lonkær i Ballo, Michel Jeipß i Rogby, Jes Kollæ i Gerholm »wepner«, Jes Fog i Dalbyøwer, Per Laurensß i Wdbyøwer, Bayd Jenß i Kasberg og Anders Jenß sstds. Lörd. efter hellig Torsdag var vi i Lystrop og i Lysstrop Skov paa et Skovskifte mellem velbyrdige Mand Knwt Tameß af Reffitznes og Jørien Kromppen, hvilket Skovskifte de baade vedtog i Aarhus for Biskop og »bymen« Mandag næst til-forn, at de skulde komme i Dag og rebe forskrevne Skov, saa at det skulde aldrig komme ydermere i Trætte mellem dem. Der Jørien kom til Lysstrop, viste K. T. 4 Dannemænd til ham og lod ham adspørge, om han vilde give sin Minde dertil, da vilde K. T. tage de Dannemænd til sig, som han havde tilnævnt, og skifte Lysstrop Skov i 3 Dele, og han vilde unde Jørien at

tage, hvilke 2 Dele han vilde; der lod Jørien sig nøje med. Der vi komme i Skoven og Knwt havde delt den, vilde han ej unde Jørien der Kaar, som han bød ham tilforn; men Knwt vilde ej lade sig nøje, med mindre end han kunde faa al den Skov, som er fra Haddrop »alsty« og vester til Haddrop Markeskel; dertil svarede Jørien, at det var for meget, og bad Jørien Knwt, at han vilde unde ham at skifte Skoven i 3 Dele, og han vilde unde Knwt en af de 3 Dele, hvilken han vilde; da sagde Knwt Ja; da bød Jørien K. T. al den Skov fra Haddrop »alsty« til »the fæstyæ«, der løber til Swndkrog, for den tredie Del i Skoven, og Snebberbeck ligger i den samme Skov; og vilde Knwt ikke have den Skov for den tredie Del, da vilde Jørien have den og skifte den anden Skov i 2 Dele og lade Knwt tage, hvilken Del han vilde; da sagde Knwt Nej, han vilde ej lade sig nøje, med mindre end der kom Reb til. Da rebede vi Skoven fra Aystrop Markeskel til Haddrop Markeskel; da gjorde de 3 Lodder og lagde i en Handske og fik en uvildig Mand Jep Henricß, og troede de ham paa begge Sider til at kaste de Lodder. Da faldt K. T.s Lod »vestert« i Skoven fra Haddrop Markeskel og lidt øster om Cristiern Radtz Eng til 4 Bøge, som de lod straks baade grime, tvært igennem Skoven op til »heyen«, og Knwtz Skov løb sønder op til Cristern Ratz Skov. Al den anden Skov og Kær til Aystrop Mark faldt i Jøriens Lod. Dog med saa Skel var det talt, førend »lodden« blev kastet, at hvilken af deres Tjenere som Eng havde neden Skoven, skulde have Lov at »rydde« for deres Eng og ej ydermere at hugge eller bruge eller love der nogen andre ind. Den Tid de kom af Skoven til Lysstrop igen, bad de os, at vi vilde give dem det beskrevet, og sagde, at dem vel nøjedes paa begge Sider, og skulde den Trætte have en fuld Ende og ej ydermere op at drages. Sig. nostrum. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: [a²; 8^a]; 9. Utydeligt Brudst. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5221

a—a) Nævnte af N. M. Petersen i LDipl.

Maj 10. Bertill Handdrop¹ Sognepræst i Winbles S., Jep Hæricß i Assnes, Anders Lonckier i Balle, Michel Jeipß i Rogby, Niels Kolle i Gerholm VV., Jes Fog i Dalbyøwer, Per Laurensß i Wdbyøwer, Bayd Jenß i Kasberg, Anders Jenß ibid. og Jes Esbernß i Dalbypedher. Lörd. efter die ascenc. dni. var vi i Lysstrop i Winbles S. paa et Voldgiftsmaal mellem velbyrdige Mænd Knwt Thomeß og Jørien Kromppen om Jord paa Aystrop

Mark, som J. K. talte paa. Da lod K. T. læse et Lovhævdsbrev [c: 2617], hvilket lød, at Oloff Morthensß havde »wordh« for-nævnte Jord med Lovhævd, hvilket Lovhævd gjort var Aar 1469. Item jeg Jep Henricß, A. L., M. J. i R., N. K. i G. VV., J. F. i Dalbyøwer og B. J. i K. vi var i Arus Mand. før die ascens. dni.; der hørte vi Biskop og Bygdemænd, at J. K. lod læse et Lovhævdsbrev, som lød paa en Gaard i Aystrop med mere Gods; Datum i det Lovhævdsbrev lød Aar 1462; item lod Jørien læse et gammelt Skiftebrev for Biskop og Bygde-mænd, som lød paa en Gaard i Aystrop, som skylder 6 Ørte Korn, som gjort var mellem Sty Anderß og Powil Styß hans Søn og Hr. Cristern Windelbo, med mere Gods; Datum i det Brev holder Aar 1398. Der J. K. og K. T. var i Rette for Biskop og Bygdemænd, skød K. T. paa, at hans Bevisning var ej til Stede: da talte Biskop og Bygdemænd dem imellem, at de skulde møde her i Dag paa begge Sider og gøre hverandre Ret, hvilken Sag vi kunde ej rette, thi der var Lovhævd mod Lovhævd. Sig. nostrum. Datum ut supra.

Perg. med [10] Segl: 1. G. 776. Trudsholm Godsarkiv (RA.).
LDipl. [5222]

Maj 11. Bertel Hammendrop¹ Sognepræst i Winbers(!), Niels Kolle V., Nis Mwnersß, Mikel Persß, Jes Henricsß⁵ i Nordrop, Jes Espersß, Anders Jonsß⁷ og Gammel Jes Mikelsß. Sønd. før Pinsedag paa Winbles Kirkegaard fik velbyrdig Md. Knut Tamesß af Refness et Sognevidne med 24 Dannemænd af for-nævnte Sogn: Gammel Nis Mwnnersß af Aystrop, Niels Kolle af Gerholm, Jep Swmmersß i Aystrop, »Wg« Nis Mwnnersß, Anders Mwnnersß, Gerloff Jepsß, Claus Bertelsß, Per Tygsß, Crestern Hiorth, Las Ray, Las Kortsß *ibid.*, Jes Mikelsß i Nordrop, Gammel Jes Mikelsß Bws, Jes Henricsß, Anders Jonsß *ibid.*, Jes Henricsß i Nepstrop, Sewren[?] Hansß, Nis Terbernsß i Nepstrop, Anders Persß *ibid.*, Mikel^a Persß i Haddrop, Anders Mikelsß, Nis Mikelsß, Per Bwnde og Jes Nielsß *ibid.*; disse vidnede, at de »hørth«, og dem vitterlig er, at K. T. har den tredie Del over al den Jord, som ligger paa Aystrop Mark, som kaldes Lystrop »reth« Jord og Mark; den har K. T. haft i Værgе paa sin Hustrus Vegne og hendes Forældre ukært i 40 Aar og mere. »Worth« Indsegl. Scriptum anno ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. G. 776; 3-5. Bomærker; 7. I Sigilfeltet et Aalejern; 8. Utydeligt Brudst. (RA. Refsnæs Godsarkiv.) [5223]

a) Orig.: Mikelsß.

Maj 13. Daud Aralssøn i Swenstorp giver til et Alter i Lunde Domkirke 2 Gaarde i Hoasleff i Willandz H.

Perg. med [7] Segl: 1. Gxix 3 (Qvitzow); 2. Iviii 4 (Hollunger); 3. Cxxvii 3; 4. Iii 10. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 388.* [5224]

Maj 17. Tingsvidne af Tyril H., at Clawes Bryske af Løgssmoss og hans Medarvinger, som har Del i Kelekær, lod gøre Lovhævd paa Lyndeholt til Kærbølingh.

Perg. [med 5 Segl]. Claus Bryskes Arkiv (RA.). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 120.* [5225]

Maj 21. *Reg. *7719.* Perg. med [5] Segl: 1. Cxlvii 8 (Oxe); 2. Llv 6; 5. Bomærke (sø *olau niðoflat*). Oluf Jørgenssøn Oxes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 148* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). — Hertil 231. [5226]

Maj 22. Kongen tager Borgemestre, Raadmænd og Menighed i Malmøghe i sin Beskærmelse og stadfæster deres Privilegier.

Perg. [med 1 Segl]. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 21). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 41 = Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 372.* — Udtog (uden Dag) anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 70 a). — Der har tidligere eksisteret endnu et Eksemplar af dette Brev, »varandes på sigillen allenest åtskillnadt«, som det hedder f. Eks. i »Magistratens i Malmö privilegiebok upplagd 1758« (i Malmø Bys Arkiv) S. 60, hvor det dog ses, at de 2 Breves Tekst ogsaa stilistisk har frembudt en Del indbyrdes Afgivelser. Begge Brevene findes afskrevne i den nævnte Privilegiebog S. 59 og 60, endvidere i »Malmö stads privilegiebok upplagd 1664« (i Byens Arkiv) Bl. 20 a og b, i »Magistratens i Malmö privilegiebok upplagd 1792-94« (ligeledes i Byens Arkiv) I. 71 og I. 73, i SvRA. Städernas privilegier Skåne, Halland och Blekinge (Skånska commissionens handlingar Z) S. 262 og 263, i SvRA. Kommerskollegii arkiv, Städernas privilegier Nr. 14, Malmö Bl. 25 a og 26 a, i SvRA. Malmö stads privilegier S. 45 og 47, og i Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 11 S. 36 og 37. [5227]

— Hans Konge. Paa det at vor Købstad Grenaae maa bygges og forbedres, og vore Borgere og Almue sstds. maa gøre os des ydermere og retteligere Skat og Tjeneste, stadfæster vi alle de Privilegier, som Kong Christian og andre Konger i Danmark forskrevne vor Købstad og Borgere givet har, efter det som de Breve derpaa givet indeholder; og beholder vi hos os de forskrevne Privilegier at forvandle efter det, som os tykkes og Behov gøres efter Rigens Raads Raad. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Hafniæ 5. fer. pentecostes nostro regali sub secreto.

[A. Orig. Grenaa Bys Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek »ex copia«: LDipl. — Ab. Afskr., attesteret 1720 Jan. 13 af Byens Byfoged Knud Hinrich Blichfeldt: NLA. Grenaa Raadstuearkiv, Pk. »Efterlevering«, Løbe-Nr. 14. — Aba. Afskr. fra 18. Aarh. efter Ab: Sstds., Løbe-Nr. 26. — Abaa. Afskr. fra 1735 efter Aba: RA. Komm. Koll., Relationer over Stifternes Tilstand 1735 (under Grenaa). — Abaaa. Afskr. af Frands de Thestrup efter Abaa: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. — Abb. Afskr. fra 19. Aarh. efter Ab: NLA. C. Olsens Samlinger, Topographica (under Grenaa). — Ac. Udtog (uden Dag) anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 b). [5228]

Maj 23. Reg. *7723 (med urigtig Dag »28? Maji«). A. Perg. med Notarmærke (hele Brevets Tekst skreven af Notaren selv). Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XVII. 36 a). — B. Perg. med Notarmærke (kun Notarialpaategningen skreven egenhændig af Notaren). Samme Arkiv (RA. Gem. Arch. XVII. 36 b). — *Nordalbing. Stud. IV. 229* (læs: Maii *vicesima tercia*, pontificatus - duce Slesuicensi ac Holsacie - Ditmarcie - Sclauorum Gothorumque regina, ducissa Slessuicensi ac Holsacie - Ditmarcie - dux Slesuicensis ac Holsacie - Ditmarcie - infeudacionem eiusdem - Dacie etc. tamquam - feudatario suo - ducatus postulauit - predicti domini - circa festum sancti Martini proxime futurum - vti - venire tunc proponit, quod extunc eidem - suo precarissimo antefatorum - Frederico duci Slesuicensi premissorum occasione in jure illorum hinc inde - possit - dominus dominus Fredericus - publicum seu publica - Haffnensis - strenuo et - necnon ecclesie Roskildensis - Arusiensis et Monasteriensis dyocesium laycis - Foget - imperiali notarius[!] (B: imperiali auctoritate notarius) - predicti feudi - premititur, fierent et agerentur, vna cum prenominalis testibus presens interfui eaque - audiui ac in - ideoque - instrumentum manu mea propria scriptum exinde - quam signo) (Rettelserne er efter A, hvor ikke andet anføres; Teksten B har i Hovedsagen de samme Varianter, men stemmer dog med Aftrykket bl. a. deri, at den i Notarialattesten udtaler, at Instrumentet er skrevet med en andens Haand). — Dansk Udtog (med urigtig Dag Maj 28: *Hvilfeld VI. 32, Fol. 974 L. 23 f. n.*) [5229]

— Hans Konge. Efterdi at Gud os nu tilskikket har ret Forsvar at være for Marieboe Kloster, da Gud til Hæder, Jomfru Marie og s. Birgitte tager vi »abbatissen«, Søstre, confessorem generalem, Brødre og alt mene Konvent og alle deres Hjon og Tjenere, Bønder og vornede og alt deres Gods i vor Beskærmning, og under vi dem alle de Privilegier, som Dronning Margareta, Kong Erik, Kong Cristoffer og Kong Cristiern vor Fader dem givet har, i alle Artikler, som deres aabne Breve derpaa givne lyder, hvilke vi stadfæster. Forbydende alle aandelige og verdslige og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd dem eller deres Bud og Embedsmænd eller noget det, dem tilhører, at

hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi 6. fer. infra oct. pentecostes nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis per Dn. Strangonem M.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1747 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. [5230

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Maj 23. Vi Hans Konge tager vore Borgemestre, Raadmænd og Menighed i vor Købstad Aars og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærmning, og stadfæster vi det[!] alle Privilegier, som Konger i Dannemarck det[!] givet har. Og besynderlig stadfæster vi dem den Frihed toldfri at være saa vel i Linfioren som anden Steds i Danmarck, og under vi dem, at de maa købe og sælge paa alle »aarmarcket« i Judland, som vore Borgere af Wiborg og andre vore Købstæder gør. Sammeledes har vi tilladt, at Sager eller »deelle«, som sker eller faldende vorder inden deres Bys Markeskel, som Dronning Mergrete dem udviste om Aars By, dem skal de, som saadanne Sager eller »deelle« forfølge vil, forfølge paa Aars Byting og ingen anden Steds, og nyde fri Birkeret og Købstadret saa langt, som forskrevne Markeskel strækker sig. Og beholder vi hos os Magt forskrevne Privilegia at forvandle efterdi, som os tækkes og Behov gøres, efter Rigens Raads Raad. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnen fer. 6. pentecostis anno 1083[!] nostro sub secreto.

[Orig. Aarhus Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). — Udtog med Aar 1483 (uden Dag), anført i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 523 og i andre Resen-Haandskrifter. [5231

— *Reg. 4746.* Perg. [med 1 Segl]. Randers Bys Arkiv (Randers Museum). *Stadfeldt, Randers S. 29* (læs: hegn, *wern* oc - effther thii som oss teckes oc behoff gøres - for^{ne} Randers - quatuor temporum infra - tercio. *De mandato domini regis de consensu consiliariorum in consilio congregatorum.* [5232

— *Reg. *7720.* Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 93* (læs: *wern* - at *vdgøre* oc *vdgiffue* - *Cristiern* - quatuor temporum proxima - appenso. *Ad mandatum domini regis in presencia consiliariorum in consi[lio congreg]atorum.* [5233

— *Reg. *7721.* A. Perg. [^amed 1 Segl: »rigenns secret^a]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Efterretn. ang. Byen Ribe VIII. 91* (læs: Sleß- uigh oc i Holsten - Glob i - Trvgedß - Werner - Timmeß - Megenstorp - lææn i hertugdømet oc færde thet ind for Ripe oc thertill - then schriffth inneholth. Thertill - thet skiib - lææn oc - strenningh oc - haffte tilscriffuet - haffde the - end som theris - indbyggere - burge-

mesteres oc - supradictis. In). — Aa. Vidisse 1609 (Dag ulæselig) af residerende Prælater og Kanniker [i Ribe Domkirke], givet [Borge-] mestre og Raad i Ribe. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe) under Aar 1609. — Afskrifter fra 16. Aarh.: RA. T. K. I. A. Acta der zur Abhelfung der in den Aemtern Ripen, Hadersleben, Torningen u. Tondern eingefallenen Gebrechen bestellten Commissarien 1568-76 Pk. II (bag efter Bilag P) (paa Dansk), Pk. III (Læg 4) (paa Dansk) og Pk. IV (Læg 2) (i tysk Oversætt.). — En omtr. enslydende tysk Oversætt. fra 16. Aarh.: Gem. Arch. XXII. 31, H (Hansborg). — Afskr. af Langebek (af den danske Tekst) efter »Coldingische Handlung 1575 in Arch. Canc. Germ. 1762«: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. [5234

a—a) Saaledes Aa.

Maj 24. *Reg. *7722.* Papir med Rester af 1 [!] Segl paatrykt forneden: Skjold, hvori et korsdannet Midterskjold med en bred Ramme belagt med 8 Roser ell. Mønter. Lage Brocks Arkiv; senere (jfr. 1524 Dec. 29, *Kbh. Dipl. II. 220*) til Henrik Krummediges Arkiv (D; RA.). *Kbhvns Dipl. II. 148.* — Hertil 3644. [5235

— Hielmeke Tanghe den unge oplader Laghe Brock sin Ret i den Sum Penge, som Hr. Hartwigh Kromedighe var hans Fader gamle Hielmekæ Tanghe skyldig.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori et korsdannet Midterskjold med en bred Ramme belagt med 8 Roser ell. Mønter. (RA. Lage Brocks Arkiv.) *Dipl. Norv. XVIII. 101* (læs: mcdlxxxiii^o *sabato trinitatis*). [5236

Maj 25. *Reg. 4748*.* aOrig. med 1 Segl. a Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). *Jensen u. Hegewisch, Privil. der Schlesw.-Holst. Rittersch. S. 92.* [5237

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

— Kongen stadfæster for Hr. Erik Ottesen Fru Birgitte Powelsdatter paa Reffznæs's Skøde til ham paa Gested Møllested og Gestet Aa med Fiskeriet.

Perg. [med 1 Segl]. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 18.* [5238

— [Hans] Konge¹. For os paa vort Retterting [var velbaaren] Md. Jes Mortensß af Reffznæs med et Pergamentsbrev [af Viborg Landsting udgivet, med] 5 hængende Indsegl, lydende, at Jes Mortensß [lod læse 2 gode Lovhævd]breve, et saa at Jep M[og]ensß, Morthen Jepß Fader, [»vorde«] Styrsholm med [Lov-] hævd, som ham var til[funden for Rigens] Raad, »th[et]« andet, saa Knud Thommeß har »indvort« med Lovhævd a[1] Reffznæs rette Tilliggelse, [Ager, Eng, Kær og] Fiskevand alle 4 Vegne til Markemode [og særdeles 2 Aalegaa]rde Tarneholm og Styrs-

holm for fri Arvegods til Morthen [Jepsens rette Arvinger, og at] den Lovhævd var lovlig »fest«, funden og tilbuden, hvilke[n Lovhævd er funden] ved Magt paa Landstinget, som forskrevne Brev [udviser. Hvilket] Brev vi stadfæster, og tildømmer vi [Mo]rthen Jepß Arvinger Styrsholm, al Reffznæs rette Tilliggelse [og fornævnte Aalegaa]rde, [forbydende] nogen Morthen Jepß Arvinger eller deres Arvinger deri [Hinder] at gøre, saa længe forskrevne Lovhævder lovlig [rygges med Biskop] og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os deref[ter med bedre Bevi]sning paa vort Retterting. Datum Haffnis die [Vrbani] [nostro] ad causas sub sig., teste Efferdo Grvbbe justiciario nostro.

Medtaget Perg. med 1 Segl: K. 80; det i [ ] satte er udfyldt fra en Afskr. i NLA. Lindenborg Birks Tingbog 1745-56 Bl. 145 a (ene med Undtagelse af Ordet nostro, der er udfyldt ved Gisning). ^aRefsnæs Godsarkiv^a; senere til Overgaard Godsarkiv; 1918 af Hofjægermester Fr. von Arenstorff solgt til Rigsarkivet^b (NLA. Refsnæs Godsarkiv). [5239

^a—^a) Saaledes Axel Urne i Thott 4to 1888 Bl. 24 a; ogsaa anført Thott 4to 1889 Bl. 4 b (hvorefter *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 216), men her uden Angivelse af Originallens Opbevaringssted. ^b) Dettes Bog over Køb af Arkivalier; jfr. *Meddel. om Rigsarkivet for 1916-1920* S. 44.

Maj 25. Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Mauritz Niels af Agord med vort 2. Dombrev, lydende, at 24 Dannemænd vidnede paa Hannes Ting, at dette efterskrevne Gods i Nesbo Fjerdings er Ma[u]ritz Niels rette Arvegods og har været i hans Faders og Forældres Værgе og i hans ukært i 70 Aar og mere, og har det i rolig Hævd, som er: Gæbbegord (Anders Strangeß), Skoerop 1 Gaard (Twe), 1 Gaard i Høgstrop (Jele Cristiernß), 1 Gaard sstds. (Pouel Kath), 1 Gaard ibid. (Clement Perß), Cwad gord (Per Tameß), Silkeburgh (Mickel Nielß), i Tymmerby 1 Gaard (Mickel Krabbe), 1 Gaard ibid. (Anders Perß), 1 Gaard ibid. (Mattes Perß), 1 Gaard ibid. (Nis Wilß), 1 Gaard ibid. (Las Tameß), 1 Gaard ibid. (Cristiern Jenß), 1 Gaard ibid. (Nis Laurensß), 1 Gaard ibid. (Mattes Perß), 1 Gaard ibid. (Per Perß), 1 Gaard i Frøstrop (Jes Toleß), 1 Gaard ibid. (Anders Perß), Dalsgord (Tord Perß), 1 Gaard i Keerop Tord Perß, Lille S. 1 Gaard (Jep Brøningh), 1 Gaard ibid. (Torkell Boß), Skørclith 1 Gaard (Per Tøgerß), 1 Gaard ibid. (Llas Bertelß), i Kolker 1 Gaard (Nis Laurensß), i Meyrop 1 Gaard (Nis Henrikß), 1 Gaard ibid. (Per Jenß), 1 Gaard i Gerskow, kaldes Jes Ingworß[!], 1 Gaard, kaldes Søogordh (Johan), 1 Gaard, kaldes Wediebøll (Seuerin Perß), 1 Gaard i

Clitthen (Anders Knwdß), i Ellesbøll 1 Gaard (Pether Hwid), 1 Gaard ibid. (Jes Atzerß), 1 Gaard ibid. (Eskill), 1 Gaard, kaldes Bligstet (Nis Gladh), Woest 1 Gaard Jes Blak, 1 Gaard ibid. (Magens Perß), 1 Gaard ibid. (Jep Blak), 1 Gaard ibid. (Per Nielß), 1 Gaard ibid. (Nis Cristi[ern]ß), 1 Gaard ibid. (Nis Skamelß), 1 Gaard ibid. (Anders Tøgerß), 1 Gaard ibid. (Per Dall), 1 Gaard ibid., Torkell Brunk i boede, i Holme 1 Gaard (Mickel Blaa), 1 Gaard ibid. (Tøger Wilß), 1 Gaard ibid. (Pouel Matß), 1 Gaard ibid. (Cristiern Matß), 1 Gaard ibid. (Jes Laurenß), Wallerop 1 Gaard (Nis Læer), 1 Gaard ibid. (Trvgels Anderß), 1 Gaard ibid. (Nis Munk), i Odebyhaffue 1 Gaard (Vbbe Perß), 1 Gaard ibid. (Oleff Laurenß), 1 Gaard ibid. (Nis Fynboo), i Tygstrop Nis Jenß i boer, Clim 1 Gaard (Hemmingh), 1 Gaard ibid. (Morthen Jenß), 1 Gaard (Nis Matß), 1 Gaard (Nis Skytte), 1 Gaard (Jes Offeß), en (Morten Laurenß), en ibid. (Morthen Perß), 1 Gaard ibid., Mogens Skreder i boede, 1 Gaard ibid. (Mattes Wilß), 1 Gaard ibid. (Anders Nielß), 1 Gaard ibid. (Cristiern Seuerinß), 1 Gaard (Keld), 1 Gaard (Morthen Dwe), 1 Gaard i Clitten (Jep Cristiernß), 1 Gaard i Clim Mattes Andersß, 1 Gaard i Ode (Jep Fynbo), 1 Gaard ved Ørsigh (Jes Matß), i Torp 1 Gaard (Eskill), 1 Gaard (Anders Grauerß), 1 Gaard ibid. (Oge Anderß), 1 Gaard ibid. (Knwd), en (Jes Tøgerß), en (Llas Jenß), en (Jes Perß), 1 Gaard ibid. (Tøger Matß), 1 Gaard (Per Laurenß) og 1 Gaard (Per Pouelß); hvilket Gods Mauricius Nielß har »induorth« med Lovhævd, og hun er ved Magt funden paa Wiburgs Landsting; efterdi som vort 2. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi 3. Sinde Mauritz Nielß forskrevne Gods efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe forskrevne Lovhævd rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis die Vrbani nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (D; RA.). [5240

Maj 25. Knwd Trwitzsß R. i Ørtlofftæ. Jeg har undt min Husfrue Margrette Vernessdotther Knuitstrop og Blegesker og de [6 »tor]p«, som jeg med Knwitstrop købte, efter min Død, om hun lever min Død [over, uden] nogen Afgift med al Rente

med saadant Vilkaar, at fornævnte Gods skal bygges og forbedres og ej øde lægges, og hvad til Knuitstrop, Blægæskær eller de 6 »torp« ligger, skal ej forarges. Men naar Margaretæ død er, skal Knuitstrop, Blegesker og de 6 »torp« fri igen komme til mine Arvinger. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev og tilbedende flere gode Mænds Indsegl: Hr. Jens Brostrop Ærkebiskop i Lwndh, Karl Biskop i Ottenssæ, Hr. Johan Oxæ, Powel Laxman og Oluff Stigsø RR., at de og hænger deres Indsegl for dette Brev. Datum Haffnis dnica. trinitatis.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Privatark., Knud Truidssøn Has. [5241

Maj 25. Udtog: *Hvass III. 126*. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 176*.

Maj 26. Hienrik Medhensterop¹ og Claus Briskæ. Mand. efter »thee« hellige Trefoldigheds Søndag var vi i Nicolai Kirke i Køpmenhaffn og taledede med Hr. Knuth Trwedø paa velbyrdig Mands Vegne Jørghen Daas, om han vilde være der i Rette med ham i Køpmenhaffn om Tiltale, som dem imellem er om Haræbiergh. Da svarede Hr. Knuth, at han kunde det ej gøre, thi at Færgen laa rede og vilde straks over, og fordi kunde da ej være der i Rette. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 1[!] Segl paatrykt forneden: Lxxxiv 48. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [5242

— *Reg. *7817* (med urigtig Datum: 1485? Maj 30? ligesom i det nedennævnte Aftryk). Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke i Skjold. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 48* (læs: Persø - Persø - Datum - Haffnensi - post - lxxxiii^o). [5243

— Per Wdsø Herredsfoged paa Halle H.s Ting, Pouell Persø i Wester Aling, Michel Assersø i Tydstropp, Per Morthensø⁴ i Todropp, Anders Twesø i Wester Aling, Anders Morthensø i Kraghebiergh, Kiell Persø i Hwiltzager og Marquard Hermendsø i Skadher. Mand. efter dnica. trinitatis paa fornævnte Herredsting fik beskeden Md. Jes Tygesø af Wester Aling et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Greerss i Lyme, Anders Pouelsø sstds., Nis Andersø i Bentstropp, Søwrin Moghensø i Øster Aling, Jes Bang ibid., Mawritz ibid., Kiell Persø i Hwiltzager og Jes Twrisø i Rywm; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Herredsting, at Pouell Persø i Wester Aling skødede sin Bondegaard, som han i boede i Wester Aling og rettelig paakommen er, og 2 Enge, som ligger i »hæritz æng«, til Jes Tygesø. Item kendte Pouell Persø sig at have

oppebaaret af Jes Tygesø Penge og fuldt Værd for den Gaard og fornævnte 2 Enge, saa at ham vel nøjes. Item var denne Gaard og 2 Enge lovbudne 3 Ting paa Halle H.s Ting, før de var solgte eller skødede. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1-3. Bomærker; 4. Skjold, hvori en utydelig Figur; 5-8. Bomærker. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [5244

Maj 28. Udtog: *Hvitfeld VI. 32, Fol. 974 L. 23 f. n.; Reg. * 7723.* Er 5229.

Maj 29. Hans Konge¹. Die corporis Cristi i Vor Frue Kirke i Køpenhaffn bød velbyrdig Md. Jørghen Krvmpen sig i Rette, som han har gjort i 3 »samfelde« Dage, imod alle Ejere i Ayes- trop og besynderlig imod Knwd Thameß om en J[ord] paa [Aye]strop Mark; da kom ikke forskrevne [Ayest]ro[p Mænd eller nogen] paa deres Vegne, efterdi som J. K. beviste for os med Biskop Eylers i Arus aabne Brev, at den Tid han og de var stævnedede for samme værdig Fader og Bygdemænd om forskrevne Jord, vilde de ej der blives i Rette, men skød dem ind for os. Da efterdi J. K. har delt paa forskrevne Jord med vore Dombreve, mod hvilke forskrevne Ejere tog Genbrev og Jørghen tog vor 6 Uger Stævning, hvilken Stævning han beviste med vort Brev, at Ayestrop Mænd eller nogen paa deres Vegne ej »møthe«, thi tildømmer vi nu 3. Sinde J. K. den Jord, Eng og Skov, som han er lovlig indført i paa Ayestorp Mark, at beholde efter hans Indførsel og Dombrevs Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe forskrevne Ejere reber, rafter [og] udlægger ham hans Rettighed i forskrevne Mark, og til nogen kommer for os med bedre Bevisning [p]aa vort Retterting. Datum ut supra. Sig. regni nostri Dacie ad causas, teste Efferardo Grvbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5245

Maj 30. Erik Bilde¹ i Sande. Jeg vederkendes mig skyldig at være Erik Hanß 300 Mk. lyb. danskæ Penge, for hvilken Sum jeg pantsætter ham en min Gaard i Vinstrop i Miærløse H. i Qwanløse S. (Olaff Jenß, 2 Pd. Korn), 1 Gaard i Jædhenrydh i Villentz H. i Skone i Iwethoffte S. (Anderss Gudhmwnß, 30 Skpr. Korn), $\frac{1}{2}$ Pd. i 1 Gaard i Dalby i Løye H. i Kyrkehælsinge S., som Hærløff Bille i Væрге har og flere har Del i. Lønningdagen skal være Marthenss Dag. Afvindes noget af Godset ham, tilbinder jeg mig ham saa godt Gods og saa »be-

leylict« igen at give inden 6 Uger Dag derefter. Hvad dette Gods mere renter end 4 Pd. Korn, det skal blive hos Erik Bille. Medb. af velbyrdig Mand Hr. Johan Oxæ R., Thorbærn Jenß³ i Skarælte, Per Hanß⁴ Borgemester i Hælsingør og Kort Daniæl⁵ sstds. Givet i Hælsingør Fred. efter Guds Legems Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxx 11; 3. Fxlvii 9 (Rosensparre); 4. Fxv 3; 5. Fv 2 (*s conradi her*....; van Nuland); Paaskrift med vel lidt yngre Haand: »Erik Myndels breff aff Erik Bylle«. Senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Privatark., kronolog. Række). [5246]

Juni 9. Vi Dorothea Dronning tilskikker Lauris Kerthe til vor og Kronens »molsgard« i Øllebølle, som 8 Pd. Land i Sæd tilligger sstds., og hans Fader Hans Kerthe næst før ham af os i Væрге havde, forlenende ham paa forskrevne Jord lige Frihed med andre vore og Kronens »maalsmendt« med saa Skel, at for forskrevne Frihed skal han aarlig pligtig at være til vort Bord 6 Skill. Walborghe Dag og 6 Skill. til Alle Helgens Dag, og skal han »kaste oc woge« og anden Tjeneste gøre paa vort og Kronens Slot Aaleholm, som andre vore og Kronens »maalsmend« efter gammel Sædvane bør at gøre, naar Behov gøres, og hertil gjort har, og[!] ham tilsiges. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Aaleholm fer. 2. ante f. Barnabe nostro sub signeto presentibus appenso.

[Orig.] Optaget i Stadfæstelse af Christian III (o: Rigskansleren) 1539 Juni 11 (4. fer. post corporis Christi), givet Hans Kerthe (saa længe nogen kan komme med bedre Bevisning paa vort Retterting). Perg. med 1 Segl. (RA. Privatark., kronolog. Række 1539 Juni 11.) [5247]

Juni 12. *Reg. 4749.* Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Terpager, Ripæ S. 290.*

a) RA. Reg. 60 S. 231.

[5248]

Juni 16. Law Kiøldsß i Stanrvm V., Bay Jensß i Kaseberg, Per Bay ibid., Nis Bay ibid., Nis Brat i Skottrop og Mykel Matsß ibid. Mand. før Bodils Dag krævede Jyren Krvmpen os op til hans Synsmænd paa Gerlow H.s Ting til Jord paa Aystrop Mark, som han paa taler og er lovlig indført i med vor naadige Herres Ridebrev og tildømt, som fornævnte Brev indeholder. Item krævede »hans«[!] os op til Løstrop Mark at »skode« hans Skov og Jord paa fornævnte Mark, som han paataler og Sæd er ført i mod hans Minde. Da var vi først paa Aystrop Mark og saa', at der var ført Sæd i den Jord, som

ham er tildømt med vor naadige Herres Brev, og hans Skiftebrev indeholder, som han derpaa har. Item var vi paa Lvstrop Mark; der saa' vi og, at der var ført Sæd i den Jord paa for[nævnte] Mark mod hans Minde over den Forligelse, som Hr. Axsell Lawsß [og] flere gode Mænd gjorde mellem Jyren Krv[m-]pen og de af Haddrop; og saa' vi, at den Skov, som ligger »vd« Svndweyen i fornævnte Mark, er skammelig ophuggen. Da var vi paa Gerlow H.s Ting det Ting før Midsommer og vilde have kundgjort det Syn, som vi var tilkrævet; da sagde nogle, at de havde »word« den Jord med Lovhævd; da tog Jes Matsß til sig af Herredsmændene og »rettet« saa, at der burde ingen Syn at gaa paa det, som man har »word« med Lovhævd, før den Lovhævd er fældt med Bisp og Bygdemænd. Med vore Indsegl. Datum ud supra.

Papir med 4 [!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydelige Rester; 2-3. Bomærker; 4. Utydelige Rester. Trudsholm Godsarkiv (NLA. Trudsholm Godsarkiv, Pk.: Diverse Dokumenter Nr. 2 (Olsens Samlinger)). [5249]

Juni 16. Mikel Stowby af Winstrop og Foged paa Gerloff H.s Ting, Jens Jebss Sognepræst i Dalbyner, Mikel Jenss Sognepræst i Wdbyneder, Jes Masß i Nødeness, Las Nielsß⁵ i Knestet, Symen Andersß⁷ i Gerloff, Powel Nielsß i Dempstrop og Jes Skrærder i Gerloff. Paa Vuillims Dag paa Gerloff H.s Ting fik Thomes Brandh i Fowels et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Symen Andersß i Gerloff, Jes Mikelsß i Nordrop, Keldh Tomesß i Vinstrop, Jost Andersß i Stangrum, Nis Mikelsß i Tødsløff, Krestern Powelsß i Gerloff, Anders Persß i Nødenes og Per Jensß i Vinstrop; disse vidnede, at de har set og hørt paa Gerloff H.s Ting, og dem vitterlig er, at T. B. i Fowels 3 Ting paa velbyrdig Mands Vegne Knuth Tomesß i Reffnes har sagt Nej for det Skifte, som K. T. og velbyrdig Md. Jørien Kromppen skiftede i Lystrop Skov, fordi det »vorth« ikke skiftet, som det »vorth retth« i Arsse for Biskop og »bymen«, Ager og Eng, Skov og Mark, Fægang, intet undtaget. »Wort« Indsegl. Scriptum anno ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2-3. Utydelige; 5-6. Bomærker; 7-8. Utydelige. a1890 af J. L. Kjeldsen i København solgt til Rigsarkivet a (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [5250
a—a) Dettes Bog over Køb af Arkivalier.

Juni 19. Marquardt Juell Herredsfoged i Hing H.s Ting, Jenns Hardboo Præst i Stael, Claus Jenssen ibid., Iffuer Jensen

i Stabye, Jep Grønn, Søren Støgi, »som webner ehr«, Lau Nou og Christenn Persenn i Rindom. Torsd. efter Viti et Modesti for os og flere gode Mænd, som Hing H.s Ting søgte, fik beskeden Md. Anders Persenn i Sønderbye paa »velb.« Mands Vegne Erich Estesenn^a et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Søren Støgi, Iffuer Jensenn, Laß Nich Borgemester i Ringkiøbing, Eschi Tanngi, Per Christennsenn i Reekier, Simenn Jennsenn, Per Knudsenn og Christenn Cortsenn; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at de 12 Ejermænd, som krævet var til Tog at gøre om Forte og »udgang« til den Gaard i Houer, som Rosthid[?] i boer, saa kundgjorde deres Tog, at fra den Dige norden ved May Jepsكونne hendes »laye« og nær paa til den Toftedige, som Marquordt Juell lod oplukke, og saa øster ud imellem baade Diger til Marken det svor de til Forte og Fægang til forskrevne »Nesthusgaard« i Houer og til det »bageste«, som ligger i »forstuen^b gaard«. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 4. [5251

a) ∴: Christiernssøn. b) ∴: vel: forskrevne.

Juni 21. Niels Scriffwer Landstingshører i Nørjutlandh, Jens Cristiernsß Kannik, Jens Andhersß Præst, Hans Wolsß, Eric Buggi, Jess Micchelsß »vepner«, Pouel Abilgord⁴ Borgemester, Nis Sale og Per Seuerensß. Lörd. før Johannis Dag Midsommer paa Wiborg Landsting beviste velbaaren Md. Jørien Kromppen med Tingsvidne af Gerløff H.s Ting og med et andet Pergamentsbrev [∴: 5221] vel beseglet med 7 Indsegl, som Hr. Bertil Hammendorp Sognepræst i Vinneblest med flere gode Mænd havde udgivet om et Skovskifte, som J. K. og Knut Thammesß af Rewssnes havde vedtaget for Biskop og Bygdemænd i Aars, saa blandt andre Ord faldt K. T.s Lod vester i forskrevne Skov fra Haddervp Markeskel og lidt øster om Crestiern Raies Eng til 4 Bøge, de lod baade straks grime, tvert igennem Skoven op til Heden, og Knutz Skov løber sønder op, til Cristern Raies Skov møder; al den anden Skov og Kær øster ad, til Aistrvp Mark møder, faldt i J. K.s Lod; og ydermere som de Breve derom udviser; og spurgte, om det Skifte bør ved Magt at blive. Da sagde vi saa for Rette efter forskrevne Breve, at J. K. og K. T. tog baade ved den Skifte for Biskop og Bygdemænd i Aars og lod dem der nøje med, da bør den Skovskifte ved Magt at blive, og hver dem at nyde sin Del, som Skoven er dem grimet

imellem, som Brevene udviser, uden nogen kommer med bedre Bevisning. Sig. nostra.

Perg. med [5!] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. I Sigilfeltet et Spænde(?); 4. Giii 10. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5252

Juni 21. Niels Scriffuer Landstingshører i Nørjutlandh, Jens Cristiernsß Kannik, Jens Andhersß Præst, Hans Wolsß, Eric Buggi, Jess Micchelsß »vepner«, Pouel Abilgord Borgemester, Nis Sale og Per Seuerensß. Lörd. før Johannis Dag Midsommer paa Wiborg Landsting var velbaaren Md. Jørien Kromppen og lod læse gode Forligelsebreve, Tingsvidne af Gerløff H.s Ting [o: 4871] og et andet godt beseglet Forligelsebrev [o: 4870], som Hr. Bertil i Falssløff, Hr. Jens Clemensß i Gerløff Præster, Jep Henriksß i Assnes og Lage Kielsß i Stangrum havde udgivet imellem J. K. og de Grander i Hadderrvp om Trætte om Løstrvp Mark, saa at forskrevne Grander maatte have deres Fædrift paa Løstrvp Mark og bruge den Afgrøde af det Aar, som det Forligelse gik, og ej for nogen Arilds Vane og ej ydermere at bruge eller drive inden Løstrvp Markeskel, uden de kunde ydermere »vitne« dem derind med Rette; og kunde Hr. Axel ej forlige den Sag den Tid, som da tiltaget var, som de Forligelsebreve udviser, da vilde han sætte den Sag ind for Biskop og Bygdemænd; thi der var Lovhævd imod Lovhævd. Over den Forligelse kærede Jørien, at hans Skov er huggen, og Sæd ført i hans Jord, og hans Mark dreven med Hjord og hans Økser tagen fra hans egne Dreng og hans »tiener« i hans egen Skov, og spurgte om Retten. Da sagde vi saa for Rette efter forskrevne Tingsvidne og Forligelsebrev bør det Forligelse ved Magt at blive, og J. K. at tale dem til med Loven, som hans Skov har huggen og hans Økser har borttagen og hans Mark har dreven og ført Sæd i, saa længe de Lovhævder adskilles for Biskop og Bygdemænd, eller nogen kommer med bedre Bevisning. Sig. nostra.

Perg. [med 5! Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5253

— (Reg. *7725.) [Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld VI. 33, Fol. 975 L. 10.* [5254

— Jeg Gyærmundh Bæintsß¹ Landstingssaghører i Nørre Hallendh paa Kong Hansse Vegne var paa Vordbergs Landsting Lörd. efter Botolfs Dag; da fremgik Niels Mortensß, Karl Bæintsß vorned, og kærede, at nogle Bønder i Daxos S. vil have deres Fædrift ind i deres[!] Mark med Urette. Da var der 12 »odh-

liinge« tilnævnt at ransage det, hvilket de saa adskilte: de havde der ej anden Tilgang, end de kunde faa med Minde. Item kærede Niels paa Karl Bæintsß Vegne, at Per Kyædelß i Æstadhe og Gunne Truesß [?] »forbøydhe« ham et Fiske i Værmæ Bæk, som af Alder har været bygget; da var det saa »affræt«, at ny Bygning bør ej forlægge gammel Bygning. Medb. af hæderlige og velbaarne Mænd Niels Mogensß Høvedsmand paa Vordhbergh paa Kong Hans Vegne og Bæint Krabbe² »væpnere«. Givet osv.

Papir med 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Clxxiv 1; 2. Mon Flii 9? (der dog i saa Fald er urigtig gengivet). Karl Bengtsson af Vins-torpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB., Papir). [5255]

Juni 22. (Reg. *7726.) [Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld VI. 34, Fol. 975 L. 18.* [5256]

Juni 28. Jes Rudh¹ af Hessell. Efterdi jeg ej nu kan møde den Stævning s. Knwds Dag i Kyøbingehagen, som Oluff Mortensß har mig did stævnet med vor naadige Herres Brev, da mægtig gør jeg velbyrdige Md. Jørgen Rudh paa mine Vegne til Rette at gaa og gøre og lade i forskrevne »ærindhe«, ligervis som jeg selv hos var. Sig. meum. Datum Hessell in vig. Petri et Pauli.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Llviii 21. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). [5257]

Juni 30. Ærkebisp Jens i Lund gør vitterligt, at Magens Kempæ Kannik ssds. har skødet Lunde Domkirke en Gaard i Lund og 3 Gaarde i Malmø.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 30; 3. G. 73. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 391.* [5258]

— Jepp Owesß¹ Herredsfoged paa Nør H.s Ting, Hr. Jørren Hansß² i Fandrop Provst i Nør H., Oluff Boesß³ af Asdrop V., Oluff Scredher⁴ Borgemester i Grindo, Jepp Persß⁵ Byfoged ibid., Bertill Persß⁶ i Sellekyær, Mattes Smedh⁷ i Skerwadh, Trogels Stysß i Kwedh og Nis Jensß i Drammelstrop. Mand. før Vor Frue Dag visitac. paa Nør H.s Ting fik beskeden Svend Jes Hwas Foged paa Byørneholt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertil Persß i Sellekyær, Mattes Smedh i Skerwadh, Jep Klæmitsß i Woldby, Knwdh Ørnsß i Lande, Trogels Stysß i Kwedh, Marqword Clawesß i Skærbek, Jes Tygsß i Sellekyær og Knwd Jensß ibid.; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at samme Dag paa Nør H.s Ting forskrevne Jepp Owesß af Emerløff skødede

og solgte Jes Hwas en fuld Søsterdel i Syøgardh i Gærild i Nør H., hvilken Søsterdel han købte af Mætte Oluffs i Ensløff, og oplod Jepp Owesß Jes Hwas det samme Skødebrev, ligervis som han havde det fanget af Mætte Oluffts. Og deslige skødede og solgte Jepp Owesß samme Dag paa forskrevne Ting Jes Hwas al den Rettighed, som hans Søsterdatter Mætte, Per Frysses Datter, er til Arv falden i forskrevne Syøgardh. Og kendtes Jepp Owesß sig Penge og fuldt Værd derfor at have opbaaret af Jes Hwas. Hvilken forskrevne Gaard og Rettighed tilforn var lovlig lovbuden 3 Ting paa Nør H.s Ting. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 9 Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. G. 1039* (Jørren Hansß; samme Signet som 2511 Nr. 4); 3. Lxxiii 98; 4. Bomærke ([s] o~~l~~afføi petri); 5-7. Bomærker; 8-9. Utydelige. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [5259]

Juni 30. Mikel Stawby Foged paa Gerloff H.s Ting, Hr. Jenss Jepsß Præst i Dalbyneder, Hr. Mikel Præst i Wdbyneder, Jep Henricsß af Assens, Jep Powel af Korthrop »wepner«, Jes Masß i Nødenes, Esper Jensß i Dalbyneder. Mand. før Vor Frue Dag visitac. paa Gerloff H.s Ting fik velbyrdig Md. Knuth Thamesß af Reffnes et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Esper Jensß i Dalbyneder, Nis Lauresß, Kiel i Østerskow, Powel Lauresß i Vesterskow, Anders Lauresß i Wdbyneder, Jes Tamesß i Gerloff, Bay i Kasbere og Nis Jensß; disse vidnede, at de saa' paa fornævnte Ting et Sognevidne af Winbless Sogn [o: 5223] fuldt beseglet, hvilket Vidne saa lydende var, at 24 Dannemænd vidnede, og dem vitterlig er, at K. T. har den tredie Del i den Jord, som ligger paa Aystrop Mark, som kaldes Lystrop Jord; den Jord har K. T. haft i Væрге paa hans Hustrus Vegne, og hendes Forældre har haft den i Væрге ukært i 40 Aar og mere til nu, Jørrien Kromppen giver der Kære paa. Med »worth« Indsegl. Scriptum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt Brudst.; 3. Bomærke; 4. I Sigilfeltet en Halvmaane (med en Stjerne?); 7. I Sigilfeltet en Halvmaane (med en Stjerne?). (RA. Refsnæs Godsarkiv.) [5260]

Juli 3. Vi Karll Biskop i Othens og vi Claus Ronnow R., Mester Hans Vrnæ Domprovst i Othens, Mester Claus Andersß »dæchæn« sstds., Hans Wolkendroppe R., Ebbæ Andersß, Ottæ Skinckill af Eggeskow, Robert Hord og Nis Jensß »borgmestere« i Othens var tilskikkede af Hr. Hans Konge og af fornævnte Biskop Karl lovlig var stævnedede at være Dommere og Bygde-

mænd i en Sag mellem velbyrdig Md. Bild Persß af Worde-
mark og Jens Remp vor naadige Herres Bonde i Løroppe,
hvilken Sag saa er, at Bild Persß havde gjort Lovhævd paa
nogen Jord paa Løroppe Mark, og Jes Remp, efter den Lov-
hævd gjort var, delte samme Jord til Reb og Raft, og den
Lovhævd vilde Fogeden ham ej »forfynne« at gøre paa for-
nævnte »reebdrettæ« Jord, og mente Bild, at Fogeden skulde
have fundet ham ved sin Lovhævd, thi at han havde gamle
Breve, som lød paa det Gods, Bild har i Løroppe, og for-
nævnte Jord, som i Trætte er, har været til af lang Tid; dog
lød fornævnte Breve ej paa noget Særkøb. Derpaa sagde vi
saa, at det havde ej »giords« ham Behov at gøre nogen Lov-
hævd efter det Kapitels »luddelse wm reeb aa jord« i den
1. Bog 49. capitulo; thi at ingen talede paa hans Gods eller
Skøde. Item sagde Jes Remp, at Løroppe Mark er tvende Bol
Jord, og ham med 3 andre vor naadige Herres Bønder hører
det ene Bol Jord, og Bryderne Bilds Tjenere tilhører det andet
Bol Jord; hvilket de ikke dog kunde for os bevise, og Bild
sagde sig ikke deraf at vide, »mæthen« sagde sig at have en
Del i Bondens Bol til en sine Gaarde; derpaa »wort« saa sagt,
at 12[!] jordegne Mænd, fribaarne Mænd og Bønder, som er
Hr. Hans Wolkendropp, Claus Bryske, Ebbæ Andersß, Borqward
Skinckill, Hans Persß i Lackedroppe, Jæspær Friss i Lundby,
Per Laurensß i Wixstroppe, Hans Mattesß Borgemester i Assens,
Hans Andersß Borgemester i Swineborge, Hans Persß i Langw,
Jesper Elling i Ryslinge, Symon Elling sstds., Erich Nielß i
Swinninge, Jess Twesß i Lamedroppe og Jess Michelsß i
Rynckeby, skal komme paa fornævnte Jord Onsd. før Vor
Frue Dag assumpc. og udgranske, om den er tvende Bol eller
ej, og om Bild har der nogen Jord til sin vorneds Gaard i
Bondens Bol, og af disse fribaarne Mænd og Bønder skal
Bild de 6 fribaarne Mænd lade komme paa fornævnte Jord og
dem »bekostæ«, og Jes Remp de 6 Bønder og dem »bekostæ«;
og skal fornævnte 12 Mænd næste Tingdag derefter komme til
Gudume H.s Ting og der vidne, om fornævnte Bønder har det
ene Bol Jord alene, eller om Bild har nogen Del i Bøndernes
Bol, og hvorledes det har sig om fornævnte Jord; vidner de
da, at Bønderne har det ene Bol Jord, og Bryderne Bilds
Tjenere det andet Bol, da skal Jorden over al Marken rebes
mellem Bønderne og Bryderne efter det Kapitels »luddelse:
aff by eller booll skil ath« i 1. Bog 45. Kapitel, og ej nogen

af dem skal ydermere deles til Reb og Raft end, som nu delt er; »mæthen« Fogeden af Tinget skal lægge dem 14 Dage for til Tinge derefter fornævnte Jord at rebe og maale efter Loven, naar »kropp oc kærff« er afhøstet. Skal og Bild Persß »utkeesæ« 3 Mænd, og Jes Remp 3 Mænd; de 6 Mænd skal »wrðæ« den Sæd, nu paa Jorden er saæt, og hver skal høste, som han saæt har, og hvem Jorden findes til, efter hun rebet og maalt er, ham skal da Fyldest gøres for, hvis den anden af fornævnte Sæd oppebaaret har. Vore Indsegl. Datum Ottonie fer. 5. infra oct. visitac. Marie.

Perg. [med 8! Segl]. (AM. VI. 9.)

[5261

Juli 3—9. »Anno 1483 screuen in octauis visitationis Marie stifften Hinricus Hermanni canonicus Haderleb. und Baltasar Stake ein jeder eine vicarie in der kirche zu Hadersleb. Baltasar Stake giebt zu s. vicarie 1000 fl. , die er in den ghuderen der duchtigen vrouwen Beken vame Hagen wanaftich to Nybel in Angeln in deme kerspel to Querne, de dar jarlikes renthen sostich lub. mr., stehen hat. Des to groter bewysinge etc. hebbe ik Baltasar Stake unde ik Hinrick Mansß^a unser beyder inghesegele mit den duchtigen knapen Clawes Porsfeld, Peter Rantzow, Marquard Wulff unde ersamen mennen Peter Mansß unde Hans Mansß, vorschren. Hinrick Mansß broderen, erer ingesegelen etc. henghen heten nedden vor dessen breff etc.«

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Afskr.: Haderslevregistret.] Udtog herefter af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VII Bl. 108 a. [5262

a) Voss tilføjer i en Note i sit Udtog: »NB. Mansß heißt hier so viel als Hermanssen«.

Juli 8. Jeg Karinæ Ywensdotter i Olstorpægordh har siddet over et Skifte mellem mine Børn efter deres egen Villie, som her efter skrevet staar. Først skal min Datter Kirstinæ have efter min Død: 1 Gaard i Siellandh i Lwndbytorp i Hamers H. (2 Pd. Byg og 3 Skill. Grot), Hans Michilß i Tylletze S. 2 $\frac{1}{2}$ Pd. Byg, item $\frac{1}{2}$ Pd. Byg af Rwbierre krath, som kaldes Volsings ængæ, 1 Gaard i Døllæfyllæ (1 Skill. Grot). Herimod skal min Søn Ywen Herloffß have efter min Død: Niels Hartuigh i Pærægordh i Opagher (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Byg og 2 Skill. Grot), Jens Hællæde ibid. (1 Pd. Byg og 1 Skill. Grot), Lasse Roll i Madæbølæ i Tylletze S. (15 Skpr. Byg), Hans Mattß i Næsby i Vestenskow S. (3 Skpr. Byg og 1 Pd., 2 Skill. Grot og 6 Grot), 1 Pd. Byg og 15 Skill. i Vesterboo i Købbælow S., som Jeppe Thomesß i boede, 4 Pd. Byg i Olstorpægordh og Halvdelen Olskough, til min Søn Mattes Laurensß kan anden Steds gøre ham Vederlag for forskrevne 4 Pd. Byg og forskrevne Skov, item 1 Pd. Byg i 1 Gaard i Rydhe, som Tosthen i boede. Herimod skal

Mattes Laurensß min Søn have efter min Død: Olstorpægordh, som er sat for 8 Pd. Byg, med Vestertofft, og skal aarlig give sin Broder Ywen 4 Pd. Byg, til han kan anden Steds gøre ham Vederlag, item 1 Gaard uden for Olstorpæ (Hans Laurensß, 1 Pd. Byg og 1 Skill. Grot), Hans Poskæ ibid. (2 Pd. Byg og 1 Skill. Grot), Hans Morthensß ibid. (1¹/₂ Pd. Byg og 1 Skill. Grot), Hans Morthensß i Opager næst Hans Hienricß (1¹/₂ Pd. Byg og 1 Skill. Grot), Hans Bagge ibid. (1 Pd. Byg og 3 Skill. Grot). Og skal Mattes Laurensß have sin fri Ildebrand og Husbygning i Olskowgh, og hvad forskrevne Skov ydermere rente kan til Oldengæld, skal de nyde paa baade Sider, til Mattes kan gøre Ywen Vederlag for sin Del; og skal Mattes beholde Møllen, som staar for Gaarden, og fornøje Ywen Halvdelen. Herimod skal min Datter Margrethæ have efter min Død: 1 Gaard i Kyppingæ i Falster, som Olloff Skoningh forðum i boede, giver 3 Pd. Byg og 2 Skill. Grot, et Gods i Røgorpæ i Døllæfyllæ S. (Hans Sworære, 1 Pd. Byg og 2 Skill. Grot), item 18 Skpr. Byg aarlig af Hr. Anders Giøæ, som han mig pligtig er, item 1¹/₂ Pd. Byg paa Gessør, som jeg arvede efter mine Sønner Ottæ og Hermæn, for sin Del i Olskowgh. Medb. af mine Sønner Ywen og Mattes og mine Døtre Kirstinæ Herloffs-datter og Margrethe. Datum Olstorpe fer. 3. infra oct. visitac. Marie.

Perg. [med 3! Segl]. 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Laurids Jenssøn Vasspyds Enkes Arkiv). [5263

Juli 10 ell. 17. Jeg Swendh Thorbernß af Traneholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Biskop i Aars og hans Arvinger 64 lub. Mk. danske Penge, som nu i Nørre-jutland gænge er, Sølv mønt, og 10 rinske Gylden, hver saa god som 2 Mk. lub. danske Penge, som han mig laant har, for hvilken Sum jeg forhøjer det Pant i en min Gaard i Dolmer i Gryndw S. i Nørre H., som Laghe Munck i boede og giver 12 Ørtug Korn, Rug og Byg, og 2 Skill. Grot, eftersom det aabne Pantebrev [c: 5103], som jeg tilforn forskrevne værdige Fader paa forskrevne Gaard givet har, lyder. Og naar mig lyster Gaarden igen at løse, skal disse Summer Penge og Guld følge den første Sum, efter som i det første Pantebrev skrevet stander. Medb. af beskedne Mænd Clawes Pethersß, Jes Matß³ »borge-mestere« i Aars, Jes Matß Scriffuer Byfoged og Matis Pethersß Raadmand sstds. Datum Arusie fer. 5. ante f. Margarete.

Perg. med [5] Segl: 3. Bomærke. Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzons Godsarkiv (RA.). LDipl. 1482 Okt. 30 (ufuldstændig). [5264

Juli 12. Tingsvidne af Molt H., at Jess Nielson i Tusbøl m. fl. solgte Anders Persson af Stardrup Halvdelen af Stordrup Mark og en Trediedel af Fornagher Mark.

Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke; 3. Exvi 29(?); 4. Bomærke. ^a1857 af Student (senere Dr. phil.) O. Nielsen foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Privatark., kronolog. Række). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 91.* [5265

^{a-a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II S. XXIX.*

Juli 12 ell. 19. *Reg. *7727.* Perg. med [20] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2-8, 10-13, 15-16, 18-20. Svenske (16. Lxviii 49 (Thott)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 270; Rydberg III. 387; Udtog: Hvitfeld VI. 42, Fol. 979 L. 5.*

[5266

Juli 13 ell. 20. Hans Konge. For os paa vort Retterting var Sebast Jensøn Bud med 2 Pergamentsbreve, et som udgiven var paa Retterting under Rigens Indsegl i Kong Erichs Tid, lydende, at Jens Stigsen og Jens Svendsen var paa Retterting med deres Bevisninger om 2 Gaarde i Engisvong i Hitz H., som de havde Trætte om; da var de saa adskilte med Minde og Ret, at Jens Stigsen burde at holde fornævnte 2 Gaarde til evindelig Ejendom; thi var de ham tildømte. Item det andet Brev af Hitz H.s Ting, lydende, at Sebast Jensøns Lovhøring der tilstod, at han »indvorde« 2 fulde Gaards »agre« i Engisvong, »gaardstæde og aadels tofft« til den vester Gaards Gavl, som nu staar paa Kirkens Jord; item »indvorde« han sig Fællig i Boele Sø, item for Enemærke fra den »vælde kilde«, som staar vesten og sønden i Søeland, og siden ned med den Aa, som løber af Søen til Midtstrømme paa den søndre Side, og saa til Albæk løber i den Aa foruden den Eng, som ligger til Kirken; item »indvorde« sig Bremaae paa den nordre Side af Strømmen, som løber ned til Borum, undtagen Kirkens Del; item Væster plet for hans Enemærke og alle de Agre, som derpaa skyder, og al den Del, som ligger i den søndre Mark, som hans Fader »bygte for« ham med Plov og Le i sin Rolighed til sin Gaard; item »den til« Engisvons Skov undtagen Kirkens Del; hvilken Hævd var lovlig tilbuden, »fæst og siunet« (!) efter Loven. Hvilke Breve vi stadfæster, og tildømmer vi Sebast Jensøn fornævnte Gods, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe fornævnte Lovhævd ikke rygges med Biskop og bedste »Byemænd«, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevis-

ning paa vort Retterting. Datum Tryggvælde die Margaretæ sub[!] sig. præsentibus impræso, teste Edvardo[!] Grubbe justitiario nostro.

[Orig.] Afskr. fra 18. Aarh.: Additam. Fol. 226, V.

[5267

Juli 14. Jeg Lene Clemyntzdotther, Eric Massentz Efterleverske, har fuldmægtig gjort Alexandher Persß min »swoffuer« at skøde velbaaren Md. Jørien Rwdh al min Rettighed og Ejendom, som mig er tilfalden efter min Farbroders Død Jess Brwn, Borgemester var i Nestwidh. Jeg har bedet hæderlig og velbyrdig Mand Hr. Michels[!] Sognepræst i Søllingh og Henric Cristiernsß af Stubdrop »wepnere« om deres Indsegl neden at trykke for dette Brev. Datum in opido Søllingh 2. fer. post dnicam. omnes gentes^a.

[A. ^bOrig. paa Papir. ^bJørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuere.] **Aa.** Afskr. af Jon Mortensen 1757: LDipl. 1483 Juli 7. — **Ab.** Afskr. af Th. Br. Bircherod uden (Aar og) Dag: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 82 b. — Afskrifter efter **Ab:** **Aba.** Ny kgl. Saml. 4 to 1977 (af Langebek); **Abb.** LDipl. 1483 Juli 7 (fra 18. Aarh.). [5268

^a) Brevet har intet Aar, men er øjensynlig et af dem, som paaberæbes i 5269. ^{b—b}) Saaledes **Aa.**

Juli 21. Pædher Frenedesß den Dag Tingfoged paa Nestuede Byting, Mowens Tuwesß², Jeep Nielssß Borgemestre, Per Poschæ⁴, Hemming Laurensøn, Jeep Olufß⁶ Raadmænd og Per Persß Borger sstds. Marie Magdalene Aften paa vort Byting var tvende beskedne Dannemænd Alexander Persß af Faaborg i Fywn paa sin Husfrues Vegne Marinæ Clementsdatter og Hans Tydbjørnsß af Wilyemstrop sstds. paa sin Husfrues Vegne Husfru Katherinæ Clementsdatter, og var Alexander og H. T. fuldmægtige gjorde af deres Husfruers Søstre med deres Magtbreve, som paa vort Byting fornævnte Dag læste var, af Lene Clementsdatter, Erich Matsß Efterleverske [c: 5268], og Jomfru Annæ Clementsdatter, hvilke alle 4 var »brødre datter« til Niels Brwn Borgemester her i Nestuedh, hvis Sjæl Gud naade. A. og H. T., som var udsendte af Fywn, skødede fra dem, deres Husfruer og deres Søstre til velbyrdig Md. Jørghen Rudh Høvedsmand paa Soltæ al den Del, som dem tilfalde kunde i Arv efter N. B. i rørende Gods eller urørende, inden Lands eller uden Lands Gods, men fuldt Værd op at have baaret[!] af J. R. Item skødede de J. R. et Pantebrev, som lyder paa en Gaard, som N. B. pantsatte Clement Brwn sin Broder for 40 Mk., de 20 i hele lybske Skill. og de 20 i saadan Mønt, som i Fywn er gænge,

hvilken Gaard i Fywn er liggende i Vindingæ H. i Søllinge S. og hedder Nørregardh, hvilken Gaard og Pant Clement Brwns Arvinger var afvunden med Landslov, som de Breve udviser, derpaa givne er; hvad Vederlægning Jørghen kunde fange for det Pant, som dem og deres Medarvinger saa afgik, og for Landgilde, som borte er blevet, skødte de og J. R. og antvordede ham Pantebrevet. Og blev »these skiøde stadfestæ mæltæ« paa alle Tingbænke inden vort Byting. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Kvindelig Figur holdende et Skjold med et Bomærke; [^a3. inferne defractum^a]; 4. Bomærke i Skjold, [^a5. illæsum^a]; 6. Bomærke i Skjold; 7. Udslidt. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Jørgen Ruds Arkiv). LDipl. [5269

a—a) Saaledes Jon Mortensen 1757 i LDipl. b) RA. Reg. 60 S. 231.

Juli 22. Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Niels Krabbes Bud med vort Stadfæstelsesbrev lydende, at Niels Krabbe har »inworth« med Lovhævd til sig, sin Fadersøster og Medarvinger Wethersløffgord, Wethersløff Mølle og Wethersløff By, Gaard og By med al deres Tilliggelse fra den Hovedsten, som staar vesten fra Syndra Herreds Ting og lidet i Sønder, og fra den Sten ad den Sten, som staar sønden ved Tinget, derfra ad den Sten, som staar vesten og lidet i Nør fra Wethersløff Kirke, saa fra den Sten, som staar sønden fra Wils i Gesdall, saa lige til den Sten, som staar i Porsse Mark norden fra Reffrøgel, derfra til den Sten, som staar i den lidel Dal norden ved den Vej, som løber fra Wethersløff til Salingsund, saa til den Sten, som staar vesten fra Liørsløff ved den Vej, som løber fra Stordrop til Nykøpingh, og saa til den Sten, som staar øster fra Stordam, saa midt ned ad forskrevne Dam ad »then sigefald« ned ad Stordup Kær indtil Aaen, saa ned ad Aaen til den Grøft, der kommer vesten til Aaen, og ad den samme Grøft og ad »the wratte oc bolmod«, som skyder lige til Steenrøgel, saa fra den »røgel« ad den Vej, som løber fra forskrevne »røgel« til Kybwath, og saa fra Kybwath lige op ad Aaen til den »sigefald«, som kommer fra Skidenwath, og ned til Aaen, og saa fra Aaen op ad det samme »sigefald« til Skidenwad og der »stuff« og Særkøb fra den Sten, som staar vesten i Skidenwath, og ad den Sten, som staar under det »hedebergh«, som ligger fra Krabbedals Agre, fra den Sten vesten om det samme »bergh« ad den Dal mellem

Krabbedals Agre og »berget« og saa lige til Pugesigh, derfra til den Sten, som staar norden fra Powelsberge, derfra til en anden Sten, som staar paa »en bergh« der norden fra, saa sør fra den til en anden Sten, staar i en »howetager«, og saa fra den lige indtil den Hovedsten vesten ved Tinget, som før er rørt; efterdi som vort Stadfæstelsesbrev indeholder, og derimod er ingen Breve tagen af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Niels Krabbe, hans Fadersøster og hans Medarvinger forskrevne Gaarde med Mølle og Møllested efter deres aabne Breves Lydelse, forbydende nogen dem deri Hinder at gøre, saa længe forskrevne Lovhævd vorder rygget med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os med bedre Bevisning derefter paa vort Retterting. Datum Køgis die Marie Magdalene nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden og med Spor af 1 Segl paatrykt forneden paa Forsiden. Vejerslevgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv; senere til Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5270

Juli 23. Bertill Hamdrop¹ Sognepræst i Falsløff, Michill Escerß Sognepræst i Tøsløff, Jens Jeipß Sognepræst i Dalbynedher, Michel Jenß Sognepræst i Wdbyneder, Jep Henricß i Assens, Anders Lonkier i Balle, Michel Jeipß i Rogby, som »wepner« ere, Michel Smyd i Skrøtzstrop, Per Trowelß i Hoo Bønder, Per Bonde i Dalbyøwer, Per Hwiid i Kasberg, Nis Bang i Dalbyøwer. Onsd. ante f. Jacobi var vi med velbyrdige Md. Jørien Kromppen paa et Syn, som vi var tilskikket med Biskop Elerts i Aars Brev og med Landstingshørerens Brev, at vi skulde sige uden Vild, om det saa var eller ej, som Jes Matß i Nødennes, Per Bondde i Haddrop, Michel Perß ibid. og Hans Sønnerræ havde køret paa Jørien Kromppen paa Gerlow H.s Ting. Da var vi hos Haddrop; der saa' vi, at det er uret Kære, de kærede paa ham, og saa' vi, at deres Hyrde drev med deres Fæ i godt »rømmæ« til By og fra paa deres eget, og havde de »rømmæ« nok til Gris og Gaas, Svin og Fæ, saa meget som de har paa deres eget, »thet« de havde end mere. Item har vi hørt, at alt det, de kærer og raaber paa Jørien, er ej for anden Sag, end han vil ej unde dem at drive hans Jord og bruge hans Skov mod hans Minde, og har deres Fæ hverken været »klaffwet eller tyret« paa deres Mark for »hand« eller Trængsel Skyld. Item »wand« fornævnte Hr. Bertill, som har været Sognepræst i Windebless S. i 23 Aar, og Haddrop ligger i fornævnte Sogn, at de aldrig »klaffwet« Ko ell Kalv i Græs

for Jøriens Had Skyld, og havde han aldrig hørt, at han forment dem at drive eller bruge deres eget. Item sammelund kundgjorde Hr. Niels Jenß, at han har hverken hørt eller spurgt, siden han »wort« der Sognepræst, at Jørien har fortrængt eller »hath« Jes Matzß eller nogen hans Sognemænd til Urette i saa Maade, at de havde hverken Ko eller Kalv »klaffueth« i Græs for nogen Trængsel, som Jørien Kromppen har gjort dem, og har de »rømmæ« nok baade til Gris og Gaas, Fæ og andet Kvæg, og gøres dem ej Behov at sende det til »ander by« for Jøriens Had Skyld. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester og Spor af 8 Segl paatrykte forneden: 1. G. 776; 2, 4, 8. Kun Spor; 3, 6-7. Utydelige; 5. Utydeligt Skjold; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Item eth breff, att Hadderop mend haffde kiertt wretth pa Jørgen Krompen om Lystrop marc«. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5271]

Juli 29. *Reg. *7729.* Perg. [med 7 Segl]. Helsingør St. Olai Kirkes Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 15.* [5272]

Aug. 5. Wy Johann¹ hertoghe tho Sasßen, Engerenn unnde Westualen unnde des romesschenn rikes ertzemarschalck hebben untfanghen 1000 lubesche mr. houetstols unnde darup 3 jar schaden alße 240 mr. na uthwißinghe der vorßeghelden breue vann herenn Albrechte bisschop tho Lubeck, dar de here bischop myt meren anderen gudemannen ime lande tho Holsten varghelaueth unnde vorßegheldt hadden vor heren Cristiern kanyngk, van wolkaren 1000 mr. houethstols unnde 240 mr. wy den heren bisschopp unnde de anderenn borghen qwiteren unnde boholden by unns de houetbreue vor de anderenn nastanden renthe unnde schaden wente thor thokumpsth kanynges Cristierns ßones, so langhe unns unnsße nastande renthe unnde schaden wedder gehantreket unnde gheleghert werth. Unnsß inghesegel. Ghегheuen unnde schreuen ame daghe Dominici.

Perg. med 1 Segl: Hertug Johans. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. IX. 37). LDipl. [5273]

Aug. 6. Hans Pawesß i Lübeck sender Benth Bille Afregning for modtagne Varer.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 113.* [5274]

Aug. 7. *Reg. *7733.* Perg. med [7] Segl: 1. Lvii 18. Peder Billes Arkiv (RA.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 37.* [5275]

Aug. 10. Barbara Bradesdotter, Styg Olssøns Efterleverske, giver Gods til Jomfru Marie Kloster i Llandeskrona mod Gudstjeneste.

[Orig. Landskrona Karmeliterkl. Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir, forneden paa Forsiden med en anden omtr. samtidig Haand paategnet: Ad manus proprias et sub sigillo mei officii, og med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 114?. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv (RA. Topogr. Saml. Papir, Landskrona). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 393.* [5276]

— *Reg. *7734.* Perg. med [3] Segl: 1. G. 1018; [2. Nævnt af Langebek 1736 i LDipl.]; 3. Udslidt. Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Søn Oluf Stigssøns Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Daugaard, Om de danske Klostre S. 149* (i moderne »Oversættelse«); *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 394.* [5277]

a) RA. Reg. 60 S. 77.

Aug. 11. Beynt Prior i Halmstade Sortebrødrekloster erkender paa Klosters Vegne at have modtaget Mursten og Penge m. m. af Kirkeværger (i Byen).

Perg. med 1 Segl: Ovalt, Brudst., Helgenbillede (...NVENTVS HALMSTATE ...) (nu løst vedliggende); gennemskaaret. Halmstad Kirkes Arkiv? (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 34)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 396.* [5278]

Aug. 15. Mawens Palneß¹ a. w. Jeg har givet og skødet til Sorecloster en min Gaard i Lundby i Flakkebjergs H. (Niels Kamper, 1 Pd. Byg og 1 Pd. Mel og 2 Skill. Grot Penninge). For hvilken jeg skal have et »mak« i Sorecloster i min Livstid, som mig bekvemmeligt kan være, og dertil hver Dag til min Føde 6 Brød, hver Køddag et Fad salt Mad og en fersk Ret til tvende Maaltid og om »fyrmedaghe« et Fad Smør, et Fad fersk Fisk og 2 »sylder« til tvende Maaltid; item tvende Kander Øl om Dagen. Skal jeg og have Seng og gode Klæder, som dertil hører. Item skal jeg have til min Ildebrand om Aaret 10 Læs Ved og 6 Tdr. Kul, 8 Mk. Penge at holde mig oppe med Klæder. Medb. af gode velbyrdige Mænd min Frænde Per Laurenß i Skaffteløffwe, Cristoffer Andersß³ i Thærsløse, Jens Bylle i Solbiergh, Jens Andersß⁵ i Kongstæde og Karl Jieipß⁶ i Alstæde. Givet i Sorecloster Vor Frue Dag assumpc.

Perg. med [6] Segl: 1. Cxv 1; 3. Li 14 (Passov); 5. Lii 14; 6. M 44. Sorø Kl. Arkiv (AM. VI. 11). [5279]

— Jeg Mawens Palnesß a. w. har bebrevet til Sorecloster en min Gaard i Lundby i Flakkebjergs H. til evig Tid [c: 5279]. Thi beder jeg eder om, kære Venner Per Laurenß i Skaffte-

løffue, Cristoffer Andersß i Thærsløß, Jens Bylle i Solbiergh, Jens Anders i Kongstædhe og Karl Jeiepß i Alstædhe, at I besegler dette Hovedbrev med mig, som jeg dem derpaa givet har. Datum in Sora sub appensione sigilli mei die assumpc. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Sorø Kl. Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Sandvig^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [5280
a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Aug. 15. Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Jørgen Krvmppens med vort 3. Dombrev paa det, han var indført i Aiestrop Mark med vort Ridebrev i Skov og i Eng, saa at ham var udlagt 2^{1/2} Fjerdings Jord over al Marken og et Stykke Skov og Eng for hans Del i Skov og Eng for hans Gaardsted og hans Toft ret ned gennem til Fjorden s[aa]^a bred, som Gaardsteden er ovenfor, som de andre Gaarde er der i Byen, og for Faldsmaal, Skadegæld og Tæring, som er sønden ved Gasemedebek og saa til Hiordebek og ned i Fjorden og østen ved Vej, som løber over Østrewatnstet og frem ad Enden ad Markeskielldall østen Vejen og sønden ved de Bække, alt det, derimellem er, at have, saa længe han faar Fyl[dest], efterdi som vort 3. Dombrev udviser; og derimod er ingen Breve tagne af os, som Jørgen kan hindre i hans Dele. Thi tildømmer vi ham 4. Sinde forskrevne Gaardsted og Toft og de 2^{1/2} Fjerdings Jord, Skov og Eng, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køgis die assumpc. Marie. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]^b. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5281
a) Orig.: som. b) Nævnt som bevaret 1489 Febr. 10.

Aug. 19. Diderik van der Beke borgere to Lubeke vår desseme boke heft bekendt, dat he van Hennyng Pynnouwen heft entvangen 3 nôgehaftige quitancien van her Ywar Axelsen, heren Laurens Axelsen beyde rittere van erer weghenn unde van her Gustoff Karlßon van weghen siner huesfrouwen utgegeuen, van eyneme yewelken eyne quitancie under eynes yewelken ingesegel vårsegeldt, in welckeren quitancien de 3 heren unde rittere Didericke van der Beke quiterden van 575 mr. lub. 13 schillinge 11 penninge, welcker summe geldes Diderik deme Henninge Pynnouwen na ereme scriuende scholde geuen van erer wegen. Des heft Hennyng Pynnouwe vor desseme boke bekendt, dat he sodane summe geldes heft ent-

vangen. Tuge sint de beschedenne manne Hinrik Houeman unde Michel Gripesh[orn? bese?]tene borgere to Lubeke. Screuen ame dinxedage na assumpt. Marie.

Vidisse 1487 Sept. 4 ell. 11 efter Lübecks Stadbog. LDipl. 1487 Sept. [5282

Aug. 20 ell. 27. *Reg. *7737* (med Dag Aug. 27 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. [med 3 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 149* (læs: virginis Haffnensi pertinentem - Heynon nunc - quam modo habeo-aliam - nec quomodolibet alienemus seu alicui locemus - quarta proxima .... festum. — Den Del af Brevet, hvis Udeladelse er betegnet ved »osv.«, er omtrent enslydende med de tilsvarende Bestemmelser i Brevet *anf. St. Nr. 85*). [5283

Aug. 24. Oluff Hermyndson Præst i Køgæ, Hermyndh Guldsmeth Borger i Køgæ og Laurens Hermyndson sstds. Vi har solgt Offæ Hansß i Sæddher en »fiærdell« i den Gaard, som han i boer i Sæddher, hvilken »fiærdell« er en Søsterdel. Vore Indsegl. Skrevet Bartolomei Dag.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Utydelige Brudstykker; 3. Bomærke. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m. Nr. 22). LDipl. [5284

— »Et sognewynde aff Jellenghe Æognekiercke mett fyree hengende endsegle mcdlxxxiii søndag, som war Bartholomei dag, att xii danemendt vondet haffde, att thee haffde spordt aff theres forelder, att tet sticke engh, som Laue Brock haffuer legende nest Æonden op till Forderop søvovs, tet haffuer legende[!] till Laue Brocks gordt y Forderop, som Mogens Scriffuer wdi boor, udi føytyffue vynter och meere y fry rolege høffde ulast och ukierdt y alde made etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069. [5285

Aug. 26. *Reg. *7736.* [Orig. Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv.] *O. H. Moller, Genealog. Tabellen u. Nachrichten von der Prehnischen Familie S. 15 = Dipl. Flensborg. I. 640.* [5286

Aug. 27. *Kbhvns Dipl. II. 149; Reg. *7737.* Se 5283.

Aug. 31. Vidne af Ærendlef Sognestævne.

[A. Orig. Errindlev Kirkes Arkiv?^a] **Aa.** Udtog af Jacob Claussøn i hans »Ærendlefs oc Olsdorps præste-chronike«: AM. 4to 873 Bl. 12 b. Herefter: *Kirkehist. Saml. II. 172.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. 4to 1189 S. 67. [5287

a) Ifølge Aa fandtes Brevet da »her«.

Sept. 1. Oleff Perß Præst og Kapellan i Hadersleff. Den Tid jeg hørte Regnskab i Berthe Kirke paa Hr. Detleffs Vegne,

der det endt var, kærede Hr. Hanss Sognepræst sstds. for mig og alle Sognemænd, at Anders Ebbesß i Strorup har 1 Otting Jord paa Achtorp Mark, af hvilken han aldrig vilde give »byrdh«, som andre Dannemænd gør, i forskrevne By boer og har Jord i Marken. Da krævede jeg op alle de Mænd, der i Byen boer, at de skulde sige, hvad deres Ret og Sædvane var af deres Jord at give. De forskrevne Bymænd beraadte dem og sagde: Efterdi at vor naadige Fru Dronnings Bønder og Almue, i Achtorp boer, og Fru Mette, Hartugh Smalstedz Efterleverske, giver »byrd« og Redsel af deres Jord i Marken trende Sinde om Aaret hver efter deres Ottingtal, saa bør og Anders Ebbesß at give af den Jord, som han har paa Achtorp Mark og »wrthe« arvet fra Jes Oleßß Gaard i Achtorp, og bør ingenlunde at være mere fri derfor end vi fattige Mænd, der i Byen boer og har Jord i Marken. Mit Indsegl. Datum in Berth die Egidii.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Bjært Kirkes Arkiv (RA.). [5288]

Sept. 4. Vidne om Stadfæstelse af en Gave til s. Pädhers Kirke (i Lund).

[Orig. Lunds Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 60. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 396.* [5289]

Sept. 7. *Reg. 4756**. Perg. (beskrevet baade paa Forsiden og paa omtr. det halve af Bagsiden) med [19!] Segl: 1-6, 8, 9, 11-14. Svenske (3. Lxviii 22 (Thott); 5. Bii 2; 6. Lxviii 48 (Thott); 11. Llxvii 8 (Sparre); 12. Lxviii 49 (Thott)); 15. G. 532; 16. Li 64; 17. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 18. Fxxxii 8; 19. Exix 15 (*s efftil monfføn*). (RA. Sverige, Perg.) Herefter: *Rydberg III. 686* (om Forholdet mellem dette, paa Dansk skrevne Eksemplar og det paa Svensk skrevne Eksemplar, der er trykt *Hadorph, Bilag S. 318* og derefter *Rydberg III. 371*, se *Rydberg III. 371*). Udtog: *Hvitfeld VI. 37, Fol. 976 L. 14 f. n.* — Omtr. samtidig Afskr. af Brevets Begyndelse (*Rydberg III. 371-73 L. 9* »Sueriges rige etc.« incl.) (et Halvark, hvis venstre Del mangler): RA. Sverige Perg. (Afskriften hører ikke usandsynlig hjemme i et svensk og ikke i et dansk Arkiv). [5290]

— Ffrater Johannes abbas monasterii Ringstadensis. Noverrint universi, nos a nobili viro Dn. Johanne Oxæ M. plenam pensionem de bonis nostris in Hallandia, que a nobis habet in conductu, anno 1483 sublevasse, pro qua pensione ipsum quitum dimittimus. Datum Ringstaden in profesto nativit. Marie nostre abbacie sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5291]

Sept. 17. Peder Fallster R., Landsdommer i Fallster, Corfidtz Rønøw R. paa Junxhoffued, Olluff Holgersen Høvedsmand paa Nyekiøbing, Palle Anderßen i Schierringe, Peder Bang i Bællinge, Henning Wenstermand i Torkildstrup og Jørgen Oellßen i Eggebjerg. Onsd. før Mathei »apost.« Dag for os paa Fallsterboe Landsting og for menige Almue, som Landsting søgte, spurgte beskeden Md. Jep Jenßen Raadmand i Nyekiøbing sig for, om Dannemænd havde hørt eller af vidste, hvor langt Nyekiøbings Byskov og deres »forto« rakte sønder og øster ud fra Nyekiøbing, og der »bedið« han et Landstingsvidne paa. Da var »till melle« beskeden Md. Hening Frendeßen i Stubberup; han til sig tog 11 Dannemænd: Peder Bonde i Wedbye, Frende ibid., Jep Schou i Hullebeck, Lasße Iffwerßen i Bruntoffte, Peder Jenßen i Tunderup, Otte Bynre i Bruntoffte, Olluff Jenßen i Syßstoffte, Anders Bunde i Oustrup, Olluff Michellßen i Wedbye, Peder Brun i Hillistrup og Peder Brydige i Wedbye; disse 12 Dannemænd vidnede alle inden 4 Landstingsstokke, at det dem vitterligt er, at Nyekiøbings Byskov og deres »forto« rækker sønder og øster ud først til det Led, som kaldes Strandledet, saa langs ud med »dee gorde« og indtil den Sten, som det Kors staar paa hugget ved Lumstruppe »stætte«, og saa langs med »gordene« indtil Kringellborg »hew« og saa vester paa, indtil Kringellborg Gærde slipper, og saa nør paa indtil det øster nørre Hjørne, som Søn tager. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Nykøbing F. Bys Arkiv.] Afskr. i Hæfte fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Biblioteket paa Orebygaard. [5292

Sept. 18. »Quaedam de Hermanno Tast necnon Arnaldo Tast incola civitatis Husensis, qui Laurentio Levonis pro receptis duabus marcis auri domum suam oppigneraverat a. 1483 testantibus literis Ottonis et Benedicti ab Alevelde fratrum dicto anno die Jovis post crucis exaltationem«.

Udtoa med F. A. Reinboths Haand: Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 201. [5293

Sept. 22. Kongeligt Privilegium for Helssingborig.

[Orig. Helsingborg Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 49 b). — Kopi 1663 af Byens Privilegier: SvRA. Handels-expeditionens utredning rörande städernas privilegier 1717, 2. Bd. (Helsingborg Bl. 83 a). — *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 374.* [5294

Sept. 23. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder nu 1. Sinde velbyrdig Svend Jens Bille i

Solbergh, at han inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, fuldgør sit aabne Brev, som han har velbyrdig Md. Hr. Beiend Bille R. bebrevet 1 Gaard i Ledingørød i Willandz H. og 1 Gaard med, som kaldes Allerøpord, eller gør ham der fuldt Vederlag for efter hans Brevs Indeholdelse, efterdi som Hr. Beiend det lovlige forfulgt har til Herredsting og Landsting, som os bevist er. Datum Tryggewelde crast. Mauricii nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [5295

Sept. 26. Jeg Swend Thorberns af Traneholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Biskop i Aars 20 gode gamle gænge og gæve af Guld rinske Gylden, som han mig nu laant har, for hvilke jeg forhøjer det Pant [*osv. som 5264; læs dog: Nørre H. Dyrs, som - de aabne Pantebreve og »forhøgelsse«* [c: 5103, 5264], som - *indtil:*] skal denne Sum Guld følge de andre Summer Guld og Penge, efter som i de forskrevne Pante- og »forhøgelsse breffue« skrevet stander. Medb. af beskedne Mænd Clawes Perß², Jes Matß³ »borgemestere« i Aars, Jes Matß Scriffuer⁴ Byfoged, Jep Stwre og Mattes Perß Raadmænd sstds. Datum Arusie fer. 6. ante f. Michaelis.

Perg. med [6] Segl: 2. Exviii 12; 3-4, 6. Bomærker (6. i Skjold). Senere (jfr. 1487 Jan. 17 til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. 1482 Okt. 30 (ufuldstændig). [5296

Sept. 27. Kongen tager Viborg Kapitel i sin Beskærmelse og stadfæster dets Privilegier.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 76.* [5297

— Vi Hans Konge tager »wor« »borgemestere«, Borgere og Menighed i Nykiøbing i Falster og alt deres Gods, rørendes og urørendes, i vor Beskærmelse, og stadfæster vi alle de Privilegier, som Kong Christiærn vor Hr. Fader og andre Konger i Dannemark, Herrer og Fyrster dem undt og stadfæstet har. Thi forbyder vi *osv.* Sammeledes forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Nykiøbing dem nogen Hinder eller Uret at gøre paa deres fredtagne Skov deres Byskov, men lade dem den fredsommelige nyde, som de hertil gjort har. Datum in castro nostro Haffniensi^a sabb. ante f. Michælis^b nostro sub s(creto)^c, anno regnorum nostrorum Daniæ et Norvegiæ 1.

[A. Orig. Nykøbing F. Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 b). — Ab. Afskr. i Hæfte fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Biblioteket paa Orebygaard. [5298

a) Saaledes Ab; Aa: Haffniensis. b) Ab har Aaret 1483, Aa: 1493. c) Saaledes Ab; Aa: sigilli.

Sept. 30. Jeg Anders Persß¹ Borger i Alborgh sælger Pael Andersß mit Hus og Vaaning, som jeg har liggende uden »planckern« østen til Aaen mellem Per Skyttes Gaard og Kongens Jord, som er 5 Favne bred sønder og nær og 30 Favne lang fra Aaen og øster paa, fri for Jordskyld i 30 Aar, efter forskrevne Jord og Vaaning bygt er, og siden 4 Skill. aarlig Jordskyld til Alborgh By »at« Midsommer ud at give. Og kendes jeg mig Penge og fuldt Værd for forskrevne Hus og Vaaning af P. A. at have opbaaret. Medb. af andre Danne-mænd Seuren Eskilsß, Michel Persß, Swen Bagger⁴ Raadmænd, Jens Swensß⁵ og Per Jacopsß⁶ Borgere sstds. Datum crast. Michaelis.

Perg. med [6] Segl: 1, 3. Bomærker; 4. Bomærke i Skjold (s **fwen ienfen**); 5-6. Bomærker (5. i Skjold). ^a1745 af Frands de Thestrup foræret til Danske Selskab^a (RA. Aalborg (Tillæg)). [5299

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 197; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.*

Okt. 1. Jens Brostorp Ærkebiskop i Lund, Oleff Mortensß² i Roskilde, Jeip³ i Burglom, Karl⁴ i Othens, Niels⁵ i Viborg, Eyler⁶ i Aars, Hartwiig⁷ i Ribe Biskopper, Jeip Mortensß⁸ Prior i Antwordskow, Oleff⁹ Abbed i Soræ, Clawes Rønnow¹⁰, Eric Otzß¹¹, Strange Nielsß^{12a}, Knwd Trwetzß^b, Johan Oxe, Axell Lagesß¹⁹, Lodwiig Nielsß^c, ^dEngelbregth Albrectß, Anders Nielsß, Jens^d Dwe, Eric Aghesß^{23e}, Eskild Gøye, Korrefitz Rønnow²⁶, Anders Jachimsß, Hinric Meynstorp²⁸, Powel Laxman, Beint Bille²⁹ RR., Holgert Hinricsß, Mauritz Nielsß³², Oleff Mortensß³¹, Æwert Grubbe³³, Per Nielsß og Clawes Bryske³⁴ VV., Danmarcks Riges Raad. Efterdi Kong Cristiern er død og velbyrdig og strenge Ridder Hr. Ywer Axelsß har Slotsloven paa Gotland til vor Haand paa Danmarcks Krones Vegne, da Fuldmagt giver vi Hr. Jens Brostorp Ærkebiskop i Lund, Hr. Oleff Biskop i Roskilde, Hr. Johan Oxe og Hr. Hinric Meynstorp RR. vore Medbrødre paa alles vore og Danmarcks Krones Vegne at æske og annamme Slotsloven til Danmarcks Krones Slot Gotland, ligervis som vi alle til Stede var, og hende fremdeles at antvorde Kong Hans, og hans Naade fremdeles efter forskrevne Rigens Raads Raad, som da til Stede er paa alles vore Vegne,

igen antvorder Hr. Ywer Axelsß forskrevne Slotslov til Gotland til hans Naades troer Haand; vorder hans Naade »forstacket«, til Rigens Raads Haand i Danmarck. Er nogle af disse 4 ej til Stede, naar forskrevne Slotslov skal æskes og annammes og igen overantvordes vor naadige Herre, skal den eller de af Danmarcks Riges Raad, som da til Stede er, have den samme Fuldmagt paa alles vore Vegne, som forskrevet staar. Vore »secrett« og Indsegl. Gjort i Købendehaffn Onsd. efter Michels Dag.

Perg. med [34!] Segl: 2. G. 176; 3. Skjold med Skaktavl-Friis-Vaaben (ikke G. 620*); 4. G. 532; 5. G. 682; 6. Gxxv 7; 7. G. 822; 8. G. 510; 9. G. 497; 10. Li 64; 11. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 12. Liv 8 (Bild); 13. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 19. Lxxxiv 23 (Brock); 23. Lxviii 46 (Thott); 24. Lxxiii 46 (Rosenkrantz); 26. Li 65; 28. Lxxxiv 48; 29. Lxx 24; 30. Forsiden mangler; 31. Hxv 10 (Gyrstinge); 32. Gxvi 24 (Gyldenstjerne); 33. Lxxxvii 30; 34. Dxxi 10. Kongens Arkiv (RA. Gulland). [5300

a) Herefter, men atter overstreget: Niels Ericss^u. b) Herefter, men atter overstreget: Daud Hack. c) Herefter, men atter overstreget: Werner Pertzperger. d—d) Skrevet paa Rasur. e) Herefter, men atter overstreget: Niels Tymmes^u.

Okt. 4. Johannes Nigelssøn Raadmand i Halmstade pantsætter Erlandh Jenssøn i Bywsielth 2 Huse (i Halmstade).

Perg. [med 3 Segl]. Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 35). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 167.* [5301

Okt. 5. Vidne om en Gave til s. Pådheris Kirke (i Lund).

[Orig. Lunds Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 61. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 397.* [5302

Okt. 6. Tingsvidne af Fleskom H., at Palli Thamissen Sognepræst i Gundrop og Provst i Fleskom H. gjorde Lovhævd paa Gods tilhørende Gundrop og Torup Kirker, Vyborg Bispedømme og Aaleborg Vor Frue Kloster.

[A. a Velbeseglet Perg. a Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 312.*] Aa. Vidisse 1580 Nov. 19 (Elizabethæ virg.[!]) Dag af Hans Pedersen Kannik og Læsemester i Vyborg m. fl., uden at det siges, til hvem Vidissen gives. Papir med Spor af 3 Segl paatrykte forneden. (RA. Viborg Hospitals Arkiv.) Herefter: *Dipl. Viberg. S. 77.* — Aaa. Vidisse 1653 Jan. 19 af Aa af Wi-burigh Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1653 C Bl. 48 a. — Aaaa. Afskr. efter Aaa: NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 2. Bd. S. 335. [5303

a—a) Saaledes Aa.

Okt. 7. Ærkebisp Johannes i Lund træffer Bestemmelse om Højtideligholdelsen af Festen præsentatio Mariæ i Lunde Stift og giver 40 Dages Aflad til dem, som deltager i Festen.

Perg. med 1 Segl: G. 30. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 397.* [5304

Okt. 9. Jes Tamsenn herdesfaget in Wys herde, Otte Wals-
trop knapen unde amptman tho Vlensborch unde gemenen herdes-
lude in Wys herde. Vor uns in de 4 dingstocke hefft de bo-
shedene Boye Jensen to Kalunt Bo karspels vorkofft unde
vorschetet deme ersamen Las Petersen tho Norder Smedebw
syn erue benomlichen 2 ottinck holtes bolegen twysschen Jes
Tamsen synem holte Kalundt grundt, dartho 4 ottingk jordt
uppe Smedebw velthmarcke, des he syne rechte erue unde
gudt tho Kalundth genometh vorkofft unde ehme in den 4
dingstocken vorschetet, lachbadenn, bedomet unde nha landt-
rechte vorlatenn hefft. Darup hefft Las Petersen geeschet 12[!]
herdesbunden: Jes Hakensen, Syuerdt Nissen, Peter Lasß, Joen
Matsen, Tuky Hansen, Clawes Hansen, Fruddi Hansen, Nis
Clementhsen, Jacob Arndessen, Clawes Oleffsenn unnd Hans
Jepß; dede seden, dath Boye Jenß deme ersamen Las Peterß
tho Norder Smedebw solchent vorkofft hefft, unde Las Peterß
mach strax solliches kopes bositten unde vorthan vorkopen
gelick syn egen erue. Dath dith so gegang is, betugen wy
bauen bestymmet 12 herdessbunden und gemeinen herdessluden
in Wys herde unnd hebbenn gebeden unsen herdesfagett Jess
Tamsen umme syn ingetzegell tho hengede vor dusses dinges-
windes unde ock gebeden dem duchtigen unnd erbarenn Otto
Walstorp unsen amptman umme synn ingetzegell. Geuen ahm
dage Dyonisii.

Perg. med [2] Segl: 1. Udslidt; Brevet er skrevet med en Haand,
der formentlig er omtr. fra 2. Trediedel af 16. Aarh., og efter Perga-
mentets Udseende er det ikke udelukket, at en ældre Skrift forsætlig
er bleven fjernet. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 11.) [5305

— »Anno C. 1483 ist des durchl. hochgebornen fursten und herren
h. Johannis koniges zu Dennemarck etc. auf Helgolandt verordeneter
vogt Henning von Gude gewest, wie ich auß einem an das gemeine
Osterharde auf Föhre überschickten schreiben sub dato Helgolandt
anno C. 1483 am h. Dionysii tage gemercket habe ex C. M. P. S. & P.
zu O. in V. a«

[Orig.] Udtog med Peter Sax's Haand: Gl. kgl. Saml. Fol. 1023 (i
»Ein beschreibung der insul Helgoland« Bl. 15 a). — Udtog (meget lidt
afvigende) med Haand fra 18. Aarh. (i en anden Redaktion af samme
Skrift): Thott Fol. 1035, 25. (21.) Side. [5306

a) Betyder sikkert: Matthias Pampus senior et pastor zu Ordning in Vthholm; se
Gl. kgl. Saml. Fol. 1023, Afsnittet »Eyderstett, Everschop und Uthholm« S. 4 og 12.

Okt. 13. Trugels Winter Foged i Hwiding H., Per Nigelß
og Jens Swensß. Mand. efter Dyonisii Dag for os og flere

Dannemænd paa fornævnte Ting fik beskeden Md. Lodwich Clauesß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Keel Persß, Per Andersß, Mattes Lundh, Jes Nisß, Atzer Asthß, Lass Mickelß, Anders Persß og Hans Friis; disse vidnede, at de hørte og saa', at Lodwich Clauessøns »loffswindhe« paa fornævnte Ting vidnede, at Lodwich Clauesß gav sin Lovhævd med velbyrdige Mænd paa den Gaard, som han nu inden boer, i saa Maade, at han »kendess« ingen at have Rettighed med sig i fornævnte Gaard. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 3 Segl]. Ludvig Claussøn (Rosenkrantz?)'s Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 11 a). [5307]

Okt. 14. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder nu 2. Sinde velbyrdig Svend Jens Bille i Solbergh under hans Faldsmaal, at han inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, fuldgør sit aabne Brev, som han har velbyrdig Md. Hr. Beiend Bille R. bebrevet 1 Gaard med i Ledingerødh, eller gør ham der fuldt Vederlag for efter hans Brevs Lydelse, efterdi som han er tilforn lovlig paamindet med vort Lovdagsbrev. Datum Haffnis die Calixti nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Utydeligt. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5308]

Okt. 16. *Reg. * 7740.* Perg. [med 7 Segl]. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 31* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjæll.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 158.* [5309]

Okt. 18. Ick Ingwer Knutsß inwonre tho Mylstede hebbe vorkofft unde vorschotet unde vorkope myd vulbort myner husvrouwen Poppen den vorstenderen tho den alemysen der hilligen dreualdicheit by namen Rotgert van deme Woelde, Hans Brixius 12 schillinghe tuffthure jarlikes uppe Wolburgis dach ud tho geuende, vor welckere tuffthure my desse vorstendere ghegeuen hebben an ghuder munthe 12 lub. mr., dar ick umme myner zele salicheit wyllen unde mynes zeligen vaders, dar id my van ghearuet is, hebbe ghegeuen tho hulpe tho den alemissen 2 lub. mr. penninghe; unde desse 12 lubesche schillinghe schollen desse vorstendere jarlikes in den achtedagen Wolburgis soken an der liggender grunt, dar Lasse Backensß unde Taleke syne husvrouwe zeliger dechnisse pleghen upp tho wonende tegen s. Jurgen ouer uppe de norderen syden. Ick

hebbe dessen vorstenderen der alemissen desse 12 schillinghe jarliker tuffthure also vriig vorkofft, dat ick des nummer byspraken edder tho rugghe ropen schal myt jenigerleyge rechte, men tho ewiigen tiiden tho blyuende by den alemissen der hilligen dreualdicheit. Myn ingesegel; unde ick hebbe ghebeden de beschedene mans Tammes Hansß unde Paye Thetensß, dat se ere ingesegel hebben mede hengen heten an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen des sunauendes na Gallen daghe.

Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke. Husum Vor Frue Kapels Arkiv? (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 18). [5310]

Okt. 20. Jeg Søster Anne Ericsdother i s. Clare Kloster i Roskilde har med min Moders Abbedisses Søster Anne Nielsdothe[r] . . . . . Samtykke og alt Konvents sstds. »kesth« min Farbrodersøn Hr. [Beinth Bille] i Siøholm R. til min Værge, og antvorder jeg ham og hans Barn, som hans Hovedgaard Siøholm faar efter ham, mit Gods at have i Forsvar, saa længe jeg lever, hvilket Gods mine Søsken og Svogre har mig bebrevet min Tid, som er 2 Gaarde i Trandgilde (18 Skill. Grot) og 1 Gaard i Ysøwe (3 Pd. Byg), med saa Forord, at Hr. Beinth Bille eller hans Barn skal give mig hvert Aar inden 12. Dag Jul 18 Skill. Grot og 3 Pd. Byg her, godt Korn, i s. Clare Kloster i Roskilde. Giver de mig ej de 18 Skill. Grot og 3 Pd. Byg hvert Aar, skal de give mig dobbelt Landgilde for det ene Aars Landgilde uden nogen Rettergang. Item giver jeg Hr. Beint Bille fuld Magt at tale min Ret paa den Gaard i Merløse paa 3 Pd. Byg og $\frac{1}{2}$ Td. Smør, som mine Søsken og »swagher« har mig bebrevet, saa at jeg maa nyde den Gaard efter »myn breffs« Lydelse eller fuld Vederlag derfor i min Tid, og da skal Hr. B. B. eller hans Barn have Gaarden eller, hvad Vederlag han derfor faar, i Forsvar, saa længe jeg lever, og give mig deraf mit Landgilde ved den Tid, som forskrevet staar. Vort Konvents Indsegl med flere ærlige gode Mænds, som er Hr. Odde Hansß² Kantor i Roskilde, Hans Keldß Forstander i Clare og Markord Tegnhws⁴. Givet i Roskilde de 11000 Jomfruers Aften.

Perg. med [4] Segl: 2. G. 292; 4. Cxxi 8 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Bent Billes Arkiv (RA.). [5311]

Okt. 21. Tingsvidne af Albo H., givet Hr. Oluff Stigssøn af Bollervp om Ejendomsretten til Rugered og Lønsholt.

Perg. med [7] Segl: 1. Udslidt; 3. Gxix 4 (Qvitzow); 5. Dxvi 7. Oluf Stigsøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 168 ell. 179 ell. 185*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 399.* [5312
a) RA. Reg. 60 S. 78.

Okt. 25. *Reg. 4758.* Perg. [med 1 Segl]. Skelskør Bys Arkiv (SLA. Skelskør Bys Pergamentsbreve 1483-1554). *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 380* (læs: for^{ne} theres - for^{ne} wore - Ad relacionem domini Henrici Meynstropp). — Udtog (uden Dag) anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. [5313

Okt. 30. Hemming Olufsen paa Rønnebechsholm a. v., Foged i Tygebjergs H., Claus Daa R. i Raunstrup, Hemming Lauridsson Raadmand i Næstved, Jens Carlsøn Degn i Næsbye, Peder Jensøn i Wettersløf. Torsd. efter Severini Dag paa Tybjerg H.s Ting »bedis« beskeden Md. Ebbe i Kiøberup, at hans Tingshøringe maatte sige, som de vilde andsvare for Gud, om Vor Frue Kirke i Riisløv kunde fri Oldensvin paa sin Skov. Da fremginge Lars Jepsen i Riisløv, Jep Larsen *ibid.*, Oluf Jensøn i Nobye, Jens Jute i Torpe; de vidnede, at hun kunde fri 40 Svin og end flere. Derpaa »bedis« Ebbe om et Stokkevidne; da tilmælt beskeden Md. Bonde i Sandbye, at han skulde til sig tage 11[!] Dannemænd og sige derom, hvad de hørt havde: først Oluf Boesen *ibid.*, Oluf Bagge *ibid.*, Gregorius *ibid.*, Hemming Andersøn *ibid.*, Lars Sudere *ibid.*, Jens Winter i Winderup, Jens Olsen *ibid.*, Jep Olufsen i Glumsøe, Matthies Jensøn i Aaef og Anders Brun i Nødholm; disse 12[!] Dannemænd vidnede, at fornævnte Kirke kunde vel fri 40 Svin og end flere paa sin Skov. Med vore Indsegl hængende neden dette Brev. Skrevet og givet Aar og Dag, som skrevet staar.

[A. Orig. Risleve Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr.: Tybjærg Herreds Provstearkiv?, Herredets ældre Provstebog.] Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: SLA. Sjællands Bispearkiv, Tybjærg Herreds Provstebog (attesteret af Provst J. Thanch 1738 Okt. 1) S. 69. [5314

Okt. 31. Vi Hans Konge annammer vore Borgemestre, Raad og Menighed i Korssøer i vor Beskærmning og stadfæster alle de Privilegier, som vor Forfader Kong Erich dem givet har [v: 1. Række Nr. 6222] og Kong Cristoffer og vor Fader Kong Cristiern stadfæstet har [v: 1. Række Nr. 7137 og 8030]. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Korssør vig. omnium sanctorum nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Henrici Meynstrop M.

Perg. [med 1 Segl]. Korsør Bys Arkiv (SLA. Korsør Bys Pergamentsbreve 1441-1558). [5315

Nov. 3. Wy Paulus Wynter gebedeger unde mester, brodere unde begeuene des godeshuses s. Anthonii to Mordker Slesswickes stichtes bekennen, also wy de gudere to Anebu in Nuherde gekoft hebben van deme duchtigen Hartich Schinckel na uthwysinge der vorsegelden breue [c: 4249, 4315] uns darup gegeuen unde noch merlike summen geldes up renthe holden, de wy umme sulke gudere to betalende van anderen framen luden hebben entfangen, hefft frowe Dorathea koninginne uns in redemegholde totellen laten 300 rinsche gulden to hulpe sodaner renthe unsem gadeshuse to entfryende, dar wy vór uns vorplichten desse almessen unde gadesdenste jarlikes to geuende unde to holdende. Int erste scholen wy alle jare vor Alle gadeshilgen dage 12 arme lude myt graweme wande bekleden, namliken 3 grawe laken den armen to erer kledingge to delende unde darto den 12 armen up de vorbenomede tiid 12 par scho to geuende. Item wyllen wy ene ewige memorien eens des jares, namliken in der quaterdamper vor wynachten mit vigilien van 9 lectien unde mit zelemessen in unseme hogen kore holden, to biddende vor erer sele salicheyt na ereme dode unde ock vor alle de, dar ere gnade des vór van uns begerende is, also vor erer gnaden wandages gemael konink Kersten, vor konink Cristoffer, vor erer gnade zeligen olderen markgrauwe Hans unde frouwen Barberen, vor erer gnade susteren frouwe Barbaren wandages frouwen to Mantouwen unde vor erer gnade vorolderen, sustere, brodere unde kindere vorstoruen unde vor alle kristene zele. Ock in besunderheyt wyllen wy in al unsen vigilien, de wy in unseme kore singen edder lesen, al tiid mede holden de collecten Miserere domine Ihesu Criste, de sunderges bedet vor de armen elenden zelen, de anders nicht hebben sunder dat gemene bet der hilgen cristenheyt. Wy entfangen unse gnedigesten frouwen in unse s. Anthonii broderscop; se delaftich to makende aller goden werke, de in unseme gadeshuse unde in allen gadeshusen s. Anthonii scheen in allen gadesdensten. Unses gadeshuses¹ inghesegel. Gegeuen des mandages na Aller gadeshilgen dage.

Perg. med 1 Segl: G. 1013. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). LDipl.

[5316

Nov. 5. Vi Hans Konge annammer vore »borgemester, borger« og Menighed i Suenborg i vor kongelige Beskærming, og stadfæster vi alle de Privilegier, som Kong Christiernn vor Fader og andre Konger i Danmarch dem givet har, ubrødelig at holde med alle deres Artikler, som vore Borgere i Ottense har. Thi

forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nyeburg fer. 4. post omnium sanctorum.

[Orig. Svendborg Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 a). — Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 437. [5317

Nov. 8. Niels Schriffuer Landstingshører i Nøriuttlandt, Mester Kieldt Krabe Kantor i Viburgh, Axell Lageßen, Erich Erichß »ridder«, Las Moginß, Mogins Moginß, Jens Koess, Iffuer Vistißen, Jenns Nielßen »vebner«, Erich Jebß Borgemester, Jes Jebß og Per Skiøtt. ^aLørd. før Morthins Dag paa Viburgh Landsting var vellærd[!] Md. Hr. Niels Themß^b R. hans Bud og spurgte, hvo som skriver og besegler Løgn paa sin Ven, som han sidder i »handing« og Venskab med, om ham bør at blive en Løgner. Da sagde vi saa for Rette, at hvo som skriver og besegler Løgn paa sin Ven, som han sidder i »handing« og Venskab med, da er han en Løgner »fordi« og bør ej saa vel at staa til »troen« eller være saa gild efter den Dag. Sig. nostra.

[A. Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Aa. Afskr. fra Slutningen af 16. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1138 Nr. 41. — Afskrifter med Aar 1482: Ab. Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 42 (fra c. 1600); Ac. sstds. Fol. 846 Nr. 42 (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Ad. sstds. Fol. 842 Nr. 42 (fra 18. Aarh.). [5318

a) Ab, Ac, Ad har Aaret 1482. b) Ab, Ad: Thamiøen.

Nov. 10. Hans Konge¹. For os paa vort Retterting var hæderlig og velbyrdig Mands Bud Hr. Pether Rebergs Kannik i Roskylle med vort 3. Dombrev, lydende, at Jens Wiliomß i Slaslunde skødede Hans Rebergs Arvinger 2 Gaarde i Hørop i Liunge H. i Slangerop S. (Pether Anderß, 3 Pd. Korn; Niels Jenß, 2 Pd. Korn), og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Hans Rebergs Arvinger forskrevne Gaarde efter deres aabne Breves Lydelse, forbydende nogen dem deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køgis in profesto Martini nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XLVI. 9). [5319

— [Jeg] Søster Cristinae Jensædatther Priorisse i s. Angnetis Kloster i Roskilde . . . . . gør vitterligt, at hæder. . . . . [Henr]ich Meyensterop R. Landsdommer i Sielandh har . . . . . vi i dette Aar have skal af det Gods, som vi af ham . . . .

....glæ i Ringstæde H. og i Snesløff S., saa at vi lader ham kvit i dette Aar for forskrevne Landgilde. Sig. nostrum. .... [cla]ustro nostro in profesto Martini.

Perg. (den venstre Trediedel mangler) [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [5320]

Nov. 11. Jens Tetz Ærkedegn i Lund og Forstander i Helliggejsthus sstds. lejer til Morten Jenssøn Borger i Malmøyæ, hans Hustru og deres længst levende Barn en Klostret tilhørende Gaard i Malmøyæ i Tiwffwegabsstrædet.

Perg. med [2] Segl: 1. Ovalt Segl med St. Laurentii Rist (*s archi-
dyaconi Iøndenfs*); gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Lunds Hellig-
aandshus's Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 401.* [5321]

— Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder nu 3. Sinde velbyrdig Svend [*osv. som 5308; læs dog: under sit Faldsmaal - inden 5 Dage - efter sit Brevs - indtil:*] med vore Lovdagsbreve. Datum Alsløff die Martini nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevluukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5322]

Nov. 13. Vi Jes Krwsse¹ Borgemester i Roskilde, Hans Perß Guldsmet² Raadmand, Heyne Hærmenß Skomaghere³ Borger sstds. har opbaaret 20 »løding« Mk. og en Sølvskaal paa 12 Lod af Nielss Jensß vor Medborger af de 60 »løding« Mk., som Nielss Jensß Husfru skulde give Olaff Jepß, Olaff Hørffs Dattersøn; og har vi opbaaret de 20 »løding« Mk. paa Olaff Jepß Vegne, som han skulde have »at« Morthenss Dag, nu var. Vore Indsegl. Datum Roskilden in die Briccii.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte fornedet: 1-3. Bomærker (1. i Skjold). Senere (jfr. 1489 Maj 21) til Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalenæ Alter) (AM. XLIII. 16). LDipl. [5323]

Nov. 16. Brudst. i nyere, friere »Oversættelse«: *Mollerup, Bille-Ættens Hist. I. 228.* Er 1484 Nov. 14.

Nov. 17. Maghens Bertilß Byfoged i Køghe, Mattes Beintß², Mattes Boß³ Borgemestre, Truels Hwid⁴, Michil Boß⁵, Anders Olß⁶, Jes Nielß⁷ Raadmænd sstds. Mand. før Clementis Dag paa Køghe Byting var beskeden Md. Awæ Aweß Borger i Køghe og skødede beskeden Md. Jes Jeupß Raadmand sstds. paa den hellige Trefoldigheds Alters Vegne et Stykke Jord med sin

Bygning, som er 24 sælandzske Alen langt og 1 Kvarter, med sin Bredde, som den gamle Bygning udviser, paa stander, som han arvede efter sin Broder Trvels Aweß, østen midt i Truels Awß Gaard liggende, med saadanne Vilkaar, at Hr. Jens Truelß Præst skal have i sin Tid den nørre Part for 2 Mark Voks og Hr. Anders Aweß i sin Tid den søndre Part for 1 Mark Voks hvert Aar til fornævnte Alter »utgiffueschullendes« og Bygningen ved lige at holde, og naar de afgangne er, skal fornævnte Hus og Jord fri igenkomme til fornævnte Alter for alle deres Sjæles Salighed. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Skjold, hvori et Søblad; 4-7. Bomærker. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [5324]

Dec. 2. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder nu 4. Sinde velbyrdig Svend [*osv. som 5308; læs dog: under sit Faldsmaal, at han straks efter - efter sit Brevs - indtil:*] med vore Lovdagsbreve, og at han bøder sit Faldsmaal for vore Breve, han har siddet overhørig. Datum Triiggeuelde fer. 3. ante f. Barbare nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5325]

Dec. 4. Vi Mester Keldh Kantor og alt Kapitel i Wiburg har gjort et Mageskifte med velbyrdig Md. Laghe Brok af Esdrupp i saadan Maade, at Laghe skal have en Gaard i Salthen i Wrats H. og i Thøm S., som Jes Persß i boede og hans Sønner nu i boer (2 lub. Mk. rede Penge); denne Gaard skøder vi til Laghe Brok. Afvindes den Laghe Brok, tilbinder vi os at vederlægge saa god en Gaard af Rente og »beyleyghed« inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. For hvilken Gaard vi skal have den Gaard, som Laghe Brok har i Laldrupp liggende hos Wiburg i Nørrelyng H. med al den Ejendom, som Sandemænd svor dertil. Vort Kapitels¹ Indsegl; og beder vi Eric Persß i Fielderopp, Olluff Friis Foged paa Kallø VV., Pouel Abelgardh⁴ og Eric Jebsß⁵ »borghemester« i Wiburgh besegle med os. Datum Wibergis die Barbare.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 689; 4. Giii 10; 5. I Sigilfeltet en Plov. Lage Brocks Arkiv (AM. VI. 10). [5326]

Dec. 6. Fruer Kloster i Ripe udlejer 2 Enge.

[Orig.] Udtog anført i 1487 Nov. 7.

[5327]

Dec. 7. *Reg. *7741.* [^aPerg. med Segl. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 89 = Kbhvns Dipl. IV. 190.* — Hertil 434, 4232. [5328

a—a) Saaledes LDipl.

— Anders Jenssøn Præst til Awensløff Kirke, Vrne Jeopsøn i Aaskow V., Baa Smedh i Nyborgh, Swendh Gonnessøn *ibid.*, Anders Jenssøn i Corpendruppe og Per Thomessøn i Awensløw. Sønd. efter Nicolai Dag var paa Sognestævne en beskeden Svend Erik Hanssøn Forstander til s. Jørgdens Kloster i Ottens og adspurgte menige Almue, hvad dem vitterligt var om den Jord, som Erik Matssøn i Corpendrup har paa s. Jørgdens Klosters Vegne i Ottens, »heldher« forskrevne Jord er kommet af Riddere og Svende eller af Erik Matssøns »foreldherne«. Dertil svarede vise og gamle Dannemænd, at deres »foreldherne« sagde for dem, at forskrevne s. Jørgdens Jord, som hedder Brennebøith, var et Byggested, og der boede en paa, han »rokthe«, og han gav aarlig 1 Pd. Korn til s. Jørgdens Kloster i Ottens af forskrevne Jord, saa længe det »opbrennæ« for ham. Siden kom en anden, som hed Jens Perssøn, og »opbøddhe« forskrevne Sted og gav aarlig 1 Pd. Korn til s. Jørgdens Kloster, saa længe Matss Jenssøn, Erik Matssøns Fader, stedede den Jord fra Jens Perssøn; saa maatte han flytte deraf til Awensløff og boede der. Siden brugte Matss Jenssøn samme Jord sin Levetid og gav aarlig 1 Pd. Korn til s. Jørgden, som de andre tilforn gjorde. Derover »bedes« Erik Hanssøn et Sognevidne, hvilket han fik med 8 Dannemænd: Anders Jenssøn, Lauris Keldssøn, Anders Logher i Corpendrup, Per Thomessøn, Niss Jonssøn, Mass Ostrittsøn i Awensløw, Per Jepssøn i Aaskow og Nis Jepssøn i Skalkendruppe; hvilke vidnede, at de havde hørt og dem vitterlige var alle de Artikler, som tilforn skrevne staar. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[Orig. paa Papir. Odense St. Jørgens Gaards, senere formentlig Odense Hospitals Arkiv.] Afskr. af Langebek efter »Orig. chartac. laant af Mr. Langschmidt 1749«: LDipl. [5329

Dec. 8. Jeg Per Asgutz¹ Borger i Roskilde kendes skyldig at være beskeden Kvinde Anne Henriksdotther, Jep Ingworsß Efterleverske, 12 »løding« Mk. saadan Mønt, som her i Syælland gænge er og hver Dannemand kan den anden fuldt med gøre, hvilken Sum Penge jeg har opbaaret af Anne og af hendes Husbonde i rede Penge og ej andre Varer til et venligt Laan;

for hvilken Sum Penge jeg med min Husfrues Gertrwds Samtykke pantsætter Anne en Part af min fædrene Gaard, som er min Gadebod med Hus og Jord, her i Roskilde liggende i s. Bodels Sogn norden ved Torffgaden, som Bodill Peross nu i boer og ligger vesten næst op til min Port, og er fornævnte Jord fra Torffgadhen i Nør 4^{1/2} og 20 Alen sielenske, og Bredden skal være saa bred op og »nydræ«, som fornævnte Gadebod nu begreben er; hvilken Hus og Jord skal Anne have for et brugeligt Pant og op at bære Renten deraf, og skal hun nu straks annamme fornævnte Hus og Jord og sætte der i og af, hvem hende lyster, saa længe at jeg det igen løser for 12 »løding« Mk. Og ganger der 2 libiske Mk. til Rente hvert Aar af fornævnte Bod. Og naar fornævnte Hus og Jord igen løses, skal Renten der næst efter følge Hovedsummen. Skal jeg sælge eller »dyerræ« pantsætte fornævnte Hus og Jord, skal Anne være næst »at pantthet eller at køpet« efter sit Værd. Item har Jep Ingworsß og Anne nu bygget paa fornævnte Hus saa meget som 5 Skill. og 2 lub. Mk.; dem skal jeg give Anne igen, om fornævnte Hus og Jord løses hende af. Medb. af beskedne Mænd Olæff Jepß² Borgemester i Roskilde, Hanss Kortß³, Henning Jensß⁴ Raadmænd, Niels Benctß Byskriver sstds. Datum Roskildis die concepc. Marie.

Perg. med [5] Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Utydeligt Skjold; 4. Bomærke. Senere (jfr. 1505 Nov. 28) til Roskilde Trinitatis Præstegildes Arkiv (AM. XXVII. 6). [5330

Dec. 9. Per Nielsß Byfoged i Nyborgh, Per Hansß Bispens Officialis i Nyborgh, Per Hordh Sognepræst i Nyborigh, Hans Tomesß Sognepræst i Affuensløff, Sewerinæ Andersß Borgemester i Nyborgh, Welates Persß, Jess Henriksß og Bertel Nielsß Raadmænd sstds. Anne Dag var paa Nyborgs Byting Hr. Jenss Eggertsß Kannik i Ottensæ paa hans Broders Henr[*i*]k Satløff Børns Vegne Eggert og Kerstinæ og velbyrdig Md. Anders Draghe i Knylle, hvilke skødede en Gaard liggende i Nøregadhe mellem den Gaard, som Tordh Temmerman i boer, og Jess Henriksß, til Dronning Cristinæ, undtaget [den] Markjord, som Jesse Matsß solgte, Gud hans Sjæl have, og Anders Draghe og hans Husfru Fru Jehanne, Gud hendes Sjæl have, og solgte og Henrik Sadsleff, Gud og hans Sjæl have, pantsatte. Hvilket Skøde annammede velbyrdig Mænd Jost Ericß og Morten Sigfritß paa hendes Naades Vegne; og »wort« Gaarden lovbuden 3 Ting efter Loven.

Og kendtes de[!] dem, at de havde opbaaret fuld Værd. Derpaa »bedhes« J. E. og M. S. et Tingsvidne, hvilket de finge med 8[!] Dannemænd: Jep Hansß, Niels Matsß, Per Karssæ, Hans S. . . . -løff Bager, Anders Hinzebo, Hans Jensß og Per Swolm; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at saa gik, som forskreven staar. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 6 Segl]. Dronning Christines Arkiv (RA.). [5331]

Dec. 12. Ingeborgh Phillippydotter tilskriver sin Moder Fru Ærme-gardh om dennes Mand Benkth Billes og Hr. Larens (Axelssøn Thott)'s Børns Mellemværende angaaende Ordrop.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 2; RA.). *Missiver II. 115.* [5332]

Dec. 13. Henneke Merttensß¹. Myn zelighe vader unde moder hebben ghegeuen der hilligen juncvrouwen s. Gerdrudis an Jeppe Thuuensß hustede unde hoffte an der liggender grunt 12 schillinghe jarliker tuffthure an desseme erue, dat belegen is by osten aff van s. Juriane, by Tammes Hansß huse aldernegest uppe de westernen syden. So hefft myn vader Mert Ingwerdesß tho Northusem unde Kerstyne myne moder desse 12 schillinghe gegunt tho ewyger dechnisse umme erer sele salicheit wyllen, also dat de vorstendere der hilligen juncvrouwen s. Gerdrudis jarlikes uppe Wolburgis dach esschen schollen van deme inwonre desses erues 12 lub. schillinghe, dat ick nummermere to rugge ropen schal myt jenigerleyge rechte, geistlikes edder warlikes. Vortmere hebben desse vorstendere noch 8 schillinghe jarliker renthe an desseme erue, de de inwonre jarlikes udgheuen schal uppe desse vorben. tiid, also dat de summe der renthe belopt 20 lub. schillinghe. Unde were sake, alsodane 20 lub. schillinge jarlikes nicht vornoget worden unde de vorstendere desses gyldes dar schaden up deden, den schaden schal de eghener inwonre desses erues wedder oprichten. Ock schal men desset erue nicht vorkopen, zunder de ghenne, de dat kofft, gheue den vorstenderen alsodane besegelde breue, de en vor dessen summen nogafftich synt. Doch hebben de vorstendere Jeppe Thuuensß unde synen eruen ghegunt, wanner ene beqweme is desse 8 lub. schillinge wedder ud tho losende vor desse[!] 8 lub. mr., so schollen se den vorstenderen eyn halff jaer thouoren thoseggen unde darna des negesten Wolburgis dach de betalinge tho donde, den houetstol myd aller

nastanden renthe in enen summen myd alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Sunder de 12 schillinghe jarliker erdhure schollen an deme erue blyuen tho ewyghen tiiden. Myn ingesegel. Ghegeuen unde ghescreuen uppe Lucien dach.

Perg. med 1 Segl: I Sigilfeltet en Baad mellem Blade(?) foroven og forneden. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 19). [5333]

Dec. 13. Kong Johann frikender Sleßwyck By for den Klage, Peter Holck har rejst mod den i Anledning af sin Broder Claus Holcks Død. [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VIII, foran Bl. 1. — Afskr. herefter af Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. LXVIII, XXVII c 1 a. *Stemann, Urkundl. Beiträge S. 44.* [5334]

Dec. 15. Vidne om Skøde af en Gaard i Malmøe til Kalentegildet paa et Alters Vegne i s. Pæders Kirke sstds. [Orig. Malmøe Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 62. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 402.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag, og hvor Skødet siges gjort »på erchiebiscopens wegnar Jöns Brostorpz åth h. Jons Jordson stoltzbroder i calendegildet i Malmøe«: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 303. [5335]

Dec. 17. Udtog: *Hvass III. 126; Reg. *7743.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 176.*

Uvis Dag. Vi Hr. Niels Erichsen paa Langtind, Niels Dyne- sen[!]^a af Steensballe og Anders Friis RR., Anders Spend i Ramergaard, Thomas Jensen i Kaaes, Oluf Riither »vebner«, Jens Poulsen i Klotrup, Niels Sall i Jegerup, Glad i Vulberg, Thord Nielsen i Gjedsted, Just Pedersen i Sundstrup og Christen Vinter i Hersom Bønder var opkrævet af Biskop Niels i Viborg efter vor naadige Herres Doms Lydelse, som gjort var nu, sidst hans Naade var i Wiborg, imellem Biskop Niels og Hr. Jens Matzen om den Trætte, dem imellem er om det Fiskeri hos Laastrup, at bese og »vinde«, hvilken af de Aær og Bække hos Lille Vejle der har af Arild været kaldet og end kaldes med Rette Sønder aae. Og var vi i Dag i forskrevne Aær og Bække med Skib og saa' den Lejlighed derom og bespurgte os med mange gamle og uvildige Dannemænd; da funde vi, at der kommer en Aa oven igennem Rinds H. og ned i Lille Vejle og saa fremdeles i Liimfjord; den Aa har af Arilds Dage været kaldet og endnu kaldes Lille Vejle aae. Item løber der en Bæk norden ud af den samme Lille Veile aae og begynder oven for

den Fiskegaard, som Hr. Jens Madsen har, og løber norden omkring den samme Fiskegaard og den anden Fiskegaard, som »vorde« ophugget for Biskop Niels, og løber i den samme Lille Vejle aae igen imellem den ophuggede Fiskegaard og Lille Vejle, og den Bæk har været kaldet af Arild og endnu kaldes Fredags bek. Item løber der en Aa sønden ud af Lilde Vejle aae og begynder lige næst neden for den Fiskegaard, som Hr. Jens Matzen har, og løber sønden omkring den Fiskegaard, som ophugget er for Biskop Niels, og løber ned sønder i Lille Vejl aae, den Aa har af Arilds Dage været kaldet og endnu kaldes Sønder aae. Og »færdis« vi med Skib op og ned ad Sønder aae, og funde vi ikke Grund eller mindre Vand end 2 »rumme alne«. At disse Aaer og Bække saa har været kaldet af Arilds Dag og endnu saa kaldes, som forskrevet staar, det vidner vi med vor højeste Helgens Ed. Item beviste Biskop Niels med mange uvildige Dannemænd, levende Røst og med »aabne brev«, at den Tid Hr. Jens Matzen gjorde Lovhævd paa det Fiskeri, da var Biskop Knud i »herreskald« og Rigens Tjeneste. Vi har ladet hænge vore Indsegl for dette Brev. ^b Datum in Scals ... vigilia a. 1483. ^{a b}

[A. Orig. Viborg Bisp's Arkiv; *ÆA. II. 238*. — Aa. Afskr. fra Slutningen af 16. Aarh.] Aaa. Afskr. efter Aa, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 17. — Ab. Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Anders Nielsen). — [Ac. Et andet Udtog (fra Slutningen af 16. Aarh.).] Aca. Afskr. efter Ac, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 3 (jfr. S. 8). [5336

a) ∘: Timmessøn. b—b) Saaledes Aaa (baade de aabne Pladser og Prikkerne).

Uvis Dag. Symen Jenss Tinghører paa Hardbo »bydher-ting«, Lauris Thordsß . . . . ., Per Hardbo, Anders Kyndisß, Moghens Hermansß, Gyrial Jensß Raadmænd i Holstebro, ... Torkelsß, Visti Bonde, Jes Beskæ Borgere ibid., Per Tygisß i Hallondhbek, Matis . . . . .berigh, Jep Cristiernsß ibid., Moghens i Hesel, Per Grauersß og Swendh Nielsß . . . . . Onsd., som . . . . . paa . . . . . [fik] Hr. Cristiern Laurisß Præst i Bordberigh [et] Tingsvidne af 8 Dannemænd: . . . . . Per Hardbo, Anders Kyndisß, Moghens Hermansß, Gyrial Jensß, Jes Grauersß . . . . .; disse vidnede, [at de] fornævnte Dag paa fornævnte Ting hørte og saa', at 18 uvil[dige] . . . . . og Bøndersønner og gode Jordejermænd af de ældste og bedste i Bordberigh S.: Matis Persß, Cristiern

Jensß, Jep Cristiernsß, Moghens Hesel, Cristiern Cristiernsß, Tygi Cristiernsß, Tve Morthensß, Per Grauersß, Symen Andersß, Swendh Nielsß, Jes Cristiernsß, Jes Høggher, Cristiern Vinther, Bertel Persß, Nis Æysß, Clemeth Høggher, Iwer og Jes Købeman, disse vidnede, at det var dem vitterligt, at den Gaard, som Hr. Cristiern Laurisß har i Bordhæberig By paa den hellige Kirkens Vegne, er bygget paa Kirkens rette Jord og har standet der i 30 Aar og mere ukært og nydt Forte og Fæled, Gade og Fægang som bedste Gaard, i Byen er, til nu Jes Monk har udsvoret ham af Forte og Fægang og Gade og Fæled. Item den Tid Jes Monk havde kastet en Dige Hr. Cristiern[s] Jord til Forfang og menige Grander i Byen, »opdræffuæ« Hr. Cristiern den Dige efter Loven, og »vortæ« de saa forligte, Hr. Cristiern, Jes Andersß og Jes Monk, at Hr. Cristiern skulde nyde fuld Fædrift og Fæled med Jens Andersß og Jes Monks Gaardsens Fæ, ihvor det »wdh dræffuæ« i fornævnte Mark, og ej Jes Andersß eller Jes Monk kærede den Tid paa fornævnte Gaard eller Forte eller Fæled før nu. Item vidnede fornævnte 18 Mænd, at de havde hørt af deres Forældre og gamle Mænd, at den Jord, som Jes Monk har saet og pløjet i Bordberigh S., som Hr. Cristiern gjorde sin Lovhævd paa, at det var ham udvist for Kirkens rette Jord. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 19 Segl]. Borbjerg Kirkes Arkiv (NLA. Borbjerg-Ryde Præstearkiv). Udtog og Brudst. med urigtigt Aar 1482 uden Dag: *Nielsen, Hjerm og Ginding Herreder S. 182.* [5337

Uvis Dag. Marquardt Juel Herredsfoged i Hing H.s Ting, Jennß Harboe Præst i Stael, Claus Jennsen i Sønderwanngh, Iffuer Jensenn i Staby, Per Christensenn i Oßuer, Matz Bølling og Christenn Persenn i Rindom. Torsd. efter ^a for os og flere gode Mænd, som Hing H.s Ting søgte, fik »welb.« Mand Erich Estesenn^b et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Claus Jennsenn, Per Christennsenn, Laß Nich Bertelsenn[!]^c, Madtz Bølling, Palle Christennsenn, Nis Tøgersenn, Jes Persenn og Eßpenn Jennsenn; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden alle 4 Stokke, at Erich Estesenn^b adspurgte Fogeden og menige Herredsmænd »och«, hvor Lovhævd gjort[!] og Bevisning var til, at saa var gjort, om nogen Mand kunde gøre Lovhævd paa det Gods, »medenn« første Lovhævd var ved sin Magt. Da svarede Fogeden og menige Herredsmænd og sagde for Rette, at »imedenn« den første Lovhævd var urygget af

Biskop og bedste Bygdemænd, burde de ingen Lovhævd at gøre imod. Vi hænger »wort« Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 5. [5338]

a) I Aa er ladt Plads aaben til Dagen. b) ∴ Christiernssøn. c) Jfr. 5251.

Dag? »Ett skifftebreff lydende, att xii samfrender hagde tilskiffitt theres^a fader Palli Splidt for^{ne} byggestedt Feldtberg mett samme møllestedt wt[i] syskenskiffthe etc.; oc hand siiden hagde indwordt samme godtz mett laghefftt, wdgifuitt wnder Gudtz aar mcdlxxxiii etc.«

[Origg. Palle Splid (Fasti)'s Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 27 (6. fer. post dnicam. jubilate) mellem Chrestiern Spliidt paa egne og Medarvingers Vegne og Hr. Prøbiørn (Podebusk); den første fremlægger de ovennævnte Breve, den sidste fremlægger 2 Breve af 1488 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 31 a. [5339-40]

a) ∴ Chrestiern Spliidt's og hans Medarvingers.

— Per Erickssen i Wixstrup sælger Niels Magenssen 3 Pd. Land af den Gaard, han paa boer i Wixstrup.

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1539) Juni 5 (die corporis Christi) mellem Jørgenn Perssen til Østerlynett og Hr. Hans Gaass paa hans egne og hans Moders Vegne; Hans Gaass fremlægger nærværende Brev og Breve af 1496 Dag? og 1512 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 22 b. *Ny kirkehist. Saml. V. 509.* [5341]

— »En lagheffdt wnder datum mcdlxxxiii, lydende, att Jenns Nielsß aff Brodskoff hagde logligen indwordtt met lagheffdt Brodtskoff gaardt och Raamdale met alle theris rette tylligelse for rette endelle stedtt fra stedtt, item Nøre mølle oc skyrden fra søen østenn och westenn, dam och damstet offuenn tiill møllenn nedenn fra møllen synndenn och westenn then gammell skyrdtt tiill weglen for fry endell, som hans fader och forelder haffe hagdt y hundrett aar i ßin frii handtt och heffdt, item Illertuedtt fir wegene tiill marckemoude for frii endell tiil Brodttskoff, item hwer anddenn ager wti Witehaffe mett then offerste dell i bode hoffttagger i Witehaffe, for fry jordtt tiill thenn westerste gaardt y Jegorm, Sørenn Thamesß i bor, item ii gaarde wtti Jegerim, item xi gaarde och gods i Nøriøxe, item xiiii gaarde och gods i Szønnderiøxe, item xxii gaarde och gods i Brousth, mett alle for^{ne} gaardes och godßiis rette tillegelse.«

[Orig. Jens Nielssøn Rotfelds Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 28 (Lørd. efter Sønd. wocem jocumditattis) mellem Jenns Marquardttsß til Lyndshollem og Jens Rottfeldt til Brodttskoff; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 108 b. [5342]

— »Ett høgborne fyrstes konningh Hansßis løsebref wnder datum mcdlxxxiii, lydende, att Morthen Krabis arffuinge och frue Karine och hindes arffuinge wore dømptt frii fegang och illebrandtt tiill Wesløbe-

gaardtt och Wesløß bye uti Thousø och Østerildtt uti alle theres wd-marck, som the och theres forelderne haffue hagdt wlast och ukiardt aff arildtt tidtt, och wor then sagh satt euindeligh tigelse upaa.◀

[Orig. Morten Krabbes Arvingers Arkiv.] Udtog se 4535. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 265 a. [5343

Dag? »Ett tingswittne wnder datum medlxxxiii, lydennde, att Per Stryger och hans foreldre hagne hagdt wty lx aar och mere Synder Nielstrop liggende østenn Medelkier wty Aars sogenn wty theris rolig heffdt etc.◀

[Orig.] Udtog se 670. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 28. [5344

Dag? (Aar?). »Papæ Sixti missive till archiepiscopum Lundensem saligh biscop Padhers Ripensis död angaende sampt deß successoris förordningh. Dat. 1433.◀

[Orig. Lunde Ærkebisp's Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 93. — Omtr. det samme Udtog, ligeledes med Aar 1433: Sstds. Sextern 13, Nr. 1. [5345

Dag? Kvittering af fornemme Mænd, at Nilsz Jonszon af Wormsløf(!) havde modtaget en Pengesum af Kapitlet (i Lund).

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 20, Nr. 254. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 404.* [5346

— »H. Magni Kämpes skiötebreef gifwet Lunde dombkyrckio angående trenne gårdhar liggandes i Malmøe öster i byen uthi dhet första sträte, som löper sönnner i byen frå Adelgaatan, och een gard liggandes i Lund i sti Botulphi sogn. Dat. 1483.◀

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 328. [5347

Dag? (Aar?). (Lunde Ærkebisp?) mageskifter Gods til Pehr Stygge.

[Orig.] Udtog uden Aar og Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 136 (c: Bog »Lit. A◀), Under-Nr. 245. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 404.* [5348

Dag? Lunde Kapitel lejer Christiern von Hagen Elleholm Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 246◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 404.* [5349

— Lunde Kapitel lejer Per Skotte i Malmøe en Stenbod.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 247◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 404.* [5350

— Lunde Kapitel lejer Anders Gaalen Runnebiegh Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 248◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 405.* [5351

— Lunde Kapitel lejer Nilsz Hack Strö Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 249◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 405.* [5352

Dag? (Lunde Kapitel?) lejer Jöns Brostorp en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 250«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 405.* [5353

— »Et stoknævn af Viborg landsting under Guds aar 1483, at 26 mænd hafde der vundet, at den gaardebond og fiskegaard, som hr. Jens Madsen lod ophugge for biscop Knud og siden for biscop Niels, den fiskegaard og gaardebond ligger i Lille Vejle aae og ei i Sønder aae. Fremdelis vunde de, at de mindis i 70 aar og tiende i Marikloster, da haver den for^{ne} fiskegaard haver[!] ligget til Viborg biscopsdøm i rolig hævd ulast og ukiert for hver mand. Item hafde de vundet, at der paa begge sider ved forsk^{ne} Lille Vejle aae, som bispdøms fiskegaard i staar, ligger ii aaer, en norden og en sønden; den nordeste heder Fredags bek, og den sønderste heder Sønder aae, og den for^{ne} aae, som imellem ligger, som for^{ne} fiskegaard i staar, den heder Lill Vejle aae; disse forsk^{ne} 3 aae haver været kaldet i disse navne i deris forældris tid. Item vunde for^{ne} 26 mænd, at de alle vare paa et skib og fleere gode mænd med dem og foer op ad Lille Vejl aae og neder igjen ad Sønder aae til Lille Vejle og saae al lejlighed, som forskrevet stander. Item hafde samme mænd vundet, at bisbens officialis selv tolvte prester og clerker gjorde lavhævd paa forsk^{ne} fiskegaard og gaardebond, som ligger i Lille Vejl aae imellem hr. Jens Matzens fiskegaard og Lille Vejle, og svor dennem indtil bispdømmet og alle vunde[!] og Fredags bek saa lang og saa bred, som hun er, og frii indtil bispdømmen og fri forstrog og fiskegang af fjorden og op igiemmel Lille Vejle frii til dennem baade. Item vunde de, at Sønder aae fra Lille Vejle og saa op til hr. Jens Matzens fiskegaarde er uhindret i alle haande maade etc.«

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 239.* — Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. herefter, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 16. [5354

— »Item en koningh Hansis dom wdgiiffuiitt wdi Viiborgh wnder siin datum mcdlxxxiii, liudende, att biscop Niels och her Jens Matzen haffde ther wærett wdi rette, och tha Sønder aa att wære her Jens Matzen tildømt, och hues hanss laugheffd lyder ydermere end paa Sønder aa biscopsdøm till skade, tha schall then wære, som hwn aldriigh giortt war.«

[Orig. ?^a Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 240?*] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Anders Nielsson). [5355

a) Jfr. 5356.

— »Item en koningh Hansis dom wnder sin datum mcdlxxxiii, lydende, att her Jens Matzen bør att nyde och beholle Sønder aa, och hanss heffd therpaa att bliiffue wedt mackt; lyder then heffd ydermere endt paa Sønder aa biscopsdøm till skade, tha schall then wære, som hwn wgiortt war; om thet thuiffuell, huilckett Sønder aae schulle wære, bleff tiltrod for forscreffne koningh Hanss xii riiddermendtzmendt och xii bønder thet wd at grantske.«

[Orig. ?^a Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). [5356

a) Brevet er sikkert det samme som 5355, der var i Bispens (ell. hans Eftermænds) Væрге, medens nærværende Nr. var i Modpartens Væрге; har der været 2 Origg.?

Dag? ›Item ith andett grantskensbreff, som Anders Munck till Torp medt flere gode mendt wdgiiffuiitt haffde wnder sin datum mcdlxxx3^o, lydende, att the war woldgiiftzmentd emellom biscop Niels och her Jens Matzen om, huilcken Sønder aa skulle være; tha haffde the grantskt och forfariidt y sandiighen, att her Jens Matzens fiskegaardt stander byggiitt y rætte Sønder aa, och then beck, som biscop Niels will giøre till Sønder aa, er wdskoren medt hand fraa Lilde Weyle aa och till her Jens Matzens fiskegaardt, och inghen aa eller beck er emellom landett och her Jens Matzens gaarde wthen rætte Sønder aa, som then fiskegaarde er byggiitt wdi.◀

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). — Et andet Udtog lyder: ›Anders Munk til Torp selv femte ridermændsmænd og 9 jordeigne bønder de haver sagt: den er rette Sønder aae, hr. Jens Madsens fiskegaarde stander bygget udi, og at det ikke er Sønderaae, som bisp Niels vil giøre til Sønder aae, men er en bek udskaaen med haand fra Lille Veile aae til hr. Jens Matzens fiskegaarde, og at Glad i Wulberig, som var een af bisp Nielses voldgiftsmænd, bestode aabenbarlig for bispen og de gode mænd, at hand mindes, hans fader var med at udskiere samme bek fra Lil Veile aae og til hr. Jens Madsens fiskegaarde.◀ [Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 4 (jfr. S. 8). [5357

— ›Item ith stockeneffn aff Gielle herritz tingh wnder sin datum mcdlxxxiii, lydende, att xxiii dannementd wndett haffde, att her Jens Matzens fiskegaardt stander wdi rætte Sønder aa och haffuer standett ther wlast och wkiertt wdi hundred winter och mere, och inghen aa er emellom Sønder landh och samme fiskegaardt wthen samme Sønder aa, som then fiskegaardt stander byggiitt wdi, och thet er icke Sønder aa, som bispen will giøre till Sønder aa, men en beck wdskoren medt handt.◀

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). [5358

— ›Item ith grantskensbreff, som her Anders Jacobß aff Stenallt medt flere gode mendt och bønder wdgiiffuiitt haffde wnder sin datum mcdlxxxiii, lydende, att the ware lofliigh nefinde aff Viiborgh landtzingh att schulle see och forfare, huilckett Sønder aa schulle være, och tha fandes her Jens Matzens fiskegaardt att stande byggiitt y rætte Sønder aa, och then beck, som løber fraa Lilde Weyle och indt till her Jens Matzens fiskegaardt, hun er wdskoren medt handt.◀

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). — Et andet Udtog lyder:

›Hr. Anders Jacobsen af Steenhol selv 4 riddermændsmænd og 2 bønder haver sagt udi lige maade, at den ikke er Sønder aae, bispnen vil gjøre til Sønder aae; den er en bek udskaaren med haand.◄ [Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. atteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland 2 S. 4. [5359]

Dag? Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 98; ÆA. V. 509.* Se 5142.

— ›Morten Hanßens og Henrich Hanßens Brev til Albanii Kierche paa en Gaard i Vestergade uden Muuret Port. Dat. 1483.◄

[A. Orig. Odense Albani Kirkes Arkiv; senere til Odense Bys Arkiv.]
Aa. Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 380: FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867. — [Ab. Et andet, kortere Udtog (der betegner Kirken: ›St. Knuds, da Albani, Kirche◄): ›Fortegnelse paa Odense Byið Breve, som findis paa Raadstuen◄.] **Ab.** Afskrifter efter Ab: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 6 a; sstds. 4 to 729 S. 183; Thott 4 to 1421 S. 1099. [5360]

— ›Anno 1483 lavbød Jens Hvas Foged paa Biørnholm ved Bytinget Anders Poske og Arvinger den Boed, han havde faaet i Pant af Anders Poske for noget Klæde i Aaret 1477 og Penge; hvis ikke de vilde, vilde han afhende Boen til den, som mest derfor vilde give.◄

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 274. [5361]

— ›Anno 1483 udgav Per Jensen Cannik i Aars, Provist i Randers og Søfren Skoning og Benth Lassen Kirkeværger et Skiøde til Matz Andersen i Randers paa et St. Laurentii Kirkes Huus til evindeligen Egendom, og skulle gives deraf aarlig til St. Laurentii Kirke 1 ß Grot. Under dette Brev har Knud Pedersen, Søfren Persen i Biergraf og Søfren Matsen i Neder Hornbech undertegnet til Vidnesbyrd Aar 1538, at de havde et gammelt St. Laurentii Kirke Brev lydende Ord for Ord, som foran skrevet staaer.◄

[Orig. — Vidisse 1538 Dag?] Udtog af Vidissen med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 278. [5362]

— ›Et Kong Hansis Bref^a paa et lille Styche Jord at bygge en Prestegaard paa for at bede for hans Siæl. Datum in castro Nesbyhovet anno millesimo quadingent. octog. tertio.◄

[A. Orig. Lunde (Lunde H.) Kirkes Arkiv; ? ÆA. V. 936, I. 4. — Aa. Udtog anført i Udtog af Indberetning fra Præsten i Lunde, 1707 Maj 2 indsendt af Provsten i Lunde H. til Stiftamtmanden og Biskoppen i Henhold til Paalæg fra disse af 1706 Okt.] **Aaa.** Afskr. efter Aa: FLA. Topogr. Saml. Fyn i Almindelighed, Udskr. af Præsteindberetn. 1706-7 S. 130; herefter: Gl. kgl. Saml. 4 to 2351 S. 130; herefter atter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskrift Nr. 511 y S. 149. Referat: *Vedel Simonsen, Odense II. I. 14.* [5363]

a) ◊: til Præsten i Lunde, Lunde H.

Dag? »45. En laugheffd paa skyld aff j gaard paa Buolle i Fabierig sognen. 1483.«

[Orig. Fabjærg Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 74. [5364

— »18. Ett sognevinde paa papir aar 1483 paa den gaa[r]d udi Hiom biskou, att den hør Hiom kircke til.«

[Papir. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 37. [5365

— »14. Ett vinde aff Hierom herritz ting aar 1483, at den gaard, Chresten Andersen i Allstrup nu i boer, och den, som Anders Krestenß i boer, haffuer legit till Naffr kircke i 40 aar och mere.

15. En laugheffd paa forⁿe Naffr kircke guodtz paa perckemenntt. Aar 1483.«

[Orig. (i alt Fald den ene Perg.). Navr Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 88. [5366-67

— »Forhøielsepantebref paa 1 Grd i Helstrop og 1 dito i Reistrop. 1483.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 18: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 46). [5368

— »Ett pannthebreff, som Kresthenn Heggedall haffuer panntsett Tygge Jennßen aff Dalßgaardt Kellerupgaardt och guods. Under datum 1483.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 1 og yngste Eksemplars S. 1: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [5369

— »Ett Krestenn Heggedals breff, som hand haffuer ombededet gode mend, dißligeste borgermesther och raad udi Randers, att the ville besegle dett pannthebreff [o: 5369], som hand haffuer giftuett Tyge Jenßen paa Kiellerup. Under datum 1483.«

[Orig. Kellerup Godsarkiv.] Udtog anført i Register paa Jørgen Barnekov († 1567)'s Breve, ældste Eksemplars S. 1 og yngste Eksemplars S. 1: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [5370

— »Lafse Johanßen og Thorløf Baße Vebner Forligelighed og Contract om felles Arv med Joen Veffertßen over Skifte og Jefning, og skal Joen Veffert have Hartboes Gaard i Linderum, som skylder et Løb Smør in all., og de derimod skal have den Gaard, Joen Veffertßen kjøbte af^a Anders Brææ i Troulstrup^b, som er Niels Michelßens Gaard i Nørharredtzlev, og derimod giver de Joen Afkald. Til Vitterlighed Hr. Peder Bang Prior (i^c) Vreløf, Anders Tidemand Lehnsmand paa Aalborghuus, Henrich Friis Foget paa Segelstrup, Anders Brææ i Troulstrup og Thomis Jenßen^d i Tofte Vebner. Datum 1483. No. 9.«

[A. Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Aa. Udtog [efter Peder Dyrskjølt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 17 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark k.

— [Ab. Vidisse 1549 uden Dag af Viborg Landsting, givet Fru Johan (Mogensdatter Viffert, Claus Iverssøn Dyres Enke) til Boller.] **Aba.** Udtog efter Ab [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 4 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark a. [5371

a) Aba tilføjer: »velb.«. b) Aba: Trankstrup. c) Saaledes Aba; mangler i Aa. d) Aba (kun den 1. Tekst): Jøpjen.

Dag? »Laughævd paa Lars Mogensens Gods i Norlyng Herred. Anno 1483.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 2: Thott Fol. 750, den største Mappe. [5372

— »22. Noch findes et breff paa Walden medt andet miere Waldens tilligendes guotzs. Dateridt 1483.«

[Orig. Senere til Henrik Krummediges Arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i »Helliggjestes« af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Bille til Valden annammede: RA. Privatark., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18. [5373

Uden Dag. Laurencius Thrugilli Prior i Malmø Helligaandshus optager Gertrvdis Priorisse (i Bosø Kloster) »cum ceteris« i sin Ordens Broderskab og delagtiggør dem i dens gode Gerninger.

Perg. [med 1 Segl]. Bosø Kl. Arkiv (SvRA. Perg.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 68; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 403.* [5374

— Jeg Michell Nielsøn, som nu boer i Windehelsynge i Løwe H., har solgt og skødet beskeden Md. Hr. Jeip i Rørby og hans Arvinger en min Jord liggende paa Strantwgaden[!] østen op til det Stræde, som Hr. Jeip købt har af »borgemestere« og Raad, og er fornævnte Gaard bygget vesten op til Hr. Ogis Gaard og »strencker« fra Gaden indtil Muren, for hvilken Jord jeg kendes mig Penge og fuldt Værd at have opbaaret af Hr. Jeip. Medb. af flere Dannemænd Hans Naghell² vor naadige Frues Embedsmand paa Kalundeborgh, Jacop Jacobsß og Niels Nielsß Fiersyngh Borgemestre i Kalundeborgh, Jens Persß Selle, Jens Persß Alff og Michel Persß⁷ Byfoged i Kalundeborgh. Datum Kalundeborgis anno 1483.

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt (Bomærke?); 2. Llv 11; 4-7. Bomærker (4. i Skjold). Senere (jfr. 1499 Juni 15) til Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). [5375

— *Reg. 4761.* [A. Orig. Stege Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 b). Herefter: *Bojsen, Stege Bys Bog S. 96.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Resens Atlas, Møen (AM. Fol. 362) S. 19 (herefter: Donatio variorum Fol. 24 S. 55 vistnok herefter: Thott Fol. 722 Bl. 9 a) samt Ny kgl. Saml. Fol. 395 S. 54). — **Aaaa.** Afskr. fra 18. Aarh. (vel

direkte ell. indirekte efter Aaa): Resens Atlas (Uldall Fol. 186) III. 26. Herefter: *Paludan, Beskriv. ov. Møen II. 288.* — [Aab. Afskr. efter Aa, attesteret 1677 Nov. 30 af Sekretærerne i Danske Kancelli Erik Rodsten og Balthasar Seckman: Stege Bys Arkiv.] **Aaba.** Afskr. efter Aab i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Stege Bys Privilegier: Kall Fol. 54. [5376

Uden Dag. Frater Olauus abbas in Sora [osv. som 5061 indtil:] Datum anno 1483.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5377

— Jeg Claus Ericssøn a. v. har oppebaaret 150 Stædermark i lybeske Penninge af hæderlig og velbyrdig Md. Mester Hans Vrne Domprovst i Othens, for hvilke jeg oplader ham disse Gaarde: 4 Gaarde i Nørdw i Osum H. (Anders Hwøruff, 6 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 6 Skill.; Hans Fawerthor, $\frac{1}{2}$ Øre Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 3 Skill.; Jørgens »gørd«, 1 Pd. Korn, 6 Skill.; Per Laurensøn, 6 Ørte Korn, 6 Skill.); 2 Gaarde i Ryslinge (Mette Strvss og Nis Torkelssøn, baade 1 lødige Mk). Og sammledes oplader jeg ham alle de Pantebreve, som lydende er paa Godset, som paa mig eller mine Medarvinger udgivne er og vi derpaa har. Hvilke Gaarde jeg har fanget i Søkendeskifte med »loth« i vort Pantegods; hvilke Gaarde og Breve jeg forpligter mig til at oplade ham, Rente op at bære og i og af at sætte, til saa længe Gaardene afløses ham, ligervis som de skulde have været mine Medarvinger og mig afløst. Afvindes Gaardene ham og han ikke faar Pengene igen, tilbinder jeg mig ham det straks uden Skade at holde med saa godt Gods eller med saadan Sum Penge ham i Steden igen at antvorde. Medb. af flere gode Mænd Mester Otte Foget, Hr. Claus Skinkel Kanniker i Othens, Benediz Howenskyll og Hans Jensøn af Gerskoff VV. Anno 1483.

Perg. [med 5 Segl]. Senere (jfr. 1505 Maj 21) til Christiern Skrams Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Hans Urnes Arkiv). [5378

— Se 4785.

— Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 99; Reg. 4762.* Er 5219.

— *Dipl. Norv. XVIII. 101.* Er 5236.

— Udtog: *E. Becker, Haderslev Provsties fælles Kirkekasse S. 25.* Er 1489 Maj 3.

Brevbøger: *Esrom: Cod. Esrom. 84* (Maj 23).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 5189, 5309. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 338.* — Lunde Kapitel: se 5192, 5203. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 50, 52, 52.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 86, 91, 95, 97.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 255* (Febr. 22), 252 (Marts 18), 346 (Marts 18), 313 (Okt. 13), 259; se ogsaa 5303, 5336, 5354-55. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 23* (Jan. 20), 31 (Juni 20), 14 (Aug. 26), 42 (Aug. 27), 12 (Sept. 2), 22 (Sept. 22), 18 (Sept. 29), 32 (Okt. 24), 34, 122, 135, 148, 149, 150. —

Ribe Kapitel: se 5157, 5162-63, 5204. — Slesvig Kapitel: se 5142. — Antvorskov: *ÆA. IV. 88, 118, 150, 155, 155, 156, 156, 222, 230, 230, 240, 256, 260, 266, 271* (Viborg St. Hans Kl.). — Skovkloster: *SRD. IV. 383, 383*. — Maribo: *ÆA. III. 289, 292*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 619 (1071)*. — Alling: *ÆA. II. 178, 178, 180, 191, 192*. — Essenbæk: *ÆA. II. 100* (Febr. 22), 98 (Sept. 30), 97 (Nov. 4). — Gudum: *ÆA. III. 224*. — Hundslund: *ÆA. III. 16, 20*. — Mariager: *ÆA. V. 654, 722, 738*. — Vestervig: *ÆA. III. 162, 162, 165?, 166*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 365, 373, 380, 388*. — Vor: *ÆA. I. 187, 193, 193, 206*. — Vrejlev: *ÆA. III. 43*. — Øm: *ÆA. I. 270*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 218*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 902, 1052, 1078*. — *Eline Gøyes Jordebog 175* (Apr. 2), 365 (Apr. 2), 375 (Apr. 4), 426 (Apr. 9), 135 (Apr. 11), 176 (Apr. 12); *Hvass IV. 129* henfører dette Brev til 1486 (Apr. 8), 149 (Apr. 16), 158 (Apr. 18), 163 (Apr. 19), 176 (Maj 25), 169 (Juli 8), 149 (Juli 23), 311 (Juli 28), 427 (Aug. 6), 99 (Aug. 27), 427 (Aug. 27), 98 (Aug. 28), 427 (Sept. 30), 428 (Sept. 30), 157 (Okt. 9), 149 (Nov. 11 ell. 18), 273 (Nov. 28), 273 (Nov. 28), 208 (Dec. 13), 176 (Dec. 17), 124, 176, 176, 176 (de 3 sidste før Maj 25). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 262*. — *Adel. Brevkister 42*; se ogsaa 5312.

1484.

Jan. 1. Per Jenss Præst i Aderesløff. Nytaarsdag var beskeden Svend Crisster, Hr. Poill Laxman Tjener, paa Voxtørp »socnæsyæthæ« og spurgte sig for, om nogen havde hørt, at Anderss Niels s havde sagt Crisster Tjeneste paa Hr. Poill Laxmanss Vegne; da sagde de, at det var dem vitterligt, at Anderss Niels s sagde Crisster Tjeneste paa Birgitte vidue Dag, som falder 8 Dage efter Migels Dag. Da »bedes« Crisster et Sognevidne derpaa; da tilmælte Erlanth i Hwndhøerp 12 Dannemænd: Boo Knvthss i Krosbolth, Jon Poills s i Fulæsangh, Migel i Thohæbo, Kwmer Torgills s Hyølævath, Benth i Menløss, Jeb Laures s ibid., Crisster i Voxtørp, Per Lylyæ ibid., Thuæ Perss s ibid., Benth Klæmythss s ibid., Jes Hels s, Migel i Voxtørp; de 12 Danne-mænd sagde paa deres Tro, at det var dem vitterligt, og de havde hørt, at Anderss Niels s sagde Crisster Tjeneste paa Hr. Poill Laxmanss Vegne. Mit Indsegl.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet en Kalk mellem 2 Roser. Poul Laxmands Arkiv (RA.). [5379]

Jan. 4. Wy Johann¹ koning unnde Fryderich gebrodere hertogen confirmeren unnsen bogermeistere[1], radtmannen unde gantzer gemeynheyt unnsere stad Lutkentunderen alle ere priuilegia en durch unnsen heren vadere koning Cristiern unde allen anderen unnsen vorfaren gegeuen sin[1], in aller mathe, efft se alle van worden in desseme breue begrepen weren. Unnsen

secret unde ingesegel. Gegeuen an unnseme slote Gottorpp ame sundage na des nyenjars dage.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 87; 2. Ubetydelige og ukendelige Brudstykke. Tønder Bys Arkiv (i Tønder). — Afskr. fra c. 1500 paa Perg., skrevet og atteret af Johannes Grundt, clericus Oßnaburgensis diocesis, kejserlig Notar. Sstds. LDipl. [5380]

Jan. 5. *Reg. 4763.* Perg. med [2] Segl: 1. K. 87. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Westphalen IV. 3393* (læs: gnade de werdigen - Morkere in vnne - Cristiern etc. vnnde - bestediget, gegunnet - bestedigen, gunnen - ime ver - koninge. *Ad mandatum domini regis proprium*). [5381]

— *Reg. 4764.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Formentlig herefter: *Noodt, Beiträge I. 186.* — Vidisse 1571 Sept. 7 af »burgermeistere und radt der stadt Schlewigg«. Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 41 a.) — Andre Afskrifter: RA. Ulrik Petersens Haupt- und Residenz-Stadt Schlesewig Bl. 613 (af Ulrik Petersen); RA. T. K. I. A. Afskrifter af Aabenraa og Slesvig Byers Privilegier indsendte i Henh. til Pat. 15. Maj 1723, Slesvig Nr. 33; Ny kgl. Saml. Fol. 886, 1. Foliering Bl. 17 a (fra 18. Aarh.); Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 138 og 142 (ligeledes); Kiels UB., S. H. 529 AA 2 S. 54. [5382]

Jan. 7—13. *Reg. *7746.* Perg. med [16] Segl: 1-2, 14-15. Skjolde med Rantzau-Vaaben og Hjelm (15. nu løst vedliggende); 3. Dxli 16; 4-6, 10-13. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 7. Skjold med Blome-Vaaben; 9. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 16. Skjold med Pogwisch-Vaaben. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. A 2, Dronning Dorothea). *Dipl. Flensburg. I. 641.* [5383]

Jan. 13. Wy Johan koningh gunnen und vorlenen Henrich Jeger und sine kindere den hoff Oldemorstofft in unser vogedie Flensborch de thit sines leuendes tho bruckende und daruan, als wönlich is, jarliches tho geuende. Vorbeden darumme etc. Wi hebben unse secret heten hengen an deßen breeff. Gegeuen an unsen schlate Flensborch am achtendage der hilligen drier koninge.

[A. Orig. — Aa. Afskr. i en Pk. »Supplicationes aus dem Amte Flensburg de A. 1600-1699«.] Aaa. Afskr. efter Aa af C. E. Voss: RA. Langebeks Saml. Pk. VIII, Kvartlæg med Overskrift: »Ex relationibus h. Kay von Ahlefeldt amtmanns zu Flensburg«. — Aaaa. Afskr. efter Aaa af Matthiessen: RA. Matthiessens Saml. Pk. 29. [5384]

Jan. 18. Wy Johann konig unnde Frederich gebroder her-togenn don witlich, datt wy Gade unnd s. Peter patronenn unnd houetherrnn der kergkenn tho Schlesewigg tho loue, herrnn Helriche bischoppe tho Schlewigg, unnseme rade unnde leuenn

getruwenn, durch mennichfoldige dienste, de he unnsen herrnn vader koning Christiernn, unns unnde dessenn unnsenn landenn gedaen hefft unnde donn schall, alle priuilegia, em unnd allenn sinenn vorfarnn bischoppenn durch unnsenn herrnn vader unnde alle unnsen vorfarnn gegunnett, confirmirenn in aller mathe, efft se alle vonn wordenn tho wordenn inn dessenn breue uthgedruckt wernn. Unnsen secrett unnde ingesell. Gegeuenn an unnsen slote Gottorp am sundage na Antonius dage.

[Orig. ^a mit twenn anhangendenn segelnn mit einem wittenn unnd rodenn sidenn schnorre ann denn breff gehannenn^a. Slesvig Bisp's Arkiv.] Afskrifter fra 16. Aarh.: RA. D 2, Slesvig Stift (16) og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 1. — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 309 a og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 385 b. [5385

^{a-a} Anførte RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 310 a og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 387 a.

Jan. 19. Vidne af Lunda Byting, at Ærkebisp Jens Brostorp i Lund ved Mageskifte med s. Pæders og s. Andree Kirker i Lund har faaet 2 Bodesteder i Lund for en Gaard sstds.

Perg, med [8] Segl: 3. G. 71* (Niels Nielsson); 4-6. Bomærker; 7. Utydeligt Brudst., formentlig Skjold. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 405.* [5386

Jan. 20. Niels Bragde af Wiitsköffle R. Kendes jeg mig gældskyldig at være velbyrdig Kvinde Fru Barabra Bragdes dother, Hr. Stigs Olaffs Efterleverske, 300 lib. Mk. i danske Penge, som nu gænge er i Skane, regnende »femsynom tyffwe« Mk. i hvert »hundert« Mk., for hvilken Sum jeg hende pantsætter 2 mine Gaarde, 1 i Oxye H. i Tyyelsæ S. i Swerckes-pyle (Michel og Peder, givende baade 2 løde Mk. Penge), den anden Gaard i Wæmindehøxs H. i Sleminge S. i Klæggered (Jens Holgerss, 1 løde Mk. Penge). Dette Gods sætter jeg Fru Barabra i et brugeligt Pant, i og af at sætte efter hendes egen Villie, saa længe de 300 lib. Mk. bliver hende betalt af mig, og skal altid Løsningsdag være paa Johannis Dag bapt., og ingen anden Betaling end rede Penge, og da skal Landgildet følge Hovedpengene. Afvindes det forskrevne Gods Fru Barabra, tilbinder jeg mig hende saa godt Gods igen at give, saa »beleyligt« med saa god Rente inden 6 »ughne dagh« derefter. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Jens Dwe², Hr. Daud Ariilds³ i Swens-trop RR., Sten Peders⁴ af Ingelstadhe, Axel Oluffs⁵ af Gwndretteløff, Johan Mylteke⁶ af Lywngby og Ingwar Galen⁷ af

Herristadhe VV. Givet og skrevet i Lund paa Fabiani et Sebastiani Dag.

Perg. med [7] Segl: 2. Lxviii 9 (*s iohannis bñdonis*; Thott); 3. Gxix 4 (Qvitzow); 4. Exix 9 (Gøye); 6. Dxvi 7; 7. Lviii 7. Stig Olufsson Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 168*; 1747 købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA.). [5387

a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Jan. 24. Hans¹ Konge og Ffrederich² Brødre Hertuger. Paa det at »mestere«, Brødre og mene Konvent af s. Antonii Orden i Mordker Kloster maa des roligere »vidkomme« at tjene Gud og bede til ham for os, vor Husfrue og »barn«, vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck, annammer vi dem, deres Kloster og alt deres Gods, vornede, Hjon og Tjenere, ihvor de det har, i vor Beskærming. Item stadfæster vi dem alle de Privilegier, som vor Fader og andre Konger i Danmarck og Hertuger i Sleswiig dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Gottorpp in profesto Pauli convers. nostris sub secreto et sigillo.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 87; 2. Skjold og Hjerteskjold med Vaabenmærker som K. 105 og 108. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). LDipl. [5388

Jan. 26. Wy Johan koning bekennen vor uns unde unsem broder hertoge Frederiche, dat wi unsem rade unde leuen getruwen heren Albrechte bisscoppe tho Lubeke van aller schult, renthe und schaden, de he to uns unde unsem broder van wegen unses zeligen heren vaders beth an dessen dach vormeynet to hebbende, schuldich synt 5291¹/₂ unde 650 mr. van aller schult und schaden zeligen Jurges Krummendykes herkomende, als to Hamborch unde Lubeke genge sint, unde dar eyn gudt man deme anderen ful mede don mach im lande to Holsten; welkere summen wy em vorwisen van den jennen, de de bede in dessen unsen landen up dithmahel upborende werden, upp dessen negestkomenden ummeslage to entfangende; und wes he van en entfangende werdet, uns und unsem broder nochafftige qwitantien darvan to geuende. Und weret, de here bisscupp effte syne nakamelinge van desser bede ful und al sodaner summen nicht betalet worden, alsdenne willen wy und unnse broder eynsodant myt eren willen hebben, en sodan summen myt desser unser lande hulpe sunder rente to betalende. Wy hebben unnse secret heten hengen an dessen breff. Gegeuen an unseme slote Gottorpp am mandage na con[v]ers. Pauli.

Dn. rex per se in presentia consiliariorum.

Afskr. fra c. 1500, attesteret af Gherardus Bremer, clericus Halberstadensis diocesis, kejserlig Notar. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. III. 26). Udtog og Brudst.: *Quellensamml. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. II. I. 57* (efter ›Lübecker Stiftsarchiv in Oldenburg‹). (Reg. *7749.) [5389]

Jan. 27. Wy Johann¹ koning unnde Frederich gebrodere hertogen hebben de kergke unnde gantze cappittel to Sleswig mit allen eren deneren, lansten unde guderen, upp dat se Godt desto flitiger vor unnsen heren vadere koning Cristiern, unns, unse vorelderen unde nakomen bidden scholen, in unnse koninglike unnde furstliche bescherminge angenomen, alle ere priuilegia en durch unnsen heren vader unnde alle andere unnse vorfaren gegeuen geconfirmeret unnde confirmeren in aller mate, efft se van worden to worden in desseme breue uthgedrugket weren. Unnse secret unnde ingesegel. Gegeuen ann unnseme slote Gottorpp ame dingesdage na convers. Pauli.

Ad mandatum Dn. regis in presencia consiliariorum.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 87; 2. Ubetydelige Brudstykker. Slesvig Kapitels Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 42). — Afskr. fra 16. Aarh., attesteret af Joannes Lapidicus, Lubicensis diocesis, imperiali auctoritate notarius: RA. D 2, Slesvig Stift (16). Afskr. fra c. 1600: RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 1. — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 310 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 387 a. — Afskrifter i Protokoller 1579, henholdsvis Bl. 15 b, 20 b og 19 a: RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2. — LDipl. — Nævnt af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 177 a (= *J. A. Cypræus, Annales S. 393*). (Reg. 4766.) [5390]

Jan. 30. Ick Jachim Swyn knape bekenne, dat ick mit heren Johan koninge unnde Frederich gebroderen hertogen gantz aller schulde unnde schaden haluen van der herschoppe wegen dusser lande wente an dussen dach gheleden unnde ghehaet, hebbe vordragen unnde ouer eynghekommen byn vor 300 mr. lubesch my derhaluen dorch de genanten myne gnedigen heren vorsegelt. Laue daromme myne gnedigen heren sodaner schulde unnde schaden haluen, wanner my sodanen 300 mr. na lude erer gnaden breue betalt syn, nummermeher to manende. Myns broders Clawes Swyn ingesegel, des ick oppe ditmael hirto brukende byn. Datum tome Kile ame vridage vor lichtmissen.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [5391]

wortskowss Kloster sig, om nogen at vidste eller mindedes, hvor længe Clementh Dwe af Lundforlundh og hans Husfrues Fader havde ydet deres Landgilde til s. Johannis Kloster i Antworskow, og »beddes« han der et Tingsvidne paa. Da tilmælte M. J. Herredsfoged Anders Mikelsß Borger i Slawelsse, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd: Jens Knutß af Frølundhe, Jens Pawelß af Stude, Hemmingh Laurensß og Hans Hanß sstds., Oleff Radman af Vemerløff, Per Nielsß af Hemmessøwe, Oleff Tweß af Ærdrop, Jens Manghenß af Ormisløff, Manghens Nielß af Gerløff, Per Manghenß sstds., Jens Perß af Skowesse; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt og af vidste, at C. D. af Lundforlundh havde ydet sit Landgilde i Antworskow i fulde 40 Aar, og at hans Husfrues Fader havde ydet sit Landgilde af den samme Gaard til Antworskow i fulde 20 Aar. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med [7] Segl: 2. I Sigilfeltet et p, hvis Fod er gennemstukken af en Pil; 4-6. Bomærker (6. i Skjold). Antworskow Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 115*; »senere til Kærgaardsholm Godsarkiv«; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. [5622

a-a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Due. b) RA. Reg. 60 S. 82.

Jan. 15. Oluff Mortensß¹ Landsdommer i Nørjutlandh, Andhers Nielsß² R., Lage Brock⁴, Oluff Munck³, Eggert Vestenni, Niels Eskilsß, Niels Krabbe, Per Jenssøn »vepner«, Niels Scriffuer⁵ Landstingshører og Lass Rask⁶. Lörd. før Marcelli Dag paa Wiborg Landssnapsting spurgte velbaaren Mands Hr. Thamm[e]s Longges »deghens« Bud af Ribe, hvor Kirken har haft Jordegods i 30 Vintre ukært og dertil »indwort« med Lovhævd, om Kirken bør det at nyde. Da sagde vi saa for Rette, at hvor Kirken har saa haft Jordegods, da bør Kirken at beholde det, til Lovhævden lovlig rygges, og ingen maa gøre Lovhævd paa det, som han ej i Hævd har for sig selv. »In cuius rei testimonium sig. etc.«

Perg. med 6[!] Segl: 1. Hxv 11 (Gyrstinge); 2. Lxxii 23 (Banner); 3. Fxlíiii 19; 4. Lxxxiii 32; 5. Bomærke; 6. Utydeligt Skjold?. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 452* (RA.). (*Reg. * 7781.*) [5623

Jan. 18. Jeg Jens Isß¹ perpetuus vicarius ecclesie Roskildensis og curatus i Nesby vederkendes mig op at have baaret af hæderlig Md. Hr. Johan Oxe R. i Tordzø 1 Læst Korn i Rug og Byg, 2 lødige Mk. rede Penge og 4 fede Galte af Kregeme Skov, hvilken Læst Korn og Penge han mig pligtig er at give aarlig af det Gods, som han har af mig i Kregeme og ligger til s.

unde unnse louere vorsegelt, so hebben wii sinen eruen de renthe nu darvan vornoget unde van ene begheret, see uppe den olden breff sodane 3000 mr. dith anstande jare wolden beholden lathen, des se uns to leffmode sin ingeuolget; lauen wii in crafft desses unde unnses olden breues sodane 3000 mr. houetstols unde de renthe darup, vor eyn islick dusent 60 mr., Schacken eruen ame negestuolghenden jare thome ummeslage bynnen deme Kyle to betalende. Unnse secret. Gegeuen unde geschreuen ame auende purificat. Marie.

Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret; omtr. samtidig Paaskrift: »Zeligen Schakken Rantzowen nagelaten wedewen betalet de renthe van iii^m mr. anno lxxxiiii«. Senere tilbagegivet til Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [5394

Febr. 2. Wy Albrecht¹ byschupp to Lubecke syn myt heren Johann koningk unde Fredericke ghebroderen hartoghen unsen leuen heren to entliker rekenschupp ghekomen allerleye schulde unde schaden haluen, de wy unde zelige Jurges Krummedyck unse vedder myt der gnanten heren zelighen heren vadere tuoren unde eren gnaden nu an dessen dach in jenigher mate ghehat hebben uppe 5941¹/₂ mr. lubesck, de unß koningh Johann vor sine gnade unde syner gnade broder na lude syner gnade breue unnsß vorseghelt unde vorschreuen hefft, in welckeren summen wy medegherekent hebben 1000 mr. houetstoles 240 mr. renthe, de koningk Cristiern heren Johann hartogen to Sassen schuldich waß unde synen leuen daruppe 2 vorseghelde breue, eynen myt borghen vorsekert, den anderen sunder borghen, ghegeuen unde wy myt anderen guden mans desser lande in deme eynen breue vor de 1000 mr. ghelauet hedden, welckere summen der 1000 mr. houetstoles 240 mr. renthe wy hartoghen Johann van der gnanten unser herschupp wegghen betalet hebben unde lauen ere gnaden sodaner summen haluen vor allerleye namaninghe by hartoghen Johann schadeloeß to holdende; jedoch vormeynet hartoch Johann unse gnedigeste herschopp noch to manende in macht der suluen breue umme etlike meer renthe der suluen summen haluen, als he meynet, herkomende, darto wy nicht vorplichtet willen syn to antwerdende; men unse leuen herschupp sick sulcker nastanden renthe myt deme hartoghen moghen vordregghen. Ock hebben wy in den gnanten summen uns durch unse heren vorschreuen to unß in rekenschupp ghenommen 663¹/₂ mr. lubesck, de wy vor unse anpardt myt etliken anderen gudemannen desser lande vor den duchtighen Claweß

Raetlouwen na deme dode koningk Cristiernsß van syner gnade wegghen betalet hebben. Unde als denne in deme recessß an deme latesten to Segheburghe ghemaket den suluen Claweß Raetlouwen de houetsummen, dar wy unse anpart innebetaldt hebben, mede bestempt syn uppe 2400 mr. van heren Geerdes wegghen herkomende, syn wy doch sodanes unses anpartes sulcker summen Claweß Ratlouwen belanghende ime recessß bestemmet gantz to vreden in macht des recessß sodan unse anparadt nicht forder to bemanende. Ock willen wy, dat desse breff nicht schole to schaden syn unseme pantbreue, den wy hebben uppe den nyen tollen to Oeldeslo, so langhe de unß na lude des breues affghelosed werdet. Unse secret. Datum to deme Kyle an deme daghe purificac. Marie.

Perg. med 1 Segl: Bisp Albert af Lübeck's. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). LDipl. [5395]

Febr. 2. ›Bischoff Helrich zu Schleswig vertragh mit konig Johan zu Denß und herzogen Friedrichen zu Schleswig Holstein etc. wegen 2500 ð von konig Christiano 1. herruerend. Datum Kiel anno 1484 am tage purificationis.‹

[Orig. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv.] Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 VI¹. 11 (RA. Reg. 39 Bl. 39 b = 144 b = RA. Reg. 41 Bl. 40 b) og Registr. 1671 V. 16 (uden Dag) (*Falck, Samml. III. 210*). — Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 103* (uden Dag). (*Reg. 4787* (ligeledes).) — Brevet er formentlig identisk med et, der anføres i Registr. over Gem. Arch. 1533 (RA. Reg. 38, ›Udkast‹ Bl. 82 a) paa følgende Maade: ›Vertrag zwischen bischof Heldrich zw Sleswig auf alle schult, so im die herschafft schuldig gewesen‹. [5396]

Febr. 4. *Reg. *7750*. Perg. [med 1 Segl]. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). *Jahrb. f. d. Landeskunde der Herzogth. IX. 510*. [5397]

— *Reg. *7751*. Perg. med 1 Segl: Dxli 18; omtr. samtidig Paa-skrift: ›Quitantie ii^m mr. van Fore dorch my Enwaldum betalt, unde de breue sint noch hii Hans van Aleuelde to Doringe; dat sint hete-breue unde waringesbreue oppe Wester herde Før ludende, de sint doet unde loset‹. Kongens Arkiv (RA. Gottorp C). *Stemann III. 114*. [5398]

Febr. 5. Vi Hans¹ Konge annammer Prælater og Kanniker i Ribe og alt deres og Kirkens Gods, vornede og Tjenere i Syndre eller Norrejudland i vor Beskærmning, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck og Hertuger og Grever i Holsten dem givet har, som de Breve, derpaa givne er, indeholder. Thi forbyder

vi osv. Datum in castro nostro Nyborgensi die Agathe nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis.

A. Perg. med 1 Segl: K. 87. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 419* (RA.).
— Aa. Vidisse 1510 Sept. 27. [5399]

Febr. 7. Jachim Swyn knape. Efft here Johan koning my jenige summen geldes in sodanem summen der 300 mr., de my dorch den genanten mynem gnedigen heren vorsegelt syn, dorch heren Enwaldum Souenbroder domproueste to Sleßwigh hette geuen effte betalen, gheue ick heren Enwaldo deme ersamen Laurens Vissche radtman tome Kile sodan summen geldes van myner wegen to geuende unnde daruppe van eme nochafftige quitancien to nemende, de ick mynem gnedigen heren wil holden, glick efft ick se suluest hedde vorsegelt. Unnde efft de gantze summe myns gnedigen heren breues vornoget wurde, also geue ick fullenkomen macht deme Laurenße, dat he sodanen myns gnedigen heren breff deme jennen, de dat gelt betalt, schal mit sodaner quitancien ouerantworden. Myns broder Clawes Swyn ingesegel, des ick oppe ditmael hirtu brukende byn. Gegeuen tome Kile ame sonauende na lichtmissen.

Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.).
(Reg. *7779.) [5400]

Febr. 8. Jeg Claus Ericß a. w. har solgt og skødet en hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Annæ Axels paa Glorp, Axel Wolkendorps Efterlev[ersk]e, en min Jord liggende paa Lamdrop Mark i Gwdme H., og aarlig skylder 1 Ørte Byg, for hvilken Jord jeg kendes mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af Fru Annæ. Afvindes fornævnte Jord Fru Annæ, tilbinder jeg mig at vederlægge saa god en Jord af Rente i Fyn inden 6 Uger derefter. Medb. af »hederlig oc welborden« Mænd Jørgen Marswin Høvedsmand paa Nyborg, Bild Perß af Wordemarc, Anders Jebß i Langhoo, Per Jebß i Øxendorp. Datum in curia Glorp dnica. ante septuagesimam.

Perg. [med 5 Segl]. (Straks til) Arkivet paa Glorup. LDipl. [5401]

Febr. 9. Reg. *7753. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 274; Missiver I. 77.* [5402]

— Greiss Herredsfoged i Faraass H., Torstheen i Lynby Tingsaghører sstds. og menig Almue i samme Herred. Mand. efter Vor Frue Dag, som kaldes »kyndismøssæ«, var paa Lynby

Ting hæderlig Md. og velbyrdig Olaff Haluordzß paa den ene Side og hæderlig Md. og velbyrdig Esbiorn i Lingelycke paa den anden Siden, hvilken skødede under Olaff Halwordzß Lingelycke gaardh, som han nu i boer. Hvilket Skøde paa holdt velbyrdig Md. Benth Ændresß i Tøbinghe, Olaff Andresß i Faraass, Jon Pædherß i Hærmanztorph og Nielss Bielle i Staffynghe S., og holdt forskrevne Esbiorn paa samme Skøde og gav sit fulde Ja til efter »looghén, som the wthwisa«. Det vidner jeg Greiff[!] med mit Indsegl Foged i Faraass H. og vi menig Almue med vort Herreds Indsegl og jeg Benth Andresß a. w. med mit Indsegl og jeg Gwnne i Stenistorp med mit Indsegl. Skrevet og givet osv.

Perg. [med 4 Segl]. (SvRA. Perg.)

[5403

Febr. 10. Pædher Stygge i Legewid sælger Mester Jens Agessøn Kannik i Lund en Gaard i Ysighe i Wæmundehøys H.

Perg. med [7] Segl: 1. Forsiden mangler; 2. Iii 12; 3. Cxlix 7 (s iens oIef fon); 4. Clxx 4 (Urup); 5. Cxli 7 (Grott); 6. Flviii 5. Senere (jfr. 1484 Maj 29 og 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 407.*

[5404

Febr. 13. Borgemestre og Raadmænd i Lubeke tilskriver Borgemestre og Raadmænd i Borch paa Vemerén om Falskmøntnere.

Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 87). *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 9.*

[5405

Febr. 15. Vi Broder Jeuph Morthenssøn Prior i Antwortschow og alt Konvent² sstds. har for Dronning Dorothea, Kong Cristierns Efterleverske, vedertaget, at vi skal holde en sungen Messe i hver Uge om Torsdagen til evig Tid af Guds Legeme for det »meddelsthe« Alter i den ny Kapel paa den søndre Side i vor Kirke, og om samme Torsdag efter Aftensangen skal vi for forskrevne Alter synge en Lovsang af Guds Legeme, som kaldes Melchisedech, og naar man kommer i Lovsangen til de Ord O Ihesu, saa tidt de nævnes deri, skal Præsten »tee« Guds Legeme med monstrancio for Almuen, som da er nærværende. Item skal vi holde en Begængelse om Aaret den Onsdag efter Midfastesøndag for forskrevne højbaarne Fyrstinde og Fyrste og deres Forældres og Børns Sjæle. For hvilken Tjeneste kendes vi os af forskrevne højbaarne Fyrstinde at have opbaaret fuldt Værd. Sig. nostra. Datum dnica. in septuagesima.

Perg. med [2] Segl: 2. G. 500. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). LDipl.

[5406

Febr. 16. Boetius Mathie prior vicariorum ceterique perpetui vicarii ecclesie Roskildensis. Vacante perpetua vicaria ad altare ss. apostolorum in ecclesia Roskildensi per dimissionem Dn. Johannis Martini altaris ultimi possessoris, cuius institutio ad nos ex primeva altaris sive vicarie fundatione pertinere dinoscitur, Dn. Willehadum Jacobi presbiterum Ottoniensis dyocesis tamquam dignum ad altare officium dictamque vicariam cum competenti salario possidendum unanimiter instituendum duximus et instituimus. Sig. Dn. Boecii prioris et DDn. Jacobi Johannis, Jone Nicolai, Jacobi Man et Johannis Clementis perpetuorum vicariorum Roskildensium. Datum Roskildis die Juliane.

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv?; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. [5407

— Jeg Swend Thorbernsß af Tranæholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Biskop i Aars og hans Arvinger 30 lub. Mk. danske Penge, som gænge er i Nørjutland, Sølv-mønt, som han mig nu laant har, for hvilken Sum Penge jeg forhøjer det Pant i den Gaard i Dolmer, som Palli Munk i boede og skylder 12 Ørte Korn, hvilken Gaard jeg ham tilforn pantsat har, som de aabne Pantebreve og »forhøgelsse breffue« [c: 5103, 5264, 5296] lyder, som derpaa givne er. Og skal Gaarden stande uløst i 3 Aar, thi den er nu øde og ubyggt, og derefter, naar mig lyster den igen at løse, skal denne forskrevne Sum Penge følge de andre Summer Penge, som jeg tilforn paa Gaarden af forskrevne værdige Fader annammet har. Naar jeg vil Gaarden igenløse, skal jeg »kyndw« Løsen paa Aars Raadhus 3. Dag Pinsedag, og saa løses »at« Michels Dag næstkommende, og da skal Skylden, som ej til den Tid fremkommen er, følge Hovedpengene. Medb. af andre beskedne Mænd Oluff Skreder² Borgemester i Grindw, Nis Michelsß³, Jon Magnsß⁴ og Per Slet Raadmænd ibid. Datum in opido Grindw die Juliane.

Perg. med [5] Segl: 2-4. Bomærker. Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. 1482 Okt. 30 (ufuldstændig). [5408

— *Rosenvinge, Love V. 522; Reg. 4768* = *7780.* Se 1487 Febr. 16.

Febr. 17. Olavus Martini episcopus Roskildensis. Dedicacionem altaris s. crucis in ecclesia s. Petri Nestuedis in aqvilonari parte situati, qve celebrari consvevit dnica. post f. Francisci, ad petitionem nonnullorum discretorum in dnicam. post f. Luce ob majorem congruentiam dicti altaris et concurrentiam dedicationis alterius altaris transferimus. Cupientes igitur, ut

idem altare congruis habeatur reverentia et honore et a Christi fidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui altare causa devotionis, peregrinationis vel orationis visiterint et precipue in festis inventionis et exaltationis s. crucis, die dedicationis altaris, sicut premittitur, per nos translate missas, predicationes aut alia divina officia coram altari celebraverint, celebrari fecerint vel solennitatibus istis interfuerint, que divina officia in posterum in predictis festis per sermones ac alias solennitates ordinamus et statuimus celebrari, illis etiam, qui ad altaris ornamenta melioranda manus porrexerint adjutrices, ac eis, qui coram altari orationem dominicam, salutationem angelicam aut alias orationes cum devotione dixerint, quotiens eorum aliquid compleverint, 40 dies indulgentiarum de injunctis eis penitentiis relaxamus. Secretum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum castro nostro Solthe fer. 3. post dnicam. septuagesime.

[Orig. Næstved Peders Kirkes Arkiv.] Afskr. for Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. IX. [5409]

Febr. 20. Nævnt: *Hist. Tidsskr. 7. R. II. 385.* Er 1484 Apr. 20,

Febr. 22. *Reg. 4769.* [A. a Perg. med [8] Segl: 2, 5, 8a. Næstved Peders Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. af Frederik Rostgaard 1731: LDipl. — Aaa. Afskr. efter Aa af Langebek: LDipl. Herefter: *Danske Mag. I. 269.* — Brevet anføres i en kort Notits af Søren Abildgaard i Werlauffs Manuskripter Nr. 7 (under Sjælland), men uden at det bestemt kan ses, hvor Originalen da fandtes; det synes dog snarere at have været i Næstved Bys Arkiv end i dens Peders Kirkes Arkiv. [5410]

a—a) Saaledes Aa og Aaa.

— Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Hr. Beind Billes R.s Bud med 4 vore Lovdagsbreve over Jens Bille af Solbergh, hvis Sjæl Gud naade, at han skulde fuldgjort sit aabne Brev, som han har givet Hr. Beind og bebrevet ham en Gaard med i Ledingerød, eller gjort ham der Vederlag for, hvilket ikke endnu fuldgjort er. Thi byder vi hos eder Jens Billes Arvinger, at de inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, fuldgør Jens Billes Brev, som han paa forskrevne Gaard givet har, saa fremt at vi ej fremdeles skal give vore Breve over dem, som det sig bør. Datum Kogis die Petri ad cathedram nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Sielandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80, Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og sam-

tidig Paaskrift: Exsequitum die sancti Matie apostoli anno eodem.
Bent Billes Arkiv (D; RA.) [5411]

Febr. 25. Jeg Ville Friis Provst over Thywd vederkender mig skyldig at være hæderlige og velbyrdige Kvinde Fru Cristine Nielssdotter af Yrop, Per Friises Efterleverske, 80 ryns Gylden, som gænge er, at betale »at« Michaelis Dag næstkommende. Betaler jeg ej fornævnte Guld paa fornævnte Tid, pantsætter jeg hende min Gaard Holm, som ligger i Frøs H. i Høghwm S. hos Ripæ, som Ebby nu i boer, i hendes brugelig Pant at have, saa længe den hende afløses af mig for fornævnte Sum Guld. Naar Gaarden løses skal, skal advares paa Frøs H.s Ting 3 Ting før Johannes Dag Midsommer og løses »at« Michaelis Dag da næstkommende, og Skyld og Afgift følge Hovedpengene. Sig. meum cum sig. Dn. Jacobi Friis episcopi Burglanensis, Laurencii Thome, Ketilli Olai et Johannes Nicolai presbiterorum. Datum in Hwidbergard die Mathie ap.

Perg. [med 5 Segl]. Peder Friis's Enkes Arkiv; ^a1747 af Provst Lars Terpager foræret til Danske Selskab ^a (RA.). LDipl. [5412
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 198*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

— Udtog: *Hvass III. 126*; *Reg. *7754*. Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 176*.

Marts 6. »En laugheffdt aff for^{ne} Nørre Liung herridtz thing anno etc. 1484 løffuerdagenn nest for sancte Gregorii papæ dag wdgiffuitt, liudendis, her Mickell Niellßenn prior udi sancte Johannes closter i Wiborg paa for^{ne} closters uegne ath haffue giortt sin laugheffdt paa ith enmerckis skouff, som ligger i Pederstrup marck, som kalldis Brendskouff; thenn første skouff induarde for^{ne} her Mickell Niellßenn met gode hederlige prester, sellffeyere och kirckenns mendt for sancte Johannes closter i Viburg retthe enmercke skouff fra Himmerbro vey och saa langt øster till Kannicker skouff och saa soellrett neder igien nom skoffuenn till Andall och saa uester bortt met Andall till for^{ne} Himmerbro vey och saa mitt op met for^{ne} wey, som løber emellom for^{ne} Lillelundt och for^{ne} Brendskouff, och ingen andenn ath haffue lodt och fellig ther udi noger maade wdenn for^{ne} sancte Johannes closter i Wiburg.«

[Orig. Viborg St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. II. 365* (med Aar 1485).] Udtog anført i Rettertingsdom 1595 Juli 23 mellem Jørgenn Friiß til Krastrup og Christoffer Pasberg til Sødall paa den ene Side og Hendrick Belou til Spøttherup m. fl. paa den anden; Brevet fremlægges af de første. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 59 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 27, 28*. [5413]

Marts 7. Jeg Claus Ericß¹ a. w. kendes mig at have solgt og skødet hæderlig og velbyrdig Md. Mester Hans Vrne Provst

i Othens al den Rettighed, som mig paa Arvs Vegne tilfalden er i de Gaarde i Nerdw og i Røslinge, som min Morfader i Pant fik af Fru Jehanne af Asdaal efter de Breves Lydelse, derpaa givne er, »oc sithen nogre hennes aruinges deel therudi købte, oc jegh« nu Mester H. V. pantsat har efter »the første pantebreffs« Lydelse af Fru Jehanne og nu ham den Rettighed, som mig deri paa det forskrevne Købs Vegne tilfaldet kunde, solgt har, dog efter de Breves Lydelse, som jeg af Mester H. V. derpaa har, med saadan Forord at skulle holdes, som deri findes. Sig. meum cum sig. honorabilium virr. magistri Ottonis Johannis², Dn. Nicolai Skinkel³, Dn. Jacobi Pabe canonicorum ecclesie Ottoniensis ac Olauí Kempe civis Ottoniensis. Datum dnica. quadragesime.

Perg. med [5] Segl: 1. Civ 18 (Bjørn); 2. Axiv 2 (Foged); 3. G. 540 (s. nicolai tegehufsen); 5. Utydeligt. Senere (jfr. 1505 Maj 21) til Christiervn Skrams Arkiv; 1895 af Nationalmuseets 2. Afdeling afgivet til Rigsarkivet (RA. Hans Urnes Arkiv). [5414]

Marts 8. Jeg Holger Henrics¹ af Glymynge har gjort et Mageskifte med velbaaren Md. Hr. Johan Oxe, saa at jeg har undt ham al min Del i Bergby Hovedgaard i Sieland, som er 1 Pd. Korn med sine »beethe«, og al andet Gods og Rettighed, som mig er tilfalden paa min Husfrues Vegne efter velbaaren Mands Død Erich Billis i Sieland, i saa Maade at Hr. J. O. skal vederlægge mig med sit Gods i Skone Pund for Pund, saa at jeg fanger Fyldest, og gøre hveranden saadan Forvaring med Brev paa Godset, som baade jeg og han blive med forvaret. Medb. af flere gode Mænd Taghe Hynrycs¹ og Gress Jeppff⁸[!] af Tordorpp og Per Langh af Lund i Vor Frue Kloster. Datum Lundis fer. 2. post invocavit.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxxxvii 7 (Ulfstand); 3. Lxxxvii 8 (Ulfstand). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [5415]

Marts 12. Jeg Swen Bagger Raadmand i Alborgh giver med min Husfrues Villie og min Søns og hans Husfrues Samtykke til s. Andree Alter, som jeg nu »stycht« har i Vor Frue Kirke i Alburgh bag den nørre Kirkedør, en min Gaard liggende i s. Bothels Sogn næst norden til Ywer Oleffs Borgemesters Gaard, som han nu boer, med 2 Stenhuse og Kælder og med Jord og Vaaning med saa Skel, at der skal holdes en evig daglig Messe for forskrevne Alter for min Sjæl, min Husfrues, min Søns og hans Husfrues, vore Forældres og vore Efterkommeres og alle

kristne Sjæle. Jeg og min Søn skal Gaarden have i vor Tid og lade Messen siges af den Rente, som der afgang, og naar vi baade døde er, skal Gaarden fri ligge til Alteret i saa Maade, at »kirkewerye« til Vor Frue Kirke skal Gaarden forstande og Renten opbære og skal dermed lønne Kapellan til Alteret for en daglig Messe; og hvis Gaarden mere rente kan, end Præstens Løn tilsiger, som er 20 Mk., det har vi undt til Kirkens Bygning, og der skal »kirkewerye« gøre Regnskab for, som de vil andsvare for Gud. Medb. af min Søn og andre Dannemænd Robert Duwe Borgemester, Seuren Eskilsß, Per Swensson Raadmænd og Per Jacopsson Byskriver sstds. Datum die Gregorii.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke i Skjold; [2. a]; 4. Bomærke. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv^b (RA.). LDipl. [5416

a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl. og i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a. b) Gaarden synes atter at være kommen fra Helligaandsklostret 1506 Nov. 10.

Marts 14. Hans Konge¹. Dnica. ante diem Gertrudis for os paa vort Retterting i Vor Frue Kirke i Køpenhaffn, nærværende vore Raad og gode Mænd Hr. Daudid Hak, Hr. Henrik Megens-
torp, Hr. Beiend Bille, Hr. Biørn Johansß RR., Erik Jensß paa Haritzborgh og Hans Keldß med mange flere gode Mænd, var hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. vor Mand og Raad med vor Faders Stadfæstelsebrev [c: 4791] udgivet paa Retterting, lydende, at Husfru Karine, Nis Jensß Datter af Beltebergh, med sine Venners Samtykke har solgt Hr. Johan Oxe og hans Husfrue Fru Birgitte Beltebergs gord, Beltebergs Fang og alt hendes Arvegods, som hun friest arvet har i Skane, og kendes hun sig fuldt Værd op at have baaret for forskrevne Gods; item samme Stadfæstelsebrev lød, at Husfru Botild i Westerstade har solgt Hr. Johan 1 Gaard i Tolerop (1 Td. Smør) og 1 Bol sstds. (1 Skill. Grot). Item havde han 4 vore Dombreve, det 4. [c: 5046] skrevet paa »permend« med hængende Indsegl, med hvilke forskrevne Gods er ham tildømt, item vor almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark over alle, som dem nogen Rettighed i forskrevne Gods »wille« kendes at have, item vor 6 »wger steffningh owerhørelse«, hvilke Tider paa forskrevne Breve alle lovlig fremgangne er ved deres fulde »thimer«, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi Hr. Johan Oxe alt forskrevne Gods efter hans aabne Breves Lydelse til evindelige Eje, forbydende alle Hr. Johan deri at hindre, og sætter vi den Sag evindelige Tielse paa. Datum etc. Sig. nostrum ad causas, teste Efferardo Grybbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 13). [5417
^a—^a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Marts 15. Jeg Lawe Brock¹ af Wæmmetoffthe har oppebaaret fuld Betaling for den Sum Penge, min Hustru Elseff, Gud hendes Sjæl naade, laante beskeden Md. Arald Gulsmitt Borger i Lund og annammede af ham igen hans Gaard i Pant for, som Arald da i boede. Derfor kendes jeg mig ingen Rettighed at have om forskrevne Pant i den Gaard i Lund, og mæler jeg alle Breve mig anrørende, lydende paa forskrevne Gaard, døde. Mit Indsegl. Datum Haffnis 2. fer. ante f. Gertrudis.

Perg. med 1 Segl: Lxxxiv 32. (SvRA., Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«.) LDipl. [5418

Marts 16. Jeg Jacob Anderßenn, min naadige Herre Konges »hoffuesindt«, kendes mig skyldig at være velbaarne Md. Hr. Biørn Johansenn R. 20 rynske Gylden gode af Guld, som han mig »lent« har, hvilke jeg ham betale skal inden 8 Dage efter Paaske næstkommende eller ind at ride i Othens i Fyn og aldrig derud igen, før jeg forskrevne Sum Guld betalt har, eller med Hr. Biørns Minde^a. Vorder mig »forstacket«, tilbinder jeg mig^b mine Arvinger Hr. Biørn de 20 rynske Gylden at betale. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev. Skrevet i Kiøbenhaffn ^cTirsd. efter ^cGregorii Dag.

[A. Orig. Bjørn Johanssøn Bjørns Arkiv; senere til Stenalt Godsarkiv?] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 167 b. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist. genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 23 a. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men med urigtig Dag): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 141 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. [5419

^a) Ab tilføjer: »lengre bedages«. ^b) Mangler i Ab. ^c—^c) Ab: paa.

Marts 17. Kongen tager Ærkebisp Jens i Lwnd, hans Domkirke og menige Klerkeri i Stiftet i sin Beskyttelse og stadfæster deres Privilegier.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 408.* [5420

— Vi Hans Konge annammer Prælater og Kanniker i Lund og s. Laurencii Kirke sstds., vornede, Tjenere, Hjon og Gods, som hende og dem tilhører, i vor Beskærming, og stadfæster vi alle de Privilegier, som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarch dem givet har, med alle deres Artikler, som de Breve,

derpaa givne er, indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi die Gertrudis nostro sub sig. presentibus appenso.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

[A. Orig. ^amed hængende Segl^a. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 133.*] **Aa.** Lundebogen S. 22 (herefter: LDipl.). — Afskrifter fra 17. Aarh.: **Ab.** RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 36 b; **Ac.** Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 37 b. — **Ad.** Afskr. fra 1662: Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv, Oluf Baggers Kopibog S. 66 (herefter: **Ada.** Linköpings Stiftsbibl., Haandskr. J 49 S. 90; og formentlig ligeledes herefter: **Adb.** Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 101). — Andre Afskrifter: SvRA. Peringskölds Diplomata E 22 (fra c. 1700); Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 20 Bl. 45 b (fra 18. Aarh.). — Anført: Magnus Matthiæ, Reg. Dan. series: *Rørdam, Monum. 2. R. II. 169.* [5421

a—a) Saaledes Ad, Ada, Adb.

Marts 17. Vi Hans¹ Konge annammer Biskop Oleff Mortenß i Roschilde, hans Domkirke og mene Klerkeri i Roschilde Biskopsdømme i vor Beskærming og stadfæster ham alle de Privilegier, som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck Roschilde Domkirke, ham og hans Forfædre Biskopper sstds. og hans Klerkeri givet har. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd forskrevne værdige Fader eller hans Klerkeri herimod paa »personer«, Gods, vornede, Hjon eller Tjenere at hindre eller uforrette under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi die Gertrudis nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [5422

— Vi »Hans etc.« annammer Prælater og Kanniker i Roschilde og s. Lucii Kirke sstds., vornede og Tjenere, Hjon og Gods, som hende og dem tilhører, og hvor de liggende har[!], i vor Beskærming, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som Kong Cristiern vor Fader og andre Konger i Danmark dem givet har, med alle deres Artikler, som de Breve derpaa givne indeholder. Thi »forbiwde etc.« Datum in castro nostro Haffnensi die Gertrudis nostro sub secreto presentibus appenso.

[A. Orig. ^aRoskilde Kapitels Arkiv.^a] **Aa.** Ufuldstændig Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 92 (jfr. 39). Herefter: LDipl. — **Ab.** Udtog med Jørgen Seefeldt Christopherssøns Haand: Gl. kgl. Saml. 4 to 3170 Bl. 170 b. [5423

a—a) Saaledes Aa.

Marts 17. Hans Konge. Henrich Dringenberg vor Møntmester i Malmøge har nu gjort os Regnskab af vor Fogedi og Told i Malmøge, som han paa vore Vegne deraf opbaaret og udgivet har siden Vor Frue Dag assumpt. i Høst og indtil Mortens Dag næst forleden, og sammeledes af vor Mønt, siden Kong Cristiern vor Fader død blev, og til denne Dag, saa at os derom vel »at nøies«. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav for forskrevne Byfogedi, Told og Mønt. Signetum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Gertrudis.

Perg. med 1 Segl: Indsyet i Pose. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [5424

Marts 18. Sortebrødrekloster (i Lund) sælger Hendrich Mårtenson en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 13. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 409.* [5425

Marts 19. Vi Anderss Jenss Official i Swinburg, Seueren Jebss Foged paa Ørkil, Tord Eskilss, Per Ebbisss Raadmænd i Swinburg, Olluff Andersss, Jep Norskoff og Jep Galle Borgere' og Bymænd ibid. kundgør os Fred. før Benedicti Dag »att steffne och framkraffd« var af Hr. Pedher og »kirkiwery« i Espy for Dom og Rette paa »prowesting« i Swinburg disse Dannemænd: Symen Byle, Mates Jensss, Swen Dwngh, Hans Smit, Micel Laurensss i Heringe, Henric Kyle, Knwd Cresternss, Symen Henricss i Krarop, Jes Smit, Mates Swensss, Hans Persss, Anderss Masss, Per Nielsss, Per Iuarsss, Jes Andersss, Olluff Kalfhue og Anderss Kalfhue i Espy; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, »thet borganget och affme[r]t« er af den Del i Presteryss, som liggende er til Præstegaard i Espy, hvilken Del Hr. Micel og Hr. Pedher har haft i Hævd ukært i 40 Aar og mere før nu, Priors »tiener« i Dalwm »kamme« det i Trætte. Item vidnede fornævnte Mænd, at de saa' og hørte, at den Tid der var tilmælte 12 Ejere, som skulde gøre Skel imellem Presteryss og Stawerlwnd Skov, sagde Prior Nej, at han ej vilde være ved de 12 Ejere, men vilde lade sig til Sandemænd og bad Hr. Pedher, at han skulde og saa gøre; hvad de sagde ham til eller fra, der vilde han lade sig nøje med og give halve Sandemændspenge ud med Hr. Pedher. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at Prior »undhertogh«, at hverken han eller Hr. Pedher skulde tage noget Vidne paa forskrevne Skov,

førend Sandemænd havde ganget derpaa. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Espe Kirkes Arkiv^a (AM. VI. 12). [5426

a) Saaledes Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole, (den 1.) S. 232 og Thott 4 to 1419 S. 340.

Marts 21. [Vi Hans] Konge¹ hilser eder, som boer i Falste[r]. Vi byder hos eder nu 2. Sinde velbyrdig Md. Hr. Eskill Gøye R., at [han] inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdige Mænd Henningh Olß og Palli Anderß det Gods i Grimmelstrop, som Twæ Nielß og Anders Perß i boer, efterdi som han er tilforn lovlig paamindet med vort Lovdagsbrev. Datum die Benedicti nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Ffalstriam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80, og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Utydeligt; og samtidig Paaskrift: Non legetur infra ..... Benedicti ..... Henning Olsson Godovs Arkiv (RA.). [5427

Marts 24. Panth Jepsß¹. Jeg sælger og skøder velbyrdig Md. Jøryn Agæsß i Bregstorp al mit Ejendomsgods og Pante-gods, som jeg arvede efter min Fader og Moder og mig kan falde efter min Mormoder, og anden Arv, som mig kan falde i forskrevne By og Sogn[!], som er i 3 Gaarde (Mattes Scredder, 1 lødig Mk.; Per Jepsß, 3 Skill. Grot; Maghens Smedh, 3 Skill. Grot) og 1 Penningshus (1 Skill. Grot) i Gøthersløff i Bewersskows H. Og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd derfor. Afgaar noget af Godset J. A., tilbinder jeg mig at lægge saa godt Gods igen inden 6 Uger derefter. Medb. af velbyrdige Mænd Ingæmar Grubbæ i Nesby, Poel Henriksß i Tidaberge, Herlogh Billæ i Rolrop, Friizæ Paris⁶ og Hr. Anders Persß Sognepræst i Bregstorp. Datum Bregstorp fer. 4. post dnicam. oculi.

Perg. med [7!] Segl: 1. Dvi 16 (Krag); 6. DxlII 2. Senere (jfr. 1484 Aug. 30) til Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [5428

Marts 25. Hans¹ Konge. Som Kong Cristiern vor Fader og Dronning Dorotea vor Moder har »sticket« et Kapel her i Domkirken, den hellige Trefoldighed, Jomfru Marie, s. Anne, s. Birgitte, de hellige 3 Konger og alle Guds Helgene til Lov, og derpaa deres Brev [Ϸ: 1795] givet, hvilket Brev vi stadfæster og særdeles den Artikel lydende paa dem, som Gudstjeneste opholde skal i forskrevne Kapel, som er en Kannik og 2 Vicarier, at de skal have al kongelig Ret af alle deres vornede, Hjon og Tjenere

baade i deres Gods og »hem« til deres »egen«, som er 40 Mark og derforneden og Orbodemaal, »gardwircke, herwercke«, Tyveri, Mandslet, Mord, Drab, Kætteri og alle andre Sager og Faldsmaal selv at opbære og beholde, ved Magt at blive, som forskrevne Brev indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Roschildensi in f. anuntyiat. Marie nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis proprium presente domina
Dorothea regina Dacie etc.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). LDipl. [5429]

Marts 25. *Reg. *7756. A.* Perg. med [14^a] Segl: 2. Exviii 12; 3, 5-7. Bomærker; 8. I Sigilfeltet en seksoddet Stjerne; 10, 12-14. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 20). *Hübertz, Aarhus I. 39* (læs: *Maghenß - Kaa, Pether Nyb skredher - ath then jordh - there bewisingh*). — Aa. Vidisse 1484 Okt. 30. [5430]

a) Ifølge *Hübertz, anf. St.* var alle Segl da bevarede.

Marts 30. Kongen tilskriver Bencht Bilde om de Betingelser, hvorpaa han vil overdrage ham (Næsbyhoved) Slot.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 78*; Udtog: *Vedel Simonsen, Odense II. I. 16* (uden Dag ligesom i det unøjagtige Referat i *Reg. *7775*). [5431]

— Jeg Per Rwdh¹ i Wongseroph har oppebaaret fuldt Værd af hæderlig og velbyrdig Md. Jøren Rwith af Wedby for 2 Gaarde, som jeg i Pant havde i Kragheroph af velbyrdig Md. Cristyern Rwdh og hans Søn Jehan Rwdh. Thi lader jeg ham ledig og løs for fornævnte Sum Guld og Penge efter »bressens« Lydelse. Mit Indsegl. Skrevet i Wongserop Tirsd. efter Midfastesøndag.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Llviii 10. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). [5432]

Apr. 1. Vidne om Skøde fra Sortebrødrekloster (i Lund) til Hendrich Mårtenson paa en Gaard (sstds.).

[Orig.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 15. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 410*. [5433]

Apr. 4. Knudt Dyge Herredsfoged i Wendt H., Tomes Jepsen Degn til Brenderop, Henning Egerßen i Holsød og Laurits Sausen i Hørup. Dnica. judica for os [*og*] menige Sognemænd paa Brendrop Sognestævne »thede« Hr. Laurits af Brendrop, at ham var til Vidende vorden, at Per Jenß, som boer i Jep Roes Gaard, havde køret til Tinge og for sit Herskab, at Hr. Laurits havde 5 Stykker Jord, som skal med Rette høre til Raas Gaard. Da spurgte Hr. Laurits, om nogen af dem, Mand eller Kvinde, ung

eller gammel, vidste ham at have hegnet nogen Jord til Præstegaarden, siden Hr. Laurits fik den af Kong Erick, og om det var nogen vitterligt, det han har hørt enten af Raas Gaard eller andre, der har køret paa nogen Jord, som ligger til Præstegaarden. Da svarede menige Sognemænd, at Hr. Laurits aldrig »eygnet« nogen Jord til Præstegaarden, end han fandt for sig, og har han haft den Jord ukæret i 50 Aar og mere til denne Dag. Efter det æskede Hr. Laurits et Sognevidne, og det han fik af 12[!] de ældste Dannemænd i Sognet: Asser i Hørup, Per Boossen, Willas i Broe, Hans Jenssen *ibid.*, Hans Kalluff i Fyllestedt, Jpeggaard[!], Morten Hanssen, Jep Clausen i Brendrop og Anders Matssen; hvilke vidnede, at alle Ord og Artikler ginge for dem, som forskrevet stander, og tilstod, at det Sognevidne saa gik, som forskrevet stander, og ingen Klage han derpaa gav.

[A. Orig. Brenderup Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 978.*] Aa. Optaget i 1484 Apr. 20. — [Ab. Udtog med Aar 1485 af Jesper Lauridssøn Præst i Brenderup.] Aba. Afskr. efter Ab: Thott 4to 1424 S. 19. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 144.* — Abaa. Afskr. efter Ab: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad *d.* [5434

Apr. 5. »Borgemestere« og Raad i Kalundeborgh. Vi har solgt Hr. Jeip Anderssøn Sognepræst i Rørby 1 Jord, som var et Stræde og hørte Byen til, for 4 lodige Mk. til at betale Byens Gæld med, med saa Skel, om Byen Behov gøres, da skal der være fri Indgang igennem hans Port og Gaard indtil Muren, og der skal gøres en Trappe op til forskrevne Mur. Dette Stræde ligger paa Strandgaden østen næst den Gaard, som Hr. Jeip Anderssøn købte af beskeden Md. Michel Nielssøn i Helsing, som Michel Nielssøn arvede efter sin Husfrues Fader Lawæ Scholemester, og vesten næst Hr. Hans Krones Gaard, som hører til s. Gertrwdh Alter, som Per Byswendh i boer. Og kendes vi os fuldt Værd og Penge op at have baaret for forskrevne Jord af Hr. Jeip Anderssøn. Thi takker vi Hr. Ip Anderssøn for god Betaling. Stadsens Indsegl. Givet og skrevet i Kalundeborgh Mand. efter Ambrosii Dag i Faste.

[*a*Perg. [med 1 Segl]. 1747 i Kallundborg Bys Arkiv.*a*] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh. (der i selve Teksten uden at ytre Tvivl angiver Aaret som 1483, men i Margenen som 1484 (hvilket sidste maa være det rette, da Ambrosii Dag i 1483 ikke faldt i Fasten)): RA. MS. »Afskrevne Documenter angaaende Kallundborg Kjøbstad 1410-1585.« [5435

a— a) Saaledes LDipl.

Apr. 6. Hans Konge. Tirsd. før Palmesøndag paa Biskops-
gaarden i Aars, nærværende Hr. Jeip i Burglom, Hr. Karll i
Othens, Hr. Niels i Wiborg, Hr. Hartwiig i Ribe Biskopper, Hr.
Clawus Rønnow, Hr. Erich Otzß, Hr. Strange Nielß, Hr. Niels
Erichß, Hr. Lodwiig Nielß, Hr. Anders Nielß og Hr. Niels Tim-
meß RR. og Mauritz Nielß vore Mænd og Raad og flere gode
Mænd, var for os Fru Karine Claweß dotter, Cristiern Steens
Efterleverske, og Henrich Steen, som Cristiern Steens Børns
rette Væрге er, og andre Cristiern Steens Arvinger med den
Dom [c: 5189], som vi og vore Raad sidst i Wiborg . . . ., som
lød, at Cristiern Steen skulde straks igen have alt hans Gods,
som ham »word« frataget, og hvis det skyldet har, og samme-
ledes hans Breve og alt andet, som han i »swodane made«
mistede, ihvo det i Væрге havde; og kærede de, at de ej end
har fanget Cristiern Steens Gods igen efter forskrevne Brevs
Lydelse. Thi »word« her saa for Rette paasagt, og[!] Fru Karine
og hendes Medarvinger skal straks igen have alt Cristiern Steens
Gods, ihvad det er, og af hvem det i Væрге har; og hvo for-
skrevne Gods herudover holder, da skal de det gøre med Vold
og Urette. Om det Vold og Fængsel, som de kærer, at Cristiern
Steen sket er, »wort« saa paa sagt, at den Sag skal komme
for os og vore mene Raad i Købendehaffn nu Knud Konges
Dag, og der da afsiges, hvem de derfor skal tiltale med Rette.
Datum *etc.* nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1484 Apr. 7) til Kongens Arkiv
(RA. C 3, Domme). [5436]

— Ik juncheer Jacob¹, greue to Oldenborch unde Delmen-
horst, hebbe annamet van heren Hanse konink 100 rynsche
gulden, 7 last densches beers, 4 last twebak, 100 syden speckes,
1 last kovleisches, 100 schaep, $\frac{1}{2}$ last botteren, $\frac{1}{2}$ last Ale-
borgher sommerherink, eyn hundert yslandesches visches, 2000
witlinges, 1 tonne grutte, 1 tonne etikes, 3 tonnen kabbelawes,
 $\frac{1}{2}$ last bayesalt, 1 tonne puluers, 2 tonnen pyle, 10 bussen
unde 1 kraffele van 26 lasten myt alle syner tobehoringen.
Dyt gelt unde gudh hebbe ik untfangen in de summen unde
schult, de myn gnedige here my schuldich was. Darup lat ik
mynen gnedigen heren quid vor alle namaninge van desses vor-
screuen geldes unde gudes wegen. Myn ingesegel. Gegeuen to
Copenhauen des dinxstedages vor palmen.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori 2 Bjælker, og Hjelm. Kongens
Arkiv (RA. Oldenburg). [5437]

Apr. 7. *Reg. *7757.* Perg. med [4] Segl: 2. Exvi 29; [3. Clxiv 21 (Dyre)^a]. Kongens Arkiv (RA. C 1, Forh. til Gejstligheden, Forskelligt). *Hübertz, Aarhus I. 233.* [5438

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Steen.

— Ick Thope Moller¹ vorkope an mynem huse unde hoffte ene mr. penninge jarliker renthe vor 15 lub. mr., de my her Hinrick Schriuer kerchere der cappellen bynnen Husem unde syne viccarien vornoghet hebben in ghuder munthe, unde desset erue belegen is in der norderen straten, Hinrick Hansß uppe de westeren syden unde Peter Boren uppe de osteren syden; welckere 15 mr. lub. ick edder de inwonre desses erues dessen presteren jarlikes in den achte dagen tho paschen vorrenten schollen vor ene lub. mr., unde desse mr. penninge jarlikes deynen schal tho der prester vodinge der cappellen bynnen Husem, dar men alle jar tho rechten tiiden begencknisse vor doen schal in desser cappellen myd vyngen unde selemissen vor zeligen Wylm Schroder unde Kerstynen syner husvrouwen, dede beyden vorstoruen synt. Were sake, dat desse renthe jarlikes nicht ud eyn qweme, unde desse prestere dar schaden up deden, den schaden schal ick edder de besytter desses erues wedder uprichten. Ock desset erue nicht hoger to vorpandende edder tho vorkopende zunder wyllen desser erbenomeden. Were sake, dat desset erue vorkofft worde, de ghenne, de dat kofft, gheue ud dessen heren dessen summen myd aller nastanden renthe edder sodane besegelde breue, de dessen heren vor dessen summen nogafftich synt. Doch hebben desse heren desseme Thopen edder inwonre unde eghener desses erues gheghunt enen wedderkoep, wanner en beqweme is, so schollen se den wedderkoep eyn half jaer thouoren vorkundigen, unde des negesten paschen de betalinghe tho donde, den houetstol myt aller nastanden renthe in enen summen myt alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel myd den ingesegelen desser vromen lude Ketel Andersß² unde Clawes Petersß³. Ghegeuen unde ghescreuen des mydwekens vor palmesondaghe.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (1. og 3. i Skjolde). Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 20). [5439

Apr. 10. Hans Konge. Capittelares i s. Clementz Domkirke i Aars har nu været her for os med et Brev [v: *ÆA. V. 281, A. 21*], som Kong Cristiern vor Fader dem givet har, at de maa have disse Jorder i Aars: den Jord, som Mester Henrich

Dauidzß i boede, den Jord, som Mester Palne i boede, og den Jord, som Hr. Peder Slwder paa boede, fri for al Skyld eller Forskud deraf at give til Byen til evig Tid. Hvilket Brev vi stadfæster, dog i saa Maade, at de eller andre Kirkens Personer, som Præstemænd er, skal dem besidde og ej lade dem nogen Lægmand i Leje. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Arusiensi sabb. palmarum nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift fra c. 1500: »Confirmacio regis Johannis super tribus curiis in parte australi ecclesie Arusiensis«. Aarhus. Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 281* (RA.). [5440]

Apr. 10. *Reg. *7758.* Perg. med 1 Segl: K. 88. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 18). *Hübertz, Aarhus I. 41* (læs: Niels, her Niels *Erichs*, her - lagheffd *etc.* Ther - thet schule). [5441]

Apr. 11. Per Jensß Provst i Randers. Paa den Tid jeg var Provst i Ommer søsel, havde de af Aystrop »hefd« Kirkens Eng og Skov fra Kirkegaarden i Aystrop, som hører til Winnebles Kirke i Gerlow H. Da krævede jeg Sandemænd op, at de skulde adskille mellem Guds Hus og Bonden; da det var saa nær, at Sandemændene var »fult« til Togs, fremgik de Ejere i Aystrop og lagde Kir[k]en sin Del ud i Eng og Skov, efter som hun havde i Marken, og hendes Toftsted ned til Fjorden, som de andre Gaarde har der i Byen. Mit Indsegl. Skrevet i Randers Palmesøndag.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Senere til Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5442]

Apr. 12. Eric Jenß, Biskop Hartwigs Officialis i Kolingæ, Jeip Iwerß Sognepræst sstds., Marthin Jenß Præst til s. Jørgens Gaard, Pether Mørk Præst, Jens Windh Præst i Odensyld, Pether Iwerß Kapellan i Kolinge og Ebbi Deghen Raadmand sstds. For os paa et »besidendæ« Dom i Koling Kirke havde Hr. Anders Petherß Sognepræst til Skandrøp Kirke lagt i Rette Skandrøp Kirkes Messebog og bad os at læse, hvor meget Jord der stod skrevet udi, som ligger til Præstegaard i Nagebyle. Da stod der først skrevet paa Latin: Notum sit, quod sub anno 1397 die Valentini Trugillus Nicholai cantor Ripensis sentencialiter terminavit inter ecclesiam s. Nicolai ibid. et Dn. Petrum rectorem ibid. auditis testibus, quod ad fabricam ecclesie pertineat omnis terra in campo Skandrøp, prato dicto stughengh excepto, quod spectet ad mensam sacerdotis; terra alia, que sequitur, pertineat ad mensam sacerdotalem ibid.: in campo Dollerup 3 ottingh

terre et 1 ottingh ex parte Gunner lille; item 1 stuffager circa Bohøgh, in quo seminatur 1 sol. siliginis, »omnibus fundis [ibi]d. inclusis etc. Tuli Mørk 1 fundum in Tammesbyl et duos fundos parvos sitos ad orientalem partem curie sacerdotis in Nagebyle eciam ad mensam sacerdotis cum aliis multis proprietatibus spectantibus ad mensam sacerdotis«, ut in eodem libro missali declaratur. Hvilket Latin lyder paa Dansk: Vi Trugels Nielß Kantor i Ribæ gør vitterligt, 1397 Valentini Dag gjorde vi det saa endeligt til Mageskifte[!] mellem s. Nicholai Kirke i Skandrup S. og Hr. Pether Brwn Forstander sstds. med Danne-mænds Overværelse, at al den Jord, som ligger paa Skandrøp Mark, skal være til Skandrøp Kirkes Bygning undtagen en Eng, som hedder Stughengh; den skal være til Præstebord. Denne Jord, som efterskreven staar, skal være til Præstebord sstds.: 3 Otting Jord over al Dollerup og Nagebyl Mark og den 4. Otting Jord paa Gunner lilles Vegne; 1 »stughagher« ved Bohøgh, som kan saas 1 Ørte Rug i, 2 smaa Tofter østen ved Præstegaard i Nagebyl, som Twli Mørk gav til Præstebord, og 1 Toft ved Thamesbyl, som han og dertil gav, og mange andre Ejendom, som stander skrevne i forskrevne Messebog, som gode Folk har givet til Præstebord ibid. for deres Sjæles Salighed. Med vore Indsegl. Datum fer. 2. post dnicam. palmarum loco ut supra.

A. Papir med Spor ell. utydelige Rester af 5 Segl paatrykte for-neden. Skanderup (Andst H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). — Aa. Vidisse 1595 Aug. 30 af Viburg Landsting, givet Hr. Knudt Mogin-ben i Nagbøll, Sognepræst til Skanderup Kirke. Papir med 2 Segl: 1-2. Samme Arkiv (sstds.). [5443]

Apr. 19. Vi Hans Konge annammer vore Borgemestre, Raad og Menighed i vor og Kronens Købstad Høring og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærmning. Og stadfæster vi alle de Privilegier, som vore Forfædre Konger i Danmarck og vor Fader Kong Cristiern dem givet har, og dette vort Brev ved hængt er [c: 948]. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Aleborgh fer. 2. pasche nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis per Dn. Andream Nicolai M. de Aassdall.

A. Perg. [med 1 Segl^a]; nu ikke forbundet med andre Breve. Hjørring Bys Arkiv (NLA. Hjørring Købstads Pergamentsbreve). — Aa. Vidisse 1552 Sept. 10, se 948. [5444]

a) Nævnt i Aa, se 948.

— Se 1485 Apr. 4.

Apr. 20. Knudt Dyge Herredsfoged i Wendt H., Mats Bang Præst i Asprop, Jesper Olsß Præst i Balsløff, Michell Pedersß

Præst i Wbi, Oluff Skrou Foged [*paa*] Hinsegauell, Tyge Suedsen i Rorsløff, Jens Hollum i Brenderop og Hans Jepsen af Sletterudt. Tirsd. før Jørgens Dag for os og flere gode Mænd, som til Ting var, æskede beskeden Md. Hr. Laurits Jepsen af Brendrop et Tingsvidne af 9[!] Mænd: Hans Matßen af Boringh, Jens Holm af Brendrop, Oluff Hanssen af Rolund, Jep Holm af Wby, Hans Persß af Gialbierrigh, Niels Ronis i Owbylund, Oluff Skreder i Fieldstedt og Ebe Ebesß af Brendrop; hvilke 8 Dannemænd vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. Laurits Jepsen havde der et godt Sognevidne af Brendrop Sogn af de ældste Dannemænd, der i Sognet var barnfødt, og var det Sognevidne vel beseglet og lød: 5434. Item »vinne« de 8 Mænd i »thynquinne«, at de aldrig hørte give Kære *paa* nogen den Jord, som Hr. Laurits har haft »i aard«, forinden Per Jenßen det gjorde. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Givet ut supra.

[A. Orig. Brenderup Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 978.*] Aa. Afskr. fra Aar 1568: FLA. Odense Bisparkiv, Vends Herreds Breve Nr. 2 Bl. 24 b. — [Ab. Udtog med Aar 1485 af Jesper Lauridsson Præst i Brenderup.] Aba. Afskr. efter Ab af Jon Mortensen: Thott 4to 1424 S. 20. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 144.* — Abaa. Afskr. efter Aba: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad *d.* [5445]

Apr. 20. Hans Konge. For Troskab og villige Tjeneste, som Chrestiern Friberg os og Danmarch gjort har og han og hans Børn og »afkomme« gøre skal, giver vi ham og hans ægte Børn og »afkomme« Frihed og Frelse, som andre Riddere og Svende har i Danmarch, med Skjold og Hjelm, som er en sort Stige med 5 »thrimmer« i et hvidt Felt og 2 oprakte Arme med en halv Rosenkrans *paa* Hjelman efterdi, som heri malet staar, »da« vor og Kronens Rettighed uforsømmet *paa* vort fri Bondegods og Købstadgods. Thi forbyder vi *osv.* Datum Oldboriig fer. 3. paske.

[Orig. Christiern Fredbergs Arkiv.] Afskr. fra c. 1650 (med Overskrift: »De Fredberger finge frihedsbreff«, men uden Vaabentegning og uden Kilde): RA. Hist.-genealog. Ark. 4to 16 Bl. 11 a. [5446]

Apr. 25. Kongen tager Aleborg Helligaandshus i sin Beskyttelse og stadfæster dets Privilegier med en enkelt Undtagelse.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 205* (tilføj til allersidst: Dn. rex per se presentibus consiliariis). [5447]

— Broder Oluff Abbed i Soer, Anders Tidemand Raadmand i Callundborg og Michel Pederßen Byfoged sstds. Den

Tid hver af os havde s. Jørgens Kloster i Callundborg, gav vi aarligen 1 Pd. Korn til Aarby Kirke og 1 Pd. Korn til Præsten sstds.; desligeste gjorde de Dannemænd, som havde s. Jørgens Gaard før os, for den Ejendom og Rettighed, som Aarby Kirke og Sognepræst har inden alle 3 »venge«, som ligger til s. Jørgens Gaard, og hvilke »vonge« ligger alle inden Aarby S., og Hr. Amund R., hvis Sjæl Gud haver, gav fornævnte Ejendom til Aarby Kirke og Præsten, og ingen Hinder er gjort paa forskrevne Udgift i lang Tid før, til[!] ^a Christen Stalmester holder det inde med sig. Sig. nostra presentibus sunt appensa. Datum die Marci.

[A. Orig. Aarby Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr., atteret af Provsten i Arts H. Valentin Christenssøn Køler og derefter 1647 Nov. 10 af Biskop Jesper Brochmand.] Aaa. Afskr., formentlig efter Aa: Arts Herreds ældre Provstebog (af 1647) S. 190-91, »fremlagt af Hr. Paludan i Kallundborg i den Sag imod General Lerche (paadømt d. 12. Novb. 1748)« ^b); kun Slutningen (S. 191) bevaret: RA. Topogr. Saml. Papir, Arts H., Aarby S., Aarby (jfr. 1484 Juni 14). — Aaaa. Afskr. efter Aaa af Klevenfeldt 1748: LDipl. (herefter er Udtoget ovfr.). — Aaab. Afskr. efter Aaa: SLA. Sjællands Bisperkiv, Arts Herreds Provstebog af 1729-30 Bl. 108 b. — Aab. Afskr. efter Aa fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, »Bøger« Bd. 10-1 S. 549. [5448

a) Formentlig Fejl for: nu. b) Saaledes Aaaa.

Apr. 27. Vi Jens Pers¹ og Esbern Pers² Kanniker i Roskyldh med fuld Magt værdige Faders Bisp Oluff Morthens³ paa den ene Side, Eric Jens³ Høvidsmand paa Haresburgh, Hans Kield³ Forstander i Clare Kloster og Clement Jens³ perpetuus vicarius i Roskyldh med fuld Magt paa »welborligh« Mands Vegne og strenge Ridders Hr. Johan Oxes paa den anden Side var Tirsd. før hellig Kors Dag invenc. mødte i Abbetwedh med disse Dannemænd, som var tiltagne med os: Lasse Jens³ af Lære, Jens Otz³ i Astrop, Jens Pers³ af Skuldervp, Jep Jwl i Orderop, Jep Jens³ i Agerop, Jens Laurens³ i Legerop, Oleff Jens³ i Lindeholm, Niels ibid., Anders Wyndh i Geffninge og Mattes Pers³ ibid., om Trætte, som Oleff Niel³ og Jep Niel³, fornævnte værdige Faders Tjenere, havde med Per Niel³, Hr. Johan Oxes Tjener, om Skov og Mark, saa at den ene pløjer ydermere af den anden, end ham burde, og om et Stykke Jord, som ligger hos Per Niel³ Gaard og hører til den Gaard, som Oleff Niel³ i boer, og Oleff Niel³ havde taget anden Jord igen af Per Niels³ til Magelag, og nu Oleff Niels³ ej vilde holde det Magelag, men vilde have sin egen Jord igen og faa fra sig den

anden. Da oversaa' vi Ager og Eng og overvejede begge Parters Tiltale og saa afsagde for Rette efter begge Parters Tilladelse: først om den Jord, som Oleff Nielsß og Per Nielsß havde dem magelagt mellem, skal hver nyde sin Jord, som tilbør; om den anden Jord over al Marken, som ligger til Reb og ret Maal, skal blive herefter, som hun hertil været har, saa at ingen pløjer af den anden, efterdi at de 3 Gaarde, som Oluff Nielsß, Jep Nielsß og Per Nielsß i boer, skal alle være lige i Jord. Om Skoven »word« saa afsagt, at den Skov, man kalder »allmyndingh skow«, uden for Gærdet altsammen og inden Gærdet ret til »maerne« skal Hr. Johan Oxe nyde til sin Gaard uden saa meget og saa bredt, som de andre 2 Gaardes Ager og Eng paa løber inden for Gærdet, det skal de nyde til deres Gærdsel og ej mere; og dertil skal Hr. Johan Oxe beholde den Skov alsammen, som kaldes Nørreskow, indtil den Bæk, som ligger sønden til fra Mosen til »maerne«; og »marckesnaber« nyder hver til sin Gaard for hans Ager og Eng, og i Helmedz mad nyde hver sin »marckesnabe« saa bredt, som hans Eng paa løber. Den »skoffspieldh« indtil den Bæk, som løber fra Mosen ned i Søn igen, skal blive til den Gaard, som Olf Nielsß i boer. Saldensbiergh indtil den Strøm, som gaar af Mærdesmadh, skal blive til den Gaard, som Jep Nielsß i boer. Og dermed nøjedes dem paa alle Sider; og ydermere var saa talet efter begges Parters Tilladelse, at hvo der hugger i den andens Skov eller »marckesnabe« uden hans Minde eller nogen »lower« at hugge i andens, han skal udlægge det, han saa hugger, og bøde mod sit Herskab 1 Par Øksne saa godt som 16 Skill. Grot, 1 Td. Salt og Byen 1 Td. Øl, uden hvis de vil »mage« hverandre at hugge til Naboskab. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [9!] Segl: 1. G. 285; 2. G. 295; 3. G. 422 = Clviii 13 (Godov); 5, 7-8. Bomærker. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708) ^a(AM. VI. 14). [5449

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Apr. 29. Helricus episcopus Sleßwicensis DDn. divinorum rectoribus, vicerelectoribus, vicariis, capellanis, altaristis ceterisque presbiteris, clericis, notariis, tabellionibus publicis per nostram diocesem et presertim per preposituram Barickzusel constitutis. Nuper parrochiali ecclesia Witzee nostre diocesis per liberam resignationem Dn. Tukonis Tukonis eiusdem immediati possessoris coram nobis et nostro notario factam vacante, cuius juspatronatus seu presentacio et institucio ad nos pleno jure dino-

scitur pertinere, Dn. Ottonem Jacobi presbiterum nostre diocesis, coram nobis flexis genibus id humiliter petentem, ad eandem ecclesiam per bireti nostri capitis depositionem et capitis sui impositionem cum omnibus suis juribus instituimus et investimus, receptis tamen primitus ab eodem fidelitatis et obediencie juramentis, sponsione adjuncta, quod residens circa eandem concubinam non teneat et bona ecclesie non alienet, set diligenter conservabit, alienata pro posse et nosse recuperaturus, salva reservacione per nos facta Dn. Tukoni de certioribus fructibus et redditibus ecclesie, prout in nostris litteris inde confectis clarius est expressum. Hoc vobis omnibus notificamus ac sub pena sentencie suspensionis a divinis mandantes[!], quatenus infra 6 dierum spacium vobis aut alteri vestrum post presentium requisicionem conjunctim aut divisim factam Dn. Ottonem in ecclesie possessionem cum omnibus suis juribus introducatis ac in plenitudine sui juris defendatis, universis eiusdem parrochie parrochianis sub pena sentencie excommunicacionis mandantes, ut Dn. Ottonem tanquam eorum verum pastorem honorent sibi-que ut tali obediant, singulis obventionibus quiete gaudere permittentes, cum certificacione, quod contra rebelles et conturbatores, quo jure poterimus, per censuram ecclesiasticam procedemus, salva reservacione per nos facta. Datum in nostra episcopali curia Sleßwicensi, presentibus discretis viris Hinrico Wilhelmi et Clawes Petersß clerico et laico Sleßwicensis diocesis, testibus ad premissa vocatis, die Jouis 29. mensis aprilis nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 485 (RA.)*.
Udtag: *Westphalen IV. 3190 Nr. 101* og (uden Dag) *102. (Reg. 4772 og (uden Dag) 4788.)* [5450

Apr. 29. *Reg. *7760.* [A. Orig. a med Rester af 1 hængende Segl^a. Brenderup Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr. 1667(?) af Jesper Lauridsøn Præst i Brenderup.] Aaa. Afskr. efter Aa af Jon Mortensen: Thott 4to 1424 S. 16. Herefter: *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 145.* — Aaaa. Afskr. efter Aaa: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad *ð.* — Aab. Afskr. af Jørgen Carstens Bloch »efter en gammel Copie« (c: formentlig Aa): Additam. Fol. 138, II (under Brenderup-Ore). [5451

a—a) Saaledes Aaa.

Maj 1. Erick Pederßøn Tingholder til Brusk H.s Ting, Friderich Jenßøn Provst og Officialis i Kolding, Maths Friiß i Almin, Nis Laßøn i Almin, Eske Friiß i Møseluraa og Peder Olßøn i Skouffsgaard. Lörd., som da paa var Walburgi Dag,

var [for os] og flere gode Mænd beskeden Svend Matthis [Degn, som] fik et Tingsvi[dne af] 8 Dannemænd: Søffrin Tusin, Pe[der] Boß, Iffuer Jonßøn i Wiiff, Jes Tamßøn i Tolstrup, Peder Olßøn i Wiiff, Niß Laßøn i Almin, Jep Pederßøn i Hart og Jon i Mosel-uraa; hvilke vidnede, at de saa' og hørte forskrevne Matthis Degn hans »lowßhøring«, som var Peder Olßøn i Skouffßgaard og Peder Jeßøn i Stenderup, de vidnede, »at den lowßhøring« som Matthis Degn var tilfunden paa Brusck H.s Ting af Fogeden og andre Herredsmænd at give paa Degnejord, som ligger til Eltang Kirke: først begge Tofter, som ligger norden op til Kirkemuren og løber fra forskrevne Mur nær paa; item en Toft, ligger nedent nær ved »det forscreffne agger«, Enden løber i Øster og Vester; item et Stykke paa . . . . . Mark liggende norden op til Digebacke og . . . . . gelkier; item et Stykke paa Lilballe Mark . . . . . fra Kirken med Eng nedenfor; dette Jord vandt Matthis Degn med »sine laffhel. . . . . gt«, som Fogeden og Herredsmænd fandt ham for paa Tinget at gøre med gilde Mænd og gæve med Præster og andre Dannemænd, og brast ham ingen[!], og bad sig saa Gud »hielp paa« selv tolvte, at i forskrevne Jord har ingen Mand Del uden den hellige Kirke og ret Sognedegn til Eltang Kirke. Med vore Segl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Eltang Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1600 i et Kvarthæfte: NLA. Ribe Bispearkiv, Pk. Brusck Herred 1417-1773. [5452

Maj 2. Jeb Biskop i Børglum, Niels Glob Biskop i Viborg, Stronge Nielsøn af Ørum, Niels Chrestensøn af Langtind, Niels Tysøn[!] af Steensballe RR. og Oluf Pedersøn af Spottrup »Væbnere«. Velbyrdige Mænd Oluf Maartenson Landsdommer i Norjyland og Jens Nielson lod os læse et Pergamentsbrev velbeseglet med 7 Indsegl, uskadt, lydende: 1089. Med vore Indsegl trykkede neden for dette Brev. Datum Viburg dnica. misericordiae.

[Orig. Senere (jfr. 1484 uvis Dag) til Viborg Bisps Arkiv; ÆA. II. 335.] Afskr. fra 19. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1977 b, Pk. L-R under Nielsen. [5453

— Kongen tildømmer Jenss Brun Kirkeherre i Nybe Engen Boosdall, som Malti Nielssen havde frataget ham.

A. Perg. [med 1 Segl]. Nibe Kirkes Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 79.*
— Aa. Vidisse 1647 Marts 29 af Huornom H., givet Præsten i Nibe Hr. Niels Pederson. Samme Arkiv (RA.). [5454

Maj 3—7. *Reg. 4773.* [A. Orig. Viborg Bisps Arkiv.] **Aa.** Ufuldstændig Afskr. af Langebek ›*ex chartis Bircherodianis*‹: LDipl. Herefter: *Stadfeldt, Randers S. 6.* — **Ab.** Ufuldstændig Afskr. (i samme Omfang som Aa) (fra c. 1700, af Jacob Bircherod betegnet: ›Af Biskop Bircherods Sager‹): RA. Topogr. Saml. Papir, Viborg (tidligere Nr. 242 i). — **Aba.** Vistnok herefter: LDipl. [5455]

Maj 5. Ick Tope Moller anders ghenomet Thope Hansß¹ vorkope den erliken vorstenderen unde oldermannen des hilligen lichammes in Unser vrouwen cappellen bynnen Husem by namen Detleff Hansß, Dyderick Vasmer, Hinrick Hamer unde Jacob Sydehoff ene mr. penninge jarliker renthe an mynem huse unde hoffte, dat belegen is in der norderen straten twyschen Hinrick Hansß unde Peter Boren, vor welckere mr. penninge my desse vorstendere unde oldermanne vornoghet hebben in ghuder munthe 15 lub. mr., dar ick edder eghener inwonre desses erues jarlikes uppe Wolburgis dach vorrenten schollen den vorstenderen ene lub. mr. Unde were sake, dat desse renthe jarlikes nicht ud eyn qweme, unde desse vorstendere dar schaden up deden, den schaden schal ick wedder oprichten. Ock loue ik desset erue nicht tho vorkopende edder to vorpandende, zunder de genne, de dat kofft, gheue ud dessen vorstenderen unde oldermannen dessen summen myd aller nastanden renthe edder sodane besegelde breue, de en vor dessen summen nogafftich synt. Doch hebben my desse vorstendere unde oldermans ghegunt enen wedderkôp, wanner my beqweme is, so schal ick den wedderkoep eyn half jar thouoren vorkundigen, unde des negesten Wolburgis daghe de betalinge tho donde, den houetstol myd aller nastanden renthe in enem summen myt alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel myd den ingesegelen desser vromen lude Clawes Petersß² unde Ludeke Horneman³. Ghegeuen unde ghescreuen des mydwekens na Wolburgis.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (1-2. i Skjolde). Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 21). [5456]

— Jesse Tamsß herdesvaget to Slux herde. Des mydwekens na des hilghen cruces daghe invent. was uppe Slux herdes dinck abbet Clawes to Lume kloster, schotede alle syne rechticheyt in Bockwath, also yd de zelighe Jesse Hughe ghebruket hadde, deme duchtighen Eggerd Ghorsze myt aller vryheyt, also yd vryest wesen mach. Uppe dyt krech Eggert Ghorsze en dingeswytte van 8 herdesbunden: Kalli Jensß, Tuke

Terkelsß, Take to Rebul, Peter Lund, Lasse to Bredwath, Jess Petersß to Terkelsbul, Lasse Jensß to Buldorp, Nisse Kaeth; disse herdeslude tugheden, dat alle dinck also ghinck, unde se seghen unde horden, also bauen screuen steyt. Myn inghesegel; unde de duchtighe Eler Rantzouw unde de kercheren her Nigels to Rapstede unde her Truwels to Hostropp unde de beschedene Jess Owesß hebben ok ere inghezegele henghen lathen benedden dessen breff. Gheuen unde screuen *etc.*

Perg. [med 5 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [5457
a—a) Saaledes LDipl.

Maj 5. Kongen sender Mourids Nielssøn en Udskrift, hvorefter han kan rette sig.

Papir med utydelige Rester af 1 brevluukkende Segl: Formentlig K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 79.* [5458

Maj 7. Trogels Persß, velbaaren Md. Olloff Staffuerskoo og Per Trogelsß. Fred. efter Phillipi et Jacobi for os og flere Dannemænd paa Ballum Birketing adspurgte en beskeden Md. Jeb Heysß, om nogen Mand vitterligt var, at sin Broder Martenn Heysß havde købt de Enge, »ther« de havde i Hierpsted Enge; da vidnede Nis Persß i Bunte, Arst Thamsß og Per Trogelsß i Hußem, at dem vitterligt var, at de Enge var fuldkøbte og skødte 66 Aar ukæret paa Balum Ting, først af Per Høg og Trogels Swensß Jens i Nøregordtt, Paye Ericksß og »aaff« Boye Thamsß. Derpaa »bedes« J. H. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Yuer Kallisß, Mame Persß, Per Szmit, Ib Andersß, Swenn Jepsß, Nis Persß, Swenn Nisß og Laueritz Andersß; disse vidnede, at det gik og fór, som forskrevet staar.

[^aOrig. paa Papir med Dannemænds Indsegl vel beseget.^a] Optaget i Tingsvidne 1556 Juli 24 (Fred. før Jacobi) af Balgem Birketing, givet Jens Nisß i Refßby. Perg. [med 4 Segl]. 1927 ejet af Dentist Knud Matthiesen i Sønderborg. LDipl. [5459
a—a) Saaledes Tingsvidnet.

Maj 8. Ick Ketel Andersß¹ inwonre bynnen Husem vorkope myd vulbord myner husvrouwen Elynen unde alle der ghennen, der my ere vulbord dartho behoeff was, deme kercheren bynnen Husem unde synen viccarien an mynem huse unde hoffte, dat belegen is theghen s. Jurgens kercken uppe de norderen syden twysschen Michel Malre unde Hinrick Lasson, vor 15 lub. mr. houetstols, de my desse prestere vornoghet hebben in ghuder munthe, vor welckere 15 mr. lub. ick jarlikes uppe Wolburgis dach vorrenten schal dessen heren vor ene lub. mr. Unde were

sake, dat de renthe jarlikes nycht ud eyn qweme, unde desse prestere dar schaden up deden, den schaden schal ick wedder oprichten. Ock loue ick desset erue nicht hoger tho vorpandende edder tho vorkopende, sunder de ghenne, de dat kofft, gheue dessen presteren sodanen summen myd aller bedageden renthe edder sodane besegelde breue, de en vor dessen summen nogafftich synt. Doch hebben desse heren my ghegunt enen wedderkoop, wanner my beqweme is, so schal ick dessen heren eyn half jaer thouoren toseggen, unde des negesten Wolburgis de betalinge tho donde, den houetstol myd aller nastanden renthe in enem summen myd alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gyinghe synt. Myn ingesegel myd den ingesegelen der ersamen vrome lude Dyrik Glasemaker unde Hinrick Ludekens³. Unde desse mr. penninge schal alle jaer denen tho ewyger zeliger dechnisse des erliken heren her Johan Vicken ene darmede tho begande myt vyolgen unde selmissen. Ghegeuen unde ghescreuen des achteden daghes na Wolburgis daghe.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 22). [5460]

Maj 8 ell. Sept. 18. »Item et andett perckmenttisbreff medt siw hengende endßegle, wdgyffne poo Tøryldt herrettz tingh mcdlxxxiiii lordag nest epher helleg kors dag etc., ludende, att Seuerin Degen giorde lawhøgt poo welbyrdege mandts Laghe Brockes wegne och indworde then gordt y Forderop, som Mogens Scriffuer wdi boode, och enmercke ret op till Weylle wey østher, till her Anders Fryßes skooffskiffter kommer, och soo lyge sønder till en skielleg och soo ret sønder neder wdi Forderop søø oppoo then vesther bydee op att then beck och gronde, som løber mellom her Erickes gordtt och for^{ne} Lauue Brockis, och soo rett noor op att then haffuegordtt till Weylle wey och thendt toofft, som leger nest norden till then gordt, Nis Jude wdi boor, och iiii agger y huert skyfft ower alde Forderop marck inden alde iiii marckemode, too samfoldt agger och too ellers, som er Skoodals agger och Madyss agger, och ald gordßens tillegelse, ager, eng, skoo och marck, fortte, fegong och fiskewandt, inttet wndtagne; item indworde hand och same dagh Skodals gorstedt och Skooffdals mølle, ald Skoodals marck for et frytt enmercke østher till then liden wey, som løber neder mellom Jelleng rysß och Skoodals enmercke, och soo sønder ret marckeskillet neder Anders vad och Szøvoosse møllestedt och et sticke engh, som leger nest sønden op till for^{ne} møllestedt och soo westher och noor till rette markeskiell mellom Forderop mark och Skoodals marck och soo ret oop, till Jellengh mark tager wedt etc. «

[Perg. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069.

[5461]

Maj 9. Kongen tilskriver Mourids Nielsøn om Oppebørslen af Landehjælpen i de Len og Herreder, han har i Væрге.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 79.* [5462

— Jeg Hans Kortz¹ Raadmand i Roskyldh forpligter mig at betale velbaaren Md. Hr. Johan Oxe strenge Ridder 100 lub. Mk. i rede Penge, som i Sielandh er gænge, eller Sølv og Guld, som fuldt skal gøre 100 Mk., »at« Johannis Dag Midsommer næst tilkommende af de Penge, Hr. J. O. mit Brev tilforn har. Faar han ej de 100 Mk., skal han straks annamme baade mine Gaarde i Roskyldh, den ene, jeg selv i boer, og den anden der tvært over, og beholde dem for et brugeligt Pant, i og af at sætte og bruge efter hans Gavn, saa længe de afløses ham for de 100 Mk. Løsningsdagen skal være Johannis Dag Midsommer. Medb. af Hans Kield² Forstander i s. Clare Kloster i Roskyldh, Oluff Jep³ Borgemester i samme By, Jens Bo⁴ og Jep Andher⁵ Raadmænd sstds. Datum Roskyldh dnica. jubilate.

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Bomærker i Skjolde; 4. Utydeligt, samme Signet som 5191, Nr. 4; 5. Exvii 4 (Baden). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5463

Maj 10. Vi Hans [Konge]¹ hilser eder, som boer i Dan[mark]. For os paa vort Retterting var hæderlig Mands Bud Hr. Jens Niel² Kannik i Roskylle med vor almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar [c: 5199] lydende, at Kong Cristiern vor Herre Fader har stadfæstet Kong Oleffs Dombrev, som han havde tildømt Hwid Jen³ Arvinger 1 Bol med 2 Ørtuger Jord i Hødwet i Tutze H. til evindelige Eje; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi byder vi hos eder endnu alle i Danmark, der sig nogen Rettighed i forskrevne Gods kendes at have for Ejendom, Pant, »laan« eller Gave, at de inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, møder for os paa vort Retterting med alle deres Breve paa forskrevne Gods, at nyde og undgælde, hvis vi dem derom for Rette findende vorder; saa fremt at kommer ingen for os inden forskrevne Tid, da giver vi der fremdeles vore Breve paa, som os med Rette bør. Datum Haffnis die Gordiani et Epimachi. Sig. nostrum ad causas, teste Efferardo Grvbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne, og samtidige Paaskrifter: »Citacio generalis per sex ebdomadas«, og: »Anno domini m..... quarto ipso die sanctorum

Nerei, [Achillei et Pa]ncracii martirum fuit hoc e[xecutum in] placito generali terre Seland[ie]. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 16). LDipl. [5464

Maj 12. Kongeligt Privilegium for Vordingborg.

Udtog: *Aarb. f. Hist. Samfund f. Præstø Amt 7. Aarg. 1918 S. 104.* Er 1484 Juli 3.

Maj 14. *Reg. *7761.* Perg. med [7] Segl: 1. G. 349*; 2-4, 6. Bomærker (4. i Skjold); 7. Jomfru Maria med Jesusbarnet i Flammeglorie (s al.. an.....). Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 8.* [5465

Maj 15. *Reg. *7762.* [Orig. Erik Mogenssøn Galts Arkiv. — Optaget i Stadfæstelse 1531 Marts 16 (Torsd. efter Sønd. oculi) af Frederik I (forseglet med Signetet), givet Peder Ebbiissen (Galt). Stadfæstelsen nu formentlig forsvunden; den fandtes i alt Fald ikke paa Tjele (jfr. *Saml. til jydsk Hist. II. 323*) i 1919 ifølge velvillig Meddelelse af denne Gaards daværende Ejer Kammerherre H.H. Lüttichau.] Trykt efter Stadfæstelsen (ikke helt fuldstændig): *Saml. til jydsk Hist. II. 375.* [5466

Maj 16. Vi Hans Konge annammer »wor« »borgemester«, Raad, Borgere og Menighed i vor og Kronens Købstad Faaborig i vor Beskærmelse, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger i Danmarck dem givet har. Item under vi, at de maa holde deres Torvedag om Fredagen, og den Dag maa de og de, som did søger, der købe og sælge og have saadan Frihed, som de har i andre vore Købstæder i Fyen om Torvedag. Thi beder (vi^a) og byder eder alle, der omkring boer, at I søger herefter til Torvs om Fredagen til Faaborig og køber og sælger skellig; forbydende osv. Datum in castro nostro Nyborgensi dnica. cantate nostro sub secreto appenso.

[A. Orig. Faaborg Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 a). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 481. — Ac. Afskr. med urigtigt Aar 1534: Kall Fol. 57. — Ad. Afskr. af Vedel Simonsen uden Kilde: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg IX. [5467

a) Saaledes Ab, Ac, Ad; mangler i Aa.

— Nyls Brade R. i Vydsköfle, Eryk Lauerß i Quisstelonge Tinghører i Gydyngge H. og Laurys Trøls i Frendorp. Sønd. før Eryks Dag paa Grydz Kirkestævne hørte vi og saa', at Sven Perß i Quittyngge og Oloff Borß i Græstorp, »kerkeverge« til Gryds Kirke, spurgte dem for, om nogen mindedes, »hore tet er« været om en Gaard i Hestvede, som kaldes Egesgorden, som Bientt Nylsß paa boer. Og da vidnede disse Mænd: Jens Germenß i Kamporp, Bo Monsß i Solberge, Sven Pederß i Gryd,

Jens Jonß i Ollynge, Jepp Jenß i Gryd, Mattes Lauerß i Fren-dorp, Oloff Homonß i Olyngghe, Per Jonß, Per Eskelß ibid. og Bentt Svenß i Solberge, at dem mindedes, at der bør at gaa og har gaaet 4 Pd. Smør af den Gaard, 2 Pd. til Grydz Kirke og 2 Pd. Smør til Grydz Præstebol, i 50 Aar førend nu nylic, Tage Henryckß fik det i Væрге, og siden fik Kirken intet, og ej Præsten af Landgildet. Item sagde forskrevne Mænd og menige Grydz Sognemænd, at saa er i Sandhed, som forskrevet staar, og er dem alle vitterligt, at den gode Mand, som gav den Rente til Kirken, ligger i Grydz Vaabenhus, og har »holdes« og skal holdes hvert Aar den Mandag efter Dynis Dag en Messe »oc siungge« paa hans Grav og bede for Laue[?] Jensß og hans Hustru Kersstyne i Korsdør i forskrevne Kirke. Item sagde Jens Germanß, at han var paa Gydinge Ting den samme Dag, som Tage Henrykß lod læse sin Bevisning, som han havde paa samme Gaard, og ildede paa fornævnte Landgilde paa Kirkens og paa Præstens Vegne i Tage Henrycksens Nærværelse. Vi hænger vore Indsegl neden dette Brev.

[Orig. Gryts Kirkes Arkiv.] Vidisse 1551 Maj 5 (Tirsd. før Hellig Torsdag) af Poell Karß i Keragre Saghører til Gydyngge H.s Ting m. fl. Perg.; Plica afklippet, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses. Gryts Kirkes Arkiv (Lunds LA.). [5468]

Maj 16. Vi Hans Kortzß¹ Raadmand i Roskilde, Karinæ Docters, Doctor Ingelbretz Efterleverske sstds., vederkender os op at have baaret af Hr. Clement Hare vicario i Roskilde 100 lub. Mk. af de 300 Mk., som Hr. Johan Oxe og han lovede at give os for den Stenhusgaard i Vor Frue Sogn næst »syden« op til Snewersty, for hvilke 100 Mk. vi lader Hr. C. H. kvit. Item har vi lovet ham, at fornævnte Køb skal være ham uden al Skade, som vort aabne beseglede Købebrev udviser, som vi har givet Hr. J. O. derpaa. Medb. af Hans Kieldß Forstander i s. Clare Kloster, Oluff Jepß⁵ Borgemester i Roskilde og Jep Andherß. Datum Roskildis dnica. cantate.

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Bomærker i Skjolde; omtr. samtidig Paa-skrift: »Hans Kortzß quittantz paa c marck paa syn søsters wegne«. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5469]

Maj 18. Hans Konge. Tirsd. efter cantate Sønd. paa vort Slot Nyborgh, nærværende Biskop Karll i Othens, Hr. Clawus Rønnow, Hr. Bencht Bilde RR. og Clawus Bryske vore Mænd og Raad, Mester Clawus Prior i Dalwm, Knud Jachimß vor Landsdommer i Fiwn, Ebbe Anderß, Vilhelm Frille, Niels Lycke

og flere vore gode Mænd, var for os vore og Kronens Bønder i Lørøpp paa den ene og Bild Perß paa den anden Side om Trætte om nogen Jord paa Lørøpp Mark, som Bild Perß havde gjort Lovhævd paa og siden delt var til Reb og Raft. Da efterdi at Lørøpp er tvende Bols Jord, som vi forfarer, og giver til Hobe Bolspenge, »wort« der saa for Rette paasagt, at al forskrevne Jord og Mark, intet undtaget, bør paa ny at komme til Reb og Raft uden, hvis stenet og stablet er og ej bør at rebes efter Loven, og Hr. Clawus Rønnow, Clawus Bryske, Knud Jachimß og Ebbe Anderß vore Raad og gode Mænd, Jes Krog i Gudom, Nis Perß i Wigstorpp, Mattes Jwl i Woræ, Anders Davidß i Bramstorpp, Jens Suenß i Lørøpp, Anders Perß i Tyrnegard og Jesper Elling Bønder skal dem forsamle i Lørøpp Sønd. før Michels Dag og Mandagen derefter rebe dem Jordan mellem i 2 Bol, saa at Bønderne nyder det ene Bol og Bryderne det andet, som de vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Og skal Hr. C. R., C. B., K. J. og E. A. Fuldmagt have at forlige dem om Sæden, om nogen har saet paa den andens Jord, naar Reb og Raft ganget er, og hvis de deri gør, skal de sig alle udi nøje lade. Og den Lovhævd, Bild Perß derpaa gjort har, skal være, som hun aldrig gjort var. Kommer nogle af forskrevne vore Raad og gode Mænd ej til Stede, skal de Magt have, til Stede kommer, at tage en anden god Mand i dens Sted, som borte er. Datum *etc.* nostro sub signeto.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Jørgen Marsvins Arkiv.) LDipl. [5470

Maj 19. *Reg. *7763.* Perg. med [18!] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2-3, 5, 10-11, 16, 18. Svenske; senere forbundet med 1484 Aug. 20. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Styffe IV. 104; Rydberg III. 390; Udtog med urigtig Dag Maj 18: Hvitfeld VI. 57, Fol. 985 L. 19 (ell. 25).* — Trykt efter Vidisse af Bisp Eyler i Aars m. fl. 1484 Sept. 10 (fer. 6. post f. nativit. Mariæ): *Hadorph II. 335.* [5471

— *Reg. 4774.* Perg. med Brudst. af 1 Segl: K. 87. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Kgl. Privilegier). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 147* (læs: Swerige, hertug i Sleswiig oc i Holsten, Stormarn oc Diltmerschen hertug, greffue i Oldenborg oc Delmenhorst, gøre). — Kopi indsendt 1648 (ufuldstændig og uden Dag): RA. Danske Kanc. (Bl. 3 a). [5472

Maj 24. Jeg Niels Palmß¹ af Knolle V. vederkendes mig skyldig at være ØØ Kloster 40 riins Gylden, som gode er, og 66 lub. Mk. danske Penge, som nu er gænge i Danmarck, for

hvilken Sum jeg pantsætter Øø Kloster en min Gaard i Skiel-drop S., som kaldes Størøp (Jess Matesß, 3 Pd. Korn). Løsning skal kundgøres paa Wenneberg H.s Ting 3 Ting før Johannis Dag Midsommer, og skal løses Michaelis Dag der efter i Øø Kloster; Skyld skal da følge Hovedsummen. Medb. af andre gode Mænd Hans Bagge² af Worn, Thames Nielß³ af Moseberg, Otte Henrichß af Wildrop, Knwd Jenß⁴ af Lødhensturp og Thames Thordß af Dalsgard VV. Datum in profesto Vrbani.

Perg. med [6] Segl: 1. Iiv 1; 2. Flviii 4; 3. Flvii 17 (Sehested); 4. Exviii 5 (Rotfeld); 6. Cxi 6. Senere (jfr. 1487 Apr. 24) til Mourids Niels-søn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [5473

Maj 25. Vi Hans Konge tager Prior, Brødre og mene Kon-vent i den Helligaands Hus i Faaborge og alt deres Gods, vør-nede, Hjon og Tjenere i vor Beskærmelse, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern dem givet har, at nyde efter det Brevs Lydelse, derpaa givet er. Og giver vi dem alle 40 Marks Sager og derforneden over deres Gods og Tjenere, som de nu har eller fangende vorder, selv op at bære, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Neßbyehoffuit fer. 3. rogationum nostro sub secreto presentibus appenso.

Ad mandatum Dn. regis.

[Perg.^a [med 1 Segl]^b. Faaborg Helligaandskl. Arkiv; senere til Odense Hospitals Arkiv; Hofman, *Fundationer V. 167* og utrykte Regi-straturer af c. 1651 Bl. 3 a, 1676 Bl. 2 a, 1681 Bl. 5 a, 1701 Nr. 122, 1701 Nr. 122, »1711« og 1743 Skuffe 1 Nr. 1 (FLA.).] Afskr. attesteret 1666 Marts 3 af Fyns Biskop Niels Bang m. fl.: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Fyn, »Copier af adskillige Fundatzer«, A Nr. 2. — Afskr. fra 17. Aarh.: Karen Brahes Manuskript Nr. 1649 (Vogelsangs Nr. 282) S. 132. [5474

^a) Saaledes Registraturer af »1711« og 1743 Skuffe 1 Nr. 1. ^b) Saaledes Registraturer af c. 1651 Bl. 3 a, 1681 Bl. 5 a og 1701 Nr. 122.

Maj 27. Vi Hans Konge tager vore Borgemestre, Raad, Borgere og Menighed i Nyborg i vor Beskærmning og stadfæster dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger i Danmarch dem givet har. Item under vi dem herefter at have der i Byen Bylov og Birkeret, som andre vore Købstadmænd i Fyen har. Thi forbyder vi osv. Datum in castro Neßbyehowet die ascens. dni. nostro sub secreto appenso.

[A. Orig. Nyborg Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 9 b). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 330. — [Ac. Afskr. fra c. 1639: Peder Nielssøn Arendrup, Nyborg

Stads Spejl. Nyborg Bys Arkiv.] **Aca.** Afskr. efter Ac fra c. 1740: Jacob Lerche, Det rennoverede Nyeborg Stads Speil, 1. Part Bl. 20 a. FLA. Topogr. Saml. Nyborg. — **Acaa.** Afskr. (efter Aca?) fra c. 1747: Jacob Lerche, Det rennoverede Nyborg Stads Spejl, 1. Part (ny Bearbejdelse). Ny kgl. Saml. 4to 736 k S. 19. — **Acaaa.** Kopi (nær beslægtet med Acaa) indsendt 1773 af Nyborg Bys Privilegier: RA. Komm. Koll. danske Journal (1774) C 16 (under Nr. 17). — **Acb.** Afskr. af Frands de Thestrup (nær beslægtet med Aca): Ny kgl. Saml. 4to 733 c. — **Acba.** Afskr. efter Acb fra 18. Aarh.: Thott 4to 2014. [5475]

Maj 27. Powel Lasß¹ Herredsfoged i Hornss H., Bo Jonsß i Wellervp, Herlugh Persß i Gerløff a v., Johan Gerickesß² i Skulleløff, Trvgelss Diegn i Gerløff og Jep Jensß i Liwngervp. Die ascens. dni. paa Hornss H.s Ting spurgte velbaaren Md. Per Byllæ i Swanneholm sig for, om nogen mindedes eller af vidste, at Per Byllæ havde tilforn der til Tinge kæret paa et nyt Markeskel, som Skiby Mænd havde gjort mellem Skiby Mark og »oollen«, og om det var gjort saa lovlig med Tingsdom, som det sig hørte; og derpaa »beddes« han et Tingsvidne af 12 Dannemænd. Da mælttes der til Clæmeth Persß og Jep Persß i Liwngervp, Per Jensß *ibid.*, Jep Mattesß og Jep Jensß i Landherssløff, Per Knwtsß, Jwrgen Powelsß, Lass Mattesß og Anders Persß i Thørssløff, Oleff Vindh, Clæmeth Jensß og Lasse Jensß i Gerløff; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at hvert Aar, siden fornævnte Markeskel var der lagt, havde Per Byllæ eller hans visse Bud der til Tinge kæret paa fornævnte Markeskel, og var det da den 3. Tingdag, at Per Byllæ saa i det Aar gjort havde, og ingen anden Gensvar derimod kom. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Tværdelt Skjold, i det øverste Felt en tredelt Plante; 3. Bomærke. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.). [5476]

Maj 29. Jens Agessøn Kannik i Lund sælger Ærkebisp Jens Brostorp i Lund en Gaard i Ssyge i Wæmundehøys H.

Perg. med [7] Segl: 1. G. 78* (?) (..*his archonis p̄s̄br*..); 2. Johannes Døberens med Lammet, forneden Bomærke; 3. Iii 12; [4.^a]. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 410.* — Hertil 5404. [5477]

a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.

— Hans Konge. Vore »borgemester« og Raad i Othens havde nu her for os et vor Faders Kong Cristierns Brev, som han dem givet har, som saa lyder: 3998. Hvilket Brev og sammeledes alle de Privilegier, som andre Konger i Danmark

forskrevne Borgere givet har, vi stadfæster og annammer forskrevne Borgere i vor Beskærmning. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nesbyhowit sabb. post f. ascens. dni. nostro sub secreto presentibus appenso.

[A. Orig. Odense Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. K vi. — Afskrifter (direkte ell. indirekte efter Aa): LDipl.; Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); sstds. Fol. 406 (fra 18. Aarh.). — Maaske er det dette Brev, der anføres paa følgende Maader: »En widiße aff koning Christern then første hans stadfestelße« og »Rigens wiidisse oc forseyling paa koning Christians preuilege« i 2 Registraturer over Byarkivet i brækket Fol. fra 16. Aarh. (i den første S. 4 og i den anden S. 3) (RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3) og som »Riigens wiidisse paa konning Christierns preuilege« i en Registratur over Byarkivet af 1583 Bl. 2 b (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [5478]

Maj 29. Tomes Jensß Foged paa Giisлом H.s Ting, Anders Teymath a. w., Mawens Persß i Torup, Esbern Trogelsß i Sykbeck, Semen i Døøstrup, Las Nielsß, Anders Ywersß, Jes Nielsß, Jep Sewrensß, Jes Wogensß og Per Raa. Lørd. efter vocem jocunditatis paa Giisлом H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Wiferdsß et Tingsvidne af 12 gamle Dannemænd: Las Nielsß, Per Wogensß, Per Raa, Esbern Trogelsß, Lawe i Aarup, Jepp Sewrensß, Per Jensß, Cristern Jensß, Per Oluffß, Poel Semensß, Per Lawrensß og Mikell Skyttæ; hvilke vidnede, at dem aldrig længere »myndhers«, eller de kan høre af deres Forældre enten af Mand eller Kvinde, end den Mark, som Sandemænd svor fra Hadersløff til Nørlnwdh, har ligget og været brugt til Hadersløff ukært i mange Aar, til Hr. Lodwiigh Marss fik Aars H. i Værg og krævede der Sandemænd til. Item vidnede forskrevne 12 Dannemænd, at de har hørt af deres Forældre, at tilforn Nør-lundh var bygt, da »wortte« det bygt til et Røverskjul og ej til noget Herresæde, og derfor lod Dronning Margarete det nederlægge. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8!] Segl: 3-4, 8. Bomærker. Torstedlund Godsarkiv (RA.).

[5479]

Maj 30. Kongen stadfæster Wedle Bys Privilegier og tillader Byen at beholde Løget Mark mod en aarlig Afgift til Byens Sortebrødre-kloster.

A. Perg. [med 1 Segl]. Vejle Bys Arkiv (RA.). *Saml. til jydsk Hist. X. 358* (jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltning i det 15. Årh. S. 119*). — [Aa. Vidisse 1553 Jan. 18 (4. fer. post Anthonii) af Christian III (∩: Rigskansleren), givet »borgemester«, Raad og Menighed af Wedle.] Aaa. Aa optaget i Stadfæstelse 1635 Marts 27 af Christian IV, givet »borgemester«,

Raad og menige Borgerskab i Vedle. Papir med Spor af 1 Segl. NLA. Vejle Raadstuearkiv. Afskr. efter Koncept hertil: RA. Jydske Reg. 9, 114 a. — Afskrifter fra 17. Aarh. efter Orig. til Aaa: Aaaa. NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskrift af Byens Privilegier Bl. 97 a; Aaab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 b). — Aab. Afskr. fra 17. Aarh. efter Aa: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskrift af Byens Privilegier Bl. 7 b. [5480]

Maj 30. Vi Hans Konge giver Per Brockenhws vor Mand og Tjener alle 40 Mark Sager og derfornden over alt hans Gods og Tjenere i Danmarck selv op at bære, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nesbyhowet dnica. infra oct. ascens. dni. nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis.

Perg. [med 1 Segl]. Peder Brockenhus's Arkiv; a1747 af Provst Lars Terpager foræret til Danske Selskab^a (RA.). [5481]

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 197; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.*

— Kongen sender Mauritz Nielsß Stævningsbreve over Anders Friiss og andre, som har Kronens Gods fra Lundeness.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 80.* [5482]

Maj 31. Vidne af Lunde Byting, at Per Truelssøn Borger i Malmø skødede Mester Jens Agessøn Kannik i Lund en Jord i Lund i s. Pæders Sogn.

Perg. med 6 Segl: 1. Flii 5; 2. G. 70* (ubetydeligt Brudst.); 3. Skjold, hvori et Horn; 4. Bomærke; 5. Forsiden mangler; 6. Bomærke. Senere (jfr. 1484 Juni 3) til Bosø Kl. Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 412.* [5483]

— Sewren Nielsß Herredsfoged paa Hor[n]um H.s Ting, Jæpp Buddysß, Anders Beck, Per Turesß, Matis Greersß, Jes Jyde, Per Nielsß, Las Broon, Per Rimmer og Sewren Speggher. Mand. før Pinsedag for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, fik velbyrdig Md. Jon Wifferdsß et Tingsvidne af 12 gamle Dannemænd: Jæpp Buddisß, Per Nielsß, Søffren Matisß, Jes Jude, Stii i Æstrvp, Nis Jensß, Anders Semensß, Nis Laurensß, Bertell i Hersum, Cristiern Knutsß, Matis Greersß og Sewren Cristiernsß; disse vidnede paa Hornum H.s Ting, at de har aldrig hørt af deres Forældre eller af nogen Mand eller Kvinde, at Sandemænd i Aars H. gjorde noget Tog paa Torstebro Mølle eller paa Wiintønner i nogen Mands Minde, førend Jon Wifferdsß opkrævede Sandemænd i Hornum H., og de gjorde Markeskel og Skovskel sønder til Wiintønner. Item er det forskrevne 12 Dannemænd vitterligt, at de Mænd, som stod

i Hadersløff for Kongen og vidnede imod, at dem mindes, at Sandemænd af Aars H. skulde gøre deres Tog paa Torstebro Mølle, »hvilke« de gjorde ej med Rette og kan det aldrig bevise. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8!] Segl: 3. Bomærke; 8. Utydeligt. Torstedlund Godsarkiv (RA.). — Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Torstedlund Godsarkiv (RA.); RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 190 a. [5484

Maj 31. Sewren Nielsß Herredsfoged i Hornum H., Jæpp Buddysß, Anders Beck, Per Turisß, Matis Greersß, Jes Jude, Per Nielsß, Las Broon, Per Rimmer og Sewren Spegghe. Mand. før Pinsedag for os og mange andre Dannemænd fik velbyrdig Md. Jon Wifferdsß et Tingsvidne af 12 Dannemænd af de ældste og viseste i Hornum H.: Jes Jude, Per Nielsß, Sewren Matisß, Jepp Buddysß, Stii i Æstrup, Nis Jensß, Anders Semensß, Nis Laurensß, Bertell i Hersum, Cristiern Knutsß, Matis Greersß og Sewren Cristiernsß; hvilke vidnede, at dem aldrig længere »mindhers«, eller de kan høre af deres Forældre enten af Mand eller Kvinde, end den Mark, som Sandemænd svor fra Hadersløff til Nørlundh, har ligget og været brugt til Hadersløff ukært i mange Aar, til Hr. Lodwiig Marss fik Aars H. i Værgе og krævede der Sandemænd til. Item vidnede forskrevne 12 Dannemænd, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at tilforn Nørlund var bygt, da »wortte« det bygt til et Røverskjul og ej til noget Herresæde, og derfor lod Dronning Margarete det nederlægge. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 8! Segl]. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [5485

Juni 3. Jøns Åkeson Kannik i Lund giver Bosjø Kloster en Gaard i Lund.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 182. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 413.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 67. — Hertil 5483. [5486

— Jes Matsß Byfoged i Aars, Claus Persß Borgemester, Jes Jonsß, Jes Manghensß, Gwndi Matsß »borgher« og Boldhe Trwgelssis af Thwillom Kloster. Torsd. før Pinesøndag paa Aars Byting fik Seueren Oluffsøn Borger et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cristern Perß, Owil Schredher, Jep Jeipsß, Per Kaa, Jes Swendsß, Atzer Michelß, Per Jensß og Nis Jensß »borgher«; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, Bolde Trugelssis »kieste« forskrevne Jes Jonsß

til hendes Værge, Bolde og Jes Jonsß hvilke da skødede fra Bolle og fra hendes Søn Hr. Seueren Trwrgelsß i Twillom Kloster Seueren Oluffssøn en deres Gaard med Hus og Jord, liggende i Aars i Olauí S. norden næst til forskrevne Nis Jensß Troidz Gaard. Og kendtes Boldhe sig paa hendes egne og hendes Søns Vegne Penge og fuldt Værd op at have baaret af S. O. for Gaarden; og da tilbandt Boldhe sig og paa hendes Søns Vegne at hjemle S. O. Gaarden uden for 2 Grot Jordskyld og, hvad der bør af at gange med Rette. Og »wort« Gaarden lovbuden paa Aars Byting, før »schöt wort«. Jeg Hr. Seueren Trwrgelsß har hængt mit Indsegl med forskrevne Dannemænds for dette Brev. Datum ut suppra.

Perg. [med 7(?) Segl]^a. b1750 af Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^b (RA. Aarhus (Tillæg)). LDipl. [5487

^a) Plica er delvis ødelagt, saa at der nu kun ses 6 Seglhuller; men sandsynligvis har der været endnu et mellem det 2. og det 3. ^b—^b) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juni 4. Hans¹ Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Bencht Bilde vor Mand og Raad os og vore Riger gjort har og gøre skal, befaler vi ham vort og Kronens Slot Nesbyhowet med al kongelig Rettighed, dog i saa Maade at han i dette Aar skal give os deraf 900 Mk., Halvdelen s. Mortens Tid og Halvdelen Paaske derefter, og dertil Halvdelen af Sagefaldet og Halvdelen af det, som vore og Kronens Tjenere giver, naar de af eller i sættes; og siden for hvert Aar, han Slottet har, skal han give os deraf 1000 Mk. paa forskrevne 2 Tider og Halvdelen af Sagefaldet og Halvdelen af det, som Kronens Tjenere giver, naar de af eller i sættes. Og skal han i dette Aar og siden hvert Aar, den Stund han Slottet har, holde os Gæsteri fore 14 Dage med 100 Heste, naar vi det begærende er, og føde vore Foler og Øg udover med Kronens Tjeneres Hjælp og holde 2 Mænd, som dem tager til Vare. Og skal han holde Smeden for Slottet efter hans Brevs Lydelse, han derpaa har, og ej lade forhugge vore og Kronens Skove uskellig. Item vil vi i forskrevne Sum Penge annamme af ham Korn saa dyrt, som vi med ham derom overens er, og saa meget efterdi, som Renten tilsiger; og skal han bekoste Kornet at sende os til Købendehaffn vel forvaret. Og naar vi vort Slot af ham igen annamme vil, skal han os det antvorde med saa megen Sæd, som nu saaet er, og hvis andet af Boskab, Spising og Fæ, som han annammede paa Slottet og i Ladegaarden efter de udskaarne Skrifers Udviselse, derpaa gjorde er. Thi forbyder vi *osv.*

Og beder og byder vi eder alle Bønder og mene Almue, som ligger til Slottet, at I være ham hørige og lydige, og gører og giver ham til gode Rede eders aarlige Skat, Landgilde, Sagesfald, Tjeneste og alt andet, som I os paa Kronens Vegne pligtige er, saa længe som han Slottet og eder alle af os i Værge har. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Nesbyhouit fer. 6. ante f. pentechostes nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Bent Billes Arkiv (RA.). Udtog: *Vedel Simonsen, Odense II. I. 17* (uden Dag). (Reg. *7775 (ligeledes.)) [5488

Juni 5. 2 Pergament-Tingsvidner, at Wiborg By ligger i Omer Syssel.

[A. Pergg. Viborg Bisps Arkiv?] Aa. Udtog med Oluf Hermanssøn Nysteds Haand: Christen Erichsens Samlinger (Additam. Fol. 80 S. 16). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 354*. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 423 c S. 9. [5489-90

Juni 8. Hans¹ Konge. Som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck har givet vore Undersaatter Bønder i Hæretstede i Winninge H. Friheder at nyde Birkeret, saa har vi givet forskrevne vore Undersaatter alle de Privilegier, som andre »berck uppa land« liggende har i Danmarck, »oc« vor og Kronens Rettighed deri uforsømmet. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Nyborgh fer. 3. pentecostes nostro regali sub secreto, anno regnorum nostrorum Dacie et Noruegie 2.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Herrested Mænds Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [5491

Juni 9. Jeg Iwer Totzß af Bønstrup V. tilstaar Hr. Anders i Nagebyl og hans Efterkommere Præster sstds. al den Ret i Kirckisiigh ved Skandrvp Kirke, som min Fader Tosti Iwerß i levende Live gav til Præstebord i Nagebyl efter saa stor Ejendoms og Ottingtal, som han havde paa Skandrvp Mark, og eftersom Kirkens Bog derpaa lyder, hvilken Ejendom min »oldefader« Iwer Totzß, hvis Sjæl Gud have, havde og tilforn givet til Præstebord sstds. Sig. meum. Datum fer. 4. penthecostes.

Perg. [med 1 Segl]. Skanderup (Andst H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). [5492

Juni 11. Prebern Podbusk sælger Malty Jwll i Holmgaard en Gaard i Myoborrig Sogn med Genkøbsret i Løbet af 2 Aar.

[^aPerg. med [4] Segl: 4. »paululum in ora superiore læsum.« ^aN.-Holmgaard Godsarkiv; ^b1754 paa Gaarden^b; ^c1759 hos »Hr. Linde til

Engelsholm«c; d1811 vistnok ejet af G. L. Baden^d.] Afskr. af Jon Mortensen 1759 for Langebek: LDipl. *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 69.* [5493

a—a) Saaledes LDipl. b—b) Fortegnelse over Arkivet i RA. Langebeks Saml. Pk. VI, her med urigtigt Aar 1584. c—c) LDipl. d—d) RA. MS. Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814^c, Juni 1811, Læg 5 Nr. 330.

Juni 11. Jeg Cristencia Jeepsdotter af Swenstorp har solgt til ærlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Ooxe R. en min Gaard i Sandager i Wæmunde H. i Skwrorpe S. (^a, 1 lødige Mk.), som mig i Arv tilfalden er efter min Moder. Og kendes jeg mig have opbaaret fuldt Værd, saa at mig vel nøjes. Afvindes denne Gaard Hr. J. O., tilbinder jeg mig saa godt Gods paa Rente og saa vel »beleth« igen at antvorde inden 6 Uger derefter. Medb. af velbyrdige Mænd min Broder Greyers Jeeps², min Farbroder Holger Henrics³, Thorbern i Skarolthe og Pæder Langh. Givet i Lund fer. 6. ebdomade pentecostes.

Perg. med [5] Segl: 2. Lxxxvii 8 (Ulfstand). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [5494

a) I Orig. er ladt Plads aaben til Fæsterens Navn.

Juni 12. Johannes archiepiscopus Lundensis DDn. magistro Johanni Urne præposito, Laurentio Andreae cantori et Otthoni Johannis canonico ecclesie Ottoniensis, amicis nostris summe dilectis. Coram nobis tutores ecclesie virg. Mariæ Svineborgensis et oeconomi altaris Johannis bapt. in eadem ecclesia exponi fecerunt, qualiter Dn. Olaus Hermannii rector ecclesie in Skelskor detinet apud se legatum honestæ matronæ Guner Hermanns eisdem ecclesie et altari legatum justo titulo et ultime voluntatis exsequutione, ut asserunt, fecit minus juste[!]. Unde tutores et oeconomi ad nos confluerunt sibi de opportuno remedio provideri nobis supplicarunt[!]. Nos interim, aliis nostris, ecclesie ut et regni negociis præpediti sic, ut his vacare non valeamus, vobis et vestrum cuilibet vicem nostram cum auctoritate nostramet apostolica in determinatione hujusmodi causæ committimus et mandamus, qvatenus vocatis, qvi fuerint vocandi, causam hujusmodi audiatis ac fine debito terminetis, facientes, qvod instituens[!] decreverit, per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes vel[!], qvi ad jus vocati[!], si se odio aut timore subtraxerint, censura consilii[!] compellantur[!] veritati testimonium perhibere. Datum in Hafnia sab. ante dnicam. trinitatis nostro sub signeto impresso.

[Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. af P. Lucoppidan i Kvarthæfte: RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Fyn. [5495

Juni 13. Michil Nilß Sognepræst i Hadhersløff, Per Twriß, Jep Seurinß, Pouel Symonß, Per Trowelß, Anders Ywerß og Crestern Laurensß. Trinitatis Søndag paa Hadhersløff Kirkegaard fik velbyrdig Md. Jon Wiffærtß et Sognevidne af 12 Danne-mænd: Per Twriß, Nis Jenß, Seurin Mikilß, Lass Seurinß, Per Trowelß, Per Therkilß, Per Seurinß, Crestern Jenß, Pouel Symonß, Per Trouelß, Anders Ywerß og Crestern Laurensß; hvilke vidnede, at de ej kunde spørge af nogen deres Forældre andet, end Torstetbro Mølle var Wiffært Jonssæns ret Arvegods, og ej nogen havde der Del eller Fællig i, enten Hr. Palli Marsk eller nogen hans Forældre, og ej Viffært Jonsß gav Hr. Palli Marsk eller nogen paa hans Vegne nogen Skyld eller Leje af Møllen. Item vidnede fornævnte Mænd, at Hr. Palli Marsk eller nogen paa hans Vegne lod[!] gøre noget Sandemandstog paa fornævnte Mølledam, thi at ingen havde Del eller Fællig i uden Wiffært Jonß; og aldrig der var gjort Sandemandstog i nogen Mand[s] Minde enten paa fornævnte Mølledam eller Wintønnæn uden det Sandemændstog, som Jon Wiffærtß lod gøre sønden Wintønnæn. Item vidnede fornævnte Mænd, at Kraglwnd og et Gaardseje i Døwelstrvp sønden Hulvejen var Axel Jeibsons af Stæffring ret Arvegods. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9!] Segl: 5-6, 8. Bomærker. Torstedlund Godsarkiv (RA.). — Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Torstedlund Godsarkiv (RA.); RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 190 a. [5496

— Anders Æskilß Præst og Kapellan »ath« Vynnebierigh Kirke, Otthe Henrickß i Vildrop, Per Persß i Vynnebierigh, Nis Persß VV., Jens Nielß i Tolstrop, Anders Jeibß i Nørliiff, Krestiern Søwrenß i Raabierigh, Per Owß ibid. Bønder, Jes Laurensß i Haritzløff, Anders Jeibß i Vellingxhøwff, Matz Laurensß i Haritzløff og Per Søwrenß ibid. Dnica. trinitatis paa Vynnebierigh Kirkegaard fik beskeden Md. Jes Poulß i Krustroplundh et Vidne af 24 Dannemænd: Per Nielß i Haritzløff, Matz Laurensß, Nis Persß ibid., Anders Mickilß i Vennebierigh, Jes Krestiernß, Las Laurensß, Per Krestiernß ibid., Esbern Nielß i Sønder Haritzløff, Jes Thorsthenß i Bagtrop, Jes Jeibß i Haritzløff, Nis Nielß, Krestiern Søwrenß i Raabierigh, Jes Poulß, Nis Persß i Stodiae, Per Griis i Tolstrop, Per Jenß i Aystrop, Matz Persß i Søndherliiff, Jes Booß ibid., Anders Morthenß i Aarekliith, Jes Persß i Robierigh, Per Sawffß i Haritzløff, Per Owß i Robierigh, Poul Persß i Nørrom og Morthen Praali i Væster Viistrop; hvilke Dannemænd af de ældste, som barn-

fødte er i Vennebiærige H., vidnede, at somme af dem har mindedes i 30 Aar, somme i 16 Aar og 20, somme i 40 og somme i 50 Aar, at fra den »holstiigh« østen Vellingxhøffborrigh og sønder ad Brygdal op ad »medyækiær« og saa op ad den »daal« vesten og sønderst i Brygdal og saa lige vester op ad den »uthskorn« Høj, som norden »gallen« staar, og saa ad den »siigh oghen« og sønden om Hulvejen og saa, til Langvodzkiær vedtager, og Langvodzkiær udad imellem begge Bakker fra det sønderste til det norderste, at det har af Rette ligget til Krustroplundh ukært i forsagte Tid og endnu ligger, og er det rette Endelsmark, Fædrift og Ejendom til Krvstrop-lundh og har ligget dertil saa længe, som nogen Mand kan længst minde, som nu lever. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. [med 12 Segl]. Senere (jfr. 1493 Sept. 20) til Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA. Privatark., kronolog. Række). [5497

Juni 14. Reg. 4775 (med urigtig Dag Juni 15). [^aPerg. med 3 Segl.^a Roskilde Kapitels Arkiv.] Optaget i Notarialinstrument 1484 Okt. 18. *Pontoppidan, Annales II. 680.* [5498

^{a-a}) Saaledes Notarialinstrumentet.

— Peder Anderbøn, Biskop Oluff Mortensbønn Official i Roskilde. Mand. efter dnicam. trinitatis for os og^a Landemode, nærværende Herrer Doktor Johan »degn«, Doktor Christoffer Jenbøn Domprovst, Hr. Jenb Pederbøn Ærkedegn, Hr. Odde Hansbønn »cathedrat prælate«, Hr. Jenb Pederbøn, Hr. Eßbiørn Pederbøn, Hr. Peder Reborg og Hr. Nielb Claubøn Kanniker sstds. med flere gode Mænd Præster og Lægmænd, var Hr. Kield Præst til Aarby Kirke og Oluff Frendesøn og Mogens Degn Kirkeværger til samme Kirke, hvilke stævnet havde beskeden Md. Christen Stalmester Forstander til s. Jørgens Gaard i Callundborg om Trætte, de tilsammen havde om noget Landgilde 13 Pd. Korn, som samme Præst og Kirkeværger kærede, at Christen Staldmester »indholdte« med sig, som burde at gives til Aarby Kirke og Præst og udgaves af Arilds Tid »for« ham af nogen Jord, som kaldes Rynchemarch liggende til Aarby S. i s. Jørgens Vang i^b Callundborg. Da efter Tiltale og Gensvar fandtes der ingen redelig Sag hos Christen, for hvilken han maatte forskrevne Landgilde med sig »indholde«. Thi var der saa for Retten afsagt efter de gode Mænds Raad og Samtykke, forskrevne staar, at Christen Staldmester er pligtig at yde Aarby Kirke og Præst forskrevne 13 Pd. Korn, som nu igen staar, og

2 Pd. Korn, som han nu efter Høsten inden Kyndelmisse(!), og »waare« han og hans Efterkommere, som forskrevne Mark efter ham fange[n]de vorder, tildømte at give aarligen 2 Pd. Korn til Landgilde af forskrevne Mark til forskrevne Kirke og Præst under den hellige Kirkes Dom og Hævn. Sig. ^cofficiale nostrum^c. ^d(Dat. anno, die et loco, qvibus ut supra.)^d

[A. Orig. Aarby Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr., attereret af Provsten i Arts H. Valentin Christenssøn Køler og derefter 1646 Nov. 10 af Biskop Jesper Brochmand.] Aaa. Afskr., formentlig efter Aa: Arts Herreds ældre Provstebog (af 1647) S. 191-92, »fremlagt« (osv. som 5448, Aaa); dette enkelte Blad bevaret, men ikke helt fuldstændig (den nederste Del, altsaa af begge Siderne, bortrevet): RA. Topogr. Saml. Papir, Arts H., Aarby S., Aarby (e 1892 af Proprietær F. C. Lund foræret til Rigsarkivet e). — Aaaa. Afskr. efter Aaa af Klevenfeldt 1748: LDipl. 1484 Apr. 25. — Aaab. Afskr. efter Aaa: SLA. Sjællands Bisparkiv, Arts Herreds Provstebog af 1729-30 Bl. 109 a. — Aab. Afskr. efter Aa fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 550. — Aac. Ufuldstændig Afskr. fra 18. Aarh. (hvorefter?): RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 2. Saml. under 1400 Juli 25. [5499

a) Aab: paa. b) Aab: ved. c-c) Aaab, Aab, Aac: official. nostri. d-d) Saaledes Aaab; mangler i Aaa (Papiret her bortrevet) og Aaaa; Aab: Datæ anno, die et loco quibus supra; Aac: Datæ anno, die et loco ut sup. e-e) Dettes Gavebog.

Juni 15. *Reg. 4775.* Er 5498.

— *Reg. 4777.* [A. Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: »Viborg Landstings Arkiv«; senere ejet af Danske Selskab (RA. Ribe Kapitels Arkiv). — Aaa. Afskr. af Langebek efter Aa: Langebeks Ekscerpter 54, Hellig Aands Gaard i Ribe. Herefter: *Danske Mag. IV. 10.* — Aab og Aac. Afskrifter af Jon Mortensen og af Plesner efter Aa: LDipl. [5500

a-a) Saaledes Aaa og Aab.

Juni 16. Lauridz Nielßenn i Ettehaffue Landsdommer i Lolland, Anders Hoffuid i Buckehaffue, Matthis Pouillßenn i Thyffstorp Landstingsskriver, Laurids Boeßenn i Horebye og Jens Hanß af Vedlebye. Onsd. før hellig Legems Dag paa Laalandzfar Landsting fik beskeden Md. Jep Hiortt i Sandbierrig et Tingsvidne paa disse efterskrevne Artikler. Der »thillmhelt« 12 Dannemænd: Jenns Hanßenn af Wedlebye, Niels Oelßenn og Mattis Bendizßenn *ibid.*, Olluff Nielß i Vllstrup, Olluff Smid i Høgerbye, Madzs Jenßenn i Nackschouff, Jep Kiep i Thierebye, Michell Andersenn i Danmare, Claus Pedersenn i Sylested, Anders Gammell i Westerborrig, Otte Hanßen af Tillidze og Hanns Holboe i Thuorbye; hvilke vidnede, paa Lollandzfar Landsting var paaæsket, og vi saa' og hørte, at Jep Hiortt var

paa Lollandzfar Landsting og lod læse et Nævndebrev lydende, at 16 uvildige Dannemænd, Riddere og Svende og »jordeigre bønder«, som er Hans Nielß i Lilleschouff, Madzs Pederßenn i Nyebygtt, Hans Pederß i Høgsgaard, Chrestenn Jenßenn af Abildtorp, Hanns Pederßenn af Glostrup, Benedix af Adzerstorp og Jenns Jepsenn ibid. VV., Peder Esbernsenn i Karlebye, Jenns Tommeßen af Westenschouff, Jenns Pedersenn af Sandbye, Peder Mand af Westerborrig, Jens Hendrichßen af Østerballe, Peder Hendrichsen af Lillekiøble, Jenns Laale af Windebye, Jens Andersen af Thued og Peder Thurßenn af Branderslouff; hvilke 16 Mænd var tilæskede at gøre ret Skel imellem Løgetoft S. og Vttersløff S., som de selv vedtog af baade Sogne; da svor de ret Skel, at alt det, vesten Marbeck ligger, saa og alt det, der løber for sønden det »graffnedige« og stablet med Sten indtil Horßlunde Mark og fra Horßlunde Mark indtil Vrehaaffue, alt det, som vesten ligger, det svor vi til Løgetoffte S., anno 1458^a. Item et Tingsvidne af Nørre H.s Ting, som Benedix havde udgivet med flere gode Mænd, lydende, at forskrevne Nævnd var mølt ved Magt at blive anno 1460^b.

[^cPerg.; »dett thredie pergamendzbreff wor seglene aldeelis fraegangenn; dogh fandis der nogle gamble zegell hoes liggendis; och wor dett saa forslidt, att dett neppelig kunde lheses; dog er dette dend yderste grund, deraff kunde forfattis, som efterfølger«. ^c Sandbjærg (Nørre H. Lolland) Mænds Arkiv.] Vidisse 1606 Juli 8 se 905. RA. Rigens Forfølgingsbog 1601-7 Bl. 305 b. [5501

^a Jfr. 905, hvor Udstedernes Navne dog delvis er saa afvigende, at det næppe kan være det samme Brev, som refereres i nærværende Nummer. ^b Se 1070. ^{c-c} Saaledes Vidissen.

Juni 18. Jens Bessøn Præst og Kapellan i Greminghe[!]. Fred. efter Bodil Dag var jeg i Atterrop og annammede det Klæde, som velbaaren Kvinde Fru Beritte skulde give Hr. Niels Persß for sin Tjeneste, som jeg havde »stenff« hende for, helst fordi at han holdt hende ikke den Tjeneste, som han hende »jætte«, førend Sagen havde været i R[ette] for Bispen, og andre Skyldinger, som hun havde til ham. Item havde han gjort mig fuldmægtig og Broder Niels Persß at forlige dem saa, at Fru Beritte skulde give ham Klæde for 4 Mk. saa meget, som de Penge kunde fors[laa?], og dermed skulde hun blive ham kvit. Dermed lader jeg hende ledig og løs paa Hr. Niels Persß Vegne for hans Tjenesteløn. Med mit Indsegl.

Papir med 1 utydeligt Segl paatrykt forneden. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [5502

Juni 25—Juli 1. Testamente af Hermen Piltzer Borger i Borch.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 37). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 56.* [5503]

Juni 29. Hans Konge¹. For os paa vort Retterting var hæderlig Mands Bud Hr. Jens Nielß Kannik i Roskyldede med vort Stadfæstelsebrev [c: 574] lydende, at Kong Cristiern vor Herre Fader har stadfæstet Kong Oleffs Dombrev, som han havde tildømt Hwid Jenß Arvinger 1 Bol med 2 Ørtuger »jorde« i Hødweith i Tutze H. til evindelige Eje, dertil med 4 vore Dombreve [c: 5075, 5101, 5123, 5165], det 4. skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, item vor almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar [c: 5199] over alt Danmark over alle, som dem nogen Rettighed i forskrevne Gods »wille« kendes at have, og dertil med vor 6 Uger Stævning Overhørelse [c: 5464]; og Tiderne paa forskrevne Breve alle lovlig fremgangne er ved deres fulde »thimer«, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi Hwid Jenß Arvinger forskrevne Gods, forbydende alle Hwid Jenß Arvinger herimod at hindre, og sætter vi den Sag evindelige Tielse paa. Datum Køgis die Petri et Pauli. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere (jfr. 1489 Juli 11) til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter) (AM. XLV. 17). LDipl. [5504]

— Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Anders Nielß R. med et Pergamentsbrev [c: 1484 Dag?] af Wendelbo »bydhertingh« med 10 Indsegl, lydende, at Hr. Anderß Lovhøringe kundgjorde der inden Tinge, at han gjorde sin Lovhævd med Riddermændsmænd og Jordejere, hvilken Lovhævd var lovlig tilbuden og tilfunden af Fogeden og menige Herredsmænd. Først »indworde« han sin Hovedgaard Nesd for sin rette »eyndell« for sit og sine Børns rette Arv, og kendtes han ingen at have Del deri undtagen 2 Agre i Nesd Mark, som hører til Guds Legems Blus i Hørmstrop Kirke; item »worde« han al Hørmstrop S. for sit og sine Børns rette Arv undtagen rette Præstegaards Sted, item undtaget Kirkens Gaard Korsholth og undtagen 5 Agre, som hører Kirken til, i Hørmstrop Mark og 1 Eng ved Eynsbroo; item undtog han 5 Agre og »engh[!]« stuff engh« i Tislom Mark, som og hører Kirken til; item undtog han 2 »godz« i Tyslom, som hans Forældre har givet af

Asdall til Asdals Kapel for Messer med saa Skel, at hvo som Asdal besidder, skal have Godset i Forsvar; item undtog han 1 Bondegaard i Tyslom, og undtog han Wolstrop. Alt andet Gods, øde og bygt, i forskrevne Sogn, »worde« han for sit og sine Børns rette Arv, og kendtes han ingen at have Del deri, uden Kirken eller nogen anden kan vinde sig derind og have gamle og aabne Ejendomsbreve derpaa; da undtog han det, efterdi som forskrevne Brev udviser. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi Hr. A. N. forskrevne Gods, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe Lovhævden rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køgis die Petri et Pauli. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Anders Nielssøn Banners Arkiv; senere til Birkelse Godsarkiv; ^a1852 af Enke-Kammerherreinde Skeel foræret til Gehejmearkivet ^a. [5505

^{a—a}) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. LII.*

Juni 29? (Aar?).^a Kongen afskaffer efter Helssingborig Bys Ønske det i Byen om s. Jeps Dag holdte Adelmarked.

[Orig. Helsingborg Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 50 b). — Kopi 1663 af Byens Privilegier: SvRA., Handels-expeditionens utredning rörande städernas privilegier 1717, 2. Bd. (Helsingborg Bl. 84 a). *Hertitz, Privilegier för Sveriges städer I. 376.* [5506

^a) I Afskrifterne angives Aaret som 1584, hvad der vel er urigtigt for 1484. — Kongen var i Hertugdømmene i Januar 1484, og man kan saaledes ikke antage Brevet for at være af 1484 Jan. 25; derimod er det muligt, at det er af 1484 Juni 29. Idet de 2 andre Kongebreve, der haves fra denne Dag, er forseglede med sigillum ad causas.

Juli 3. Vi Hans Konge annammer vore Borgemestre, Raad, Borgere og Menighed i Wordingborg i vor Beskærming, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som Kong Erich, Kong Cristoffer og vor Fader Kong Cristiern [c: 451, 2109, 4468] dem givet[!], og særdeles paa Fægang, Olden og for Told fri at være som andre vore Købstæder, at de dem nyde maa efter de Breves Lydelse, derpaa givne er. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Wordingborgh og alle andre dem herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Wordingborg sabb. infra oct. visitac. Marie nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis, presentibus Dn. Strangone Nicolai et Nicolao Ronnow MM.

[^aPerg. med 1 Segl. Vordingborg Bys Arkiv (saaledes 1747).^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. — 2 Afskrifter, en fra 17. og en fra

18. Aarh.: Vordingborg Bys Arkiv (SLA. Dokum. ang. Vordingborg (tidligere: Thott Fol. 721)). Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Vordingborg Bys Privilegier: Kall Fol. 52 (under Vordingborg Nr. 7). Afskrifter fra 18. Aarh.: SLA. Vordingborg Raadstuearkiv, Breve til Magistraten m. m. m. 1571- ; SLA. Sjællands Bispearkiv, Sognepræsternes og Proprietæernes hist. Efterretn. . . . til . . . . Hans de Hofman, 2. Bd., Baarse H., Vordingborg; Nationalmuseet, Orig. Indberetn. vedr. Sjæll. til Thura og Hofman, II Bl. 693 b. [5507

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 12. Hans Konge. Hr. Jens, Hr. Erich Ottzssøns R.s vor Mand og Raads Kapellan, har nu gjort os godt Regnskab af vor Landehjælp, i hvilken hver 4 Mænd udgav 4 Mk., paa Hr. Erich Ottzssøns Fogeders Vegne, som de opbaaret har af disse Len og Herreder: Schandelborgh Len, Slette H., Rindtz H., Melswm H., Sinderlings H., Hasßens, Boller og Endelawe, og os antvordet de Regnskabsbøger, derpaa gjorde er. Thi lader vi Hr. Erich Ottssøn kvit for alt Krav for forskrevne Landehjælp efter forskrevne Regnskabsbogs Lydelse Item blev igen standende i Skandelborgs Len 130 Mk. 4 Skill., 1 Slette H. 22^{1/2} Mk. 4 Skill., i Rindtz H. og Melswms H. 60 Mk., i Hasßnes 9^a Mk. 2 Skill., Boller og Endelawen 8 Mk. efter forskrevne Regnskabsbogs Lydelse og efter Mandtallet, hvilke Penge Hr. Erich Ottssøn skal forarbejde at udkomme og siden gøre os Regnskab af, hvis han deraf udfangende vorder. Signetum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi in crast. Ketilli.

[A. ^bPerg. med Brudst. af 1 Segl.^b Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 25).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [5508

a) Ab: 10. b—b) Saaledes Aa.

Juli 12 ell. 19. Morten Perß, som den Dag Foged var paa Horns H.s Ting, Per Nielß Sognepræst i Aasdall, Las Perß³ i Twærstet, Terben Dall i Høgenhaff, Mates Perß i Gremærsholth, Terkel Jenß i Heselbæk, Swendh Jenß i Mowensbæk, Jens Skredher i Clastrvp, Jes Somerß i Bøgstet og Tw Terkelß i Gorestrvp. Mand. før Margarete Dag paa fornævnte Ting fik beskeden Md. Jes Powilß i Lwndh et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Las Perß i Twærdstet, Terkell Jenß i Heselbæk, Jes Somerß i Bogstet, Mowens Perß i Twærstet, Terben Dall i Høgenhaff, Per Cristernß i Wlsborigh, Olwff Jenß i Heselbæk og Jep Powel i Agordh; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, 8 Dannemænd: Hans Smidh

i Twonby, Cristern Laurensß i Bierby, Jes Germynß i Horn, Olwff Andersß i Skøwelwndh, Willas Laurensß i Rabiere, Swendh Jenß i Mowensbæk, Helli Terkelß i Gorestrvp og Per Jonß i Twedh vidnede, at somme af dem mindedes i 50 Aar, og somme i 40, og somme i 16 og 20, og somme i 30 Aar, at fra den Sig, som fra Bækken kommer, og næst »hosten« Welisborigh og op ad Brødall til »myth kær« og saa til den »søndhers« Dal i Brødall paa vester Side og saa op igennem den »wdskoen« Høj norden til »galwen« og saa ned ad den Sig sønden Hulvejen, saa Sigen nedad, til Langhelth Kær tager, og Engen imellem begge »baker« fra det sønderst til det »nodersth«, det er Krwstrvpslwndh rette Endel; og har vi aldrig hørt, at nogen har kendt sig »felwff« deri i Fægang og Eng førend nu, Hoffringh Mænd paa taler. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [10] Segl: 2. Bomærke(?); 3. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur i en Halvmaane; 4-5. Bomærker; 6. Utydeligt Brudst.; 7. Bomærke; 8. Utydeligt Brudst.; 9-10. Bomærker. Senere (jfr. 1493 Sept. 20) til Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [5509

Juli 13. Jep Hansß Herredsfoged i Othens H., Jep Jensß i Bregnemosse, Laurens Pauelß i Tommedroppe, Anders Skreddere i Høyom og Jep Tommesß i Brille. Fer. 3. post diem Kanuti regis paa Othens H.s Ting tilstod »sandnede mendh« af Othens H., at de gjorde ret Markeskel mellem Tommedroppe Grund, Brylle Grund og Høgsholstz Enemærke den Mandag, som var Petri et Pauli Aften, som Nis Hansß af Bregnemosse havde dem paa sit Herskabs Vegne tilkrævet. Først begyndte de ved det Dige østen Nis Laurisß Have i Tallerroppe og ginge siden frem til 3 store Stene, derfra ned til en Stenhob, som stod tilforn en gammel Egestub, som kaldtes Wermestwbben, og derfra midtstrøms ned ad Melledæmmigh til en Stenhob ved Pyxtoff og siden til en Grav, som kaldes Frøcktmandz Grav; og derhos blev de standende og svor, at de ginge ret Markeskel mellem Tommedroppe Mark, Brille Mark og Høgsholtz Enemærke; hvilket Markeskel de grov, stenede og stablede samme Dag. Item fik Nis Hansß et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Oleff Matß i Høyom, Mattes Persß i Brendekyl, Per Tørkelß ibid., Symen Tommesß i Brylle, Jep Twesß i Skowsbo, Per Laurisß i Bregnemosse, Anders Nielsß i Damsbo og Hans Esbernsß i Bellingh; disse vidnede, at de hørte og saa', at »sandnede men«

af forskrevne Hæred paa forskrevne Ting og Dag vidnede, som forskrevet stander. Datum *etc.* nostris sub sig.

Perg. med 5 Segl: 4. I Sigilfeltet en Saks. Senere til Brahesborg Godsarkiv (FLA.). LDipl. [5510]

Juli 13 ell. 20. Hans Konge¹. For os paa vort Retterting var^a velbyrdig Md. Mauritz Nielß med en Udskrift af et Laasebrev, som givet^b var Walburge Dag, nu var 4 Aar [o: 4607], lydende paa Elingh gord^c og Quesil har »lodskiffet« Ager og fuld Fællig i al Reholt's Mark og fuld Fædrift og Svinedrift og fra den Sig, som ligger norden op til Opholm, som ret Markeskel er mellem^c Leerbeks Mark og^d Fladen Mark, ^cog alt det, norden er ved Elingh aa, item^c Leerbek, Skeltwet, Nørtwet og en Saltkedelsted med mere Gods. Da havde velbyrdig Md. Bertell Kaas sit Bud hos vor Rigens Kansler og skrev ham til Jørgens Dag i Aar og havde »eendels« navngivet af fornævnte Gods i en Skrift, saa^d at det Gods end stod i Dele, og begærede og fik der Genbrev paa; og nogen Tid derefter ved 8 Uger sendte han sit Bud og fik 6 Uger Stævning. Da efterdi Bertell Kaas i »swodanne made« urettelige forhvervede vore Breve, og vor Rigens Kansler forlod sig paa hans Skrivelse og Ord, og Sagen var ham gaaen af Glemme, at der var givet Laasebrev paa, da mæler vi fornævnte Breve, som vi Bertell Kaas givet har, døde og ej Mauritz Nielß til Skade at komme; thi at den Tid han fik Laasebrev, da var der ingen Gensigelse imod. Datum Haffnis die Margarete. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

A. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (D; RA.). LDipl. — B. Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt. Samme Arkiv (D; RA.). LDipl. (Reg. * 7766.) [5511]

a) B tilføjer: hæderlig og. b) B: udgivet. c-c) Mangler i B. d) Mangler i B.

Juli 15. Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Niels Krabbe med vort 1. Dombrev lydende, at Niels Krabbe har »inworth« med Lovhævd [osv. som 5270; læs dog: derfra til den anden - den til den anden - vort 1. Dombrev - vi 2. Sinde - indtil:] Retterting. Datum Haffnie die divis. apostolorum nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med utydelige Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Vejerslevgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv; senere til Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5512]

Juli 19. Powel Swensß Borger i Kallenborg. For det at jeg og min Husfrue Karine har »brødherscap« med Konvent i Sorecloster og skal være lodtagen af alle gode Gerninger og Guds-tjeneste, som der gøres Nat og Dag, og dertil skal vi have i »bæckes wore« Livstid af Sorecloster hvert Aar inden Kyndel-misse 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg og 1 Fjerdings Smør, da har vi givet og skødet til Sorecloster den Gaard, som vi i boer, og dertil skal Sorecloster være vor Arving efter vor Død at an-namme alt vort Gods, som vi lader efter os, Bo og Boskab, ihvor som os falder Rettighed i. Dog skal vi bo fri i fornævnte Gaard, »i medhen« vi lever. Sig. meum cum sig. nobilium ac discr. virr. Petri Laurencii de Skaffteløff, Jacobi Jacobi procon-sulis in Kallenborg, Henrici Andree de Kongsted, Johannes Andree ibid. et Olaui Nicolai⁶ de Slawelsebo. Datum fer. 2. ante f. Marie Magdalene.

Perg. med [6] Segl: 6. Lxxi 1. Sorø Kl. Arkiv (AM. VI. 15). [5513

Juli 21. Søster Katherina Willemssdotther Priorisse i Vor Frue Kloster i Roskilde. Jeg og alt Konvent sstds. har pligtet os til at holde en evig og aarlig Begængelse i vort Kloster med Messer og vigiliis for Dronning Dorothea hendes Sjæl til Trøst af Gud og hendes Husbonder Kong Cristoffer, Kong Cristiern og hendes Børns Sjæle og alle kristne Menneskers Sjæle til Lise, for hvilken Begængelse hun har givet os 100 lub. Mk. i rede Penge og meget andet godt at bygge vort »sønffhwss« op med, som er ganske forfaldet, og mange andre Steder i vort Kloster, som er ganske »thoredh«. Begængelsen skal holdes i højbaaren Fyrstindes Livstid paa Vor Frue Dag nativit. for hendes Hus-bonders og Børns og for alle hendes »forældernæ« Sjæle, »hwess«^a[!] Gud naade; naar Dronning Dorothea afganger, skal Aartiden og Begængelsen holdes for hendes Sjæl og for fleres, som jeg og alt Konvent vil andsvare for Gud. Vort Konvents¹ Indsegl. Givet Marie Magdalene Aften.

Perg. med 1 Segl: G. 418. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). [5514

a) Tilskrevet over Linien.

— Jess Tamsß herdesfaghet to Slux herde. Des myd-wekens vor Jacobi uppe Slux herdes dinck bath duchtighe Eggert Ghorsze umme ene dingeswytte, also de sunslude ghe-eschet weren twisken Lutken Tunderen unde Rorker, also dat sant ok in vortyden darentwysken veltschede makede by Wulff van der Wyschen tyden, de amptman uppe Lutken Tunderen

was. Des em gheghunt worth van 8 herdesbunden: Lass Jensß, Niss Andersß, Mates Jonsß, Jess Hunß, Jess Andersß, Cristeren Petersß, Seueryn Petersß, Peter Scroder; desse lude tugheden, also de herdesbunden inbrochten bynnen dinckstocken, de ouer dat sun gheeskete weren, also Gregorius Jonsß, Ghotzick Jeypß, Peter Truwelsß to Tingheleue, Jess Petersß to Terkelsbul, Jeyp Petersß to Bredewat, Knut Kraek, Erick Atzersß, Cristeren Stoeth, dat se uthghinghen van Tordenholm unde recht nordwerth den dyck entlanck beth to Korntweth veltschede, allent westwert van deme dyke to Tunderen unde allent oestwert van deme dyke to Rôrker. Myn inghezegel; unde de duchtighen Elere Rantzouw, Tames Iwersß, Jess Wulff unde de beschedene Nisse Tarstensß, Jess Owesß hebben dyt mede beseghelt. Datum *etc.*

Perg. [med 6 Segl]. Solvig Godsarkiv; ^asenere til Viborg Lands-tings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [5515
a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Juli 22. Anderss Persß Foged i Biæuerskous H., Mattes Aruetsß i Herföglæ, Mattes Jensß *ibid.*, Jep Andersß Borger i Køghe, Jess Brvn i Tætæbølæ, Hanss Tyghesß *ibid.*, Oluff Mattesß i Assøw. Torsd. før Jacobi Dag for os og flere Danne-mænd, som Ting søgte, skødede Lassæ Persß i Herföglæ Villium Jensß sin fædrene Gaard i Herföglæ torp, hvilken hans Fader Per Persß tilforn havde skødet ham, og hans tvende Søstre Kerstine og Margrette med deres fri Villie da skødede han fra sig og dem den forskrevne Gaard til Villium Jensß. Ydermere kendtes Lassæ Persß sig og sine Søstre op at have baaret Penge og fuldt Værd efter deres Nøje af Villium Jensß. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 22). LDipl. — Hertil 3477. [5516

Juli 29. Kongen giver Andhers Glob, Lauretz Brandß og alle Brødre i Odenssæ Stift, som holder s. Francisci rette Regel og Observancia, Kronens Gaard Almennigh Konningsgard i Køge til Oprettelse af et Kloster.

[Orig. med 1 hængende Segl. Køge Franciskanerkl. Arkiv.] Optaget i 1492 Juni 17; *ÆA.* IV. 8 og V. 27. *Franziska Carlsen, Gammelkjøge-gaard I.* 252. [5517

— Jeg Doktor Eric¹ »dægghen« i Kopenhaffn sælger og skøder hæderlig og velbyrdig Md. Mester Hans Vrne Provst i Othens al den Rettighed, som min Moder tilfaldt eller tilfalde

kunde efter sin Moder Fru Jehannæ af Asdal i de Gaarde i Nerdwæ og Røslinga i Fywn, som skylder 15 Ørte Korn med anden »bædhæ« og Smaarente, hvilket Gods er det samme, »ther« Hr. Pæder Howenskyld i Pant havde af forskrevne min Mormoder. Og kendes jeg mig at have opbaaret af Mester Hans fuldt Værd for forskrevne Rettighed. Sig. meum cum sig. honorabilium ac discreti virorum DDn. magistri Ottonis Johannis², Nicolai Skinkel⁴, Olau Smed³ ecclesie Ottoniensis canonicorum ac Olau Kempæ civis Ottoniensis. Datum die Olau.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst., formentlig Skjold med Rosenkrantz-Vaaben uden Hjelm; 2. Axiv 2 (Foged); 3. G. 541; 4. G. 540 (s. nicolai tegehufen). Senere (jfr. 1505 Maj 21) til Christiern Skrams Arkiv; 1895 af Nationalmuseets 2. Afdeling afgivet til Rigsarkivet (RA. Hans Urnes Arkiv). [5518

Aug. 1. Frater Olauus abbas in Sora¹ [osv. som 4072; læs dog: Oxe de Giørstinge M. - Aswordebothe sibi - indtil:] Datum Sora die Petri ad vincula.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5519

— Reg. 4779*. [A. Orig. Sveriges Riges Arkiv.] Herefter: *Hadorph II. 336* (»ex Orig.«) = *Rydberg III. 394*. — Aa. Optaget i 1484 Sept. 10. — Udtog (formentlig efter Aa): *Hvitfeld VI. 56* (ell. 57), *Fol. 985 L. 7* (ell. 15).

[5520

Aug. 5. Hemingh Klemensß af Fuglæbjerghe Herredsfoged i Flackebiergs H., Erik Jensß i Winninghe a w., Powil Nielsß Foged i Gisleffelle, Jens Dieghen af Hyllæstædhe, Oleff Magensß i Sindre Jælinghe, Per Bosß i Hallagermaglæ og Jens Olsß i Qwislemarcke. Torsd. efter Petri Dag ad vinculam var paa fornævnte Ting beskeden Md. Ingwor Æbbesß af Regenstrop med nogle Tinghøringe, som til var tagne paa forskrevne Ting at granske om en Jord paa Holløse Mark, som hører til Gunnersløff Kirke, hvor Skellet er mellem forskrevne Kirkejord og Holløse Mark, som er Svend Andersß af Reyenstrop, Morten Jensß, Lasse Swensß, Lasse Persß sstds., Jep Jensß i Tockerop, Nis Jensß i Gunnersløff, Jens Persß i Hollese og Jeess Bosß sstds.; disse 8 Tinghøringe vidnede paa forskrevne Ting, at den Jord paa Holløse Mark, som ligger norden ved den Vej, som »ingh« løber ad Stubberoppe Led, hører til Gunnersløff Kirke; Skellet mellem forskrevne Kirkejord og Hollese Mark ganger frem ad forskrevne Vej, som »ingh« løber ad Stubberoppe Led, og frem ad en »høffd..sten«, som ligger ud med Vejen mellem Nis Olsß og Kirkejorden, og saa østen omkring

ad en Ren og ned til en Eg, som og stander i Skellet. Og vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at de har udspurgt, at i 100 Aar har forskrevne Jord været til Gunersløff Kirke og hører forskrevne Kirke til. Derpaa »bedes« Ingwor Æbbesß et Stokkevidne; da tilmælte Fogeden beskeden Md. Per Magensß i Jønstrop, at han til sig skulde tage 11 Dannemænd, som af vidste, som var Nis Esbersß i Stenebeksholm, Nis Morthensß i Arløsse, Per Olsß i Hyllæstædhe, Hans Morth[*e*]nsß i Esolthe, Nis Thømesß i Vinninge, Nis Skal i Ormager, Jep Jensß i Lundby, Trvels Persß i Vemløsse, Per Olsß i Oreby, Anders May i Skirpinge og Per Pouelsß i Franckerop; disse 12 Dannemænd vidnede alle Artikler, som forskrevne staar, og som de 8 Tinghøringe tilforn har vidnet. Disse Artikler vil vi tilstaa, hvor Behov gøres. Med vore Indsegl. Datum anno, die, loco ut . . .

Papir; den nederste Kant afrevet, saa at der nu kun ses utydelige Rester og Spor af 2 Segl. Gunderslev Kirkes Arkiv (RA.). [5521]

Aug. 6. Vi Hans¹ Konge tager Hr. Odde Hansß Kantor i Roskilde, hans Gods, Hjon, vornede og Tjenere og særdeles vore og Kronens Kirker og Gods, som ligger til vor »capelle« i Roskilde, som han nu af os i Værge har, i vor Beskærming. Thi forbyder vi *osv.* Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die Sixti pape et mart.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (AM. LXIII. 15). [5522]

Aug. 7. Vi Hans¹ Konge hilser eder Hr. Hinric Meynstorp R., Effwert Grubbe vore Raad og Mænd, Eggert Andersß vor Embedsmand paa Købendehaffn og vore Borgemestre i Køghe. Der er Trætte imellem Niels Ericsß paa Walløff vor Mand og Tjener og Pædher Ingelsß vor Bonde i Sæder om en Gaard, som hedder Rariis. Thi beder vi eder og befaler, at I 8 Dage før Michels Dag forsamler eder i Køghe og stævner dem der da at møde for eder med alle deres Breve, som de derpaa har, og skiller dem derom ad med Rette til en fuldkommelig Ende, saa at hver »therre« nyder den Del i forskrevne Gaard, som de har Ret til, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os, saa at det ej oftere Behov gøres at komme for os. Beder vi og byder dig, Niels Ericsß, og Per Ingelsß, at I møder paa forskrevne Tid og Sted for forskrevne vore gode Mænd og Tjenere med alle de Breve, som I har paa forskrevne Gaard,

og lider, hvis de eder for Rette afsigende vorder. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex castro nostro Haffnensi sabb. ante Laurencii nostro sub signeto.

Ad relacionem Dn. Strangoti M.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Enten straks ell. senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [5523]

Aug. 13. Ebbe Jensen m. fl. gør vitterligt, at de var til Stede, da Hans Pæderssen Kannik i København gav Erich Oolssen en Bod sstds. [Orig. Senere (jfr. 1508 Marts 8) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 192.* [5524]

^a—^a) Saaledes LDipl.

— *Reg. *7768.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 88. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Werlauff, Kbhvns Universitet indtil Reformationen S. 18; Missiver I. 80.* [5525]

Aug. 14. Niels Criwer Landstingshører i Nørejvland, Hr. Jens Kristernsß Official i Wiborgh, Per Fiel Sognepræst i Hornvm, Las Mavnssß af Telle, Oloff Mvnk⁴ af Kleytrop og Anners Mvnk af Spettrop. Lørd. før Vor Frue »asvmsiones« var for os og flere gode Mænd, som Landsting søgte, velbyrdig Kvindes Bud Fru Soffie af Refznes med et Skiftebrev gjort mellem Hr. Kristern Wendelboo og Stii Annersß, beseglet med 7 Indsegl, 87 Aar gammelt; iblandt andre Artikler, som røres i Brevet, tilfaldt Stii Annersß en »triding« i Løstrop i Gerlow H. Hvilket Skiftebrev vi funde ved sin fulde Magt og Fru Soffie en »triding« at nyde i Løstrop, som det er hende paakommen i ret Arv efter hendes Forældre, saa længe nogen kommer med bedre Bevisning. Datum ud supra.

Perg. med [5!] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 4. Fxlili 19.^a Senere til Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5526]

^a) 1486 Maj 18 nævnes alle 5 Segl som bevarede; et Brudst. af det 5. nævnes af N. M. Petersen i LDipl. som bevaret.

Aug. 16. Jens Mørck boende i Nockebro Mølle. Jeg sælger og skøder med min Moders Johannes Samtykke fra mig og min Moder til »fornwmsteg« og beskeden Md. Hans Pedhersson Borgemester i Lund og hans Hustru Margrete min Gaard og Grund i Lund i s. Staffens Sogn liggende vesten næst op til Adeltorgaden og saa fremdeles i Vester indtil Grønegade norden næst den Jord, Hans Pedersß selv ejer, og sønden næst s. Jørgens Gaard, og kendes mig at have opbaaret af Hans Pedersß Værd og

Penge, fuldt for forskrevne Gaards Ejendom. Afgaar forskrevne Gaards Ejendom Hans Persß eller hans Hustru, bepligter jeg mig saa god en Gaard, som han da findes, at vederlægge inden 6 »ugne dag« derefter. Medb. af velbyrdig og ærlige Mænd Per Lang² Forstander til s. Peders Kloster i Lund, Jes Fyn Borgemester, Per Hemingsß⁴, Heming Persß⁵, Jes Lasß Raadmænd og Casper Borger i Lund. Datum Lundis 2. fer. infra oct. Laurencii.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Fvii 3; 4-6. Bomærker (4. i Skjold). Senere (jfr. 1496 Sept. 12) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [5527]

Aug. 16. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Skone. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Beind Bille med 3 Lovdagsbreve, som ud var givne i Hr. Jeip Jenß Tid over velbyrdig Kvinde Fru Barbara og alle Hr. Stygh Olß Arvinger, at de skulde skifte med Hr. Beind Bille paa hans og hans Børns Vegne i Jordegods og rørende Gods efter Hr. Stygh Olß Død og udlægge ham og hans Børn deres Del i forskrevne Arv; hvilke vore Breve givne er, siden Fru Barbara tog Genbrev og Sagen havde været i Rette, og den Dele har »stondh« saa lang Tid uforfulgt. Thi byder vi endnu Fru Barbara og alle Hr. Stygh Olß Arvinger, at de inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, udlægger Hr. Beind Bille hans Rettighed i forskrevne Arv og fuldgør vore Lovdagsbreve, saa fremt at sker det ikke, da giver vi Hr. Beind Bille vort Straksbrev og dertil vort Ridebrev derpaa efter det Dombrevs Lydelse, som vi nu i Køpenhaffn i dette vort »mode« efter vort Raads Raad Hr. Beind Bille givet har. Datum Haffnis crast. assumpc. Marie nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Skaneam inhabitantibus og utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5528]

Aug. 20. Reg. *7769. Perg. med 1 Segl: Ærkebisp Jacob af Uppsala's; ved Seglremmen forbundet med 5471. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg. 1484 Maj 19). *Styffe IV. 106; Rydberg III. 392.* [5529]

Aug. 29. Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Niels Krabbes Bud med vort 2. Dombrev lydende, at Niels Krabbe har »inworth« med Lovhævd [*osv. som 5270; læs dog: derfra til den anden - den til den anden - vort 2. Dombrev - vi 3. Sinde - indtil:*] Retterting. Datum Haffnis die

decollac. Johannis bapt. nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Vejerslevgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv; senere til Trudsholm Godsarkiv (RA.).

[5530]

Aug. 30. Reg. 4780. Perg. med [4] Segl: 1. Lxviii 39 (Thott); 2. G. 290; 3. Lxxiii 104 = G. 313*. Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalena og Agathæ Altre) (AM. XLIII. 17). *Danske Mag. II. 48.* [5531]

— Jeg Jørghen Agæsß a. w. i Brengsterop under og oplader til velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensterop R., Landsdommer i Sielandh, alt det Gods og Breve, Pant og Ejendom, som jeg har fanget af velbyrdig Svend Panth Jepß i Bieffuerskows H. og i Gødersløff S. og By og anden Steds, hvor det falde kan i Sielandh. Og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af Hr. Henrich. Medb. af flere velbyrdige og Dannemænd Ingæmer Grvbbæ² af Nesby, Cristoffer Jenß³ af Sørrop, Pouel Henricß af Tydebergh, Eric Heningß og Gwnnæ Perß⁶ Borge-mestre i Ringstæde. Datum crast. decollac. Johannis.

Perg. med [6] Segl: 2. Lxxxvii 29; 3. Clxxii 8 (Basse); 6. Bomærke; ved 1. og 4. Seglrem forbundet med 5533. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). — Hertil 5428. [5532]

— Jeg Jørghen Agæsß¹ af Brengsterop a. w. beder velbyrdige og Dannemænd Ingæmer Grvbbæ, Cristoffer Jenß, Pouel Henricß, Erich Heningß og Gwnnæ Perß, at de besegler dette Opladelse-brev med mig, som jeg har givet Hr. Henrich Meyensterop paa Gods og Breve, som jeg har fanget af Pant Jepß. Sig. meum. Datum crast. decollac. Johannis bapt.

Perg. med 1 Segl: Dxlii 3 (. . ørtien . art. ; Paris); forbundet med 5532. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [5533]

Sept. 7. Vi Hans Konge hilser eder, somt boer i Sieland. Vi byder hos eder 1. Sinde alle Hr. Beind Billes Medarvinger, at de inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, under deres Faldsmaal skifter med velbyrdig Md. Hr. Beind Bilde R. Siø-holm og alt det Gods, der tilligger, efterdi som han har dem lovlig forfulgt til Herredsting og Landsting, som han har for os bevist. Datum Køgis vig. nativit. Marie nostro ad causas sub sig., teste Grvbbe[!] justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevet. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5534]

Sept. 7. Ffrater Johannes [osv. som 5291; læs dog: anno 1484 sublevasse - indtil:] Datum Ringstadis in profesto nativit. Marie nostre abbacie sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5535]

Sept. 10. Svenske Sendebud i Kalmaren tilstaar, at de af danske Sendebud sstds. har modtaget Kong Hans's Fuldmagt for disse.

Perg. med [14] Segl: 2-14. Svenske (3. Lxviii 22 (Thott); 7. Lxviii 48 (Thott); 9. Bii 2; 10. Llxvii 8 (Sparre); 14. Lxviii 49 (Thott)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Rydberg III. 395.* [5536]

Sept. 12. Reg. *7770. Papir (forneden udskaaen Skrift). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 272; Rydberg III. 396.* [5537]

— Reg. *7771. Perg. med [14] Segl: 1-5, 7-10, 12-14. Svenske (3. Lxviii 22 (Thott); 9. Bii 2; 10. Llxvii 8 (Sparre); 13. Lxviii 49 (Thott)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 271; Rydberg III. 389; Udtog: Hvitfeld VI. 57, Fol. 985 L. 21 f. n.* [5538]

Sept. 17. Jeg Claws Ericss paa Lwndsgord a. v. sælger og skøder ærlig og velbyrdig Md. Hr. Beent Bille Høvedsmand paa Nesbyhowett R. min Frænde 2 Gaarde i Jwttland, 1 i Pietstet S. og By i Høneborg H. (Hans, 2 Mk.), den anden i Bwttrop i Odhens S. i Bieri H. (Llas Nielsß, 6 Ørte Korn, 1 Fjerding Smør). Og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af Hr. B. B. Fragaar Gaardene Hr. B. B., tilpligter jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods i »beylelighed« og Rente her i Fyen inden 6 Uger efter, at dette mit Brev læses paa Fyenbo Landsting. Faar Hr. B. B. ej forskrevne Gaarde i Væрге, eller findes de ej i forskrevne Steder, eller vederlægges forskrevne Gaarde ej Hr. B. B. inden 6 Uger, skal han Fuldmagt have dette mit Brev at lade læse paa Fyenboo Landsting og lade »kese« sig der straks Ridemænd og lade sig straks indføre i mit Gods til sin fuldkommelig »nøyen«. Medb. af flere gode Mænd Hr. Niels Hansß Prior i s. Hans Kloster i Othens, Hr. Jens Eggerdsß Kannik, Gotske Thegenhwse og Robbert Hord⁵ Borgemester sstds. Datum fer. 6. post f. crucis exaltat.

Perg. med [5] Segl: [1.^a]; 3. Delt Skjold; 5. Cxxiii 1. Bent Billes Arkiv (RA.). [5539]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bjørn (forskellig fra Civ 17-18).

Sept. 18. Se 5461.

Sept. 20. Kongen forliger indre Stridigheder i Landeskrune.

Perg. [med 1 Segl]. Landskrone Bys Arkiv (Lunds LA.). *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 99; Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 377.* [5540]

Sept. 22. (*Reg. *7778* (uden Dag ligesom i det der anførte Udtog).)
 [A. ^aPerg. [med Segl].^a ^bSenere til Viborg Landstings Arkiv.^b] Aa. Afskr.
 af Langebek: LDipl. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 222.* —
 Aaa. Afskr. fra 18. Aarh. (vistnok efter Aa), af Klevenfeldt betegnet:
 •Orig. pergm. fra Vib. LdSt. ved Ass. Testr.• LDipl. — Udtog af J. J.
 Fyhn efter LDipl.: Additam. 4 to 59 Bl. 123 b. [5541
 a—a) Saaledes Aa (og Aaa). b—b) Saaledes Aaa.

Sept. 27. Jep Oweß Herredsfoged i Nørræ H., Oleff Symonß² Borger i Grindw, Mattes Smed i Skeruit, Nis Smed i Rymtsyø, Bertil Perß⁵ i Syelker, Nis Lofft. For os og mange flere Dannemænd, som Nørræ H. Dywrs Ting søgte Mand. før Michels Dag, fik Nis Jenß, kaldes Bondæ, i Ensløff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mattes Smed i Skeruit, Nis Smed i Rymtsyø, Bertil Perß i Syellæker, Nis Lofft, Nis Tygheß ibid., Jep Clæmetß i Albeck, Jep Dauitß i Ensløff, Sewerin Thamæß; de vidnede, at dem vitterligt er, at Oleff Symonß Borger i Grindw samme Dag paa forskrevne Ting skødede en Eng i Ensløff Enge, løber øster og vester, norden op til Jon Monsß Eng og sønden op til forskrevne Jes Bondes Eng, den skødede han Jes Bonde og kendtes sig fuldt Værd og Penge at have opbaaret. Vore Indsegl. Datum anno, die et loco[!].

Perg. med 5[!] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2-3. Bomærker; 4. I Sigilfeltet en Hammer; 5. Bomærke. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.).
 [5542

Sept. 29. Ik Thomas Smyt anders ghenomet Thomas Scroder, wonaftich to Husem, vorkope myt vulbort alle der jennen, der ik ere vulbort darto behøff hebbe, her Diderick Hardenberghe ewighen vicario des altares unde vicarien s. Annen in der kerken Unser vrowen to Husem ene halue mr. lub. jarliker renthe in myneme huse unde hofte unde in alle myn ghút bewechlik unde unbewechlik; wilker hus unde hofte is belegghen in der langhen norder straten alder neghest by den kóstich^a uppe dat westen unde by Ebby Smedes hus uppe dat osten, vor 7^{1/2} mr. lub. houetstoles, unde my her Diderick de vor-noghet heft in guder munthe, also to Lubeke unde Hamborgh ghenghe is; wilkere halue mr. renthe ik efte inwonre des huse[s] scholen uthgheuen alle jar uppe Micheles dach her Diderik edder, weme he des gheuende edder eruende is. Were ok, dat de renthe nicht uthqweme, alzo dat her Diderik dar schaden ane dede, den schal ik edder eghener unde inwonre des erues wedder oprichten. Jodoch hebbe ik beholden de macht wedder

uth to losende de halue mr. renthe vor de 7^{1/2} mr. lub. houet-stoles, wan it beqweme is, den wedderkop to vorkundigende uppe Johannes dach to midsomer unde dar neghest in den achtedagen Micheles vornoghen de 7^{1/2} mr. lub. mit aller nastanden renthe. Myn ingheseghel. Ghegheuen unde screuen ame daghe Micheles.

Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 23.) [5543

a) Omtr. samtidig Paaskrift: »apud viam faccarum, et i mr. in domo Dreuws Busck«.

Sept. 29. Jeg Aruid Trolle i Bergware V. er paa min Husfrue Beates Yuersdotters Vegne til ens vorden i »nerwære« ærlige og velbaarne Mænds min Faders Hr. Yuer Axelsß og Hr. Hans Agesß Ridderes med velbaaren Md. Axel Olsß V. i saa Maade, at han skal annamme Arysløffue gard, som Swend Bentsß i boer, med flere de Gaarde der i Byen og Møllen og i Nesby, som min Husfrue der »agher«, og hvad forskrevne Gods renter, skal han og hans Søster Fru Magdalenæ, Hr. Niels Brades Husfrue, afslaa aarlig saa meget af »thess gotzens« Rente, som han og hans Søster har undt mig og min Husfrue til Skiftes for fuld Vederlag i Swdermangeland til evindelig Eje, hvilket Gods ham og hende »field« til Arvs efter deres Modersøster Husfrue Annæ i Lindho. Og hvad som forskrevne Gods mere renter, end de har fanget af mig og min Husfrue, det skal jeg dem udlægge og fornøje, til des jeg eller min Husfrue har vederlagt dem andet Jordegods i Skonæ og til evindelig Eje, som dem er »belegligt« efter deres egen Villie, »span« Korn for 8 Hvide, Pund Smør for 16 Hvide og Pund »mathw« for 16 Hvide eller og Korn eller Smør, hvilket de helst vil have, efter deres Fyldest, som dem vel nøjes. Er og »thess gotzens renthe thee meer«, som Axel Olsß har af mig eller min Husfrue for Vederlag, skal han mig aarlig fornøje, som forskrevet staar. Og naar som mig og min Husfrue tykker Arisløffue gard igen have og det Gods, skal det os ikke forhindres eller forhales, og tilbinder vi os straks vederlægge dem andet saa godt Gods i Steden efter deres egen Villie. Jeg lader med min Faders Hr. Yuers og Hr. Hans Agesß Ridderes trykke vore Indsegl paa Ryggen »aa« dette Brev. Datum Borckholm die Michaelis.

[A. Papir. a] Aa. Optaget i Stadfæstelse 1488 Aug. 13. [5544

a) Saaledes Aa.

Okt. 5. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Siælend. Vi byder hos eder 2. Sinde alle Hr. Beind Billes Medarvinger

under deres Faldsmaal, at de inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, skifter med velbyrdig Md. Hr. Beind Bille R. Siøholm og alt det Gods, der tilligger, efterdi som de er tilforn lovlig paamindede med vort Lovdagsbrev. Datum Haffnis crast. die Francisci nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA). [5545]

Okt. 5. Jep Hansß i Norderroppe Herredsfoged i Otthens H., Oleff Jensß Præst og Skriver paa Nesbihoffuet, Jep Jensß i Bregnemosse, Jes Hwid i Nordherroppe, Anders Skreddere i Høyom og Jep Tommesß i Brille. Tirsd. før Dionisii Dag paa Otthens H.s Ting fik Nis Hansß i Bregnemosse et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Anders Skreddere i Høyom, Mattis Anderß *ibid.*, Symen Tommesß i Brille, Anders Hansß i Tommedroppe, Hans Jensß i Rendword, Nis Krog i Swenstroppe, Per Skreddere i Brendekyll og Nis Michelsß i Villestoffte; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at »dag otthe daghe« var disse Mænd: Mattis Persß i Brendekyll, Hans Tommesß i Brille, Wnghe Nis Borre, Mattis Jepß, Symen Tommesß, Gamle Nis Borre, Anders Borre, Jes Jepß, Mattis Jepß[!], Anders Sort og Jep Tommesß *ibid.*, som var mælte af Tinge Mand. før Mathei Dag til et Aasyn paa Tommedroppe Skov mellem »bywnder skoffuen« og Høgsholtz Enemærke; de vidnede paa samme Ting, at Tommedroppe Mænd kunde ej fri mere i Aar paa deres Skov end 70 Svin til Oldengang. Item havde Nis Hansß sine »tings steffnighe«, og vidnede samme Dag paa Tinge, at de tingstævnede alle Tommedroppe Mænd mod dette Vidne, som har Del i Tommedroppe Skov. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 6 Segl]. Senere til Brahesborg Godsarkiv (FLA.). LDipl. [5546]

Okt. 7. Vi Bodill Nielsedotther i Roskilde, Per Jensß, Olaff Jensß Borgere sstds., Olaff Pæthersß, hvis Sjæl Gud naade, Arvinger, som boede i Kallwndeborghe, giver Dronning Dorothea Fuldmagt op at bære og ind at kræve alt det Gods, som Olaff Perß tilhørte, paa al den Andel, som os kan tilfalde deri, baade rørende Gods og urørende, paa Landsby eller i Købstad. Og beder vi vor naadige Frue værdes til, at hun hjælper os fattige Folk, at vi fanger det, som Ret er, af dem, som har Godset.

Naar vor naadige Frue har fanget det, som Ret er, af dem og lader dem kvit derfor, lader vi dem kvit for al ydermere Tiltale derom. Vi beder Marqwordh Theghenhusse, Olaff Jepsß »burgemestere« i Roskilde, Niels Bencthsß Borger sstds. at trykke deres Indsegl for dette Brev. Datum Roskildis in die Birgitte vidue.

Papir med utydelige Rester af 3 Segl paatrykte forneden. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). [5547

Okt. 18. In nomine domini amen. Indictione 2., die lune 18. mensis octobris, pontificatus Dn. Sixti pape quarti anno 13. Roskildis hora 9. vel quasi in ecclesia cathedrali b. Lucii circa altare b. Marie virg., altare primarum nuncupatum, in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presencia Dn. Johannes Johannis decretorum doctor, eiusdem ecclesie decanus, habens in suis manibus quasdam litteras in pergameno, sigillis Dn. Olau Martini episcopi Roskildensis venerabilisque capituli sui ibid. ac collegiate ecclesie b. Marie virg. Haffnensis sigillatas, sanas, non suspectas, quas[!] michi transsumendas tradidit, quarum litterarum tenor est talis: 5498. Post quarum litterarum inspectionem sigillorumque examinationem et recognitionem ego transsumi ac in publicam formam litteras redigi per Dn. decanum Roskildensem eram requisitus, quibus omnibus factis auctoritate notariatus michi in hac parte concessa plenam fidem interposui, volens, quod huic transsumpto tamquam originalibus litteris debeat plena fides adhiberi. De quibus omnibus Dn. decanus sibi a me fieri peciit unum vel plura instrumentum sive instrumenta cum sig. capituli Roskildensis¹ appenso. Acta sunt hec *etc.* presentibus DDn. Jona Nicolai perpetuo vicario ecclesie Roskildensis et Petro Seuerini presbitero Roskildensis dyocesis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Johannes Bartholomei clericus Roskildensis dyocesis, imperiali auctoritate notarius publicus, quia omnibus, dum sic, ut premittitur, fierent, cum prenomatis testibus interfui, hoc instrumentum manu mea propria scriptum confeci signoque et nomine meis solitis signavi.

A. Perg. med Notarmærke og 1 Segl: G. 193. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. LXIII. 14). — B. [^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a ^bKøbenhavns Frue Kirkes Arkiv.^b] Ba. Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 155 (jfr. 151). — Afskrifter efter Ba fra 18. Aarh.: Baa. Kall 4to 401, 2. Paginering S. 1; Bab. Thott 4to 1580 S. 15. — Bb. Afskr. af Langebek efter »Orig. membr. meddeelt af Mr. Birch Graver^c 1763«: LDipl. 1484 Juni 14. — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir (uden Notarmærke; uvist om efter

A ell. B): Roskilde Kapitels Arkiv ell. Københavns Frue Kirkes Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Roskilde Kapitels Arkiv). [5548

a—a) Saaledes Bb. b—b) Saaledes Ba. c) ∴ Peder Birch, Graver ved Københavns Frue Kirke, f. 1715, † 1770 (Nyerup og Kraft, Litteraturlæxikon S. 66; Ehrencron-Müller, Fortællerlexikon I. 429).

Okt. 20. Las Niels Tinghører paa Hartß »bytherting«, Jes Blobierigh Borgemester i Holtzebro, Cristiern Jenß Prest, Cristiern Smit, Cristiern Mattesß, Mowens Hermanß, Michel Kremer, Per Mattesß, Cristern Terkelß Raadmænd *ibid.*, Albrecht Cristernß Foged i Wulburg H., Per Hwidh og Offe Scriffuer. Onsd., som var de 11000 Jomfruers Aften, fik paa forskrevne Ting Hr. Simen Niels Sognepræst i Detbierigh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cristern Smit, Mowens Hermanß, Michel Kremer, Cristern Mattesß, Cristern Terkelß, Albrecht Cristernß, Per Hwidh og Mattes Laurenß; disse vidnede, at de hørte og saa', at Hr. S. N. hans Lovhøringe Per Niels og Knut Jensß vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Simen gjorde sin Lovhævd med 8 Præster og 4 Kirketjenere, og brast ingen Værn, og »indwarde« Gammelgorts Rettighed, først hendes Mark sønder og øster fra Gaarden saa langt, til et gammelt Dige kommer, som løber øster ved Skindbierigh agger og sønder til en »hodumsager«, som skiller Skindbierigh Jord og Gammelgarts Jord ad, og saa vester til en »hodumsager«, som skiller Skindbierigh Jord og Gammelgarts Jord ad, og til et gammelt Dige, som løber vester til Gammelgarth; det svor han til sin rette Mark, og ingen der have Del i. Item Gammelgarts Enge: 1 Eng paa Lang[?]skordh, som er 5 Skaft; 2 Enge i Fortæengy, hver 5 Skaft; en Eng i Foorkier; 5 Enge i Rokier, hver 5 Skaft; fuld Fællig i Gribsengy; i Staffningh engy Dyrholm og Dyrholms barn; Frwer engh, som er 14 Skaft og løber øster til Twerbeckholm; i Eynom 3 Enge, en er 20 Skaft, en er 12 Skaft, og en er 10 Skaft; i Staffningh elthe 2 Enge, en er 13 Skaft og løber øster til Marckskielgrob, og en Eng, som løber paa Dyrholm søø og er 24 Skaft og løber øster til Stongsigh. Item vester fra Gammelgordh Dybeck saa langt vester, til »lodskiff« Enge kommer med Sten, og nær saa langt, til »lodskiff« Enge kommer med Sten. Det svor Hr. Simen til sin Gaards rette Forte. Item i Barilkier 3 Enge, en er 5[?] Skaft, og 2 Enge hver er 8 Skaft; item 1 øde Gaards Eje i Letager; item Halvdel af Kiergartz Eje; item Toors hustedh og øster derfra, til Jes Quies rette Jord vedtager; item fuld Fællig og Fægang vester til Orumgrob, og fuld Fællig og

Fægang sønder til Detberigh gab og Heden øster derfra. Dette Jord »indwarde« han for Gammelgortz rette Jord, og »wurtæ« hans Lovhævd »meltæ« ved Magt, saa længe hun rygges med Biskop og bedste Bygdemænd, som Lov udviser. Item vidnede forskrevne Lovhøringsmænd, at Lovhævden »worte« kundgjort og tilbuden til Herredsting, og Hr. Simen kunde ej fange Bevisning derefter. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 10! Segl]. Dejbjærg Kirkes Arkiv?; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). [5549]

a) Der har oprindeligt staaet: 6; men det synes rettet til: 5.

Okt. 21. Hening Hans¹, Gyslæ Heningtzdotther² og Elne Heningtzdotther³. Os er til »wyttnede« vordet, at Hr. Johan Oxe havde et Brev af Lass Jons⁴, lydende, at han paa sine egne Vegne og alle sine Medarvingers skødede ham Ejendommen paa 2 Gaarde, 1 i Tostrvp og 1 i Høm i Ringstede H. Vi har holdet her med vor Helgens Ed og beder os endnu saa Gud hjælpe og alle Helgen, at L. J. fik aldrig min Husbondes Offæ Tages⁵ eller min Villie Gyslæ Heningtzdotther, og aldrig han fik min Minde dertil af mig Elne Heningtzdotther; item fik han aldrig min Hening Hans⁶ Faders Magt dertil, som hed Hans Eriks⁷, at skøde eller afhænde de 2 Gaarde eller noget andet Gods paa deres eller vore Vegne; men vor Del i forskrevne Gaarde er med vor Villie skødet Fru Anne til Walløff og ingen anden; hende staar vi dem til og har derfor opbaaret efter vor Nøje. Har L. J. gjort saadant et Skøde paa sine Medarvingers Vegne, hvilket vi »nøffwæ« troer, mener vi, at hans Medarvingers Magtbrev burde at komme for, hvilket vi ved, at han har aldrig ladet for komme, eller nogen skal lade for komme, fordi han de Breve aldrig fik. Item bør os at gøre ydermere Værn for forskrevne Sag, vil vi det gøre, som det os forfindes. Vore Indsegl. Datum die 11000 virginum.

Perg. med 3 Segl: 1. Cxxvii 9; 2. Dxxx 7 (Podebusk); 3. Dxxx 8 (Podebusk). Oluf Axelssøn Thotts Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [5550]

Okt. 23. Niels Glob Biskop i Wiborgh, Las Maghens² i Tæele, Andhers Mwnck i Torp, Albrickt Skeell, Jøren Krwmpen, Hans Lycke⁶, Oluff Pers⁹, Sty Westeni¹⁰, Las Lwnow, Maghens Maghens⁸, Iwer Ericks⁷ og Maghens Pers⁵. Paa Seuerini Dag i Kapitelshuset i Wiborgh var mødt for os velbyrdig Md. Hr. Jens Matzs⁴ R. paa den ene Side og Niels Krabbe paa hans Husfrues Vegne og Boo Høgs Børn paa den

anden Side om den Arv, som dem og Fru Kirstines Walstrwps Efterleverskes Datterbørn tilfalden var efter velbyrdig Md. Maghens Nyst i Tofftom i forskrevne Toftom, Maghens Nystes og alt Toftoms Gods baade i Han H. og Thy, endog at ingen Fru Kirstines Datterbørn var nu her til Stede. Da forenede vi dem derom i Minde, som efterfølger. Først at Hr. J. M. for en Broderdel skal have Toftom Gaard og Mølle for 2 Læster Korn med al Tilliggelse baade i Toftoms Mark og i Heltborgh Mark, dog i saa Maade, at det andet smaa Gods eller Tjenere i Heltborg S. skal ej have nogen Had eller Trængsel med Uret at Toftom. Og herimod skal Bo Høgs Børn have og[!] Fru Kirstines Datterbørn alt det andet frit Gods for 3 Læster Korn, som dem alle er tilfalden i Arv efter M. N. i Thy, Han H. eller anden Steds, og ej Skylden eller nogen Udgift deraf ydermere at forhøjes end, som det nu staar for Skyld. Besynderlig skal og det forskrevne Gods i Heltborg S. beholde al deres Tilliggelse baade i Heltborgs Mark og i Toftoms Mark, som der af Arild og endnu med Rette tilligger; Boo Høgs Børn at beholde »two-delen« af forskrevne Gods og Fru Kirstines Datters Børn den tredie Del. Løber forskrevne frit Gods sig ej fulde 3 Læster Korn, skal Hr. J. M. inden Kyndelmisse udlægge Boo Høgs Børn og Fru Kirstines Datterbørn saa meget godt frit »beylelig« Jordegods dertil, som de der næst liggende har, saa at det kan løbe sig fulde 3 Læster Korn. Løber forskrevne Gods sig mere end 3 Læster Korn, skal det, som overløber, skiftes dem alle imellem, som det sig bør. Og er noget pantsat af forskrevne Arv, skal de det alle indfri og skifte det siden dem alle imellem. Afvindes nogen forskrevne Gods nogen af dem, skal de andre inden 6 Uger derefter vederlægge den med saa godt Gods. Derpaa sagde de da at gøre hverandre Afkald om forskrevne Arv. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [13!] Segl: 2. Cxxxiv 6 (Løvenbalk); 6. Lv 43; 9. Dxxvii 22 (Due); 10. Cxvi 6. ^a1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrups foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA. Jens Madssøn Munks Arkiv). [5551 a-a) Dettes Journal S. 47.

Okt. 29. Niels Grubbe¹ af Alsløff og Per Laurensß i Skaffteløff. Efterdi som vi var tiltagne i Onsdags 14 Dage af Landstinget at være Hr. Johan Oxes Tinghøring til hans Lovhævd paa 2 Gaarde, 1 i Tosterop og 1 i Høøm, saa var vi her i Dag, saa' og hørte, at han gjorde hans Lovhævd med gode Mænd paa Jorden i Tosterops gardh paa fornævnte baade

Gaarde, som ham forefundet var efter hans Dombrevs og Ejendomsbrevs Lydelse og efter Loven. Vore Indsegl. Datum in opido Tosterop crast. Symonis et Jude.

Perg. med [2] Segl: 1. Lxxxvii 31. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [5552]

Okt. 30. *Reg.* *7772. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Mulig Fxlili 42. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 19). *Hübertz, Aarhus I. 40* (læs: *perchmetz breffue*). [5553]

Okt. Se 1485 Okt.

Nov. I. Vi Johan »dægghen« og alt menige Kapitel i Roskilde gør vitterligt, at Dronning Dorothea har ført hid til sin Kapel i Roskilde tvende Hoveder af de 11000 Jomfruer, og kender vi os og vor Domkirke til dem ingen Rettighed at have. *Sig. nostrum capitulare*¹. Datum Roskildie die omnium sanctorum.

Perg. med 1 Segl: G. 193. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). LDipl. [5554]

Nov. 8. Kongen tilskriver Bent Bille om Underhold af de største Foler paa Nesbyhouit.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 81*. [5555]

Nov. II. Jeg Knwd Eskilsß Borgemester i Vordingborgh sælger og skøder Vor Frue Kirke i Vordingborch en min Ager og Jord liggende næst Vor Frue Jord fra Lasße Passes Gaard, og »høffdher« paa Kronens Jord oppe ved det østre Led og paa den nørre Side op til »grøffthen«; og kendes jeg mig have oppebaaret Guld, Sølv, Penge og »annen ware« af Vor Frue Kirke for forskrevne Jord efter min Nøje. Medb. af flere Danne-mænd Bertil Matsß Husfoged paa Vordingborgh, Mattes Agesen Byfoged, Maghens Persß Borgemester med Nis Berthilsß Raadmand sstds. Datum Vordingborch die Martini.

Perg. [med 5 Segl]. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [5556]

— *Reg.* *7773. Perg. [med 5 Segl]. Peder Langs Arkiv (RA.). *Kbhuns Dipl. II. 149* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [5557]

C. Nov. II. Skraa for det lille Præstegilde i Randers.

[Orig. Randers Vor Frue Gildes ell. lille Præstegildes Arkiv.] *Den Viborger Samler 1. Aarg. 1773 S. 187, 201 = Nyrop, Gilde- og Lavskraer I. 430*. [5558]

Nov. 12 (Aar?). Eggerd Krwmedighe¹ R. paa Lyckaa, Holgher Hinricksß i Glimminge, Gøtke Jonsß³ i Quidinghe, Johan Mølticke i Lynby VV., Jes Arwetsß Tinghører i Gyding H. Aar mclxxxiii^o Fred. efter Morthens Dag paa Færilde Kirkegaard hørte vi et aabent beseglet Dombrev, som Hr. Ture Tursß lod læse, lydende, at Ærkebiskop Jens Brodzstorp i Lund, Hr. Jehan Oxe, Hr. Axell Lagesß, Hr. Eggerd Krwmedighe RR., Per Nielsß af Lindholm Landsdommer i Skone, Mouritz Nielsß VV. og flere gode Mænd, som da for Rette sad, havde udgivet, saa at Hr. Ture Tursß skulde gange Hr. Oluff Stigsß en Lov med 16 og 20 lovfaste Dannemænd og dertil 6 Dannemænd, som »loghen rese« skulde; hvilket Hr. Ture Tursß saa gjort har, som Dombrevet udviser, og spurgte Hr. Ture ad, om der var nogen iblandt, som Hr. Oluff Stigsß »straffe« vilde, hvilket han Nej til sagde. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [5] Segl: 1. Fxxxii 8; 3. Lxxxiv 6 (Gere); 5. Forsiden mangler. Ture Turesson Bjelkes Arkiv (SvRA. Pergamentsbrev. Odate-rade fr. o. m. 15. årh. II). [5559]

Nov. 14. Kongen anmoder Benct Bildæ om at forsyne Dronning (Dorothea) med Mad, Øl og Hestefoder, naar hun kommer til Nesbyhoffuet.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 82.* [5560]

Nov. 15. Johann¹ koning. Als wy durch merglich vorfall desse unnsse koningryke unnde lande belangende unnsse lande Sleswig, Holsten unnde Stormaren to besokende behindert warden, beuelen wy frouwen Dorotheen koniginnen unnser frouwen modere alle saken unnsse lande Holsten unnde Stormaren belangende mitsampt dersuluen unnser lande rederen unns, unnsseme brodere unnde landen tome besten van unnser wegenn na nottrofft to bestellende gelikerwiß, efft wy suluen jegenwardich weren; gelauen ock eynsodant also fast to holdende. Unnsse koningliche secret. Gegeuen an unnseme slote Nuborch ame mandage na Martini.

Perg. med 1 Segl: K. 87; gennemskaaret. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [5561]

Nov. 16. Vi Oluff Mortenson Biskop i Roschild i Leje lader Jens Anderßøn og hans Hustru Sinne[!] en forskrevne[!] Sognepræsts Gaard i Jørløß liggende, som han nu i boer, at beholde, saa længe de lever, den ene efter den anden, i saa Maade, at

de skal forskrevne Gaard bygge og forbedre efter deres Formue, og skal de give Sognepræsten i Veerbløu 3 Pd. Korn, halv Rug og halv Byg, hvert Aar inden Kyndelmisse i forskrevne Præstegaard, og skal de være forskrevne Sognepræst til Villie efter deres Formue. Item skal de have tvende forskrevne »kirche huße« i Forsvar og beskikke, at de bliver besatte og i gode Maade holdne, og de, som paa Boligen boer, skal aarlig hver give forskrevne Kirke 1 Skill. Grot til Landgilde. Og naar de baade døde er, eller forskrevne Artikler ej holdes, skal forskrevne Gaard fri igen komme til Verfleff Sognepræst. Secretum nostrum. Datum Helßinge fer. 3. post f. Martini.

[A. Perg.^a Senere til Jordløse (Skippinge H.) Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr.: SLA. Skippinge Herreds Provstearkiv, Provstebog 1647(-1783) Bl. 10 a. — Aaa. Afskr., utvivlsomt fra 1666 (attesteret af Anders Jacobson Helluffmagle (Præst i Værsløv)) (efter Aa og efter en med Biskop Jesper Brochmands Haand underskreven Kopi i Værsløff Præstegaard): RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Sjælland Bl. 201 a. — Aab. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: SLA. Sjællands Bispearkiv, Skippinge Herreds Provstebog (attesteret af Provst O. Wilsbech 1755 12. Maj) S. 11. [5562]

a) Saaledes Aa.

Nov. 18. Jeg Beent Bille¹ Høvedsmand paa Nesbyhowet R. har solgt og skødet paa et Genkøb hæderlig og velbyrdig Md. Mester Hans Vrne Provst i Othens 2 mine Gaarde i Torop i Frawde S. i Aasom H. (Tommes Lang, 3 Pd. Byg, 1 Skp. Smør og 4 Skill. Grot; Jep Galen, 3 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 4 Skill. Grot) for 80 gode rynske Gylden og 40 Mk. danske Penge. Jeg skal have Fuldmagt til at købe igen Gaardene, om mig lyster, dog i saa Maade, at jeg skal advare derom Mester H. V. til hans Brofjæl og ej anden Steds Johannis Dag Midsommer, og Morthens Dag derefter skal jeg genkøbe Gaardene for forskrevne Summer. Medb. af hæderlige og besk[ed]ne Mænd Hr. Niels Hansß Prior i s. Hans Kloster i Othens, God[sk]je Tegenhwse⁴ V. og Jes Mwle Raadmand sstds. Datum Otonie in octava[?] Martini.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxx 24; 4. Cxxi 5 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Bent Billes Arkiv (RA.). [5563]

Nov. 24. Dyderich van Huddensen¹ radtman tome Stralsunde. Here Johann to Denmargken koning hefft my laten entrichten 1200 lubesche mr. in affkortinge alsodaner 2180

stogholmesche mr., als my siner gnaden here vader koning Cristiern, deme Godt gnedich sy, na lude siner gnaden breue schuldich gebleuen is. Quitere darumme koning Johann al-sulker 1200 lubesche mr. stedere geldt vor alle furdere tosprake. Myn ingesegel. Gegeuen to Copenhauen ame auende Katherinen.

Perg. med 1 Segl: Bomærke i Skjold. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 29* (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitter., Perg.). [5564]

Nov. 25. (*Reg. *7774.*) Perg. [med 9 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 167* ell. *179* ell. *185*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 417.* [5565]

a) RA. Reg. 60 S. 79.

Nov. 28. Germwndh Bentß¹ Landstingssaghører i Nørræ Hal-landh paa Kong Ha[n]sß Vegne, Swen Asmwndson Borgemester i Nywarbergh, Gwnnæ Andersß Tinghører i Himlæ H. Sønd. før Andree Dag var vi paa Grimetwnæ Kirkegaard. Da forspurgte velbyrdig Md. Arwid Knwthß sig med menige Sogne-mænd, hvor længe Torestorpæ har været i Oleff Jensß Værgе og Hr. Gøstaf Olsøns. Da svarede de alle med én Røst, at de aldrig vidste det være i nogen Mands Værgе uden Oleff Jenssøns og Hr. Gøstaf Olsen hans Søn. Med vore Indsegl. Skrevet osv.

Perg. med [3] Segl: 1. Clxxiv 1; 3. Bomærke. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Perg.). [5566]

Nov. 29. Jep Hansß i Nordherroppe Herredsfoged i Otthens H., Oleff Jensß Præst paa Nesbihoffuet, Anders Skreddere i Høyom og Jep Tommesß i Brille. Mand. før Andree Dag paa Otthens H.s Ting havde Nes Hansß af Bregnemosse et Sognevidne af Brille Sogn ved disse Dannemænd: Jep Tommesß, Anders Sort, Anders Damsbo, Symen Tommesß, Hans Tommesß, Jes Jepß, Jes Trwelß og Jep Jensß; hvilke vidnede, at de har hørt, og selv somme af dem mindes, at Høysholt ved Tommedroppe har været et frit Enemærke i 40 Aar og mere saa vel, førend Sandemænd i Otthens H. svor det til Enemærke sidste Sinde, som efter at fornævnte Sandemænd havde gjort der ret Markeskel, som de var med Loven tilkrævede. Derefter fik Nis Hansß et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Mattes Persß i Brennekyl, Oleff Matß i Høyom, Hans Jepß i Hielmedroppe, Per Hansß i Wernigh, Anders Hansß i Tommedroppe, Jes Anderß i Fangell, Anders Bundhe i Salingh H. og Michil Trane i Stenløsse; disse vidnede, at de hørte og saa', at Nis Hansß havde et Sognevidne af Brille Sogn og vidnede, som forskrevet stander. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5!] Segl: 1. Bomærke. Senere til Brahesborg Godsarkiv (FLA.). [5567]

Dec. 2. Vi Hans Konge annammer Hr. Abbed, Brødre og mene Konvent i Soræ i vor Beskærmning, og stadfæster vi alle de Privilegier, som Kong Christiern vor Fader og andre Konger i Danmarch dem givet har, som de Breve, derpaa givne er, indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in monasterio Sorensi fer. 5. post Andree nostro sub secreto.

[Orig. ^asub secreto regio^a. Sorø Kl. Arkiv.] Afskr.: Sorøbogen Bl. 29 a. LDipl. [5568]

^{a—a}) Saaledes Sorøbogen.

— Vi Hans Konge annammer vore »borgemester«, Borgere og Menighed i Ringsteed i vor Beskærmelse, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger i Dannemarch dem givet har, saa at de dem nyde maa med alle deres Artikler. Thi forbyder vi *osv.* Datum in monasterio Ringstadiensi fer. 5. post f. Andreae nostro sub secreto apprehenso[!].

[Orig. Ringsted Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. [5569]

Dec. 3. Ærkebisp Johannes i Lund opretter af det af den forhenværende Dekan i Lund Laurentius Nicolai i Lunde Domkirke stiftede Alter et Præbende, hvortil han annekterer Raaby Kirke i Torna H.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 30. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 420*; Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 193.* [5570]

Dec. 4. Niels Scriffuer¹ Landstingshører i Nørjutlandh, Andhers Niels² R. af Asdall, Per Ericss³, Niels Krabbe⁴, Hartog Limbeck⁵, Jens Kooss⁶, Mates Blik⁷, Jess Blick⁸ »wepner«, Jon Jons⁹, Per Seuerens¹⁰ og Swen Liwng. Lørd. før Nicolai Dag paa Wiborg Landsting fik velbaaren Svend Henning Hansen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: velbaaren Mand Per Ericss af Vinnesløff, Nis Cristierns¹¹, Per Seuerens, Thammes i Brandstrvp, Thammes Thammes¹² i Gyrrvp, Thammes Oluff¹³ i Taffuel, Jess Hammershøff, Jon Jons¹⁴ og Lass Niels¹⁵ i Hiermen; disse vidnede, at de hørte og saa', at Henning Hansøns Lovhøringe Hr. Andhers Niels¹⁶ R. og Niels Krabbe vidnede, at H. H. havde givet ved forskrevne Landsting samme Dag 3 »loffue«, en for sig selv, en for Fru Gisell og en for Fru Elne Henningsdotther, som de ham fuldmyndig gjorde samme Dag paa Landsting, og at han gav forskrevne »loffue« med Riddermændsmænd med

sin »køn«, at han eller Fru G. eller Fru E. eller nogen paa deres Vegne har aldrig skødet eller afhændet Lass Jonsß af Øø de 3 Dele, som dem af Arv tilfaldt i 2 Gaarde, 1 i Tostrvp og 1 i Høøm i Sellandh, og aldrig de eller nogen paa deres Vegne havde givet L. J. Magt eller andre at skøde de 3 Dele bort, og aldrig L. J. var ret Ejer i de 3 Dele, og aldrig de vidste, at Hr. Jahan Oxe skulde have fanget saadant Skøde paa deres rette Arv, førend nylig, de spurgte, at Hr. Jahan skulde kendes sig ved deres Del i Gaardene. Og mælte de forskrevne »loffue oc wern« ved fuld Magt at blive. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at Henning, Fru G. og Fru E. stod Fru Anne til Valløff, Hr. Oleff Axelß Efterleverske, 1 Broderdel og 2 Søsterdele til i forskrevne 2 Gaarde i Dag paa Landstinget og ingen andre. Med vore Indsegl.

Perg. med [10!] Segl: 1. Bomærke; 2. Lxxii 23 (Banner); 4. Lv 70; 5. Lxxv 18; 6. Llxv 28; 7. Bv 22; 8. Bv 23 (*s i eef ifferf*(?)); 9. I Sigilfeltet en utydelig Figur. Oluf Axelssøn Thotts Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [5571

Dec. 7. Tingsvidne af Hal H., givet Oluf Friis Slotsfoged paa Kalø om en af hans Forældre stiftet Messe i Thwede Kirke, som ikke blev holdt.

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 3-5. Bomærker; 7. Utydeligt. Oluf Friis's Arkiv; ^asenere til Einsidelsborg Godsarkiv^a; ^b1854 af Grev A. W. Moltke til Bregentved foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Privatark., Oluf Friis). Trykt, væsentlig i nyere »Oversættelse« og ikke fejlfrit: *Aarb. udg. af Randers Amts hist. Samfund XIX. 65.* [5572

^{a-a)} Jfr. Registratur i Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLVIII; sammenlign 3243. ^{b-b)} RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. LXXV.*

Dec. 21. Deme heren Helriche bischoppe to Sleswig, unseme rade unde leuen getruwenn. Johann¹ koning. Unnse sundergen gunste touoren. Als wy gedengken unnse unnde unnses vaders sloth Steinborch upp dessen tokomenden ummeslach to losende, unnde unns darane noch etliche summen geldes gebreken, bidden darumme, gy unns unnde unnseme brodere to willen vor uns willen heten unnde lauen. Wy willen juw des ane allen juwen schaden wol entheuen unnde mit genochafftiger vorwaringe besorgen, als wy dat an juw to bringende unnser frouwen modere muntlich beuolen hebben. Juw hiirinne gutwillich erkennen laten, als wy unns des to juw genslich vorlaten. Datum an unnseme slote Koldinge ame dage Thome ap. unnder unnseme signete.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). LDipl. — Et Brev af samme Dag, hvorved Kong

Hans giver sin Moder Dronning Dorothea, der vil indløse Steinburg fra Hamburg, Sikkerhed for hendes Udlæg hertil i Indtægterne af Steinburg, er forbigaaet her ifølge de Grænser, der er fastsatte for, hvad der i nærværende Udgave medtages af Landsfyrsternes Arkiver vedrørende deres Styrelse af Holsten. [5573]

Dec. 29. Vi Hans Konge annammer Biskop Hartuig i Riibe, hans Domkirke og menige Klerkeri i Riibe Bispedømme i vor Beskærmning og stadfæster alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger i Danmarck Riiber Domkirke, ham og hans »forferne« Biskopper sstds. og hans Klerkeri givet har, og som Lunde Domkirke har, saa at han og de dem nyde skal med alle deres Artikler i Synnder og Nørre Juttlanndt, som de Breve, derpaa givet er, indeholder. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd forskrevne værdige Fader eller hans Klerkeri herimod paa »persone«, Gods, vornede, Hjon eller Tjenere i Sønnder eller Nørre Jutlandt at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Ripensi die Thomæ Cantuariensis nostro sub secreto.

[Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 31, Bb (Hansborg). LDipl. [5574]

Uvis Dag. »Anno 1484 hafver Frue Giertrud, Hr. Niels Christensens Efterleverske af Kiølbye, pantsat Bisp Niels Glob i Wiborg 2 Gaarde i Tostrup Bye i Rostrup Sogn i Hinsted Herret i Himmersøsøl, som hendiß Broder Bisp Jens i Aarhus hafde til Pant af velborn Mand Hr. Anders Nielß Ridder af Kochedal; item hafver hun pantsat Bispen en Gaard kaldet Bassebøl i Ove Sogn i samme Herret og Sysæl beliggendiß, og er det tilhobe pantsat Biskop Glob og hans Efterkommere for 100 rindske Gylden i Guld og 4 fl lybsk i gode danske Penge. Med hende hafver forseglede Oluf Mortensß Landsdom. i Nørjylland hendis kiere Svoger og hendis Søn Jens Nielsen og Thyge Jenß af Dalsgaard.«

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 336* (her med uvis Dag).] Udtog med Oluf Hermanssøn Nysteds Haand uden Kilde: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 64 S. 259. [5575]

— Hans Konge¹. In vig. s. . . . . ap. for os paa vort Retterting i Køpenhaffn i Vor Frue Kirke i »rathstolene«, nærværende . . . . .gh Nielß, Hr. Biørn Johansß, Hr. Henric Meghenstrop, Hr. Beind Biille, Oluff Mortensß, Hr. . . . . .e flere gode Mænd, var hæderlige og ærlige Mænd Hr. Mickel [Matesß Kanni]k i Køpenhaffn og Knut Matesß hans Broder, hvilke skødede paa deres egne og K. M. paa sin Husfrues Vegne Wal[borg, Gu]d til Lov og s. Pether, for deres Forældres Sjæle til hæderlig og velbyrdig Md. Doktor Eric »dæghe« i Køpenhaffn paa s. Pethers

Kirkens Vegne sstds. deres fædrene Gaard liggende paa Nørregade i s. [Pet]hers Sogn sstds. med saadanne Vilkaar, at Kirkeherren og »kirckewærghe« til s. Pethers Kirke skal give Søster Carine og Søster Margareta i s. Clare Kloster i Roskilde, som er K. M. Døtre, 1 lødige Mk. hvert Aar, s[aa læng]e d[e le]ver, og skal de deraf lade holde en evig Aartid med en vigilia og 3 Messer hvert Aar i s. Pethers Kirke, og siden en evig Messe hver Søndag for s. Pethers Alter [i] s. Pethers Kirke med forskrevne lødige Mk., naar Søster Carine og Søster Margareta baa[de] afgangne er. Item skal forskrevne Kirkeherre og »kirckewerghe« have Tilsyn til Gaarden og ham bygge og forbedre, naar Behov gøres, og holde ham ved Magt, [og s]kal de forse Messen med en skellig Dannemand til Kapellan, saa at hun bliver holden, [efter]di som det Skødebrev udviser, som Hr. M. M. og K. M. derpaa givet har [c: 5465]. Hvilket Skøde vi stadfæster, og dømmer vi s. Pethers Kirke Gaarden til, forbydende nogen dem derudi Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Sig. nostrum ad causas. Datum ut supra, teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). [5576

Uvis Dag. Nielß Bertelsenn Tinghører paa Hing H.s Ting, Hr. Chrestenn Nielsenn Sognepræst i Hee, Erich Jul i Abierg, Tommis Fasli, Jep Grønn^a og »Sette degnn«. Torsd. før^a for os og flere gode Mænd, som forskrevne Ting søgte, fik »welb.« Md. Erich Chrestensen [af] Woldbiereg et Stokkenævnd af 12 Dannemænd: Peder Andersenn, Jep Jenssen i Halby, Peder Marchordsenn, Michel Tamßen, Chrestenn Cortsensenn, Poffuel Asßersenn i Nou, Jenns Persenn i Aserup, Anders Jennß ibid., Mortenn Pederß, Jens Torsenn, Jep Gammel og Jenns Oluffsen; disse vidnede, at de aldrig havde hørt, at der var given Kære paa den Holm^b, som ligger norden fra Søgaard og vesten ved Ølstoffte wad, førend i Aar. »Wortt« Indsegl. Datum die, loco ut supra.

[Perg.^c Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 15. [5577

^a) Aaben Plads i Afskriften. ^b) I Afskriftens Overskrift betegnes Brevet som Tingsvidne »andlangendis Bredholm«. ^c) Saaledes Afskriften.

Dag? (Aar?). En Bonde i Hasseriis pantsætter Aaleborg Helliggesthus nogle Stykker Enge.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv; mulig identisk med Brev af 1490 Marts 31.] Udtog se 5133. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 33 a. *Rosenvinge, Domme II. 20.* [5578

Dag? »En gamell lagheffdth wnder Gudz aar mcdlxxxiiii, lydende, att Laurens Wiffersß aff waben hagde indwardth met lagheffdth mett riddhermendumdth och gode ðelffeygher thwo gaardhe wti forne Synderop by mett all theres tilligelse wti indmarck och wdmарck alle fiire wegne tiill marckmodhe, inthet theraff wndertagith etc.«

[Orig. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Febr. 22 (die Petri ad cathedram) mellem Axell Jull Embedsmand paa Aalborg paa Las Jensßens, Niels Persßens i Synderop og deres Medarvingers, Kronens Tjeneres, Vegne paa den ene Side og Baltzer Maltisß til Rebestrop vor Mand og Tjener og Hr. Pedher Jensß Forstander til Hospitalet i Aalborg paa den anden Side; Axell Jull fremlægger et (udateret) Stokkenævn ved 40 Aar gammelt; Modparten fremlægger nærværende Brev og Brev af 1486 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 25 a. [5579]

— Knudt Jepsen Skrædder og Borger i Aarhus erkender at have annammet en Gaard af s. Hans decollati Alter i Aarhus for sig og Arvinger mod aarlig Afgift.

[Orig. Aarhus Kapitels Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Marts 12 (die Gregorii) mellem Hr. Peder Prip Vicarius i Aarhus og Sebastian Borger sstds.; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 42 a. *Ny kirkehist. Saml. VI. 248.* [5580]

— »Ett anditt tingswitne aff forne Hald herritz ting wnder datum mcdlxxxiiii, lydende, att Syuerdt Nielsß oc hansß mettarffuinge haffue last oc kierdt aar ephther aar paa then jordtt, her Axell Lagesß aff Claußholm haffwer fraa thennom, som ligger wti Attesboll oc Gunderboll etc.«

[Orig.] Udtog se 1652. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 67 b. [5581]

— »Ett anditt tingswitne aff forne Hald herritz ting wnder datum mcdlxxxiiii, lydende, att sex siunsmendt, som Syuerdt Nielsß hagde tilkrafuit, hagde werett paa thett boell, ðom ligger østen nest op till Syuerdt Nielßens gaardt i Hjørning, oc att forne Syuerdt Nielsß oc hans ðøner aar ephther aar haffwer last oc kierdt paa forne boell oc the stycker jordt, agger oc eng, som ligger i Attesboll oc Gunderboll, oc att ðamme booll ligger i hans retthe boell oc hans reb, som er kronens retthe ledingsjordt etc.«

[Orig.] Udtog se 1652. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 67 b. [5582]

— »Ett sognewitne aff Hjørning kyrckegaardt wnder datum mcdlxxxiiii, lydende, att thett boell, som Syuerdt Nielsß oc hans metarffuinge paakiere, oc then jordt, agger oc eng, som ther tilligger bode wti Attesboll oc Gunderboll, att thett er kronens retthe ledingsjordt, som ligger i the tuo forne boll, oc huatt heller thett kom bortt till pantt eller kiøb, thett wiste the ey, heller thet wor tagitt, then tiidtt gaarden laa øde wti xxxiiii wynther, oc kronnen mysthe ðyn sckylidt etc.«

[Orig.] Udtog se 1652. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 68 a. [5583]

Dag? Joen Viffertssens Lovhævd paa en Gaard i Tolstrup, en i Kornum og en i Lyongstedt.

[Orig. Jon Viffertssøn Vifferts Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 20 (Fred. efter Sønd. cantate) mellem Fru Johanne Mogensdatter til Boller og Hr. Cresten Friis; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1494 Dag?; den sidste fremlægger Breve af 1485 Dag? og 1496 Dag?. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 103 b. *Rosenvinge, Domme I. 182.* [5584

— »Et skiødebrev wtgiffuit tiil Melfar byting wnder Gutz aar mcdlxxxiiii, lydende, at Nielss Perß Gøtß burgher i Melfardh havde weret inden tinge oc fuldt skiødt Jes Matß, for^{ne} her Thamesis fader, al sin hustrues federne deell, som hinde aff reth arff wor tilfalden i sin federne gaardt, som Hanss Lomenß hindes fader i bode, liggende i Melfar i huss, joerdt oc al sin rette tilliggelß, inthet wndertagit, tiil ewinneliig at eye, oc tilbandt for^{ne} Nielss Perß seg oc sine ret arffuinge at frii oc frelse for^{ne} Jes Matß oc hanss arffuinge samme arffue oc eigendom for huer mandz tiltal; oc wor samme eigendom logliig lagbødhet iii ting etc.«

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1541 Sept. 23 (6. fer. post Mathei ap. et evang.) mellem Hr. Thames Jens Sognepræst til Gaffuerslwnd og Nielss Søffrinß Borger i Weyle paa hans Hustrus Vegne paa den ene Side og Hanss Bang til Fielstet paa egne og Oluff Sm[i]dzs Vegne paa den anden; de første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1502 Dag?. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 111. [5585

— »Ett welbeseglede skødebriiff medtt fem helle och henngende indsegle wnder dattum mcdlxxxiiii, lydende, att ffru Karinn Nilsdatter aff Hostrup, Henrick Erickßenns epherleffuerscke, haffde solltt, skiøtt och affhenndtt fraa seg och sine arffuinge och tyll ffrue Ellßebe utti Bustrupe och hinndes arffuinge tyll euindeliig eyge Kieregaardrs hiede, som løber op tyll Kieregaardshollm, huilckenn hede Morthenn Krabe och Moenß Krabe, huis sielle Gud haffue, the tyllfornn y were hagde tyll Bustrup, att nyde och beholle tyll euindeliigh eyge, och kienndes hun seg therfor atth haffue opborritt penndinge och fulltt werdt epher hinndes fullde nøge wtti alle maade etc.«

[Orig. med 5 hængende Segl. Bustrup Godsarkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1560 Juli 16 (Tirsd. efter Knud Konges Dag) mellem Hr. Erick Krabe til Bustrup og Gregers Wlffandt til Wosborig; den sidste fremlægger Breve af 1498 Dag?, 1502 Dag? (Sandemændsbrev) og 1502 Dag? (Stokkenævn); den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1502 Dag? (Lovhævd). RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 81. [5586

— »i pergmentzbreff datum mcdlxxxiiii, lydende, att Corfits Rønnow havde soldt oc skødt fra seg oc sine arffuinge oc till Staffen Smet i Bierbo oc hans arffuinge et bierg, kaldes Høbierg, som hanss mølle paastander, oc hagde kienndes seg at haffue faadt fyllist oc fulth werdt fore oc beplichtet seg at frii hannom thet for huer mands tiltal etc.«

[Perg.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1542 Juli 3 (2. fer. post Petri et Pauli) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Morritz Emichß. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 100 b. [5587]

Dag? »Eth lagheffdzbreff medlxxxiii, lydende, att Henrick Nielß hagle indwordt met lagheffdt then gaardt och gotz i Jerloff met fiire otting jorde offuer all Jerloff marc och disligeste then gaardt i Stubdrup met alle gaardz oc godzis rette tilligelse.«

[Orig. Henrik Nielssøn Skeel (Dyre)'s Arkiv.] Udtog anført i udateret Udtog af Stadfæstelse af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Cristiernß paa sine og Henrick Nielßns Arvingers Vegne. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 120 a. [5588]

— »Twende pergments breffue, thet første aff Tørrild herritz ting wnder Guds aar medlxxxiiii, lydende, att her Anders Friis hagle indwordt met laghefftt two gaarde i Fordrup met theres tilliggelse oc mere jardt etc. Item thet andett ett tingswitne aff samme herritt lydende paa samme gaarde wnder Guds aar medlxxxix etc.«

[Pergg. Anders Friis's Arkiv.] Udtog anførte i Udtog af Stadfæstelse 1543 Apr. 18 (4. fer. post jubilate) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Fru Bodell til Harritzkie. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 130 a. [5589]

— (**Aar?**). »iiii breffue aff Jerloff herretz ting, thet første eth pergments skødebreff 1584[!]^a, lydende, at Wild Kieldß, Per Kieldß, Søffren Jonß oc Per Samsing hagle skøth Mattes Thonneß then gaardt i Stubdrup, handt i bode, met fierdel aff Stubdrop marck oc fri hannonom samme gaardt for huer mands tiltal.«

[Orig.] Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1498 Dag?, 1498 Dag? og 1504(?) Dag?) i Udtog af Stadfæstelse 1542 Juli 12 (4. fer. post Chanuti regis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Niels Matß. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 160 b. [5590]

a) Da Brevet er stadfæstet 1542, kan det ikke være af 1584; om 1484 er det rette Aar, er usikkert.

Dag? »Et skiødebreff wdgiiffuit tiill Bog herridtz ting wnder datum medlxxxiiii, liudenndis, at Hanns Skredder y Brydegaard och hanns medarffuinge haffuer skiød oc saald Jep Hennrichsønn alld thennd bondeeye, som Mortenn Benndsonn haffde.«

[Perg.] Udtog anført paa det under 428 anførte Sted, Bl. 199 b. [5591]

— Lunde Kapitel lejer Jöns Michelson i Malmöe en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 251«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 421.* [5592]

— Lunde Kapitel lejer Hans Skräddare en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 252«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 422.* [5593]

— Lunde Kapitel lejer Hemmingh Olszon et Gadehus i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 253«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 422.* [5594]

Dag? Ærkebisp Jöns lejer Oluf Bingh en Gaard paa Borneholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 254«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 422.* [5595]

— Lunde Domkirkes Værger lejer Lasze Perszon Bælingh en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 255«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 422.* [5596]

— Lunde Kapitel lejer Kort Skrapmajarer(!) en Gaard i Landz-crone.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »eod. fol.« (∩: Fol. 255). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 423.* [5597]

— Lunde Kapitel lejer Petrus Erics Præst i Hammerlöf en Gaard i Träleborgh.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 256«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 423.* [5598]

— »K. Hansis D♄., Norg. etc. udvald Konning til Sverrige, Hertug etc., fem Breve til os elskelig (saa kaldede) verdige Fader med Gud Biscop Oluf Martens samt een Deel Rigens Raad ang. at bilegge og dømme i adskillige Tvistigheder om nogle Eyendommer etc., samt en Kong Hansis Høyesterættes Dom i samme Sager. Daterede fra Anno 1484 til 1503.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (B Nr. VI.) Afskrifter efter Udtogene fra 18. Aarh.: AM. 4 to 1034 Bl. 7 a og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 4 S. 312. [5599]

— Se 3175. [5600]

— »1484. Mathiis Pedersens Gave Brev paa et Huus østen St. Botulphi Kirke givet til Vor Frue Alter i St. Povelis Kirke at messe ved.«

[Orig. (? Senere til) Aalborg Budolphis Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Registratur 1714 over Aalborg Raadstuearkiv, Afsnittet »St. Botulphi Kirke i sær vedkommende«, »Obligationer«. Thott Fol. 1175 S. 18. [5601]

— »1484 gav Jes Persen Byeskriver i Randers til Graabrødrecloster i Randers en sin tilhørende Eng (fra Byens Grave og indtil Munkedige, indtet undtagen, hvilket Stykke Eng som liggende er østen op til Byens Grave imellem Severin Strangesens Eng og Badstuveeng), som han selv i levende Live vilde beholde, men eftter hans Død tilhøre Closteret, i hvis Kirkegaard han havde udvalgt sit Leyested.«

[Orig. Randers Franciskanerkl. Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 279. [5602]

— »44. En tingsvinde paa Pindtzrøn. 1484.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 74 (under Skodborg H.). [5603]

Dag? »38. Ett tingsvinde paa Suollgaardt och j marck landd och 8 laß enng, som liger hoß Jersig marck, till Aullum kircke. Aar 1484.«
 [Orig. Avlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 151. [5604]

— Niels Hach skøder sin Part i Egholm til Eiler Hach.

[^aPerg. 1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 480.* [5605]

^a—^a) Saaledes Udtoget.

— »1484. Hr. Anders Nielsen af Asdahl Loughfed af Vendelboe Byeting, udsted af Jens Stien Foget paa Vendelboe Byeting, Peder Bang Prior i Vreløf, Anders Poulsen, Jep Pederßen Prester i Hiøring, Thomis Jenßen Vebner, Hands Knudß, Las Jenßen, Anders Madßen, Jens Svendßen, Niels Maller Raadmænd i Hiøring, Jacob Pederßen i Jonstrup, Kield Pederßen i Giurup i otte Mænds Paahørelße Thomis Jenßen i Villingshøy, Niels Madßen i Snardop, Peder Remßener, Las Stuten, Jacob Pederßen, Christen Pederßen, Erich Mogenßen, Jep Nielsen og Loughøriger Svend Skanche Borgemester i Hiøring og Thomis Svendßen i Moesbierg og indvorde sin Hovedgaard Neest med ald Hørnsted Sogn dertil undtagen det, som Kirken og Presten tilhører.«

[A. Perg.^a Anders Nielssøn Banners Arkiv.] **Aa.** Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 19 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark n. — **Ab.** Et andet Udtog anført i 5505. [5606]

^a) Saaledes Ab.

— Indulgensbrev af Boetius Petri Prior i Malmø Helligaandshus for Aghe Jepson.

[Orig. Aage Jepsøn Sparres Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klosters Breve Nr. 14. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 68; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 421.* — Et andet Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 12, Nr. 55. [5607]

— Dom, hvorved en Toft paa Borringholm lægges til en Gaard sstds., der i 1541 tilhørte Thomes Wilthfangs Hustru paa Borringholm.

[A. ^aPerg. med 7 Segl.^a — **Aa.** Udtog anført (sammen med Udtog af 5609) i Stadfæstelse 1541 Aug. 15 (Vor Frue Himmelfarts Dag) af Kongen, givet Thomes Wilthfangs Hustru.] **Aaa.** Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 249 b. Herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 197.* [5608]

^a—^a) Saaledes Aa.

— Brev af Hans Brustup Hovedsmand paa Hammershus om en Toft paa Borringholm.

[A. Beseglet^a Orig. — **Aa** og] **Aaa** se 5608, [Aa og] **Aaa**. RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 249 b. Herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 197.* [5609]

^a) Saaledes Aa.

Uden Dag. Mawens Gadh boende i Hylstrwp. Jeg kendes mig i Leje at have annammet af Hr. Abbed Oleff og alt Konvent i Sorecloster en deres Gaard i Hylstrwp, som jeg i boer, med Vilkaar, at jeg skal forskrevne Gaard bygge og forbedre, og jeg og min Husfrue Margrete skal beholde forskrevne Gaard i »beckes wore lifftiidh« uden al Udgift, for vort Gods og Rettighed, som vi havde i Gødersløff. Item skal vi selv besidde forskrevne Gaard og ham ej antvorde aandelige eller »wærdelig« Personer. Item skal vi have fri Olden til vore egne Svin, item fri Ildebrand og Bygningstømmer efter Klosters Skovfogeds »forwisningh«. Holdes disse Artikler ej, særdeles om vi fanger andre forskrevne »gardhe« at besidde, skal forskrevne Herrer i Sore være fuldmægtig til at annamme forskrevne Klosters Gaard igen »udhen« deres Klosters Eje og Forsvar. Naar jeg og forskrevne min Husfrue døde er, skal straks forskrevne Gaard igen komme fri til Sorecloster. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Petri Laurencii de Skaftteløff, Johannes[!] Andree de Kongstet, Georgii Agonis de Brængstorp et Karoli Jacobi de Alstædhe AA. Anno 1484.

Perg. [med 5 Segl]: [4[?]. Skjold med Paris-Vaaben og Hjelm (formentlig Dxl.ii 3)^a]. Sorø Kl. Arkiv (AM. VI. 16). [5610

a) Nævnt af Jens Rosenkrantz i Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 21.

— *Reg. 4789.* [A. Orig. Maristed Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. 1694: Haandskr. forfattet af Borgemester i Sæby Christen Lauridsson Rhuus († 1709), Bl. 17 a (Sæby Købstads Præstearkiv (i Sæby)). Herefter: *Hofman, Fundationer IX, Appendix til Aalborg-Stifts Fundat. S. 30* (her indirekte); »*Vendsyssel. Folk og Land*« III. 41. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: LDipl. 1472 uden Dag. — Aab. Afskr. fra 18. Aarh. (i et Hæfte af Gram betegnet: »Mig tilsendt An. 1736 in Januar. af Mag. Thomas Andrup Rectore Scholæ Sæbuanæ«): Langebeks Ekscerpter 59, »Herreder i Jylland«. — Aac. Afskr. fra 18. Aarh.: Thott Fol. 736 S. 353. — Aad. Afskr. af Sandvig, formentlig efter Aa: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 46 Nr. 13. [5611

— Vi Hans Konge annammer vore Borgemestre, Raad og Menighed i vor og Kronens Købstad Nestwedh i vor Beskærmelse, og stadfæster vi alle de Privilegier, som Kong Christiern vor Fader og andre Konger i Danmarch dem givet har, med alle deres Artikler, som de Breve, dem derpaa givne er, indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Hafniensi anno 1484.

[Orig. Næstved Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 181 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 448. [5612

Uden Dag. *Reg. 4709* (under Aar 1481). [Orig. Slesvig Domkirkes Mariæ Broderskabs Arkiv.] *Noodt, Beiträge II. 31 = Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 435* (jfr. *II. 446*). — Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIV, Hæfte: Liber fraternitatis virginis gloriosæ in ecclesia Slesvicensi (har betydelig udførligere Medlemslister end Aftrykkene, men mangler til Gengæld en Del, som disse har (*Noodt II. 45 f. = Nyrop I. 449 ff.*; dette manglende findes dog i et andet vedliggende, med Ulrik Petersens Haand skrevet Hæfte med Titel: »Dyt ys dat register der upböringhe unde uthgevinghe« etc.). [5613

— Niels Crestenson Sognepræst i Barith, Broder Jens Dieghen »gardhen« i Horsniis Kloster, Hr. Lawres Præst i Berke, Søwrin Skriwer Foged i Booler og Jes Angker i Stoby. Paa Barith Kirkegaard fik hæderlig og »welbyrd« Md. Cresten Hoolk paa Barithskof et Sognevidne af 12 Dannemænd: Henrich Morthenß i Barith, Gysstyngh i Barithole, Las Iwerß *ibid.*, Las Perß, Jes Mattesß, Knwth Roidh, Aszer i Bredh, Jahan Croogh i Roidh, Per Jenß, Thamis Diricß, Knwth Howelson i Breid og Store Jes Matson i Barithskof; hvilke vidnede, at de hørte og saa', og vitterlig er, at Jes Ibß i Bredh gav Hr. Niels Mandrop kvit for al den Bod, som »festh« var for Jes Ibß Faders Død til en Begængelse »ner«, og takkede Jes ham. Derover sagde Hr. N. M. til J. I., at han skulde være ham med til det bedste, »i men« jeg lever. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [5] Segl: 1-2, 4-5. Alle utydelige; omtr. samtidig Paaskrift: »For Jeb Eskilwnd døth.« Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [5614

— Udtog: *Falck, Samml. III. 210* og *Westphalen IV. 3190 Nr. 103; Reg. 4787*. Er 5396.

— Udtog: *Nye Danske Mag. I. 296; Reg. *7779*. Er 5400.

— *Reg. *7775*. Er en Sammenblanding af 5431 og 5488.

— Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 102; Reg. 4788*. Er 5450.

— Udtog: *Hofman, Foundationer V. 167*. Er 5474.

— Nævnt: *Kirkehist. Saml. I. 293*. Er 5491.

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 223; Reg. *7778*. Er 5541.

Brevbøger: Æbelholt: *SRD. VI. 190* (Juli 13 ell. 20), *191* (Sept. 17). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 89* (Marts 8; *ÆA. III. 184*). — Løgum: *SRD. VIII. 78* (Sept. 27).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. I. 118, 118, IV. 14*; se ogsaa 5517, 5564. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 355* (Aug. 10). — Lunde Kapitel: se 5421. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 84, 85, 87, 94, 96, 100*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 267* (Febr. 2), *316* (Marts 8; ell. Aar 1494), *300* (Marts 20; ell. Aar 1494), *309* (Apr. 29 ell. Maj 6), *301* (Maj 8), *253* (Juli 2), *292* (Juli 5), *285* (Juli 13 ell. 20), *215* (Aug. 24; ell. Aar 1487), *299* (Dec. 18; ell. Aar 1494), *343* (Dec. 18), *330* (uvis Dag), *237*, (*317* se Aar 1474); se ogsaa 5453, 5575. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 76* (Marts 11), *30* (Maj 9), *84* (Maj 13), *83* (Maj 22), *84* (Maj 27), *43* (Juni 5), *43*

(Juni 5), 66 (Juni 19; = *I.* 210), 28 (Juni 27), 20 (Juni 28), 83 (Juli 13 ell. 20), 30 (Sept. 4), 29 (Sept. 29), 16 (Nov. 6), 26 (Nov. 30), 11 (Dec. 7), 124, 128, 129, 140, 149, 159 (= *V.* 110 med Aar 1444), 162 (Aar 1497; = *V.* 114 med det vel rigtigere Aar 1484), 164 (= *V.* 116), 165 (= *V.* 118). — Aarhus Kapitel: *ÆA.* *V.* 281 (Aug. 5), 309 (Sept. 1), 310 (Okt. 18); se ogsaa 5440. — Ribe Kapitel: se 5399. — Slesvig Bisp: se 5450. — Antvorskov: *ÆA.* *IV.* 65, 126, 151, 188, 190, 200, 221, 230, 233, 240, 243, 244, 247, 250, 269 (Viborg St. Hans Kl.). — Roskilde Agnete Kl.: se 5392-93. — Skovkloster: *SRD.* *IV.* 362, 399, 403. — Maribo: *ÆA.* *III.* 273, 281. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA.* *V.* 624 (1088), 624 (956), 628 (774)?, 630 (982). — Dueholm: *ÆA.* *III.* 178, 181, 187; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA.* *II.* 103 (Aug. 24). — Gudum: *ÆA.* *III.* (222 Jan. 17 se Aar 1454), 209, 210, 211, 215. — Hundslund: *ÆA.* *III.* 21. — Mariager: *ÆA.* *V.* 649, 658, 659, 659, 674, 697, 739, 751. — Ring: *ÆA.* *I.* 229, 229. — Tvilum: *ÆA.* *II.* 61 (Maj 26). — Vestervig: *ÆA.* *III.* 135, 137, 141, 157, 162?, 164, 166. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA.* *II.* 375, 380. — Øm: *ÆA.* *I.* 168, 241, 242, 256. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA.* *I.* 176, 229, 242; se ogsaa under Aarhus Bisp Juni 19. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA.* *V.* 861, 868, 880, 880, 1052, 1075; se ogsaa 5434, 5445. — *Eline Gøyes Jordebog* 428 (Jan. 28), 150 (Febr. 1), 372 (Febr. 2), 152 (Febr. 10), 252 (Febr. 10), 99 (Febr. 14), 140 (Febr. 22), 176 (Febr. 25), 429 (Marts 15), 150 (Marts 23 ell. 30), 135 (Apr. 24), 282 (Maj 8), 150 (Juni 1), 250 (Juni 19), 158 (Juli 12 ell. 19), 116 (Juli 13), 311 (Juli 28), 429 (Aug. 5), 429 (Aug. 8), 132 (Aug. 10), 313 (Aug. 13), 430 (Aug. 15), 313 (Aug. 24), 430 (Aug. 25), 168 (Sept. 21), 253 (Okt. 10), 131 (Okt. 28), 140 (Dec. 4), 158 (Dec. 14), 128 (Dec. 16). — Axel Urup: *Hist. tidsskr. f. Skåneland II.* 261, 262. — *Adel. Brevkister* 68 (Juli 10?), 40; se ogsaa 5387, 5565.

1485.

Jan. 1. Jeg Crestiern Mwnk¹ a. w. fuldmyndig gør hæderlig og velbyrdig Md. Mauritz Nielsß »aa« Aagard ind at løse 2 Gaarde af velbyrdig Md. Per Jensß i Kosterop min Svoger, som han i Pant har af mig, den ene i Haa (5 Pd. Korn, Twe), den anden paa Hannes i Lwnd (3 Pd. Korn, Owe Olluffß); og hvad Breve som P. J. har af mig om Forsvar paa mit Gods eller paa andet lydende, dem igenkalder jeg og forbyder ham noget at bevare sig med mit Gods efter denne Dag. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Jens Nielsß² i Browestskoog, Stii Vesthenny i Holmegard, Maghens Maghensß i Gwnderstet, Malthi Nielssøn i Seberclosther, Thomes Jensß⁷ i Toffte, Thomes Tordsß⁶ i Dalssgard og Hr. Laurens Persß Sognepræst i Kettrop. Datum Aagard die circumcis. dni.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxlix 19; 2. Exviii 7 (Rotfeld); 6. Dxlv 15 (Vognsen af Hørbylund); 7. Flvii 18 (Sehested). Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA). [5615

Jan. 5. Nævnt: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV.* 410. Er 5616.

Jan. 6. Cristiern Glob Officialis til Lundegard, Anders Jensß² Byfoged i Lund, Hans Persß og Jens Fyn »borgemestere« sstds.

13. Dag Jul var vi over et venligt Minde om Skifte mellem beskeden Mands Henrick Cocks Broder, hvis Sjæl Gud have, Mechell Morthenss og Henrick Kochs Efterleverske Estrid. Da »vort« det mellem Mechell og Estrid venlig overtalet i saa Maade, at hun efter Mechell sin Bondes Broders Minde skal beholde til sig og sine Arvinger den Grund paa Lywsagade, som Henrick Cok og hun købte af Sortebrødrekloster i Lund, og derfor skal hun betale al vitterlig Gæld, som sig løber hos en mærkelig Sum Penge. Siden »skiftes« dem imellem alt andet Bolfæ, saa at Mechell lod sig »alzstinges« vel med nøje for, hvad Arvedel ham og hans Brødre tilfalde kunde efter Henric Koch, og sagde Mechell sig ville svare sine Brødre med den Del, han opbaaret har, Estrid fuldkommelig uden Skade, saa at de skal tale ham og ikke Estrid til om deres Del. Da denne »contract« efter Mechells Villie gjort var, sagde han Estrid kvit for sig og sine Brødre og Medarvinger for al ydermere Tiltale. Med vore Indsegl, efterdi Mechell havde ej selv Indsegl. Datum Lundis etc.

Perg. med [4] Segl: 1. Udslidt; 2. Flii 5; [4. »ignobile« a]. (SvRA. Perg. (nævnt *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 410* med urigtig Dag Jan. 5)). LDipl. [5616

a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.

Jan. 7. Reg. 4791*. Perg. med 1 Segl: K. 87. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 25). *Rosenvinge, Love V. 169; Kbhvns Dipl. I. 220*; Udtog: *Hvitfeld VI. 63, Fol. 987 L. 13 f. n.* — En Udfærdigelse for Helsingør, i hvilken der overalt, hvor den ovennævnte Orig. har København, i Stedet er indsat: Helsingør, men hvor Kongens Titel har den Form, som den først fik, da han i 1497 var blevet Konge i Sverige, findes i Afskr.: RA. Helsingør Bys Arkiv, Haandskr.: [Pri]vilegium civi[ta]tis Helsingorensis nova ligatura renovatum« (fra Begyndelsen af 16. Aarh.; med Overskrift: »Hær begynnes thet preuilegium, som koning Hans haffer nadelig giffuet syn indebyggære i Helsingør stadh«; Faksimile herefter af det første Blad: *L. Pedersen, Helsingør i Sundtoldstiden 1426-1857 II. 93* (med Transskription; jfr. ogsaa *sstds. S. 94*)); Gl. kgl. Saml. 4to 3161 Bl. 42 a; *sstds. 4to 3160 Bl. 30 a*; Kopi indsendt 1648 af Helsingør By: RA. Danske Kanc. (Bl. 23 a) (Afskr. efter sidstnævnte: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 39). I alle disse Afskrifter er de enkelte Artikler forsynede med Overskrifter, der angiver Indholdet, og i dem alle efterfølges Brevet af en Vedtægt af 1506 (eller i 2 af Afskrifterne ved en Fejlskrift: 1500) Marts 11, der er fastsat for København og i den Form, den har i de her nævnte Haandskrifter, ikke kan antages afskrevet efter en Original. Det er derfor (ogsaa i Betragtning af den Titel, Kongen fører i Helsingør-Udfærdigelsen) ret sandsynligt, at heller ikke Afskrifterne af Brevet af 1485 gaar tilbage til

en virkelig for Helsingør udfærdiget Orig., men at baade Brevet af 1485 og Vedtagelsen af 1506 engang er meddelte Helsingør af Øvrigheden i København. Jfr. ogsaa 1. Række Nr. 7370. [5617

Jan. 7—13. Ik [Hinri]k van Aleuelde Godsikesson knape vorkope unde vorschote mit volborde alle den, der ere vulbord hirto behoeff is, den heren Enwald[o Souen]brodere proueste [unde dem] gantsen cappittele der doemkerken to Sleßwig min ghued unde dorp Bellighe belegen in .....pele unde heerde Strukstorppe in Angelen Sleßwikesches stichtes, dar uppe wonet Peter Hennekensson, de ghift 5 mr. lubesch 10 s[chillinge], en lam, ... heidschepel haueren, Torkel Peterssen ok so vele, Peter Anderssen ok so vele, Kerstine Hanßes 3 mr. 12 schillinge, en ....., 2 [heids]chepel haueren, Jesse Nissen 3 mr. 10 schillinge, en lam unde 2 heidschepel haueren, Gregorius 30 schillinge, en lam ..... heidschepele hauere[n], ..ders Lau..... 6 schillinge, Iwer Peterssen 4 schillinge unde noch en ghued to Wesebi in deme kerspele to Hudorppe in Husbu heerde, dar nu ..... Henneke .... unde ghift 4¹/₂ mr. lubesch, vor 800 mr. unde 34 mr. lubesch, de my de [here] prouest [unde dat] gantse [cappittel to] Sleßwigh in ghelde, so to Lubeke unde Hamborch ghenge is, tho gh.... noghe heft ....., unde ik de hebbe ..... unde upgeboret unde in mine nuth ghekeret; wel..... [Bel]lighe unde en [ghued to] Wesebu mit alleme gherechte unde gherichte, hogest, middelst unde sidest, in hals [unde in] hand schal [ik] deme praueste [unde] gantßeme capittele vorschoten uppe deme dinghe, wan se my dar[to] eschet, in dem ..... inne belegghen sint. [Alle desse] artikele ..... deme heren proueste unde deme gantßen cappittele ....en medel[oueren] stede to holdende, unde wii Clawes .... Hinrik heren Johannesson, Otte .... Clawes .... unde Marquard van Aleuelde brodere Godsikesson knapen louen [deme] heren proueste unde gantßeme [cappittele] ..... to holdende. Unse inghesegele [mit] deme inghesegele des vorbenomenen Hinrikes .....na in [deme] viiff .....gesten jare in .....daghen der .... koninghe.

Medtaget Perg. (nu delvis i Smaastumper, som senere er opklæbede paa Karton, hvad der ikke altid er gjort rigtig); Plica mangler, saa at Tallet af Seglhuller ikke kan ses. Slesvig Kapitels Arkiv; ÆA. V. 521 (uden Dag, men med Aar 1485), jfr. 512 (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 43). Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 104* (med urigtigt Aar 1483). (*Reg. 4737* (ligeledes).) [5618

Jan. 11. *Reg. 4793.* Perg. med [8] Segl: 1. K. 84; 2. K. 87; 3. Ubedydelige Rester; 4. Bisp Helrik af Slesvig's; 6. Li 51; 7. Utydeligt Skjold og Hjelm; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Dronning Dorotheas Arkiv; jfr. Paategningerne bagpaa (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Nye Danske Mag. I. 300* (hvor følgende Paaskrifter, der til forskellige Tider er skrevne paa Bagsiden, er udeladte: ›Anno etc. lxxxviii ame donredage na sunte Gregorius dage betalede ik Paulus vame Santbeke den vicarien unde olderluden to sunte Peter to Lubeke v^e mr., de se my vor deme deken to Lubeke ime gerichte affwunnen, nach deme ik bekenede, dat ik van en sodane v^e mr. entfangen hadde, do ik en dessen breeff antwerde anno lxxxv; mochte my ock nicht helpen ime gerichte, dat ik ouerm jare desse v^e mr. hadde gegeuen deme praueste to Slesswiick. Alsus hebbe ik moten betalen dusent mark vor v^e mark, unde so is my desse breeff wedder geantwerdet ame donredage na Gregorii, also vorgescreuen is. — Male contentus est dominus prepositus, cui solvi v^e ante annum; male contenti sunt illi, quibus nunc iterum solvi v^e mr.; sic utrobique indignacionem reportavi et dampnum, quare de cetero in similibus caucior sim; hoc me doceat hec practica etc. — Hanc litteram ego Paulus de Santbeke presentavi domino cancellario reginali in castro Sunderborg in crastino decollacionis sancti Johannis baptiste anno etc. xc, ut cum veniret dominus prepositus Slesß ad serenissimam dominam, ipsum moveat ex parte mei et quod ipse dominus prepositus solvat domino cancellario nomine mei v^e mr. et redditus trium annorum, quolibet anno xxx mr.; quod si dominus prepositus facere recusaverit, maneat hec littera salva, donec serenissima domina per se audierit meam impeticionem et domini prepositi responsionem.‹). — Omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: ›Littera reddituum pro prima missa et fraternitate sancte Barbare in ecclesia sancti Petri.‹

[5619]

— Dronning Cristina anmoder Beynth Bylle om for Betaling at sende hende saa meget Hø eller Halm som muligt til Nyborch.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 91. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 82.*

[5620]

— Dronning Cristina anmoder Fru Ermegard, Hr. Beynth Bylles Hustru, om at bevæge hendes Mand til at sende saa meget Hø og Halm som muligt.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 91. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 83.*

[5621]

Jan. 13. Mattes Jeupß Herredsfoged i Slawelsse H., Pedher Nielsß³ Præst og Forstander til Helgegesthws i Slawelsse, Jens Byfoghet, Thorbern Persß ›borghemesthere‹, Hans Clauesß, Beynth Jensß Borgere sstds. og Jens Mikelsß af Sortorph. Torsd. efter hellig 3 Kongers Dag paa Slawelsse H.s Ting bespurgte beskeden Svend Marquardh Jeupsß Foged og Commender i Ant-

Georgii Alter i Roskyldte og mit givne Alter er. Thi lader jeg ham kvit for fornævnte Læst Korn, 2 lødige Mk. og 4 Galte. Sig. meum. Datum Nesby die Prisce.

Perg. med 1 Segl: Lxxvii 7 (*sigillu. . . h . . . . . fen*). Johan Pedersøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [5624]

Jan. 21. Ick Oleff Schutte borghere to Sleßwick vorkope unde vorschote myt willen myner husfrouwen Katerinen unde alle der jennen, der ere wille darto behoff was, deme heren Johanni Smoeck prestere, vicario in der domkerken Sleßwick, 3 mr. geldes jarliker renthe, to betalende bynnen den achtedagen Unßer vrouwen to lichtmisßen bynnen Sleßwick edder, wor yd em beqweme ys, in munthe to Lubke unde Hamborch genge van den ersten wyssersten renthe, dede kamen uthe myneme huße belegen buthen deme hogen dore twysken deme molendyke unde Matties Smedes huße, alße men uth Angelen in de stath kumpt in dat westen, vor 50 mr. lub. penninge, de my here Johan Smoeck in goder grauen munthe, alßo to Lubke unde Hamborch genge synd, betalet hefft, dede yk an myne unde myner husfrouwen nuth gekeret hebbe; unde wo yk de betalinge der renthe nicht endede, so mach here Johan Smoeck de renthe uthmanen myt gestlikeme edder werlikeme rechte, unde wes schaden he des neme, dat schal yk em wedder leggen. Ock schal yck nene meere renthe an desseme huße vorkopen, ane de 50 mr. syn ersten uthgeloset. Vortmere schal yk heren Johanni dat hûß beholden an syneme wesende, dat yd nicht vorvalle. Jodoch hebbe yk de macht beholden de 3 mr. geldes wedder to kopende, alßo dat de vorkundinge des wedderkopes schee bynnen den achtedagen Michaelis unde de betalinge des houetsummen myd aller nastanden renthe in munthe vorscreuen bynnen Sleßwick edder, wor here Johan thor stede ys, in den achtedagen Unßer vrouwen to lichtmisßen dar negest volgende vornoget sy; wo des nicht en schege, wes schaden des here Johan neme, dat schal yk eem wedder leggen. Myn ingesegel; unde wy Clawes Symensß, Michael Stubbe borghere to Sleßwick hebbe unße ingesegel ock hengt heten vor dessen breff. Screuen in deme daghe Agneten.

Perg. med [3] Segl: 1. I Sigilfeltet en vandret liggende Nøgle; omtr. samtidig Paaskrift: ›Oleff Schutte l marcarum, que reddituant iii mr. et sunt pro una missa de beata virgine semel in omni ebdomada apud sanctimonialia in Holm celebranda. Senere til Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). (Reg. *7782.) [5625]

Jan. 21. Jeg Oluff Grwbbe¹ a. w. i Sandby kendes skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Biørn Jehansß R. i Wolby 100 rinske Gylden, som nu i Siæländh gænge er, og som en Købmand en anden kan fuldt med gøre, for hvilke jeg pantsætter ham en min Gaard i Helsinghe i Løffue H. (Per Laurisß, 6 Pd. Korn og 6 Skill. Grot), for et brugeligt Pant at have, vornede i og af at sætte og Landgilde op at bære saa vel Lösningaar som alle de andre Aar. Lösning skal kyndes paa Løwe H.s Ting 2 Ting før Midsommer og 1 Ting efter, og løses siden paa Morthens Dag derefter. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Karll Saxstruppe, Laurens Knob, Hr. Niels Bremlle Sognepræst i Helstet og Per Bremlle⁴ hans Fader ibid. Datum in Wolby die Agnetis.

Perg. med [5] Segl: 1. Llxviii 30 (..*luf ieps*; Sparre); 4. Bomærke. Bjørn Johanssøn Bjørns Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [5626
a) RA. Reg. 60 S. 82.

Jan. 22. Morthen Dwæ Foged paa Nesbo Ting, Las Jahansß², Anders Blich, Anders Isk »vebner«, Per Niels i Languath, Anders Berigh, Jens Niels i Biisgardh, Morthen Falcordß³, Per Perß, Ymer, Las Lauerß i Voesth og Jes Lauerß. Lörd. før Pouls Dag paa Nesbo Ting fik beskeden Svend Las Swas et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Lauerß, Griis Boosß, Per Michelsß, Michel Nielsß, Las Matsß, Thames Grauerß, Jes Matsß og Nis Jenß; hvilke vidnede, at de har hørt, og dem vitterligt er, at den Kvinde Mayæ Skamelsdætter, som kærede Voldtægt over Per Bildh, gik af Vesløz gardh for Per Bildz »farderskwldh«; da gik Per Bildhæ og hans Svend efter hende, slog hende og drog hende og »fwllæ« hende i Per Bildz Gaard og »fwl« hende i hans Seng imod hendes Villie. Item vidnede fornævnte 8 Dannemænd, at »synæ« hun kom af hans Vold, kærede hun Vold og Voldtægt for »grandh oc grandkon i bydh och udhen bydh«, baade til Herredsting og Kirkestævne. Med »worth« Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 10[!] Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forned: 1. Kun Spor; 2. Lxiii 10 (Rød); 3-4. Utydelige; 5. I Sigilfeltet Bogstavet p(?); 6. Utydeligt; 7-9. Bomærker; 10. Utydeligt. (RA. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv E.) [5627

Jan. 30. Per Tordsß Sognepræst til Østerallingh, Jorien Seurensß Præst ibid., Anders Jwde Foged til Steenollt, Mawens Jepsß, Andhers Jepsß og Seuren Smeth⁶ ibid. Sønd. efter Pouels Dag convers. paa Østerallingh Kirkegaard fik velbyrdig Svend

Cristern Persß et Sognevidne af 12 Dannemænd paa velbyrdig Mands Vegne Lawe Broks, som var Morten Andersß i Ringh, Esbern Nielsß *ibid.*, Henric Pouelsß *ibid.*, Per Persß *ibid.*, Per Esbernsß, Anders Jepsß, Anders Jensß, Jes Sudher, Tammis Slæth i Sarewath, Jep Iwersß, Per Scredher i Dalsgardh og Eric Iwersß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Kirkegaard, at Cristern Persß adspurgte Hr. Per Sognepræst *ibid.* og menige Sognemænd, om han havde nogen Tid givet Keldh Mawensß Sognevidne paa Høffuelunde enten paa Vesterallingh Kirkegaard eller til Østeralingh. Da bad Hr. Per sig saa Gud hjælpe og Helgene, at han havde aldrig givet »noger« Sognevidne paa Høffuelunde eller nogen Præst paa hans Vegne, og aldrig hans Indsegl kom for det Brev, som Keldh Mawensß har paa Høffuelunde, og aldrig det Vidne »worth« lovlig tagen til Sognestævne for Sognepræst eller menige Sognemænd, som det burde efter Loven. Item vidnede fornævnte 12 Dannemænd, at det var dem vitterligt, at Laffue Brok og hans myndige Fogeder har ofte inden Halle H.s Ting forbudt Keeldh Mawensß eller nogen Mand at bruge Høffuelunde, og aldrig Mawens Esbernsß eller nogen paa hans Vegne fik Skøde paa Høffuelunde, og aldrig han havde Høffuelunde ukæret. Med vore Indsegl. Datum u[t] supra.

Papir med Rester af 6 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet p; 2. Utydeligt, i Sigilfeltet en Plante?; 3. I Sigilfeltet et Hjerte; 4-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet en Tang; Paaskrift med samtidig Haand: »Her Yrien saffde ney for breffuith«. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [5628

Jan. 31. Frater Olauus abbas in Sora. Noverint universi, nobilem virum Petrum Bille de Swanholff omnes pensiones nostras de bonis nostris in Dalby et Færsl[e]ff sibi conductive concessis ad datum presencium nobis persolvisse, unde ipsum pro predictis pensionibus quittum dimittimus. Datum in monasterio Sora fer. 2. ante f. purificac. Marie nostro sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. [5629

Febr. 1. Elsæ Yttis, Ytty Jenssøns Enke, og hendes Søn pantsætter Knwdh Nielssøn Præst og Vicarius i Wiborgh et Stykke Kaalgaardsjord i s. Morthens Sogn.

Medtaget Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 4 Segl]. Senere til Viborg Kapitels Arkiv? (RA.). *Dipl. Viberg. S. 66* (læs: sogn nesth østen fraa her - tagher i syn bredhæ fraa then gydhe - Per Lauwersß gaar wedhtagher och Tid.....søns, inthet untagthed, som nu for-

[scr]effwith[?] eer, ath nydhe och beholdhe i syn frii brugheligh panth i sex aar her nesth effther ko[men]dh wløsth aff ooss och ware arffuingh. Item skall oc for^{de} jordh selyes fraa oss och wore arffuingh, tha skal for^{de} her Knwdh oc hans arffuingh wære thet nesth for lighe werdh. Item tiilbyndhe wii oss oc wore arffuingh ath f[r]i oc] frelsæ for^{de} her Knwdh oc hans arffuingh for^{de} jordh, som forskrewedh tiilforn ..... mæns tiiltalæ, som kan talæ pa [med]h retthe. Item naar for^{de} jordh ..... Knwdh eller hans arffuingh, tha skal han haffue fyllesth for .... oc a..... hwadh som aff for^{de} jordh g..... Tiil widnesbyrd hengher wii wore ..... hedherlighe mæns inzel, som wii haffue ther tiilbedhet, som [ere] her Niels ..... Jens Cristiernsß caniker i Wiburgh, Oluff Jensß, Keel Andherß burgher i sam[e st]ed. [Datum] Wibergis anno domini medlxxx quinto vigilia purificationis Ma[rie]). [5630]

Febr. 8. Reg. *7784. Perg. [med 1 Segl^a.] Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 22). Hübertz, Aarhus I. 43 (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): lade thet till Aars by oc biscoop - mentz awerwærelse - om, ther skulle - Jess Cristiernsß i Nielstrupp - Jensß i Homelwor - grantzske - aff them forne for^{ne} tofft). [5631]
a) Nævnt hos Hübertz, anf. St.

Febr. 9. Kongen anmoder Bent Bilde om at skaffe ham Underhold paa Nesbyhouit i c. 8 Dage.
Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). Missiver I. 83. [5632]

Febr. 11. Trwells Persß Tingholder paa Balem Birketing, Oleff Stawersko V., Cristiern Rodh Præst til Balem Kirke, Bendit Persß og Per Trwellsß. Fred. før Fastelavn paa Balem Birketing spurgte beskeden Md. Jeb Heysß Fogeden og mene Birkemænd ad, om dem vitterligt var, at Hyerepsted Eng var Marthen Heysß sin Broder skødet og solgt inden 4 Stokke. Da vidnede 3 beskedne Dannemænd Niss Persß i Bunthee, Per Trwellsß i Hwsum og Arst Tamesß, at de hørte og saa', at den Eng, som ligger norden Bu[n]thee i Balem S., »worthe« skødet af beskeden Md. Per Høg paa fornævnte Ting Marthen Heysß for fuldt Køb og har været ukæret 50 Aar og mere. Fremdeles sagde en beskeden Md. Jon Wgel, at ham vitterligt var, »thet hadde« saa været ukæret, som forskrevet staar, 55 Aar, og aldrig »wort« givet Klage paa før i Fjor. Derpaa fik Jeb Heysß et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jenss Nisß, Jeb Nisß, Mamme Persß, Jeb Lasß, Niels Persß, Niss Jonsß, Swen Andersß, Michel Persß; hvilke vidnede, som forskrevet staar. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]. 1927 ejet af Døntist Knud Matthiesen i Sønderborg. LDipl. [5633]

Febr. 12. Bisp Carl af Odense giver Lollands gejstlige et Naadens Aar efter deres Død.

[A. ^aVelbeseglet Perg.^a Lollands Præsteskab's Arkiv; *ÆA. V. 888, 892, 906.*] Aa. Afskr. af Præsten Peder Jacobssøn Hvid 1571 i Provsten Jørgen Christiernssøns Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 8 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 414.* — Aaa. Afskr. 1616, sikkert indirekte efter Aa: SLA. Musse Herreds Provstearkiv, Herredsbog 1616-1725 Bl. 10 b. — Ufuldstændige Afskrifter: Rostgaard Fol. 53 (fra 17. Aarh.); Ny kgl. Saml. 4to 647 Bl. 36 a (formentlig af D. G. Zwergius); Kall 4to 562 (fra 18. Aarh.; sikkert efter den foregaaende); Kall Fol. 94 (fra 18. Aarh.; efter den nærmest foregaaende); Thott Fol. 730 Bl. 455 a (af Poul Rogert); LDipl. (2 Afskrifter af Langebek).

a—a) Saaledes Aa Bl. 11 a (trykt: *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 418*). [5634]

Febr. 15. Per Niels^s Herredsfoged i Sønder H., Anders Pers^s i Kiilstrop, Nis Smed i Kalingh, Ingwor Jens^s i Nødagher, Seueren Bænts^s i Æbdrop og Jes Michels^s. Tirsd. i Fastelavns Uge for os og flere Dannemænd, som Sønder H.s Ting søgte, fik beskeden Svend Per Niels^s paa velbyrdige Mands Hr. Stranghii Niels^s Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Brwn i Eylbergh, Jes Twrs^s i Stabrund, Mangnes Niels^s *ibid.*, Jes Nørgardh *ibid.*, Seueren Bænts^s i Æbdrop, Jon Twrs^s i Nødagher, Sty Bwssy og Trøgils Niels^s i Perstrop; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting 8 andre Danne-mænd: Jes Ascers^s i Høbergh, Biørn Pers^s *ibid.*, Las Olus^s, Jes Niels^s, Mates Jeibs^s, Per Niels^s, Jes Borgardh og Seueren Jeibs^s; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at det Bol, som Anders Palns^s paa boer, har ikke uden 6 Stykker Jord paa Høbergh Mark, og ej der ligger nogen rebdragen Jord til i nogen Maade. Med vore Indsegl. Datum uth supra.

Perg. med [6] Segl: 1, 3-4. Bomærker. Katholm Godsarkiv (NLA.). [5635]

Febr. 22. Vi Jeib Biskop i Børlom, Wil Friis² Provst i Thyudh, Niels Benssen Sognepræst i Hwidhberigh vesthen aa har gjort et Mageskifte med hæderlig og velbaaren Md. Hr. Eskil Niels^s af Lyungholm R. om nogle Agre, som Præstegaard i Hwidbergh S. tilhører, i saa Maade at Hr. Eskil skal have af Præstegaard[s] Mark 8 Agre, som ligger ved Medelkier; 2 af dem vender vesten til Medelkier, og 4 af de 8 ve(n)der^a norden paa Medelkier, og 2 af dem vender sønden til Medelkier; item 2 Agre vesten ved Lyungholm og 1 Ager der sønden for, som

ganger over Mølwey; item 2 Agre hos Bollers høve, den ene østen og den anden vesten til Bollers høve; item 3 Agre, som ligger sønden paa Præstegaard[s] Mark næst hos Hr. Eskils Jord. Imod disse Agre skal Hr. Niels Bænssen have til Præstegaard af Hr. Eskil Nielssens Mark 6 Agre, som ligger norden ved Isæth høv og Isæth Byggested med Isæth Fælled vesten ind til Skelsten, og 9 Agre sønder ind til Præstegaard[s] Mark og 2 Agre næst norden ved Prestehøw og 2 Agre, som vender vesten fra Prestehøw imellem baade Veje. Vore Indsegl. Datum die Petri in cathedra.

[A. ^bPerg. med [3] Segl: »Det 1. meget stødt. 2. heelt. 3. borte.«^b: 2. Lxxiii 89 (urigtig gengivet i G. 891)^c. Eskil Nielsson Høgs Arkiv; d1752 i Lyngholm Godsarkiv^d.] Afskrifter af Jon Mortensen: Aa. LDipl.; Ab. Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e (Aar 1752); Ac. RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg (Aar 1752). [5636

a) Ab, Ac: »vendher«; Aa: »vedher«. b—b) Saaledes Aa; Ab og Ac omtr. det samme. c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Friis. d—d) Saaledes Ab og Ac.

Febr. 23. Hans Konge. Hr. Erich Ottsøen R. vor Mand og Raad har nu gjort os godt Regnskab af vor Byfogedi i Randers og sammeledes Fredkøb i Judland og for alt det, som han deraf paa vore Vegne opbaaret og udgivet har, siden han det af os annammede, og til denne Dag. Thi lader vi ham kvit for alt Krav for forskrevne Byfogedi og Fredkøb. Datum in castro nostro Hadersleff fer. 4. 4 temporum post invocavit nostro sub signeto.

[aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 26).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [5637

a—a) Saaledes LDipl.

Febr. 24. Palli Bredal¹ Tingholder i Vedel, Jep Seurenß² Borgemester, Nis Twß, Jes Vinter, Lass Crestenß⁵, Henrich Skøth og Seurin Jonß Raadmænd sstds. Torsd. paa Mathie Dag i Faste ap. fik paa Vedel Byting velbyrdig Md. Claus Brøske et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Twß, Lass Crestenß, Henrich Skøt, Iwer Perß Raadmænd i Vedel, Per Lilfrøsth, Per Smed, Nis Lasß »borgher« sstds. og Per Iwerß i Vilstrup; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at den Eng vesten Vedel, som kaldes Rotzkier, fra Snoogbro, til Gødis vad vedtager, og alt det, som er sønden Adelvej og ned til den nørre Aa, hører til Kiersgaard og har ligget til Kieldkier i 40 Aar og mere. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at Lass Tymmerman,

som var Borger i Vedel, havde den Del af den fornævnte Eng i Pant, som ligger fra den Bæk, som Skel er imellem Klosters Skov og Wre skoff, og indtil Gødis vad, af Jes Jebß i Kieldkier, hvis Sjæl Gud naade, og efter Lass Tymmermans Tid brugte Jes Twß, som og var Borger i Vedel, fornævnte Del af Engen, og siden brugte Jep Skredher, som og var Borger i Vedel, den samme Del sin Tid ud, og de havde den af dem, som Kieldkier i Væрге havde. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke (s **palli ienfon**); 2-7. Bomærker. Claus Bryskes Arkiv (RA.). [5638

Marts 3. Reg. *7785. Perg. med [9a] Segl: 1-5. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 21). *Hübertz, Aarhus I. 44* (læs: *mcclxxxquinto* then - *Lucii pape et - thel wor - aldrigh andhel haffue - appensa. Datum anno. die et loco quibus supra*). [5639
a) Ifølge *Hübertz, anf. St.* var alle Segl da bevarede.

Marts 4. Lucii Dag i Faste gjordes en venlig Endragt imellem beskeden Md. Jep Scalæ paa sin Husfrues Birgittis Vegne og hendes Søstersønner Mongs Køniksß og Claws Køniksß Brødre paa deres Moders Vegne Citzæ, Mongs Fugls Efterleverske, hvis Sjæl Gud naade, overværende og tilbedende for ydermere »sem-mæ« Skyld næste Frænder og Venner, som bedst af vidste; beskeden Mænd Jes Fugll deres Farbrodersøn i Ølby, Jes Gremmersß deres »nær sysckenæ barn« og Jes Persß *ibid.*, som har deres Fadersøster, var alle mødte om Trætte, dem imellem var, først om den Købedel, »ther« Kønikæ Clausß købte en Trediepart i en Gaard i Ølby i Forbud, som der til Tinge paa gjort var; item at Birgtæ sad længer i den Gaard end deres Moder Citzæ; item taledes om Birgtis Bryllupskost. Disse Sager er alle af fornævnte Frænder og Venner paa baade Sider med Venskab død mælt med saa Skel, at Jep Scalæ skal give Mongs og Claws Køniksß hver 1 Pd. Byg i Efterhøst nu kommeskullende, og siden skal Mongs og Claws Køniksß til evindeligt Eje nyde lige Halvdelen med Jep Scalæ i baade de Gaarde i Ølby, den ene der, som Oluff Olsß i boer, og den anden der, som Citzæ Raskis i boer. Og bepligter jeg Jep Scolæ mig at holde lige Halvdelen af Herskabs Tynge med Mongs og Claws af de 2 Gaarde. Jeg Jep Scolæ lader hænge mit Indsegl for dette Brev med flere Dannemænds Indsegl »tilbedinde« udover disse Kontrakter baade ens lydende, og de gamle Breve død mælt, som er Mongs og Claws Køniksß, Dinss Skriffuere og Niels Skaghe »burgere« i Køghe. Givet i Køghe Dag og Aar, som for stander.

Perg. med [5] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst.; 3. Bomærke. (Lunds UB., »Permebref. Lindfors'ska donationen«.) [5640]

Marts 8. Borgemestre og Raadmænd i Aarss med Almuens Samtykke slutter Forlig med Bisp Eyler i Aarss og hans Kapitel om Aarsses Mark og Fægang.

[^aPerg. med 10 Segl.^a Aarhus Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 308*, jfr. 1293.] Optaget i Stadfæstelse 1530 Jan. 6 (die trium regum) af Frederik I, givet Bisp Offue Bilde til Aarhus. RA. Fred. I.s danske Reg. 1524-32 Bl. 216 a. — Herefter: RA. Reg. o. a. L. 3 Bl. 74 b. Herefter: *Fred. I.s danske Registr. S. 242*. — Afskr. efter sidstnævnte Afskr.: RA. Reg. o. a. L. 2 S. 104. — Afskr. fra 17. Aarh. (uvist, om efter Originalen ell. Stadfæstelsen): Ny kgl. Saml. Fol. 754 Bl. 234 b. [5641]

a—a) Saaledes *ÆA. V. 308*.

— *Reg. *7786*. Perg. med [13] Segl: [1-2. Bispens og Kapitlets^a]; 3. Lxxxiv 29 (Brock); 5. Cxvi 8; 7. Lxii 9; 8. Fxliii 24 (Lange); 9. Lv 22 (Munk). Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 23). *Hübertz, Aarhus I. 46* (læs: biscoper och - heræ konings - Jens thøm giordhe - æn[dh]e paa. [5642]

a) Nævnte hos *Hübertz, anf. St.*: »med Bispens, Kapitlets og 9 andre Segl«.

Marts 14. Jeg Swend Torberns¹ af Traanholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Biskop i Aars og hans Arvinger 28 lub. Mk. danske Penge, som gænge er i Nørjutlandh, Sølv mønt, og 6 rinske Gylden, som han mig nu laant har, for hvilke 28 lub. Mk. og 6 rinske Gylden jeg forhøjer ham det Pant i den Gaard i Dolmer i Nørre H., som han af mig tilforn i Pant havde, som de aabne Breve, derpaa givne er, lyder, [c: 5103, 5264, 5296, 5408] med alle Vilkaar, som de Breve indeholder. Naar mig lyster Gaarden igen at løse, skal og forskrevne Sum Penge følge de andre Summer Penge, som de andre Breve udviser. Medb. af andre beskedne Mænd Claus Pers², Jes Matis³ »borgemestære« i Aars og Jes Scriffuer⁴ Byfoged ibid. Datum fer. 2. post dnicam. letare.

Perg. med [4] Segl: 1. Hxl 14 (Udson); 3. Bomærke; 4. Bomærke (nu løst vedliggende). Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. 1482 Okt. 30 (ufuldstændig). [5643]

Marts 17. Tvy Morthens¹ Foged, Niels Cristens² Præst i Stuber Kloster, Jes Mwnk i Bordbere, Cristen Jens³ i Eysingh, Nis Storem, Per^a Las⁴ og Symen Cløver. Torsd. efter Gregorii Dag paa Ging H.s Ting fremledte velbyrdig Md. Hr. Ib Vin Kantor i Ripæ 24[!] Dannemænd af de ældste og bedste: Nis Jens⁵ i Sale, Posk Cristens⁶, Nis Per⁷ i Sale, Per Las⁸, Per Pal⁹, Jes Mwnk, Nis Storem, Nis Smith, Jep K[?]wholem, Nis

Jenß i Aal, Cristen Jenß i Eysingh, Severen Smith, Torsthen Perß, Cristen Lygardh, Cristen Andhersß, Povel Cristenß, Clemeth Matsß, Jes Villatsß, Andherss Smith, Knuth[?] Nielsß, Erig Tygesß, Nis Perß i Sale og Andhers Laurensß i Agerbek; hvilke vidnede, Swenstrop Mark fra Marsbek til Søvel Bæk er Kapitels fri Enemærke og har været det i 50 Aar og mere ukært; at nogen kommer med gamle Breve, der siger vi intet om. Med »vorth« Indsegl. Datum wt supra.

Perg. [med 7 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Stockenenfft paa guodtz udi Sael udi 1 aar, hwre langt Swenstrup marck naar«. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 411* (RA.). LDipl. 1489 Marts 19. [5644]

a) Orig. gentager: Per.

Marts 17. *Reg. *7787.* Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke (s rotger ... *lavæfen* (?)); 3-7. Bomærker (3. i Skjold). (RA. Helsingør (Tillæg.) *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 17.* [5645]

Marts 19. *Reg. *7788.* Perg. med [5] Segl: 1. Fxx 2; 5. Hviii 4. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 160.* [5646]

Marts 20. Udtog: *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 144.* Er 5434.

Marts 21. Henningh Skomager Raadmand i Halmstadh. Jeg giver med min Husfrues Lucia Pedersdåtters Samtykke for vore Sjæles Bistand og Gavn til s. Erichs Alter i Halmstads Bykirke et Hus og en Jordkælder derunder bygget med Grund og Jord liggende østen næst Thrulß Schreddares Gaard, med saadant Skel, at forskrevne Alters »forstående« og Oldermænd skal lade der en Messe for, en Dag i hver Uge om Aaret; hvilke Hus og Kælder jeg skøder fra mig og min Husfrue til s. Erichs Alter. Vorder nogen af min eller min Husfrues Slægt Præster, skal de være næst at have »thide messe« for den Leje, som gives af forskrevne Hus. Item skal forskrevne Alters Oldermænd og »forstående« holde forskrevne Hus og Kælder ved Magt med Tag og anden Forbedring og ej have Magt at afhænde eller bortsælge det fra forskrevne Alter. Sig. meum cum sig. honorabilis et discrete[!] virorum domine[!] Gerekni Johannis ecclesie Halmstadiensis pastor[!] necnon Pauli Petri et Andree Nicholai præconsulum[!] ibid. Datum Halmstadh fer. 2. ante f. annunciat. Mariæ.

[Perg.^a Halmstad Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 593. [5647]

a) Saaledes Afskriften.

Marts 21. Kongen anmoder Benct Bilde om at sørge for Mad, Øl og Hestefoder til at underholde ham med paa Nesbyhoffuet nogle Nætter.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 84.* [5648]

Marts 22. Dronning Dorothea anmoder Bent Bille om at give 2 af hendes Tjenere Mad og Øl og at skaffe dem Vogne til Nyborg.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 83. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 84.* [5649]

Marts 25. Olaff Morthenß Biskop i Roskylde. Velbyrdig Md. Hr. Henrick Meyensterop R. har nu fornøjet os alt det Landgilde, som han os pligtig er aarlig at give efter hans Brevs Lydelse af Ffretzgardh og de Len, han af os dertil har, fra det første at han forskrevne Gaard og Len i Værge fik, og indtil denne Dag. Thi lader vi ham kvit for ydermere Krav derfor. Secretum nostrum. Datum Roskyldis in festo annunciac. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (AM. VI. 17). [5650]

— Dorothea koningynne. Wy hebben unsen undersaten Jes und Iwer Mattißen gebroderen sodanen hoff Lunding und andere gudere, alße ere vader Mattis Jensen de van unseme seligen ohme heren Alffe tho Sleswick hertogen vor jarlick gelt und swine na ludt sines breues eme und sinen eruen darup gegeuen in besittinge uppe deme Nesse gehatt hefftt, to besittende gegunnett, ock sodanen breff ene van dem hernn Alffe darup vorsegeltt und gegeuen bestedigen, beholtlich uns alles, des sick hertoge Aleff in den guderen hefftt beholden. Ock hebben wy en uppe deme gude 2 huße tho buwende vorlouett, daraff uns tho geuende na ludt des hertogen Alffes breues. Wy hebben unße signete heten hengen an deßen breff. Gegeuen uppe unßeme slathe Hadersleuen am dage Unser frouwen anunctiac.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 12 (Hansborg). [5651]

Marts 26. Kongen tilskriver Bent Bille om sin og sin Moders forestaaende Ankomst til Nesbyhoffuet.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 85.* [5652]

— Kongen tilskriver Bent Bille om sin og sin Moders forestaaende Ankomst til Othens.

Beskadiget Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 85.* [5653]

Marts 28. Kongen sender Bent Bille nogle Breve og anmoder ham om straks at sende dem videre til Adressaterne.

Papir med i endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA). *Missiver I. 86.* [5654

Marts 31. Vi Hans Konge tager vore Borgemestre, Raadmænd, Borgere og Menighed i vor og Kronens Købstad Bogense i vor Beskærmning og stadfæster dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger i Danmarck dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Ottoniensi ^adie coene dni.^a nostro sub secreto præsentibus appenso.

[A. Orig. Bogense Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Kall 4to 471 S. 103 (formodentlig efter Orig.; i ethvert Fald har Afskriften jævnlig eftertegnede (altsaa uopløste) Forkortelser, og en i samme Haandskrift S. 101 indført Afskr. af et Privilegium for den samme By af 1445 Febr. 23 (1. Række Nr. 7479) tilstræber øjensynlig i sine Slutningslinier at give et Faksimile af sin Original). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 563. — Ac. Kort Udtog i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). [5655

a—a) Ab: Skiertorsdag.

Apr. 4. Lasse Mogenßen Lensmand i Morß, Jenß^a Sueningsøn Foged paa Szynder H.s Ting, Andertz Mogensen af Moutrup, Chresten ^bKaaß »vebner«^b, Iffuer Biørren, Henning i Rachebye, Frende i Korderup og Nielß Berttelßøn i Aßelß. ^cMand. efter Paaskedag paa forskrevne Ting fik »velbr.« Md. Nielß Krabbe af Veyerßløfgaard et Herredsvidne af 24 Danne-mænd: Henning i Rachebye, Peder Jonßen^d i Liørßløf, Frende i Korderup, Anderß Lauridßen i Fredtz, Chresten Anderßen, Jenß^a Anderßen, Søren Henningsøn, Nielß Madtzen i Reedßed^e, Jenß^a Nielßøn, Nielß^a Lauridzøn i Fredtz, Nielß^f Nielßen i Ørendrup, Niß^g Chrestenßøn i Vilß, Martten^h Pederßøn *ibid.*, Velladtz i Nebel, Peder Hommeløl, Nielßⁱ Jenßen i Fredtz, Iffuer Biørren, Boe Meckelßen, Jep Smed, Jenß^a Pouelßøn, Peder Simmonsøn i Vitterup, Niß Berttelßen i Aßelß, Mogenß Lauridßen og Nielß Pederßen i Liørßløf; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at al den Ejendom, Nielß Krabbe^j til Veyerßløfgaard og Veyerßløff By, er og har været i Nielß Krabbeß Værge og hans Forældres i 40 Aar og meget mere ukært, og aldrig der var givet nogen Kære paa^k førend nu^l, ^mBiskop Ib^m kærede derpaa. Item vidnede forskrevne Danne-mænd, at den »stug«ⁿ, som Nielß^o Krabbe ^pvesten ved^o Veyerßløf, som ^qBiskop Ib^q kærede paa, har^r og været i Nielß Krabbeß og

hans Forældres Væрге i 40 Aar og mere i rolig Hævd til nu, »Biskop Ib« kærede derpaa, og er forskrevne »stug«ⁿ indstenet, som »stug«ⁿ bør at være efter Loven, og kendtes Niels Krabbe ved sin »stug«^s, førend Sandemænd svor 'Markeskel imellem Sindberig og Veyerbløf, og »vonde sin stug«, førend Sandemænd svor, som Loven udviser^t. Item vidnede forskrevne Danne-mænd, at Niels Krabbe's Lovhævd var lovlig tilbuden paa Sønder H.s Ting, førend han gjorde sin Lovhævd, og var han funden til sin Lovhævd og »rettelig medfaret«. »Med »vort indtzege« hængende for dette Brev. Datum ut supra.«

[A. Perg. w Vejerslevgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv.] Aa. Afskr. 1683, atteret af Sten Hondorff, »saaledes som jeg dett aff dend gamle skrift kunde udfinde och forstaa«. RA. Rtk., Dokum. ang. Skatterestancer af Gaarde i Aalborg og Viborg Stifter 1682 ff., Vejerslevgaard. — Ab. Afskr., formentlig omtr. fra samme Tid som Aa, atteret af Jørgen . . . . . og J. S. Due. Sstds. — Ac. Afskr. (beslægtet med Ab) fra 2. Halvdel af 17. Aarh.; Paaskrift bagpaa: »Mage ved dete komb til Kiøbenhaffn«. LDipl. 1484 Apr. 19. [5656

a) Ab, Ac: Jep. b—b) Ab, Ac: Paasche i Vtepne. c) Herefter: Aa: »aar efter Gudtz byrd it tusind fire hundrede firesindstifue og femb«; Ab, Ac: »aar efter Gudtz biurd 1484«. d) Ab: Jenløen; Ac: Jensen. e) Ab: Estrup; Ac: Edsterop. f) Ab: Niū; Ac: Nes. g) Ab: Niēlū; Ac: Niels. h) Ab: Madtz; Ac: Madz. i) Ab: Neū; Ac: Nes. j) I Aa er her ladit Plads aaben til et Ord; Ab: »Krabbeū en deel«; Ac: »Krabis endel«. k) Ab, Ac: »offuer«. l) Mangler i Ab, Ac. m—m) Ac: »bistrop Gerd«. n) Ab, Ac: »steening«. o—o) Ab: »Krabbū en deel viiste var«; Ac: »Krabe endeel viste vaar«. p) I Aa synes her at være ladit Plads aaben til et Ord. q—q) Ac: »bistrop Grd«. r) Ab: »hafde«. s—s) Ab, Ac: »wdi sin stening«. t—t) Ab: »som loulig nefnediū«; Ac: »som loulig nefnis«. u—u) Ab: »det lige med sandt«; Ac: »dete lige med sandt«. v—v) Ab, Ac: »Dete stadfeester vi vnderhengende for ne tiid brefueū (Ac: breffuets) datum«. w) Saaledes Aa.

Apr. 6. Biørn Eric's¹. Det Køb og Skøde er med min fulde Villie, som min Broder Claws Eric's gjort har ærlig og velbyrdig Md. Hr. Beent Bille R. paa 2 mine Gaarde i Jwotland, den ene i Piestet By og S. i Høneborgh H. (Hans, 2 lub. Mk.), den anden i Butterop i Odense S. i Bieri H. (Llas Niels's, 6 Ørte Korn, 1 Fjerding Smør), hvilke Køb og Skøde jeg stadfæster efter det Købebrevs Lydelse, som C. E. ham derpaa givet har, og kendes mig ingen ydermere Rettighed at have i Gaardene. Mit Indsegl. Datum Otonie fer. 4. pasche.

Perg. med 1 Segl: Civ 19 (Bjørn). Bent Billes Arkiv (RA.). [5657

— Brudst. i nyere »Oversættelse«: *Mollerup, Bille-Ættens Hist. I. 229.* Er 1485 Aug. 6.

Apr. II. Brudst. i nyere »Oversættelse«: *Mollerup, Bille-Ættens Hist. I. 229.* Er 1485 Aug. 8.

Apr. 13. Jep Orm Byfoged i Roskilde, Mester Hans Bertel's Kannik, Knut Brwn Kapellan til s. Mikeldz Kirke, Olaff Jeip's

Borgemester, Hans Guldsmeth og Hans Kortß Raadmænd sstds. Onsd. efter dnica. quasimodogeniti paa Roskildhe Byting skødede beskeden Md. Clemit Jensß Raadmand i Roskilde Hr. Henrik Clausß Sognepræst i Jersye en hans fædrene Gaard med Hus og Jord, som han havde her i Roskilde liggende i s. Powels Sogn norden næst Kongens Hærstræde, og er den Jord lang i Nør og Sønder paa den østre Side »sywsynnetiwghe« og 8 Alen siælenske og paa den vestre Side »sywsynetiwighe« og 12 Alen siælenske, og er fornævnte Jord bred ud til Kongens Hærstræde 26 Alen siælenske et »koortere mynne«, og 23 Alen siælenske midt i Gaarden og 19^{1/2} Alen siælenske paa den nørre Ende til »bordygheit«. For hvilken Gaard Clemit Jensß kendtes sig at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Henrik Clausß, saa at han takkede ham for god Betaling. Item skødede Clemit Jensß Hr. Henrik Clausß 2 Væggerum oppe i Gaarden, Hus og ikke Jord, som nu stander paa s. Powels Jord. Og var det Skøde »stad-fæst« af Kongens Foged og siden af alle Tingbænke, og ingen Gensigelse var derimod. Med vore Indsegl med Clemit Jensß² Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke; 7. Utydeligt Skjold. (AM. XXVII. 7.)

[5658

Apr. 15. Niels Biskop i Wiborgh, Loduigh Nielsß R., Oluff Morthensß, Las Maghensß, Oluff Persß og Maghens Maghensß. Som vi var tilnævnte i Københaffn af Boo Høgs Arvinger i vor naadige Herres Nærværelse Samfrænder at være om Arv og Skifte efter gamle Hr. Bo Høgs Arvinger imellem Hr. Eskil Nielsß af Lywngholm, Hr. Niels Persß og hans Medarvinger og Bo Høgs Arvinger, da var de her i Dag for os paa alle Sider, og havde dog Hr. Eskill eller Hr. Niels Persß ingen af deres Samfrænder til Stede, som de dertil nævnt havde, men gav os aldeles Fuldmagt paa alle Sider til Minde og Rette, at hvad som vi dem sagde imellem, der vilde de vel nøjes med paa alle Sider. Da med alle deres Samtykke tog vi til os disse gode Mænd, som da til Stede var: Ywer Ericksß, Mygh Spendh, Sty Westeni og Jens Nielsß, og efter Tiltale og Gensvar sagde vi dem saa imellem for en god Minde næst Retten til evig Tid, at Boo Høgs Arvinger skal have Tanderup og Gammelstrup med alt andet Gods, som Boo Høgh i Værgen havde og hans Arvinger endnu har; og hvad Gods som Boo Høgh eller hans Forældre havde skødet, solgt eller afhændet, skal ej nogen af hans Arvinger komme til Skade og aldrig derfor deles. Sammeledes skal Hr.

Eskill Nielsß og Hr. Niels Persß og Hr. Niels Persßns Medarvinger have alt det Gods, som Hr. Eskils Moder og Hr. Niels Persßns »oldmodher« i Væрге havde og Hr. Eskel og Hr. Niels Persß og hans Medarvinger endnu i Væрге har, og hvad Gods Hr. Eskils Moder, Hr. Niels Persßns »oldmodher« eller andre deres Forældre eller de selv har skødet, solgt eller afhændet, skal og være dem uden al Skade og ej heller derfor deles. Og herpaa skal de med deres Indsegl hængende for dette Brev gøre hverandre fuld Afkald om al gamle Hr. Boo Høgs Arvingers Arv, Gods, Gæld, Tiltale, Tæring, Opbørsel og Skifte, som dem og deres Forældre imellem været har til denne Dag, og aldrig op at drages. Hvilke »dettinge« og Minde næst Retten vi Eskil Nielsß R. paa Lywngholm paa mine egne Vegne, Hr. Niels Persß paa mine og mine Medarvingers Vegne, Erick Tymsß og Niels Krabbe paa vore Hustruers Vegne og Katherine Boosdatther paa mine egne Vegne har stadfæstet og gjort hverandre fuld Afkald og lader hverandre kvitte for al gamle Hr. Boo Høgs Arvingers Arv, Gods, Gæld, Tiltale, Tæring, Opbørsel og Skifte, som os og vore Forældre imellem været har til denne Dag. Vore Indsegl med forskrevne Samfrænders og gode Mænds Indsegl. Datum Vibergie fer. 6. post dnicam. quasimodogeniti.

Perg. [med 15 Segl]. 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Bo Høg d. æ.'s Arkiv). [5659]

Apr. 18. Hans¹ Konge. Henrich Dringenberg vor Møntmester i Malmøge har nu ladet gøre os her med hans Skriver Pawel Jude Regnskab af alt det, han paa vore Vegne opbaaret og udgivet har af vor Told, Byfogedi og Mønt i Malmøge siden Vor Frue Dag assumpt. og til Mortens Dag næst forleden, som man skrev »anno etc. lxxxquarto«, saa at os derom vel »at nøies«. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav for forskrevne Told, Byfogedi og Mønt efter hans Regnskabsbogs Udviselse. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 2. post dnicam. misericordia dni. nostro sub signeto.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Henrik Dringenbergs Arkiv (Rostocks Ratsarchiv). LDipl. [5660]

Apr. 19. Vi Hans¹ Konge annammer vore Borgemestre, Raad, Borgere og Menighed i Horsnes i vor Beskærming og stadfæ[ster] dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck dem givet har. Item beretter forskrevne vore Borgere, at de stævnes af Byen og i anden Ret, naar de

vil pleje Ret i Byen; har vi nu givet dem saadanne Privilegier, at de ej skal stævnes af Byen i nogen anden Ret, men deri nyde saadan Frihed, som vore Borgere i Wiborg har. Og sammeledes tillader vi, at de maa Magt have at sætte Sandemænd der i Byen, som dertil nyttelige er, efterdi som af Arild Sædvane været har og i andre Købstæder i Judland gøres. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. post dnicam. misericordia dni., anno regni nostri Dacie 3., nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Horsens Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 b). [5661

Apr. 19. Andhers Mortenss Herredsfoged paa Tørstingh H.s Ting, Esky Pugæ i Hodskoff, Andhers Skrædher i Gamelsrop, Per Lasß i Rengh og Las Lawersß *ibid.* Tirsd. før jubilate Deo fik paa Tø[r]stingh H.s Ting beskedne Mænd Erik Iversß i Løvydh og Tarsten Tammissß et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Esky Pvgæ i Hodskoff, Per Lasß i Rengh, Nis Lasß, Las Lawersß *ibid.*, Per Swensß, Nis Tammissß i Vinningh og Jes Tammissß *ibid.*; disse vidnede, at de saa' og hørte, at Terkell Terkelsß i Boryngh 3 Ting til Tørstingh H.s Ting har lovbuden alt sit Arvegods i Tørstingh H., som han havde arvet efter Fader og Moder, som er en Broderdel i den Gaard i Davdingh, som Las Pygh i boer, en Broderdel i Løvidh baade i Skov og Mark, en Broderdel i Lalsybyæri i det Skovsdel, en Broderdel i Rysum baade i Skov og Mark og alt hans Arvegods i Tørstingh H. Dette Gods tilbandt Terkell Terkelsß sig at fri E. I. i Løvidh og Tarsten Tammissß *ibid.*, hvilket Gods han solgte og skødede E. I. og Tarsthen Tamisß paa Tørstingh H.s Ting. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med 5 Segl: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker; 4-5. Utydelige. Senere til Matrup Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

a) RA. Reg. 60 S. 257.

[5662

— Udtog: *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 144.* Er 5445.

Apr. 21. *Saml. til jydsk Hist. VIII. 308.* Se 1485 Apr. 28.

Apr. 22. Reg. *7790. Perg. [med 5 Segl]. Henrik Dringenbergs Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 150* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [5663

Apr. 23. Bisp Hartuic af Rype giver til Fordel for Wethrum Sognepræst Afkald paa det Gods, der er givet til Westhrum Kirke for Gudstjeneste.

Perg. med 1 Segl: G. 823. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 70.* [5664

Apr. 25. Testamente af Hinrick Kopke Raadmand i Borch paa Vemeren.

Perg. (udskaaret foroven). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 38). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 57.* [5665

Apr. 27. Vi Hans Konge annammer vore Borgemestre, Raad, Borgere og Menighed i Presstøø i vor Beskærmning og stadfæster dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck dem givet har, saa at de dem nyde skal med alle deres Artikler, som de Breve, dem derpaa givne er, indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Roschildensi fer. 4. post dnicam. jubilate, regni nostri Dacie anno 3., nostro sub secreto.

Ad mandatum Dn. regis.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Præstø Bys Arkiv.] Afskr. af Langebek 1744: LDipl. — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. 4to 662 c (af Langebek, atterteret af ham selv 1744 Sept. 4); Kall 4to 471 S. 93 (fra c. 1700, formentlig af Præsten Peder Jacobssøn Winsløw); Kall Fol. 52 (fra 18. Aarh.). — Trykt i nyere »Oversættelse«, uden Dag og i det hele ikke helt fuldstændig: *N. V. Nielsen, Præstø Købstads og Klosters Hist. S. 446.* [5666
a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 28. Tingsvidne af Hollebergh H., givet Eggerth Vestenny, at Sandemænd gjorde Markeskel mellem Skødhsz Mark og Kolbek Mark og mellem Sølfsteen og Kolbek Mark.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 796; 3. Utydeligt; 4. I Sigilfeltet en Kalk; 5. Skjold, hvori en Ibskal; 7. Utydeligt; 8. Bomærke. Senere til Bidstrup Godsarkiv (RA.). *Saml. til jydsk Hist. VIII. 308* (Orig. har i Dateringen et Hul mellem nest og sancti Georgi; en Afskr. fra 18. Aarh. i NLA. Bidstrup Godsarkiv, »Protocoll bestaaende af 1560 pagina« S. 960-65 har: »næst efter s. Georgii«). [5667

Maj 2. Jeop Jenssøn Byfoged i Malmøghe m. fl. giver Mester Jens Agessøn Kannik i Lund paa Domkirkens Vegne Indførsel i en Bod ved Raadhuset (i Malmø), som Erick Olssøn af Ooreby i Laalandh havde i Væрге.

Perg. med [7] Segl: 1. Kiv 4 (Baad af Lolland); 3. Bomærke (*s* ~~staf~~en ~~peder~~fen); 4-7. Bomærker. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 424.* [5668

— Forlig mellem Hr. Hans van Aleuelden og Kapitlets Tjener i Knudt.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's

Ekscerpter Bd. VII Bl. 150 a og Bd. LXX b, XIII e 9 b. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [5669]

Maj 2. Vidne af Køpmanhauen Byting, at Peder Karlsen skødede Henric Dringenberg Møntmester i Malmø en Jord norden Lederstredet i Køpmanhaffn.

Perg. [med 7 Segl: 1. Nævnt af Plesner i LDipl.]. Henrik Dringenbergs Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 192.* [5670]

Maj 3. Nis Jenss Foged paa Synnerlyng H.s Ting, Nis Brwn Kannik i Wiburg, Per Pabe i Arup, Morthen Gested i Hammershøff, Jon Jonsß i Werom, Owe Persß i Worning, Pouel Lasß sstds. og Mates Lasß i Lesten. Tirsd. efter Walburgis Dag paa Synnerlyng H.s Ting fik velbyrdig Md. Olluff Sommer i Gennerup et fuldt Tingsvidne af 8 beskedne Danne-mænd: Per Pabe i Arup, Jes Michelsß i Korning, Per Holmgard i Holme, Tord i Mollerup, Jes Nielsß i Hammershøff, Jes Wingi sstds., Marten Michelß sstds. og Pouel Lasß i Worning; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Sandemænd i fornævnte Herred paa fornævnte Ting og Dag kundgjorde, at som de tilforn var tilkrævede af Kapitel i Wiburg at skille om Ejendom paa Wenning Mark mellem Kapitlet paa s. Kelds Gaards Vegne og fornævnte O. S., saa havde de været paa Marken og gjort deres Tog, og blandt den Ejendom, som Sandemændene svor om, kundgjorde de, at de havde svoret O. S. til et »stug jord« ved Greebdall, som begyndes østen ved et Sigefald næst ved s. Kelds Jord og saa op paa Bjærget, til de andre Agre vender, som nu er »eggært«, og saa øster ad over Bækken op paa det næste Bjærg. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. med [8] Segl: 4. Bomærke. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv; anført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 9^a (Arkivet paa Sierhagen i Holsten). [5671]

a—a) Thott Fol. 735 S. 26 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1499 S. 27).

Maj 4. Jeg Swend Thorbernsß af Tranæholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Biskop i Aars og hans Arvinger 40 lub. Mk. gode danske Penge, som gænge er i Nørjutland, Sølv mønt, som han mig nu laant har, for hvilke jeg forhøjer ham det Pant i den Gaard i Dolmer i Nør H., som han tilforn af mig i Pant havde. Naar jeg vil Gaarden igenløse, skal og denne Sum Penge følge de andre Summer Penge, som de aabne Pantebreve og »forhøgelsse breffue« udviser, som derpaa givne er [c: 5103, 5264, 5296, 5408, 5643]. Og stadfæster jeg alle andre Pantebreve og »forhøgelsse breffue«, som jeg forskrevne

værdige Fader paa denne Gaard givet har. Medb. af andre gode Mænd Oluff Jenss af Skougord og Per Staphens »webnere«. Datum 4. die mensis maii.

Perg. [med 3 Segl]. Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. 1482 Okt. 30 (ufuldstændig). [5672

Maj 4. »Jeg haffuer seett paa Reffsneß en forbemelte fru Jehanne Andersdaatter thil Aaldall hendis arffuingers obligation eller vedtegt paa papir, dateret Aalborg anno domini 1485 den onsdag nest efter s. Woldborg dag, formeldendeß doctor Erick er[!] archidegen i Kiøbinghaffn, Anders Nielsønn oppaa Aßdal (her feyll trei eller fire ord, thi papirett er sønder, saa mand icke kannnd see bogstaffuerne), Niels Gundeßøn ridder, Oloff Pederßøn ridder i Nygaard, Anders Munck i Brusgaard, Per Rud, Jeß Mortenßøn (her feyl atter nogle ord, huor papirett er sønnder, saa bogstaffuerne icke kannnd seeß), Anne Nielsdaatter her Per Schramß efterleffuersche, Christina Nielsdaatter Per Friseß efterleffuersche, Karine Nielsdaatter, Henrich Aagesßøn och (her er papirett atter sønder och bogstaffuerne aff tho ord bortte) webner haffuer wedthagett att møde udi Aarhus den søndag efter s. Michaelis archangeli dernest effter och icke derfra att drage, før de haffue giordt huer andre fuld sødschindeschifte, jeffnitt och fuld affkald effter dereß fader her Niels Ericksøn aff Aßdal oc fru Jehanne, huiß siell Gud naade, eller huad skiffte Anders Munck haffuer dennom thill att thale oppaa hanß husfrueß wegne eller de hannom aff rette; item haffuer for^{ne} her Oloff Pedersßøn nogen kongebreff thagett, schall det thil samme thid opstaae etc. Haffde dette breff werett heelt, da haffde mand vel deraff wden tuil forfahret, huem alle arffuinger haffde werett. NB. Her Niels Nielsßøns naffn findeß icke derudi aff den aarsage, att hand vaar clostergiffuen och regelbonden (thi hand waar, som forbemelt er, prior i Wreløff closter) och derfor icke effter lowen motte arffue, besee den første judsche lowbogs 25 capitell.«

[Orig.[?] paa Papir. Refsnæs Godsarkiv.] Udtog af Axel Urne: Thott 4to 1888 Bl. 31 b, jfr. 36 b. — Et andet Udtog: Thott 4to 1889 Bl. 8 b. Herefter: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 221. [5673

Maj 5. Abbed Petrus i Esrom Kloster tillader Hr. Paulus Laxman og hans Hustru Ingerdis at vælge en Skriftefader, der kan give dem Absolution, og delagtiggør dem i Cistercienserordenens gode Gerninger.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 486. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Cod. Esrom.* S. 284. [5674

Maj 6. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Danmarc. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Jørghen Krumpens med vor almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark lydende paa Aiestrop Mark, som han var indført i med vort Ridebrev, i Skov og i Eng, som ham var udlagt 2 $\frac{1}{2}$ Fjerdings Jord og et Stykke Skov og Eng for hans Gaardsted og hans Toft ret ned gennem til Fjorden saa bred,

som Gaardsteden er derovenfor, som de andre Gaarde er der i Byen, og for Faldsmaal, Skadegæld og Tæring, som er sønden ved Gasemedebek og saa til Hiorteбек og ned i Fjorden og østen ved »wegh«, som løber over Østra Watnstet og frem »at ænden at marckeskiel dall« østen Vejen og sønden ved de Bakker, alt det, derimellem er; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi byder vi endnu alle dem, der i Danmark er, der sig kendes vil nogen Rettighed i at have for Pant, Ejendom, Laan eller Gave eller i hvad Maade det er, at de inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, møder for os paa vort Retterting og nyder og undgælder, hvis vi derom findende vorder for Rette, saa fremt at vi ej fremdeles skal give vore Breve derpaa, som os af Rette bør. Datum Køghe die Johannis ante portam latinam nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Daciam inhabitantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og Spor og utydelige Rester af endnu 2 Segl paatrykte Bagsiden og samtidig Paaskrift: Citacio generalis per sex ebdomadas. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5675]

Maj 12. Madtz Byling Tingholder paa Hing H.s Ting, Jep Nielsenn i Rindom, Simenn Tommeßen i Tarstæ, Chrestenn Nielsenn i Gammelbye, Peder Kyy og Graffuers Lasßen. Paa Vor Herre Himmelfarts Dag for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, fik velbyrdig Svend Iffuer Erichsenn et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Simmenn Tamßen, Chrestenn Tyreßen, Chrestenn Nielsenn i Gammelbye, Chrestenn Lasßen, Graffuers Lasßen, Eggert Ißachsenn, Jep Nielsenn i Rindom og Chrestenn Persen i Nou; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting gamle Dannemænd: Søffrenn Perß i Læm, Chresten Bøcher i No, Peder Andersenn, Peder Marchordsenn og Jep Erichsenn; hvilke vidnede, at den Holm, som kaldes Bredholm, som ligger østen Salßholm ved Ølßstofft wad, har ligget til Woldbierg i Hr. Iffuer Krabbis og Hr. Peder Skrams og Erich Chrestennsens Tid, og havde de aldrig hørt, at der gaves Kære paa, førend Søren Chrestennsen Ged kærede derpaa. Med vore Indsegl. Givet osv.

[Perg.^a Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 12. [5676]

a) Saaledes Afskriften.

— Madtz Byling Herredsfoged paa Hing H.s Ting, Graffuers Lasßenn, Peder Ky, Jep Lasßen, Chrestenn Nielsenn i

Gammelbye og Iffuer Nielsenn i Tarstæt. Paa Vor Herre Himmelfarts Dag for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, fik »welb.« Svend Iffuer Erichsenn et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Chresten Lasßenn, Egert Isachsenn, Peder Pederß i Kiær, Jep Søffrennsenn, Sørenn Perß i Læm, Chrestenn Michelsenn, Iffuer Nielsenn og Peder Marchordsenn; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting Iffuer Erichßen »loffß-hørring« Graffuerß Lasßenn og Jep Lasßenn og kundgjorde, at de paa Bredholm hørte og saa', at Iffuer Erichsenn »indworde« Bredholm, som den Grøft udviser, som ligger mellem Salßholm og forskrevne Holm, og saa norden om forskrevne Holm, som det gammel Aasted udviser, og saa øster ned i »waaed«; denne Holm »inndwarde« han for sin Moders rette Arv, og kendte han der ingen anden Mand Del i at have, og gjorde han sin Lov med Riddermændsmænd og sin »køn och sielff egenn lough-tings dag«, som Fogeden og »herremend« havde funden ham »fri« (!)^a for Rette, og »beuiiste hand« (!)^b ej Værn; hvilken Lovhævd var tilbuden 3 Ting; og mælte de hans Lov stadig at blive, saa længe han »sig«^c for Biskop og bedste uvildige »bydermenn«. Med »wor« Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 17. — Udtog (uden Aar og Dag) anført i Stadfæstelse 1481 (!) (c: 1485-86) uvis Dag af Wiborrig Landsting. Sstds. Nr. 21 (se Udaterede Breve). — Udtog anført i Stadfæstelse 1493 Juni 24. — Udtog anført i Laasebrev 1537 Aug. 2. Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 26. [5677

a) c: for. b) c: brast ham. c) c: rygges.

Maj 13. Jeg Hans Twßß¹ i Haffwe har opladt velbyrdig Md. Beent Bille i Søholm R. 2 Pantebreve, som jeg har paa det Hus og Jord, som ligger sønden næst op til Hr. B. B.s Hus, som Knwt Sudher i boer i Nørregade i Othens i s. Michels Sogn, det ene Brev [c: 4373], som Eline Anderssdotther, Pedher Dysings Efterleverske, har udgivet beskeden Svend Dominico Reynickesß Borger i Othens, det andet Brev [c: 5067], som Dominicus oplod mig al sin Rettighed, som han havde i forskrevne Jord, med det Pantebrev, som han fik af E. A. Og kendes jeg mig Fyldest at have oppebaaret af Hr. B. B. baade for Bygning og efter Pantebrevenes Lydelse. Og kendes jeg mig ingen Rettighed at have i forskrevne Hus og Jord; thi Hr. Beent har løst forskrevne Jord og Bygning af mig for 40 Mk. Medb. af hæder-

lige Mænd Hr. Niels Hansß Prior i s. Hans Kloster i Othens og Gotske Tegenhwse⁹ sstds. Datum Otonie crast. ascens. dni.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke; 3. Cxxi 5. Bent Billes Arkiv; Adel. Brevkister S. 103 (RA.). [5678]

Maj 15. Vi Hans¹ Konge hilser dig Oleff Daa. Fru Birgitte har for os berettet, at du har »leiet udi hold« for hende og gjort hende Husfred og Gaardgang. Beder vi dig og byder, at du straks 4. Dag Pinse med din Bevisning møder for os i Købendehaffn at gøre og hænde, hvis Ret er, for, hvis hun har dig derom til at tale med Rette. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex castro nostro Holbech dnica. infra oct. ascens. dni. nostro sub signeto.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 88; 2. Utydeligt. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). [5679]

Maj 16. Juw borgermeisteren unde ratmannen tor Borch uppe Vemeren unnsen gudenn frunden don wy borgermeistere unde ratmanne der stadt Rozstock¹ witlick, dat vor unns gekamen ys de dogetsamme Katherine, husfrouwe zelige Hans Langen unse borgere, unnde hefft unns inn bywesende erer vormundere alze Berndh Desenickes unde Lamberth Knesen, unser medeborgere, geuende[!] to irkennen, wo dat Hinrick Kopeke, anders genomet Hinrick Duuel, mit juw tor Borch bynnen kortes sy vorstoruen, erer vullen zuster zone, unde hebbe etlike gudere, bewechlick unde umbewechlick, unde ock schulde nagelaten, darto Katherina de neghste erue ys, alzo dat Hinrick Kurdes unde Clawes Vlint, unse erffbeseten medeborgere, loffwerdige vrame manne, to den hilligen hebben geswaren, dat Hinrick Kopeken anders genomet Duuels moder Tylzeke Duuels, zeligen Hinrick Duuels husfrouwe, den Got beyde gnedich sy, unde Katherina Langen vorbenomet sind geweset vulle zusteren van vadere unde van modere echte getelet unde gebaren, beschedentliken van Hinrick Honßeye unde Gheseken, de welcken sick ock yn deme echte loueliken helden, alzo dat Katherina Langhen to des Hinrick Kopeken erer zustersone nagelatenen guderen unde schulden de neghste erue ys. Unde wente Katherina unse borgersche oldershaluen myt juw uppe dytmael nicht kan kamen, hefft zie vor unns mit fulbort erer vormundere gheuen der dogetsammen frouwenn Tylzeke Koltzeken, erer eeliken dochter, unser borgerschen, sodane des Hinrick Kopeke nagelatene gudere, schulde unde unschulde[!].

Worumme sindt wy van juw begerende, dat gy Tylseke willen vorderlick sin, dat er sodane gudere vry gehantreket werden. Dat vorschulden wy alwege gerne, eyn touersicht to uns to hebbende, wes desser Tilzeke auergehantreket wert, dat gy edder de yennen, de er dat auerhantreken, nene furdere namaninge umme lyden scholen. Mit unser stad secrete ame mandage na asscens. dni.

Perg. med 1 Segl: Rostocks Sekret. Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 92). [5680]

Maj 18. Morthin Rødh Herredsfoged i Lund H., Hr. Per Lawsß Sognepræst i Skiby, Morthin Lawsß Foged paa Dallund, Per Nielsß i Lund, Søren Dyeghen, Hans Knutsß ibid. og Per Dock i Bransby. Onsd. før Pinsedag paa Lund H.s Ting bød velbyrdig Md. Bendiith Hoffwenskeldh sit Maal til Skels, »hvor lundh« han havde levet sit Liv i forskrevne Herred, og bad dem sige derom Guds Sanding. Da svarede alle Herredsmænd med en klar »mwndh hwff«, at Bendiith Hoffwenskeld havde levet i forskrevne Herred som en hæderlig og trofast Dannemand, og har vi aldrig hørt, at Bendiith har Uret gjort nogen Mand, fattig eller rig, men levet ærlig baade med »sin hæretzmen och sin naaboo, som han maa« forsvare, og kan ham ingen Mand andet tillægge med Ret. Derpaa »beddes« Bendiith Hoffwenskelde et Tingsvidne, hvilken der fik [!] af 8 Dannemænd: Hans Jepsß i Framløff, Jep Strangisß ibid., Mates Hansß i Bellerringh, Mates Epbysß i Lundh, Mates Strangisß, Hans Persß i Emmerløff, Hans Bertilsß i Daustrop og Nis Mawensß i Otterop; hvilke vidnede, at Bendiith havde levet ærlig, som forskrevet staar. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst.; 5. Bomærke. Benedikt Hogenskilds Arkiv; senere til SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 1, »Överkammarrådet och skattmästaren Nils Pedersson (Bielke) till Åkerö arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. [5681]

Maj 19. *Reg. *7794.* [Orig. Flensborg Bys Arkiv. — »Gammel Afskr. i Pergamentsbogen mærket XXXI, fol. 16.« Flensborg Bys Arkiv. 1865 i Raadstuearkivet;^a ikke paatruffet i 1922.] Efter Afskriften: *Dipl. Flensborg. I. 656.* [5682]

^a—^a) Saaledes *Dipl. Flensborg. I. 656.*

Maj 20. Hans Konge¹. Fred. før Pinsedage i vor egen Nær-værelse paa vort Retterting paa Købnehaffne Raadhus, nær-værende Biskop Niels Glob i Wyborgh, Biskop Hartwigh i Rybe,

Hr. Henrick Meghenstrøp vor Landsdommer i Siællandh, Hr. Eriick Agiisß, Hr. Jørghen Laurentzß, Hr. Laxman RR., Holger Henrickß, Claus Bryske og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Niels Erickß af Walløff og Pæther Ingelß af Sææder om Trætte, som de sammen havde om Halvdelen Rariis. Da i Rette lagde Per Ingelß vor Forfaders Kong Eriicks Dombrev [c: 1. Række Nr. 4168] lydende, at Per Jensß var Halvdelen Rariis tildømt, som ham tilfaldt med hans Husfru Kirstinæ; item et Skødebreve [c: 1. Række Nr. 6192] beseglet med 5 hængende Indsegl, udgivet af Biewerskogs H.s Ting, lydende, at Jens Persß af Ryngsbiergh paa forskrevne Ting solgte og skødte Jens Olsß »brydie« i Sædher Halvdelen Rariisgardh og 1 Gaard i Sædher, i hvilken Niels Flinth fordum boede; item »2 vor Herre Faders Dombreve, et^a [c: 4065] lydende, at Per Ingilß bør at løse Halvdelen Rariisgardh af Fru Anne efter hendes »breffs« Lydelse for Halvdelen af 17 lødige Mk., ^bdet andet^b lydende, at Fru Anne vedtog at annamme forskrevne Penge og antvorde ham den Del igen af forskrevne Gaard, som hans Brev paa lyder, og gøre ham siden der Forvaring for; item Fru Annes eget Brev [c: 4388] lydende, at hun kendes sig at have annammet 8^{1/2} lødige Mk. for Halvdelen Rariis efter »henne pantebreffs« Lydelse og lader ham der kvit for. Derimod ^ci Rette^c lagde Niels Erickß 2 Skødebreve [c: 4091-92] lydende, at Jens Clauisß paa sine Vegne, Hans Clauisß[!] og Oliiff Pauldsß paa deres Husfruers Vegne Lucie og Johannes havde skødet Fru Anne Rariis og Rariisfangh. Da gav de dem i Rette for os. Derom funde vi saa for Rette, at de Breve, som Niels Erickß i Rette lagde, kan intet Hinder gøre i Per Ingilß Breve hverken paa Pant eller Ejendom i Halvdelen Rariis; »meden« hvad Brist Niels Erickß deri har, da maa han tale med sine Breve^d dem til, som Fru Anne skødet har; hvis de ikke fri kan Fru Annes Arvinger efter deres Brevs Lydelse, da er de pligtige dem deres Værd igen at give og bøde efter Loven. Thi tildømmer vi Per Ingelß Halvdelen Rariis efter hans Breves Lydelse, forbyd[ende] alle Per Ingilß [heri] eller imod at hindre. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe just[iciario nostro].

A. Perg. [med 1 Segl]. Enten straks ell. senere til Vallø Godsarkiv (jfr. B) (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. — B. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Enten senere ell. straks til Vallø Godsarkiv (jfr. A) (sstds. som A). LDipl. — Udtog (efter A ell. B?) anført i Rettertings-

dom 1556 Febr. 13 (Torsd. efter Dorothee Dag) mellem Boo Laursß i Seder paa den ene Side og Per Bille til Suanholm og Stienn Roßennspare til Skaroltt paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev; de sidste fremlægger Brev af 1501 Maj 20. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 375 b; den originale Dom: Vallø Stifts Arkiv, jfr. *Adel. Brevkister S. 133.* [5683

a-a) B: »wor kære herre fadhers dombreff«. *b-b)* B: »oc eth wor kære herre fadhers dombreff«. *c-c)* Mangler i B; er i A tilføjet over Linien. *d)* B tilføjer: »om han will.«

Maj 25. Jens Brostorp¹ Ærkebiskop i Lund, Oleff Mortenß² i Roschilde, Jeip i Burglom, Karll⁴ i Othens, Niels⁵ i Wiborg, Eiler i Aars, Hartuigh i Ribe Biskopper, Jepp Mortenß Prior i Anwordskow, Oleff Abbed i Soor, Clawus Ronnow¹⁰, Erich Otzß¹¹, Strange Nielß, Niels Erichß¹⁴, Knud Truetß, Johan Oxe¹⁶, Axel Lageß¹⁷, Lodwiig Nielß¹⁸, Engelbrecht Albrechtß, Anders Niels²⁰, Erich Agesøn RR. og Eskild Gøie, Correfitz Rønnow, Anders Jacobß, Henrich Meinstorpp²⁶, Pawel Laxman, Bencht Bilde²⁸ RR., Holgerd Henrichß, Mauritz Nielß³⁰, Oleff Mortenß, Ewert Grubbe³¹ Rigens Kansler, Clawes Bryske VV., Danmarcks Riges Raad. Efterdi [*osv. som 5300; læs dog: Hr. Jens Ærkebiskop - Oleff i Roschilde - Slotslov paa Gotland til - Raads Raad[!] i - Vort »secrett« - indtil:*] Indsegl. Gjort i Købendeaffn Onsd. før dnicam. trinitatis.

Perg. med [33!] Segl: 1. G. 30; 2. G. 176; 4. G. 532; 5. G. 681; 10. Li 64; 11. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 14. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 16. Cxlvii 6; 17. Lxxxiv 28 (Brock); 18. Lxxiii 37 (Rosenkrantz); 20. Lxxii 22 (Banner); 21. Lxxiii 46 (*s niels tymeßon ritter*; Rosenkrantz); 26. Lxxxiv 48; 28. Lxx 24; 30. Gxvi 25 (Gyldenstjerne); 31. Lxxxvii 30. Kongens Arkiv (RA. Gulland). [5684

Maj 26. Jens¹ Ærkebiskop i Lund. Torsd. før trinitatis Søndag paa vort »magh« i Køpinhaffn lod ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Berette i Attarppe os understande den Tvedragt, hende og Oluff Daa vor Svoger mellem var. Da talede vi der saa i, at Fru Beritte skal lade stande alle Sager ukærede, dem mellem var, og skal de med deres »fæligss« Venner møde i Holbeck Botulphi Dag og da tale forskrevne Sager i Minde efter deres Venners Udsigelse; kan de da ingenlunde forliges, skal Fru Berittes Ret være hende uforsømmet for i de Sager. Signetum nostrum. Datum ut supra.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 31. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). [5685

Maj 27. Vi Dorothea Dronning, Hans Konge under, at vore Kapellaner, som nu er og kommende vorder i »wor

capelle« i Roskilde Domkirke og har vore Len, som vi der har at forlene, »canickedøme« eller Vikarier, skal have saadan Frihed, at naar nogen af dem dør, skal den dødes Arvinger et fuldt Aar derefter opbære al den Rente, som det Len, han havde, rente kan; og skal der tilskikkes testamentarii og exsecutores, som saadan Rente opbærer og den fremdeles skikker den dødes Venner. Dog saa at Gudstjeneste oppeholdes, som hun skikket er, efterdi som de Privilegier og Statuter, Prælater og Kæniker i Roskilde Domkirke derom har, indeholder. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. 4 temporum penthecostes nostris sub secretis presentibus appensis.

[Orig. «Roskilde Kapitels Arkiv^a (Hellig tre Kongers Kapel).] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 92 (jfr. 39). Afskrifter herefter: LDipl. og Kall 4to 401, 1. Paginering S. 17 (fra 18. Aarh.). [5686

a—a) Saaledes Bartholin.

Maj 28. Vi Hans Konge tager vore Borgere og Menighed i vor Købstad Nyekiøbing i Odtz H. og alt deres Gods, Hjon og Tjenere i vor Beskærmning og stadfæster dem alle deres Privilegier, som vor Hr. Fader Kong Christienn og andre Konger i Dannemarh dem givet har, efterdi som de Breve dem derpaa givne indeholder. Thi forbyder vi *osv.*; og særdeles forbyder vi nogen at ligge i ulovlige Havne i Odtz H. at købe eller^a sælge, forskrevne vore Borgere til Forfang under vor kongelige Hævn og Vrede. »Datum castro 1485.«

[A. Orig. Nykøbing S. Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. — [Ab. Brudst. (dateret: Kiøbenhaffn Lørd. før trinitatis 1485) se 1453, Ab.] Aba. Afskr. efter Ab (uden at Kildens Opbevaringssted angives) af H. C. Klein, konfereret af V. A. Secher: RA. Privatark., Tage Ottessøn Thott. [5687

a) Aba: og.

Maj 29. Jeg Clawes Rønnow R. »etc.« er skyldig velbyrdig Kvinde Fru Karinæ, Hr. Laurens Axelsøns Efterleverske, 100 rinskæ Gylden, »tretiwhæ« rinskæ Gylden og 100 Mk. rede Penge, at betale inden Johannis Dag bapt. om et Aar. Vorder mig »forstackedh« inden forskrevne Tid, tilbinder jeg mig og mine Arvinger at betale Fru Karinæ forskrevne 100 rinskæ Gylden, »tretiwhæ« rinskæ Gylden og 100 Mk. rede Penge inden forskrevne Tid. Medb. af min Søn Biskop Karl i Othensse. Datum Hafnis dnica. trinitatis.

[^aPapir med 2 Segl.^a] Vidisse 1494 Maj 14. [5688

a—a) Saaledes Vidissen.

Maj 30? (Aar?). Hübertz, Aarhus I. 48; Reg. *7817. Er 5243.

Maj 31. Jeg Anders Hack¹ paa Heckebyærghe vederkendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. i Thorssø 20 rynske Gylden, betale skullende Oloffs Dag næstkommende. Medb. af »forsywnelighe« Mænd »meste« Berner² Borgemester i Køpenhaffn, Arildh Woghen Raadmand sstds. Datum Haffnis fer. 3. post f. dnica. trinitatis.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxxix 6; 2. Bomærke i Skjold (s **berent hatenbete**). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5689

Juni 4. Udtog se 1489 Maj 23? [5690

Juni 7 (Aar?). .....

«quemen wedder in 4 dingstöcke und sprecken, wo Claus vorbenömt sin eedt recht were und hadden sin gud und erve na landesrecht geweret, als he mit recht pflicht was tho dohn. Hierup bath Claus een dingswinde disse nabefahren[!] 8 frame bederve lude: Laß Petersen, Peter Knutsen, Michel Albertsen, Henneck Arnhold, Knud Henningsen, Claus Petersen, Jes Michelsen und Thoms Karlsen; de sprecken enes ludes int erste, dat se in den 4 dingstöcken gehöret und sehn, dat 12 hardesbunden hadden Claus togefunden sin erve und gud mit landrecht to werende, seeden ock, dat de 12 hardesbunden Clauses eed recht gedeelt und gefunden hadden. Dat dit so gaen is, dat tugen wy acht persohnen vorbenömt, und wy bunden, lansten und gemeene inwahner in Uggelharde hebben unse hardes insegel an dissem brev heten hengen. »Geven na Christi unsers herrn gebord xv85 am diensttag na corpus Christi.«

[Orig.] Afskr. fra 18. Aarh. (med Tilføjelse ved Slutningen med samme Haand: »Es wird aber sonder Zweifel heißen sollen xivclxxxv 1485«): Kiels UB., S. H. 106 A, en Side 61. [5691

a) Her begynder i Afskriften en ny Side (S. 61) skreven med samme Haand som den foregaaende og uden Antydning af, at der mangler noget derimellem; men da det øjensynlig er et fra den foregaaende Side helt forskelligt Brev, maa der mangle et eller flere Blade mellem S. 60 og 61 (jfr. *Ratjen, Verzeichniss der Handschr. der Kieler Universitätsbibl. II. 225*).

Juni 8. Petter Falster R. Landsdommer i ^aLaaland og Falster^a, Riddere, Svende og menige Almue, som Falsters Landsting søger. Onsd. efter Bonifaci Dag paa Falsterboe Landsting var beskedne Mænd Boe Rasch, Niels^b Smid »borgemestere« i Nykiøbing og Jeppe Jennsøn Raadmand sstds. med flere deres Medborgere med Tinghøringe, som var Jenns Mattsønn i Torrebye, Nielß Keell^c sstds., Olluff Annderßen^d i Naufflstii og Michell Seye sstds., hvilke tagne var (paa^e) den Hævd, som »borge-

mestere« og Raad i Nykiøbing var til(fundne)^f paa forskrevne Ting at gøre paa deres Byskov, hvilke Tinghøringe vidnede, at forskrevne »borgemestere« og Raad gjorde deres Hævd med gæve Mænd fra Kringelborrig huß indtil den Sten, det Kors staar hugget paa ved Lumstruppe strede^g, og saa indtil Strandleedet og saa vester fra Kringelborrig, indtil deres »marckgaarde« slipper, og saa nær paa indtil Søen, saa de har haft forskrevne Skov ukært i deres rolig Hævd; hvilken Hævd var mælt fast at blive inden 4 Landstingsstokke, hvilken Hævd vi mæler ved Magt at blive. Vi hænger vort Landeindsegl for dette Brev. Actum ^hut (supra)^h.

[A. Orig. Nykøbing F. Bys Arkiv.] Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 1 b) (med Overskrift: »Itt laugheffdsbreff under dett gamle landtingseigell, formeldende, at Nykiøbings byes friheed strecker sig fra Strandleedet wid Lindeschouff och saa inndtill slottzsøen«. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 36. — Ac. Afskr. i Hæfte fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Biblioteket paa Orebygaard. [5692

^{a-a)} Ac: Fallster. ^{b)} Ac: Michell. ^{c)} Ac: Kock. ^{d)} Ac: Erichßen. ^{e)} Saaledes Ac; Aa: fra. ^{f)} Ac: »tillfundende«. Aa: »tilsiunede«. ^{g)} Ac: »stætte«. ^{h-h)} Saaledes Ab, Ac; Aa: quibus ut.

Juni 10. Hans Konge. In profesto Bernabe for os i vor ^a»krauell« i Kalßlundt^a, nærværende vore Raad af Danmarckh og Norge Hr. Jep i Børglum, Hr. Carll i Hammer, Hr. Glob i Wiiborrig Biskop, Hr. Strange Nielsen vor Hofmester Hr. Erich Otzen, Hr. Boe Flemming, Hr. Galle, Hr. Anders van Bergen »ridder«, Provst Wikingen af Opsloe vore Mænd og Raad og flere vore gode Mænd af Danmarch og Norge, var for os Mouridz Nielßenn vor Mand og Raad og Embedsmand paa Lundeneß og kærede, at Hr. Niels Høigh vor »hoffsinder« havde sagt ham til, at han havde faaet en Dom af Biskop Hertuig i Riibe og Bygdemænd, som til var skikket at sidde en Ret imellem ham (og^b) vore og Kronens Bønder i Lundeneß Len i Sneberg Kirke, og sagde, at Hr. Niels Høigh vilde fordi nøde Bønderne til at tjene sig og trænge dem deres Ejendom fra, og sagde, at forskrevne Dom var der aldrig afsagt eller aabenbar forkyndt, og^c han paa vore Vegne eller nogen deraf vidste, som Sagen paarørte, fordi den Tid Sagen var for Rette i forskrevne Kirke, da havde Hr. Niels Høigh ^ddet Brev, som stævnet var,^d »och war aff de for^{ae} breff beseiglet haffde och bar deris indseigll emoedt woxit och fandz iche ehenß, och war der och breff, som schrabet war och ey saa retferdig«, at nogen burde der at skade for. Til hvilken Tiltale Hr. Niels Høigh svarede og tilstod,

at den Dom, han havde faaet af Biskop og Bygdemænd, var ikke aabenbarlig for begge Parter afsagt i forskrevne Kirke, den Tid Sagen var der i Rette; men nu i Kiøbenhaffn gav Biskop og Bygdemænd ham den Dom, som de havde samtykt, og mente alligevel at nyde forskrevne Dom, endog hun var ikke afsagt i forskrevne Kirke til Stede. Om Brevene sagde han, at de var retfærdige, og »foruilkorit« sig der højt paa, at de skulde forekomme og findes retfærdige. Om den Dom var saa paasagt, at den Dom, som ej var forkyndt og udsagt for begge Parterne og paa tilbørlig Sted, bør ej at have Magt nogen Mand at skade paa deres Ret og Ejendom; og fordi finder vi Kronens Bønder ved deres Gods og Ejendom at blive og beholde, hver, som i Hævd har, saa længe forskrevne Dom og Bevisning for os og vort Raad i Rette kommer og deraf[!] afdelt vorder. Thi forbyder vi nogen at bevare sig med forskrevne Bøndergods og Ejendom og (Hr.^b) Niels Høigh særdeles. Datum ut supra (°nostro sub sig. præsentibus appenso°).

[A. Orig. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv?] Aa. Afskr. fra c. 1600: Additam. Fol. 152 Nr. 83. — Ab. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 4. [5693

a—a) Ab: »krauell Kalkundt«. Der skal formentlig læses: Kravel i Kalfsund. b) Saaledes Ab; mangler i Aa. c) Ab: saa. d—d) Ab: »der breffue, som steffnde vaare«. e—e) Saaledes Ab; mangler i Aa.

Juni 12. Reg. 4805*. A. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Silkesnor. Kongens Arkiv (RA. C 1, Paven). — B. Perg. [med Bulle]. Samme Arkiv (RA. C 1, Paven). — C. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Silkesnor. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. I. 11). — *Acta pontif. Dan. IV. 317*; dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 65, Fol. 98 L. 9 f. n.*

[5694

— Paven befaler Bispem i Lübeck og Provsten i Slesvig at paase, at Privilegiet de non evocando overholdes i Hertugdømmerne, hvortil han har udvidet det til at gælde.

A. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Hampesnor. Kongens Arkiv (RA. D 1, Slesvig). — B. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Hampesnor. Samme Arkiv (RA. D 1, Slesvig). — C. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Hampesnor. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. I. 9; 1689 udlaant til H. G. Masius; 1732 af Gram reklameret for Kongen ved Direktør ved Øresunds Toldkammer Stephan Kenckels Bogauktion (jfr. Lohmann i RA. Reg. 32 S. 7 f.)). — *Acta pontif. Dan. IV. 320.* [5695

Juni 13. Ik Hans Schonmor¹ inwoner bynnen Husem hebbe myt vulbord myner husfrowen entfanghen an redem ghelde van den bescheden mennem Albert van Halteren unde Clawes Clocken vorstenderem der viccarie s. Jostes in der cappellen Unser vrowen

bynnen Husem 45 lubb. mr. guder munthe, vor welkere ick vorpande myn hûs unde hoffte beleggen in der Holengaten aller neghest Peter Aggensß uppe de norderen siden, also dat ik dussen olderluden jarlikes in den achte daghen thoe passchen vorrenthen schal 3 lubb. mr. Unde weret sake, dat dusse renthe jarlikes nicht uth en queme, unde dusse vorstendere dar schaden up deden, den schaden schal ik wedder uprichten. Isset sake, dat dyth erue vorkofft werd, soe scholen dusse vorstendere sodane summen pennynge erst uth hebben edder sodane besegehelde breue, dede en vor dussen summen pennynge nogafflich synt. Doch hebben dusse vorstendere dusseme Hanse ghegunt, wanner em bequeme is dusse 3 mr. pennynge wedder uth tho losende, soe schal he dussen vorstenderen eyn halff jar tovoeren vorkundighen unde des neghesten passchen de betalinghe don, den houetstoel myt allen nastanden renthen yn eyneme summen myt alsodaner munthe, also to Lubbeke unde Hamborch gheinge is. Myn ingheseghel myt deme ingheseghel Wessel Goltsmedes² unde Hans Andersß³. Ghegheuen unde ghescreuen des mandaghes vor Vytes daghe.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (1. i Skjold). Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 24). [5696

Juni 18. Wiborg Landsting stadfæster en Lovhævd, som Ribe Kapitel har ladet gøre paa Nørbygord i Skarild S.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. Utydeligt Brudst.; 4. G. 942*; 5. Cxxxiiii 4 (Løvenbalk); 6. Hxx 5 (Fasti); 7. Hxx 6 (Fasti; nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 391* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 70.* [5697

Juni 20. »Enn laugheefft anno 1485 mandagen nest for s. Hanns dag midsommer udgiffuit, liudendiß i sin meening, Iffuer Erichsßenn att haffue indwordt thoe gaarde, kallis Lønsgaarde, for itt frie enemercke, oc formeller samme laugheefft, huor wide samme enemerke schulle sig forstrecke sted fraan stedt, samelheedis att haffue indwortt frie fellig i Hiorttzwong mark oc schouff och engh oc fheegang, item oc fellig i Løndz Nørshouff.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1599 Okt. 11 mellem Jomfru Hellwig Kaaß til Lønsgaardt paa den ene Side og Landsdommerne Jurgen Friß til Krastrup og Mouridz Stygge til Holbeckgaardt m. fl. paa den anden; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1599 Bl. 30 a. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 267.* [5698

Juni 21. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Beind Bille R.

og bød sig i Rette imod velbyrdig Md. Hr. Æskel Gøye R. om 2 Gaarde i Ræng, som vi har givet Hr. Æ. G. vort Lovdagsbrev paa over Hr. Beind Bille, hvilket Lovdagsbrev vi nu igenkalder, saa længe de kommer for os paa vort Retterting og vorder der adskilte med Rette. Datum Køghe fer. 3. ante f. nativit. Johannis bapt. nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Lxxxiv 48 (*s henriit meinstrup*), og samtidig Paaskrift: revocacio. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5699]

Juni 23. *Reg. 4806.* [Orig. Ribe Kapitels (Puggaards) Arkiv?] *Terp-ager, Ripæ S. 115.* [5700]

Juni 24. Pæther Rebergh¹ Kantor i Roskilde. Gud, Jomfru Marie og s. Erasmo til Lov, min Sjæl og alle mine »forelderes« Sjæle og alle kristne Sjæle til Lise har jeg givet og skødet og skøder til s. Erasmi Alter i s. Lucii Kirke i Roskylde dette mit Ejendomsods: 1 Gaard i Belkerop i Heddinge S. i Stæffuens H. (Esbern Anderssøn, 3 Pd. Byg og 1 lubsk Mk.); mine Ejendoms- gaarde, som jeg har købt i Roskilde: en, som ligger i s. Olauai Sogn vesten næst ved Snæwerstii ved Torffgadhen med det Sten- hus, som derpaa stander, med al sin Bygning og Grund ende- langt ud med Snæwerstii indtil det Tværstræde, som løber mellem fornævnte Gaard og det Stenhus, som ligger sønden for, som Hr. Clemend Hare perpetuus vicarius til hellig Kors Alter i s. Birgitte Kapel nu i boer, efter det Brevs Lydelse, som jeg der- paa har; mine Gaarde i s. Jacobi Sogn sstds. efter de Breves Lydelse, som jeg derpaa har. Hvilke »godz« og Breve jeg har fra mig antvordet i min Velmagt til fornævnte Alter i saa Maade, at fornævnte Alters vicarius for dette Gods, som jeg nu giver til s. Erasmi Alter, skal hvert Aar gøre disse Almissegerninger: først at i den Uge før Martini Dag skal han lade gøre fattige Folk og Peblinge en Badstuegang og give fattige Folk 100 Brød, 1 Td. Øl, et »flycke« Flæsk saa godt som 1 Skill. Grot; om Skærtorsdag hvert Aar derefter skal han give 12 fattige Folk hver 1 Par Sko og 10 Alen Vadmel og lade det skære dem i Klæder at antvorde fra sig »at seneste« den Skærtorsdag; og hvert andet Aar skal disse Sko og Klæder gives fattige Mænd og hvert andet fattige Kvinder, og naar de skal gives Mænd, skal Halvdelen gives fattige Peblinge og Halvdelen fattige Mænd.

Om fornævnte Alters vicarius forsømmer at gøre fornævnte Almissegerninger, Fuldmagt giver jeg Provsten i Roskilde og 2 af de ældste Kanniker, at de for Guds Kærlighed og for alle kristne »siele tarff« Skyld det saa forseer med Kapitels Hjælp ibid., at fornævnte Almissegerninger maatte holdes, og at fornævnte vicarius skal hvert Aar vitterligt gøre fornævnte Provst og Kanniker paa Skærtorsdag, at fornævnte Almissegerninger skellig gjorde er. Item skal »fundacionis breff« [c: 3136] med Tjeneste fuldkommelig holdes og »engte« mindskes for dette Brev. Item at juspatronatus skal blive, som fornævnte Alters »fundacionis breff« lyder. Medb. af velbyrdige og hæderlige Mænd Hr. Johan Jenss² »dæghen« i Roskilde og doctor decretorum, Hr. Pæther Anderss³, Hr. Folmer Pøyseke⁴, Hr. Laurens Falster⁵ Kanniker sstds., Marquard Tegnhws⁶ i Hagestædhe og Erick Tyges⁷ i Slarslunde min Søstersøn. Datum Roskildis die nativit. Johanis bapt.

Perg. med 7 Segl: 1. Lxxiii 103 (urigtig gengivet i G. 289); 2. G. 291 (Qvitzow); 3. G. 287 (Jernskæg); 4. G. 299; 5. G. 296; 6. G. 423 = Cxxi 9; 7. Exiv 1. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXVII. 8). — Hertil 2438, 3153, 3830, 4174, 4240, 4814, 4820, 4891. [5701

Juni 26. Paven stadfæster for Kong Hans og Hertug Frederik de Privilegier, der af hans Forgængere er givne Kong Christiern og tidligere Konger i Danmark og Dronning Dorothea.

A. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Silkesnor. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 399* (RA. C 1, Paven). — B. Perg. med Innocentius VIII.s Bulle i Silkesnor. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. I. 8). — Trykt efter italiensk Kilde: *Dipl. Norv. XVII. 613*. Dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 66* (med urigtig Dag Juli 29), *Fol. 989 L. 11* (med urigtig Dag Aug. 1). [5702

Juni 28. Andhers Matisson Kannik i Lwndh giver Domkirken i Lwndh en Gaard i Malmøghe mod Gudstjeneste.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 70*; 2. Johannes Døberen med Lammet, derunder Bomærke; [6. Brudst. a]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 430*. [5703

a) Nævnt af Broeman 1754 i LDipl.

— *Reg. *7798*. Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Formentlig K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Molbech, Nord. Tidsskr. f. Hist., Lit. og Konst I. 431; Missiver I. 86*. [5704

Juni 30. Madtz Bølling Tinghører paa Hing H.s Ting, Hanß Mortennsenn »høgißmand« i Hing H., Hr. Christenn Nich Sognepræst i Hee, Clausß Jennsenn i Sønderwangh, Lau i Noe i Hollum

og Jep Laßenn i Eistrup. Torsd. efter Petri et Pauli for os og flere gode Mænd, som forskrevne Ting søgte, fik beskeden Md. Anders Pederßenn i Sønderbye paa Fru Ellins Vegne i Woldbiereg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Laßenn, Laß Nich, Niis Pederßenn, Christenn Bierg, Peder Marquorßenn, Anders Nich, Jennß Justßenn og Thommiß Nich; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Hing H. kundgjorde deres Tog fra Heebrou vester ved »aaefloedh« ad Midtstrømme imellem Heelannd og Woldbiereg Aaen ud, saa den Aa, som gaar af den nær »fiøyrdt«, fra den nærre »aaemunde« til den sønder »aaemunde«, den Aa ad Midtstrømme imellem Heeland og Hollum land, imellem Rindum land og Hollum land, Aaen ud, og der gjorde de deres Ed paa; hvilke som Del havde paa »enten i siider« i Ager eller Eng, Forte eller Fiskevand, der svor de intet om og ingen Mand fra. Vore Indsegl. Dato[!] ut supra.

[A. «Perg. med 5 Segl.» Voldbjærg Godsarkiv. — Aa. Vidisse 1615 Juni 3 af Wiburg Landsting, givet Niels Kragh til Aggerkrogh.] Aaa. Afskr. fra 17. Aarh. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 1, A. — Ab. Kort Udtog anført i kongelig Dom 1563 Apr. 23 (Fred., som Jørgens Dag paafaldt) mellem Chrestenn Jacopszenn i Biorstrup paa egne og Medarvingers Vegne og Iuer Skram til Wolbiere; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 212. — Aba. Afskr. fra 17. Aarh. efter den originale Udfærdigelse af Ab: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 1, H 24. — [Abb. Udtog efter Ab anført i Dom 1563 Aug. 14 (Lørd. efter Laurentii) af Wiborg Landsting.] Abba. Afskr. fra 17. Aarh. efter Abb: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 4, P. — [Ac. Udtog (uden Datum) anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249]. Aca. Afskr. fra 17. Aarh. efter Ac: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III Nr. 36. [5705

a—a) Saaledes Aa.

Juli 1. Vidne af Lessø Birketing, at et Stokkenævn vidnede, at en Del navngivne Rev og Grunde hører til Wiborgh Domkirke og Kapitel.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [formodentlig med 10 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 80.* [5706

Juli 2. *Reg. *7799.* Perg. med [6] Segl: 4. Lxxiii 44 (lille Brudst.); [6. »integrum«^a]. Kongens Arkiv; 1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^b (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 161.* [5707

a) Nævnt af Langebek 1769 i LDipl. b) Jfr. *Vejled. Arkivreg. I. 181.*

— Morthen Morthenßen, som kaldes Morthen Jude, i Kaßløse. Med min Hustrus Samtykke sælger jeg og skøder vel-

byrdig Md. Inguordtt Galen i Heridtzstade 1 Gaard i Brøderup i Ingelstade S. og Oxie H. (Lasse Bendtzen, 7 Skill. Grot til Landgilde); Halvdelen i 1 Gaard i Bosjø i Brome S. i Herridtzstade H., som Morthen Joenßen i boer og giver hvert Aar 2 Pd. Korn til Landgilde, 1 Skill. Grot til Skat, Teje og Tjeneste; Halvdelen i 1 Gaard i Brosarp i Weloße S. i Ferß H., hvilken Gaard i boer Asser og giver hvert Aar 2 Skpr. Smør til Landgilde; al den Del, som min Hustru Jehanne tilfalden er efter hendes Husbonde og Børn i Egelstade Mølle og Egelstade Skov. Fremdeles kendes jeg mig at have opbaaret Guld og Sølv og Penge og fuldt Værd for forskrevne Gods, saa at mig vel med nøjes. Afgaar det forskrevne Gods Inguordtt Galen, bepligter jeg mig saa godt Gods igen at give, saa meget rentende og saa vel »beleiigligt«, inden 6 Uger næst efter kommende. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Aage Bing i Diibeck, Hans Arduißen i Jordbiery, Christen Glob Official, Hr. Truid Truidßen Sognepræst i Heridtzstade. Datum Kasløße die visitat. Marie.

[^aPerg. med 5 Segl, det 5. »liditt bruditt«. ^a Ingvar Galens Arkiv.] Vidisse 1573 Sept. 22 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Claus Erickßen til Løffuestadt. RA. Rigens Forfølgningssbog 1570-76 Bl. 131 b. [5708

a—a) Saaledes Vidissen.

Juli 5. »It tinguinde udgiffuit paa Fulse herritz ting under datum 1485 den neste tisdag for s. Canuti regis, lydendis, at vi^a mendt haffue vundit paa Fulse herritz ting, att som di haffue hørt oc sport, at Tierstedes sognebynder haffue vel saadan skou, at di kunde fri deris suin aff huad foel di kunde komme udi, som skou haffue imod dennum, huer effter sin andeel, som er først Veileby skou, Torby skou, Thienemarcke skoff, Langit skou, Østoffte skoff, Hillested skoff, Horeby skoff, Norre skoff oc Skiørringe skoff; wdi disse for^{ne} skoffue haffue for^{ne} bynder deris fri oldengjeldt oc ey deris suin anhindrit^b i nogle maade, huor som di ^ckunde komme^c i deris foldt. Ithem haffuer oc ^d12 dannemend^d vundit, att fra Hushaffuen oc tiil Huillebøgen oc fra Huillebøgen oc tiil Eyeloge imellum Torby skou oc Eskemosse, fra Egeloge oc tiil Strengen^e, fra Strengen^e oc att den vey imellum Eskemosse oc Hiortens kulle oc ^fen lille^f veyvaasen midt frem att Remmen^g, fra Remmen^g lige att ^hTeldemarck tofftehjørne^h oc saa op at Bertings gaardt; disse for^{ne} ord oc artickle, som for^{uit} staar, derforinden er Tiersted sognebynders skou oc deris meteyere i samme skoff huer effter sin andel, oc kiendis vi for^{ne} bynder ingen udeyegere wdi for^{ne} skoff wden her Axel Brade, som haffuer Tøstorpe gaardt.«

[A. Orig. Tirsted Bys Arkiv. — Aa. Udtog anført i Dom 1570 Nov. 6 (Mand. før Martini) af Børre Trolle til Lilleøø m. fl. mellem Albrit Oxø

paa Nielsstrup paa Kongens Vegne og Hr. Jørgen Lycke til Offuergaard R.; Albrit Oxen fremlægger nærværende Brev, et udateret Vidne af Lollands Landsting og et Brev af 1505 Dag?. — **Aaa.** Dommen Aa optaget i Dom 1622 Maj 22 af Lollandzfare Landsting mellem Jørgen Grubbe til Thostrup og de jordegne Bønder i Thiersted S.; Brevet Aa fremlægges af de sidste.] **Aaaa.** Afskr. efter Aaa: RA. Kongens Retterting, Dokum. og Akter vedk. div. Retssager Nr. 102, 1622 Maj 22 Bl. 5 a. — **Aab.** Afskr. af Dommen Aa: Bilag til det under Aaaa anførte Sted Nr. 102, 1622 Aug. (uden Dag). [5709

a) Aab: 12. b) Aab: att hindre. c-c) Aab: kommer. d-d) Aab: for^{ne} 12 mend. e) Aab: Steeningen. f-f) Aab: indtill. g) Aab: Rummen. h-h) Aab: Vollemorð toffthornn.

Juli 6. Niels Brade R. i Vitskølle. Efterdi at jeg har undt velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Johan Oxen og hans Søn Hr. Oluff Oxen min Broder min Del i Tordzø gardh for Vederlag, som jeg fanget har, med saa Forord, at »worde« Hr. Oluff Oxen »forstackit«, skal Hr. Ihan dog beholde Tordzø gardh i sine Dage efter »skiffthebreffuens« Lydelse, og vil jeg siden have min Rettighed i Tordzø gardh, som mig »vordher tha tilfallen, oc« da bepligter jeg mig at fange Hr. Ihan Oxen det Vederlag saa frit igen, som jeg fik det af ham, da kendes jeg nu mig, at mig vel nøjes med det Vederlag, jeg har fanget, saa at han holder mig det Vederlag skadeløst, om det afvindes mig med Loven, og er aldeles tilfreds om, at Hr. Johan Oxen og Hr. Oluff Oxen skal beholde al min Rettighed i Tordzø gardh for forskrevne Vederlag. Medb. af hæderlig Mænd og »velburlighe« Steen Persß, Per Langh og Per Huidh Borgemester i Istadhe. Datum et scriptum in Tordzø oct. Petri et Pauli.

Perg. [med 1! Segl]. Johan Pederssøn Oxes og Oluf Oxes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 123* (RA.). [5710

Juli 10. Kongen anmoder Hr. Benct Bille om straks at sende Rug, Havre og Øksne til Nyborg.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 87.* [5711

Juli 12. Anders Kierull Foged paa Kier H.s Ting, Claus Jenßøn i Thylstrup, Anders Jenßen *ibid.*, Madz Koch i Øster Hasßing Bønder, Peder Thøgerßen i Wodschouff, Berthil Pallißen i Vtrup, Niels Jensen i Wong, Laurs Jensøn i Suinbierggaard og Søffren Nielßøn i Horßens. Tirsd. efter Knud og Kieldtz Dag fik Niels Pederßen Sognepræst i Hasßing et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Claus Jenßen, Peder Thøgerßen, Niels Jenßen i Wong, Bertel Palßøn, Niels Pederßen i Aistrup,

Madz Koch, Las Jenßen i Svinbierigggaard og Anders Jenßen i Thylstrup; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag, at Hr. Niels Pederßen lod læse et Pergamentsbrev vel »ferd« og beseglet inden 4 Stokke, som lød, som herefter staar: 1173. At forskrevne Pergamentsbrev saa lød, vidner forskrevne 8 Danne-mænd, og at det var dem vitterligt, at forskrevne Sandemænd gjorde forskrevne »marchschillinge«, vidner og fornævnte Mænd. »In cuius« [!].

[Orig.] Afskr. indført i Kær-Hvetbo Herreders Tingbog 1705 Juli 10 i en Sag mellem Gandrup Bymænd m. fl. og Rytterbønderne i Vester Hasßing By; Brevet fremlægges af de sidste. NLA. Kær-Hvetbo Herreders Tingbog 1701-7 Bl. 297 a. — Afskr. (indirekte efter den foregaaende), indført i Kær-Hvetbo Herreders Tingbog 1729 Okt. 28 i en Sag mellem Jørgen Hansen af Gandrup og Niels Heileßen i Staegaard; det er den første, der lader Brevet læse. NLA. Kær-Hvetbo Herreders Tingbog 1727-33 Bl. 231 a. [5712

Juli 12 ell. 19. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder alle Hr. Beind Billes Medarvinger under deres Faldsmaal, at de straks, efter dette vort Brev er læst, skifter med Hr. Beind Bille Siøholm og alt det Gods, der til-ligger, efterdi som de er tilforn lovlig paamindede med vore Lovdagsbreve, og bøder deres Faldsmaal for vore Breve, de har siddet overhørige. Datum in curia nostra Thryggewelle in pro-festo Margarete nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5713

Juli 17. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Hr. Beind Billes R.s og bød sig i Rette imod Hr. Henric Meghenstorp vor Landsdommer fuldt at gøre ham paa vore Vegne den Summa Penge, som Ordop, Nierop og 2 af Hwinedemøller stod »i gen-pant« for og vi har givet Hr. Henric Meghenstorp vore Breve paa, hvilke Breve vi nu igenkalder, saa længe de kommer for os paa vort Retterting og vorder der adskilte med Rette. Datum Thryggewelle octava Canvti regis nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5714

Juli 20. Jesse Tamsß herdesfaghet tho Slux herde. Des [myd]wekens vor Jacobi dage qwam de duchtige Eggert Ghorsze bynnen 4 din[ckstocken] unses herdes unde bat umme en dingheswytte uppe de worde, de Bo Nielsß to Hostropp . . . . . tostan hadde bynnen 4 dinckstocken, welkere em gheghunt wart van 8 [herdeslude]: Tuke Terkilsß, Jens Mattisß, Niss Tortß, Anders Ebbisß, Lass Jensß, Tuke . . . , . . . Andersß to Smeacker, Tord Jensß; desse herdeslude tugeden, dat se unde de menheynt des herdes horden van Bo [Nielsß], dat he sick nicht meer to helt in Hostropp also 1 atingh in acker, in wysch, in [weyde?]. Myn inghezegel; unde de duchtige Eler Rantzouw unde de ersamen Niss Tarstensß, Gregorius Jonsß hebben ok ere inghezegel hengen lathen an dit spacium. Geuen unde screuen *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Solvig Godsarkiv; senere til ^aViborg Lands-tings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [5715 a-a) Saaledes LDipl.

Juli 21. Vidne af Bytinget i Lund, at Beint Maghenssøn og hans Moder Sisse, Maghens Søuetssøns Enke, skødede Jeip Bingh Kannik i Lundh en Gaard paa Bredegade.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 71* (Niels Nielssøn); 3. Johannes Døberen med Lammet, derunder Bomærke; 4. Bomærke; 5. Bomærke (. . . . nielfforn); 7. Bomærke (udslidt Brudst.). Senere (jfr. 1487 Okt. 4) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 431.* — Hertil 4840. [5716

Juli 25. Jeg Molthi Persß i Gesingh kendes mig op at have baaren 15 lødige Mk. i Guld og Penge af hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Kerstin, Hr. Per Høges Efterleverske, for en »gaartz ey« paa Biltoffth Mark, som min »oldeffadher« Gwnnæ Lawsß havde i Pant af Hr. Boo Høgh R. for forskrevne 15 lødige Mk.; og mæler jeg fornævnte Pantebrev, som Gwnne Lawsß havde af Hr. Boo Høgh, magtesløst, og ej forskrevne Pantebrev Hr. Boo Høges Arvinger til Skade at komme. Medb. af flere Dannemænd Jes Jensß i Welbeck, Hans Awtrvp og Jes Persß i Ewlaa. Datum Wardis die Jacobi.

Perg. med [4] Segl: 2. Ubetydeligt Brudst. uden Forside; 4. Utydeligt. Peder Høgs Enkes Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [5717

Juli 29. Jost Persson Sognepræst i Skanør og Falsterbodhe giver s. Pethers Kirke i Køpenhaffn 2 Gaarde i Køtmangerestrædet sstds.

Perg. med [7] Segl: 3. Bomærke; 4. Udslidt; 5. Bomærke i Skjold. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 193.* [5718

Juli 29. Frater Olauus abbas in Sora. Noverint [*universi*], magnificum virum Dn. Johannem Oxe M. omnes pensiones nostras de bonis nostris in Aswordebodhe sibi conductive concessis de presenti anno nobis persolvisse, unde ipsum quittum dimittimus. Sig. nostrum. Datum die Olaii.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5719

— (Reg. *7804.) Dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 66, Fol. 989 L. 11* (paa dette sidste Sted med Datum Aug. 1). Er 5702.

Juli 30. Ærkebisp Johannes af Lund giver 40 Dages Aflad til dem, der giver Gaver til Bygningen af Clare Kapel paa Torckø i Blegungia.

Perg. med 1 Segl: G. 31. Arkiv for St. Claræ Kapel paa Torkø i Bleking; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 432.* [5720

a) RA. Reg. 60 S. 83.

Aug. 1. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Malmøgh. Vi byder hos eder nu 3. Sinde velbyrdig Md. Gødicke Jonsß under sit Faldsmaal, at han inden 5 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Gregers Jeipsß, hvis Rettighed som han har i Rodstoks garth, »effter the« som han er tilforn lovlig paamindet med vore Lovdagsbreve. Datum die Petri ad vincula nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Malmogiam inhabitantibus og Spor af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Gregers Jepsøn Ulfstands Arkiv; mon senere (jfr. 1494 Marts 12) til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Papir). [5721

— Thord Olsen og Clas Baghe »kierckæ wæriæ« til s. Nicolai Kirke i Boghensæ. Med vor Sognepræst og »borghemesters« og menig Almues Raad for den Gave, som Hr. Jep Mortensen Prior inden Antwordhschov og hans Broder Hr. Jens Mortensen givet har til forskrevne s. Nicolai Kirke, som er en Jord i Kærebye Mark i Skouby H. og Sogn, en Gaard i Boghensæ, som fordem deres Fader i boede, en Tavle til »howæ alteræ«, som stod 42 Mk., og et Alterklæde til »howæ alteræ« med »listh oc antepediis«, som stod 8 Mk., en Hagel for 50 Mk. og Messesærk, »stoel och hofwethlien, handlien«, som stod 4 Mk., 20 rinskæ Gylden til et Kors, bepligter vi os at lade holde hver Fredag om Aaret en Messe til evig Tid for deres Sjæle og deres Forældre og alle kristne Sjæle inden s. Nicolai Kirke officium[!], som hedder Requiem et nos, og der skal vi lade holde hvert [*Aar*] en Begængelse Fredag før Midfastesøndag med Messer om Fre-

dagen og vigalias om Aftenen tilforn med Sognepræsten og alle Præster, som i Byen er, og dem skal vi lønne af Kirkens Penge. Holdes saadan Gudstjeneste ej, skal vi Sognepræst og »borghemesther« fly det saa, at saadan Gudstjeneste holdes, som vi vil andsvare paa den yderste Doms Dag. Vi hænger vore Indsegl med vor Stads Indsegl for dette Brev. Datum Bognes die Petri ad vincula.

[Orig.] Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 556. [5722

Aug. 2. Ick Paye Volqwardessen¹ inwonre bynnen Husem bekenne[!] myd vulbort myner husvrouwen Annen den oldermans unde vorstenderen s. Lamberdes in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem by namen Merten Schroder, Mathias Ottensß, Jone Schroder unde Hinrick Schriuer an mynem huse unde hoffte 7^{1/2} mr. houetstols, de myn voruaren Mathias darup ghenomen hefft, unde desset erue belegghen is osten aff by s. Jurgen twysschen Jeppe Thuuensß uppe de osteren syden unde Peter Brodersß uppe de western syden, dede wonafftich is tho Orstede; welckere 7^{1/2} mr. penninghe ick jarlikes in den achtedagen tho paschen vorrenten schal den vorstenderen vor 8 lub. schillinghe. Unde were sake, dat desset erue vorkofft worde, so schal s. Lambert dessen summen thouorne uth hebben edder sodane besegelde breue, de er vor dessen summen nogafftich synt. Doch hebben desse vorstendere dessem Payen ghegunt, wanner em beqweme is desse 8 lub. schillinghe wedder ud tho losende, so schal he den vorstenderen eyn verdendel jars thuooren thosseggen, unde des neghesten paschen de betalinghe tho donde, den houetstol myd aller bedageden renthe in enen summen myt sodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynchge synt. Myn ingesegel. Ghegeuen unde ghescreuen des dinxstedages na advincula Petri.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Husum Vor Frue Kapels (ell. Husum Skrædderlavs) Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 25). [5723

Aug. 6. Dronning Cristina anmoder Beynt Bylle om at underholde hende en Nat paa Nesbyhowet og skaffe hende Befordring derfra til Rwdgard.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 91. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 87.* [5724

Aug. 6? Tingsvidne af Tyril H., givet Clawes Bryske om en Lovhævd, som Mowens Scriffwere tilbød.

Perg. med 7[!] Segl: 1. I Sigilfeltet en Stigbøjle; 2. Lxxiii 87; 3. Lxxiii 44 (Rosenkrantz); 4-6. Bomærker; 7. I Sigilfeltet en seksoddet

Stjerne. Claus Bryskes Arkiv (RA.). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 121.* [5725]

Aug. 8. Dronning Cristina meddeler Beynt Bylle, at hun først kan komme til ham i Morgen tidlig, og anmoder ham om i den Anledning at sørge for det fornødne.

Papir med 1 brevlukkende Segl: K. 92. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 88.* [5726]

Aug. 9. Tingsvidne af Aars H., at Prior Knuth Niel[ssøn] i Al-[bo]rgh Helligaandshus »inworde« forskellige Gaarde til Helligaands-huset.

Perg. [med 9 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 69.* [5727]

— Jeg Swendh Thorbernß af Traneholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eylers Biskop i Aars og hans Arvinger 25 Mk. lub. i gode hele danske hvide Penge, som nu i Nørre-jutland gænge er, Sølv mønt, saa gode, at hver 12 og 20 Skill. lub. gør 1 god rinske Gylden, 7 gode gamle gænge og gæve af Guld rinske Gylden og 2 gode gamle gænge og gæve af Guld postlatus Gylden, som han mig nu laant har, for hvilke Summer Guld og Penge jeg forhøjer de Pant i en min Gaard i Dolmer i Gryndw S. i Nørre H., som Laghe i boede og skylder $\frac{1}{2}$ Mk. Korn og 2 Skill. Grot, efter som de aabne Pante- og »forhøgelssse breffue« [c: 5103, 5264, 5296, 5408, 5643, 5672], som jeg tilforn forskrevne værdige Fader paa Gaarden givet har, udviser. Løsen skal kyndes i Aars Biskopsgaard med 2 »besedden« Borgere sstds. 3 Uger før Johannis bap. Dag Midsommer, og løses Michels Aften, der næst efterkommer, og da skal disse forskrevne Summer Guld og Penge følge de andre Summer, efter som i det første Pantebrev og de andre »forhøgelssse breffue« skrevet stander. Medb. af beskedne Mænd Clawes Pethersß, Jes Matß »borgemestere« i Aars, Jes Matß Scriffuer⁴ Byfoged og Per Mwremester Borger sstds. Datum Arusie vig. Laurentii.

Perg. med [5] Segl: 4. Bomærke. Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. 1482 Okt. 30 (ufuldstændig). [5728]

Aug. 10. Testamente af Clawes Wulff Borger i Borch paa Vemerren.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 39). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 57.* [5729]

Aug. 11. Oluff Clausß Foged i Biæuerskous H., Mattes Næb i Sølroppe a. w., Hanss Haare⁸ i Herfølglæ, Jess Maghensß i

Swansberrig, Trugils Maghens⁵ i Hatzstrøpe, Jenss Brvn⁶ i Tætzæbølæ, Hanss Tyges⁷ ibid. Torsd. før Vor Frue Dag assumpc. paa forskrevne Ting skødte hæderlig Md. Hr. Oluff Hermynds⁸ Offæ Hans⁹ al sin og sine Medarvingers Rettighed i den Gaard, som Offæ Hans⁹ i boer i Sæddher, intet undtaget af forskrevne Rettighed eller »formynskesk« ydermere end, som han nu i Værgе har. Item kendes vi os fuldt Værd »uppæ« have baaret efter vor Nøje. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 3, 5-7. Bomærker. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 22). LDipl. [5730]

Aug. 11. In nomine domini amen. Indictione 3., pontificatus Dn. Innocencii pape octavi anno 1., die Jouis 11. mensis augusti, hora vesperorum vel quasi, in mei notarii publici testimonioque infrascriptorum presentia Dn. et magister Jacobus Semmelbecker canonicus ecclesie Sleßwicensis quandam appellationis papiri cedulam, formam appellationis continentem, produxit, in qua a nonnullis molestationibus, spoliationibus et intrusione nonnullorum dominorum de capitulo Sleßwicensi infrascriptorum et cuiusdam pretensi Laurentii Obbens, asserti presbiteri et intrusi, in prejudicium sui juris ac possessionis suorum canonicatus et prebende . . . . . de facto juris ordine pretermisso, ut asseruit, contra eum attemptatis ad Dn. Innocentium papam appellavit, apostolos peciit protestatusque fuit aliasque et alia fecit, prout in appellationis cedula, cuius tenor sequitur, continetur: Coram vobis notario et testibus ego Jacobus Semmelbecker ecclesie Sleßwicensis canonicus principalis Romipeta animo et intentione appellandi, apostolos petendi, recipiendi ac causas infrascriptas ad Romanam curiam . . . . .endi, omnia appellanti incumbentia necessariaque et oportuna faciendi et dicendi dico, quod licet secundum tenorem nonnullarum litterarum apostolicarum mearum a felicis recordationis Dn. Sixto papa quarto mihi concessarum processuumque desuper et inde fulminatorum de meis canonicatu et prebenda, quos quondam Johannes Emken presbiter Sleßwicensis diocesis, ultimus eorum possessor, usque ad diem obitus sui possidebat, et per eiusdem obitum vacantes debito tempore riteque acceptaverim et mihi fecerim provideri de eisdem et in ipsorum realem possessionem me induci fecerim possessionemque eorundem apprehenderim cum assignatione loci in capitulo et stalli in choro juxta tenorem litterarum apostolicarum mearum pro poss[ess]oreque me tenuerim, prout me teneo,

[animo] et intentione non recedendi ab eadem possessione mea, nisi quantum de jure teneor, spectaverintque sic ad me pleno jure canonicatus et prebenda predicti, prout spectant de presenti, nichilominus tamen capitulum ecclesie Sleßwicensis, nescitur, quo spiritu ductum nisi forte maligno animo non parendi litteris apostolicis et processibus desuper fulminatis, in contemptum censurarum inibi descriptarum me in meis canonicatu et prebenda, apprehensione et possessione turbavit et molestavit, quandam vero pretensam appellationem ad Dn. Innocencium papam octavum in scriptis mihi insinuari fecerunt, sic causam meam ad Romanam curiam devolvendo. Quam ob reverenciam domini nostri memorati reverenter acceptavi animo et intentione jus meum tempore et loco suis in Romana curia prosequendi. Quapropter causa mea de canonicatu et prebenda meis ad prememoratam curiam sit devoluta pendeatque ibi adhuc indescisa sintque ob id et sunt canonicatus et prebenda in eadem curia litigiosi fuerimque et sum propter appellationis et mei juris prosecutionem Romipeta et plene intentionis protinus expeditis negotiis meis pro appellationis prosecutione aliisque negotiis meis expeditionem ad supradictam reverti iterque agendi curiam Romanam simque propterea vigore Eugeniane, Pauline et Jouis sancte bullarum sub protectione sedis apostolice et cuiusvis alterius pretensi judicis inferioris jurisdictione exemptus sub formidabilibus penis in eisdem bullis contentis. Et quamquam mei canonicatus et prebenda in Romana curia sint litigiosi, ego Romipeta sim et sub defensione sedis apostolice, et verum propterea sit preter id, quod quisquam alius inferior de meis canonicatu et prebenda sic in Romana curia litigiosis aut adversum me Romipetam ullam habuerit et habet jurisdictionem aut de beneficiis seu bonis meis disponendis aut conferendi aut in aliam transferendi facultatem, cum dicit canon, quod res litigiosa posita in nullam possit transferri personam. Nichilominus tamen quidam Nicolaus Junge, Benedictus Toppsen, Andreas Junge, Johannes Bose, Leuo Leue, Theodericus Enghelke et Luderus Vereckeren asserti canonici ecclesie Sleßwicensis, malum malo accumulando tamquam juris ingnari et contemptores litterarum apostolicarum quendam Laurentium Obbens assertum presbiterum in meis canonicatu et prebenda de facto sine quibusvis litteris apostolicis intruserunt et investierunt et me possessione canonicatus et prebende meis[!] privarunt de facto et cessante nullitate, prout non cessat perperam et injuste in animarum

suarum grave periculum damnumque meum non modicum me in premissis pluribusque aliis comminationibus et monitionibus eorum in actis cause laciis deducendis diversimode diffamando et injuriando; quas spoliationem et injurias ad animum revocavi et, quatenus opus sit, revoco; noluissem illos atque nollem ab unoquoque eorum memoratorum pro 500 florenis sive ducatis auri de camera sustinuisse vel iterato sufferre; quinymmo si Deus mihi de tanto providisset, malluissem tantum de bonis meis perdidisse quam illos sustulisse. Unde sentiens me in premissis enormiter esse lesum tymensque in posterum plus ledi posse a supradictis pretensis collatione et spoliatione aliisque ignominiis ceterisque lesionibus ex premissis ortis et colligibilibus eorumque nullitatibus semper salvis necnon contra Laurentium intrusum ad Dn. Innocentium papam octavum appello, apostolos a vobis notario publico testimoniales ac alias tales, quales mihi de jure dare poteritis, primo, secundo, tercio mihi dari peto, subjiciens me ac omnes huic mee appellationi adherere volentes omniaque mea et eorum bona defentioni dicti Dn. nostri Innocentii, prefigens Nicolao Jungen, Benedicto Toppsen, Andree Jungen, Johanni Bosen, Leuo Leuen, Theoderico Engchelke et Ludero Vereckeren spoliatoribus et injuriatoribus et Laurentio Obbens intruso ac omnibus aliis interesse habere putantibus sexagesimum diem a die insinuationis huiusmodi mee appellationis ad videndum et audiendum causas huiusmodi cum omnibus emergentibus et connexis in Romana curia committi pretensamque appellationem earum post requisitionem mearum litterarum apostolicarum mihi insinuatam ab eisdem prosequi causaque seu causis commissa et commissis, prout moris est et juris ordo dictaverit, legitime ac secundum juris et dictarum bullarum apostolicarum formam et processum procedi. Et protestor de huiusmodi mee appellationis intimatione et prosecutione omnibusque aliis circa eam mihi necessariis et oportunis, salvo jure addendi, minuendi, corrigendi ac alias, prout est moris atque juris. Post cuius cedula appellationis exhibitionem ego notarius infrascriptus Dn. et magistro Jacobo testimoniales et ipsorum loco presens publicum instrumentum tradidi, super quibus omnibus Dn. Jacobus sibi a me unum vel plura confici petiit instrumentum et instrumenta tot, quot sibi forent necessaria. Acta fuerunt hec in civitate Sleswicensi in domo habitationis Dn. Jacobi anno, indictione, pontificatu et aliis quibus supra, presentibus DDn. Egghardo Pavesß, Johanne Tordes vicariis

perpetuis in ecclesia b. Marie opidi Flensburgensis Sleßwicensis diocesis et Johanne Petri presbiteris et clericis Sleßwicensis diocesis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Philippus vor deme Broke, clericus Coloniensis diocesis, imperiali auctoritate notarius, quia omnibus premissis cum preminatis testibus interfui, ideoque hoc instrumentum, manu alterius scriptum, me aliis repedito negociis, subscripsi et in hanc publicam formam redegì, quam signo, nomine et cognomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke. Senere brugt som Bind om »Her Vincencius register des tolleners to Gottorp van syneme latesten unde haluen jare de anno domini etc. xcviic^a. (RA. Kongens Arkiv, Div. Pergamentsbr. vedr. Hertugdømm.) [5731

a) Saaledes ifølge Paaskrift bagpaa.

Aug. 12. Dronning Cristina anmoder Beynt Bylle om at skaffe Vogne til noget Foder til Nyborch.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 91. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 88.* [5732

Aug. 13. Se 4664, Note c.

Aug. 16. Ik Pawel Bullenkule¹ inwonre bynnen Husem vorkope myt vulbort myner husvrouwen Taleken up enen wedderkoep den erliken vorstenderen unde olderluden s. Annen unde s. Jurien in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem by namen Jacob Stutemanne, Arent Taste 2 mr. penninghe jarliker renthe an mynem huse unde hoffte, dat belegen is in der Holengaten twysschen Hans Koeplande unde Peter Aggensß, vor 30 lub. mr. penninge guder munthe, de my desse vorstenderen vornoget hebben in ghuder munthe, dar ick edder de eghener inwonre desses erues jarlikes in den achtedagen tho Michaelis vorrenten schal vor 2 lub. mr. Were sake, dat desse renthe jarlikes nicht ud eyn qweme, unde de vorstendere dar schaden up deden, den schaden schal ick edder de inwonre desses erues wedder uprichten. Were sake, dat desset erue vorkofft worde, so schal s. Annen gelt unde s. Jurgens dat erste gelt wesen ud to losende edder sodane besegelde breue, de en vor dessen summen nogafftich synt. Doch hebben desse vorstendere dessen Pawel gegunt enen wedderkoep, wanner em bequeme is, so schal he den wedderkoep eyn halff jar thouoren vorkundigen, unde des negesten Michaelis de betalinge tho donde, den houetstol myt aller nastanden renthe, also to Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel; unde ick hebbe gebeden mynen

broder Peter Bullenkulen² unde Jacob Stufemanne³, dat se ere ingesegel hebben mede hengen heten an dessen breff. Ghegheuen unde ghescreuen des dinxstedages na Unser vrouwen dage der krudwyginghe.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 26). [5733

Aug. 19 (Aar?). Jeg Crestiern Mwnk a. v. skøder og sælger hæderlig og velbyrdig Md. Mauritz Nielß paa Aagard en min Gaard i Ty i Hasing H. i Søndherhaa (Nis Jebß, 4 Pd. Korn med andre smaa »bedæc«). Afvindes Gaarden M. N., tilbinder jeg mig saa god en Gaard igen at lægge i Steden inden 6 Uger. Og kender jeg mig fuldt Værd at have opbaaret af M. N. for Gaarden. Medb. af . . . . . og velbyrdige Mænd Prior Gerl[o]ff i Øø, Jens Nielß i Browestskog, Hr. Per Thammeß i Aghersborg, Gosk Friis i . . . . . Kosterop og Per Bilde i Vesløsgard. Datum^a die Magni mart.

Perg. uden Segl; Plica afklippet. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [5734

a) Af det til Cifret for Aarstallets Tier svarende Ord kan nu kun læses: . . . gesimo.

Aug. 20. Thames Jenß Foged paa Gislom H.s Ting, Anders . . . . . Loons, Thimme Jenß, Jes Dammergard, Jes Perß i Aastrop og Morthen Jebß i Aarop. . . .dag før Bartolomei Dag paa Gislom H.s Ting fik beskeden Md. Jes Nielß i Elkie, Mauritz Nielßs »aa« Agard Foged, et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Sewren Loons, Anders Iwerß, Knwd i Swinggelberg, Iwer i Soldrop, Nis Laurensß i Bindrop, ... Morthenß i Megelstrop, Per Owesß i Wothenssyld og Per Nielß; hvilke vidnede, at de hørte og [saa'] samme Dag paa . . . . . Ting J. N.s Lovhøringe Morthen . . . . . Aarop og . . . . . Meliß; de kundgjorde, at de i Aalstrop Sognemark hørte og saa', [at] J. N. gjorde Lovhævd paa M. N.s Vegne og »indworde« . . . . . en Eng i Østherkier til en M. N.s Gaard i Loons, som Per Kok i boer, som forskrevne Eng . . . . . »tillagt« i 40 Aar og mere ukært, og »indworde« han Lwndegard og Mark for Endel, Ager, Eng og ihvad det nævnes kan, som har været brugt til forskrevne Gaard i . . . . . Aar og mere ukært for M. N.s rette Arv til Aagard. Item »indworthe« . . . . . samme Dag Alstrop og . . . . . Sognemark for Endel og »felleget«, som brugt [har] været til forskrevne Sogn i 40 Aar og mere, og M. N. og hans Forældre har haft [i] Hævd ukært i 40 Aar og mere. Item vidnede forskrevne Mænd, at Lovhævden [var] tilbudet paa Gislom

H.s Ting 3 Ting og var »fest« og funden af Foged og . . . . ., og sagde de ham Lov af Hænde og mælte hans Lov ved Magt at blive . . . . . de han Lovhævden med Bønder og Selvejere, som det sig burde efter Loven. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. (den venstre Del bortbrændt) med [7] Segl: 2. Bomærke (.....ieþfon); 3. Bomærke; 6-7. Udslidte. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.) [5735]

Aug. 21. [Hans] Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Henrich Krummedike R. . . . . Hofsind os og Riget gjort har og gøre skal, forlener vi ham vort og Kronens Len i . . . . . Norge Skidesysel med al kongelig Rettighed, [saa] længe vor Naade tilsiger, i saadan Maade at han skal hvert Aar give os der[af, hv]is der aarlig plejer af at gives, og gøre os Regnskab af, hvis Vrag der . . . . . [f]aldende vorder. Thi beder og byder vi eder alle, Bønder og mene Almue, som [boer] i forskrevne Len, at I være ham eller, hvem han det befaler, hør[ige og lydige], og gør og giver ham eders aarlige Skat, Landskyld, Sagøre og . . . . . I os paa Kronens Vegne pligtige er, og ingen anden, saa længe han eder af os . . . . .; og lad det ingenlunde. Forbydende osv. Datum in castro nostro Ørekrog dnica. infra oct. assu[m]pt. Marie nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). (Reg. *7806.) [5736]

Aug. 23. Ick Olde Detleff Petersen vorlate Clawes minem sohne 3¹/₂ schepel schuldt, dat unse frunde geuen tho einer vicarien tho Süderstapel; »darup schall he geuen dem prester jarliche hüre alß 2¹/₂ ton roggen, de suster[!] 3¹/₂ schepel schuldt, de schall bruken Claus min sohne de tidt sines leuendes, vort want van ehm kumpt, dat ehme Godt eschend is, sinen kindern tho eruende, dat sullfte gudt schall bliuen bi dem westerhuse benorden Rode Johans Claus, de dat huß bruket, de schall sodane hüre« geuen um dißen ^a Claus sine eruen kindt na kinde tho bruken. Diße handlung is geschehen mit willen des presters, de dar don prester was. Dar hebben auer gewesen frame lude alß unse landftagt Henneke Voß, Kindes Claus tho Drage, Oster Hans, Grote Johan, des tho Sete won, Karsten tho Nortstapel, Stolting Henneke, Hanßen Peter. Wi hebben unsers carspel insegel hengen heten vor dißen breff. Geuen und geschreuen an dem auende Bartholomei.

[Orig. Süderstapel Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 1916. [5737]

a) I Afskriften er ladet Plads aaben til et eller to Ord.

Aug. 24. Jeg Jørghen Marckman¹ i Harresstædhe a. w. vederkender mig med min Moders og Frænders Samtykke at have solgt og skødet til Kong Hans eller, hvem hans Naade det unde vil, 2 mine fædrene Gaarde i Bastherop i Aars H. i Oræby S. (Per Knekt, 2¹/₂ Pd. Byg og 2 Skill. Grot; Mattess, 2 Pd. Byg og 2 Skill. Grot); og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd efter min Nøje af Kong Hans. Afvindes disse 2 Gaarde Kong Hans eller, hvem hans Naade det unde vil, tilbinder jeg mig 2 saa gode Gaarde af Rente og »beleyeligheeth« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Marqwordh Teyenhusse² Forstander til Vor Frue Kloster i Roskilde, Axell Delleß, som nu tjener Kong Hans, Jenss Krwsse⁴, Olaff Jeipß⁵ »burgemestere« i Roskilde. Datum Roskilden die Bertholomei.

Perg. med 5 Segl: 1. Fxx 2; 2. Cxxi 8 = G. 422* (nu løst vedliggende Brudstykker); 3. Lxxvi 5 (s *iens teldeffon*); 4-5. Bomærker i Skjolde. Kongens Arkiv (AM. XXVII. 9). [5738]

Sept. 2. *Reg. 4808.* [Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1041.*] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587) (med Overskrift: »Første adkommebreff paa Rasmus Jonsens gord hoes s. Nicolai rest«): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 145. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 107* (læs: er i sancti Nilaus - di som haffue not - huuse). [5739]

Sept. 5. Første Dombrev for Benct Bille paa en Gaard og et Hus i Kjøge.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Lxxxiv 48 (s *henrif meinstrup*). Bent Billes Arkiv (D; RA.). *Petersen, Kjøge Byes Hist., Aktstykk. S. 4* (i nyere »Oversættelse« og ikke helt fuldstændig). [5740]

Sept. 7. Ffrater Johannes [*osv. som 5291; læs dog: anno 1485 sublevasse - indtil:*] Datum Ringstaden in profesto nativit. Marie nostre abbacie sub sig.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5741]

Sept. 8. *Reg. 4809* (med urigtig Dag Sept. 13). [Orig. ^aAarhus ældre Vor Frue Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 189 (jfr. 188). — Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 65. *Pontoppidan, Annales II. 683.* [5742]

a—a) Saaledes Bartholin. Om Kirken se *Trap*⁴ VII. 67.

Sept. 10. »Itt pergamentz tingsvinde aff Thorrild herredz ting aar medlxxxqvinto thend leffuerdag nest effter wor frue dag nativitatis udgiffuett, otte mend vunditt hafue, at de hørde och saae der samme dag

paa for^{ne} ting for domb och rett, att der vaar baade aff de sandmend aff Thørrildz herred och Jerløff herred och lydelig kundgiorde och tillstode, att de giorde marckeskiell och herredzskiell och søfellskiell møtt neder att den store aastrøm, som den fiskegaard stod i, som Jep Raffnsbøll hafde ladet bygge sønden och vesten ved Harridzkiær.«

[Perg. Formentlig Anders Friis's Arkiv. — Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1485 Okt. 1 og 1500 Juli 8) i Dom 1610 Aug. 18 af Wiborg Landsting mellem Caspar Marckdaner Lensmand paa Koldinghuß og Trud Bryske til Langesø »belangende en fiskegaard paa Skibett aae och anden Harridzkiær hofwitgaardz eygendomb«.] Anført efter Udtoget i Stadfæstelse 1633 Juli 17 af Kongen, givet Frederick Munc til Harridzkiær. Koncept hertil: RA. Konc. t. Jydske Reg. [5743

Sept. 13. *Reg. 4809.* Er 5742.

Sept. 14. Hans Konge¹. Hellig Kors Dag exaltac. for os paa vort Retterting paa Køghe Raadhus var velbyrdig Md. Hr. Beind Bille R. og Powel Nielsß paa Hr. Æskel Gøyes Vegne om Trætte, som de sammen havde om 2 Gaarde i Ræng, og var det i Dag Hr. Beinds og Hr. Æskels rette Stævnedag efter Genbrev [3: 5699], som Hr. Beind Bille tog af os imod de vore Lovdagsbreve, som vi Hr. Æskel givet har. Da spurgte Hr. Beind Powel Nielsß ad, om han havde Hr. Æskels Magtbrev i den Sag, til hvilket P. N. sagde Nej og sagde, at han var Fuldmægtig paa Hr. Æskels Vegne, alligevel at han ikke havde hans Magtbrev paa; hvilket Hr. Beind ikke vilde nøjes med, uden vi vilde finde ham for Rette, at han burde at gøre det. Derom gav de dem for os i Rette. Da funde vi for Rette, at efterdi at Delebrevene »lude« Hr. Æskel paa og ingen anden, og P. N. ej havde Hr. Æskels Magtbrev at hænde Ret og gøre, bør Hr. Beind Bille forskrevne Stævning ej at undgælde; vil Hr. Æskel der ydermere paa tale, da tale paa ny, som det sig af Rette bør. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5744

Sept. 19. Jeg Erich Hansß¹ a. w. sælger og skøder med flere mine Venners Samtykke til ærlig og »welborligh« Md. Hr. Jehan Oxe strenge Ridder og Høvidsmand paa Helsingborgh alle mine Gaarde, Boder og Byggsteder, som jeg har i Malmø, undtaget de »gods« og Boder, som min Fader gav til et Alter i Malmø. Og forpligter jeg mig op at lade Hr. Jehan Oxe alle de Breve, som jeg har eller finde kan, som paa forskrevne

Gods og Boder lydende er; og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret for^a forskrevne Gaarde og Boder, saa at mig vel med nøjes. Thi tilbinder jeg mig at hjemle Hr. Jehan Oxe forskrevne Gaarde og Boder, hvad det helst er, jeg arvede i Malmø efter min Fader og Moder. Medb. af ærlige og »welborlige« Mænd Vicencius Iwersß² Høvidsmand paa Stegehwss, Axel Saxstorp³ i Wram, Knwd Saxstorp⁴ i Getzholm VV., Per Hansß Borgemester i Helsingør og Palne Scredere Raadmand ibid. Datum Helsingborgh fer. 2. post f. exaltac. crucis.

Perg. med 4[!] Segl: 1. Hliii 2 (Myndel); 2. Clxiv 14 (Dyre); 3. Lxi 4; 4. Lxi 5. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5745

a) Orig.: for^{ne}.

Sept. 20. Gældsbrief af Nilsz Bragde paa Vithskjöfle til hans Sognekirke og et Kapel sstds.

[Orig. Vidtsköfle Kirkes Arkiv; *ÆA. IV. 362* med urigtigt Aar 1495.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 64. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 433.* — 2 andre, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 58 a Nr. 400; og SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 14. [5746

Sept. 21. Bisp Hartvig af Ribe paalægger Ribe Kapitel at antage Mester Hartwigh i det ved Mester Laghes Død ledige Kanonikat.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: G. 823. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Missiver II. 116.* [5747

Sept. 22. Hans Konge¹. For os paa vort Retterting paa Malmøges Raadhus Mauricii Dag, nærværende Ærkebiskop Jens Brostrop i Lund, Biskop Karll i Othens, Biskop Niels Glop i Wiburgh, Hr. Niels Skaffue postulatus i Roskilde, Hr. Eric Otsß, Hr. Johan Oxe, Hr. Knut Thrugetsß, Hr. Laxman RR., Oluff Mortensß vor Landsdommer i Nørrejutland og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Hr. Henric Meghenstorp vor Landsdommer i Sieland og Hr. Beind Bille RR. om Trætte om en Summa Guld og Penge, som Hr. Henric har forfulgt paa vore Vegne, som vi ham befalet havde med vort Brev, paa det Gods i Grubbeordrop, Nyerop og 2 af Hwinede Møller, som Hr. Philippus Axelsß pantsatte Hr. Laurens Axelsß. Og beviste Hr. H. M., at det er paa 4. Aar, siden Hr. Beind fik Indførsel i Godset, og Pengene var mælte i Landekisten; til hvilket Hr. B. B. svarede, at han var indkommen lovlig i Godset, hvilket han beviste med et Indførselsbrev [c: 4874], og lagde han Hr. Laurens Axelsß aabne Brev i Rette, som ud var givet paa Abo »lxxoctavo« [c: 4189, som dog er udstedt paa »Rasborgh«], lydende, at Hr.

B. B. skulde løse sin Andel op af Godset, thi at Hr. Laurens det ej længere have vilde i Pant for saadan Summa Guld og Penge, som han sin Broder Hr. Philippo derpaa laant havde; item et Brev udgivet af Sielandzfare Landsting »lxxnono«, lydende, at Hr. B. B. havde lovlig opbudt forskrevne Penge til Herredsting og Landsting, og at Hr. L. A. var lagt 6 Uger og 1 Aar for at føre sin Bevisning i Rette, som han havde paa Ordtop, Nyerop og Hwinede Møller, thi at han var uden Rigs, saa fremt at Hr. B. B. ej skulde fange Indførsel i Godset og Pengene i Landekisten. Og sagde Hr. Beind, at Hr. L. A.s Svende Jeip Olsß og Anders Olsß var til Vedermaalsting med ham samme Dag og skød paa, at Hr. L. A.s Brev paa Godset var ej i Riget; hvilket Hr. H. M. tilstod for os. Item et Brev udgivet af Sielandzfare Landsting »lxxxprimo« [c: 4866], lydende, at Hr. Beind var stedt Indførsel i Godset af Landstinget, og da lagdes Pengene i Landekisten paa Godset. Derimod lagde Hr. H. M. et Brev udgivet af Landstinget »lxxxquinto«, lydende, at der til Tinge aldrig var æsket paa forskrevne Penge, fra de lagdes ind i Landekisten og til andet Ting før Jul næst forleden, og da kom Poske, Fru Carines Foged, med et Vidissebrev af Hovedbrevet og æskede paa Pengene, til hvilket Hr. B. B. nu svarede, at han vilde ingen Penge udgive for den Vidisse, uden Pantebrevet kom til Stede, og sagde, at Hr. Æggert Frille havde betalt Hr. Claus Runnow 500 rynske Gylden paa Hr. L. A.s Vegne i forskrevne Summa Penge. Da æskede Hr. H. M. paa Pengene efter »vidisse ludelse« og beviste med vore Lovdagsbreve, at han havde den Dele lovlig forfulgt, imod hvilke B. B. tog Genbrev af os [c: 5714], og Hr. Henric tog vort 6 Uger Stævnebrev, og var det i Dag deres rette Stævningsdag. Derom gav de dem i Rette for os. Da funde vi saa for Rette efter Breve og efter Sielands Lov og gammel Sædvane, at de Penge, som igenstaar af det Pant, er forfaldne til Kronen, og Hr. Beind bør angerløs at være for Tiltale med det Pantebrev for saa meget, som Pantebrevet paalyder og igenstaar og Kronen er tilfaldet; thi Pantebrevet ej kom til Stede i lovlig Tid. Sig. nostrum ad causas. Datum *etc.* teste Efferardo Grubbe de Thryggewelle justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Bent Billes Arkiv (RA.).

[5748

Sept. 24. Jeg Oluff Grwbbe¹ a. w. vederkender mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Biørn Jehansß R. 60 Lod

Sølv og 16 Lod Sølv gjort og »wlødith«, for hvilket Sølv jeg pantsætter ham min Jord i Helsinghe i Løwe H., som er øde og Per Laurensß i Værgе har og giver aarlig af hende 2 Pd. Rug og 1 Pd. Byg, for et brugeligt Pant at have og bort at leje og der Landgilde af op at bære saa vel Lösningssaar som alle de andre Aar. Lösning skal kyndes paa Løwe H.s Ting 2 Ting før Midsommer og 1 Ting efter, og løses siden paa Morthens Dag derefter. Medb. af flere hæderlig og velbyrdige Mænd Laurens Knopp², Karl Sastropp, Hr. Niels Bremle Sognepræst i Helstet og Per Bremle hans Fader. Datum in Wolby sabb. 4 temporum post Mauricii.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 4] Segl: 1. Llxviii 30 (..Iuf ieps; Sparre); 2. Cli 17. Bjørn Johanssøn Bjørns Arkiv (RA.). [5749]

Sept. 26. Jeg Lucia¹, Foluert Smegers Datter, sælger og skøder til velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensteroph R., Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør, al den Arv og Rettighed, som mig er tilfalden efter min Fadersøstersøn Anders Nielsß, som er i Jordegods, Ejendom, Køb, Pant, Breve, Guld, Sølv, Bo, Boskab, rørendes og urørendes, og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af Hr. Henric Meyensterop, saa »thet« mig vel »ath nøges«. Afvindes forskrevne Arv og Rettighed Hr. Henrich Meyensterop, tilbinder jeg mig saa meget godt Gods af Rente og »beleyæ« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige Herrer og velbyrdige Mænd Hr. Abbed Hans Bosß i Ringstæde Kloster², Cristoffer Jenß i Sørøp, Pael Henricß⁴ i Tydebergh, Bo Jenß i Kerrop, Knut Barwitß⁶ i Swensterop og Knut Bosß⁷ Borger i Ringstæde. Datum et actum Mand. efter Mathei ap. et ewang. Dag.

Perg. med [7] Segl: 1. Dxxi 26; 2. G. 473; 4. Lxiv 2; 6. Hxl 7; 7. Bomærke. Henrik Meinstrups Arkiv; »senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 18). [5750]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. 1. »Et winde aff Tørrild herridtz ting 1485 denn løffuerdag nest efter sancti Michells dag wdgifuet, otte mend vondet haffuer, at di hørde oc saae samme dag paa for^{ne} ting for domb och rett, at her Anders Friis laugheffds loughshøring wantt for dennom, som wor Jep Niellsenn i Jenum och Esche Jennsenn i Hornstrup, at di neruerendis hoes war i Haridtzkier, saae och hørde, at for^{ne} her Annders Friis gjorde enn laugheffde sielff tollfte med goede ridermendsmend, goede bønder och sielffeyer lougthiddags och indworde med sinn lougheffd Haridtzkier med alld sinn rette tilligelse, agger och enngh, schouff och march, fuortte och feeganngh, fischewannnd, watt och tiurt, intet

wndtagenn indenn ald fire markescheell, som hannd da siellff i wehre hagde; itemb indworde for^{ne} her Annders Friis Kiøholdt med all sin rette tilligelse westenn indtill Rodsborigh och østenn, indtill ^aLaug Br[ochs] ennemerche tager wid, nør indtill^a Wmarch wdtager, westenn indtill her Axells ennemerche wdtager, dennd dield, som Lauge Broch da i werre haffde derwidi; item indworde for^{ne} her Annders Friis Snekem[aae]^b och dennd fischegaarde och frii støffning paa begge sidder och dennd holmb syndenn dend for^{ne} fischegaarde, indtill Wilstrup aae tager wid; dette for^{ne} goeds indworde for^{ne} her Anders Friis for sit rette arffuegoeds, som hannd och hanns forældre haffde hafft i dierris roelig heffd, och brast hannom ingenn werenn, och war dennd laugheffd loughlig tilbødenn trei sambfuld tinge, wortt fundenn till laugheffd aff fogdenn och goede mend.◀

[A. Orig. Anders Friis's Arkiv. — Aa. Udtog anført i Dom af Viborigh Landsting 1610 Aug. 18 mellem Thrude Brysche og Lauge Madsenn Ridefoged til Coldinghuus; Brevet fremlægges af den første.] Aaa og Aab. Udtog efter Aa, anførte i Rettertingsdomme 1631 Juni 8 og 1633 Juni 19 mellem Fridrich Munch til Harridtzkier og Johann Brochenhuus til Lierbek; Landstingsdommen fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1631 Bl. 57 a og 1633 Bl. 60 a. — Aac. Det samme Udtog efter Aa, anført i Stadfæstelse 1633 Juli 17 af Kongen, se 5743. [5751
a—a) Mangler i Aab. b) Aac: Seckemae.]

Okt. 9. Cristine, Enke efter Jens Petherssøn Borgemester i Malmøwe, giver Lunde Kapitel en Æblegaard i Malmøghe.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; ÆA. V. 161.] Afskr.: Lundebogen S. 163. Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 433.* — Hertil 1622. [5752]

Okt. 11. *Reg. *7809.* Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. (RA. Privatark., Hans Skinkel.) *Dipl. Norv. II. 687.* [5753]

Okt. 13. Hans Mattsß i Oræ Foged til Sønder H.s Ting i Lollandh, Mattes Laurensß i Olstorpæ, Mathias Gwdho, Cristiern Brwn, Jens Kraghe VV. og Hans Rigetsß i Øm. Torsd. efter Dyonisii Dag paa Sønder H.s Ting »bedes« velbyrdig Md. Sty Pors i Yllingsyw om et Tingsvidne paa disse efterskrevne Artikler. Da tilmæltes 12 Dannemænd: Lasse Smedh i Skotzebølæ, Michel Skypper i Tylletze, Anders Plow i Wetleby, Mattes Hansß *ibid.*, Jens Berthilsß i Brødebolæ, Thomes Hansß, Morten Hiogh i Tornby, Anders Rws i Almynde, Per Rwss, Jens Nielsß, Laurens Tordsß *ibid.* og Hans Arfasth i Gamleby; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sty Pors beviste inden 4 Stokke med 2 Dannemænd: Mattes Smedh i Gloslwnde og Jens Hansß *ibid.*; de vidnede, at de var i Yllingsyw Mose^a, og da kom Sty til dem og spurgte dem ad, hvo der hug; da sagde de, at de vidste det ej; saa gik Sty fra dem, og da sad Anders Skrædhers

Dreng oppe i en Birk og hug; der han »wort« ham var, krøb han ned og »stopæde« Birkeriset i »hylsther«, og da slog Sty Anders Skrædherre 2 Slag med en »kordæ«, og da havde Anders Skræderæ læsset sit Læs Halvdelen, og saa læssede han til fulds og bandt sit Læs og »ogh« afsted, og saa faldt det af, og siden læssede han anden Gang og »ogh« hjem med til sin Gaard, og ej saa' vi Anders Skreddere blaa eller blodig og ej »kære« sig for os noget Sted at skade af de Hug; og er det os 12 Danne-mænd vitterligt, og har hørt og spurgt, at Sty har lyst Yllingsyw Mose i Fred her til forskrevne Ting under tvende 40 Mk., saa at der skulde ingen hugge Birk eller andet Hug under det forskrevne Faldsmaal. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 6 Segl]. Stig Pors's Arkiv; *b*1745 af Langebek foræret til Danske Selskab^b (RA.). LDipl. [5754

a) Kaldes »Birkemose« i en Paaskrift fra 17. Aarh. *b—b*) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 198*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Okt. 23. Holger Henricsson i Gliminge. Jeg har for min Sjæls Saligheds Skyld givet 2 Gaarde til Tommorppe Kloster, en i Hoby i Ingilsta H. (Oluff Trvelsß, 18 Grote) og den anden i samme Herred i Twndby (Beint Glob, 16 Grote), med saadan Skel, at der skal holdes en sunge Messe hver Mandag af alle kristne Sjæle for de hellige 5 Vunders Alter i fornævnte Kloster indtil Dommen. Holdes denne Messe ej, skal mine Arvinger have fuld Magt at tage disse Gaarde igen. Og naar jeg død er, skal »abbete« og Brødre i forskrevne Kloster selv aarlig opbære Landgildet af forskrevne Gaarde. Og skal min Søn Jens Holgersß have disse Gaarde efter min Død i Forsvar, saa længe han lever, og naar Jens Holgersß død er, skal disse Gaarde med Bygning være fri til Tommorppe Kloster. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Steen Persß i Ingelstade, Anders Bing i Smidstorp, Ingwor Jensß i Bossiø, Hr. Mattes Brvn Sognepræst i Styby og »dægen« i Jæresta H. og Oge Troelsß i Sallorp »vep-ner«. Datum Gliminge dnica. ante f. Symonis et Jude.

Perg. [med 6 Segl]. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 372* (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. [5755

Okt. 24. *Reg. 4812.* [^aPerg. med 6 Segl.^a Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. af Provsten Hans Eskilsson († 1587) (med Overskrift: »Ett pergmenbreff met vi henginde indzegler, som er skøde paa her Hans Ostridßs gaard, som kallis Abildgaardz jord«): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 81. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 108* (læs: aff ^b oc - Per Anderß). [5756

a—a) Saaledes Afskriften. *b*) Aaben Plads i Afskriften.

Okt. 28. *Reg. 4814.* [Orig. 1759 i Skød Præstegaard.] *Hofman, Fundationer IV. 760.* [5757]

Okt. 31. Ærkebisp Johannes i Lund overdrager Magister Olauus Johannis et Præbende i Lunde Domkirke, der er ledigt ved Johannes Tez's Resignation.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 434.* [5758]

Okt. Notarialinstrument, at Petrus Johannis »procurator« i s. Antonii Hus i Prestøø erkendte, at hans Stilling og Retten til at søge Almisse i Lunde og Roskilde Stifter var ham overdraget af Paulus Winter Præceptor for s. Antonii Hus i Morker.

Perg. med Notarmærke. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 221.* — Aaret angives i Brevet som 1485, hvorimod det efter det opgivne Paveaar vilde blive 1484; Fejlen ligger vel snarere i den sidste end i den første Angivelse. (Af Indiktions-Angivelsen kan intet sluttes, da den kan passe paa begge Aarene, alt efter den Indiktion, man anvender.) [5759]

Nov. 3. Jeg Cecilia Nielsædatther sælger og skøder til velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensterop R., Landsdommer i Sieland og Hovedsmand paa Korsør, al den Arv og Rettighed og Ejendom, som mig i Arv og Søkendeskitte tilfalden er og tilfalde kan efter min Fader Niels Perß, som er en fuld Søsterlod i 2 Gaarde i Tiereby i Tersløff S. og Ringstæde H. (Olaff Due, 2 Pd. Byg og 1 lib. Mk. Penge; Niels Mørk, 2 Pd. Byg). Og kendes jeg mig derfor fuldt Værd op at have baaret af Hr. Henrich. Afvindes forskrevne Arv og Rettighed Hr. Henrich, til binder jeg mig ham saa meget godt Gods af Rente og »bel. . . . .« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Fremdeles oplader jeg Hr. Henrich al den Rettighed, mig tilhører i alle de Breve, som paa forskrevne Gaarde lydende er, ihvor de findendes vorder. Medb. af flere gode og velbyrdige Mænd [Hr.] Claus Da R., Cristoffer Jenß i Sørrop, Pouel Henricß i Tydebergh, Claus Neb paa Høgsterop, Herluff Skaffu[æ i E]skelst[er]op og] Knuth Baruitzß i Swensterop. Datum crast. commemorac. [animarum].

Perg. [med 7 Segl], ved 1. og 4. Seglrem forbundet med 5761. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [5760]

— Jeg Cecilia Nielsædatther beder velbyrdige Mænd Hr. Claus Da, Cristoffer Jenß, Pouel Henricß, Claus Neb, Herluff Skaffuæ og Knut Baruitzß, at I besegler dette Ejendomsbrev, som jeg har givet velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensterop paa

min Andel i de 2 Gaarde i Tiereby i Tersløff S. i Ringstæde H. Sig. meum. Datum crast. commemorac. animarum.

Perg. [med 1 Segl]; forbundet med 5760. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [5761]

Nov. 11. »Anno 1485 die Martini concedit^a vicariatum s. Annæ in Albani basilica doctori Iuaro canonico Othoniensi.«

[Orig. Odense Albani Kirkes Arkiv?] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8 vo 668, Hæftet: »Episcopi Othonienses« (Nr. 2). [5762
a) ∴ Bisp Carl af Odense.

Nov. 13. Hoyer Sognevidne, givet Præsten i Hoyer, at i Hertug Adolphs og Kong Christierns Tider plejede Biskoppen af Ripen ikke at holde Gæsteri hos Præsten i Hoyer før nu, Biskop Hartoch Hal- sen(?) er begyndt derpaa.

[Orig. Højer Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 33, E (Hansborg). *Rolfs, Gesch. des Kirchspiels u. Fleckens Hoyer S. 521.* [5763]

Nov. 14. *Reg. *7810.* Perg. [med 7 Segl]. Senere (jfr. 1493 Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 151* (det ikke aftrykte nævner Kadrines afdøde Mand Jens Laurensß og, at Boden tilforn var lovbuden paa forskrevne Ting, men indeholder i øvrigt intet af særlig Interesse). [5764]

— *Reg. *7811.* Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke i Skjold; 7. I Sigilfeltet en Dør. 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet (RA. Københavns Kapitels Arkiv). *Kbhvns Dipl. II. 152* (af det ikke aftrykte mærkes: som de Købebreve, som derpaa lyder, indeholder, med alle de Breve, som Hans Paulß og hans Forældre derpaa har. Og kendtes H. P., at han havde fanget fuld Betaling for Gaarden. Og efter det at Gaarden [var] tilforn lovbuden, »wort« Skødet stadig mælt). [5765]

Nov. 15. Hans Konge^t. Tirsd. efter Morthens Dag for os paa vort Retterting paa Køge Raadhus, nærværende velbyrdig Md. Laurens Knoff, Mattes Bosß vor Borgemester i Køge, Jens Jeipsß vor Byfoged sstds. . . . , var velbyrdig Md. Hr. Beind Bille R. og Hemmingh Scriffuere paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Oluff Stigsß om Trætte, som de sammen havde om Arv og Skifte efter Hr. Stigh Olsß. Da i Rette lagde Hr. Beind vort 6 Uger Stævnebrev over Hr. Stigh Olsß Arvinger og beviste, at begges deres rette Stævnedag var i Lørdags, og i Rette lagde et vort Dombrev udgivet paa Køpenhaffne Raadhus, lydende, at Hr. Beind Bille var der med et Lovdagsbrev paa 5 Dage [∴: 2514] ud[givet] i Hr. Jeip Jensß Tid Rigens Kansler over Hr. Stigh Olsß Arvinger at skifte med Beind Bille og udlægge ham, hvis ham [»høør«?] at have efter Hr. Stigh Olsß Død, og at ham var

der saa for Rette fundet, at efterdi at den Sag har saa længe standet i Rette udelt, maa vi give vor 6 Uger Paamindelsebrev over forskrevne Arvinger forskrevne [5] Dages Brev fuldt at gøre, saa fremt at sker ham der ikke Ret for, da maa vi frendeles give ham de vore Breve efter forskrevne 5 Dages Brev, og forfølge Sagen, som det sig af Rette bør. Og efter det vort Dombrevs Lydelse var Hr. Beind begærende, at vi skulde hjælpe ham Ret i Hr. Stigh Olsß Arvingers Gods. Til hvilket Hemmingh Scriffuere svarede, [at] Hr. Oluff Stigsß mødte for os paa rette 6. »ugne« Stævnedag at gøre vor Stævning fuldt og bød sig i Rette imod Hr. Beind Bille og havde derover stor Kost og Tæring og Livsfare forgæves, thi at Hr. Beind ej da mødte og ingen paa hans Vegne; og for denne vor Stævning mødte han og nu paa Hr. Oluff Stigsß Vegne at gøre Hr. Beind alt det, vi . . . . , paa det at Hr. Beind ej skulde faa Indførelse i Hr. Oluff Stigsß Gods for Overhørelse. Da sp[urgte Hr. Beind Hemmingh Scriffuere], om han havde Hr. Oluff Stigsß Magtbrev, til hvilket han sagde Ja og lod læse, lydende, at Hr. Oluff Stigsß gjorde Hemmingh Scriffuere fuldmægtig i Rette at være med Hr. Beind om den Stævning i saa Maade, at naar ham lovlig tilsiges til sit Herredsting og Landsting, vil han komme for Samfrænder og gøre Ret, og beviste han med et Brev udgivet af Lunde Landsting lydende, at Hr. Oluff Stigsß var der og bød sig til »jeffn[et]« efter Sam[frænders] Villie med velbyrdige Mænd Hr. Beind Bille og Hr. Basse Bille 4 Ting og flere og altid overbødig var . . . . . at gøre, hvis ham bør efter Samfrænders Villie og efter Skonninge Lov. Til hvilket Hr. Beind svarede, at ham der ej vilde nøjes med; thi at Sagen var kommen fra Herredsting og Landsting og for Kansleren, og vilde blive ved sin Dom. Dertil svarede vi, at vi mente, [at den] Sag bør at komme for Samfrænder og skifte efter Loven; der vilde Hr. Beind ej heller nøjes med, uden vi selv og vore Raad vilde finde ham for Rette, at ham bør at gøre det. Thi »opsætte« vi den Sag ind for os selv og vore Raad til det første vort almindeligt »mode«, vi forsamles med dem i Køpenhaffn, og gaa derom da, hvis vi med dem for Rette findende vorder. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.).

[5766

Nov. 15. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Hr. Beind

Billes R.s og bød sig i Rette imod Hr. Æskel Gøye R. om 2 Gaarde i Ræng, som vi har givet Hr. Æskell vore Lovdagsbreve paa over Hr. Beind Bille; hvilke Breve vi nu igenkalder, saa længe de kommer for os paa vort Retterting og vorder der adskilte med Rette. Datum Køgis fer. 3. infra oct. Martini nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5767]

Nov. 16. Hennyng, Jens² Byfoged i Roskildhe, Johan Jeip⁴ Kannik, Olaff Jeip³ Borgemester, Hans Kort⁵, Jes Bo⁶ og Jep Andhers⁷ Raadmænd sstds. Onsd. efter Morthens Dag paa Roskildhe Byting lod en ung Klerk, som hedder Olaff Jeip³, beskeden Md. Niels¹ Jens¹ Borger i Roskildhe kvit for 60 lødige Mk. og for en Sølvskaal saa god som 12 Mk., som Niels¹ Jens¹ ham skyldig var for »huss«, Bo og Boskab, rørende Gods og urørende, som ham tilfaldt efter Olaff Hørffs Død hans Morfader, og takkede han ham for god Betaling. Item lod Olaff Jeip³ Niels¹ Jens¹ kvit for al den Sjølegave, som hans Mormoder og hans Morfader Olaff Hørff gav ham, og sagde han, at han havde fanget alt sammen til gode Rede. Olaff Jeip³ har først hængt hans Indsegl for dette Brev, og bad »hans« os, at vi skulde og hænge vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: [1.a]; 2-3. Bomærker (3. i Skjold); 4. G. 298* (Ravensberg); 5. Bomærke i Skjold; [6.a]; 7. Exvii 4 (Baden). Senere (jfr. 1489 Maj 21) til Roskilde Kapitels Arkiv (Mariæ Magdalenæ Alter) (AM. XLIII.18). LDipl. [5768]

a) Nævnt af Langebek 1742 i LDipl.

Nov. 17. Jens¹ Jeip³ Foged i Biæuerskous H., Per Trænger Borger i Køge, Trvgilss Maghens¹ i Hatzstrobe, Hanss Haare i Herføglæ, Jenss Brvn i Tætzebølæ, Hanss Tyges⁶ ibid., Mattes Jens⁷ i Herføglæ. Torsd. efter Martini Dag for os og mange Dannemænd, som forskrevne Ting søgte, skødte Jenss Ols¹ i Togerydh Offæ Hans¹ al sin og sine Søstres Rettighed i en Gaard liggende i Sæddher, og Offæ Hans¹ nu i boer. Ydermere »wor« Jenss Ols¹s »søsterss wæriæ« inden 4 Tingstokke og »tilstodhe« forskrevne Skøde, som Jenss Ols¹ skødet havde, som er en Søsterdel i forskrevne Gaa[r]d. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 6-7. Bomærker. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 22). LDipl. [5769]

Nov. 18. Jeg Molti Perß¹ i Gesingh sælger og skøder Hr. Thomes Langhe »degen« i Ribe alt mit Gods paa Vilsleff Mark, og vederkender jeg mig at have fanget Jordegods af ham igen paa Broende Mark i Vester H. i Aal S. til min Nøje. Medb. af andre Dannemænd Hr. Oloff Lauretß Sognepræst i Brynnom og Jes Lagß Borger i Ribe. Datum oct. Martini.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 942 ([S] THYDERICI THYDE-M....); 3. Bomærke. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 380* (RA.). [5770]

— *Reg. *7813.* Perg. [med 6 Segl]. Senere (jfr. 1493 Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 152* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [5771]

Dec. 6. Anders Friis Præst og Kapellan i Fardrop, Seueren Matisß perpetuus vicarius i Ribe, Lass Lawsß³ i Fardrop og Lawe Jenß⁴ Borger i Ribe. Nicolai Dag for os og mene Sognemænd med mange flere gode Mænd fik Mester Lamberth Kannik i Ribe og Sognepræst i Fardrop, da nærværende Hr. Niels Backenß Kannik i Ribe, et Sognevidne om Heedhgardh, som Jep Raghe nu i boer, liggende norden Ribe ved Fardrop i Kalslund H., med 12[!] Mænd: Jep Storm, Per Hanß, Jes Morthenß, Nis Hanß, Andhers Perß, Torkeld Twersß, Toll Nielsß, Lass Lawsß, Nis Japß, Nis Perß, Mickeld Perß, Cristiern Lasß og Jes Oloffß; hvilke vidnede, at dem er vitterligt og har hørt, at Hr. Anders Broch fordem Kannik i Ribe, Kantor og Kirkeværge til Vor Frue Domkirke sstds., fæstede Gammel Hans i Fardrop og Morthen^a Hillerop fornævnte Gods paa Domkirkens og Kapitlets Vegne og lod det først opbryde til Ager og Eng, før det »bygh worthe«, og er Vor Frue Kirkes og Kapitels Gods af Rette. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. Udslidt; 3. I Sigilfeltet Bogstavet m; 4. I Sigilfeltet Bogstavet l mellem 3 Roser. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 341* (RA.). [5772]

a) Herefter synes et i udraderet.

Dec. 12. Optegnelse, at Hr. Jasper Krock Kirkeherre til Vor Frue Kirke (i Flensborg) købte 30 Skill. lybsk aarlig Rente i Hans Berndes Hus til en aarlig Begængelse.

Original Optegnelse paa Papir uden Segl. Flensborg Marie Kirkes Arkiv? (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Flensburg Nr. 20). *Dipl. Flensborg. I. 657.* [5773]

Dec. 30. Hans Konge. Eftersom vi af Guds »forsionlighed« formærke kan, er intet nytteligere til »menniskens« evig Salighed end at betragte og fuldkomme de Ting, Gud kan ske Ære af, og at omvende de Ting til Evighed, som forgængelige er. Da har vi nu »the« hellige Trefoldighed, Jomfru Maria, s. Johannis bap. og alle Helgene til Ære stiget et Alter i Soor Klosters Kirke, saa at Hr. Abbed Oleff i Soor skal det nu straks paa det ny lade opbygge, for hvilket Alter forskrevne Abbeder, Brødre og Konvent skal holde en evig daglig Messe: om Søndagen en sungen Messe af »the« hellige Trefoldighed, om Mandagen en læsen Messe af den Helligaand, Tirsdagen en Messe læsen af s. Johanne Apostel, Onsdagen en læsen Messe for alle kristne Sjæle, Torsdagen en læsen Messe af Vor Herres Legeme, Fredagen en sungen Messe af Vor Herres Pinelse og Lørdagen en læsen Messe af Jomfru Maria og bede til Gud i forskrevne Messer og andre deres Bønner for os, vor Husfrue og Børn, vor kongelige »staet« og for vor Faders Kong Cristierns og andre vore Forfædres og Efterkommere Kongers i Danmark og alle kristne Sjæle. Og skal Præsterne, forskrevne Messer holder, vende dem om fra Alteret hver Dag, før de begynder Messen, naar de har læst Confiteor, og bede Folket i Kirken, at de beder for os og vor kongelige »staet«, den Stund vi lever; naar vi døde er, at de da beder for vor Sjæl, og skal de hvert Aar paa den Dag, Gud kalder os af denne Verden, holde en Begængelse med Vigilier og Sjælemesser, Almisser at give og andre gode Gerninger for os, vor Fader og andre vore »foreldhræ« og Efterkommere Konger i Danmark. Da paa det at forskrevne Abbeder, Brødre og Konvent skal des velvilligere holde forskrevne Gudstjeneste, giver vi dem saadanne Privilegier, at de maa have fri Birkeret over alle disse efterskrevne deres Klosters Tjenere, som andre Abbeder og gode Mænd i Danmark, som Birkeret har, den friest har, som er Allsted S., Broby S., Liwngæ S., Fenesleff litlæ S., Slawelsæ litlæ S., Biernet S., Pedersborg S., Bromo S., Biirby S., Sortorp S., Gudom S., Kindertofftæ S., »bodæ« Ørssleff og Walby, dog saa at forskrevne Birketing skal holdes om Lørdagene i Pedersborg. Og skal forskrevne Abbeder der lade alle Lov og Ret vederfares, som did søgende vorder. Opholdes forskrevne Gudstjeneste ej, beholder vi saadan Magt »igen kalle preuilegier«, som vi dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Ørekrog fer. 6. ante f. circumcis. dni. nostro sub secreto, presentibus Dn. Nicolao Schawæ ecclesie

Roskildensis electo necnon DDn. Strangoto, Henrico Meynstrop et Paulo Laxman MM. et Efrardo Grubbæ nostris consiliariis.

Ad mandatum Dn. regis proprium.

[A. ^aPerg. med 1 beskadiget Segl.^a Sorø Kl. Arkiv; ^a1757 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Aa. Afskr. efter A af Langebek 1757: LDipl. — Ab. Afskr.: Sorøbogen Bl. 40 a. — Afskrifter herefter af Langebek: LDipl. — Brevet er utvivlsomt identisk med et Brev, der i en Registratur af 1697 over Breve paa Sorø Kloster anføres (uden Aar) paa følgende Maade: ›Kong Hanßis Bref om et Capell i Sorø Closters Kirche«, idet ›Capell« her sikkert er en Fejl for Alter (RA. Rtk., Kommiss. af 10. Juli 1697, Prot. S. 596; jfr. Ny kgl. Saml. Fol. 392 c S. 3 (F Nr. 6)). [5774 a—a) Saaledes Aa.

Dag? ›En gammell laghefft aff Tørildt herretz ting under Guds aar mcdlxxxv, lydende, att Erick Themesß aff Engelsthalm hagde loglig induordt met ridder oc riddermendtsmend oc selleyger oc met sin rette køn først Engelsthalm met mere gods oc sierdielis en gordt i Byllundt, som Nis Lasß i bode, oc halff Byllunds march inden alle iiiii marckemode etc.«

[Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 419. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 41 b. [5775

— ›Ett schiffthebreff wnder datum mcdlxxxv, lydende paa Torp gaardh mett mere gods oc Karlß Olß gaardt och møllestedh, som hans^a modherfadher Anders Munck wor tilschiffitt wti sysckindthschiffthe etc.«

[Orig. Anders Munks Arkiv.] Udtog se 2200. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 43 II b. [5776

a) ›: Kieldh Krabbe til Nebbell's.

— Marinn Michelsdatter af Skanderup's Skøde til Hr. Erich Ottessen. [Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 5584. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 104 a. *Rosenvinge, Domme I. 183.* [5777

— ›Ett obett beseglett pergmentzbreff, som mester Hans Wrne prouist i Odennße mett flere goede mendt beseglett oc udgiiffuit haffue aar etc. mcdlxxxv, indhollennde, att the hagde sett oc offuerlest ett pergmandtz latine breff mett helle hollne indsegle, huilcke breff som indholltte oc wduiste her Nils Tuessens ridders testamentte oc wor udgiiffuitt i Nyborg aar etc. mcccclxviii, i huilcket testamentte blantt andre mange merkelige for^{ne} her Niills Tueßnns vellgerninger gaff[!] till Nørrebroby kircke hans jordegodtz udi Wittinge, thertill en gaardt mett iii landebogodtz oc ett møllestedt.«

[Perg. med Segl. Odense St. Knuds Kl. Arkiv; *ÆA. V. 242.*] Udtog anført i Dom 1551 Juni 25 (Torsd. efter s. Hans Midsommers Dag) af Kongen mellem Jyrgenn Bragde (Embedsmand paa vor Gaard i Odensse) paa Nørre Brobye Kirkes Vegne og Jyrgenn Lycke; Brevet fremlægges af Jyrgenn Bragde. RA. Tegn. o. a. L. 3 Bl. 373 a (jfr. *1. Række Nr. 2860 og Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 52*). — Et andet, omtr. enslydende

Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Juli 1 (Vor Frue Aften visitac.) mellem de samme Parter. Den originale Dom: RA. N.-Broby Kirkes Arkiv; Afskr. efter Koncept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 151 b.

[5778

Dag? Se 1232.

[5779

— »Et papiirsbreff aff Molt herretz ting mcdlxxxv, lydende, at the induorde met lagheffdt tuo byggesteder met theres tilliggelse etc.«

[Papir. Ribe Kapitels Arkiv?] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1542 Maj 1 (2. fer. post jubilate) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Gundi paa sine og menig Kapitels Vegne i Riipe. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 116 b.

[5780

— Se 5136.

[5781

— »Etth pergmentz breff under Gudtz aar mcdlxxxv lydende, att noger gode mendt hagede indførdt her Prøbiørn wti en gaardt y Raastett sogen y Wldborg herrit, som kalles Gammell Raastett etc.«

[Perg. Predbjørn Podebusks Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Aug. 9 (vig. Laurencii) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Prøbiørn Podebusk. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 138 b.

[5782

— (**Aar?**). Vidne om et Mageskifte mellem »her Jens« og Mickell Pouelssøn om en Ager i Almyndh.

[Orig. Almind (Lysgaard H.) Kirkes Arkiv. — Udateret Vidisse af Viborg Landsting.] Udtog af Vidissen anført (sammen med Udtog af udateret Brev om Mageskifte mellem Bisp Jens af Aarss og Wranwm Gildebrødre) i Udtog af Stadfæstelse 1541 Febr. 21 (2. fer. post Valentini) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Iib Jensß Præst til Almynding Kirke. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 153 b. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraae I. 218*. (Aaret er ikke helt sikkert; maaske skal der læses 1490.)

[5783

Dag? Lunde Kapitel lejer Swen Trulzson Raadmand i Lund en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 259«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 435*.

[5784

— Lunde Kapitel lejer Albrecht Skomakare 2 Bodesteder i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 260«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 436*.

[5785

— Lunde Kapitel lejer Torbiørn Jacobszen Gods i Wæmmerlöf.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 261«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 436*.

[5786

— Lunde Kapitel lejer Trugotus Remmesnijdare en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 262«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 436*.

[5787

Dag? Lunde Kapitel lejer Jepp Michelszon Skiankelszöö Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 263«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 436.* [5788]

— Lunde Kapitel lejer Erich Jönszon Aasum Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 264«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 437.* [5789]

— Lunde Kapitel lejer Peter Clauszon en Gaard med en Fæste Haffnebierga.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 265«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 437.* [5790]

— Lunde Kapitel lejer Mårten Hanzson en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 266«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 437.* [5791]

— Lunde Kapitel lejer Trugotus Johannis en Gaard i Malmöe m. m.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 267« (uden Aar, men indført blandt Breve af 1485). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 437.* [5792]

— Lunde Kapitel lejer Jöns Asmunszon en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 268«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 438.* [5793]

— Lunde Kapitel lejer Lasze Jonszon Bregnegårdhen.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 269«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 438.* [5794]

— Ærkebisop Jöns lejer Jahan Bengtszon Spalingz Mølle.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 270«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 438.* [5795]

— Lunde Kapitel lejer Jöns Swenszon en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 271«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 438.* [5796]

— (Lunde Kapitel?) lejer Christina, Jöns Peders Enke, en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 272«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 439.* [5797]

— Lunde Kapitel lejer Brodd Perszon en Gaard i Tranarp.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 273«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 439.* [5798]

— Lunde Kapitel lejer Pehr Swenszon Fadeburssvend Gaarden Klackarp.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 274«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 439.* [5799]

— »Sandt und suhn über ein wische in Riessbrick, Peter Suderß Kiell genannt. Anno 1485.«

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 505, A. I. 3.*] Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 507 b. [5800]

Dag? »Johannes rex anno 1485 majorum confirmavit privilegia^a jussitque præterea, ut qui alterum interfecerit aut etiam vulneraverit vel saltem percusserit, in urbis custodia asservetur; item neminem tento per urbem ire arcu; item exterum Calundæ habitantem æque ac civem oneribus subesse; item omne vinum cerevisiamque in urbe vendendam urbis metiri mensura. Prohibuit quoque civem ad judicium extra urbem citare, item sterquilinum cæteramque immunditiam alio, quam magistratus jusserit, effundere loco etc.«

Udtog i Haandskrifter af Resens Atlas: Donatio variorum Fol. 21, 1. Paginering S. 20 (med Johan Brunsmunds Haand) (herefter: Uldall 4 to 249, II 3. Paginering S. 10); Gl. kgl. Saml. Fol. 724 S. 331; Kall Fol. 31 S. 331; Oslo UB., Haandskr. Fol. 48 S. 421. — Bestemmelserne findes alle i Privilegiet for København af 1485 Jan. 7 (5617); har der nogen Sinde været udstedt en tilsvarende Orig. for Kallundborg? [5801]

a) o: for Kallundborg.

— »Johannes anno 1485 (vetuit^a) in Præstoensium damnus ex vicinis portubus et freto Bolefiord ulla ad merces exportandas institui navigationem.«

[Orig. Præstø Bys Arkiv.] Udtog i Haandskrifter af Resens Atlas: Uldall Fol. 186, II. 312; Donatio variorum Fol. 21, 1. Paginering S. 6 (med Johan Brunsmunds Haand) (herefter: Uldall 4 to 249, II 3. Paginering S. 5); Gl. kgl. Saml. Fol. 724 S. 311; Kall Fol. 31 S. 311; Oslo UB., Haandskr. Fol. 48 S. 398. [5802]

a) Mangler i Uldall Fol. 186; findes i de 5 andre Haandskrifter.

— Karine Krampsdatter skøder Jord i Albanistrædet til Gjertrudsgildet (i Odense).

[Orig. Odense St. Gertruds Gildes Arkiv; »senere til Odense Bys Arkiv^a.] Udtog af Vedel Simonsen: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml., Pk. XLI (i et Læg betegnet 7) og LII. *Vedel Simonsen, Odense II. I. 20.* [5803]

a—a) Saaledes en af Vedel Simonsen affattet Registratur over dette Arkiv (RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincial-archiver 1811. 1814«, Juni 1811 I (Læg 3 Nr. 216).

— »It beseglede pergaments vidisse aff en laugheffd paa Janderup prestegaards jord under datum aar 1509, oc laugheffden udi sig selff daterit aar 1485.«

[Brevet af 1485: Orig. Janderup Kirkes Arkiv.] Vidisse 1509 Dag? [5804]

— »67. Ett perckementz sognevinde aar 1485, att Chresten Michellsen och Annders i Trouellstrup fest Knud Jensen Suollgaardt husted och Østergaard hussted met ald deris rette tilliggelse effter proust Clausis befalling.«

[Perg. Avlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 157. [5805]

Dag? »40. Ett perckementz winde aar 1485, att sandmendt i Hierom herritt sore den halff gaardt i Struerdall met sin rette tilligellße till Gimsing kirke.

Noch ett perckementz winde paa for^{ne} halff gaardt; med sin dato 1485.◄

[Pergg. Gimsing Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 94. [5806-7

— ».....de paa j gaardtz eye i Giemsing. 1485.◄

[Orig. Gimsing Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 104. [5808

— »35. Ett perkemetz sandmendtz breff aar 1485 paa Haamandtz boell med mere jord till Nørlemm kircke.◄

[Perg. Nørlem Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 64. [5809

— »2. Hendrich Olßen och Godtzske Fri[is] vebner dieris breff paa tho Veyrom kirckeager och 2 ß deraff till skyld. 1485.◄

[Orig. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 102. [5810

— »Stoknefn eller Sognevidne af Hr. Kield Nielßen Sognepræst i Uggilt, Torløf Baße, Las Krabbe Vebner, Peder Anderßen, Las Smed, Niels Laußen, Peder Laußen og Anders Nielßen, at de paa Uggilt Kirkegaard saa', Las Johansen fik 12 Mænds Vidne, som er Peder Anderßen, Las Smed, Michel Mogenßen, Per Laußen, Velladtz i Tørslev, Jesper Fynboe, Jens Beck, Christen Anderßen, Jens Olefßen, Oluf Hanßen, Jens Pallißen og Bertel Pallißen, de vandt at have hørt det af deres Forældre, at den Tid Jens Havel fornam, det Jens Pederßen Ternskytte skulde have Elße Ottesdaatter til Hustrue, da solte hand Linderumsgaard og Linderums Fang til Biskop Svend i Børlum, og Bisp Svend havde det, til Jens Pederßen Terskytte ved Hr. Vendelboe og fleere sine Venners Hielp kiøbte det fra Vendelboe Bispedom igien for Guld og Penge, og Jens Pederßen Terskytte havde saa samme Gaard og Gods i 50 Aar, og siden Christen Jenßen og Johan Jenßen i 50 Aar u-last og ukjært saa lenge, til Christen Jenßen var 70 Aar gammel; da begyndte Morten Nielßen og Henrich Smalsted at føre Trette og Kiere derpaa paa for^{ne} Gods. Og diße Mænd, som vidner det, er ßomme 70, somme 60 Aar gamle. Dat. 1485 No. 14.◄

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 17 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark k. [5811

— »Noch Tingsvidne Jens Olevßen Tinghører paa Verelbierg^a Herredtz Ting, Clemend Pedersen, som Prest er, Thomas Thordßen og Niels Pallißen Vebner haver udgivet med Jacob Pederßen, Thomas Sørenßen, Jens Poulßen, Niels Matzßen, Peder Anderßen, Laurs Christenßen Foget paa Adstrup, Laurs Strangeßen, Anders Jepsen og Jens Jenßen, at paa fornevnte Ting var skicket velb. Mand Laurs Johansen,

som fik Tingsvidne af 8 Mænd, som er Jacob Pederßen, Erich Munch, Laurs Laurßen, Helli Brun, Jes Poulßen, Anders Jepßen, Las Anerßen og Peder Hanßen, som vandt, for dem stoed 3 Dannemænd Morten Juul, Jens Brun og Peder Nielßen vandt, den Tid Jens Havel fornam, det Jens Pederßen Terskytt, som boede i Linderumsgaard, skulde giftes med Elße Ottesdaatter, da soldte hand Linderumsgaard og Gods til Biskop Svend i Vendelboe Bispedom, og Jens Pederßen Terskytt maatte kiøbe det fra Bispedommet igien og havde det i 50 Aar, og Christen Jenßen og Johan Jenßen havde det siden 50 Aar, og førte aldrig Trette derpaa, forend Christen Jenßen var 70 Aar gammel; da førte Morten Nielßen og Hendrich Smalsted Trette derpaa; dette haver de hørt af Forældrene og gammel Folck. Dat. 1485 No. 15.◀

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 17 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark l. [5812

a) Det andet Udtog: Vennebjerg.

Dag? ▶ Landstingsdom Niels Skrifer Viborg Landstingshører, Jens Christenßen Canic og Bispens Official, Michel Nielßen Prior i St. Hans Closter i Viborg, Morten Glad Prest, Axel Laugeßen, Boe Boeßen, Niels Pederßen Riddere, Las Mogenßen, Niels Eskildßen, Pors i Helstrup Vebner deres Dom, at Joen Vevertßen, Jens Stien og Las Johanßen fremlagde Breve 35 Aar gamle, at Palli Refdals Enke Frue Ellene og deres Børn Anders Pallißen og Niels Pallißen aldrig gav Last eller Kiære paa noget Gods i Linderum dem at tilhøre, og aldrig derpaa i 70 Aar var nogen Klage og Kære. Hvorfor de dømte Joen Vevertßen, Laß Johanßen og Jens Stien til nærmere at beboe samme Gods end, at nogen dem det vil fravinde imod deres Loughefd. Dat. 1485. No. 12. Dette er den Landstingsdom paa Otte Lünous Gods, som videre omrøres.◀

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 18 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark l. [5813

— ▶ 1485. Otte Henrichßen a Villerup i Capitels Huus i Viborg paa egne og Medarvingers Vegne til Otte Lunovs Gods forligt med Joen Vevertßen og hands Hustrues Medarvinger i samme Gods, og Joen Vevertßen paa sin Hustrues Vegne skal beholde 3 Pund Korn og 1^a Løb Smør i Linderums Gods og Linderums Fang, og Hr. Jens Madßen Ridder af Visborg paa sin Daatter Børns Vegne med Otte Hendrichßen og deres Medarvinger nøyedes dermed og gav Skiøde derpaa, overværende og underforseglede Bisp Niels af Viborg, Hr. Jens Bage Canich, Las Pß[!], Albret Scheel, Las Lunov, Jesper Luno, Mads Spend og Erich Skrifer. 10 Segl.◀

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 20 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark o. [5814

a) Det andet Udtog: 1/2.

— ▶ 59. Prioren i Anderschouff hans breff dat. 1485, liudendis paa enn gord i Aagerup i Lolland met mehre goeutz.◀

[Orig. (? Senere til Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.) Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 18: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I. [5815

Dag? »Lars Mogensens Klage paa den Eng ved Onsild Broe. Anno 1485.

Tingsvidne, at der altid har været klaget, at Herredsskiæl var ikke ræt gjort ved Onsild Broe og Engene. 1485.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 2: Thott Fol. 750, den største Mappe. [5816-17

— »Synsbrev paa Fiskegaarde til Søring, Wammen og Peders-
trup. 1485.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [5818

Uden Dag. Pether Mortensøn Borger i Kallenburg. Jeg har solgt Hr. Abbed Oleff i Sorecloster al min Rettighed i den Gaard, som min Fader i boede i Kallenburg og Hr. Abbed i Pant havde, førend han gav sig ind i Sorecloster, og havde købt min Faders Del og min Broders, hvilken Gaard ligger mellem Henrich Swenskes og Oleff Pyngzs; og kendes jeg mig at have opbaaret derfor god Betaling, saa at mig nøjes. Thi tilbinder jeg mig gøre der Skøde paa, som det sig hører. Sig. meum cum sig. circumspectorum virorum Jacobi Jacobi et Nicolai Fiærsingh proconsulum Kallenburgensium, Naffnonis, Hermanni Kyff, Johannis Alff et Nicolai Pauli consulum ibid. Datum anno 1485.

Perg. [med 7? Segl]. Senere til Kallundborg Bys Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [5819

— *Reg. 4818.* Indført i samtidigt Pergamethaandskrift. Ramsø og Bjeverskov Herreders Præstegildes Arkiv (Ny kgl. Saml. 4to 1346 S. 3 (af selve Skraaens Tekst mangler Slutningen)). *SRD.VIII. 532; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 456.* [5820

— Kongen stadfæster en af Hr. Anders Nielssen gjort Lovhævd paa hans Hovedgaard Negst med mere Gods.

[Orig. Anders Nielssøn Banners Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. F. *Saml. til jydsk Hist. 2. R. II. 215. a* [5821

a) Wulff har her misforstaaet Forholdet ved Afskriftens Tagelse. Det er rigtigt nok, at de 3 Dele, hvoraf den ifølge Wulff bestaar, er skrevne med én Haand; men Wulffs »første Tilføjelse« er nærmest en Indholdsangivelse til hans »anden« Tilføjelse, der er dateret 1600; den »anden« Tilføjelse er altsaa ogsaa en Kopi og slet ikke tagen af Peder Rasmussen, hvad der ogsaa fremgaar af, at Peder Rasmussen, der i den »anden« Tilføjelse optræder som levende, i den »første« kaldes salig.

Uden Dag. (*Reg. 4817.*) [Orig.] Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 105*; Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 158 b (med F. A. Reinboth's Haand) og Westphalens Dipl., Kvart (2 Gange). [5822

— (*Reg. *7816.*) [Orig. Kolding Bys Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 495 d og Langebeks Ekscerpter 53, Koldings Privilegier og i en tilsvarende fra 1822: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Diverse gl. Registranter over Byens Breve« (Afskr. i Additam. Fol. 226, IX); alle 4 under Nr. 19. *Danske Atlas V. 882 Nr. 19; Fyhn, Kolding S. 187.* Udtogene er utvivlsomt identiske med 4972 med det deri indeholdte 147.

— *N. V. Nielsen, Præstø Købstads og Klosters Hist. S. 446.* Er 5666.

— Udtog: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 495 b. Er 1486 Juni 20.

— En Tekst af Kong Hans's almindelige Stadsret. Afskr. fra c. 1650 (indeholdende 161 Artikler): Uppsala UB., Haandskr. L 39. Se 1487 Febr. 16.

Brevbøger: *Esrom: Cod. Esrom. 251* (Jan. 22), *236* (Maj 1), *250* (Maj 3), *141* (Juni 28), *142* (Nov. 30). — *Æbelholt: SRD. VI. 191* (Sept. 15), *192* (Okt. 27). — *Løgum: SRD. VIII. 76* (Maj 16).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 5702. — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 338*; se ogsaa 5746. — Lunde Kapitel: se 5752. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 360*. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 216*; se ogsaa 5778. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 47*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 249* (Maj 21), *249* (Juni 7; jfr. 260), *249* (Juli 2), *250* (Juli 2), *255* (Juli 9), *312* (Sept. 11), *249* (Sept. 24), *295* (Nov. 18), *251* (Nov. 19), *295* (Dec. 19), *295* (uvis Dag). — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 6* (Jan. 9), *19* (Febr. 11), *85* (Febr. 16), *83* (Febr. 18), *86* (Febr. 24), *16* (Marts 2), *6* (Marts 6), *35* (Apr. 11), *16* (Apr. 18), *29* (Maj 8), *30* (Maj 26), *29* (Maj 30 ell. Juni 6), *5* (Maj 31), *90* (Juni 16), *6* (Juni 20), *29* (Juli 4), *31* (Juli 25), *32* (Juli 25), *33* (Juli 25), *30* (Aug. 1), *63* (Aug. 15; = *I. 249*), *63* (Aug. 30), *38* (Sept. 12), *34* (Okt. 7), *82* (Okt. 14), *34* (Okt. 29), *30* (Nov. 7), *33* (Dec. 6), *77* (Dec. 13), *34* (Dec. 21), *143*, *152*, *156*, *161* (= *V. 114*). — Aarhus Kapitel: se 5641. — Ribe Kapitel: se 5623, 5644, 5697, 5770, 5772. — Slesvig Kapitel: se 5618. — Tommerup: se 5755. — Antvorskov: *ÆA. IV. 118*, *159*, *183*, *184*, *241*, *247*, *251*, *260*; se ogsaa 5622. — Skovkloster: *SRD. IV. 365* (og Vidisse 1487: 365), *366*, *380*, *383*, *386*, *387*, *387*, *387* (t VII)?, *387*. — Maribo: *ÆA. III. 301*. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 24*. — Gudum: *ÆA. III. 225*, *229*. — Mariager: *ÆA. V. 716*, *755*, *755*. — Ring: *ÆA. I. 178*, *180*, *260*, *260*, *264*. — Tvilum: *ÆA. II. 50* (Nov. 26). — Vestervig: *ÆA. III. 153*, *155*, *155*, *168*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 365*, *369*?. — Vor: *ÆA. I. 182* (Aug. 10), *182* (Aug. 24), *184*, *184*, *213*, *214*. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 328* (Jan. 6; = *ÆA. I. 165* (A. 18 og Vidisse: A. 11)), *327* (Febr. 17; = *ÆA. I. 165*). *ÆA. I. 251*, *256*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 178*; se ogsaa under Aarhus Bisp Aug. 15. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 921*, *1042*, *1053*, *1053*, *1122*, *1123*; se ogsaa 5634, 5739. — *Eline Gøyes Jordebog 89* (Jan. 12?), *140* (Febr. 3), *141* (Febr. 10), *260* (Febr. 10), *314* (Marts 21), *314* (Apr. 26), *280* (Maj 11), *383* (Juni 14), *99* (Aug. 9), *161* (Aug. 9), *269* (Sept. 19), *274* (Okt. 7), *312* (Okt. 11), *206* (Nov. 12), *274* (Dec. 23), *176* (Dec. 26). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 263*. — *Adel. Brevkister*: se 5678, 5710.

1486.

Jan. 4. Vi Hans¹ Konge hilser eder Hr. Henrick Meyens-trvpp R., Effuerth Grubbe vore Mænd og Raad, Hr. Diderick Friis, Marqward Tenghwss, Herlwff Perß af Gersköffue og Hans Kelfß vore Mænd og Tjenere. Per Bilde har berettet os, at ham

gøres Hinder paa et »marswiinssette« i Grimsdall. Thi beder vi eder og vil, at I tager til eder 6 Bønder og rider til forskrevne »marswiinssette« og gransker, om det staaer paa hans rette Grund, og om han har haft det i saadan Hævd, at ham bør det med Rette at nyde, og giver ham det beskrevet, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Helsingborg fer. 4. post circumcis. dni. nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). [5823

Jan. 7. *Reg. *7821.* Perg. med 1 Segl: K. 87. Væ Bys Arkiv; senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 378.* [5824

Jan. 7—13. *Reg. *7820.* Meget medtaget Perg. med [17] Segl: 3. Brudst. (kun en Del af en Hjelm); 5. Skjold med Blome-Vaaben; 6. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 7-8. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelme; 11-12. Skjolde med Rantzau-Vaaben og Hjelme; 13. Skjold med Rantzau-Vaaben (nu løst vedliggende); 14. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 15. Brudst. (kun en Del af en Hjelm); 17. Utydeligt Skjold og Hjelm. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). *Dipl. Flensborg. I. 657.* [5825

Jan. 8. Kongens Stadfæstelsesbrev paa Bosø Klosters Privilegier. [Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 184. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 1.* [5826

Jan. 16. *Reg. *7826.* Perg. med 1 Segl: Utydeligt. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 33* (RA. C 3, Domme). *Dipl. Norv. V. 669.* [5827

Jan. 22. Anders Swerkeßen Præst og Kapellan i Degnes, Niels Lauritzen, Jens Bulger Raadmænd i Faaborgh, Per Skyttæ Borger og Bymand sstds. Sønd. før Povels Dag convers. paa Degnes Kirkegaard paa Sognestævne »bedder« beskeden Md. Tørkeld Jenßen Borgemester i Faaborgh om et Sognevidne om, hvorledes Moßegaardh i Degnes kom under Hr. Claus Tønoros^a Værn og Forsvar, efterdi at Gaarden henhører[!] Vor Frue Alter til i Faaborgh, og »borghemester« og Raad og Vor Frue Alters »wærie« sstds. har altid tilforn haft Moßegaardh i Forsvar, og Gæsteriet paa Vor Frues Vegne, siden han var »bekreffuit«^b Vor Frue Alter til. Hvilket Sognevidne Tørkeld Jenßen fik og fremledte 8 Dannemænd: Niels Brandh, Oluff Konratsen, Swen Jenßen, Per Matsen, Jeppe Kaar, Per Ridderßen, Morten Kaar og Jeppe Povelsen i Degnes; hvilke vidnede, at det er dem

vitterligt, at Botild Nad, som Niels Nad ægte Husfru var, gik en Tid til Mattz Andersson i Nakkebøge og vilde, at han skulde have forsvaret dem; da »trøste« han sig ikke det at gøre imod »borgemester« og Raad og Vor Frue Alters »wærie«; der Botild det fornam, gik hun til Hwidkilde en føje Tid »ther offer«, at Hr. Claus Rønøw havde begyndt at bygge der, og tog Husbondehold af Hr. Claus og af hans Embedsmænd, og siden den Tid har Hr. Claus og hans Fogeder og Tjenere altid gæstet i Moßegaardh og sat i og af, hvem dem har lystet, og aldrig de har hørt eller kan mindes andet, end »borgemester« og Raad og Vor Frue »alter wærie« i Faaborgh har altid haft Moßegardh i Forsvar og sat i og af, hvem som dem lystede, og gæstet, hvem som deri har boet, førend den Tid, der »hans«^c Claus og Embedsmænd[!] og Tjenere har »weldh« dem til at gæste i den Gaard og haft ham siden i Forsvar med Vold imod deres »paaakning«. Vore Indsegl er hængte for dette Brev. Datum *etc.*

[A. Orig. Faaborg Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 461. — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Kall Fol. 57. — Afskr. af Vedel Simonsen uden Kilde, men utvivlsomt efter Aa ell. Aaa: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLI, et Læg VIII. [5828

a) Aaa skriver i Margenen ud herfor: Rønøws. b) ∴: formentlig: bebrevet. c) Aaa skriver i Margenen ud herfor: »Her«.

Febr. 3. Vidne af Lessø Birketing, givet 2 Kanniker i Wiborigh, at et nærmere betegnet Vrag var strandet paa Vor Frues og ikke paa Kongens Grund.

Perg. [med 12 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg.* S. 81. [5829

Febr. 14. Jeg Per Lawesß Borger i Ribe har laant af velbaaren Mand Hr. Tames Lange »dægghen« i Ribe 15 lub. Mk. saadanne Penge, som i Ribe gangende er; for disse sætter jeg ham for et brugeligt Pant 15 Læs Enge i Belem Enge, som Jess Poulsß i Bellem nu i Leje har for 13 Skill., som er 7¹/₂ Læs Eng i én Sted, 4 Læs én Sted, 2 Læs én Sted, 1 Læs ét Sted og ¹/₂ Læs paa ét Sted. Medb. af andre gode Mænd Jep Scriwer² og Redleff Staffensß³ »borgere« i Ribe. Datum Ripis die Valentini.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (s' *iep iep* [!] *ienfen fcriuer*); 3. Bomærke. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 395* (RA.). [5830

Febr. 15. Per Bygh Foged i Skowby H., Mas Andhersß i Esterbøll, Hans Olsß i Holsseth, Jep Deghen, Swen Jensß og

Laurens Jenss. Onsd. før Pædhers i Faste »bedes« for os og mange gode Mænd flere, som Ting søgte, en beskeden Md. Andhers Scriffuer et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Mas Andherss, Hans Hwid, Per Vellums, Bertel Mas i Rwe, Per Mas ibid., Per Bassy i Vyssløff, Hans Jeps og Hans Bone i Mordrop; disse vidnede, at de saa' og hørte, at Per Penø og Laurens Hesthen spændte deres »armbørst« og gik saa efter Rogeskow og »drywe« ham ind paa Tinget igen fra Kirkelade imod hans Villie, og »vord« han nødt til at gaa til Tinget igen og sætte ham[!] Borgen. Vore Indsegl.

Perg. [med 6 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) [5831

Febr. 16. Anders Hack¹ paa Hickebiergh. Jeg sælger »welborligh« Md. og streng Ridder Hr. Johan Oxe i Tordzø tvende mine Gaarde, en i Symlinge^a i Skonæ (Jeppe, 8 Skill. Grot) og 1 øde Jord sstds., som giver $\frac{1}{2}$ løde Mk., som Jeppe og i Væрге har, og den anden Gaard i Solbiergh (Jens Jons, 36 Skpr. Korn, 1 fed Galt og Tejer), og kendes mig fuld Værd op at have taget, saa at mig vel med nøjes. Afvindes fornævnte Gaarde eller Jord Hr. Johan Oxe, tilbinder jeg mig ham saa godt Gods af Rente og saa »wel beleylict« igen at give inden 6 Uger. Medb. af »welborlige« Mænd Axel Saxtrop i Wram Landsdommer i Skonæ, Per Lang³ Forstander i Vor Frue Kloster for Lwndh, Greers Jep⁴ i Torderop, Truidh Get i Glumsløff og Jens Jep Raadmand i Helsingburgh. Datum crast. Sigfridi Roskildis.

Perg. med [5!] Segl: 1. Lxxix 6; 3. G. 107 = Fvii 3; 4. Lxxxvii 9 (Ulfstand). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^bsenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^b (AM. VI. 21). [5832

a) Omtr. samtidig Paaskrift: Slyminge. b—b) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Febr. 21. Reg. *7830. A. Perg. med 1 Segl: K. 87. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 26). *Hübertz, Aarhus I. 48* (læs: fordeitinge - the thet nyde - Lindfiorden - bondgeld - aarmarket vdi - Nestwedensi in profesto beati). — Aa. Vidisse 1486 Maj 6. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 b). [5833

Febr. 22. Vi Hans Konge tager vore Borgemestre^a, Raad, Borgere og Menighed i vor og Kronens Købstad Kiøge i vor Beskærming, og stadfæster vi dem alle de Privilegier, som vor Fader Kong Christiern og andre Konger i Dannemark dem givet har, saa at (de)^b dem nyde maa med alle deres Artikler. Og stadfæster vi dem at nyde og beholde deres fri Fægang paa

begge^c Sider ved Aaen Horn mod Horn. Og har vi for Troskab og villig Tjeneste, som vore Undersaatter i Kiøge os og vor Fader bevist har og os bevisse skal, tilladt, at de maa have saadanne Privilegier, som andre vore Købstæder har i Sielland og besynderlig i Kiøbenhafn. Thi forbyder vi *osv.* Datum ^din opido nostro Nestved die Petri ad cathedram (nostro)^e sub secreto^d.

(/Johannes Oxe.f)

[A. Orig. Køge Bys Arkiv.] Aa og Ab. 2 Afskrifter fra Slutningen af 17. ell. 18. Aarh.: SLA. Køge Bys Papirsbreve 1488-1768 (Skuffe I No. 5, G No. 1-2, E No. 1-2). — Ac. Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Køge Bys Privilegier: Kall Fol. 52. — Ad. Udførligt Udtog anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 6 a). — Ae. Kort Udtog anført i Rettertingsdom 1590 Aug. 1, se 1278. RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 82 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 198.* [5834

a) Ab: »borgemester«. b) Mangler i Aa. c) Ab og Ad: baade. d—d) Ab: »af datto s. Petri dag«. e) Aa: unau[!]. f—f) Saaledes Ac; mangler i de andre Tekster.

Febr. 22. Reg. *7831. A. Perg. med 1 Segl: K. 80. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 24). *Hübertz, Aarhus I. 50* (læs: hertugh i - hertugh, greffue - burgemesteres oc radz - vii hengende - Rughberghet oc swa - Rugberghet oc opp - Haslu haghe - Middelsbergh - søen - beuisningh etc. Datum). — Aa. Vidisse 1486 Maj 6. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 5 b). [5835

Febr. 24. Reg. 4820. [Orig. — Afskr.: Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VI Ord. III in quarto Nr. 29 (anført: *Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 136*). — Afskr. herefter af G. E. de Franckenau.] Afskrifter efter sidstnævnte: LDipl. og (af Sandvig 1777) Kall 4to 404. *Sandvig, Peder Svave Hans Liv og Levnet S. 75.* [5836

Febr. 25. (Reg. *7832.) Perg. med [8] Segl: 2. Flii 18; 6. Bomærke. Frøstrup Godsarkiv; a1848 af Amtmand Lorentz i Randers, der havde haft Brevet i Væрге i et Par Aartier og ikke huskede, hvorfra han havde faaet det, afgivet til Hist.-genealog. Ark.^a (RA. Christiern Stygges Arkiv). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 49.* [5837

a—a) Dettets Journal S. 30.

Marts 1. Udtog: *Hvass III. 126; Reg. *7833.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 176.*

Marts 2. Jeg Axel Jeipß¹ af Støffringgarth V. vederkendes mig skyldig at være Herre Eyler Biskop i Aars og hans Efterkommere Biskopper 100 Mk. lub. i gode hele danske hvide Penge, som nu i Nørrejutland gænge er, Sølv mønt, saa gode, at hver 12 og 20 Skill. lub. gør 1 god rinske Gylden, som han mig nu laant har, for hvilke 100 Mk. lub. jeg forhøjer det

Pant i en min Gaard i Skalmistrvp i Twedh S. i Halle H. i Omersysel (Michel Deghen, 9 Ørtug Korn og 2 Skill. Grot med andre Redsler), eftersom det Pantebrev, som jeg tilforn forskrevne værdige Fader paa Gaarden givet har, lyder. Og naar mig lyster Gaarden igen at løse, skal denne Sum Penge følge den første Sum, efter som i det første Pantebrev skrevet stander. Medb. af beskedne Mænd Clawes Pethers², Jes Mat³ Borgemestre i Aars, Jes Mat³ Scriffuer Byfoged og Mattis Pether³ Raadmand sstds. Datum Arusie fer. 5. ante dnicam. letare.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxviii 32 (Thott); 2. Exviii 12. Aarhus Bisps Arkiv; ^a1761 laant Langebek ^aaf Hr. S. Testrup^a (RA.). LDipl. [5838
a—a) Saaledes LDipl.

Marts 4. Mattes Niel¹ Tingholder paa Kalzlund H.s Ting, Per Lwndh af Købinghoffuet, Anders Eys³ af Lintorp, Per Eys³, Esgy i Kalzlwndh og Las Lags⁶ i Ffardrop. Aar mdlxxxvi^a Lörd. før Midfaste paa fornævnte Ting lod hæderlig og velbyrdig Md. Provst Wille Ffriis Kannik i Ripe læse et Sognevidne [c: 5772] af Fardrop Sogn af 12 Dannemænd, velbeseglet, hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Hr. Anders Brock Kantor og Kannik i Ripe fæstede Gammel Hans i Fardrop og Morthen Hillerop Ager og Eng, som ligger til Hiedegardh^b i Kalzlund H., før Gaarden bygt var, og vidnede de, at det er Kapitels rette Gods. Derefter fik Provst Wille et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Lwndh, Anders Eys³, Per Eys³, Esgi og Jes Anders³ i Kalzlundh, Mattes Bundis³ i Hiortwadh, Laghe Maghen³ og Per Thygis³ af Dawer; hvilke vidnede, at de saadant Brev hørte læse. Item vidnede samme Dag inden 4 Stokke 2 Dannemænd forskrevne Mattes Niel¹ i Hiorthwath og Lasse Lags³ i Fardrop, at dem vitterligt var, at Biskop Pedher, hvis Sjæl Gud naade, lod Gaarden bygge paa Riper Kapitels Vegne, den Tid han var Ærkedegn i Ripe. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Spore; 3-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet Bogstavet m. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 341* (RA.). [5839

^a) Aarstallet er tydelig skrevet 1586; men Haandskriften er fra Slutningen af 15. Aarh., og de i Brevet omtalte Personer lever paa samme Tid, saa at Aarstallet formentlig er en Fejlskrift for 1486. ^b) En Paaskrift fra 16. Aarh. tilføjer: in parochia Hiortlundt.

Marts 5. Jeg Hans Bagii af Worn V. har »offwer sætth« et Skifte med hæderlig og velbaaren Md. Hr. Andhers Niels³ af Assdall R. paa mine og »brodhær børnæ« Vegne Mats Bagiiss, som jeg rette Væрге for er, om Arv, som os er tilfalden, og saa overens vorden efter vore fælles Venners Raad og »sam-

twckth«, at Hr. A. N. skal have $\frac{1}{2}$ Aagardh, $\frac{1}{2}$ Søttropp Mark og Eng, som øde ligger, og halv Grønwalds Eng, hvilket Gods ligger i Wendzøsell i Horns H. i Søndher Byndssløff S., item i forskrevne Herred i Wgherbii S. et Gods i Tøstropp (Cresten Swendß) og 2 »stwffwæ« Jord, som ligger i Wgherbii Mark og i falder $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, og 2 »laass« Eng, som til Andhers Nielsens Gaard tilforn har tilligget, som nu paa boer[!]. Dette Gods skal Hr. A. N. have for den Del, som Hr. A. N. med mig og »myn brodher børn Mats Bagiiss« i Aagardh og Aagardhs Gods[!], hvor det ligger og os tilfalden er, undtagen »myn brødhers børnæ diell Jes Bagiiss oc Jepp Bagiiss« og den Del, som Hr. A. N. og dem er tilfalden »met hii mellom« i Aagardh og Aagards Gods til Arv[!]. Og kendes jeg mig og »myn brodher børn Mats Bagiiss« fuldt Vederlag at have for forskrevne Del, og giver jeg Hr. A. N. fuldt Afkald paa baade Sider[!]. Item skal Hr. A. N. have forskrevne Gods for den Arv, som han er indfalden i med os, og for al Opbørsel, Kost, Skade, Faldsmaal, Tæring og alt andet, som Hr. A. N. havde inde med mig og »myn brodher børn Mats Bagiiss«, og alt andet forskrevne Gods, som os tilfalden er eller falde kan i Aagards Gods, det skal vi have til evig Tid. Medb. af flere gode Mænd Hr. Søffren Sognepræst i Møgdal og Bispens Officialis i Horns H., Hr. Nielss Stranghaß Sognepræst i Tornbii, Otta Henricß i Wilderop, Marqwordh Jensß Foged paa Sielstropp, Knwth Jensß i Løenstropp, Tammes Jensß i Wiglingh VV. og Las Terbornß i Statbæk Bispens Foged i Hornss H. Givet paa Assdal om Midfaste-søndag.

Perg. [med 8 Segl]. Anders Nielssøn Banners Arkiv; ^a1849 af T. A. Becker foræret til Hist.-genealog. Ark. ^a(RA.). LDipl. [5840
a—a) Dettes Journal S. 51.

Marts 9. Vi Harthuigh Biskop i Ribe hilser eder, som boer i Jerloff H. Kære Venner, for os har berettet vor Ærkedegn Hr. Thomes Lwngge, at velbaarne Kvinde Fru Dorethe paa Koldinghss har gjort en uret Lovhævd paa Kapitels Gods i Torstedh, som han mener, og beder os hjælpe sig til Rette. Thi stævner vi nu Fru Dorethe og Hr. Thomes Lunge, at de møder for os og Bygdemænd, som er stævnedede over Sandemænd i samme Herred paa samme Sag, Lörd. efter quasimodogeniti Søndag i Koldinge med begges deres »bewiisninghe« at nyde og undgælde, hvad Retten giver, under den hellige Kirkes Band. Datum Sønderbork fer. 5. post dnicam. letare nostro sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Skjold med Stiftsmærket, vistnok uden Omskrift. Ribe Kapitels Arkiv; formentlig *ÆA. V. 374* (RA.). [5841]

Marts 19. *Reg. *7835.* [Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 153* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [5842]

Marts 23. *Reg. 4821.* Er 1486 Apr. 23.

Senest Marts 24. *Reg. *7836.* Papir med Rester af 4 Segl paa-trykte forneden: Vistnok alle 4 med Skjold og Hjelm. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 44). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 511*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 179* og VI. 87, *Fol. 917 L. 21* og 998 L. 24. — Dette udaterede Brev hensøres i *Jahrb., anf. St.* til 1486 Marts 24, øjensynlig paa Grund af den Tidsbestemmelse, der indeholdes i det sstds. aftrykte Brev fra Hertug Frederik til Byen Kiel; men denne Tidsbestemmelse gælder Dagen for Hertugens Modtagelse af Fejdebrevet og ikke selve dettes Udstedelsesdag, der ikke kan antages at have været Hertugen bekendt. [5843]

Marts 29. [Otte Skinkel til] Skowsgord sælger Foburgh Helligaandskloster en Gaard i Twrop.

Perg. med [7] Segl: [1. Flvii 47a]; 2. Bomærke; 3. Li 21; 4. G. 570* (Hans Laurensøn); 5. G. 570* (Anders Perssøn); 6. I Sigilfeltet et Anker; 7. I Sigilfeltet en Fugl paa et Drikkehorn(?). Senere (jfr. 1509 Juli 27) til Kongens Arkiv (RA. Faaborg Helligaandskl. Arkiv). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 70.* [5844]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Skinkel.

— Vi Niels Biskop i Wiborg, Albricht Skeell, Tamis Jenß i Kaas, Oluff Perß af Spøttrup, Cristiern Hwas, Niels Eskelß og Iwer Ericß var 4. Paaskedag paa Veyrsløff Mark med flere gode Mænd om Trætte, som Biskop Jeb og Fru Margarete i Syndbierck paa den ene og Niels Krabbe og hans Medarvinger paa den anden Side var imellem om forskrevne Mark og Jord, som N. K. havde »indword« med Lovhævd for »stug, enkøb eller sermerkt«, hvilken var »encket« stenet omkring fra den ene Ende til den anden, som han havde gjort sin Lovhævd, som vi overginge og granskede og saa' ingen Steds længer imellem hver Sten end et »lage armbørst skud«. Da for Tidens Stakketheds Skyld kunde vi ej forslide det mellem dem til en fuldkommelige Ende, men for en god Endragt for alle vors Bøn tillod N. K., at de i Syndbierck maa bruge med dem i Weyrsløff forskeve Jord denne Sommer, som »ynnen« er til de 11000

Jomfruers Dag, med »tørøff spade oc lyongslee« til Skellighed til deres eget Behov og desligest med Fædrift, dog at hegne deres Korn og Enge af Veyrsløff efter »dess«, som hans Lovhævd udviser, Lovhævdens uforkrænket. Item »wort« det saa talet, at ingen Stævning eller Dele skulde forfølges om denne Sag for vor naadige Herre eller Rigens Kansler inden forskrevne Tid, og naar vi igen af vor naadige Herres Tjeneste i Landet kommer, skal Biskop Jeb og N. K. og vi med flere gode Mænd komme paa forskrevne Mark forskrevne 11000 Jomfruers Dag og gøre vort Bedste dertil, om vi da kunde forene den Sag dem imellem til Minde eller Rette. Signetum nostrum cum pre-nominatorum sigillis. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]. (RA. Niels Krabbes Arkiv.)

[5845

Apr. 2. Vi Tordh Mattesß¹ V. i Grindw og Anne Hanssdether² *ibid.* min Hustru vederkendes os skyldig at være velbyrdige Md. Anders Mwnk »aa« Brvsгарth »aathsindestywæ« lib. Mk. i danske Penge, som nu »gengsæ« er i Nørejwdlan, for 10 Mk. Byg og 2 Mk. Havre, vi af ham købte, »seyermeræ« Vor Frue Dag i Høst næstkommende betaleskullende. Betaler vi ej forskrevne Sum Penge inden forskrevne Tid, pantsætter vi Anders Mwnk 2 »fedringe« Jord, som mig Tordh tilkommen er paa Arvs Vegne efter mine Forældre, den ene paa Grindw Mark i Nøre H., skylder 4 Ørte Korn, den anden paa Volbii Mark i forskrevne Herred, skylder 1 Øre Korn; og da skal A. M. have forskrevne 2 »fedringe« Jord for et brugeligt Pant, forskrevne Skyld op at bære, og ej »aa regnes« i Hovedpengene. Naar vi vil igenløse de 2 »fedringe« Jord, skal [vi] det kundgøre 3 Ting før Midsommer til Nøre H.s Ting, og løses i Soss-trvp Michels Dag, der efter kommer; da skal forskrevne Skyld, som ej da udkommen er med det Aars Skyld, følge Hovedpengene. Med min Moders Kirstine Pethersdethers Tilladelse hænger jeg Tordh Mattesß og Anne Hansdether vore Indsegl neden ved dette Brev med andre hæderlige og beskedne Mænds Indsegl: Abbed Pether i Æssenbek Kloster³, Jæp Oweß i Emelleff, Jes Hwass⁵ i Gierild, Owe Nielß i Owelstrvp, Magens Vogens⁶ i Koxstrvp, Mates Smed⁸ i Skerwath og Hans Claffß i Fandorp. Datum Grinduff dnica. quasimodogeniti.

Perg. med [9] Segl: 1. Li 28 (Benderup); 2. Fxlili 43; 3. G. 786; 5. Fl 7; 8. Bomærke (s mathes tomes); 9. Bomærke. Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl.

[5846

Apr. 2. Marieagher Kloster mageskifter til Thyghe Jensß af Dalsgardh en Gaard i Wywe kaldet Abelgardh for en Gaard i Spæntorpp.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 782. Dalsgaard Godsarkiv; ^a1756 ejet af Christen Sørensen Testrup^a; ^baf denne foræret til Danske Selskab^b (RA. Tyge Jenssøn Seefelds Arkiv). *Meddel. fra det danske Rigsark. I. 178.*

a—a) Saaledes LDipl. *b—b*) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa. [5847

— Ick Jons Petersß inwonre bynnen Husem vorkope myd vulbort myner husvrouwen Inghen up enen wedderkoep heren Alberde Jonsß vicarius s. Anthonius unde s. Jacobus in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem 2 lub. mr. penninge jarliker renthe an myn hus unde hoffte, dat beleggen is by norden aff s. Jurgen twysschen Peter Brodersß unde Hans Brodersß erue unses voghedes, vordermere an myn thokomende erue bewechlick umbewechlick, vor 30 lub. mr. penninge, de my her Albert vornoget hefft, vor welckere ick jarlikes in den achtedaghen tho paschen vorrenten schal vor 2 lub. mr. Were sake, dat desse renthe nycht uth eyn qweme, also dat her Albert dar schaden up dede myd jenigerleyge rechtgange, den schaden schal ick edder de inwonre desses erues wedder uprichten. Ock schal ick heren Alberde desset erue unde myn thokomende gud nycht hogher tho vorpandende edder tho vorkopende, zunder de ghenne, de dat kofft, gheue uth dessen vorscreuen houetstol myd aller bedageden renthe in sodanen summen, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Doch hefft her Albert dessen Jonsse ghegunt enen wedderkoep, wanner em beqweme is, so schal he den wedderkoep eyn halff jar thouoren vorkundigen unde darna des negesten paschen de betalinge tho donde myd sodaner munthe, also vorscreuen is. Effte desseme heren an dessen standen erue nycht beleuede syne jarliken renthe unde houetstol tho sokende, so mach he de macht hebben dessen houetstol tho sokende an mynen standen acker, liggende grunt, wysch, weyde. Myn ingesegel; unde ick hebbe gebeden den werdighen heren Johanne Knappe unde Hans Ebbensß mestmaker bynnen Husem, dat se ere ingesegel hebben mede hengen hethen an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen des achteden daghes na den paschen hillighen daghen.

Perg. med [3] Segl: Hans Ebbessøns Segl (Bomærke; nu løst vedliggende). (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 28.) [5848

Apr. 3. Ick Peter Becker radtman to Slesßwyck vorkope unde vorschote myt willen myner hußvrouwen Annen unde

alle der jennen, der ere wille darto behoeff was, deme vor-
sichtigen heren Johanni Smock prestere, vicario in der dom-
kerken Sleßwick unde, wemen he synes rechtens hirane gun-
nende werth, 3 mr. geldes jarliker renthe to betalende bynnen
den achtedagen to paschen bynnen Sleßwyck edder, wor yd
eme beqweme ys, in munthe to Lubeck unde Hamborch genghe
van den ersten wyssersten renthe, dede komen uth alle mynen
goderen, bewechgelik unde unbewechgelick, bynnen unde buthen
der stad Sleßwick, unde uth myneme huße beleggen in der
Langhenstraten, alß men uth Anghelen in de stad kumpt up
dat oesten twysken Barbaren Vormans unde Diderick Wyle-
walen huße, vor 40 mr. lub. penninge, de my here Johan
Smock in goder grauen munthe, alß to Lubke unde Hamborch
genghe synd, betalet hefft, de yck yne[?] myner hußfrowen
nuth gekeret hebbe. Wo yck de betalinghe der renthe nicht
endede, so mach here Johan de renthe uthmanen myd gest-
lykeme edder werlikeme rechte, unde wes schaden he des
neme, dat schal yck em wedderlegghen. Ock schal yck nene
anders meer renthe an desseme huße vorkopen, ane de 40 mr.
syn ersten uthgeloset. Vortmer schal yck heren Johann dat
huß beholden an syneme wesende, dat yd nicht vorvalle. Jo-
doch hebbe yck de macht beholden de 3 mr. geldes jarlyker
renthe wedder tho kopende, alßo dat de vorkundinghe des
wedderkopes schee bynnen den achtedaghen s. Martens, unde
de betalinghe des houetsummen myt aller nastanden renthe in
munthe vorscreuen bynnen Sleßwyck edder, wor here Johan
thor stede ys, in den achtedaghen to paschen dar negest vol-
gende betalet sy; wo des nicht enschege, wes schaden des here
Johan neme, dat schal yck em wedderlegghen. Ick schal ock
uppe deme dinghe unde raethuße vorschoten unde vorkopen
myth stocke unde stene na sede des køpes unde scriuen lathen
in des rades boeck. Myn ingesegel; unde wy Clawes Swagerßen
unde Hinryck Mynrick borgermeystere to Sleßwick hebbe unse
ingesegel ock henghet heten vor dessen breff. Screuen des man-
daghes negest volgende deme sondaghe quasimodogeniti.

Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke i Skjold; Paategning bagpaa, at
1543 Aug. 8 har Jurgen Louwe Borger i Sleswig bekendt, at han af
Vikarerne i Sleswig har modtaget endnu 10 Mk. lybsk foruden de 40
paa sit Hus. Senere til Slesvig Domkirkes Vikarers Arkiv (Statsark. i
Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 14). [5849]

Apr. 4. Vi Niels Schawe¹ af Paven »forseeth« Biskop at
være i Roskilde i Leje lader Maghens Hage vor Tjener i Sne-

ckerop en Jord liggende til en øde Byggested sstds., hvilken hører til s. Ywonis Alter i s. Lucii Kirke vor Domkirke i Roskilde, med Skoven saa megen, som der tilligger, i »swodane modhe«, at han skal forskrevne Skov ej forhugge eller ham til Upligt stede at hugges; og skal han give den, som s. Ywonis Alter i Værge har, deraf til aarligt Landgilde saa megen Leje, som der aarlig plejer af at gange. Og skal han i Leje beholde forskrevne Jord, saa længe han vil og »formaa« gøre deraf, som forskrevet stander. Thi forbyder vi alle Maghens Hage herimod Hinder gøre under den hellige Kirkes Dom. Signetum nostrum. Datum Roskildis fer. 3. post dnicam. quasimodogeniti.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: G. 177. Senere tilbagegivet til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis Alter) (AM. XL. 6). LDipl. [5850

Apr. 5. Wy Johann könig confirmiren den ehrsamen bürgermeistern, rathmannen und gemeinen inwahnern unser stadt uff Fehmern thor Borg alle privilegia, lübsch recht, freyheiten und gnade eh(nen)^a dorch unse hernn vader könig (Christier)ⁿ^b und allen andern unsen vorherrn[!] herrn in Holstein gegeben, glicker wise effte se alle von worden tho worden in dißsen brefe uthgedrucket wehre. Wir hebben unse königl. secret vor uns und unsern broder hartog Friederich heten hengen an dißsen breff. Gegeben an unsern klöster Bordesholm am middewecken nach quasimodogeniti.

[A. Orig. Burg Bys Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa. Statsark. i Kiel, »Copiale Fehmarn No. 2« S. 112; Ab. Sstds., Haandskr. Nr. 137; Ac. Kiels UB., S. H. 503 Bl. 2 a. Begyndelsen trykt efter Ac: *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 417* (uden Dag). (Reg. * 7872 (ligeledes).)

a) Saaledes Ab, Ac; Aa: ehm. b) Saaledes Ab; Aa: Kastiren; Ac: Kastiern. [5851

Apr. 6. Jep Smed af Lwnby Herredsfoged i Hammers H., Henningh Mawnsß a. w. Forstander paa Wordingburghe, Rasmws Botzendale af Skowby, Williom Sorth af Næstwidh, Mates Esgisß af Thelstrop, Jens Herlwsß ibid., Lasse Hwidh af Amendrop, Jep Clausß Byfoged i Wordingburge, Lasse Jensß af Rawnstrop og Inguer Bonde af Nybølle. Torsd. efter Sønd. quasimodogeniti spurgte paa Hammers H.s Ting hæderlig og velbyrdig Md. Henningh Olsß af Rinebeksholm sig for af Tingmænd, om dem vitterligt var, at han havde været paa fornævnte Ting Kyndelmissedag og sagde, at han vilde ikke svare Mates Scriffuere, for han var ikke »wedherhetningh«, og sagde, at naar Hr. Hienrik Meenstrop vilde indføre det, der han og hans Husfrue havde udført, vilde han komme for fælles Venner;

kunde de der forliges, var det godt; kunde de ikke, sagde han, at naar han derefter tiltalte ham efter Loven, vilde han gøre ham alt det, Ret var, og bød han sig og i Dag sammeledes. Da tiltoges beskeden Md. Nis Persß af Winninghe, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd, at de skulde vidne derom, som var Esbern Nielsß af Winninghe, Per Campæ af Perdherstrop, Per Korn af Helwidz Mølle, Per Brw af Swerburge, Per Olsß af Blanxløff, Per Bonde af Thorp, Twre af Lwnby, Jon Andersß *ibid.*, Nis Agesß af Oreby, Mates Gædhe af Snerthinge og Frende af Salderop; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at H. O. Kyndelmissedag paa fornævnte Ting sagde, at han vilde ikke svare Mates Scriffuere, for han var ikke »wedherhetningh«, og sagde han, at naar Hr. Hienrik Meenstrop vilde indføre det, som han og hans Husfrue havde udført, vilde han komme for fælles Venner; kunde de der forliges, var det godt; kunde de ikke, sagde han, at naar han derefter ham tiltalte efter Loven, vilde han gøre ham alt det, Ret var, og bød han sig sammeledes i Dag i Rette. Med vore Indsegl. Datum [u]t supra.

Papir med Rester af 8 Segl paatrykte forneden: 1-3. Utydelige; 4. Mulig Dxli 10; 5. Mulig Exvii 2; 6. Utydeligt; 7-8. Bomærker. Henning Olsson Godovs Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejme-arkivet. [5852]

Apr. 6. *Reg. *7840.* Papir (udskaaren Skrift med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Jørgen Ruds Arkiv? (RA. Forskellige Stykker Lensregnskaber ell. Jordebøger 1498-1513 Nr. 13). *Danske Mag. 4. R. II. 3.* [5853]

— *Corp. statut. Slesvic. III. II. 267; Reg. *7839.*

Brevet, der kun i Overskriften har Aaret 1486, men i selve Teksten mangler Aar, maa efter Udstederens Titel være udstedt af Hertug Hans den ældre, og hermed stemmer ogsaa Navnet paa Relatoren, der i en Afskr. i Statsark. i Kiel (Haandskr. Nr. 137) er: Hr. Iven Reventlow.

Apr. 7. *Reg. *7841.* [A. Orig. Svendborg St. Jørgens Hospitals Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1700 i Foliohæfte: Karen Brahes Bibl., Vogelsangs Fortegnelse S. 78, Pk. B (314) 1.^a Herefter: *Saml. til Fyens Hist. I. 37*, jfr. 4. — Ab. Udtog og Brudst. uden Dag se 20. RA. Herredagsdombog 1604 Bl. 17 b, jfr. 15 b. Herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 508*, jfr. 507. [5854]

a) Afskriften, som i Aaret 1921 ikke var til at finde (jfr. *nærværende Værks 1. Bd. S. 98*), er senere paatruften i FLA. Grevskabet Brahesmindes Arkiv og derfra tilbageført til Karen Brahes Bibl.

Apr. 9. »Ett pergmentz briff, som her Crestiern Nielsß capellan tiill Hundborrig kircke mett flere hagde wdgifuett mdcclxxxsexto[!] dominicam[!] post Ambrosii, lydende, att Mogens Mogensßenn wor ther oc fick ett sognewittnæ aff xii dannemendt etc., hwilkæ xii dannemendt

ther wittnett, att thennom fuldwittherligt wor, att the hagde spurdt aff theres gamlæ foreldernæ, att Mogens Mogensßenn oc hans foreldernæ haffue hagt i rolig hefftt fem gaarstett i Wordrop øde oc byggett, huer mett sin eygendom, oc thet gaa[r]dstett, Chrestiern Skytt nw i boer etc.◊

[Perg. Mogens Mogenssøn Due's ell. Glob's Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Jan. 2 (altera die circumcis. Christi) af Kongen (◊: Rigskansleren), givet Niels Langæ (i den umiddelbart foregaaende Stadfæstelse (af 2994) kaldt Niels Langæ til Fadersbøll). RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 162 a. [5855

Apr. 11. Peder Anderßenn Salling H.s Foged, Symen Byle i Herringge, Findt Perßenn i Hørup, Oluff Jenßen i Heßing, Hans Mattzßenn i Salling, Jeß Anderßen i Espe, Jeß Bøg i Holmecloster. Tirsd. efter misericordia dni. paa Tinge fik en skellig Md. Mattz Jenßen i Bierthe et Tingsvidne ved 8 Danne-mænd: Jeß Bøg i Holmecloster, Hans Jenßen i Abygaardt, Findt Perßen i Hørup, Mattz Nich[!] og Anders Boeßenn i Hillersløff, Hans Bulger i Lyding, Hans Nich[!] i Jordløse, Pouell Gomeßen i Astrup; hvilke vidnede, at de samme Dag saa' og hørte paa forskrevne Ting, at Mattz Jenßen fremledte 2 Sognevidner med Dannemænd af Herringge S. og af Espe, som er Simen Byle af Herringge, Suendt Dong, Claus Brun, Hans Suder, Hans Claußen, Peder Anderßen, Berthell Gomeßen, Hans Suendßen, Laß Nich[!], item af Espe S. Anders Mattzßen, Peder Mordßen, Mattz Suendßen, Jeß Smedt, Jep Knudßenn, Esbernn Nich[!], Suendt Lindegaardt; hvilke Dannemænd af forskrevne Sogne vidnede, at dem vitterligt var, at Jeß Esbernnßen, som i Ruom døde, gav Femtedelen østen Brenthe beck af Bierthe Mark til Herring Kirke og en Ørte Land paa Skaltoffte; item vidnede forskrevne baade Sognevidnesmænd, at de aldrig hørte, at den forskrevne Femtedel var kæret til Sognestævne eller Tinge, og saa sagde og den menige Almue, som længst Salling H.s Ting søgt havde, og har været til Herringge Kirke i 60 Aar og mere. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPapir med 5 hele og holdne Indsegl.^a Herringe Kirkes Arkiv; senere til Fjellebro Godsarkiv.] Vidisse 1579 Febr. 7 af Fønbo Lands-ting, givet Ebbe Munch til Fjellebro's Bud. Perg. med 5 Segl: 1-5. Fjellebro Godsarkiv; ^bc. 1800 ejet af Danske Selskab ^b; 1894 af Universitetsbiblioteket afgivet til Rigsarkivet. [5856

^a—^a) Saaledes Vidissen. ^b—^b) Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 23 a.

Apr. 13. Swen Laurensøn i Vyelstade kvitterer Kirkeværgerne i Halmstade for Betaling for det Arvegods og Gaard, som er tilfaldet ham efter hans Farsøster.

Perg. med [4] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet et Christushoved; 3. Bomærke. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 36)). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 167* (læs: Datum *Halmstadis* in). [5857]

Apr. 14. Jeg Pedher Jensß i Kosterop a. v. beder eder Hr. Lauritz i Ketterop, Hr. Per Thameß i Aghersburg, Maghens Maghenß i Gwnderstæt, Jens Nielsß i Browestskogh, Thames Jensß i Vellingshøg, Jost Nielsß i Egebiergh, Per Bille og Morthenß[!], at I besegler et Pergamentsbrev, som jeg har beseglet og givet »hedher« og velbyrdig Md. Mauritz Nielsß »aa« Aagard paa 2 Gaarde i Skyrclyth til evindelige Ejendom, den ene Gaard, som Jes Lauriß i boer, den anden, som Per Tøgersß i boer. Sig. meum. Datum Aagard fer. 6. ante dnicam. jubilate.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [5858]

Apr. 23. Gældsbrief af Eggerdt Krommedige til Bosø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 183. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 9.* [5859]

— *Reg. 4821* (med urigtig Dag Marts 23). [Orig. Nykøbing F. Helligaandshus's Arkiv.] Afskr., atteret af Nykøbing F. Hospitals Forstander Niels Pederßen: RA. Danske Kanc. 1699-1771, Efterretn. om Hospitalerne i Danm. i Henh. til Miss. 1701 Aug. 1, Loll. og Falster Nr. 1. — Afskr. af Niels Foss: Gl. kgl. Saml. 4to 2490. — Afskr. fra 18. Aarh.: Thott Fol. 737 S. 517. — *Hofman, Foundationer VI, 2. Paginering S. 191.* [5860]

— Bo Rask Borgemester i Nykøpingh, Jens Pædherß Borger sstds. og Hæmingh Jepsøn, Oleff Holgerdß Tjener. For os i Bo Raskes Stue i Nykøpingh kendtes beskeden Md. Niels Perß i Øberøp, at Erik Wærnickeß, Oleff Holgerdß Tjener, havde fornøjet ham og hans Husfrue for al den Del, som han dem gjort havde, og takkede Niels Perß Erik Wærnickeß og alle hans Forlovere for god »fornøgningh« og lod ham kvit for sig og sin Husfrue eller nogen Mands ydermere »pone tal«. Niels Perß bad os om, at vi skulde hængte vore Indsegl for dette Brev. Skrevet Øryens Dag.

Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke. Senere til SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [5861]

Apr. 24. Dronning Dorothea stadfæster 2 Breve for Præsten i Stokkemark.

[^aOrig. paa Papir. ^a Stokkemærke Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 866.*] Nævnt ganske kort i Stadfæstelse 1498 Sept. 13. [5862]

a—a) Saaledes ÆA. V. 866.

Apr. 24. Hans Konge. Hr. Erich Otzsøn R. vor Mand og Raad har nu fornøjet os her 60 Mk. og 6 Mk. og 6^a »medelbusk« og 1 Stykke »leidisk«, som han paa vore Vegne opbaaret har af vort Fredkøb i Judland. Thi lader vi ham kvit for al Tiltale for forskrevne 66 Mk., 6 Stykker »medelbusk« og 1 Stykke »leidisk«. Datum in castro nostro Haffnensi in profesto Marci nostro sub signeto.

[**A.** ^bPapir (Orig.). ^b Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 27).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [5863]

a) Ab tilføjer: »sticke«. b—b) Saaledes Aa.

— Hans Konge. Hr. Erich Ottssøn R. vor Mand og Raad har nu gjort os godt Regnskab af alt det, som han paa vore Vegne opbaaret og udgivet har af vort Byfogedi i Randers, siden han os deraf sidst Regnskab gjorde, og til denne Dag. Thi lader vi ham kvit for alt Krav derfor. Datum in castro nostro Haffnensi in profesto Marci nostro sub signeto.

[^aPerg. med 1 Segl. ^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 28).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [5864]

a—a) Saaledes LDipl.

— I Guds Navn Amen. Om mig Erich Wernickeson vorder »for stacket« paa denne Rejse, da er dette min yderste Villie: da giver jeg min Hest til den Helligaands Bygning i Nykøping; mit Panser til Graabrødrekloster ibid.; til Vor Frue Alter i Bykirken en Sølvske saa god som 3 Lod til Hjælp til en Kalk eller Disk; til s. Anne Alter mit Sværd; til hellig Kors Alter mit »arborsth oc skytteredhe«; til s. Jøren og s. Gertrvd i Stubbekøping min Sadel og mit grønne Ridetøj; hver Broder i Kloster i Nykøping 2 Grot; min Skriftefader Broder Nis Beyndson 1 sort Par »leyske« Hoser; til s. Pedhers Alter i Stadagher min sorte »leyske kobe«; til s. Karine Alter i Nykøping min grønne »leyske kobe«; hver Præst i Bykirken 2 Grot; s. Anne i Mabølle 3 Par »malyer«, som sidder i min »kræffue«; mine »spore oc swerdtaske« til s. Nicolai Alter i Nykøping. Dette befaler jeg Hans Persson og Michel Gerdson og Jep Jensen

Raadmand i Nykøping, at de det udreder, om mig vorder »forstacket« paa denne Rejse, som de vil andsvare mig for Guds Dom. Datum fer. 2. post dnicam. cantate domino.

[^aPapir uden Spor af Segl.^a Anført Specifikation, Acta privata Nr. 502; ^a1754 i Antikvitetsarkivet i Stockholm^a.] Afskr. af Langebek 1754: LDipl. [5865]

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 25. *Reg. 4822.* [A. Orig. Roskilde Bys Arkiv.] Aa. Vidisse 1506 Marts 15-21. *Rosenvinge, Love V. 200.* — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. Bl. 12 b. [5866]

Apr. 28. Johannes archiepiscopus Lundensis, Carolus Ottoniensis, Nicholaus Vibergensis, Elerus Arosiensis et Hartuicus Ripensis ecclesiarum episcopi. Pium et gratum Deo obsequium impendere credimus, quociens eius Christifideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut ecclesia b. Marie virg. in Fensmarche Roskildensis dyocesis congruis habeatur reverencia et honore, omnibus vere penitentibus et confessis, dictam ecclesiam devocionis, peregrinationis vel oracionis causa visitantibus, missas; predicaciones aut alia divina officia ibid. audientibus, cimiterium pro defunctis orando circueuntibus, corpus dominicum vel oleum sanctum, dum ad infirmos portantur, sequentibus, ad fabricam ecclesie aut eius ornamenta melioranda manus porrigentibus adjutrices, quociens premissa aut illorum aliquod adimpleverint, 40 dierum indulgencias de injunctis eis penitentiis singuli nostrum relaxamus. Datum Haffnie 6. fer. ante f. Philippi et Jacobi nostris sub secretis et signetis.

Perg. [med 5 Segl: ^a1-2.^a] Fensmark Kirkes Arkiv; ^b1739 og 1770 i Danske Kanc. Ark.^b; 1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet (jfr. *Vejled. Arkivreg. I. 181*). LDipl. [5867]

a—a) Fandtes 1739, men manglede 1770 (LDipl.). b—b) Saaledes LDipl.

— Jesper Knwtsen, Ribe Bisp Officialis i Olstrup, m. fl. kundgør, at 12 Mænd vidnede for dem om Omfanget af Wethrum Præstegaards Ejendom.

Perg. med [9] Segl: 1. I Sigilfeltet Monogram IK; 3. Bomærke; 4. Utydeligt Brudst.; 5. Utydeligt Skjold; 6. Bomærke; 7-8. Utydelige. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). *Nielsen, Haryssels Dipl. S. 71.* [5868]

Apr. 30. Kongen tager Tommeroppe Kloster i sin Beskærmelse og stadfæster dets Privilegier.

Perg. [med 1 Segl]. Tommerup Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 374* (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 9.* [5869]

Maj 2. Vi Hans Konge tager vore »borgemestere«, Raad, Borgere og Menighed i Saxkøping i vor »beskerming«, og stadfæster vi dem alle Privilegier, som vor Fader Kong Cristiern og andre Konger i Danmarck dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. rogationum nostro sub secreto.

Ad relationem Dn. Eskilli Gøye M. etc.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Saksjøbing Bys Arkiv.] Afskr. herefter af Langebek: LDipl. — Afskr. af Frands de Thestrup, formentlig efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4to 727 d. — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 13 a). — Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 245. — Afskrift fra Aar 1777: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 6 b. [5870

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 4. Bisperne Niels i Wiborg og Hartwik i Ribe gør vitterligt, at 3 Kanniker i Wiborg var mødte i Kopenhavn efter Kongens Stævning til Kapitlet angaaende Vrag paa Lessø, men at Kongen ikke lod dem kalde.

Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1. G. 682; 2. G. 823. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viborg. S. 82.* [5871

— *Reg. *7843.* [Orig.] *Schröder, Gesch. der Stadt Schleswig, Beil. S. 4; Sach, Gesch. der Stadt Schleswig S. 333* (efter en Afskr. fra 16. Aarh.; ikke set af nærværende Værks Ud giver). [5872

Maj 5. Kongeligt Privilegium for Rotneby Købstad m. H. t. Markeds- og Torvedage.

Perg. [med 1 Segl]. Ronneby Bys Arkiv (SvRA. Perg.). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 379.* [5873

— Hans Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdige Mænd Hr. Beyent Bille og Hr. Oluff Stigß om Trætte, som de sammen havde om »arff skiffte« efter Hr. Stig Olß paa Hr. Beyent Billes »barns« Vegne. Derom gav de dem for os i Rette. Derom funde vi saa for Rette, at det Skifte skal 12 deres Samfrænder og sælles Venner gøre dem imellem efter Loven, som var opregnede for os; først »keysde« Hr. Beyent Bille paa Doktor Johan, Hr. Henric Meghenstrop, Ewært Grubbe, Niels Grubbe, Per Bille, Henning Olß; Hr. Oluff Stigß »keysde« Hr. Laxman, Hr. Axel Brade, Hr. Niels Brade, Axel Olß, Erick Wgrøp og Johan Mølticke; de skal inden 6 Uger udlægge hver »therre« sin Del i forskrevne Arv. Datum Haffnis fer. 6. post f. invenc. crucis nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.) [5874]

Maj 6. Reg. *7844. Perg. med [19] Segl: [4. Gxxv 7 (= G. 740*; her ikke afbildet)^a]; 5. G. 823; 13. Li 65; 14. Lxviii 46 (Thott); 18. Lxx 24; 19. Lxxxvii 30. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Danske Mag. 4. R. II. 209; Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 162.* [5875]

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bølle.

— Niels Scriffuer Landstingshører i Nørjutlandh, Eric Ericss² R., Pouell Abilgord³, Eric Jeibss⁴ »borgmesther« i Wi- burg, Lass Rask, Andhers Nielsß, Eskill Brock Raadmænd, Jep Pouelsß Herredsfoged i Odensyl H., Jep Liwng, Per Liwng, Per Jensß af Lwldrup, Cristern Jepsß Foged af Fielntz H., Jess Hammershoff, Cristern Nielsß, Lass Wolsß og Jon i Hornum. Lörd. efter f. ascenc. dni. paa Wiburg Landsting lod »borg- mesteres«, Raads og menige Almues visse Bud af Aarss læse Kongens Brev lydende: 5833. Med vore Indsegl.

Perg. med [8] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst.; 2. Cxxxiv 5 (Løven- balk); 3. Giii 10; 4, 6. Bomærker; 8. Utydeligt Brudst. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.) [5876]

^a) RA. Reg. 60 S. 68.

— Niels Scriffuer [*osv. som 5876 indtil:*] lydende: 5835. Med vore Indsegl.

Perg. med [8] Segl: 2. Cxxxiv 5 (Løvenbalk); 3. Giii 10. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. 1486 Febr. 22. [5877]

^a) RA. Reg. 60 S. 84.

— Vidne af 13 Mænd om Jord, som Sandemænd svor til Wethrum Præstebord.

Perg. med [13] Segl: 1-3, 5. Bomærker; 6. Skjold, hvori et Hjerte gennemstukket af en Pil; 7-8. Bomærker; 9. Utydeligt Skjold; 10, 13. Bomærker. Vejrum (Hjerm H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 72.* [5878]

Maj 8. Reg. *7845. Medtaget Koncept paa Papir. Dronning Doro- theas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 393.* [5879]

Maj 16. Hans Konge. For os paa vort Retterting paa Biskopsgaarden i Roskilde i det søndre Mag, nærværende Hr. Henrick Meghanstrop R. vor Landsdommer i Syælland, Effuert Grubbe af Trygghewelle vore Mænd og Raad, Hr. Clawes Daa R., Doktor Pedher Albretson, Cristoffer Jensson af Syørøp, Jørien Ogesson af Brengstrop og Hermend Roloff Høvidsmand paa Hiortholm med flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Jørien Krwmpen af Skytterop i Gerluff H. i Omer Syssel i Nørrejut-

land med sine Breve paa et Bol i Hadrop (Cristiern Ray) og først i Rette lagde et Tingsvidne af Gerluff H.s Ting, at Andhers Jenss paa J. K.s Vegne i Kasberg havde været til Gerluff H.s Ting 3 Ting og paaæsket Knut Ericksøns Bevisning paa fornævnte Bol, og K. E. var til Vedermaalsting og ingen Bevisning i Rette »føre« mod ham; derefter vort 15 Dages Brev, 10 Dages Brev, 5 Dages Brev, Straksbrev over K. E. og vort Ridebrev og Indførselsbrev [c: 4974] efter [vort Ride]brev, at J. K. »warth« indført i fornævnte Bol; derefter vort Stadfæstelsesbrev, som vi havde stadfæstet den Indførsel, de Ridemænd havde gjort efter vort Ridebrevs Lydelse, med vort 1. Dombrev, 2. Dombrev, 3. og 4. Dombrev paa Pergament med hængende Indsegl hvert paa 6 Uger, med vort almindelige Stævnebrev over alt Danmark paa 6 Uger og 1 Aar og derefter Overhørelsebrev paa 6 Uger. Hvilke Breve alle til Tinge læste og »fuldfwldhe« er ved alle deres Tider, og ingen Breve er tagne af os, som J. K. kan hindre. Thi tildømmer vi J. K. forskrevne Bol til evindelig Eje, forbydende alle ham deri at hindre, og sætter vi den Sag evindelig Tielse paa. Datum Roskildis fer. 3. ante f. Eri videl. 3. fer. ante pentecostes nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5880

Maj 16. *Reg. 4824.* Perg. [med 7 Segl]. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; »senere til Viborg Landstings Arkiv«; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Danske Mag. IV. 16; Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 112.*
a—a) Saaledes RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg. [5881

Maj 18. Naffne Nielß Raadmand i Kalundeborg. Jeg og min »fosthersøn« Hans Nielß er efter »begges wore« Villie overens om noget Jordegods: en Gaard liggende i Kalundeborg vesten op til Vor Frues »kirke gardh« af Kiøpenhaffn og den anden Gaard liggende i Kaardel, som Moghens Boyæ i boer, og tvende Kaalhaver liggende ved Stranden, den ene sønden ved Slottet østen op til den Strandgaard, som Anders Ytß aatte, hvis Sjæl Gud naade, og jeg nu selv i Værge har, den anden liggende neden for »skibleghen«, den østre Del af den Have ret op og ned; hvilke Gaarde og Kaalhaver Hans Nielß sit Fædrene og Mødrene i har efter sin Faders og Moders Død, som var Niels Brynickesß og hans Husfrue Karinæ, og jeg Del i har efter Hans Nielß Moders Død, som min Husfrue var. »Thogh« har vi paa disse Gaarde og Kaalhaver et fast Skifte gjort gode Mænd overværende, som er Hans Naghel, Dronning Dorothees Em-

bedsmand paa Kalundeborg Slot, og Didrick Jenss »webnere«, fremdeles »burgemestere« og Raad og mange flere Dannemænd, som paa Kalundeborg Raadhus til Stede var Torsd. efter Pinsedag, i »swodanne modhe«, at Hans Nielss skal beholde til evindelig Ejendom den Gaard oppe inden Kalundeborg liggende og den Kaalhave liggende sønden ved Slottet, hvilken Gaard og Kaalhave jeg skøder til Hans Nielss, al den Rettighed, som jeg i forskrevne Gaard og Kaalhave har haft. Medb. af hæderlige og ærlige Mænd Jacob Jacobsss og Niels Fiersing »burgemestere« i Kalundeborg, Cristhiern Stallmestere og Jens Powelss Raadmænd sstds. Givet osv.

Perg. med [5] Segl: 5. Bomærke i Skjold; omtr. samtidig Paaskrift: »Littera super quatuor[!] curiis, una infra murum, alia in Cordell, et super duobus kollrom circa mare.« Senere (jfr. 1492 Febr. 29) til Lunde Erkebispes Arkiv; *ÆA. IV. 340, AK. 5* (med urigtigt Aar 1496); endnu senere til SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 af det svenske Rigsarkiv udvekslet til det danske. LDipl. [5882

Maj 18. Hans Konge¹. Ericks Dag i Roskilde for os var velbyrdig Md. Jørien Krvmpen af Skitterop vor Mand og Tjener med Biskops Eylers Brev paa Pergament beseglet med 1 hængende Indsegl, udgivet i Aars 1483 Mand. før hellig Torsdag [c: 5216], lydende, at velbyrdig Md. Knut Tommessøn af Reffness og J. K. om Trætte, de sammen havde om Lystrop Skov, tog ved for Biskop Eyler og Bygdemænd, at de skulde komme Lørdagen næstefter til Skoven at rebe og skifte den, saa at det skulde ej komme deres Arvinger til Trætte derom ydermere; item et Pergamentsbrev med 7 hængende Indsegl, udgivet i Lystrop 1483 Lörd. efter hellig Torsdag [c: 5221], som Bertill Handrop Sognepræst i Windbles Kirke, Jeip Henricksß i Asness, Anders Lonker i Balle, Michill Jeipß i Rogby, Jes Kolle i Gerholm med flere havde udgivet, lydende, at de var paa et Skovskifte mellem velbyrdige Mænd Knut Tommesß og Jørien Krvmpen, »hwilke« Skovskifte de baade vedtog for Biskop Eyler i Aars, som forskrevne hans Brev udviser, og fuldgjorde det Skovskifte; item et Tingsvidne af Gerluff H.s Ting, som Mechell Koger, Lawe Kellldß, Jes Jeipß, Symon Andersß, Anders Jensß og Lass Nielß med flere udgav 1483 Mand. før Pinsedag, lydende, at 8 Dannemænd vidnede efter 4 Mænds Vidne, hvilke 4 vidnede, at de hos var Lörd. efter hellig Torsdag i Lystrop og Lystrop Skov med flere gode Mænd, som til var tagne om det

Skovskifte mellem K. T. og J. K., som det Tingsvidne ydermere indeholder. Hvilke Breve vi stadfæster, og tildømmer vi J. K. forskrevne Skov efter hans Breves Lydelse, som forskrevne staaer, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5883

Maj 18. Hans Konge. Ericks Dag i Roskilde for os var velbyrdig Md. Jorien Krwmpen af Skitterop med et Tingsvidne [c: 4871] af Gerluff H.s Ting paa Pergament med 7 hængende Indsegl, som Nis Jenss i Tøsløff Herredsfoged, Hr. Jens Awesß Præst i Dalbynedher, Michil Stoby, Keld Tommesß, Jes Esbernsß, Laurens Skriffuere, Bay og Per Bonde havde udgivet 1481 Mand. før hellig Torsdag, lydende, at 8 Dannemænd havde vidnet, »hvor made« J. K. tillod for Hr. Axell Lawessøns Bøn Skyld, at Hadrop Mænd maatte have deres Fædrift paa Lystrop Mark og nyde der Afgrøde i det Aar for ingen Arilds Vane, med flere Artikler; item et Pergamentsbrev [c: 4870] med 4 hængende Indsegl, som Hr. Bertill Handrop og Hr. Jens Clemetsß Præster, Jeip Henrickß, Laghe Kieldß havde udgivet 1481 Vrbani Dag, lydende, at de var i Hadrop samme Dag om en Forligelse mellem J. K. og Hadrop Grander, og at J. K. tillod for Hr. A. L.s Bøn Skyld, at Hadrop Mænd maatte have deres Fædrift paa Lystrop Mark i dette Aar og bruge deres Afgrøde i det Aar og ej for nogen Arilds Vane, og ej ydermere at bruge eller at drive inden Lystrop Markeskel, uden de kunde vinde dem derind med Rette. Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum ..... sig., teste Johanne Ketilli [justicia]rio [nostro].

Perg. uden Segl^a; Plica mangler. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5884

a) 1489 Febr. 10 nævnes Seglet som bevaret.

— Hans Konge¹. Eriks Dag i Roskild for os var vor Mand og Tjener Jorien Krwmpen af Skytterop i Norrejudlan og lod nogle aabne beseglede Breve læse for os: først et Pergamentsbrev [c: 4786] med 8 hængende Indsegl, et Hovedindsegl og de andre til Vidnesbyrd, udgivet i Mariagher 1480, lydende, at Fru Birrittæ Pawalsdotther af Reffsnes havde solgt og skødet til velbyrdig Md. J. K. alt den Rettighed, som hun havde og hende

tilfaldt i Swndkrogh ved Hadswnd østen ved den Stenbro og vesten op ud med Smydihow og saa højt sønder op fra Swndkrogh, som det duer at »rødde« til Eng, og det Fiskeri der udenfor til Midtstrøm, hvilke Swnkrogh og Fiskeri liggende er i Gerlo H. i Windbless S., og kendes sig at have opbaaret af J. K. Penge og fuldt Værd; item et Vidisse-Pergamentsbrev [c: 5526] med 5 hængende Indsegl, udgivet af Wiburgh Landsting [14]84 Lørd. før Vor Frue Dag assumpc., lydende, at velbyrdig Kvindes Bud Fru Sophie af Ræffsnes var paa Landstinget med et Skiftebrev gjort mellem Hr. Cristiern Wendelbo og Stii Andersß, beseglet med 7 Indsegl, 87 Aar gammelt; iblandt andre Artikler, som røres i Brevet, tilfaldt Stii Andersß en Treding i Løstrop i Gerlo H., og »till fwndz« Fru Sophie en Trediedel at nyde i Lustrop, som hende er paakommet i ret Arv efter hendes Forældre; item et Vidissebrev af Wiburgh Landsting paa Pergament med 4 hængende Indsegl, givet [14]83 Lørd. før Midsommer, lydende, at J. K. lod læse der et gammelt Skiftebrev 86 Aar gammelt mellem Hr. Cristiern Wendelbo R. og Stii Andersß, saa at C. W. faldt 2 Tredinge i Løstrop; item et Brev af Gerlu H.s Ting paa Pergament med 6 hængende Indsegl, lydende, at Sandemænd i Gherluff H. havde gjort ret Markeskel mellem Lustrop Mark, Hadorp Mark og Aystrop Mark, saa at de ginge østen op med den Stenbro, som ligger ved Hadswndh, og vesten ved den »høw« der ovenfor, med flere Artikler, og var det Brevs Datum 1478 die Bartolomei. Hvilke Breve vi stadfæster, og tildømmer vi J. K. forskrevne Swndkrogh og det Fiskeri derudenfor til Midtstrømme, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [5885

Maj 27. Kong Johannes stadfæster Femerns Privilegier. Nævnt: *Danske Atas VII. 467.* Er 1489 Sept. 12.

Maj 30. *Reg. *7846.* Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 52.* [5886

^a) RA. Reg. 60 S. 268.

Juni 1. Lene Lymbekkes datther¹, Jon Bille Efterleverske. Velbyrdig Md. Hr. Beyentth i Syøholm R. har fornøjet mig 16 rinske Gylden og 50 Mk. danske Penge og 4 »postulatus gyllen«, for hvilken Sum Guld og Penge lader jeg forskrevne Hr. Beyentth

Bille kvit. Datum Gonnerthvedh octava corporis Cristi meo sub sig.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxxv 19. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [5887]

Juni 4. Testamente af Mathias Broie Borger i Borch paa Vemerem.

Perg. (udskaaret foroven). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 40). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 58.* [5888]

Juni 11. Hans Rodh¹ Bager og Borger i Slawelsæ. Jeg vederkender mig skyldig at være beskeden Md. Jenss Ølrichß 5 lødige Mk. danske Penge, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre i Siællandh, for hvilken Sum jeg pantsætter ham min Gaard liggende i Slawelsæ paa Stenstwægadæ vesten næst Hr. Niels Marquardß Gaard Præst i Haffrebergh paa den søndre Side paa Gaden med saadant Skel, at jeg skal give ham aarlig til Leje af Gaarden ¹/₂ lødige Mk., Halvdelen »at« Midsommer og Halvdelen »ath« Julen. Betales Lejen ej i 3 Aar, skal J. Ø. have Fuldmagt Gaarden at besætte i og af efter sin Villie. Sig. meum cum sig. bonorum et discr. virr. Nicolai Koch² proconsulis et Petri Boecii Kellæsmetz³ civis Slaulosiensis. Datum Slaulosie die Barnabe.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke (*s hans iepfen rodh*); 2-3. Bomærker i Skjolde. (RA. Slagelse (Tillæg).) [5889]

Juni 15. *Reg. *7847.* [Orig. Franciskanerordenens Provincialarkiv. — Vidisse 1500 Okt. 15.] Afskr. efter Vidissen: Bartholin D 192. *Dipl. Norv. IX. 365.* — Trykt efter italiensk Kilde: *Dipl. Norv. XVII. 711* (indført i Supplik af 1513 Juli 30 (her med Dagen Juni 11)). [5890]

Juni 18. Anders Jensß Borgemester i Malmøghe, Oleff Persß, Jes Michelsß, Clawes Bynger Raadmænd og Jes Olsß Owerskerer Borger sstds. Sønd. før Johannis Dag bapt. paa s. Pethers Kirkegaard sstds. var hæderlige Mænd Hr. Pether Persß »kallendes« Dwnck og Anders Winter vor Medborger og lod læses for os et aabent beseglet Pergamentsbrev med 9 hele hængende Indsegl, uskadt, lydende: 1627. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Malmø Bagerlavs Arkiv (Malmø Museum). LDipl. [5891]

Juni 19. Hans Konge¹. Mand. efter Botulphi Dag i Kalundeborg paa Graabrødre Kirkegaard under Linden, nærværende Hr. Sten Bille R., Henrick Ogesson, Tømme Teghenhws, Jeip Lang

vor Fru Moders »hoffsyndh oc thienere«, var Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad med et vort Dombrev [o: 5874] udgivet i Kiøpenhaffn Fred. efter hellig Kors Dag invenc. næst forleden, lydende, om den »arff dele« mellem ham og Hr. Oluff Stigsøn efter Hr. Sty Olsß paa Hr. Bent Billes »barns« Vegne »wort« for Rette fundet, at 12 deres Samfrænder skulde inden 6 Uger derefter udlægge hver sin Lod i den Arv, og der straks »kesde« paa baade Sider de, som de vilde have til Samfrænder deri; og i Dag Hr. Bent Bille kom for os med sine Samfrænder, som var Effuert Grubbe, Pedher Bille, Niels Grvbbe, Henning Ollß, Ditrick Jensß i hans Broders Sted Doktor Jehans og Herluff Skawe i Hr. Henrick Meynstrops Sted Landsdommers, og var mødte i Kiøge i Fredags Wylioms Dag, som var rette 6. »wgne« Dag efter vort Dombrev, og der »forbyddhe« efter vor Befaling, thi at vi havde sagt ham der at »forbydde« os og finge lovligt Forfald her i Kalundeborg, og dermed kom han hid efter vor Fru Moders Skrivelse i Gaar, og var 3. Dag efter 6 Uger, og »forbydde« til i Dag, og ingen kom paa Hr. Oluff Stigsøns Vegne til Kiøge eller hid, som ham vilde svare i Sagen paa Samfrænders Vegne, som opnævnte var. Thi »uppsættæ« vi den Sag for os selv og vort Raad, naar vi igen kommende vorder af denne vor Rejse, og rette 6. »wgne« Dag, efter vi her i »landen« igen kommer, da paa baade Sider at møde for os i Rette og afsiges, hvor de efter Loven er pligtige at møde om forskrevne Arv og Dele; thi at Stedet var ikke benævnt i vort Dombrev, hvor de skulde møde med deres Samfrænder; hvilken ikke da møder, da giver vi den, da møder, vor Forfølgning fremdeles i Sagen, som os af Rette bør. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 80.
Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5892]

Juni 20. *Reg. 4826.* [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 506.*] *Noodt, Beiträge II. 49.* — Udtog med urigtig Datum 1485 uden Dag: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 495 b. [5893]

Juni 21. Ick Knud Schroder¹ . . . . . [byn]nen Husem vorkope myd vulbort myner husvrouwen Elseben unde alle der gennen, [der] my ere vulbort dartho behoeff was, den er samen olderluden werckmeyster des schroderamptes bynnen Husem bii namen Jone Schroder, Merten Brant, Math[ia]s

Ottesß unde Hinrick Schriuer ene mr. penninge jarliker renthe an mynem huse unde hoffte, dat belegen is by osten s. Jurgen twysschen Backen Ingwerdesß unde Hayge Laurensß, vor 15 lub. mr., de my desse oldermans unde werckmeystere vornoghet hebben in ghuder munthe, vor welckere 15 mr. ick edder de inwonre desses erues jarlikes uppe Johannes dach tho mytsomer vorrenten schal vor ene lub. mr. Were sake, dat desse renthe jarlikes nicht uth eyn qweme, unde desse vorstendere oldermans s. Lamberdes in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem dar schaden up deden, den schaden schal ick edder de eghener inwonre desses erues wedder uprichten; ock desset erue nicht hoger to vorpandende edder tho vorkopende, zunder de ghenne, de dat kofft, gheue uth dessen summen myt aller nastanden renthe edder sodane besegelde nogafftighe breue, de en vor dessen summen nagafftich synt. Doch hebben desse oldermans unde vorstendere desseme Knuthe ghegunt enen wedderkoop, wanner eme beqweme is, so schal he den wedderkoop eyn half jaer thouoren vorkundigen unde des negesten Johannes daghe tho mytsomer de betalinghe tho donde, den houetstol myt aller nastanden renthe in enem summen myt sodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel myd den ingesegelen der vromen lude Hans Ebbensß² eyn mestmaker bynnen Husem unde Clawes Laurensß³. Ghegeuen unde ghescreuen des mydwekens vor Johannes dage to mytsomer.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke (ell. en Trefork) i Skjold; 2. Bomærke (nu løst vedliggende); 3. I Sigilfeltet en bueformet Linie. Husum Vor Frue Kapels (ell. Husum Skrædderlavs) Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 29). [5894

Juni 22. Eric Persß, som da holdt Stæffens H.s Ting, Gotkæ Laurensß, Jes Clemetsß, Ascer Jensß Raadmænd, Per Jepsß, Anders Monsß, Ebbæ Nielsß Borgere og Raadmænd i Hæddingæ maglæ. Torsd. før Johannis Dag Midsommer for os og flere Dannemænd, som Stæffens H.s Ting søgte, spurgte beskeden Md. Oleff Clemetsß, som boede i Frøsløff, sig for, om hans Tinghøringe maatte fremgange, som var tiltagne »a« Tingge at høre paa, hvorledes han gav sin Lov. Da fremginge disse 3 Par Tinghøringe: Per Jensß i Siersløff, Oleff Jepsß i Geffnøwæ, Per Mwre i Høgørp, Oleff Clemetsß i Haffuenløff, Bo Jensß i Frøsløff, Saxæ i Arnøwæ; disse bad dem Gud hjælpe og Helgene, at de hørte og saa', at Oleff Clemetsß gav sin Lov med

gæve Mænd og gilde og samme Dag med saa mange Mænd, som ham var »for lagth a« Tinge, og for det Korn, som ham var tilsagt, at han skulde stjaalet fra velbyrdig Md. Oleff Jøriesß i Frøsløff, og den Dag var ingen Gensigelse imod, og dermed stadfæstedes Oleff Clemetsß Lov, som det sig »a rættæ høre«. Vore Indsegl. Datum anno, [die et] loco [!].

Papir med 6 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-6. Bomærker. (RA. Kronolog. Saml. Papir.) [5895]

Juni 23. Niels Pædherssen Raadmand i Købendehaffn sælger en Søsterdel i en Gaard i Herstædhe østre til Olaff Halffwegge og Clawes Henricssen Kanniker i Roskilde paa den forhenværende Kannik i Roskilde Børie Jenssens Vegne.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 5. Exvii 4 (Baden). Senere (jfr. 1487 Juli 21) til Roskilde Kapitels Arkiv (Thomæ Cantuariensis Alter) (AM. XLVIII. 1). *Kbhvns Dipl. IV. 196.* [5896]

— Jeg Jep Andherß¹ Raadmand i Roskilde a. w. sælger og skøder med min Husfrues Samtykke til Hr. Olaff Halffuegge og Hr. Clawes Henrikß Kanniker i Roskilde paa Hr. Børges Jenssis Vegne, som var Kannik i Roskilde, hvis Sjæl Gud naade, en min »ærffue gardh« i Herstæde østre i Smørwme H., som nu Morten Brwn i boer og giver til aarligt Landgilde 2 Pd. Byg undtaget det 3. Pd. Korn, som gives af forskrevne Gaard, som hører Nielsss Scriffuere til i Køpenhaffn paa sine Børns Vegne og er en Søsterdel i forskrevne Gaard, og giver til »smaredsle« 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns, til en evig Gudstjeneste at skikke for Hr. Børgheß Sjæl; og kendes mig at have opbaaret fuldt Værd for forskrevne Gaard og 2 Pd. Skyld, som er »nysynnetiwghe« lub. Mk. i Guld og rede Penge efter min Nøje. Afvindes forskrevne 2 Pd. Skyld Hr. Oleff og Hr. Clawes eller den, som fanger den Gaard i Væрге, tilbinder jeg mig saa god en Gaard af Rente i Roskilde eller i Køpenhaffn eller og saa mange rede Penge og Guld at vederlægge inden 6 Uger derefter. Sig. meum cum sig. discr. virr. Nicolai Petri consulis Haffnensis swageri mei, Olau Jacobi³ proconsulis, Johannis Conradi et Nicolai Benedicti consulum Roskildensium. Datum Roskildis in vig. nativit. Johannis bapt.

Perg. med [5] Segl: 1. Exvii 4 (Baden); 3. Bomærke i Skjold. Senere (jfr. 1487 Juli 21) til Roskilde Kapitels Arkiv (Thomæ Cantuariensis Alter) (AM. XLVIII. 2). [5897]

— Vi Dorothea¹ Dronning hilser eder Hr. Pedher Rebbergh Kantor i Roskilde Domkirke, Hr. Mester Jens Pedhersß Kannik

sstds., Hr. Didrick Friis Forstander til s. Awens Kloster i Roskilde, og Hans Keldsß vor og Rigens Kansler og Forstander til s. Clare Kloster sstds. v[ore] gode Mænd og Tjenere. Fru Cristine af Tersløse, Anders Jensß Efterleverske, har ladet »bereth« for os, at hun har Tiltale til Erick Jensß vor Tjener og Embedsmand paa Haretzborgh med nogle andre om noget Rømningsgods, som hørte hendes »thienere« til i Torslunde og rømte fra. Thi beder vi eder og befaler, at I tager til eder flere Danne-mænd og stævner dem for eder paa baade Sider og skiller dem derom ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os, vor Søn Kong Hans og Danmarcks Raad; og lad det ingenlunde. Thi beder vi og byder eder Fru Cristine eller eders visse Bud og dig Erick Jensß med nogle andre, at I møder for forskrevne Herrer, gode Mænd og Dannemænd, som de til sig tagende vorder, hvor og naar de eder derom tilsigende vorder, og undgælder, hvis de eder med Rette afsigende vorder; og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Kalundeborgh vig. Johannis bapt. nostro reginali sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 84. Anders Jenssøn Passovs Enkes Arkiv; ^asenere til Roskilde Kapitels Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Roskilde Kapitels Arkiv). LDipl. [5898
a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juni 24. Jep Laurensøn Vicarius over Graabrødreklostre i Danmarck m. fl. stadfæster Salg af Gods i Ingelstrvp til Hr. Oluff Stigssøn af Bollerop og lover Gudstjeneste for ham, hans Moder og deres Slægt.

Perg. med [7] Segl: 1. G. 112* (o: det første); 4. Utydeligt Brudst.; 5. G. 111*; 6. G. 117*. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 13.* [5899
a) RA. Reg. 60 S. 86.

Juni 26. *Reg. *7848.* Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. 823. Gørding (Gørding H.) Kirkes Arkiv (RA. Ribe Kapitels Arkiv). *Danske Saml. 2. R. II. 22.* [5900

Juni 27. *Reg. *7849.* Perg. med 4 Segl: 1. Fxlxxx 41; 2-4. Bomærker. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 53.* [5901

a) RA. Reg. 60 S. 88.

Juni 28. *Reg. 4828.* A. Perg. [med 4 Segl]. Løgum Kl. Arkiv; 1884 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. — Aa. Afskr.: Løgumbogen S. 540. Herefter: *SRD. VIII. 226.* [5902

— Jeg Laurentz Knop »emitzman« paa G. . . . . har med min Husfrues Talæ Arith Bootzdatters Samtykke skødet og solgt strenge og velbyrdig Md. Hr. Poell Laxman R. paa Aageroppe

Halvdelen af Boolunde gaarth i Skipsholms S. i Halmstede H., som jeg har paa min Husfrues Vegne, hvilken Gaard renter til Hobe $\frac{1}{2}$ Td. Smør, og Bonden, som paa Gaarden boer, hedder Daer Jonsß. Afvindes fornævnte Gaardsdel ham, tilbinder jeg mig saa god en Gaardsdel ud at lægge inden 6 ugher dagh derefter; og kendes [jeg] mig at have opbaaret fuld Værd [der] for, saa at mig med nøjer. Medb. af hæderlige, strenge og velbyrdige Mænd Hr. Mester Jens Aagesß Provst i Lunde Domkirke, Hr. Oleff Stigsß R. paa Bollorpe, Hr. Mester Joon Clemitsen⁴ Kannik i Lunde Domkirke og Jens Fyn Borgemester i Lund. Datum Lundis in vig. Petri et Pauli.

Perg. med [5] Segl: 4. G. 72 (= Fxxxiii 3; her ikke afbildet) (s *tone faldre*).^a Poul Laxmands Arkiv (RA.). LDipl. [5903

a) Jon Mortensen i LDipl. nævner endnu et Segl (det 3. ell. 5.) som bevaret.

Juni 30. Reg. *7850. Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Senere til Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 25). *Hübertz, Aarhus I. 54; Missiver II. 117.* [5904

Juli 3. Las Loonow af Kolrop, Jes Myckelsß af Blenstrop, Law Kioldsß af Stanrom VV., Kield Tammesß af Winstrop, Jes Henriksß af Nordrop og Per Kristernsß af Kaseberg. Mand. efter Vor Frue Dag wisitasio var vi paa Aystrop Mark og i Aystrop om en Gransken, som vi var tilskikket af Bisp Eler i Aers at granske om den Gaard, som Jyren Krvmpen havde i Aystrop, om den Ager, Eng, Skov og Toft var »hefd« derfra, som han kærede, eller ej. Da udledede vi, at alle de Gaarde, som i Aystrop er, som Kornskyld skylder, og somme af de Bol, som skylder ej mere end 1 Skill. Grot, deres Tofte og »gardsted« løber alle nær fra deres Gaarde ned igennem Skoven og til Fjorden ud[en] J. K.s Gaard; der er hverken Skov eller Eng til, som der er til d[e andre] Gaarde og Bol der i Byen. Item saa' vi, at J. K.s Toft løb ej et ..... fra hans Gaard, men hans Nabo ..... og ..... Fjorden og hans ene Nabo næst vesten ..... 1 Skill. Grot hans Toft [og] Gaardsted er mere end »tøse« [?] saa stort, som Jyrens er. Siden ginge vi over Marken; der saa' vi, at Jyren havde ej Fyldest uden i 2 Vange; i de andre Vange havde han 1 Ager i somme og 2 i somme og »als inte« i somme Vange; ingen Sted havde han Fyldest uden i de 2 Vange; der havde han den Ager, ham burde; Engen og Skoven havde andre »hefd« fra ham al Marken over. Vore Indsegl. Datum die, loco, quibus[!].

Perg. [med 6 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.).

[5905

Juli 5. Hans Konge¹. For os paa vort Retterting var velbaaren Md. Laurens Knob med et Pergamentsbrev med 5 hængende Indsegl, som Pæther Skingher Tinghører i Frostæ H., Pouel Laxman vor Mand og Raad, Hr. Oleff Stygß, Hr. Axel Bradæ »ryddere«, Erich Wgerop og Jens Holgersß vore Mænd havde udgivet, lydende, at Aar 1486 Sønd. efter Petri et Pauli Dag var de i Sebberop og indførte Laurens Knob i Sebberop og Sebberop Fang og i Bingstorp efter vort Ridebrevs Lydelse, som læst var paa Lunde Landsting Lørdagen næst tilforn, med flere Artikler, det Brev indeholder. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi Laurens Knob forskrevne Gods, forbydende alle ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis fer. 4. inffra oct. visitac. virg. glor. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Laurens Knobs Arkiv (SvRA. Perg.). [5906

Juli 7. *Reg. *7851.* Perg. med [12!] Segl: 2. Lv 43; 3. Cxvi 8; 4. Lv 22 (Munk); 5. Lxii 11; 7. Bvii 2; 8, 10. Bomærker; 11. I Sigilfeltet en Økse; 12. Bomærke. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 55.* [5907

Juli 15. Jens Holgerdson forpligter sig paa sin afdøde Faders og alle Arvingers Vegne til at betale en Række nærmere angivne Gældsposter til forskellige Kirker, Klostre og Personer.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Lxxxvii 14 (s *nelef holgerfō*; Ulfstand). (RA. Privatark., Jens Holgersson Ulfstand.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 15.* [5908

Juli 20 ell. 27. *Reg. 4830* = *7858.* Perg. med [4] Segl: 2-3. Utydelige Skjolde; 4. Bomærke i Skjold. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 6). *Dipl. Flensburg. I. 659.* [5909

Juli 22—28. Jes Persß Herredstingsoghører i Witlantz H., Powil Laxman², Axel Brade³ og Niels Brade RR., Johan Møltickæ⁵ i Lyngby, Erich Wgorp⁶ VV. Den Uge før Olavi Dag var vi med »welbyrligh« Md. Hr. Oluff Stigsß R. og efter vor naadige Herres Brevs Lydelse, som var Hr. Oluff Stigsß Ridebrev; da indførte vi Hr. O. S. i noget Gods, som er Filkistade og Roby, Filkistade Mølle i Helyæ Aa og alt Filkistade Fang, item 1 Gaard i Oby, 1 Gaard i Ædenryd og 4 Gaarde i Awern, item Roweløff og Roueløffangh med »flere gotz«, som derunder ligger, Stwmpæ Mølle og Nosæ Mølle etc. I dette Gods har vi indført Hr. O. S. efter vor naadige Herres Brevs Lydelse, som hans Ridebrev indeholder. Og var vi for »welbyrlige« Mænds Hr.

Ywer Axelsß og Beinth Agesß ›brofiellæ« og paaæskede for Bondens Kost, Tæring og Skadegæld og for vor naadige Herres Faldsmaal, som Hr. Oluff Stigsß Ridebrev udviser. Med vore Indsegl. Skrevet og givet i Vitlantz H. Aar og Tid, som forskrevet staar.

Perg. med [6] Segl: 2. Dxii 7; 3. Lii 5 (*s her agel person*); 5. Dxvi 7; 6. Clxx 4 (Urup). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 176?*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. 1486 Juli 16-22. [5910

a) RA. Reg. 60 S. 89.

Juli 25. *Reg. *7857.* Perg. med 1 Segl: G. 630. Kongens Arkiv (RA. C 1, Forh. til Gejstligheden, Forskelligt). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 164.* [5911

Juli 27. Claws Willatesß¹ Herredsfoged i Skamæ H., Jørien Borqwordsß i Jernsworæ, Powel Persß³ sstds., Jes Henricsß i Skamby, Hans Aggisß i Hwellingæ, Anders Persß i Bordess, Henrich Hansß⁷ i Høwrop. Torsd. efter Jacobi Dag paa Skame H.s Ting fremledte velbyrdig Md. Beynth Billæ paa Søholm R. et Tingsvidne med 8[!] Dannemænd: Nis Knap i Rædinghe, Anders Smedh i Høwrop, Laurens Hansß *ibid.*, Per Hansß i Egensß, Nis Andersß i Skowsgordæ, Claws Matsß i Krogsbølæ, Ottæ Nielsß i Nørreby; disse vidnede, at Bynth Billæ gjorde sin Lovhævd forskrevne Dag paa Rædinghæ Mølle og Møllested efter hans aabne ›breffs« Lydelse, som han havde tilbudt og var tilfunden af Dommeren paa Tinget. Og vidnede og hans Tinghøringe paa Tinget, som var Borqwordh Randzow, Ffriis i Haresløffgordh, Hans Clawsß Borgemester i Otthensß, Crestern Mwlæ og Marcus Mwlæ sstds. og Per Jensß i Dawstrop, at han gjorde sin Lovhævd, som ham var forefunden, paa Rædinghæ Mølle og Møllested, som han og hans Husfrues Fader i Værgе har haft ukært, og var hans Lovhævd dømt ved Magt af Dommeren og Tingmænd. Vore Indsegl. Datum utt supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke;^a 3. Dxxix 1; 4. Bomærke; 5. Bomærke (*s hans and..s*); 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [5912

a) Det 2. Seglhul har næppe nogen Sinde været benyttet; jfr. Omtalen af Brevet i 1487 Marts 11.

Juli 29. Frater Olauus abbas in Sora¹. Noverint universi, magnificum [osv. som 5719 *indtil*:] dimittimus. Contrasigillum nostrum. Datum die Olai.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5913

Aug. 1. *Reg. *7860.* Perg. med 1 Segl: K. 87. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 27). *Hübertz, Aarhus I. 56* (læs

(foruden Kongens fuldstændige Titel): stadepenninge . . . . dgeld etc. Tha word ther - Rydhe, skulle - bondgeld - thet skulle the fynne i *abbetens gard - kommer, smedher, sudher eller - haffue hertill - Ottonis militis*).
— Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 5 a). [5914

Aug. 6. Jwrghen Marckman¹ i Haristade. Jeg sælger »welborligh« Md. og streng Ridder Hr. Johan Oxe i Tordzø en min Gaard i Flemstoffte i Flackebiergs H. og Krwmerop S. (Jep Olsß, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, Lam, Høns og Gaas), og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret for fornævnte Gaard af Hr. Johan. Afvindes Gaarden ham, tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard af [Rente og] »beyleylighedh« igen at give inden 6 Uger derefter. Lyster mig Gaarden igen til Købs have, [inden de] næste 3 Aar forledne [er], ... mine egne Penge til mit eget Behov, har Hr. J. [mig] lovet G[aarden] igen at have for samme Sum Penge, som han nu mig givet har, og derefter [ingen anden] den at sælge eller afhænde uden Hr. Johan, om mig ydermere Behov gøres . . . . og . . . . . fornævnte . . . . . 3 Aar fanger[?] fornævnte Vederkøb, skal Hr. J. O. have Gaarden . . . . . til evindelig Eje. Medb. af »welborlighe« Mænd og streng Ridder Hr. Diric Friiss² Forstander i s. Agnetes Kloster, Pedher Bille i Swoneholm, Eric Jensß⁴ paa Harisburgh og Hans Kieldß⁵ Rigens Kansler og Forstander i s. Clare Kloster i Roskyldie die Sixti, Felicissimi et Agapiti Roskyldis. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Fxx 2; 2. Lxxii 41; 4. Clviii 13 (Godov); 5. Aii 1. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [5915

Aug. 7. Trvels Winthther Tinghører paa Hwidding H.s Ting, Follerth Lausß³ a. w. og Hr. Mates Jensß⁵ Kapellan til Brøns. Mand. paa Ciriaci Aften paa Hwidding H.s Ting fik Mester Ville Andersß Kannik i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Persß paa Lwndz mark, Nis Nielsß i Wodher, Per Jonß i Fowerholth, Nis Wl i Arnwm, Jep Nielsß i Høm, Jep Jonß i Warmingh, Lawe Nisß i Høm og Per Matesß i Geesingh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' forskrevne Dag inden 4 Stokke, at Ekskel Nisß i Hwiddingh »worthe sworne« fuldt Ranstog over for det Hø, han vældelig borttog i Rohedh Enge imod de Dombreve, som Kong Cristiern, hvis Sjæl Gud have, og Hr. Hanss fan Andhefeldh derpaa givet har [o: 4309 og 5124]. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Dxliv 19 (Glambek); 3. G. 943. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 324 (RA.). [5916

Aug. 7. Las Nielsß i Knested Herredsfoged paa Gerlov H.s Ting, Jes Mykelsß i Blenstrop, Law Kioldsß i Stanrom, Myckel Jepsß i Rogeby VV., Mykek[!] Stovby i Winstrop, Kield Tammesß [ibi]d., Povl Nielsß, Anners Mykelsß i Haddrop og Per Bonde i Dalbyover. Mand. før Lauris fik for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, velbaaren Jyren Krvmpen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Persß i Dalbyover, Poske [ibi]d., Jes Esbernsß i Dalbyneder, Per Lavrsß i Vdbyover, Povl Trovlsß i Linde, Bay Jensß i Kaseberg, Jes Per [ibi]d. og Anners Persß i Aystrop; hvilke vidnede, at de var i Lvstrop og i Lvstrop Skov paa den Tid, der velbyrdig Mænd Knvd Tammesß, Gud hans Sjæl have, og J. K. gjorde det Skovskifte i fornævnte Skov, som talt »wort« i Aers for Bisp og Bygdemænd, som Bispens Brev [c: 5216] indeholder, saa at Skoven skulde skiftes om Lørdagen, efter at de var i Aers, saa at det skulde aldrig komme ydermere til Trætte mellem dem. Item da Jyren kom til Lvstrop, viste K. T. 4 Dannemænd til ham og spurgte ham ad, om han vilde unde ham at skifte den Skov i 3 Dele; da vilde han unde Jyren at tage først, hvilke 2 Dele han vilde have; der lod Jyren sig nøje. Da Knvd havde skiftet Skoven, vilde han ej unde Jyren det Kaar, som han bød ham tilforn, men vilde have først »tag« og begærede at have al den Skov fra Haddrop »alstii« til Haddrop Markeskel og vilde unde Jyren al den anden Skov. Dertil svarede Jyren, at det var for meget, som Knvd begærede, og bød sig til at skifte Skoven i 3 Dele og sagde, at han vilde unde K. T. at tage først en af de 3 Dele, hvilken han vilde. Saa skiftede Jyren først for en Del fra Haddrop »alstii« til de »fæstiie«, som løber til Svnkrogen; den Skov bød Jyren K. T. for en Trediedel og sagde, at vilde Knvd ej have den for en Trediedel, vilde Jyren have den og skifte den anden Skov i 2 Dele, og han vilde unde Knvd at tage først, hvilken Del han vilde. Da svarede K. T., at han vilde »i« have den Skov for en Trediedel, som Jyren bød ham, og han vilde ej heller unde den Jyren for en Trediedel, men han sagde, at han vilde ej lade sig nøje, før der kom Reb og Lod til; hvor hans Reb og Lod faldt, der »nødes« ham med. Saa rebede de straks Skoven fra Aystrop Markeskel til Haddrop Markeskel; da de kom did, gik K. T. og Jyren ad Skoven og gjorde 3 Lodder; dem lagde de i en Handske; saa gik de baade til Jep Henriksß og fik ham baade Handske og »løden«, og de bad ham kaste de »løde«, og sagde de baade, at de vilde lade dem nøje, hvor deres Lod

faldt; dog »wort« det saa talt, før »løden wort« kastet, at hvilken af deres Tjenere som havde Eng under den andens Skov, som »løden« faldt, han skulde have Lov at »røde« sin Eng og ej ydermere at hugge eller bruge i Kæret. Siden kastede J. H. de Lodder; da faldt K. T.s Lod »westers« i Skoven fra Haddrop Markeskel og saa øster lidt om Kristern Raiis Eng til 4 Bøge, som de baade lod straks grime, tvært op igennem Skoven til Heden, og Kristern Raiis Skov ligger næst sønden op til Knvdz, og lod baade Knvd og Jyren dem nøje med Skoven »sa skift« og takkede hverandre for godt Skifte baade i Skoven og siden d[e]^a kom til Løstrop. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 4. Ubetydeligt Brudst. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [5917

a) Orig.: dtin.

Aug. 9. *Reg. *7861.* [Orig. Husum Kalentes Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Thott Fol. 1232, 1. Foliering Bl. 53 b. *Krafft, Ein zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 584; Beccau, Gesch. Husums S. 262* (læs: koginnen [!], *hertogin tho Schleßwigk, ock hertogin - vmb vnßer, vnßer seheligen leuenn - beleggen willenn - tho beleggen - buuogeden binnen - schlate Gottorp*). — Andre Afskrifter: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIII (af Ulrik Petersen); Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 149; Kiels UB., S. H. 241 B S. 133; sstds., S. H. 507 S. 63 (de 3 sidste fra 18. Aarh.). [5918

— Hans Konge¹. Laurencii Aften paa vort Slot Gvrffue for os, nærværende velbyrdige Mænd Hr. Johan Oxe R. vor Mand og Raad, Hr. Herman van Haffn Kannik i Lundh og Forstander til Dalby Kloster i Skonæ med flere, var velbyrdig Md. Hr. Dyrich Friis R. i Ramløsæ og Forstander til s. Agnetes Kloster i Roskilde paa hans Husfrues Vegne Fru Metthe Hansß-dotter og med Fuldmagt paa Mester Hans Myndels Vegne Kannik i Roskilde hans Husfrues Broder paa den ene Side og velbyrdig Kvinde Fru Elizabet, Erich Hansß kaldes Myndel Efterleverske, paa den anden Side om Skifte efter Erich Hansß Død og var derom venlig fordragne til en fuld Ende, som efterskrevet staar. Først skal Fru Lizabet have Bo og Boskab, Sølv, Guld, Cle-nodia og »alle løsøræ« uden al Skifte, og skal Fru Lizabet udrede Erich Hansß Testamentes Sjølegave og Jordefærd, og al vitterlig Gæld, som Erich Hansß var skyldig, skal Fru Lizabet betale, og hvad Gæld Erich Hansß tilstod, skal Fru Lizabet indkræve og beholde uden al Skifte; og hvad Jordegods Erich Hansß lod efter sin Død fri i Sielandh eller i Judlandh sit »erffue« og Eje, skal Hr. Dyrich Friis annamme og beholde til

evindelige Eje paa sin Husfrues og Mester Hans Myndels Vegne, og hvad »breff« som Fru Lizabet har eller i hendes Magt er, som lyder paa Erich Hansß Jordegods, dem skal hun antvorde Hr. Dyrich Friis inden Martini Dag, og skal ej komme Hr. Dyrich Friis eller Mester Hans Myndel til Skade af Fru Lizabet eller nogen paa hendes Vegne. Og skal Fru Lizabet betale Hr. Dyrich Friis paa sin Husfrues og Mester Hans Myndels Vegne 300 libske Mk. rede Penge, som i Sieland er gænge, og en Købmand kan en anden fuldt med gøre, og skal give Hr. Dyrich 100 Mk. deraf til Jul næstkommende og 100 Mk. til Jul, nu kommer om 1 Aar, og 100 Mk. til den Jul derefter; udgiver Fru Lizabet ej forskrevne 300 Mk. ved de Tider, skal Hr. Dyrich Friis det straks »fulfølfue« med vore Breve og ej ydermere Dele eller Forfølgning at gøre til Tingge eller for nogen anden Dom eller Ret, som Fru Lizabet vedtog for os. Om de 2 Gaarde i Køpenhaffn, som de har til Skifte, skal »hver them kesæ« 2 af deres Venner, som skal have Fuldmagt at skifte dem de 2 Gaarde imellem, som af Rette til Skifte bør at komme. Paa alle disse Artikler, som forskrevet staar saa paa baade Sider holdes skal, lod de hverandre »altings orsaghe« og kvitte for alt ydermere Skifte efter Erich Hansß Død og gav hverandre derpaa fuldt Afkald efter Loven. Sig. nostrum ad causas, teste Johanne Ketilli justiciario nostro. Datum ut supra.

Perg. med 1 Segl: K. 80. (AM. VI. 19.)

[5919

Aug. 10. Reg. *7862. [Orig. Husum Kalentes Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Thott Fol. 1232, 1. Foliering Bl. 55 a. *Krafft, Ein zweyfaches Jubel-Gedächtnis S. 585; Beccau, Gesch. Husums S. 263* (læs: alßdenne de - thogetekent - alßdenne ehre - werden besocht). — Andre Afskrifter: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XIII (af Ulrik Petersen); RA. Westphalens Dipl., Fol.; Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 149; Kiels UB., S. H. 241 B S. 135; sstds., S. H. 507 S. 65 (de 4 sidste fra 18. Aarh.). [5920

— Ffrater Johannes¹ [*osv. som 5291; læs dog: anno 1486 sublevasse - indtil:*] Datum Ringstaden die Laurencii nostre abbacie sub sig.

Perg. med 1 Segl: G. 473. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [5921

Aug. 11. Vidne af Roskilde »Dom«, givet Bisp Niels Schawe af Roskilde's Official om Omfanget af Bispens Fjerdning i Roskilde.

Perg. med 6 Segl: 1. Exvi 17 (*s ions pawelfo*; Jernskæg); 2. Axi 6 (*sigillom awe ienson*); 3. Bomærke (*s per over schere*); 4. G. 300* (Jeip Rodhe); 5. G. 300* (Niels Hemmingsß); 6. G. 410* (*s iohis laureci pfbri*). Roskilde Bispens Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 358.* [5922

Aug. 14. Jeg Jens Hansß Præst i Alborgh har med min Moders og Søsters Samtykke solgt Hans Andersß al den Rettighed, som vi har i den Gang mellem min Moders Stue og Hans Anderssons Stue fra Gadedøren og oppe i Huset, og dertil al den Del, som vi har haft i Hus, Gaard og Gaardsrum, undtagen den Stue, som min Moder i boer, og saa meget af Loftet, som Stuen tilsiger, som hans Hovedbrev udviser, hvilket ham derpaa tilforn givet er. Medb. af andre Dannemænd Per Cristiernsß, Symon Winter^s Raadmænd og Per Jacobsß Byskriver i Alborgh. Datum vig. assumpc. Marie.

Perg. med [4] Segl: 2. Utydeligt Skjold; 3. Bomærke (s . . . n negelføn); [4.^a]. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i LDipl. og i Ny kgl. Saml. 4to 747 a. [5923

Aug. 16. *Reg. *7863.* Perg. [med 2 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C.5, Len Nørrejyll.). *Hübertz, Aarhus I. 234.* [5924

Aug. 18. Johann koningk. Alßdenne fruwe Dorothea koningynne, unse fruwe modere, etliche hueße, erue, lantgudere unde renthe tho Huißem unde in Hastede marcke beleghen hefft vor-kofft unsen undersathen Jens Detleffesß, Borchert Oldendorp, Greten zeligen Lutken Baken, Barteken zeligen Hans Esschellsß wedewen, Hinrick Euerdes, Hans Knuttsß unde Bancke Hinrickesß na uthwisinge erer leuen vorsegelden breuen den vorbenomeden unsen undersathen darup vorsegelt, so bestedigen wii van unser unde unses broder wegen sodanen koep, dat se der rouwliken, so ere leue de angelanget, voruolget unde gebruket hefft, gebruken unde besitten mogen. Unse ingesegel. Ghегheuen an unßeme slothe Hintzegagel ame frigdage na assumpc. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 30.) [5925

— Hans Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Niels Høgh os og Danmarck gjort har og os gøre skal, befaler vi i Slotslov Hr. Niels Høgh vor »hoffsind« Riber Slot, som Jes Qwie det nu i Værge havde, dog i saa Maade at han skal holde vore Undersaatter i Lenet ved Ret og bygge og forbedre Slottet; og Møllerne i Lenet skal han holde færdige og lade dem saa færdige efter sig, som han dem nu annammer. Og dertil skal han give os aarlig 100 rinske Gylden af Slottet og Lenet og gøre os Regnskab af Sagefald; hvis over 15 Mk. er, deraf skal vi have den tredie Part og han de 2 Dele, og hvis 15 Mk. og derforneden er, skal han selv beholde uden Regn-

skab. Skal han og gøre os Regnskab af det Vrag, som der faldende vorder; thi det skal altsammen være til vort Behov. Skal han og antvorde os Slottet igen, naar vi derpaa æske vil, med saa meget Spisning og alt andet, som de udskaarne Skrifter derom gjorde indeholder. Datum in castro nostro Hintzegawell fer. 6. infra oct. assumpt. Marie nostro sub signeto.

Perg. [med 1 Segl]. Niels Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [5926

^a—^a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg. ^b) RA. Reg. 60 S. 85.

Aug. 23. Vidnesbyrd af Cristiern Pædersß Kannik i Roskilde om Omfanget af Bispens Fjerding i Roskilde.

Perg. med 1 Segl: G. 300* (Cristiern Pædersß). Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 359.* [5927

Aug. 29. *Reg. *7866.* Perg. [med 7 Segl]. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv; ^a1749 i Langtind Godsarkiv^a; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 165.* [5928

^a—^a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne. ^b) RA. Reg. 60 S. 90.

Sept. 2. *Reg. *7867.* Perg. med [4] Segl: 2. Lv 43; 3. Lv 22 (Munk); 4. Lv 26. Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 57.* [5929

^a) RA. Reg. 60 S. 91.

Sept. 7—13. Jeg Thames Syordsøn i Hwndeløffwe fuldmyndig gør med min Husfrues Katherinæ Palnisdatther Samtykke hæderlig og velbyrdig Md. Mauritz Nielsß »aa« Aagardh ind at løse al den Rettighed, som mig nu tilfalden er med ret Arv paa min Husfrues Vegne efter hendes B[roder] Nis Palniß i den Gaad Størop i Skiellerop S. (. . . . . Korn med alt andet hendes rette Skyld); og naar M. N. fanger Gaarden indløst, skal [han] nyde den, Skyld op at bære, Tjenere i og af at s[ætte] efter det Pantebrevs Lydelse, som han indløser, saa længe det afløses ham af mig. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Per Velatzsøn officialis generalis paa Seygelstrop, Marquard Jenssøn Foged ibid., [Tham]es Tordß i Dalsgardh, Henric Cristiernß⁴ og Jes Nielsøn⁵ i Gølsterop. Datum^a . . . . . ante f. exaltac. crucis in Seygelstrop.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 5] Segl: 4. Lxv 24 (Sandberg); 5. Bomærke. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. 1486 før Sept. 14 (ufuldstændig). [5930

^a) Af Aaret kan nu kun læses medlxxx se. . . . ; men da Nis Palnessøn, der i Brevet nævnes som død, lever 1484 Maj 24 (se 5473), maa nærværende Brevs Aar være 1486.

Sept. 9. Holger Henricsons Enke i Glimminge stadfæster Gave af hendes Mand til s. Olafz Kirke i Lunckande.

[A. Orig. ^a med 4 Segl^a. St. Olofs Kirkes Arkiv; *ÆA. IV. 345.*] Aa. Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 65. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 16.* — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 52 b Nr. 334. — Ac. Et tredje, kortere Udtog med Aar, med uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 22. [5931
a—a) Saaledes Ab.

Sept. 9. Pouel Jensøn i Rygdrvp, Jes Perß i Stenstrvp, Pouel Niels i Keelstrvp, Marquor Thulß i Brynbergh, [Mi]chil Mognß i Seem, Michil Niels i Brynbergh, Jes M[u]rmester, Las Jens i Torup, Jes Perß i Lyngby, Thames Smidh, Michil Perß i Kord[rvp] og Nis Perß i Lyngby. Aar mcdlxxx. . . .^a Lörd. efter Vor Frue Dag nativit. var for os og flere gode Mænd paa Brynbergh Mark hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobsß af Stenolth R. og havde [til]krævet Sandemænd af Hinstet H. at gøre Markeskel imellem Brynbergh Mark og Wro Mark og imellem Brynbergh og Rostrvp og imellem Brynbergh Mark og Blegdyes Mark. Da gjorde de samme Dag deres Tog imellem Brynb[er]gh Mark og Rostrvp Mark og imellem Brynbergh Mark og Blegdyes Mark, eftersom de beviste deres Tog siden til Tinge. Den Tid de havde gjort deres Tog der, red de ind i Skoven imellem Brynbergh Mark [og] Wro Mark til en Sten, som stander sønden ved Sederrose i den »rinde«, som Joen Perß i Widdum og de gamle Sandemænd, som den Tid var Sandemænd med ham, Gud deres Sjæl naade, havde gjort deres Tog, og vilde der gøre deres Tog, som Joen Perß tilstod samme Dag for Menighed i den Sted, gjort var tilforn, og J. P. forv[i]ste samme Dag. Da »worthe« det saa talet i Skoven samme Dag af de Dannemænd, som til Stede var med Hr. A. J., at det Tog skulde opstaa den Tid for Fru Karins Villie Skyld, og der bad hendes egen Foged og Sandemænd om og Menighed, der i Skoven var med dem, at saa skulde tilgaa, og da Hr. Anders hans Ret uforkrænket deri. Item kunde den Sag ej anderlunde forliges med Hr. A. J., naar forskrevne Sandemænd derefter »worthe« tilkrævet igen, da skulde de enten gøre deres Tog eller forvise i det samme Sted igen efter, som J. P. forviste samme Dag fra den samme Sten sønden ved den »rinde«, som forskrevet staar, og vester og i Sønder igennem Skoven, som det kan rettest findes. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [11!] Segl: 5, 9-10. Alle 3 utydelige. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv; ^b senere til Grinderslevkloster Godsarkiv ^b; derefter ejet af Klevenfeldt ^c (RA). [5932

a) En Indholdsangivelse paa Bagsiden med Haand fra c. 1650 anfører Aaret som 1486. b—b) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. c) RA. Reg. 60 S. 92.

Sept. 13. Kongen tager Sortebrødreklostret i Halmstæde i sin Beskyttelse og stadfæster dets Privilegier.

Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Dominikanerkl. Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 37)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 17.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 595. [5933

— Hans Konge. Hr. Johan Oxe R. vor Mand og Raad har for os berettet, at mellem ham og Fru Birgitte, Hr. Erenitzel Nielsens Efterleverske, er taget et venligt »mode« at møde i Roskilde paa Fredag næstkommende om nogle Ærender, dem mellem er. Da er nu Hr. Johan skikket i vort og Rigens Forfald, saa at han ej møde kan; men naar han af dette Forfald skikket er, vil han gerne forskrevne »mode« fuldgøre, som dem mellem taget er. Datum in curia nostra monetaria Malmogiensi in profesto exaltat. crucis nostro sub signeto.

Ad relationem Dn. Henrici Meinsterp M.

[A. «Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.» Johan Pederssøn Oxes Arkiv; «senere »penes« Jens Rosenvinge.»] **Aa.** Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1685 Juni. — **Ab.** Afskr. af Gram: LDipl. [5934

a—a) Saaledes Ab.

Sept. 15. Hans Konge¹. For os i vor egen Nærværelse, nærværende Hr. Jens Brodstrop Ærkebiskop i Lwndh, Hr. Niels Scaffwe electo og confirmato i Roskilde, Hr. Jahan Oxe, Hr. Knwdh Trwdesß, Hr. Henrich Meynstrop RR. vore Mænd og Raad med flere gode Mænd, var Hr. Jeib Reberigh vor Kapellan paa velbaaren hæderlig Mands Vegne Hr. Per Ribergs Kantors i Roskilde med hans Breve paa 2 Gaarde i Hørup i Lywng H. i Slingerop S. (Per Andersß, 3 Pd. Korn; Niels Jensß, 2 Pd. Korn) og i Rette lagde et Skødebrev [c: 3089] udgivet af Sielandzfaer Landsting, som Hr. Henrich Meynstrop Landsdommer i Sielandh, Erich Jensß, Per Jensß Halwegge, Jep Halwegge, Oghe Pariiss, Jep Morthensß VV. og Boo Jensß Borgemester i Roskilde havde beseglet, lydende, at velbaaren Md. Jens Villiomsß i Slaslundh skødede velbaarne Mænd Claws Reberigh af Bramsløcke i Lolandh og Hr. Naffne Jensß R. paa Hans Reberigs Arvingers Vegne forskrevne 2 Gaarde; item et vort Stadfæstelsebrev, som vi havde stadfæstet fornævnte Skødebrev; derefter med vort 1. Dombrev, 2. Dombrev, 3. og 4. Dombrev [c: 5319] paa Pergament med hængende Indsegl, hvert paa 6 Uger; med vort almindelig Stævningsbrev over alt Danmarck paa 6 Uger og 1 Aar og derefter Overhørelsebrev paa 6 Uger;

hvilke Breve alle lovlig givne, til Tinge læste og forfulgte er ved alle deres Tider, og ingen »breff ær taghen« af os mod disse Breve, vi Hr. Per Reberigh har givet i Sagen, som Hr. Per Reberigh kan hindre. Thi tildømmer vi Hr. Per Reberigh fornævnte 2 Gaarde, forbydende alle Hr. Per Reberigh deri Hinder at gøre, og sætter vi den Sag evindelig Tielse paa. Datum Malmøgis fer. 6. post f. exaltac. crucis nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XLVI. 10). [5935]

Sept. 20. Ick Clawes van der Wisch Clawesson hebbe entfanghen van heren Hanßes koninghes unde heren Frederikes hertoghen, brodere, myner gnedighen heren wegghen 383 lubesche mr. van der lesten bede, de ere gnade ouer 3 jaren uth der kerspele to Kampen hebben scholde, in affkortinge sodans summen alse 1140 mr., de ere gnade my plichtich sind der reken-schup haluen vormyddelst erer gnaden here uader to Shegeberghe ghemaket na inholde erer gnaden breues my darup vorsegelt, unde late myne vorgeschreuen gnedighen heren gantzserdinghe qwiith vor alle furder manynghe der 383 mr. haluen. Myn ingesegel. Gheuen to Sleswick ame auende Mathei des apostels.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Claws van der Visch breff oppe de bede lxxxiii afslagen in sinen schulden na lude des recess to Segeberge oppe beleuet unß sons heren Johan koninghen Dennemarcken«. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte.). [5936]

— Jeg Swend Thorbernß af Traneholm V. vederkendes mig skyldig at være Hr. Eyler Biskop i Aars og hans Arvinger »eldw« gode gamle gæve af Guld rinske Gylden, 1 god ungers Gylden, 1 god lubesk Gylden, 2 postlatus Gylden, der fuldt gør, 37 Mk. lub. i gode hele danske hvide Penge, som nu i Nørrejutland gænge er, Sølv mønt, saa gode, at hver 12 og 20 Skill. lub. gør 1 god rinske Gylden, og 10 Stæderskilling, som i Lubec og Hamborg gænge er, som han mig nu laant har, for »huilke« »swmme« Guld og Penge jeg forhøjer de Pant i en min Gaard i Dolmer i Grindw S. i Nørre H. (Jes Smyth, 12 Ørtug Korn og 2 Skill. Grot), efter som de aabne Pante- og Forhøjelsebreve [c: 5103, 5264, 5296, 5408, 5643, 5672, 5728], som jeg tilforn forskrevne værdig Fader paa Gaarden givet har, udviser. Og naar mig lyster Gaarden igen at løse, skal disse for-

skrevne »swmme« Guld og Penge følge de andre »swmme«, efter som i de andre Pante- og Forhøjelsebreve skrevet stander. Naar mig lyster Gaarden igen at løse, skal jeg give forskrevne værdig Fader Advarsel med 2 »beseddenne« Borgere i Aars 3 Uger før Johannis bap. Dag Midsommer i Aars, og løses paa Michels Aften der efterkommende, og da skal Skylden følge Hovedpengene. Medb. af beskedne Mænd Claues Persß Borgemester i Aars, Jes Matß Scriffuer Byfoged og Eric Persß Raadmand sstds. Datum Arusie vig. Mathei ap. et ewang.

Perg. med [4] Segl: 3. Bomærke. Senere (jfr. 1487 Jan. 17) til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [5937

Sept. 21. Symen Jenß Foged til Hinstet H.s Ting, Anders Jacobß af Stennold R., Thwe Perß Præst i Wibstrvp, Jes Perß i Stenstrvp, Keld Nielß i Owe, Jep Nielß, Marquor Thulß i Brønberg, Pouel Nielß i Keelstrup, Stii Nielß ibid., Michil Nielß i Brønbergh, Michil Mongisß i Seem, Nis Morthenß i Hoffthwedh og Nis Morthenß i Kelstrvp. Torsd. efter hellig Kors Dag exaltac. fik paa Hinstet H.s Ting Hr. Eyler, Bispens Officialis i Owgard, et fuldt Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Michilß i Røkkendal, Cristen i Bleggydy, Nis Laurensß i Ærden, Las Jebß i Willestrup, Per Skreder i Øls, Jes Perß i Stenstrvp, Jes Thøgherß i Rostrvp og Jes Jenß i Stenstrvp; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Biskop Niels i Wiborgh hans Lovhøringe kundgjorde, at de saa' og hørte, at forskrevne værdige Fader lod værge med Lovhævd Owgardh, Woos Mølle med Dam og Damsbaand, Flodsted og Ørredgaard og Aaen neden for Møllen til begge Lande og Fjorden ned til Midtstrøm; i Owe 1 Gaard (Per) med 1 Fjerding, 1 Gaard, 1 Gaard (Las Anderß) med 1 Fjerding Jord, 1 Gaard (Morthen) med 1 Fjerding Jord, 1 Gaard (Anders Thordß) med 1½ Fjerding Jord, 1 Gaard (Cristen Thurisß) med 1 Fjerding Jord, 1 Gaard (Jes Laurensß) med 1 Fjerding Jord, 1 Gaard (Pouel Anderß) med 1 Fjerding Jord, 1 Bol (Seuerin); dette Gods »warde« han til Wiborgh Bispdom. Item »warde« han fra Hoffthwed Markeskel til Owegardz Markeskel og saa alle 4 Vegne til Markemod til dem, som Ejere er i Owe; det »warde« han i Fællig. Item »warde« han i Als S. Haslegard, item 1 Aalegaard liggende næst vesten ved Hr. Anders Jacobsß Aalegaard, item 1 Endelsskov, som kaldes Michils thunghe, item 1 Skov, som kaldes Møgelholt, »warde« han i Fællig, Bispdom sin Del udi. Item en Gaard i Als med 3 Bol og al den Skov,

der ligger norden fra, til Haslegardz Skov vedtager, det han[!] til Wiborgh Bispedom og Vor Frue Kloster i Olburgh. 1 Gaard i Als (Mattis Kempe) »warde« han til Belom Kirke; item Bol i Als (Henricß[!]), item en Bol (Cristen Willomß), item en Gaard i Hylleborskoff (Pouel Jenß), item en Bol (Anders Esbernß), item en Bol (Peder), item en Bol (Jes Booß). Item »warde« han til dette Gods alt dets Saltstrand og »thaghmark«, saa langt som hun har været brugt vesterud i 50 Aar og mere ukæret til nu, Hr. Jens Matß taler derpaa. Disse Gaarde og Gods lod forskrevne værdige Fader værge for Wiborgh Bispedoms rette Gods, og var hans Lovhævd lovlig tilb[u]den 3 Ting og tilfunden efter Loven af Fogeden og Herredsmænd. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. [med 13 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 341* (NLA. Ovegaards Møllers Arkiv). LDipl. (efter en daarlig Afskrift). [5938]

Sept. 21. Jes Persß i Stenstrop, som var Tinghører den Dag paa Hinstet H.s Ting, Elerd Iwersß af Owgard Provst i Hinstet H., Tve Persß Sognepræst i Wibestrop, Jes Michelsß Murmester, Nis Michelsß, Michel Persß i Owe, Kiæl Nielsß *ibid.*, Seuerin i Heggedall og Kiæl i Fyndrop. Torsd. efter Lamberti fik hæderlige og velbyrdige Md. Hr. Anders Jacobsß af Steenholt R. paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jepp Niels i Owe, Jes Michelsß, Kiæll Nielsß, Clemen Winter, Anders Michelsß, Llas Ascersß, Michel Persß og Jes Nielsß; hvilke vidnede, og dem vitterligt var, at paa den Tid Niels Eskilsß »warthe« efterskrevne Gaarde: Wraagarth, Tostrop, Blekedy og den Del, de havde i Riistrop, med Lovhævd, »worth« den Lovhævd ej gjort anderledes, end han »warthe« fornævnte Gods med al dets rette Tilliggelse, og ingen Del »wort« besynderlig navngivet uden Kwdelund og de 2 Stykker Jord, som Blekedy har paa Riistrop Mark, som ligger østen ved Jes Tugersß Gaard. Item er os 8 Mænd vitterligt, at paa den Tid Lovhøringe kom til Tinget og kundgjorde den Lovhævd og fik Tingsvidne efter, kundgjorde Lovhøringe ydermere end, som var gjort; da sagde de Dannemænd Nej dertil, som var i Lovhævden med ham, at de ikke saa svor, som de kundgjorde, og den Tid Lovhævdsbrev »wort« læst til Tinge, var det og ydermere skreven end, som var vidnet, og vilde ej det tilstaa, som var skreven; fordi vilde ej Fogeden eller Herredsmænd besegle det Lovhævdsbrev og ej for anden Sag. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [7!] Segl: 4, 6-7. Bomærker. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv (RA.). LDipl. [5939

Sept. 21. Symon Jenss Foged i Hinsteth H., Gerd[!]^a Iwersøn af Owgard Provst, Twi Perss Præst . . . . ., Povell Jeps i Walø, Jes Perss i Stenstrup, Sty Niels, Marquard Twls, Jes Murmester og Nes Laurens . . . trop. Torsd. efter Lamberti paa Hinstet H.s Ting fik velbyrdige Md. Hr. Anders Jacobs af Steenholt R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: . . . Perss, Bunde[?] i Winø[?], Jes Michels i . . . kendaall, Jess Niels, Anders Michels, Mortthen Laurens Jes[?] Las Jes i Willestrup og Jes Michels i Dødrops, hvilke sagde hørt[!], og dem vitterligt er, at paa den Tid Sandemænd af Hinstedt H. skulde gøre Tog imellem Wra Mark[?] og Ronnenberæ, var Hr. Anders Jacobs i vor naadige Herre og Rigens Forfald og var ej[?] i Landet, eller og Hr. Anders Jacobs »wort tilwaret«, saa det Tog skulde gøres, eller hans Fogeder eller andre paa hans Vegne. Cum sig. nostris. Datum anno ut supra.

[A. ^bOrig. paa Papir. ^b Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv; ^csenere formentlig til Grinderslevkloster Godsarkiv; 1750 ejet af Klevenfeldt ^c.] **Aa.** Afskr. af Jon Mortensen (med Bemærkning af Klevenfeldt: »Ex litt. propr. (qv. Afdⁱⁱ) dscr. c. 1750 Kl.«): RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. — **Aaa.** Ufuldstændig Afskr. efter Aa af Kl. Gjerding: Ny kgl. Saml. 4to 868 p, 2. Kapsel. [5940

a) c: Elerd. b-b) Saaledes Aa. c-c) Saaledes ifølge Aa, delvis sammenholdt med Bemærkning af Klevenfeldt paa Afskr. af 5932 i RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn.

— Symen Jenssen Foged til Hynsted H.s Ting, Jes Bertels i Skoffboo, Powell Jenssen i Rygdrops, Nis Jenss i Nysom, Jes Mwrresther i Ryckendaall, Jes Perssen i Steenstrop og Michildh Nielssen i Brynbergh. Torsd. efter hellig Kors Dag exaltac. paa Hynstedt H.s Ting fik beskeden Md. Andhers Laurissen i Brynbergh paa velbyrdige Mands Vegne Hr. Andhers Jacobssens R. af Stenolth et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Bertelssen i Skoffboo, Jes Mwrresther i Ryckendall, Jes Tygherss i Rostrop, Jep Daall i Erdingh, Nis Lauritssen ibid., Jes Perssen i Stenstrop, Michild Perssen i Offue og Jep Nielssen ibid.; hvilke vidnede, at de paa Hynstedt H.s Ting saa' og hørte, at Sandemænd af forskrevne Herred »forwisseth« deres Tog, som de havde gjort ret Markeskel imellem Brynbergh Mark og Rostrop Mark og Brynbergh Mark og Blegedyes Mark i saadan Maade, at midt ad Bækken, som løber ned til Blegedy, og i Aaen og Aaen ned til den Bæk, som kaldes Jernbeck, der gjorde

de ret Markeskel; var der nogen, der havde »sthw« eller Enemærke, som var særmærket med Sten og Grøft, og gamle aabne Breve, der paa gjort var, efter som Loven viser, der svor de intet om. Item hørte vi, at Sandemænd æskede deres »breff«, om nogen havde »sodan breff«, som der burde paa at være, eller kunde vise dem »nogher« Enemærke eller Særmærke; da var der ingen. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. ^aPerg. med [7] Segl: 1, 5.^a Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv; ^a1751 og 1752 i Grinderslevkloster Godsarkiv^a.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1751: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn. — Aaa. Ufuldstændig Afskr. efter Aa af Kl. Gjerding: Ny kgl. Saml. 4to 868 p, 2. Kapsel. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. [5941

a—a) Saaledes Aa og Ab.

Sept. 29. Hans Konge. For tro Tjeneste, som Mester Børge, Dronning Dorethe vor Fru Moders Kansler, hendes Naade og os gjort har og gøre skal, forlener og »igiengifvit« vi ham de 2 Fiskeboder paa Draghør, som han sagde sig at have i Pant af Anders Gutthormsøen vor Borger i Wardbierg i Halland, hvis Sjæl Gud naade, med den Bod, Odde Perßen tilhørte, vor Borger sstds., med hvis Gaardsrum der tilligger, og plejer til Hobe at være under »reth« Gaardsrum, som os tilfalden er for den Skyld, at de ikke aarligen afgav, som sædvanligt er, at beholde evindelig og deraf give 1 Mk. til Jordskyld hvert Aar, naar Silden tilgaar, og naar hun ikke tilgaar, skal han intet give til Jordskyld, men med de Privilegier derom, som vore og Kronens Borgere i Kiøbenhafn givne er af Konger i Dänmarch og vi stadfæstet har; hvilke 3 Boder ligger norden midt for »toldboed« paa Draghør og bygte er af Egetømmer paa det Hjørne ved den første Vej, som løber ned til Stranden, og stander paa en Gaards Jordsmon fra Gaden og midt i Stranden. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd, »skrifuer oc tolder« paa Kiøbenhafn og Draghør og alle andre, aandelige eller verdslige, Mester Børghe eller, hvem han det paa sine Vegne befallende vorder, paa forskrevne Boder at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostri[!] Haffnia[!] die Michaelis anno mcdlxxxvi^a.

[Orig. Birger Gunnerssøns Arkiv; senere til Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 761. [5942

a) Derimod angiver Afskriften i Margenen Brevets Aar som 1487. Jfr. 1487 Dag?

— Jeg Erick Vestenni¹ V. vederkendes mig skyldig at være velbyrdig Svend Niels Mwnck 60 Mk. danske Penge, som gæve

er i Nørrejwlandh, at betale efter hans Villie. Sig. meum. Die Michles.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Cxvi 8. Niels Munks Arkiv (RA.). [5943]

Sept. 30. Jes Barfooth i Sidingh mageskifter 5 Læs Eng i Bookier til Ribæ Domkirke og Kapitel.

Perg. med 4 Segl: 1. Axix 1; 2. G. 895; 3-4. Bomærker i Skjolde. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 397* (RA.). *L. F. la Cour, Bidrag til Barfod og la Cour Slægternes Hist. 1. H. S. 12*; Faksimile sstds. mellem S. 14 og 15. [5944]

— Vi Johan van Haghen Ærkedegn, Thomæs Longhæ »deghen«, Jeb Vindh Kantor og »gantz« Kapitel i Ribæ har til et fuldt Skifte vederlagt beskeden Md. Jes Barfoth i Sidingh i Nebell S. i Vesther H. for 5 Læs Eng i Bookier, som ligger vesten ved Pedher Ebbæßs og østen ved Jep Nielßs i Nebeell S., som de nu boer, 3 Stykker Jord, som ligger næst vesten ved J. B.s Gaard, som han nu boer, og den Bol paa »berghen« ved den nørre Ende, som han nu af os i Leje har haft. Vort Kapitels¹ Indsegl. Data et acta sunt Ripis in crast. Michaelis.

Perg. med 1 Segl: G. 837. Senere til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 397* (RA.). [5945]

— Ick her Johan Wollens¹ vorkope myt vulbort alle der gennen, der my ere vulbord dartho behoeff was, heren Hinrike Schriuer kerchere tho Mylstede unde tho Husem, decken des kalandes unde synen medebroderen in deme kalande bynnen Husem 4 mr. penninghe jarliker renthe an mynen huse unde hoffte, also ick gekofft hebbe van Hanse Hennekensß anders genompt Hans Vorman, vor 60 lub. mr., de my desse kalandesheren vornoget hebben; unde desset erue belegghen is in der suderen straten twysschen Jone Schroder unde s. Anthonius unde s. Jacobus erue, dat zelighe Ludeke Kouõt unde Geske by wolmacht eres leuendes ghegeuen hebben tho ener ewygen vicarie s. Anthonius unde s. Jacobus; vor welckere 60 lub. mr. ick dessen decken unde kalandesheren jarlikes in den achtedagen Mychaelis vorrenten schal vor 4 lub. mr. Were sake, dat sodane renthe jarlikes nycht ud eyn qweme, unde desse hebben desses breues dar schaden up deden, den schaden schal ick wedder uprichten. Unde desset gelt is de erste renthe an desseme erue. Doch hebben my desse kalandesheren gheghunt enen wedderkoop, wanner my beqweme is, so schal ick den

wedderkóp eyn halff jar thouoren vorkundigen unde des negesten Mychaelis de betalinge tho donde, den houetstol myd aller nastanden renthe in enem summen myt sodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel. Ghegeuen unde ghescreuen des sunauendes na Mychaelis daghe.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Husum Kalentes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr.31). [5946]

Okt. 2. Hans¹ Konge. Hr. Bencht Bille, os elskelige Mand og Raad, har fornøjet os 300 rinske Gylden af de Penge, som Orderop i Pant for stod, hvilket Orderop Hr. Laurens Axelsß i Pant havde af sin Broder Hr. Philippo Axelsß, og de Penge, som igenstod af Pantet, var os tildømte af vort Raad, efterdi at de var »forlignede« i Landekisten lang Tid over Aar og Dag, som Hr. B. B. havde opbudt til Herredsting og Landsting. Thi lader vi Hr. B. B. kvit for alt Krav paa forskrevne 300 rinske Gylden. Datum in castro nostro Haffnensi 2. fer. post Michaelis nostro sub signeto.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 103* (hvor Stenn utvivlsomt er en Fejl for Bencht) (RA.). [5947]

Okt. 4. Niels Tostensß Tinghører i Nørreasbo H. paa Kongens Vegne, Jon Bing i Brantzwiick R., Niss Pouelsß³ i Boserop og Lage Skelmsß⁴ i Klaxingh »webnere«. Paa næste »foreonsdag« for Dionisii Dag var vi i Seealger i Nørreasbo H. i Kylne S. og indførte hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Oluff Stigsß af Bollerop R. efter Kongens Ridebrevs Lydelse. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [4] Segl: 3. Lxl 1; 4. Lxxxiv 7 (Gere). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [5948]

a) RA. Reg. 60 S. 93.

Okt. 5. Bunden, landsten ock bundendenere in Norder[!] Ranxstorp harde sambt allen gemei[n]en inwahnern darsuluest. Den donnerdach vor Dionisii dach is up Suder Ranxstorp hardes dinge vor allen[!] und mehr guden mannen, geistlich und weltlich, geschicket de beschedene man Merten Jensen tho Bedstede sandtman in vorgeschreuen harde, welcher begehre 3 stockneffen wegen der bunden, so wahren binnen Genner und Hauerschlundt. Und wehren de ersten stockneffen: Christen Laßen, Peter Nielßen, Jep Ebsen, Niß Oggisßen »et cons.«. De andern stockneffen weren: Regell Kallisß, Jes Nielßen, Oluff Nielß »et conso.«. De drudden stockneffen wehren: Jes Paul-

ßen, Jes Nielsen tho Møls, Jes Peterßen tho Hostorp »et cons.«. Welche 3 stockneffen tugeden, dat ehnen wetentlich sy, ock nicht anders gespöret von ehren voroldern van geschlechten tho geschlechte, dat de hardesscheide twischen Gram harde und Suder Ranxstorp harde hebbe gegangen von Salsbeke in Schelkier, von Schelkier in Klegewetle, von Klegewetle inn Hauerschlundt wat norden umme Hundemans schlichte, von Hauerschlundt wat in dat kier edder moße suden Schwertwidstein, von vorgeschreuenem kier edder mose inn Kierlingwad, gelick als de sandtmänner uth Suder Ranxstorp harde solches beschwaren hebben ock toch gedahen hebben bet in Emmerwatt. Ferner konde nemand nicht gehoret edder erfahren, den dat ein tolle van stripe hefft in Genner ford suden Salsbecke gegahen, und de tolle hefft tho Brunlundt und herschop gehoret, ock hefft de herschop tho Brunlundesborch, so thor stede gewesen, hebben dier oder wildhagen laten maken, darsuluest ehre frye jacht gehat, pande und gahrne gesettet de tidt und nu. Desgeliken hebben de bunden und nabar der dorper Genner und Hauerschlundt fry gebrucket de veldtmarcke und heide, gresing tho ehrem vehe und hebben de holtinge tho beiden dorpern, de maste tho eren schwinen und sunsten tho eines jedern nottorfft fry gebrucket. Inn konig Christierns, hartoch Aloffes und Benedictus von Alefelden tiden, derer sehle Godt gnade, ock thouoren, so lange alsse jemandt kann gedencken, hebben de beiden dorper, wo vorschreuen steitt, frig gebrucket holtinge und veldtmarcke. Nu auerst in korter tidt dat de strenge man her Hans van Alefeldt ridder, houetman up Doring, hefft klage dorup gedahen und up solche herdesscheide dehlen willen. Mit unsem hardesinsegell hangende under dissen breff anno, die et loco ut supra.

[Orig.] Kopi, »uth dem olden denischen in dudische gesettet«, skrevet med Haand fra 17. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 1454. [5949

a) Saaledes ifølge Paaskrift paa Kopien, skreven med samme Haand som denne selv; Paaskriften betegner Brevet som »Suder Ranxstorp hardes getuchenisse«.

Okt. 9. Cristoffer Jensß i Sørøppe, Powil Henricsß i Tydeberg og Clawes Reberg³ i Bramslocke. Dyonisii Dag sad vi over et Skifte paa vore Husfruers Vegne Margarete, Cecilie og Anne efter deres Faders Død Anders Persß i Tydeberg med vor Medarving Jens Andersß af Drysleberg paa hans Husfrues Vegne Elne, Anders Perdnersß Datter, i saa Maade, som her efter følger. Først skal Jens Andersß have en fuld Søsterdel i Hovedgaarden i Tydeberg, som er 3 Pd. Korn, og 2 »garssædhe« sstds., og

hver »tøre« giver 1 Pd. Korn, 2 Skill. og 2 Høns; 1 Gaard, som Magns Jepß i boede og giver 3 Pd. Korn 4 Skpr. »minne«, 1 Fjerding Smør, 1 fedt Svin, 1 Faar, 1 Lam, 2 Høns, 1 Gaas, 1 Skp. avene og 12 Skill.; Hielmsiø lille Jes Lydin, giver 2 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Fjerding Smør, Lam, Gaas, Høns, Skp. Havre og 8 Skill.; sstds. Oleff Griis, giver 2 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, $\frac{1}{2}$ Svin, Lam, Gaas, Høns, Skp. Havre og 8 Skill.; i Tydeberg lille, som Jes Persß i boede og giver 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot; Kagstrop ved Oringbwr i Hamers H., giver 1 lødig Mk., 1 Svin og 1 Lam; 1 Pd. Korn paa Gishør i Wigerløsse; Sleth i Karletofte 1 Pd. og 1 Skill. Grot; 1 Gaard i Mosse, Henric Morthenß, giver 1 Pd. Rug, 18 Skpr. Byg og 1 Grot og 3 Skill. Grot; 2 Pd. Korn i Bramsløcke gard og »garssedhe«; 1 Pd. Korn i Nørre Ørsløff i Falsther og 8 Grot; 2 smaa Gaarde i Fredeleffwe, Moyses og Per Otsß i boede, giver 2 Skill. Grot; 1 Gaard i Ordørp, som Jes Plyg i boede, 1 Pd. Korn og 1 Fjerding Smør; i Ørsløff i Falsther 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; 18 Skpr. Korn i Bramsløcke gard for sin Del i Kroxmølle; i Lille Mosse Jes Møllere 1 Pd. Korn og 2 Skill. Grot. Dette Gods skal Jes Andersß have paa sin Husfrues Vegne efter hendes Faders Død. Item skal Jes Andersß have dette efterskrevne Gods paa sin Husfrues Vegne efter hendes Broders Død Sten Andersß, hvis Sjæl Gud naade: i Hovedgaarden i Tydeberg 1 Øre Korn; 1 Gaard i Hielmsø lille (1 Pd. Rug, 4 Pd. Byg, 1 Fjerding Smør, 1 fedt Svin, 1 Faar, 1 Lam, 2 Høns, 1 Gaas og Skeppe Havre og 1 lyb. Mk.; Gregorius i Tydeberg magle (1 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 4 Skill. og 2 Høns). Medb. af flere »welbordinde« Mænd Hr. Perder Reberg⁴ Kantor i Roskilde, Marquard Teienhws⁵ i Twitzgard, Iwer Herlusß i Kelstrop og Oleff Grwbbe i Sanby. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 3. Lxxiii 102; 4. Lxxiii 103 (urigtig gengivet i G. 289); 5. Cxxi 8. Jens (Niels) Andersson Basses Arkiv; senere formentlig til hans Svigersøn Christiern Nielsson Dyres Arkiv; endnu senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 20). [5950

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. II. Ottæ Pethersß i Vlffuersløffue Herredsfoged i Winninge H., Jørghen Marswin H[us]foged paa Nyborg, ... Andersß »deghen« i Othens, Jørghen Vrne i Hindemad, Oleff Smydht Kannik i Othens, [Se]werin Andersß Borgemester, Swen Gwnnesß Byfoged og Jes Biørneskow Raadmand . . . . . Onsd. efter Dionisii Dag paa Wind[inge H.s] Ting var ærlige og vel-

byrdige Mænd Clauwes Bryske »aa« Løffuitzmoose fuldmæg. . . . .
 strenge R.s Hr. Engelbrecht Albrechtsøns »aa« Thorbernfelde,
 Hr. H[arden]biergs Børns og alle hans [Med]arvingers Vegne paa
 den ene og Oleff Brocken[hwse]. . Woldersløffue fuldmægtig paa
 sin Broders Pether Brockenhwses, Hans . . . . . søns Borgemesters
 i Assens sin Svogers paa sine egne og alle sine Medarving[ers
 Vegne] paa den anden Side om Trætte . . . . . Gods; og [Oleff]
 Brockenhwse tiltalede Clauwes Bryske om Gaarde i Horssehaffue,
 som han sagde, ... Engelbrecht i Værgen har, og Hamund
 Lille V. fordumdags pantsatte Oleffs »forælderne«, som Pante-
 brevet indeholder. Dertil svarede Clauwes Bryske, at [den] Tid
 Oleff Brockenhwse »reesede« forskrevne Tiltale imod ham, der-
 efter var han paa forskrevne Ting tvende Sinde og bød Lov
 for Lovh[ævd] . . . . i Dag 3. Sinde, om Loven fin[des ham] for
 . . . . . Gods »logløsd« have maa, som Oleff paataler, og
 sagde ydermere, at de 2 Gaarde i Windinge [H. i] Frødrwpe
 S. i Thorppe, som Oleff . . . . . kalder det Gods Horsehaffue,
 har i lang Tid, som er i 5 Arvingers »leff« . . . . . før Hr. Engel-
 brecht, været i fri . . . . . først for Pant og siden for Ejendom
 . . . . . »swa« . . . . . Re[ym]jer [B]arnekow først pantsatte de 2
 Gaarde med andet Gods til Jes Petherss i Løffuitzmoose . . . . .
 brugeligt Pant derefter i »forw« . . . . . Lytke Rosenha[ghen]. .
 hans Husfrue Fru [M]ettæ, Reymer Barnekows Søster [var] og
 »arffu« . . . . , og siden skødede de ham samme G. . . . . alt
 andet Gods, Ejendomsgods, P[antegod]s, aabne Breve, [Guld] og
 Sølv, intet undtaget, paa Fynbo Landsting, hvilket Gods Lytke
 Rosenhagns H[usfrue] Fru Mettæ i Arv tilfaldt efter sin Broder
 Reymer Barnekow, og aldrig . . . . . Gaarde »komme« af for-
 skrevne Jes Pe[therss] . . . . . Arvingers Hævd efter den Tid,
 som Clauwes Bry[ske] sagde sig at kunne bevise med Breve
 derpaa gjorde[?]. Rørte Clauwes [og]saa, at han fik Tings. . . . .
 . . . . . ting, at Herredsmænd aldrig hørte eller spurgt h[avde],
 at nogen Kære gjordes paa forskrevne Gods førend om 15 Aar
 næst forledne. Derefter gav [Clauwes] Bryske og Oleff Brocken-
 hwse dem baade . . . . . sa[mme] Dag og Sted for os og lod
 begge deres Breve læse. Da læstes først Oleffs Pantebrev lyd-
 ende, at Hamund Lille hav[de] pantsat 3 Gaarde i Horssehaffue
 for 200 Stæ[der]mark, og der ej benævntes Land, Herred, Sogn
 eller . . . . . , hvor det Gods ligger, og [det] Brev var givet for
 lang Tid; men Oleff . . . . . gjorde Skel for, at det Gods nogen
 Tid [været] havde i hans »forældernes« Hævd. Siden læstes

Clauwes[es] Breve, først et Pantebrev, som »luddide«: 1390 Aug. 10 (die Laurencii). Remarus Barnekow A. pantsætter J[ohannes] Pethersß Gods i Frøderwpp S. i Windinge H., nemlig 2 Gaarde i Thorpæ m. m. (Latin.) Item »fo. . . . . pantbreeff« lydende: 1397 Nov. 13 (die Br[icci]i). Ludek[inus Rosen]haghen A. og hans Hustru Melthidis pantsætter Johannes Pethersß de Lowitzmose alt det Gods, de har arvet efter Reymarus Barnekow, saaledes at hvis de ikke indløser det inden førstkommende f. epiphanie dni., skal det tilfalde Johannes Pethersß som Ejendom. (Latin.) Item det 3. Brev, som var Skødebrevet, lydende som efterfølger i »then« andet Brev her . . . . . »fæst« [?] . . . . . Pergament . . . . . dette . . . . . Brev.

Perg. [med 8 Segl]. Engelbrecht Albrechtssøn Bydelsbaks Arkiv; senere brugt som Bind (SLA. Holbæk Bys Pergamentsbreve 1486-1629).

[5951

Okt. 25. Bunden und landtsten inn Riß harde. Mittweken na Lucæ dach sin up Riis harder dinge vor unß und mehr guden mannen, geistlich und weltlich, de bescheden menner Christen Jepsen tho Klowntoft sandtman in Suder Ranxstorp harde und Christen Fries tho Genner erschenen, welchere begerden 3 stockneffen wegen der sandtmänner inn Suder Ranxstorp harde und wegen der bunden, so wahren in Genner und Hauerschlundt. De ersten stockneffen wehren: Niß Jurgensß, Tarmen Owsen, Jes Iuerß »et cons.«. De andern stockneffen wehren: Tile Jepsen, Hans Petersen, Laurentz Tugsen »et consort.«. De drudden stockneffen wehren: Michel Schloet, Iuer Tugsen, Iuer Woughuß »et cons.«. Desse stockneffen tugeden, dat ehnen wolbewust, und hedden von ehren voroldern van geschlechten tho geschlechten horen konnen, dat de hardescheide twischen Gram harde und Suder Ranxstorp harde hedde gegangen van Salsbecke beth in Schelkier, van Schelkier in Kleggewittle, in Hauerschlundt watt norden umb Hündemans schlichte, van Hauerschlundt watt in dat kier oder maße suden umme Schlouwettstein, van vorgeschreuerer mase in Kierlingwatt, gelick alße solche scheid van den sandtmannen in Suder Ranxstorp harde beschwaren, bestenet, bestapelt und na low und landtrechte affgemarket hebben, und uorthan beth in Emerwatt. Desgeliken konde nemandt erfahren ock nicht anders berichtet werden konde, den dat ein tolle van stripe suden bi Salsbeke gegangen, so tho der Brunlundes borch und herschop gehoret hadde, und woll thor Brunlundesborch thor stede ge-

wesen, hedden aldar wilthagen gemaket und darsuluest er frye jagt mitt panden, andern gahrnen tho desser tidt gehatt fry; und de bunden und landsten der dorper Genner und Hauerschlundt fry de veldtmarcke, gresing und heide tho ehrem vehe, desgeliken de holtinge, maste und wat dot sin mach, fryg tho ehren schwinen, so widt alß vorgeschreuen steitt, by konig Christierns, hartoch Adolffs und Benedicts von Alefeldes tidten, deren sehle Gott gnade, bet nu korter tidt, dat de strenge man her Hans von Alefeldt ridder, houetman up Doring, hefft klage up solche hardesscheide gethan. Desgeliken tugeden up vorgeschreuen dinge und tidt 4 beschedene menner in Rieß harde mitt nhamen Jep Doltsen tho Stollich, Thomas Iuersen tho Schowbui, Lowe Nielsen tho Bodum und Iuer Tugsen tho Luchte von den oldesten und besten mennern, dat se van kindesbene up in Dyring ertagen, de tidt alß Brunlundt belegt was, ock krig im lande gewesen, do wehren ehre voroldern uth Lucht karspell na Diring geweken und konden anders nicht horen mitt denen, so domals tho dinge wehren, kenden und holden Salsbeke vor eine fulle hardesscheide twischen Gram harde und Suder Ranxstorp harde, und alße ferner solche scheide de sandtlude in Suder Ranxstorp harde beschwaren hebben; und willen disse vorgeschreuen artikell de gedachten 4 menner mit den stockneffen bestahn, wen se darumb werden gefordert. Mitt unserm hardessegell hangende vor dissen breff.

»Datum anno, die, loco etc.«

[Orig.] Kopi, »uth dem olden denischen in dudisch gesettet«^a, skrevet med Haand fra 17. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 1454. [5952

a) Saaledes ifølge Paaskrift paa Kopien, skreven med samme Haand som denne selv.

Okt. 27. Jeg Benth Eriksß Kannik i Roskyl gør velbyrdig Md. Hr. Benth Billæ Syøholm[!] R. fuldmægtig op at bære af »reth arwynghæ« al den Sum Guld og Penge, som det Gods i Teszebol, som Lauris Knob har nu ladet sig indføre i, hvilket Gods mig er til Arv faldet efter min Fader Hr. Erik Byllæ i Solberigh, i Pant for stander efter de Pantebrevs Lydelse, som derpaa givne er, og det paa mine Vegne at forfølge efter Loven. Sig. meum. Datum profesto Simonis et Jude Haffnis.

Papir, formentlig tidligere med 1 Segl paatrykt forneden, der dog i saa Fald nu er helt udrevet. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [5953

— Wii borgermestere unde radtmannne der stadt Lubeke doen witlik, dat Crispini unde Crispiniani in unser stadt nedderste

boke ene scriifft, de wii sunder aller vórdechnisse gescreuen steit bevunden hebben[1], ludende:

Twedracht is gewesen tüsschen Hans Rauwers tor Poretze in dem lantrechte uppe de eyne unde Hans Kalen tor Borch in dem lúbeschen rechte uppe Vemerer wonende etlikes ackers nemptlick 24 drómete sât uppe de anderen siiden, darouer se dôrch de ersamen heren Brandt Houelde unde heren Hermanne van Wickeden, radtmanne to Lúbeke, van deme ersamen rade darsúluest darto deputerdt, myt medebeweringe beyder parte vrúnde frúntliken synt vórliket so, dat Hans Rauwerdt des ackers haluen Hanse Kalen 60 mr. lubech uppe paschen anno 88 schal betalen; unde des schólen beyde parte desser sake haluen entliken vorliket wesen, unde desse vorlikinge schall deme lubeschen noch deme lantrechte noch der vórdracht tüsschen en wesende nemande in synem rechte schedelich wesen in tokomenden tiiden. Hiir sint auer gewesen Hans Wolders, Marcus Harder van der van der Borch wegene, Hinrik Sagge unde Hans Wulff van des landes wegene.

Unde wante wii bórgermestere unde radtmanne vórbenomet sodane scriifft in aller mate, so bouen gescreuen steit, befunden hebben, hebben wii unser stadt secrete heten hangen an dessen breff. Bescheen unde gegeuen ame auende Symonis unde Jude.

Perg. med 1 Segl: Meget udslidt Brudst. (nu løst vedliggende). (Statsark. i Kiel, Urk. Fehmarn Nr. 2.) [5954]

Okt. 29. Vi Hans¹ Konge kendes os skyldig at være [Hr.] Benct Bilde R. vor Mand og Raad 125 rinske Gylden, hvilke vi vil fornøje ham nu »at« Pinsedag næstkommende. Signetum nostrum. Datum in monasterio Dalum dnica. post f. Symonis et Jude nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [5955]

Okt. 30. Anders Owß Foged paa Sønner H.s Ting i Morsse, Anders Mouenß af Mogetrup, Terkil^a Swenningß, Mattes Smed, Niels Scriffuer og Henning Anderß. Mand. før Alle Helgens Dag paa forskrevne Ting fik Knut Pouelß, Niels Krabbes Bud, et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Symenß, Mattes Smed, Mattes Perß, Nis Jonß, Per Tyriß, Las Moghenß, Anders Tuliß og Oluff Persß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Knud Pouelß lod der bryde vor naadige Herres 6 Uger Stævning udgivet af Rigens Kansler over alle dem, som

sig kendes Rettighed i Wethersløffgard, Wethersløff By og Mølle og ydermere, som hans almindelige Stævning udviser, hvilket med 4 vor naadige Herres Dombreve og Stadfæstelse lovlig er her til Sønner H.s Ting brudt og forfulgt hver efter sin Datum. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3. Bomærke. Senere til Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl.
a) Orig.: Terkilø. [5956

Nov. 5. Jeg Mettæ Ottesdather, Jasper Bryskes Efterleve i Nestwet, kendes mig skyldig at være velbaaren Md. Hr. Henrich Meyensterop R. Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør 100 lub. Mk. danskæ Penge, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre, for hvilke jeg pantsætter Hr. H. M. mit Guldkors og min Guldkæde for et brugeligt Pant. Medb. af velbyrdig Md. Hr. Claus Da R. Datum Nestwet dnica. infra oct. omnium sanctorum.

Perg. [med 2 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Item i kædhen cc malier iii minus«. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [5957

Nov. 9. Jep Smeth Herredsfoged i Bors H., Henick Mowsøn² Foged paa Wordingborgh, Rasmus Botzendaal³ af Skowbygaard a v., Morthen Anders⁴ a v., Powel Niels Foged paa Gisselliellæ, Niels Nabber Byfoged i Prestøø og Per Hans⁵ af Tyernehofwet. Torsd. før Morthens Dag for os og flere Dannemænd, som Bors H.s Ting søgt havde, spurgte hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Korrefix Ronnnw R. og Høvedsmand paa Juncxofwet paa Kongens Vegne sig for, om det var Herredsmænd vitterligt, at Beelleringh Kirke staar paa Kronens eller paa Biskops Grund. Derpaa »beddes« Hr. K. R. paa Kongens Vegne et Tingsvidne; da var tiltagen beskeden Md. Jens Niels af Æfwien; han tog 11 Dannemænd til sig: Peder Tool⁶ af Krymplingh, Niels Peders⁷ af Alwersløf, Mattes Jens⁸ af Skibbingh, Niels Bos⁹ i Wby, Jep Kragh i Hastrop, Anders Friis i Hastrop, Jens Bille ibid., Mattes Bos¹⁰ i Amendrop, Hans Michil¹¹ af Æfwerdrop, Nis Michil¹² af Dyerløff og Hans Swensøn af Boorsæ; disse 12 Dannemænd vidnede, at det var dem vitterligt, at Beelleringh Kirke staar paa Kronens og ikke paa Biskops Grund; item vidnede de, at det var dem vitterligt, at Kong Erigh forlenede Hr. Jeip Powel¹³ Beelleringh Kirke, som var hans Kapellan, og den Jord, Kirken staar paa, er kommen af »bønnæ joord«. Med vore Indsegl. Datum et actum etc.

Perg. med [7] Segl: 2. Lvii 3 (*s h̄inri. .ogens*; Bjelke); 3. Dxli 10; 4. Clxiv 39; 5. Skjold, hvori en firebladet Plante; 7. Bomærke i Skjold. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøll.). [5958]

Nov. 11. Jeg Per Billæ¹ i Swanholm Fuldmagt giver min Farbroderdatter Inggerdh Erikssdotther i Wollerop ind at løse den Gaard i Mierløssæ, som Ølrik Sandhbieris Arvinger har i Pant af mig for ›trødhøæ‹ rynskæ Gylden eller for ›triwstiæ‹ Mark danskæ Penge, om jeg ej de ›trødhøæ‹ rinskæ Gylden afsted kunde komme. Datum Swanholm die Martini meo sub sig. et fratris mei Dn. Benedicti Billæ² M. in Siøholm et Pauli Jacobi.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxx 25; 2. Lxx 24. Inger Eriksdatter Billes Arkiv (RA.). [5959]

Nov. 13. Kongen paalægger Mourids Nielssøn at skaffe Vogne til at føre noget Gods fra Ringkøbing til Tarm.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 89.* [5960]

Nov. 20. [Innocentius episcopus] servus servorum Dei di-
l[ecto] filio ..... Stigo.. prepos[ito] .....tas
de statu quarumlibet personarum ..... que
ecclesiis sibi commissis salva [consci]entia e.....
[pr]ovide ..... tuorum exigentia meritorum .....
de ..... provide..... te preesse possis, provide
..... a [qui]buscunque ex.....ne quavis [occa-
sione vel ..... [qu]omodocu[n]que lig[at]atus ex[i]s[tis] .....
..... su[um] debitum ..... [ef]fectum .....
[tenor]e present[ium] ab[solvimus] ..... dicte eccle-
sie ..... [N]ulli ergo omnino hominum liceat
h[anc] pagin]am [nostre] absolutionis .....tiationis inf[rin-]
g[ere] ..... [ind]ignationem omnipotentis Dei ac
beatorum Petri et Pauli [apostolorum eiu]s se noverit in[cursu-
rum]. ..... 12. kal. decemb..... tercio.

Meget medtaget Perg. (de yderste Dele baade til venstre og højre mangler), nu uden tydeligt Hul til Bullen. Børglum Bisp's Arkiv? (RA. Privatarck., kronolog. Række). — Brevet er ikke usandsynlig identisk med et, der nævnes i *Acta pontif. Dan. IV. 383 Nr. 3052* efter en Indholdsfortegnelse til et nu tabt Bind af de pavelige Kancelliregistranter; det er i sine Formularer en Del beslægtet (men ikke enslydende) med et Brev af 1485 Nov. 4 for Niels Skave, der gengives *anf. St. IV. 346 Nr. 2972.* [5961]

Nov. 22. Hans Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Lauridtz Hansß, som kaldes Foss, os og Danmark gjort har og

han og hans »afkomme« og ægte Børn gøre skal, giver vi Lauridtz Hansß og hans ægte Børn og »afkomme« Frihed og Frelse med Skjold og Hjelm, som andre Riddere og Svende har i Danmark, som er en rød Ræv i et hvidt og blaat Felt oven i »tacken i skiolden« og en halv rød Ræv oven paa Hjelmen, »efter de« som heri malet staar, og vort og Kronens fri Bonde- og Købstadgods dermed uforkrænket, og særdeles den Gaard i Kullerop, som Peder Nielsøn, Lauridtz Hansßsøns Fæstemøs Fader, i boede^a. Thi forbyder vi *osv.* Datum et actum in castro nostro Nyborg die Cecili(e)^b virg., anno regnorum nostrorum Daciæ, Norvegiæ etc. 3tio nostro sub secreto præsentibus appenso.

[A. Orig. Laurids Hanssøn Foss's Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh. uden Vaabentegning: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 100 b, Foss. — Aaa. Afskr. af Klevenfeldt 1774, (»udskrevet af en liden mutileret, men betydelig genealogisk (sive Adelhistoriis) Samling Ao. 1774 af Kl. Communicavit Dns. EtatzRaad Jessen paa Veysenhuset«; ∴ formentlig efter Aa): RA. Klevenfeldts Nobilitationsbreve. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh. uden Vaabentegning: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 100 a, Foss. [5962

a) Aaa: boer. b) Saaledes Aaa; Aa, Ab: Cecili.

Nov. 23. Crestern Troelß¹ i Hiermin Tingholder til Melsom H.s Ting, Lass Nielß sstds., Mass Skredher sstds., Tames Oleffß i Taulæ, Lass Anderß⁵ i Hiermin, Lass Kielß i Winom, Jes Bonæ i Mammen og Anders Stisß. Torsd., Clæmens Dag var paa, til Melsom H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Hartigh Limbec af Winom et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Stisß i Dalsgordh, Jep Nielß i Mammen, Mikel Byørß sstds., Eskel Kresternß i Mammen, Seuren Seurenß sstds., Nis Andersß i Hiermin, Seuren Tamesß i Torop og Nis Knwdß i Langeth; hvilke vidnede, at paa Melsom H.s Ting 6 Synsmænd, som op var nævnt af Tinge at se og udlede om Skovhug, som var huggen over ret Skel imellem Rin Skov og Winom Skov, som var Mass Skrederæ i Hiermen, Las Anderß sstds., Lass Kielß i Winom, Jes Bonæ i Mamen, Eric Hoordh i Bæringh, Morthen Langh sstds., hvilke Synsmænd vidnede for os, at de var ved fornævnte[!] Søndher moser, som ligger en Sten i en Skovvej, som kaldes Feel[?] wey vesten ved Lillæ Bassæ holth; der var huggen stor Skadehug langt ind paa Winom Skov. Item gaar der en »moss nær nedher« af fornævnte Søndher mos, som kaldes Marskelmos; item gaar der en »grwnæ« vesten om det Stykke Skov, som kaldes Holm, af Marskelmos og »nær nedher«

i Horstelbec; item gaar der en anden »grwnæ« af Marskelmoos østen om fornævnte Stykke Skov imellem Harwix Skov og Ene-mærke til Winom goor og fornævnte Stykke Skov, som kaldes Holm; det Stykke Skov er »lasteligh« huggen, som Fru Jehan undte dem for »magh«. Item staar der en »grim jeyg« vesten ved fornævnte »grwnæ« ved en Skovvej, som Hornswey[!]; item staar og en »grim bøgh« ved fornævnte »grwnæ« ved en Skovvej, som kaldes Bryunswey; item staar der en »grim jeygh« ved fornævnte »grwn« ved en anden Skovvej, som kaldes Neerwey. Item gaar fornævnte »grwnæ« nær nedher i eth« stor Dal vesten om Grøn løckæ i fornævnte anden »grwn« og Bæk, som kommer vesten om fornævnte Holm ned i Horstelbec; al det Hug, som Harwig har ladet hugge, den har han ladet hugge inden fornævnte »grim jeyghe« og Skel paa sit eget og ej nogen til Skade. Item var der huggen stor Skadehug inden fornævnte Skel og »grimær« paa Harwix Skov og Ene-mærke til Winom-goordh, som baade var Harwix huggen »fangh op hwgghen« i Tømmer og anden stor Hug, baade Eg og Bøg og »kwl hwgh« og bortført. Og hjemlede fornævnte Synsmænd dem fuldt Syn over, som saa havde huggen og bortført. Med »wor enssiellæ«.

Perg. med [8] Segl: 1, 3-6. Bomærker. Vindum(over)gaard Godsarkiv; senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [5963

Nov. 27. Vidne af Køpmanhaffn Byting, at Boeld, Henric Bundmagers Enke, og hendes Svogre Jepp Olsson og Bertil Pederson kendtes at være forenede om Skifte efter Henric Bundmager og hans Datter Ebe.

[«Perg.^a Senere til «Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.»] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 197.* [5964

a—a) Saaledes LDipl.

Dec. 1 (Aar?). *Reg. *7869.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Peder Billes Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Horns H. Sjøll., Draaby S., Abrahamstrup). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 38* (Aaret kan nu ikke læses med Sikkerhed). [5965

Dec. 2. »En laugheffdt aff Wiborrig landtzthing wdgiffuitt 1486 thenn løffuerdag nest effther sancti Andreæ dag, liudende, ath Niells Eskilldtzenn paa fru Karinne, Erick Anderßenns efftherleffuerskis, børns uegne och fru Anne, her Anders Niellßenns daatthers, uegne ath haffue induordt Wraagaardt medt mølle och møllestedt, dam och damsbondt, flodt och flodstedt, Wraaskouff først op adt Jernbeck och ßaa udt adt Nørbast moße och ßidenn fremdelis stedt fra stedt, effther ßom i samme breff flndiß indførdt.«

[Orig. Erik Andersson Banners Børns Arkiv.] Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 336 a (Referat herefter: *Secher, Kongens*

rettertings domme 1595-1604 S. 212) og den under 2339 citerede originale Dom. [5966]

Dec. 5. Jeg Søster Annæ Eriks dotter i s. Clare Kloster i Roskilde vederkendes at have opbaaret af hæderlige Herre og velbyrdige Hr. Beyent Billæ R., Høvedsmand paa Siøholm, 18 Skill. Grot og 3 Pd. Korn af det Aars Landgilde, hvilket ham Gud lønne og s. Claræ. Vor kære Moder Abbedisses¹ Indsegl. Givet Nicholai Aften.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 426. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [5967]

— Vi Marquord Jwll Prior i Hundtzlund og Symen Spend paa min Hustrus Vegne sælger og skøder fra os og vore Arvinger til velbyrdig Md. Hr. Erick Otteson til Biørnholm al den Rettighed, som vi har i Linde i Lisbere H. i Karlby S., og vederkender vi os at have derfor opbaaret fuldt Værd efter vor egen Nøje. Vore Indsegl med »hedherlig men oc welbyrdig« Lasß Moghensßøn³ »aa« Thielle, Olf Sommer⁴ i Gendroppe, Porsß i Helstrop, Erick Bwggi i Wistenøø, Jachim Offsøn⁷ i Winghi og Henningh Hanssøn i Kierlinghøøll. Datum profesto Nicolai.

[^aPerg. med [8] Segl: 3-8:^a 3. Cxxxiv 6 (Løvenbalk)^b; 4. Lv 94 c; 7. Lxlix 65 a (Reventlow)^d. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 31).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 46 a. [5968]

^a—^a) Saaledes LDipl. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Løvenbalk og i hans Herold, Introitus cum præfatione, Hielme. ^c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Sommer. ^d) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Reventlow.

— Paven befaler Bispen, Provsten og Kantoren i Odense at dømme i en Strid mellem Bisp Ejler af Aarhus og Aarhus By.

[Orig. ^aSenere i »museo Jani Rosenkransii iudicis Fioniaæ«. ^a] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin C 585. *Acta pontif. Dan. IV. 385.* [5969]

^a—^a) Saaledes Bartholin C 573.

Dec. 11. *Reg. *7870.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 153* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse; Stadfæstelsen gælder kun, saa længe nogen kommer for os paa vort Retterting med bedre Bevisning. [5970]

— Jes Jeupsß Byfoged i Køghe, Mates Beintß, Mates Bosß Borgemestre, Per Knutß, Albrect Hansß Raadmænd, Oluff Nielsß Bagher, Hans Dwn Borgere sstds. Mand. før Lucie Dag paa Køghe Byting skødede beskeden Md. Jes Olsß i Westræstræde Borger i Køghe til s. Olau Alter i Køge Sognekirke alle sine

»hws oc bygningh«, som stander paa fornævnte s. Olai Jord i Køghe liggende i Westræstræde norden Gaden vesten næst Poul Stickers Jord og østen næst Niels Stickers Jord, hvilket Skøde beskeden Md. Hans Persß Skomagher, Borger i Køghe, Forstander til s. Olai Alter, annammede paa fornævnte Alters Vegne; og var samme Skøde stadigt mælt over alle Tingbænke, og der var intet Hinder. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Item Niels Olssens breff i Vestre gadhe«. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [5971

Dec. 13. Per Jensß¹, Olaff Jensß² Brødre, Borgere i Roskilde, Olaff Perß Arvinger, som Borgemester var i Kalwndeberghe, hvilket[!] han var vor Morbroder. Vi giver Dronning Dorothea Fuldmagt op at bære [*osv. som 5547 indtil:*] hjælper os det, Ret er, og annammer Godset af dem, som tog det efter hans Død. Naar vor naadige Frue har fanget Godset paa vore Vegne og lader dem kvit derfor, lader vi dem kvit for al ydermere Tiltale derom. Item giver vi vor naadige Frue dette Magtbrev, fordi den Tid vor Morbroder var død, annammede Hanss Nagell alt hans Gods; da for vi til Kalwndeberghe til H. N. og bad ham at lade os fange vor rette Arv; da bandede han os og taledede os ilde til og lod hans Svende ransage efter os, saa at vi maatte fly Byen, eller vi havde fanget store Hug. Medb. af flere velbyrdige og beskedne Mænd Hr. Lydher Jensß³ Officialis i Roskilde, Hr. Æsbern Perß⁴ Kannik, Marqwordh Theyenhusse⁵, Jes Kruse⁶, Olaff Jeipß⁷ Borgemestre sstds. Datum Roskilden in die Lucie.

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Gxix 9 (Qvitzow); 4. G. 295; 5. Cxxi 8; 6-7. Bomærker i Skjolde. Dronning Dorotheas Arkiv; dette Brev eller 5973 er anført: *ÆA. IV. 5 (RA.)*. — Vedlagt er en udateret Papirsseddel: Vi Peder Jensß og Oleff Jensß Brødre, Borgere i Roskilde, gør vitterligt, at det aabne Magtbrev, som vor Moder N., hvis Sjæl Gud naade, gav Dronning Dorothee, mæler vi ved Magt, efterdi det skete med begges vort Ja. Item beder vi dig, Oleff Jeipsß, at du lader sætte os denne forskrevne Artikel i det Brev, som vi dig derom nu skrivende vorder. Datum ut supra. [5972

— Per Jenß¹ og Oleff Jenß² Brødre og Borgere i Roskilde. Vi har Fuldmagt givet Dronning Dorothea at indkræve og op at bære alt det Gods, som Oleff Perß tilhørte, vor Morbroder og Borgemester var i Kalundeborg, og al den Del, som os kan tilfalde deri, rørende og urørende, i Købstad eller anden Steds »beleiligt«. Og naar hendes Naade har oppebaaret Godset og

vor Andel deri af, hvem det i Væрге har, lader vi dem kvitte for noget ydermere Tiltale. Medb. af flere velbyrdige og beskedne Mænd Hr. Lyder Jenß³ Officialis i Roschilde, Hr. Esbern Perß⁴ Kannik, Marquard Tegenhws⁵, Jes Kruse⁶, Oleff Jepß⁷ Borge-mestre sstds. Datum Roschildis in die Lucie.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Gxix 9 (Qvitzow); 4. G. 295; 5. Cxxi 8; 6-7. Bomærker i Skjolde. Dronning Dorotheas Arkiv; jfr. 5972 (RA.). [5973

Dec. 20. Hartwicus¹ episcopus Ripensis. Pastoralis cura regiminis illo est jugo onerata solitudinis, ut divini cultus augmentacionem precipue disponat. Quapropter considerantes prebendarum ac reddituum canonicorum nostre ecclesie cathedrali quotidie serviencium exilitatem, ecclesiam b. Petri ap. prope Ripis cum omni juris sui plenitudine ad mensam capituli nostri annectimus cum auctoritate capellanum inibi instituendi ac destituendi, nichil juris nobis in ipsa ecclesia reservantes. Sig. nostrum cum sig. capituli nostri. Datum in vig. Thome ap.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 822. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 429 (RA.). [5974

— Nos Hartwicus¹ episcopus Ripensis protestamur, nos parochialem ecclesiam s. Nicolai in Jamdrop in Wardsysel cum omni juris sui plenitudine ad ordinacionem capituli nostri Ripensis pro ecclesia parochiali in Møgeltøndher, exnunc ad ordinacionem capituli spectante, prout in litteris desuper confectis continetur, ex capituli consensu permutasse cum auctoritate capellanum ibid. instituendi et destituendi, nichil juris nobis in ipsa ecclesia reservantes hoc excepto, quod 24 sol. monete currentis nobis racione procuracionis idem capellanus de ecclesia prefata consveto termino exsolvere teneatur, reservatis eciam nobis donativis episcopalibus videl. bispgaffwe racione solucionis decimarum caritativisque subsidiis de eadem ecclesia adinstar aliarum ecclesiarum ruralium huius diocesis, moderatis quoque expensis cum decenti familia ecclesiam Jamdrop visitante pro consecracione vel reconsiliacione cimiterii, ecclesie vel altaris aut pro sacramento confirmacionis populo ibid. impendendo, quociens fuerit oportunum, a tutoribus ecclesie ministrandis. Sig. nostrum cum sig. capituli nostri. Datum in vig. Thome ap.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 822. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 429 (RA.). [5975

— Ick^a .....

..... erffkope vor ..... unde to kamende myn
 erue ..... en ghud [to] Holsacker ..... des
 suluesten ..... Stadem, dar nu uppe wanet Paye
 ..... haluen ghude dar negest, dar ..... en dorpe Stadem
 ime kerspel [L]ecke unde [Enghe] in Ker herde beleggen, dar
 nu uppe wanet Sunneke Moderßen, dar Sunne..... 53 mr.
 lub. uppe hefft, to enem [w]edderkope vor 200 lub. mr. peninghe,
 dar ick Anders en de ghudere schal mede .....nde wis
 maken van aller ansprake enes jeweliken myt alleme rechte
 unde gherichte, so de selighe Claweß Loweßen van Inghewart
 Claweßes [seligher] dechtisße frigest pleghen [to] brukende,
 nictes nicht buten to beschedende sunder der 80 mr. haluen
 jarliker uppkome, de unße gnedighe hersschopp sick hefft be-
 holden vame herde der vrigen [g]udere halue, wes den uppe de
 vorschreuen ghudere gherekent is, scholen de ghenen, de se
 bruken, dar alle jare affgeuen bauen ere rechte plicht, alße ..
 ick Anders erbenomet ghudes touorsichtes unde umme sunder-
 gher innicheyt, de ick hebbe to s. Peter houetheren der döm-
 kerken to Sleswick, der ghuden werke unde gadesdenstes, dat
 dar nacht unde dach schuth ime dome, unde der [er]benome-
 den heren bedes willen Clawes Lowißen, Inghewarth unde Sißel
 ere dochter ick unde myne kindere moghen delafftich werden,
 hebbe ick en de ghudere so vele willigher ghund unde den kopp
 darna anghesettet, des de vorbenomenen heren my unde mynen
 kinderen de ghudere hebben wedder gheghund tho bewanende
 unde tho brukende alße lansten daraff tho donde, anders nicht,
 unde scholen dar en alle jare affgeuen 8 lub. mr. peninghe
 uppe Martens dach to Sleswick. Weret, dat de betalinghe nicht
 en scheghe »edder ok bouen hore to wreuel sich nicht straffen
 laten unde sich tome besten holden«, moghen de heren sodane
 ghud, dar de uppe wanende, vordôn unde vorfesten .....
 w[i]llen vorhoghen, vorsyden, wo id eme beqwemest is. Ick
 schal deme heren praweste unde cappittel de ghudere vorschoten
 uppe Ker herde dinck, wan ick dar tho gheesschet werde, unde
 my nicht eghens edder friges darane beholden mer, so vor ghe-
 roret is. Alle desse articule laue ick Anders Calligesson deme
 heren praweste unde capittelle tho holdende myt mynen mede-
 loueren, unde wy Cristiern Jessen, Herke unde [N]iße Anderßen
 brodere Anderssons louen deme heren praweste unde deme
 capittelle myt Anderße wol tho holdende. Unße inghesegel myt
 deme inghesegel Anderßes; unde tho merer sekereheyte, dat vor

uns borghermesteren unde radmannen der stad Sleswick rades-
wise vorgadderth unde in bywesende veler borgher: Grote Tym-
men, Hans Meyneke unde Claw[es] Boddekers unde der vele
mere uppe unßeme radhuse alle desser so is vorhandelt unde
beleuet, hebbe wy umme bede willen Andersßes, ok tho willen
deme capittel unser stad secreth heten henghen vor desßen breff.
Gheuen unde schreuen ame auende des apostele Thome.

Perg. [med 5 Segl]. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 514, 522* (RA).
LDipl. [5976

a) Af Brevets første 2 Linier findes kun dette ene Ord, og de nærmest følgende
Linier er ligeledes meget medtagne.

Dec. 20. Ik Cristiern Jesßen wonachtich to Schardebul vor-
kope unde vorschote heren Enwalde Souenbroder proueste unde
deme cappittel to Sleßwick 4 gudere to Schardebul, de twe hefft
Boo Tammesß vor 200 mr. unde 8 mr., unde renthen alle jare
9 mr. lub.; eyn gud hefft van den veren Hune Ebbesßn vor
100 mr. unde rentet alle jare 4 mr.; darsuluest eyn gud, dat
hefft Jens Petersßn vor 80 mr. lub. unde gheuet alle jar 4 mr.
to renthe; noch de helffte des dorppes, erues unde gudes to
Holsacker ouer de gantze veltmarke, de rentet alle jare 8 mr.,
mit deme haluen gharden to Stadem, unde renthet alle jare 6
mr. lub., den Ludde Anderß hefft vor 100 mr. lub., vor 800
mr. lub., dar ik deme heren proueste unde deme cappittel de
vorscreuen gudere, alße de in Ker herde in [Leck]e und Enghe
kerspel belegghen syn, mit alleme gherichte, so myn selighe grote-
uader Clawes Lowisßn unde de zelighe Inwer Clawesßes myn
grotmoder de gudere vrigest hebben beseten[!]. Schal ok en
desse gudere mit deme vorbenomeden summen entfrogen van
aller ansprake enes jewelken uthghenamen der 80 mr. haluen,
de unße gnedighe herschupp sick hefft beholden na lude den
inwoneren in Ker herde hefft ghegheuen unde bes[egel]t van
der vrigen gudere wegghen, wes desse erbenomede gudere dartho
alduslanghe here hebben toghesecht, scholen de ghenne, de de
gudere besitten . . . . uthtogeuende vorpflichtighet wesen boren[?]
ere rechte plicht. Ok schal ik den heren proueste unde deme
cappittel de gudere vorschoten to dinghe, wan ik darto esschet
werde, unnde ik my in den guderen nicht vrigest beholde, sun-
der de heren vame cappittel moghen se suluest laten [be]sitten
vormiddelst eren denere unnde lansten dorch weme se willen.
Jodoch hebben de erghenomeden heren gheghund my unde
myne . . . . to brukende dat gud to Schardebul, dar ik oppe

wone, in aller wise so vorscreuen is, unde gheuen dar alle jare de hure aff 6 mr. oppe Martens daghe to Sleßwik; weret, dat de hure so nicht worde entrichtet, mogh[en] de heren dat sulue ere gud don, weme se willen. Ok scholen de heren, [wan] ik ..... vorscreuen en unde eren ..... in den vorscreuen gu[deren] so entf....et unde wes ghemaket hebbe, scholen se .....
 ..... myne. zelighe grote[uader] Clawes .....
 ..... frouwe myne grotmoder unde vor myne moder Sissel mit flite to biddende vor erer all[er] selen al.....
 ..... eyn herkament unde delen den manck den domheren unde presteren, wes van renthen mach komen van 40 .....
 ..... summen unde houetstoles der 800 mr., dar desse gudere synt mede ghekoft. Ok schal men se mede benomen ..... ridderen unde gudemannen in deme ummeghanghe des domes, wan men se schal beghaen in deme hoghen kore ok ..... wise der domkerken erbenomet. Alle desße artikele loue ik mit mynen nascreuen medeloueren, unnde Anders ..... wonafftich to Holsacker, Herreke unde Nisße Andersß ghebrodere Andersßes sons louen mit ener sameden hant unghescheden ghelik Cristiern erbenomet unde synen eruen alle desset to holdende. Unße ingheseghele mit deme ingheseghele Cristierns; unde to tuchnisse, dat vor uns borghermesteren u[nde] ..... rade der stad Sleßwick radeswise vorghaddert unde in biwesende veler borghere alße Grote Tymme, Hans Meyneke, Cl..... unde der velemerre oppe unseme raethuse alle desset so is ghehandelt unde beleuet, heb[ben wii umme] bede willen Cristierns, ok to willen deme cappittel unser stad secret [l]aten [he]nghen vor dessen breff. Gheuen unde schreuen to Sleßwick a[me] auende Thome des apostelen.

Medtaget Perg. [med 5 Segl]. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 513, 521* (RA.). LDipl. [5977]

Dec. 29. Jeg Cristiern Matsß a. w. i Følitzsløff har undt og afhændet til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Henrick Meynstrop al den Rettighed, som min Farmoder Fru Marinæ tilfaldt efter Jacob Skæpplites[?] Død, og hun havde »keesdh« Claws Meynstrop til sin Værge i den Sag, og han det opbar paa hendes Vegne. Medb. af flere hæderlige Herrer og gode Mænd Hr. Prior Jep Morthensß i Antw[ors]kow, Jørghen Rwdh i Wedby, Cri-

stofer Jensß i Swenstrop, Powel Henricsß i Tydebergh, Boo Jensß i Kerrop og Knwt Barwitzsß i Swenstrop VV. Datum castro Korsør Thome archiepiscopi Dag.

Perg. [med 7 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). [5978

Uvis Dag. Olluff Mortenssen Landsdommer i Nørrejudland, Nielß Skriffuer Landstinghører og Pouell (Abild)gaard^a Borge-
mester i Wiborg. Aar mcdlxxxix^b (Lør)dag^c efter s. ^d
Dag paa Wiborg Landsting var hæderlig og velbaarne Kvinde
Fru Elne, Erich Christensß Efterleverske, og lod læse et Tings-
vidne af Hing H.s Ting [c: 3448] lydende, at Erich Christensß
gjorde hans Lovhævd paa Wolberg med al hendes Tilliggelse i
Hing H., som er Hestehaffue imellem Groben og med Hoffuer
Mølle og Tørvegrøft i Liøngmoeße og fuld Del i Forte og Fæled
sønden ved Aaen til at dæmme med, item en Gaard ibid. (Tham-
meß), en Gaard i Noue (Bendt), en Gaard ibid. (Jensß Juell), en
øde Gaards Eje vesten ved »hendtze«, en Gaard (Iffuer), en
Gaards Eje norden ved Niß Perß, i Hieagger 8 »bygget« Gaarde
(Per Pouelß; ^e Per Mortensß; Per Clemindßen; Jensß Skødt; Hanß;
Morthen) med alt det øde Gods i forskrevne By, som til Wold-
berg ligger med Rette; en øde Gaards Eje i Lødbech vesten ved
Marchorß Gaard saa bred, som »thoue« Toftestene ^d, med
8 »witterligt aggere foruden gribsiord« i det forskrevne Byggested
og med »witterlig« Enge liggende norden ved forskrevne Bygge-
sted; item Siøgaard, Theyelthofft, Bieregaard, Gueberg, en Gaard
(Nielß Jensßen), en Gaard (Henrich), et Byggested ved Henrichs
Gaard, som Petter Aall i boede, en, Christen Smed i boede, i
Hoffuerbye en Gaard, som Anders i boer, item som Christen
Ged i boer, en Gaard (Jeß Holmb), i Kier en Gaard (Peder Ib-
ßen), en Gaard (Thammisß), som kaldes Nørgaard, en Gaard i
Halebye (Peder Glad), en Gaard ibid. (Peder Olluffßen), et øde
Byggested hos Thammisß Jenssens Gaard, som Eschi Jensßen i
boede; dette Gods »indwordø« Erich Christensßen paa hans
Hustrus Vegne med Riddermændsmænd og »hanß[!] och sielff-
eyer«, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette. Og
spurgte om Retten. Da sagde vi saa for Rette efter forskrevne
Brevs Lydelse bør forskrevne Lovhævd ved Magt at blive og
Erich Christensßen Hustru og deres Børn forskrevne Gods at
beholde, saa længe forskrevne Lovhævd rygges med Biskop og
bedste uvildige »byggemend« efter Loven. Sig. nostra.

[A. Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl.
Saml. Fol. 1508, Læg 6. — [Ab. Udtog med Aar 1486 anført i kongelig

Stadfæstelse 1487 Dag?) **Aba.** Afskr. fra 17. Aarh. efter **Ab:** Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 8 Nr. 11. — [**Ac** og] **Aca.** Udtog med Aar 1486 se 1691, [**Ab** og] **Aba.** — Anført med Aar 1486: *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 13* og Ny kgl. Saml. 4to 763 f S. 13. [5979]

a) Saaledes **Aba;** **Aa:** Nygaard. b) Aaret angives i **Aba** og **Aca** som 1486; Dagen maa i saa Fald falde før Sept. 2, se *W. Christensen, Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 705.* c) Saaledes **Aba;** **Aa:** Søndag. d) Aaben Plads i **Aa.** e) Her er oversprunget 2 Gaarde, se 3448.

Dag? »Ett anditt tingswitne aff for^{ne} Lunde herritzting wnder datum mcdlxxxvi, lydende, at herritzfogden hagne funditt Henrick Jenssens breffue aff Nordrup wedt magt, som hand hagne paa then greßgang oc skoffskyffthe offuer Harßing grundt och indtill Halßundt, indtill ßuo lenghe hans breff bleff døtt meltt etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1545 Juli 12 (Sønd. efter Knudt Konges Dag) mellem Hans Morthensß i Nordrup paa sin Faders og egne Vegne og Hans Bangh i Bogenße; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 14 a. [5980]

— »Ett gamelt sognewitne aff Synderop kyrckegaardth wnder Gudz aar mdlxxxvi[!], lydende, att xii dannemendh hagne witnetth, att Niels Persß och Christiern Nielsß bynder wdi Synderop kendes thennom aldrig at haffue noger enmercki wti Synderop marck, anthen Møgelhøgs wanning eller noghen andhen endell, førre endth Per Bunde och hans metarffuinge thale therpaa och wilde haffue ßamme jordth tiill theres endell, och att noger mandtt ey haffuer hagdt ther endell, thi thet er gribß jordh etc.«

[Orig. Las Viffertssøn Vifferts Arkiv?] Udtog se 5579. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 25 b. [5981]

— »Ett tingswitne aff Jeling ßytzell ting wnder datum mcdlxxxvi, lydende, att viii mendt hagne witnet, att the aldrig hagne hørtt eller spurtt, att ßamme gaardt^a hagne weritt loglig lagboden ther tiill tinge eller och skøtt ther inden tyngde ephther logen, sammeledes att Jes Kollemorthen hagne iii ßambfelds ting giffuet last oc kiere paa frue Anne Sckrams børns wegne, att ßamme gaardt wor icke loglig lagboden tiill tinge eller skøtt ephther logen etc.«

[Orig. Peder Sckrams Enkes Arkiv.] Udtog se 5134. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 115 a. [5982]

a) ∴ den i 5134 omtalte.

— »En gammell lagheffdsbreff wnder datum mcdlxxxvi, lydende, att her Loduigh Nilsß rither hagne induordtt met lagheffdt och ßin kønßeedtt tree gaarde wti Wiiff met halffempte otting jorde offer aldt marcken, inthet wndertagitt, och ett enmercke, som kallis Basßis lycke, som ii aff for^{ne} gaarde ere bygtt wppaa etc.«

[Orig. Ludvig Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1549 Febr. 21 (Torsd. efter Juliane Dag) mellem Iuer Krabbe paa den ene Side og Axell Nilsß til Palsgaardt og vore og Kronens Bønder og Tjenere i Wiiff paa den anden Side; Axell Nilsß fremlægger

nærværende Brev; Bønderne i Wiiff fremlægger Brev af 1500 Dag? og en udateret Lovhævd. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 219 III b. [5983

Dag? ›Ett skiftebreff emellom Anders Nelsß rider aff Aßdall och Per Rud aff Vonßerup under datum mcdlxxxvi, lydende, att Per Rud och hans arffuinge skulle haffue och beholle till euindeligh ege ald hans dell effther fader och moder uti Siellandt y Alleste herrit y Ling ðogen, som er Eskilstrup, som er xviii ð grot, item Hans Trolsßs gaardt som [!] iii ð och Per Krage, giffuer och iii ð och i ð och xx uti Hans Volsßs gaardt, mett alld for^{ne} gaardes och godzis rette tillegelse etc.◀

[Orig. Peder Ruds Arkiv.] Udtog se 3554. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 234 a. [5984

— ›Ett obit beseglit skødebreff, som Chresten Kaaß aff waben hadde wdtgiffuit under datum mcdlxxxvi, lydende, at handtt hadde soldtt, skøt oc affhendtt fra sigh och sine arffuinge och till Laß Rostrup oc hanß arffuinge ii hanß gaarde ligende uti Borup wti Torup sogen wti Findtz herrit, then ene gaardt Laß Esbernsß ibor oc skyller fem byskiper roug, i skeppe smør, høns, goß, skoffuogen och skoffsuin, nar olden er till; then anden gaardt Jep Ster ibor och skyller aarlig fem byskiper rouff, en skeppe smør, høns, gaaß, skoffuogen och skouffsuin, nar olden er, mett alle for^{ne} gaardes och gods is rette tillegelse, dog mett saa skell och wilckor, att Laß Rostrup skall self indløse for^{ne} ii gaarde oc godtz wti Borup, som Oluff Munck wti Kliettrup i pant hadde aff Christen Kaaß for ottesindtiuffe marck wti pendinge och mønt, som hanß opne breff ythermere indeholr och wduißer etc.◀

[Beseglet Orig. Laurids Rostrups Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Apr. 5 (Torsd. efter quasi modo geniti Søndag) mellem Jørgen Rostrup til Sølitzskouffgaardtt og Nels Lange til Kiergaardtt m. fl.; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 276 a. [5985

— ›Ett pergmenntz breff wnder dattum mcdlxxxvi, lydennde, Barnardus Joensßenn mett sinn hostruis raadtt och sambtycke solde och affhennde tiill Knudtt Rediicke och hanns arffuinge thuo gaarde, enn ligennde i sancti Clementzs sogenn paa Dueberig paa Bonndeholm [!] och enn ligennde i Alle helligenns sogenn, som Jenns Willumßenn ibor, mett saa skell, att hanndt skall sielff løßenn aff Oluff Bage; och wore the thuenne ordtt wti same breff: paa Duebierig schreffuit offuenn fore enn lennie etc.◀

[Perg.] Udtog anført i Rettertingsdom 1559 Aug. 15 (Tirsd. efter Laurentii Dag) mellem Sueder Kiettinge Embedsmand paa Hamershus og Oluff Hannßenn Frimand i Clemenntsker S.; den sidste fremlægger nærværende Brev og et udateret Brev af Jens Robock. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 14 a. [5986

— ›Et schødebreff, som Hans Stubersßn y Willonstrup paa sine eygne oc sin hustru Karinis wegne hadde wdgifuit wnder Guds aar

mcdlxxxvi, lydende, at hun havde skøt og afhent fra sig og sine arffuinge og til hustru Anne y Sckorp for^{ne} Claus Marquortsens farsøster og hendes arffuinghe fierde parthen y then gaard y Haffndrup met sin tilligelse etc.◊

[Orig. Anne Hansdatter Hundermarks Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1543 Jan. 13 (xx^e Dag Jul) mellem Axel Nielsen til Aarsløff og Claus Marquortsen; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 176. [5987

Dag? ›Tuende pergmentz breffue oc et papiirsbreff, thett første et sognewitne aff Torstrup sognesteffne 1486, lydende, at xii mendt havde wontnet, epter som fiire mendt want for thennom, at i lx aar oc mere kunde thennom myndes, thet Muoßegaardt havde werit i presters heffdt ulast for ret kirckens och prestens eyendom oc thend sønder agger wong paa Transbøll marck fra thend diige etc. Thet andit et lagheffdzbreff lydende, at her Cristierns Nielßns fuldmyndig havde induordt met laugheffdt.◊^a

[A. Origg. Thorstrup Kirkes Arkiv.] Aa. Udtog anførte i Udtog af udateret Stadfæstelse af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Niels Glambeck. RA. Rigens Forfølgningebog 1536-43 Bl. 148 b. [5988-89

a) Her ender Aa, der saaledes slet ingen Indholdsangivelse har for det tredie Brev.

— ›Etth skødebreff wdgiffuit tiill Nørliungs herritz ting aar mcdlxxxsexto, lydende, att Anders Jepsßenn y Wamen [m]ett^a hans two sønner havde ther weritt inden ting, skøtt oc aldelis opladh tiill euindelig eyæ oc tiill Jep Liung oc Per Liungh two engiskiffæ, som ligger i Ruikier, oc ther tiill mett skowff tiill tiugæ swin aarlig aar oc kendes thenom fullt wederlag therfore att haffuæ faatt fore for^{næ} engi oc skouff, huilkæ engi oc skowff loglig lagbodenn wor iii ting, føre skøde gick etc.◊

[Orig.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Apr. 24-30 (5. fer. post Georgii) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Mester Jens Hansß Kannik i Wiiborg paa sine og sine Medarvingers Vegne. RA. Rigens Forfølgningebog 1536-43 Bl. 162 b. [5990

a) Forlægget: nett.

— ›Curd von Feldheim Schadeloßbrieff auff 2500 reinsche Gulden pro Hertzog Friedrich. 1486. Hiebey ist dessen Verpflicht zu Dienste Hertzog Friderichs de anno 1494.◊

[Origg. Hertug Frederiks Arkiv.] Udtog anførte i Registr. over Gem. Arch. 1671 XXXVII. 4 (*Falck, Samml. III. 330* under XXXVII. 3 og med Overspringelse af Aaret 1486) og RA. Registr. 1733 XXXVII. 4. — Skadesløsbrevet er formentlig identisk med et, der anføres nedfr. under 1504 Dag? — Jfr. her ovfr. S. 131 efter 4750. [5991

— Lunde Kapitel lejer Anders Winter en Gaard i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ›Fol. 275◊. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 18.* [5992

Dag? Lunde Kapitel lejer Lars Perszon Bælingh en Gaard i Lund.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 276«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 19.* [5993]

— Lunde Kapitel lejer Anders Hemmingh en Gaard i Malmøe.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 278«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 19.* [5994]

— Lunde Kapitel lejer Pedher Stygge Gods i Noosby og Balzby.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 280«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 19.* [5995]

— Lunde Kapitel lejer Øyer Anderson Gaarden Öfwerby i Halland.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 281«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 19.* [5996]

— Lunde Kapitel lejer Nilsz Borger i Malmøe en Gaard sstds.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 282«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 19.* [5997]

— Lunde Kapitel lejer Jöns Baadh en Gaard i Malmøe.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 283«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 20.* [5998]

— Lunde Kapitel lejer Hans Nilszon en Gaard i Lund.
[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »eodem num. et fol.« (»Fol. 283). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 20.* [5999]

— »Anno 1486 hat bischoff Nicolaus Schauff zu Roschild seinen hoff. zu Ralswig genent die probestei mit seiner zugehörung unnd die dörrffer Gnige, Bischopsdorff, Bontop, Putgard unnd alles gutt auff Jaßmund mit aller zugehörung unnd auch allen bischoffsrocken vorlehnet Henrick Normann.«

[Orig. Roskilde Bisps Arkiv.^a] Udtog, attesteret Roschildiæ 1614 Juli 15 af Paullus Petri canonicus Roschildensis, capituli notarius (»quod supra scripta convenient cum originalibus litteris inventis in archivis curiæ episcopalis«): RA. T. K. U. A. Pommern A III, Akter og Dokum. vedr. Rügens Forh. til Roskilde Stift 1431-1651. [6000]

^a) Saaledes Udtoget; Brevet maa altsaa senere være tilbageleveret, med mindre Betegnelsen Original i Udtoget er en Fejl for Kopi.

— »Konning Hansis frihed paa Holbeks bye och olden anno 1486 dat.«

[Orig. Holbæk Bys Arkiv.] Udtog anført i Designation 1643 over Holbæk Bys Arkiv: SLA. Holbæk Raadstuearkiv, Pk. »Gamle Arkiv-designationer 1643-1849«. [6001]

— Kongelig Dom mellem Borgerne i Stege og Bønderne over Møens Land om Borgernes »forthaa och aaredreft« og om Bøndernes Sejlads til og Handel paa Tydsckeland.

[A. Orig. Stege Bys Arkiv. — Aa. Udtog anført i Stadfæstelse 1542 Sept. 28 (Michels Aften) af Kongen, givet Borgerne i Stege.] — Aaa.

Kopi fra 2. Halvdel af 16. Aarh. efter Aa; RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 186 a. Udførligt Udtog herefter: *Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 246.* — Aab. Kopi fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 24 a. [6002

Dag? »1486 udstedte Jes Henrichsen Gardian i Randers Closter et Skiøde til Las Cleynsmed paa Vor Frue Meßes Vegne, som i St. Clemens Kirke daglig holdes, paa et Stykke Jord liggende ved Jep Mogensens Kalgaards Jord. NB. Skiødet begynder saa: A. m. th. t. s. e. h. l. h. v. Per Andersen Byfoget i Randers paa Hr. Axels Vegne. Nota. Disse Bogstaver betyde og indholde den sædvanlig brugte Begyndelsesform: Alle men ther thette see eller høre lesæ helse vi etc. — Stadf.«

[Orig. Randers Clemens Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 272. [6003

— »Noch thouff andre pergamentz breffue, dend ene aff borgemester och raad udi Hamborg, att der samme sted skullde giørris itt forlig emellom borgemester oc raad i Ribe och en ved naffn Thiidmand Suers udi for^{ne} sag^a, och borgemester Iffuer Niellß och Las Pederß haffuer møtt der samme stedt, och icke for^{ne} Thidemand Suers eller nogen paa hans vegne ere møtt. Daterit Hamburg aar 1486.« [Det andet Brev af Aar 1514.]

[A. Orig. Ribe Bys Arkiv.] Aa. Udtog skrevet 1601 og utvivlsomt af Raadmand Thomas Jørgenssøn: Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 77. — Aaa. Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 63. [6004

^a) I Aa (og Aaa) er nærværende Udtog indført umiddelbart efter et Udtog af 5234, og i Margenen er ud for nærværende Udtog skrevet: »Noggen andenn leylighed same Hans van Alefeldz sag och skib anrørendes«.

— Gavebrev af Fru Kirstine Pramsdatther til Vor Frue Lysning i Snedde Kirke.

[Orig. Snøde Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1121.* — Udtog i Snødebogen, formentlig af 1576.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. IV. 435 og 436.* [6005

— »36. Itt perckementz thingsvinde aar 1486 paa 2 Resell kircke boell i Resell bye, som Lauritz Anderß och Poffuell Krestensen iboer.

37. Itt perckementz sandmendentzbreff paa same 2 boell. Aar 1486.«

[Pergg. ?Resen (Skodborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anførte i Hardssysseis Provstis Registratur S. 64. [6006-7

— »No. 9. Et pergaments lawheffid Michel Fuß udi Raby. Daterit anno 1486.«

[Perg. (Straks ell. senere til) Demstrup Godsarkiv; senere til Gesingholm (Løvenholm) Godsarkiv.] Udtog anført i den under 1568 nævnte »Rigtig fortegnelße«: NLA. Løvenholm Godsarkiv, Pk. 24. [6008

— »Jens Baggi Proust og Canic i Viborg, Albret Scheel, Laurs Lunov, Jesper Lunov, Malti Munch, Tyge Spend Vebner og Poul Abildgaard Borgemester i Viborg deres Dom siette Uges Dag, efter Kongen kom i Landet, imellem Otte Henrichsen og hands Medarvinger paa den

eene Side, item Laß Johanß, Joen Vevertßen og Jens Stien og deres Medarvinger paa den anden Side om Linderoms Gods at udleede Sandhed, om fornevnte Gods var kiøbt eller soldt fra fornevnte Otte Hendrichßens Forældre og til Bischof Svend, og om Jens Pederßen Terskytt siden havde kiøbt det igien, da skulde det være ved hands Arvinger; saa fandtes begge Parters Breve imod hinanden og dog ingen Kiøbebreve, Ejendomsbreve, Pantebreve, Skifte eller Afkaldsbreve; saa efter Biskop Nielßes og fleeres Raad Sagen nogen Tid opsatt til St. Clemens Dag. Da møtte Joen Vevertßen og Jens Stien og ikke Las Johanßen uden paa hands Vegne hands Søsters Søn Torløf, som dog ey vilde gaae i Rettergang med de andre; saa blev dog Joen Vevertsen forligt med Hr. Jens Madsen paa hands Daatters Børns Vegne og Otte Hendrichßen paa sin og sine Arvingers Vegne, saa Joen udlagde dem Jordegods til Betalning efter deres Nøye og Villie baade i Venßyßel og i Himerßyßel for ald den Fellig, som Her Jens Madßen og Otte Hendrichßen kunde være tilfalden med Joen Vevertßen udi Otte Lunovs Gods, som er Linderum og Linderoms Gods, og for 42 R Kost og Tæring; og de andre Dom overgangen saaledes: efterdi Las Johanß og Jens Stien ikke fremviisfer Kiøbebreve, Pante, Skifte eller Afkaldsbreve, at de er eller var til, da skal indføres paa begge Sider efter Loven, hvis som forekommet^a er af Otte Lunovs Gods; da tage enhver i sin Lod, ligesom det er got, eller og frie det ind igien. Det er Sententzen. Dat. 1486. No. 13. ◀

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 18 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark 1. [6009

a) Det andet Udtog: forkommet.

Dag? »Kong Hansis Dom paa Kiøbenhavns Slott imellem Las Johanßen paa egen og Jens Stiens Vegne, Niels Eskildßen paa Joen Vevertßens Vegne paa den ene Side og Otte Hendrichßen paa sin egen og Medarvingers Vegne paa den anden Side, overværendes Erkebisp Jens Brostrup af Lund, Carl af Ottenße, Niels Glob af Viborg, Eiler af Aarhus og Hartvig af Ribe Bisper, Niels Skave i Roskild electus, Hr. Strange Nielßen Hofmester, Hr. Erik Otteßen, Hr. Johan Oxe, Hr. Lodvig Nielßen, Hr. Axel Laugeßen, Hr. Hendrich Meynstrup Landsdommer i Sielland, Hr. Anders Jochumßen, Hr. Benedict Bilde, Hr. Poul Laxmand, Hr. Erich Aageßøn, Hr. Eggert Krummedige med flere belangende Otte Hendrichßen sagde, at hand og sine Medarvinger havde Arve i Linderumsgaard med Las Johanßen og hands Medarvinger. Dertil sagde Las Johanßen Ney, thi Otte Hendrichßens Forældre i forige Tid havde skiødet deres Arve bort til Børlum Bispedømme, og det kiøbte Jens Pederßen Terskytte med Hr. Vendelboes Hielp af Bisp Svend igien, som var Bisp i Børlum. Saa dømte Kongen Sagen ind paa Frender Eed og Kiøn, paa Niels Eskildßen og Las Johanßens Side nævnedes Proust Herlov i Nors, Olev Pederßen, Mogens Pederßen, Niels Krabbe, Las Vivertsen og Mogens Mogenßen, paa Otte Hendrichßens Side Hr. Anders Nielßen af Asdahl, Las Lunov, Hans Baggi, Hr. Jens Baggi, Albret Scheel og Jesper Lunov; disse 12 som Frender skulde randsage, om forⁿ Gods

var soldt af Otte Hendrichs's Forældre til Bisp Svend i Børlum, og om Jens Pederßen Terskytte siden købte det igien af Bisp Svend, eller hver at føre ind igien ved Navn i Kiøn, og hvad som af Otte Lunovs Gods de haver, det bør ind at komme, indtil saa længe Retten er paakiendt. Sub sigillo, test. Effuert Grubbe etc. Dat. 1486.«

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 19 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark m. [6010]

Dag? Breve til Iver Axelssøn fra Kong Hans og andre hans Venner i Danmarck«.

[Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv (hvis Hvitfelds Kilde paa dette Sted overhovedet er Breve).] Udtog: *Hvitfeld VI. 68, Fol. 989 L. 1 f. n.* [6011

— »16. [Et] skiødebref paa Lindtholt, Dagerup och Røgginge i Hallindt ligendes. Dateridt 1486.«

[Orig.] Udtog anført i Fortegnelse 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i »Helliggiestes« af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Bille til Valden annammede: RA. Privatark., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18. [6012

Uden Dag. Ick Peter Ucke und Uckens sone knape geue und verscötte umme de leve Gades vor my und myne arven, vor myne vaders sele, broder, süster sele eyn toft myt acker und wysk in deme dorppe Tumbell in dat norden twyschen Jeppe Erboe und Knut Anderßen, de toft lepet[?] up Mogelmoße acker und wysche auer dat ganße norder Tumbell velt belegen, to buwynge und nüttyckeyt der helligen kercken und s. Dyonyso toe Velstede. Wererth aver, dat sodane tofft gebuwet worde, so hebbe ick my darane beholden de vorbyddinge und anderß nycht. Und ick Peter Ucke wyl sodane toft vry vor alle anespracke, gestlyck und weltlyck, also ydt weßen hefft in myne grotevaders und vaders tydt. Ock schall de kerchhere edder kerckswerer myt deme kaspel nene macht hebben sodane gudt tho versetten, vorkopen edder verschöten. Ick hebbe heten dem erbaren und duchtigen heren Otte Holck, Eryck Schwayy und Marqvart von Quale ere ingesegell myt myne ingesegell hengen vor deßen breve. Schreven und gegeben nha der bort Crysty 1486.

[Orig. Felsted Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.; nyere Paaskrift: »Dette gamle Brev^a er reddet fra Gaarden Grøngrøfts Arkiv, dengang dette, der beroede i et gammelt Skab paa Loftet, ved Bachmans Fallit-auktion splittedes for alle Vinde og gik tilgrunde. Sveirup i April 1900 er dette skrevet. Jørgen Iversen.« ^bAf Rentier Jørgen Iversen, Sveirup i Sønderjylland, 1920 foræret til Rigsarkivet.^b RA. MS. Blandede Saml. vedr. Slesvigs Topografi. — Afskr. efter Afskriften: LDipl. [6013

a) Hermed menes øjensynlig selve den bevarede Afskrift og ikke Originalen. b—b) Dettes Gævebog; jfr. *Meddel. om Rigsarkivet for 1916-1920 S. 47.*

Uden Dag. Udtog: *Hofman, Fundationer V. 184.* Se 1677.

— Nævnt: *Veje Amts Aarbøger 1906 S. 201.* Er 5205.

— Ufuldstændig trykt: *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 417; Reg. *7872.* Er 5851.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 164 L. 1-11* (Jan. 3; med Liste *S. 162 L. 26-163 L. 27, 164 L. 26* (ell. 29)-*165 L. 4* (Jan. 9; med Liste *S. 165 L. 5-11, 164 L. 12-18* (Jan. 16; med Liste *S. 163 L. 28-34, 164 L. 19-20* (Jan. 16), *165 L. 12-166 L. 9* (ikke længere; urigtigt i *Reg. *7828*) (Jan. 31). — Esrom: *Cod. Esrom. 200* (Juni 24). — Æbelholt: *SRD. VI. 193* (Juni 15). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 84* (Sept. 11; *ÆA. III. 186, 94 Nr. 150* (dette i Brevbogen ufuldstændige og udaterede Brev er mulig = Brevet af 1486 i *ÆA. III. 185 Æ. 5; jfr. 891*). — Løgum: se 5902.

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 20*; se ogsaa 5827, 5972. Hald: *ÆA. V. 81?* Lundenæs: *ÆA. III. 242, 248.* Silkeborg: *ÆA. V. 73* (jfr. under Aarhus Bisp Aar 1465). — Lunde Ærkebisp: *ÆA. IV. 355*; se ogsaa 5931. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 346* (Marts 12 ell. 24), *309* (Marts 22), *322* (Maj 7), *252* (Juni 24 ell. Juli 1), *256* (Aug. 12), *258* (Aug. 12), *306* (Sept. 20), *309* (Okt. 16), *308* (Okt. 24-30), *308* (Okt. 30), *310* (Okt. 30), *254* (Dec. 6), *257* (Dec. 23), *334* (uvis Dag), *218, (295* se Aar 1487), *325*; se ogsaa 5938. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 34* (Jan. 9), *6* (Febr. 28), *80* (Marts 9), *76* (Marts 16), *17* (Apr. 17), *23* (Apr. 24), *5* (Maj 3), *34* (Maj 13), *90* (Juli 13 ell. 20), *82* (Juli 27), *27* (Aug. 15), *10* (Sept. 2), *83* (Sept. 27), *80* (Okt. 26), *33* (Dec. 6), *142* (ell. Aar 1480), *143, 165, 165* (Aar 1531; = *V. 118* med Aar 1486), *165* (= *V. 117*), *165* (= *V. 117*), *166* (= *V. 117*), *166*. — Ribe Kapitel: se 5830, 5839, 5841, 5916, 5944-45, 5974-75. — Slesvig Kapitel: se 5893, 5976-77. — Tommerup: se 5869. — Antvorskov: *ÆA. IV. 71, 72, 198, 205, 239, 240, 243, 247, 247, 250, 257, 260*. — Skovkloster: *SRD. IV. 356, 357, 357, 365, 393, 401, 401*. — Maribo: *ÆA. III. 261, 293, 299*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 630* (775). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 28*. — Alling: *ÆA. II. 170, 175, 177* (*E. 21*)?, *177* (*E. 22*). — Dueholm: *ÆA. III. 181, 193, 194, 202*; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 104* (Aug. 21). — Gudum: *ÆA. III. 210, 211*. — Mariager: *ÆA. V. 677* (Apr. 2?), *700, 704, 704, 704*. — Vestervig: *ÆA. III. 138, 138, 138, 139, 139, 139, 140, 155, 155*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 386*. — Vor: *ÆA. I. 199, 207, 214, 215*. — Ø: *ÆA. III. 119, 120, 125*. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 330* (Jan. 31; = *ÆA. I. 167*), *330* (Marts 21; = *ÆA. I. 167*). *ÆA. I. 167, 167, 168* (*A. 45*), *168* (*A. 47*; galt Aar; 1386?), *168* (*A. 48*), *220, 221, 254, 257*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1083* (Juli 26?), *859* (*R. 12*)?, *1076, 1077, 1120*; se ogsaa 5862, 6005. — *Eline Gøyes Jordebog 98* (Jan. 17)?, *205* (Jan. 17), *153* (Febr. 1), *313* (Febr. 11), *101* (Febr. 14), *137* (Febr. 19), *176* (Marts 1), *131* (Marts 6), *150* (Marts 6), *136* (Marts 19), *168* (Apr. 14), *154* (Apr. 21), *101* (Apr. 27), *129* (Maj 21), *312* (Juni 16), *105* (Juni 22), *261* (Juli 13), *312* (Juli 13), *313* (Juli 13), *313* (Juli 13), *243* (Juli 22), *261* (Juli 31), *313* (Juli 31), *430* (Aug. 2), *115* (Aug. 14), *253* (Sept. 26), *372* (Okt. 2), *209* (Okt. 14), *157* (Okt. 17), *134* (Nov. 1), *431* (Nov. 8), *431* (Nov. 8), *102* (Nov. 16), *431* (Nov. 22), *105* (Nov. 23), *274* (Dec. 4). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 259* (Juli 12 ell. 19), *262, 263*. — *Adel. Brevkister*: se 5910, 5947.

1487.

Jan. 8. Cristiern Jenss Foged paa Bølling H.s Ting, Jeip Grøen i Ryebiergh, Oluff Cristierns i Kongzholm, Cristiern Jepss i Slwmsterop, Jwl Matss, Cristiern Perss i Bregninge, Griis ibid., Thames Barn, Lawi Noo, Cristiern Niels i Algersygh og

Per Knwtß i Tryde. Mand. efter de hellige 3 Kongers Dag, som Snapsting kaldes, paa Bøling H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Mauritz Nielß »aa« Aagard hans fuldmyndige Bud et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Oluff Bendzsøn i Herningh, Cristiern Keldß i Staffningh, Anders Hwid i Abeltorp, Per Knwtß i Læm, Jes Nielß i Wroo, Velatz i Handerop, Cristiern Nielß Hypterop og Nis Lasß i Haleby; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting staa disse Bønder: Cristiern Persß i Syndhershokgh, Knwt i Koodebøøll og Cristiern Jwll i Albeck; de gav Kære paa den Fiskegaard, som Hr. Anders Friis har ladet bygt, og sagde, at de ej kunde besidde deres Gaarde og ej udrede den Skyld til Lwndenes, som de nu giver, om den Fiskegaard blev ved Magt, thi han er dem storlige til Trængsel; og sagde de deres Gaarde op for forskrevne Fiskegaards Skyld, thi at deres Bjærging er paa Aaen og Fiskeriet »alsammen«. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med Rester ell. Spor af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2-3. Utydelige; 4. Bomærke; 5. Utydeligt; 6. Kun Spor. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). (Reg. *7878.) [6014]

Jan. 8? Jens Skreder Tinghører paa Horns H.s Ting, Henrik Friis paa Oddhen, Jens Symenß Præst i Thwersthet, Michel Marqwardsß Sognepræst »at« Hørmstropp Kirke, Las Therbernsß, Therkel Jenß og Ascer Thygsß. Paa Snapsting for os og flere Dannemænd, som fornævnte Ting søgte, fik beskeden Md. Cristiern Swensß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Cristiern Therkelsß, Nis Martenß, Nis Haal, Per Grøn, Marten Jahanß, Andhers Therkelsß, Oleff Jonß og Wigel; hvilke vidnede, at de saa' og hørte den samme Dag paa fornævnte Ting, at Sandemænd i Horns H. kundgjorde, »hwre« de gjorde deres Sandemandstog til Eygaas, først øster fra Howllsighen og saa Howllsighen ned i Aaen og norden ud med Vejen og saa norden ned med en Sig norden til Nødbro wadh og saa der ned i Bækken og Bækken ud til Midtstrømme og saa op ad en »hardh rymmæ« og saa ned ad en Sig vesten til Clepps høff og saa ned i Aaen igen. Alt dette »thøffuethæ« fornævnte Sandemænd og kundgjorde det til ret Markeskel til Eygaas, undtaget nogen Mand der har nogen Rettighed i. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl^a]. Senere til Aarhus Bisps Arkiv (RA.). LDipl. a) T. A. Becker i LDipl. nævner 3 Segl som bevarede. [6015]

Jan. 9. Udt. og Brudst.: *Storgaard Pedersen, Hardsyssel (Ringkjøbing 1904) S. 39; samme, Hardsyssel (Kbhvn 1916) S. 40.* Er 6014.

Jan. 11. Jeg Axell Laursen[!] i Klagsholm R. har »sætt« over et Mageskifte med hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Axell Brahe i Kroegholm R. min Frænde paa min Hustrus Vegne Fru Elline Ollufsdotter, saa at jeg skal have al den Rettighed, som ham tilfalden er paa hans Hustrus Vegne Fru Marrine Tygesdotter, som er en Fjerdedel af den Halvdel i Hallstierne, Halstierne Mølle og i den Skov, som hedder Field og ligger paa Wiffuild Mark, hvilken hun arvede efter hendes Fader Thyge Lunge i Saub[r]oe H. i Nørrjylland. Herimod skal Axell Brahe have 2 mine Gaarde i Tuerren i Beridz S. i Herridste H. i Skaane med en Fæste: 1 Gaard (Jes Andersenn, 1 løde Mk. og 7 Grot), 1 Gaard ibid. (Peder Thusenn, 1 løde Mk. og 7 Grot) og et Fæste, som giver 10 Skill.; item 1 Gaard i Sielsøe i Thryde S. i Ingelsted H., som Peder Jenßenn i boer og giver $\frac{1}{2}$ løde Mk. og Tridie Kirke $\frac{1}{2}$ løde Mk., Kirkens Rettighed uforkrænket; item 1 Gaard i Houffbye i Ernstede H. (Jes Andersenn, $\frac{1}{2}$ løde Mk.); hvilke Gaarde og Gods jeg arvede efter min Fadersøster Fru Johanna Nielsdotter. Thi skøder jeg Hr. Axell Brahe og hans Hustru forskrevne Gods. Medb. af flere gode Mænd Hr. Heyne Meinstrup Landsdommer og Hr. Claus Daae, Moghens Thueßen og Peder Paaske »borgemester« i Nestuid. Datum Gundersløffhollmb fer. 5. post f. trium regum indictione 5.

[^aPerg. med 2 hængende Indsegl; i alle Maader uforfalsket, »dog det af ælde oc wongiemme fantis nogit at were forargit.«^a Axel Pederssøn Brahes Arkiv.] Vidisse 1606 Marts 21 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Brahe til Krogholm. RA. Rigens Forfølgningsbog 1601-7 Bl. 274 a. [6016

a—a) Saaledes Vidissen.

Jan. 17. Reg. *7880. Perg. med [17] Segl: 3. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 5, 7-8, 12-13. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 9. Skjold med Blome-Vaaben; 11. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 15. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben. Dronning Dorotheas, Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. A 2, Dronning Dorothea). *Dipl. Flensborg. I. 660.* [6017

— Ick Jachim Swyn knape hebbe dorch den ersamen Laurens Vissche radtmanne tome Kile sodan 300 mr. ghekrege, alße my myne heren konynggh Johan unde haretoch Ffriderich na lude syner konyngliker gnade breue van eres zeligen heren vaders wegen schuldich syn; unde den suluen breff hebbe ick Laurenße Vissche myt weten myner vrunde auergheantwortet, des he edder, weme he den breff andwordende wert, gheliick

my suluest ghebruken mach, unde trede sulkes breues gans aff, dar nicht mere upp to sakende. Unde wenner sulken breff dorch mynen heren vorbenomet betalet werth, alßdenne qwite ick myne heren aller manynge van der sake wege des breues unde summen der 300 mr. Ik hebbe dussen breff mid dessen naschreuen mynen medeloueren vorseghelt; unde wii Clawes Swyn, Hartoch unde Emeke Wonßfleth⁴ gebrodere Emeke Wonsfletessons lauen to holdende alle desse vorschreuen stücke unde hebbe dussen breff myt unßen ingesegelen heten vorsegelen. Datum tome Kile ame dage Anthonii.

Perg. med [4] Segl: 1. Skjold med Schwin-Vaaben; 4. Skjold med Wohnsfleth-Vaaben. Senere til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). [6018

Jan. 17. Jeg Swen Terbernß af Traneholm V. sælger og skøder til velbyrdige Md. Anders Mwnk af Brvsgardh en min Gaard i Dolmer i Gamle Grindw S. i Nøre H. Dirss med saa Skel, at han skal selv indløse den af hæderlige og velbyrdige Fader Bisp Eyler i Aarss for 400 Mk. i Guld og danske Penge og for 1 libisk Gylden og 1 ongerss Gylden og 2 postelans Gylden, hvilken Gaard Jens Petherß i boer og skylder aarlig 12 Ørte Korn, Rug og Byg, og 2 Skill. Grot rede Penge med andre »bedhæ«, som der plejer af at gaa. Item sælger jeg og skøder til A. M. »hallin diel« af min Skov, som kaldes Brokæ Skov, med sin Grund i Rømsiø S. paa Rømsiø Mark i Nøre H., og skal han, have »hallin dielin« af forskrevne Skov paa den vestre Side i Brochæ Skov. Og kendes jeg mig op at have baaret Fæ og fuldt Værd af A. M. for Gaarden og for forskrevne »hallin diel« af Skoven. Medb. af andre hæderlige, velbyrdige og beskedne Mænd Abbed Pether i Æssenbek Kloster², Ollaff Somer af Gendorp V., Cristiern Blach Borgemester i Randers, Ollaff Petherß Borgemester i Grindw, Jes Hwass i Gierildh, Mates Smedh⁷ i Skerwadh og Ollaff Petherß i Sostrvp. Datum Fandorp 4. fer. ante f. Fabiani et Sebastiani.

Perg. med [8] Segl: [1. a]; 2. G. 786; 3. Bomærke; [5. a]; 6. Utydeligt, Fl 7?; 7. Bomærke; [8. a]. Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [6019
a) Nævnt af N. M. Petersen i LDipl.

Jan. 18. Ludde Andersen pantsætter Lowi Martensen i Lügum Gods. [Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 12. *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 265* (læs: negestkamende *sunder alle hulprede, wor he datt vtlauett*; werett - dordendell, dar Anders - he sodane - loß *wedder* geuen. - donnerdages *vor* Fabian *unde* Sebastian). [6020

Jan. 25. *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 265.* Se 6020.

Jan. 28. *Reg. *7881.* Papir med 4 Segl ell. Rester af Segl paa-trykte forneden: 1-2. Utydelige Rester; 3. Bomærke; 4. Utydeligt. Senere ejet af Danske Selskab (RA. Topogr. Saml. Papir, Horns H. Jyll., Bindslev S.). *Saml. til jydsk Hist. V. 162 = A. Peter Gaardboe, Fortidsminder fra Vendsyssel S. 79.* [6021

Febr. 1. »Burgemestere«, Raad og »menighet almwfæ« i Nykiøping. Efter vor naadige Frues Tilladelse har vi gjort et »maglage« med hæderlig Md. Hr. Jacob Bertilß Præst og Forstander i den Helligaands Gaard i Nykiøping, saa at den Jord, som ligger østen op til den Helligaands Gaard mellem det østre Stræde og det søndre Stræde op til Klosters Gaard, skal blive til evig Tid til den Helligaands Gaard for den Jord, som kaldes Pilegorden, som Hans Skaldre, hvis Sjæl Gud naade, gav til den Helligaands Gaard, som vi skal have igen til evig Tid til Byen med saadant Skel, at Hr. Jacob og hans Efterkommere skal hvert Aar give 15 Skill. til aarlig Skat af forskrevne Jord, som vi har magelagt til den Helligaands Gaard; udkommer de 15 Skill. ej, skal Jorden komme igen til Byen, og Pilegaarden skal komme til den Helligaands Gaard igen, og gives 6 Skill. til Skat, som tilforn afgik. Vort Bys Indsegl. Datum Nykiøping in profesto purificat. Marie.

[Orig. Nykiøbing F. Helligaandshus's Arkiv.] Optaget i Stadfæstelse 1528 Juli 15 ell. 22 (Onsd. efter Margarete Dag) af Frederik I (forseglet med Signetet), givet Mester Laurits Ølmand Forstander, i den Helligaands Gaard i Nykiøping. Perg. med 1 Segl. Nykiøbing F. Helligaandshus's Arkiv; ^a1849 af J. Christian Sidenius i Nykiøbing F. foræret til Hist.-genealog. Ark. ^a(RA.). [6022

^{a-a}) Dettes Journal S. 55.

Febr. 2. *Reg. 4834.* Perg. med [6] Segl: 2. Gxix 3 (*s* **dauit arilfon** (det samme Patronymikon i Originalens Tekst); Qvitzow); 6. Lxv 8. ^aChristiern van Hafns Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv (SvRA. Perg.). *Wieselgren, De la Gardiska Archivet III. 110.* [6023

^a) Aftrykket nævner et 3. Segl (beskadiget) som bevaret.

Febr. 9. Kongen tager »Spitalet« i Lund i sin Beskyttelse og stadfæster dets Privilegier.

[A. Orig. ^amed hængende Segl^a. Lunds Hospitals Arkiv; anført Specifikation, Adskillige Hospitalers Breve Nr. 14.] Aa. Afskr. fra 1662 efter A: Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv, Oluf Baggers Kopibog S. 184. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 20.* — Afskrifter efter Aa: **Aaa.** LDipl.; **Aab.** Linköpings Stiftsbibl., Haandskr. J 49 S. 202. — [Ab. Vidisse 1549 Dec. 4 (Onsd. før Nicolai Dag) af Stii Pors Befalingsmand paa

Lundegaardt m. fl., uden at det siges, til hvem Vidissen gives.] Afskrifter efter Ab: **Ab.** RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 95 b (fra 17. Aarh.); **Abb.** Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 94 b (ligeledes; herefter: LDipl.); **Abc.** Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 208 (fra 18. Aarh.). — Andre Afskrifter: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 24 (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.); sstds., B VIII. 2. 61 (fra 18. Aarh.); Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, X Bl. 49 a (fra c. 1800). [6024

a—a) Saaledes Aa.

Febr. 11. Hanss¹ Konge. Som [Kong] Cristiern vor Herre Fader pantsatte Holger Henrickß vor[t og Kron]ens Gods i Jø[neste]de for 1200 Mk. uafløst i hans og hans Husfrues Tid, saa pantsætter vi nu for Troskab og villig Tjeneste, som Jenss Holgertß os og Riget gjort har og gøre skal, ham vort og Kronens Gods i Jønestede med al kongelige Rettighed for forskrevne 1200 Mk. i danske Penge, som hans Fader Holger Henrickß det tilforn for i Pant havde, at beholde uafløst, saa længe han lever; og naar han død er, skal hans Arvinger beholde forskrevne Gods i Pant, saa længe det afløses dem ved os for forskrevne 1200 Mk. i saadan Mønt, som forskrevet staar. Thi beder vi og byder eder alle Bønder og mene Almue, som ligger til Jønestede, at I herefter være J. H. lydige, og gør og giver ham eders aarlige Landgilde, Skat, Sagefald, Tjeneste og alt andet, som I dertil pligtige er at gøre og give, og ingen anden; og lad det ingenlunde. Forbydende *osv.* Datum in castro nostro Helsingborgensi dnica. septuagesime prima, anno regnorum nostrorum Dacie, Noruegie etc. 4. nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente Dn. Johanne Oxe.

Perg. med 1 Segl: K. 87; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). LDipl. [6025

— Oleff Ovvesß¹ Sognepræst »ad« Wesborg Kirke, Jens Matsß² af Wesborgh R., Mvnk Jensß³ [*ibi*]d., Hans Skriver og Las Matsß. Sønd. før Jvliane Dag paa Wesborgh Kirkegaard fik velbaaren Md. Jyren Krvmphen et Sognevidne af 12 Danne-mænd: Sven Smyd i Wesborgh, Nis Finsß [*ibi*]d., Trovls Nilsß [*ibi*]d., Søvren Nilsß, Anners Hansß, Morten Finsß [*ibi*]d., Per Alsing, Søvren Brvn, Symen Persß [*ibi*]d., Griis, Store Jes Oleffß [*ibi*]d. og Mykel Lavrsß; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Svnkrog ved Hadsvnd er Løstrop rette Tilliggelse, og aldrig »thet« de havde hørt, at Svndkrog har været »almynnig bedh« i 60 Aar og mere, saa længe som nogen Mand kan mindes.

Item vidnede fornævnte Mænd, at dem vitterligt var, at der er Markeskel mellem Svnkrog og Kongens Hærstræde, og den er saa stor, at der kommer aldrig saa mange om Sommeren, »men« Græs er til, alle de, der kommer, har »bed« nok paa den samme Hærstræde. Vidnede og fornævnte Mænd, at Wesborg Mark ligger paa 2 Armbørstskud nær ved den Svndkrod[!], og havde de selv kommet saa jævnlig over Hadsvnd, havde Svndkrog været »almynnig bed«, havde de hørt eller set der nogen »legen« til. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 707* (Oleff Ovvesß); 2. Lv 19 (Munk); 3. Lv 24 (*s niels iønf* (?); Munk); 4. Udslidt. Trudsholm Godsarkiv (RA.).

[6026

Febr. 14? Stronge Galyn³. Jeg vederkendes mig skyldig at være velbyrdig Svend min Farbrodersøn Anders Galyn 100 lub. Mk. danske Penninge, som nu gænge er i Danmark, for hvilken Sum jeg pantsætter ham 2 mine øde Gaarde i Øye i Herristade H. (hver 30 Skpr. Korn til Landgilde og 8 Grot til Skat; og baade Gaardene 1 »tyeie«), og beholde[!] fornævnte Gods med al dets Landgilde, Redsler og Afgift, saa længe det fraløses ham af mig til mit eget Behov og ingen anden. Og skal jeg ej tage nogen Mands Penge at gøre mig »behelpingh« med ham heri, og Løsningsdag skal være paa Johannis bapt. Dag, og da skal det Aars Landgilde følge Hovedsummen. Skal jeg afhænde noget ydermere af mit Gods »entigh« i [Pan]t eller Køb, skal ingen være nærmere end Anders Gallyn for Værd og Penge, og er saa overens vorden med ham, at han skal beholde for et frit Køb lødigh Marks Rente af fornævnte Gods for 100 Mk. Værd og Penge, som en Købmand kan gøre en anden fuldt med, Pd. Korn med sin Penningerate, »theye« og Tilhøring for 20 lødige Mk. Værd og Penge, og [P]ante[pe]ngene skal regnes i Hovedsummen. Findes noget Brev udgivet af mig hos anden Mand, »entigh« Pant eller Køb, paa forskrevne Gods eller noget andet mit Jordegods, gør jeg dem døde efter denne Dag. Item tilpligter jeg mig at hjemle Anders Galyn dette Gods og andet mit Gods, som han nu har eller faar i Værge af mig; om det afvindes ham, tilpligter jeg mig at vederlægge saa godt Gods inden 6 »wgher dagh« næstkommende [og] ham dette Brev [fu]ldt at gøre. Medb. af velbyrdig Mand Mester Jon Kannik i Lundh, Per Langh i Valløse, Hr. Jep Byng, Anders Robertsß⁵, Tve Bagge[e, J]es Fyn »burgemestere« i Lundh. Datum Lundis die Valentii[!] mart.

Perg. med [7] Segl: 3. Lviii 6; 5. Cxli 7 (Grott). Senere (jfr. 1498 Nov. 26) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [6027]

Febr. 14 ell. 15. Gøde Ibsen Herredsfoged i Anst H., Knud Buck i Nagbøll, Peder Jenßen i Geising, Espen Krag *ibid.*, Iver Torckelßen i Aanst og Knud Nielßen *ibid.* Torsd. paa Valentini Dag^a paa fornævnte Ting fik beskeden Dannemand Madz Kieldsen i Siøgaard et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Ebbe Iverßen i Dollerup, Peder Joenßen, Iver Povelßen i Giesten, Ancker Buck i Gamst, Iver Eskildsen i Leirskov, Hans Joenßen, Ebbe Jenßen i Bønstrup og Albret Hanßen *ibid.*; hvilke vidnede, at de paa Anst H.s Ting saa' og hørte [*osv.*, se *Saml. til jydsk Hist. 4. R. IV. 423 indtil:*] Datum ut supra.

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh.: RA. Indl. t. Jydske Miss. 1726 Sept. 27 Nr. 68, Bilag L. — Aaa. Udtog efter Aa uden Dag: Sstds., Bilag M Bl. 6 b. Efter Aaa: *Saml. til jydsk Hist. 4. R. IV. 363.* [6028]

a) Dateringen maa være urigtig, da Valentini Dag (Febr. 14) i 1487 var en Onsdag. Herredets Tingdag var Torsdag.

Febr. 16. Kongens store Privilegium for Malmøge, 1. Del.

A. Perg. med 1 Segl: K. 87 med K. 88 som Kontrasegl; ved Segl-snoren forbundet med 6030. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 22). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 43* = *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 380.* — Aa. Afskr. fra c. 1520: Malmøregistret Bl. 15 a (men her umiddelbart fortsat Bl. 17 a med Privilegiets 2. Del, saaledes at de 2 Dele fremtræder som ét Brev, idet Haandskriftet udelader *Weibulls S. 51 L. 5 f. n.-S. 52 L. 11.* — Afskr. fra Begyndelsen af 17. Aarh. (der paa samme Maade som Aa udelader *Weibulls S. 51 L. 5 f. n.-S. 52 L. 11:*) Kall 4 to 549 Bl. 171 a (det andet Brev begynder Bl. 176 a, Art. lvi). — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 25 a). [6029]

— Kongens store Privilegium for Malmøge, 2. Del.

A. Perg. med 1 Segl, se 6029. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 22). *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 52* = *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 389.* — Aa. Afskr. fra c. 1520: Malmøregistret Bl. 17 a (med Begyndelsen udeladt), se 6029 Aa. — Afskr. fra Begyndelsen af 17. Aarh.: Kall 4 to 549 Bl. 176 a (med Begyndelsen udeladt), se 6029. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 30 a). [6030]

— *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 43* (jfr. 6029).

Afskr., formentlig fra 1607; i Indledningen dog stilet til »wore kiøbsteder« i Stedet for til »wor købsted Malmøge«, og i sin § 18 (svarende til *anf. St. S. 46 L. 11*) med Varianten Hellbinghøer i Stedet for Malmø. Uldall Fol. 11 Bl. 1 a. [6031]

— *Weibull, Dipl. civit. Malmog. I. 52* (jfr. 6030).

Afskr. fra 1607; i Indledningen dog stilet til »wor kiøbstedt« i Stedet for til »wor købstedh Malmøge«, og i Slutningen (*anf. St. S. 56 L. 1 f. n.*) med Udeladelse af Ordene »i Malmøge«. Uldall Fol. 11 Bl. 9 b. [6032]

Febr. 16. »Kong Hans har ellers til Malmø udgivet Privilegier for Kiøbstæderne i Skaane, Halland, Bleggind etc., som bestaar af 52 Art., hvoraf de 25 lyder saaledes. Hvoe forvunden er enten i Ord eller Gierninger at forraade Kongen, Kiøbstæder, Byer eller Slotte, hand lider saadan Rett, som een Forræder bør at lide. De øvrige Art. findes ellers alle i forrestaande Privilegier^a, dog i denne Orden: 13. 14. 15. 16. 75. 76. 74. 83. 78. 79. 80. 81. 82. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 95. 131. 132.«

Udtog med Haand fra 18. Aarh.: AM. Accessoria 10 Bl. 129 a. Er formentlig en lidet nøjagtig Gengivelse af 6029.

a) »: Hans's almindelige Stadsret; jfr. 6033.

— *Reg. 4768** = *7780. Afskrifter: Lunds UB., Haandskr. J 4to 55 Bl. 131 a (fra Slutningen af 16. Aarh.; med Aar 1484; er det Haandskrift, som Rosenvinge trykker efter; det tilhørte dengang ham selv og tidligere W. J. Coyet (*Rosenvinge, Love V S. LI*; jfr. *Schlyter, Corpus juris Sueo-Gotorum antiqui IX S. LXXI*)); Gl. kgl. Saml. 4to 3148 (fra 2. Halvdel af 16. Aarh. ell. c. 1600; er *Rosenvinges* Tekst B; jfr. *Rosenvinge, Love V S. LII*); sstds. 4to 3149 (fra Aar 1586; med Aar 1480; er *Rosenvinges* Tekst C); sstds. 4to 3129 Bl. 165 b (fra c. 1600; med Aar 1484; er *Rosenvinges* Tekst D). Efter disse Haandskrifter: *Rosenvinge, Love V. 522*. — Andre Afskrifter: Kopi indsendt 1648 af Helsingborg By: RA. Danske Kanc. (Bl. 20 b); SvRA. Handelsexpeditionens utredning rörande städernas privilegier 1717, 2. Bd., Kopi 1663 af Helsingborg Bys Privilegier Bl. 65 a; Kopi indsendt 1648 af Malmø By: RA. Danske Kanc. (Bl. 42 a); SLA. Holbæk Bys Papirsbreve 1443-1746 (fra c. 1600); RA. Hist.-genealog. Ark. 4to 3 b Bl. 13 a (fra c. 1600 ell. 1. Halvdel af 17. Aarh.; med Titel Bl. 12 a: »Kong Hansis preuilegier och frii kiøbstedrett offuer alld Danmarck, som bleff første thid wdgifuet och stadfest aff koning Christian den første paa Kiøpenhaffn slott, der mand schreeff Gudtz søns aar 1447; siden forbedret och stadfest aff koning Hans paa Kiøpenhaffn slott, der mand schreeff Gudtz søns aar 1487«); Lunds UB., Haandskr. J 4to 35 Bl. 36 a (fra c. 1600; med lignende Tidsangivelse); Lunds UB., Haandskr. J 4to 59 (fra 16. Aarh.; med lignende Tidsangivelse); Ny kgl. Saml. 4to 1347 Bl. 1 a (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.; med tilsvarende Tidsangivelse); sstds. 4to 1354 (fra c. 1650; med tilsvarende Tidsangivelse); Thott 4to 1990 Bl. 346 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.; med tilsvarende Tidsangivelse); RA. MS. Retsvidenskab, Haandskr. »Thor Degns Artikler« Bl. 38 a (Afskr. fra Aar 1616 af Rasmus Pedersen Thesstrup, Borger i Aarhus) (med tilsvarende Tidsangivelse); RA. MS. Retsvidenskab, Haandskr. »K. Christoffers kiøbenh. Stadsret. K. Hans's alm. Kiøbst. Ret« (formentlig fra Slutningen af 17. Aarh.); RA. MS. Retsvidenskab, Haandskr. »Afskrift af Kong Hans's almindelige Stadsret af 1487^{10/2}« (fra 18. Aarh.); RA. MS. Danmark-Norges alm. Hist., »Privilegien der Stadt Copenhagen, Handfestninger, Reichs-Tägs« »1240«-1665 S. 43 (ell. 1) (fra Slutningen af 17. Aarh.); Gl. kgl. Saml. Fol. 1119 Bl. 260 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); sstds. 4to 3150 (fra c. 1600; Slutningen mangler); sstds. 4to 3151 (fra 16. Aarh.; med Aar 1484); sstds. 4to 3152 (fra c. 1650); sstds. 4to 3153 (fra c. 1700; med Aar 1484); sstds. 4to 3154 Bl. 28 a (formentlig skrevet 1655, hvilket Aarstal findes nederst paa Siden; med Aar

1408), Bl. 76 a (med Aar 1587), Bl. 122 a (med Aar 1587), Bl. 147 a (alle 4 fra 17. Aarh.); sstds. 4to 3155 Bl. 27 a (fra 17. Aarh.; med Aar 1408 og med Notitser (Varianter til Artikeloverskrifterne) hist og her af Peder Hanssøn Resen) og Bl. 62 a (fra 17. Aarh.; med Aar 1587); Ny kgl. Saml. Fol. 361 S. 37 (fra 17. Aarh.; med Aar 1484); sstds. Fol. 376 (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.; med Aar 1488); sstds. Fol. 377 (fra c. 1650; sikkert heretter: sstds. 4to 672 (fra c. 1700 ell. 18. Aarh.)); sstds. Fol. 797 (fra c. 1600; Slutningen mangler); sstds. Fol. 798 (fra 16. Aarh.; med Aar 1480); sstds. Fol. 805 b Bl. ccxix b v. (fra c. 1550); sstds. Fol. 808 (bagi) (fra 17. Aarh.); sstds. 4to 664 (fra 18. Aarh.); sstds. 4to 674 (fra c. 1650); sstds. 4to 1304 Bl. 136 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.); sstds. 4to 1306 b (fra c. 1600; kun Begyndelsen); sstds. 4to 1348 c (fra Aar 1619; med Aar 1447); sstds. 4to 1349 (fra c. 1650; med Aar 1483); sstds. 4to 1350 (fra c. 1650; med Aar 1484); sstds. 4to 1351 (fra c. 1650); sstds. 4to 1352 (fra 18. Aarh.); Thott Fol. 1162 (fra 17. Aarh.); sstds. 4to 1977 S. 490 (fra c. 1550); sstds. 4to 1982 Bl. 199 a (vel fra Frederik II.s Tid); sstds. 4to 1991 Bl. 306 a (fra c. 1600; med Aar 1480); sstds. 4to 2012 (fra c. 1600); sstds. 4to 2089 Bl. 65 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Uldall Fol. 7, Stykket B (o: 2. Pagineing) (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.; med Aar 1484); sstds. Fol. 10 (fra Begyndelsen af 17. Aarh.); sstds. Fol. 11 Bl. 15 a (formentlig fra Aar 1607); sstds. 4to 217 Bl. 183 a (Afskr. fra c. 1571 af »Jacobus Theodorides«); sstds. 4to 253 (fra Aar 1585); sstds. 4to 254 (Afskr. fra Aar 1586 af Claus Schriffuer Foged paa Gaffuenø closter); Kall Fol. 50 Bl. 25 a (fra 18. Aarh.); sstds. Fol. 162 (fra c. 1600); sstds. 4to 548 Bl. 277 a (fra Aar 1608; med Aar 1484); sstds. 4to 551 (fra c. 1600; med Aar 1480); Ledreborgske Haandskriftsaml., Kvart og Oktav 14 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.); sstds. Kvart og Oktav 14 a (fra c. 1650; kun Slutningen); AM. 4to 22 Bl. 221 b (fra c. 1500; Slutningen mangler); sstds. Access. 9 Bl. 136 a (fra c. 1700; med Aar 1484); sstds. Access. 10 Bl. 104 a (fra 18. Aarh.); sstds. Access. 11 Bl. 216 a (fra 2. Halvdel af 16. Aarh.; med Aar 1480); sstds. Access. 14 Bl. 23 a (fra Begyndelsen af 17. Aarh.); Donatio variorum 4to 27 (fra c. 1650 ell. lidt senere; med Aar 1484); sstds. 4to 121, Læg ii (fra c. 1586); sstds. 4to 143 (fra 17. Aarh., vel dets 1. Halvdel); Additam. 4to 451 Bl. 259 a (fra c. 1650); sstds. 4to 529 Bl. 24 b (fra 17. Aarh.); sstds. 4to 530 Bl. 36 b (fra 17. Aarh.; med Aar 1583); sstds. 4to 551 S. 43 (fra 18. Aarh.; Begyndelsen mangler); sstds. 4to 816 Bl. 1 a (fra c. 1650); Sorø Akademis Manuskriptsaml. Nr. 10 S. 17 (fra Aar 1754, attesteret af Helsingørs Raadstueskriver G. J. v. Deurs); Biblioteket paa Valdemars Slot Nr. 8500 (fra 16. Aarh.); Oslo UB., Haandskr. 4to 268 (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Halmstads Stads Privilegiebog S. 62 (fra c. 1664; med Overskrift: »Høybemelte konning Hanses till alle kiøbstæder udi Danmark udgiffne privilegier och stadsrætt, huilchen huerken in originali eller deraff nogen copia er funden paa wor raadstufue, menß efter wdforschning haffuer wores medcollegie och raadmand Hanß Arentsøn^a for oß fremviist en sin in quarto sammenbundne bog, udi huilchen bog fremst udi wii befinde, en copia aff høybete konning Hanses almindelige stadsræt staar indførdt, efter huilchen bog wii nu haffue den her udi denne bog ind-

førtdt ord fra ord, som saaledis er formellende); Malmø Stadsarkiv I. D. I. 2 (»Malmö Stads Privilegiebok Upplagd 1590«) Bl. 22 (fra c. 1590); Lunds UB., Haandskr. J 4 to 3 Bl. 289 a (fra Slutningen af 16. Aarh.; med Aar 1484); sstds., Haandskr. J 4 to 27 Bl. 265 a (fra Slutningen af 16. Aarh.); sstds., Haandskr. J 4 to 33 Bl. 204 a (fra Aar 1598 ell. 1599; med Aar 1427); sstds., Haandskr. J 4 to 58 (fra c. 1800; med Aar 1484); Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 80 Bl. 171 a (fra Slutningen af 16. Aarh.; med Aar 1517); sstds., Haandskr. B 90 a Bl. 126 a (fra Aar 1605); sstds., Haandskr. B 212 Bl. 86 a (fra Begyndelsen af 17. Aarh.; med Aar 1534); sstds., Haandskr. B 215 Bl. 241 a (fra c. 1550); sstds., Haandskr. »Jydsk laugbok Nr. 6« (fra c. 1584); Uppsala UB., Haandskr. H 124 Bl. 159 a (fra Aar 1585); sstds., Haandskr. H 126 a, Læg R (fra 16. Aarh.); sstds., Haandskr. L 39 (fra c. 1650; med Aar 1485). — Udtog: Kopi indsendt 1648 af Køge By: RA. Danske Kanc. (Bl. 23 a); RA. Danske Kanc., Efterretn. om Købstæderne og Amterne, indsendt i Henh. t. Oversekretærens Skrivelse 1743 6. Apr., I Købstæder Nr. 4 (Helsingør); Uldall Fol. 185 Nr. 63 (Udtog med Haand fra 18. Aarh. i »Designation paa de ved Helsingørs Byes Arckiv værende« Privilegier m. m.). — Om Stadsrettens Gyldighed se *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 1 f.; Mackeprang, Dansk købstadstyrelse S. 28 f.; P. J. Jørgensen, Udsigt ov. den danske Retshist., 2. Udg. S. 125 f.; Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 380.* [6033

a) Var Raadmand 1664 Jan. 4, se Halmstads Stads Privilegiebog S. 1.

Febr. 16. Vi Niels Biskop i Wibergh, Jens Knutsß Præst og Prior i Vor Frue Kloster i Aleborgh, Palne Tammesß⁸ Sognepræst i Gundrop, Officialis i Fleskom H., Michel Woghensß Sognepræst til Vor Frue Kirke i Alburgh, Per Scriffuer Foged paa Reffstrop, Lazarus Tammesß og Symon Winter⁷ Raadmænd i Alburgh har siddet over en Forligelse mellem Hr. Jens Hansß Præst, hans Moder Kaye Hansses og hans Søskende paa den ene Side og Hans Andersß paa den anden om Trætte, som dem imellem var for Hus, som de sammen havde, i saa Maade, at Hr. Jens, hans Moder og Søskende har stadfæstet alle de Breve, som Hr. Jens og hans Fader har givet Hans Andersß paa Hus og Gaardsrum, som han i boer, saa at Hans Andersß skal have Hus og Gaardsrum, som forskrevne Breve udviser, undtagen den Bod, som Kaye Hansses i boer. Medb. af Hr. Jens Hanssøn og hans Moder. Datum fer. 6. post f. Valentini.

Perg. med [9] Segl: [1. a]; 2. Lignende G. 716, men ikke dette, saaledes som dér anført; 3. G. 705* (Palne Tammesß); 4-5. Bomærker; 7. Bomærke (≠ *fymon ne...fon*). Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. [6034

a) Nævnt af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4 to, 747 a.

Febr. 22. *Reg. 4835**. [Orig. Roskilde Agnete Kl. Arkiv; a senere til Danske Kancelli a.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin H 935 (jfr.

919). — Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4to 1580 S. 368. *Pontoppidan, Annales II. 689.*

[6035]

a—a) Saaledes Bartholin H 919: »in cancellaria regia Hafniensi«.

Føbr. 22. Jeg Per Stigge¹ af Legwedh skøder og sælger til velbyrdig Md. Hr. Poell Laxman R. 2 mine Gaarde i Bwnckeflodh hos Malmøye i Oxii H. liggende (Mattes og Jes Twesß, »bode« 8^{1/2} Skill. Grot); og kendes jeg mig fuldt Værd derfor op at have baaret, saa at mig vel med nøjes. Afvindes forskrevne Gaarde Hr. Laxman, tilpligter jeg mig 2 saa gode Gaarde at vederlægge med saa megen Rente og saa vel »beleyligh« inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Tønne Palneß² i Anness, Jost Ericksß³ i Slangorp, Per Hansß⁴ Borgemester i Helsingør, Per Lii⁵ i Borsholm. Scriptum Silwitzborgh die Petri in cathedra.

Perg. med 5 Segl: 1. Lviii 12 (Galen); 2. Lxv 36 (Viffert); 3. Exix 18 (Gøye); 4. Fxv 3; 5. Clviii 28. Poul Laxmands Arkiv; ? *Adel. Brevkister S. 177* ell. 185 (RA.). LDipl.

[6036]

— Symen Jenß Foged paa Hinsted H.s Ting, Jens Matß R. til Visborgh, Eylert Yweß i Owgard Præst og Provst i Hinsted H., Twi Perß Præst i Vibestrvp, Tygi Jenß⁵ i Dalsgardh, Mwnc Jenß af Visburg, Lass Bratzse i Refftznæss, Jes Bertilß⁸ i Skowbo VV., Nis Jenß i Nysom, Jes Perß i Stenstrop, Jon Perß i Widdom, Sty Nielsß i Keelstrop, Knwt Perß i Lyngby, Jes Perß *ibid.*, Nis Mortenß i Howthwed, Michil Nielsß¹⁶ i Brønberg og Hans Seriffwer. Torsd. efter dnicam. exurge domine paa Hinsted H.s Ting fik velbyrdige Md. Jørien Krwmpfen af Skyttrop V. et »stockneffninge« af 24 Dannemænd: Tygi Jenß i Dalsgardh, Jes Bertilß i Skowbo VV., Nis Jenß i Nysom, Jes Perß i Steenstrop, Sty Nielsß i Keelstrvp, Nis Mortenß i Howthwed, Morthen i Roald, Lass Jenß *ibid.*, Jes Perß i Lyngby, Knwt Perß *ibid.*, Mates Hardbo i Wraa, Mates Jenß i Wiwæ, Tygi Anderß i Astrop, Andhers Cristernß i Hørby, Nis Perß i Viwæ, Bothil i Tostrop, Oloff Nielsß i Steffnd, Cristern Nielsß i Viwe, Jep Anderß i Hørby, Per Vogenß i Howbro, Las Acerß i Hwarffwe, Seuerin Marquardß i Ærdintrop, Seuerin Sudher i Villie og Michil Nielsß sstds.; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Swndkrogh ved Hadswndh er Lystrop rette Tilliggelse, og aldrig var »almynneligh beed« i 60 Aar og mere, saa længe som nogen Mand kan mindes. Item vidnede forskrevne Danne-mænd, at Hinsted H. og Gerlo H., som Swndkrogh ligger i, »skyll« ikke ad uden et lidet Færgested, og har ofte vandret

derover; havde Swndkrogh været »almynnelig beed«, vel havde de hørt det. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at dem vitterligt er, at Swndkrog ligger østen op til Kongens »almynnelig beed« og Hærstræde, og der er Markeskel imellem fra Fjorden op til Skoven paa den vestre Side ved forskrevne »almynneligh beed« og Hærstræde, er et Dige fra Fjorden og op til Skoven, og er forskrevne »almynneligh beed« og Hærstræde saa særmærket, at hun bliver uforkrænket. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [17] Segl: [1-3.^a]; 4. I Sigilfeltet et Hjerte; 5. Flviii 14 (Seefeld); [6.^a]; 8. D xv 2 (*tes hørby*); 10. Bomærke; 13. Udslidt Brudst.; 16. Bomærke. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [6037

a) Nævnt af N. M. Petersen i LDipl.

C. Febr. 25. »Hic Carolus Ronnouius episcopus item anno 1487 concedit suo cancellario Joanni Hanson canonico Othoniensi eundem vicariatum s. Annæ in Albano diebus carnivalior[um].«

[Orig. Odense Albani Kirkes Arkiv?] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »Episcopi Othonienses« (Nr. 2). [6038
a) ∴ i Odense Albani Kirke, jfr. 5762.

Febr. 26. Tames Tues¹ Birkefoged i Hæresstedh, Hans Hienrick² Sognepræst *ibid.*, Jes Oluff³, Mattes Greffue i Holme og Hans Smedh sstds. Mand. efter Petri Dag ad cathedram til Hæresstedh Birketing fik beskedne Svende Per Mats⁴ og Hans Mats⁵ i Holme et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Anders Jens⁶, Nis Andhers⁷, Staffindh Mats⁸, Per Gislingh, Hans Pers⁹, Nis Jeips¹⁰, Jes Greffue og Mates Jens¹¹; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at beskeden Md. Nis Lindh paa fornævnte Ting skødte med Træ og Tørv efter Landsloven til Per Mats¹² og Hans Mats¹³ al sin Del og Arv, som ham tilfalder og har[!] i den Bondegaard i Holme, som Mattes Greffue nu paa boer, og kendte Nis Lindh sig at have oppebaaret fuldt Værd for fornævnte Del, og var fornævnte Del lovlig lovbuden til Tinge. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 570* (Hans Hienrick¹⁴; Aaret dér urigtig angivet); 3-4. Bomærker. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6039

Marts I. *Reg.* *7883. Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. Københavns Lav). *Kbhvns Dipl. I. 222* = *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 756* og *Hans. UB. XI. 65*. [6040

— Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Phyn. For os paa vort Retterting har været velbæren Md. og strenge Ridder

Hr. Bent Bille vor Mand og Raad og budt sig i Rette mod de vore Lovdagsbreve, vi givet havde velbaaren Svend Thøme Grim vor Husfrues »hoffuesin« paa en Gaard i Perstrop (Nis Krusæ). Hvilke Lovdagsbreve vi nu igenkalder, saa længe de kommer for os paa vort Retterting med deres Breve, hvis de paa forskrevne Gaard har. Datum Roskildis fer. 5. post f. Mathie ap. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Phioniam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden, og samtidig Paaskrift: »rev[ocacio]«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl.

[6041

Marts 3. Per Braski i Skeldrop den Dag Tinghører paa Othenshil H.s Ting, Vogen Jenß i Nør Othenshill, Per Acerß i Sønder Othenshill, Nis Perß i Bryndom, Nis Fask i Hornom og Anders Keldß i Marieagher. Lörd. efter Matie Dag ap. paa forskrevne Ting adspurgte velbyrdige Md. Jørien Kromppen i Marieager mene Herredsmænd, om nogen havde hørt, at Swndkrogh ved Hadswndh havde været »almynneligh beed« eller ej, og bad Herredsmænd, at de vilde vidne der Sandhed om. Da »wort« der opnævnt 8 Danne[mænd]: Andhers Keldß i Marieager, Per Magenß, Lass Perß i Sønder Othenshill, Andhers Hardbo, Jes Symenß i Alstrop, Morten Michilß i Assens, Per Tøgersß i Sæm og Andhers Perß ibid.; hvilke vidnede, at de aldrig har hørt, at Swndkrogh i Gerlo H. havde været »almyndeligh beed« i nogen Mænds Minde, som længst kan minde, og er der Markeskel østen op mellem Kongens Hærstræde og »almynneligh beeden« og Swndkrogh, og paa den vestre Side ved »almynneligh beeden« og Hærstræde er et Dige fra Fjorden og ret op til Skoven. Item vidnede forskrevne Mænd, at somme var barnefødt af dem i forskrevne Sogne og Herred, som Swndkrog i ligger; aldrig har de hørt, at Swndkrogh har været »almynneligh beed«. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.).

[6042

Marts 7. *Reg. *7885.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 275; Missiver I. 89.*

[6043

Marts II. Hans Konge¹. Dnica. reminiscere i Biskopsgaarden i Roskilde paa den søndre Sal, som vi den Dag Retterting »holle«, for os, nærværende Biskop Niels Skaue, Hr. Johan Oxe, Hr. Jo-

han Jeipß vor Kansler vore Mænd og Raad, Doktor Johan »deghen«, Hr. Odde Hansß Provst i Roskilde, Hr. Steen Bille R., Hr. Jens Persß Kannik, Griff af Boreby, Marquard Theghenhuss, Cristoffer Jensß, Jens Krusæ, Oluff Jeipß vore Borgemestre i Roskilde med flere, var velbaaren Md. og strenge Ridder Hr. Bent Bille vor Mand og Raad med tvende Pergamentsbreve hele i Skrift og Indsegl, udgivne af Skame H.s Ting i Phyn, det ene [c: 10], som disse havde beseglet: Anders Huid Herredsfoged i Skame H., Johan Frille R., Johan Brockenhuss Landsdommer i Phyn, Claus Siiker, Jes Hansß, Pether Hard Raadmand i Othens, Jon Tordsß Foged i Skouby H. og Sommer i Pugeholm Aar 1451 Torsd. før Pouels Dag convers., lydende, at Hr. Erick Nielsß med fuld Magt, som Prior Bent af Anduordskou havde gjort ham fuldmægtig med sit aabne beseglede Brev at skøde Hr. Eggert Frille Rædinge Mølle, hvilket Skøde Hr. Erich Nielsß fuldgjorde og skødede Hr. Eggert Frille Rædinge Mølle med Træ og Jord, som det sig burde efter Loven; et andet Brev af samme Ting [c: 5912], som disse havde beseglet: Claus Villatesß Herredsfoged, Poueld Persß i Jerssoræ, Jes Henricß i Skamby, Hans Aggesß i Huellinghe, Anders Petersß i Bordese, Henrich Hansß i Hørop Aar 1486 Torsd. efter Jacobi Dag, lydende, at Hr. Bent Bille havde gjort sin Lovhævd paa Rædinge Mølle, som han var lovlig tilfunden med Tingsdom, som han bevise lod med sine Tinghøringe til forskrevne Ting. Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende alle Hr. Bent Bille paa forskrevne Mølle Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os paa vort Retterting med bedre Bevisning. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Bømærke; 3. Utydeligt. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6044

Marts 16. Hans Konge. Fred. Gertrudis Aften for os paa Raadhuset i Roskilde, nærværende Marquard Tegenhuss, Jens Krusæ og Oluff Jeipß vore Borgemestre i Roskilde, Henningh Jensß vor Byfoged, Jep Finbo, Hans Kortß, Jep Andersß, Morthen og Peder Lille Raadmænd ibid. med flere, var velbaaren Mands og strenge Ridders Bud Hr. Bent Billes vor Mands og Raads med et Pergamentsbrev helt i Skrift og Indsegl, lydende: 1. Række Nr. 5789. Datum ut supra. Sig. nostrum ad causas, teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1419 Juli 9.

[6045

Marts 16. Hans Konge¹. For os paa vort Retterting i Roskilde var velbaaren Mands Bud Hr. Beent Billes af Siøholm R.s, vor Mands og Raads, med et Brev skrevet paa Pergament, som Awæ Perß havde udgivet og beseget med disse til Vidnesbyrd: Mester Hans Vrnæ Domprovst i Othens, Mester Claus Anderß »dæghen« ibid., Gotzkæ Tegenhusæ, Robbert Hordh Borgemester og Jens Mwlæ Raadmand ibid., lydende, at Awæ Pætherß »ken-næ« sig at have solgt og skødet Hr. Beent Billæ i Siøholm en hans Gaard i Stæffuens H. i Frøsløff By (Per Nielß, 2 Korn[!] og 2 Skill. Grot). Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle Hr. Beent Billæ deri Hinder at gøre, til des nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis Fred. Gertrudhs Aften nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Lxxxiv 48 (s *henrif meinstrup*). Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6046

Marts 19. Cristierne Gerlosß¹ Byfoged, Cristierne Symensß Borgemester, Powel Persß³ Sognepræst »at« s. Nicolai Kirke, Jep Jensß, Lawi Nielsß, Niss Jonsß Raadmænd i Warde. Mand. før Benedicti Dag paa Tinge adspurgte Hr. Niels Backensß Kannik i Rybe, om nogen Dannemænd var vitterligt af den Tilliggelse, som hører af Rette til Ysbergh Mølle liggende hos Warde i s. Jeps Sogn, at de vilde sige deres Sandhed derom. Da vidnede 3 gamle Dannemænd Jep Tødsß i Cløwgordh, Per Matsß i Warde og Niss Jensß i Henny S., at de havde hørt af gamle Danne-mænd, og dem og vitterligt var, at i 50 Aar og mere har Ysbergh Mølle haft i Værge ukært fra Kyrkywadh og vester op til den Sten, som ligger ved Stolsbergh, og saa sønder til den »ryggel«, som ligger søndenvesten fra Møllen, og siden lige sønder frem saa længe til Sorrigsygh, som kaldes Ysberghsygh og kommer fra Ysbergh østen imod. Item vidnede Jep Tødsß, at han og hans Fader havde i Fæste i lang Tid af dem, som Møllen hører til af Rette, og af dem, som boede i Møllen, al den Eng, som ligger sønden ved Møllen vesten Bækken og saa langt sønder, som forskrevet staar. Item vidnede Per Matsß, at han havde den Mølle i Fæste i 15 Aar og brugte forskrevne Eng, Mark og Jord, og ingen brugte noget af Møllens Rettighed uden med hans Minde. Item vidnede Niss Jensß, at saa længe han havde Møllen i Fæste, brugte han aldeles, som forskrevet stander, og ingen anden uden med hans Minde. Herpaa fik Hr. N. B. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Jensß, Lawy Nielsß,

Niss Jonsß Raadmænd, Azer Smydh, Per Smyd, Swen Persß, Peder Ankersß og Mates Galle »borgher« i Warde; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at de 3 Dannemænd vidnede, som forskrevet staar, at Møllen hører Vor Frue Kirke til og Kapitel i Rybe. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. Flii 18; 2. Bomærke; 3. G. 943* (Powel Persß); 4. Udslidt; 5. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 398* (RA.). [6047

Marts 19. Seurin Nilß Foged paa Hornum H.s Ting, Jep Bwdiß, Anders Bæk³, Per Thwriß, Seurin Jens i Graffloff, Mates Grersß, Jost i Gwlbæk og Posk i Stæffringh. Mand. før Midfaste paa Hornum H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Wiffærtß et Tingsvidne af 8 Mænd: Jep Budiß, Anderss Bæk, Per Thwriß, Mattes Grersß, Jost i Gwlbæk, Bærtill i Hørsom, Seurin Jens i Graffloff og Posk i Stæffring; hvilke vidnede, at de har aldrig spurgt af deres Forældre, at Hadhersloff Kirke skulde have eller har haft nogen Endelsskov i Torstet S[k]ov^a norden til Sorthmosæ, og ej nogen til Hornum H.s Ting paa Kirkens Vegne i 50 Aar har givet Kære, at fornævnte Kirke skulde have nogen Fællig eller Del i fornævnte S[k]ov^a. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 3. Utydeligt. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [6048
a) Orig.: sloff.

Marts 20. Jeg Per Ingelsß i Sædher har fæstet Halvdelen Rariis gard af velbyrdig Md. Niels Ericss at beholde indtil Morthens Dag næstkommende, og bepligter jeg mig at sætte ham en Mand i forskrevne Gaard, som ham kan fuld Afgift gøre efter Niels Ericss Nøje. Item bepligter jeg mig ej at »forarffue eller forarffue lade« paa, hvis der til ligger, særdeles paa Skove til Ildebrand eller Husbygning uden, som til rette Bolig Behov gøres. Og tilbinder jeg mig at antvorde Niels Ericss forskrevne ^{1/2} Gaard igen med fulde Landgilde »ath« Martini Dag næstkommende. Medb. af velbyrdig Mænd Hr. Erich Agesß² R., Jørien Rwth a. w. Gjort paa Valløff fer. 3. post dnicam. oculi.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke (per ienf.. n); 2. Lxviii 47 (Thott). Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv (i et Læg: »Diverse ikke identificerede Documenter«)). LDipl. [6049

Marts 21. Vidnesbyrd af Jeip Jensß Kantor i Vor Frue Kirke i Køpendehaffn om Omfanget af Bispens Fjerding i Roskilde.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori Bogstavet i mellem 2 femoddede Stjerner. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 359*. [6050

Marts 21. Jeg Knwt Skelmsß i Dueege har gjort Skifte med min Broder Laue Skelmsß i Somersbergh om vort Jordegods i saa Maade, at jeg oplader ham til evindelig Eje efterskrevne Gods: Somersbergh med Gaard og By inden alle 4 Markeskel og de »torpe«, som ligger inden forskrevne Markeskel undtagen 1 Stykke Eng, som ligger ved Rørbek, er givet til Kirken; item 1 Gaard i Kleysinge, som Mikel Pedersß i boede, i Rønberg H. i Sirekøbinge S., 1 Gaard i Flininge (Gudman Persß) i Lydgud H., 1 Gaard i Wadbergh (Gerik) i Randersløff S. i Halland, 1 Gaard i Gryslynge i Wisletoffte S. i Gydinge H., 1 Gaard i Hesselleholte i samme Sogn (Oloff Mogensß og Owret), 2 Gaarde i Hestuide, 1 som kaldes Egesgorde (Bent Nielsß) undtagen 4 Pund Smør deraf, som min Morfader Laue Jensß gav til Grytz Kirke for sin Sjæl, den anden, som Suen Trouelsß i boer, 1 Gaard i Boarp (Suen Brun), 1 Gaard i Wiuerop (Jess Skythe) undtagen den Del, som ligger til Stoby Kirke, 1 Gaard i Gøruers-trop (Tury Persß), 1 Gaard i Tørstebergh i Willend H. undtagen 1 skonske Mk., som Laue Jensß gav syge Folk i Ous »spetale«, 1 Gaard i Fusie (Per Laurisß), 4 Skill. Grot i 1 Bagerhus i Malmø (Tille Bager). Afvindes noget af Godset min Broder, tilbinder jeg mig ham saa godt Gods igen at give inden 6 »wge dagh« derefter. Item lader jeg ham kvit for alt Skifte om Jordegods og Bolpenninge og for alt Krav, ihvad det er. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Erik Agesß i Baulsse, Hr. Axell Brade i Kragholm, Hr. Oloff Gedh i Rysshholm, Hr. Jon Byng i Smedstorp RR., Axel Saxtrop Landsdommer i Skone, Torben Jensß i Skarolth, Jens Paulsß i Bosrep, Esskill Nielsß⁹ i Mølrop og Matis Mortensß¹⁰ i Toarp VV. Givet og skrevet i Landzkrona Benedicti Dag.

Perg. med [10] Segl: 9. M 21; 10. M 61. Lave Skelmssøn Geres Arkiv (Arkivet paa Gaunø). [6051

— Citzilia Mwstesdotter Priorisse i s. Pædhers Kloster i Lundh udlejer 2 Klostret tilhørende Gaarde i s. Jeps Sogn i Lundh til Ihan Oxé og lover Begængelser for ham og hans Slægt.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 106 (nu løst vedliggende). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. VI. 22). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 21.* [6052

— *Reg. *7887.* Perg. med [7] Segl: 1. Hxxxv 3; 2. Gxix 4 (Qvit-zow); 3. Lii 5 (*s her ægel perfon*); 5. Llxviii 13 (Sparre); 6. Cxxvii 4. Claus Ludvigssøn Rosenkrantz's Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 166.* [6053

Marts 24. Jep Nielsß Tingholder paa Wester H.s Ting, Symen Jahansß i Wyghe, Søøl Troelsß Sandemand, Lass Jwlsß i Stawss og Clemen Nielsß i Jandorp. Lörd. før Midfaste var paa fornævnte Ting Hr. Niels Backensß Kannik i Ribe med hans Lovhøringe Morthen Persß i Owtorp og Jesper Persß i Warde, og vidnede paa deres Tro, at de saa' og hørte ved Ysbergh Mølle Onsd. før Midfaste, at Hr. N. B. gjorde Lovhævd paa Kapitlets Vegne i Ribe paa Ysbergh Mølle liggende norden fra Warde i s. Jeps Sogn med al sin Tilliggelse fra Kyrkywadh og vester op til den Sten, som ligger ved Stolsbergh, og saa sønder til den »ryggel«, som ligger søndervester fra Møllen, og siden sønder frem saa længe til Sorrisygh, som kaldes Ysberghsygh og kommer fra Ysbergh østen imod. Dette »inworde« Hr. N. B. til Møllen med hæderlige Præster og gode Dannemænd, som Fogeden og gode Mænd paa fornævnte Ting havde fundet ham til for Rette. Herpaa bad Hr. N. B. om et Tingsvidne, hvilket han fik af 8 Dannemænd: Hans Nielsß i Owtorp S., Per Morthensß i Wyp-torp, Esgi Jensß, Lawy Nielsß i Kerup, Keld Nielsß i Hoghs-trup, Jess Kaa, Niss Lasß Skredder og Søwerin Oghesß i Lwnde; disse vidnede, at Hr. Niels Backensß »høringhe« vidnede, som forskrevet staar. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Udslidt Brudst.; 4. Udslidt. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 398* (RA.). [6054]

— Hr. Jeib Jeibß s. Anthonii Bud, som den Dag sang til Falsløff Kirke. Paa Midfastelørdag paa Falsløff Kirkegaard adspurgte velbyrdig Md. Jwren Krompen mene Sognemænd, om nogen havde hørt, at Swnkrogh ved Hadswnd havde været »almynnigh bed«, at de vilde vidne derom det sandeste, der de vidste. Da »vort« der opnævnt disse Dannemænd: Bws i Assens, Per Nielsß *ibid.*, Morthen Michelsß, Jes Ray, Las Smed i Falsløff, Anders Perß *ibid.*, Claus Bertilß og Jes Persß; hvilke vidnede, at de »halder« havde hørt, at Swndkrogh havde været »almynnigh bed« i Mands Minde, men det »varth« dem vitterligt, at der var og er Markeskel imellem Swndkrogh og »almynnigh bed«. Item vidnede fornævnte Mænd, at Falsløff Sogn ligger næst vesten ved Swndkrogh. Med »voore« Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 1 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [6055]

Marts 28. Henrich Meyensterop R., Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør, Jens Perß Abbed i Ringstede Kloster,

Axel Lawæß R., Heningh Olß paa Rynebecsholm, Cristiern Anderß a. w., Mattes Perß⁶ og Niels Perß⁷ i Horstofftæ. Onsd. efter Vor Frue Dag anunciac. paa Sielandzfare Landsting spurgte velbyrdig Md. Hr. Beyent Billæ R. paa Siøholm sig for, om Tingmænd vitterligt var, til Minde droges eller set eller hørt havde, om han har der til Tinge hvert Aar, siden at Fru Anna af Valløff var der til Tinge og skød paa, at Kong Cristiern var hendes Væрге, Gud deres Sjæle have, kæret paa det Gods, som Hr. Olaff Axelß solgte Hr. Stii Olß, hvilket Gods Jens Olß og Broghæ aatte, og »beddes« derpaa et Stokkevidne. Da tilmælted beskeden Md. Per Anderß i Ortwet og til sig tog Jens Matiß *ibid.*, Jep Jenß i Kolundeburgh, Jens Morthenß i Møreckøffuæ, Per Agæß i Klepeth, Per Drvcken i Ortwet, Jep Moghenß i Nesby, Lassæ Perß i Alende, Jens Moghenß i Raby, Jep Kraffsæ i Wiby, Oluff Jepß i Sandby og Oluff Man af Esterop; disse 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, til Minde droges og set og hørt har, at Hr. B. B. har der til Tinge kæret paa forskrevne Gods, alt siden Fru Anna var der til Tinge og skød paa, at Kong Cristiern var hendes »lawæ wærige«. Cum sig. nostris.

Perg. med [7] Segl: 6-7. Bomærker (7. i Skjold). Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6056]

Marts 29. Reg. *7889. Perg. med 1 Segl: Gxxv 6. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 59* (læs: efterkomende biscooper - testimonium - presentibus - officium). [6057]

Apr. 1. Jeg Fru Elzebe, Gosk Barsbecks Efterleverske, vederkendes mig at have for et »lan« af hæderlige Md. og velbyrdig Erick Stiggæ i Mattrop 1 Gaard og 1 Bol i Geldrop By i min Tid. Naar Gud vil kalde mig, skal Godset igen til Eric Stige uden »alle« Skifte. Dermed giver jeg ham fuld »affkallende« for al min Rettighed, som jeg har i Mattrop eller Mattrops Gods af Søskendeskifte. Medb. af flere velbyrdige Mænd Niels Skram i Stoffgart, Cristern Skram i Wrop, Offæ Skram og Fru Ælne i Walbiergh. Givet i Mattrop paa »kieresøndagh«.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt. Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [6058]

^a) RA. Reg. 60 S. 251.

Apr. 4. Ick Hans Olefsen wonaftich bynnen Husem vor-koepē myt vulborde myner husvrouwen unde myner eruen unde allen der gennen, der my ere vulborth darto behoeff was,

up enen wedderkoop den vörstenderen der gylde Unßer vrouwen in der cappellen bynnen Hußem myn huß unde hoeftē, dat beleege is bynnen Hußem be osten s. Jurgien, Peter Schroder uppet osten unde Hans Houeth uppet westen, vor 15 lub. mr. penninge, de my desse vorstendere vornoegēt hebben uppe sodane voerworde, dat ick edder de egener inwoner desses erues jarlykes uppe paschen vorrenthen schullen vor ene lub. mr. penninge; wes men schade haluen in jenigerleyem rechthe hyrupdēde, de men berekenen konde, schal ick dessen vorstenderen wedder leggen. Ock bekenne ick desset gelt dat erste gelt to weezende an dessem erue, welkeer gelt ick vornoegede Hans. Andersß, deme ick dat hus aff koefte. Ock laue ick desset erue nicht hoeger to vorpandende sunder vulborth desser vorstenderen, ock nicht tho vorkoepende, sunder degenne, de dat koeft, geueuth touorne dessen vorstenderen den houetstoel myt aller nastanden renthe in enem summen edder sodane besegelde breue, de ene vor dessen summen noegaftich synt. Doch hebben desse vorstendere gegunt dessem Hanse, wanneer em geleueith desset gelt uth to koepende, so schal he uppe s. Michgele de lozinge vorkundigen unde uppe den negesten paschen de betalinge to donde; schege de vorkundynge uppe desse tyd, unde de betalinge nicht, so schal des jars de vorkundinge machtlos wesen. Ick hebbe gebeden Payen Tetensen unde Laurentz Smyt, dat se ere ingesegele myt deme mynen hebben hengen heten an dessen breff. Gegeuen unde gescreuen des dages Ambrosy.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke i Skjold; et nu løst vedliggende Segl (Bomærke) er, at dømme efter de faa Bogstaver, der er bevarede af Omskriften, mulig Laurentz Smyt's. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 33). [6059]

Apr. 4. Jeg Swen Terbenß¹ af Traneholm V. vederkendes mig skyldig at være velbyrdige Md. Anders Mwnk af Brvsgardh 50 gode af Guld rinske Gylden, som han mig laant har, for hvilken Sum jeg ham pantsætter 5 »gardess eyæ« paa Bøllrup. Mark^a og 1 Gaard i Hæmet By, som er mit rette Arvegods, som Sti Michelsß i boer og giver hvert Aar til Skyld 5 Ørte Korn, 1 Td. Salt og 1 Skill. Grot rede Penge med andre »bethæ«, Anders Mwnk have forskrevne 5 »garts eyæ« og Gaard for et brugeligt Pant, Skyld aarlig op at bære efter sin Nøje. Naar jeg vil igenløse forskrevne 5 »garts eyæ« og forskrevne Gaard, skal det kundgøre[s] 3 Ting før Midsommer paa Nøre H.s Ting og løses Michels Dag derefter i Brvssgardh. Da skal forskrevne

Skyld, som ej da udkommen er med det Aars Skyld, følge »howeth peninge«. Medb. af andre hæderlige og beskedne Mænd Hr. Jeyp² i Feewegel Provst i Sønder H., Hr. Tyrii i Gierildh, Ollaff Persß⁴ Borgemester i Grindw, Hwass⁵ i Gierildh, Jep Petherß⁶ ibid. og Mates Smedh⁷ i Skerwath. Datum Fandorp die Ambrosii.

Perg. med [7] Segl: 1. Hxl 14 (Udsøn); 2. G. 776* (Jeyp); 4. Bomærke; 5. Fl 7 (*s is was*(?)); 6. I Sigilfeltet en Armbørst; 7. Bomærke. Anders Munk af Brusgaard's Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6060

a) Betegnes i en omtr. samtidig Paaskrift som »v øe bygisted i Bøllerop«.

Apr. 7. Tingsvidne af Rydding H., at 2 Kanniker i Wiborg gjorde Lovhævd paa Gods til deres Kannikedømmer og til Wiborg Domkirke. Perg. [med 4 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg.* S. 83. [6061

— Vi Søster Cirstinæ Jensßdotther Priorisse i s. Agnetes Kloster i Roskyld og alt Konvent sstds. vederkender os i Leje at have ladet en hæderlig og »welborlig« Md. Hr. Johan Oxe streng Ridder i Tordzø, hans Husfru Fru Ingerdh Billesdotter og deres Barn, hvilket længst lever, alt vort Gods i Wdhlære og Swndbylille i begges deres og deres Barns Livsdage med »swo danne forordh«, at Hr. Johan, Fru Ingerdh og deres Barn skal give os aarlig til Landgilde 6 Pd. Korn og 2 Tdr. Havre i vort Kloster inden Kyndelmisse af fornævnte Gods. Bliver dette Landgilde ej »guldet«, skal vi have Fuldmagt igen at tage vort Gods. Naar Hr. Johan, Fru Ingerdh og deres Barn afgangne bliver af denne Verden, skal vort Gods frit igen komme til vort Kloster. Vort Konvents Indsegl¹ med vor Formands Hr. Diric Fryses² R.s Samtykke, som vi der tilbedet har. Datum Roskyldis sabb. palmarum.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 431; 2. Lxxii 41. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. VI. 23). [6062

Apr. 8. Dorothea regina Dn. Carolo Ronnow ecclesie Otthoniensis episcopo. Primum^a ad vacantem de jure et facto ecclesiam parochialem Nothmarck in terra nostra Alsia vestræ diocesis per mortem Dn. Johannis Selicks præsbiteri ultimi possessoris eiusdem nobis juspatronatus competit, et quia Dn. Mathiam Johannis præsbiterum vestræ diocesis propter virtutum eius merita invenimus prosequi[?], ipsum vestræ paternitati ad dictam ecclesiam obtinendam offerimus presentatum, obsecrantes, quatenus

ipsum[!] dictam ecclesiam cum animarum cura ac plenitudine juris canonici conferatis ipsumque ad eam et eius jura institui ac introduci secundum vestrum ordinem facientem[!]. Secretum nostrum presentibus est appensum. Datum in castro nostro Gottorup die palmarum anno millesimo quadringentesimo septimo[!].

[A. ^bOrig. med Dronningens hængende Segl.^b Notmark Kirkes Arkiv; registreret *Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 1* og *ÆA. V. 1131* (begge Steder med Aar 1487).] Aa. Afskr. (ikke fejlfri) fra 16. Aarh.: RA. Glücksburg-Arkivet D 16 (Bl. 5 a). — Ab og Ac. Enslydende tyske Oversættelser fra 16. Aarh. (med Aar 1487), attesterede af Jochim Koster, »von keiserlicher macht offner notarius«: Sstds. og RA. Topogr. Saml. Papir, Als, Notmark S., Notmark. [6063

a) Saaledes Aa; Fejl for: Cum ell. Quoniam. b—b) Saaledes Aa.

Apr. 20. Carolus episcopus Ottoniensis Dn. Mathie Johannis pastori nostræ diocæsis. Tuæ probitatis ac aliarum virtutum merita nos inducunt, ut personam tuam spetiali favore prosequamur. Quapropter ad presentationem Dn. Dorotheæ reginæ ecclesiam parrochiale Nothmarck in Alsia, vacantem per mortem Dn. Johannis Silken ultimi possessoris eiusdem, tibi conferimus teque per annuli nostri traditionem investimus ad eandem, curam animarum et administrationem spiritualium et temporalium tibi in animam tuam committe[n]tes^a. Volumus etiam tibi de omnibus dictæ ecclesiæ justitiis plebanicis integraliter ^bre[sp]onderi] et null[i] alter[i]^b. Dominis sacerdotibus per te requisit[is]^c damus in mandatis, qua[tenus]^d te in dictæ ecclesiæ corporalem possessionem introducant. Secretum nostrum presentibus est appensum. Datum Ottoniæ fer. 7.[!] infra oct. pascæ anno 1507[!].

[A. ^eOrig. med »deß stifts« hængende Segl.^e Notmark Kirkes Arkiv; registreret *Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 2* (med Datum 1487 »feria sextaa infra octauos pasce«) og *ÆA. V. 1131* (med Aar 1487 uden Dag).] Aa. Afskr. (ikke fejlfri) fra 16. Aarh.: RA. Glücksburg-Arkivet D 16 (Bl. 6 a). — Ab og Ac. Enslydende tyske Oversættelser fra 16. Aarh. (med Aar 1487, men urigtig Dag: »sonnabents vor palm«), attesterede af Jochim Koster, »von keyserlicher macht offner notarius«: Sstds. og RA. Topogr. Saml. Papir, Als, Notmark S., Notmark. [6064

a) Aa: commitemus. b—b) Aa: reddere et nullum alterum. c) Aa: requisite. d) Aa: quapropter. e—e) Saaledes Aa.

Apr. 23. Niels Eskelssen af Skaregard mageskifter til Øø Kloster en Gaard i Etsmark og et Bol i Vdherworn for en Gaard i Heselberg og en i Flade.

Perg. [med 8 Segl]. Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 123* (med urigtigt Aar 1507) (RA.). *Dipl. Viberg. S. 84.* [6065

Apr. 24. Jeg Gerloff Morthensß Prior i Øø¹ oplader hæderlig og velbyrdig Md. Mauritz Nielsß »aa« Aagard en Gaard i Wæbnebjerg H. i Skioldropp S., som kaldes Støropp (Nis Matzsß, 3 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør med »andre smaa skatt«), hvilken Gaard jeg i Pant har af velbyrdig Svend Niels Palnsß af Knolde, hvis Sjæl Gud naade, for 40 riins Gylden og 66 lub. Mk. danske Mk. Penge, efterdi som det Pantebrev [c: 5473] indeholder, som derpaa givet er, hvilket Brev jeg oplader M. N. med dette mit Følgrebrev. Og kendes jeg mig derfor aldeles at være fornøjet af M. N. Medb. af gode Mænd Henric Friis² paa Oddhen, Jens Nielsß³ i Browestskog, Thames Jensß⁴ i Weldeshøff, Jost Nielsß⁵ »aa« Jegæbjerg og Per Bildæ⁶ i Wesløsgard VV. Datum in profesto Marci.

Perg. med 6 Segl: 1. G. 660; 2. Lxxiii 90; 3. Exviii 7 (Rotfeld); 4. Flvii 18 (Sehested); 5. Dii 2 (Skovgaard); 6. Fxviii 2. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. — Hertil 5473. [6066

Apr. 28. *Reg. *7892.* Er 1487 Juni 16.

Apr. 30. Vi Clawess Persøn, Jens Perß og Tamess Persøn³, som »webner« ere, stadfæster vor Fader og Moders aabne Brev, som de har givet Prior og Brødre i Prædikebrødrekloster i Ribe paa alt deres rette Arvegods, som de havde i Sseem S. i Hwitling H., som er en øde Gaards Eje i Høøm, som tilligger en Ottings Jord over al Høøm Mark; og kender vi os deri ingen Rettighed at have. Vil fornævnte Prior og Brødre »wdffeste« fornævnte Gods, skal vi være det næst for den Skyld, som der nu af gaar, at bruge, som er 1 Ørte Rug og 1 Høne og 1 Gaas; og »ee meden« fornævnte Skyld redelig udgives, skal ingen Mand det fæste fra os, og ej skal Skylden forhøjes. »Hware« fornævnte Skyld ej udgives i »lawe tiidh«, skal fornævnte Gods fri komme til fornævnte Kloster igen, og Prior og Brødre have Fuldmagt til at fæste det, hvo som dem behager. Sig. nostra cum sig. virr. honorabilium magistri Wilhadi⁴ canonici Ripensis, Erics Lagonis, Ffollerth Lagonis⁶ et Seuerini Torstensøn civis Ripensis. Datum Ripis profesto Philippi et Jacobi.

Perg. med [7] Segl: 3. Lxlvii 6; 4. G. 887; 6. Dxlvi 19 (GlambeK). Ribe Dominikanerkl. Arkiv (RA.). LDipl. [6067

Maj 1. Marthen Marthensøn Tinghører paa Han H.s Ting, Torben Matzen i Klim, Lauist Pedersøn i Kieltrop, Tuort Peersøn i Brouist Sognepræster, Heming Nielsøn, Jens Bonnde, Niels Bonde, Palli Andersøn »webner«, Niels Lauersøn i Thellinge,

Jøs Pallsøn i Beystrup, Pauel Matzen, Peder Røe, Andris Christensøn, Peer Jude i Hiortils, Gunde Ibesøn Bønder, Marthen Due, Clement Bruß, Marthen Falquorsøn, Jep Thigissøn, Peder Tomiissøn, Thige Mickelsøn og Las Schriffuer. In f. Philipi et Jacobi paa Han H.s Ting adspurgte Hr. Gerloff Mortensøn Prior i Øø Menigheden, hvad dem var vitterligt om Hagediub og Hallegaardt, om nogen har der Rettighed i andre end Øekloster, og æskede han der et Herredsvidne paa. Da »wortthe« der udnævnt af alle 4 Fjerdinger i forskrevne Herred disse 80[!] Danne-mænd af de ældste: Jens Palß Kury, Gunde Ibsøn i Bonnerup, Anders Christensøn i Skuoffgaardt, Kield Nielsøn i Øxe, Ib Bonde, Niels Lauersøn, Laffue Peersøn, Niels Bonde, Clemedt Bruß, Per Jude, Marten Due, Pauel Matzen, Per Tuessøn i Beistrup, Laß Ouissøn, Balthzer Madsøn, Tøgir Madß, Kield Suendsøn, Niels Thuordsøn, Mickel Gundersøn, Palli Andersøn, Franciscus Pedersøn, Seffrin Matzen i Hauisle, Marten Falquordtson, Niels Andersøn, Andris Olsønn i Attrup, Las Nielsøn, Jens Matzen i Gøtterup, Jens Pouelsøn i Gundestrup, Andres Buossøn i Beystrup, Anders Peersøn *ibid.*, Per Willatzenn, Jenß Jennsøn i Suenstrup, Jep Ousøn, Olle Heningsøn, Grers Seuernsøn, Simin Jensß, Niels Buossøn i Lørstedt, Marten Peersøn, Niels Christensøn i Eystrup, Ostmand i Suendstrup, Per Terckelsøn, Tomis Berthilsøn i Hausle, Niels Lauhriß i Odde, Madz Matzen i Jernumstii, Mickel Matzen *ibid.*, Per Postel i Jernum, Jesper Dall, Jens Dall, Ogi Pedersøn, Niels Oelsøn, Marthen Pedersøn i Hindelbyrig, Berthe Smedt, Adtzer Pedersøn i Torup, Peder Tomiissøn *ibid.*, Mickel Kieldsøn, Jens Roedt, Andres Lauritzenn i Torsloff, Martenn Pedersøn *ibid.*, Simen Nielsøn i Thelling, Knud Pedersøn, Mickel Olesøn, Andris Skreder i Brouist, Jøs Lauersøn i Lørstedt, Marquordt i Nørgardt, Oue Jonßøn i Suenstrup, Illfar i Torup, Niels Togissøn, Børial Henricksøn, Peder Lauersøn i Sønderstrup, Seffren Pedersøn i Gøttrup, Las Tuord-søn *ibid.*, Peder Strømissøn, Jøs Iffuersøn, Jep Smedt, Per Christensøn, Niels Pedersøn i Klim, Niels Martensøn i Husby og Seuerin Tomiissøn i Trudstrop; hvilke vidnede, at somme af dem mindes i 50 Aar, og somme 60 Aar, og som de længst kunde spørge af deres gamle Forældre, som og saa længe mindes og længere, da har Hagediub og Hallegardt været i Øeklosters rolige Hævd og været frit »enndel« Fiskevand til Øekloster, som Klosters Laasebreve derpaa indeholder, fra Vester Hagediubs Aalegaard og øster ned til Hallegardt, og har aldrig hørt

nogen Mand kendt sig der nogen Rettighed i at have enten til Aalborghus eller nogen anden uden de af Brodschoff, som har deri et Fiskedræt, som kaldes Slogit, og de derpaa har Klosters Breve. Med vore Indsegl. Datum anno, die[!].

[A. Perg.^a Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 124, Z. 104.* — Aa. Optaget i Brev 1574 Aug. 23, se 1499, Aa.] Aaa. Afskr. herefter fra c. 1600 i Papirshæfte, se 1499, Aaa. RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 3 a. — Aaaa. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 4 a. [6068

a) Saaledes Aa.

Maj 4. Hans Konge. Fred. før Johannis Dag ante portam latinam for os paa vort Retterting paa Kopenhaffn Raadhus, nærværende Hr. Erich Otß, Hr. Henrich Meghenstrop RR. vore Mænd og Raad, Hr. Steen Bille R., Ingemer Grubbe, Axel Olß, Jesper Krausæ, Per Steen med flere, var velbaaren Md. Jørghen Krumpen med et Laasebrev udgivet i Kong Valdemars Tid, i Skrift og Indsegl færdigt, saa at det vel kendes, lydende: *1. Række Nr. 1697.* Derefter spurgte Jørghen Krumpen sig for, om det Laasebrev burde at blive ved Magt, og kærede, at ham var stort Hinder og Vold gjort deri, og »huar mode« han skulde det følge. Derom »vart« saa til svaret, at Laasebrevet, som lovlig givet er, bør at blive ved Magt, og Jørgen Krumpen eller hvo rette »arffuinge« er dertil, bør det at nyde, og hvo der har imod gjort eller sig ulovlig bevaret med noget det, som Laasebrevet indeholder, da følge Jørgen Krumpen det efter Loven, om han er der ret Arving til. Sig. nostrum ad causas, teste Johanne Ketilli justiciario nostro. Datum ut supra.

Perg. [med 1 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [6069

Maj 7. Anders Jensß Byfoged i Lundh, Niels Nielsß² Borge-mester, Hans Pethersß³, Jens Lasß⁴ og Swen Trvelsß Raad-mænd sstds. Mand. efter hellig Kors Dag om Vaaren paa Lundhæ Byting skødede beskedne Svende Hans Preen og Clawes Joryansß en deres Gaard liggende her i Lundh i »Wor frvæ sogn litlæ« til Niels Persß Skomaghære beskeden Md.; og kendtes Hans Preen og Clawes Joryansß dem at have opbaaret fuldt for fornævnte Gaard, som dem vel med nøjedes. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 2-5. Bomærker; Paaskrift med lidt yngre Haand: »Ad altare sancte Margarete. In littera e« (senere rettet til: n). Senere til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 140* (SvRA. Perg.). [6070

— In nomine domini amen. Indictione 5., die lune 7. mensis maii, pontificatus Dn. Innocencii pape octavi anno 3 in

ecclesia Roskildensi ante meridiem hora 9. vel quasi in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presencia Dn. Nicolaus Nicolai ecclesie Roskildensis canonicus, habens in manibus quoddam privilegium Dn. Pii pape secundi, non suspectum, quod[!] michi transsumendum tradidit, cuius tenor est talis: 1080. De quibus Dn. Nicolaus sibi a me fieri peciit unum vel plura instrumentum sive instrumenta. Acta fuerunt hec *etc.*, presentibus DDn. Johanne Magni perpetuo vicario ecclesie Roskildensis et Johanne Mathie presbitero Vibergensis dyocesis, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Johannes Bartholomei clericus Roskildensis dyocesis, imperiali auctoritate notarius, quia litterarum presentacioni omnibusque aliis cum prenominitis testibus interfui, hoc instrumentum manu mea scriptum exinde confeci signoque et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke. ^aKøbenhavns Kapitels Arkiv^a; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. [6071
a—a) Jfr. den i *Kbhvns Dipl. IV. 64 L. 1 f.* trykte Paategning.

Maj 8 ell. Sept. 18. 56. Clauß Eckleff u. seine frav Catharina wie auch deren sohn Hanß verkauffen anno 1487 ♂ nach des heyl. creutzes tage an meister Paul zu Morkirchen 3 lansten im kirchspiel Steddorff zu Osterholm vor . . . . dabey seind zeugen gewesen Hanß Berndes und Hanß Palme bürger zu Flensb.◄

[Orig. Maarkær Kl. Arkiv.] Udtog med H. C. Stryks Haand: RA. MS. H. C. Stryk, Saml. vedr. Slesvigs og Holstens Hist. 1. Bd. 1. Paginering S. 132. — Et tilsvarende Udtog findes *Westphalen IV. 3396 = Dipl. Flensborg. I. 662*, men paa disse Steder med Dagen Onsdag efter hellig Kors Dag, der vel er urigtig. — Et andet, noget kortere Udtog (med samme Dag som i det ovfr. aftrykte) findes hos Stryk, anf. Sted, 2. Paginering S. 166 (ligeledes skrevet med Stryks Haand) og (mulig der-efter) i RA. Westphalens Dipl., Kvart. [6072

Maj 9. Reg. *7895. Perg. [med 1 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Adler, Bidrag til Skildring af Byen Ribe 3. Hefte (Ribe Skoleprogram 1847) S. 5* (læs: radhuss neruerende oss - Skaue - Strange Nielsß vor hoffmester, her *Erich Otß*, her Knud Trudß, her - byes tænghe - byes tæng hæ - øde jorde the - testimonium omnium premissorum). [6073

— Hans Konge. Onsd. efter Johannis Dag ante portam latinam for os paa vort Retterting paa Købendehaffn Raadhus i vor egen Nærværelse, nærværende Hr. Jens Brostrop Ærkebiskop i Lundh, Biskop Karl af Fywn, Biskop Nielsß af Roskilde, Biskop Glob af Wigboregh, Biskop Eyler af Aars, Biskop Harthwich af Ribe, Biskop Niels af Børlom, Hr. Stranghi Nielsß

vor Hofmester, Hr. Erich Othsß, Hr. Jahan Oxe, Hr. Knudh Trwdesß, Hr. Axel Lawsß, Hr. Henrich Meynstrop, Hr. Powel Laxman, Hr. Anders Jacobsß, Hr. Benth Bille RR. vore Mænd og Raad med mange flere, kærede velbaaren Kvinde Fru Elne af Wolberigh, at den Tid hun var her i Sielandh for os efter vor Stævning, som Hr. Prithborigh Pothbusk R. tog over hende, lod Niels Jwel opkræve 12 Selvejere og lod gøre Hærstræde over »henne« Mølle-dam, og 4 af de 12 vilde der intet i gøre. Der var saa paasagt, at Fru Elne er det ej pligtig at undgælde, efterdi hun var i lovlig Forfald og i vor Stævning, og »worthe« gjort imod^a Brev, vi Fru Elne givet har. Thi skal disse gode Mænd: Albrithh Skiel, Niels Graff, Erich Eskilsß, Per Grøn, Hans Olsß, Ywer Jensß i Stabby, Lass Nielsß i Tandropp, Jep Hwidh, Cristhen Jeibsß i Slongstropp, Cristhen ^bJensß i Herbere^b, Oluff Cresthensß i Konningsholm og Nis Michelsß i Bircke^c forsamle dem i Biskop Harthwics i Ribe Overværelse og granske, om den Vej er lovlig lagt eller ej eller bør der at være eller noget andet Sted. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

[A. ^dPapir med »rudera« af 1 Segl bagpaa.^d Voldbjærg Godsarkiv; ^dendnu 1801 paa Voldbjærg; »den er forgjæves begjært tilfals«^d.] Aa. Faksimileret Afskr. af P. M. Nødskov, ^eaf denne i 1801 sendt til Rasmus Nyerup^e: LDipl. — Ab. Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, NNN. — Anført med urigtig Dag (»Onsdagen efter St. Hansdag«): *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 13* og Ny kgl. Saml. 4 to 763 f S. 13. [6074

a) Ab tilføjer: vort. b—b) Ab: Nielßen Bierg. c) Ab: Bierebye. d—d) Saaledes Aa. e—e) Saaledes Ny kgl. Saml. 4 to 763 f S. 13.

Maj 9. Udtog: *Vedel Simonsen, Odense II. I. 23; Reg. *7896.* Kilden er intet Brev, men en ukorrekt Gengivelse af et Sted i Kong Hans's Regnskabsbog (trykt *Danske Mag. 4. R. I. 68*).

Maj 9 ell. Sept. 19. *Westphalen IV. 3396 = Dipl. Flensborg. I. 662.* Se 6072.

Maj 12. Hans Konge¹. Lörd. efter Johannis Dag ante portam latinam for os paa vort Retterting paa Købendehaffn Raadhus, nærværende Hr. Knudh Trwdesß, Hr. Henrich Meynstrop, Hr. Powel Laxman RR. vore Mænd og Raad, Hr. Oluff Stigsß, Ingemer Grubbe, Per Steen, Jesper Kragssse, Erich Cresthensß, Hans Andhersß »borgemesthere« i Swinborrigh med flere, var velbyrdig Md. Hr. Benth Bilde R. vor Mand og Raad og velbaaren Svend Thymme Griem vor Husfrues »hoffsindh« [om Trætte], de sammen havde om en Gaard i Perstrop paa Laglandh, som Jes Krwse i boer og Hr. Benth Bilde i Væрге har,

og Thymme Griem havde ladet forfulgt Jes Krwse til Tinge og sagde, den Gaard var hans rette Arv og Fædrene, og havde det fremdeles forfulgt med vore Lovdagsbreve, mod hvilke Hr. Benth Bilde tog Genbrev [3: 6041], og Thymme Griem siden tog vore 6 Ugers Stævning og i Dag mødte for os i Rette efter Stævning. Da i Rette lagde T. G. et Tingsvidne udgivet af Nørre H. i Laglandh Aar 1422, lydende, at velbaaren Kvinde Elsiegh, Anders Griems Efterleverske, kendtes, at hun med sine Børn og Svogre havde siddet over Skifte med Hans Griem, og da »fieldh« i Hans Griems Lod en Gaard i Perstrop, som da Staffen i boede, med flere »gotz«, og sagde, at den Gaard er hans rette Arv og Fædrene og er den samme Gaard, Jes Krwse i boer. Dertil svarede Bente Bilde, at fornævnte Gaard, Jes Krwse i boer, hører ham af Rette til og faaet[1] ham af rette »eyære« og .... Staffen aldrig boede i hans Gaard, Jes Krwse nu i boer ..... vilde svare Thymme Griem, uden han kunde bevise, at Staffen den ..... i den Gaard, Jes Krwse nu i boer, thi at de ..... Da sagde T. G., at det var den samme Gaard, Staffen i boede, som »fieldh« i hans Skifte og Jes Krwse ..... [Da efter Til]tale og Gensvar funde vi saa for Rette, at T. G. skal »dagh« ..... Jes Kr[wse nu] i boer, den Tid han »field« i hans Faders Skifte; kan T. [G. det be]vise, bør Hr. Benth [Bille] at staa T. [G.] for fornævnte Gaard til Rette. Sig. nostrum ad causas. Datum *etc.* teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [6075

Maj 14. Hans Konge¹. Mand. før Erics Dag for os paa Køpenhaffn Raadhus, nærværende Oluff Jeipß vor Borgemester i Roskilde, Arild Vogen og Nis Wetmer Raadmænd i Køpenhaffn med flere, var ærlig og »fornymstigh« Md. Niels Persß, kaldes Scriffuer, Raadmand *ibid.*, skødede hæderlig og forsynlig Md. Hr. Claus Henricß Kannik i Roskilde paa Hr. Birge Jensß Vegne fordem Kannik og »sacristæ« *ibid.* en fuld Søsterdel, som er 1 Pd. Korn med sine »bedæ«, i en Gaard i Herstedæ østræ (Morthen Brun). Item Aar 1486 Tirsd. før Dyonisii Dag i s. Lucii Kirkes Domstol i Roskilde for os, nærværende Hr. Pedher Rebergh Kantor, Mester Hans Myndel, Hr. Esbern og Mester Per Jensß Kanniker *ibid.* med flere, var ærlig og forsynlig Md. Jep Andersß Raadmand i Roskilde a. v. og da

skødede Hr. Oluff Haluegge og forskrevne Hr. Claus, Hr. Birges testamentariis, paa Hr. Birges Vegne en fuld Broderdel, som er 2 Pd. Korn i samme Gaard, saa at forskrevne Gaard giver over alt til aarlig Skyld 3 Pd. Korn, 1 Lam, 1 Gaas og 4 Høns med a[ndre] »bedæ«, at have i alle Maader, som Jep Andersß og Niels Persß Ejendomsbreve [c: 5897, 5896], de Hr. Oluff og Hr. Claus paa fornævnte Gaard givet og beseglet har, indeholder. Hvilket Skøde vi stadfæster, forbydende alle Hr. Oluff og Hr. Claus eller, hvad Alter de forskrevne Gaard tilskikkende vorder for Hr. Birges Sjæl, heri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os paa vort Retterting med bedre Bevisning. Sig. nostrum ad causas, teste Johanne Ketilli justiciario nostro. Datum etc.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere (jfr. 1487 Juli 21) til Roskilde Kapitels Arkiv (Thomæ Cantuariensis Alter) (AM. XLVIII. 3). LDipl. [6076

Maj 15. Hans Konge¹. Tirsd. før Erics Dag for os var velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad og velbaaren Md. Hr. Prebern Potbusk R. om Trætte om Rædinge Mølle, og Hr. B. B. kærede, at Hr. Prebern havde voldelig taget ham hans Mølle fra og uddrevet hans »tienere« af Møllen og opbaaret hans Landgilde og ladet skaaret ham hans Dam ud mod Lov og Skel. Og havde de derom været i Rette for os selv i Phin, og da Hr. Prebern skød paa, at han ej havde sin Bevisning hos sig, og dermed tog vi Sagen ind til os at høre i Rette og satte dem baade for at møde for os selv og vort Raad til dette »mode«. Dertil svarede Hr. Prebern, at han ej havde sin Bevisning hos sig og ej kunde være i Rette, uden ham fundes det for at gøre, og gav dem derom i Rette. Da »vort« der saa paa sagt, at efterdi at de var tilforn i Rette for os og [vi] tog Sagen til os og satte dem Tid for, da er Hr. Prebern pligtig at svare til Rette. Da i Rette lagde Hr. B. B. et Tingsvidne af Skame H.s Ting [c: 10], lydende, at Møllen var Hr. Eggert lovlig skødet til forskrevne Ting af en Antwordskoffs Kloster Broder Hr. Erich Nielß med hans Prioris Bentz Fuldmagtsbrev; item et andet Tingsvidne af samme Ting [c: 9], lydende, at Møllen har været baade øde og bygt i Hr. Jahan Olß Tid, i Hr. Axel Andersß Tid, i Hr. Sten Basses Tid, i Klosters Værg Anduortskoff i 50 Aar og mere; item et Vidissebrev af Phinbo Landsting [c: 1. Række Nr. 7717], lydende, at de hørte et Laasebrev læses til forskrevne Ting, som Hr. Steen Basse havde fulgt Møllen til Laas; item fremlagde Hr. Beint et Tingsvidne [c: 5912],

lydende, at han havde »vorth« Møllen efter Loven, som ham »vorth« forefundet. Derimod lagde Hr. Prebern [et] Tingsvidne og Sognevidne, lydende, at Rædinge Mølle har været i lang Tid g[ive]t Kære paa til Tinge, og at Hr. Eggert Frille skulde ladet »skudet« en hans »aldemoders« Tjener hos hendes . . . . . og ilde saar gjort, for det han gav Kære paa hendes Vegne paa Møllen. Og Hr. Prebern i Rette lagde et Brev, lydende, at Sandemænd havde gjort ret Markeskel midt ad Aaen, som Vandet stod, og . . . . . Markeskel midt, som »vandstedet« var. Om hvilken Sag de gav dem i Rette. Da »vort« saa for Rette paa-sagt, at efterdi Hr. B. B. havde Møllen i sin fri Værge og »vorde« hende med sin Lovhævd, »vort« Møllen tilfunden Hr. B. B. efter hans Breves Lydelse, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning, og skal Hr. Prebern igengive Hr. B. B. sit Landgilde, han har opbaaret af Møllen ulovlig, og bøde sit Faldsmaal, som tilb[ør] efter Loven, inden 6 Uger, efter vi her i Landet igen kommer af denne vor Rejse, for hvad han har ulovlig gjort paa Møllen, som før er rørt. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli iusticiario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 109* (RA.). LDipl. [6077]

Maj 16. *Reg. *7898.* Perg. med 22 Segl: 1. G. 30; 2. G. 178; 3. G. 532; 4. G. 681; 5. G. 740; 6. G. 822; 7. G. 630; 8. G. 510; 9. G. 497; 10. Liv 8 (Bild (Strangesen)); 11. Cxlvii 6; 12. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 13. Exix 15 (≠ *effti monfføn*); 14. Li 8 (Has); 15. Lxxxiv 48; 16. Li 65; 17. Lxxxiv 25 (Brock); 18. Dxii 7; 19. Civ 16 (Bjørn); 20. Lxx 24; 21. Dxxi 10; 22. Gxvi 24 (Gyldenstjerne). Kongens Arkiv (RA. B 2, Hyldinger). *Allen II. 573.*

[6078

— *Reg. *7899.* Perg. med 7 Segl: 1. G. 756; 2. G. 756* (Hermyn Fflemingh); 3. G. 756* (Jens Kyndw); 4. G. 756* (Niels Andersß); 5. G. 756* (Mester Pether); 6. G. 756* (Seueren Michelfß); 7. G. 760 (≠ *pavli ftigovnis p[bi]*). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 59.*

[6079

a) RA. Reg. 60 S. 94.

Maj 18. Kongen dømmer i en Sag mellem Bisp Niels i Roschilde og Dronning Dorothea angaaende, hvorvidt en i Roschilde dræbt Mand er bleven dræbt i Kirkens Fjerdning eller i Kronens Del.

Perg. med 1 Segl: K. 87. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 360.* [6080

Maj 19. Ærkebisp Jens i Lund og 5 Bisper gør vitterligt, at Bisp Niels i Roskilde's Official erklærede, at han ingen Fuldmagt havde haft

til at underkaste sig Granskning af noget Nævn om Kirkens Fjerdning i Roskilde og heller ikke havde gjort det.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 31; 2. G. 532; 3. G. 682; 4. G. 740; 5. G. 822. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 361.* [6081

Maj 20. Wy nascreuen er[uen] Jeppe Danckeleff nameliken Jeppe Jonsß, Nysse Jeppesß, Anders Jeppesß, [Haike Jeppenß] vorkopen unde schoten deme duchtygen Detleff van der Wysch dat gud, dat [wy hebben in Nor]ghusherde in deme kerspel tho Berghem belegen by [Lut]keholm an de bolen an deme gude Nysse Payensß dat druddendel, wor yd [belegen iß, acker] unde wysch, [gresygh] unde weyde, d[röge unde nadt], dar nicht buten bescheyden, vryg vor gestlick unde werdelick unde [vor anspreking alleswemes] vor 30 mr. lub., d[e he unß vor-nögett] hefft an gudeme grauen gelde unde wy dat vor[khert hebben in unser] nutticheyt; wy unde unse eruen eme dat gud [fryg tho w]arende, wenne unde wo vakene Detleff effte syne [eruen unß dartho eschende sin]. Wy [Jeppe Jonsen und Niße] Jeppesß hebbe unse ingesegel myt den ingesegelen [de] dar tho beden hebben [nomlicken] Hune Ebbesß ratman tho Flensborch und Jesse . . . . .sß [wonafftich] . . . . . Geuen unde screuen des sondaghes vocem jucunditatis.

A. Medtaget Perg. [med 4 Segl]; det i Teksten i [ ] satte er suppleret fra Aa. Senere til Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 494* (RA.). LDipl. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 88 b. Udtog: *Westphalen IV. 3131 Nr. 61.* (Reg. 4855.) [6082

Maj 22. Jens Ærkebiskop i Lund. Tirsd. efter Ericis Dag i vor Gaard i Kiøbenhaffn var Hr. Hartuig Biskop i Riibe for os og lod læse et Kong Christoffers, hvis Sjæl Gud naade, Dombrev, som »lydde«: 1. *Række Nr. 7304 B (1443 Jan. 8; dansk Tekst, betydelig afvigende fra Hvitfelds latinske Tekst, men stemmende med Nr. 7304 B, der ligeledes er af Jan. 8).* Hvilket Brev vi stadfæster, bydende alle Riibe »bisschopedomme« Indbyggere og særdeles alle Kirkeværger, at de saadan Tiende rettelig udgiver i trende Maader, Kirken, Bispen og Præsten, saa fremt at I ej vil komme i Kirkens Band. Secretum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum etc.

[Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 37, Cc (Hansborg). [6083

— Hans Konge¹. For os paa vort Retterting var velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad med vort Stadfæstelse-

brev [o: 6046], som vi havde stadfæstet det Skøde, som Awæ Persß »kennes« sig at have solgt og skødet Hr. Bent Bille R. en hans Gaard i Steffuens H. i Frøsløff By, som Per Nielß i boer (2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Hr. Bent Bille den forskrevne Gaard efter hans aabne Brevs Lydelse, forbydende nogen Hr. Bent deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis 3. fer. ante f. Vrbani nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6084

Maj 22. Hans Konge. For os paa vort Retterting var velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad med vort første Dombrev [o: 5740] paa den Gaard i Køge, som Viliom Jensß i boede, hvilken Gaard Viliom Jensß har solgt og skødet Hr. Bent Bille, i Længde og i Bredde fra Anders Tegelslageres Gaard og den Gaard, som Gunner Skredere i boer, paa den nørre Side, og det Hus og Jord, som Mattes Hansß har i Leje af Viliom paa den nørre Side op til den Gaard, som Gunner Skredere i boer; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 2. Sinde Hr. Bent Bille forskrevne Gaard og det forskrevne Hus og Jord, som Mattes Hansß i Leje har, efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen Hr. Benth Bille deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis fer. 3. ante f. Vrbani nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. Endnu overklæbet, utydeligt; 2. Utydeligt, mulig det samme som det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6085

Maj 23. Vi Hans Konge hilser eder alle Prælater, Præster og alle fribaarne Mænd, Kirkeværger, Bønder og menige Almue i Nør og Synderjudland i Riiber Stift, som Tiende plejer at annamme og udgive. Biskop Hartuigh i Riibe har kæret her for os, at han ej kan fange af eder den Del af eders Tiende, som han paa »bisschoppedomes« bør[!] at have, at I ej vil rettelig udgive eders Tiende, som eder burde; han har dog haft her for os Kong Christoffers Brev, i hvilket forskrevne »bischopdome tildømmer thennom« fuld Trediedel af al den Tiende, som med Rette bør at udgives. Thi beder vi og byder eder

alle, at I herefter udgiver eders Tiende, som eder bør efter Guds og den hellige Kirkes Ret, og at I Kirkeværger gør ham god Rede paa den Trediedel, som ham bør at have af forskrevne Tiende. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in navi nostra Gryffuen in Ørsundt vig. ascens. dni. nostro sub secreto presentibus impresso.

[Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 37, Dd (Hansborg). [6086

Maj 23. Axel Jeps^s¹ i Støffringh. Jeg er vel forligt med hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Lawe Brock R. om dette efterskrevne Gods, som han nu i Værgen har og jeg ham derpaa mine aabne beseglede Breve givet har, som er Kardeholm og Nyholm, som er hans rette Køb, item Ryddymarck med 3 Gaarde i Wendzsysell og 1 Gaard i Gelstrop i Hemersysell, som han har gjort mig godt Vederlag for, som mine aabne Breve derpaa indeholder, saa at jeg lader mig vel nøje med, og det Gods, som Fru Kirstine i Wormstrop har til Vederlag i hendes Tid, som jeg har i mit Brevs Lydelse, hvilket Gods jeg kendes mig at have til Vederlæggelse og hans aabne beseglede Brev derpaa har, til saa længe han kan fri mig det Gods igen, som Fru Kirstine har, som mit Brev indeholder. Thi tilstander jeg Hr. L. B. forskrevne Køb og Vederlag for hver Mands Tiltale, som paa kan tale, som hans aabne Breve indeholder paa forskrevne Gods. Tager Hr. L. B. nogen Skade eller Tæring eller har taget over forskrevne Gods, som han har af mig, bepligter jeg mig at holde ham det uden Skade. Findes nogle Breve eller Skrifter andre, end her stander benævnte, siden vi kom i Køb sammen, skal de »alztigest« magtesløse være. Mit Indsegl. Datum Haffnis vig. ascens. dni.

A. Perg. med [2!] Segl: 1. Lxviii 33 (Thott). Gl. Estrup Godsarkiv: *Adel. Brevkister S. 40*; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl. — Aa. Vidisse 1492 Febr. 12. — Ab. Optaget i 1492 Maj 14. [6087

a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Maj 24. Axel Jeps^s¹ af Støffringe. Jeg har solgt og skødet til velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. [Jo]han Oxen min Svoger alt mit Gods, Arv og Ejendom i Skonæ, som jeg arvede efter min Fader Jep Axels^s og han arvede efter sin Fader Axel Jeps^s, som er baade i Søerops Hovedgaard og alt andet Gods i Skonæ, efterdi jeg har ham det tilsagt og bebrevet for mange [Aar] tilforn; dog med saadan . . . . . han skal det selv indløse og »udledæ«, ihvor som helst det i Pant staar efter min F[ad]ers

og »ollæfadhers panthæbreff«. Og kendes jeg mig fornævnte Gods aldrig at have solgt nogen Mand uden ham siden første Tid, mig »fyll« den Arv til. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Axel Brade² R., Axell Saxturp, Vicencius Iwersß, Greers Jepsß⁵, Per Langh⁶ og Trvedh Geedh a. w. Datum Helsingburgh die ascenc. dni.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxviii 34 (Thott); 2. Lii 5 (s *her ægel person*); 5. Lxxxvii 8 (Ulfstand); 6. Fvii 3; 7. Utydeligt Skjold. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [6088]

Maj 28. Tingsvidne af Hornum H., at Prior Knuth i Alborgh Helligaandshus gjorde Lovhævd paa alt Helligaandshusets Gods i Herredet.

Perg. [med 9 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 71.* [6089]

Maj 31. *Reg. *7902.* Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Odense Albani Kirkes Arkiv; ^asenere til Odense Smedelavs Arkiv^a (FLA. Odense Albani Kirkes Arkiv). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. II. 60, jfr. 199* (læs: foreldes - medlxxxvii (rettet hertil S. 199)) = *Nyrop, Gilde- og Lavskraaer II. 190.* [6090]

a—a) Saaledes det første af de anførte Aftryk.

Juni 1. *Reg. 1380* = *7903.* Perg. med 1 Segl: G. 1005* (o: det der nævnte runde Segl). Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). *Westphalen III. 335, 361* (det sidste Aftryk er det bedste; men intet af dem er fejlfrit; begge med urigtigt Aar 1287). [6091]

Juni 12. *Reg. 4837.* [a Orig. med Bulle. a Københavns Kapitels Arkiv.] Optaget i Notarialinstrument 1487 Sept. 14. *Pontoppidan, Annales II. 686; Kbhvns Dipl. IV. 200.* [6092]

a—a) Saaledes Notarialinstrumentet.

Juni 13. Vidne af Roskilde Byting, at Bisp Nielss Skaffue i Roskilde erklærede sin Officials Optræden i Sagen om Kirkens Fjerdning i Roskilde for magtesløs.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Aii 1; 3-4. Bomærker i Skjolde; 5. Bomærke (s *iep monfføn*); 6. Bomærke i Skjold; 7. Hxl 8. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. III. 361.* [6093]

Juni 15. *Reg. *7905.* Perg. med [11] Segl: 1. Lxviii 22 (Thott); 3. G. 682; 4. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 5. Liv 8 (Bild); 6. Lxxxiv 29 (Brock); 7. Exix 15 (s *efftil monfføn*); 8. Dxii 7 (s *pavel lagma*); 11. Fxxxii 15. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 273; Rydberg III. 667.* [6094]

— *Reg. 4838*.* [A. Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Aa. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (uden Datum): Lunds LA., »Danska geneal.

m. m. 3^c Bl. 24 b (Brevet »stod schreffuett i en bog om di Axelsøner slegt«). — **Ab.** Afskr. fra c. 1650 (uden Datum): RA. MS. Sophie Belows og Anne Thotts Slægtbog S. 171. — **Aba.** Afskr., indirekte efter Ab fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 774 S. 168. Afskr. efter den foregaaende: Thott Fol. 1081 S. 91 (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 777 S. 96 og Karen Brahes Bibl. Nr. 1637 S. 96 (efter sidstnævnte: Uldall Fol. 199 S. 119)). — **Ac.** Afskr. fra 17. Aarh. (med Dag: sexta feria infra octav. corporis Christi): Ny kgl. Saml. Fol. 779 Bl. 60 a. — Afskr. fra c. 1700 (med Dag: »feria 8. infra octavam corporis Christi«): SvRA. Peringsköld, Diplomata E 22. — *Hvitfeld VI. 69, Fol. 990 L. 16*; *Hofman, Portraits historiques des hommes illustres de Dannemark II. 61* = *Hofman, Adelsmænd I. 136* (i Aftrykkene med Dag: »feria 8 infra ortanam« (ell. octavam) »corporis Christi«). — Afskr. fra 18. Aarh., øjensynlig efter den franske Udgave af *Hofman*: Thott 4 to 1968 S. 288. [6095]

Juni 15—21. *Hvitfeld VI. 69, Fol. 990 L. 16*; *Reg. 4838**. Er 6095.

Juni 16. *Reg. 3600** = *7892 (med urigtig Dag Apr. 28). Perg. [med 1 Segl]. Kerteminde Kirkes Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Forskellige Breve paa Pergament). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 151* (læs: jomffrv Mariam ock - at jomffrv Marie - aff jomffrv Maria - messen wor - giffwæ[!] - Mates Kudzsen[!] - Clemen Per[!] ock - til for^{de} jomffrv Marie - thette for^{de} gotz - arffwinges - for^{de} tynnistæ - for^{de} alteræ - mcdlxxxvii etc.). [6096]

Juni 20. *Reg. *7906*. Perg. med [7] Segl: 1. Fxl.iii 41. Erik Hvas's Enkes Arkiv (RA.). *Hvass III. 139*. [6097]

Juni 25. *Reg. 4840**. [Orig. Københavns Bys Arkiv.^a] Afskr. fra Aar 1581: Ny kgl. Saml. Fol. 375 b Bl. 74 a. Afskrifter fra omtr. samme Tid som den foregaaende og beslægtede med den: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 4 Bl. 131 a; Bartholin Bd. 27 Bl. 102 a (Afskr. fra 18. Aarh., formentlig herefter: Oslo UB., Haandskr. Fol. 20 Bl. 56 b); Ny kgl. Saml. Fol. 375 a Bl. 108 a (trykt herefter: *Nye Danske Mag. I. 29*). — Afskr. fra Aar 1582: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), Valkendorfs Bog S. 130. — Andre Afskrifter: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 5 Bl. 53 a (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); sstds., Bd. 8 S. 233 (fra Aar 1681); sstds., Bd. 44 (a) S. 48 og 51 (fra 18. Aarh.); Ny kgl. Saml. Fol. 372 I Bl. 30 b og 32 a (ligeledes); sstds. 4 to 662 c (ligeledes); sstds. 4 to 663 (ligeledes); sstds. 4 to 664 (ligeledes); sstds. 4 to 668, Tom. III S. 93 (af Luxdorph); *L. Dipl. Kbhvns Dipl. I. 222*. [6098]

^a) Manglede allerede ifølge Raadstuearkivets Registrant fra 1680'erne (»Bøger« Bd. 18), Skab 1, Skufflade A Nr. 27.

Juni 27. »Herredags-Dom fra Kjøbenhavns Raadstue Onsdagen efter St. Hansdag.«

Nævnt: *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 13* og Ny kgl. Saml. 4 to 763 f S. 13. Er 6074.

Juni 28. *Reg. *7907.* Papir med Spor ell. utydelige Rester af 3 Segl paatrykte forneden. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. V. 20.* [6099]

Juli 2. Ulæseligt Brev, ifølge Paaskriften om en Gaard i Lund. [Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 66. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 23.* — Et andet Udtog lyder: »Domini Petri canonici Lundensis donations breek gifwet till sti. krafftz kyrckia i Lund. Dat. 1487.« SvRA. E 102 a, Sexteru 23, Nr. 87. [6100]

Juli 3. »Borgemestere« og Raad og menige Almue i Landzkrone. Tirsd. efter Vor Frue Dag visitac. skødede beskeden Md. Jacob Gulssmit for os paa vort Raadhus hæderlig og strenge Ridder Hr. Johan Oxe sin Gaard, som han i boede. Item gik Jacob Gulssmit straks af Raadhuset med Hr. Johan Oxe og antvordede ham forskrevne Gaard. Vort Bys¹ Sekret.

Perg. med 1 Segl: Det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 340 gengivne.* Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [6101]

Juli 9. *Reg. *7908.* Perg. [med 8 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 188.* [6102]

— Ærkebisp Jens af Lund fritager Klerke og Præster i Willandt H. og Gers H. for Gæsteri og Tyngte af Embedsmændene paa Aarhus, hvorimod de skal holde Ærkebispens og Fodermarsken sædvanligt Gæsteri.

[Orig. Villands og Gærs Herreders Præsters Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 17. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 23.* [6103]

Juli 10. Jeg Henrik Holsker Borger i Landzkrone har solgt og skødet til hæderlig og strenge Ridder Hr. Jahan Oxe min Gaard i Roskill, som jeg i boede, liggende i s. Laurens Sogn østen næst Jep Grydstøberes Gaard og vesten næst Swen Kanstobers Gaard, og kendes jeg mig at have fuldt opbaaren af Hr. J. O. for Gaarden. Medb. af beskedne Dannemænd Jep Staffensß, Laurens Bentsß Borgemestre i Landzkrone, Jess Nielsß, Per Mikellsß, Hans Lausß og Oloff Biørnsß Raadmænd sstds. Scriptum Landzkrone Kanuti regis.

Perg. [med 7 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Breek pa Lange Henricss gardh i Roskilde«. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [6104]

Juli 12. Borgemestre og Raad i Threleyeborgh udsteder Brev om en Trætte mellem Hans Villemssøn Præst af Roskilde og Henrich Agessøn af Hagløss om en Gaard i Threleborgh, som ligger til s. Katherine Alter i Roskilde Domkirke.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 345* omtalte »nyere Sigil«. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 13). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 24.* [6105

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Juli 17. Lass Ø[r]n Foged paa Aars H.s Ting, Trogels Acersø, Jes Clemetsø, Pouel Tordso, Tøgher Dalso, Crestern Grøn, Palli Dalso og Per Laurensø. Tirsd. efter Ketill[i] Dag paa Aars H.s Ting fik velbyrdig Md. Joen Wiffærtso et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Crestern Grøn, Palli Dalso, Jes Laurensø, Tøgher Dalso, Per Skyt, Nis Thwso, Crestern Mikilso og Pouel Thordsø); hvilke vidnede, at de har aldrig hørt, at nogen har været her paa Hadersløff Kirkes Vegne og givet Kære paa, at hun skulde have nogen Skovdel i Torstet Skov norden til Sorthmoosæ førend nu i Aar. Item vidnede forskrevne 8 Dannemænd, at de aldrig har hørt, at nogen har været paa forskrevne Ting og »kennes« ved nogen Eng ved Torill wadh eller ved nogen Ager i Vesterby Mark til forskrevne Kirke eller givet der Kære paa førend nu i Aar. Sig. nostra. Datum anno ut supra.

Perg. med [5!] Segl: 1. Bomærke. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [6106

Juli 21. Vi Oleff Halffwegge¹ og Clawes Henricksø Kanniker i Roskilde og Hr. Byrge Jensøns, hvis Sjæl Gud naade, Kanniks i Roskilde, testamentarii giver og skøder Gud, Jomfru Marie og Hr. s. Thome Ærkebiskop af Cantelberg til Lov og alle kristne Sjæle og besynderlig Hr. Byrge Jensø Sjæl til Lise, til s. Thome af Cantelberg Alter i s. Lucii Domkirke i Roskilde og samme Alters Ejer og vicarium 1 Gaard i Herstæde østre (Morthen Brwn, 3 Pd. Byg, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns og 1 Td. Havre til »smaaredzle«), hvilken Gaard vi med Hr. Byrges Gods og Penge med Hustru Gwnnils hans Søsterdatters og rette Arvings Samtykke købt og betalt har og fornøjet beskedne Mænd Jep Andersø a. w., Raadmand i Roskilde, som en Broderdel havde i forskrevne Gaard og er 2 Pd. Byg i Skyld, og af[!] Niels Scriffuere Raadmand i Købendehaffn paa sine og sine Børns Vegne og er en Søsterdel i samme Gaard og giver 1 Pd. Byg med »smaaredzle«, som før er rørt, som de Breve [o: 5897, 5896], de os derpaa givet har, indeholder, hvilke Breve vi og til forskrevne Alter antvordet har, i »swo made« at s. Thome Alters vicarius og Ejer skal selv holde eller holde lade hver Tirsdag til evig Tid for samme Alter en Messe af den Helligaand og have en

collectam pro defuncto sacerdote og en collectam de s. Thoma; item skal de hvert Aar lade holde en Begængelse med vigiliis og »sielemesse udi høwekoor« med Kannikerne ved s. Calixti Paves Dags Tid og give dem derfor 2 Skill. Grot. Sig. nostra cum sig. discretorum virr. Johannis Kruse³ et Olaii Jacobi⁴ proconsulum Roskildensium. Datum Roskildis in profesto Marie Magdalene.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 302 (*s olaii iohis pbr*); 3-4. Bomærker i Skjolde. Roskilde Kapitels Arkiv (Thomæ Cantuariensis Alter) (AM. XLVIII. 4). — Hertil 5896-97, 6076. [6107]

Juli 24. »Et thingswinde aff Willandzs herridzsting wdgifuett aar 1487, nogle mend att haffue wondett, att Weiletorp och Wognesøe haffuer ligget till Beckeschouff closter, och Axell Bilde gick laugheffd derpaa met wrette.«

[Orig. Bækkeskov Kl. Arkiv.] Udtog se 2237, Ab. RA. Herredagsdombog 1621 Bl. 132 a. — Et andet Udtog lyder: »Ett klagevinde, abeden aff Beckeschouff haffde giordt offuer Axell Bildes laugheffdt paa Vellethorp, at den iche schulle verre louglic gangen ephther landtzs loug och altiedt haffuer verrit ildet och paakierdt. Datere[t] 1487 thißdagen for s. Jacobi apostell dagh.« Udtog se 2237, Aaa. Haandskr. ejet af Tage Thott Ottesson: Stockholms Kgl. Bibl., Molbeck 32. — Brevet er formentlig kun et andet Eksemplar af 6109. [6108]

— Tingsvidne af Willandzs H., at Wæthletorp og Waghne søø tilhører Beckeskogs Kloster og Hr. Olaff Styghssøn.

Perg. med [4] Segl: 1. Utydeligt; 2. G. 101* (Morten Sognepræst i Fiælkinge). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv, ? *Adel. Brevkister S. 167* ell. 166; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 26.* — Jfr. 6108. [6109]

a) RA. Reg. 60 S. 95.

Juli 25. *Reg. 4857 = *7910.* Perg. med [4] Segl: 1-2, 4. Bomærker. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 7). *Dipl. Flensborg. I. 662.* [6110]

Juli 26. *Reg. *7911. A.* Perg. [med 3 Segl: 2-3.^a] Senere til Slesvig Bisp's Arkiv; *ÆA. V. 492* (RA.). *Dipl. Flensborg. I. 663.* — *Aa.* Afskr.: Svavstedbogen Bl. 55 a. [6111]

a) Nævnte i *Aa.*, der derimod siger, at det 1. Segl manglede.

Juli 28. *Reg. 4842. A.* Perg. med [5!] Segl: 1. Flii 6; 2. G. 78; 3. Lxx 28; [4. Fxlvi 9 (Rosensparre)^a]; 5. Fvii 3 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Kongens Arkiv; *ÆA. V. 29* (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 20.* — *Aa.* Vidisse 1582 Juni 11 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Dreßelbiere til Kastrup, vor Rentemester. RA. Rigens Forfølgningsbog 1575-82 Bl. 237 b. [6112]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Rosensparre.

Juli 28. Præsten Pether Sture giver Faburg Helligaandskloster 5 Gaarde i Lysabel paa Alse mod Gudstjeneste.

Perg. med Notarmærke og [10] Segl: 1. Skjold, hvori en Stør(?); 2. Skjold, hvori en Stør; 3. Skjold, hvori en Stør; 5. Utydeligt Skjold; 6. Bomærke; 7. Utydeligt Skjold; 8-10. Bomærker. Faaborg Helligaandskl. Arkiv; senere (jfr. 1509 Juli 27) til Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sønderjyll.). *Sønderjydske Aarbøger 1897 S. 121 = A. D. Jørgensen, Historiske afhandlinger IV. 481* (Notarialpaategningen, der i Udgaverne, henholdsvis S. 125 og 483, er stærkt forkortet, nævner som Vidner venerabilis discretusque viri Dn. Johannes Grote clericus Bremensis dyocesis, in Vlkebøll et Sønderborg divinatorum rector et Mathias Thordonis proconsul Sønderborgensis; nogle Tekstrettelser til Aftrykket anføres *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 73*). [6113]

Juli 29. Frater Olauus abbas in Sora¹. Noverint universi, magnificum [osv. som 5719 indtil:] dimittimus. Contrasigillum nostrum. Datum in monasterio nostro die Olai.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6114]

Aug. 1. Ærkebisp Jens i Lund gør vitterligt, at Hans Perssøn Borgemester i Lund skødede en Gaard i Landzkrone til Lunde Domkirkes Bygning mod Gudstjeneste.

Perg. med 6(!) Segl: 1. G. 30; 2. G. 74; 3. G. 71* (i Sigilfeltet en Ibskal; s iacobi iacobi); 4. Bomærke (s niels nielsson); 5. Flii 5; 6. Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 28*. [6115]

Aug. 2. Dronning Dorothea beder Fru Elsebe, Olauus Petri's Enke, om at unde sin Søn Skyringø gard.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 83. Oluf Pederssøn Godovs Enkes Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Missiver I. 90*. [6116]

Aug. 5. Vidne om Skøde af en Gaard i Malmøge til et Alter i s. Peders Kirke sstds.

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 67. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 29*. — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 304. [6117]

Aug. 9. Jens Agesøn udvalgt til Domprovst til Lunde Kirke og Laurens Skadelandh Kannik og »kirkeværyæ« til samme Kirke udlejer til Hans Kock Borger i Malmø ½ Lunde Domkirkes Gaard i Malmø.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir sammen med 1487 Sept. 7: Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 30*. [6118]

Aug. 11—17. Reg. 4843* (med urigtig Dag Aug. 17 ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. Udslidt; 3. Bo-

mærke; 4. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 5-8. Bomærker. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 8). *Dipl. Flensborg. I. 664.* [6119]

Aug. 16. Hans Konge. Hr. Erick Ottsøen R. vor Mand og Raad har ladet fornøjet os 15¹/₂ og 20 Mk. og 2 Skill. paa Regnskab af Sagefald i vor Købstad i Randers. Thi lader vi ham kvit for alt Tiltale om forskrevne 35¹/₂ Mk. og 2 Skill. Datum in opido nostro Randrusiensi 5. fer. post assumpt. Marie nostro sub signeto.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 29).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [6120]

a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 17. *Dipl. Flensborg. I. 664; Reg. 4843*.* Er 6119.

Aug. 18. Wigborigh Landsting tildømmer Ribe Kapitel Gods i Ostrup S.

Perg. med 2 Segl: 1. Lxv 25; 2. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 383 (RA.). Matzen, Retshist., Privatret II. 75.* [6121]

— Anders Cristierns^β Landsdommer i Nørjutlandh, Niels Scriffuer Landstingshører, Oleff Friis, Jesper Lwno, Lass Lwno og Andhers Bredh⁶. Lörd. efter Vor Frue Dag assumpt. paa Wiborgh Landsting var velbaaren Md. Lass Vitferts^β hans Lovhævdshøringe Jørien Kromppen og Eggert Westenni; de vidnede, at de i Nøddenes saa' og hørte, at L. V. »indworde« med Lovhævd 4 Gaarde i Nøddenes (Cristern Palns^β; Seueren Smet; Andhers Remers^β; Poull) og 1 Gaard i Hiede (Mattes), 1 Gaard og 1 Bol i Tøtsløff (Jes Ibs^β), forskrevne Gaarde som Cristern Niels^β i Værge havde og hans Datter Fru Kirstin efter ham. Dette »worde« L. V. for Fru Gydes rette Arv og ingen at have der Del i, uden nogen C. N.s »metarffuinge kan vitne« dem derind med Rettergang; og kundgjorde Lovhøringene, at Lovhævden var lovlig tilbuddt og funden af Fogeden og gode Mænd til Herredsting, og mælte Lovhøringene Lovhævden ved Magt, saa længe hun rygges efter Loven. Sig. nostra.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxv 25 (Sandberg); 2, 4. Bomærker; 6. Skjold, hvori en Stige(?) (et andet Signet end M 15). Senere til Trudsholm Godsarkiv? (RA.). [6122]

Aug. 24. *Reg. *7913.* Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 167.* [6123]

Aug. 28. Udtog: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 69; Reg. 4844. Er 1. Række Nr. 6896.*

Sept. 1. Anders Hack paa Hickebiegh. Jeg kendes mig at have solgt og skødet og sælger velbyrdig Md. Hr. Johan Oxen 7 mine Gaarde i Laaland i Otthersløffue S.: i Storæ Ottersløffue Boo Andersß (1 Pd. Korn, 3¹/₂ Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 Skp. Havre, 1 Skp. Bønner); Hans Bonde (1 Pd. Korn, 3¹/₂ Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 Skp. Havre, 1 Skp. Bønner); Jep Bonde sstds., 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 Skp. Havre, 1 Skp. Bønner; Niels Røgh i Lille Ottersløffue, 1 Pd. Korn, 3¹/₂ Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 Skp. Havre, 1 Skp. Bønner; Michild Nielsß i Tyrneby, 2 Pd. Korn, ¹/₂ lødig Mk.; Michild i Kastagre, 1 Pd. Korn, 3¹/₂ Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 Skp. Havre, 1 Skp. Bønner; Hans Jensß sstds., 1 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, 1 Skp. Havre, 1 Skp. Bønner; for 500 Mk. Guld og Penge, som gænge er i Danmark, og 8 Alen Skarlag. Afvindes forskrevne Gods fra Hr. Johan, tilbinder jeg mig at fri Hr. Johan saa godt »beleyligt« Gods inden 6 Uger og 1 Aar derefter. Item har Hr. Johan undt mig inden Dag og Aar forskrevne Gods igen at købe med mine Penge mig til Gode. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev tilbedende velbyrdige Mænd Greyers Jeipsson i Thorop, Per Lang Prior i Lwnde Kloster, Axel Saxstrvp, Trued Geed, at de hænger deres Indsegl for dette Brev. Datum Torsø die Egidii.

[^aOrig. med 3 Segl. ^a Johan Pederссøn Oxes Arkiv.] Vidisse 1499
Sept. 25. [6124

^a—^a) Saaledes Vidissen.

Sept. 3. Laurens Brandсøn Vikar over Klostrene af s. Francisci Regel i Danmarks Provins de observancia samt Malmøw (Franciskaner-) Kloster lover at holde Gudstjeneste for Niels Clausøn paa Eluitzborgh, der har givet dem en øde Jord i Malmøw til Bygning af et nyt Kloster.

Perg. med 3 Segl: 1. Forsiden mangler; 2. Ovvalt, en Helgenfigur; 3. Formentlig G. 112* (∩: S. 12 Sp. 2 L. 5; med knælende Figur forneden). Niels Claussøn Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 31.* [6125

— »Foundation der Vicarien aus Böcking harde zum Clixbullen Pastorat, welche a. 1596 in einer Dingeswinde verfaßet ist. Montags vor Mariæ Gebuhrt 1487. C. C. 3.«

[Orig.] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1643. — Brevet er mulig identisk med 6131. [6126

Sept. 4. *Reg. 4845.* Perg. med farvelagt Vaabentegning [og 1 Segl].
^a Senere ejet af Klevenfeldt^a; ^b endnu senere af Registrator Weber for-
 æret til Genealog.-herald. Selskab^b (RA. Privatark., Adelsdiplomer).
Mag. til den Danske Adels Hist. I. 6. [6127
^{a-a}) *Museum Klevenfeldianum S. 257.* ^{b-b}) Det anførte Aftryk.

Sept. 4 ell. 11. Borgermestere unde radmanne der stadt Lu-
 beke. 1483 assumptionis Marie . . . . . in unser stadt boke ene
 scriiff, de wii ledegans ungedelget unde aller vordechtnisse
 anich na unser vorhoringe gescreuen steit[!] befunden hebben,
 ludende: 5282. Unser stadt secret. Bescheen unde gegeuen ame
 dinxedage .. nativit. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [6128

Sept. 7. Jens Agesøn Domprovst i Lundh og Laurens Skadelandh
 Kannik og »kirckewæryæ« til Lunde Kirke udlejer til Hans Brvn Borger
 i Malmø 1/2 Gaard i Malmø.

[Orig. Anført SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 289 og (efter Kopibog)
 sstds., Sextern 25, »Fol. 293«.] Samtidig Afskr. paa Papir sammen med
 6118: Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund.*
 V. 33. [6129

— Ffrater Johannes Petri abbas monasterii Ringstadensis¹.
 Noverint universi, nos a nobili viro Dn. Johanne Oxæ M. ple-
 nam pensionem de bonis nostris in Hallandia, que a nobis
 habet in conductu, anno 1487 sublevasse, pro qua pensione
 ipsum quittum dimittimus. Datum Ringstaden in profesto nati-
 vit. Marie per nostre abbacie sigilli appensionem.

Perg. med 1 Segl: G. 473. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6130

Sept. 7? Im namen domini. Am jhar 1487 dach Madalene^a
 vor Marien gebordt weren vorsamlet de vornemen framen lude
 von Klixbull also Sonicke Brodersen, Ludde Andersen, Hans
 Andersen, Andres Brodersen und de medefreunde midt den fra-
 men luden ock Hoen Andersen, Christen Andersen behaluen
 ehre jegenpardt uppe de ander siden vorsamlet was uppe dem
 dicke ttwischen dem Mhor und Klixbull also Godtbor Iuysen,
 Namen Iwesen und Heine Iwesen midt ehren medefreunden
 als Duen Mansen, Sonicke Heinsen; dusse vorschreue frame
 ludde sindt dar kamen up de genomeden stede midt ehren
 windeßleuden in beiden siden, der eren nhamen nageschreuen
 sthaen, van der twedracht des dodtslags wegen, de was twischen
 Iwer Ferderkens volck und dem erbar Andres Sonksens volck
 van Klixbull. Hir hebben die findesluden in beiden parten

twischen ghan und nach beleng und in frundtschop vorlicket und nicht in recht, und tho der ehre Gades also hebben voreteten, in dat erste dat de 3 gutter, de geschreuen sthaen in des hern seliger gedechtnus konig Christern recesse, also de 2 guder in Detzbull, ein dar nu Junge Riest uppe wonett, dat ander dar Adde Nickelsenn und Suen Nickelsen up whanen, und datt drudde in de Gate, dar Nis Brodersen up whanett, sick dar niemandt mede bekummern schall in beiden parten twischen hir und den paschen, und de bedagede rente des jhars also de 18 mr. van den 3 bolen schal folgen den von Klixbull, und twischen hir und den paschen scholen die lansten up den 3 bolenn in fredenn sitten. Item Juwer Federkens folck seden, se wolden de 18 ʒ rente, de in den 3 bolen sindt, leggen in Khar harde in ewige fryliggende grunde twischen hir und den paschen, dar de von Klixbull mede genogen sollen, und dhoen se des also, so schal ehr guder in die Mohr wesen fry, und dhoen sie des nicht twischen hir und den paschenn, also schollen die von Klixbull de 3 gutter antastenn und dhoen se, woll se willen, also idt ehne behaget, und scholen boren dat von der 18 ʒ jharlige renthe. Item queme idt so, dat Juwer Federkens volck de 18 mr. rente leggen kondenn auer 10 jhar, 20 edder 40, 50 jharen in Ker herde in liggende ewige fry grunde, also scholen die guder in de Mhor quidt sin. Ofte se guder lenden in Khar harde und de vonn Klixbull wolden spreken, de guder nicht so gudt weren, dat se 18 ʒ renten konden, also scholen dar 8 frame frembde ludde up ghaen; wadt se werden finden, dar schal ehne angenogen in beiden parthen. Dusse 18 mr. rente schall tho einer ficarye s. Nicolaus althar in Klixbul kercke tho einer ewigen misse; dartho schollenn Iwer Federkens eruen stige ʒ engens und leidisch lacken up Michaelis dage 6 also das uppert erste welcken Michaelis dach werde utgegeuen 20 ʒ engelsch, also idt in dem lande recht ist. Item klageden de van Klixbull van nastander renthe der dreyer bole; wardt gesettett by 4 gude manne, de 2 up dat eine pardt, de ander 2 up de ander pardt, und dar scholen de morluden mede alsolange tho freden sein, alß ehn de van Klixbull thoseggen werden, und ofte de 4 gude manne dusse beide parte nicht kanden, also schall idt sthaen vor den koningk. De windeßludenn der Moringe werden Heyke Brodersen, Duy Brodersen, Andres Luddesen, Nis Jacobsen, Oldy Paysen, und der von Klixbull ere windesleute weren Momme Nissen,

Jes Bendisen, Siuert Ludisen, Vedder Haysen, Bo Jenssen; bauen des was duchtige Hartuch Schinckell und her Eler Poll karckher tho Klixbull tho auermanne diesser tweier pardt windsleutte, de diesse articule alle also in freundtschop und nicht in rechte funden hebben, also dat die van Nybull uth de Mhor ehre gnughaftigen borgen bringen schoelen den vorschreuen summenn tho uorwissende up Michaelis dag up den karchoff s. Nicolaus tho Klixbull. Ditt wille wi vorgenomedenn windesludenn thosthaen, wor es nodt ist einem jewelcken parte, dat alle dinck so geschehen ist, alse vorgeschreuen ist. Alle articule vorschreuen wille wy Gotbor Inwersen, Heine Iwersen, Duge Momsen, Sonicke Heinsen holdenn. Dat laue wi vor uns und unse medeeruen dem framen Sonike Brodersen, Ludde Andersen, Hans Andersen, Andres Brodersen und Christen Andersen. Wir Godbor Iwersen, Heine Iwersen, Duge Momsen, Tucke Heinsen hebbe unse ingesegel hengen hetten vor dessen brieff.

[Orig.] Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh.; Paaskrift: »Copey der fundation s. Nicolay altar in Klixbull kercken van unsen vorfedern gestiftet also van minen grodtvader«. Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2557. LDipl. — Jfr. 6126. [6131

a) Skulde Madalene være en Fejlskrift for Madalberte (hvis Dag var den 7. Sept.)?

Sept. 10. Jeg Niels Skram¹ i Stoffgardh V. skøder og sælger Kapitlet i Ribe en min Gaard i Lywde H. i Myoldom S. i Othersbøll liggende allernordest i Byen (Nis Jenss, 3 lub. Mk., 1 Td. Havre og Høns og Gaas) og 1 Toft i Myoldom, som bruges til fornævnte Gaard; og kendes jeg mig at have oppebaaret fuld Værd i Guld og rede Penge for Gaarden af Kapitlet; hvilken Gaard jeg tilforn har lovlig lovbudt. Sig. meum cum sig. nobilium ac discr. virr. Cristierni Skram² A. fratris mei, Dn. Nicolai Høgh³ M., Thome Fassii⁴ et Erics Jwel⁵ AA., Iuari Nicolai⁶, Laurencii Petri⁷ proconsulum Ripensium et Nicolai Suenonis consulis ibid. Datum Ripis fer. 2. infra oct. nativit. Marie.

Perg. med [8] Segl: 1. Bv 9; 2. Bv 10; 3. Lxxii 13 (*her ne. f. per f. . (?)*); 4. Hxx 7; 5. Gxvii 4 (*s erif palnefon*; Stjerne-Juel); 6-7. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 347* (RA.). [6132

Sept. 11. Niels Krabbe af Wethersløffgard gør vitterligt, at han er blevet forligt med Bisp Niels af Børlum om, hvorledes Markeskellet skal være mellem Sindberck og Wethersløff.

^aPerg.^a Børglum Bisp's Arkiv; ^aindtil c. 1859 paa Stubbergaard; 1889 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard^a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgiveren). *Danske Mag. 5. R. II. 30.* [6133

a—^a) Saaledes *Danske Mag. 5. R. II. 28.*

Sept. 11. Vi Niels Biskop i Børlum var med vort Kapitels Samtykke her i Dag paa et venligt Forligelse og »detynghe« om nogen Trætte, som vor Forfader Biskop Jeib, os og Niels Krabbe af Wethersleffgard imellem har været om et Markeskel mellem Sindberck og Wethersløff, sammeledes om Lovhævd, som gjort var paa begge Sider. Derom har disse værdige, hæderlige og velbyrdige Mænd [*osv. som 6133 helt ud; læs dog: skall swo bliffwe - Weyersleff, oc wester oc - ther westher fra - en til en annen - swo ath wii ock wore efftherkommere - Sindberck, oc Niels Krabbe oc hans meteygere - oc theres arffuinghe - Wethersleff, ock alle breffwe oc bewisinghe, som wii oc wore forfedere biscooper i Børlom haffue oc haffue haffth pa for^{ne} marckeskell oc laghefft oc i alle madhe om for^{ne} sag, skulle ey komme for^{ne} Niels Krabbe, hans meteygere i Wethersleff oc theres arffuinge ydermere - indholdir, oc som wii nw badhe haffue ladhet setthe oc samtycke for^{ne} skelstene met for^{ne} gode mentz offuerwerilse. Sameledes alle thee dele, som Niels Krabbe haffuer begiønth oc forfuld oc forfølges skall om for^{ne} marckeskell oc lagheffth, som han haffuer giorth, skall ey heldyr komme oss oc wore effterkommere biscooper i Børlom lengher eller ydermere til skade end - utuiser, som begges wore breffue indholdir, som fore er rørth. Item ere - haffwe wii ladhet henghe worth indcigel nedhen fore thette breff met worth capittels oc alle the gode mentz indciglere, som offuer - detinghe ware met oss, oc wii haffue - met oss til - ere for^{ne} werdugh - Wethersleff mark anno domini mcdlxxxvii feria tertia infra octauam beatissime Marie virginis gloriosissime natiuitatis).*

Perg. med [10] Segl: 4. Formentlig G. 634; [7. Nævnt af N. M. Petersen i LDipl.]. Vejerslevgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv; ^asenere til Trudsholm Godsarkiv^a (RA. Niels Krabbes Arkiv). LDipl. [6134

a—) Saaledes N. M. Petersen i LDipl.; jfr. *Danske Mag. 5. R. II. 32.*

Sept. 14. *Reg. 4846**. Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Pontoppidan, Annales II. 685; Kbhvns Dipl. IV. 199.* [6135

Sept. 18. Se 6072.

Sept. 19. Jeg Joachim Biørnsø a. v. er skyldig velbyrdig Md. Jørgen Marswin 60 lybske Mk. danske Penge, som i Phyn gænge er, at betale inden Morthens Dag, og faar han dem ikke inden Morthens Dag, pantsætter jeg ham en min Gaard i Holløff i Frawde S. (Oloff Kile, 1 Pd. Byg og 1 lubske Mk.) for et brugeligt Pant. Naar han igenløses skal, skal det lovlig

kyndes til Tinge, og løses Morthens Dag. Medb. af hæderlig og velbyrdig Mand Ebbe Andersß i Koxbole, Hans Nielsß Raadmand i Nyborge og Hr. Pether Dwngh⁴ Slotsskriver paa Nyborge. Datum Nyborge fer. 4. ante f. Mathei ap.

Perg. med [4] Segl: 4. G. 350* (Pether Dwngh). Jørgen Marsvins Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [6136

a) RA. Reg. 60 S. 248.

Sept. 22. »Wii Jens Brostorp¹ met Gudz nade erchibiscop i Lwnd, Sweriges første oc pawens legathe, Niels Schawe² i Roskilde, Karll Ronnow i Othens, Niels Gloob⁴ i Wiiborge, Eyler⁵ i Aars, Hartwiigh Jwl⁶ i Ribe oc Niels Stygge⁷ i Burglom met samme nade biscope, Jeip Morthenß⁸ prier i Andwordskow, Oluff⁹ abbet i Sore, Jehan Jeipß prowest i Dalby, mester Claus¹¹ prier i Dalum, Erick Olß, Strange Nielsß, Johan Oxe¹⁴, Axell Lagesß¹⁵, Llodwiigh Nielß¹⁶, Engelbrecht Albrechtß¹⁷, Korrefitz Ronnow¹⁸, Erick Aagesß, Eskild Gøye²⁰, Henrik Meienstorp²¹, Powel Laxman²², Eggert Krumedighe²³, Bencht Bilde²⁴, Niels Høogh, Anderss Jacopß²⁶, Llodwiigh Marsk²⁷, Axell Brade²⁸, Tonne Parspergher²⁹ riddere, Mauritz Nielß³⁰, Claus Bryske³¹, Ewert Grubbe³², Oluff Morthenß³⁴, Anders Cristiersß, Niels Erickß³⁵ oc Niels Hack³⁶ righens raad i Danmarck gøre alle witherligt, ath Guth til loff oc hether, swo oc Danmarcks righe oc thetz indbyggere til ewiight nytte oc bestand haffue wii nw met mene prelather, klerckerii, riddere oc riddermentzmen, borgemestere, radmen, købstedemen, bønder oc mene almwe i Danmarcks righe, the met oss oc wii met them, samdrechtele met berad hwgh oc godh wilge kesd, fuldburd oc samtøckt oc met thette wort obne breff kese, fuldburde oc samtycke høybaren første oc herre her Cristiern, aff Gudz nade arffwing til Norgess righess righe[!], hertugh i Sleswiigh oc i Holsten, Stormarn oc Ditmerschen hertugh, greffue i Oldenborg oc Delmenhorst, høgbaren førstes oc herres koning Hanß i Danmarck wor kereste nadige herres søn, fuldmechtugh herre oc koning at were offwer Danmarsks[!] righe effther for^{ne} hans fathers dødh, oc thervppa haffue wii alle for^{ne} righens radh i Danmarck, mene prelather, klerckerii, riddere oc riddermentzmen, borgemestere, radmen, bønder och mene almwe i for^{ne} Danmarcks righe sagt for^{ne} wor kere nadige herres søn hylling oc mandschab at holde effther hans father dødh, som forscreffuit stander. Wii haffue oc alle samdrechtelighe tilladet oc fuldburdet, at alle slotzlagher i Danmarck mwe oc schule forwand-

less oc holdess til for^{ne} høggharen førstes hertugh Cristies troer hand effther for^{ne} hans fathers dødth. Item findes och nogre pwnckte eller artickle vdi then deitinghen och recesß, som giord wore vdi Calmarn oc Halmstede, oc i nogre made kan were for^{ne} hertugh Cristiern imodh i these for^{ne} erende, tha skall doch alligewel thenne deding oc thette breff bliffue weth sin fuldemagt i alle made, som forscreffuit stander, vthen alt hinder, gensigelse eller annen hielperede i nogher mathe. Til ythermere stadfestelse oc forwaring, at swo holdess schal i alle mathe, som forscreffuit stander, tha haffwe wii forscreffne Danmarcks rigess radh met frii wilge oc wiitschab ladeth henge wore secrete oc indsegle neden fore thette breff met flere ypperste prelaterss oc klerckeries, ridderes oc riddementzmentz indsegle, som her efftherfølgher, som ere Peder³⁷ i Eserom, Jens i Ringstede³⁸, Oluff i Schowcloster³⁹, Herlogh⁴⁰ i Herritzwath, Criistierii⁴¹ i Emecloster oc Jeip i Ebelho[ll]⁴² abbethe, mester Jens⁴³ prowest i Lwnd, her Peder Powelß⁴⁴ degghen sammstedz, doctor Johan degghen i Roskilde, her Odde prowest⁴⁶ sammstedz, mester Hans Vrne⁴⁷ prowest i Othens, prowest Simen i Burglom⁴⁸, prowest Greierss i Westerwiigh⁴⁹, her Iwer Axelß, her Erick⁵² i Awindzbergh, her Jens Matß⁵¹, her Anders Friis⁵³, her Sten Bilde⁵⁴, her Oluff Stigß⁵⁵, her Hans Walkendorp⁵⁶, her Johan Hwiitkop⁵⁷, her Criistiern Vrne⁵⁸, her Claus Daa⁵⁹, her Biørn⁶³, her Johan Fickesß⁶¹, her Anders Stawerschow, her Pritbiørn Potbusk⁶², her Jon Bing⁶⁴, her Oluff Pederß riddere, Llage Brock⁶⁶, Anders Mwnck⁶⁷, Llasse Maghenß⁶⁸, Jørghen Daa⁶⁹, Jørghen Rudh, Holgher Erickß⁷¹, Erick Stygge⁷², Eggert Westeni, Llasse Lunow⁷⁴, Erick Westeni⁷⁵, Maghens Pederß⁷⁷, Oluff Pederß⁷⁸, Niels Eskilß⁷⁹, Henrick Friiss⁸⁰, Niels Krabbe⁸¹, Oluff Friiss⁸², Iwer Skeel⁸³, Jens Kaass⁸⁴, Herlogh Schau⁷⁶, Claus Neb⁸⁵, Anderss Thegemat, Knwt Jachimß⁸⁷, Ebbe Anderß⁸⁸, Bild Pederß⁸⁹, Peder Thegemat⁹⁰, Henniecke Jenß⁹¹, Erick Jeipß⁹², Sten Pederß⁹⁸, Axel Saxstorp⁹⁴, Anders Stigß⁹⁵, Torbern⁹⁶ i Scharolt, Henning Olß⁹⁷, Oluff Holgerß⁹⁸, Marthen Wensterman⁹⁹, Wincencius Iwerß¹⁰⁰, Peder Lauretß, Llauretß Knob, Greierss Jeipß¹⁰³, Peder Lang¹⁰⁴, Axell Olß¹⁰⁵, Thage Henrickß¹⁰⁶, Palli Anderß¹⁰⁷, Bencht Agesß¹⁰⁸, Bencht Krabbe, Tonne Pallisß¹¹⁰, Eyler Bryske¹¹², Jørghen Marswin, Hans Nagel¹¹⁴ oc Trughith Anderß, som giffuit oc screffuit er i Lwnd sancti Mauricii et sociorum eius dagh aar effther Gudz byrd thusinde firehwdreth firesindztiwe vppa thet siwinde.«

Perg. med [115] Segl: 1. G. 30; 2. G. 178; 4. G. 681; 5. G. 740; 6. G. 822; 7. G. 621; 8. G. 510; 9. G. 497; 11. G. 601 (ikke 601*, jfr. *Hist. Tidsskr.* 6. R. I. 739 Note 1); 14. Cxlvii 6; 15. Lxxxiv 25 (Brock); 16. Lxxiii 37 (Rosenkrantz); 17. Fxvi 3 (Bydelsbak); 18. Li 65; 20. Exix 15 (*s efftil monfføn*); 21. Lxxxiv 48; 22. Dxii 7; 23. Fxxxi 8; 24. Lxx 24; 25. Utydeligt; 26. Civ 16 (Bjørn); 27. Lv 18 (*s lodwict palleføn*; Munk); 28. Lii 5 (*s her agel perfon*); 29. Lxvi 3; 30. Gxvi 24 (Gyldenstjerne); 31. Dxxi 10; 32. Lxxxvii 30; 34. Hxv 10 (Gyrstinge); 35. Lxxiii 61 (Rosenkrantz); 36. Lxxii 12; 37. G. 486; 38. G. 474; 39. G. 469; 40. G. 136; 41. G. 790; 42. G. 481; 43. G. 74; 44. G. 73*; 46. G. 196*; 47. G. 538; 48. G. 628; 49. G. 634; 51. Lv 19 (Munk); 52. Cxxxiv 5 (*sig erit erifføn*; Løvenbalk); 53. Lxxiii 87; 54. Lxx 28; 55. Dxxxvii 10 (Krogno); 56. Dxliv 5; 57. Fxxxi 14 (Krummedige); 58. Dxliv 4; 59. Lxlix 39; 61. Cxxviii 3 (Fikkese); 62. Dxxx 10; 63. Civ 10 (*s bjorn iohansøn rid*; Bjørn); 64. Iii 13; 65. Skjold med Gyldenstjerne-Vaaben; 66. Lxxxiv 32; 67. Lv 16; 68. Cxxxiv 6 (Løvenbalk); 69. Lxlix 42; 71. Lxxiii 59 (Rosenkrantz); 72. Lxxiii 54 (Rosenkrantz); 74. Lxii 9; 75. Cxvi 8; 76. Llvii 6; 77. Dxvii 20 (Due); 78. Dxvii 22 (Due); 79. Lxxii 17 (Banner); 80. Lxxiii 90; 81. Lv 70; 82. Fxliii 41; 83. Lxv 14; 84. Llxv 29; 85. Ki 10; 86. Utydeligt; 87. Lxlix 64 (Reventlow); 88. Bxiii 14 (Ulfeldt); 89. Liv 14 (Bild); 90. Hiii 9; 91. Gxix 11 (Qvitzow); 92. Lx 4 (Ravensberg); 93. Exix 9 (Gøye); 94. Lxi 4; 95. Lxviii 26 (Thott); 96. Fxlvii 9 (*s torber ienf*; Rosensparre); 97. Clviii 19 (Godov); 98. Lxxxvii 11 (Ulfstand); 99. Lxiv 8; 100. Clxiv 14 (Dyre); 101. Utydeligt; 103. Lxxxvii 8 (Ulfstand); 104. Fvii 3; 105. Skjold, hvori et Ben med Spore, og Hjelm; 106. Iviii 5 (Hollunger); 107. Bxiii 13 (Ulfeldt); 108. Lxviii 50 (Thott); 110. Lxv 36 (Viffert); 112. Dxxi 12; 114. Llv 11; 115. Utydeligt Skjold og Hjelm. Kongens Arkiv (RA. B 2; Hyldinger). LDipl. Udtog: *Hvitfeld VI. 72, Fol. 991 L. 2 f. n. (Reg. *7914)*; og *samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii og Ee b, Fol. 105 L. 25 f. n. og 109 L. 1.* — Brevet, der aldrig før har været trykt in extenso, er ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [6137

Sept. 28. Jeg Axel Lagesß¹ paa Klaxholm R. skøder til Kong Hans eller til, hvem hans Naade dem unde vil, disse mine Gaarde i Sieland: i Vdby paa Thutzeness 3 Gaarde (Jess Bryde, 2 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, og 2 Skill. Grot; Jens Styreman, og saa meget; Lass Henrickß, 1 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, og 1 Skill. Grot); 1 Gaard i Kisserop (Pede Perß, 6 Skill. Grot); 1 Gaard i Wedleby (1 Pd. Korn); i Wlstorp i Odz H. 5 Gaarde (Nis Jenß, 34 Grot; Peder Jenß, og saa meget; Maghens Jenß, og saa meget; Anders Frendesß, og saa meget; Jens Frendesß, 12 Skill.). For hvilket Gods jeg til Magelag skal have fra forskrevne højbaaren Fyrste dette Gods, som hans Naade købte af velbaaren Md. Erick Hanß med saadan Agt, at hans Naade efter sit Raads Raad for sin Sjæls

Saligheds Skyld vilde »styckte« en evig Messe dermed for hans Naades Alter i hans Hr. Faders Kapel i Roskilde, som de Breve indeholder, derpaa givne er, hvilket Gods ligger i Jutland: i Nørre H. i Gerildz S. 1 Gaard i Stockebroo (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg); 1 Gaard sstds. (3 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, og $\frac{1}{2}$ Skp. Smør); 1 Gaard i Alnebeck (3 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg); 1 Gaard i Gerild (2 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg, 1 Lam og $\frac{1}{2}$ Skp. Smør); 1 Gaard sstds. (1 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg); 1 Gaard i Sangstorp (1 $\frac{1}{2}$ Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg); 1 Gaard i Stockebroo eller i Gerild (2 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg). Afvindes noget af dette forskrevne Gods forskrevne højbaaren Fyrste eller, hvem hans Naade det unde vil, skal jeg vederlægge saa meget Gods, saa godt af Rente og »beleilighet« inden $\frac{1}{2}$ Aar; sker forskrevne Vederlag ikke, skal forskrevne højbaaren Fyrste eller, ihvo som det af hans Naade i Væрге fanger, have Fuldmagt igen at annamme det Gods, som jeg af hans Naade i dette »magelags skiffte« fanget har. Medb. af Hr. Jens Brostorp² Ærkebiskop i Lwnd og Hr. Niels Schawe³ Biskop i Roskilde, velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe⁴ R. og Hr. Jahan Jeipß⁵ Kong Hanß Kansler. Givet og skrevet i Købende-haffn Michaelis Aften.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxxxiv 25 (ikke 23, som anført i A.) (Brock); 2. G. 30; 3. G. 178; 4. Cxlvii 6; 5. Lx 3 (s ioh....s iacobi ppoftt; Ravensberg). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel)? (AM. XXVII. 11). [6138]

Okt. 2. Reg. *7915. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). Rørdam, *Kbhvns Kirker, Till. S. 93; Kbhvns Dipl. IV. 202; Missiver II. 117.* [6139]

Okt. 4. Jepp Bingh Præst og Kannik i Lund giver til s. Laurencii Domkirke i Lundh en Gaard paa Bredegade sstds. mod Gudstjeneste.

Perg. med [5] Segl: 2. Bomærke; 4. Flii 5; 5. Bomærke.^a Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. V. 34.* — Hertil 4840, 5716. [6140]

^{a)} Den af Weibull aftrykte Bemærkning af Langebek i LDipl. skal læses: »Sigilla duo absunt« (etc.).

— Benth Billæ, Sten Billæ og Oloff Stissøn forpligter sig til at møde i Lundh Mandag før Morthens Dag for at holde Skifte efter Hr. Stii Olssen.

Papir med meget svage Spor af 3[?] Segl paatrykte forneden. (RA. Privatarck., Stig Olssøn Krognos.) Weibull, *Dipl. dioec. Lund. V. 35.* [6141]

Okt. 7. Testamente af Cord Schutte Borger i Borch paa Vemerem. Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 41). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 58.* [6142

Okt. 9. Jeg Axel Ibß² af Støffringarth oplader min Broder Marquard Iuerß det Pant og Pantebrev, som lyder paa den Gaard, som Per Bwndh i Feeldrup i sidder og giver til aarlig Skyld 4 Ørte Korn og 3 Tdr. Salt. Findes der nogle Breve paa Gaarden, mæler jeg dem døde. Medb. af hæderlig og velbyrdig Mænd Andhers Moonk af Brwsgordh, Hans Lycke af Rudgordh, Llas Loono⁵ af Koldrup, Hans Hwas⁶ af Østhergordh, Claus Perß⁷ Borgemester i Aarss. Datum die Dionisii.

Perg. med [7!] Segl: 2. Lxviii 35 (Thott); 5. Lxii 9; 6. Cxxx 6; 7. Exviii 12. Markvard Iverssøn Skernovs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; ^b1759-60 ejet af Christen Sørensen Testrup^b (RA.). LDipl. [6143

^{a-a}) Brevet har Paaskrift med en Haand fra c. 1650, der tilhører en Mand, som var i Tjeneste hos Gaardens daværende Ejer Valdemar Lykke og nævner Brevet som forseglet af de 4 første Medbeseglere (uden at det vel deraf kan sluttes, at de 4 Segl alle da var til Stede). ^{b-b}) LDipl.: RA. Klevenfeldts Herold Nr. 612.

— Jeg Axel Ibß¹ af Støffringardh bekendes mig ingen Ret at have i Meelgord i Nør H. i Glesborrig S. eller Medhelgortz Fang efter denne Dag. Kan der findes Breve derpaa, skal de aldeles være døde. Medb. af hæderlig og velbyrdig Mænd Andhers Moonk² af Brwsgoord, Hans Lycky af Rudgordh, Llas Lonoo af Koldrup, Hans Hwas af Østhergordh, Claus Perß⁶ Borgemester i Aarss. Datum die Dionisii.

Perg. med [6] Segl: [1. Lxviii 35 (Thott)^a]; 2. Lv 16; 6. Exviii 12. ^bSenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^b; derefter ejet af Klevenfeldt^c (RA. Markvard Iverssøn Skernovs Arkiv). [6144

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Thott. ^{b-b}) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Thott. ^c) RA. Reg. 60 S. 96.

Okt. 10. Hans Konge¹. Onsd. efter Dionisii Dag for os i Ri[n]gstede bød velbaaren Mands Bud Mauritz Nielsß vor Mands og Raads Villates Scriffuer sig i Rette mod velbaaren Kvinde Fru Karinæ, Erich Andersß Efterleverske, og flere Hr. Anders Nielsß Arvinger om 12 og »tolsindztjuæ« Mk., som Mauritz Nielsß Fader Hr. Niels Perß lovede for Hr. Anders Nielsß til Hr. Niels Nielsß, 56 Tdr. Smør Ophørsel og 30 rinske Gylden, som Mauritz Nielsß »læde« Hr. Anders Nielsß, hvilket Mauritz Nielsß lovlig havde ladet forfulgt til Tinge og siden med vore Breve, mod hvilke Fru Karinæ tog Genbrev, og siden Mauritz Nielsß lod tage vor Stævning paa 6 Uger; og var i Mandags rette 6. »ughen« Stævnedag, som da for os bevistes, og da Vil-

lates paa Mauritz Nielsß Vegne mødte for os i Roskilde og bød sig i Rette. Da var der en Præst til Stede paa Fru Karines og Hr. Anders Nielsß Arvingers Vegne, hed Hr. Niels, som skød sig paa deres Vegne ind for os selv og vort Raad. Dertil sagde Villates, ham ej nøjedes med saadant Skudsmaal, uden ham det fundes for Rette, og »bedes« Ret efter Mauritz Nielsß Forfølgning. Dermed »vorth« Villates forvist at »forbyde« til i Dag, om noget ydermere Gensvar kom mod ham, og i Dag mødte, og ingen paa Fru Karines eller Hr. Anders Nielsß Arvingers Vegne mødte. Thi mæler vi Fru Karinæ og Hr. Anders Arvinger nederfældige for den Stævning og ej oftere at tage Genbrev mod Mauritz Nielsß i den Sag, og Mauritz Nielsß sin Sag fremdeles at forfølge med vore Breve, som tilbør. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Kun Spor; Paa-skrift: Anno 1487 kundgør jeg Jes Laurensß i Telingh, den Dag Tinghører paa Han H.s Ting, at dette Brev var læst paa forskrevne Ting. Mit Indsegl. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (D; RA). [6145]

Okt. 21. Hans Perssøn Borgemester i Lund giver til s. Laurencii Domkirke i Lund en Gaard i Landzkrone mod Gudstjeneste.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 38.* — Udtog (uden Dag) anført i Rettertingsdom 1537 Aug. 11 (sabb. post Laurentii) mellem Per Guld-smedt Byfoged i Engelholm og Kirkeværger til Lunde Domkirke; Brevet fremlægges af de sidste. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 106 b; herefter: *Rosenvinge, Domme II. 67* og *Ny kirkehist. Saml. V. 496.* [6146]

Okt. 29. Afladsbrev af Abbeden Johannes Anthonii (m. fl.?) for Bosø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 185. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 41.* — Omtr. det samme, dog noget kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 92. — Et tredie Udtog med Aar, men uden Dag: Sstds., Sextern 13, Nr. 2. [6147]

— Seren Nielsß Foged til Hornum H.s Ting, Josth Marthensß, Anders Bech, Per Nielsß, Seren Spegher, Per Twrisß og Nis Jensß i Swldrop. Mand. før »hellemis dagh« paa fornævnte Ting fik velbyrdig Md. Joen Wiffersß et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Per Nielsß, Las Bech, Nis Persß, Nis Nielsß, Nis Laurensß, Las Nielsß og Cresthern Laurensß; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem vitterligt er, at den Gaard i Ordhestrvp, som Per Smedh i boer, den Skyld,

som gaar af fornævnte Gaard, som er 1 Øre Korn, gav Joen Wiffersß hans »alfadher«, som hed og Joen Wiffersß, hvis Sjel Gud have, og nyde fornævnte Gaard og sætte i og af efter deres egen Villie, og Kirken fornævnte Skyld[!]. Item er os og vitterligt, at Joen Wiffersß hans Fader og »alfadher« har haft fornævnte Gaard al deres Tid ud, og nu Joen Wiffersß i 50 Aar efter dem ukært, og ej nogen Biskopper eller Provster har givet der Kære paa det førend nu, Hr. Palli kærede paa det. Item vidnede fornævnte Mænd, at det er dem vitterligt, at Ordestrvp Skov er rette Fællesskov, og ingen Mand har der særdeles Enemærke i. Med [vore] Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke(?); 2. Bomærke. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [6148]

Okt. 31. Jeg Cristiern Vrnæ¹ R. under med min Husfrues Sophie, Jeip Lunges Datters, Samtykke Hr. Niels Schawe Biskop i Roskilde ind at løse fra Hr. David Arildsß R. al den Rettighed, som mig paa min Husfrues Vegne af Arv er tilfalden i 2 Gaarde i Vestræ Soweby (Jeip Ingwersß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 1 Fjerdings Smør med andre »bedhe«; Pædher Nielsß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot med andre »bethe«), og disse Gaarde at beholde, til fornævnte Gaarde og Rettighed forskrevne værdige Fader eller, hvem han det unde vil, afløste vorder af mig eller min Husfrue. Mit Indsegl. Datum in curia Swenstorp vig. omnium sanctorum.

Perg. med 1 Segl: Dxliv 4. Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Mariæ og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 11). [6149]

Nov. 4. Hans Konge¹. For os var hæderlig og velbaaren Md. Hr. Thomas Lange »dægghen« i Riipe med nogle aabne Pergamentsbreve, hele i Skrift og Indsegl. Først et Brev [c: 1. Række Nr. 6258], som Nis Lausß af Nielsby med flere havde udgivet og beseglet Aar 1426 crast. corporis Cristi, lydende, at han kendes sig skyldig at være Anders Jensß Skeel 100 lødige Mk., som i Lubke og Hamborgh gænge er, for hvilke han til Pant satte A. J. alt sit Gods i Ostrup S. i Molt H. og Gøring H., øde og bygt, som han i Værge har, og ydermere al hans Rettighed i det Sogn, hvilket Gods ham tilkommet er enten med Arv, Køb eller Pant, med saadant Vilkaar, at løser N. L. ikke Godset af A. J. inden 4 Aar, da skøder han og sælger A. J. Godset for forskrevne Penge. Item et andet Brev [c: 946], som

Anders Skeel »dæghe« i Vor Frue Kirke i Ripe med flere havde udgivet og beseglet Aar 1459 fer. 2. post dnicam. oculi, lydende, at han giver og skøder Kapitlet i Riipe for sin Sjæls Bestandelse alt sit Gods i Astorp S., bygt og ubygt, som er 1 Gaard i Gettorp (1/2 Td. Honning), 2 Gaarde i Twile, 1 Gaard i Grenæ, 1 Gaard i Torplingh, 1 Gaard i Nædher Astrop, 1 Gaard i Skogbølingh, 1 Gaard i Astorp By og 1 Møllested i Grenækrogh i saa Maade, at Kapitlet skal holde hans og hans Forældres Aartid en Sinde om Aaret med Messer og vigilliis, som »sidwant« er i Vor Frue Kirke i Riipe; item giver han til forskrevne Vor Frue Kirke til sit Lejersted 1 Gaard i Jamderop (Jens Myrk). Item en Dom af Viborgs Landsting [c: 6121] lydende, at Nis Lausß Brev var ved Magt dømt. Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende alle Hr. T. L. eller hans Efterkommere paa Vor Frue Kirkes og Kapitels Vegne derudi Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Ripis dnica. post omnium sanctorum nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 384* (RA.).

[6150

Nov. 5. Vidne af Landescronæ Byting, at Jens Brostorpp Ærkebisp i Lund lod skøde en Gaard (i Landescronæ) til Vor Frue Alter i det ny Kapel i Lunde Domkirke mod Gudstjeneste.

Perg. med [8] Segl: 1, 4-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 8. Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 42.*

[6151

Nov. 7. Hans Konge¹. For os var hæderlig Md. Mester Niels Marquardsen med et Brev, som Kirstinæ Kragdsdatter Priorisse i Fruer Kloster for Ripe og »alle gantske closter søsther« ibid. havde udgivet og beseglet med Konvents Indsegl Aar 1483 die Nicolai, at de af deres fri Villie og med deres Priors Raad og Samtykke Biskop Pethers af Ripe har til Leje ladet Marquard Nielsen, hans Husfrue Kirstinæ og begge deres Børn efter deres Død 2 deres Kloster Enge, af hvilke en kaldes Adherholm, og den anden ligger mellem Bysens Eng og Jernker Eng, hvilke 2 Enge Marquard Nielsen, hans Husfrue og deres Børn efter dem skal bruge deres Livstid ud med saadan »underskedingh«, at de i forskrevne Kloster skal have af disse 2 Enge aarlig 4 Mk. danske Penge, som ud skal gives paa Vor Frue Aften, som Riber Marked begyndes; udgives forskrevne Skyld ej i »lage tiid«, som for er sagt, skal dette Brev dem intet due; »omedhen«

forskrevne Penge udgives til Tide, skal forskrevne Skyld dem ej forhøjes eller Enge fratages; med flere Ord og Artikler, det Brev indeholder. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende nogen Mester Niels derpaa Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Ripis in profesto Vilhadi nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justitiario nostro.

[Orig. med 1 Segl: Rettertingsseglet^a.] Afskr. af Peder Terpager: Oslo UB., Haandskr. 8vo 77. [6152

a) Skitse af dette i Afskriften.

Nov. 11. *Reg. 4849**. Perg. med 10 Segl: 1. Bisp Albert af Lübeck's; 2. Bisp Helrik af Slesvig's; 3. G. 532; 4. G. 681; 5. Grev Adolph af Oldenburg's; 6. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 7. Skjold med Ravensberg-Vaaben (s i i); 8. Dxli 17; 9. Enevold Sovenbroders; 10. Li 51. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVIII. 48). *Nye Danske Mag. I. 293*. (Kilden til Udtoget hos *Hvitfeld VI. 8, Fol. 964 L. 13-24* (under 1482 Nov. 5) (og *samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii, Fol. 105 L. 26* (med urigtigt Aar 1481)) er ikke nærværende Brev, men *Tratziger's Chronica der Stadt Hamburg (hrsg. von J. M. Lappenberg S. 219)*.) [6153

Nov. 12—18. Ik Eggert van der Herberch Eggerdes sone knape vorkope unde vorschote den heren unde broderen broder Paulus Wynther meyster unde bedegher des huses s. Anthonyes to Mordker unde syne medeheren unde broderen dessuluen huses mynen hoff ghenomet Rugghesgard an deme kerspel to Norbradorppe beleggen, also ick unde myn selighe vader je vriest beseten hebben, vor 210 mr. penninghe lub., also bynnen Lubeke unde Hamboch genge synt. Myn ingheseghel; unde wy Wolmer van der Herberch ock Eggerdes sone, Wulff van der Wisch Wuluessone, Marquard van Qualen, Hinrick vamme Kroghe, Hinrick Lvnd, Erick Schrammy unde Otte Petersß knapen hebbe unse ingheseghel heten hengen an desse breff. Screuen in den acthedaghen Mertens.

Perg. med [8] Segl: 6. Utydeligt Skjold; 7. Utydeligt Skjold (Brudst.). Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 9). Udtog: *Westphalen IV. 3403 Nr. 8. (Reg. 4858)*. [6154

Nov. 13. Mickel Asløffß Tingholder paa Jælyngsøselthingh, Anders Jebß Præst i Hwixel, Morten Bongh i Holgardh V., Jepp Bertelß i Gyweskodh lundh, Oloff Mortenß i Kraghlundh og Per Marquordß i Rørbæk. Tirsd. Briccii Dag paa Jælyngsøselthingh fik beskeden Md. Nis Perß i Bredbally et Tingsvidne paa Hr. Jenss Ascerß Vegne Sognepræst i Wedelæ

af 8 Dannemænd: Esbern Rodh i Hwixel, Per Marquordß, Morten i Ørum, Nis Perß i Omwro, Per Seurenß i Biærløff, Jepp Bertelsß, Tammes Penbergh i Wynneløff og Nis Esbernß i Skoffsøllyngh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' den samme Dag paa fornævnte Ting, at Hr. Jens Ascerssens Lovhøringe Fynneth Anderß i Snedæ og Nis Mwnk i Giendrupp vidnede, at de paa Neder Hornstrupp Mark saa' og hørte, at Hr. Jens Ascerß selv 12. med Hornstrupp Sognemænd »indworde« et Byggested paa Neder Hornstrvp Mark med 3 Mk. Gulds Jord rebdragen Jord, et Enemærke Presteholth, 5 Agre paa Store Wynghe og Lylle Wynghe, en Gaard hos Hornstrvp Kirke, som Tames Mortenß i boede, med 3 Mk. Gulds Jord rebdragen Jord over al Ower Hornstrvp Mark, et Enemærke Kirkylykky og al den Del, som Hornstrup Kirke i Væрге har og Sandemænd har svoret hende til tilforn. Hvilken Lovhævd ham »vortæ« tilfunden af Fogeden og Herredsmænd. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. Vejle Kirkes Arkiv. (RA.). — Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 174 b. Herefter: *Vejle Amls Aarbøger 1917 S. 128* (med forskellige Urigtigheder). [6155]

Nov. 16. Per Jepsen sælger Jord i Hatzeriis til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udfog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 73.* [6156]

— »Claus Erichsønns breff høffuidtzmandt paa Børißholllm, lydendes udi synn meningh, at hannd haffuer oplat wellbyrdige mandd Palle Annderßønn høffuidtzmandd paa Wordinngborrig hanns kierre frennde och hanns arffuinge all thenn retthighedt, som hannd paa rett arffuis wegne haffuer haftt i forleening till Reffninge kircke etc., som thet breff lanngt widere formellder, wdgifffuet udy Othennße aar epter Gudtz byrdt 1487 thenn fredag nest epter sti. Martini dag.«

[Orig. Palle Andersson Ulfeldts Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1584 Juli 2 mellem Knud Muele i Kiertinge paa den ene Side og Absalonn Giøe til Kiellstrup og Morthenn Broch til Barløsegaard Landsdommere i Fyenn paa den anden for en Dom, som de sidstnævnte har dømt mellem Wlldfeldt Christoferßønn til Jerßhaffue og Knud Muele; Wlldfeldt Christofferßønn fremlægger nærværende Brev og Brev af 1490 Sept. 4. RA. Herredagsdombog 1582-84 Bl. 74 b. [6157]

Nov. 19. Jens Jeipsß¹ Byfoged i Køge, Mattes Bosß², Albricht Hansß³ »borgemestere«, Mogns Bertilsß Raadmand og Jens

Andersß Borger *ibid.* Mand. efter Briccii Dag for os og mange flere Dannemænd, som Køge Byting søgt havde, berettede beskeden Md. Mattes Otbo Borger i Køge, at beskeden Mænd Per Aluere og Bo Nielsß »borgere« i Heddinge havde ham befalet i Dannemænds Nærværelse at lade beskeden Md. Jens Clauesß Borger i Køge kvit for alt ydermere Tiltale om den Arv og Skifte, rørendes og urørendes Gods, Bo og Boskab, som Per Aluere, Bo Nielsß og Jes Clausß imellem var efter Gide Clauesse-datther, baade Fædrene og Mødrene; hvilket Mates Otbo og gjorde, lod Jes Clauesß kvit for alt det Gods, rørendes og urørendes, som han havde inde efter sin Søster Gide, for Per Aluere og Bo Nielsß. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Skjold, hvori et Søblad; 3. Bomærke; 5. Bomærke (*s iens icipson*). (AM. XXVII. 10.) [6158

Nov. 21. *Reg. 4851.* Perg. med 28 Segl: 1. G. 293; 2. G. 290; 3. G. 310* (Jon Nielsson); 4. G. 310* (Jep Jenssøn); 5. G. 303; 6. G. 300* (Jep Rode; *s iacobi laurençi (?) pfbri*); 7. G. 306; 8. G. 304; 9. G. 310* (Peder Samsing; *s petri [iohan?]nis pfbitr*); 10. Bomærke (*s peter nielsson*); 11. G. 411 (i Teksten; 412 i Afbildningerne) (*sigilom mathie petri*); 12. G. 305; 13. G. 307; 14. G. 308; 15. I Sigilfeltet en Kalk; 16. G. 310* (Olaf Bagge); 17. Bomærke (*si petri miffelfen*); 18. G. 310* (Niels Skellewiis); 19. G. 310* (Peder Pederssøn); 20. G. 310* (Hemming Jenssøn); 21. G. 310* (Hans Mogenssøn); 22. Bomærke; 23. G. 410* (*s iohannis hemingi pfbri*); 24. G. 309; 25. G. 300* (Niels Hemmingssøn); 26. G. 310* (Jørgen Jepsøn); 27. G. 310; 28. G. 310* (Jost Christiernssøn). Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). — Omtr. samtidig Afskr.: Roskilde Domkirkes Necrologium (Ny kgl. Saml. Fol. 718 S. 14). Herefter: *SRD. VI. 596* (Orig. har følgende Afvigelser fra Aftrykket: *Cristiernsß perpetui vicarii* i - *leceer om* eftermiddagen - *moder, alle hennis* - *Mantua oc alle* - *nade selff nw sticket* - *hwer serdeles* - *ludelse* - *thet siwnde.*) [6159

Nov. 26. Nis Lafrensen i Hatzeriis pantsætter Jord i Hatzeriis til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 73.* [6160

Nov. 28. *Reg. *7919.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 94; Kbhvns Dipl. IV. 202; Missiver II. 118.* [6161

— Per Billæ i Swanholm. Jeg og min Hustru Annæ Knwtz-dotther har i Leje, saa længe vi lever, af Hr. Oluff Abbed i Soer

og alt Konvent sstds. dette Gods i Horrens H.: i Fersløff 3 Gaarde (Jep Hørdreng, Oluff Willækyn og Oluff Knwtsß), 2 Gaarde i Dalby (Maghens og Trwels). Naar vi baade døde er, skal Godset komme fri igen til Soer Kloster. Medb. af mine Brødre Hr. Jehan Oxe og Hr. Bent Billæ RR. Givet Swanholm Onsd. før Barbra Dag.

Perg. [med 3 Segl]. ?Forblevet i ell. senere tilbagegivet til Peder Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6162]

Dec. 6. Jeg Herman Grabo¹ Borger i Landzkrone er skyldig hæderlig og strenge Ridder Hr. Jahan Oxe 70 lybske Mk. rede Penge, for hvilke jeg pantsætter ham en min Bod, som Kort Annike i boer, til brugelig Pant med saadanne Rum og »magh«, som den Kone brugt har, som der nu i boer, som nu 5 Mk. af gaar til Landgilde, fra Klemets Dag, nu var, til Klemethz Dag om et Aar igen, og skal Landgilden udgive »at« Klemets Dag, og Løsningsdag altid om Paaske, og »ath« Midfasten lovlig til-sige. Løser Herman Grabo ikke Boden denne forskrevne Dag, skal hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Jahan Oxe fremdeles beholde Boden, saa længe han afløses ham for forskrevne Penge, og skal forskrevne Landgilde følge Hovedpenge. Medb. af beskedne Dannemænd Jepp Staffensß, Laurens Bentsß »borge-mestere«, Jes Nielsß og Greers Jensß⁵ Raadmænd. Sc[ri]ptum Landzkrone die Nicolai.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke; 2-3. Utydelige Brudstykker; 4-5. Bomærker. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6163]

Dec. 7. Jeg Cristiern Vrnæ¹ R. sælger og skøder med min Husfrues Sophie, Jeip Lunges Datters, Samtykke til Hr. Niels Schawe Biskop i Roskilde eller, hvem hans Naade det unde vil, al den Røttighed, som min Husfrue eller mig er tilfalden efter hendes Fader Jeip Lunge og nogle hendes Søskende i 2 Gaarde i Vestræ Soweby (Jeip Ingwersß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 1 Fjerding Smør med andre »bedhe«; Pædher Nielsß, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot med andre »bedhæ«); hvilke 2 Gaarde Jes Lunge i Ffalkersløff pantsatte Hr. Ffolmer Lunge R. i Rydhe^a, og forskrevne værdig Fader af »begghes wore« Tilladelse efter vort »mackbreffs ludelse« [c: 6149] dem nu ind har løst af Hr. Daudid Arildß R., som ham »tilfulde« efter hans Husfrues Død Fru Sophie, og fornævnte værdige Fader selv nu i Værgе har. Afvindes forskrevne Rettigheder forskrevne værdige Fader eller, hvem hans Naade det unde vil, tilbinder jeg mig

saa godt Gods af Rente og »beyleyghed« at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar næst efter. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Effwert Trugetzß² i Tølløse, Karl Saxtorp i Twræby, Laurens Knob paa Giordzsløff og Hans Skinckell⁵ paa Siælsjø. Datum in profesto b. virginis concept.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxlv 4; 2. Fxlvii 6 (Rosensparre); 5. Cxxi 6 (Tinhus). Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 12). [6164

a) Jfr. herom de i 1. Række IV. 36 under Alle Helgens Alter anførte Numre.

Dec. 7. Jeg Cristiern Vrnæ¹ i Haridzsløff R. hilser velbyrdige Mænd Æwert Trugetzß i Tøllæsæ, Karl Saxtorp i Twræby, Laurens Knob paa Giordzsløff og Hans Skinckell paa Siælsjø. Jeg har med min Husfrues Samtykke solgt Hr. Niels Schæue Biskop i Roskilde al den Rettighed, som mig paa min Husfrues Vegne er tilfalden i Arv i 2 Gaarde i Westræsoweby, som Hovedbrevet [c: 6164] derpaa givet udviser. Thi beder jeg eder, at I hænger eders Indsegl for samme Hovedbrev hos mit Indsegl. Datum Roskildis in profesto Marie concepc. meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Dxlv 4. Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 13). [6165

Dec. 9. Guntherus de Bunaw, pavelig Commissarius, Nuntius og Legat, udsteder Afladsbrev for Daud Arildssøn R.

Perg. [med 1 Segl]. David Arildssøn Qvitzows Arkiv (AM. VI. 25). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 44.* [6166

Dec. 11. Jeg Tordh Matsß¹ i Grindw V. vederkendes mig skyldig at være velbyrdige Md. Anders Mwnk »aa« Brvssgardh 20 lib. Mk. i danske Penge, som nu gængse er i Nørejwlandh, at betale paa Ollai Dag næstkommende. Betaler jeg ej de 20 Mk. paa forskrevne Dag, kendes jeg mig at have solgt og skødet til Anders Mwnk 2 »feyringh« Jord, den ene paa Grindw Mark i Nøre H., og skylder 4 Ørte Korn, den anden paa Volbii Mark, og skylder 1 Øre Korn. Thi kendes jeg mig op at have baaret af A. M. Fæ og fuldt Værd for de 2 »fedringh« Jord. Betaler jeg de 20 Mk. paa Ollai Dag, skal A. M. have de 2 »fedringæ« Jord i sit brugelige Pant, som det Pantebrev lyder, som A. M. har af mig, saa længe Jorden igenløses. Medb. af andre hæderlige beskedne Mænd Hr. Jens² Sognepræst i Grindw, Ollaff Persß Borgemester ibid. og Jon Magenß⁴ Byfoged ibid. Datum Grindw Tirsd. efter Vor Frue Dag conceppc.

A. Perg. med [4] Segl: 1. Li 28 (Benderup); 2. G. 1039* (Jens); 4. Bomærke. Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. — **Aa.** Udtog anført (sammen med kort Udtog af Brev af 1505 Jan. 20) i Stadfæstelse 1541 Juli 15 (6. fer. post Chanuti regis) af Kongen (c: Rigskansleren), givet Tamess Swendß paa Jenss Huassis Børns Vegne. Perg. med 1 Segl. Sstds. (RA.). — Udtog (af Stadfæstelsesbrevet og af de stadfæstede Breve) efter Koncept til Aa: RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 108 a. [6167

Dec. 15. *Reg. *7922.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 13; Dipl. Norv. IX. 368; Missiver I. 90.* [6168

Dec. 19. Alexandher Knwutsß i Bølarp i Vedinghæ S. i Hal-lendh. Jeg har pantsat hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Gozsthe Olsß R. min Gaard Bølarp liggende i Hallen i Vidinghe S. i 2 Aar for 20 lub. Mk. Om jeg kan ikke løse fornævnte Gaard igen inden s. Olaffs Dag næst tilkommende anno 1488, da skal jeg give Hr. Gozsthe Olsß Landgilde af samme Gaard, som er 4 Pd. Smør. Kan jeg ikke løse fornævnte Gaard igen inden 2 Aars Dag, da under jeg Hr. Gozstæ Olsß samme Gaard frit fra mig til »ewerlighe« Eje; ^aog hvad som Gaarden er bedre, som Dannemænd kan se og skønne, 2 paa Hr. Gozstes og 2 paa mine Vegne, det skal Hr. Gozste give mig til paa Gaarden^a. Medb. af flere Dannemænd Hr. Jon i Hwyderydh og Bondhæ Olsß Herredshøvding i Fellevige. Skrevet in Toffteholm sub anno ut supra[!] Tamperonsdag før Thomes Dag.

Perg. med 3 Segl: 1. Skjold, hvori 3 med Stilkene sammenstødende Blade; 2-3. Svenske. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Perg.).

a—a) Tilføjet under Teksten med Angivelse af, at det skal indføres her. [6169

Dec. 26. Stranghe Galen a. w. Jeg sælger og skøder velbyrdig Svend Andhers Galen min Farbrodersøn 5 mine Gaarde i Øye i Herwitzstadhe H. (Jes Morthensß, 2 Pd. Byg, 6 Grot Skat og 1/2 Teje; Morthen Maghensß, 2 1/2 Pd. Byg, 1 Skill. Grot Skat og 1 Teje; Bencht Ysaachsß, 2 Pd. Byg, 6 Grot Skat og 1/2 Teje; den 4. og den 5. ligger øde og gav hver 1 1/2 Pd. Byg og 6 Grot Skat og baade 1 Teje). Og har jeg oppebaaret Guld, Sølv og Penge af Andhers Galen, saa at mig vel »atnøges«. Afvindes Godset ham, tilpligter jeg mig at vederlægge saa godt Gods af Rente og saa vel »beleyet« inden 6 »ugher dagh« dernæst kommende. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Mester Jens Aghesß² Domprovst i Lundh, Mester Joan Kannik sstds., Per Lang⁴ af Waløse, Andhers Robertzß⁵, Tve Bagge, Oleff

Grubbe, Haghentorn^s og Jens Erlandzß VV. Datum Lundis die Stephani.

Perg. med [9] Segl: 2. G. 74; 4. G. 107 = Fvii 3; 5. Cxli 7 (Grott): [6. a]; 8. Flxiv 1 (s *hjnse matfjen*). Senere (jfr. 1498 Nov. 26) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [6170]

a) Nævnt af Langebek i LDipl.

Dec. 28. Reg. *7923. Perg. med [5] Segl: 5. Brudst. (norsk). Henrik Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Danske Mag. 3. R. II. 14; Dipl. Norv. II. 692.* [6171]

Dec. 29. Reg. *7924. Perg. [med 6! Segl]. Henrik Krummediges Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 15; Dipl. Norv. V. 675.* [6172]

Dec. 30. Johann konyneck. De gestrenghe unnnße rat herre Erick Ottensßon rittere hefft sich vor uns beclaget unde vor etlichen unsen rederen, de hiir by uns weren, unde mit rechte vor uns angelanget herren Helrick bischoppen to Sleßwig unsen rat van wegen etlicher beschattinge, de syne vorfaren bischoppe Johann zeliger gedechtnisße schole synen vadere unde vedderen bouen recht angelecht hebben, unde herre Erick sich derhaluen hier vor uns unde unsere rederen to rechte forboden hefft. Dar de herre bischoppe to geantwerdet hefft, id en were nicht borlichen, dat he sich uth synem rechte gheue unde em vor uns to rechte antwerde, men he wolde by synem else by deme gheistlichen rechte blyuen. Dar herre Erick vraghede, we syne borliken richtere weren; dar enwolde de here bischoppen em nicht toantworden, ock vorboth herre Erick sich to rechte in vorsparinge, oft de here bischoppe em nicht plichtich were vor uns unde unßen rederen gheistlichen unde wertlichen to rechte to antwordende, edder we syne geborlichen richtere weren, dar herre Erick syn recht mochte vorforderen; welck he ock nicht beantworden wolde. Alße denne reden wii en vor id beste, dat sie de saken scholden van der hant gheuen unde des by veren eren guden vrunden blyuen, de sie darouer scheyden scholden. Des de here bischoppe uthgingk, unde herre Erick uns derhaluen infulgede. Nachdeme de here bischoppe uns des entghingk, vor uns nicht wolde to rechte stan, ock syne borliken richte nicht namkundich maken unde ouer des nicht wolde daruppe vinden laten, wer he plichtich were edder nicht ein^a vor uns to der saken to antwordende edder de in frunde hande to settende, edder we^b syne geborlichen richtere weren, dar men sodan saken vorforderen mochte to entscheydende, hebben wii

mit unsen redenn vor recht affseggen laten, dat herre Erick syne saken mit dem herre bischoppe voruolgen mochte mit lantrechte. Datum to Gottorppe am sondage na nativit. Christi dusent veerhundert im achte unde achtentigesten jare^c under unsem secrete.

[A. ^dPerg. [med 1 Segl].^d Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 32).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. 1487 Dec. 30. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ab. LDipl. 1487 Dec. 30 (af Gram betegnet: »Ex archivis Rosenkrantz.«); Ac. Uldall 4 to 360 Bl. 48 a. [6173

a) Ab, Ac: em. b) Ab: wo. c) Aaret maa være regnet fra Jul; i Dec. 1488 var Bisp Helrik død. d—d) Saaledes Aa.

Dec. 31. Reg. *7926. Perg. [med 1 Segl]. Husum Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 34). *Beccau, Gesch. Husums S. 265* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): samptlich edder besunderen - alsß ße des - dat ßo jegenwardich - leuen getruwen vnd gemeynen inwoneren - to vorvnrechtende - anno etc. lxxxviii^a vnder vnsem signete. *Ad relacionem Pauli Sesteden aduocati castris Gottorppe.*) [6174

a) At Aaret er 1487 efter vor Tidsregning, fremgaar af Kongens Itinerarium: 1487 Dec. 30 var han paa Gottorp (se 6173) og Dec. 31 paa Flensborg (*Dipl. Flensborg. II. 917, 918*), men 1488 Dec. 22 paa København (*Missiver I. 91*).

— »Borgemæstere«, Raad og menige Almue i Skielskør. Mand. efter Juledag, som var Nytaarsaften, paa vort Raadhus i Skielskør skød hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Henric Meynstrop R., Landsdommer og Forstander paa Korsør, sit Skel til »borgemæstere«, Raad og menige Almue, som da nærværende var, overværende ærlig Md. Jæspær Crawse paa Baarsnes a. w., hvorlunde han havde været deres Foged og Høvidsmand paa vor naadige Herres Vegne; og bød han sig i Rette for »borgemæstere«, Raad og menige Almue i saadan Maade, at var der nogen, som han havde beskattet mod Lov eller uforrettet, vilde han der være i Rette og aldrig udkomme, førend han havde gjort hver Dannemand Skel, som ham kunde paatale. Og bad han dem alle give ham et »witskap« derpaa med deres Brev og Indsegl. Da svarede »borgemæstere«, Raad og menige Almue, at han havde været vor naadige Herres Embedsmand der i By og omgaaet med dem, som han maa ærlig være bekendt, og ingen skyldede ham andet end godt. Det vidner vi under disse Dannemænds Indsegl: Jæppe Esberns¹, Oluff Tords² »borgemæstere« i Skielskør, Lasse Jeepts³, Per Anders⁴, Sølfwe Jens⁵, Per Skredere⁵ Raadmænd, Knut Laurets⁶, Jæppe Ols⁷ og Per Smyt Borgere sstds. Datum etc.

Papir med 8[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker (1. i Skjold); 4. I Sigilfeltet et Hjerte; 5. Bomærke i Skjold (**peter trøwelsen**); 6. Utydelige Rester; 7-8. Bomærker. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [6175

Uvis Dag. Hannss Konge. For os paa vort Retterting [*var*] velbaaren Kvinde Fru Ellene af Woldberg, Erich Christens Efterleverske, med tvende Pergamentsbreve, et [c: 4051], som Madtz Bølling Foged paa Hing H.s Ting, Clauß Jenßen, Peder Nielßen[!] Hartsisbell, Grønn Nidberg[!], Marquor Juell, Clauß Jenßen, Jenß Madtzen i Molbye[!] og Jep Deigen i Hee havde udgiven og beseglet Aar 1477 Torsd. efter Joh. bapteste Dag, lydende, at 8 Dannemænd vidnede, at de aldrig kunde høre af deres Forældre, eller de selv kunde mindes, at nogen Mand havde »waadræt« eller Garn at sætte fra den Nordfiord, som Aamunden begyndes, og saa langt, som Warom aae varer, uden de af Woldberg, eller nogen Mand, uden de havde deres Minde af Woldberg; item et andet Brev [c: 5979], som Olluff Mortens Landsdommer i Nørjydland, Niels Seffrensen[!] Landstinghører og Pouell Abildgaard Borgemester i Wiborg havde udgiven og beseglet Aar 1486 Lörd. efter   a Dag paa Wiborg Lands-ting, lydende, at velbaarne Kvinde Fru Ellenne, Erich Christensen Efterleverske, lod læse et Tingsvidne af Hing H.s Ting, lydende, at Erich Christensen gjorde hans Lovhævd paa Woldberg med al hendes Tilliggende i Hing H., som er Hestehaffue mellem Groben og med Haffuer Mølle og »tørfuegrøfft Liøngmoese« og Fædrift, Forte og Fæled i Synderlighed sønden Worm aae til at dæmme med, item en Gaard ibid. (Tommiß), en Gaard i Naa (Bonnde), en Gaard ibid. (Jenß Juell), en øde Gaards Eje vesten ved Bonde, en Gaard (Iffuer), en Gaards Eje norden ved Jennß Perßen, i Heeagger 8 bygte Gaarde (Peder Pouelsen; Niels Suendsen; Niels Willombßen; Peder Mortensen; Peder Clemmindßen; Jennß Skot; Hannß; Morten) med »deß« øde Gods i forskrevne By, som til Woldberg »liggendiß« med Rette; en øde Gaards Eje i Lydbech vesten ved Marquardt Gaard saa vidt, som de Stene udviser, med 8 »witterligt agere forudenn grube jord deß« forskrevne Byggested og med »witterlige« Enge liggende norden ved forskrevne Byggested; item Søegaard, Teylltofft, Biergaard, Gleudberg, en Gaard (Niels Jonnßen), en Gaard (Hendrich), et Byggested uden Hendrichiß Gaard, som Peder Aall i boer, en, Christen Smed i boer, i Sønerbye en Gaard, som Anderß i boer, item som Christen Geed i boer, en Gaard

(Jenß Holm), i Kier en Gaard (Peder Jeßperßen), en Gaard (Tammisß), som kaldes Nørgaard, en Gaard i Hoffuer (Peder Glad), en Gaard ibid. (Peder Olßen), et øde Byggested hos Tammisß Jenßen Gaard, som Esche Jenßen i boede; dette Gods »indworde« Erich Christenßen paa hans Husfrues Vegne med Riddermændsmænd og hans »kiønn och sielffeyer«, som Fogeden og »lexmennd« funde ham for Retten; med mange flere Ord, som de Breve indeholdt. Hvilke Breve vi stadfæster, forbydende alle Fru Ellene deri Hinder at gøre eller sig med Woldberg at »bemegtige«, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Hafniæ ^b nostrо ad causa[s] sub sig., teste Johanne Retille[!] justitiario nostrо.

[A. Perg.^c Voldbjærg Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 8, Nr. 11. — [Ab og] Aba. Udtog se 1691, [Ab og] Aba. — Anført: *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 13* og Ny kgl. Saml. 4to 763 f S. 13. [6176

a) Aaben Plads i Aa. b) I Aa er ladet Plads aaben til Dagen, hvorimod Aaret findes. c) Saaledes Aa.

Uvis Dag. Hans¹ Konge. Her i Dag for os og vort Raad talede Hr. Sten Bylde i Allende R. Hr. Oluff Styß til paa sine og sin Broders Vegne Hr. Bent Bilde om det Pantebrev paa Kwlden, som Hr. Oluff Stygß bepligtede sig i Lund paa sine og sin Moders Vegne, at han skulde føre det her til Stede, som i Gaar var, i Rette for os og vort Raad efter vor Begæring i Lund, og vi efter vort Raads Raad vilde give Fru Barbra og Hr. Oluff Stigß deres Penge, som Kulden i Pant for stod; thi vi det ej »umbere« kunde fra Kronen; og bød vi ham i Dag sine og sin Moders Penge for Kulden og æskede de Pantebreve igen, som de derpaa har. Til hvilket Hr. Oluff Stigß svarede, at han ej kunde det Pantebrev her »tilstede« [!], som han sig forpligtet havde; thi han kunde ej komme sin Moder længere end til Lwnd, og vidste han ej, heller hun var levende eller død, og ej kunde komme til de Pantebreve for sin Moders Sygdoms Skyld, og de var ej i hans Værge, og begærede af os og bad vort Raad, som til Stede var, at de skulde bede med ham, at vi vilde lade den Forpligtelse »upstaa« til det første »maade« nu efter Paaske, som vi da vort Raad forsamlede vorder; da vilkaarede Hr. Oluff Stigß sig, at han og hans Moder skulde komme for os og »wor« Raad og have forskrevne »pantebreff« med sig, og Hr. Oluff Stigß og hans Moder vilde da aldeles gøre efter

vor Villie om forskrevne Pant, som vi og nu begærende er, og hvad Rettighed Hr. Bent Bilde og Hr. Sten Bilde har i forskrevne Pant, skulde de da nyde, som vi og vort Raad dem for Rette affindende vorder. Og herpaa talede vi med Hr. Bent Bilde og Hr. Sten, at de lod forskrevne Beplygtelse »upstaa« til det første »mode« [efter Paa]ske, som der da »holdendes worder«. Datum in castro nostro Haffnensi 2. fer. . . . . nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Oluf Stigsøn Krognos's Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Luggude H., Kullen).

[6177]

Dag? Ficke Henningsen Borger i Stæge og hans Hustru giver Gods til Guds Legems Alter i Stæge Kirke.

[Orig. Stege Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Aug. 2 (5. fer. post Petri ad vincula) mellem Michell Andersen Borgemester i Stege og Henning Fickessen Borger sstds.; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 101 b. *Ny kirkehist. Saml. V. 494.*

[6178]

— »Thett tredie skødebreff wnder datum mcdlxxxvii, lydende, att Axell Jepsß aff Støffringgaardtt havde skøtt oc boldtt fraa Æg oc Æyne arffuinge oc till for^{ne} Anders Munck oc hanß arffuinge en gaardt lyggende wti for^{ne} Fiellerop, som Anders Jensß then tiidtt wti bode, mett all Æyn retthe tilligelse till euerdelige eyhe etc.«

[Orig. Anders Munks Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Maj 29 (Lörd. vocem jocunditatis) mellem Niels Marquardsß til Meylgaardt og Josth Huaß til Soustrop; den første fremlægger et udateret Pantebrev paa en Gaard i Fyellerop; den sidste fremlægger Breve af 1491 Dag? og 1497 Dag?, nærværende Brev og Brev af 1491 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 64 b.

[6179]

— Dronning Doretthe erkender at have Ramsø Sø i Forlening af Antuorskouffs Kloster sin Livstid paa visse Betingelser.

[Perg. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 135.*] Udtog anført i Rettertingsdom 1548 Aug. 22 (Onsd. før Bartholomei Dag) mellem Hr. Eski Bilde og Mester Niels Anderssen Prior i Antuorskouffs Kloster; den sidste fremlægger nærværende Brev og 4 Breve af 1492 Dag?. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 198 a. *Ny kirkehist. Saml. VI. 288.*

[6180]

— »En lagheffdt, som en abit aff Tuiß havde giortt wnder datum mcdlxxxvii, lydendis, att hand blantt anditt havde induordtt till Tuiß closter Barslundtt, Gumphuole, Arelundtt, Blaborig, Muncktofft, Skoffgaardt, Moßebye met alle theres rete tilligelse, inthet undertagitt.«

[Orig. Tvis Kl. Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1554 Jan. 10 (Onsd. efter hellig tre Kongers Dag) mellem Albrit Gøye og Christoffer Gøye paa den ene Side og Oluff Munck til Thuiß paa den anden; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 259 b. [6181]

Dag? Hr. Johan Oxen paa Torsø sælger en Gaard i Steenløsemagle paa Genkøb til Hr. Jurgen Lauritzen Vicarius til s. Laues Alter i Ludtz Kirke.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1570 Marts 14 mellem Hr. Seffren Olsenn Prior for Vicarierne i Ludtz Kirke i Roskilde paa den ene Side og Arrildt og Jacop Huitfeldt paa deres egne og deres Medarvingers Vegne paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev og 2 udaterede Breve af Anders Persen af Ellinge. RA. Herredagsdombog 1567-70 Bl. 100 a. *Danske Mag. V. 82* (her efter den originale Dom, som da fandtes hos den øverste Kapellan til Domkirken i Roskilde (*sstds. S. 78*), men nu formentlig er tabt). [6182

— »Ith konning Hansis stadfestelsebreff daterit aar etc. mcdlxxxvii paa ith pergamentzbreff, fru Karinne, Erick Andersens efftherleffuerske, haffde hafftt for hannom aff Hindstedt herridtz thing aar etc. 1567[!]ª wdgifuit, liudende, sandmendt der till thinge ath haffue kundgiortt deris thoug, effther som de haffde wæritt emellom Wraa skouff och Lindbierre skouff, som ligger søndenn for Wraa beck, och formellder stedt fra stedt, effther som samme stadfestellse uidere i sig sellff indholder.«

[Orig. Erik Andersson Banners Enkes Arkiv.] Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 338 b (Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 214*) og den under 2339 citerede originale Dom. [6183

ª) Brevet er formentlig identisk med 2339, om end Stednavnene delvis er afvigende.

— »Ett skødebreff wnder Guds aar mcdlxxxvii, lydende, at May Jensdotter oc Kirstine Ouisdotter, for^{ne} Jørgen Lauritzøns moder, oc theres laffueweriigher haffde skøtt, oplatt oc affhendtt tiil euig eydom Terbern Olfueßen, for^{ne} her Jens høstruis fader, alle theres deell oc rettighedtt, som the hagde i then gaardtt i Szeyling, som Therben tha i boede, oc alle theres deel oc rettighettt i Hytz herritt, som thennom aff rett arff wor tilfallenn ephther theres moder, oc wor samme gods logligh lagboden etc.«

[Orig.] Udtog se 4944. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 232. [6184

— Lunde Kapitels Brev til Jöns Olufzon paa Gaarden Magleby i Aszbo H.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Num. 284«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 45*. [6185

— Lunde Kapitel lejer Skrædderne og Overskærerne i Vor Frue Lav 2 Boder i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 285«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 45*. [6186

— Lunde Kapitel lejer Jöns Marquardszon Skrædder i Malmöe et Hus sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 286«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 45.* [6187]

Dag? Lunde Kapitel lejer Jöns Olufson en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 287«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 46.* [6188]

— Lunde Kapitel lejer Pedher Jönszon en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Dito fol.« (∩: Fol. 287). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 46.* [6189]

— Lunde Kapitel lejer Jacob Jenszon en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Num. 290«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 46.* [6190]

— Lunde Kapitel lejer Jahan Schulte en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 291«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 46.* [6191]

— **(Aar?)**. »Dito breef gifwet af för^{de} capitelet^a äth Johanni Kåk angaende gård liggiandes i Malmöe sunnan upp till Adelgaatan och nordan upp till dhet sträte, som löper fram nordhan wedh helig geisthuus. Dat. 148 [!].«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 292« (indført blandt Breve af 1487). [6192]

a) ∩: Lejebrev givet af Lunde Kapitel.

Dag? Lunde Kapitel lejer Anders Perszon en Gaard i Malmöe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 294«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 46.* [6193]

— **(Aar?)**. Ærkebisp Jöns lejer Jacobus Splijt 4 Gaarde paa Borneholm.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 295« (uden Aar, men indført blandt Breve af 1487). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 47.* [6194]

Dag? Lunde Kapitel lejer Abraham Kiötmånglare et Gadehus.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 296«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 47.* [6195]

— »Item en laugheffd wnder sin datum mcdlxxxvii, lydende eblantt andre artickler, att Peder Eriickß haffde induordt en beck liig-gende paa Rintz kier wdi Vedell krogh saa langh och bredt, som hwn nw er, och haffuer wdsuoredt alle, wthen nogen kunde windhe segh therindt medt gode gamble breffue.«

[Orig. Viborg Bishops Arkiv?] Udtog se 4145-46. [6196]

— Transsumpt af 1772.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; ÆA. V. 551.] Udtog: *Westphalen IV. 3190 Nr. 107* og (med F. A. Reinboth's Haand) *Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 125.* [6197]

Dag? »Anno 1487 Nis Sadelmagers Skiøde til Lave Digsgaard paa Vor Frue Meßes Vegne, som holdes i St. Peders Kirke her i Randers, paa et Huus og Jord, som hans Broder Symen Sadelmager gav til fornævnte Meße for sin Sielegave. NB. I dette Skiøde nævnes Troels Stigsen Præst og Provist uppa Østrup. Ligeledes Hr. Erich Ottsen.«

[Orig. Randers Peders Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 273. [6198]

— »10. En lidell perckementtisbreff aar 1487 paa Jepsis gaard udi Kirckebye.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 35 (under Vandfuld H.). [6199]

— »4. Itt gamel perkementzbreff, som seglen er fra, som liude paa nogen kirckejordt, som liger westen Kirckebye, saa vesten indtill Brekier, saa sønder indtill Therckels beck, saa ender indtill Ayellveye thill Vestergaardt fra Møllgaardt och alt kirckens eng, huor son[!] heldst det liger till same jordt och it bygsted, som nu liger thertill och haffuer ligit thertill. Dattierit s. Peders kircke 1487.«

[Perg.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 41 (under Vandfuld H.). [6200]

— »76. Ett perckementz sandmandtz vinde om marckeskell emelom Øster Høllend och Vester Høllend paa Skarild kirckis vegne. Aar 1487.«

[Perg. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 159. [6201]

— »3. Firre och tiuffge mendtz vinde, at Woldberg gaard och diß tilleg er med louffheffd indworned. Daterit 1487.«

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv. — Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249.] Afskr. efter Udtoget fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III. [6202]

— Iver Axelssøn tilbyder Kong Hans at oplade ham Gotland.

[Koncept ell. Kopi. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvilfeld VI, 68, Fol. 990 L. 9.* [6203]

— »End frembere Scherup byemend en supplicatz met E noterit, att Hans Hanßen haffuer tilholdett sig thiße efftherscreffne støcker jord och eng till hans gaardt wden schiffthe, som the begiere att maa komme till schiffthe.

Først j otting thoftt; herpaa haffue Hans Hanßens arffuinge Therckell Pederßens schiøde sub dato 1376 och en laugheffd sub dato 1487, end en laugheffd sub dato 1499; item ett thingsuidtne sub dato 1498, att the aldrig haffue hørdt, att ther haffuer nogen thiid werett kerdt eller klagett paa Rødtz[t]offtt eller paa thend j otting jord, som Niels Pederßen [w]di were haffde.

En eng, som [kaldis] Kindisneßmay; therpaa findis mange och a..... laugheffder och ett eyerbreff under dato 14.., [att] samme eng er aff eyermend indstenitt effther l[offuen].

Item ii aggre wdi [the]nd syndre marck emellem prestens thofft och Peder Ebbeßens thofft; ther haffue the Hartuig Limbecks mag-schifftebreff paa under dato 1495 for en agger nest westen op till Peder Olßens gaardt.«

(*Herefter navnes Breve af 1517 og 1346.*)

Item en eng, kaldis Hustedt may, paa huilchen eng thuende Hans Hanßens laugheffder clarligen paa lyder, en sub dato 1488, thend anden sub dato 1517. Offuer thiße breffue och besynderligenn paa the ij otting jorde till gaarden, paa the enge Kindeneßmay och Husted may och ander aasteder haffue the kong Hanßis stadfestelße sub dato 1499.«

[Orig.] Udtog anførte paa Folioark (uden Datum og Segl): RA. Danske Kanc., Indl. t. Registr. samt henlagte Sager, c. 1580. [6204

Dag? »Kong Hansis Bref, dat. 1487, om fire Fiskeboder paa Dragør.«

Udtog fra 18. Aarh.: Thott 4to 1575 S. 674. Udtoget (der er trykt *Hofman, Foundationer X.191* med en uheldig Fejl) er en Afskr. af en i Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 761 anført Indholdsangivelse til det under 5942 gengivne Brev; hvilket Aar der er det rette, kan næppe afgøres.

— (*Reg. 4856.*) [Orig.] Udtog: *Westphalen IV. 3131 Nr. 60.* [6205

Uden Dag. Jeg Jørren Marckman i Harestedhæ a. w. kendes mig op at have baaret af velbyrdige Mænd Hr. Tønnæ og Hr. Jørren Wærnerssøn RR. 500 gode rinskæ Gylden, for hvilke jeg dem pantsætter 9 mine Gaarde inden Byntzløff i Flackebergs H. i Krwmerops og Hoosløff Sogne (Hans Jenssøn, Jens Olß, Oluff Hemmingsß, Per Rødh, Per Jeipsß, Per Hansß, Niels Jeipsß, Swend Olssøn og Jeip Jenssøn; og giver hver af disse 9 Mænd 1 Pd. Byg og 1 Pd. Rug, 1 Skill. Grot, et Flykke Flæsk, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns). Item skal ingen anden have Magt at løse forskrevne Gods, uden jeg selv løser det med mine egne Penge. Løser jeg forskrevne Gods, skal »løssen« kundgøres til Herredsting 2 Ting før Midsommer og et efter, og løses Morthens Dag næst efter, og da skal Landgildet følge Hovedsummen. Løser jeg ej forskrevne Gaarde i min Livstid, kendes jeg mig at have solgt og sælger Hr. Tønne og Hr. Jørren Wærnerssøn forskrevne Gaarde, og kendes jeg mig derfor op at have baaret fuldt Værd. Afvindes forskrevne Gaarde Hr. Tønne eller Hr. Jørren, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods igen og saa vel »beleilighæ« inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev tilbedende flere gode og velbyrdige

Mænd at besegle med mig, som er Hr. Corefitzs Rønne, Hr. Ængelbrecht RR., Claues Ericss, Tetz Jenss, Eggert Anderssøn og Gotskæ Mowenssøn a. w. Datum Harestæde anno 1487.

[Orig. Tønne og Jørgen Vernerssønner Parsbergs Arkiv.] Afskr. fra c. 1700: Kall 4to 471 S. 82. [6206

Uden Dag. Udtog: *Rosenvinge, Domme II.* 265. Er 4132.

— *Falck, Samml. III.* 318. Er 4802.

— Udtog: *Saml. til jydsk Hist. 4. R. IV.* 363. Er 6028.

— Udtog: *Westphalen IV.* 3131 Nr. 61; *Reg.* 4855. Er 6082.

— Udtog: *Westphalen IV.* 3403; *Reg.* 4857. Er 6110.

— Skøde af Hans Perssen Borgemester i Lundt til Lunde Domkirke.

Udtog: RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 106 b; herefter: *Rosenvinge, Domme II.* 67 og *Ny kirkehisl. Saml. V.* 496. Er 6146.

Brevbøger: *Esrom: Cod. Esrom. 143* (Juni 17), 277 (Sept.), 144 (Okt. 9), 237 (Nov. 29). — *Æbelholt: SRD. VI.* 193 (Dec. 15). — *Løgum: SRD. VIII.* 130 (Juli 4), 204 (Sept.; i det væsentlige i samme Oversættelse som ovfr. i *Cod. Esrom.*).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV.* 11 (4 Breve); se ogsaa 6112. — Lunde Kapitel: se 6070. — Roskilde Bisp: *ÆA. III.* 316, 316, 316. — Børglum Bisp: *ÆA. III.* 45. — Børglum Kapitel: *ÆA. III.* 83, 86, 96. — Viborg Bisp: *ÆA. II.* 306 (Febr. 2), 268 (Febr. 5), 212 (Febr. 11), 266 (Febr. 11), 295 (Marts 25; ell. Aar 1486), 267 (Apr. 17), 309 (Apr. 23), 332 (Apr. 24), 304 (Apr. 29-Maj 13), 261 (Maj 1), 250 (Juni 20), 351 (Juli 29), 257 (Sept. 8), 306 (Okt. 4), 296 (Okt. 22), 303 (Okt. 22), 299 (Okt. 22 ell. 29), 295 (Okt. 29), (215 se Aar 1484), 226 (ell. Aar 1437), 243, 337 (ell. Aar 1437). — Aarhus Bisp: *ÆA. II.* 31 (Febr. 4), 34 (Febr. 4), 34 (Febr. 4), 88 (Febr. 8), 33 (Febr. 17), 75 (Marts 6), 30 (Marts 12), 76 (Apr. 14), 76 (Apr. 28), 76 (Apr. 28), 85 (Maj 2), 5 (Maj 16), 33 (Maj 22), 36 (Juni 23), 76 (Juli 8), 83 (Aug. 4), 12 (Okt. 5), 33, 135. — Ribe Kapitel: se 6047, 6054, 6121, 6132, 6150. — Slesvig Bisp: se 6082, 6111. — Slesvig Kapitel: se 6197. — Antvorskov: *ÆA. IV.* 72, 79, 87, 158, 165, 223, 239, 249, 269 (Viborg St. Hans Kl.), 271 (do); se ogsaa 6180. — Skovkloster: *SRD. IV.* 350, 356, 358, 361, 363, 365, 365. — Maribo: *ÆA. III.* 299. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V.* 613 (922), 633 (871). — Dueholm: *ÆA. III.* 190, 200, 205. — Esserbæk: *ÆA. II.* 94 (Febr. 3), 94 (Juli 10 ell. 17). — Gudum: *ÆA. III.* 226. — Hundslund: *ÆA. III.* 12, 13, 17. — Mariager: *ÆA. V.* 694, 719, 720, 735, 735, 740, 742. — Ring: *ÆA. I.* 176, 179, 236, 263, 264. — Vestervig: *ÆA. III.* 135, 140, 144, 151, 165. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II.* 375, 381, 384. — Vor: *ÆA. I.* 203. — Vrejlev: *ÆA. III.* 36, 39, 39. — Ø: *ÆA. III.* 113?, 119, 126; se ogsaa 6065, 6068. — Øm: *Suhms Nye Saml. III.* 330 (Marts 29; = *ÆA. I.* 167), 331 (Maj 4-10; = *ÆA. I.* 167). *ÆA. I.* 222. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I.* 217, 229. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V.* 1076, 1084, 1120; se ogsaa 6063-64. — *Eline Gøyes Jordebog* 169 (Jan. 5), 164 (Jan. 6), 363 (Febr. 2), 142 (Febr. 5), 314 (Apr. 4), 144 (Apr. 23), 102 (Apr. 25), 161 (Apr. 25), 209 (Maj 8), 157 (Maj 20), 253 (Maj 21), 312 (Maj 25), 166 (Maj 30), 105 (Juli 15), 158 (Juli 22), 375 (Juli 23), 269 (Sept. 28), 147 (Okt. 23), 431 (Okt. 31), 431 (Nov. 2), 102 (Nov. 15?), 102 (Nov. 19), 150 (Nov. 19), 150 (Nov. 27), 128. — Axel Urup: *Hist. tiidskr. f. Skåneland II.* 263. — *Adel. Brevkister* 41; se ogsaa 6036, 6077, 6087, 6109.

1488.

Jan. 3. Kong Johanns Adelsbrev for Jes Thomssen i Kollund i Wyßharde.

A. Perg. med farvelagt Vaabentegning (hvis nuværende Farver dog ikke stemmer helt med Beskrivelsen i Brevet, idet det, der i Brevet gengives som hvidt, i Tegningen er sortebrunt) [og 1 Segl]. Jes Thomsens Arkiv; ^a1861 ejet af Ejeren af Kollund »Hr. Braderup« ^a; 1930 af Enkefru Sophie Thomsen, Bynksminde pr. Hjortshøj, deponeret i Rigsarkivet (RA. Privatark., Adelsdiplomer). — [**Aa.** Optaget i Stadfæstelse 1670 Okt. 25 af Christian V, givet Thomas Hanßen og Niß Boyßen i Col-lundt.] **Aaa.** Afskr. efter Aa (med farvelagt Vaabentegning), attesteret 1699 Sept. 28 af J.(?) Müller: Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig-Holstein Nr. 52 a. — **Aab.** Afskr. efter Aa af C. E. Voss: RA. Genealog.-herald. Selskab, Spec. B 71. — *Staatsbürgerl. Mag.* VII. 487 (læs (foruden ortografiske Afvigelser): Delmenhorst don - sundergere gunst - ock umme - desse bewisere vnse - Thammesß to - betherto - Thammesß wapen - benedden - tosinde - gemeynheden - Thammesß edder - dusent-verhundert ime achte). [6207

^{a-a}) Saaledes P. Sejdelin i Ny kgl. Saml. Fol. 368 b, Slesvig.

Jan. 7. Wii Johann¹ koningh entbeden juw unsen borgermesteren unde rathmannen to Sleßwigh unnse gunste. So als denne, also wy bericht synt, der erffschichtinge haluen twischen Cristinen Jaspers van Linda, zeligen Jeppe Kremers modere, unde Kayge Jaspers, des Jasper Kremers nagelatene husfrouwe tho Brestede wesende, to 3 malen 12 herdesbonden in Norgus herde uppegeschet synt unde de eynen twelue jegen de anderen gefunden hebben, so dat Cristina Jaspers ere schottesmall van deme dynghe vor unns unde unse redere geschoten hefft unde wii de tyt nicht en hebben sodane saken suluest to rechte to horende, so beuelen wii juw, gii van unser wegene sodane sake to rechte horen unde na lantrechte unde louboke entscheyden; gebeden ock den beyden parthen Cristinen Jaspers unde Kaygen Jaspars unde allen den bonden, de van sodaner erffschichtinge wegen ehimals gefunden hebben, dat gii alle ame mandage na lichtmissen to Sleßwigh uppe dat rathuß komen tor stede sodaner sachen haluen na lantrechte unde louboke rechtes to genetende unde to entgeldende under unsen hulden unde gnaden. Datum to Hadersleue ame mandage na epiphanie dni. under unsem signet.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 42). Brudst.: *Westphalen III, Præfatio S. 83* (uden Dag). (*Reg.* * 7989 (ligeledes).) [6208

Jan. 8. Ick Clawes van Bogkwolde knape hebbe heren Johann koninge, myneme allirnedigisten heren, van syner koninglichen maiestat unde syner gnaden broders wegen hertogen Frederickes, myns gnedigisten heren, van allen renthen unde upkomen, de ick van erer gnaden sloten Tylen, Lutken Tunderen unde Trittow also eyn rekesuoget beth an dessen dagh upgeboret, unde van sodanes geldes wegen, also ik van etlichen Dithmerschen unde eyneme engelschen manne entfangen geschattet rekenschopp gedan, so dat ere gnaden van alle sodaner rekenschopp unde beschattinge wegen mit my to freden syn unde my nitches derhaluen schuldich blyuen unde my van aller sodaner rekenschopp wegen gude betalinge gedan hebben, so dat ik vorlate ere gnaden van alle sodaner rekenschopp unde schult wegen, also ik derhaluen mit eren gnaden beth an dessen dagh gehât hebbe, qwyth vor alle tosprake unde vorplichte my alle gnedichlike ertoginge my dorch eren gnaden darinne bewiset mit demodigen densten, lyue unde gude to uordenende. Gegeuen to Hadersleue ame dinstage na epiphanie dni. under myneme ingesegele.

Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Quitantia Clawes van Bockwolde Volredes sones, dede Trittow van uns hadde« (vist skrevet med 2 forskellige Hænder, uden at det dog i saa Fald synes at kunne afgøres, hvor den ene ender og den anden begynder). Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gottorp C). [6209]

— Per Nielsß Herredsfoged i Sønder H., Ingwor Jensß i Nødagher, Anders Persß i Kiilstrop, Amdi Palnsß i Glaptueth, Jes Palnsß *ibid.* og Per Troelsß i Hommo. Paa Snapsting for os og mange flere Dannemænd, som Sønder H.s Ting søgte, fik velbyrdige Svend Oluff Friis Foged paa Kalffø et Stokkenævn af 12 Dannemænd: Michel Matsß i Glaptueth, Powel Jeibsß i Kalningh, Troels Jensß *ibid.*, Mangnes Ebbisß i Glaptuet, Ebby Stysß i Østerballo, Per Jeibsß i Grabæk, Mates Suder i Øroppe, Jæp Plogssß, Jes Persß i Obdrop, Jes Jonsß i Høllestet, Amdi Palnsß og Jes Palnsß i Glaptuet; disse vidnede, at det er dem vitterligt, at fra Grindho Aa indtil Eyersjø Aa det hører til Sønder H. og er Kongens rette Forstrand til Kalffø, og saa meget Vrag som derimellem i Land kommer, »hør« at bjærges op og til Kalffø at komme og ej anden Steds uden, hvo som Kongen vil det igen give, som efter følger. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1-3. Bomærker. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. [6210]

Jan. 16. Jeg Cristoffer Jenss¹ i Siøerop a. v. sælger og skøder med min Husfrues Margrethæ Anderssedotters Samtykke til Hr. Niels Scaffue Biskop i Roskilde eller, hvem han det unde vil, al den Rettighed, som min Husfrue eller mig er tilfalden efter hendes Børn, som hun havde med Jeip Lunghæ, og efter et »begges wore« Barn i 2 Gaarde i Vestræ Sowby (Jeip Ingwerss, 1 Pd. Byg og 1 Pd. Rug og 1 Fjerding Smør med andre »bedhæ«; Pædher Niels, 1 Pd. Byg og 1 Pd. Rug og 2 Skill. Grot med andre »bedhæ«); hvilke 2 Gaarde Jes Lunghæ i Falkersløff pantsatte Hr. Folmer Lunghæ R. i Rydhæ^a, og forskrevne værdig Fader dem nu ind har løst af Hr. Daud Arilds R., som ham »tilfulde« efter hans Husfrues Død Fru Sophie, og fornævnte værdige Fader selv nu i Væрге har. Afvindes fornævnte Rettigheder fornævnte værdig Fader eller, hvem han det unde vil, tilbinder jeg mig saa godt Gods af Rente og Belejlighed at vederlægge inden ¹/₂ Aar næst efter. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Effwert Trugets R. i Tølløsæ, Karl Saxstrop² i Thureby, Laurens Knob³ paa Giordzløff og Hans Skinckel⁴ paa Sielsø. Datum Roskildis fer. 4. post oct. epiphanie dni.

Perg. med 4[!] Segl: 1. Clxxii 8 (Basse); 2. Lxi 6; 3. Cli 17; 4. Cxxi 6 (Tinhus). Senere (jfr. 1494 Aug. 18) til Roskilde Kapitels Arkiv (Jesu Christi, Jomfru Maries og Alle Helgens Alter) (AM. XLVI. 14). [6211
a) Jfr. 6164, Note a.

— *Reg. *7934.* Perg. med [6] Segl: 6. Norsk. Henrik Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. II. 693.* [6212]

Jan. 17. *Reg. *7935.* Perg. med 5 Segl: 1. Dxlvi 5; 2. Hviii 10 = G. 1035*; 3. Cxli 6 (Grott); 4. Aftryk af samme Signet; 5. Bomærke. Odense Smedelavs Arkiv (FLA.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. II. 68, jfr. 199* (læs: Hierich - Athelgathen - her Jeib - Dadrop - Ottoniensi(?) anno - mcdlxxviii (rettet hertil S. 199)) = *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 191.* [6213]

Jan. 19. Jes Niels¹ Tingholder paa Gøring H.s Ting, Terkil Mattes² i Bølæ, Grummi Pers³ i Ilstedh, Thames Niels i Brammingh, Mattes Mattes⁵ i Lwnd, Nis Las i Darrum, Thames Bertils⁴ ibid. og Esbern Jens⁸ i Wilsloff. Lørd. før Vincencii Dag paa Gøring H.s Ting fik velbyrdig Md. Hr. Thames Langhe »degen« i Ribe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Thames Niels i Brammingh, Per Griis i Wangh, Jepp Ruttan i Grestet,

Per Terkilß i Brammingh, Mattes Matß i Lwndh, Anders Persß i Stordrvpp, Morthen Tamesß og Nis Persß i Lwndh; hvilke vidnede, at de paa Gøring H.s Ting hørte og saa', at 2 Danne-mænd Thames Bertilsß og Nis Lasß i Darrum vidnede, at det var 3 Otting Jord og ej mere over al Lille Darrum Mark, som de mageskiftede med Karl Karlsß i Lille Darrum. Under »wort« Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1-3. 5, 8. Bomærker. (? Senere til) Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 379* (RA.). [6214]

Jan. 21. Boo Persß Byfoged i Hæddingæ maglæ, Sier Jø-sopsß² Borgemester ibid., Eric Persß, Ebbæ Nielsß, Anders Monsß Borgere ibid. Mand. Agnetis Dag var for os og flere Dannemænd, som Hæddingæ Byting søgte, beskedne Danne-mænd Per Aluere og Bo Nielsß i Hæddingæ og skødede Jes Clausß i Køgæ den Gaard, som Ingwer Ottersß i boer, i Bødæ-baliæ i Hæddingæ og den Bolig med, Cristiern Skrædere i boer, Hus og Jord. Og samme Dag gav Per Aluere og Bo Nielsß Jes Clausß »a« Tinge kvit for »allæ arffwæ ok gell ok kraffwæ« for alle Stykker, de sammen havde, rørendes og urørendes, og saa er »akall giort a« Tinge, at ej skal Jes Clausß ydermere tiltales af Per Aluere eller Boo Nielsß eller af nogen anden, og al den Rettighed, som Per Aluere og Bo Nielsß »lodhet« efter deres Søster Gydæ i forskrevne Gods, er skødet, som forskrevet stander, og takkede Per Aluere og Bo Nielsß Jes Clausß for god Betaling. Med vore Indsegl. Skrevet og givet osv.

Perg. med 5 Segl: 1-5. Bomærker. (AM. XXVII. 12.) [6215]

Jan. 25? »St. Pouls Dag udi Mariæsted Kloster i Sæbye er Otte Hendrichßen forligt med Jens Stien for ald den Fællig, som Otte Hendrichßen og hands Medarvinger havde inde med Jens Stien udi Linderoms Gods med andet Otte Lunovs Gods, og Otte Lunovs 2 Døttre Frue Elße og Frue Nille vedkom i fornevnte Linderoms Gods, og Jens Stien udlagte til Otte Hendrichßen paa egne og Medarvingers Vegne 1 Gaard Eje udi Verløf^a Sogn, skylder 3 Pund Korn, 1^b Løb Smør, og dermed qvitterer Otte paa egne og Medarvingers Vegne forⁿ Jens Stien og hands Arvinger med fuld Afkald for ald fællig bunden Arve i forⁿ Otte Lunovs Gods. Til Vitterlighed Biskop Niels Styggesøn af Børlum, Prior Gierløf Mortenßen af Øe, Prior Marquord Juul af Hundslund, Hr. Jens Nielsen Sogneprest i Ingestrup, Hendrich Friis af Odden med flere Otte Hendrichßens Slægt og Venner, som er Thomis Nielsen i Moesbjerg, Niels Iverßen, Vogn Mortenßen, Just Nielßen og Peder Clausen. Dat. 1488. No. 10.«

[A. Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Aa. Udtog [efter Peder Dyr-skjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 20 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI,

Ark n. — [Ab. Vidisse 1549 uden Dag af Viborg Landsting, givet Fru Johan (Mogensdatter Viffert, Claus Iverssøn Dyres Enke) til Boller.]
Aba. Et kortere Udtog efter Ab [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl Saml. Fol. 558 Bl. 5 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark a. [6216

a) Aa i den anden Tekst: Vref. b) Aa i den anden Tekst: 1/2.

Jan. 25? »Forn^{te} Dag^a i Mariested Kloster ogsaa forligt er Otte Hendrichßen paa dend eene, Las Johansen og Thorlef Baße af Vaben paa den anden Side om Fællig og Arve udi Otte Lunovs Gods, som er Linderums Gods, og de udlagde Otte Hendrichßen paa sin egen og alle sine Medarvingers Vegne af Otte Lunovs Felligsboe af sine Døttre Frue Nille og Frue Elße Arvinge 7 Pund Korn udi Linderom, neml. Ole Mortenßens Gaard 3 Pund Korn, Las Svendßens Gaard 2 Pund Korn, Mads Pederßens Gaard 2 Pund Korn, og dermed er deres fælligs Arve efter forⁿ Otte Lunovs Døttre clareret, saa vidt Otte Hendrichßen og hands Medarvinger deraf kunde tilkomme, som og derfor gav dem Afkald. Til Vitterlighed overværende forⁿ Bisp Niels Styggesøn, Prior Gierlev af Øe, Prior Marquord Juul af Hundslund, Hr. Jens Prest i Indstrup, Hendrich Friis af Odden, Thomis Jenßen og Thomis Thordßen Vebner. Dat. 1488.*

[Orig. Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 20 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark n.

a) »: »St. Pouls Dag»; Udtoget følger lige efter 6216.

[6217

Jan. 26. »Benthe Pedersdatter beder udi en forseglet seddell h. Henrich Meenstrop aff Korsør, Hening . . . . .^a Biersholm, Jens Andersen aff Kongstæd, Karl Jepsen aff Alstedhe, Hans Jensen aff . . . . .^a torp oc Mons Palmesen, at i besegler dette breff, som er en søsterdell i Norderup ore, som jeg effde effter min fader, broder[?] og faderbroer. Det vill jeg kierlighen met eder forschylle. 1488 in crastino conversionis bti. Pauli apli. No. 33-0.*

[Orig. med 1 Segl: Skjold med Vaaben som Griis af Nordrup (mulig Cxlv 12). Sorø Kl. Arkiv?] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 22. [6218

a) Saaledes Udtoget.

Jan. 28. Per Ebbisß Byfoged i Swi[nne]burg, Claws Scriffwer, Matz Remp Raadmænd, Hans Swale, Nis Hac, Gregors Hintzß og Pawil Andherß Sc[riff]wer Borgere og Bymænd ibid. Mand. før Vor Frue Dag »kødhenmeze« paa vort B[y]ting i Swinneburg fik Anders Persß Borger ibid. et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jesper Pawilsß, Erik Swdher, Lawrs Glarmesther, Las .wckeskow, Olleff Verkmesther, Jep Persß, Hans Krog, Matz Remsnidher; hvilke vidnede, at Matz Remp samme Dag inden 4 Stokke sagde sig at have Fuldmagt af Karine Boltingz og af hendes Broder Hr. Michel Persß og gav Andherß Persß en fuld

Afkalding for al den Del, Karine Boltingz kunde til Skiftes falde efter hendes anden Del i den Gaard, som Anders Persß og Karine Boltingz har haft Trætte om, liggende i Swinneburg paa Tolebrente tvært over fra Nis Hay gamle Borgemester, med »swa« Skel, Anders Persß skal have den Gaard paa den nørre Side, baade Hus og Jord, saa meget, som nu bygt er, baade nede i Gaarden og opad, indtil Aalgadhen tager, undtaget hendes Del paa den søndre Side, som er 5 Alen nede i Gaarden og 6¹/₂ Alen ud ved Gaden, og Hr. Lawrs Clausß Tagdryp frit, og naar de 2 Parter skal skilles ad, skal de maales efter »eth snøre«. Herover takkede de hverandre for godt Skifte. Vore Indsegl. »Datum ipso die etc.«

Perg. [med 7 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Uppaa Jep Jwdes gord«. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv).

[6219]

Jan. 29. *Reg. *7936.* Perg. [med 5 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Pro proprietate in ista littera contenta solvebam lx marchas oc i par øxnæ«. Odense St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. V. 629*; 1920 af det kgl. Bibliotek afgivet til Rigsarkivet. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. II. 61.* [6220]

— Thomas Tordsen Borgemester i Saxkiøbing, Laurentz Jensen, Jasper Bossen, Lorentz Glarmester, Hans Skytte Raadmand^a *ibid.* Tirsd. efter conversio Pauli gav vi og al Almue i Saxkiøbing Morten Drokken vor Bys »kemmerer« Fuldmagt at skøde den Helligaand den Bys Jord, som ligger neden den Helligaands Gaard indtil Aaen, og Skødet var »stædigh« af alle 4 Tingbænke, og der var intet Gensigelse imod. Vi har med Almuens Samtykke ladet hænge vor Bys Indsegl for dette Brev. Skrevet osv.

[A. Perg.^b Saksjøbing Helligaandshus's Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh.: **Aa** og **Ab.** LDipl. (Ab med Rettelser af Gram); **Ac** af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 727 d; **Ad** fra Aar 1777: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 6 b; **Ae.** RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. [6221]

a) I Ab mulig rettet til: Raadmænd; Ad, Ae: Raadmænd. b) Saaledes Ae.

Jan. 31. Tingsvidne af Ramsø H., at Benth Nielsß af Ølsiemaglæ skødede Thuræ Diegn ¹/₂ Bol Jord i Høwæ Ølsie.

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Svenstrup Godsarkiv (RA.). Formindsket Faksimile: *J. Wedell-Neergaard, Svenstrup S. 106* (med Transskription). [6222]

Febr. 6. Erick Jensß Præst og Officialis i Kollinghe, Morten Jensß Sognepræst »adh« Seeste Kirke, Hinrigh Skeel af

Hesselballii, Mattes Ralii af Wellinghe, Weydh Perss⁵ af Hors-
torp »webner«, Nis Perss⁶ i Skærup. Onsd. Dorothee Dag var
for os og mange flere gode Dannemænd i »borgmesters« Stue i
Kollinghe 8[!] Dannemænd: Hr. Anders Niels Præst i Starup,
Iwer Tødsß i Bønstorpp, Claus Lausß i Starup, Jes Stauerskoff
ibid., Iwer Iwersß i Skandorp, Tammes Iwersß i Hørup, Iwer
Pagh i Handorp, Eggii Ffriis og Hienrigh Pagh; hvilke vidnede,
at de havde hørt af deres Forældre, Fader og Moder og mange
flere gamle Dannemænd og Dannekoner, at Kollyngh By havde
Brendkiers Mark først i Pant af hæderlige og velbaaren Kvinde
Fru Juttæ, og der Hienrigh Tedinghusæ købte Brændkiers Mark,
købte han den med deres Samtykke, som da i Kollingh boede,
saa at Kollinghe Borgere skulde nyde Halvdelen med ham [i]
fornævnte Køb, og da gik en almindelig Skat over Kollinghe,
saa at gode Hustruer maatte skære deres Sølv af deres Klæder
og andet, hvad de havde, og sætte det ud at betale fornævnte
Mark med. Med vore Indsegl. Datum ut quibus supra.

Papir med Rester og Spor af 6 Segl paatrykte forneden: 5. Clxxii 23;
6. Lvii 19. Kolding Bys Arkiv (RA.). (Reg. *7990.) [6223]

Febr. 10 (1488 ell. 1493?). Per Jensß tilskriver Bæynth Billæ
om hans Strid med Hr. Prebær og om et Vaad i Ordrvpp m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 1;
RA.). *Missiver II. 429.* [6224]

Febr. 11. Jens Jeipsß¹ Byfoged i Køge, Mates Bosß Borge-
mester, Oloff Perss³, Per Jensß, Pouell Olsß⁵ Raadmænd, Andhers
Gulsmæd⁶ og Lasse Saløyæ Borgere ibid. Mand. efter Dorothee
Dag for os og mange flere Dannemænd, som Køge Byting søgt
havde, skødede beskeden Svend Erich Jensß, Drage kaldes, Borger
i Køge, til s. Nicolai Alter i Køge Kirke lige Halvdelen sin fædrene
Gaard, som hans Fader i boede, den nørre Part, og kendtes han
sig vel betalt at være for forskrevne Jordegods. Hvilket Skøde
beskeden Md. Albricht Hansß Borgemester i Køge annammede
paa fornævnte Alters Vegne, og var samme Skøde stadigt mælt
over alle Tingbænke, og der var ingen Gensigelse imod. Cum
sig. nostris. Datum et actum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1, 3-7. Bomærker (1. og 6. i Skjolde); omtr.
samtidig Paaskrift: »Littera altaris sancti Nicolai, som Hans Smed i
bor«; Paaskrift vel fra Begyndelsen af 16. Aarh.: »Paae thend[?] gaardt,
Rasmus . . . . . nw i boer i Nyporttestrede«. Køge Kirkes Arkiv (SLA.
Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [6225]

Febr. 12. [Ick] Hans N..... [be]kenne, wo dat ick ..... gheuenen .....aten hebbe ..... ghen van den .....den unde vor[stende]ren der hill[igen dreual]dicheit .. namen .....ne unde ..... mede sodane .....h also zeligher dechnisse Hermen ..... plach tho ..... ick Hans ..... myne vorbenomede husvrouwe jarlike[s] vorrenten schollen .....en in den achtedaghen tho paschen vor ene lub. mr. Were sake, dat de renthe jarlikes nycht uth en qweme, also dat de vorstendere der hilligen dreualdicheit dar schaden up deden, den schaden schal ick edder myne husvrouwe wedder uprychten. Vortmere hebben ik unde myne husvrouwe ghegeuen der hilligen dreualdicheit umme unser selen salicheit wyllen unsse andel erues hus unde hoffte; des suluesten gheliiken gyfft Katherine Hayncges myd vulbort Hinrick Hayncges eres mannes eren andel erues der hilligen dreualdicheit umme erer zele salicheit wyllen, also dat des nement van eren eruen tho rugge ropen schollen; scheghe dar wes eyn bouen, dat eyn schal nene macht hebben in jeni-gerleyge rechte, na deme male desset erue vorschotet unde ghegeuen is der hilligen dreualdicheit. Unde desset erue belegen is twysschen dessen vorscreuen Hinrike Hayginghe unde Herneken Schotten. Unde were sake, dat Katherine vorstorue er desse vorscreuen Hans unde Mette, so moghen de vorstendere er andeel an desseme erue antasten unde dat tho hure dōn, wen se wyllen. Vordermere dat desset erue bouwuellich worde, also dat Hans edder syne husvrouw des nycht wedder bouwen konden, so moghen de vorstendere desset erue antasten unde bouwen dat wedder. Unde kan Hans de renthe uthgheuen na der vorstendere wyllen, so schal Hans dar negest tho wesen inne tho wonende. Desse vorlatynghe is ghescheen vor unssem ersamen vorsichtigen vogede Hans Brodersß, Mattes Haken, Clawes Klen-smede, Hinrick Hansß, Hans Ebbensß. Ick Hans Nesson unde Hinrick Hayncge³ hebbe unse ingesegel hengen hethen an dessen breff unde hebben gebeden dessen Hans Brodersß¹, dat he umme syner erbarheit wyllen syn ingesegel thovoren hefft hengen hethen an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen des dinxstedaghes vor Valentinus daghe.

Perg. med [3] Segl: 1, 3. Bomærker (1. i Skjold). Husum Vor Frue Kapels Arkiv? (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 35). [6226

Febr. 22. *Reg. 4860.* [Orig. Ribe Kapitels (Helligaandshus's) Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 517.* [6227

Febr. 26 ell. 27. *Reg.* *7939. [^aMedtaget Perg. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 95 = Kbhvns Dipl. IV. 203.* [6228]

a—a) Saaledes Afskriften.

Marts 6. *Reg.* *7941. [^aPerg. med 3 Segl: »Det første Seigl er ukiendeligt, de to sidste Bomerker«. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 97 = Kbhvns Dipl. IV. 205.* [6229]

a—a) Saaledes Afskriften.

Marts 11. *Reg.* 4861. Perg. med [12] Segl: 1. G. 682; 5. Utydeligt Brudst.; 7. Lxxxiv 25 (Brock). Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 21.* [6230]

Marts 16. Vi Hans¹ Konge hilser eder Biskop Niels i Borglom, Mauritz Nielsß vor Mand og Raad, Anders Mwncck og Anders Tegemat vor Embedsmand paa Aleborgh. Der er Trætte ^a[imellem Prioren]^a af Øøcloster og Peder Hemmerboo om nogen Jord. Thi beder vi eder og befaler, at I straks med det første paa belejlig Sted stævner dem for eder og skiller dem derom ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os; og lad det ingenlunde. Bydende eder, forskrevne Prior og Per Hemmerboo, at I møder for forskrevne Dommere, hvor og naar de eder tilsiger, og undgælder, hvis de eder for Rette afsigende vorder. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Aleborgh dnica. letare nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Ø Kl. Arkiv; ^bsenere »penes« Jens Rosenvinge^b (RA.). LDipl. [6231]

a—a) Suppleret fra LDipl. b—b) Saaledes LDipl.

Marts 17? *Reg.* *7987 (her ligesom i det nedennævnte Aftryk henført til Dec. 21). Medtaget Perg. [med 3 Segl]. Kbhvns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 160* (foruden det aftrykte kan endnu læses nogle delvis ret spredte Ord, hvoraf det fremgaar, at Gaarden gives til Frue Kirke; som Medbeseglere anføres: Jacobus Johannis et Alexander Johannis. Datum er formentlig Marts 17; Brevet ender: illesimo quadringentesimo octuagesimo octauo die Gertrud., og derunder staar i en Linie for sig: scilicet rorate celi desuper et nubes plua..., der imidlertid maaske skal indføjes et Sted højere oppe i Brevet, saa at det altsaa i saa Fald slet ikke hører med til Dateringen). [6232]

Marts 18. Tingsvidne af Fulsse H. om Trætte mellem Mariebo Kloster og de Mænd af Lyndhes garth.

[^aOrig. paa Papir med 5[?] Segl.^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv.^a] Afskr. af Jon Mortensen 1750: LDipl. *A. Kall Ras-*

mussen, Musse Herred I. 102 (læs: Howit - ære Per Clemensß i Sædinge, anen Per Clemensß ibidem, Nis Jensß i Norffue, Nis Morthensß oc Strolle Jensß i Welleby, Nis Clausß och Hans Kremere i Røtby, Oluff Sommer i Hyllesteth, Mawens Jepsß oc Lauris Boesß i Horeby, Oluff Laurensß i Bosserop och Mattis Clausß i Jærendhløff; hwilcke - haffuer fwl - Datum anno, die eth loco quibus vt supra). [6233

a—a Saaledes LDipl., der forneden 5 Gange gentager: (L. S.).

Marts 18. Wii kemereren unde gantzen swaren des landes Vemerer doen witlick, dat dorch her Johan Kulen nu prawest unde her Johan Meykrans kerckheren des erschreuen landes Odensesches stichtes des boschedene Hans Houweschildes vrigweruers mit ripeme rade van den ersamen vormunderen der kindere seligher dechtenisse Hans Junghen wanafftig tho Struckampe also Olde Clawes Kotze tho Blisekendorp, Osewolt Helrick tho Alberstorpe, Peter Brant tho Struckampe unde des Hans Junghen naghelatene kindere anghebaren vrunden also Gretke, Hans Silleues husfruwe, der kindere modere, unde Hans Silleff, der kindere steffvadere, Johan Kotze thor Borch, Mathe wes Kotze sin sone tho Auendorp, Tonniges Lutke tho Struckampe darmede tho den saken gheesschet worden also, dat Hans Houweschildt ghevriget hefft tho den vormunderen unde anghebaren vrunden der kindere na der oldesten dochter Hans Junghen, sick mit er tho uortruwende in dat sacramente des hilghen echtes. Des Hans Houweschildt nicht angan wolde, sunder Olde Wybe Junghe scholde eme gheuen uthe ereme eghene ackere thouoren 22 schepelsaed mit tholatinghe erer vormundere also Peter Brant unde Osewolt Helrick, wilkere 22 schepelsaed ligghen an eneme stucke unde scheten uppe Mathe wes Kotzen hoff, den he van Merten Lutken krech, unde ere part also den haluen spikere und de haluen kemmenaden. Do gaff Olde Wibe Junghe in jeghenwardicheit mit willen erer vormundere de 22 schepelsaed Hans Houweschildt unde ock den haluen spiker unde de haluen kemmenaden thouoren in Wibe eghene huse vor her Johan Kulen praweste unde Clawes Wimere unde Clawes Johansen beyde wan[*a*]fttich tho Mummen dorp, de tho tughe gheschet sint. So denne darna hebben ghelauet de vormundere der kindere selighen Hans Junghen deme Hans Houweschildt syne oldesten dochter mit sodane brutschatte, also na gheschreuen is. In dat erste schal Hans Houweschildt hebben 15 drompt såd ackers vrig ane der heren pacht unde dat halue huß, de haluen kemenaden unde den

haluen spiker unde dat halue vehus unde de haluen schune unde 2 part haues mit alleme tughe, inghedompte, husgherade, kiisten, ware unde alle gudere, de den kinderen samptliken tocamen, se sint binnen edder buten landes, in deme lubschen effte lantrechten, in watterleie rechten se bolegghen sint. De gudere eruen, wan se voreruen, so scholen se voreruen an Hans Houweschildt unde sin wiiff unde sine kindere. Were ock sake, dat Hans Houweschilde sine werdynne affstorue ane eruen, so schal Hans Houweschildt alle dusse gudere, dat eme mach angheruet werden van der kyndere wegghen, boholden vor syn erfflike gud, den he verkopen, vorhuren unde voranderen mach unde darmede doen, wat eme boleuet, nach deme dat Hans Houweschildt schal de anderen 3 kyndere tho den eren boraden uthe desseme gude in dusser wiise. Wanere de oldeste van den 3 junckvruwen boraden wert, so schal Hans Houweschildt er medegheuen 55 mr. unde nicht mere; unde wenere de anderen 2 junckvruwen boraden werden, schal Hans Houweschildt eyner jewelken ock gheuen 55 mr. unde nicht mere. Unde wenere eyne van dussen susteren vorstorue, so scholen de 55 mr. voreruen an de anderen susteren, de in deme leuende sint, unde an Hans Houweschildt unde sin wiiff, also en lantrecht is tho Vemeren. Were ock sake, dat de 3 junckvruwen vorstoruen, so scholen eyner jewelliken junckvruwen 55 mr. voreruen an Houweschildt unde sin wiiff unde anders nemende, alze en lantrecht is. Ock hefft Peter Brant ghelauet Hans Houweschilde Olde Wybe Junghen acker also 7 drompt saed effte darbii, den he aldus langhe under siner ploch hefft ghehat, auerthoantwordende also vro, also dat loffte vortgynghen, sunder jenigherleie hinder, unde Hans Houweschildt schal Olde Wibe Junghen darvor gheuen cornehure, also wontlick is unde uthganck is des dorpes sunder utghenamen de 22 schepelsad, dar nen kornehure vore schal, nademe dat se eme de thouoren in de medegiift ghegheuen hefft. Ock so hebben de vormundere der kyndere und ock de vormundere Olde Wibe Junghen angheuallen her Johan Kulen prawest unde ghebeden, dat he wolde inmanen der kindere schulde, wor se staen in deme lande effte buten landes, mit geystlike rechte unde umme Hans Houweschilde bede willen unde truwes denstes. Unde vormunder an beiden parten hebben ghelauet her Johan Kulen biistandicheit tho donde in den saken tho manende na unseme vormoghe, iffte eme jemant wedderstael doen wolde. Alle dusse

articule lauen wii vormundere van beyden parten, bonomeliken der kinder unde Olde Wiibe Junghen, unde wii anhebaren vrunde der kindere deme boschedene Hans Houweschilde tho holdende. Hiir hebben auer ghewesen unde van beyden parten tho tughe ghetaghen sint Jacob Wolder unde Hinrick Raleff tho Gammendorpe, Peter Wolder to Sartendorpe, Hans Wulff, Clawes Wymer, Clawes Murße, Clawes Johanßen tho Mummendorpe, Raleff Bare to Nigen Geldenstorpe, Hans Sost und Raetke Bonendorp tho der Lantkerken. Wii kemergen unde gantzen swaren hebben umme beyder parte bede willen unses landes Vemerer ingesegel henghen heten an dussen breff. Ghegheuen des dinxte-dages na mitvasten na der missen in der kerken tho der Lantkerken.

Perg. med [1 Segl og] Paaskrifter bagpaa af 1493 Febr. 12 og Apr. 23 (se nedfr.). (Statsark. i Kiel, Urk. Fehmarn Nr. 3.) [6234]

Marts 21. »Similem^a privilegiorum confirmationem capitulo indulsit Nicolaus Scaffue episc. Rosk. Roskildis anno domini millesimo qvadringentesimo octogesimo octavo ipso die beati Benedicti confessoris.«

[Orig. ^bRoskilde Kapitels Arkiv. ^b] Udtog med Th. Bartholins Haand (med udtrykkelig Angivelse af, at Brevet er »eiusdem tenoris« med det i Note ^a nævnte): Bartholin F VI 116 (jfr. 39). [6235]

a) »: som 1. Række Nr. 6040. b—b) Saaledes Udtoget.

— Vi Hans Konge hilser eder alle vore Byfoged, »borgmæstere«, Raad, »tollere« og Menighed i vor og Kronens Købstad Køghe. Vi er for Danmarcks Riges Bestand Skyld og for synderlige Sager, som nu er paakomne, saa til ens vorden med vore Rizens Raad, at ingen Haande Korn, Rug, Mel, Byg, Malt, Havre, »øxen«, Kokød, Flæsk, Svin, Faarekød, Smør, Honning eller anden Fetalie og ej heller Heste yngre end 5 Aar og ej bedre end 15 Mk. og ej Øg eller Føl skal udføres her af Riget; og skal det Forbud straks paagange og standende blive til Olavi Dag næstkommende. Thi forbyder vi eder alle herimod at gøre, og beder vi og byder eder, vore Byfoged, »borghmestere« og Raad, at I herpaa lader Vare tage, at dette saa holdes; findes der nogle, herimod gør, da hindrer, hvis de har med at fare, til vort Behov og gør os der Regnskab af. Og vil vi lade rette dem, herimod gør, som der bør at rettes over dem, vore Breve og Bud ej holde vil. Og lad det ingenlunde under vor Hyldest og Naade. Ex opido nostro Randherss die Benedicti nostro sub signeto.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »Feria sexta proxima post festum pasce fuit hoc opus et mandatum exsequtum in pretorio coram communitati in Køge«. Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Papirsbreve 1488-1768). [6236]

Marts 21. Hans Konge¹. For os var velbaaren Mands Bud Hr. Bent Billes R.s vor Mands og Raads med vort andet Dombrev paa den Gaard i Køge [osv. som 6085; læs dog: Andhers - vi 3. Sinde - nogen Hr. Bent Bille - indtil:] Retterting. Datum Roskildis die Benedicti nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Det under 4490 beskrevne. Bent Billes Arkiv (D; RA.) [6237]

Marts 25. Oleff Stigs¹ R., Doktor Pædher Alberts¹ Kannik i Københaffn, Erik Vgherop, Cristiern fan Haffn³, Pædher Styghe⁴ VV. Vor Frue Dag annunciac. i »borgerestwen« paa Sølwitzborgh for os og flere gode Mænd kærede beskeden Md. Swendh Beints¹ i Ølsædhe, at Axell Ols¹ havde stokket og blokket ham Lov ufordelt og »tvingdhe« ham sit Gods af, den Tid han sad i Stok og Jern, og derudover vilde Axell Ols¹ sat hans Husfrue, som »siwgligh« var med Barn, i Stok og Jern hos Bonden og vilde ingen Borgen have for dem; han lod hente Bondens Gods og lod føre det paa sin Gaard med Vold, og siden lod han Bonden af Stokken og kom ham til, at han stod i hans »borgerestwe« og sagde, at han undte ham det Gods med Villie og vilde aldrig kære derpaa; det begærede Axell Ols¹ beskrevet af Erik Wgherop og Per Styghe, der da til Stede var. Siden fornævnte Bonde kom i sit fri Behold, sendte han 2 Dannemænd til Erik Wgerop, at han skulde ikke besegle det Brev; thi at det, som han havde sagt for Axell Ols¹, havde han gjort af Tvang og Rædsel, at hans Husfrue skulde ej komme i Stok og Jern, thi hun var »siwgligh«; han sagde, at han vilde staa Axell til Rette paa Herredsting og Landsting eller, hvor ham burde, for de Sager, han vilde ham tiltale. Item skrev Hr. Oleff Stigs¹ og Cristiern fan Haffn Axell til, at han skulde lade Swendh Beints¹ ud og fange ham sit Gods igen; de vilde være gode for Bonden, at han skulde stande ham til Rette paa Herredsting og Landsting eller for vor naadige Herre og hans Naades Raad; deslige bød sig og Borgemestrene i Wæ og flere Dannemænd til Borgen for ham; det maatte han ej nyde. Dette beviste Erik Vgrop og Per Styghe for os, at for-

nævnte Bonde lovede Axell Olsß det Gods, den Stund han sad i Stokken og Jern, og de paa den samme Tid til Stede var hos Axell Olsß og taledede for Bonden, at han saa udkom, at hans »wlætthe« Husfru ej skulde komme i Stok og Jern, da kom fornævnte[!] til Hr. Laxman og bad ham, at han skulde hjælpe ham til Rette, og gav Hr. Laxman Fuldmagt at forfølge fornævnte Vold og Uret, og hvad han gjorde i fornævnte Sag, vilde han fuldkommeligt holde. Item formanede fornævnte Bonde Per Styghe paa sit Dannemandsord, at han skulde sige, hvilke-lunde Swendh Beintsß var skilt fra Axell Olsß; der svarede Per Styghe til, at ham vitterligt var, og han der hos var, at ej[!] Kontrakt var gjort mellem Axell Olsß og Swendh, saa at Swendh skulde give 3 Lod Sølv og 1 Pd. Byg for »foreøre« og skulde besidde og se Axells Gaard til gode indtil Paaske, og kunde han fly ham en anden Bonde paa Gaarden, det skulde han gøre; kunde han det ej gøre, skulde han »atligwell« fare fri, hvort han vilde. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Dxxxvii 10 (Krogno); 2. Utydeligt Skjold, mulig samme Vaaben som G. 359, men uden Skjoldholder; 3. Hvii 3; 4. Skjold med Galen-Vaaben og Hjelm (mulig Lviii 12). Poul Laxmands Arkiv? (RA. Privatark., Axel Olsson Skanke). [6238]

Marts 27. Skraa for Skomagerlavet i Sünderborgh.

[A. Orig. ^amed Sønderborg Bys Segl^a. Sønderborg Skomagerlavs Arkiv. — Aa. Vidisse 1626 Sept. 14 af Canutus Knutzen, kejserlig Notar, givet Skomagerlavet ssds. — Aaa. Afskr. efter Aa, attesteret af Hans Lassen, »Rathsverwandter.«] Aaaa. Afskr. efter Aaa fra Midten af 19. Aarh.: Statsark. i Kiel (i 1922 ikke til at finde). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 193.* [6239]

^{a—a}) Saaledes Aa.

Apr. 4. Jeg Jeip Pouelsß af Kortorp a. w. skøder Kong Hans 2 mine Gaarde, 1 i Tørsleff (Miehled Persß, 4 Ørte Korn, 2 Pd. Smør, 2 Høns, 1 Gaas, 4 Skill. Gerningspenge), den anden Gaard, som Mi[che]ld Skrædere i boer (2 Ørte Korn, 2 Høns, 1 Gaas, 3 Skill. Gerningspenge), hvilke Gaarde mig til Arv er paakomne med min Husfrue Marine Nielsßdatther. Afvindes Gaardene hans Naade, tilbinder jeg mig at vederlægge hans Naade saa godt Gods igen og saa vel »beyleligt« inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af flere gode velbyrdige Mænd Hr. Erich Otsß R. af Biørnholm og Oluff Friis Høvedsmand paa Kallø. Givet paa Schanderborch Ambrosii Dag.

Perg. [med 3 Segl]. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.; men i 1930 ikke til Stede). LDipl. [6240

Apr. 4. Vi Hans Konge tillader, at Jeip Pouelsß i Kortorp maa have til evig Tid dette Gods: Kortorp gard og 4 Gaarde i Dierby og 1 i Asferri, 1 i Farrop, 1 i Ørrild og et øde »bygge«, som hedder Allistorp, saa frit, som andre Riddere og Svende har deres rette Arvegods i Danmarck. Hvilket Gods Jeip Pouelsß sagde at være kommet af fri Mænds Gods, og hans Husfrues Fader for hans Sygdom Skyld »forthingede« forskrevne Gods at give Kronen deraf aarlig 2 lødige Mk. Derfor skødede Jeip Pouelsß os 2 Gaarde, 1 i Tørsleff, som Michell Persß paa boer og skylder 4 Ørte Korn, 2 Pd. Smør, 2 Høns, 1 Gaas og 4 Skill. til Gerningspenge, den anden Gaard, som Micheld Skredher i boer, skyldende aarlig 2 Ørte Korn, 2 Høns, 1 Gaas og 3 Skill. Gerningspenge. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Schanderborch die Ambrosii nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Erici Otsß M.

[A. ^aPerg. ^bmed 1 Segl] b. Jep Poulssøn Banderups Arkiv; ^a1751 ejet af Grev (J. L.) Holstein paa Ledreborg ^a.] **Aa.** Afskr. for Klevenfeldt 1751 (delvis faksimileret): RA. Klevenfeldt, Generaliora ad historiam nobilitatis Dan. pertinentia. — **Ab.** Afskr. med samme Haand som Aa (ligeledes delvis faksimileret): Den Ledreborgske Dokumentsaml. (RA.). — **Ac.** Afskr. af Klevenfeldt: Sstds. som Ab. — **Ad.** Afskr. af Langebek 1763: LDipl. [6241

a—a) Saaledes Aa. b—b) Saaledes Ad.

Apr. 5 ell. 12. Jeg Jens Perß¹ sælger og skøder fra mig og min Broder Hans Nielß til velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensterop R., Landsdommer i Sieland og Høvidsmand paa Korsør, al den Arv og Rettighed, som mig og min Broder tilfalden er efter vor Moder Fru Cristinæ, Hr. Jens Torbernsß Datter R. af Brengsterop, hvis Sjæle Gud naade, i en Gaard i Synderop i Slauelsæ H. og Boslunde S. (Jep Jenß, 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot med andre »bede«), hvilken Gaard vor Moder til sin Dødedag selv i boede. Og kendes jeg mig paa mine og min Broders Vegne derfor fuldt Værd op at have baaret af Hr. H. M. Afvindes Gaarden Hr. H. M., tilbinder jeg mig og min Broder saa meget godt Gods af Rente og »beleyælighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige og renlivige Herrer og velbyrdige Mænd Hr. Prior Jep Morthensß² i Antworskow, Hr. Abbed Jens Perß i Ringstæde Kloster³, Jasper Kruffsæ⁴ i Bastnes, Pouel Henricß i Tydebergh, Bo Jenß⁶ i Kerrop og Knut Baruitzß⁷ i Swensterop VV. Datum Korsør sabb. in pascalibus.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet Bogstaverne i og p korslagte; 2. G. 510; 3. G. 473; 4. Llvi 16; 6. Bviii 5; 7. Hxl 7 (Barritsen); ved 1. og 6. Seglrem forbundet med 6243. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. 1488 Apr. 12. [6242]

Apr. 5 ell. 12. Jeg Jens Perß¹ beder hæderlige og renlivige Herrer og velbyrdige Mænd Hr. Prior Jep Morthensß i Antworsskow, Hr. Abbed Jens Perß i Ringstæde Kloster, Jasper Kraffsæ, Pouel Henricß, Bo Jenß og Knut Baruitzß a. w., at de besegler dette Ejendomsbrev, som jeg har givet velbyrdig Md. Hr. Henrich Meyensterop R. paa en min Gaard i Synderop i Slauelß H. (Jep Jenß). Sig. meum. Datum Korsør sabb. in pascalibus.

Perg. med 1 Segl: Aftryk af samme Signet som det 1. Segl under 6242; forbundet med 6242. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. 1488 Apr. 12. [6243]

Apr. 7. Oluff Storm¹ Herredsfoged paa Hartz H.s Ting, Jens Nielsß i Howetzstrvp V., Owe Pedhersß³ i Hwntzlundh, Jens Andersß i Twenstrvp, Hans Kaarii⁵ sstds., Jens Jeibsß i Fildrup, Seueren Pædhersß i Hardrup og Jon Bassii⁸ i Randløff. Mand. efter Paaskedag for os og mange flere gode Mænd, som Ting søgte, fik Oluff Smeedh i Fildrup paa min Herre Konges Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Owe Persß i Hwntzlund, Seueren Persß i Hardrup, Owe Esgisß i Aldrup, Hosten Jensß sstds., Seueren Lasß i Torild, Yngwar Brandsß ibid., Lass Bransß ibid. og Jep Twesß i Oddert; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Hartz H.s Ting, at Jes Nielsß i Howetzstrvp gard skødede og solgte fra sig og fra Fru Lene hans Hustru til Oluff Smeedh i Fildrup paa min Herre Konges Vegne og til Kronen 1 Gaard i forskrevne Herred i Atzerdrup (Hwsten Persß) med Tilliggelse, »tagskyrd och hommelbrød«. Item kendtes Jes Nielsß sig og sin Hustru at være vel betalt for fornævnte Gaard. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt Skjold; 3-8. Bomærker (3. i Skjold). Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. [6244]

— Anne Arwitzdotther¹, Hr. Jacob Grisses Efterleverske. Jeg har med mine Børns Samtykke solgt og skødet til hæderlige og velbyrdig Kvinde Fru Barbara Bragedesdotther min Modersøster min Gaard liggende i Malmø norden og østen ved s. Georgii Kirkegaard »medh wti ffyre strædhe« tilløbende paa alle Sider, som er 17 Alen bred til den »norden gaden«, 2¹/₂

og 60 Alen lang sønder og nær paa; item er han og til den søndre Gade 47 Alen bred; den fornævnte Gaard med Grund og Bygning, som skylder 1 løde Mk. hvert Aar, har jeg solgt og skødet til Fru Barbara. Afvindes Gaarden Fru Barbara, bepligter jeg mig saa god en Gaard med saa megen Rente i en »køpstæd« i Skane igen at give inden 6 Uger derefter. Medb. af min Søn Hr. Henningh Griss² med flere gode Mænd Hr. Per Pouelß³ »dægen« i Lunde Domkirke, Hr. Monss Kæmpe⁴ Kannik stds. og Laurens Knop af Gyordsløff V. Givet i Lund fer. 2. pasce.

Perg. med [5] Segl: 1. Cxlix 6 (Baad af Halland); [2. Cxlv 8a]; 3. M 84; 4. G. 75. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 168*; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [6245

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Griis. b) RA. Reg. 60 S. 97.

Apr. 8. Kirkeværgerne til Lunde Domkirke skøder til det under Bygning værende Kloster i Malmø af St. Francisci Orden Lunde Domkirkes Ret i en Gaard i Malmø.

[^aPerg., mulig med 3 Segl.^a Malmø Franciskanerkl. Arkiv; ^a1752 i Malmø Bys Arkiv^a.] Afskr. af Lagerbring 1752, rettet af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldt, »Henhører til documenta familiarum absque cognominibus«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 48*. [6246

a—a) Saaledes Afskriften.

Apr. 9. *Reg. *7946*. Perg. med [6] Segl: 1. G. 790*; 2. Lxv 25 (Sandberg); 3. Lv 16; 4. Cxvi 8; 5. Flviii 15 (Seefeld). Aarhus Bys Arkiv; ^asenere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 61*. [6247

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bølle; Kall Fol. 128, Klevenfeldt Løbe-Nr. 3, 27 c; derimod er Brevet ikke fundet i RA. Reg. 60.

— Arffwit Trolle i Berqwærnæ V. 4. Dag Paaske her i H. . . . . es i Asærwmæ S. var jeg til Tals med ærlig og velbaaren Md. Hr. Pawell Laxman R. min Svoger om nogle mærkelige Sager i »næ[r]wære« hæderlige og velbaarne Mænds Doktor Pedher Albregtsß, Hr. Eskill »dekn i Wexø canikær«, Cristern van Haghen i Ælæholm, Gwnnær Krabbæ og Lasse Nielsß VV. Da sagde Hr. Laxman, at ærlig og velbaaren Md. Hr. Ywær Axelsß R., min Hustru Beates Fader, havde annammet til sig med sin »hwstrve deell« al den Del, som tilfaldt Hr. Laxman efter sin Fader Hr. Pedher Laxman og flere deres »forældher«, Gud deres Sjæl naade, og h[av]de det alt i sit Væрге i 7 Aar; og sagde han, at han har ikke endnu fanget sin fulde Del af det, han annammede paa hans Vegne, og siger, at det skal endnu være inde hos min Hustru Beates Mødrene, og sagde,

han vilde dette bevise med Skrifter og »wednæ«, og derudover svor han [man]ge svare og grove Eder, at dette saa er, og sagde, at han havde dette ofte kæret baade [for] Hr. Ywær og flere gode Mænd. . . . . og . . . . . at des ydermere maa . . . . . en stadig . . . . . »barnæ swa nærskyldher«, at han bør at vide deres Bedste. Da udlægger jeg Hr. Laxman med Villie og Kærlighed alt det Gods, som Hr. Y. A. havde i Ffywn og Fru Anne i Nielstorp nu i Værge har og hun af Hr. Ywær havde i et Laan, og alt det Gods og Rente, som Hr. Ywær havde i Langzstorp liggende hos Helsingøer i Sielandh, saa at Hr. Pawell Laxman skal beholde fornævnte Gods i Fywn og i Syelandh uden al Afgift, saa længe at vi kommer tilsammen og gør hverandre »jempnedh« af det Gods, som Hr. Pedher Laxman og min Hustrus Moder Fru Margrete, som Søskende var, arvede efter deres Forældre; og naar Hr. Pawell Laxman ej vil fornævnte Gods have, skal han mig tilsige $\frac{1}{2}$ Aar tilforn, at vi da paa belejlig Tid og Sted kan tilsammen komme at gøre hverandre Fyldest, saa at hvilken af os da mere har af Godset, lægger den anden ud. Dør nogen af os, førend fornævnte »jempnedh« sker, skal denne Kontrakt holdes af vore Arvinger. Medb. af [forn]ævnte hæderlige Mænd Hr. Doktor Peter Albrechtsß, Cristern van Hagen, Gwnnær Krab[bæ] og Lasse Nielsß. Datum et actum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Arwet Trullez breff pa Wallen«. Poul Laxmands Arkiv (RA.). LDipl. [6248

Apr. 9. »Copia aff it breff saa lydendis, att her Powll Laxmandt ridder i Valden bekiender, att handt aar 1488 4. paaschedag var thill ordtzs och thalledt medt hans kiere suoger erlig och velbyrdig mandt Arffuidt Throlle i Birckvadt i andre herremendtzs nerwerelße, huoriblant var en, hedt Gunder Krabbe etc., och thalled hannom thill om den opbyr, rente och richtighedt, som velborne mand her Iffuer Axellßen ridder, hans hustru fru Beattes fader, hade anamit och oppeboret aff alt mit jordegodtzs baade federne och møderne, som hand udi 7 aar haffde i verge hafft och i forsuar, och dißligeste om guld, solff, penge, boeschaff, som migh war thillfalden epter min kiere faeder, som hand anamed med mig till sig, da jegh var ett barn etc.; huilchett løff offuer femb thußind marck dansche etc.; for huilchen thiltalle, opbyr och løßøre, som forneffnt staar, haffuer hand nu i disße forne hederlige mendtzs och velborne deris neruerelße och aahøre fuldiligen fornøyett och betalledt migh etc.«

[Orig. Arvid Trolles Arkiv.] Udtog med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 41 a. [6249

Apr. 10. Laſe Pouillſenn i Quislemarck Herredsfoged til Flackebiergs H., Thønne Griim Høvidsmand paa Korſøer, Effuertt Thruidtzen i Griimstrup, Willum Sortt i Sneløffue, Hans Knudtzen i Joenstrup, Hans Fønbo i Holløſe. Torsd. efter Paaske paa Flackebiergs H.s Ting ſpurgte hæderlig velbyrdig Md. Peder Rudt af Wognſerup ſig for blandt menige Almue, hvad dem vitterligt var om den Skov og Mark, Erick Anderſenn af Asdalle har i Castrups Mark. Dertil ſvarede diſſe 6 Dannemænd og bad dem Gud »till hiellpe«, den ene efter den anden, ſom er først Ebbe Inguorſenn i Regenstrup; han ſvor, at ham mindedes i 70 Aar og »kientt« Hr. Niells Erickſen og hans Huſtru Fru Jahanne; da laa den Jord og Mark og Skov til Castrup, ſom kaldes Thuedenn og Hestehaffuen, Gniebiergitt med Thaſehollme og Rødkilldemadt, og Hr. Niells Erickſenn gav hvert Aar deraf til Kastrup 2 Tdr. Øl. Item vidnede Oluff Matzenn i Raffnebjerg, at ham mindes vel i 80 Aar og kendte Hr. Erick Thommeſenn og hans Søn Hr. Niells Erickſenn af Windstrup, og i deres Tid laa den forſkrevne Skov og Mark til Kastrup, og Hr. Niells[!] Thommeſenn og Hr. Niells Erickſenn gav Castrups Mænd hvert Aar deraf 2 Tdr. Øl, ſaa længe de levede, den ene efter den anden. Og ſagde forſkrevne Matz Ollſ[!], at han tjente en Mand i Castrup i 2 Aar, ſom hed Mogens Ollſ. Item vidnede Niells Perſ og Peder Pederſen i Førsløffue, ſom ſagde, at dem mindedes vel i 60 Aar og mere, da mindedes dem, at Hr. Niells Erickſ gav Castrups Mænd hvert Aar 2 Tdr. Øl af forſkrevne Skov og Mark. Item fremginge Boe Perſenn og Lauritz Perſenn i Quislemarck, ſom er fødte i Castrup, og ſvor, at deres Fader Peder Boſ ſagde for dem nu ved 40 Aar ſiden, at Hr. Niells Erickſenn gav Castrups Mænd hvert Aar 2 Tdr. Øl af forſkrevne Hestehaffue, Gniebierre og Thaſehollme og Rødkillde madt, og ſvor, at deres Fader viſte dem alle de Skovskel, ſom ligger omkring Castrups Fang, og at den Aastrøm, ſom løber fra Hammers dam, gør Markeskel imellem Fulebierge og Castrup, imellem Sneebloff og Castrup og imellem Regenstrup og Castrup, indtil Fru Jahanne, Hr. Niells Erickſens, gav det Stykke Skov til Gundersløffillde Kirke, ſom ligger ſønden for Haffue riif, og ret Skel imellem Castrup og Winstrup er fra Hammers Mølle, og at det Gærde, ſom ſtaar i Nør og gaar til den Bæk, ſom løber igennem Gærdet i Spirings uadt, er ret Skovskel, og den ſamme rindende Bæk gør ret Skel imellem

Winstrup Fang og Castrups Fang ned ad Pugemoße og ad Flæemoße og ad Slaugellße becken og ret i Nør ad Slaugellße becken og til Wallebeck og til Thaße Mølleddam. Herpaa »bedis« Peder Rudt et Stokkevidne; derom udmælted beskeden Md. Jep Esberßenn i Bierre; han til sig tog 11 Dannemænd: Boe Perßenn i Aggerup, Jens Mickellßenn i Flackbierge, Jens Boßenn i Søndre Jellinge, Hans Morthenß i Eggesløff magle, Knudt Matzenn *ibid.*, Thule Perß i Franckerup, Mickell Hansß i Skørpinge, Lauritz Moße i Thoremærck, Lauritz Perß *ibid.*, Lauritz Rødt i Fulebierge, Jep Hemmingß i Kiuse; disse 12 Dannemænd vidnede paa forskrevne Ting, at de hørte samme Dag inden Tinge samme Ord, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

[^aPerg. med 4 Segl; »dog seglene findis aff wongiemme ath uære forargitt«. ^a Peder Ruds Arkiv.] Vidisse 1598 Juli 22 af Kongen (∴ Rigs-kansleren), givet Wilhellm Dreßellberg til Windinge. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 345 b. [6250

a-a) Saaledes Vidissen.

Apr. 13 ell. Sept. 16. (*Reg. 4867**.) Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Papper Nr. 10). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 168* (læs: Datum *in opido nostro Nestuedensi die*). — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 100. [6251

Apr. 18. Vi Søster Annæ Nielsødøtther Abbatissa i Clare Kloster i Roskilde og alt Konvent sstds. gør vitterligt, at med vor Forstanders Hansz Kelsß Danmarksz Rigens Kanslers Samtykke »ath wnth« til Leje have ladet beskeden Md. Lawris Hansß alt vort Gods i Byrkæ, hvilket han og hans Husfrue og et deres Barn efter dem skal beholde saa længe, som de lever, som er Byrkægordh (Per Hemmingß, 1 Td. Smør), den Gaard der næst, som Per Ericsß Søn sidst i boede, og giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør, den Gaard, Per Brwn nu i boer, og giver 1 Fjerdings Smør og 1 »wrthw« Byg med deres Smaaredsler, 1 øde Fjerdings Jord, som skylder 1 Fjerdings Smør og 1 Skill. Grot med andre Smaaredsler, og dertil skal han gøre for alle disse Gaarde med de andre »lensmen i sillæpenninghe« og Kopenninge og andre Smaaredsler, som af Alderdom plejer at gøres; og skal han pløje deraf med en Plov om Vaaren, naar ham tilsiges, en Dag, og skal han gærde 6 Læs »gærdsle« med Ris og »stawffræ« paa Marken eller i Haven, naar ham tilsiges; og for de andre 2 Gaarde skal han age 2 Læs Maj til Kloster deres

»kørmissædagh«. Item skal han give 4 Skill. Grot for alt »høsth ærwydhe«, som skal udgives s. Knwdz Dag, og skal holde Skoven ved Hævd uden, hvis jeg og mine Efterkommere Forstandere til Klaræ Kloster lader hugge til Klosters Behov. Og skal han yde »skildhewedh« til Kloster, som af Alderdom har været ydet, og skal han en Nat om Aaret holde mig eller mine Efterkommere med 6 Heste for aarlig Gæstning og ej derefter uden, hvis de vil have med hans Minde. Og skal han være os og »voræ clostheres fforstondheræ« lydig, som tilbør. Lyster ham at fare af Klosters Gods for Sygdom, Alderdom eller ej lyster der længere at bo, skal han af fare fri med sin Hustru og Børn og give Kloster sit Landgilde, som tilbør, og lade Klosters Gods i »godhe modhe« efter Dannemænds Sigelse. Sig. conventus nostri cum sig. previsoris nostri presentibus sunt appensa. Datum Roskildis 18. die mensis aprilis.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Roskilde Claræ Kl. Arkiv: *ÆA. V. 588* (AM. LXIII. 16). [6252]

Apr. 22. Jeg Jens Cristiernß Præst og Broder i s. Hans Kloster i Otthens kendes at have opbaaret paa Brødres Vegne af beskeden Svend Mates Gardher, Hr. Benth Billes Svend paa Søholm, 18 Mk. danskæ Penge for en Hest, som Mates Lauentz-fadher, hvis Sjæl Gud have, gav s. Hans Brødre i fornævnte Sted til Sjælegave for Messer og Gudstjeneste, for hvilke vi vil gøre Fyldest med Guds Hjælp. Mit Indsegl. Datum in profesto Georgii.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. [6253]

Apr. 23. *Reg. *7947.* Perg. med [3] Segl: [1. Lxxiii 48 (Rosenkrantz)^a]; 3. Bomærke. Senere til Københavns Petri Kirkes Arkiv? (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 155.* [6254]

^a Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Rosenkrantz (det i A. citerede Segl i Rigsarkivets Seglsaml. har ingen Oplysning om, hvorfra det stammer).

Apr. 27. Kongen tillader Borgerne i Halmstad at købe saa meget Korn, som de behøver, i Aalborg og føre det til Halmstad.

[^aOrig. paa Papir.^a Halmstad Bys Arkiv.] 2 Afskrifter, attesterede med Byens Segl 1662 Dec. 17: Lunds LA., Skånska generalguvernementskansliets arkiv, Skånska, halländska och blekingska städers privilegier; og SvRA. Städers akter, Halmstad. — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 99. — Afskr., attesteret 1695 Dec. 13 efter »stadsens privilegiebook«: SvRA. Kommerskollegii arkiv, Städernas privilegier Nr. 6 (Halmstad Bl. 12 b). — *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 393.*

^a—^a) Saaledes Halmstads Stads Privilegiebog. [6255]

Apr. 27. Marquardh Tedinghuse i Twedzgardh V. Efter Kongens Befaling, som hans Naade havde befalet med hans Brev velbaarne Mænd Mester Claus Prior i Dal[u]m, Hr. Erich Ogisß Høvedsmand paa Hinssegauel, Hr. Powel Laxman Høvedsmand paa Søluesborgh RR., Niels Ericß Høvedsmand paa Kolding, at de skulde adskille mig og »borgmester«, Raad og Menighed i Koldingh til en Mindelighed om den Trætte, som mellem os var om Brendkiers Mark sønden Koldingh, da var paa Hønborgh Sønd. før Volborgh Dag velbaarne Mænd Hr. Erich Ogisß paa Hinssegauel, Hr. Powel Laxman paa Søluesborgh og havde did stævnet mig og »borgmester« og Raad af Kolding om fornævnte Trætte. Da talede forskrevne gode Mænd mig og dem saa imellem i Mindelighed, og »vorthe« vi vel forligte i saa Maade, at »borgmester«, Raad og Menighed i Kolding skal have til Koldingh By til evig Tid baade i Køb og Skøde lige Halvdelen af Brendkiers Mark med mig baade i Skov og Mark i alle Maader, som min Fader Henrich Tedinghuse købte den Mark af Hans van Aneweldh og Benditz van Aneweldh [c: 1. Række Nr. 7455], som deres Breve og Skødebreve udviser, som de min Fader derpaa givet har; og mæler jeg min Faders Brev ved Magt, som han havde givet »borgmester« og Raad i Koldingh [c: 1. Række Nr. 6901], og vederkender jeg mig, at »borgmester«, Raad og Menighed i Koldingh har vel betalt min Fader og mig alle de Penge i Fæ og fuldt Værd, som de skulde udgive for deres Del i Marken, og lader jeg dem aldeles kvit for mig og mine Brødre. Item er os saa talet imellem, at naar den nørre Del af Marken skal indtages, skal jeg og »borgmester«, Raad og Menighed tage den ind til »feliss« med hverandre og med hverandres Samtykke og gøre hverandre Skel og »jafningh«; og da skal den søndre Del, som vi nu paa begge Sider inde har, ligge til begges vor Fædrift; og naar vi lægger den nørre Del ud og tager den søndre Del ind, skal vi og holde saadan »jefning« med hverandre i det »intecth« og lægge saa den nørre Del ud til begges vor Fædrift. Item er vi saa over ens vorden, at ingen af os skal forhverve nogen Breve om s. Jørgens Del, det som hverandre kan komme til Skade; men vi skal nyde og undgælde med hverandre baade i Gavn og Skade, som paa kan komme om Marken, og hver skal svare med anden og staa Last og Brast i alle Maader. Medb. af »hederlic oc velborn« Mænd Hr. Erich Oggisß, Hr. Pouel Laxman RR., Niels Ericksß Høvedsmand paa Kolding,

Hr. Erich Jenss Officialis i Kolding og Hr. Marthen Jenss Sognepræst i Seeste. Datum dnica. ante f. Philippi et Jacobi.

Perg. med [6] Segl: 6. Bomærke. Kolding Bys Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. * 7991.) [6256]

Apr. 29. Andhers Ols^s Herredsfoged paa Hintzholm, Hans Niels^s i Salby, Las Helies^s³ i Langh, Henrich Sommer i Meskow, Staffin Pers^s i Viby, Nis Taghes^s og Jep Laurens^s⁷ Sognedegn i Dalby og Stubedrop. Tirsd. før Valburghe Dag var for os og mange Dannemænd flere, som Ting havde søgt, en beskeden Dannemand Hans Claus^s i Viby, som om Søndagen tilforn paa Viby Sognestævne fik et Sognevidne ved 8 Dannemænd: Jes Las^s i Viby, Hans Mons^s, Nis Jens^s, Las Hans^s og Nis Thomes^s ibid., Per Foghet, Oloff Beghens^s [!] og Hans Henrics^s i Molø; hvilke vidnede, og det var dem vitterligt, at den Gaard i Viby, som Hans Brvn i boer, er af Brolycke rette Jord og var en Hørhave til Brolycke i mange Aar, og hvad Ager eller Eng som til Gaarden ligger, er tillagt af Brolyckes rette Jord, og det var Fru Elnes rette Arv og Eje, og Mester Hans Vrne og Fru Margretthe arvede det frit efter Fru Elne deres Søster. Herover »beddes« H. C. et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Hans Niels^s og Per Jens^s i Salby, Per Henrics^s, Jes Pers^s, Oloff Pwgi og Per Jens^s i Mesinghe, Michel Brvn i Hersnabe og Hans Jens^s i Berckebergh; hvilke vidnede, som Sognevidnet havde vidnet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1, 3-7. Bomærker. Brolykke Godsarkiv; senere til Skovsbo Godsarkiv; ^a1767 laant Langebek »fra Hr. Boesen«^a (∴ øjensynlig Præsten i Rynkeby Sogn, hvori Skovsbo ligger); ^b1811 erhvervet til Gehejmearkivet ved Vedel Simonsen »ved Hr. Provst Boesens i Viggerslev Godhed«^b (∴ den førnævnte Boesens Søn) (RA. Brolykke Godsarkiv). LDipl. [6257]

^{a-a} Saaledes LDipl. ^{b-b} RA. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814« Aug. 1811 II (Læg 5) Nr. 136.

— Barbara Vormans stifter et Legat.

Anført: *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig S. 198.* Er 4442.

Maj 3. Barabra Bragdesdotter tilskriver sin tidligere Svigersøn Beint Billæ om det forestaaende Skifte mellem hende og hendes Søn paa den ene Side og Beint paa den anden.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 119.* [6258]

Maj 4. Vi Hans Konge tager vore Borgere og Menighed i Østerborg paa Møen i vor Beskærmelse. Giver vi dem og alle

de Privilegier, som vor Hr. Fader Kong Christian og andre Konger dem givet har. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Wordingborg dnica. cantate anno regnorum nostrorum Dacie ac Norvegie quarto, nostro sub signeto regali.

[Perg.^a Borre (Østerborg) Bys Arkiv.] Afskr. fra 1670-92 af Peder Olson Præst i Borre: Sstds. som 1155, Ab. [6259]

a) Saaledes Afskriftens sidste Side.

Maj 4. *Reg. *7948.* Perg. (ikke helt fuldstændig bevaret) uden Spor af Segl; opklæbet paa Papir med følgende Bemærkning foroven: »NB. Dette Original Pergaments Brev haver en Bogbinder sat ind iblant andet Maculatur til at stivgiøre et gammelt Lederbind, som ieg adskilte og da fik dette samlet deraf. Kiøbenh. d. 1 Maji 1770. C. Brandt«, Johan Pederssøn Oxes (ell. Esrom Kl.) Arkiv; 1837 af Overkrigskommissær N. C. Øst solgt til Danske Selskab (RA. Johan Pederssøn Oxes Arkiv). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1851 S. 230; Cod. Esrom. S. 286.* [6260]

a) Jfr. Langebek i LDipl.: »Ex fragment. membran. a domino Brandt communicat. 1761«.

Maj 6. »Dernest schall konning Hanns tildømppt denom^a samme fischerii^b i fiorden oc deromkring med waader oc dretter, som di aff arildz tide nytt oc brugt haffdt epter dieris priuilegiers liudelse, datteridit Nestwedt sancte Hanns dagh ante portam latinam anno 1488.«

[Orig. Næstved Bys Arkiv.] Udtog se 39. RA. Herredagsdombog 1622 Bl. 93 b. — Et andet, kortere Udtog (sagtens indirekte efter det foregaaende): Ny kgl. Saml. Fol. 394 b, Hæfte betegnet: »Holbek. Nestved. Kiøge. Præstø«, Afskr. af Skrivelse 1744 Marts 25 fra Næstved By.

a) ∅: Beboerne i Nestwedt. b) ∅: det i 39 nævnte. [6261]

Maj 7. *Reg. *7950.* Perg. med [3] Segl: 1. Skjold, hvori et Ben med Spore, og Hjelm; 2. Liv 8 (Bild). Kongens Arkiv; *ÆA. V. 24* (RA. Norge, Perg.). *Dipl. Norv. II. 697*; Udtog med urigtigt Aar 1498: *Hvitfeld VI. 143, Fol. 1022 L. 12 f. n.* [6262]

Maj 10. Bulle af Innocens VIII om Benediktinerklostret i Odense. [A. Orig. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. IV. 420.* — [Aa. Udtog uden Datum, anført i Registratur over Breve i Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Aaa. Afskr. efter Aa af Hamsfort: Kall 8vo 668, Hæftet: »Eccl. Fion.« Herefter: *1. Række IV. 43 = Acta pontif. Dan. VI. 552.* — Ab. Udførligere Udtog, anført i Beretningen om Processen om Odense St. Knuds Kirke. Afskr. fra c. 1600: Gl. kgl. Saml. 4to 2491; Afskrifter fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1129 (efter »ms. in membrana in biblioth. acad. Hafn.«, »capsa Cypriani ord. 2 in 4to«); Ny kgl. Saml. Fol. 598 q; sstds. 4to 1293 e, Stykke 7 (af Jon Mortensen); Uldall Fol. 74; RA. Klevenfeldt, Gejstlighed og Klostre, Odense (af Klevenfeldt); LDipl. 1489 Dec. 20. *SRD. VIII. 475*; omtalt: (*Svaning*). *Chronicon Joannis regis Bl. Q 3 b*; Magnus Matthiæ, Reg. Dan. series: *Rørdam, Monum. 2. R. II. 171*; og *Hvitfeld VI. 80, Fol. 995 L. 8.* [6263]

Maj 16. *Reg. 4862.* [Orig. Senere til Ribe Kapitels Arkiv?] *Terp-ager, Ripæ S. 292.* [6264]

Maj 20. Olle Svendszen i Syndernis sælger Trogels Winter i Astrup en Toft.

[Orig.] Afskr. (øjensynlig ikke fejlfri) indført i Hvidding Herreds Justitsprotokol 1736-43 Bl. 218 b: Statsark. i Kiel, Acta C. I. 2 Nr. 112. *F. C. Sommer, Slægten Astrup, Bilag og Aktstykker S. 37.* [6265]

Maj 22. Bo Perss¹ Herredsfoged i Stæffens H., Esbern »foghet« paa Høgstorp, Atzer Jenss Raadmand i Hæddingæ, Jes Ols⁴, Ebbæ Niels »burghere« ibid. Torsd. før Pinsedag for os og flere Dannemænd, som Stæffens H.s Ting søgte, opstod Hr. Mortin Kapellan paa Søholm og spurgte Per Niels ad af Frøsløff, hvor længe han har været hans Tjener og vorned Bæynt Billes R. paa Søholm, og om der har været køret til Tinge paa Per Niels, for det han er hans vorned eller Tjener, eller paa Godset, Per Niels i boer. Da opstod Per Niels og bad sig Gud hjælpe og »helien« og sagde: Jeg har været Bæint Billes vorned og Tjener i 5 Aar, og er jeg endnu hans vorned og Tjener, og takker jeg ham, saa har han fare med mig, og var der aldrig køret paa mig til Tinge, for det jeg har været hans vorned eller Tjener, eller paa Godset. Derpaa »bedes« Hr. Mortin en Stokkenævnd, og om de har hørt været køret til Tinge, for det Per Niels har været Bæint Billes Tjener eller vorned, eller Godset, P. N. i boer. Da tilmælte Fogeden Oleff Jenss i Strøby at tage 11 Dannemænd til sig og gange i Beraad om forskrevne »ærindæ«, som er Mons Lollæ ibid., Michil ibid., Jepp Bos i Roby, Knud i Barrøp, Jes Laurens i Frøsløff, Jes Mattes ibid., Mattes Ols i Magleby, Jepp Ols i Hæddingæ, Vngæ Jes Porssæ ibid., Oleff Ols ibid., Per Niels ibid. Disse 12 Dannemænd vidnede saa: Vi beder os Gud hjælpe og »helien«, at Per Niels i Frøsløff bad sig Gud hjælpe og »helien« og sagde: Jeg har været Bæint Billes vorned og Tjener i 5 Aar, og er jeg endnu hans vorned og Tjener, og takker jeg ham, saa har han fare med mig, og var det aldrig køret paa mig til Tinge, for det jeg har været hans vorned eller Tjener, eller paa Godset; og vidner vi 12 Mænd, at aldrig »høre« vi været køret til Tinge paa Per Niels, for det han har været Bæint Billes vorned eller Tjener, eller paa Godset, Per Niels i boer. Med vore Indsegl.

Papir med 5 Segl paatrykte forneden: 1-5. Bomærker. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. [6266]

Maj 24. Niels Hack og Eyler Hack beder 5 Mænd om at med-besegle et Brev paa en Gaard i Lund, som de har givet til s. Jøriens Alter i Lunde Domkirke.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Lxxix 12; 2. Lxxix 11. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 54.* [6267

Maj 25. Jeg Eyler Bryske¹ V. giver og skøder min Søster Margrethe Iwensdatter, Clemen Themmesß Efterleverske, al den Rettighed, som mig af Arvs Vegne tilfalden er i den Gaard, som hun selv i boer i Otthensse, liggende sydost ved s. Hans Kirke. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Niels Hansß² Prior i s. Hans Kloster i Otthens, Claus Bryske³ paa Løwitzmose min Farbroder, Gotsk Teghenhwse og Borkord Rantzow⁵ VV. Datum Ottonie die Urbani.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxxi 12; 2. G. 586; 3. Dxxi 10; 5. Li 47. (RA. Odense (Tillæg).) LDipl. [6268

Maj 28. Jeg Powyld Jepsß a. w. har opladt og skøder velbyrdig Md. Hr. Bent Billæ i Siøholm R. en min Gaard, som ligger i Jwdland og mig er til Arv falden efter min Fader Jep Willæß, hvilken Gaard kaldes Westergaard i Eyætwed S. hos Worck i Jerlæ H., som giver 6 Ørter Korn, og Biskop Jens i Aars i Væрге havde; og skal Hr. B. B. indløse Gaarden efter det Pantebrevs Lydelse, som min Fader den med i Pant satte. Og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret af Hr. B. B. for Gaarden. Fragaar Gaarden Hr. B. B., tilbinder jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods med saa megen Rente inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Æffwert Grvbbæ², som boede i Trøggeweldhe, Lawritzs Knoff³ paa Giordsløff, Niels Grvbbæ i Alsløff og Hr. Henrick Sognepræst i Maglæby. Datum Siøholm fer. 4. 4 temporum pentecostes.

Perg. med [5] Segl: 2. Lxxxvii 30; 3. Cli 17. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6269

Maj 29. Jeg Eyller Persß i Allendorp a. w. har solgt til hæderlig og velbyrdig Md. Jeess Ollsß i Smørlervp 4 mine Gaarde: 2 i Hyllie i Oxie H. (Jep Niellßens Hustru Kiirstine; Hanss Jensß; hver 8 Skill. Grot) og 1 Gaard i Skørpinge i Søndre Asbo H. i Høie S. (Mogens Jonsß, ¹/₂ Td. Smør og 1 Skp. Smør og 2 Laks), item 1 Gaard i Nørre Asbo H. i Ødesiø (Suenn Gundmunssß, 1 Td. Smør). Hvilket Gods jeg arvede efter min Fader og min Moder og mine Søkende; hvilket Gods Jeess

Ollsß tilforn i Pant havde af min Fader. Og vederkendes jeg mig at have opbaaret fuld Betaling af Jeess Ollsß for forskrevne Gods, saa at mig dermed fuldkommelig »att nøger«. Afvindes noget af dette Gods Jeess Ollsß, bepligter jeg mig saa godt Gods af Rente og saa vel »beyleyligt« igen at give inden 6 »wger dag« derefter. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med hæderlige og velbyrdige Mænds Indsegl: Mester Boo Jensens Kantor i Lundt, Hr. Laurentz Skaalandtz, Hr. Jeep Bings og Mester Jonn Clemittßens Kanniker ibid. og velbyrdig Mands Hans Aruidtßens i Jordberg. Datum Mallmogis fer. 5. pentecostes.

[Orig. Senere til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 46 a. Afskrifter herefter: LDipl. 1487 Maj 7; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 156. [6270]

Maj 30. Jeg Lass Bratze¹ af Magard sælger og skøder til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Erich Ottisß til Biørnholm R. en fuld Broderdel i Baarsgard og i Kollennadhe og i Østerskoff, hvilken Broderdel jeg købte af Cristiern Mwnk af Haagard, og vederkendes jeg mig at have oppebaaret Penge og fuldt Værd for forskrevne Gods. Medb. af hæderlige og beskedne Mænd Oluff Sommer² i Gendrop, Porsse i Helstrop, Erich Buggi⁴ af Wiscumøø, Jep Henricsß i Assens. Datum fer. 6. post pentecostes.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxliv 4 (s **Ias niel fon**; Saltensee); 2. Lv 94; 4. Gxvi 52; 5. Utydeligt Skjold; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Frw Anne Ollisdatter« (med samme Haand, som har skrevet det samme Navn paa 5194; mon her menes Claus Podebusk's Enke (jfr. *Danm. Ad. Aarb. XXV. 367*))? Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6271]

Maj. (*Reg. *7953.*) [Orig. Dronning Dorotheas Arkiv.] Udtog: (*Svaning*,) *Chronicon Joannis regis Bl. Q 3 b* (jfr. *Bl. Q 4 b*) og (paa Dansk) *Hvitfeld VI. 87, Fol. 998 L. 12.* [6272]

Juni 2. Symen Laurentzß Biskop Karls Officialis i Othens, Mester Hans Vrne² Domprovst, Laurentz Andersß³ Kantor, Mester Ottæ Hansß⁴, Oleff Boesß og Oleff Smeth Kanniker sstds. Mand. efter Trefoldigheds Søndag i Othensse Domkirke paa »prestemode« for Dom var Hr. Jeib Andersß Sognepræst i Wøfflinghe med Kirkeværger og nogle Sognemænd af samme Sogn paa den ene Side og Hr. Ghødy Jensß Sognepræst i Sersløffue med Kirkeværger og nogle Sognemænd af det Sogn paa den anden Side om Trætte paa Tiende, som Kosterløffue By-

mænd aarlig udgiver; og bevisligt gjorde Hr. Jeib Andersß, at Kosterløffue Bymænd af Arild har givet den Tiende, som de trætter om og han paa kærede, at ham og hans Kirke Wøfflinge aarlig gaves ukæret indtil den Tid, Markeskel svoret »worte« med Sandemændstog, som Jes Maghensß, Foged var paa Rudghard, for 8 Aar siden sværge lod imellem Wøfflinge og Kosterløffue. Dertil svarede Hr. Giødy og hans Sognemænd: Det stander vi til, og sagde ydermere: Vi sætter det i Rette, om Kirken og Sognepresten i Sersløff ej bør forskrevne Tiende at beholde, efterdi Jordan »worte« svoren med Sandemændstog fra Wøfflingæ Sogn til Sersløffue Sogn. Da funde vi der saa paa for Rette, at efterdi bevisligt var, at forskrevne Tiende gaves til Wøfflingæ Kirke og Sogneprest i mange Aar ukært og ikke til Sersløffue Sognekirke og Præst, førend det Markeskel svoret »worte«, og de det tilstod af Sersløffue Sogn, da skal forskrevne Tiende herefter blive til Wøfflingæ Sognekirke og Præst, saa længe de af Sersløffue Sogn bevisende vorder, at Wøfflingæ Kirke og Præst ej »nyttæ« og opbar forskrevne Tiende i saa mange Aar ukært, at de den i »logheffdz tiid« brugte. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: [1. Nævnt af Langebek 1761 i LDipl.]; 2. G. 538; 3. Forskelligt fra, men noget lignende G. 569; 4. Axiv 2 (Foged). Veflinge Kirkes Arkiv; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Veflinge Kirkes Arkiv). LDipl. (*Reg.* *7954.) [6273]

Juni 2. [Jeg Johan Møltickæ har [været over et] Skifte paa mine Børns Vegne mellem [velbyrdige Mænd] Pouell Kyllæ, Bent Ryningh og Niels Ryningh om al »then« Gods, [som os var] tilfalden i Swerighe, Skonæ og i Syælland efter Erek Persß [og Hustru Bærete] . . . . ., hvis Sjæle Gud have. »Efther thet at« vi ikke nu [kan komme det] til en fuld Ende, bepligter jeg mig at møde [i Wastenæ ad vincu]la Petri næstkommende, [og hvad »breff«] jeg har paa forskrevne Skifte eller Gods, det bepligter [jeg mig med at] have og der for at komme, om jeg er uden Sygdom [eller i vor naadi]ge Herres »ressæ« eller Forfald. Jeg beder velbyrdig Svend Oluff Drage om [sit Indsegl] for dette Brev, thi at jeg ikke nu selv [Indsegl til] Stede har, med flere ærlige Mænds Indsegl, som er [Per Skrifwere Bor]gemester i Calmaren, Laurens Persß³ Borger sstds. [Datum Calmarna] fer. 2. trinitatis.

A. Papir (det yderste Stykke til venstre mangler) med Rester af 2 Segl paatrykte forneden paa den bevarede Del: 1-2. Bomærker. (SvRA.

Papir.) — **Aa.** Afskr.: SvRA. Hadorphs stora kopiebok E 80 S. 435; det i [ ] satte er suppleret herfra. — **Aaa.** Afskr. efter Aa af Langebek 1754: LDipl. — **Aaaa.** Afskr. fra 18. Aarh., sikkert efter Aaa: Ny kgl. Saml. 4to 2068 i. [6274

Juni 2—8. Jeg Henrik Hølsker¹ Borger i Landzkrone har opbaaret fuldt af hæderlig og strenge Ridder Hr. Johan Oxé for alt det Betaling, som han mig skyldig var for den Gaard, som han købte af mig, liggende i Roskyll, som jeg selv i boede. Thi lader jeg ham kvit for ydermere »genkraue« i nogen Maade. Medb. af beskedne Dannemænd Jepp Staffensß, Laurens Bentsß² Borgemestre. Scriptum Landzkrone »then nesth« efter Hellig-trefoldigheds Søndag.

Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker i Skjoldé. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6275

Juni 5. (*Reg. *7955.*) Perg. med 1 Segl: K. 88. Væ Bys Arkiv; senere til Christianstad Bys Arkiv (Lunds LA.). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 394.* — Kopi indsendt 1648 af Christianstad By: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 b). [6276

Juni 6. Lunds Vor Frue Kirkes Prokurator og Kirkeværger ud-lejer en Kirken tilhørende Gaard i Lund til en Borger sstds.

[Orig. Senere tilbagegivet til Lunds Vor Frue Kirkes (?: den stores ell. den lilles?) Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 68. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 54.* [6277

Juni 6—12. Jeg Laurentz Thomesß vederkender mig at have gjort Mageskifte med hæderlig og velbyrdig Md. Knuth Skelmsß i Dweghe i saadan Maade, at han skal have en min Gaard i Sonarpp i Kogrydz S. i Ludgude H. (Oluff Møllere) med en Enmærkeskov, som ligger i Sonarppe eghe, gangende i en Bæk, som kaldes Merkes becken, hvilken Bæk adskiller min Gaards Skov og de andre 2 Gaardes Skov i Sonarpp og løber vesten og nordén ved den Vej, som løber midt igennem Dweges eghe og Sonarppe eghe, og hvilken Bæk løber ind imod Korss eghen vesten til og derfra ret øster sønder ned i Biørnemosen, forskrevne Moses Midtstrøm indtil den Bæk, som løber ud af Raa keelde, hvilken Bæk løber vesten og nordén næst ind til Møllarppe Gaard mellem Gaarden og Steenbieryeth, hvilket Bjærg ligger vesten og nordén næst ind til Møllarppe Gaard, adskillende Rønebjerghe H. og Ludgude H., og fornævnte Sten-biergh hører til fornævnte min Gaard, og til Oluffuehøghen, af fornævnte »hogh« og ret ad Gærdet, som skiller Kogrødz Gade

og Sonarppe Gade; item al den Mark, liggende er vesten fra Møllarppe Gaard og fra Biørnemosen midtstrøms og saa langt, som fornævnte Enemærkeskov rækker, hører alt fri til fornævnte min Gaard i Sonarpp, som kaldes Østregard. For hvilken Gaard jeg igen skal have 1 Gaard i Landom i Hesnunde S. i Ludgude H. (Aghe Frendesß). Thi tilbinder jeg mig at fri K. S. Gaarden, holdende ham kvit for mig mine Sødskendes Arvinger for Gaarden; fradeles den ham, bepligter jeg mig at vederlægge ham saa god en Gaard med Landgilde og »beleyelighet« inden 6 »wgher dagh« efterkommende. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Jens Powelsß af Bosarpp, Lawe Skelmsß i Sømmersbergh, Mattis Morthensß i Toarpp, Niels Erlandsß⁵ a. w. i Holm, Hr. Jepp Monsß i Landzkrone, Hr. Ostred i Halmstade og Hr. Helghe i Kogrød. Datum Landzkrone in oct. corporis Christi.

Perg. med [8] Segl: 5. Lxxxiv 12; 6. I Sigilfeltet en Fjederham over en Stjerne; 7. Utydeligt Brudst. Knud Skelmsøn Geres Arkiv (Arkivet paa Gaunø). [6278

Juni 12. Per Nielsß af Writzløse Herredsfoged paa Tydebjerg H.s Ting, Hans Persß Sognepræst i Glwmsøø, Oleff Jensß Sognepræst i Helløffuemaglæ, Powel Henricksß i Tydebiegh, Andhers Olsß af Neesby, Powil Nielsß af Giislæfællæ og Niels Persß af Horsætofftæ. Torsd. efter »hellylegomme dagh« var paa forskrevne Ting Hr. Abbed Oleff af Skoucloster paa den ene Side og Oleff Jensß, Symon Jensß, Andhers Ørss og Hans Hennikesß af Noby paa al deres Bys Vegne paa den anden Side og »berættæ«, hvorledes forskrevne Hr. Abbed og Klosters Tjenere i Latby og Gwderop paa en Del og Noby Mænd alle paa en anden Del har »wptaget« et Gærde paa Ladby »ordedreeff« mellem Skouclosters Enghave og en anden Enghave, som Hr. Axel Lagesß har i Leje af Skoucloster langs ved Aæn, for alles deres Gavn, Rolighed og godt Naboskab og ej for noget ret »lawghe gærde forskreffne gærde ath lycke hweryæ tw aar samfælt«, naar Noby syndræmarck er Vang enten med Rug eller med Byg; og tillod forskrevne Hr. Abbed, at naar Noby Mænd »lycke« deres Andel af forskrevne Gærde, maa de hugge derhos skellig til forskrevne Gærdes Behov og ej ydermere. Item var det saa vedtaget, at naar forskrevne Hr. Abbed og hans Tjenere »lycke« deres Del af forskrevne Gærde, og kommer der »nødhbrwdh« paa, saa at noget af forskrevne Hr. Abbeds eller hans Tjeneres Kvæg kommer over Aæn i Noby Mark, da

skal de have det frit igen og uden Beskatning, uden der gøres overmaade Skade. Item kendtes forskrevne Hr. Abbed, at denne Vedertægt og Vilkaar paa sine Vegne med Scowclosters Tjenere skal blive stadig saa længe, som han er ved sit Embede i Skowcloster; sammeledes kendtes Noby Mænd paa alles deres Vegne, at forskrevne Vilkaar skulde holdes af dem ved samme Tid. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 6 Segl paatrykte forneden. Skovklosters Arkiv; *SRD. IV. 358* (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. [6279

Juni 14. Hans¹ Konge. Niels Morthensß i Hwalsømagle har nu været her for os med nogle gamle aabne beseglede Breve, som Konger i Danmarck hans »forældher« givet har paa »nogher friheeth«, som andre »malsmen« har i Danmarck. Hvilke Breve vi stadfæster. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Roskildensi sabb. in profesto Viti et Modesti nostro regali sub signeto.

Ad relacionem Dn. Henrici Meyenstorps M. legiferi Selandie.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Senere (jfr. 1496 Okt. 12) til Henrik Meinstrups Arkiv; ^aendnu senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. VI. 26). [6280

^{a—}a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juni 16. Jep Kaare Tingfoged paa Næstwedz Byting, Gericke Trvgelsß² Sognepræst til s. Pædhers Kirke *ibid.*, Swend Matsß Sognepræst til s. Morthens Kirke *ibid.*, Viliom Swort⁴ i Lille Næstwet, Hans Tidicksß⁵ i Grimstorp, Andhers Ywersß⁶ i Næstwet, »som aff wobn ære«, Jens Brwn *ibid.*, Jep Smet i Lwndby og Per Nielsß af Writzløsæ. Mand. før Botulphi Dag paa Næstwedz Byting spurgte Hr. Oleff Abbed i Scowcloster sig for, om nogen mindedes eller af vidste, hvorlunde det sig havde om Klosters Marker, som ligger ved Næstwet og nu bruges af Næstwet Indbyggere til »oredreeff«, den Tid de i nogle Aar tilforn saaedes af Næstwedz Indbyggere, hvor mange Jorder det var til Skifte, og hvor meget hver Jord gav Kloster til Landgilde og hvor meget til Tiende baade Kirke og Præst og Hr. Abbed paa Biskops Vegne; og derpaa »beddes« forskrevne Hr. Abbed et Stokkevidne. Da tilmælte Fogeden en beskeden Md. Jees Hansß Bageræ, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd og beraade dem, hvad de vilde svare til forskrevne Spørgsmaal. Da tiltog han sig disse Dannemænd: Per Poske Borgemester, Jacob Guldsmet, Per Olsß i Østersoghen, Jep Ørn, Jees Ascersß, Lasse Hansß, Per Matsß, Gwnde Bagheræ, Clemyn Skobe, Hemming

Mwnck og Mowens Skredheræ; disse 12 Dannemænd vidnede, at de hørt havde og »eendeels« af dem vitterligt var baade efter forskrevne Klosters Jordebøger og, som de selv »eendels« brugt havde og vel af vidste, at den Tid forskrevne Klosters 3 Marker saaedes til Næstwet, da var der 16 Jorder til Skifte, og af hver Jord gaves til forskrevne Kloster 1 Pd. Byg og 4 Skpr. Byg til Biskopstiende og 4 Skpr. Byg Tiende til s. Morthens Kirke i Næstwet og 4 Skpr. Byg Sognepræsten til samme Kirke for Tiende. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 9 Segl: 2. Exvi 22^a; 4. Exvii 2 (Baden)^b; 5. Fxii 6^c; 6. Flvii 14^d]. Skovklosters Arkiv; *SRD. IV. 364* (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. [6281

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 603 b. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Sort. og i hans Herold Nr. 608. c) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 543 b. d) Tegning sstds. Nr. 583 b.

Juni 17. Hans Wiinbergh Borger i Landeskrone sælger Pether Skredere og hans Søn Hr. Jacopp Petherssøn »dægghen« i Røneberg H. en Vejmølle uden for Sæby Port for Landeskrone.

Perg. med [3] Segl: 1. Forsiden mangler; 3. Ubetydeligt Brudst. Senere (jfr. 1491 Sept. 20) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 55.* [6282

— Per Powelssøn Dekan i Lwnd sælger velbyrdig Svend Is Lawrenssøn Gods i Høgz H. og i Tynnersø H.

Perg. [med 5 Segl]. Senere (jfr. 1496 Dec. 22) til Poul Laxmands Arkiv (RA. Privatark., kronolog. Række). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 56.* [6283

— Per Morchußen Tingholder paa Jelling Syssels Ting, Axell Tomßen paa Engelsholm, Michell Olluffßen i Bøgballe, Jep Anderßen i Sanduad, Per Ibß i Windeløf, Niels Wilßen i Hover, Findhuid Anderßen i Snee, Olluf Mortenß i Kragelund og Jep Wogenßen i Brandtberg. Tirsd. paa Bodilds Dag paa Jelling Syssels Ting fik den Dannemand Jep Bertelßen i Giufschodlund et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Smed i Collemorten, Findhuid Anderßen i Snee, Niß Munch i Graarup, Jens Collemorten i Tørsting, Mads Giødeßen i Wong, Giøde Smed *ibid.*, Niß Maghuß[!] i Greiß og Jens Tomßen i Ørum; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Jep Bertelßen hans »laughefds laufhørring« Michell Olluff i Bøgballe og Jens Ibß i Schoubølling vidnede paa forskrevne Ting, at de i Gifschodlund hørte og saa', at Jep Bertelßen indvorde med Lovhævd selv 12. med gode fribaarne Mænd og med Selvejere Del i Kragssø og saa sønder og øster ad indtil Trimbech og Del i Trimhøll

indtil Trimbech og saa sønder over Trimbech og op ad Gifschod Mose til de Stene, som ligger ved den Vej, som løber fra Hueißell Kirke indtil Gifschod Kirke; dette indvorde han til Giufschodlund, fuld Del deri at have, som de har haft til Giufschodlund i Mands Minde; item over Huidsteen Bæk og saa op til Korßager; det er Giufschodlunds rette Enemærke undtagen en halv Ager, som ligger sønden ved den Vej, som løber til Giufschod Kirke, og saa østen om Korßager, til den anden »hefd« kommer ved den sønder Ende, og saa indtil Westerbierre og den anden »hefd«, som gaar østen om Westerbierre, og saa sønden over Westerbierre indtil Cøll; dette forskrevne Enemærkes Jord kendtes han ingen Mand Del i at have uden til Gifschodlund; og alle de Enge, som han har haft i Hævd til Gifschodlund undtagen en Eng, som ligger ved Birchebech, som har ligget til Leerager i gammel Tid; og kendtes han sig Del at have i Gifschod fælles Mark over al Gifschod Mark og saa Leerager hendes rette Jord »som ofuer« ad den Vej imellem Riis og Leerager og saa norden om Grabierg og saa til den Dige, som løber norden om Vester Kirke, og saa til den Dige, som løber vesten om Vester Kirke, og saa over til Engebjerg og saa østen over Engebjerg og saa ned imellem begge »schollund« [?] og saa ned til den Korsvej, som løber østen om Leerager, og Del i fælles Mark. Hvilken Lovhævd var tilbuden 3 Ting og tilfunden af Fogeden og Herredsmænd med Rette at gøre, o[g]^a mælte de hans Lovhævdslov ved Magt at blive. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum anno, die[!].

[Orig.] Afskr. (ikke fejlfri) fra 18. Aarh.: Langebeks Ekscerpter 58, Jelling Syssel. [6284

a) Afskriften: om.

Juni 19. Niels Eskilssen af Skaregarde pantsætter Prior Gerluff Martinssen i Øø en Gaard i Vderworn i Horns H. (i Jylland).

Perg. [med 5 Segl]. (?Senere til) Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 128* (RA.).
Dipl. Viberg. S. 85. [6285

Juni 20. *Reg. *7957.* Perg. med [6] Segl: 3. Ubetydeligt Brudst.; omtr. samtidig Paaskrift: »Till wor frwæ altære«. Senere (jfr. 1493 Maj 6) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 157* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [6286

Juni 22? Hans¹ Konge. For os var nu Hr. Beiend Bilde R. vor Raad og Mand og Hr. Oluff Stigsß R. vor Mand og Tjener om Trætte, som de sammen havde om nogen Arv, som

falden er efter Hr. Stii Oluff. Da vilkaarede de dem for os, Hr. Beiend paa sin og sin Broders, og Hr. Oluff paa sin og sin Moders Vegne, at ville møde for os til første »mode«, naar vi og vort Raad forsamles, og have da med dem nogle deres Samfrænder fuldmægtige; kan de ej da derom forliges til Minde, vil vi hjælpe dem, hvis Lov og Ret er derom, og vil vi give dem Varsel med vor Stævning 14 Dage, før saadan »mode« være skal. Datum in opido nostro Nestuedensi dnica. ante dnicam.[!] Johanns bap. sub signeto nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6287]

Juni 24. Hans Konge. For os var Hr. Abbed Oluffs af Skoffclosther Bud med vort Stadfæstelsebrev, som vi har stadfæstet nogle aabne beseglede Pergamentsbreve lydende paa Gerderop og alt Gerderops Fang, som skylder 1 Læst Korn, 12 Skill. Grot og andre »bether«, i Tydebergs H. i Riisløff S. liggende, Riisløff Kirkes Jord »all eneste« undtagen, hvilket Gods Hr. Abbed Oluff nu i Værge har; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Hr. Abbed Oluff og Konvent ibid. Gerderop og Gerderops Fang efter deres aabne Breves Lydelse. forbydende alle forskrevne Hr. Abbed og Konvent deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die Johanns bap. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Skovklosters Arkiv; SRD. IV. 357 (med urigtigt Aar 1489) (AM. VI. 27). [6288]

Juni 25. Ericus Nicolai Dekan og Kapitlet i København sælger deres Medkannik Johannes Hanin en Bod i Thyskemannegade eller Suderboder, der skal lægges til det af Johannes Hanin i Frue Kirke stiftede Alter.

[^aPerg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 206.* [6289]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Juni 28. Hans¹ Konge. Hr. Oleff Clauß Konfessor i Mariebo har berettet her for os paa mene Konvents Søstres og Brødrers Vegne i Mariebo, at dem gøres Hinder i deres By Mariebo af Forkøbere og Forprangere, som der aarlig ligger og købslaar og »fordyrcke« med Forprang og dyrt Køb alt det, forskrevne Konvent »skulle« indkøbe til deres Klosters Nytte, deres Kloster til stor Skade i mange Maader. Thi forbyder vi alle noget Forkøb eller Forprang at gøre dem i Mariebo, uden de det

har med forskrevne Klosters Tilladelse; djærves nogen herimod at gøre, tillader vi forskrevne Konvent og deres Embedsmænd at rette eller rette lade derefter, som det sig bør over dem, som vore Breve og Bud ej holde vil, ligervis som vore egne Fogeder og Embedsmænd det gjorde. Datum in castro nostro Nykøpingh terre nostre Falstrie vig. Petri et Pauli nostro regali sub signeto.

Dn. rex per se in presencia Johannis Ketilli
regni Dacie cancellarii.

Perg. med 1 Segl: K. 88. Maribo Kl. Arkiv; senere til Maribo Bys Arkiv (SLA. Maribo Bys Pergamentsbreve 1391-1556). [6290

Juni 28. Per Voghenß Foged til Gislom H.s Ting, Tames Perß Sognepræst til Arß, Jes Vogh[enß] ..... Cristernß, Woghen .....roph, Jes Perß i Ostroph, Jep Jenß i Gislom, Las Voghenß og Jep Seuerinß. Lörd. før Pe[tri et] Pauli Dag paa fornævnte Ting fik Selgen Hanß et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jep Jenß i Gislom, Las Voghenß ibid., Jes Perß i Ostroph, Morthen ....., Cristern Perß i ....., Anders Cristernß og Per Tordß; disse [vidnede, at dem] vitterligt er og saa' og [hørte], at Jes Perß, Nis [Per]ß og .... Voghen[ß] ..... Medarvinger paa Gislom H.s Ting sagde ..... [Se]lgen Hanß i Gislom Fyldest efter .... egen Villie .... og Gods .... fornævnte Selgen ..... [han]s Husfru[es Død] Marien Jenßdather, hvis Sjæl Gud naade .... fornævnte Jes Perß, Nis Perß og .... [Vo]ghenß ..... kvit for alt Skifte, som dem imellem var, og takkede ..... Maader og ..... for-nævnte Selgen .....

Perg. [med 9 Segl]. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA. 14.8 Juni). [6291

— Tingsvidne af Tyril H., at Clawes Bryske gjorde Lovhævd paa Alen Byggested og Enemærke og Gods i Raffningh.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 3. Lxxiii 44 (Rosenkrantz); 4. Fxliv 3; 6. I Sigilfeltet en seksodded Stjerne. Claus Bryskes Arkiv (RA.). Nielsen, *Gl. jydsk Tingsvidner* S. 122. [6292

Juni 29. Vi Hans Konge annammer Oluff Holgertß vor Mand og Tjener og Embedsmand paa vort Slot Nykøping i Falster, hans Husfrue Fru Anne, deres Børn, Hjon, Tjenere og vornede med alt deres Gods i vor Beskærmelse. Sammeledes og for Troskab og villig Tjeneste, som O. H. os og Danmarck gjort har og gøre skal, forlener vi ham og hans Husfrue alle 40 Mark Sager af alle deres Tjenere i Danmarck. Thi forbyder

vi osv. Datum in castro nostro Nykøpinge die Petri et Pauli nostro sub secreto.

Ad relationem magistri Bergeri serenissime domine regine etc. cancellarii.

Perg. [med 1 Segl]. Oluf Holgerssøn Ulfstands Arkiv (RA.). LDipl. [6293]

Juli 1. Reg. *7959. Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. III. 9* (det læselige af det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse; Stadfæstelsen gælder kun, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting). [6294]

Juli 2. Tingsvidne af Suder H., at Peter Sthure evig Vicarius ved Lusappel Kirke skøder 5 Gaarde i Lusappel paa Alszen til Voborgh Helligaandshus mod Gudstjeneste.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Lxlix 73; 3. Utydeligt Skjold. Faaborg Helligaandskl. Arkiv; senere (jfr. 1509 Juli 27) til Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sønderjyll.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 74.* [6295]

Juli 3. Per Jeipsß i Owenskow Herredsfoged i Gwdum H., Per Hennickesß Præst og Kapellan i Gisle, Nis Persß i Gwdbiery V., Claus Jensß i Gialbiery, Jes Poelsß i Æweldrop og Jes Krogh i Gwdum. Torsd. efter Vor Frue Dag visitac. paa Gwdum H.s Ting fik Per Persß i Brendrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Skredere i Lamdrop, Hans Nielsß i Gisle, Eric Hansß i Øxendrop, Hans Poelsß i Æweldrop, Helli Æsgisß i Langow, Per Langh, Mates Jeipsß i Brvager og Las Bildh i Wordemarck; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Thyre Persß i Brendrop, Hans Persß ibid. og Cisille Persdotter ibid. skødede Per Persß al den Rettighed, som de havde i den Gaard, Per Persß i boer, og en Jord, som kaldes Pelles jordh. Og kendtes de dem at have oppebaaret fuldt Værd for forskrevne Gods, og var forskrevne Gaard lovbuden til Gwdum H.s Ting. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at Tyre Perss og Cisille Persdotter og skødede Per Persß al den Rettighed, som de har i den Gaard, Hans Persß i boer. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt Skjold (og Hjelm?); 5. Bomærke. (Senere til Arkivet paa Glorup.) LDipl. [6296]

Juli 5. Mykil Andhersß Herredsfoged i Twsæ H., Engelbreth Albrechtsß R. i Torbernæffellæ, Per Rudh af Woxeryph a. w., Cristiern Masß af Følissløff a. w., Jenss Masß Præst i

Kunby, Marquor af Koervph og Niels Perß i Wedinghæ. Lørd. før Kanuti regis Dag var paa Twsæ H.s Ting beskeden Svend Lassæ Andhersß paa velbyrdig Mands Vegne Herlw Skawæ Hovedsmand paa Draxholm med 12 Dannemænd, som var fremkaldede at vidne, hvad dem vitterligt var. Da fremgik Oleff Jepß i Walækellæ, Per Henricksß i Torslundæ, Trvwelss i Bennæbodhæ, Oleff Jensß i Sørninghæ, Niss Perß ibid., Niss Ericss i Byeriessæ, Jenss Andhersß ibid., Tyghæ Jensß ibid., Jenss Nielsß i Walekellæ, Jenss Perß ibid., Bæynth Laurensß i Algistryph og Powel Eløß i Arnackæ; hvilke vidnede, at Agervph og Agervpæ Fang har været i den hellige Kirkes Værgе til Draxholm i 60 Aar og mere, være sig »kallindes« Egebrinckæ eller Agervpæ, Haffwæsøø eller andet, uildet. Herpaa »beddes« Lassæ Andhersß et Stokkevidne; da tilmælttes en beskeden Md. Per Stolpæ i Kwnby, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd og vidne derom, hvad de hørt havde, og hvad selv vitterligt var. Da tog han til sig Hanss Sudher i Kwnby, Andherss Jepß ibid., Oleff Perß, Jess Nielsß i Moseghæ, Jeph Nielsß i Twsæ, Per Jepß i Sørninghæ, Lassæ Høgh i Markæ, Tordh Michelsß i Sweninghæ, Andherss Perß i Sacervph, Lassæ Jonsß i Sywnækøffh og Niss Bassæ i Torslundhæ; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa' samme Dag til Tinge, fornævnte 12 Dannemænd vidnede, som forskrevet staar om Agervph og Agervpæ Skov og Egebrinckæ. Item vidnede disse 12 Danne-mænd, at dem selv mindedes, at Agervph og Agervpæ Fang, være sig »kallindes« Egebrinckæ eller andet, har været i 60 Aar i Kirkens Værgе til Draxholm ukært, det de kunde høre der til Tinge, førend nu, paa røres af Pawel Masß. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1, 6. Bomærker. Roskilde Bisps Arkiv (RA.).
[6297

Juli 5. Jeg Niels Krabe af Østherbool vederkender mig at have opbaaret af velbyrdig Md. Oloff Perß af Vildomgaar 24 ryns Gylden, 4 postolanss Gylden og 7 og »syw synde tywe« Mk. danske Penge, som gode er i Nørjöldland, for hvilken Sum jeg sælger og skøder 3 mine Gaarde i Saling, som Oloff Perß tilforn i Pant havde, 2 i Nyptrop i Røding H. i Balingh S. (Sewrin Ibesß, 6 Ørte Korn med andre smaa »bedhe«; Per Lond, 3 Ørte Korn og 1 Ask Smør) og den 3. i Nore H. i Vester Grønigh (Cresthen Sewrinß, 3 Ørte Korn med andre smaa »bædhe«); hvilke Gaarde jeg afhænder til Olaff Perß

med »sodan« Vilkaar, at lyster mig eller »myn sand arwyng« at købe fornævnte Gaarde igen, skal jeg eller »myn arwyngh« advare Oloff Perß eller hans »arwyng« 14 Dage før Johannis Dag Midsommer i hans eller hans »arwyng« Sædegaard, som de da i boer, med 4 Dannemænd, og fornævnte Sum at betale »ad« Martini Dag derefter i fornævnte Sædegaard, og da skal Skyld og alle »bææ« betalt være med Hovedsum. Vindes fornævnte Gaarde Oloff Perß fra, tilbinder jeg mig at vederlægge saa godt Gods og saa »vel beleyet« inden 6 Ugers Dag. Medb. af andre gode Mænd Hr. Niels i Dwrop, Hr. Seurin³ i Hyerk, Hr. Cresthen i Natrop, Ywer Erikß i Kreyberggard, Albert Skel⁶ og Frelle Jenß i Hare. Givet i Spøtrop sabb. post f. visitac. Marie.

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt Skjold; 3. I Sigilfeltet en Kalk; 5. Utydeligt; 6. Lxv 12. Oluf Pederssøn Glob's Arkiv (AM. VI. 28). [6298

Juli 5. Per Voghenß Foged til Gislom H.s Ting, Tames Perß Sognepræst, Seuerin Jeß[?] Sognepræst til Wlles, Jes Voghenß i Tistet, Morthen Jebß i Aroph, Nis Skredher i Sørroph, Crestern i Gislom, Seuerin Lons i Soldroph og Iuer Lauerß ibid. Lørd. før Ketilli Dag paa fornævnte Ting fik Las Nielß i Alstroph et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Trogels Acerß Ouestroph, Morthen Jebß i Aroph, Las Voghenß i Gislom, Selgen Hanß ibid., Mattis Micilß i Othensøldh, Iuer Lauerß i Soldroph, Morthen Jenß i Fandroph og Morthen Kalliß; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at velbyrdig Md. Mouers Nielß af Agardh hans Lovhøring kundgjorde, at de i Giøttroph saa' og hørte, at M. N. lod gøre Lovhævd, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for, med fri Mænd og gode Selvjordejere og »invordhe« en Gaard (Jeph Nielß) og en Eng i Huanstroph Mark, som har ligget til fornævnte Gaard i 40 Aar og mere, og en Gaard, som han i Forsvar har, som Mattis Morthenß i boer, med en Eng i Hanstroph Mark, som til har ligget i 40 Aar og mere, og »invorde« til Giøttroph Mark i Del og »felloff« til et »tuekast« Dige, som ligger sønder og vester mellem Torop Mark og Giøttroph Mark, og saa øster og sønder til en Sten, som staar norden en Høj i Heden, til Del og »felle« til al Giøttroph, uden nogen kunde vinde dem det til med gamle aabne Breve, og al den Del, som ligget har til fornævnte Gods i 40 Aar og mere. Og var Lovhævdten tilbuden i 3 Ting, og Fogeden og Herredsmænd funde

ham til sin Lovhævd, og hans Lovhøringe mælte den ved Magt, til hun kunde rygges efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.).
LDipl. [6299]

Juli 6. Anders Jenss tilskriver Pouel Laxman om dennes Strid med Axel Ols.

Papir (noget medtaget) med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Poul Laxmands Arkiv (RA.). *Missiver II. 120.* [6300]

Juli 7. Hans Aagis R., Segy Laureß i Skaffteby V., Mester Olluff »deckenn« i Skare, Mester Anders og Olluff Polls »cantar« ibid. 7. Dag i July Maaned »vorde« vi tilkrævede af ærligen og velbyrdig Kvinde Hustru Cristina Mattesdotther i Maretorp at høre og vidne hendes Ord i disse Ærender, som efterskrevet staar. I Navn Faders og Søns og den hellige Aand Amen. Jeg Cristina Mattesdotther »kranck« til min Legeme efter Guds Villie, dog »helbrede« til mit Sind, Gud des Lov have, gør vitterligt for eder og alle Dannemænd, som disse mine Ord spørge kan, at nu for nogen forleden Tid var kommen her i Skare til mig en fribaaren Md. af Skaanne, som hedder Mattes Tageßen, og for gamle gode Venner Skyld, som vi har haft fordem til Hobe, begærede han af mig, at jeg skulde sælge ham noget af mit Gods, som mig var til Arv »fallende« i Skaanne efter min Brodersøn Nils Erickssenn. Da beraadte jeg mig og var saa overens med ham, at jeg solgte ham disse 5 Gaarde for 200 Mk. saadan Mønt, at 2 Skill. er i Øren og 8 Øre i hver Mk., med saadanne Vilkaar, at jeg skulde beholde aarligen Landgilde af dem, saa længe jeg levede. Godset hedder saa: Bodth i Gemssø S. (3 Skill. Grot), 2 Gaarde i Kolkastorp S. (4½ Skill. Grot), 1 Gaard i Kiettellstorp i Stotage S. (2 Skill. Grot) og 1 Gaard i Vandkyuffue i Gdyngge H. (8 Pd. Smør). Fik jeg og Mattes Tageßenn efter hans Begærelse mit Indsegl, og bad jeg ham lade skrive der selv Brev paa »epther thy«, som vort »wydtalle« var, og bad jeg ham bedes derfor Biskop Hanses i Skaare Sekret og capituli sstds. Indsegl med mit eget for det Brev. Nu kan jeg fornemme, at jeg er svegen først for den Skyld, at jeg har ikke faaet Landgildet i næst forledne 6 Aar, og for den Skyld, at mig er skellig undervist, at Mattes Tageß siger, at han har en »dumbe« af mig, som ikke lærer at tale, førend jeg er død. Gud forbyde, at han eller nogen Mand skulde være saa forblindet i sit »samwydt«, at han skulde

bruge mit Indsegl, som jeg fik ham til troer Haand, paa noget andet Gods uden, som forskrevet staar; da det Gud kende og hans Helgene, at det er sket uden al min Villie. Mig er og undervist, at han har faaet Hr. Tury Turßens Brev paa mit Indsegl om noget Gods, som jeg Hr. Tury solgt har og fuldkommelig tilstaar »epther ieg attthet[?] kandt well syuffnes«, at jeg svegen er; thi at det første Vilkaar er ikke holdet, at jeg har nu saa længe »wmboret« mit Landgilde. Thi for »tesse her« Sag og alle andre forskrevne, som jeg frygter, at i Sandingen findes, at Mattes Tageß har mig sveget, kalder jeg igen det Brev, som jeg gav ham paa disse 5 Gaarde under Biskop Hans og capituli Indsegl med mit eget, tilpligtende[?] mig eller, hvem jeg det befalende vorder, at give ham forskrevne 200 Mk. igen, hvad ikke kunde 6 Aar Landgilde af den Sum afslaa, og alle andre Breve, som han kan frembære paa mit Indsegl skydende, om nogen saadanne findes kan, som Gud forbyde; bedende mig saa Gud til Hjælp og alle hans Helgene, naar jeg for hans retvise Dom kommende vorder, bydende og nu Nej for mig, at jeg aldrig anderledes »bytte« eller solgte disse Gaarde eller andet noget mit Gods med Mattes Tageßenn uden, som forskrevet staar. Thi beder jeg alle værdigste og værdige »fader«, ærlige Herrer og gode Mænd, som for Rette sidder, at de for Guds »rettuysße« Skyld, min fattige »werllösß« og vanføre Kvinde Bøn Skyld og Sjæls Bestands Skyld vil værdes til at rette disse Ærinder, saa at ej skal nogle Sjæle fare ilde eller vorde fortabt, for at saadanne »wranquisße stedes« skal, som mig fattige Kvinde »hende« vederfares. Jeg bedes disse forskrevne gode Herrer og Mænds, som nu hos mig »stade« er, Indsegl med min egen hængende for dette Brev. Dattum utt supra.

[Orig. Christine Mattisdatters Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: SvRA. Kopieböcker B 19, Læg: »Från kammarrarkivet«. [6301

Juli 7 ell. 14. Hans¹ Konge. Fru Bergitte i Atterop har ladet berette for os, at [Marqwar]d Tegnhuss vor Mand og Tjener og hende er nogen Del[e] .....»skow«. Da tillader vi, at de maa tage Tinghøringe dertil at granske, saa at hver nyder, hvis han har Ret til; forbydende eder Fru Bergittæ og Marqward Tegnhuss nogen Fejde at holde eller hveranden noget derom at »platze«, før I bliver derom adskilte med Rette. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi 2. fer. ante Margarete nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). [6302]

Juli 11 ell. før. Lunde (Ærke)bisp tillader Acho Bingh at indløse Walby Len fra Tage Hendricksson.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 62 (efter Bog »Lit. A« Bl. 305). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 57.* [6303]

— Lunde Kapitel lejer Acho Bingh Walby Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 305«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 57.* [6304]

Juli 11. Genbrev af Aaghe Bingh i Dybeck til Ærkebisp Jens Brostorpp i Lund og hans Kapitel paa Waldby Len, som han har faaet Tilladelse til at indløse fra Taghe Henricksson.

Perg. med 1 Segl: lii 11 (*s a. ghe ægelfon*). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 58.* [6305]

Juli 11 ell. 18. Vi Olaff Abbed i Sore Kloster, Hennich[!] Meyenstorp R., Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør, og Hans Kieldsøn Rigens Kansler og Forstander til s. Clare Kloster i Roskilde hilser eder Jasper Kraffsæ i Bastnes. Efterdi som vi er tiltagne af Kong Hans med hans Naades Brev at stævne eder i Rette for os om Trætte, som imellem Mester Erick Dam^a Ærkedegn i Roskilde og eder er om en Gaard i Høwæ S. i Flackæbergs H., som længe i Rette har været, thi stævner vi eder, at I tager eders »breff« med eder og møder for os i Rette derom nu paa Torsdag paa Flackebergs H.s Ting at svare Mester Erige^b dertil eller hans procuratori, som han derom tilskikkende vorder; da vil vi gerne gøre vor naadige Herres Brev fuldt, som hans Naade os befalet havde. Sig. nostra presentibus sunt impressa. Datum Haffnis fer. 6. ante f. Margarete.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv?] Afskr. af Langebek, af ham kun betegnet: »Laant fra Roskilde 1766«. LDipl. [6306]

a) Ordet er i Afskriften underprikket som en Betegnelse af, at Læsemaaden er usikker. Navnet er Mester Birger Gunnerssøn (den senere Ærkebisp). b) I Afskriften er over dette Ord skrevet: Byrge.

— Raadet i Flensborch giver Byens Bødkere Lavsartikler.

Perg.-Haandskrift, sigillatorisk forbundet med en Stadfæstelse 1587 Okt. 6 af Frederik II. Flensborg Bødkerlavs Arkiv (Additam. 8vo 115). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 413.* [6307]

Juli 12. Tingsvidne af Gislom H., givet en Præst i Alborgh Helligaandshus, at Sandemænd i Herredet kundgjorde deres Tog mellem Hwandzstrop og Gøttrop.

[^a Perg. med 8 Segl. »omnia læsa«. ^a Aalborg Helligaandskl. Arkiv; ^a1774 laant Langebek af Major Kaalund^a.] Afskr. af Langebek 1774: LDipl. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 75.* — Udtog (uden Dagsangivelse) med C. Testrups Haand i hans Rinds Herreds Krønike: Ny kgl. Saml. 4to 756 c S. 85. Herefter: *Saml. til jydsk Hist. I. 367.* [6308

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 25. Broder Jeip Morthenssøn¹ Prior i Anduortskoff, Abbed Oleff² i Skoffclother, Henrich Meghenstorp³ R., Landsdommer i Sieland og Høvidsmand paa Korsør, Hans Keldsøn⁴ Rigens Kansler, Hermend Roloff i Bradhe og Effuerth Jeipssøn »kallis« Haluegge med Fuldmagt i den Sag paa sin Faders Vegne Jep Halweggis. Jacobi Dag var vi mødte i Kywse af synderlig Befaling, som Kong Hans havde os befalet med hans Naades aabne Brev at granske, om Søstre og Brødre i Mariebo Kloster og Konvent kan fri deres Oldengæld til deres Tjenere, som de har til Kywse Len, med de Skove, de dertil har, eller flere mod de andre »^al(o)dtz eyere^a, som skofflwff« har imod dem. Da kaldede vi flere Dannemænd til os, som var Hr. Jens Perssøn Kannik i Roskilde og Jachim Daa Høvidsmand paa Soelthæ, og fór saa ud i Skoven og saa' de Skove, som de til Kywse Len har omkring Kywse liggende, og der saa paa sagde, at forskrevne Søstre og Brødre maa og kan fri deres Oldengæld mod de andre »lodzegere, som skofflwff« har imod dem, til deres Tjenere til Kywse Len, som er til Kywse, Valingsveth, Stubberup, 2 Gaarde i Lund, 1 Gaard i Øllerup, 4 Gaarde i Tostorp, 1 Gaard i Meenstorp, 1 Gaard i Høve, 1 Gaard i Høllinge, og derover 400 Svin og mere, saa fremt at deres Skove til Kywse Len holdes ved Magt herefter, som de nu er. Sig. nostra cum sig. supradictorum ad hec requisitorum. Datum ut supra.

[^{A. b} Perg. med 8 Segl^b: 1. G. 510^c; 2. G. 469^d; 3. Lxxxiv 48^e; 4. Aii 1 f; 5. b; 6. Hvi 3 (*s ieypp halwegghe*)^g; ^b7-8^b. Maribo Kl. Arkiv; ^b1747 i Sorø Akademis Arkiv^b.] **Aa.** Afskr. af Langebek 1747: LDipl. — **Ab.** Afskr. af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldts Segltegn., Jernskæg. — Udtog og Brudstykker: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 103.* [6309

a—a) Saaledes Ab; Aa: »landtz eyere«. b—b) Saaledes Aa. c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Jernskæg og i hans Sigilla præpositorum, sacerdotum etc., Antvorskov. d) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 15. e) Tegning sstds., Fasc. 6 d, Meinstrup. f) Tegning sstds., Fasc. 4-5. g) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Halvegge og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Halvegge.

Juli 26. In nomine domini amen. Disse Naader og Frihed stander i vore Privilegia i Nykiøpingh, hvilke Privilegia Konger

i Danmark med deres Raads Samtykke alle Borgere i Nykiøpingh givet har, hvilke Konger benævnte stander i forskrevne Privilegia, som er gamle Kong Erik, Kong Waldemar og alle Konger fra dem indtil vor naadige Herre Kong Hans, »hwes breff« ogsaa alle Naader og Frihed stadfæstet har. Først alle forskrevne Herrer har annammet alle Nykiøpings Borgere med alle deres Gods og Tjenestefolk i deres besynderlige Forsvar og Fred, og vil de forskrevne Konger dette »fulfølwe«, som dem bør. Item hvo som slaar nogen Borger eller anden Mand om Torvdag inden Bysens »fortaa« og vorder greben, da skal han bøde saa højt, som han bryder, og ej skal han stedes til Lov eller Værn; undkommer han paa den Tid og kommer igen en anden Tid, skal han hindres, saa længe han bedrer for den Brøde, eller »lowwærg« sig. Item hvo som Borger eller Bymand slaar ihjel eller saargør nogen af sine Bymænd inden Bysens »forta«, da skal han give 40 Mk. den, Skaden faar, og Kongen saa meget og Byen saa meget og 40 Mk. »i ho som kennis« eller værg sig med 3 Tylter Ed af s. Knutz Gilde eller med 9 Tylter af Almue, »taghe them her och ther«. Item hvo som fæster Lov i Byen, der skal han »fwl gøren och losene«. Item skal alle Borgere her i Byen være toldfri, ihvor de kommer her i Riget, med det Gods, som de har med at fare, uden i Skanøre Marked. Item hvo som køber Købmandskab af forskrevne Borgere, det være sig Riddere eller »ryddere node« eller hvad »stad« han er skikket i, og forskrevne Borgere giver dem vis Dag paa Betaling, betaler forskrevne Køber ej inden den Tid og vorder han funden inden Bysens »forto« derefter, og dem vorder gjort lovlig Forbud første, andet og tredie med Fogeden nærværende eller hans Bud, saa at de skal ej bortfare, før de har betalt, gør de herimod fjerde Tid, da skal de gribes, om de kommer, og give Kongen 3 Mk. for hvert Forbud »først ære giorde« og Byen 3 Mk.; og saa skal han gøre, om han fór bort med Uminde, og skal ej løsgives, før han lovlig aarsager sig imod den, ham paataler. Item skal ingen Mand, ihvad »stad« han er, have Gods, Hus, Gaarde eller Grund inden Bysens »forto noger borgere« (!) og uden Bysens »forto«, uden han gør Byen fuldt derfor. Item forbyder vor naadige Herre Kong Cristiærn alle og særdeles hans Fogeder og Embedsmænd paa Nykiøpingh Nykiøpings Borgere noget Hinder at gøre paa deres Byskov, hvo de er, aandelige eller verdslige, men lade dem ham nyde, som de hertil gjort har [c: 7]. Item forbyder

alle forskrevne Konger alle at Hinder gøre forskrevne Borgere paa disse Privilegia, som de dem givet har, som beskrevne stander paa latine, »thenne screfft uttaghen ther aff thet rætheshe, som thet kan uttydes«. Item forbyder vor naadige Herre Kong Hans alle vore[!] Fogeder og Embedsmænd og alle andre, forskrevne vore Borgemestre, Borgere og Menighed eller nogen deres herimod at gøre; og forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Nykiøpingh dem noget Hinder at gøre paa deres »fryttaghen« Skov deres Byskov, men lade dem nyde, som de hertil gjort har [c: 5298]. Vort Bys Indsegl. Skrevet i Nykøpingh Lörd. efter Jacobi Dag.

[A. ^aPerg. [med 1 Segl].^a Borre (Østerborg) Bys Arkiv.] Aa. Afskr. for Arne Magnusson, rettet af ham selv: AM. Afskr. Pk. IX. — Ab. Afskr. fra 1670-92 af Peder Olsøn Præst i Borre: Sstds. som 1155, Ab. [6310

a-a) Saaledes Aa.

Juli 27. *Req. *7963.* Perg. med [6] Segl: 1. G. 943* (Niels Jenson); 2-4. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Danske Saml. 2. R. II. 7* (læs: xii danemen, som wor *Niss Hermensß, Morten Tamß, Per Lauß, Andhers Jensß, Niss Eloß, Andhers Perß, Per Lasß, Lass Mattisß, Osther Jensß, Cristiern Pouelß, Niss Jenß och Vincencius Hansß, hwilcke forneffnde xii danemen wone po therres tro och sande, ath ty hørðhe, ath ty forscreffne danemen so wonne for them po therres gode tro och retthe sande, ath thet so wor i retthe sanhed i alle made, som for er safd. Ydhermere wonne forneffnde xii dannemen, at ty hadhe aldri anth hørð eller spord, en thet so wor i retthe sanhed i alle made, som for er safd.* In cuius). [6311

Juli 29. Frater Olauus abbas in Sora¹. Noverint universi, magnificum [osv. som 5719; læs dog: Aswordebo - indtil:] Datum die Olaii.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6312

Juli 31? Powel Jacobssøn Sognepræst i Skiibsholm giver til Kalentealtret i Halmstade Bykirke en Gaard i Byen.

Perg. [med 7 Segl]. Halmstad Kalentegildes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 38)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 59.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 596. [6313

Aug. 2. Niels Scriffuer Landstingshører i Norjwotland, Mickel Nielsß Prior i s. Johannis Kloster i Wyborg, Per Powelsß Kanik og Bispens Officialis i Wyborg, Mogens Mogensß, Jeppe Krabbe, Niels Krabbe, Oleff Ryter »vepener«, Powel Abelgardh »borgermester« i Viborg, Lassz Rasch Raadmand og Jep Mogensß Borger. Lörd. efter Pethers Dag ad vincula paa Viborg Lands-

ting kundgjorde Mester Mogens Kannik i Hadersleff, at Kanniker og Kapitlet i Hadersleff har fanget Gods til forskrevne Kapitel og Domkirke til Genkøb til Gudstjeneste, og at Tjenerne paa Godset sidder igen med Renten og vil den ej udgive, og at de er lovlig udviste og sidder »capittele« overhørig for, og spurgte, hvad der er Ret i. Da sagde vi derpaa saa for Rette efter vor Ret og Lov her i Norjwlandh, at hvo som besidder andens Gods sin Husbonde overhørig og lovlig udvises 3 Ting »samfeldh« før Johannis Dag i Midsommer, da bør ham at flytte »at« Mickels Dag næstkommende; sidder han derover, da sidder han med Vold, og det Vold at følges ham over med Sandemænd som »annen herwerki«. Sig. nostra sunt appensa.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: AM. 8vo 12 S. 254 (herefter: LDipl.). [6314

Aug. 2. Vi Hans Konge¹ hilser eder, som boer i Ph[yn]. Vi hyder hos eder nu 3. Sinde velbaaren Md. Hr. [Pre]bern Potbusk R., at han inden 5 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad det Landgilde, hvis han mod Loven opbaaret har af Rædinge Mølle, og bøder sit Faldsmaal for, hvis han ulovlig gjort har paa forskrevne Mølle, efterdi som han er derom tilforn lovlig paamindet med vore Lovdagsbreve, og lade det ingenlunde under sit Faldsmaal. Datum die Stefani pape et mart. nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udkrift: Phioniam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke, og samtidig Paaskrift: Lecta fuit littera in placito generali Phionie sab. post f. Martini. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6315

Aug. 5. Vi Hans¹ Konge hilser eder Hr. Henrick Meynstrop vor Mand og Raad, Griff af Borgeby og Jesper Kraffse vore Mænd og Tjenere. »Borgemestere« og Raad af Skelskør paa den ene og Mychel Cristierns sstds. paa den anden Side var her for os om Trætte, som de selv berette kan; hvilke Sager vi har indsat fra os til eder for synderlig Lejlighed. Thi beder vi eder og befaler, at I med det første stævner dem for eder og skiller dem ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendt for os. Og beder vi eder »borgemestere« og Raad og dig Mychel Cristierns, at I møder for forskrevne Dommere, naar og hvor de eder tilsigende vorder, og lider, hvis disse Dommere eder for Rette afsigende vorder. »Thesligest« havde

Hr. Henrick Tiltale til Mychell Cristierns; beder vi eder, Griff og Jesper Krafse, at I hjælper Hr. Henrick saa meget, som Ret er i den Sag. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Korsør die Dominici nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Henrik Meinstrups Arkiv? (RA.). [6316]

Aug. 8. *Reg. 4866.* Perg. med 2 Segl: 1. G. 608; 2. G. 607. Maribo Bys Arkiv (SLA. Maribo Bys Pergamentsbreve 1391-1556). *Nye Danske Mag. VI. 224.* [6317]

Aug. 9. P[ede]r Staffens Landsdommer i Halland, Anders [N]iels, Jens . . . . . »borgmestære« i Hal[msta]de, Ingemar Ingemars, Henrigh Plønæ og Hans Niels Raadmænd sstds. Vig. Laurencii paa Halmstade Landsting var beskeden Md. Brodh[?] Jenß Borger i Halmstade paa velbaaren Mands Vegne Sw[en]d Pedersß i Væstrægyllyland, skødede fra Swend Pedersß [til] velbaaren Svend Je[ns] L[a]wrenß al den Rettighed, som S. P. tilhørte i disse Gaarde: 1 Gaard i Vestremede[lb]y i Lagholm S., 1 Gaard i Østermedelby i samme Sogn, 1 Gaard i Fagerholt i samme Sogn, 1 Gaard i S[tæ]mæ og 2 Gaarde i Porwp, efter det Ejendomsbrevs Lydelse, Swend Pedersß har givet Jens Lawrenß paa forskrevne Rettighed. Hvilket [et Skø]de lovlig gik paa Halmstade Landsting baade med grøn Jord i Sk[ød] og »faste«, som det sig bør efter Loven, og disse 12 Dannemænd er »ther ath faste«: Henrigh Plønæ, Tyri Guldsmid, Jon Logh[?], Andbyørn, Anders . . . .ß, [Cl]aues[?] [i Høgetorp], Swend Skyold, Knwt [Gu]theß, Oluff Henrigß, Anders Mønbo og Las Nielsß. Vore Indsegl. Datum anno, die [ut supra].

Perg. [med 6 Segl.] Senere (jfr. 1496 Dec. 22) til Poul Laxmands Arkiv (RA.). LDipl. (det i Teksten i [ ] satte er delvis suppleret herfra). [6318]

Aug. 11. *Reg. *7966.* Perg. med [7] Segl: 1, 3, 5-6. Bomærker (1, 3, 5 i Skjolde); 7. I Sigilfeltet en Dør. Henrik Dringenbergs Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 158* (af det ikke aftrykte mærkes: paa Henric Dringenbergs Vegne al Peder Karlsens Rettighed i forskrevne Jord. Og kendtes E. O., at han og hans Husfrue og hendes »formere« Husbonde havde fanget fuld Betaling for Jorden). [6319]

Aug. 12. Hans Konge¹. For os var velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad med vort 3. Dombrev [c: 6237] paa den Gaard i Køge, som Viliom Jensß i boede, hvilken Gaard V. J. har solgt og skødet Hr. B. B. i Længde og Bredde fra Anders

Tegelslageres Gaard og den Gaard, som Gunner Skreder i boer, paa den nørre Side, og det Hus, som Mattes Hanss har i Leje af Viliom, paa den nørre Side op til den Gaard, som Gunner Skreder i boer, efterdi som vort Stadfæstelsesbrev og det vort 3. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Hr. B. B. Gaarden og det Hus, som M. H. i Leje har, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis fer. 3. post f. Laurencii nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli iusticiario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [6320

Aug. 12. Vi Hans Konge hilser eder, som boer i Sconæ. For [os] har været velbaaren Md. Hr. Bent Bille R. vor Mand og Raad med 4 vore Lovdagsbreve over velbaaren Kvinde Fru Barbra og Hr. Oluff Stigss og alle Hr. Stigh Olsss Arvinger, at de skulde skifte med Hr. Bent paa hans og hans »barns« Vegne i Jordegods og rørende Gods efter Hr. Stigh Olsss Død og udlægge ham og hans »barn« sin Del, hvis ham hører af Rette at have, hvilke vore Breve de har siddet overhørige, og siden finge vor Stævning over deres Samfrænder at møde i Malmøge og der mødte, og Samfrænderne ej kunde derom fordrages. Derefter kom Hr. Bent Bille og Hr. Oluff Stigss for os selv i Nestued [c: 6287] og vilkaarede dem for os, Hr. Bent paa sin og sin Broders og Hr. Oluff Stigss paa sin og sin Moders Vegne, at ville møde for os selv til første »mode«, naar vi og vort Raad forsamles, og da have med dem nogle deres Samfrænder fuldmægtige; kunde de ej da derom forliges til Minde, skulde vi hjælpe dem, hvis Lov og Ret er derom, og skulde vi give dem Advarsel med vor Stævning 14 Dage tilforn; og finge saadan Stævning [c: 6383] at møde for os selv i Køpenhaffn Torsd. efter Marie Magdalene Dag. Da mødte Hr. Bent og bød sig i Rette for os selv 4 Dage og fuldgjorde det Vilkaar, som før er rørt, og ingen mødte paa Hr. Oluff Stigss Vegne, som Ret gøre vilde, og ej han selv heller, og Hr. Bent formanede os at hjælpe sig det, Ret er. Thi efter saadan Forfølgning byder vi hos eder Hr. Johan Oxe R. vor Mand og Raad, Gregers Jeipsss, Per Langh, Per Bille og Hans Skinckel, at I inden 6 Uger, efter dette vort Brev er læst, til eder tager vore Fogeder og Embedsmænd, og rider med Hr. Bent Bille eller hans Bud og indfører ham i den Rettighed, hvis ham hører at have i Arv paa hans

og hans »barns« Vegne i alt Hr. Stigh Olß Jordegods efter Hr. Stigh Olß Død, og ham der »vernæ« og Ret at skikke efter Loven, og rider fremdeles for Fru Barbares og Hr. Oluff Stigß Bo og udæsker der Fyldest af deres Bo Bonden for al Løsøre, Skadegæld, Kost og Tæring og os for vore Breve, de har siddet overhørig; vederfares eder ikke Fyldest af deres Bo, da »urdher« Bonden og os Fyldest i deres Jord og ham der »vernæ« og Ret at skikke, saa længe de fuldgør Bonden og os, som tilbør, efterdi som Loven og Haandfæstning derom udviser. Thi lad det ingenlunde under eders Faldsmaal. Datum Roskildis fer. 3. post f. Laurencii nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Scanium inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Vistnok Flii 7 (*s aners ienfjen*); og samtidige Paaskrifter: »introductio« og: »..... xc^{mo} primo ..... martiris hoc ..... protestor sigillo meo«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [6321]

Aug. 13. Hans Konge¹. For os var velbaaren Md. Axell Olß med et Brev skrevet paa Papir, lydende: 5544. Hvilket Brev vi stadfæster, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis fer. 4. ante f. assumpc. Marie nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. (RA. Privatark., kronolog. Række.) [6322]

Aug. 16. Mattes Tagessøn i Sandby sælger Ærkebisp Jens Brostorpp i Lund Gods i Alketzstorpp og Snardorp.

Perg. [med 7 Segl]. Lunde Ærkebispes Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 61.* [6323]

Aug. 17. Ick Laurens Leue knape unnde stalre im Nordstrande bekenne, dat ick int jare 1464 ame auende Jacobs van deme bescheyden Vedder Sonnckenß in deme Strand uppe Hamme wanhaftigen eyne hustede bynnen Husem uppe dat osten aller negest by der wedemen darsuluen belegen vor 45 mr. lub. gekoft, unde ick uth milder gunst heren Hinrick Schriuere do kerghern to der wedemen unde gardrume darsuluen darby to bliuende verschetot hebbe, unde ume brukinge darsuluen stede schal he sodanen hoftstol mit 3 mr. lub. alle jare vorrenten, welcke 3 mr. ick ume salicheyt myner zelen unde der andern uth myneme geslechte vorstoruen, darvor ick dat bin begerende, hebbe in de ere Gades gekeret unde in der

capellen gegeuen to Husem, darvor 2 ewige dechtenissen mit vilgen unnde zelemissen dorch alle prestere in der capellen na gewontlicker wyße alle jare to holdende, d. . . . es negesten mandages na quasimodogeniti vor Junge Leuen unnde Alheyden siner husfrouwen, de andern des negesten werkeldages na Michaelis vor my, Igen myner husfrouwen, unnser beyder kindere unde gantzeme geslichte; unnde vor eyne ißlike memorie schall here Hinrick Schriuer den gemeynen presteren der capellen geuen 20 schillinge lub., unde vor de 8 ß lub., de auerbliuen, schal her Hinrick Schriuer alle hillige dage up deme predickstole to ewigen tiden bidden vor de zelen der verbenomeden personen unde gantze geslechte, dat here Hinrick so to holdende angenamet unnde [be]segeld heft. Myn in-gesegel. Geuen unde maket ame sondage na Laurentii.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori 2 korslagte Sværd, og Hjelm, hvorpaa maaske ligeledes 2 korslagte Sværd. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 36). [6324

Aug. 19. Jasper Neb¹. Tirsd. efter Vor Frue Dag assumpc. var jeg mødt i Sølrøppe med min Broder Claus Neb og min Svoger Mattes Persß, og min Søster selv nærværende var, om Arv og Skifte efter vor Faders og Moders Død; og blev vi saa forligte til en fuld Ende, at jeg skal have 1 Gaard i Herføglæ (1 lødig Mk., Anderss Knudsß), 1 Gaard i Swansbergh (1 lødig Mk., Jon); Mattes Persß skal have 1 Gaard i Kalkerroppe (1 Pd. Byg, 1/2 Pd. Rug, 1 Skill. Grot, 1 Lam, Gaas og Høns) paa min Søsters Vegne. Hvis ydermere mig er tilfaldet efter min Fader og Moder eller i andre Maader, det skal min Broder Claus Neb beholde for sin Arv og for Vederlag, som han har udlagt for mig og min Søster. Herpaa lader jeg ham »altinges« løs for al Arv, Gæld og Krav, som os imellem har været. Medb. af andre gode Mænd: velbyrdig Md. Hr. Henrik Meynstrope² R. og Landsdommer i Sielandh, Per Matsß³ Raadmand i Nestwedh, Offæ Hansß⁴ i Sædder og Oluff Laurensß⁵ i Herføglæ. Datum ut supra.

Perg. med 5 Segl: 1. Ki 11; 2. Lxxxiiii 48; 3. Bomærke; 4. I Sigil-feltet en ubestemmelig Figur; 5. Bomærke. (RA. Jesper Nebs Arkiv.) LDipl. [6325

Aug. 22. Laghe Skelmssøn i Semmersbergh sælger Hr. Oluff Esbernssøn Vikar i Lunde Domkirke og hans Arvinger Gaarden Teygelgarden paa s. Martens gadhe i Lundh.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxxiv 7 (Gere); [2. Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.]; 3. Dxxxvii 10 (Krognos); 4. G. 70. Senere (jfr. 1498 Okt. 21) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 62.*
[6326]

Aug. 23. Jeg Jes Gladh Borger i Aars oplader Hr. Broder Prior Thamiss Jehansß i Sortebrødrekloster i Aars en Kaalgaard, Bygning og Grund, liggende uden for Monckæ bro^a for Aars, hvilken jeg i Pant har af Pether Jensß Skomagere Borger sstds., med alle Breve, som hun er mig paakommen; og kendes jeg mig min fulde Nøje derfor op at have baaret af forskrevne Hr. Prior. Medb. af Dannemænd Jon Perß og Gwndi Matsß Borgere. Datum vig. Bartholomei.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke. Aarhus Dominikanerkl. Arkiv (RA.). [6327]

a) Paaskrift bagpaa fra c.1600: »wdenn Munckeport«.

Aug. 25. »Copia konig Hansen etc. brieffs an den pabst, das ehr keines burgers sohn von Luebeck fur einem bischoff zu Schleswig haben wolle. De dato Restromio [!] anno 1488 25. augusti.«

[Kopi. Kongens Arkiv.] Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 I. 19 (RA. Reg. 39 Bl. 2 b = 102 b = RA. Reg. 41 Bl. 3 a (her med Aar 1588)) = Registr. 1533 (RA. Reg. 38, Bd. 38 Bl. 2 a; her udateret). Kopien manglede allerede 1661 Sept. 24 (RA. Reg. 40). [6328]

— Morten Mortensß Foged paa Han H.s Ting, Laurens Perß² Sognepræst i Kættvvp, Jæspær Lonow i Arleffgard a. w., Per Jwde i Hiortels, Jes Palnß⁵ i Bestrvp, Nis Thordß i Mans-trvp Bønder, Jøren Simensß i Tandrvpgard, Michel Hymmerbo i Kielgard, Anders Cristiernß i Skoffsgard og Morten Falquard-søn. Mand. efter Bartholomei Dag paa Han H.s Ting fik velbyrdige Mands Bud Mauritz Nielsß af Aagard beskeden Md. Clement Brusæ et Tingsvidne, som er: Michel Himmerbo, Nis Thordß, Jes Palnß Kurri, Seueren Pouelß i Giøttvvp, Kield Swænß i Holmsiøgard, Jæp Oweß i Bestrvp, Seuren Pouelß ibid. og Anders Perß ibid.; hvilke Dannemænd vidnede, at de saa' og hørte paa fornævnte Ting, at Clement Brusæ stod til Vedermaalsting paa Mandagen efter »dyrer« Vor Frue Dag med hæderlig og velbyrdige Kvinde Fru Katherina af Kockedal og begærede at annamme paa Mauritz Nielsß Vegne Penge, Sølv og Guld med andre gode Varer af Fru Katherina, af Erich Andersøns »børnæ oc børnæ weriæ« og af alle andre Hr. Anders Nielsß R.s Arvinger for Hovedgæld, »indgiald«, Skyld og Opbørsel, Kost og Tæring, som Hr. Anders Nielsß og hans Arvinger

er Mauritz Nielsß gældskyldige, for »hwilkæ« Gæld Mauritz Nielsß har ladet sig indføre med Kongens Breve med Ridemænd i noget Hr. Anders Nielsß Arvingers Jordegods. Da kendtes Fru Katherina ej ved nogen Gæld paa Hr. Anders Nielsß Vegne uden Tredieparten af 30 rynske Gylden, »hwilke« Trediepart der ej til Stede var, »synt« eller set, eller andre Penge og Penges Værd, der Clement Bruse kunde fange af Hr. Anders Nielsß Arvinger. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med 10 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. G. 648; 3-5. Bomærker; 6-8. Utydelige; 9-10. Bomærker. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [6329]

Aug. 27. Jens Boe i Binitze, som denne Dag sad i Dommerens Sted paa Laalands-fahrs Landsting, Mathias Røed Foged i Halsted Kloster, Anders Beeske i Toften, Peder Hansen i Løytofte og Niels Hiort i Schretorpe. Onsd. efter Bartholomei Dag paa Laalands-fahrs Landsting bad beskeden Md. Thomas Thorsen Borgemester i Sæxkiøbing om et Landstingsvidne paa efterskrevne Ord af 12[!] Dannemænd: Ole Madsen i Øster Tyrsted, Niels Hiort i Schretorpe, Hans Jensen i Karlebye, Lange Langesen *ibid.*, Hans Pedersen i Wejlebye, Niels Mortensen *ibid.*, Hans Krogh i Støbye, Hans Pedersen i Grænge, Jeppe Kiildsen i Abet, Lange Skoning i Thorvig og Anders Eschields. i Høvel; hvilke vidnede, at de har set og hørt, at Thomas Thorsen og flere Borgere af Sæxkiøbing har her 3 Ting budet Lov paa deres Lovhævd paa en Eng i Saxemarch liggende ved Sygeleedet og paa deres rette »fortoug« og Frihed, som Steffen Jepsen i Store Reesøe nu »paadølger«; og Thomas Thorsen har mælt for sin Ret, saa at han staar paa sit »laugbud«, at han aldrig gav Reesøe Ejere Penge eller Øl for forskrevne Eng, siden han fik hende, som har været efter Niels Kiildsens Død. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum *ut supra.*

[Orig. Sæxkiøbing Bys Arkiv?] Afskr. fra Aar 1777: SLA. Sæxkiøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 7 a. [6330]

Aug. 29. Ærkebisp Johannes af Lund's Fundats for et af ham stiftet Alter i Jomfru Marie Kapel i Domkirken i Lund. (Latinsk Sprog.) Perg. med [2] Segl: 1. G. 30. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 64.* — Hertil 3675, 3682-83, 3738-39, 3799, 3809, 3811, 3994, 4590-91, 4692, 5111, 5121, 5185, 5404, 5477, 6151; jfr. 6332. [6331]

— Ærkebisp Jenss af Lund's Fundats for et af ham stiftet Alter i det ny Kapel i Lunde Domkirke. (Dansk Sprog.)

Perg. med [8] Segl: 1. G. 30; 2. G. 78; 4. Gxix 3 (Qvitzow); 5. Fxlv 1; 6. Lxxix 12; 7. Iviii 6 (Hollunger). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.).
Weibull, *Dipl. dioec. Lund. V. 67.* — Jfr. 6331. [6332]

Aug. 29. Daudid Arrildssøn i Suenstrup skøder Hr. Eskill Gøye i Gislefeld Halvdelen i det store Pant i Skone.

[A. Orig. Eskil Gøyes Arkiv.] Aa. Udtog: *Eline Gøyes Jordebog S. 411.* — Ab. Udtog (uden Datum) anført i Rettertingsdom 1537 Febr. 6 (3. fer. post purificac. Marie) mellem Hr. Holgertt (Gregerssøn Ulfstand) og Hr. Mogens Gøye; den sidste fremlægger 2117 og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 153 b. [6333]

Sept. 6. Ffrater Johannes Petri [*osv. som 6130; læs dog: anno 1488 sublevasse - indtil.*] dimittimus. Sig. abbacie nostre. Datum Ringstaden sabb. ante nativit. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [6334]

Sept. 7. Ick Ludeke Holste inwonre bynnen Husem vorkope myd vulbort myner husvrouwen deme beschedenen mannen Dyderick Vasmer unde Detleff Hansson werckmeystere des schoamptes bynnen Husem, Vycke Smet unde Ludeke Horne-man olderlude unde vorstendere des hilligen lichamme gildes bynnen Husem 8 lub. schillinghe jarliker renthe an mynem huse unde hoffte vor 7^{1/2} lub. mr. houetstols, de my desse werckmeystere unde oldermans vornoghet hebben in ghuder munthe, vor welckere 7^{1/2} mr. houetstols ick edder de eghener inwonre desses erues jarlikes uppe Crispinus Crispianus dach vorrenten schollen vor 8 lub. schillinghe, unde sodane renthe to sokende an mynem erue, dat belegghen is bynnen Husem in s. Mertens straten by osten her Alberdes huse. Were sake, dat de renthe jarlikes nycht uth eyn qweme, also dat de vorstendere oldermans desses gildes dar schaden up deden, den schaden schal ick wedder uprichten. Unde effte desset erue vorkofft worde, er dat desse vorstendere oldermans desse summe vor-noget is, so schal des hilligen lichame gelt dat erste wesen an desseme erue. Doch hebben my desse werckmeystere unde oldermans gheghunt enen wedderkoep, wanner my beqweme is, so schal he den wedderkoep eyn halff jar thouoren vor-kundighen unde des negesten Crispinus unde Crispianus daghe de betalinghe tho donde, den houetstol myd aller nastanden renthe in enen summen myt sodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gynghe synt. Myn ingesegel; unde ick hebbe ghebeden Clawes Hollem² unde Hans Vresen, dat se ere inge-

segel hebben mede hengen hethen an dessen breff. Ghegeuen unde ghescreuen uppe Unsser vrouwen auent der lather.

Perg. med [3] Segl: 2. Bomærke (nu løst vedliggende). Husum Vor Frue Kapels (ell. Husum Skomagerlavs) Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 37). [6335]

Sept. 8. Kongen paalægger dem, som har Boder og Købmandskab paa Falsterbode, at svare Dekanen i Lwnd Bodeskud efter gammel Sædvane.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 71.* [6336]

— Ærkebisp Johannes af Lund stadfæster sine Forgængeres Gave af Toakre Kirke i Hallandia til Sorø Kloster.

[A. Orig. *a* »sub secreto archiepiscopi« *a*. Sorø Kl. Arkiv.] **Aa.** Afskr.: Sorøbogen Bl. 34 b. — **Aaa.** Afskr. efter Aa af Langebek: LDipl. Heretter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 70.* [6337
a-a) Saaledes Aa.

Sept. 15. *Reg. *7969.* Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet Monogram; 2. Lxii 5; 3, 5. Bomærker; 6. Utydeligt; 7. Bomærke; 8. Utydeligt. Odense Smedelavs Arkiv (FLA.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. II. 69* (læs: Hierich - er, then vnnertagen - tiilplecthet). [6338]

— *Reg. *7968.* Perg. [med 10 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 189.* [6339]

Sept. 16. Se 6251.

— *Reg. *7970.* [Orig.] Optaget i 1489 Dag?. Meddelt herefter som Varianter (betegnede B) til et andet Brev: *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 419.* — Trykt efter italienske Kilder: *Acta pontif. Dan. IV. 434.* [6340]

Sept. 21. Jeg Axel Lauesß paa Claxholm R. kendes mig i Leje at have af Søster Anne Abbedisse og alt Konvent i Claræ Kloster i Roskillæ med deres Forstanders Hans Kelsß Danmarks Rigens Kansler Villie disse Gaarde i Flackæbiærs H.: 1 Gaard i Snesløff (Jepp Hind, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Per Jensß, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Jens Tammesß, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot), 1 Gaard sstds. (Boel Perss, 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), 1 Gaard i Høgæbiærg (Mattes Andersß, 2 Skill. Grot), med saa Forord, at jeg skal hvert Aar, saa længe jeg lever og disse Gaarde i Væрге har, lade yde deraf inden Kyndelmisse i fornævnte Kloster Claræ Abbedisse eller, hvem hun det befaler at annamme, 6 Pd. Korn og 8 Skill. Grot Penge; og hvad fornævnte Gaarde kan yder-

mere rente med Sagefald, Oldengæld, Gæstning, Tjeneste og alt andet, skal jeg beholde min Livstid. Og skal jeg holde Skovene ved lovlig Hævd og holde Godset bygget og ej Bønder, paa »bolæ« boer, besvære med ulovlig Tynge og dermed fare, som jeg vil andsvare for Gud. Holdes disse Artikler ej, skal fornævnte Søstre have Fuldmagt at annamme fornævnte Gaarde igen; og naar jeg død er, skal fornævnte Søstre have Fuldmagt fornævnte Gaarde straks igen at annamme, som de da findes. Medb. af »hedherlig« Mænd Jost Ericss² Forstander i Slongeryp og Oluff Ipsps Borgemester i Roskilde. Datum Roskildis die Mathei ap. et ewang.

Perg. [med 3 Segl]: [2. Exix 18 (Gøye)^a.] Roskilde Claræ Kl. Arkiv: ÆA. V. 584 (AM. LXIII. 17). [6341]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Gøye.

Sept. 23. Broder Jeph Morthenssøn Prior i Antwordskow. Den Kontrakt, som Kong Hans, Biskop Jens Brostorp Ærkebiskop i Lundh og flere gode Mænd af Danmarks Raad »verendis«, gjorde imellem Biskop Niels Skawe i Roskildhe og os og vort Kloster om nogle Biskopstiender, som vi skal have af nogle hans Naades Kirker hans Naades Livstid ud, den har hans Naade nu ^a fuldgjort os til denne Dag, saa at os vel »at nøyæs« efter det Brevs Lydelse, som hans Naade os derpaa givet har. Thi gør vi hans Naade kvit for fornævnte Tiender til denne Dag. Sig. nostrum presentibus est appensum. Datum in residentia nostra Antwordskow in crast. Mauricii.

[Orig. Roskilde Bisps Arkiv? ^bsenere i »museo Jani Rosenkransii judicis Fionia«^b.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin C 595. — Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Uldall Fol. 184. — Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. [6342]

a) I Afskrifterne er ladt Plads aaben, omt. til et Ord. b—b) Saaledes Bartholin C 573.

Sept. 29. Jeg Mattes Beinds¹ Raadmand i Køge giver min Frænde Niels Andhers¹ et Stykke Jord og Bygning liggende i Køge paa Byerge vesten Gaden norden op til Ryngstæde Klosters Gaard og sønden op til min egen Have, som det nu indhegnet er. Til Vidnesbyrd, at jeg dette gjort har med min Hustrus Samtykke, er mit Indsegl hængt for dette Brev, tilbedende beskedne Mænds Indsegl Mates Bos¹, Albricht Hans¹ Borgemestre i Køge, Hans Niels¹ Raadmand og David Hemmings¹ Borger ibid. Datum Køgis die Michaelis.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2, 4. Udslide; 5. Bomærke. (RA. Køge (Tillæg).) LDipl. [6343]

Okt. 3. H. Niels Sognepræst i Tranders, Michel Pedersen Borge­mester i [Aal]borg, Robert Due, Peder Svendsen og Simen Winther [Raadme]nd ibid. 1488 d. ♀ post Mich. archang.◄

[Orig.] Udtog med Biskop Jens Jacobssøn Bircherods Haand; det i Teksten i [ ] satte er suppleret af Ud­giveren ved Gisning. RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 1 S. 2. [6344

Okt. 4. Wy Ludde Nyelß to Lyntholm in Boken herde, Gunne Hunwertß myt orenn kynderen, Anders Magnesßenn, Jappe Broderß vorpanden eyn guedt, Iwer Swensß unter[?] der plöch hefft, deme beschedenen manne Iwer Swenß to Lutke­horne inn Lecke kersbull in Ker herde belegen vor 81 mr. unnde 100 mr. lub. guder munte, de he uns to tellede unnde wy datt geldt gekeret hebben in unse nutte. Unnde wy scholen dat guedt nicht wedder losen in 30 jaren, unnde wanner de 30 jare umme kamen unde [wy] dat guedt wedder losen willen, sco[le]n wy de losyng kundigen in den achten dagen s. Johannis to middensamer unnde in deme achaten[!] dage s. Martens dar­negest de 81 unde 100 mr. myt des jares rente unnde alle andere nastande rente in guder munte, alze to Lubeck unde Hamborch genge syn, in enen summen to betalende. Wy hebben unse ingesegele heten hangen an desßeme breue, unnde de er­same Anders Smadder borgemeyster to Flensborch unnde Mar­ten Ryseemberch rathman darsuluesth hangen laten vor desßeme breue. Gegeuenn unde gescreuenn ame dage Fracissci.

[Orig.] Afskr. fra c. 1540: Flensborg Bys Arkiv (i Flensborg, Urk. Nr. 1). Nævnt: *O. Schütt, Die Gesch. der Schriftsprache .... in .... Flensburg S. 15* (med urigtig Dag Okt. 14). [6345

Okt. 7. *Reg. *7972.* Perg. med [23] Segl: 1. Hertug Johan af Sachsen's; 2. Hertug Magnus af Mecklenburg's; 3. Bisp Albert af Lübeck's; 4. G. 532; 5. G. 681; 6. G. 822; 7. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 9. Lxxii 13 (Ban­ner); 10. Dxli 18; 12. Aii 1; 17. K. 88; 19. K. 106; 20. Skjold med Pogwisch­Vaaben og Hjelm; 21-23. Skjolde med Pogwisch-Vaaben. Kongens og Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 24). *Dipl. Flensborg. I. 666*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 179* og *VI. 87, Fol. 917 L. 26* og *998 L. 21*. [6346

Okt. 9. *Reg. *7973.* Papir med 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 2. Utydeligt; 3. Tværdelt Skjold, i det øverste Felt en tredelt Plante. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. V. 21*. [6347

Okt. 14. Nævnt: *O. Schütt, Die Gesch. der Schriftsprache .... in .... Flensburg S. 15*. Er 6345.

Okt. 20. Den ersamen unsen getruwen borgermestern und radtmannen to Sleßwigk. Johann könig. Ersamenn levonn getruwenn. Alßdenne im jar 83 unß und unsen broder eyne gemeyne bede twedenn und togelaten was, unse schulde darmede to betalende, und wowol wy und unse frouw moder de vaken erfordert, hebben de doch nywerlde konnen erlangen, dat wy uns nicht vorseen hadden von juw to beschende. Bogern darumme ernstlich, gy ane alle vortogeringe von den juwen sodane nastande bede tosamende bringen und den werdigen, gestrengen und düchtigen heren Enwalde Sövenbroder proueste tho Sleßwyck, heren Hanse von Alevelde ritter und Hinrick Rantzouw unsen rederen, de wy darto geschicket hebben, upp Nicolaus dag mit mantale und claren registern overantworten tom Kyle, up dat unse schulde darmede möghen werden betalet. So gy dem also nicht donde und uns ungehorsam blivende würden, und wy unde unse broder derhalven in schaden quemen, gedencken wy uns sodans schaden und ungehorsames an juw to ermanende und anders darto vordacht to synde. Datum to Gottorp am mandage na Luce under unsem signet.

[Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«). Slesvig Nr. 6. [6348

Okt. 21. Las Pigh¹, som Tingholder var den Dag til Tørstingh H.s Ting, Per Terkilß i Føulingh V., Anders Persß i Windingh, Anders Skreder i Gamelstrop, Anders Clausß^b i Ringh, Las Lauresß *ibid.*, Morthen Eskilß i Daudingh og Jep Iwersß i Colben. Tirsd. før Søreus Dag for os og mange flere gode Mænd, som forskrevne Ting søgte, fik Erich Iwersß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Lasß i Ringh, Nis Lasß, Anders Swensß *ibid.*, Son Michelsß i Trædhen, Las Michelsß, Jep Iwersß i Kolben, Crestern Byerigh og Tøgher Tomesß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' og nærværende var paa den Grund, som Sandemænd i Tørstingh H. skulde have gjort deres Tog imellem Leffuet Mark og Wingum Mark; fremdeles hørte og saa' vi forskrevne Sandemænd inden forskrevne Ting; de vidnede, at de kunde ej rettere Markeskel finde eller spørge end som fra den Korsvej, som den Sten i staar, som de siger, der ret Markeskelsten er imellem Leffueth Mark og Hoffuetskoff Mark og Wingwm Mark, og fra den Sten ned ad Persdall og saa det sønderste »dal«, som gaar af Persdal og i Øre syøø; og kunde vi ej

rettere spørge eller mindes, end det har været ret Markeskel af Arild Tid. Og stod forskrevne Sandemænd »redebondhen« til og vilde have gjort deres Tog der, om de havde »worth tiil fylth«. Med vore Indsegl. Datum ut suppra.

Perg. med [8] Segl: 1, 3, 5-6. Bomærker. Senere til Matrup Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [6349

a) RA. Reg. 60 S. 258.

Okt. 21. Reg. 4872. Perg. med [5] Segl: 1. Exvii 4 (Baden); 2. Exvii 1 (Baden); 3. Exvii 5 (Baden); 4. Bomærke. ^aI 18. Aarh. i Rentekammerarkivet^a; ^b1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmarkivet^b (RA. Gisselfeldt Godsarkiv). *Danske Mag. I. 21.* [6350

^{a-a} Saaledes Langebek i LDipl. ^{b-b} RA. Reg. 86 S. 16; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

— Udtog: *Hvass III. 127; Reg. *7975.* Kilden er *Eline Gøyes Jordebog S. 177.*

Okt. 23. Jes Niels¹ af Bradskow a. w. Med min Hustrus Samtykke sælger og skøder jeg fra mig og min Hustru til velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Ihan Oxe en min Gaard i Karleby i Horns H. (Jens Ingwars¹, 1 Øre Korn og 8 Skill. for »smoretzle«), og kendes jeg mig at have opbaaret fuldt Værd af Hr. I. O. for Gaarden. Afvindes Gaarden ham, tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard og saa vel »beleyligh« at vederlægge inden 6 »wgne dagen« derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Greers Jeps² af Torderup, Per Langh³ Officialis i Lundh, Trvedh Geedh af Glumsløffue a. w. og Per Huidh⁵ Borgemester i Ystade. Datum Ystadis die Seuerini.

Perg. med [5] Segl: 1. Exviii 7 (Rotfeld); 2. Lxxxvii 8 (Ulfstand); 3. Fvii 3; 5. Bomærke i Skjold. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [6351

Okt. 26. Menige Almue, som boer i Wesby S. i Kwllen. Sønd. før Alle Helgens Dag paa vor Sognestævne spurgte beskeden Md. Jess Morten¹ i Langerøth sig for af Almuen, hvorledes han havde omgaget sig der med dem, siden han kom til fornævnte Sogn. Da svarede menige Almuen, at han havde omgaget sig der som en Dannemand, saa at ham staar intet »straff« paa. Item spurgte han dem, om de ham tilstod, at han bød Kongen 300 Læs Ved for »bodhe siettingen« for Gæsteri og »yde« den Ved her for Kwllen; da sagde Almuen, at det var deres Samtykke. Item hørte vi, at Jess Morten¹ spurgte beskeden Kvinde ad[!], om hun stod ham det Hus til, som han købte af hende standende ved Stranden over for Høyenæss; da

svarede ham den samme Kvinde, som hedder Margrete Eleffs, at hun staar ham det Hus til. Det vidner vi med Dannemænds Indsegl, som vi dertil bedet har, helst fordi at vi ej Sogneindsegl har, som er Gwunner Germunß i Helsingborg, Maens Eskelß i Thiørnerøth, Bæyncht Eriksß i Wæsby, Jon Gudmunß i Lønskow, Oleff Laurenß i Ornekær, Oleff Germunß i Ingelsrøth. Givet osv.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 6 Segl paatrykte forneden. (RA. Topogr. Saml. Papir, Luggude H., Vesby S., Langerød.) [6352]

Okt. 27. Reg. *7976. Perg. med 7 Segl: 1-3. Bomærker (1-2. i Skjolde); 4. Bomærke (*ieffe ienfen*); 5. Bomærke i Skjold (*s hans waghæn*); 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet en Dør. Knardrup Kl. Arkiv; senere (1513, jfr. *Kbhvns Dipl. IV. 331*) til Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. III. 9.* — Hertil 1331. [6353]

Okt. 28. Reg. 4873. Perg. [med 1 Segl]. Skelskør Bys Arkiv (SLA. Skelskør Bys Pergamentsbreve 1483-1554). *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 503* (læs: borgemestere - andre ludende, at - for^{ne} Skelskørs - hans *nades* vnnersate - Falsterbode, Malmøge - *dirffues* - *saguolderen* xl - there oc - *vthen* the ellers wille - *thet* emod - sek fore met - *bædre* therfore - køpswen, ther - tilldirges - theres by - byen *met* them - skilde - *effterli* som - sin *ræth* vforsømet - witne wii - hengt *nædhen* fore - Symonis et Jude). [6354]

— Axull Olß aa w. i Gwnnrwløff. Jeg har gjort et Jorde-skifte med ærlig og velbyrdig Md. Karll Benctß i Winzetorp i saa Maade, at jeg lægger ham noget Gods i Wæstergøtlandh i Scara Biskopsdømme, som er: 1 Gaard i Skøristorp (6 Pd. Smør), Karlstorp 4 Pd. Smør, Iggemanstorp 4 Pd. Smør, Flitthatorp 4 Pd. Smør, Tyrgilstorp 6 Pd. Smør; »tesse godz« ligger i Warttofftha H.; »ith Tormen« 4 Pd. Smør og 3 Gaarde i Sæwara 12 Pd. Smør liggende i Skanigx H.; fra mig til Karll Benctß for dette Gods, som han har mig lagt igen, som efterskrevet staar: 1 Gaard i Magla Twærn i Byærwsa S. (Jøns Langhwangh, 8 Skill. Grot og 4 Grot), i Byærisse 1 Gaard (4 Skill. Grot og 4 Grot) og 2 Gaarde i Litle Twærn (8 Skill. Grot og 8 Grot) og 2 Gaarde i Kwllen i Swebærgha (1 lødig Mk.). Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Torbyørn i Skarhwltha Landsdommer i Scane og Axul Saxtorp i Wram, Jws Olß i Smørlørp og Jws Pauelß i Bozaarp. Datum Goentorp Simon Jude Dag.

Perg. [med 5 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [6355]

Okt. 29. Wi Johan konningk ghunnen und festhenn unseme un[d]ersathen^a Tucke Terckelsen und synen eruen ein gudt tho Toeßbull, und is 3 ottinge erde, in Slux herde in Biolderup kaspell gelegenn, uns tho unsem slathe Lutken Tunderen dar jarlichs ein halff thunne honninges, 2 mr. lubisk und ein swin, wen dar mast is, van tho geuende. Vorbeden darumme *etc.* Datum Dorningen am mittweken nha Simonis et Jude under unsem signete.

[Orig.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618
Bl. 25 a, jfr. Bl. 4 b. [6356]

a) Afskriften: unersathen.

Okt. 31. Vidne af Vordhe Birketing, givet Wiborig Kapitel om Morthen Pouelssens ulovlige Fiskeri.

Papir med Rester og Spor af 6 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet en Blomst; 2-6. Bomærker. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 86.* [6357]

Nov. 2. Skals Sognevidne, at Seuerin Thærssen og Jes Thærssen satte deres Ruser og Garn Wiborig Kapitel og al menig Almue til Skade.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 87.* [6358]

Nov. 4. Fyskbeck Sognevidne, at Jess Therssen og Seueren Therssen har sat deres Ruser og Garn Wiborig Kapitels Garn og menige Almue til Skade.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker; 4. I Sigilfeltet en Blomst; 5. Bomærke. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 88.* [6359]

— Jeg Nis Eysß Kongens Foged paa Skast H.s Ting, Hr. Søwerin Præst og Kapellan i Gwldagher, Marqwordh Jwll og Hans Mwnck VV., Ebbi Assersß i Gwldagher og Oluff Iwersß ibid. Tirsd. efter omnium sanctorum paa fornævnte Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Høgh R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Marqwordh Jwl i Oxwongh, Anders Ibsß i Skasth, Morthen Jensß ibid., Oluff Iwersß i Gwldager, Matis Lawsß ibid., Ebbi Assersß ibid., Swendh Karlsß i Orffwe og Nis Cristiernsß i Kelstrvp; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at 2 beskedne Dannemænd Hans Awtrvp og Matis Twsß i Wongh, som var Hr. Niels Høges ›laffheffdes laffs høringh‹, kundgjorde, at de i Biltoffth i Nersberigh S. i Skast H. saa' og hørte, at han gjorde hans Lovhævd med Riddere og Svende og gode Selvejere, som Fogeden og Herredsmænd fandt ham for Rette. Først ›indh worde‹ han

1 Gaard og en Bol i Biltoffth og Biltoffth Mølle, 1 Gaard i Horstrvp (Clawes Bertelsß), al hans Rettighed i Hiedeagher, 3 Gaarde i Jerne S., 2 i Stranby og 1 i Wogensbyll. Dette Gods »indh worde« Hr. Niels Høgh for hans og hans Søskendes rette Arv, og var hans Lovhævd lovlig tilbuden 3 Ting tilforn, og sagde de ham Lov af Hænde og ved sin Magt at blive, saa længe hun rygges af Biskop og uvildige Bygdemænd efter Loven. Og vidnede fornævnte 8 Dannemænd, at de havde aldrig hørt andet, end at fornævnte Gods var Hr. Per Høges rette Gods. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 5-6. Bomærker. Niels Høgs og hans Søskendes Arkiv; senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [6360

Nov. 7. Reg. *7977. Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 190.* [6361

Nov. 10. Niels Ageß R. i Maglegard. Jeg har gjort et Skifte med ærlig Md. og velbyrdig Karl Beyntsß i Wintztorp paa begges vore Hustruers Vegne i »sadane mathe«, at han skal have af mig 2 Gaarde og 1 Mølle i Norrehalland i Fiære H. i Fiæraase S. i Hielmemme; den ene Gaard giver 8 Pd. Smør, og den anden 7 Pd. Smør, og Møllen 6 Tdr. Mel til Landgilde; for en Gaard i Søndreasbo H. i Qwidinghe S., som hedder Trøderslet (2 Skpr. Smør); og dertil har han givet mig i samme Skifte 6 Mk. og »sex sinnom xx« lyb. Mk., hvilke Penge jeg kendes mig at have opbaaret til gode Rede. Medb. af gode ærlige velbyrdige Mænd Per Langh min Herre Bispens Officialis og Jes Pawelsß i Boserp og Eskil i Møllerp. Datum i Godentorp Mortens Aften.

Perg. [med 4 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [6362

— Peder Tholßen Foged paa Fleschum H.s Ting, Jens Jenß i Halß, Peder Laußen *ibid.*, Anders Jenßen i Nøffling, Jens Jenß *ibid.*, Hans Thrudsønn, Anders Rømpisøn i Nøtten og Jenns Bysch i Wolstedt. Mand. før Mortens Dag fik beskeden Md. Michel Anderßen i Fersleff et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jens Nielß [i] Gugh, Peder Sørenß *ibid.*, Søren Jenß i Wiæße, Peder Jenß *ibid.*, Anders Jenß i Nøffling, Jenns Jenß *ibid.*, Peder Ibßen *ibid.* og Peder Thrudsønn i Pouelstrup; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, Michel Anderßs Lovhøring kundgjorde, at de Torsd. før Mortens Dag i Fersløff i Michel Anderßsens Gaard saa' og hørte,

at Michel Anderßen gjorde Lovhævd og »worde« den Gaard i Fersløff, som han i boer, med 3 Fjerding Jord over al Fersløff Mark, en lybsch mindre[!] til »affgaffue«, Ager og Eng, vaadt og tørt, »i møndigh och i wmøndigh«, alle 4 Vegne til Markemode. Fremdeles »worde« han 8 Stykker Jord i Findelstrup Mark, som hans Fader havde i Hævd før ham, dem »worde« han til hans Gaards rette Tilliggelse. Fremdeles »worde« han Halvdelen af den Eng, som ligger ved Neiringbroe, med »demingenn« og Broen; det »worde« han fra Aaen til Holmen til hans Gaards rette Tilliggelse. Fremdeles »worde« han et Stykke Eng, som ligger fra Synder Aabeck til den »landbeck« næst norden til Gaaßholm, som hans Fader havde i Hævd før ham. Fremdeles »worde« han en Trediedel af et Gaardsted, som ligger sønden til Peder Styremeß Gaard, med al sin rette Tilliggelse, Ager og Eng, vaadt og tørt »i møndig och i wmøndigh«, alle 4 Vegne til Markemode. Fremdeles »worde« han en Ager, som ligger norden til den Gaard, som Hr. Peder i boer, forskrevne Hr. Peder har sat sin Lyng og sin »thørffue« paa, saa »synderlig« som til den sønderste »thørestock« og den Ager saa »brei« der, som Tørven staar, som hun er norden til. Item »worde«[!] forskrevne 8 Dannemænd, at forskrevne Lovhævd var lovlig tilbudt til Fleschum H.s Ting 3 Ting og funden af Fogeden og Herredsmænd og givet Lov med »derris« Bønder og Jordejersmænd efter Loven, og mælte hans »loughoringh« ham Lov »att« Hænde og hans Ed stadig at blive. Sig. nostra. Datum ut supra.

[^aPerg.; »med otte zegel at haffue werret forzeglet, som aff alder och wanngiemme er frafaldet.«^a] Vidisse 1651 Okt. 22 af Wiburig Lands-ting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Lands-tings Dombog 1651 C Bl. 354 b. [6363

a—a) Saaledes Vidissen.

Nov. 11. *Reg. *7978.* Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 28). *Hübertz, Aarhus I. 62* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): Haslum hage - Middelsbergh - inneller[!] - Johanne Ketilli). [6364

Nov. 12—18. *Reg. 4876.* Perg. med [8] Segl: 1-5, 7-8. Alle Skjolde (7. kun Brudst.). Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 10). *Westphalen IV. 3396.* [6365

Nov. 14. *Reg. *7979.* Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 88. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 190.* [6366

Nov. 15. *Reg. *7981.* Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 29). *Hübertz, Aarhus I. 64* (læs (foruden de i det herefter nævnte Aftryk gjorte Rettelser): formyndzskes wor - pante hannum swodan - at tønner salt - presencia conciliariorum): *Kirkehist. Saml. 3. R. V. 333* (efter en Afskrift). — Kopi indsendt 1648 (med urigtigt Aar 1482): RA. Danske Kanc. (Bl. 4 a). [6367

— *Reg. *7980.* Perg. [med 1 Segl]. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Danske Mag. 4. R. II. 191.* [6368

— Hans Konge. Lörd. efter Martinii Dag paa Korsbrødre-gaarden i Horßens, nærværende Hr. Erich Otßen, Hr. Loduig Nielsen »ridder«, Mouridz Nielsen og Anders Christensen vore Mænd og Raad, Oele Friiß, Holger Erichßen, Niels Schriffuer vor Landstingshører og Peder Schriffuer »wor« Mænd og »tiener«, var for os Hr. Oele Pederßens Bud og kærede, at da[!] Hr. Oele kyndede Løsning paa noget Gods, som Biskop Jens i Pant havde, og havde ofte efter Bisp Jen(sis)^a Død æsket paa Pantebrevet af Bisp Eiller i Aarß, og han det ikke kunde fange at se, og saa forfulgte han saadan Sag lovlig til Tinge, og hans Penge var funden ind i Fjerdingskirke og Hr. Oele Pederßen Godset til, og saa lagde han 100 rinsche Gylden og 20 liubsche Gylden, som han mente, at han skulde »oppaa lade«, og siden blev forskrevne Guld og Penge bortstjaalet; og at han den Sag saa forfulgt havde, der havde han gode Breve og Bevisning paa nu i Rette, og adspurgte han, hvis Skade det burde at være, at forskrevne Guld og Penge saa blev bortstjaalet. Der sagde vi saa paa for Rette, at Hr. Oele Pederßen bør at have sit Gods og Pantebrev frit igen, og ej bør at være hans Skade, at »de« Guld og Penge saa borte blev. Datum ut supra nostr(o)^b sub secreto. Uden^c saa findes, at forskrevne værdige Fader lovligen opbød til Tinge og Fjerdingskirke forskrevne Pantebrev og derpaa æskede sine Penge efter forskrevne Brevs Lydelse og det fuldgjorde efter Loven. Datum ut supra.

[A. ^dPerg. med hængende Indsegl. ^dOluf Pederssøn Gyldenstjernes Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1600: Additam. Fol. 152 Nr. 80. — Ab. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 1. — Ac. Udtog anført i Rettertingsdom 1589 Maj 29 mellem Peder Munck til Estwadgaard og Manderup Paaßbierg til Hagißholm; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1586-89 Bl. 110 a. [6369

a) Saaledes Ab; Aa: Jengens. b) Saaledes Ab; Aa: nostra. c) Ac indleder sin Gengivelse af det følgende Stykke med: »och fandtz wnderschreuit. d—d) Saaledes Ac.

Nov. 18. Hans Konge. Hr. Erich Ottsßøn R. vor Mand og Raad har fornøjet os 150 Mk. 7 Mk. og 5 Skill. paa Regnskab

af Fredkøbet i Judland og af Byfogediet i Randers. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Tiltale om forskrevne 157 Mk. og 5 Skill. Datum in Wetle in octava Martini nostro sub signeto.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 30).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [6370

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 28. Seuren Eskilsß, Per Swensß, Claus Woghen, Symon Winter Raadmænd i Aleborgh, Hans Persß, Frederik Werkmester, Per Tamesß, Las Bertilsß, Nis Teyelslar, Hans Tønyesß, Per Nielsß »radhemestere«, Lasse Nielsß, Jep Laurensß, Knuth Jensß, Henric Persß, Swen Saxtrop, Nis Laurensß, Nis Persß, Hans Baggy, Anders Brunck, Per Owsß, Per Moghensß, Nis Smith, Jes Persß, Hans Mattesß Remsnider, Pael Mortensß, Jes Tuwesß, Anders Hermensß og Jens Brems. Fred. før Andree Dag i menige Almues Nærværelse var beskedne Mænd Michel Thursß og Michel Persß Borgemestre i Alburgh og beviste med Raadet og Menigheden og med Stads Bog, at de havde gjort godt Regnskab Onsd. efter Remigii Dag næst forleden over et Aar for alt det, de havde opbaaret og udgivet paa Alburgh Bys Vegne, Sagefald, »burgescap«, Hjælp til Udbud og »skatte«, siden de »worte« Borgemestre, og til forskrevne Remigii Dag; og da blev Byen Michel Thursß skyldig 5¹/₂ Mk. og 3 Skill. og Michel Persß ¹/₂ Mk. af alt Regnskab, og de var ej da Byen pligtige i nogen Maade. Og nu »worte« dem tillagt af noget Parti af vore Medborgere, at de skulde have under dem slaget af forskrevne Hjælp og Sagefald etc. og »dyld« Bys Penge. Thi gjorde de i Dag paa det ny godt Regnskab for os og menige Almue ude paa Raadhuset i flere gode Mænds Nærværelse for Indtægt og Udgift, saa at al menige Almue, som var til Stede, takkede dem for godt Regnskab, og beviste, »hware« Bys Penge var udgivne baade til Kongens og til Alburg Bys Behov. Samme Tid »worte« Bys Privilegier læst for menige Almue, og da svarede Menigheden dertil, at efter forskrevne Privilegiens Lydelse er det uærlig »gerninge«, som Ewert Laurensß og hans Parti har gjort mod deres Borgemestre [og bør a]t rettes derefter. Med vore Indsegl. Datum etc.

Papir med Rester ell. Spor af 25 Segl paatrykte forneden: Alle Bomærker, for saa vidt Indholdet kan skelnes. (RA. Topogr. Saml. Papir, Aalborg a.) LDipl. [6371

Nov. »Simon Lessøe Proust i Børlum, Matthis Henrichsen Canik ibid., Jens Nielsen Sognepr. i Ingstrup, Kield Nielß Præst y Gild, Gerlof Martenß Prior i Øø. 1488 in novemb. Lit. Ø[ø].«

[Orig. Ø Kl. Arkiv.] Udtog med Biskop Jens Jacobssøn Bircherods Haand: RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 1 S. 3. [6372]

Dec. I. Niels Olsson Sognepræst i Sedele i Mark giver med sin Søster Ermegord en Gaard til Kalentealtret (i Halmstad).

Perg. med [3] Segl: 1. Udslidt. Halmstad Kalentegildes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 39)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund.* V. 72. [6373]

— *Reg. *7982.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 83. Henrik Krummediges Arkiv (C 2; RA.). *Dipl. Norv. II. 699.* [6374]

Dec. 9. Esbern Persß Foged paa Nør H.s Ting i Morssæ, Acer Winter »wepner«, Kiell Andersß, Per Nielsß i Langwad, Jes Koll og Anders Ebbysß. Tirsd. efter Vor Frue Dag før Jul paa fornævnte Ting fik beskeden Md. Nis Griis paa Hannees, velbyrdige Mands Mauritz Nielsß af Aagardh hans Foged, et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Bertill Salmansß, Roer Brunck, Therkil Andersß, Per Koll, Michel Crestiernsß, Anders Nielsß, Cristiern Persß og Knwt Kneyt; hvilke vidnede, at de saa' og hørte tvende Sinde Nis Griis stande paa Nør H.s Ting og gjorde Cristiern i Purop Forvaring for Per Roess Død, og Symon Clemetzß og Anders^a deslige for Jes Smedz Død for Mauritz Nielsß og hans Brød. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [6375]

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Dec. II. *Reg. *7985.* [Orig.] Samtidig Afskr. (ell. vist snarere Oversætt.), skreven paa 2. og 3. Side af et Folioark, hvis 1. Side indeholder Udateret Brev af Dronning Dorothea (trykt bl. a.: *Aarsberetn. fra Geheimarch. IV. 412*), og med samme Haand som dette. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimarch. IV. 411* (= *Rydberg III. 653*); *Missiver II. 121.* [6376]

— Peder Pouelsß »dægen« i Lunde [Domk]irke, Mester Jon Skaldræ Kannik sstds., Jens Fyn Borgemester ibid., Anders Jensß Landstingssaghører i Skane og Oluff Hansß Raadmand i Lundh kendes os at have set og hørt læst et Pergamentsbrev beseglet med 7 hængende Indsegl, helt og færdigt ved Skrift og Indsegl, lydende: 2127. Med vore Indsegl. Givet og skrevet i Lundh 5. fer. ante f. Lucie.

Perg. [med 5 Segl]. Senere (jfr. 1498 Okt. 21) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg. 1466 Juli 26). [6377]

Dec. 16. Hans Konge¹. For os var Pael Persß Bud i Jerns-offre med vort 2. Dombrev efter Stadfæstelse, som vi har stad-fæstet et Brev lydende, at Michel Nielsß i Erisjø skødede fra sig og alle sine Medarvinger Pouel Persß i Jærnssoffræ en »stwjord«, som er en . . . i Kerby i Skoffby S. og H., hvilken Lykke Anders Jeipß i Værge har af Pouel Persß, med al sin rette Tilhørelse, som er et Kær i forskrevne Lykke, og i alle Maader, som hun nu med Sten og Grøft »indmerth« er; efterdi som vort Stadfæstelsebrev og vort 2. Dombrev indeholder; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 3. Sinde Pouel Persß forskrevne Jord og Lykke, forbydende nogen ham deri Hinder [at] gøre, saa længe nogen kommer [for] os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Roskildis fer. 3. post f. Lucie nostro ad causas sub sig., teste Johanne Ketilli justiciario nostro.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80 og utydelige Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Senere til Odense St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. V. 637*; af Odense Amtsarkiv afgivet til Landsarkivet for Fyn og i 1898 derfra til Hovedarkivet (RA. Topogr. Saml. Papir, Skam H., Klinte S., Jersore). [6378]

Dec. 21. *Kbhvns Dipl. II. 160; Reg. *7987.* Se 6232.

Dec. 22. *Reg. *7988.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 88. Henrik Krummediges Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 16; Dipl. Norv. IX. 370; Missiver I. 91.* [6379]

Dec. 24. Eyler¹ Biskop i Ars. »Borgemester och kiemener« i Ars har fornøjet os deres Byskat af Ars for dette Aar, næst fremgangen er, saa vi lader dem kvitte derfor for os og vore efterkommende Biskopper i Ars. Singnetum nostrum: Datum Arusie vig. nativit. Cristi.

Perg. med 1 Segl: Gxxv 6. Aarhus Bys Arkiv (RA.). [6380]

Dec. 27. Jens Bole Borgemester i Halmstad og 2 Borgere sstds. sælger Holems Kirke en Jord paa Hollems hage.

[Orig. Holm Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Topogr. Saml. Papir, Halmstad H., Holm S., Holm. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 74.* [6381]

Dec. 31. Bønder og menig Almue, som boer i Nym H. Onsd. efter Jul paa Nym H.s Ting fik beskedne Mænd Tyær Iuersß i Vronningh og Las Jensß i Fflæmingh et Tingsvidne af

8 Dannemænd: Jes Oluffß i Flæmingh, Cristern Jensß *ibid.*, Knut Stooær i Hornbory, Jes Brask *ibid.*, Terkell i Bronningh, Morten Masß *ibid.*, Mas Lasß i Hornum og Søren Nielsß i Venthen; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Nym H.s Ting, fornævnte[!] Jøren Tammisß og Nis Tammisß hans Broder paa deres egne Vegne, Jenvoldh i Kalhaff, Jes Byornsß, Las Rodh *ibid.*, Jes Mvnk i Vlker, Jes Klauffß i Ørum og Jes Lasß, disse paa deres Hustruers Vegne med deres Hustruers Tilladelse, skødede T. I. og L. J. et Gaardseje, der ligger i Hornbori vesten op til Jes Brask, som de arvede efter deres »ffoor æller« Tammis Jepsß og Mikell Bundæ i Kalhaff, med Toft og Agerland og 2 Otting Jord over al Hornbori Mark, den ene Otting L. J. og den anden T. I. og lige gode i fornævnte Skøde. Og tilbandt Jøren Tammæsß sig og alle hans Medarvinger Jenvoldh i Kalhaff og alle hans Medarvinger, som tilforn stander skreven, at fri T. I. og L. J. det fornævnte Gods, hvilket lovlig var lovbuden 3 Ting til Nym H.s Ting og skødet efter Loven. Med vor Herreds Indsegl.

Perg. [med 1 Segl]. ^a1848 af Baron Krag-Juel-Vind-Arenfeldt til Sæbygaard i Jylland foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [6382]

a—a) Dettets Journal S.40.

Uvis Dag.^a Vi Hans¹ Konge hilser eder Fru Barbaræ, Hr. Sty Olsß Efterleverske, og Hr. Oluff Stigß R. Sidst vi var i Nestuedh, var I Hr. Oluff Stigß med Hr. Bencht Bilde R. vor Mand og Raad for os om Trætte, som eder imellem er om nogen Arv, og I baade paa andre eders Medarvingers Vegne vedtog for os at ville komme for os og vore Raad og have nogle eders Samfrænder fuldmægtige, som eder skulde forlige derom, og hvor det ikke ske kunde til Minde, vilde vi hjælpe paa baade Sider, hvis Lov og Ret er [c: 6287]. Da beder vi eder og byder, at I møder her for os i Købendehaffn Torsd. efter Marie Magdalene næstkommende at gøre saadan Beplygning fuld, som vort Brev i Nestued[h udgivet] udviser. Og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro . . . . . prox. ante . . . . . nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 88. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [6383]

a) Brevet maa falde efter 6287, men før Juli 24.

Dag? »Ett tingswitne wdgiffuitt wnder Gudts aar mcdlxxxviii, lydende, att samme byggestedt oc møllestedt wor Woßborgs rette godtz etc.

Item ett andett tingswitne wdgiffuitt wnder Gudtz aar mcdlxxxviii, lydende, att ther wor icke giffuitt last eller kiere paa samme godtz tiill herritzting etc.«

[Orig. Predbjørn Podebusks Arkiv.] Udtog se 5339-40. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 31 a. [6384-85]

Dag? »En gaardt, kallis Hargaardt, som Pedher Anderøn i Roldtstedt oc hans hustru hagde inden Galtt[en] herrittz ting skøtt oc afhendt fraa thennom oc theres arffinge oc tiill Chresthen Jull oc hans arffinge wnder Gudts aar mcdlxxxviii, som samme skødebreff, for oß wti retthe wor, ythermere wduiøer oc indeholder.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Maj 13 (Sønd. exaudi) mellem Tøger Nielsøn i Hallendrup paa hans Hustrus og hendes Medarvingers Vegne og Seuren Jull i Wißing; der fremlægges nærværende Brev og Brev af 1499 Dag?, uden at det siges af hvem; Tøger Nielsøn fremlægger Brev af 1501 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 71 a. [6386]

— »Thuende skøder, som Nels Krabe tiill Østerbuolle haffuer giffuitt oc giordtt, fyrst Oluff Persß y Velomgaardt et wdi sin datum mcdlxxxviii paa thre gaarde, the thou ligende y Metterup y Røding herritt och thend thridie y Nør herritt y Vester Giøring^a; thet andit skødebreff, som for^{ne} Nels Krabe hagde giffuit oc giort mester Anders Glob wnder datum mdluiii paa same for^{ne} thre gaarde.«

[Orig. Oluf Pederssøn Glob's og Anders Glob's Arkiver.] Udtog anførte i Rettertingsdom 1554 Sept. 7 (Fred. efter Egidii Dag) mellem Gregers Holgersß vor Mand og Tjener og Iuer Fris til Haritzkier; det siges ikke, hvem der fremlægger Skøderne; men det første (som ifølge Dommen kun var paa Genkøb) paaberaabes af Gregers Holgersß. (Det andet Brevs Aar maa være urigtigt og skyldes vel en Forveksling med Dommens Aar; Anders Glob døde 1546 (*Danm. Ad. Aarb. VIII. 135*), og hvis Sælgeren virkelig er den samme i begge Brevene, er det ret troligt, at ogsaa det yngste er ældre end 1513.) RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 293 b. [6387-88]

a) ell. Siøring?

— »En lagheffdzbreff wdgiffuet aff Jersløff herret under Gudz aar mcdlxxxviii, liudende, at Josep Ericksß haffde paa her Henrich Knwdsßs vegne indwardt met lagheffdt Holmlundt met alle syn rette tilliggelse; thesligeste induarde handt en møllestedt met dam och damsbundet etc. norden vedt Hielmwadt och Pilegaardt och two aggher paa Kragemarch met mere gotz.«

[Orig. Henrik Knudssøn Gyldenstjernes Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1540 Okt. 27 (vig. Simonis et Judæ) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Gabriel Gyldenstiarne. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 119 a. [6389]

— »Fiire breffe, thet førstæ en laghefftt aff Thørrild herritz ting wnder Gudz aar mcdlxxxviii, lydende, att viii mendtt hagde vittnett, att

her Anders Friis tiill Harritzkie gjorde sin loghefft self tolthe oc indvorde then gaardt y Sleldhæ, som Hans Snedh[!] nw i boer, met all for^{ne} gaardz rettæ tilligelse, inthett wndertagiitt.«

[Orig. Anders Friis's Arkiv.] Udtog anført (sammen med Udtog af Brev af 1497 Dag? og af 2 Breve af 1539) i Udtog af Stadfæstelse 1540 Jan. 4 (dnica. post circumscionis dni.) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Fru Bodell til Harritzkie. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 120 b. [6390

Dag? »Trendæ pergmentzbreffue, thet førstæ wnder Guds aar mcdlxxxviii lydende, att Marquordtt Iffuersß hadde soldtt, skøtt oc afhendtt fraa seg oc sinnæ arffuingæ oc tiill Anders Munck tiill Brusegaardtt oc hans arffuingæ tiill ewindeliig eyndom two sinne gaarde oc eth boell y Fiellervp byy y Nør herritt ligende oc ther tiill mett frii skoffhugh tiill for^{ne} gaarde oc boell etc.«

[Perg. Anders Munks Arkiv.] Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1491 Dag? og 1497 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse uden Aar 2. fer. post dnicam. cantate af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Fru Gertrud til Sostrup hendes Bud. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 166 a. [6391

— »Then anden ett sognewintne wdgiffuett paa Piedstet sognesteffn[e] under Gudz aar mcdlxxxviii, liudende, att xii mendt haffde vintnede, att the icke kunde ydermere spørge, endt Villems gaardt er Per Chrestiernßs frii enmercki, och haffuer arffuett epher hans fader och foreldre.«

[A. Papir.^a Peder Christiernssøn Glambeks Arkiv.] Aa. Udtog anført (sammen med Udtog af Brev af 1490 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse 1540 Okt. 21 (fer. 5. post Luce) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Albrett Skiell. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 170 b. [6392

^a) Saaledes Aa.

— Lunde Kapitel lejer Kirstin Michelsdotter Giszloof Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 297«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 75.* [6393

— Lunde Kapitel lejer Jöns Matszon Murmester i Malmöe en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 298«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 75.* [6394

— Lunde Kapitel lejer Knut Jönszon i Malmöe 2 Boder.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 299«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 76.* [6395

— Lunde Kapitel lejer Jacobus Isaakson i Malmöe en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 300«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 76.* [6396

Dag? Lunde Kapitel lejer Jöns Pålszon en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 301«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 76.* [6397]

— Lunde Kapitel lejer Jöns Erlanson Sijme Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 302«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 76.* [6398]

— Ærkebisp Jöns lejer Jahan Guldsmedh en Gaard i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 303«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 76.* [6399]

— Lunde Kapitel lejer Per Nilszon en Gaard i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 304«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 77.* [6400]

— Lunde Kapitel lejer Anders Swerdfæijare en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 307«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 77.* [6401]

— Jacob Matson lejer Márten Hanszon i Lund en Præbende-gaard sstds.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 308«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 77.* [6402]

— (Ærke)bisp Jöns lejer Peter Langh Birckeberga Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 311«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 77.* [6403]

— Lunde Kapitel lejer Götke Pänningasäck en Gaard i Landz-crona.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 313«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 77.* [6404]

— Lunde Kapitel lejer Per Hanszon Skrædder en Gaard i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 315«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 78.* [6405]

— Lunde Domkirkes Værger lejer Jöns Giertszon en Gaard i Lund.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 316«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 78.* [6406]

— Herluf Skave giver en Gaard til den Helligaands Kloster i Kiøbenhavn.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 76.* [6407]

— »Peder Knudsens, Bertel Knudsens og Pær Jensens Gavebrev til Hospitalet paa Svenstrup Mølle. 1488.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 3 Nr. 7. [6408]

Dag? »Fru Hilleborg Ottesdatters schøde paa en gaard i Bolmer. Giffuet i st. Hanß closter anno. 1488. No. 81.«

[Perg.^a Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer c. 1651 Bl. 11 b (herefter ovfr.), 1676 Bl. 2 b, 1681 Bl. 3 a, 1701 Nr. 153 (kun i Odense Bispearkivs Eksemplar; ender: »gifuet paa sti. Hans closter anno 1480. No. 81«), »1711«, 1743 (alle: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 183* (de 3 sidste: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 36). [6409]

a) Saaledes Registraturer »1711«, 1743 og *Hofman, Foundationer V. 183*.

— »59. Ett perckementt sandmandtzbreff paa den gaard i Hame- rum och nogen agre till Gellerup kircke. 1488.«

[Perg. Gellerup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 155. [6410]

— »64. En perckementz laughefid paa Skarilld kirckis eyenndom. Aaar[!] 1488.«

[Perg. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 156. [6411]

— »74. Ett perckementz landtztingsdom paa for^{ne} Skarild guodtz^a. Aar 1488.«

[Perg. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 159. [6412]

a) Se 4775.

— »77. Ett perckementz tingsvinde aar 1488 pa Øster Høllend i Arnborre sogen.«

[Perg. Skarrild Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 160. [6413]

— »Tingsvidne ang. nogle Agre til Aalum Bye. 1488.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 10: Thott Fol. 735 S. 26 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 27). [6414]

— »Afstaaelse paa en Gaard i Weltz til Lars Mogensen. 1488.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Optægnelse paa de gamle Documenter, som findes paa Thiele« S. 6: Thott Fol. 750, den største Mappe. [6415]

— Se 6204. [6416]

— »Någre riddares áth Nilß Olßon wåpnare uthgifne donation på een gard liggjandes i Lund, teyelgarden kallad. Dat. 1488.«

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 10. [6417]

Dag? »Try aabne beseglet pergementsbrefve, det første udgifvet anno 1488, lydendis, at Hans Jenßen i Skalbjerg hafver opladt og afhendt sin bondegaard i forn. Skalbjerg liggendis til Laß Jenßens born og deris arfvinger og det at hafve, nyde, bruge og beholde udi ti samfelde aar for et frit brugeligt pandt for 18 løde ℥ og 10 lübsche ℥ danske penge.«

[Perg. — Udtog anført (sammen med Breve af 1577[!] uden Dag (opført nedfr. blandt Udaterede Breve) og 1532 uden Dag) i Stadfæstelse 1533 Apr. 4 (Fred. efter Sønd. judica) af Frederik I (forseglet med Sig-netet), givet Hans Laurßen i Skalbjerg.] Afskr. herefter fra 18. Aarh.: RA. Topogr. Saml. Papir, Odense H., Vissenbjerg S., Skalbbjerg. [6418

— »Eth skiiløde wdgiiffuit tiill Bog herridtz ting wnder datum 1488, liudendis, at Metthe Peders aff Kolldiing skiøtte Jep Hennrich-sønn y Strerup alld thennd laad oc part, hun effther hennes barnn arffue kunde y forne gord.«

[Perg.] Udtog anført paa det under 428 anførte Sted, Bl. 200 a. [6419
a) »: den i 428 omtalte.

Uden Dag. Skraa for Gilde i Skarholt.

[^aPerg.-Haandskrift »in 8° oblongo«. ^a Skarholt-Gildets Arkiv; ^a 1692 ejet af Peder Syv, senere af Frederik Rostgaard og derefter af Arne Magnusson^a.] Afskr. fra Aar 1692: Additam. 4to 204 Bl. 2 a. *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 423.* [6420

^a—^a) Om Haandskriftet og dets Historie (ogsaa 1664) se *Bibliotheca Rostgardiana (Hafniae (1726)) S. 492 og Nyrop, anførte Værk I. 223, II. 422.*

— (**Aar?**). Jeg Las Mogenssenn af Tiælle V. kendes mig at have af velbyrdig Md. Hermand Flemming af Knudstrup for et venlig Laan 2 Gaarde og 2 Bol i Graabey^a i Sønder H.: 1 Gaard (Nes Plogßenn, 6 Ørte Korn og 1 Skill. Grot); 1 Gaard, som Per Jepßenn paa boede, giver 6 Ørte Korn og 1 Skill. Grot; 1 Bol ibid. (3 Ørte Korn og 1 Skill. Grot); 1 Bol ibid. (1 Pd. Korn og 6 »großer«); hvilke Gaarde og Gods skal jeg have i mine Livsdage uden al Udgift Gæsteri men dette at opbære[!], »thennom«^b i og af sætte og at udvise, som det var mit eget, min Tid ud. Naar jeg er død, skal dette Gods med sin Ejen-dom komme fri til Hermand Flemming. Jeg hænger mit Ind-segl for dette Brev med flere gode Mænds: Hr. Erich Anderßenn R., Anders Meystrup V., Niels Søffrinßenn[!]^c Landstinghører i Nørjdtlandt og Niels Søffrinßenn i Mariagger. Datum Thiæle anno mdlxxxviii[!]^d.

[A. Orig. Herman Flemmings Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 163 a. — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 20 a. — **Ab.** Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af

Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 129 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Løvenbalk) og LDipl. [6421

a) Aa's Overskrift: Grouby; Ab: Groueby. b) Øjensynlig Fejl for: Tjenere. c) Fejl for: Skriver. d) Ab: »1488. (Mens Aarets Dato vil eftersees; thi det ikke vel kand læses).«

Uden Dag. Asserus Prior i Malmø Helligaandshus optager Jomfru Ingebor Oluffsdotter i sin Ordens Broderskab og gør hende delagtig i dens gode Gerninger.

Perg. med 1 Segl: Udslidt Brudst. Ingeborg Olufsdatter Krognos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. V. 75.* [6422

a) RA. Reg. 60 S. 97.

— Brev af Kong Henrik af England til Kong Hans.

Dansk Udtog: *Hvitfeld VI. 78, Fol. 994 L. 14.* Brevet er af Hvitfeld henført til et urigtigt Aar; det er udstedt af Henrik VI 1435 Febr. 15 (RA. England, Perg.).

— Brudst.: *Westphalen III, Præfatio S. 83; Reg. *7989.* Er 6208.

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 242; Reg. *7990.* Er 6223.

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 187; Reg. *7991.* Er 6256.

— Udtog med C. Testrups Haand i hans Rinds Herreds Krønike: Ny kgl. Saml. 4 to 756 c S. 85. Herefter: *Saml. til jydsk Hist. I. 367.* Er 6308.

— »1488 gav Kong Hans Byen^a Told-Frihed.«

Nævnt: *Danske Atlas VI. 297.* Kilden er ikke et egentligt Kongebrev, men Køges Brev 6354.

a) ∅: Skelskør.

Brevbøger: Kancelliet: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 161 L. 23-162 L. 5, 162 L. 6-13, 162 L. 14-25* (Marts 26 (alle 3 af samme Dag); med Liste S. 160 L. 19-S. 161 L. 22). — Esrom: *Cod. Esrom. 238* (Juni 23), 239 (Sept. 24), 201 (Okt. 14). — Æbelholt: *SRD. VI. 194* (Okt. 21). — Løgum: *SRD. VIII. 58* (Nov. 12), 59 (Nov. 12).

Registraturer: Kongens Arkiv: se 6262. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 366.* — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 216.* — Børglum Bisp: *ÆA. III. 57.* — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 80, 86, 92, 93, 96, 96?, 101, 101.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 264* (Febr. 4), 354 (Febr. 5), (223 Febr. 14 se Aar 1480), 265 (Febr. 29), 312 (Marts 3), 262 (Marts 18), 269 (Apr. 19), 306 (Maj 1), 263 (Maj 18; ell. Aar 1438), 293 (Juni 12), 213 (Juli 10 ell. 17; ell. Aar 1498; = V. 92), 254 (Juli 12 ell. 19), 221 (Sept. 24), 334 (Okt. 25 ell. Nov. 1), 298 (Nov. 9?; ell. Aar 1478), 343 (Dec. 13), 223, 227, 228, 242, 249 (jfr. 260), 270, 332. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 14* (Maj 6), 65 (Juni 24; = I. 209), 65 (Juli 8; = I. 209), 18 (Juli 14), 13 (Juli 15 ell. 22), 21 (Aug. 4), 79 (Aug. 19), 80 (Aug. 19), 85 (Okt. 20), 36 (Nov. 4), 143, 144 (ell. Udat.), 144, (155 se Aar 1467). — Ribe Kapitel: se 6214. — Antvorskov: *ÆA. IV. 76, 92, 165, 190, 197, 200, 209, 229, 232, 238.* — Roskilde Claræ Kl.: se 6252, 6341. — Skovkloster: *SRD. IV. 345, 346, 348, 353, 357, 361, 363* (hele XIII er vel ét Brev), 364, 377, 379, 379, 380, 396, 399, 400 (2 Breve?), 401, 401, 405; se ogsaa 6279, 6281, 6288. — Maribo: *ÆA. III. 269, 277, 284, 286, 288.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 637* (975), 637 (976); se ogsaa 6220, 6378. — Alling: *ÆA. II. 171, 171, 173, 192.* — Dueholm: *ÆA. III. 188.* — Gudum: *ÆA. III. 228, 229.* — Hundslund: *ÆA. III. 6, 13, 14, 14, 15, 15.* — Mariager: *ÆA. V. 660, 660, 662, 662, 663, 696, 699, 699, 738, 742.* — Tvilum: *ÆA. II. 60* (Sept. 2). — Vestervig: *ÆA. III. 139, 144, 145, 145, 145, 146, 146, 148, 149, 161, 166.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 365, 371, 372.* — Vor: *ÆA. I. 184, 188?, 194, 214, 217.* — Vrejlev: *ÆA. III. 39.* — Ø: se 6285. — Øm:

ÆA. I. 243, 244, 250. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 171, 257, 259*; se ogsaa under Aarhus Bisp Juni 24 og Juli 8. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1116* (Aug. 15), *859, 859, 880, 953, 1007, 1077, 1102.* — *Eline Gøyes Jordebog 142* (Jan. 7), *103* (Jan. 14), *142* (Marts 1), *314* (Marts 12), *277* (Maj 10), *142* (Juni 13), *204* (Juli 8 ell. 15), *143* (Juli 29), *143* (Aug. 1), *430* (Sept. 29), *121* (Okt. 11), *177* (Okt. 21), *139* (Okt. 29), *109* (Nov. 27), *111* (Nov. 29), *317* (Dec. 3), *318* (Dec. 3), *318* (Dec. 4), *131* (Dec. 5); se ogsaa 6333. — *Adel. Brevkister*: se 6245.
